

TIRA IQEDDSEN

AMEZWARU

Adlis Wiss Amezwaru

n

Ttawrat

Tira Iqeddsen
Řeahd d Aqdim (Ttawrat, Zzabur d Inabiyyen)

English title: The Holy Scriptures
The Old Testament (Law, Books and Prophets)

© www.tarifit.info
January 2014

*All rights reserved. Free and unlimited reproduction
and distribution of this publication in whatever form is permitted
on the condition that the contents of this publication will not be changed
and this same and complete copyright notice will be included.*

*Marra řĥuquq ttwađemnen. Itwasmeh ad itwagg wedlis-a εawed s εřam kuř ibriden
u s marra tiřelli, maca břa abeddeř n min dayes.
Ittxeřřa ad itwagg dayes řebda awař-a simant nnes marra zi jjihet n řĥuquq.*

AMEZWARU

Taxeŕqit n ujenna d tmurt

1 ¹ Deg umezwaru ixŕeq-dd AREBBI ijenwan d temmurt.
² Tuŕa tammurt tarebbej u texŕa u x wudem n waman yuŕŕen tŕŕam u Arruŕ n AREBBI tuŕa ittraŕ ittas-dd x wudem n waman.

³ Uca inna AREBBI “Ad dd-tas tfawt” uca tusa-dd tfawt! ⁴ Izra AREBBI belli tifawt teŕbeŕ uca ibŕa AREBBI jar tfawt d tŕŕam. ⁵ Iŕaŕa AREBBI tifawt ‘aziŕ’ u ‘tŕŕam’ iŕaŕa as ‘ŕiŕet’. Tedweŕ d tameddit u idweŕ d ŕŕbeŕ: **d ass amezwaru.**

⁶ Uca inna AREBBI “Ad tiŕi ict n ŕqubbet di ŕwest n waman, ad tebŕa aman x waman!” ⁷ AREBBI igga ŕqubbet *n ujenna* uca ibŕa aman i iŕan swadday i ŕqubbet x waman i iŕan sennej i ŕqubbet. Uca ammu i temsar. ⁸ Iŕaŕa AREBBI i ŕqubbet ‘ajenna’. Uca tedweŕ d tameddit u idweŕ d ŕŕbeŕ: **d ass wiss tnayen.**

⁹ Uca inna AREBBI “Ad munen waman i iŕan swadday i ujenna ŕar ijjen wemcan maŕend ad dd-iban ŕbarr!” Uca ammu i temsar. ¹⁰ Iŕaŕa AREBBI i ŕbarr ‘tammurt’ uca amuni n waman iŕaŕa as ‘ŕebŕur’. Uca izra AREBBI *belli* man aya iŕbeŕ.

¹¹ Inna AREBBI “Ad dd-tesseymi temmurt aŕemmuy aziza: afsu *aziza* i izarreŕen zzariŕet d tcejjura s fruta i d itticcen frutat amecnaw marka nsent s zzariŕet nsent days x wudem n temmurt!” Uca ammu i temsar. ¹² Tesseymi-dd temmurt aŕemmuy aziza: afsu *aziza* i izarreŕen zzariŕet amecnaw marka nnes d tcejjura i d itticcen ŕŕiŕet amecnaw marka nsent s zzariŕet nsent days. Uca izra AREBBI *belli* man aya iŕbeŕ. ¹³ Uca tedweŕ d tameddit u idweŕ d ŕŕbeŕ: **d ass wiss tŕata.**

¹⁴ Uca inna AREBBI “Ad *din* iŕint tfawin di ŕqubbet *n ujenna* ħima ad bŕant jar wass d ŕiŕet, ad iŕint d ŕimarad d ŕweqt itwaggen d wussan d isegg^wusa ¹⁵ uca ad iŕint d tfawin di ŕqubbet *n ujenna* ħima ad wcent tifawt x temmurt!” Uca ammu i temsar. ¹⁶ Igga AREBBI tnayen n tfawin mŕarent, tifawt tameqqrant ħima ad teħkem x wass u tifawt tamezyant ħima ad teħkem x ŕiŕet, uŕa d itran. ¹⁷ Issars itent AREBBI di ŕqubbet *n ujenna* ħima ad wcent tifawt x temmurt ¹⁸ u ħima ad ħekment x wass d ŕiŕet u ħima ad bŕant jar tfawt d tŕŕam. Uca izra AREBBI *belli* man aya iŕbeŕ. ¹⁹ Uca tedweŕ d tameddit u idweŕ d ŕŕbeŕ: **d ass wiss areba.**

²⁰ Uca inna AREBBI “Ad dd-ssuffŕyen waman s wesfay n *marra min days* n buħbeŕ iddaren uca ad *din* ŕwan ijŕaŕ sennej i temmurt ŕar mani *teĕa* ŕqubbet *n ujenna*!” ²¹ Ixŕeq-dd AREBBI imuddaren imeqqranen di ŕebŕar u marra buħbeŕ iddaren ittenhezzan i xas issuffŕyen aman amecnaw markat nsen uca marra ijŕaŕ s wefriwen amecnaw markat nsen. Uca izra AREBBI *belli* man aya iŕbeŕ. ²² Ibark iten AREBBI, inna “Jjem-dd ŕŕiŕet, twaktarem, eemmarem aman n ŕebŕur uca ad twaktaren ijŕaŕ di temmurt.” ²³ Uca tedweŕ d tameddit u idweŕ d ŕŕbeŕ: **d ass wiss xemsa.**

²⁴ Uca inna AREBBI “Ejj temmurt ad tessuffŕy *marra min ŕars* buħbeŕ iddaren amecnaw marka nnes: ŕebhayem d *imuddaren* inni ittbuŕen d ŕmaŕ *n ŕexŕa* amecnaw marka nsen!” Uca ammu i temsar. ²⁵ Igga AREBBI ŕmaŕ *n ŕexŕa* n temmurt amecnaw marka nsen, u ŕebhayem amecnaw marka nsent u marra *imuddaren* inni ittbuŕen x temmurt amecnaw markat nsen. Uca izra AREBBI *belli* man aya iŕbeŕ.

²⁶ Inna AREBBI “Ejj aney ad negg Adam, *bnadem*, di ššifet nney, deg warwas nney, uca ad yars yiři jjehd x iseřman n řebřar u x ijđad n ujenna u x řebhayem u x marra tammurt u x marra imuddaren inni ittbuēen x temmurt!” ²⁷ Ixřeq-dd AREBBI Adam di ššifet nnes. Ixřeq it-dd di ššifet n AREBBI, ixřeq iten-dd awtem d tewtemt. ²⁸ Ibark iten AREBBI uca inna asen AREBBI “Jjem-dd řyiřet, twaktarem, emmarem tammurt uca arrem tt-idd sadu ufus nwem, řekmem x iseřman n řebřar u x ijđad n ujenna u x marra imuddaren inni ittbuēen x temmurt!” ²⁹ Inna AREBBI “Xzarem, ad awem wcey marra afsu *aziza* i izarreen zzariēet x wudem n temmurt u marra ticejjura s řyiřet řar tcejart tenni izarreen zzariēet. D man aya ad awem yiři d macca ³⁰ u i marra řmař n řexřa n temmurt u i marra ijđad n ujenna u i marra min ittbuēen x temmurt i di iřa buřbeř iddaren, ad asen yiři marra afsu *aziza* d macca i nitni.” Uca ammu i temsar. ³¹ Uca iřra AREBBI marra min igga, u xzar, tuřa iřbeř ařas. Uca tedweř d tameddit u idweř d ššbeř: **d ass wiss setta.**

2 ¹ Ammu i twakemmřen ijenwan d temmurt d qae asetting nsen n tzemmar. ² Deg wass wiss sebea ikemmeř AREBBI řxedmet nnes i igga uca yareyyeř deg wass wiss sebea zi marra řxedmet nnes i yegga. ³ Ibarek AREBBI ass wiss sebea uca issqeddes it, minzi days i yareyyeř zi marra řxedmet nnes i dd-ixřeq AREBBI mařend ad tt igg *amenni*.

Taxeřqit n Adam d temyart nnes di Eadn

⁴ Ina d inni itwarwen zeg ijenwan d temmurt řami dd-twaxeřqent deg wass i igga SIDI AREBBI tammurt d ijenwan. ⁵ Uřa d ijj n cbarq war tuři ead di temmurt niř d ijj n ufsu n yeyyar war dd-iyimi *ead*, minzi SIDI AREBBI war iiji anřar ad iwwet *ead* x temmurt uca war tuři din Adam *ead* řima ad ixdem tammurt. ⁶ Maca tgaēēed ict n tayut zi temmurt, tessu marra udem n temmurt. ⁷ Xenni ikewwen SIDI AREBBI Adam zi tcejajt n ucař uca iřuđ řeēwin n tudart di tinzart nnes. Ammu i idweř Adam d ijj n buřbeř iddaren.

⁸ Xenni iřzu SIDI AREBBI jjennet jjihet n ccarq di Eadn uca issars din Adam i ikewwen ⁹ uca isseymi-dd SIDI AREBBI zi temmurt kuř tacejjart tecna i řxežrat u tmizidit i macca u *isseymi-dd* tacejjart n tudart di řwest n jjennet uřa d tacejjart n tussna n řxar d řyar.

¹⁰ U iffey-dd zi Eadn ijj n yeyřar řima ad issuw jjennet u zi senni ittemsebđa x arebea n iqem-mumen. ¹¹ Isem n yeyřar amezwaru d Ficun i tuřa innđen i marra tammurt n řawila mani iřa wurey. ¹² Aqa urey n temmurt nni iřbeř. Aqa din *ewad* řebxur n ssudan d wežru n ‘biril’. ¹³ Isem n yeyřar wiss tnayen d Jihun i tuřa innđen i marra tammurt n Kuc. ¹⁴ Isem n yeyřar wiss třata d řidaqqil i issuffuyen řar ccarq n Accur. Iřzar wiss arebea d Lfurat.

¹⁵ Xenni iksi SIDI AREBBI Adam uca issars it di jjennet n Eadn, řima ad tt ixdem u ad tt iřđa.

¹⁶ SIDI AREBBI iweřša Adam, inna “Zi marra ticejjura n jjennet ad tecced macca, ¹⁷ maca zi tcej-jart n tussna n řxar d řyar war ttetted ca zzayes, minzi deg wass i zzayes i řa tecced, řmewt i řa temted.”

¹⁸ Inna SIDI AREBBI “War iēeddeř ad yiři Adam weřdes. Ad as ggey wi t i řa iēawnen, wi t i řa iřiqqen qibač nnes.”

¹⁹ Uca igga SIDI AREBBI zeg ucař marra řmař n řexřa u marra ijđad n ujenna uca indeh iten řar Adam řima ad iřar mammec ten i řa isemma. Mammec i řa isemma Adam kuř buřbeř iddaren d wa d isem nnes. ²⁰ Igga Adam ismawen i marra řebhayem d ijđad n ijenwan u i marra řmař n řexřa, *maca* i Adam war itwifwi t i řa iēawnen d wi t i řa iřiqqen qibač nnes.

²¹ Issehwa-dd SIDI AREBBI ijj n iđeř yuřey x Adam uca am tuřa iřteř, řexdenni iksi icten zi tyezdisin nnes uca iqqen amcan sadu nnes s weysum. ²² Yarra SIDI AREBBI tayeždist tenni i iksi zi Adam d tamyart uca iwyi tt-idd řar Adam. ²³ Inna Adam “Řexxu tanita aqa-tt d iyes zeg

AMEZWARU

ixsan inu d aysum zeg weysum inu. Ad tetwasemma ‘taryazt’, *ixs ad yini ‘tamyart’*, minzi nettat tetwaksi-dd zeg weryaz. ²⁴ S man aya ad yejj aryaz babas d yemmas, ad iqqen yar temyart nnes, ad iřin d ijj n weysum.” ²⁵ Tuřa-ten s tnayen idsen d iřaryanen, Adam d temyart nnes, uca war tuři din ca řehya jarasen.

Ddenb amezwaru - ařiyar d temyart

3 ¹ Tuřa ařiyar d ařraymi x marra řmař n řexřa i igga SIDI AREBBI. Inna i temyart “Ma d tidett inna AREBBI ‘Yarwem war ttettem ca zi marra ticejjura n jjennet!’?” ² Tenna temyart i uřiyar “Zi řyiřet n tcejjura di jjennet nzemmar ad necc, ³ maca zi řyiřet n tcejjart tenni di řwest n jjennet, inna AREBBI ‘War zzayes ttettem, war tt třadam, minzi mařa lla ad temmtem.’” ⁴ Inna uřiyar i temyart “Kenniw war tettmettim ca s řmewt qae, ⁵ maca AREBBI issen belli ass min di zzayes i řa teccem, ad twarzment tiřřawin nwem uca ad tiřim amecnaw AREBBI, ttessnem řxar zi řyar.”

⁶ Tezra temyart belli tacejjart teřbeř i macca uca teejeb asent i tiřřawin, u belli tacejjart tegga days meřri mařend ad zzayes tedweř d tamiyist. Xenni teksi zi řyiřet nnes, tecca uca tewca eawed i weryaz nnes i tuřa akides uca netta icca. ⁷ Nnarzment tiřřawin nsen uca ssen aqa-ten d iřaryanen. Xenni xeyyađen tıřray n wartu u ggin zzaysent tibantiwin i yixef nsen. ⁸ Nitni sřin řřess n SIDI AREBBI i yegguren di jjennet zeg uřuđi n usemmiđ n wass uca issnuffar Adam d temyart nnes zeg wudem n SIDI AREBBI jar tcejjura n jjennet.

⁹ Uca iřaya SIDI AREBBI Adam, inna as “Mani teğid?” ¹⁰ Netta inna “Sřiy i tmijja nnek di jjen-net uca gg^wedey minzi necc d aearyan, xenni nnuffareř.” ¹¹ Inna as SIDI AREBBI “Wi d ac innan belli cek d aearyan? Ma teccid zi tcejjart tenni x cek weřřiy ‘War zzayes ttett ca!’” ¹² Inna Adam “Tamyart tenni tewcid mařend ad tiři akidi, nettat tewca ayi zi tcejjart uca cciř.” ¹³ Inna as SIDI AREBBI i temyart “Mana aya i teggid?” Tenna as temyart “Iřarra ayi uřiyar uca cciř.”

¹⁴ Inna SIDI AREBBI i uřiyar

*“Minzi teggid aya, aqa tetwaneeřed jar marra řebhayem
u jar marra řmař n řexřa.
X useddis nnek ad tmurded
uca ad tecced taeejjajt marra ussan n tudart nnek.*

¹⁵ *Ad ggeř řeedawat jarac d temyart,
jar zzariřet nnek d zzariřet nnes,
d tenni nnes ad terbez azeğif nnek
u cek ad as trebzed anirz nnes.”*

¹⁶ Inna i temyart

*“Ařřas i řa arniř řehriř d řewjae n tarwa nnem.
S řehriř ad dd-tarwed tarrawt,
řar weryaz nnem ad temmezřed
d netta ad xam iřkem.”*

¹⁷ Uca i Adam inna

*“Ařmi tesřid řar tmijja n temyart nnek
u teccid zi tcejjart tenni x cek weřřiy ‘War ttett ca zzayes!’,*

ad tiři temmurt tetwaneř x ssibbet nnek.

S tamara ad tecced zzayes marra ussan n tudart nnek

¹⁸ *uca isennanen d tzeğg^wart i d ac-dd i ya tessey^mi*
uca ad tecced afsu n temmurt.

¹⁹ *S tidi n uyembub nnek ad tecced ayrum*
ař dd ya tdewřed yar temmurt i zi temmeksid,
minzi cek d taęejjajt uca yar taęejjajt i ya dd-tdewřed.”

²⁰ Iřaya Adam isem n temyart nnes **Hawwa** minzi nettat d yemmas n marra inni iddaren.

²¹ Igga SIDI AREBBI i Adam d temyart nnes arruđ s yiřem uca issyarđ iten. ²² Inna SIDI AREBBI “Xzar, Adam wa aqa idweř am ijjen zzayne^y, issen řxar d řyar. Řexxu, ejj it war isswazzađ afus nnes mařend ad iksi zi tcejjart n tudart eawed, ad yecc u *xenni* ad iddar i řebda.” ²³ Uca issuffuy it SIDI AREBBI zi jjennet n Eadn ĥima ad ixdem x temmurt i zi tu^ya immeksi. ²⁴ Yuzzeř x Adam u igga ixiruben ccarq i jjennet n Eadn d ixiruben d ijj n ssif itteĥduduqen ittecđiđiĥen ssa d ssa i uęessi x webrid yar tcejjart n tudart.

Qayen d Habil

⁴ ¹ Issen Adam Hawwa, tamyart nnes, uca nettat teysi s ddeyset uca turuw-dd **Qayin**, tenna “Jji^y-dd ijj n weryaz, d SIDI!” ² Xenni eawed turuw-dd umas **Habil**. Tu^ya Habil d ameksa n tĥimart n wuđi u Qayin iruĥ ixeddem di temmurt.

³ Uca awarni ussan imsar belli Qayin iqeddem ict n tewhibt zi řyiğet n temmurt i SIDI. ⁴ Iqeddem Habil eawed zeg imenza n wuđi nnes d tadunt nsen. Ixzar SIDI yar Habil d tewhibt nnes.

⁵ Maca yar Qayin d tewhibt nnes war d as yarri ca taynit. Uca ixeyyeq Qayin ařas, inneqřeb as uyembub. ⁶ Inna SIDI i Qayin “Mayemmi txeyyqed? Mayemmi i d ac inneqřeb uyembub? ⁷ Ma war teđi tmesřact *ammu*, mařa teggid mliĥ ad din yiři usgaęęed uca mařa war teggid mliĥ, wenni i d ac immezren aqa-t yar tewwart, u cek, *ittxeřša* cek ad xas tĥekmed.” ⁸ Issiweř Qayin ak-d Habil umas. Uca imsar, umi ġan deg iyar, belli Qayin ikkar x umas Habil uca in^ya it.

⁹ Inna SIDI i Qayin “Mani iğa umac Habil?” Netta inna “War ssine^y. Ma necc d ameĥday x uma?”

¹⁰ Uca netta inna “Min teggid? Aqa tmijja n idammen n umac tesyuyyu-dd yari zi temmurt.

¹¹ Xenni řexxu, aqa cek tetwaneęřed zi ssibbet n temmurt tenni yarzmen aqemmum nnes ĥima ad teqbeř idammen n umac zeg ifassen nnek. ¹² Xmi i ya txedmed x temmurt, war tdikk^wiř ad ac tewc marra jjeĥd nnes uca cek ad tiřid d amennejru d umetluę di temmurt.” ¹³ Xenni inna Qayin i SIDI “Řeiqab inu imyar ař war t zemmare^y ad ksi^y. ¹⁴ Aqa cek ass-a tuzzeřed xafi zeg uyembub n temmurt-a uca zeg uyembub nnek ad iři^y twaffare^y, ad iři^y d amennejru d ametluę di temmurt uca ad yiři marra wenni d ayi i ya yafen ad ayi iney.” ¹⁵ Xenni inna as SIDI “S uya marra wenni i ya in^yen Qayin, ad zzayes itwantaqem sebea n twařawin.” Uca igga SIDI ict n řeęřamet i Qayin belli war t ineqq marra wenni t ya yafen.

Tarwa n Qayen

¹⁶ Xenni iffey-dd Qayin zeg uyembub n SIDI uca iruĥ izeddey di temmurt n Nud, ccarq i Eadn.

¹⁷ Issen Qayin tamyart nnes uca nettat teysi s ddeyset uca turuw-dd **Ĥanux**. Tu^ya Qayen ibna ict n tendint uca iřaya as i tendint amecnaw isem n mmis Hanux. ¹⁸ Uca itwaruw-dd Eirad i Ĥanux u Eirad ijja-dd Mixuya’il u Mixuya’il ijja-dd Matuca’il u Matuca’il ijja-dd Lamak. ¹⁹ Imeğec Lamak tnayen n timyarin. Icten qqaren as Eada, tennedni qqaren as Tsilla. ²⁰ Turuw-dd Eada Yabal. Netta idweř d babatsen i imezday n ięicwen u i imeksawen n řebhayem. ²¹ Isem n umas Yubal wenni

AMEZWARU

tuya d babatsen i marra inni ittiraren řgambri d temja. ²² Uca Tsilla turuw-dd eawed Tubal-Qayin, amziř n marra inni ixeddmn s nnhas d wuzzař. Učmas n Tubal-Qayin *tuya-tt* d Naema.

²³ Inna Lamak i temyarin nnes, eada d Tsilla, “Sřent i tmijja inu, a timyarin n Lamak! Sřent yar min i řa iniř. Aqa nyiř aryaz i uyezzim inu d uřenjir i uyeddim inu. ²⁴ Aqa ad itwantaqem zi Qayin sebea n twařawin, maca zi Lamak sebea u-sebein n twařawin.”

Axeřqed n Cit

²⁵ Issen Adam tamyard nnes eawed uca nettat turuw-dd ařenjir. Třaya as **Cit**, minzi *tenna* “AREBBI iwca ayi zzariet nneđni deg wemcan n Habil, minzi Qayin inya it.” ²⁶ Uřa i Cit eawed itwaxřeq-dd useymi uca iřaya isem nnes **Anuc**. Řexdenni ibda bnađem s uřayi x yisem n SIDI.

Tarwa n Adam

5 ¹ **Wa d adlis n yenni itwarwen zi Adam.** Ass min di igga AREBBI Adam, igga it deg warwas n AREBBI. ² Awtem d tewtemt ixřeq iten-dd. Ibark iten uca iřaya asen s yisem ‘Adam’, *bnađem*, deg wass i di twaxeřqen.

³ Awarni řami iddar **Adam** mya u-třatin n iseggwusa, ijja-dd *ařenjir* deg warwas nnes u di řřifet nnes uca iřaya as Cit. ⁴ Awarni řami dd-ijja Cit, iddar Adam *ead* temn-mya n iseggwusa uca ijja-dd iřenjiren d řřenjirin. ⁵ Ammu i iddar Adam tesea-mya u-třatin n iseggwusa uca immut.

⁶ Awarni řami iddar **Cit** mya u-xemsa n iseggwusa, ijja-dd **Anuc**. ⁷ Awarni řami dd-ijja **Anuc**, iddar Cit *ead* temn-mya u-sebea n iseggwusa uca ijja-dd iřenjiren d řřenjirin. ⁸ Ammu i iddar Cit tesea-mya u-tenec n iseggwusa uca immut.

⁹ Awarni řami iddar **Anuc** tesen n iseggwusa, ijja-dd **Qinan**. ¹⁰ Awarni řami dd-ijja **Qinan**, iddar **Anuc** *ead* temn-mya u-xemmesřac n iseggwusa uca ijja-dd iřenjiren d řřenjirin. ¹¹ Ammu i iddar **Anuc** tesea-mya u-xemsa n iseggwusa uca immut.

¹² Awarni řami iddar **Qinan** sebein n iseggwusa, ijja-dd **Mahalalil**. ¹³ Awarni řami dd-ijja **Mahalalil**, iddar **Qinan** *ead* temn-mya u-arebein n iseggwusa uca ijja-dd iřenjiren d řřenjirin. ¹⁴ Ammu i iddar **Qinan** tesea-mya u-ecra n iseggwusa uca immut.

¹⁵ Awarni řami iddar **Mahalalil** xemsa u-settin n iseggwusa, ijja-dd **Yarad**. ¹⁶ Awarni řami dd-ijja **Yarad**, iddar **Mahalalil** *ead* temn-mya u-třatin n iseggwusa uca ijja-dd iřenjiren d řřenjirin.

¹⁷ Ammu i iddar **Mahalalil** temn-mya u-xemsa u-tesen n iseggwusa uca immut.

¹⁸ Awarni řami iddar **Yarad** mya u-tnayen u-settin n iseggwusa, ijja-dd **Ĥanux**. ¹⁹ Awarni řami dd-ijja **Ĥanux**, iddar **Yarad** *ead* temn-mya n iseggwusa uca ijja-dd iřenjiren d řřenjirin. ²⁰ Ammu i iddar **Yarad** tesea-mya u-tnayen u-settin n iseggwusa uca immut.

²¹ Awarni řami iddar **Ĥanux** xemsa u-settin n iseggwusa, ijja-dd **Matucalah**. ²² Awarni řami dd-ijja **Matucalah**, yuyur **Ĥanux** ak-d AREBBI teřt-mya n iseggwusa uca ijja-dd iřenjiren d řřenjirin.

²³ Ammu i iddar **Ĥanux** teřt-mya u-xemsa u-settin n iseggwusa. ²⁴ Yuyur **Ĥanux** ak-d AREBBI uca war itwif ead minzi AREBBI iksi it.

²⁵ Awarni řami iddar **Matucalah** mya u-sebea u-tmanyin n iseggwusa, ijja-dd **Lamak**. ²⁶ Awarni řami dd-ijja **Lamak**, iddar **Matucalah** *ead* sebea-mya u-tnayen u-tmanyin n iseggwusa uca ijja-dd iřenjiren d řřenjirin. ²⁷ Ammu i iddar **Matucalah** tesea-mya u-tesea u-settin n iseggwusa uca immut.

²⁸ Awarni řami iddar **Lamak** mya u-tnayen u-tmanyin n iseggwusa, ijja-dd ařenjir. ²⁹ Iřaya isem nnes Nuř uca iqar “Wa ad aney ifewwej x řxedmet nney d tamara n ifassen nney, minzi SIDI aqa ineeř temmurt!” ³⁰ Awarni řami dd-ijja **Nuř**, iddar **Lamak** *ead* xemsa-mya u-xemsa u-tesen n iseggwusa uca ijja-dd iřenjiren d řřenjirin. ³¹ Ammu i iddar **Lamak** sebea-mya u-sebea u-sebein n iseggwusa uca immut.

³² Tuya **Nuř** d mmis n xemsa-mya n iseggwusa, uca **Nuř** ijja-dd **Sam** d **Ĥam** d **Yafat**.

AMEZWARU

Tuɛeffna n iwdan

6¹ Uca imsar, řami iwdan bdan ad ktaren x temmurt uca twarwent asen-dd *ɛawed* iğitsen, ² aqa arrawen n AREBBI zřin belli yessis n bnadem dewřent cnant uca ksin timřarin i yixef nsen zi marra inni ixđaren nitni. ³ Xenni inna SIDI “War ittřimi Arruř inu ittmenřa řebda ak-d bnadem, aqa-t d aysum. Ad iřin wussan n *tudart* nnes mya u-eicrin n isegg^wusa.

⁴ Deg wussan nni tuřa ‘nifilim’, ‘*řjwaheř*’, di temmurt uca awarni man aya *ɛawed*, umi dd-ud-fen arrawen n AREBBI řar yessis n iwdan uca nitenti urwent asen-dd. Nitni d ‘ijebbaren’ n zman nsen, d iryazen s yisem. ⁵ Izra SIDI belli tuɛeffna n bnadem d ařřas x temmurt uca marra řemwayař n uxařreř n wuř nnes d aɛeffan kuř ass. ⁶ Uca indem SIDI umi igga bnadem di temmurt uca iqqes as wuř nnes. ⁷ Inna SIDI “Ad mřiř x uřembub n temmurt bnadem i dd-xeřqey, bnadem ak-d řebhayem d *imuddaren* inni ittbuɛen uřa d iřđad n ujenna, minzi nedmey umi ten ggiř.” ⁸ Maca Nuř yufa řxađar di tiřřawin n SIDI.

Nuř d řřufan

⁹ Ina d inni itwarwen zi Nuř. Tuřa Nuř d aryaz isegged ikmeř jar marra řejyuř inni iddaren akides. Yuyur Nuř ak-d Arebbi. ¹⁰ Uca iřja-dd Nuř řřata n iřenjiren: Sam d řam d Yafat. ¹¹ Tuřa tammurt d ict n řxarbet di tiřřawin n AREBBI uca tuřa temmurt teccur s řeunf. ¹² Ixzar AREBBI řar temmurt, u xzar, aqa-tt d řxarbet, am marra aysum tuřa yareyyeb abrid nnes x temmurt.

¹³ Inna AREBBI i Nuř “Aneggar n marra aysum aqa-t zzat i uřembub inu, minzi tammurt teccur s řeunf zzaysen. Xzar, necc ad ten teřřiř ak-d temmurt. ¹⁴ Egg i yixef nnek iřř n uřarrabu zeg ukeccuđ n ssibři uca egg ixxamen deg uřarrabu. Yeğef ařarrabu zi daxeř u zi barra s ti-zeft. ¹⁵ Ammu ittxeřřa ad t tegged: tuzzeggart n uřarrabu *ad tiři* teřř-mya n iřağen uca tiru n uřarrabu *ad tiři* xemsin iřağen uca řueřa nnes *ad tiři* řřatin n iřağen. ¹⁶ Ittxeřřa ad tegged ict n tburjet i tfawt sennej i uřarrabu uca ad tt tkemmřed anect iřř n uřiř zi sennej. Ad tegged tawwart n uřarrabu deg uyezdis nnes. Ad tegged tizedday n wadday d tinni n wiss tnayen *di řwest* d tinni n wiss řřata *sennej*. ¹⁷ Aqa necc ad ssekkey sseřřet n waman x temmurt řima ad teřřiř sadu ujenna marra aysum i di iğa arruř n tudart. Marra min din di temmurt ad zzayes iđreq i buřbeř nnes. ¹⁸ Maca ad ssbeddeř řeahd inu akidek uca cek ad tadfed deg uřarrabu, cek d iřenjiren nnek d temřart nnek d temřarin n iřenjiren nnek. ¹⁹ Uca zi marra min iddaren, zi kuř aysum, ittxeřřa ad tessidfed řar uřarrabu tyuya n marra řima ad ddaren akidek. ittxeřřa ad yiři d awtem d tewtemt. ²⁰ Ittxeřřa ad řark-dd tas tyuya zi marra řima ad teřřid tudart nsen: zeg iřđad amecnaw markat nsen, zi řebhayem amecnaw markat nsent u zi marra *imuddaren* inni ittbuɛen x temmurt amecnaw markat nsen. ²¹ Uca cek, ksi i yixef nnek zi marra macca i itwac-can uca smun it řark, řima ad ac yiři d macca uřa i nitni. ²² Uca igga it Nuř. Am mammec i d as iweřřa AREBBI marra, ammu i igga.

7¹ Inna SIDI i Nuř “Adef-dd cek d marra řağ n taddart nnek deg uřarrabu, minzi zřiř cek d amsegged zzat i uřembub inu jar řjiř-a. ² Zi marra řebhayem n řeřřař ittxeřřa ad teksid řark sebea d sebea, awtem d tewtemt nnes, uca zi řebhayem n řeřřam tyuya, awtem d tewtemt nnes. ³ Uřa zeg iřđad n ujenna ittxeřřa ad teksid sebea d sebea, awtem d tewtemt, řima ad teřřid zzariɛet *nsen* i tudart di marra tammurt, ⁴ minzi xmi i řa ɛdun ɛad sebea n wussan necc ad řjeř anzar ad iwwet x temmurt arebein n wussan d arebein n ģyaři uca ad teřřiř zeg wudem n temmurt marra min iğan, d min ggiř necc.” ⁵ Uca igga Nuř s marra mammec t iweřřa SIDI.

⁶ Tuřa Nuř d mmis n setta-mya n isegg^wusa řami dd-tusa sseřřet n waman x temmurt. ⁷ Uca yudef Nuř řar uřarrabu di ssibbet n waman n sseřřet, *netta* d tarwa nnes d temřart nnes d temřarin n tarwa nnes akides. ⁸ Zi řebhayem n řeřřař u zi řebhayem n řeřřam u zeg iřđad u zi

AMEZWARU

marra min ittbuēen x temmurt ⁹ tudef tyuya s tyuya ɣar Nuḥ deg uɣarrabu, awtem d tewtemt am mammec t yumur AREBBI i Nuḥ. ¹⁰ Uca awarni sebēa n wussan imsar belli aman n sseḥret usin-dd x temmurt. ¹¹ Deg usegg^was wiss setta-mya zi tudart n Nuḥ, deg usegg^was nni, deg uyur wiss tnayen, deg wass wiss sebēac n yuyur *nni*, deg wass-a nnit, tuɣa sefyen-dd marra řeunšarat n waman yuḡyen uca twarezment tburjatin n ujenna. ¹² Tuɣa anzar iqqim iccat s jjeḥd x temmurt arebēin n wussan d arebēin n ḡyaři. ¹³ Deg wass-a nnit yudef Nuḥ ɣar uɣarrabu d Sam d Ḥam d Yafat, ayt n Nuḥ, uřa d tamɣart n Nuḥ d trāta n temɣarin n tarwa nnes *udfen* akidsen, ¹⁴ nitni d marra markat n řmař *n řexřa* d marra markat n řebhayem d marra markat n *imuddaren* inni ittbuēen x temmurt d marra markat n ijdāḍ, marra ajdiḍ d marra *min* ɣar iḡa afriwen. ¹⁵ Zi marra aysum i di iḡa arruḥ n tudart, tudef tyuya s tyuya ɣar Nuḥ ɣar uɣarrabu. ¹⁶ U zi marra aysum i dd-yusin, yudef ijj n wewtem d ict n tewtemt am mammec yumur AREBBI uca iqqen SIDI *tawwart* awarni as. ¹⁷ Uca tuɣa sseḥret x temmurt arebēin n wussan uca mmarenynen-dd waman uca ssgaēden aɣarrabu ařami itwassgaēed sennej i wudem n temmurt. ¹⁸ Uca feyden-dd waman *tammurt* uca mmarenynen-dd aṭṭas s waṭṭas sennej i temmurt uca yuyur uɣarrabu x wudem n waman. ¹⁹ Mečař tuɣa temɣar sseḥret n waman, uřa d marra idurar yueřan i din iḡan sadu marra ajenna, dewřen dřin. ²⁰ Ḥekmen waman xemmesṭac iyaḡen sennej i *tqicca nsen* uca dewřen idurar dřin *zzaysen*. ²¹ Marra aysum i ittenḥezzan x temmurt idřeq i buḥbeř nnes, *zeg* ijdāḍ d řebhayem, zi řmař *n řexřa*, zi marra *imuddaren* inni ittbuēen x wudem n temmurt u zi marra iwdan. ²² Marra inni i di iḡa řeewin n arruḥ n tudart ɣarsen di tinzarin nsen zi marra min din *iḡan* x řbarr, aqa marra temmut. ²³ Uca marra min din iḡan x wudem n temmurt itwamḥa, zi bnadem ař řmař d *imuddaren* inni ittbuēen d ijdāḍ n ujenna. Ina twateḥhan zi temmurt. Nuḥ weḥdes i iqqimen d marra min kides iḡan deg uɣarrabu. ²⁴ Uca ḥekmen waman x temmurt mya u-xemsin n wussan.

8 ¹ Uca ieqeř AREBBI x Nuḥ d marra řmař *n řexřa* d marra řebhayem i tuɣa akides deg uɣarrabu. Igga AREBBI ad ikk ijj n usemmiḍ x temmurt uca arsan waman. ² Twabelleen řeunšarat n waman yuḡyen d tburjatin n ujenna uca itwassbedd wenzar *zeg* ujenna. ³ Uca am dd-ttasen ttraḥen, njarwen waman zi temmurt. Uca awarni xemsa-mya n wussan neqšen waman. ⁴ Deg uyur wiss sebēa, deg wass wiss sebēac n yuyur *nni*, yarsa uɣarrabu x idurar n Ararat. ⁵ Aman qqimen tnejriwen u tenqišen ař uyur wiss *ēcra*. Deg uyur wiss *ēcra*, deg wass amezwaru n yuyur, ḍharent-idd tqiccatin n idurar.

⁶ Awarni řami *ēdun* arebēin n wussan, yarzem Nuḥ taburjet n uɣarrabu tenni i tuɣa *days* igga ⁷ uca issekk abayeř. Wanita iqqim ittraḥ ittass-dd ařami uḡyen waman x temmurt. ⁸ Xenni issekk zi senni tadbirt, ḥima ad iẓar, ma aman neqšen x wudem n temmurt. ⁹ Maca war tufi tedbirt mani i ɣa tessars tařeqqa n uḍar nnes uca teeqeb-dd ɣars ɣar uɣarrabu, minzi aman tuɣa-ten *ēad* x wudem n marra tammurt. Isswiẓeḍ afus nnes, itṭef itt uca issidef itt-idd ɣars deg uɣarrabu. ¹⁰ Iraja *ēad* sebēa n wussan nneḍni, *xenni* issekk tadbirt *ēawed* *zeg* uɣarrabu. ¹¹ Uca tadbirt teeqeb-dd ɣars ɣar tmeddit, u xzar, aqa afray n zzitun deg uqemmmum nnes. *Xenni* ifhem Nuḥ belli aman neqšen zi temmurt. ¹² Iraja *ēad* sebēa n wussan, *xenni* issekk tadbirt *ēawed* uca nettat war ɣars-dd teeqib *ēad*. ¹³ Deg usegg^was wiss waḥit u-setta-mya, deg uyur amezwaru, deg wass amezwaru n uyur nni, imsar belli aman uḡyen x temmurt. Iksi Nuḥ aseqqaf n uɣarrabu, ixzar ɣar barra, aqa tammurt tuẓey. ¹⁴ Deg uyur wiss tnayen, deg wass wiss sebēa u-ēicrin n yuyur *nni*, aqa tammurt tuɣa tuẓey.

¹⁵ Xenni issiweř AREBBI ɣar Nuḥ, inna ¹⁶ “Ffeɣ *zeg* uɣarrabu, cek d temɣart nnek d tarwa nnek d temɣarin n tarwa nnek akidek. ¹⁷ Marra min iddaren i iḡan akidek zi marra aysum, *zeg* ijdāḍ, zi řmař u zi marra *imuddaren* inni ittbuēen x temmurt, ejj iten ad ffyen akidek, ejj iten ad

AMEZWARU

mm̄tarrcen x temmurt, ad arren řyĩġet uca ad mm̄arenyen x temmurt.”¹⁸ Iffey Nuħ d tarwa nnes d temyart nnes d temyarin n tarwa nnes akides.¹⁹ Marra řmař n řexřa, marra min ittbuēen d marra ijdađ d marra min ittenhezzen x temmurt ffyen zeg uyarabu amecnaw twacunin nsen.²⁰ Ibna Nuħ ijj n uēaltar i SIDI uca iksi zi marra řmař n řehřař u zi marra ijdađ n řehřař uca iqed-dem tiyarřa n wecmađ x řmedbeħ.²¹ Uca icemm SIDI řefwaħet ittfuħen uca inna SIDI deg wuř nnes “War tteiqqibey εad ad neřey temmurt x ssibbet n bnadem, minzi min dd-itteffyen zeg wuř n bnadem d aēeffan waha zi temzi nnes. War tteiqqibey εad ad wtey marra min iddaren am mammec ggiy²² uca marra ussan i ya teqqim temmurt teġa, ad tiři tyarza d tmeyra, teřmed d řehmu, anebdu d řmecta uca ass d ġiřet war ttbeddin *εemmarř*.”

Řeahd n Arebbi ak-d Nuħ

9¹ Xenni ibarek AREBBI Nuħ d tarwa nnes uca inna asen “Jjem-dd řyĩġet, marenyem u tcurrem tammurt!² Tigg^wudi d řeurret zi kenniw ad iřint x marra řmař n řexřa, x marra ijdađ n ujenna u x marra min ittbuēen x temmurt u x marra iseřman di řebħar: aqa twammewcen deg ufus nwem.³ Marra min ittbuēen, min iddaren, ad awem yiři d macca. Necc ad awem t wcey marra, amecnaw uřa d afsu *aziza*,⁴ maca aysum ak-d buħbeř nnes i iġan d idammen nnes, war t ttettem.⁵ D tidett ad ttarey idammen nwem n řeemur nwem, ad ten ttarey zeg ifassen n marra imuddaren, uřa zeg ifassen n bnadem u zeg ifassen n umas n kuř iijen ad ttarey řeemar n bnadem.⁶ Wenni i ya issizřen idammen n bnadem, idammen nnes ad twassizřen zi bnadem, minzi AREBBI igga bnadem di řřifet nnes.⁷ U kenniw jjem-dd řyĩġet, marenyem uca m̄tarrecem x temmurt uca marenyem days.”

⁸ Uca issiweř AREBBI ak-d Nuħ d tarwa nnes inni ġars, inna⁹ “Aqa d necc, xzar, necc ad ggey řeahd inu akidwem u ak-d zzariēet nwem awarni awem¹⁰ u ak-d marra buħbeř iddaren wenni iġan akidwem, ak-d ijdađ, ak-d řmař uca ak-d marra řmař n řexřa x temmurt inni akidwem, *wah* zi marra min dd-iffyen zeg uyarabu ař marra min iddaren x temmurt.¹¹ Ad ggey řeahd inu akidwem, belli marra aysum war ggur ad itwaqess εad s waman n sseħřet u war ggur ad din tiři εad sseħřet i ya iteħħan tammurt.”¹² Xenni inna AREBBI “D ta ad tiři d řeēřamet n řeahd tenni i ya ggey jarayi d kenniw d marra řeemar iddaren akidwem, i řejyuř n řebda.¹³ Ad ggey řqews inu deg iseynuten wenni i ya yiřin d řeēřamet n řeahd jarayi d temmurt.¹⁴ Xmi i ya bdiy iseynuten x temmurt, xenni ggur ad imsar belli řqews-a ad dd-iđhar deg iseynuten.¹⁵ Xenni ggur ad fekkarey x řeahd inu jarayi d kenniw d marra řeemar iddaren n marra aysum. War dikk^wiřen waman d sseħřet εawed maħend ad ssyarraqen marra aysum.¹⁶ Ad dd-iđhar řqews-a deg iseynuten, ad t řarey ad fekkarey x řeahd i řebda jar AREBBI d marra řeemar iddaren jar marra aysum i iġan x temmurt.”¹⁷ Xenni inna AREBBI i Nuħ “D ta d řeēřamet n řeahd inu wenni i ya ggey jarayi d marra aysum i iġan x temmurt.”

Tarwa n Nuħ

¹⁸ Uca tarwa n Nuħ inni dd-iffyen zeg uyarabu *tuya-ten* d Sam d Ĥam d Yafat. D Ĥam tuya d tababat n Kenēan.¹⁹ D yina d třata n tarwa n Nuħ. Zi třata-ya bezzēen *ixef nsen* x marra tam-murt.²⁰ Uca Nuħ ibda *ixeddem* am ufeġaħ, izzu ijj n weħwic n tzayart.²¹ Umi iswa zi binu, iscar uca iēarra ixef nnes di řwest n uēiccu nnes.²² Izra Ĥam, tababat n Kenēan, tuēēaryent n ba-bas uca inna t i tnayen n aytmas di barra.²³ Ksin Sam d Yafat ijj n werruđ, ssarsen t x iyaġen nsen uca uyuren ġar đeffar, đřin tuēēaryent n babatsen. Arrin aymbub nsen ġar đeffar, war řrin ca tuēēaryent n babatsen.²⁴ Ifaq-dd Nuħ zi ssekra nnes uca idweř yargeb x min d as igga mmis amařuz.²⁵ Inna “Tetwaneēřed, a cek Kenēan! Ad tiřid d ismey n isemyan i aytmac!”²⁶ Uca inna “Lbaraka i SIDI, AREBBI n Sam. Kenēan ad asen yiři d ismey.²⁷ Zeēma ad iwesseē AREBBI

AMEZWARU

tazeddiyt i Yafat, iři ad izdey deg iqiđan n Sam u Kenēan ad asen yiři d ismey.”²⁸ Awarni i sseħret iddar Nuḥ *ead* teřt-mya u-xemsin n isegg^wusa.²⁹ Ammu i iddar Nuḥ *tesea*-mya u-xemsin n isegg^wusa, xenni immut.

Tarwa n Cam, Xam d Yafit

10¹Ina d inni dd-itwarwen zeg ayt n Nuḥ: Sam, Ḥam d Yafat. Uca twarwen asen-dd iḥenjiren awarni i sseħret.

²Iḥenjiren n Yafat *tuya-ten* d Jumar, Majuj, Maday, Yawan, Tubal, Macik d Tiras.³ Iḥenjiren n Jumar, *tuya-ten* d Ackanaz, Rifat d Tujarma.⁴ Iḥenjiren n Yawan *tuya-ten* d Ilica, Tarcic d Ikittiyyen d Idudaniyyen.⁵ Zzaysen i zi mbezzeen tigzarin n řegnus di timmura nsen, kuř ijjen ełahsab iřes nnes uca *marra* ełahsab tiwacunin nsen u di řegnus nsen.

⁶Iḥenjiren n Ḥam *tuya-ten* d Kuc, Miřrayim, Fuř d Kenēan.⁷ Iḥenjiren n Kuc *tuya-ten* d Siba, Ḥawila, Sabta, Raēama d Sabtaka. Iḥenjiren n Raēama *tuya-ten* d Caba d Dadan.⁸ Kuc ijja-dd Nimrud. Wanita ibda ad yiři d ijj n ujebbar x temmurt.⁹ Wa *tuya* d anegmar d ameqqran zzat i uyembub n SIDI. Xenni qqaren ‘Anegmar ajebbar amecnaw Nimrud zzat i uyembub n SIDI.’

¹⁰Azeğif n tgelda nnes *tuya* d *tineddam* n Babil d Irix d Akkad d Kalni di temmurt n Cinear.

¹¹Zi temmurt nni i dd-iffey Accur uca ibna Ninwa, Riḥubut-Ėir d Kalah¹² d Risin jar Ninwa d Kalah, aqa-tt d tandint tameqqrant.¹³ Miřrayim ijja-dd Iludiyyen, Iēanamiyyen, Ilahabiyyen, Inaftuḥiyyen,¹⁴ Ifatrusiyyen, Ikaśluḥiyyen, inni zi dd-iqqarřen Ifiliřtiniyyen, uřa d Ikafturiyyen.¹⁵ Kenēan ijja-dd Sidun, amenzu nnes, d Ĥit¹⁶ d Uyabusi d Umuri d Ujirjaci¹⁷ d Uḥiwwiy d Uearqiy d Usiniy¹⁸ d Urwadi d Uřamari d Uḥamati. Řexdeni twabezzēent *marra* tiwacunin n Kenēan.¹⁹ *Tuya* aymir n Ikenēaniyyen zi řidun řar Xirar ařmi d Yazza u zi senni řar Sadum d Ėamura d Adma d řabuyim ař Lacaē.²⁰ Ina d arrawen n Ḥam ełahsab tiwacunin nsen u ełahsab iřsawen nsen, di timmura nsen u di řegnus nsen.

²¹I Sam, wenni d jjed n *marra* ayt n Ėibir, umas n Yafat, ameqqran, twarwen as-dd ēawed iḥenjiren.²² Iḥenjiren n Sam *tuya-ten* d Ilam, Accur, Arfakcad, Lud d Aram.²³ Iḥenjiren n Aram *tuya-ten* d Ėuř d Ĥul d Jatir d Mac.²⁴ Arfaxcad ijja-dd Calah u Calah ijja-dd Ėibir.²⁵ Twarwen-dd i Ėabir tnayen n iḥenjiren. Ijjen qqaren as Falaj, minzi deg wussan nnes tetwabđa temmurt, uca qqaren as i umas Yuqřan.²⁶ D Yuqřan ijja-dd Almudad, Calaf, Hađarmawt, Yarah,²⁷ Haduram, Uzal, Diqla,²⁸ Ėubal, Abimayil, Caba,²⁹ Ufir, Ḥawila d Yubab. Marra ina *tuya-ten* d iḥenjiren n Yuqřan.³⁰ Tammurt mani *tuya* zeddyen *tuya-tt* zi Mica řars ař Safar, adrar n ccarq.³¹ Ina d arrawen n Sam ełahsab tiwacunin nsen u ełahsab iřsawen nsen, di temmura nsen u ełahsab řegnus nsen.

³²Tina d tiwacunin n warrawen n Nuḥ, ełahsab mammec dd-xeřqen, di řegnus nsen. Zzaysen i zi twabezzēen řegnus di temmurt awarni i sseħret.

řřumēet n Babil

11¹*Tuya* marra tammurt s yiřes d ijjen u s řřard d ijjen.² U imsar řami kksen iqiđan nsen uca *ffyen-dd* zi ccarq, aqa ufin ijj n řewđa di temmurt n Cinear uca *qqimen* zeddyen dinni.

³Uca qqaren, kuř ijj i wenneđni “Araḥem-dd, ad negg izra zi řřaxt, ad ten nesseḥma!” Ammu d asen tedweř řřaxt d ařzu u acarmuđ *idweř* d abeğae.⁴ Xenni qqaren “Zid, ad nebna ict n tendint d ict n řřumēet, taqiccat nnes ad dd-tawed řar ujenna u jjem ad aney negg ijj n yisem, ḥima war nettemsebđi ca x wudem n *marra* tammurt.”⁵ Xenni ihwa-dd SIDI ḥima ad izar tandint d řřumēet tenni ibnan tarwa n bnadem.⁶ Iqqar SIDI “Xřar, aqa-ten d řgens d ijjen u marra ina řarsen yijj n yiřes. Wa d beddu n min i řa ggen. Řexxu war din min i řa ibedden deg webrid

AMEZWARU

nsen min nwan ad t ggen. ⁷ Arahem-dd, ad nehwa uca ad nxarweđ iřes nsen, ĥima kuř ijjen war ifehhem *ead* iřes n yenni t yudsen.” ⁸ Ammu i ten ibezzeē SIDI zi senni x wudem n marra tammurt uca ssbedden řebni n tendint. ⁹ Ammu i d as řayan s yisem n ‘Babil’, minzi din ixarweđ SIDI iřes n marra tammurt u zi senni ten ibezzeē SIDI x wudem n marra tammurt.

Tarwa n Cam

¹⁰ **Ina d inni dd-itwarwen zi Sam.** Umi tuřa řar Sam mya n issegg^wusa, *xenni* ijja-dd **Arfakcad**, tnayen n isegg^wusa awarni i sseĥřet. ¹¹ Awarni řami dd-ijja Arfakcad, iddar Sam *ead* xemsa-mya n isegg^wusa uca ijja-dd iĥenjiren d řthenjirin.

¹² Awarni řami iddar Arfaxcad xemsa u-třatin n isegg^wusa, ijja-dd **Salah**. ¹³ Awarni řami dd-ijja Arfaxcad Calah, iddar *ead* arebea-mya u-třata n isegg^wusa uca ijja-dd iĥenjiren d řthenjirin.

¹⁴ Awarni řami iddar Calah třatin n isegg^wusa, ijja-dd **Ėabir**. ¹⁵ Awarni řami dd-ijja Calah Ėabir, iddar *ead* arebea-mya u-třata n isegg^wusa uca ijja-dd iĥenjiren d řthenjirin.

¹⁶ Awarni řami iddar Ėabir arebea u-třatin n isegg^wusa, ijja-dd **Falaj**. ¹⁷ Awarni řami dd-ijja Falaj, iddar Ėabir *ead* arebea-mya u-třatin n isegg^wusa uca ijja-dd iĥenjiren d řthenjirin.

¹⁸ Awarni řami iddar Falaj třatin n isegg^wusa, ijja-dd **Raew**. ¹⁹ Awarni řami dd-ijja Raew, iddar Falaj *ead* mitayn u-tesea n isegg^wusa uca ijja-dd iĥenjiren d řthenjirin.

²⁰ Awarni řami iddar Raew tnayen u-třatin n isegg^wusa, ijja-dd **Saruj**. ²¹ Awarni řami dd-ijja Saruj, iddar Raew *ead* mitayn u-sebea n isegg^wusa uca ijja-dd iĥenjiren d řthenjirin.

²² Awarni řami iddar Saruj třatin n isegg^wusa, ijja-dd **Nařur**. ²³ Awarni řami dd-ijja Saruj Nařur, iddar *ead* mitayn n isegg^wusa uca ijja-dd iĥenjiren d řthenjirin.

²⁴ Awarni řami iddar Nařur tesea u-eicrin n isegg^wusa, ijja-dd **Tarah**. ²⁵ Awarni řami dd-ijja Nařur Tarah, iddar *ead* mya u-teseařac n isegg^wusa uca ijja-dd iĥenjiren d řthenjirin.

²⁶ Awarni řami iddar Tarah sebein n isegg^wusa, ijja-dd **Abram**, Nařur d Haran.

²⁷ **Ina d inni dd-itwarwen zi Tarah.** Tarah ijja-dd Abram, Nařur d Haran u Haran ijja-dd Luř.

²⁸ Immut Haran zzat i babas Tarah di temmurt mani dd-ixřeq netta, di Ur n Ikaldaniyyen. ²⁹ Uca ksin Abram d Nařur i yixef nsen timřarin. Isem n temřart n Abram tuřa-t d Saray uca isem n temřart n Nařur d Milka, yeęis n Haran, babas n Milka d Yiska. ³⁰ Saray tuřa-tt war dd-tettiruw, tuřa war řars bu uĥenjir. ³¹ Uca iksi Tarah Abram, mmis, d Luř mmis n Haran, mmis n mmis, d Saray, tasřit nnes, tamřart n mmis Ibrahim, uca nitni ffyen jmiē zi Ur n Ikaldaniyyen, ĥima ad raĥen řar temmurt n Kenēan. Iwĥen řar Haran uca zedyen dinni. ³² Umi tuřa řar Tarah mitayn u-xemsa n isegg^wusa, *xenni* immut Tarah di Haran.

Tařayit n Arebbi x Abram

12 ¹ Uca inna SIDI i Abram “Ffey zi temmurt nnek, zi raę nnek u zi taddart n babac, ruĥ řar temmurt i d ac i řa ssecney. ² Ad zzayek ggeř ij n řgens imřar, ad ac barkey u ad ssemyarey isem nnek uca iři d cek *ewed* d ict n lbaraka. ³ Ad barkey wenni cek i řa ibarken d wenni cek i řa inesřen, ad t neesřen. Dayek ad twabarkent marra twacunin x temmurt.”

⁴ Uca iruĥ Abram am mammec d as inna SIDI, uca Luř iruĥ akides. Tuřa Abram řars xemsa u-sebein n isegg^wusa umi dd-iffey zi Haran. ⁵ Uca indeh Abram Saray tamřart nnes, d Luř mmis n umas, d marra agra i yarbeĥ, d řeemur inni dd-ikseb di Haran. Ffyen zi Haran ĥima ad raĥen řar temmurt n Kenēan uca iwĥen řar temmurt n Kenēan. ⁶ Izwa Abram zi temmurt nni řar wemcan n Cakim ař řar tcejart n řbeęuĥ n Mura. Di řweqt nni tuřa Ikeneaniyyen *zeddyen* di temmurt. ⁷ Uca iban-dd SIDI i Abram, inna as “I zzariēet nnek umi i řa wceř tammurt-a.” Uca ibna din ij n uealřar i SIDI, wenni d as-dd ibanen.

AMEZWARU

⁸ Xenni iɛdu zi senni ɣar idurar i iɣan x ccarq n Bayt-Il uca iwta dinni iqidan nnes, iija Bayt-Il x jjihet n řyarb u ɛay x ccarq. Din ibna ijj n uɛaltar i SIDI uca iřaya isem n SIDI.

⁹ Awarni man aya ikkes Abram iqidan nnes, imuṭṭi zeg wemcan ɣar wemcan ɣar *Temmut n Ljanub*.

Abram di Miřra

¹⁰ Tuɣa řaž di temmurt nni uca Abram ikemmeř x webrid nnes ɣar Miřra ħima ad izdey din am ijj n ubarrani, minzi tuɣa řaž imɣar di temmurt. ¹¹ Rami dd-tiweḍ řweqt nni umi tuɣa ittadef ɣar Miřra, inna i Saray, tamɣart nnes “Xzar da řexxu, necc ssney belli cem d ict n temɣart days azri. ¹² Xmi cem i ɣa žaren Imiřriyyen, zemmareni ad inin ‘Ta d tamɣart nnes!’, uca ad ayi nyen uca ad cem jjen di tudart. ¹³ Ini řexxu, aqa cem d ućma, ħima ad ayi yiři řxir di ṭṭweɛ nnem uca řeɛmar inu ad iqqim iddar i cem.”

¹⁴ Rami dd-tiweḍ řweqt umi Abram yudef ɣar Miřra, žrin Imiřriyyen belli tamɣart teřbeḥ aṭṭas.

¹⁵ Uřa d řħukkam n Fireun žrin tt uca uryen tt i Fireun uca iwyen tt ɣar taddart n Fireun. ¹⁶ Uca imřuref *Fireun* mliħ ak-d Abram di ṭṭweɛ nnes. *Ammu* i iksi uđi d ifunasen d tfunasin d yeyɣař d isemyan d tiyya d teyyař d iřeyman. ¹⁷ Maca SIDI iwta Fireun d *aytbab n* taddart nnes s jirayeh myarent di řesbab n Saray, tamɣart n Abram. ¹⁸ Řexdenni Fireun iřaya-dd i Abram, inna as “Man aya i d ayi teggid? Maɣar war d ayi tennid belli nettat d tamɣart nnek? ¹⁹ Mayemmi tennid ‘Nettat d ućma!’, ařami tt ggiɣ necc d tamɣart inu? Řexxu xzar, aqa-c tamɣart nnek, ksi tt, tbeɛded!” ²⁰ Řexdenni Fireun yumur iryazen nnes xas uca ssekken t ak-d temɣart nnes u ak-d marra min tuɣa ɣars.

Abram d Luṭ farqen

13 ¹ Yuyur xenni Abram zi Miřra ɣar *Temmut n Ljanub n Kenean*, netta d temɣart nnes, ak-d marra min ɣars, d Luṭ akides. ² Abram tuɣa ɣars aṭṭas n wagra di řebhayem d nnuqart d wurey. ³ Uca iffeɣ zi *Temmut n Ljanub, iruħ* ɣar Bayt-Il ař amcan mani tuɣa qbeř iqidan nnes, jar Bayt-Il d ɛay, ⁴ ař amcan n uɛaltar, i tuɣa igga qbeř uca dinni iřaya Abram isem n SIDI. ⁵ Amenni ɛawed Luṭ, wenni iruħen ak-d Abram, ɣars ɛawed uđi d ifunasen d tfunasin d iqidan. ⁶ U tammurt war d asen tiriw ħima ad zedyen jmiɛ, minzi agra nsen tuɣa-t d aṭṭas ařami war zmiren ad *din* zedyen jmiɛ. ⁷ Uca imsar umcubbec jar iničan n řebhayem n Abram d iničan n řmař n Luṭ. Tuɣa Ikenɛaniyyen d Ifiriziyyen zeddyen řexdenni di temmurt. ⁸ Inna Abram i Luṭ “War ittiři ɛad amcubbec jarayi d cek, jar iničan inu d iničan nnek, minzi neccin d iryazen awmaten. ⁹ Ma war din ttwaseɛ n temmurt zzatec? Ttazawgey cek ad xafi tebdid. Mařa truħed x uzeřmaḍ, necc ad raħey x yeffus, mařa cek truħed x yeffus, necc ad raħey x uzeřmaḍ.”

¹⁰ Issgaɛɛed Luṭ tmuyři nnes uca izra adewwar n L'Urdun tuɣa marra teswa. Qbeř areddeğ zi SIDI tuɣa Sadum d ɛamura amecnaw jjennet n SIDI, amecnaw tammurt n Miřra xmi dd ɣa tased ɣar řuɣar. ¹¹ Uca ixḍar Luṭ i yixef nnes marra adewwar n L'Urdun u ikkes Luṭ iqidan nnes uca yuyur ɣar ccarq. *Ammu* nitni bḍan ijj n x wennedni.

¹² Abram izdey di temmurt n Kenean u Luṭ izdey di tneddam n udewwar n *L'Urdun*, iwta iqidan nnes ař Sadum. ¹³ Iryazen n Sadum tuɣa-ten d iɛeffanen d imednab ak-d SIDI ař ijj n řqedd war izemmar ad tetweřfed. ¹⁴ Awarni řami xas ibḍa Luṭ, inna SIDI i Abram “Sarreħ řexxu tiṭṭawin nnek, texzared zeg wemcan mani teğid ɣar ccamal, ɣar Ljanub, ɣar ccarq u ɣar řyarb, ¹⁵ minzi marra tammurt i twařid, ad ac tt wcey i cek d zzariɛet nnek i řebda. ¹⁶ Ad ggey zzariɛet nnek amecnaw taɛejjajt n temmurt, ħima, mařa ħed izemmar ad iħseb taɛejjajt n temmurt uřa d zzariɛet nnek tzemmar ɛawed ad tetwaħseb. ¹⁷ Kkar, cuqq di temmurt di tuzzeggart nnes d tiru nnes, minzi i cek umi tt i ɣa wcey.” ¹⁸ Abram, *xenni*, ikkes iqidan nnes uca yusa-dd ad izdey ɣar tcejjura n řbeğud n Mamri, inni iɣan di Ĥibrun. Dinni ibna ijj n uɛaltar i SIDI.

Abram ifekk Luṭ uca imsagar ak-d Malkiṣadiq

14¹ Deg wussan n Amrafil, ajeḡid n Cinear, d Ariyuc, ajeḡid n Illasar, d Kidurlaēumer, ajeḡid n Ilam, d Tidal, ajeḡid n Juyim, imsar belli ² ina ggin řbaruḍ ak-d Bira, ajeḡid n Sadum u ak-d Bircae, ajeḡid n Eamura u ak-d Cinab, ajeḡid n Adma u ak-d Cimibar, ajeḡid n řabuyim, u ak-d ujeḡid n Balae, wenni iḡan řuyar. ³ Marra ina munen di řewḍa n tseḡya n Siddim, aqatt d řebřar Ameḡaḥ. ⁴ Tuḡa arebbren tenēac n isegḡ^wusa i Kidurlaēumir, maca řar usegḡ^was wiss řreṭṭac řewwyen. ⁵ Uca deg usegḡ^was wiss arbeṭṭac yusa-dd Kidurlaēumir d ijeḡiden inni iḡan akides uca řerben x Irafawiyyen di Actirut-Qarnaym, x Izuzimiyyen di Ham, x Imitiyyen di Cawa-Qaryatayim ⁶ u x Ixuriyyen deg idurar nsen n Saēir ař Faran, wenni iḡan řar řexřa. ⁷ Awarni aya dewřen-dd, usin-dd řar Eayn-Micfat, wenni d Qadac uca řerben x marra tammurt n Ieamaliqiyyen u ēawed x Imuriyyen inni izedyen di Hařřun-Tamar. ⁸ Uca iffeḡ ujeḡid n Sadum d ujeḡid n Eamura d ujeḡid n Adma d ujeḡid n řabuyim d ujeḡid n Bila, aqatt d řuyar uca ruřen ad ggen akidsen řbaruḍ di řewḍa n teḡzurt n Siddim, ⁹ ḍidd n Kidurlaēumir ajeḡid n Ilam, d Tideal, ajeḡid n Juyim d Amrafil, ajeḡid n Cinear, d Aryuk, ajeḡid n Illasar: areba n ijeḡiden ḍidd n xemsa. ¹⁰ Tuḡa řewḍa n teḡzurt n Siddim teccur s wanuten n tizeft uca arewřen ijeḡiden n Sadum d Eamura uca wḍan daysen u inni iqqimen arewřen řar idurar. ¹¹ Ksin marra agra n Sadum d Eamura d marra macca i tuḡa itwaxeznen uca uyuren. ¹² Ksin ēawed Luṭ, mmis n umas n Abram, d wagra nnes uca ruřen. Netta tuḡa izeddeḡ di Sadum. ¹³ Xenni yusa-dd ijjen zeg inni yarewřen uca inna i Abram, Aeibrani, wenni tuḡa izeddeḡ řar tcejjura n řbeḡuḍ n Mamri, Amuriy, umas n Ackul d Eanir. Nitni d arfiqen di řeahd ak-d Abram. ¹⁴ Umi isřa Abram belli umas tuḡa itwaṭṭef d amehbus, igga ad ffyen inni tuḡa itwadarrben i umenḡi, inni dd-itwaxeřqen di taddart nnes, di teřt-mya u-tmentac, uca idfar iten ař Dan. ¹⁵ Di ġiret imsebḍa xasen, netta d imsexxaren nnes, uca iyřeb xasen uca idfar iten řar řuba, tenni iḡan x uzeřmaḍ n Dimacq. ¹⁶ Yarra-dd marra agra uřa d umas Luṭ d wagra nnes uřa d timḡarin d řgens. ¹⁷ Umi dd-ieqeb awarni řami iyřeb x Kidurlaēumir d ijeḡiden inni tuḡa akides, iffeḡ xenni ujeḡid n Sadum řima ad t iřqa di Taysart n Cawa, tenni iḡan d Taysart n Ujeḡid. ¹⁸ U Malkiṣadiq, ajeḡid n Salim, yiwi-dd ayrum d binu. Netta tuḡa d akehhan n Arebbi wenni d Ameuḡi x kuřci. ¹⁹ Ibark it, inna as “Ad itwabarek Abram zi Arebbi wenni d Ameuḡi x kuřci, wenni iggin ajenna d temmurt. ²⁰ Itwabarek Arebbi wenni Ameuḡi x kuřci, wenni isellmen iyrimen nnek deg ifassen nnek!” Uca netta iwc as řeēcur n marra. ²¹ Uca ajeḡid n Sadum inna i Abram “Ewc ayi řeēmur *iddaren*, maca ksi agra i yixef nnek.” ²² Maca Abram yarra-dd x ujeḡid n Sadum “Aqa ssgaeēdeḡ afus inu řar SIDI, Arebbi wenni d Ameuḡi x kuřci, wenni iggin ajenna d temmurt, ²³ maḡend war kessiḡ afiřu niḡ taḡezzemt n sandaliyat uřa ca n řřajet zi ṭṭarf zi marra min iḡan nnek, řima war teqqared ‘Nec sstejjareḡ Abram!’ ²⁴ War řari days bu řḡeqq! Mḡir min ccin ibřiḡen d teḡřart n yeryazen inni iruřen akidi, Anir d Ickul d Mamri, ejj iten ad ksin tasyart nsen.”

Řeahd n Arebbi ak-d Abram

15¹ Awarni man aya yusa-dd wawař n SIDI řar Abram di řewḡiy. Inna as “War ttegg^wed ca, Abram, nec d aseřqi i cek, řmunet nnek ad temḡar aṭṭas s waṭṭas.” ² Řexdenni inna Abram “Sidi inu, SIDI, min d ayi i řa tewced, maḡar nec ad raḡey ammu břa mmi u Aliēazir zi Dimacq ad yiři *amecnaw* ‘mmi’ x wagra n taddart inu?” ³ Inna Abram ēawed “Xzar, war d ayi tewcid zzariēet, s uyenni, wenni iḡan *amecnaw* mmi n taddart inu, ad yiři d awrit inu!” ⁴ Uca xzar, awař n SIDI yusa-dd řars, inna as “War cek iwarret ca wa, maca wenni i řa iffeḡ zi jjuf nnek ad yiři d awrit nnek.” ⁵ Issuffey it řar barra, inna as “Xzar řexxu řar ujenna, ṭḡesbed itran, mařa

tzemmed ad ten tħesbed!” Uca inna as “Ammu i ȳa tiři zzariet nnek.” ⁶ Netta yumen di SIDI uca iħseb as t-idd d tasegda.

⁷ Inna as εawed “Nec d SIDI, wenni cek dd-yiwyen zi Ur n Ikaldaniyyen, ħima ad ac wceȳ tam-murt-a ħima ad tt twarted.” ⁸ Netta inna “Sidi inu, SIDI, s minzi i ȳa ssney belli ad tt wartey?”

⁹ Inna as netta “Awi ayi-dd ict n tējmit n třata n isegȳusa d ict n tȳaydet n třata n isegȳusa d ijj n icarri n třata n isegȳusa d ict n tejlilleħt d ict n tedbirt tamezyant.” ¹⁰ Netta yiwi-dd marra man aya, ibda ten x wezyen u igga kuř azyen qibač i wenneđi, *maca* war ibdi ca ijdađ. ¹¹ Hwandd ijdađ x imurdař, *maca* Abram yuzzeř xasen. ¹² Ȳar uȳeȳuy n tfuct ikka-dd yijj n yiđeř yuȳeȳ x Abram, aqa da, tiggȳudi d třram iħedqen wdan-dd xas. ¹³ Xenni inna i Abram “Iři amur-a tessned belli zzariet nnek ad tiři d tabarranect deg ict n temmurt i war iȳin nnes uca ad asen xedmen am isemyan u nitni ad xasen ggen ayiř arebea-mya n isegȳusa.” ¹⁴ Maca řgens umi i ȳa xedmen am isemyan, nec ad xasen ħekmey uca awarni man aya ad ffȳen s wagra imȳar. ¹⁵ Cek *maca* ad traħed ȳar řejdud nnek s řehna uca ad tetwaneđřed am yijj n umeccaybu amweqqar. ¹⁶ Jjiř wiss arebea ad dd-ieqeb danita, minzi εad war ikemmeř řqedd n řmueřiyet n Imuriyyen.” ¹⁷ Umi teȳři tfuct uca tedweř d tağest, tuȳa din ijj n ufarran iddexn n uca ijj n weřfeđ n tmessi iedu jar iceȳiqen nni. ¹⁸ Deg wass nni nnit igga SIDI ijj n řεahd ak-d Abram, inna “I zzariet nnek umi wciȳ tammurt-a zeg yeyzar n Miřra ař iȳzar ameqqran, iȳzar n Lfurat. ¹⁹ Aqini, Aqenzi, Aqedmi, ²⁰ Aħitti, Afirzi, Irafawiyyen, ²¹ Amuri, Akenεani, Agirgaci d Uyibusi.”

Hajar d Ismael

16 ¹ Saray, tamȳart n Abram, war d as-dd tiruw ca. Tuȳa ȳars ict n tayya zi Miřra qqarent as Hajar. ² Tenna, xenni, Saray i Abram “Aqa teȳrid belli SIDI war d ayi ismiħ ad arweȳ. Adef ȳar tayya inu, balak ad zzayes ksiȳ tarwa.” Abram tuȳa isřħessa ȳar Saray. ³ Awarni řami izdeȳ Abram εecra n isegȳusa di temmurt n Kenεan, tiwi-dd Saray, tenni d tamȳart n Abram, tayya nnes Hajar, tenni zi Miřra, uca tewca itt i Abram, aryaz nnes, d tamȳart i netta. ⁴ Netta yudef ȳar Hajar uca nettat teksi ddeyset. Umi teȳra belli teksi ddeyset, xenni tedweř lallas tetwassehȳar di tiřawin nnes. ⁵ Řexdenni Saray tenna i Abram “Zi ssibbet nnek ggin dayi řmunkar. Nec ggiȳ tayya inu ȳar idmaren nnek. Řexxu umi teȳra belli teksi ddeyset, dewřeȳ twasseħqareȳ ȳars. Ejj ad iħkem SIDI jarayi d cek!” ⁶ Inna Abram i Saray “Aqa da, tayya nnem deg ifassen nnem. Egg zzayes, min tettwařid cem mliħ.” Uca Saray tqemmeε tt u xenni nettat tarweř zzayes.

⁷ Uca lmalak n SIDI iřqa itt ȳar tařa n waman di řexřa, ȳar tařa deg webrid ittawyen ȳar Cur.

⁸ Inna as “Hajar, tayya n Saray, manis dd-tusid u mani i ȳa traħed?” Nettat tenna “Trakkȳareȳ zeg wudem n lalla Saray!” ⁹ Xenni inna as lmalak n SIDI “Dweř ȳar lallam, tesswađeε ixef nnem sadu ifassen nnes.” ¹⁰ Inna as εawed lmalak n SIDI “Ad ssektareȳ ařas zzariet nnem, ař i ȳa iqqim war izemmar ad tetwaħseb di ssibbet n wařas nsen.” ¹¹ Inna as lmalak n SIDI εawed “Aqa řexxu, teksid s ddeyset uca ad taruw ijj n useymi. Ad as tegged Ismael, minzi SIDI isřa am di řemħayen nnem. ¹² Uca netta ad yiři d ijj n bnadem amecnaw aȳuř n řexřa. Afus nnes ad yiři x marra d afus n marra ad yiři đidd nnes. Ad izdeȳ arendad n marra aytmas.” ¹³ U nettat třaya x yisem n SIDI i ȳars-dd issiwřen “Cek d Arebbi i ittwařan!”, minzi tenna “Ma war da zřiȳ wenni d ayi iřarren?” ¹⁴ S uya semman anu nni, anu ‘Laħay-Ru’i’. Xzar, aqa-t jar Qadac d Birid. ¹⁵ Uca turu Hajar i Abram ijj n useymi. Igga as Abram isem n mmis nni i d as-dd turuw Hajar, Ismael.

¹⁶ Abram tuȳa ȳars setta u-tmanyin n isegȳusa, umi dd-turuw Hajar Ismael i Abram.

Řeahd n Arebbi ak-d Ibrahim d wextan

17¹ Řami tuýa ýar Abram tesça u-tesçin n isseǵwusa, iban as-dd SIDI i Abram uca inna as “Necç d Arebbi Amzemmar x kuřci! Uyur zzat i uyembub inu uca iři d *bnadem* ikemmřen.² Necç ad ggeý řeahd inu jarayi d cek uca ad cek sskettareý s yijj n cckel imýar.³ Řexdenni Abram iwđa x uyembub nnes uca AREBBI issiweř akides, inna as⁴ “Aqa d necç, xzar, řeahd inu ad yiři akidek uca cek ad tiřid d tababat n yijj n ubarru n řegnus.⁵ War ittiři isem nnek ead ‘Abram’ maca ‘Ibrahim’, minzi necç ggiý cek d tababat n yijj n ubarru n řegnus.⁶ Uca necç ad cek arrey ad tegged řyiğet ațtas u ad cek arrey d řegnus u ijeğiden ad zzayek-dd kken.⁷ Ad ggeý řeahd inu jarayi d cek d zzariçet nnek awarni ac di *marra* řejyuř nsen am ijj n řeahd i řebda, ĥima ad iřiý d AREBBI i cek u i zzariçet nnek awarni ac.⁸ I cek u i zzariçet nnek awarni ac ad ac wceý tammurt mani tuýa tzeddyed am ubarrani, marra tammurt n Kençan, d ict n řwart i řebda. U necç ad iřiý d AREBBI nsen.”⁹ Inna AREBBI eawed i Ibrahim “Cek ad teĥdid řeahd inu, cek d zzariçet nnek awarni ac s *marra* řejyuř nsen.¹⁰ D wa d řeahd inu wenni i ýa teĥdam jarayi d kenniw d zzariçet nnek awarni ac: ad itwaxten jarawem marra min iğan d awtem.¹¹ Kenniw ad txetnem aysum n řeçdaryet nwem uca man aya ad tiři d ict n řeçramet n řeahd jarayi d kenniw.¹² Aĥenjir wenni ýar iğa tmenya n wussan ad itwaxten jarawem, marra min iğan d awtem di *marra* řejyuř nwem, am wenni dd-ixeřqen di taddart nnek am wenni itwasýen s nnuqart zeg kuř abarrani u war iğin zi zzariçet nnek.¹³ Am wenni dd-ixeřqen di taddart nnek, am wenni tesýid cek s nnuqart, ittxeřša as ad itwaxten břa ammu niý ammu. Ammu i ýa yiři řeahd inu deg weysum nwem d ijj n řeahd i řebda.¹⁴ Aryaz i war itwaxetnen, wenni řeçdaryet nnes war tetwaxten, aryaz nni ittxeřša ad itwaqess zi řgens nnes. Aqa yarza řeahd inu.”

Iwaed Arebbi ij n mmis i Ibrahim d Sara

¹⁵ Inna AREBBI eawed i Ibrahim “I Saray tamýart nnek war d as třayid ead Saray, maca Sara d wa i ýa yiři isem nnes.¹⁶ Minzi ad tt barkey u zzayes ad ac wceý mmic. Wah, ad tt barkey uca nettat ad tedweř d řegnus u ijeğiden n řegnus ad zzayes-dd kken!”¹⁷ Xenni iwđa Ibrahim x uyembub nnes uca idĥec, inna deg wuř nnes “Aryaz n mya n isegǵwusa ma ad as dd-itwaxřeq mmis? U Sara, tenni ýar iğa tesçin n isegǵwusa, ma ead ad taruw?”¹⁸ Uca inna Ibrahim i AREBBI “Mři Ismaeil iddar qibač i uyembub nnek?”¹⁹ Inna AREBBI “Lla, ead Sara, tamýart nnek, d tenni d ac-dd i ýa yarwen aseými uca cek ad as třayid Iřhaq. Necç ad ggeý řeahd inu akides d ijj n řeahd i řebda, eawed ak-d zzariçet nnes awarni as.²⁰ Zi jjiĥet n Ismaeil, aqa seğey ac. Aqa da, necç barkey t uca ad t arrey ittaruw řyiğet u ad t arrey d ațtas. Teneac imeqqrannen i dd ýa yejj, ad t ggeý d ijj n řgens imýar.²¹ Maca ad ggeý řeahd inu ak-d Iřhaq. D wenni d ac-dd i ýa taruw Sara di řweqt-a deg useǵwas i dd ýa yasen.”²² Uca netta ikemmeř awař nnes akides, xenni iğaeçed AREBBI, iğǵwej x Ibrahim.

²³ Řexdenni Ibrahim iksi Ismaeil mmis, d marra isemyan i dd-ixeřqen di taddart nnes, d marra inni immesýen s nnuqart, marra *min iğan* d awtem jar aytbab n taddart n Ibrahim uca ixten řeçdaryet nsen deg wass nni am mammec i d as inna AREBBI.²⁴ Tuýa ýar Ibrahim tesça u-tesçin n isegǵwusa umi itwaxten deg weysum n řeçdaryet nnes.²⁵ Mmis Ismaeil tuýa ýars třețtaç n isegǵwusa, umi itwaxten deg weysum n řeçdaryet.²⁶ Itwaxten Ibrahim d mmis Ismaeil deg wass d iijen.²⁷ U dewřen marra aytbab n taddart nnes, inni dd-ixeřqen di taddart nnes uřa d inni immesýen s nnuqart zeg ubarrani, twaxetnen akides.

Arebbi idĥar-dd i Ibrahim - Iwaed n Iřhaq

18¹ Uca idĥar as-dd SIDI ýar tcejjura n řbeğud n Mamri umi tuýa yareyyaĥ ýar tewwart n uqiđun nnes di tĥa n uziř.² Řami iğaeçed tmuyři nnes, ixzar, aqa din třata n yeryazen

qibač nnes. Umi ten iżra, ikkar ittazzeř zi tewwart n ušiccu ȳarsen uca iqqunjeř ȳar temmurt,
³ inna “A Sidi inu, mařa řexxu ufiȳ nniemet di tiřřawin nnek, ttzawgeȳ c, war eeddu x umsexxar
 nnek.” ⁴ Jjem ten ad dd-awȳen cwayt n waman uca sirdem idaren nwem u zřem cwayt sadu
 tcejart-a. ⁵ Uca ad dd-awȳey ijj n uzeēēif n weȳrum ħima ad twaneecen uřawen nwem, xenni
 ad teēdum. Aqa x uȳa tekkim zzat i umsexxar nwem!” Nitni nnan as “Egg ammu am mammec
 tennid.”

⁶ Řexdenni iruħ Ibrahim deȳȳa ȳar uqiđun ȳar Sara, inna “Ksi řřata n řeqȳas n waren azdad,
 eggw *iten* uca tegged zzayes tifiđirin. ⁷ Yuzzeř Ibrahim ȳar ifunasen uca iksi-dd ijj n uēejmi
 ameȳȳan igma d lmlih, iwca it i ubřiy uca wa iqegeq ħima ad t iedeř. ⁸ Uca netta iksi eawed
 ddhen d uȳi uřa d aeējmi wenni iedeř uca issars aȳa zzatsen u netta tuȳa ibedd zzatsen sadu tce-
 jjart nni uca ccin. ⁹ Xenni nnan as “Mani teġa Sara tamȳart nnek?” Yarra xasen “Aqa-tt da deg
 uēiccu.” ¹⁰ Řexdenni inna “D tidett ad ȳark-dd dewřey awarni ȳar řweqt n tudart u aqa da, ad
 ȳars yiři ijj n uĥenjir ȳar Sara, tamȳart nnek.” U tesřa Sara ȳar tewwart n uqiđun nni iġan awar-
 ni as. ¹¹ Ibrahim d Sara tuȳa-ten wessaren, uyuren deg wussan, uca i Sara tuȳa tbedd as tubbart
 n temȳarin. ¹² Uca Sara teđĥec deg wuř nnes, tenna “Awarni tewsar inu, ad ȳari yiři řxir-a, *am*
 iġa sidi inu netta iwsar?” ¹³ Inna SIDI i Ibrahim “Maȳar teđĥec Sara, tenna ‘Ma zemmareȳ necc
 ad arweȳ am ġiy d tawessart?’ ¹⁴ Ma aqa din ca n řĥajet x SIDI tewear? Ad ȳark-dd ēeqbey di
 řweqt itwaggen, ȳar řweqt n tudart uca *ad ȳars yiři ȳar Sara mmis.*” ¹⁵ Sara *maca* tenkar, tenna
 “War đeĥceȳ ca!”, minzi tuȳa tegg^wed. Uca netta inna as “Lla, aqa cek tđeĥced!”

Tazaġit n Ibrahim x Sudum

¹⁶ Uca kkaren iryazen nni zi senni uca sewđen ȳar Sadum uca Ibrahim iruħ akidsen, issqebbed
iten deg webrid. ¹⁷ Inna SIDI “Ma ad ffareȳ necc x Ibrahim min iggur ad ggeȳ?” ¹⁸ Ggur ad yiři Ibra-
 him zeema d ijj n řgens imȳar u ijhed, aqa ad days twabarken marra řegnus n ddunit. ¹⁹ Minzi
 necc ssney t ħima ad isseřmed tarwa nnes uřa d *aytbab* n taddart nnes awarni as, maĥend ad
 hđan abrid n SIDI, ad ggen tasegda d řĥeqq, ħima SIDI ad yarr x Ibrahim min tuȳa inna xas.”
²⁰ Inna SIDI *eawed* “Tȳuyyit n Sadum d ēamura temȳar ařřas d ddnub nsen ceġēen. ²¹ Ad dd-
 hwiȳ, ad zareȳ ma s tidett ggin timegga *nni* am mammec dd-tusa zeg uřayi *n uȳati* i d ayi-dd
 yiwđen niȳ lla, ggureȳ ad ssney.” ²² Xenni arrin iryazen nni iȳembab nsen zi senni uca ruĥen
deg webrid ȳar Sadum. Maca Ibrahim tuȳa ead iqqim ibedd qibač i SIDI. ²³ Iqarrebb ȳars Ibrahim
 uca inna as “Ma s tidett iggur ad taredġed eawed amsegged ak-d uēeffan?” ²⁴ Aqa dinni balak
 xemsin n imseggaden daxeř i tendint. Ma s tidett ad ten taredġed, war tessēizzed ca amcan nni
 di řřweē n xemsin imseggaden inni days iġan? ²⁵ Igg^wej xak ad tegged aȳa, ad tenȳed amsegged
 ak-d uēeffan uca ad yiři umsegged meĥsub amecnaw aeēffan, ēemmarř ad yiři man aȳa! Řqađi
 n ddunit ma war ittegg s řĥeqq?” ²⁶ Řexdenni inna as SIDI “Mařa ufiȳ di Sadum xemsin n im-
 seggaden daxeř i tendint, ad sseizzey marra amcan nni di řřweē nsen.” ²⁷ Uca Ibrahim yarra-dd,
 inna “Aqa da řexxu bdiȳ zeemey ad ssiwřey ak-d Sidi inu, waxxa necc d cař d iȳȳed. ²⁸ Ad tay
 neqřen zi xemsin n imseggaden xemsa, ma ad taredġed x xemsa nni marra tandint?” Inna “War
 ggur ca ad *tt* aređġey mařa ufiȳ din xemsa u-arebein.” ²⁹ Iēqeb ad kis issiweř, inna as “Ad tay
 ad yiři ad itwaf din arebein!” Yarra netta “War iggur ca ad *tt* aređġey di řřweē n arebein *nni.*”
³⁰ Uca inna “War ttexeyyiq řexxu Sidi inu xmi i ȳa ssiwřey *eawed.* Ad tay ad yiři ad itwaf din *myir*
 řřatin!” Yarra “War iggur ca ad *tt* aređġey mařa ufiȳ din řřatin.” ³¹ Inna “Aqa da řexxu ibdiȳ
 zeemey ad ssiwřey ak-d Sidi inu. Ad tay ad yiři ad itwaf din *myir* eicrin!” Yarra “War iggur ca
 ad *tt* aređġey di řřweē n eicrin *nni.*” ³² Xenni inna “War ttexeyyiq řexxu Sidi inu xmi i ȳa ssiwřey
eawed. Ad tay ad yiři ad itwaf din *myir* ēecra!” Yarra “War iggur ca ad *tt* aređġey di řřweē n ēecra
nni.” ³³ Uca iruħ SIDI awarni řami ikemmeř awař *nnes* ak-d Ibrahim uca Ibrahim idweř-dd ȳar
 wemcan n tzeddiȳt nnes.

Asellek n Luṭ zeg wareddeḡ n Sudum

19¹ Iwḍen xenni tnayen n lmalakat *nni* ḡar Sadum s ḡiřet. Tuḡa Luṭ iqqim ḡar tewwart n Sadum. Umi *ten* izra Luṭ, ikkar maḡend ad ten iřqa uca iqqunjeř ařami tuḡa aḡembub nnes iggur ad iřqef tammurt.² Inna “Xzar, a isiditen inu, ttzawgeḡ kenniw ad dd-tasem ḡar taddart n umsexxar nwem uca ad tessensem *din*, ad tessirdem iḍaren nwem. Xenni ad tfaqem zic, ad tkemmřem x webrid nwem.” Nitni arrin “Lla, aqa deg wazzay ad neqqim ad nessens.”³ Maca netta ikellef xasen aṭṭas ařami akides ruḡen, udfen ḡar taddart nnes uca netta igga asen amensi, igg^{wa} aḡrum břa antun uca ccin.⁴ Aqa qbeř ma ad tṭšen, nnḍen i taddart yeryazen n tendint, iryazen n Sadum, zeg umeḡyan ař awessar, marra iwdan zi marra imucan iṭṭurfen *n tendint*.⁵ Uca řayan i Luṭ, nnan as “Mani ḡan iryazen inni ḡark-dd yusin ḡiřet-a? Suffey iten-dd, hima ad ten nessen.”⁶ Řexdenni Luṭ iffeḡ-dd ḡarsen ḡar tewwart uca iqqen tawwart awarni as.⁷ Inna “Ttzawgeḡ, a aytma inu, war tteggem qae řyar!⁸ Aqa da řexxu tnayen n yessi, tinni *ead* war issinen aryaz. Ejj ayi ad awem tent-dd ssuffey barra uca ggem daysent min tettwařam mliḡ di tiṭṭawin nwem. Myir i iryazen-a war daysen tteggem walu, aqa s uyenni dd-usin nitni i swadday n tiři n tzeqqa inu ḡar tmensiwt.⁹ Nitni nnan “Beeed ssa!” Uca nnan *ead*, “Aqa wanita yusa-dd da hima ad izdeḡ da amecnaw abarrani uca yarezzu ad igaeed amecnaw řqadi? Řexxu ad cek nḍarr ktar x nitni.” Uca ggin aṭṭas n uyiř x weryaz nni, x Luṭ, uca qarrben-dd hima ad arzen tawwart.¹⁰ Maca iryazen nni sswizzḍen afus uca ssidfen Luṭ ḡar taddart akidsen uca belleen tawwart¹¹ uca wtin iryazen inni tuḡa ibedden ḡar tewwart n taddart zeg umeḡyan ḡar umeqqran s tuddaryeč uca nitni ssihřen ixef nsen x tarezzut x tewwart.¹² Xenni nnan yeryazen nni i Luṭ “Wi ḡark da *ead*? Ma aḍekk^{wa} ař niḡ iḡenjiren niḡ tḡenjirin, marra inni ḡark di tendint, ejj iten ad ffyen zeg wemcan-a.”¹³ Aqa ad nareddeḡ amcan-a, minzi tyuyyit nnes temḡar zzat i uyembub n SIDI u SIDI issekk aneḡ-dd hima ad tt nareddeḡ.”¹⁴ Řexdenni iffeḡ Luṭ uca issiweř ak-d iḍewřan nnes inni igguren ad dd-awyen yessis, inna “Kkar, teffyem zeg wemcan-a, minzi SIDI iggur ad yareddeḡ tandint-a.” Maca iban asen-dd i iḍewřan nnes axmi ittqeřřar.¹⁵ Umi d tenqar tfuct, lmalakat ssqeḡqent Luṭ, nnant “Kkar, teksid tamḡart nnek d tnayen n yessic *tinni akic*, hima war thelliked ca di řmuēřiyyet n tendint-a.”¹⁶ Maca netta war izeim. Xenni tṭfen iryazen nni afus nnes d ufus n temḡart nnes d ifassen n tnayen n yessis, minzi SIDI tuḡa ix s ad xas iḡinn. Nitni ssuffyen t ḡar barra, nedhen t barra i tendint.¹⁷ Ařami ten ssuffyen barra, inna netta “Senjem ixef nnek! War xezzar awarni ac niḡ ad tbedded di marra adewwar-a. Arweř ḡar wedrar, hima war tetwateḡḡid ca.”¹⁸ Inna asen Luṭ “Lla, ttzawgeḡ cek, a isiditen inu!”¹⁹ Xzar řexxu, amsexxar nnek yufa nniemet di tiṭṭawin nnek uca tessemḡared arreḡmet tenni kidi teggid umi d ayi tejjid ddareḡ. Maca war zemmareḡ ad arewřey ḡar idurar, qbeř mma ad ayi iṭṭef řyar uca ad mteḡ!²⁰ Aqa da řexxu, tandint-a aqa tudes-dd aṭṭas aqa zemmareḡ ad dinni arewřey uca nettat d tameenanut. Ejj ayi ad arewřey řexxu dinni maḡend ad qqimeḡ ddareḡ. Ma war teḡi d *ij n wemcan* d tameenanut?”²¹ Yarra xas netta “Aqa řexxu, tiweḍ ayi-dd eadewd tzawegt nnek x uya, war ttareddḡey ca tandint min xef tessiwřed.²² Qeḡeq, arweř *din*, minzi war zemmareḡ ad ggeḡ walu ař dd i ḡa tawḍed ḡar dinni.” X uya semman isem n tendint *nni* řuḡar.²³ Ařami yiweḍ Luṭ ḡar řuḡar, tafuct aqa tenqar-dd x temmurt.²⁴ Řexdenni ijja SIDI ad iwwet wenřar x Sadum d x eamura řecbareyyet d tmesi zeg ujenna zi ḡar SIDI.²⁵ Yareddeḡ netta tineddam nni d marra adewwar nni, ak-d marra imezday n tneddam nni uřa d min iḡemmyen di temmurt.²⁶ Uca tamḡart n Luṭ, *tenni tuyur* ḍeffar nnes, texzar awarni as uca tedweř d *ijj n uqellij* n tmeḡaḡt.

²⁷ ḡar řřbeḡ zic ikkar Ibrahim maḡend ad yuyur ḡar wemcan mani tuḡa ibedd zzat i wudem n SIDI.²⁸ Isweḍ ḡar Sadum d eamura u ḡar marra tammurt n udewwar nni uca izra belli ddexxan

ittgaæed zi temmurt, amecnaw ddexxan n ict n tefqunt.²⁹ Ařami yareddeğ AREBBI tineddam n udewwar *nni*, ifekkar AREBBI di Ibrahim uca issekk Luř barra zi řwest n uceřwaw, umi issneqřeb tineddam i di izdey Luř.

Luř d yessis

³⁰ Uca igææed Luř zi řuyar uca iruř izdey ak-d tnayen n yessis deg idurar, minzi igg^wed *ad iqqim* izeddey di řuyar. Uca izdey deg ifri ak-d tnayen n yessis.³¹ Řexdenni tamenzut tenna i tmařuřt “Babatney d awessar, war iqqim usezri di temmurt ad xaney yadef am mammec teggur di mar-ra ddunit.³² Zid, ejj aney ad newc binu i babatney ad issu uca ad kis nezzeř, *mařend* ad nejj jjiř ad iqqim iddar zi babatney.”³³ Uca di ġiřet nni wcint binu i babatsent ad issu. *Xenni* tudef tmenzut uca teřteř ak-d babas uca netta war yuci ca belli tezzeř akides uřa nettat tekkar *æawed*.³⁴ Ass aneđfar tenna tmenzut i tmařuřt “Aqa necc zzřey ġiřet iedun ak-d baba, ad as newc ad issu binu *æawed* ġiřet-a. *Xenni* ad tadfed cem ad akides tezzřed, *mařend* ad nejj jjiř ad iqqim iddar zi babatney.”³⁵ Uca wcint binu i babatsent *æawed* di ġiřet nni ad issu. *Xenni* tekkar tmařuřt uca teřteř ak-d babas uca netta war yuci ca belli tezzeř akides uřa nettat tekkar *æawed*.³⁶ Uca ksint tnayen n yessis n Luř s ddeyset zi babatsent.³⁷ Uca turuw-dd tmenzut ijj n useymi, třaya isem nnes Mu’ab. Wa d tababat n Mu’ab řars ař ass-a.³⁸ Tamařuřt *æawed* turuw-dd ijj n useymi uca třaya isem nnes Ben-Æammi. Netta d tababat n tarwa n Æammun řars ař ass-a.

Ibrahim d Abimalik, ajeğid n Jirar

20¹ Zi senni iqře Ibrahim iqiđan nnes, *yuyur* řar Temmurt n Ljanub uca izdey jar Qadac d Cur uca iqqim amecnaw abarrani di Jirar.² *Umi* inna Ibrahim x Sara tamřart nnes “Nettat d ućma i teğal”, issekk Abimalik, ajeğid n Jirar, yiwi *akis* Sara.³ *Maca* immedřar-dd AREBBI i Abimalik di tarjit n ġiřet, inna as “Aqa řexxu ad temmted di ssibbet n temřart, tenni dd-tiwyed akic, *minzi* nettat temřec ak-d ijj n weryaz.”⁴ *Maca* Abimalik tuřa war řars-dd iqarreb, s uyenni inna “A Sidi inu, ma *xenni* ad tawđed ad tenřed ijj n řgens iseggden?”⁵ Ma war d ayi inna netta “Nettat d ućma i teğal”, u nettat s yixef nnes tenna *æawed* “Netta d uma i yeğal.” S tidett n wuř u s ifassen izdigen i ggiř aya.”⁶ Inna as AREBBI di tarjit “Nec ssney *æad* belli teggid man aya s tidett n wuř, s uyenni ħđiř cek ħima war xafi txeřtiđ uca war cek jjiř ad tt tħadid.”⁷ Řexxu, xenni, arr tamřart řar weryaz nnes, minzi netta d anabi uca netta ad xak iřzağ, ħima ad teddared. *Maca* mařa war tt tarrid ca, ssney s tidett ad temmted, cek d marra min iğan nnek!”⁸ *Xenni* ikkar Abimalik zic řar řřbeř. Iřaya i marra ixeddamen nnes, inna marra awařen-a deg imezzuyen nsen uca iryazen nni dewřen gg^weden ařtas.⁹ *Xenni* iřaya Abimalik x Ibrahim uca inna as “Min d aney teggid d min di xđiř akidek umi tyeđred xafi d x tgeldit inu ddenb ameqqran? Cek teggid akidi am mammec t war icuwwar ad itwagg.”¹⁰ Uca yarni inna *æad* Abimalik i Ibrahim “Min cek yejjin řami teggid man aya?”¹¹ Inna Ibrahim “Minzi necc nwiř ‘Nican war dinni tigg^wudi zi AREBBI deg wemcan-a uca ad ayi nřen di ssibbet n temřart inu.’”¹² Uca s tidett nettat *æawed* d tamřart. Nettat d yeğis n baba, maca maci d yeğis n yemma uca tedweř d tamřart inu.¹³ Uca umi tuřa AREBBI indeh ayi zi taddart n baba *mařend* ad teleey ssa řar da, necc nniř as s tidett ‘Egg dayi řxir-a uca ini qæ di marra imucan mani i řa naweđ ad xafi tinid: Netta d uma i iğal!’ ”¹⁴ *Xenni* iksi Abimaliki uđi d ifunasen d tfunasin d isemyan d tsemyin uca iwc iten i Ibrahim uca yarr as-dd Sara, tamřart nnes.¹⁵ Uca inna Abimalik “Aqa da, tammurt inu aqa-tt qibać nnek. Zdey mani i d ac-dd *iđhar* mliř di tiřřawin nnek.”¹⁶ I Sara inna “Aqa da, wciř ařef n *uqiyyat* n nnuqart i umam. aqa-tent d ařeřħaf x tiřřawin i kuřci inni iğan akim, *wah*, i kuřci idweř am-dd d ttiqart.”¹⁷ Řexdenni Ibrahim iřzuğ i AREBBI uca AREBBI issgenfa Abimalik d temřart nnes d tiyya nnes uca urwent.¹⁸ Minzi tuřa SIDI ibellee qæ marra řemřawřat n *yenni* di taddart n Abimalik di ssibbet n Sara, tamřart n Ibrahim.

Axeŕqed n Išhaq

21¹ Uca yarzef SIDI ɣar Sara, am mammec t inna uca ikemmeŕ SIDI awaŕen nni mammec i inna i Sara.² Teksi Sara s ddeyset uca turuw-dd ijj n useymi i Ibrahim x tewsar nnes, di řmijar nni i d as inna AREBBI.³ Uca iřaya Ibrahim i mmis wenni dd-ixeŕqen, wenni i d as-dd turuw Sara, Iřhaq.⁴ Ibrahim ixten i mmis Iřhaq umi tuya ɣars tmenya n wussan, am mammec d as yumur AREBBI.⁵ Uca tuya Ibrahim d mmis n mya n isegg^wusa, ařami ɣars-dd ixreq Iřhaq, mmis.⁶ Uca tenna Sara “AREBBI igga ayi ad deħcey u marra wenni t ɣa isřen, ad idħec *ɛawed* akidi.”⁷ Tenna *ɛawed* “Man wen *izeemen* ad yini i Ibrahim, aqa Sara ad tessutted iseyman, maɣar turuw as-dd ijj n uħenjir x tewsar nnes.”

Sara d Hajar

⁸ Igma useymi uca ifxem. Deg wass řami idweŕ Iřhaq ifxem, issewjed Ibrahim ijj n umensi imɣar.⁹ Umi teẓra Sara mmis n Hajar, Tamiřrect, wenni dd-turuw Hajar i Ibrahim, tqeřřar xas,¹⁰ tenna i Ibrahim “Aẓzeŕ x tayya-ya d mmis, minzi mmis n tayya-ya war iwarret ca ak-d mmi, ak-d Iřhaq.”¹¹ Awaŕ-a iban-dd d aeffan ațtas di tițtawin n Ibrahim di ssibbet n mmis.¹² Maca inna AREBBI i Ibrahim “War ttejji aħenjir d tayya nnek ad iřin d tisineft di tițtawin nnek. Seŕ ɣar marra min d ac i ɣa tini Sara, minzi di Iřhaq ad ac tiři zzariet.”¹³ Maca ad ggey *ɛawed* ijj n řgens zi mmis n tayya-ya, minzi uřa d netta d zzariet nnek.”¹⁴ Řexdenni ikkar Ibrahim zic uca iksi ayrum d ict n teqduħt n waman, iwca iten i Hajar, issars as *ten* x teyrudt. Iwca as *ɛawed* aħenjir uca issqebbed itt. Uca nettat truħ, tennejru di řexřa n Bi’r-Sabea.¹⁵ Řami neqsen waman zi teqduħt, tendar aħenjir sadu ijj n cbarq.¹⁶ Uca truħ teqqim qibač nnes řagg^waj n tecti n řqews, minzi tenna “War zemmarey ad ẓarey meŕmi i ɣa immet uħenjir.” Ammu i teqqim qibač nnes uca tessgaēēd tmijja nnes, tesyuy.¹⁷ Isřa AREBBI ɣar řħess n uħenjir uca lmalak n AREBBI iřaya i Hajar zeg ujenna, inna as “Min cem yuyin, Hajar? War ttegg^wed ca, minzi AREBBI isřa řħess n uħenjir, din mani iġa.”¹⁸ Kkar, sgaēēd aħenjir uca teksi t deg ufus nnem, minzi ad zzayes ggey ijj n řgens imɣar.”¹⁹ Řexdenni yarzem AREBBI tițtawin nnes uca teẓra ijj n wanu n waman. Truħ, tēemmar taqduħt s waman, tewca as ad isu uħenjir.²⁰ Uca tuya AREBBI ak-d uħenjir, iyma, izdey di řexřa u tuya-t d amjebbad n řqews.²¹ Tuya izeddey di řexřa n Faran uca yemmas teksi as-dd tamɣart zi temmurt n Miřra.

Řeahd jar Ibrahim d Abimalik

²² Di řweqt nni d ict imsar, belli Abimalik, ak-d Fikul, akumandar n řeeskar, issiweŕ ak-d Ibrahim, inna “AREBBI aqa-t akidek di marra min tegged.”²³ Řexxu, jaġ ayi ɣar AREBBI, aqa war iqqim ad tyecced iħenjiren uřa d ayyawen inu! Maca s muxas taddukkři tařdiqt i kik ggiy qbeŕ, ad zzayes tegged cek akidi u ak-d temmurt mani teqqimed am ubarrani.”²⁴ Inna Ibrahim “Nec ad ac xas jjaġeŕ!”²⁵ Řexdenni iēeyyeb Ibrahim Abimalik x ssibbet n yijj n wanu n waman, wenni ikksen isemyan n Abimalik s uyir.²⁶ Xenni inna Abimalik “Nec war ssiney wi iggin man aya u cek war d ayi t tennid ca qbeŕ. Aqa ař řexxu i zzayek t sřiŕ.”²⁷ Řexdenni iksi Ibrahim uġi d ifunasen d tfunasin uca iwca as *ten* i Abimalik uca nitni s tnayen ggin ijj n řeahd jarasen.²⁸ Maca Ibrahim issars sebea n tseswin n tħimart ɣar uyezdis.²⁹ Xenni inna Abimalik i Ibrahim “Min iēna sebea n tseswin nni teggid ɣar uyezdis?”³⁰ Inna netta “Ksi zeēma sebea-ya n tseswin zeg ifas-sen inu, d cħadet i ɣa iřin belli nec iyzin anu-ya.”³¹ X uya itwasemma amcan nni Bi’r-Sabea, minzi nitni s tnayen tuya jjuġen din.³² Ammu i wcin řeahd di Bi’r-Sabea. Awarni man aya ikkar Abimalik ak-d Fikul, akumandar n řeeskar, iēqeb ɣar temmurt n Ifiliřiniyyen.³³ Izzu Ibrahim ijj n tcejart n tmarist di Bi’r-Sabea uca iřaya din isem n SIDI, *isem* n Arebbi n řebda.³⁴ Uca izdey Ibrahim am ubarrani di temmurt n Ifiliřiniyyen ațtas n wussan.

Ibrahim iqeddem mmis Ishaq d tayaršt i Arebbi

22¹ Awarni man aya temsar, aqa ijarreb AREBBI Ibrahim, inna as “Ibrahim!” Uca inna as “Xzar, necc aqa-yi da!”² Inna as netta “Ksi řexxu ayenni n mmic, wenni tersed, Ishaq, uca ruħ yar temmurt n Muriya uca tqedmed t din d tayaršt x yijjen zeg idurar i d ac i ya iniy.”³ Ikkar Ibrahim zic, iħezzem ayyuř nnes uca iksi akides tnayen n iħudriyyen nnes d mmis Ishaq. Iqess akeccuđ i tmessi n tayaršt, ikkar, iruħ deg webrid yar wemcan i d as inna AREBBI.⁴ Deg wass wiss třata issgaēēed Ibrahim tmuyři nnes uca izra amcan zi řagg^waj.⁵ Řexdenni inna Ibrahim i iħudriyyen nnes “Rajam da ak-d weyyuř, necc d uħenjir ad nraħ diha, ad nesjed uca ad yarwem-dd neeqeb *ēawed*.”⁶ Iksi Ibrahim akeccuđ n tayaršt, issars it x mmis Ishaq u netta s *yixef* nnes iksi s ufus nnes timessi d txedmet uca *ammu* i ruħen s tnayen idsen.⁷ Řexdenni issiweř Ishaq ak-d Ibrahim babas, inna as “Baba inu!” Uca inna as “Xzar, necc aqa-yi da, mmi!” Uca inna “Aqa da timessi d ukeccuđ, maca mani iğa izmar i tayaršt?”⁸ Inna Ibrahim “AREBBI simant nnes ad aney issarzeg s yizmar i tayaršt, mmi!” Uca *ammu* i ruħen s tnayen idsen⁹ uca iwđen yar wemcan nni d as inna AREBBI. Din ibna Ibrahim ijj n řmedbeħ uca iedeř akeccuđ, icarf Ishaq mmis uca issars it x řmedbeħ x ikecwad.¹⁰ Isswiżzeđ Ibrahim afus nnes uca iksi taxedmet ħima ad iyarš i mmis.¹¹ Maca lmalak n SIDI iřaya as-dd zeg ujenna, inna as “Ibrahim, Ibrahim!” Uca inna netta “Xzar, necc aqa-yi da!”¹² Xenni inna as “War swiżziđ afus nnek yar uħenjir niy ad as tegged ca, minzi řexxu aqa ssney belli tegg^weded AREBBI u war xafi tetřifed ayenni n mmic.”¹³ Issgaēēed Ibrahim tiřřawin nnes uca ixzar. Xzar, aqa awarni as tuya din ijj n icarri iqqen yar cbarq zeg waccawen nnes. Yuyur Ibrahim dinni, iřřef icarri uca ihda t d tayaršt deg wemcan n mmis.¹⁴ Iřaya Ibrahim isem n wemcan nni “SIDI ad ithilla!” S uyenni iqqar bnadem ař ass-a “Deg wedrar n SIDI ad itwassarzeg!”¹⁵ Iřaya lmalak n SIDI wiss tnayen n imuren zeg ujenna x Ibrahim,¹⁶ inna “Minzi teggid man aya uca war xafi tesseizzed ayenni n mmic, ad jjuğey s simant inu, inna SIDI,¹⁷ belli ad cek barkey ařřas uca ad ssektarey zzariēet nnek ařřas amecnaw itran n ujenna u amecnaw ijdi i iğan x tma n řebħar. Yar zzariēet nnek ad iřřef tewwart n řēedyan nnes d řwart¹⁸ u di zzariēet nnek ad twabarken marra řegnus n temmurt, minzi teggid array i min d ac nniy.”¹⁹ Xenni iēqeb-dd Ibrahim yar iħudriyyen nnes u nitni kkaren uca ruħen jmiē *deg webrid* yar Birsiba uca izdey Ibrahim di Bi’r-Sabea.²⁰ Awarni man aya imsar aqa xebbaren Ibrahim ijj n wareqqas, nnan as “Aqa da, *ēawed* Milka turuw-dd tarwa i Naħur umac:²¹ *Euš*, amenzu nnes, d Buz umas, d Qamuwil wenni d tababat n Aram,²² d Kasad d Ĥazu d Fildac d Yidlaf d Batuwil.”²³ U Batuwil iija-dd Rifqa. Tmenya-ya i turuw-dd Milka i Naħur, umas n Ibrahim.²⁴ U tayya nnes, tenni umi qqaren Rieuma, turuw as-dd *ēawed* Taħaħ d Jaħam d Taħac d Maēka.

Řmewt d wenđer n Sara

23¹ Tuya yar Sara mya u-sebea u-eicrin n isegg^wusa. Man aya d řmijař n tudart n Sara.² Uca temmut Sara di Qaryat-Arbaē, tenni iğan d Ĥibrun, di temmurt n Kenēan uca yudef-dd Ibrahim, igga anuri x Sara, iru isyuy xas.³ Xenni ikkar Ibrahim uca ikka řřarf i *temyart* nnes immuten uca issiweř ak-d tarwa n Ĥit, inna⁴ “Necc d abarrani d amezduy n zzyada jarawem. Wcem ayi myir ijj n wenđer d agra yarwem ħima ad awđey ad neđřey amettin inu zeg urendad inu.”⁵ Arrin-dd tarwa n Ĥit x Ibrahim, nnan as⁶ “Seř yarney, siditney! Cek d ijj arrays n AREBBI jaraney. Ndeř ametti nnek deg imedřan nney iřebħen. Uřa d ijj mma zzayney ad cek iřřef x wenđer nnes, maħend war tettikk^wided ad tnedřed ametti nnek.”⁷ Řexdenni ikkar Ibrahim, yuđar qibač i řgens n temmurt, qibač i tarwa n Ĥit⁸ uca issiweř akidsen, inna “Mařa kenniw s array nwem ad neđřey ametti inu zeg urendad inu, *xenni* sřem yari uca zawgem ayi i necc yar

Ifrun, mmis n Zuhar, ⁹ maḥend ad ayi iwc ifri n Makfila, wenni yar tṭarf n yeyyar nnes. Ejj it ad ayi t iwc s ttaman nnes ikmeṛ. Ad yiṛi d andeṛ inu i ya mellkey jarawem.” ¹⁰ Ifrun xenni tuḡa iqqim jar tarwa n Ḥit uca Ifrun Aḥitti yarra-dd x Ibrahim deg imejjan n tarwa n Ḥit d marra inni yudfen yar tewwart n tendint, inna ¹¹ “Lla, a sidi inu, seṛ yari! Necc ad ac wceḡ iyyar uṛa d ifri nni days iḡan. Zzat n tarwa n ṛgens inu ad ac t wceḡ, nḡeṛ ametti nnek!” ¹² *Ṛexdenni* yuḡar Ibrahim zzat i *tittawin* n ṛgens n temmurt ¹³ uca issiweṛ ak-d Ifrun deg imezzuyen n ṛgens n temmurt, inna “Ttzawgeḡ, maṛa tessed, seṛ yari. Ad ac wceḡ nnuqart n yeyyar, qbeṛ itt zzayi, xenni ggureḡ ad days neḡṛeḡ ametti inu.” ¹⁴ Yarra Ifrun x Ibrahim, inna as ¹⁵ “Sidi inu, seṛ yari! min ixs ad yini ijj n yeyyar issekk^wan arbeemya n uciql n nnuqart, jarayi d cek? Nḡeṛ xenni ametti nnek!” ¹⁶ Isṛa Ibrahim i Ifrun uca iwzen Ibrahim i Ifrun tmenyat n nnuqart i xef issiweṛ deg imezzuyen n tarwa n Ḥit: arbeemya n uciql n nnuqart, am t nnumen isebbaben. ¹⁷ *Ammu* idweṛ iyyar n Ifrun wenni iḡan di Makfila arendad n Mamri, iyyar d ifri wenni days iḡan d marra ticejjura inni deg iyyar yar iymiren nnes i d as-dd innḡen ¹⁸ d ijj n ṛmeṛk n Ibrahim zzat i tarwa n Ḥit d marra inni yudfen yar tewwart n tendint. ¹⁹ Awarni aya inḡeṛ Ibrahim Sara tamḡart nnes deg ifri n yeyyar n Makfila i iḡan qibač i Mamri, wenni iḡan d Ḥibrun di temmurt n Kenḡan. ²⁰ *Ammu* arrin tarwa n Ḥit iyyar ak-d ifri i days iḡan d ṛmeṛk n Ibrahim am ijj n wenḡeṛ.

Isḡaq d Rifka

24 ¹ Ibrahim tuḡa iwsar u imḡar deg wussan uca SIDI ibarek Ibrahim di kuṛci. ² Xenni inna Ibrahim i yismey nnes awessar x taddart nnes, awkiṛ n marra min ḡars “Egg ṛexxu afus nnek sadu tmeṣṣaḡt inu, ³ xenni ad tejjuḡed s SIDI AREBBI n ujenna d temmurt, belli war dd-tettiwyed tamḡart i mmi zi ṡḡenjirin n Ikenḡaniyyen mani zedḡey necc jarasen, ⁴ maca ad traḡed yar temmurt i zi dd-usiḡ, ḡar raḡ inu maḥend ad dd-tawyed tamḡart i mmi Isḡaq.” ⁵ Inna as yismey “Balak war tettexs temḡart ad ayi teḡfar ḡar temmurt-a. Ma ittḡeṣṣa ad arrey mmic ḡar temmurt nni manis dd-tusid?” ⁶ Inna as Ibrahim “Ḥḡat, war dd-ttarri ca mmi dinni! ⁷ SIDI AREBBI n ujenna wenni d ayi-dd iggewden zi taddart n baba u zi temmurt n raḡ inu uca issiweṛ-dd ḡari uca ijjjuḡ ayi umi d ayi inna ‘I zzariḡet nnek ad wceḡ tammurt-a!’, d netta i ḡa issekken lmalak nnes zzat i uḡembub nnek maḥend ad tawyed zi senni tamḡart i mmi. ⁸ Maṛa tamḡart war tettexs ad cek teḡfar, ad tiṛid tṛellid zi tḡaḡit-a, mḡir war dd-ttarri din mmi waha.” ⁹ Issars yismey *Ṛexdenni* afus nnes sadu tmeṣṣaḡt n Ibrahim, sides, uca ijjjuḡ as x man aya.

¹⁰ Uca iksi yismey *ε*cra n iṛeḡman n sides, iruḡ uca tuḡa ḡars *ε*ṛam kuṛ agra iḡṛan n sides. Ikkar uca itṡef abrid ḡar Aram-Nahrayn, *aqa-tt d Misubutamya*, ḡar tendint n Naḡur. ¹¹ Ijja iṛeḡman barra i tendint zzat i wanu n waman ad jjnen, ḡar uxecci n tmeddit, ḡar tseḡḡet i di dd-ffḡent temḡarin maḥend ad aymen aman. ¹² Xenni inna “SIDI, AREBBI n Ibrahim, sidi inu, ttzawgeḡ cek ad ayi tḡawned ass-a uca ssen ayi taddukkṛi nnek taṣḡiqt i sidi inu Ibrahim. ¹³ Aqa-yi ḡar wanu n waman d ṡḡenjirin n yeryazen n tendint ggur ad dd-ffḡen maḥend ad aymen aman. ¹⁴ Ejj itt ammu i ḡa tiṛi, aqa taḡenjirt umi i ḡa iniḡ ‘Sehwa abuḡaṛ nnem, ttzawgeḡ cem, maḥend ad zzayes sweḡ!’ uca nettat ad tini ‘Su u ad wceḡ *ε*awed aman i iṛeḡman nnek!’, ad tiṛi d ta i teggid i umsexxar nnek Isḡaq u s uya ad ssney aqa tessecned taddukkṛi nnek taṣḡiqt i sidi inu.”

¹⁵ Uca *ε*ad qbeṛ mma ad ikemmer awaṛ, iḡra Rifqa, tenni dd-ixeṛḡen i Bituwil, mmis n Milka, tamḡart n Naḡur umas n Ibrahim, teffḡ zi *tendint* s ubuḡaṛ nnes x teḡruḡt. ¹⁶ Taḡenjirt tuḡa-tt days azri imḡar, d taḡzarect, war tt issin weryaz. Nettat tehwa-dd ḡar wanu, teccur abuḡaṛ nnes uca tḡaḡeḡ *ε*awed. ¹⁷ *Ṛexdenni* yuzzeṛ ḡars yismey, inna as “Ttzawgeḡ cem ad ayi tewced ad sweḡ cwayt n waman zeg ubuḡaṛ nnem!” ¹⁸ Nettat tenna “Su, a sidi inu!” Tḡeḡeḡ tessehwa abuḡaṛ nnes x ufus nnes, tewca as ad isu. ¹⁹ *Ṛami* d as tewca iswa mliḡ, tenna “Ggur ad aymey aman *ε*awed i iṛeḡman nnek, aṛ ḡarsen i ḡa yiṛi s zzyada.” ²⁰ Tḡeḡeḡ, tessexwa abuḡaṛ nnes di

tarya, tuzzeř ɛawed ɣar wanu ɣima ad tayem aman, uca tuyem asen-dd aman i iřeyman nnes marra.²¹ Waxxa itebhet weryaz umi tt ixzar, isqar ɣima ad issen ma SIDI issehwen xas abrid nnes niy lla.²² Umi jjiwnen iřeyman tisessi, iksi weryaz deg ijj n umur ict n txadent n wurey tenni iwezznen azyen n uciql d tnayen n tmeqyasın i ifassen nnes tinni iwezznen ɛcra n uciql n wurey,²³ inna “Ini ayi, umi teggid d yeğis? Ma aqa din amcan di taddart n babam mani nzemmar ad nessens?”²⁴ Nettet tenna as “Nec d yeğis n Bituwil, mmis n Milka, wenni tt-dd yurwen i Naħur.”²⁵ Uca tarni tenna as “ɛawed aqa di taddart nney řum d iyeğ ațtas u ɛawed amcan ɣima tessensem.”²⁶ Řexdenni yuđar weryaz uca iqqunjeř i SIDI,²⁷ inna “Mebruk SIDI, AREBBI n sidi inu Ibrahim, wenni war ikkisen ředrafet nnes d teřdiqt nnes zi sidi inu. Igewwed ayi SIDI deg webrid ɣar taddart n tawmat n sidi inu.”

²⁸ Uca taħenjirt tuzzeř, teawed timesřayin-a i yemmas di taddart.²⁹ Uca Rifqa tuɣa ɣars umas, qqaren as Laban uca Laban yuzzeř ɣar barra ɣar weryaz wenni tuɣa ɣar wanu.³⁰ Tuɣa izra taxadent d tnayen n tmeqyasın deg ifassen n ućmas uca isřa i wawařen i tuɣa teqqar ućmas Rifqa, tenna “Ammu i issiweř weryaz nni akidi.” Ammu dd-yusa Laban ɣar weryaz. U xzar, ibedd *dih* zzat i iřeyman, ɣar wanu.³¹ Uca inna “Araħ-dd, a cek d amimun n SIDI! Mayemmi aqa cek barra, nec aqa sswejdey taddart d wemcan i iřeyman.”³² Řexdenni iruħ weryaz akides ɣar taddart u netta idřeq tiħezzanin n iřeyman. Netta iwca asen řum d waman ɣima ad issird idaren nnes uca ɛawed idaren n yeryazen inni iğan akides.³³ Awarri as igga min i ɣa icc zzates. Maca netta inna “War ttettey ɣar d iniy tabrat inu.” Uca netta inna as “Siweř!”³⁴ Řexdenni inna “Nec d ismey n Ibrahim.”³⁵ SIDI ibark sidi inu ațtas s wațtas uca issemyar it. Aqa iwca as uğı d ifunasen d tfunasin, nnuqart d wurey, isemyan d tsemyin, iřeyman d yeyyař.³⁶ D Sara, tamyart n sidi inu, turuw-dd i sidi inu x tewsar nnes ijj n uħenjir, wenni umi iwca marra min ɣars.³⁷ Uca sidi inu iija ayi jjuğey, inna ‘War dd-ttawi tamyart i mmi zi tħenjirin n Ikenɛaniyyen, inni mani zedyey di temmurt nsen.’³⁸ *Uct xak* mařa war ttriħed ɣar taddart n baba, ɣar rağ inu uca ad dd-tawyed tamyart i mmi zi senni.’³⁹ *Xenni* nec nniy i sidi inu ‘Balak tamyart war d ayi-dd tdeffar.’⁴⁰ Uca netta inna ayi ‘Aqa uyurey zzat i uyembub n SIDI d netta ad dd-issekk lmalak nnes akidek uca ad xak issehwen abrid nnek ař dd ɣa tawyed i mmi ict n temyart zi teqbić inu u zi taddart n baba.’⁴¹ Řexdenni ad tiřid tfekkedi zi tjağit i d ayi tejjugeđ, xmi i ɣa traħed ɣar rağ inu u nitni war d ac tt tticen, xenni ad cek ssuffyeğ zi tjağit nnek i tuɣa tejjugeđ.’⁴² Ass-a usiy-dd ɣar wanu uca nniy ‘A SIDI, AREBBI n sidi inu Ibrahim, ttzawgey ad tesshewned řexxu abrid x wenni di ggurey.’⁴³ Aqa-yi da zzat i wanu n waman. Ejj ad tiři ammu, belli tazzarect tenni i dd ɣa iffyen maħend ad tayem aman u i tenni umi i ɣa iniy: Ewc ayi ad sweğ cwayt n waman zeg ubuqař nnem?⁴⁴ uca nettat ad ayi tini: Su cek u nec ad aymey ɛawed i iřeyman nnek!, d ta ad tiři d tamyart tenni d issewjed SIDI i mmi n sidi inu.’⁴⁵ Uca qbeř mma ad kemmřeğ *tzağit-a* deg wuř inu, xzar, Rifqa teffey-dd s ubuqař nnes x teyrudt nnes, tehwa ɣar wanu uca tuyem-dd aman. Nniy as ‘Ttzawgey cem ad ayi tewced ad sweğ!’⁴⁶ Řexdenni tessahwa abuqař nnes, tenna ‘Su u nec ad ssesweğ ɛawed iřeyman nnek!’ Swiy uca nettat tewca ɛawed i iřeyman ad swen.’⁴⁷ Řexdenni sseğsiy tt, nniy ‘Umi teggid d yeğis?’ Nettet tarra ‘Yeğis n Bituwil, mmis n Naħur wenni d as-dd yurwen Milka.’ *Xenni* ggiy as ict n txadent di tinzart nnes d tmeqyasın deg ifassen nnes.⁴⁸ *Xenni* uđarey, sejdey i SIDI uca ssemyarey SIDI, AREBBI n sidi inu Ibrahim, wenni d ayi igewwden x webrid n tidett ɣima ad dd-awyey iğis n umas n sidi inu d temyart i mmis.⁴⁹ Řexxu, ɛad, mařa kenniw texsem ad teggem taddukřit d teřdiqt ak-d sidi inu, ini ayi t, mařa lla, ini ayi t ɛawed, xenni ad xensey ɣar yeffus niy ɣar uzeřmađ.’⁵⁰ Xenni Laban d Bituwil arrin-dd uca nnan “Zi SIDI i dd-iffey uya, war nzemmar ad kik nessiweř řyar niy řxar.”⁵¹ Aqa da, Rifqa qibać nnek, ksi tt uca truħed uca ad tiři d tamyart n mmis n sidi nnek, am mammec inna SIDI!”

⁵² Umi isřa yismey n Ibrahim awařen nsen, iqqunjeř ɣar temmurt i SIDI.⁵³ Uca issuffey-dd yismey řeqcue n nnuqart d řeqcue n wurey d warruđen, iwca iten i Rifqa. ɛawed iwca řehwayej

iyraan i umas d yemmas. ⁵⁴ Xenni ccin, swin, netta d yeryazen inni kis dd-yusin. Ssenden *din* uca faqen zic. Xenni inna “Samhem ayi ad rahey řexxu yar sidi inul!” ⁵⁵ Arrin-dd umas d yemmas “Ejj tabřiyt akidney waxxa myir ecra n wussan, awarni as ad traħed.” ⁵⁶ Maca netta inna asen “War dayi teřřifem ead umi SIDI issehwen abrid inul! Myir ejj ayi ad rahey yar sidi inu.” ⁵⁷ Nitni arrin-dd řexdenni “Ejj aney ad nřaya i tebřiyt uca ad nseř i min i ya tini zeg uqemmmum nnes.” ⁵⁸ Řayan i Rifqa uca nnan as “Ma ad traħed cem ak-d weryaz-a?” Uca netta tarra “Wah, ad rahey.” ⁵⁹ Řexdenni jjin Rifqa, ućmatsen, ad traħ uřa d tameřřađt nnes uca eawed ismey n Ibrahim d yeryazen nnes. ⁶⁰ Uca barken Rifqa, nnan as “A ućmatney, ad tawđed ad temyared d řuřuf-n-ecra-n-řuřuf uca zzarićet nnem ad twart tawwart n yenni tt icarrhen!” ⁶¹ Tekkar řexdenni Rifqa d teyya nnes, nyint x iřeyman, đfarent aryaz uca ismey yiwyi-dd Rifqa uca iruħ. ⁶² Aqa iffeř Iřhaq zeg wanu n ‘Laħay-Ru’i. Tuya izeddeř di Temmurt n Ljanub. ⁶³ Uca iffeř Iřhaq ad iřzağ deg iyyar. Tuya tt yar uwettu n tmeddit. Netta issgaćeed tmuyři nnes, iqceē u xzar, aqa iřeyman ttqarraben-dd! ⁶⁴ Rifqa eawed tgaćeed tiřřawin nnes, teřra Iřhaq. Nettat tejja ixef nnes ad tđar deyya x weřyem ⁶⁵ uca tenna i yismey “Min ićna weryaz nni, wenni i dd-yusin deg iyyar yarney?” Uca ismey inna “Wa d sidi inul!” Řexdenni teksi takenbuct uca treħħef. ⁶⁶ Uca ismey ićawed i Iřhaq marra min igga. ⁶⁷ Uca igewwed it Iřhaq yar uqıđun n yemmas Sara, yiwi Rifqa uca nettat tedweř as d tamyart u netta tuya ittexs itt. Ammu i itwafewwej Iřhaq awarni i řmewt n yemmas.

Tarwa n Ibrahim

25 ¹ Uca Ibrahim iksi tamyart nneđni, qqaren as Qatura. ² Netta turuw as-dd Zimran, Yuqcan, Midyan, Yicbaq d Cuħa. ³ Uca Yuqcan ijja-dd Caba d Dadan. Uca arrawen n Dadan tuya-ten d Iccuriyyen d Ilituciyyen d Ili’umiyyen. ⁴ Iħenjiren n Midyan *tuya-ten d* Eifa, Eifir, Hanuk, Abidaē d Aldaēa. Marra ina *tuya-ten d* arrawen n Qařura. ⁵ Uca Ibrahim iwca marra min yars i Iřhaq. ⁶ Maca i tarwa n tayyawin i tuya yar Ibrahim, iwca asen Ibrahim ariyaluten uca, am t tuya ead iddar, issekk iten zi senni yar ccarq, yar temmurt n ccarq, issigg^wej iten x Iřhaq mmis. ⁷ Ibrahim tuya iddar mya u-xemsa u-sebein n isegg^wusa, wa d řmijař n tudart nnes. ⁸ Uca iđřeq Ibrahim i buħbeř nnes uca immut x tewsar temyar, iwsar u edun yars wussan. Uca itwassmun ak-d řejdud nnes. ⁹ Uca Iřhaq d Ismaeil, tarwa nnes, neđřen t, deg ifri n Makfila deg iyyar n Ifrun, mmis n řuħar, Aħitti, iyyar i iğan qibać i Mamri. ¹⁰ Itwandeř Ibrahim d temyart nnes Sara deg iyyar nni isya Ibrahim zi tarwa n Ĥit. ¹¹ Uca imsar, awarni i řmewt n Ibrahim, AREBBI ibarek Iřhaq mmis. Uca izdeř Iřhaq zzat i wanu n ‘Laħay-Ru’i’.

¹² Ina d inni dd-itwarwen zi Ismaeil, mmis n Ibrahim wenni dd-tejja Hajar, tenni d tayya n Sara zi Miřra, i Ibrahim. ¹³ D yina d ismawen n iħenjiren n Ismaeil, s ismawen nsen elahřsab wexřaq nsen. Amenzu n Ismaeil *tuya-t d* Nabayut, xenni Qidar, Adbiyil, Mibsam, ¹⁴ Misma, Duma, Massa ¹⁵ Ĥadad, Tayma, Yařur, Nafic d Qidma. ¹⁶ D yina d tarwa n Ismaeil s ismawen nsen, s tneddam nsen d řeqřur nsen, tenēac arruyas s tqebbař nsen. ¹⁷ Tuya iddar Ismaeil mya u-sebea u-třatin n isegg^wusa uca iđřeq Ismaeil i buħbeř nnes, immut uca itwassmun ak-d řejdud nnes. ¹⁸ Uca zedyen zi Ĥawila yar Cur, wenni iğan arendad n Miřra, am teřřfed abrid yar Accur. Netta izdeř arendad n marra aytmas.

Yaequb d Eisu

¹⁹ Ina d inni dd-itwarwen zi Iřhaq, mmis n Ibrahim. Ibrahim ijja-dd Iřhaq. ²⁰ Tuya yar Iřhaq arebein n isegg^wusa umi yiwi Rifqa d tamyart. Nettat d yeğis n Bituwil, Aramiyu zi Faddan-

Aram, ućmas n Laban, Aramiyu. ²¹ Izžuġ Ishaq ȳar SIDI di ttwēē n temȳart nnes, tenni tuȳa war ittirwen ca uca istajeb as SIDI s tȳaġit nnes yuġȳen, ařami tamȳart nnes, Rifqa, teksī ddeyset. ²² Uca iseyman twanjebden days daxeř. Xenni nettat tenna “Man aya ead, mayemmi d ayi imsar?” uca truĥ ad tesseqsa SIDI. ²³ Inna as SIDI “Aqa din tnayen n řegnus di ddeyset nnem uca tnayen n řegnus ad mmsebđan di dwaxeř nnem. Ijȳ n řgens ad yiři ijhed x řgens nneđni u wenni ameqqran ad ixdem ameȳȳan.” ²⁴ ȳar uneggaru n wussan n ddeyset nnes maĥend ad taruw, xȳar, aqa d acniwen deg uēeddis nnes. ²⁵ Uca iffey-dd umezwar u tuȳa-t d azegg^way iceēēar qae amecnaw ict n thiđurt. X uyenni řayan t Eisu. ²⁶ Awarni as iffey-dd umas. Inneđ afus nnes i unirz n Eisu. S uȳa semman t Yaēqub. Tuȳa ȳar Ishaq settin n isegg^wusa ȳar wexřaq nsen.

²⁷ Řami gman iĥenjiren, idweř Eisu d ijj n uneymar d ameqqran, ijj n weryaz n barra, maca Yaēqub idweř d ijj n weryaz yarsa, wenni izeddȳen deg iqıđan. ²⁸ Ishaq tuȳa ittēxs Eisu, minzi iejeb as aysum n řmař n řexřa maca Rifqa tuȳa tettēxs Yaēqub. ²⁹ Uca issegw Yaēqub ijj n macca uca xenni ieqeb-dd Eisu zi řexřa, tuȳa yuĥeř. ³⁰ Inna Eisu i Yaēqub “Ttzawgeȳ cek ad ayi tewced ad cceȳ zeg uzegg^way, azegg^way nni diha, maȳar aqa fniȳ s fad.” X uȳa qqaren as ‘Idum’. ³¹ Řexdenni inna Yaēqub “Zenz ayi xenni ass-a řĥeqq nnek n umenzu.” ³² Inna Eisu “Xzar, aqa necc ggur ad mmetēȳ, min i ȳa ggeȳ s řĥeqq n umenzu?” ³³ Xenni inna Yaēqub “Jaġ ayi řexxu!” Uca ijjūġ as, izzenz i Yaēqub řĥeqq n umenzu nnes. ³⁴ Řexdenni Yaēqub iwca i Eisu aȳrum d umecři n řēedes, u Eisu icca, iswa, ikkar, iruĥ. Ammu isseĥqar Eisu řĥeqq n umenzu nnes.

Řeahd jar Ishaq d Abimalik

26 ¹ Tuȳa iġa řaz di temmurt, ijj n řaz nneđni x umezwar nni tuȳa iġan deg wussan n Ibrahim. S uȳa iruĥ Ishaq ȳar jwayeh n Jirar ȳar Abimalik, ajeġid n Ifiliřtiniyyen. ² Uca iban as-dd SIDI, inna “War hekk^wi ca ȳar Miřra. Zdeȳ di temmurt i d ac i ȳa iniȳ. ³ Zdeȳ di temmurt-a am ubarrani uca necc ad kik iřiȳ, ad cek barkey, minzi i cek u i zzariēet nnek umi i ȳa wceȳ marra timmura-ȳa uca ad kemmřēȳ tjaġit i jjuġēȳ i Ibrahim babac. ⁴ Ad ssektareȳ zzariēet nnek amecnaw itran n ujenna uca ad wceȳ i zzariēet nnek marra timmura-ȳa. Marra řegnus n ddunit ad twabarkent di zzariēet nnek, ⁵ minzi isřa Ibrahim i wawař inu uca iĥđa min d as wciȳ maĥend ad iĥđa: řumurat inu, tiweřřa inu d izerfan inu.” ⁶ Ammu i izdeȳ Ishaq di Jirar.

⁷ Řami t sseqsan yeryazen n wemcan nni x temȳart nnes, inna asen “Nettat d ućma”, minzi igg^wed ad yini “D tamȳart inu”, mařa inna ammu, aqa balak “iryazen n wemcan-a war d ayi neqqen di ttwēē n Rifqa, minzi tuȳa days aȳri.” ⁸ Řami tuȳa din izeddeȳ ațtas n wussan, imsar belli Abimalik, ajeġid n Ifiliřtiniyyen, ixzar zi řkazi, izra Ishaq itteatab Rifqa, tamȳart nnes. ⁹ Uca iřaya Abimalik x Ishaq, inna as “Aqa da, ta s tidett d tamȳart nnek! Mammec teggid tennid aney d ućma?” Ishaq inna as “S minzi nniȳ i yixefinu ‘Aqa tiři ad twanyēȳ di ssibbet nnes.’ ” ¹⁰ Abimalik inna “Maȳar d aney teggid aȳa? X drus ad yiři itteř ca n yijȳ zi řgens ak-d temȳart nnek uca ad tiři teggid ddenb nnek x yiři nneȳ.” ¹¹ Řexdenni Abimalik yumur marra řgens, inna “Wenni i ȳa iĥadan aryaz-a niȳ tamȳart nnes, ad itwanēȳ nican!”

¹² Izare Ishaq di temmurt nni uca iksi asegg^was nni mya n imuren n zȳyada, minzi ibark it SIDI. ¹³ Temmarni ccenēet n weryaz nni uca netta iqqim imeqqar ařami idweř d itwassen ațtas. ¹⁴ Tuȳa ȳars uġi uca ȳars eawed ifunasen d tfunasin d wațtas n isemȳan, ařami zzayes usmen Ifiliřtiniyyen. ¹⁵ D marra anuten i ȳzan isemȳan deg wussan n Ibrahim babas, netyen ten Ifiliřtiniyyen uca ccuren ten s ucař. ¹⁶ Xenni inna Abimalik i Ishaq “Beēēed xanēȳ, minzi tdewřed tĥehded xanēȳ s wațtas.” ¹⁷ Ishaq iruĥ zi senni, iwta iqıđan nnes di teȳzurt n Jirar uca izdeȳ dinni. ¹⁸ Řami dd-ieqeb Ishaq, iȳza anuten n waman inni tuȳa itwayzan deg wussan n Ibrahim babas, inni netyen Ifiliřtiniyyen awarni řmewt n Ibrahim. Isemma ten s ismawen inni d asen

AMEZWARU

iřaya babas. ¹⁹ Uca isemyan n Iřhaq yzan di teyzurt nni uca ufin din anu n waman ddaren. ²⁰ Uca iničan n Jirar qaqen ak-d iničan n Iřhaq, nnan “Aman n nney!” X uya řayan isem n wanu ‘anu n Eisiq’, minzi tuřa ttqacařen xas. ²¹ Xenni yzan ijj n wanu nneđni u qaqen xas eawed. S uyenni d as iřaya s yisem n Sitna. ²² Uca ibeēēd zi senni uca iřa anu nneđni, war xas qiqen ca uca ggin as isem nnes Raħubut, inna “Řexxu SIDI iwca aney ttasie uca ad negg řyğet di temmurt.”

²³ Uca zi senni igaeēd yar Bi’r-Sabea.

²⁴ Iban as-dd SIDI di ġiret nni, inna as “Necc d AREBBI n Ibrahim babac! War tteggwed ca, aqa necc akidek u necc ad cek barkey, ad ssektarey zzariet nnek di ttweē n umsexar inu Ibrahim.” ²⁵ Xenni ibna din ijj n uealtar uca iřaya isem n SIDI uca iwta din aqidun nnes uca yzin din isemyan n Iřhaq ijj n wanu. ²⁶ Abimalik yusa-dd řars zi Jirar, ak-d Ahuzzat, ameddukeř nnes, d Fikul, akumandar n řeskar nnes. ²⁷ Inna asen Iřhaq “Mařar řari dd-tusim, waxxa kenniw tcar-rhem ayi uca tessuffyem ayi xawem?” ²⁸ Nitni nnan “Aqa neřra belli SIDI akidek. S uya nenna, ad din yiři řexxu ict n tjağit jaraney, jaraney d cek, uca ad kik negg ijj n řeahd ²⁹ ħima cek war d aney tettegged řyar, minzi uřa d neccin war cek netthidi ca uca aqa nemřurref akidek mliħ uca nesekk i cek di řaman. Aqa cek řexxu d amimun n SIDI!” ³⁰ Řexdenni igga asen amensi uca ccin, swin. ³¹ Kkaren zic uca jjuğen ijen i wenneđni. Xenni issqebbeđ iten Iřhaq uca ruřen nitni zi řars di řehna.

³² Xenni deg wass d ijj, aqa usin-dd isemyan n Iřhaq, xebbaren t x wanu i iřzan uca nnan as “D aman i nufa.” ³³ Uca isemma t Sibea. S uya itwasemma isem n tendint nni Bi’r-Sabea, ař ass-a.

Timřarin n Eisu

³⁴ Umi tuřa řar Eisu arebein n iseggwusa, yiwi Yudit d tamřart, yeğis n Biri, Aħitti, uřa d Basmat, yeğis n Ilun, Aħitti. ³⁵ Uca tuřa-tent d tiqqest n wuř i Iřhaq d Rifqa.

Iřhaq ibarek Yaēqub

27 ¹ Řami idweř Iřhaq d awessar u titřawin nnes emcent, uca iqqim eřaħař war ittwiři, iřaya Eisu, mmis amenzu, inna as “Mmi!” Netta inna as “Aqa-yi da!” ² Uca Inna “Aqa necc wsarey, war ssiney ass i di i řa mettey. ³ Řexxu, ksi řesnaħ nnek, d weqrab n řesnaħ d řqews, teffyed řar řexřa uca gmar ayi-dd ict n teymart i macca. ⁴ Sewjed ayi ijj n macca lmlih i d ayi i řa ieejben uca tewced ayi t-idd, ad t ccey, ħima ad cek barkey qbeř mma ad mmtey.”

⁵ Uca Rifqa tuřa tesřa umi issiweř Iřhaq ak-d Eisu mmis. Uca iruħ Eisu řar řexřa ħima ad iymar ict n teymart maħend ad tt yawi. ⁶ Řexdenni Rifqa tessiweř ak-d Yaēqub mmis, tenna as “Aqa da, necc sřiğ babac issawař ak-d Eisu umac, inna as ⁷ ‘Awi ayi-dd ijj n macca d lmlih uca ssars it zzati maħend ad t ccey, ħima necc ad ac barkey qibač i wudem n SIDI qbeř mma ad mmtey.’ ⁸ Řexxu ead, mmi, řae i wawař inu wenni xak i řa umurey. ⁹ Řuħ řexxu řar řimart uca awi ayi-dd tnayen n iřayđen imezyanen. Necc ad zzaysen sswejdey ijj n macca icnan i babac, am mammec d as itteejeb. ¹⁰ Uca ad t tawyed i babac, ad yecc, ħima ad ac ibarek qbeř řmewt nnes.”

¹¹ Xenni inna Yaēqub i Rifqa, yemmas “Aqa da, Eisu uma d aryaz bu-cęar u necc d aryaz bu-yiřem ařeqqay. ¹² Balak ad ayi iħada baba uca ad iřiğ amecnaw ijj n uyecac di titřawin nnes. Xenni ad ksiğ ict n nneřet xafi maci lbaraka.” ¹³ Yemmas tenna as “Nnečřet nnek ad tiři xafi, a mmi! řae i wawař inu waha, awyi ten-idd řari.”

¹⁴ Řexdenni netta iruħ, iksi ten uca yiwy iten i yemmas. Uca yemmas tegga ijj n macca icnan am mammec d as itteejeb i babas. ¹⁵ Uca teks i Rifqa arruđ ifecceřen ařas i tuřa řars di taddart zeg warruđ n Eisu, mmis amenzu uca tessyarđ it Yaēqub mmis amazuz. ¹⁶ Tegga as x ifassen nnes d x yiri nnes itteħřuğuden iřem n iřayđen imezyanen. ¹⁷ Tewca macca icnan nni s weyrum nni tegwa deg ifassen n Yaēqub mmis ¹⁸ uca netta yusa-dd řar babas, inna “Baba inu!” Netta inna

“Aqa-yi da! Min teenid cek, mmi inu?” ¹⁹ Uca Yaɛqub inna i babas “Necc d Eisu, amenzu nnek. Ggiɣ min d ayi tennid. Kkar řexxu, qqim, tecced zi teymart inu, ħima ad ayi ibarek řeɛmar nnek.” ²⁰ Řexdenni Iřhaq inna i mmis “Mammec teggid tufi tt deyya, a mmi inu?” Inna “Maɣar SIDI, AREBBI nnek, igga itt deg webriid inu.” ²¹ Iřhaq inna i Yaɛqub “Qarreb-dd řexxu, ħima ad cek ħadiɣ, mmi inu, ma cek d mmi Eisu niɣ lla.” ²² Řami dd-iqarreb Yaɛqub ɣar babas Iřhaq, iħada t uca inna “Tmijja d tmijja n Yaɛqub, maca ifassen d ifassen n Eisu.” ²³ Netta war t ieqiř, minzi ifassen nnes tuɣa ceɛɛaren amecnaw ifassen n Eisu uca ibark it. ²⁴ Inna “Ma d cek d mmi Eisu?” Netta inna “D necc!” ²⁵ Řexdenni inna “Qarreb ayi tt-idd ħima ad cceɣ zi teymart n mmi, ħima necc ad cek barkey.” Issars tt-idd zzates uca icca. Yiwi as-dd ɛawed binu uca iswa. ²⁶ Inna as Iřhaq babas “Qarreb-dd ɣari řexxu, sudem ayi, mmi inu!” ²⁷ Uca iqarreb-dd ɣars, issudem it. Icemm Iřhaq arriħet n warruɖ nnes uca ibark it, inna as “Xzar, arriħet n mmi amecnaw arriħet n yeyyar i ibarek SIDI. ²⁸ Iři AREBBI ad ac iwc nnda n ujenna u zi jben n temmurt d waṭṭas n imendi d uɖiř. ²⁹ Ad ac xedmen řegnus uca tqebbař n řegnus ad ac aɖaren. Ĥkem x aytmac u ejj tarwa n yemmac ad ac sejden! Wenni cek i ɣa ineɛřen, ad itwanɛɛř u wenni cek i ɣa ibarken, ad itwabarek.”

³⁰ Awarni řami ikemmeř Iřhaq lbaraka i Yaɛqub, xenni imsar, am dd-iffey Yaɛqub ɛad x babas Iřhaq, ieqeb-dd Eisu umas zi teymart nnes. ³¹ Issewjed xenni ijj n macca lmliħ uca iksi t ɣar babas, inna as “Ttzawgeɣ, baba, kkar tecced zi teymart n mmic, ħima cek ad ayi tbarked.” ³² Inna as Iřhaq, babas, “Min teenid cek?” Netta inna “Necc d mmic, amenzu nnek, Eisu.” ³³ Uca ibda Iřhaq ad yarjijj u iqdiddes aṭṭas, inna “Min iɛna wanita i dd-yusin da, itṭef taymart uca yiwi ayi tt-idd? Cciɣ zi marra *man aya* qbeř mma ad dd-tased uca necc barkey t u ad yiři itwabarek.”

³⁴ Umi isřa Eisu awařen n babas, isɣuy s yijj n řeɣyad ijhed yarzeg, inna i babas “Barek ayi uřa d necc, a baba inu!” ³⁵ Inna “Yusa-dd umac s teħraymect, iksi lbaraka nnek.” ³⁶ Xenni inna “Ma war iği isem nnes s řħeqq Yaɛqub? Aqa icmet ayi tnayen n twařawin. Iksi řħeqq n umenzu inu uca aqa řexxu iksi ɛawed lbaraka inu.” Xenni inna “Ma war teqqim ɣark ict n lbaraka i necc?”

³⁷ Xenni yarra-dd Iřhaq uca inna i Eisu “Aqa da, necc ggiɣ t d řħakem xak uca wciɣ as-dd aytmas d imsexxaren uřa s imendi d binu ɛewwřey t. Mana ɛad, ad ac wceɣ řexxu, mmi inu?” ³⁸ Inna Eisu i babas “Ma ɣark mɣir lbaraka-ya waha, baba inu? Barek ayi ɛawed, uřa d necc, a baba inu!” Uca igaeɛed Eisu tmijja nnes, isɣuy. ³⁹ Řexdenni yarra-dd Iřhaq x babas, inna as “Aqa da, ad tiři tzeddiyt nnek igg^wejjen x jben n temmurt u x nnda n ujenna sennej. ⁴⁰ S ssif nnek i ɣa teqqimed teddared u ad txedmed i umac. Maca xmi i ɣa tenhezzed, ad imsar ad tawɖed ad teksid zayru nnes zeg yiri nnek.”

⁴¹ Uca Eisu icarħ Yaɛqub di ssibbet n lbaraka i zi t ibarek babas uca inna Eisu deg wuř nnes “Ad awɖen wussan n unuri n baba, xenni ad nɣey Yaɛqub, uma.” ⁴² Umi sseedun i Rifqa s wawařen n Eisu, mmis amenzu, tessekk ijjen ad iřaya i Yaɛqub, mmis amazuz, tenna as “Xzar aqa umac yarezzu tamřerħet nnes umi ixs ad cek iney. ⁴³ Řexxu ɛad, mmi inu, řaɛ i wawař inu. Kkar uca tarewřed ɣar Ĥaran ɣar Laban, uma. ⁴⁴ Zdeɣ akides ca n wussan, ař i ɣa iksi wesɛar n umac.

⁴⁵ Xmi i ɣa iksi wesɛar n umac uca ad ittu min d as teggid, necc ad cek ssekkey *ijjen* řexdenni, maħend ad cek dd-awyeɣ zi senni. Mayemmi i zzaywem ɣa twaħarrmey s tnayen idwem deg ijj n wass?” ⁴⁶ Uca tenna Rifqa i Iřhaq “Carhey tudart inu di ssibbet n yessis n Ĥit. Mařa Yaɛqub yiwi tamɣart zi tebřiɣin n Ĥit, amecnaw tina s *tnayen idsen*, zi tħenjarin n temmurt-a, man lqima i ɣa yiřin ɣar tudart inu?”

Tarewřa n Yaɛqub d tarjit nnes di Bitil

28 ¹ Řexdenni Iřhaq iřaya i Yaɛqub, ibarek as uca issekk it, inna as “War ttawi tamɣart zi yessis n Kenɛan. ² Kkar, ruħ ɣar Fadan-Aram, ɣar taddart n Bituwil, babas n yemmac uca

af din ict n temyart zeg yessis n Laban, umas n yemmac. ³ Uca Arebbi, Amzemmar x kuřci, ad ac ibarek u ad cek iwc řyřget uca ad cek issktar ař i řa tdewřed d ijj n wegraw n řegnus. ⁴ Iři netta ad ac iwc lbaraka n Ibrahim, i cek u i zzarięet nnek akidek, hima ad twarted tammurt n tarzeft nnek, tenni iwca AREBBI i Ibrahim.” ⁵ Řexdenni issekk Iřhaq Yaęqub řar barra. Uca netta iruř řar Faddan-Aram, řar Laban, mmis n Bituwil, Aramiyu, umas n Rifqa, yemmas n Yaęqub d Eisu. ⁶ Uca izra Eisu belli Iřhaq ibarek Yaęqub uca issekk it řar Faddan-Aram řima ad yawi i yixef nnes tamyart zi senni, u ařmi t ibarek, issekk it, inna as “War kessi tamyart zeg yessis n Kenęan”, ⁷ uca izra Eisu eawed belli Yaęqub itřaę babas d yemmas u iruř řar Faddan-Aram. ⁸ Ammu izra Eisu belli yessis n Kenęan d tięeffanin di tiřřawin n babas Iřhaq. ⁹ Uca iruř Eisu řar Ismaęil uca yiwi Mařalat d tamyart i yixef nnes, yarni tt-idd řar temyarin nneđni. Nettat tuřa-tt d yeęis n Ismaęil, mmis n Ibrahim, uęmas n Nabayut.

¹⁰ Uca iffeř Yaęqub zi Bi’r-Sabea, iruř řar řaran. ¹¹ Yiweđ řar ijj n wemcan mani yensa, minzi tuřa tafuct teřri. Iksi zeg yeřra n wemcan nni, issars iten am tsunta i ixef nnes uca iwđa itřęę deg wemcan nni. ¹² Yurja, aqa da, ijj n ddruř wenni ibedden x temmurt d yixef nnes itřřada ajenna. Aqa da lmalakat n AREBBI ttařyent hekk^want zzayes. ¹³ U xzar, SIDI ibedd xas, inna “Nec d SIDI, AREBBI n Ibrahim babac, d AREBBI n Iřhaq. Tammurt-a i xef teřřęed ad ac tt wceř i cek u i zzarięet nnek. ¹⁴ Ad tiři zzarięet nnek amecnaw acař n temmurt uca ad tiřiweđ řar řyarb d ccarq, řar ccamal d ljanub uca dayek u di zzarięet nnek ad twabarkent marra tqebbař n temmurt. ¹⁵ Aqa-yi nec ad iřiř akidek, ad cek řđiř mani mma tekkid, ad cek-dd sseęqbeř řar temmurt-a, minzi war cek teřjiř ař i řa kemmřeř min d ac nniř.” ¹⁶ Řami dd-ifaq Yaęqub zi tarjit nnes, inna “S tidett SIDI aqa-t deg wemcan-a u nec war ssineř ca!” ¹⁷ Tuřa igg^wed ařřas, inna “Mečřař issegg^wad wemcan-a! Aqa ta mřir d taddart n AREBBI u tanita d tawwart n ujenna!”

¹⁸ Ikkar Yaęqub uca iksi ařru nni i tuřa issars am tsummet, igga it amecnaw ijj n uqellij n řidaret uca iseyyeb zzect sennej i yixef nnes. ¹⁹ Iřařa isem n wemcan nni Bitil, maca zeg umezwaru tuřa-t isem n wemcan nni Luz. ²⁰ Uca iwaed Yaęqub, inna “Mařa AREBBI aqa-t akidi uca ad ayi iřđa deg webrid i uyureř, ad ayi iwc ařrum řima ad cceř d warruđ řima ad arđeř ²¹ u mařa dewřeř řar taddart n baba di řaman, xenni SIDI ad yiři d AREBBI i nec. ²² D weřru-ya i ggiř d aqellij n řidaret, ad yiři d taddart n AREBBI u zi marra min d ayi i řa tewced, ad ac wceř řeęcur!”

Yaęqub ak-d Laban d řemřac nnes ak-d Liya d Rařil

29 ¹ Uca inhezz Yaęqub, iksi deg iđaren nnes uca iruř řar temmurt n ayt n ccarq. ² Ixzar uca izra anu deg iyyar uca tuřa din třata n řřimriwin n wuři jnant zzates, minzi zeg wanu nni i zi warřen nitni uři. Tuřa din ijj n weřru x uqemmum n wanu. ³ Ssmunen din marra řřimriwin uca kksen ařru x uqemmum n wanu uca warden uři, xenni arrin ařru x uqemmum n wanu řar wemcan nnes. ⁴ Inna asen Yaęqub “Aytma inu, manis kenniw?” Nitni arrin-dd “Zi řaran i neęa.” ⁵ Netta inna asen “Ma tessnem Laban, mmis n Nařur?” Nitni arrin-dd “Wah, nessen it.” ⁶ Inna asen netta “Mammec ięa?” Arrin-dd “Aqa-t d lmiř, xzar, aqa yeęis Rařil tusa-dd ak-d wuři.” ⁷ Inna as “Xzar, aqa ead aziř imřar, war yeęi bu řweqt řima ad nendeh řebhayem. Wardem uři uca ruřem mařend ad ten teřđam.” ⁸ Nitni arrin-dd “War nzemmar ad t negg ař dd řa imun marra wuři, ad sseęrujjeen ařru x uqemmum n wanu, hima ad nwarded uři.”

⁹ Řami tuřa kisen issawař ead, tusa-dd Rařil s wuři n babas, minzi nettat tuřa-tt d taničit.

¹⁰ Řami izra Yaęqub Rařil, yeęis n Laban, umas n yemmas, ak-d wuři n Laban, umas n yemmas, ixec-dd Yaęqub uca isseřřuęed ařru x uqemmum n wanu, iward uři n Laban umas n yemmas.

¹¹ Uca Yaęqub issudem Rařil, isřuy s jjeđd. ¹² Inna Yaęqub i Rařil mammec netta d umas n babas, i mammec ięa d mmis n Rifqa. Uca nettat tuzzeř, txeřbar babas.

AMEZWARU

¹³ Umi isra Laban řexbar x Yaęqub, mmis n uęmas, yuzzeř ad t iřqa uca idarree as, issudem it, indeh it řar taddart nnes. Uca netta eawed marra timesřayin-a i Laban. ¹⁴ Laban inna “D tidett cek d ięes inu d aysum inu i teęid.” Uca iqqim ijj n řqedd n yijj n uyur ikmeř. ¹⁵ Řexdenni inna Laban i Yaęqub “Umi cek d uma i teęid, ma ad ayi txedmed bařeř? Ini ayi min i řa tiři řmunet nnek?” ¹⁶ Uca Laban řars tnayen n yessis. Isem n tmenzut d Liya u isem n tmařuřt, Rařil. ¹⁷ Tiřřawin n Liya tuřa keęeent, maca Rařil tuřa days ařři n waddud u n řxeřrat. ¹⁸ Yaęqub ixs Rařil. Inna “Necce ad ac xedmeę sebęa n isegęwusa x Rařil yeęis tmařuřt.” ¹⁹ Laban yarra-dd “Xar ad ac tt wceę i cek nię ad tt wceę i weryaz nneęni. Qqim akidi.”

²⁰ Ammu ixdem Yaęqub x Rařil sebęa n isegęwusa maca řharen as-dd d walu, minzi tuřa ittexs itt. ²¹ Uca inna Yaęqub i Laban “Ewc ayi řexxu tamęart inu, minzi ussan n řmijař inu kemmřeę ten řima ad xas adfeę.” ²² Řexdenni Laban issmun marra iryazen n wemcan nni, igga urar. ²³ Temsar řami tuřa d aeęcci, zeęma netta iksi Liya, yeęis, uca issiweę as tt-idd uca netta yudef xas. ²⁴ Uca iwca Laban tayya nnes Zilba i yeęis Liya d tayya. ²⁵ Tiwecca nnes izra Yaęqub belli d Liya. Xenni inna i Laban “Min d ayi tegęid? Ma war d ac xdimeę x Rařil? Maęar xenni d ayi tceęted?” ²⁶ Laban yarra-dd “War ittiři uya di temmurt nneę, ad newc tamazurřt qbeř i tmenzut. ²⁷ Kemmeř ssimana-ya n wurar n ta uca ad ac newc eawed tin x řxedmet i řa tegęed ssa tsawent akidi ead sebęa n isegęwusa nneęni.” ²⁸ Uca igga Yaęqub amenni, ikemmeř ssimana n wurar n tenni. Xenni iwca as Rařil yeęis d tamęart ²⁹ uca iwca Laban tayya nnes Bilha i yeęis Rařil d tayya. ³⁰ Uca yudeę Yaęqub eawed x Rařil uca ixs Rařil ktar x Liya. Ixdem akides eawed sebęa n isegęwusa nneęni.

Ięenјiren n Yaęqub

³¹ Umi izra SIDI belli Liya tuřa tettwasseřqar, yarzem řemřawřeť nnes, maca Rařil tuřa war tettiru w ca. ³² Teksi Liya s ddeęset uca turuw-dd aęenјir uca igga as Rubin, minzi tenna “Řami ixzar SIDI řar uřhişsef inu, řexxu aqa ad ayi ixs weryaz inu.” ³³ Teksi eawed s ddeęset, turuw-dd aęenјir, tenna “Umi isra SIDI belli necce twacarheę, iwc ayi eawed wa.” Uca tegęa as Cimeun. ³⁴ Teksi eawed s ddeęset, turuw-dd aęenјir, tenna “Řexxu twařat-a ad imun weryaz inu akidi, minzi urweę as-dd třata n ięenјiren.” S uya netta igga as Lawi. ³⁵ Teksi twařat nneęni s ddeęset, turuw-dd aęenјir uca tenna “Twařat-a ad sseęęareę SIDI.” X uya tegęa as Yahuda. Awarri man aya tessbedd tarwa.

30 ¹ Rařil teřra belli war dd-tiru w i Yaęqub, tusem zeg uęmas uca tenna i Yaęqub “Ewc ayi tarrawt! Mařa war d ayi tt tewcid, xenni ad mmteę.” ² Yaęqub ixeyyeę x Rařil, inna “Ma aqa-yi necce deg wemcan n AREBBI, wenni ittetřfen řęięet n ueęddis nnem?” ³ Tenna “Aqa da tayya inu Bilha, adef xas, řima ad taru w x ifadden inu uca uřa d necce ad řari tiři tarrawt zzayes.” ⁴ Tewca as Bilha, tayya nnes, d tamęart uca yudeę xas Yaęqub. ⁵ Teksi Bilha s ddeęset uca turuw-dd ijj n uęenјir i Yaęqub. ⁶ Tenna Rařil “Iwca ayi AREBBI tasyart uca isra eawed řari. Iwca ayi mmi.” S uya tegęa as Dan. ⁷ Teksi Bilha, tayya n Rařil, twařat nneęni s ddeęset uca turuw-dd i Yaęqub aęenјir wiss tnayen. ⁸ Tenna Rařil “S imenęan n AREBBI mmeęęeę ak-d uęma uca yeřbey.” Třaęa as Naftali.

⁹ Umi teřra Liya tessbedd tarwa, teksi Zilba, tayya nnes, tewca itt i Yaęqub d tamęart. ¹⁰ Uca Zilba, tayya n Liya, turuw-dd ijj n uęenјir i Yaęqub. ¹¹ Tenna Liya “Mana řxir-al!” uca tegęa as Jad. ¹² Zilba, tayya n Liya, turuw-dd aęenјir wiss tnayen i Yaęqub. ¹³ Tenna Liya “A sseęd inul”, minzi tibřięin ad ayi řesbent d sseęd” uca tegęa as Acir. ¹⁴ Uca deg wussan n tmegra n irden iffęę Rubin uca yufa ‘titeffahin n tayri’ deg yeęęar uca yiwy itent i Liya, yemmas. Xenni tenna Rařil i Liya “Ttzawgeę cem ad ayi tewced zi ‘titeffahin n tayri’ n mmim.” ¹⁵ Nettat tenna as “Ma

war iği drus, řami tiwyed aryaz inu, maca řexxu řawed tersed ad dd-tawyed ‘titeffaħin n tayri’ n mmi?” Xenni tenna Raħil “Aqa ad iṭṭeř akidem ġiret-a x ‘titeffaħin n tayri’ n mmim.” ¹⁶ Umi dd-ieqeb Yaęqub zeg yeyyar s tmeddit, teffey-dd Liya řars tenna as “Ad xafi tadfed, minzi nican crię cek s ‘titeffaħin n tayri’ n mmi.” Uca *ammu* i iṭṭeř akides ġiret nni. ¹⁷ Isřa AREBBI i Liya uca teksi s ddeyset uca turuw-dd i Yaęqub aħenjir wiss xemsa. ¹⁸ Tenna Liya “AREBBI ixegęę ayi x umi wcię tayya inu i weryaz inu” uca tegga as Issakar. ¹⁹ Teksi Liya řawed s ddeyset uca turuw-dd aħenjir wiss setta i Yaęqub. ²⁰ Tenna Liya “AREBBI iwca ayi ijj n lbaraka tecna. Řexxu ad kidi izdeę weryaz inu, minzi urweę as-dd setta n iħenjiren.” Uca tegga as Zabulun.” ²¹ Uca awarni man aya turuw-dd taħenjirt. Tegga as Dina.

²² Ifekkar AREBBI di Raħil uca isřa as AREBBI uca yarzem řemřawřet nnes. ²³ Teksi s ddeyset uca turuw-dd aħenjir, tenna “Ikkes AREBBI řęegra inu!” ²⁴ Uca tegga as Yusuf, tenna “Ad ayi yarni SIDI aħenjir nneđni.”

Řeaħd jar Yaęqub d Laban

²⁵ Řami dd-turuw Raħil Yusuf, inna Yaęqub i Laban “Sekk ayi uca ad raħey řar dcar inu d tem-murt inu. ²⁶ Ewc ayi timýarin inu d iħenjiren inu x min xef xak xedmeę, tejjed ayi ad uyureę. Aqa cek tessned belli xedmeę ac am ismeę.” ²⁷ Inna as Laban “Ad afeę řexxu nniemet di tiṭṭawin nnek. Aqa itwassargeb ayi belli SIDI ibarek ayi di ṭṭweę nnek.” ²⁸ Yarni inna “Ini ayi *zeema* man řmunet i *tersed*, aqa necc ad ac tt wceę.” ²⁹ Xenni inna as “Cek tessned mammec d ac xedmeę d mammec uyureę ak-d řebhayem nnek zeg wami kic ġię. ³⁰ Minzi drust i tuęa řark řexdenni qibač i tiṭṭawin inu, imýar idweř d aṭas u SIDI ibarek i cek zeg wami ssarseę ađar inu *deg wexxam nnek*. Řexxu, meřmi zemmareę řad ad raħey ad xedmeę i taddart inu?” ³¹ Inna as “Min d ac i řa wceę?” Yarra Yaęqub “War d ayi tewcid walu, maca samħ ayi aya *waha*, xenni ad dd-dewřey ad arewsey uęi nnek u ad t iħđa. ³² Ass-a ad eduę x marra taħimart n wuęi nnek, ad ggeę x uęezdis marra uęi ibeqqđen d iqarqac, marra uęi abarcen jar iħuřiyyen d min iğan d aqarqac nię s ibeqqđen jar iýayđen. Ejj ad yiři man aya d řmunet inu.” ³³ Ammu i řa teched tsegda inu dayi deg ijj n wass n yimař, xmi dd řa tased zi jjihet n řmunet inu zzat i wudem nnek: marra min i řa itwafen řari min war iğin ibeqqđ nię min war iğin iqarqec jar iýayđen d min iğan d abarcen jar iħuřiyyen, aqa *ad itwahseb* itwacar jar min iğan inu.” ³⁴ Xenni inna Laban “Xzar, mři i řa yiři am mammec i d ayi tennid!”

³⁵ Deg wass nni ifarq iwetma n iýayđen icarđen d inni ibeqqđen d marra iýayđen ibeqqđen d iqarqacen d marra inni i di teęa ca temřeř, uřa d marra min iğan d abarcen jar iħuřiyyen uca issars iten deg ufus n tarwa nnes. ³⁶ Xenni igga řřata n wussan n webrid jaras d Yaęqub. Uca Yaęqub yarwes uęi iqqimen n Laban.

³⁷ Xenni iksi Yaęqub tiseđwin n řřefřaf d tcejart n ġuz d tcejart n dulb. Netta iqeccar itent d iceṭṭiden d icemřařen umi itęarra x ucemřař n tseđwin. ³⁸ Uca issars tiseđwin-a iqeccaren qibač i wuęi di taryiwin d řeqwareb mani dd-yusa wuęi maħend ad issu uca *ammu* i dewřen tthajan xmi dd-tasen ad swen. ³⁹ Uca itthaja wuęi zzat i tseđwin, xenni urwen iseyman s icariđen u s ibeqqđen uřa d inni d iqarqacen. ⁴⁰ Uca tuęa Yaęqub ibeṭṭa iħuřiyyen uca yarra-dd uęi s uzeęif nsen řar min iğan s icariđen d min iğan d abarcen jar wuęi n Laban. Uca iħđa tiħemriwin nnes řar uęezdis, war tent iggi ak-d wuęi n Laban. ⁴¹ Kuř amuř xmi ħemman inni ijeħden zeg wuęi, Yaęqub ittegg tiseđwin qibač i wuęi di taryiwin, ħima ad ħajen řar tseđwin. ⁴² Maca mařa uęi iđeef, war ten issars ca. Ammu tuęa inni iđeefen i Laban d inni ijeħden i Yaęqub. ⁴³ Uca imýar *wagra* n weryaz-a ař ṭṭarf. Tuęa řars aṭas n wuęi d tsemyin d tiýya d iřeýman d yeyýař.

Tarewra n Yaëqub

31¹ Uca isra Yaëqub awařen n tarwa n Laban inni iqqaren “Yaëqub iksi marra min tuya n babatney u s min tuya n babatney aqa ikseb marra æuği-ya”² Ixzar εawed Yaëqub yar uyembub n Laban uca izra belli war iği akides amecnaw idennad d fariðennad.³ Inna SIDI i Yaëqub “Dweř yar temmurt n řejdud nnek u yar řağ nnek, aqa necc ad iřiğ akidek.”⁴ Issekk Yaëqub uca iřaya i Raħil d Liya yar yeyyar yar wuği nnes.⁵ Inna asent “Ttwařiğ belli ayembub n babatkent war iği kidi amecnaw idennad niğ d fariðennad. Maca AREBBI n řejdud inu aqa-t akidi.⁶ Kenniw tessnem belli aqa xedmey i babatwem s marra min yari d jjeħd.⁷ Maca babatwem iyecc ayi, ibeddeř řmunet inu εecra n twařawin, maca AREBBI war d as isemmeħ ħima ad ayi igg řyar.⁸ Mařa netta inna ‘Ibeqqiðen ad iřin d řmunet nnek’, řexdenni marra uği urwen-dd uği s ibeqqiðen, mařa inna ‘Inni s icariðen ad iřin d řmunet nnek’, řexdenni marra uği urwen-dd uği s icariðen.⁹ Ammu ikkes AREBBI řebhayem n babatwem uca iwca ayi t i necc.¹⁰ Imsar yar řweqt umi uği meyren, gaεdey tmuyři inu uca zřiğ di tarjit, aqa da iğayðen inni ineqzen x wuği, tuğatent s icariðen d ibeqqiðen d iqarqacen.¹¹ Inna ayi **Lmalak n AREBBI** di tarjit ‘Yaëqub!’ Necc nniğ ‘Aqa-yi da!’¹² Uca inna ‘Ndar tiřřawin nnek, xzar, marra iwetman iğayðen inni neqzen x wuği, aqa-ten s icariðen d ibeqqiðen d iqarqacen, minzi necc zřiğ marra min d ac igga Laban.¹³ Necc d Arebbi n Bayt-Il, mani tdeħned uqellij n řidaret u mani d ayi tewcid awař. Kkar řexxu, teffyed zi temmurt-a, εqeb yar temmurt n třařit nnek.’ ”¹⁴ Xenni arrint Raħil d Liya, nnant as “Ma din εad d tasyart niğ ict n řwart i neccin di taddart n babatney?”¹⁵ Ma εad d aney iħesseb amecnaw abarrani? Aqa netta izzenz aney u netta aqa εad iqetřa marra řefřus n nnuqart nney.¹⁶ Minzi marra agra nni i ikkes AREBBI i babatney d nney i iğa u n tarwa nney. Řexxu εad, egg marra min d ac inna AREBBI.”

¹⁷ Řexdenni ikkar Yaëqub uca issgaεeed tarwa nnes d temyarin nnes x iřeğman.¹⁸ Uca igga deg webrid marra řebhayem nnes d marra agra nnes min ikseb, aqa řebhayem nni dd-ikseb di Fadān-Aram, ħima ad dd-εeqeb yar Iřhaq babas di temmurt n Kenεan.¹⁹ Laban iruħ xenni yar tiřsa n řimart nnes. Uca Raħil tucar řexyařat imezyanen n lařnam n babas.²⁰ Uca izwa Yaëqub uř n Laban Aramiyu, umi war d as iεřim aqa ad yarweř.²¹ Yarweř s marra min yars. Ikkar, izwa iğzar uca iwejjeh s wudem nnes yar wedrar.

²² Uca deg wass wiss třata xebbaren Laban, aqa yarweř Yaëqub.²³ Řexdenni yiwi aytmas akides, iruħ awarni as abrid n sebaa n wussan, ixecc xas deg wedrar n Jilead.²⁴ Uca yusa-dd AREBBI yar Laban, Aramiyu, di tarjit di ġiret, inna as “Yarek ad tessiwřed s řxar niğ s řyar ak-d Yaëqub.”

²⁵ Ireħřeg xenni Laban x Yaëqub. Yaëqub tuğa iwta aqiðun nnes deg wedrar. Laban εawed iwta iqidan nnes ak-d aytmas deg wedrar n Jilead.²⁶ Xenni inna Laban i Yaëqub “Min teggid, teğwid ayi uř uca tiwyid yessi amecnaw timeħbas n garra?”²⁷ Mayemmi tarewřed s tnuffřa u tucared ayi u *mayemmi* war d ayi txebbared, ħima ad cek ssqebbdeğ s řefrařet, s řeynuj, s ubendir u s řgambri?²⁸ Aqa εad war d ayi tejjid ad seğmey tarwa inu d yessi s usudem. Řexxu xenni d tubbuheřya i teggid.²⁹ Yari izemmar deg ifassen inu ħima ad cek đarrey, maca AREBBI n babatwem issiweř akidi ġiret-a inna ‘Yarek ad tessiwřed s řxar niğ s řyar ak-d Yaëqub.’³⁰ Uca řexxu tuyured, umi zeema tweħřeced taddart n babac. Mayemmi d ayi tucared xenni lařnam inu?”

³¹ Yaëqub yarra-dd, inna as i Laban “Minzi tuğa gg^wedeğ, nniğ *deg yixef inu* ‘Ĥima war zzayi tekksed yessic s uyř.’ ”³² Yar wenni i ya tafed lařnam nnek, war ttessεizz tudart nnes! Qibač i tawmat nney ad tmeyyzed min iğan nnek, arr it-idd yark.” Mağar Yaëqub war issin belli Raħil i ten yucaren.

³³ Uca yudef Laban deg uqiðun n Yaëqub, deg uqiðun n Liya, deg uqiðun n tnayen n tiyya uca war yufi walu. Řami dd-iffey zeg uqiðun n Liya, yudef yar uqiðun n Raħil.³⁴ Maca teksi Raħil řexyařat imezyanen n lařnam, tegga iten deg iğaynen n weřğem uca teqqim xasen. Yarzu La-

ban deg uqিদုၤ am ikmeṛ, maca war yufi walu. ³⁵ Tenna i babas “War ittxeyyeq sidi inu, minzi war zemmarey ad kkarey qibač nnek, mayar aqa-yi s tnamit n temyarin. Uca yarzu, maca war yufi řexyařat imezyanen n lařnam. ³⁶ Řexdenni ixeyyeq Yaęqub uca imcubbec ak-d Laban. Yarra Yaęqub, inna i Laban “Mani ięa uxeṭṭu inu, man wen ięan d ddenb inu, umi-dd ayi teḏfared s wecnaq? ³⁷ Cek tbeqced marra řqecc inu, min tufid zi marra řeḥwayej n taddart nnek? Egg iten da zzat n aytma d aytmac uca ejj iten ad ḥekmen jaraney s tnayen idsen. ³⁸ Eicrin n iseggwusa i kic qqimey. Tixeswin nnek d tyayḏin nnek ęemmarř mma ssutment niy necc cciy imyan n wuęi nnek. ³⁹ War d ac-dd arriy min itwamezzqen, necc xeṭřey taxessart s yixef inu. Min itwacaren zzayi deg wass niy di ģiret, aqa zeg ifassen inu tettared t. ⁴⁰ Aqa ędun xafi wussan min di dayi ittekkes řeḥmu tiřmect u s ģiret ttejmidex zi sqie u iḏeř yarweř ayi zi tiṭṭawin inu. ⁴¹ Ammu i d ayi tuya di taddart nnek eicrin n iseggwusa. Xedmey ac arbeṭac n iseggwusa i tnayen n yessic d setta n iseggwusa x wuęi uca tbeddřed řmunet inu ęecra n twařawin. ⁴² Mařa AREBBI n baba, AREBBI n Ibrahim d tiggwudi n Iřhaq, iřa war ięi akidi, d řřeḥ iři ad ayi tessqaded řexxu s ifassen xwan, Iřra AREBBI tamara d tumar n ifassen inu uca ideqmar ac iḏennaḏ di ģiret.”

⁴³ Yarra Laban uca inna i Yaęqub “Tiḥenjirin-a d yessi d iḥenjiren-a d tarwa inu ģan, d uęi-ya d uęi inu d marra min twařid ięa inu. Min zemmarey xenni ad ggey řexxu s yessi niy s tarwa nsent inni urwent? ⁴⁴ Yawer ęad řexxu, ad negg ijj n řeahd, necc d cek, ad yiři d cchadet jarayi d cek!” ⁴⁵ Řexdenni Yaęqub iksi azru, ięaęęed it amecnaw ijj n uqellij n řidaret. ⁴⁶ Uca inna Yaęqub i yaytmas “Smunem iřra!” Ksin iřra uca ggin taęurriect uca ccin din x teurrect nni. ⁴⁷ Uca Laban igga as ‘Jirar-Sahaduta’, maca Yaęqub igga as ‘Jilead’. ⁴⁸ Xenni inna Laban “Taęurriect-a ad tiři d tacehhadt ass-a jarayi d cek!” X uya tuya iřaya isem nnes Jilead ⁴⁹ d Miřfa, minzi netta inna “Iři SIDI ad iḥḏa jarayi d cek, xmi i ya inuffar ijjen x wennedni. ⁵⁰ Mařa tesseḥqared yessi niy ad tmeřced timyarin nneḏni x yessi, war yeęi din ḥed i t i ya itwařan, AREBBI ad yiři d acehhad jarayi d cek!” ⁵¹ Inna ęawed Laban i Yaęqub “Aqa da, teurrect n yeřra, aqa da, aqellij n řidaret nni ssbeddex jarayi d cek. ⁵² Taęurriect-a n yeřra d tqellijt-a n řidaret ad cehdent belli necc war yark-dd řekkwiy ca x teurrect-a uca uřa d cek war yari-dd třekkwid ca x teurriect-a uřa x tqellijt-a n řidaret, i řyar! ⁵³ Ejj AREBBI n Ibrahim d AREBBI n Naḥur, AREBBI n řejdud nsen, ad iḥkem jaraney!” Uca Yaęqub ijuę s tiggwudi n Iřhaq babas. ⁵⁴ Řexdenni Yaęqub iyař s i ict n tyarřt deg wedrar uca iřaya i yaytmas ad ccen ayrum. Uca ccin ayrum, senssen ģiret nni deg wedrar.

Asřaḥ jar Yaęqub d Eisu

32 ¹ Uca ikkar Laban zic, issudem x tarwa nnes d yessis, ibark iten. Xenni iruḥ Laban, ięqeb-dd yar wemcan nnes. ² Uca Yaęqub iṭṭef abrid nnes uca usint-idd lmalakat n AREBBI, řqant t-idd. ³ Inna Yaęqub umi ten iřra “Řmargeḥ n txuzan n řęeskar n AREBBI d wa!” uca iřaya isem n wemcan nni Maḥanayim. ⁴ Issekk Yaęqub ireqqasen zzates yar Eisu umas yar temmurt n Saęir, aqa-tt d iyyaren n Idum. ⁵ Uca issekk iten, inna asen “Ammu ad tinim i sidi inu Eisu “Ammu iqqař umsexxar nnek Yaęqub: Ak Laban zedyey uca qqimey din ař i řexxu. ⁶ Yari ifunasen d yeęyař d wuęi d isemyan d tiyya uca ssekkey ḥima ad t iniy i sidi inu, mahend ad afey nniemet di tiṭṭawin nnek.

⁷ Uca ireqqasen dewřen-dd yar Yaęqub, nnan “Nruḥ yar umac Eisu u netta ęawed yusa-dd ad cek iřqa d arebmya n yeryazen akides.” ⁸ Řexdenni Yaęqub tudef it tiggwudi temyar uca issqenḏ it řḥař. Netta ibḏa iwdan inni akides d wuęi d ifunasen d tfunasin d iřeyman x tnayen n *terbięin* n řęeskar. ⁹ Inna “Mařa yusa-dd Eisu yar ict n *terbięt* n řęeskar, ad xas iyřeb, xenni ad tarweř *terbięt* n řęeskar i iqqimen.” ¹⁰ Xenni inna Yaęqub “A AREBBI n baba Ibrahim d AREBBI n baba Iřhaq, a SIDI wenni d ayi innan: Dweř yar temmurt nnek d raę nnek uca necc ad ac ggey mliḥ!

¹¹ Aqa ayi qell x marra tamexsiwt icewwaren d marra tařdiqt i tessecned i umsexxar nnek, min-

zi żwiḡ L'Urdun s uεekkaz řami dd-ffyeḡ uca řexxu dewřeḡ d tnayen n *terbiεin* n řeeskar. ¹² Senj ayi řexxu zeg ufus n Eisu uma, minzi ttegg^wedeḡ balak ad dd-yas uca ad ayi ihellek uřa d tayemmat ak-d tarwa! ¹³ Uca cek tennid 'Nec ad kik ggeḡ mliḡ, ad ggeḡ zzariεet nnek amecnaw ijdi n řebḡar i war izemmar ad itwaḡseb zi ssibbet n ubarru nnes!' "

¹⁴ Issens din ġiřet nni uca iksi zi min dd-yusin deg ifassen nnes d agra maḡend ad t yewc d ariřalu i umas Eisu: ¹⁵ mitayn n tıayđin d eicrin n iwetman n iıayđen d mitayn n tıeswin d eicrin n icarriyyen ¹⁶ d třatin n třeḡmatin urwent ak-d tarwa nsent, arebein n tfunasin d εecra n imwa d eicrin n teyyař d εecra n yeḡyař. ¹⁷ Isseedu ten řar ifassen n isemyān nnes, kuř taḡimart weḡdes uca inna i isemyān nnes "Edum kenniw řexxu zzat inu, ggem ttasie jar tḡimart d tḡimart." ¹⁸ Xenni yumur umezwar, inna as "Mařa ad cek iřqa Eisu uca isseqsa ac "Wi c yiřan d mani i řa traḡed u umi d tina i iġan zzatek?", ¹⁹ řexdenni ini 'D ariřalu i iġa n umsexxar nnek Yaεqub, wenni dd-issekk i sidi inu Eisu, aqa da, netta εawed yusa-dd awarni aney!' "²⁰ Yumur εawed wenni d wiss tnayen d wiss třata inni igguren awarni i tḡimriwin, inna "Siwřem awařen-a d ijjen i Eisu, xmi t ad teřqam. ²¹ Kenniw εawed ad tinim 'Aqa da, amsexxar nnek Yaεqub yusa-dd awarni aney!' " Minzi inna "Ad t ssareyyheḡ s ariřalu-ya i dd-yusin zzat inu. Xenni awarni man aya ad řareḡ aḡembub nnes, balak ad iqbeř aḡembub inu zzates."

²² Ammu i issizzar ariřalu zzates am netta issens ġiřet nni di řmargeḡ n řeeskar.

²³ Ikkar ġiřet nni uca iksi tnayen n temyarin nnes d tnayen n tiyya nnes d ḡiřac n tarwa nnes, iřwa amcan n użekk^wu n Yabbuk. ²⁴ Yiwyi iten uca isseřwa iten i teyzurt d *marra* min řars iija iten ad řwan ajemmađ.

²⁵ Maca iqqim Yaεqub weḡdes u netta imuyzeř ak-d ijj n weryaz ařmi d tuffut n řefjar. ²⁶ Umi iřra belli war xas iqedd ca, iḡada t řar wemcan n teyrudt n tmeřřađt nnes, maḡend ad tenxuxer as-dd teyrudt n tmeřřađt n Yaεqub ařami tuḡa kis ittmuyzuř. ²⁷ Inna "Ejj ayi ad raḡeḡ, aqa tcařd tziect." Maca netta inna "War cek ttejjiḡ, myir mařa d ayi tbarked." ²⁸ Uca netta inna as "Mammec d ac qqaren?" Yarra-dd xas "Yaεqub." ²⁹ Xenni inna as "War d ac qqaren εad Yaεqub, maca Israyil, minzi temmenyεd ak-d AREBBI d iwdan uca cek tyeřbed." ³⁰ Řexdenni Yaεqub isseqsa, inna "Ini ayi řexxu isem nnek!" Yarra xas "Mařar tesseqsid x yisem inu?" Uca ibark it din. ³¹ Uca iřaya Yaεqub isem n wemcan nni Fanuwil, inna "Minzi řriḡ AREBBI aḡembub deg uyembub uca ssnejmey řecmar inu. ³² Uca tnedqar tfuct umi tuḡa iεdu x Fanuwil uca yuyur ittzeḡḡef zi tmeřřađt nnes. ³³ X uya war ttetten ayt n Israyil ar ass-a zeg weřwar igdaren i iġan x tmeřřađt n wadday, minzi iḡada tameřřađt n Yaεqub řar mani iġa weřwar igdaren.

33 ¹ Issgaεeed Yaεqub tamuyři nnes uca iřra Eisu d arbee-myā n yeryazen akides gguren-dd. Řexdenni ifarq iḡenjiren x Liya d Raḡil d tnayen n tiyya. ² Igga tiyya d tarwa nsent řar zzat, awarni asent Liya d tarwa nnes u Raḡil d Yusuf řar đeffar qaε. ³ Umi netta iεdu zzat i tiřřawin nsen, yuđar řar temmurt sebea n twařawin ařami dd-yiweđ řar umas. ⁴ Eisu yužeř ḡima ad t iřqa, idare as, ingez as x yiri nnes, issudem it uca run s tnayen. ⁵ Xenni issgaεeed tiřřawin nnes, iřra timyarin d iḡenjiren nni uca inna "Min εnan ina inni akides?" Netta yarra-dd xas "D tarwa nni iwca AREBBI zi nniεmet nnes i umsexxar nnek." ⁶ Uca reḡḡgent-idd tiyya, nitenti d tarwa nsent uca uđaren. ⁷ Treḡḡeg-idd εawed Liya s iḡenjiren nnes uca uđaren. Řexdenni iqarreb-d Yusuf d Raḡil uca uđaren. ⁸ Inna as "Min ixs ad yini marra abarru-ya wenni i řqiḡ?" Netta inna "Maḡend ad afey nniεmet di tiřřawin n sidi inu!" ⁹ Inna Eisu "Aqa řari ařřas, uma inu! Ad yiři i cek min iġan nnek!" ¹⁰ Inna Yaεqub "Lla, ttzawgeḡ cek! Mařa ufiḡ řexxu nniεmet di tiřřawin nnek, ksi ariřalu inu zeg ifassen inu, mařar řriḡ udem nnek amecnaw axmi řriḡ udem n AREBBI uca tqebřed xafi s řemřaḡet. ¹¹ Ksi, ttzawgeḡ cek, lbaraka inu i d ac-dd iwyey, minzi AREBBI imřurruf akidi s nniεmet uca nec řari kuřci." Ikellef it uca iksi tt.

¹² Netta inna “Ejj aney ad nekkes iqiḍan nney, ad nraḥ. Necc ad raḥey zzatec.” ¹³ Maca netta inna as “Sidi inu issen, aqa iḥenjiren-a arexfen u aqa yari uḡi d tfunasin urwent ssuṭṭudent. Maṛa bnaḍem-a, *waxxa myir i yijj n wass izeyyar xasent aṭṭas*, ad immet wuḡi marra.” ¹⁴ Ad iḍdu řexxu sidi inu zzat i uyembub n umsexxar nnek u necc ad adfey cwayt cwayt ak-d iṣuraf n řeksibet i iḡan zzati uṛa ak-d iṣuraf n iḥenjiren, aṛ dd ya awḍey yar sidi inu di Saḍir.” ¹⁵ Inna Eisu “Ad jjejj řexxu akidek *ca n iwdan inni iḡan akidi*.” Inna netta “Umi ddegga? Ejj ayi ad afey nniemet di tiṭṭawin n sidi inul!” ¹⁶ *Ammu i dd-iḡeqeb Eisu ass nni x webriḍ yar Saḍir.*

¹⁷ Uca Yaḡqub ikkes iqiḍan nnes, yuyur yar Sukkut, ibna din taddart i yixef nnes uca igga iḡuccuten i řebhayem nnes. S uya iṛaya isem n wemcan nni Sukkut. ¹⁸ Uca yusa-dd Yaḡqub yar tendint n Cakim tenni iḡan di temmurt n Kenḡan, umi dd-yusa zi Fadan-Aram uca iwta iqiḍan zzat i tendint. ¹⁹ Isya ṭṭarf n yeyyar mani iwta iqiḍan nnes zeg iḡassen n tarwa n Ḥamur, babas n Cakim, s mya n tepyisin n tmenyat. ²⁰ Issgaḡḡed din ijj n uḡaṭar uca iṛaya as “AREBBI d AREBBI n Israyil!”

Asnuqqeb n Dinah zi Cakim, mmis n Ḥamur

34 ¹ Dina, yeḡis n Liya, tenni dd-turuw i Yaḡqub, teffey ḡima ad tarzu x yessis n temmurt. ² Cakim, mmis n Ḥamur Aḡiwi, řḡakem n temmurt nni, iṛa itt, iksi tt uca iṭṭeṣ akides, issexṣar itt. ³ Řeḡmar nnes iṛṣeq yar Dina, yeḡis n Liya, uca netta ixs taḡenjirt uca issiweř yar wuṛ n ṭḡenjirt. ⁴ Issiweř Cakim yar Ḥamur babas, inna as “Egg iḡi-ya xafi d tamyarť.”

⁵ Řami isṛa Yaḡqub belli Cakim issexṣar yeḡis Dina, tuṛa tarwa nnes ak-d řebhayem deg iyyar. Issusem Yaḡqub aṛami dd-ḡeqben nitni. ⁶ Iruḡ Ḥamur, babas n Cakim yar Yaḡqub, ḡima ad kis issiweř. ⁷ D tarwa n Yaḡqub dewṛen-dd zeg iyyar uca areggben x řexbar. Yudef asen řeḡriq aṭṭas x man aya *deg wuṛ* u fuggmen aṭṭas, minzi igga řefḍiḡet-a di Israyil umi iṭṭeṣ ak-d yeḡis n Yaḡqub. Man aya war icuwwar ca ad itwagg. ⁸ Issiweř Ḥamur akidsen, inna “Řeḡmar n mmi Cakim iṛṣeq yar yeḡitwem, ttzawgey ad as tt tewcem d tamyarť” ⁹ uca ad tdewṛem d iḍewṛan akidney, ad aney tewcem yeḡitwem, kenniw ad teksim yessitney i kenniw. ¹⁰ Zedyem akidney, minzi tammurt aqa-tt zzatwem. Zedyem u uyurem days uca ggem tt d agra i kenniw.” ¹¹ Cakim ḡawed inna i babas d aytmas “Ad afey necc nniemet di tiṭṭawin nwem uca ad wcey min d ayi i ya tinim. ¹² *U waxxa tessḍeqṛem xafi řeḡmeř aṭṭas n ṣṣadaq d ssunan*, aqa necc ad wcey meḡaṛ mma d ayi i ya tinim. Wcem ayi myir taḡenjirt d tamyarť.” ¹³ Arrin-dd tarwa n Yaḡqub x Cakim d Ḥamur, babas, s ict n teḡraymect, minzi aqa issexṣar Dina uḡmatsen. Nitni ssiwṛen ¹⁴ uca nnan asen “War nzemmar ad ac newc uḡmatney i weryaz wenni *ḡad* s řeḡdaryet, iggur ad yarney tiṛi d řeḡar. ¹⁵ Maca neccin neggur ad awem newwet řeḡsab, maṛa teggim amecnaw neccin, aqa ad twaxetnen marra iryazen nwem. ¹⁶ Řexdenni ad awem newc yeḡitney uca ad neksi neccin yessitwem, ad nezdey akidwem, ad niṛi d ijj n řḡens. ¹⁷ Maca maṛa war d aney teṣṛim maḡend ad txetnem, ad neksi yeḡitney uca ad nuyur.” ¹⁸ Qarren wawaṛen nsen mliḡ deg imezzuṛen n Ḥamur u deg imejjan n Cakim, mmis n Ḥamur. ¹⁹ Aḡezri war d as icqi ad igg man aya, minzi netta teḡjb as aṭṭas yeḡis n Yaḡqub u netta tuṛa-t qae mweqqar di marra taddart n babas.

²⁰ Řexdenni Ḥamur d Cakim mmis usin-dd yar tewwart n tendint nnes, ssiwṛen ak-d yeryazen n tendint, nnan ²¹ “Iryazen-a d imhudnen akidney. Ejj aney ad ten nejja ad zedyen di temmurt-a uca ad days uyuren. Aqa da, aqa tammurt tewseḡ i nitni. Neccin ad neksi yessitsen d timyarin, ad asen newc yessitney. ²² Maca s umtawi-a waha ad seḡḡfen yeryazen-a ḡima ad kidney zedyen ḡima ad dewṛen d ijj n řḡens, maṛa marra iryazen i iḡan jaraney ad twaxetnen am mammec netwaxten neccin. ²³ Řebhayem nsen d agra nnes d marra řmaṛ nsen, ma war ttiṛin nney? Ejj aney ad ten nseḡḡef, *xenni* ad zedyen akidney.” ²⁴ Marra inni dd-yusin yar tewwart n tendint, twaxetnen.

²⁵ Umi tuḡa ɛad daysen řehriq deg wass wiss třata, temsar, belli tnayen iřenjiren n Yaɛqub, Cimeun d Lawi, aytmas n Dina, kuř ijj iksi ssif nnes uca ruřen ɣar tendint mani tyiřen days řaman uca nȳin marra iryazen. ²⁶ Nȳin Ĥamur d Cakim, mmis, s řeqđee n ssif uca ksin Dina zi taddart n Cakim uca ffȳen. ²⁷ D tarwa n Yaɛqub usin-dd ɣar yenni itwanyen uca keccđen tandint, minzi nitni ssexřaren ućmatsen. ²⁸ Ksin uęi nsen d ifunasen d tfunasin nsen d yeyȳař nsen d marra min tuḡa di tendint u deg iyyar. ²⁹ Ksin marra agra nnes uca iwyen-dd imeřbas marra iřenjiren d temȳarin nsen uca ucaren marra min tuḡa di tudrin. ³⁰ Řexdenni inna Yaɛqub i Cimeun d Lawi “Kenniw tessidfem ayi deg imxumbar ařami tessarřgem ayi ɣar imezday n temmurt-a, ak-d Ikenɛaniyyen d Ifiriziyyen. D necc ɣari drust *n yeryazen*. Mařa ad munen x uzeřmađ inu, ad ayi qeřřren, ad iřiȳ areyyteȳ, necc d taddart inu.” ³¹ Nitni nnan “Ma ittxeřřa as ad iřseb ućmatney amecnaw ict n řqehba?”

Aɛqeb n Yaɛqub ɣar Bitil

35 ¹ Uca AREBBI inna i Yaɛqub “Kkar, gaɛɛed ɣar Bayt-Il uca qqim din. Egg din ijj n řmedbeř i Arebbi wenni d ac-dd ibanen umi dd-tarewřed zeg uyembub n umac ɛisu.” ² Řexdenni inna Yaɛqub i řwacun nnes d marra inni tuḡa akides “Kksem irebbiten iyriben inni ięan jarawem uca tessizdegem u tbedđřem arruđ nwem. ³ Ad nekkar, ad ngaɛɛed ɣar Bayt-Il. Necc ad ggeȳ din ijj n uealřar i Arebbi wenni xafi dd-yarrin deg wass n řehřaret inu d wenni tuḡa akidi deg webrid wenni uyureȳ.” ⁴ Uca wcin i Yaɛqub marra irebbiten iyriben inni tuḡa ɣarsen d ixrazen inni tuḡa deg imezzuyen nsen, Yaɛqub iffar iten sadu tcejart n řbeęuđ i tuḡa zzat i Cakim. ⁵ Řami kksen iqiđan, *uyuren* zi senni, tuḡa tiggwudi n AREBBI x tneddam tinni tuḡa di jwayeh i d asen-dd innđen mařend nitni war đeffaren tarwa n Yaɛqub. ⁶ Ammu i yiweđ Yaɛqub ɣar Luz di temmurt n Kenɛan, aqa-tt d Bayt-Il, netta d marra iwdan i tuḡa akides. ⁷ Uca ibna din ijj n uealřar uca iřaya i wemcan nni Il-Bayt-Il, minzi dinni i d as-dd iđhar AREBBI, umi dd-yarweř zeg uyembub n umas.

⁸ Řexdenni temmut Dibura, taxeddamt n Rifqa uca tetwandeř swadday n Bitil, sadu tcejart n řbeęuđ uca iřaya isem nnes ‘Allun-Bakut’, *aqat-t d ‘tacejjart n řbeęuđ n imetřawen’*. ⁹ Iđhar as-dd ɛawed AREBBI i Yaɛqub umi dd-idweř zi Fadan-Aram uca ibark it ¹⁰ Inna as AREBBI “Isem nnek d Yaɛqub. Zi ssa d tsawent war ittřaya ɛad isem nnek Yaɛqub, maca Israyil d wa i ȳa yiři d isem nnek.” Uca isemma t Israyil. ¹¹ Inna as AREBBI “Necc d Arebbi, Amzemmar x kuřci! Ggem řȳięet, temmarnyem! Zzayek ad iffeȳ ijj n řgens, wah, d ijj n wegraw n řegnus ad ffȳen zzayek d ijeęiden ad ffȳen zi tejeinna nnek. ¹² D temmurt-a i wciȳ i Ibrahim d Ishaq, i cek umi tt i ȳa wceȳ uřa i zzariřet nnek awarni ac ad wceȳ tammurt-a.” ¹³ Xenni igaɛɛed xas AREBBI, deg wemcan mani akides issiweř. ¹⁴ Yaɛqub issgaɛɛed ijj n uqellij *n řidaret* deg wemcan mani kis issiweř, ijj n uqellij *n řidaret* n weřru. Izeęee xas ict n tewhibt n useyyeb uca ifarrey sennej nnes zzect. ¹⁵ Iřaya Yaɛqub isem n wemcan, mani kis issiweř AREBBI, Bayt-Il.

Axeřqed n Binyamin d řmewt n Rařil

¹⁶ Kksen iqiđan nsen, ffȳen zi Bayt-Il uca umi tuḡa ggur ad dd-awđen ɣar Ifrat, xenni turuw Rařil u tarwa teɛdu xas teqseř. ¹⁷ Imsar, umi teȳȳuđed di tarwa nnes, tenna as řqabřa “War tteggwɛd, aqa wa ɛawed ad am yiři d mmim!” ¹⁸ Řami zzayes iffeȳ buřbeř, imsar, aqa třaya as Bin-Uni, maca babas iřaya as Binyamin. ¹⁹ Ammu i temmut Rařil uca neđřent tt deg webrid ɣar Ifrat, aqat-t d Baytlařm. ²⁰ Uca igga Yaɛqub ijj n uqellij *n řidaret* x wendeř nnes. D wa d aqellij *n řidaret* n Rařil x wendeř n Rařil ař wass-a.

AMEZWARU

Ayt n Yaɛqub

²¹ Xenni ikkes Israyil iqiḍan ssenni uca iwta iqiḍan nnes x uɛeddu n Majdal-Ǝidr. ²² Umi izdey Israyil di temmurt nni, imsar belli Rubin iruḥ iṭṭeṣ ak-d Bilha, tayya n babas, uca yiweḍ ad t ifhem Israyil. Aqa řexxu ayt n Israyil iwḍen tenɛac.

Tarwa n Israyil - řmewt n Yaɛqub

²³ D tarwa n Liya: Rubin, amenzu n Yaɛqub d Cimeun d Lawi d Yahuda d Issakar d Zabulun. ²⁴ D tarwa n Raḥil: Yusuf d Binyamin. ²⁵ D tarwa n Bilha, tayya n Raḥil: Dan d Naftali. ²⁶ D tarwa n Zilba, tayya n Liya: Jad d Acir. Ina *tuya-ten* d tarwa n Yaɛqub inni d as-dd ixerqen di Fadan-Aram.

řmewt n Ishaq

²⁷ Uca yusa-dd Yaɛqub yar Ishaq, babas, di Mamri di tendint n Arbaɛ, tenni iḡan d *tendint* n Hibrun, mani tuya Ibrahim izeddey am ubarrani, uca Ishaq amenni řexxu. ²⁸ Iddar Ishaq mya u-tmanyin n iseggwusa. ²⁹ Iḍreq Ishaq i buḥbeř, immut uca itwassmun ɣas řejdud nnes, iwsar, ijjiwen zi tudart uca Ǝisu d Yaɛqub, tarwa nnes, neḍřen t.

Tarwa n Ǝisu

36 ¹ Ina d inni itwarwen zi Ǝisu, wenni iḡan d Idum. ² Ǝisu iksi timyarin nnes zeg yessis n Kenɛan: Ǝada, yeḡis n Ilun, Aḥitti, d Ahulibama, yeḡis n Ǝana, yeḡis n řabeun, Aḥitti, ³ d Basmat, yeḡis n Ismaɛil, uɕmas n Nabayut. ⁴ Ǝada turuw Ilifaz i Ǝisu uca Basmat turuw *as-dd* Raɛuwil. ⁵ Ahulibama turuw Yaɛus d Yaɛlam d Quraḥ. Ina *tuya-ten* d iḡenjiren n Ǝisu inni d as-dd yurwen di temmurt n Kenɛan.

⁶ Uca Ǝisu iksi timyarin nnes d tarwa nnes d yessis d marra aytbab n taddart nnes uřa d řebhayem nnes d marra řmař nnes d marra agra nnes inni tuya dd-ikseb di temmurt n Kenɛan uca iruḥ ɣar temmurt nneḍni i *iggwjen* x uyembub n umas Yaɛqub. ⁷ Minzi agra nsen tuya-t imyar ař war zmiren ad zedyen jmiɛ uca tammurt mani tuya zeddyen am řbarrani, war tqedd i řebhayem nsen. ⁸ Xenni izdey Ǝisu deg wedrar n Saɛir. Ǝisu aqa-t d Idum.

⁹ Ina d inni itwarwen zi Ǝisu, babas n Idum, deg wedrar n Saɛir.

¹⁰ D yina d ismawen n warrawen n Ǝisu: Ilifaz, mmis n Ǝada, tenni d tamyart n Ǝisu, Raɛuwil, mmis n Basmat, tenni d tamyart n Ǝisu.

¹¹ Iḡenjiren n Ilifaz *tuya-ten* d Tayman, Umar, řafu, Jaɛtam d Qanaz.

¹² D Timna tedweř d tayya n Ilifaz, mmis n Ǝisu, u nettat turuw-dd Ǝamaliq i Ilifaz. Ina *tuya-ten* d arrawen n Ǝada, tamyart n Ǝisu.

¹³ Ina *tuya-ten* d iḡenjiren n Raɛuwil: Nahat, Zaraḥ, Camma d Mizza. D ina *tuya-ten* d arrawen n Basmat, tenni d tamyart n Ǝisu.

¹⁴ Ina *tuya-ten* d iḡenjiren n Ahulibama, tenni d tamyart n Ǝisu, yeḡis n Ǝana, tenni d yeḡis n Zibyun. Nettat turuw-dd Yaɛuc, Jaɛlam d Quraḥ i Ǝisu.

¹⁵ D ina *tuya-ten* d d imyaren n tqebbař n ayt n Ǝisu:

ayt n Ilifaz, amenzu n Ǝisu: amyar Timan d umyar Umar d umyar řafu d umyar Qinaz, ¹⁶ d umyar Quraḥ, d umyar Gatam, d umyar Ǝamaliq. D ina *tuya-ten* d imyaren n Ilifaz di temmurt n Idum, ina *tuya-ten* d arrawen n Ǝada.

¹⁷ Ina *tuya-ten* d iḡenjiren n Raɛuwil, mmis n Ǝisu: amyar Nahat d umyar Zira d umyar Samma d umyar Mizza. D ina *tuya-ten* d imyaren n Raɛuwil di temmurt n Idum, d ina *tuya-ten* d arrawen

AMEZWARU

n Basmat, tamýart n Eisu.

¹⁸ D yina *tuya-ten d* ayt n Ahulibama, tamýart n Eisu: amyár Yæuc d umýar Yælam d umýar Qurah. D ina *tuya-ten d* imýaren n Ahulibama, tamýart n Eisu, yeğis n Eana. ¹⁹ D yina *tuya-ten d* ayt n Eisu d yina d imýaren n *tqebbař nsen*, aqa-t d Idum.

²⁰ Ina *tuya-ten d* iħenjiren n Saëir, Axuri, inni d imezday n temmurt nni: Luřan, Cubal, řabæun, Eana, ²¹ Dicun, Iřar d Dican. Ina *tuya-ten d* imýaren n *tqebbař n* Ixuriyyen, ayt n Saëir di temmurt n Idum.

²² Iħenjiren n Luřan *tuya-ten d* Ĥuri d Haymam uca *tuya* Timnae d ućmas n Luřan.

²³ Ina *tuya-ten d* iħenjiren n Cubal: Ealwan, Manařat, Eibal, Cafu d Unam.

²⁴ Ina *tuya-ten d* iħenjiren n řabæun: Aya d Eana. D Eana d wenni i d yufin tiyermamin di řexřa, umi yarwes iyyař n Zibiyun babas.

²⁵ Ina *tuya-ten d* iħenjiren n Eana: myir Dicun, d Ahulibama, yeğis n Eana.

²⁶ Ina *tuya-ten d* iħenjiren n Dican: Ĥamdan, d Ahban, d Yitran, d Karan.

²⁷ Ina *tuya-ten d* iħenjiren n Iřar: Bilhan, Zaewan d Eaqan.

²⁸ Ina *tuya-ten d* iħenjiren n Dican: Euř d Aran.

²⁹ D ina *tuya-ten d* imýaren n Ixuriyyen amyár Luřan d umýar Cubal d umýar řabæun d umýar Eana ³⁰ d umýar Dicun d umýar Iřar d umýar Dican. D yina *tuya-ten d* imýaren n Aħuri elařsab imýaren nsen di temmurt n Saëir.

³¹ D ina *tuya-ten d* ijeğiden inni iħekmen di temmurt n Idum qbeř mma ad iħkem ujeğid x ayt n Israyil:

³² Bila, mmis n Biyur, iħkem di Idum uca isem n tendint nnes *tuya-t d* Dinhaba.

³³ Immut Bila uca iħkem Yubab, mmis n Zarah zi Buřra deg wemcan nnes.

³⁴ Yu'ab immut uca Ĥucam zi temmurt n Itaymaniyyen iħkem deg wemcan nnes.

³⁵ Immut Ĥucam uca Hadad mmis n Badad wenni iyeřben x Midyan deg iyyar n Mu'ab, iħkem deg wemcan nnes. Isem n tendint nnes *tuya qqaren as* Eawit.

³⁶ Immut Hada uca Simla zi Masriqa iħkem deg wemcan nnes.

³⁷ Immut Simla uca Cawul, zi Raħubut řar yeyřar, iħkem deg wemcan nnes.

³⁸ Immut Cawul uca Bael-Ĥanan, mmis n Eakbur, iħkem deg wemcan nnes.

³⁹ Immut Bael-Hanan, mmis n Eakbur, uca Hadar iħkem deg wemcan nnes. Tandint nnes *qqaren as* Faeu u tamýart nnes *qqaren as* Maħiřab'il, yeğis n Mařrid, yeğis n Ma-Dahab.

⁴⁰ D yina d ismawen n imýaren n Eisu elařsab *tqebbař nsen d* imucan nsen d ismawen nsen: amyár Timnae d umýar Ealwa d umýar Yatit ⁴¹ d umýar Ahulibama d umýar Ilya d umýar Finun ⁴² d umýar Qanaz d umýar Tayman d umýar Mibřar ⁴³ d umýar Majdiyil d umýar Eiram. D ina d imýaren n Idum elařsab imucan nsen, di temmurt n řmelk nsen. Wanita d Idum, aqa-t d babas n Idumiyyen.

Yusef itwazzenz zeg aytmas

37¹ Uca izdey Yæqub di temmurt n Kenean mani *tuya* izdey babas am ubarrani.

² Ina d inni *itwarwen zi Yæqub*. Řami *tuya* řar Yusuf sebetac n isegg^wusa yarwes uęi n babas ak-d aytmas. Aħudri *tuya-t* ak-d tarwa n Bilha u ak-d tarwa n Zilba, timýarin n zzyada n babas uca ixebbar Yusuf babas x unemmem nsen d aćeřfan. ³ Uca ixs Israyil Yusuf qae x marra tarwa nnes, minzi *tuya-t* řars d mmis x tewsar nnes uca igga as arruđ aqqarqac izewwqen.

⁴ *Řami* žrin aytmas belli babas ittexs it qae x marra aytmas, carhen t uca war zemmaren akides ssiwřen s řehna.

⁵ Uca yurja Yusuf ict n tarjit, iěawd itt i yaytmas u s uya nitni dewřen carhen t ead ktar. ⁶ Inna asen “Sřem řexxu tarjit-a tenni arjiy. ⁷ Aqa da, tuğa nettedda tiqebbiđin di řwest n yeyyar. U xzar, taqebbiđt inu tekkar, teqqim tbedd uca tiqebbiđin nwem tinni tuğa nndent tt, uđaren i tqebbiđt inu.” ⁸ Arrin xas aytmas “Ma ad tħekmed *zeema* nican xaney *am ujeđid* niy ad xaney tseğeded d aseğed?” Uca carhen t ead ktar di ssibbet n tirja nnes d wawařen nnes. ⁹ Uca yarja ead ict n tarjit nneđni, iěawd itt i yaytmas, inna “Aqa da, arjiy ead ict n tarjit nneđni. Aqa da tafuct d uyur d ħiřac n itran uđaren ayi.” ¹⁰ Iěawed itt i babas d aytmas uca babas iwebbex it, inna as “Mana tirja-ya i tarjid? Ma ad dd-nas *jmiě*, necc d yemmac d aytmac, ad ac nađar ħar temmurt?” ¹¹ Aytmas usmen zzayes. Maca babas iěqeř x wawařen-a.

¹² Uca ruħen aytmas ad arewsen uđi n babatsen ħar Cakim. ¹³ Xenni inna Israyil i Yusuf “Ma war arewsen aytmac uđi ħar Cakim? Zid, ad cek ħarsen-dd ssekkey.” Uca yarra-dd xas “Aqa-yi da!”

¹⁴ Uca inna as “Ruħ cek, xzar muxas ħan aytmac d muxas iğa uđi uca awiy ayi-dd řexbar eawed.” Ammu it issekk ħar řewđa n teyzurt n Ĥibrun uca yiweđ-dd ħar Cakim. ¹⁵ Yufa it ijj n weryaz, umi iweddar deg iyyar. Isseqsa t weryaz, inna “Min tarezzud?” ¹⁶ Uca inna “Arezzuy x aytma. Ttzawgey cek, ini ayi mani arewsen.” ¹⁷ Aryaz yarra-dd “Aqa kksen iqiđan nsen ssa, necc sřiğ asen qqaren ‘Ejj aney ad nraħ ħar Dutan.’ ” *Řexdenni* Yusuf iruħ awarni aytmas uca iřqa ten di Dutan.

¹⁸ Umi nitni t žrin zi řagg^waj, qbeř mma ad dd-iqarreb ħarsen, meahaden đidd nnes ħima ad t ngen ¹⁹ nnan ijj i wenneđni “Aqa da, yusa-dd bu-tirja! ²⁰ Zid řexxu, ejj aney ad t nenney uca ad t nenđar deg wanu, ad nini ‘Ca n řweħc d aeėffan icca it uca ad nžar min iřint tirja nnes.’ ” ²¹ Isřa Rubin man aya uca iħarr it zeg ifassen nsen, inna “War t nneqq ca!” ²² Inna asen eawed Rubin “War sizziř idammen! Nřarem t deg wanu-ya *da* di řexřa. War xas tteggem afus!”, ħima ad t is-senjem ammu zeg ifassen nsen uca ad t yarr ħar babas.

²³ Uca imsar, umi dd-yiweđ Yusuf ħar aytmas, kksen as nitni arruđ x Yusuf, arruđ aqqarqac izewwqen wenni tuğa xas. ²⁴ Uca tťfen t, nđaren t deg wanu. Maca anu tuğa ixwa, war tuği days ca aman. ²⁵ Uca qqimen ad ccen ayrum, ssgaeėden tiťťawin nsen, žřin, ijj n ukaravan n Ismaėiliyyen i dd-yusin zi Jilead. Iřeyman nsen arbun d řebzar d řefwah n balsam d mirru uca gguren ad t awyen ħar Miřra. ²⁶ *Řexdenni* Yahuda inna i yaytmas “Man řefđer mařa nenya umatney uca ad neffar idammen nnes? ²⁷ Ĥawrem, ad t nezzenz i Ismaėiliyyen, war ittiři ufus nney xas, aqa d umatney d aysum nney.” Uca aytmas sřin ħars. ²⁸ Am dd-eđun tujjar n Midyan, jebden u ssgaeėden-dd Yusuf zeg wanu uca zzenzen t s eicrin n *uqiyyat* n nnuqart i Ismaėiliyyen inni dd-yiwyen Yusuf ħar Miřra.

²⁹ *Řami* dd-idweř Rubin ħar wanu, war din yufi Yusuf ead deg wanu. Xenni icarreg arruđ nnes. ³⁰ Inneqřeb ħar aytmas uca inna “Aħenjir war din iği ead. I necc, mani i ħa řaħey necc?”

³¹ *Řexdenni* ksin arruđ n Yusuf uca ħarsen i yijj n umyan amezyan uca marřen arruđ s idammen. ³² Ssekken arruđ aqqarqac izewwqen uca jjin ad t sswejden i babatsen, nnan “D wa i nufa. Xzar řexxu, ma d wah niy lla arruđ n mmic.” ³³ Uca netta iěeqř it, inna “Arruđ n mmi i yeğa! Ca n řweħc icc it, Yusuf s tidett itwamezzeq.” ³⁴ *Řexdenni* Yaėqub icarreg arruđ nnes uca yarđ ict n txancet x tejeinna nnes, innuri x mmis aťťas n wussan. ³⁵ Uca kkaren marra tarwa nnes d marra yessis maħend ad t eezzan, ead netta war ixs ad itwaeėzza, inna “Minzi ittxeřša ayi ad dd-hwiğ nnuryey ħar řaxart.” Ammu isyuy xas babas.

³⁶ Uca Imidiyaniyyen zzenzen t di Miřra i Butifar, amsexxar amcenneė n Firėun, řqebťan n iěessasen n arrimet.

AMEZWARU

Yahuda d Tamar

38¹Di řweqt d ict, ibeēēed Yahuda x aytmas, ihwa uca iffeý zeg webrid ýar ijj n weryaz d Adullamiti wenni umi qqaren Ĥira.²Uca izra din Yahuda yeęis n yijj n weryaz d Akenēani wenni umi qqaren Cuē. Iwy itt *d tamyart* uca yudef xas.³Nettat teksi s ddeýset uca turuw-dd aĥenjir uca isemma t Ėir.⁴Uca teksi ēawed s ddeýset, turuw-dd aĥenjir uca isemma t Unan.⁵Uca turuw-dd zi jdid ijj n uĥenjir uca tsemma t Cila. Netta tuýa-t di Kazib umi d as t-idd turuw.⁶Uca Yahuda iksi ict n temýart i Ėir, amenzu nnes. Isem nnes tuýa qqarent as Tamar.⁷Ėir, amenzu n Yahuda, tuýa-t d aēeffan ýar tiĥtawin n SIDI uca SIDI inýa it.⁸Řexdenni Yahuda inna i Unan “Adef x temýart n umac, mřec akides deg wemcan n umac, tejjed-dd zzariēet i umac.”⁹Maca Unan issen belli zzariēet war tettiři nnes. Uca ammu imsar umi yudef x temýart n umas, inyeř itt di temmurt, ĥima war itticc zzariēet i umas.¹⁰Min igga tuýa d aēeffan di tiĥtawin n SIDI uca inýa it uřa d netta.

¹¹Uca Yahuda inna i Tamar, tasřit nnes “Qqim *am* tajjač di taddart n babam, ař i ýa imýar Cila mmi,” minzi inna “Aqa war ittmetti uřa d wa amecnaw aytmas.” Uca truĥ Tamar, truĥ ad tezdeý di taddart n babas.

¹²Ėdun aĥtas n wussan, xenni temmut yeęis n Cuē, tamyart n Yahuda. Yahuda yarezzu ad itwaezza uca igaeēed ýar thimart n wuęi nnes ýar Timnat, netta d umeddukeř nnes Ĥira, Adullami.¹³Ėeřmen as i Tamar uca nnan “Aqa da, ađekk^wař nnem igaeēed ýar Timnat, ad iřs uęi nnes.”¹⁴Řexdenni tekkes nettat xas arruđ řami tt tuýa d tajjač uca třeĥĥef s tkenbuct uca teýnes ixef nnes uca truĥ ad teqqim ýar wadaf n Ėaynayim wenni ięan deg webrid ýar Timnat, minzi teýra Cila aqa imýar u netta tuýa war d as temmewc d tamyart.¹⁵Uca izra itt Yahuda, iĥesb itt d řqeĥba, minzi tuýa-tt třeĥĥef i uyembub nnes.¹⁶Uca imeyyeř ýar webrid ýars, inna as “Ejj ayi ad zzřeý řtarf nnem!”, minzi netta tuýa war issin belli nettat d tasřit nnes. Nettat tenna “Min d ayi i ýa tewced ĥima ad xafi tadfed?”¹⁷Yarra “Nec ad am-dd ssekkey ijj n iýayđ d ameýyan zeg wuęi.” Tenna as “Mýir ewc ayi ijj n warhan, ař d ayi t-idd i ýa tssekked.”

¹⁸Řexdenni inna “Man arhan i d am i ýa wceý?” Nettat tenna “Taxadent nnek n ucemmiē d ttesbiĥ nnek d uēkkaz i ýark deg ufus.” Uca iwc as ten, yudef xas uca teksi zzayes ddeýset.

¹⁹Uca tekkar, truĥ, tekkes xas takenbuct nnes uca tarđ arruđ nnes n tajjač.

²⁰Uca issekk Yahuda iýayđ d ameýyan x ufus n umeddukeř nnes Adullami, ĥima ad dd-yarr arhan zeg ufus n temýart, maca war tt yufi.²¹Isseqsa iryazen x wemcan nnes, inna “Mani teęa řqeĥba tenni tuýa iqqimen x webrid ýar Ėanayim?” Nitni arrin-dd xas “War da tuýi qae ca n řqeĥba ýar zzawect.”²²Řexdenni ieqeb-dd ýar Yahuda, inna “War tt ufiý ca, uřa d iryazen n wemcan *nmi* nnan ‘War da tuýi qae ca n řqeĥba ýar zzawect.’ ”²³Řexdenni inna Yahuda “Ejj itt ad ten tejj ýars, ĥima war ntiři d řear. Aqa da, nec aqa ssekkey iýayđ-a d ameýyan uca cek war tt tufid.”

²⁴Ėřaĥař awarni třata n iyuren temsar, aqa xebbaren Yahuda, nnan “Tamar, tasřit nnek, aqa tefšed uca řexxu nettat aqa-tt s ddeýset n tuqeĥbit.” Xenni inna Yahuda “Suffýem tt-idd aqa teggur ad tecmed!”²⁵Umi tt-idd yiwyen ýar barra, tessekk-dd *ijjen* ýar uđekk^wař nnes, maĥend ad yini “Zeg weryaz n řeĥwayej-a, aqa ksiý s ddeýset.” Tenna ēad “Ini xenni, wi iřan taxadent-a n ucemmiē d ttesbiĥin-a d uēkkaz-a?”²⁶Řexdenni Yahuda ieęqř iten, inna “Aqa-tt d taseggadt xafi, x meĥař war tt wciý *d tamyart* i Cila mmi.” War iqqim issen itt *ēad*.

²⁷Di řweqt umi d tiweđ ad taruw, ffýen-dd wacniwen zeg uēeddis nnes.²⁸Umi dd-tiweđ řweqt ad turuw, issuffeý-dd afus n ijjen uca řqabřa teksi t uca tcedd it ýar ufus nnes s yijj n ufiřu azegg^waý, tenna “Wa i dd-iffýen d amezwar.”²⁹Řami yarra-dd afus nnes, iban-dd umas uca tenna “Mammec teggid tennufsřed!” Xak i yarsa unufseř. Uca semman t Fariř.³⁰Awarni manawya iffeý-dd umas, wenni ýar ięa ufiřu azegg^waý deg ufus nnes uca isemma t Zarah.

Yusef amehdayi x taddart n Butifar

39¹ Nedhen xenni Yusuf yar Mişra. Isya it Butifar, amsexxar icennēen n Fireun, řqebţan n iēessasen n arrimet, ijj n Umişri, zeg ufus n Ismaēiliyyen inni din t yiwyen. ² Tuya SIDI ak-d Yusuf. Netta d aryaz ifreĥ uca tuya-t di taddart n sides, Amişri. ³ Izra sides belli SIDI tuya-t akides u belli SIDI ittesekk^wad s ufus nnes marra min tuya ittegg.

⁴ Ammu yufa Yusuf nniemet di tiţţawin nnes uca igga it netta d amsexxar uca yarr it d amehday x taddart nnes uca igga as deg ufus marra min ħars. ⁵ Zeg wass min di t igga x taddart nnes u x marra min ħars, ibark SIDI taddart n Umişri di ţţwee n Yusuf. Tuya lbaraka n SIDI x marra min tuya ħars, am daxeř n taddart d barra nnes deg iyyar. ⁶ Marra min ħars, ijj it deg ifassen n Yusuf, ař war issin netta ca ktar myir ayrum ittett. Tuya Yusuf icna di waddud u udem nnes days azri. ⁷ Imsar awarni man aya, belli tamħart n sides tenđar tiţţawin nnes di Yusuf, tenna “Zid, ţţess akidi.” ⁸ Maca netta yugi, inna i temħart n sides “Aqa da, sidi inu war issin min iġan di taddart řami da ġiy akides. Marra min ħars, igga it deg ufus inu.” ⁹ War da ħed sennej inu di taddart-a, illa cem, umi teġid d tamħart nnes, Mammec xenni i ħa ggeħ ajram am wanita uca ad ggeħ ddenb ak-d AREBBI!” ¹⁰ Ammu tuya nettat tessawař ak-d Yusuf kuř ass, war ħars ittesři ħima ad iţtes ţţarf nnes u ħima ad akides yiři.

¹¹ Deg ij n wass temsar, umi dd-yudef di taddart ħima ad igg řxedmet nnes, war tuyi din uřa d ijj zeg aytbab n taddart. ¹² Xenni tetţteff it zeg warruđ nnes uca tenna “Araĥ-dd zzeř akidi!” Řexdenni iija as netta arruđ nnes deg ufus uca yarweř, iffeħ barra. ¹³ Umi teźra belli iija as arruđ nnes deg ufus uca yarweř ħar barra, ¹⁴ trāya i aytbab n taddart, tenna asen “Xzarem, aqa netta yiwy aneħ-dd aryaz Aeibrani, ħima ad idĥec xaneħ. Yusa-dd netta ħari ħima akidi iţtes uca necc syuyey s jjeĥd. ¹⁵ Umi isřa belli ssgaēydeħ tmijja inu uca syuyey, iija ħari arruđ nnes, yarweř, iffeħ barra. ¹⁶ Uca nettat tegga zzates arruđ nnes, ař dd-yas sides ħar taddart. ¹⁷ Řexdenni tessiweř akides s wawařen nni d ijjen, tenna “Amsexxar Aeibrani wenni dd-tiwyed ħarney, yusa-dd ħari ħima ad ayi isseurra. ¹⁸ Umi ssgaēdeħ tmijja inu, syuyey, iija arruđ nnes ħari uca yarweř barra.” ¹⁹ Sides isřa i wawařen inni d as tenna temħart nnes, tenna “Ammu i d ayi igga umsexxar nnek” uca itwassary lyadab nnes. ²⁰ Iţteff it sidi n Yusuf, igga it di řeĥbes, mani tuya imeĥbas n ujeġid. Ammu i iqqim di řeĥbes.

Yusef di řeĥbes

²¹ Maca SIDI tuya-t ak-d Yusuf uca isswiźzeđ ħars s tmexsiwt nnes icewwaren uca iwca as nniemet di tiţţawin n umeqqran n řeĥbes. ²² Uca ameqqran n řeĥbes yarra marra imeĥbas inni tuya di řeĥbes sadu ufus n Yusuf. Marra min tuya ttegggen din, tuya ittekk x ufus nnes. ²³ Ameqqran n řeĥbes war d as iqqim min xef i ħa inneĥweř zi min tuya sadu ufus nnes, minzi SIDI tuya-t akides. Min mma tuya ittegg netta, SIDI issekk^wad it.

Yusef ifessar tnayen n tirja

40¹ Imsar awarni man aya belli awarrad n ujeġid n Mişra d uxebbaz ddenben đidd i siditsen, ajeġid n Mişra. ² Uca ifugem Fireun x tnayen n imsexxaren icennēen nnes, x umeqqran n iwarraden u x umeqqran n ixebbazen. ³ Uca igga ten di řeĥbes di taddart n řqebţan n iēessasen n arrimet di taddart n řeĥbes mani itwamnee Yusuf d amehbus. ⁴ Uca řqebţan n iēessasen n arrimet igga Yusuf d amehday nsen uca netta tuya ittsexxar xasen. Ammu tuya-ten ussan di řeĥbes. ⁵ S tnayen idsen urjin ict n tarjit, kuř ijjen zzaysen yurja di ġiřet tarjit nnes s řmeēna nnes, ammu awarrad uřa d axebbaz n ujeġid n Mişra inni tuya itwaĥebbbsen di taddart n teēssast. ⁶ Uca yusa-dd ħarsen Yusuf x řşbeĥ, ixzar daysen uca izra tuya ttqellqen. ⁷ Uca netta isseqsa

imsexxaren icennēen n Firēun, inni tuḡa akides di řehbes di taddart n sides, inna “Maḡar barec-nen udmawen nwem ass-a qaē ammu?”⁸ Nitni nnan “Aqa nurja tarjit, war da wi tt i ḡa ifekken.” Řexdenni inna asen Yusuf “Ma war ḡin ca ifessaren zi AREBBI? Iwa, ēawdem ayi tent řexxu!”⁹ Řexdenni ameqqran n iwarraden iēawd tarjit nnes i Yusuf, inna as “Nec di tarjit inu ḡriḡ ta-zayart zzati tbedd.¹⁰ Tazayart nni ḡars třata n tseḡwin, ssendyent, nuwwarent u ḡar izekkunen nnes iban-dd řhebb n uḡiř yiweḡ.¹¹ Uca řkas n Firēun tuḡa-t ḡari deg ufus inu uca ksiḡ aḡiř nni uca ēessareḡ t di řkas n Firēun uca sseēduḡ řkas ḡar ufus n Firēun.”¹² Inna as Yusuf “D wa d afessar nnes: třata n tiseḡwin aqa d třata n wussan.¹³ ḡar uneggar n třata n wussan ēad Firēun ad ac issḡaēēed azeḡif uca ad ac yarr ḡar tsexxart nnek, ad tesseēdud řkas i Firēun deg ufus nnes, am mammec teggid zic řami cek tuḡa d awarrad nnes.¹⁴ Maca ēqeř xafi xmi d ac-dd i ḡa yas řxar, ttzawḡeḡ cek ad tegged akidi řemřahet uca ēawed xafi ḡar Firēun uca suffeḡ ayi-dd zi taddart-a.¹⁵ Minzi nec twacareḡ-dd zi temmurt n Iēibraniyyen u da war ḡḡiḡ x min xef d ayi i ḡa ḡḡen da di řeqfez.¹⁶ Řami iḡra umeqqran n ixebbazen belli ifessar as mliḡ, inna i Yusuf “Uřa d nec ḡriḡ di tarjit inu třata n tsuḡatin s weḡrum d acemřař x uzeḡif inu.¹⁷ Di tsuḡet n sennej tuḡa days aṡṡas n macca i Firēun i igga uxebbaz uca iḡḡaḡ ttetten zi tsuḡet i iḡan x uzeḡif inu.”¹⁸ Řexdenni yarra-dd Yusuf “D wa d afessar nnes. Třata n tsuḡatin d třata n wussan.¹⁹ ḡar uneggar n třata n wussan ad iqess Firēun azeḡif nnek uca ad cek yayeř x ict n tcejart u iḡḡaḡ ḡḡur ad ccen aysum nnek.”²⁰ Deg wass wiss třata, ass n třařit n Firēun, imsar belli issewjed iḡ n umensi i marra ixeddamen nnes uca issḡaēēed azeḡif n umeqqran n iwarraden uca azeḡif n umeqqran n ixebbazen tuḡa-t jar imsexxaren nnes.²¹ Uca netta yarra-dd ameqqran n iwarraden ḡar řxedmet nnes n uwarrad, xenni iwca aḡarraḡ deg ufus n Firēun.²² Maca yuyeř ameqqran n ixebbazen, am mammec d as ifessar Yusuf.²³ Maca ameqqran n iwarraden war ifekkar ca di Yusuf, maca ittu t.

Tarjit n Firēun

41¹ Awarni řami ēdun tnayen n isegḡ^wusa yurja Firēun aqa netta zeēma ibedd x yeyzar.² Zeg iḡzar ḡaēēdent-dd sebea n tfunasin, řebḡent i řxezrat u ēemmarent s weysum, beddent heddant x tma.³ Uca xzar, sebea n tfunasin nneḡni ḡaēēdent-dd awarni asent zeg yeyzar. Nitenti war ḡřint i řxezrat, aqa kuccḡent uca beddent zzat i tfunasin nneḡni ḡar tma n iḡzar.⁴ Tifunasin i war iḡřin i řxezrat, tinni ikuccḡen, řaḡent sebea n tfunasin iřebḡen i řxezrat u tinni iccuren s weysum. Řexdenni dd-ifaq Firēun.⁵ Itṡeř ēawed uca yurja twařat nneḡni, aqa iḡra zeg ict n tseṡṡa ḡaēēdent sebea n tidrin ccurent u cnant.⁶ U xzar, awarni asent iḡra sebea n tidrin qusbarent uca isscemḡ itent usemmiḡ acarqi ḡemyent-dd awarni as.⁷ Uca sebea n tidrin yuḡḡen řaḡent sebea n tidrin nni iyman u iccuren. Uca ifaq-dd Firēun, u d ta tuḡa d tarjit.⁸ ḡar řřbeḡ iban-dd belli buḡbeř nnes inneḡweř uca issekk maḡend ad řaḡan i marra tarwa n tseḡhart n Miřra u i marra imiḡisen. Iēawd asen Firēun tarjit nnes, maca tuḡa war din ḡed izemmar ad tt ifekk.⁹ Řexdenni ameqqran n iwarraden issiweř i Firēun, inna “Deg wass-a itwaxarřṡeḡ di xetṡu inu.¹⁰ Umi isxeḡ Firēun x imsexxaren nnes, igga ayi di řehbes di taddart n řqebṡan n iēessasen n arrimet, am nec am umeqqran n ixebbazen.¹¹ Nec d netta nurja ict n tarjit di ḡiret d ict. Kuř iḡ zayney yurja tarjit nnes s řmeēna nnes.¹² Tuḡa din akidney iḡ n ubřiy d Aēibrani. Tuḡa-t d amsexxar n řqebṡan n iēessasen n arrimet. Nḡaja as tirja nney uca ifessar aneḡ tent netta. I kuř iḡ zzayneḡ ifessar as tarjit nnes.¹³ U mammec tent ifessar netta, amenni i temsar. Aqa Firēun yarra ayi nec ḡar řxedmet inu u netta yuyeř it.”

Yusef ifessar tarjit n Fireun

¹⁴ Řexdenni Fireun issekk-dd ad řayan x Yusuf uca ssuffyen t-idd deyya zi řehbes. Iħeff ixef nnes acewwaf, ibeddeř arruđ uca ammu i yudef řar Fireun. ¹⁵ Inna Fireun i Yusuf “Nec urjiy ict n tarjit, war iři wi tt i řa ifessaren. Maca aqa sřiř xak belli cek, xmi i řa tesřid i tarjit, tzemmed ad tt tfessared.” ¹⁶ Yarra-dd Yusuf x Fireun, inna “War iři ca zzayi, *maca AREBBI* iggur ad dd-yarr x mammec i řa idweř umeddur n Fireun.” ¹⁷ Řexdenni Fireun inna i Yusuf “Di tarjit inu řriř ixef inu beddeř x tma n iřzar. ¹⁸ Uca xzar, zeg iřzar nni gaēdent-dd sebea n tfunasin ēemarent s weysum u řebħent i řxezrat, heddant x tma. ¹⁹ Awarni asent sebea n tfunasin nneđni gaēdent-dd. Tuřa kkuccđent u war ħřint deg wudem, uřzent. Ammu war ħřint, ēemmarř war tent řriř di temmurt n Miřra am tekmeř. ²⁰ Uca tifunasin nni ikuccđen u war iħřin sarđent sebea n tfunasin timezwura imessřen. ²¹ Umi udfent tina deg uēeddis nsent, war dd as arrin řbař, belli aqa udfent deg uēeddis nsent, aqa qqiment war ħřint i řxezrat am qbeř. Xenni faqey-dd. ²² Xenni řriř di tarjit inu, zeg iř n tseřřa ffyent-dd sebea n tidrin ccurent u cnant. ²³ Awarni asent řriř, aqa gaēdent-dd sebea n tidrin qusbarent, uřzent, isscemđ itent usemmiđ acarqi. ²⁴ Uca sebea n tidrin yuřzen, řarđent sebea n tidrin nni icnan. Nniř t i tarwa n tseħhart, maca tuřa war din ħed i izemmaren ad aři t ifessar.”

²⁵ Řexdenni Yusuf yarra-dd x Fireun “Tarjit n Fireun d ict n tarjit. AREBBI ibeyyen i Fireun min iggur ad igg. ²⁶ Sebea n tfunasin nni icnan d sebea n iseggwusa u tidrin nni icnan d sebea n iseggwusa. D tarjit d ict. ²⁷ Sebea n tfunasin nni yuřzen war iħřin tinni dd-yuřzen awarni asent d sebea n iseggwusa, u sebea n tidrin qusbarent tinni isscemđ usemmiđ acarqi, aqa-tent d sebea n iseggwusa i di řa yiři řaz. ²⁸ D wa d awař i nniř i Fireun. Min i řa igg AREBBI, aqa isscen it i Fireun. ²⁹ Xzar aqa awarni sebea n iseggwusa i dd-igguren ad dd-yas wařřas n ufeyyed *n řyiřet* x marra temmurt n Miřra. ³⁰ Awarni as ad dd-asen sebea n iseggwusa n řaz. Di marra tammurt n Miřra ad ttun marra afeyyed *n řyiřet* uca řaz ad iteħħa tammurt. ³¹ Uca afeyyed war ittiři itwassnen *ead* zi ssibbet n řaz i t-idd iđfaren, mařar řħař ad yiři iqseħ ařřas. ³² Umi Fireun yurja tnayen n imuren, s minzi man aya aqa yura t AREBBI nican u AREBBI aqa ad t igg deyya. ³³ Ejj xenni Fireun ad igg iř n weryaz s twengint d řeēqeř maħend ad t igg x temmurt n Miřra. ³⁴ Ejj Fireun ad igg ammu: ejj it ad igg imeħđayen x temmurt maħend ad ksin řexmus *n řyiřet* n temmurt n Miřra di sebea n iseggwusa n ufeyyed. ³⁵ Ejj iten ad ssmunen marra řeuč deg iseggwusa iřebħen i dd řa yasen uca ad xeznen irden n imendi sadu ufus n Fireun maħend ad t xeznen d macca di tneddam. ³⁶ Iggur ad yiři d řexzen i temmurt i sebea n iseggwusa n řaz inni i dd řa yasen x temmurt n Miřra ħima tammurt war tetwateħħa ca s řaz.”

³⁷ Awařen-a banen-dd d lmlih i Fireun d imsexxaren nnes.

Yusef ad iħkem x marra tmurt n Miřra

³⁸ Xenni inna Fireun i imsexxaren nnes “Ma nzemmar ad naf ca n weryaz amecnaw wa i di izeddeř Arruħ n AREBBI?” ³⁹ Uca inna Fireun i Yusuf “Umi AREBBI issbeyyen ac-dd marra aya, x uya war din yeři wenni s twengint d amiřis amecnaw cek. ⁴⁰ Cek teggured ad tiřid x taddart inu u i wawař nnek ad iřřaē řgens inu marra, myř x řearc waha ad iřiř nec d ameqqran xak.” ⁴¹ Yarni inna Fireun i Yusuf “Aqa da i cek ggiř x marra tammurt n Miřra.” ⁴² Řexdenni ikkes Fireun txadent nnes zeg ufus nnes, igga itt deg ufus n Yusuf uca yarđ as arruđ n řeqřen d azdad uca igga as ssnesřet n wureř deg yiri nnes. ⁴³ Issenya it di tkarrust wiss tnayen i tuřa řars uca řayan zzates “Qwes.” Ammu i t igga x marra tammurt n Miřra. ⁴⁴ Inna Fireun i Yusuf “Nec d Fireun, břa cek uřa d iř mma ad igaeēed ufus nnes niř ađar nnes di marra temmurt n Miřra.” ⁴⁵ Iřařa Fireun i Yusuf s yisem n řafnat-faēniħ uca iwc as Asnat d tamřart, tenni d yeřiř n Futi-Faraē, akehhan n Un. Uca ijuř Yusuf x temmurt n Miřra. ⁴⁶ Tuřa Yusuf mmis n třatin iseggwusa řami netta ibedd zzat i Fireun, ajeřid n Miřra, uca iffey Yusuf zzat i Fireun uca ijuř x marra temmurt n Miřra.

⁴⁷ Uca tesseymi-dd temmurt di sebċa n isegg^wusa s ufeyyed. ⁴⁸ Issmun marra macca n sebċa n isegg^wusa n ufeyyed inni tuġa di temmurt n Mišra uca ixzen macca di tneddam. Macca n iyyaren i d as-dd innċen i kuř tandint, ixzen it days daxeř di tendint. ⁴⁹ Yusuf ixzen ařtas n yirden, břa řehřab am yijdi n řebřar i war izemmar ad řhesbed.

Iřenjiren n Yusef

⁵⁰ Qbeř mma ad dd-yas usegg^was amezwaru n řaz, marenyen-dd ġar Yusuf tnayen n iřenjiren inni d as-dd turuw Asnat, yeġis n Futi-Faraċ, akehhan n Un. ⁵¹ Uca iřaya Yusuf isem n umenzu Manassi, minzi inna “AREBBI aqa issettu ayi marra tamara inu d marra taddart n baba.” ⁵² Wiss tnayen iřaya x yisem n Ifrayim, minzi, inna, “AREBBI igga ayi s řyġet di temmurt n řehřaret inu.”

Řaz di Mišra

⁵³ Xenni kemmřen sebċa n isegg^wusa n ufeyyed n řyġet, inni ikkin x temmurt n Mišra. ⁵⁴ Uca bdan ad dd-asen sebċa n isegg^wusa n řaz, am mammec t inna Yusuf. Tuġa řaz di marra timmura, maca di marra tammurt n Mišra tuġa days ead aġrum. ⁵⁵ Ařami tuġa řaz di marra tammurt n Mišra, issyuyy řgens ġar Fireun x weġrum. Uca inna Fireun i marra Imiřriyyen “Ruřem ġar Yusuf, ggem min d awem i ġa yini!” ⁵⁶ Ařami tuġa řaz izeġeċ x marra tammurt, yarzem Yusuf x marra mani iġa ca itwaxzen uca izzenz it i Imiřriyyen, minzi tuġa řaz idweř imġar di temmurt n Mišra. ⁵⁷ Zi marra timmura usin-dd ġar Mišra ġar Yusuf řima ad řyen, minzi di marra timmura tuġa řaz imġar ařtas.

Aytmas n Yusef usin-dd ġar Mišra i twařa wiss tamewarutYaċqub d Ġisu

42 ¹ Řami izra Yaċqub belli aqa din imendi di Mišra, xenni inna i tarwa nnes “Maġar teqqimem txezzarem ijjen deg wennedni?” ² Inna netta “Aqa necc sřiy belli din imendi di Mišra. Ruřem dinni uca řym aneġ-dd zi senni imendi, řima ad neqqim neddar uca war nettmetti ca.” ³ Uca hwan řecra n wawmaten n Yusuf mařend ad rařen ad řyen irden zi Mišra. ⁴ Maca Yaċqub war issekk Binyamin, umas n Yusuf, ak-d aytmas, minzi inna “Řima war d as ittemsar ca n řřajet d taċeffant.” ⁵ Uca ġar inni i dd-yusin dinni, usin-dd eawed ayt n Israyil mařend ad řyen macca, minzi tuġa din řaz di temmurt n Kenċan. ⁶ Yusuf tuġa d řřakem x temmurt uca izzenz imendi i marra imezday n temmurt. Umi dd-iwċen aytmas n Yusuf, uċaren as s uyembub nsen ġar temmurt. ⁷ Yusuf izra aytmas uca iċqeř iten, maca igga ixef nnes qibař nsen am ijj n ubarrani, issiweř akidsen s řeqsařet, inna asen “Manis dd-tusim?” Nnan “Zi temmurt n Kenċan mařend ad nsey macca.” ⁸ Yusuf, xenni, iċqeř aytmas, maca nitni war t eqiřen ca. ⁹ Řexdenni ifekkar Yusuf di tirja tinni tuġa xasen yurja, inna asen “Kenniw d ixbarjiyyen i teġam, tusim-dd řima ad třarem mani tammurt war teřċi.” ¹⁰ Arrin-dd xas “Lla, a sidi, ead imsexxaren nnek usin-dd mařend ad řyen macca. ¹¹ Marra neccin aqa-neġ d tarwa n yijj n weryaz. aqa-neġ d iřċiqen, imsexxaren nnek war řin ca d ixbarjiyyen.” ¹² Netta yarra-dd xasen “Lla, kenniw tusim-dd mařend ad třarem mani tnurzem temmurt.” ¹³ Nnan nitni “Neccin d imsexxaren nnek, aqa-neġ di tenċac n wawmaten, tarwa n yijj n weryaz di temmurt n Kenċan. Aqa amařuř aqa-t ak-d babatney u wennedni war iġi ead.” ¹⁴ Inna asen Yusuf “Ma war d awem t nniġ, umi nniġ ‘Aqa kenniw d ixbarjiyyen i teġam.’” ¹⁵ Iwa řexxu, s tidett am iddar Fireun ad tetwajarrbem. Kenniw war teggurem ca ssa, mġir xmi dd ġa yas umatwem amenzu danita! ¹⁶ Sekkem ijj n zzaywem, mařend ad dd-yawi umatwem. Xenni kenniw ad tetwařebbssem uca awařen nwem ad twaqeġben, ma tessiwřem kenniw s tidett. Mařa lla, s tidett am iddar Fireun, aqa kenniw d ixbarjiyyen i teġam!” ¹⁷ Uca igga ten jmiċ třata n wussan di řehřbes.

¹⁸ Yar wass wiss tṛata inna asen Yusuf “Ggem aya, ḥima ad teqqimem teddarem, necc ttegg^wdey AREBBI.” ¹⁹ Maṛa kenniw d iryazen d imtiqqen, jjem *xenni* ijj n tawmat zzaywem ad iqqim icarf di taddart n řehbes, *xenni* ruḥem, ksim imendi maḥend ad tessesqarem řaz n aytbab n taddart nwem. ²⁰ Awyem-dd *xenni* umatwem ameḥyan maḥend ad twaqeḡben wawařen nwem, war tet-tmettim ca.” Uca nitni ggin amenni. ²¹ Uca nnan ijjen i wenneḡni “S tidett aqa neccin nexḡa di tesyart n umatney, aqa nezra aḡdaq n řeemar nnes umi d aney ittar aḡinni, maca war d as nesři ca! S uyenni dd-tusa řehsaret-a xaney.” ²² Řexdenni yarra-dd xasen Rubin, inna “Ma war d awem t nniy, umi nniy ‘War xetṭam ca ak-d uḡenjir-a’, maca kenniw war tesřim ca. *Fetnem* aqa idammen nnes twarezzun!” ²³ Nitni war ssinen belli ifhem asen Yusuf, minzi tuya din ijj n uturjman jarasen. ²⁴ Inneqřeb xasen uca isyuyy. *Awarni* as inneqřeb-dd eawed yarsen, issiweř akidsen, iksi jarasen Cimeun uca iḡebbes it zzat i tiṭṭawin nsen. ²⁵ Yumur Yusuf maḥend ad ccuren tixuncay nsen s irden u ad ggen *tmenyat* n nnuqart di kuř ict n txancet nsen u wcin asen macca i webrid. U ammu i kisen ggin. ²⁶ Ssarbun irden nsen x yeyyař nsen uca ffyen zi senni. ²⁷ *Umi* yarzem ijjen zzaysen taxancet nnes ḥima ad issecc ayyuř nnes di řmedwed, iḥra nnuqart nnes deg arzam n uqemmum n txancet. ²⁸ Inna i yaytmas “Nnuqart inu tedweř ayi-dd. Xzar, aqa ufiy tt da di txancet inu!” Řexdenni ibedd asen wuř, arjijjen uca nnan i wayawya “Man aya i d aney ittegg AREBBI?” ²⁹ Uca rehḡgen yar babatsen Yaḡqub di temmurt n Kenḡan uca eawden as marra min xasen ikkin, nnan ³⁰ “Aryaz, řḡakem n temmurt, issiweř akidney s řeqsaḡet, iḡesb aney d ixbarjiyyen n temmurt. ³¹ Nenna as neccin “Neccin d iryazen d imtiqqen, *emmarş* war neḡi ca d ixbarjiyyen. ³² Neccin d teneac n wawmaten, tarwa n babatney. Ijjen iweddar, amenzu aqa-t ass-a ak-d babatney di temmurt n Kenḡan.” ³³ Uca aryaz nni, řḡakem n temmurt, inna aney ‘Awarni aya ad ssney ma aqa kenniw d imtiqqen. Ad kidi tejjem ijjen zeg aytmatwem uca ad teksim *macca* maḥend ad ssesqarem řaz n aytbab n taddart nwem, uca ffyem. ³⁴ Awyem-dd *da* umatwem ameḥyan, *xenni* ad ssney belli war teḡim ca d ixbarjiyyen, maca d imtiqqen uca ad awem-dd arrey umatwem uca ad traḡem ad tjuřem di temmurt.’ ” ³⁵ *Umi* ssexwan tixuncay nsen, ḡekkaren belli di kuř txancet n kuř ijjen, days tacyart s nnuqart nnes. Żrin nitni d babat-sen ticyar s nnuqart nsen uca tudef iten tigg^wudi. ³⁶ Řexdenni inna asen babatsen Yaḡqub “Aqa ṭḡarmem ayi zi tarwa inu! Yusuf war dd-iḡhar ead uřa d Cimeun uca řexxu ad tnedhem Binyamin. Marra man aya ittemsaren di řeekes inu!” ³⁷ *Xenni* issiweř Rubin yar babas, inna “Ad tenyed tnayen n tarwa inu, maṛa war d ac t-idd arriy. Ewc ayi t deg ufuş inu, necc aqa ad ac t-idd arrey!” ³⁸ Inna as “War ittriḡ ca mmi akidwem, aqa umas immut, netta weḡdes i d ayi iqqimen. Maṛa iřeqf it ca n druct deg webrid nni i ya tekkem, ad tesschwam ccib inu s wecḡan yar řaxart.”

Aytmas n Yusef usin-d yar Mişra i twařa wiss tnayen

43 ¹ Uca tuya řaz imyar aṭṭas di temmurt. ² Řami kemmřen ccin irden i dd-iwyen zi Mişra, ařami yiweḡ babatsen inna asen “Dewřem eawed, tesyem aney-dd cwayt n macca.” ³ *Xenni* issiweř Yahuda, inna “Aqa aryaz nni inna aney s urekkez, inna “War tẓarrem ead udem inu, myir maṛa tiwyem-dd umatwem akidwem.” ⁴ Maṛa tessekkem umatney akidney, ggur ad nraḡ din uca ad ac nsey macca, ⁵ maca maṛa war t tessekkid *akidney*, *xenni* war neggur ad dinni nraḡ, minzi aryaz nni inna aney ‘War ggur ad tẓarem ead udem inu myir maṛa yusa-dd umatwem akidwem.’ ⁶ Inna Israyil “Maḡar d ayi teggim řyar uca tennam i weryaz nni belli aqa yarwem ead ijj n umatwem?” ⁷ Nitni nnan “Aryaz nni isseqsa nican xaney d x temmurt n řexřaq nney, inna ‘Ma iddar ead babatwem? Ma yarwem ca umatwem nneḡni?’ *Xenni* neawed as t. Ma tuya ittxeřša ad t nessen neccin, ad yini ‘Awyem-dd umatwem!’ ” ⁸ Řexdenni Yahuda inna i Israyil babas “Sekk aḡenjir akidi uca ad nekkar ad nraḡ, ḥima ad neddar uca war nettmetti ca

neccin d cek d tarwa nney. ⁹ Necc ad iřiy d arhan u zeg ufus inu ad t tettared εawed. Mařa war d ac t-idd arriy uca ad t ssbeddey zzatek, ggur ad yiři xđiy akic i řebda. ¹⁰ Maelik neccin war neqqim nettraja ařas, ad tiři řexxu nedweř-dd tnayen n twařawin.”

¹¹ Řexdenni Israyil, babatsen, yarra-dd xasen “Mařa ammu ittxeřsa ad tiři, ggem ammu uca ksim min icnan ařas n temmurt di txuncay nwem, tiwyem t i weryaz nni d ariyalu: cwayt n useřyağ d cwayt n tamment, řebzar d mirru d teyyact n pistac d ġuwz. ¹² Ksim tnayen n tseqqar n *teneacin* n nnuqart akidwem uca arrem s ufus nwem nnuqart i dd-ıeqben di txuncay nwem, ad tay tuya d ca n yalař. ¹³ Awyem-dd εawed umatwem akidwem, kkarem, tıeqbem yar weryaz nni. ¹⁴ Uca aqa Arebbi, Amzemmar x kuřci, ad awem iwc arreřmet zzat i wudem n weryaz nni uca ad yarxu i umatwem nneđni d Binyamin. U min d ayi iqqimen necc, am twařarmey zi tarwa inu, aqa ad zzaysen twařarmey!”

¹⁵ Xenni iwyen iryazen ariyalu uca ksin deg ufus nsen tnayen n tseqqar n *tmenyat* n nnuqart uřa d Binyamin uca kkaren, hwan yar Miřra uca bedden zzat i wudem n Yusuf. ¹⁶ Umi izra Yusuf Binyamin akidsen, inna i wenni tuya x taddart nnes “Sidef iryazen-a yar taddart, tyarřed i ca min iğan i tyarřt, sewjed itt, minzi iryazen-a ad kidi ccen yar wezyen n wass.” ¹⁷ Igga weryaz am mammec d as inna Yusuf uca yiwi weryaz nni iryazen-a yar taddart n Yusuf. ¹⁸ Řexdenni dewřen yeryazen nni gg^weden ařas, aqa řami ten ggin di taddart n Yusuf uca nitni nnan “X *tmenyat* n nnuqart i d aney-dd idewřen di txuncay nney twařat tamezwarut iwyen aney-dd da ħima *xenni* εawed ad xaney εefsen uca ad xaney εeddan, *xenni* ad aney ksin d isemyan s yeyyař nney.” ¹⁹ Qarrben-dd yar weryaz wenni igga Yusuf x taddart uca ssiwřen akides yar tewwart n taddart, ²⁰ nnan “A sidi, neccin aqa nican nehwa-dd d amezwar mařend ad nsey macca. ²¹ Imsar umi dd-niweđ yar řemrař uca narzem tixuncay nney, neřra nnuqart di kuř ijj deg werzam n uqemmum n txancet nnes, nnuqart nney s řmizan nnes nican. Aqa narr tt-idd s ifassen nney. ²² εawed niwi-dd deg ifassen nney nnuqart nneđni ħima ad nsey macca. Neccin war nessin wi iggin nnuqart di txuncay nney.”

²³ Yarra-dd “Sřam xawem, war tegg^wedem ca! AREBBI nwem d AREBBI n babatwem iwca awem ict n txabect di txuncay nwem. Aqa nnuqart nwem řřfey tt.” Uca issuffey Cimeun yar barra, yarra asen t-idd. ²⁴ Uca issidef weryaz iryazen nni yar taddart n Yusuf, iwca *asen* aman uca sirden idaren nsen. Iwca asen εawed řeřref i yeyyař nsen. ²⁵ U nitni sswejden ariyalu i Yusuf wenni igguren ad dd-yas yar wezyen n wass, minzi nitni sřin aqa ad ccen ayrum dinni.

²⁶ Řami dd- yudef Yusuf yar taddart, wcin as-dd ariyalu di taddart uca uđaren as yar temmurt.

²⁷ Isseqsa ten x mammec ġan uca inna “Mammec iğa babatwem awessar i xef tessiwřem? Ma aqa εad iddar?” ²⁸ Nitni arrin-dd “Mlih i yeğa umsexxar nnek, babatney, netta εad iddar.” Uca ssehwan izeğifen nsen uca uđaren as. ²⁹ Netta issgaεeed tiřawin nnes uca izra Binyamin, umas zeg yemmas, inna “Ma d wa d umatwem ameřyan min xef d ayi tessiwřem?” Xenni inna “Ad xak iħinn AREBBI, a mmi!” ³⁰ Yusuf iffey xenni deřya, minzi taħnint nnes x umas tuya temyar. Yarzu x temcant mani i ya isyuyy uca yudef deg ijj n wexxam uca isyuyy din. ³¹ Issird udem nnes, uca iffey-dd yar barra, iřtef deg ixef nnes, inna “Qedmem ayrum.” ³² Uca nitni sswejden as i netta weħdes u i nitni weħdsen uřa i Imiřriyyen inni akides ccin weħdsen, minzi Imiřriyyen war zem-maren ad ccen ayrum ak-d Ieibraniyyen, minzi d man aya d jjeifect yar Imiřriyyen. ³³ Uca ccin zzat i wudem nnes, amenzu deg *wemcan* nnes εlařsab tasyart n tmenzut nnes uca ameřyan deg *wemcan* nnes εlařsab temzi nnes. Tuya iryazen ttbehaten xezzaren iijen deg wenneđni. ³⁴ Uca netta iqeddem asen zi min tuya iğan zzates, maca tasyart n Binyamin tuya-tt xemsa n tseqqar ktar zi tseqqart n marra idsen. Uca swin nitni uca kkaren akides.

Taxceft i iggga Yusuf

44¹ Issekk Yusuf ħar wenni *tuya* x taddart nnes, inna as “Ėemmar tixuncay n yeryazen nni s macca marra min zemmar n ad ksin, egg nnuqart n kuř ijj deg warzam n uqemmum n txancet nnes.”² Uca sars řkas inu, řkas n nnuqart, deg warzam n uqemmum n txancet n umezřan, ak-d *tmenyat* n nnuqart n yirden nnes.” Uca igga am mammec d as inna Yusuf.³ Ėar řřbeř umi dd-yeffu řřař, jjin iryazen ad uyuřen ak-d yeyyař nsen.⁴ Umi ffyen nitni zi tendint, *tuya* *ead* war gg^wijen ca, inna Yusuf i wenni *tuya* x taddart nnes “Kkar, đfar iryazen nni uca, xmi xasen i řa teđdud, ini asen ‘Mařar dd-tarram řxar s řřar?’⁵ Ma war iři d wa d řkas i zi isess sidi inu u s wa i zi i řa ikacef min i řa imsaren tiwecca? Aqa teggim řřar di min teggim.’”⁶ Am ten ieddu, inna asen awařen-a beddat.⁷ Nitni arrin xas “Mayemmi iqqar sidi nney awařen-a? Ėemmarř ad ggen imsexxaren nnek man aya.”⁸ Aqa da, nnuqart i nufa deg warzam n uqemmum n tixuncay nney, aqa narr ac tt-i-dd zi temmurt n Kenan. Mammec *ead* i řa negg ad nacar nnuqart niř ureř zi taddart n sidi nnek?⁹ Wi řar t řa naf zeg imsexxaren nnek, ad immet uca neccin *ead* ad niři d isemyan n sidi inu!”¹⁰ Inna netta “Xenni řexxu ad yiři am mammec tennam kenniw. Wenni řar t i řa naf, d netta i řa idewřen d ismey inu, maca kenniw ad tiřim d ifurra.”¹¹ Uca kuř ijj zzaysen iqeęeq ad issars taxancet nnes di temmurt uca marra idsen arezmen taxancet.¹² Uca netta ifettec iten, ibda zeg umeqqran u ikemmeř zeg umezřan uca itwaf řkas di txancet n Binyamin.

¹³ Řexdenni carrgen arruđ nsen uca kuř ijj issarbu *ead* x weyyuř nnes, uca *eqben* řar tendint.¹⁴ Uca yiweđ Yahuda ak-d aytmas řar taddart n Yusuf, wenni *ead* simant nnes din, uca wđan as řar temmurt zzat i uyembub nnes.¹⁵ Inna asen Yusuf “Mana cyeř-a i teggim? Ma war tefhimem ca belli ijj n weryaz amecnaw necc, iggur ad xas ikacef nican?”¹⁶ Řexdenni inna Yahuda “Min i řa nini i sidi nney d min i řa nini niř s minzi i řa nsegged ixef nney? AREBBI iqeęeb ddenb n imsexxaren nnek, aqa da, neccin d isemyan n siditney, neccin d wi řar itwaf řkas.”¹⁷ Maca netta yarra-dd “Ėemmarř necc ad ggeř aya! Aryaz wenni řar itwaf řkas, netta ad yiři d ismey inu, maca kenniw ruřem di řehna řar babatwem.”

¹⁸ Řexdenni yiweđ-dd Yahuda řars, inna “A sidi inu, ejj ad issiweř umsexxar nnek ijj n wawař deg umezzuř n sidi inu u war itwassary uxeyyeq nnek x umsexxar nnek, minzi aqa cek amecnaw Fireun.”¹⁹ Sidi inu isseqsa imsexxaren nnes, inna ‘Ma řarwem tababat niř tawmat?’²⁰ Uca neccin narra x sidi inu ‘Aqa řarney babatney d awessar d yijj n uřenjir, wenni d as-dd itwaxeřqen x tewsar nnes, d amařuř *ead*. Umas immut, netta iqqim weřdes zi yemmas, uca babas ittexs it.’²¹ Uca cek tennid i imsexxaren nnek ‘Awyem t-idd da řari, řima ad t řareř s tiřtawin inu.’²² Uca neccin nenna i sidi nney ‘War izemmar uřenjir ad yejj babas, minzi mařa ijja it, babas ad immet.’²³ Xenni tennid i imsexxaren nnek ‘Mařa umatwem amařuř war dd-yusi akidwem, war řzarrem *ead* udem inu.’²⁴ U řami ngeađed řar baba, amsexxar nnek, nesseeđu as awařen n siditney.²⁵ Uca babatney inna ‘Eqbem *ead* mařend ad tesřem cwayt n macca.’²⁶ Neccin narra-dd ‘War nzemmar ad nrař. Maca mařa umatney iruř akidney, ad nrař, minzi war nzemmar ad nřar udem n weryaz nni, myir mařa aqa akidney umatney amezřan.’²⁷ Řexdenni amsexxar nnek, babatney, inna aney ‘Kenniw tessnem belli tnayen n *tarwa* i d ayi-dd turuw temřart inu.’²⁸ Iffey ijjen zi řari uca nniř: Aqa s tidett itwamezzeq! U ař řexxu *ead* war t řřiř.²⁹ Mařa *ead* teksim ayi wa uca imsar ca n druct, ad tessehwan ccib inu s weđan řar řaxart!’³⁰ Řexxu xenni, mara ruřey necc řar umsexxar nnek, baba, uca ařenjir war iři akidi, - řemar nnes iřseq řar řemar n babas -³¹ aqa iggur ad immet xmi i řa iřar ařenjir war iři, uca imsexxaren nnek ad ssehwan ccib n umsexxar nnek, babatney, s weđan řar řaxart.³² Aqa zeema amsexxar nnek d arhan i uřenjir-a řar baba umi inna ‘Mařa war d ac t-idd arřiř, řexdenni necc ad iřiř d amednub i baba i řebda!’³³ Iwa řexxu, ejj amsexxar nnek ad iqqim deg wemcan n uřenjir-a am ismey řar sidi inu uca ejj ařenjir ad iruř ak-d aytmas!³⁴ Mařar mammec i řa ggeř ad rařey řar baba mařa war kidi ařenjir-a, ma war ggureř ad aregbey x řemřayen i řa ikken x baba?”

Yusef issargeb ixef nnes i aytmas

45¹ Ĥexdenni war izemmar ead Yusuf ad iṭṭef ixef nnes zzat i yenni akides marra uca iṛaya “Suffyem marra inni akidi da!” War iqqim ḥed akides řami isscen Yusuf i yaytmas min iena.² Ĥexdenni yarxu tmijja nnes s iyuyyan s jjeħd, ařami d as sřin Imiřriyyen uřa d taddart n Fireun tesřa aya.³ Inna Yusuf i yaytmas “Necc d Yusuf! Ma iddar ead baba? Aytmas war zemmarenn ad xas-dd arren, minzi tuřa gg^weden zzayes.⁴ Ĥexdenni inna Yusuf i yaytmas “Qarrbem-dd řexxu řari!” Uca nitni qarrben-dd řares. Inna xenni “Necc d Yusuf umatwem wenni tezzenzem i Miřra.⁵ Xenni řexxu, war kessim s wemnus u war t ttejjam ad yiři d axeyyeq di tiṭṭawin nwem umi d ayi tezzenzem danita i Miřra, aqa AREBBI issekk ayi-dd maḥend ad kenniw jjeř teddarem.⁶ Aqa řexxu ead tnayen n isegg^wusa n řař di temmurt uca aqa iqqim ead xemsa n isegg^wusa war daysen ittiři tyarza niř tameyra.⁷ Maca AREBBI issekk ayi-dd zzatwem, řima ad awem ggeř ict n řbaqiyyet x temmurt u řima ad ḥdiř tudart nwem i yijj n usenjem imřar.⁸ Ammu řexxu, kenniw war d ayi-dd tessekkem ca da, maca AREBBI d wenni i d ayi iggin d tababat i Fireun d sidi n marra taddart nnes d řřakem di marra tammurt n Miřra.⁹ Qeğqem deřya truḥem řar baba, inim as ‘Ammu i iqqar mmic Yusuf ‘AREBBI igga ayi d sidi n marra Miřra, araḥ-dd řari, war tteegiz.¹⁰ Ad tzedřed di temmurt n Jucan ad tiřid zzati, cek d tarwa nnek, d tarwa n tarwa nnek, d wuğ i d ifunasen d tfunasin uřa d marra min řark.¹¹ U din ad awem ggeř arzeq, minzi ad din iřin ead xemsa n isegg^wusa n řař, řima war tetteđeifem, kenniw lla, taddart nwem lla, uřa d marra min řarwem lla.¹² Xzar, kenniw uřa d uma Binyamin tettwařam s tiṭṭawin nwem, aqa d necc i kidwem issawařen.¹³ Ĥeřmem i baba x marra aeuğ i inu di Miřra d x marra min teřrim. Qeğqem deřya, tiwyem-dd baba da.”¹⁴ Uca ingez x yiri n Binyamin umas, iřu uca Binyamin iru x yiri nnes.¹⁵ Issudem marra aytmas, iru xasen. Awarni man aya ssiwřen akides aytmas.¹⁶ Ĥami tesřa taddart n Fireun řexbar-a, nnan “Aytmas n Yusuf usin-dd!” tuřa-t d řexbar asebhān di tiṭṭawin n Fireun d imsexxaren nnes.¹⁷ Inna Fireun i Yusuf “Ini i aytmac ‘Ggem aya: sarbum zwayeř nwem uca gaēdem, ruḥem řar temmurt n Kenean.¹⁸ Ksim-dd babatwem d rağ nwem, tusim-dd řari uca aqa ad awem wceř lemlih n temmurt n Miřra uca ad teccem zi min icnan n temmurt.¹⁹ D man aya i xawem umureř, ggem aya: ksim zi temmurt n Miřra ikarruten i iḥenjiren nwem u i temřarin nwem, awyem-dd zzayes babatwem uca asem-dd da.²⁰ War tejjim tiṭṭawin nwem ad sřiřsfent i řqecc nwem, minzi lemlih n temmurt n Miřra ad yiři nwem.’ ”²¹ Uca ammu i gggin ayt n Israyil. Iwc asen Yusuf ikarruten x wawař n řumur n Fireun uca iwca asen macca i webriđ.²² Iwca i kuř ijj zzaysen weḥdes arruđ d jdiđ, maca i Binyamin iwca as teřt-mya n uqiyyat n nnuqart d xemsa n tyuya n warruđ d jdiđ.²³ U ammu eawed issekk i babas eecra n yeřyař ccuren s min ifarzen n Miřra u eecra n teřyař ccurent s yirden d weřrum d macca i babas xmi i řa yiři i webriđ.²⁴ Iqebbeđ aytmas uca ruḥen, inna asen netta “War ttmenřim ca deg webriđ.”²⁵ Gaēden zi Miřra, iwđen řar temmurt n Kenean řar Yaēqub, babatsen.²⁶ Wcin as řexbar, nnan “Yusuf aqa iddar ead, wah, aqa-t d řřakem n marra tammurt n Miřra.” Xenni isxef wuř nnes, minzi war ten yumin ca.²⁷ Umi d as eawden marra awařen n Yusuf inni i d asen inna u řami iřra ikarruten inni dd-issekk Yusuf řima ad t awyen, ieqeb-dd buḥbeř n babatsen Yaēqub.²⁸ Uca inna Israyil “Kfa! Yusuf mmi aqa ead iddar! Ad raḥey uca ad t řary qbeř ma ad mteř!”

Aytmas n Yusef usin-d řar Miřra ak-d Yaēqub i twařa wiss třata

46¹ Uca ikkes Israyil iqiđan nnes, yuyur s marra min řars uca yiweđ řar Bi’r-Sabea, iqeddem *din* tiřarřa i AREBBI n babas Iřařaq.² Uca issiweř AREBBI i Israyil di řewhi di ġiřet, inna “Yaēqub, Yaēqub!” uca inna netta “Aqa-yi da!”³ Inna “Necc d Arebbi, AREBBI n babac. War

ttegg^wed maḥend ad tehwid ɣar Mişra, minzi necc ad cek ggeɣ din d ijj n řgens imɣar. ⁴ Necc ggureɣ ad kik hwiɣ ɣar Mişra uca necc εawed ad ad cek ssgaεdeɣ u Yusuf iggur ad xak issars ifassen nnes x titṭawin nnek.”

⁵ Ikkar Yaεqub, iffey zi Bi'r-Sabea uca ayt n Israyil ksin babatsen Yaεqub d iḥenjiren nsen d temɣarin nsen deg ikarruten inni dd-issekk Firεun maḥend ad t yawi. ⁶ Ksin řebhayem nsen d wagra inni yarebḥen di temmurt n Kenεan uca iwɔen ɣar Mişra, Yaεqub d marra tarwa nnes akides: ⁷ tarwa nnes d tarwa n tarwa nnes inni tuɣa akides, yessis, d yessitsen n iḥenjiren nnes, aqa yiwi akides marra tarwa nnes ɣar Mişra.

Tarwa n Yaεqub

⁸ D yina d ismawen n ayt n Israyil, inni yudfen di Mişra: Yaεqub d tarwa nnes. D amenzu n Yaεqub: Rubin.

⁹ D tarwa n Rubin: Ḥanuk d Fallu d Hişrun d Karmi.

¹⁰ D tarwa n Cimeun: Yimuwil d Yamin d Uhad d Yakın d Şuḥar d Cawul, mmis n ict n *temɣart* Takenεanit.

¹¹ D tarwa n Lawi: Jarcun d Qahat d Marari.

¹² D tarwa n Yahuda: Eir d Unan d Cila d Fariş d Zarah. Maca Eir d Unan mmuten di temmurt n Kenεan. D tarwa n Fariş tuɣa-ten Hişrun d Ḥamul.

¹³ D tarwa n Isakkar: Tulaε d Fawwa d Jub d Cimrun.

¹⁴ D tarwa n Zabulun: Sarad d Ilun d Yaḥalwil.

¹⁵ **D ina d tarwa n Liya** inni i d as-dd turuw i Yaεqub di Fadan-Aram, uca εawed yeğis Dina. Marra tarwa nnes d yessis d tṛata u-tṛatin n řεemur.

¹⁶ D tarwa n Jad: Şifyun d Ḥajji d Cuni d Aşbun d Eiri d Arudi d Arwili.

¹⁷ D tarwa n Acir: Yimna d Yiswi d Bariεa d Carah, učmatsen. D tarwa n Bariεa: Ḥabir d Malkiyil.

¹⁸ **D ina d tarwa n Zilba** tenni iwca Laban i yeğis Liya. Nettat turuw-dd ina i Yaεqub, ina seṭṭac n řεemur.

¹⁹ **D tarwa n Raḥil, tamɣart n Yaεqub:** Yusuf d Binyamin.

²⁰ Uca twaxeřqen-dd i Yusuf di temmurt n Mişra Manassi d Ifrayim, inni i d as-dd turuw Asnat, yeğis n Fuṭi-Faraε, akehhan n Un.

²¹ Uca tarwa n Binyamin: Balae d Bakir d Acbil d Jira d Naεman d Iḥi d Ruc d Muffim d Ḥuffim d Ard.

²² **Ina tuɣa d tarwa n Raḥil**, inni i d as-dd yurwen i Yaεqub, marra arbeṭac n řεemur.

²³ D tarwa n Dan: Ḥucim.

²⁴ D tarwa n Naftali: Yaḥaşwil d Juni d Yişru d Callim.

²⁵ **D ina d tarwa n Bilha** tenni i d as iwca Laban i Raḥil yeğis. Turuw as-dd ina i Yaεqub, ina marra sebea n řεemur.

²⁶ Marra řεemur inni dd-yusin ak-d Yaεqub ɣar Mişra i dd-iffyen zi tmeşşadt nnes, bṛa timɣarin n tarwa n Yaεqub, ina marra setta u-settin n řεemur. ²⁷ D tarwa n Yusuf inni i d as-dd itwaxeřqen di Mişra, aqa tnayen n řεemur. Marra řεemur n taddart n Yaεqub inni dd-yusin ɣar Mişra, tuɣa-ten di sebein.

AMEZWARU

Israyil yiweḍ-dd yar Mišra

²⁸ Uca issekk Yahuda zzates yar Yusuf ḥima ad isscen abrid zzates yar Jucan uca iwḍen yar tem-murt n Jucan. ²⁹ Xenni idhen akarru nnes uca igaeēed yar Jucan maḥend ad iṛqa Israyil, babas. Umi d as imeṛ ixef nnes, ingez as x yiri, isyuyy x yiri nnes aṭṭas. ³⁰ Řexdenni inna Israyil i Yusuf “Řexxu zemmarey ad mtey necc, řexxu umi zriy aḡembub nnek, zeema aqa ead teddared!” ³¹ Xenni inna Yusuf i yaytmas u i aytbab n taddart n babas “Ad gaēdey ad iniy i Firēun, ad iniy ‘Aytma d taddart n baba, inni iḡan di temmurt n Kenēan, aqa usin-dd yari. ³² Iryazen d iničan n wuḡi, tuḡa ceḡřen ixef nsen ak d řebhayem. Aqa iwyen-dd uḡi nsen d ifunasen d tfunasin nsen d marra min ḡarsen.’ ³³ Maṛa imsar, ad awem-dd iṛḡa Firēun uca ad awem yini ‘Min tetteggem di řxedmet nwem?’, ³⁴ řexdenni inim ‘Imsexxaren nnek d iryazen inni iceḡřen ak-d řebhayem zi temzi nsen aṛami d řexxu, neccin uṛa d řejdud nney’, ḥima ad tzedḡem di temmurt n Jucan, minzi kuṛ aniči n wuḡi, aqa-t d jjeifect i Imišriyyen.”

Israyil ad izdey di Jasan

47 ¹ U ṛami dd-yusa Yusuf, ixebbar Firēun, inna as “Baba d aytma d wuḡi nsen d ifunasen d tfunasin nsen d marra min ḡarsen, aqa usin-dd zi temmurt n Kenēan. Xzar, aqa-ten di temmurt n Jucan. ² Uca ixḍar ca zeg aytmas, xemsa n yeryazen, iqeddem as ten i Firēun. ³ Xenni inna Firēun i yaytmas “Min teēna řxedmet i tetteggem?” Nitni arrin x Firēun “Imsexxaren nnek d iničan n wuḡi, amecnaw řejdud nney.” ⁴ Nnan eawed i Firēun “I tzeddiyt di temmurt-a am ibarraniyyen i dd-nusa, minzi war yeḡi wefsu i wuḡi n imsexxaren nnek, minzi řaz iqseḡ di temmurt n Kenēan. Xenni, nettzawg i cek, ejj imsexxaren nnek ad zedḡen di temmurt n Jucan!” ⁵ Řexdenni Firēun issiweṛ ak-d Yusuf, inna “Babac d aytmac usin-dd ḡark. ⁶ tammurt n Mišra aqa-tt nnek marra. Ejj babac d aytmac ad zedḡen di temmurt isebḡen, ejj iten ad zedḡen di temmurt n Jucan uca maṛa ṭhekkared belli aqa jarasen iryazen iwengiten, ggem ten d imeḡḍayen n řebhayem inu.” ⁷ Uca Yusuf indeh babas, iqeddem it i Firēun uca Yaēqub ibarek Firēun. ⁸ Inna Firēun i Yaēqub “Mechaṛ ḡark n isegg^wusa?” ⁹ Yaēqub yarra-dd x Firēun “Mya u-tṛatin n isegg^wusa i ddarey d abarrani. Ussan n isegg^wusa n tudart inu yuḡṛiṛen u ccuren s řḡar. War iwḍen ca wussan n isegg^wusa n tudart n řejdud inu deg wussan n lyurba nsen.” ¹⁰ Yaēqub ibark Firēun uca iffeḡ zi senni zzat i wudem n Firēun. ¹¹ Ammu i isscen Yusuf tazeddiyt i babas d aytmas, iwc asen tasyart di temmurt n Mišra, di lemlih n temmurt, di temmurt n Raēamsis am mammec t yumur Firēun. ¹² U iēewweṛ Yusuf babas d aytmas d marra taddart n babas s weyrum uṛa d iseyman.

Aseyyar n Yusef di řweqt n řaz

¹³ Aḡrum tuḡa war iḡi di temmurt marra, minzi řaz tuḡa iqseḡ aṭṭas, aṛami tiweḍ temmurt n Mišra d temmurt n Kenēan fennant s řaz. ¹⁴ Uca iyru Yusuf marra nnuqart nni iḡan di temmurt n Mišra u di temmurt n Kenēan i imendi i isyin. Igga Yusuf nnuqart nni di taddart n Firēun. ¹⁵ Umi kemmṛen iqariḍen n nnuqart zi temmurt n Mišra d temmurt n Kenēan, usin-dd marra Imišriyyen ḡar Yusuf nnan “Ewc aney aḡrum, maḡar mayemmi i ḡa nemmet zzatek? War din ead bu nnuqart.” ¹⁶ Yusuf inna “Wcem xenni řmaṛ nwem. Maṛa war ḡarwen bu nnuqart ead, xenni necc ad awem wcey macca deg ubeddeṛ n řebhayem nwem.” ¹⁷ Nitni iwyen-dd řmaṛ ḡar Yusuf uca Yusuf iwc asen aḡrum di řeēwayed n iysan, n wuḡi, n ifunasen d tfunasin u n iyyaṛ uca iēewweṛ iten s weyrum di řeēwayed n marra řebhayem nsen deg usegg^was nni. ¹⁸ Umi iēdu usegg^was nni, usin-dd ḡars deg usegg^was wiss tnayen uca nnan as “War netteffar ca x sidi nney belli aqa iqariḍen n nnuqart nney qḍan uca řebhayem aqa-tent deg ufus n sidi inu. War iqqim walu zzat i wudem n siditney, mḡir arrimet nney d iyyaren nney. ¹⁹ Mayemmi i ḡa

nemmet zzat i tiṭṭawin nnek, uṛa d neccin uṛa d tammurt nney? Sey aney, tesyed temmurt nney i weyrum uca neccin d temmurt nney ad niṛi d isemyan n Fireun. Ewc aney zzariet ḥima ad neddar war nettmetti ca uca tammurt war teddikk^{wiṛ} d amessuci!”

²⁰ *Řexdenni* isya Yusuf marra tammurt n Miṣra i Fireun, minzi Imiṣriyyen zzenzen marra id-sen iyyar nsen, minzi tuṛa řaz iqseḥ xasen. U ammu i tedweř temmurt d agra n Fireun. ²¹ Uca issmuṭṭi řgens zeg uneggaru n weymir ař aneggaru nneḍni n weymir n Miṣra řar tneddam.

²² Myir tammurt n ikehhanen war tt isyi ca. Aqa ikehhanen řarsen ict n řmunet zi Fireun, nitni ttetten tasyart nsen tenni i d asen iwca Fireun. X uya war zzenzen ca tammurt nsen. ²³ *Xenni* inna Yusuf i řgens “Aqa da, ass-a necc syiř kenniw uṛa d tammurt nwem i Fireun. Xzarem, aqa da zzariet nwem maḥend ad zzayes tzareem tammurt. ²⁴ Zi řyiřet ad tewcem tasyart n texmusect i Fireun u areḅa n tseqqar i *iqqimen* ad iřint i *yixef* nwem d zzariet i yeyar uca ad *iřint* maḥend ad zzayes teccem ak-d aytbab n taddart nwem u *εawed* maḥend ad zzayes ccen iḥenjiren imezyanen nwem. ²⁵ Nitni nnan “Cek tessnejmed tudart nney. Ejj aney ad naf nniemet di tiṭṭawin n sidi inu uca neccin ad niṛi d isemyan i Fireun.” ²⁶ *Xenni* Yusuf igga aya d tawṣiyyet i din iřan ař ass-a x temmurt n Miṣra: ict n tesyart n texmusect ad tiři i Fireun. Myir iyyaren n ikehhanen war dwiřen ca i Fireun.

Řmewt n Yaεqub tudes-d

²⁷ Ammu i izdey Israyil di temmurt n Miṣra, di temmurt n Jucan, mellken days uca wcin řyiřet uca ktaren s yijj n cckel imyar. ²⁸ Iddar Yaεqub di temmurt n Miṣra sebetac n iseggw^{usa} uca tuṛa ussan n Yaεqub, iseggw^{usa} n tudart nnes, mya u-seḅa u-reḅein n iseggw^{usa}. ²⁹ *Umi* dd-iwḍen wussan i Israyil ad immet, iřaya x Yusuf mmis, inna as “Mařa ufiy nniemet di tiṭṭawin nnek, ttzawgey cek, ad tegged afus nnek sadu tmeṣṣaḍt inu uca egg akidi s teddukřit d teṣdiqt u war d ayi neṭṭeř ca di Miṣra, ³⁰ maca ad twassarsey *deg wenḍeř* jar řejdud inu. Awi ayi zi Miṣra uca nḍeř ayi deg wenḍeř nsen. Yarra-dd xas “Nec ad ggey min tennid!” ³¹ Uca inna as “Jař ayi!” uca ijjujř as. Řexdenni yuḍar Israyil x uzeřif n qama.

Yaεqub ad ibarek tarwa n Yaεqub

48 ¹ Awarni man aya imsar, řami itwanna i Yusuf “Xzar, aqa babac iḥřec!” *Xenni* iksi akides tnayen n tarwa nnes Manassi d Ifrayim. ² Xebbaren Yaεqub uca inna “Xzar, aqa mmic Yusuf ad řark dd-yas!” Řexdenni Israyil igga uř deg ixef nnes uca ikkar iqqim x qama. ³ *Xenni* inna Yaεqub i Yusuf “Arebbi, Amzemmar x kuřci, aqa iban ayi-dd di Luz, di temmurt n Kenεan u aqa Netta ibark ayi. ⁴ U aqa netta inna ayi “Xzar, necc ggurey ad cek arrey ad tegged řyiřet uca ad cek ssektarey, ad cek ggey d ijj n wegraw n řegnus, ad d ac wcey tammurt-a u i zzariet nnek awarni ac d řwart i řebda. ⁵ Uca řexxu, aqa tnayen n tarwa nnek, Ifrayim d Manassi, inni d ac dd-itwaxeřqen di temmurt n Miṣra qbeř mma ad řark dd-asey řar temmurt n Miṣra, aqa-ten inu, amecnaw Rubin d Cimeun i iřan inu. ⁶ Maca inni i dd řa yasen awarni asen, ad iřin nnek. Ad twasemman x yisem n aytmatsen di řwart nsen. ⁷ Minzi umi dd-usiř zi Fadan-Aram, temmut Raḥil zzati di temmurt n Kenεan deg webriḍ, řami tuṛa εad war tigg^{wij} x Ifrata. Neḍřey tt din deg webriḍ řar Ifrata, aqa-tt d Baytlaḥm. ⁸ Uca Israyil iřra tarwa n Yusuf uca inna “Min enan ina?” ⁹ Yarra-dd Yusuf x babas “D tarwa inu i d ayi iwca AREBBI danita.” Inna as “Qarrbem-dd řexxu řari uca ad asen barkey!” ¹⁰ Uca tiṭṭawin n Israyil tuṛa ḍeefent s tewsar, war iqqim ittwařa. Issqarreb as ten-dd, xenni issudem iten, idarree asen. ¹¹ Inna Israyil i Yusuf “War fekkarey ad zarey εad udem nnek, xzar aqa AREBBI igga ayi εad ad zarey arraw nnek!” ¹² Řexdenni iija Yusuf ad dd-ḍaren x ifadden nnes uca yuḍar s wudem nnes řar temmurt. ¹³ Yusuf iksi ten s tnayen idsen, Ifrayim s ufusi nnes arendad n uzeřmaḍ n Israyil d Manassi s uzeřmaḍ nnes arendad n

ufusi n Israyil uca issqarb as ten-dd. ¹⁴ Řexdenni isswizzeđ Israyil yeffus nnes, issars it x uzeđif n Ifrayim, wenni tuđa d amezyan, d uzeřmađ nnes x uzeđif n Manassi. Issars ammu ifassen nnes mammec nneđni, waxxa Manassi tuđa-t d amenzu. ¹⁵ Ibark Yusuf, inna “D AREBBI wenni umi řejdud inu, Ibrahim d Iřhaq, uyuren zzates, AREBBI, wenni iđan d aniči inu zeg wami ģiy ař ass-a, ¹⁶ Lmalak wenni i d ayi ifdin zi marra tuęeffna, iři netta ad ibark iđenjiren-a uca iři ad itwařaya isem inu daysen uřa d isem n řejdud inu, Ibrahim d Iřhaq. Iři ad mmarenjen ař i ya dewřen d ijj n ubarru di řwest n temmurt!”

¹⁷ Umi izra Yusuf, belli babas igga afus afusi nnes x uzeđif n Ifrayim, tuđa tt d ict n řeęamet war teři yars di tiřtawin nnes uca issgaęęed afus n babas, ģima ad t ibeddeř zeg uzeđif n Ifrayim yar uzeđif n Manassi. ¹⁸ Inna Yusuf i babas “Maci ammu, a baba inu, minzi d wa d amenzu, egg afusi nnek x uzeđif nnes.” ¹⁹ Maca babas war ixš ca, inna “Ssney, a mmi inu, ssney. Eawed netta ad idweř d ijj n řgens, ad yiři eawed iyma, maca umas amažuđ ad yiři ktar zzayes, zzarięet nnes ad tedweř d tacurret n řegnus.” ²⁰ Ibark iten ass nni, inna “Dayek ad tetwabarek Israyil!” uca inna eawed “Iři ad ac iwc AREBBI amcan amecnaw i Ifrayim d Manassi!” Uca imeyyez Ifrayim x Manassi. ²¹ Awarni as inna Israyil i Yusuf “Xžar, ad mteę, maca AREBBI ad yiři akidwem, ad ken-niw issmuřti yar temmurt n řejdud nwem. ²² Necc wcię ac tasyart x aytnac, tenni księ necc zeg ifassen n Imuriyyen s ssif d řqews inu.”

Yaęqub ibarek tarwa nnes

49 ¹ Iřaya Yaęqub x tarwa nnes, inna “Smunem ixef nwem, ad awem inię min d awem i ya imsaren deg wussan ineggura. ² Smunem ixef nwem uca sřem, kenniw, tarwa n Yaęqub, sřem i babatwem Israyil.

³ Rubin, cek d amenzu inu d jjeđd inu d umezwar n teryast inu, aqa cek d ameęfar qaę d bu řęezz. ⁴ Cek amecnaw aman ittneqřiben, war tettriĥed ca tiggwejed, aqa cek tgaęded yar řectu n babac, řexdenni tessfeđĥ it. Aqa yar řectu inu igaaęed.

⁵ Cimeun d Lawi d awmaten! Řemwas nsen d řesnaĥ n řeunf. ⁶ Di tmeęmuč nsen war ittidef řeęmar inu, deg wegraw nsen war icarrec wuř inu. Aqa deg uxeyyeq nsen nyin iryazen uca tuđa iejeb asen ad qeřšen iđaren n ifunasen. ⁷ Itwanęę lyadab nsen minzi tuđa ijĥed ařtas, uřa d wesxeđ nsen minzi iqseĥ. Necc ad ten bđię x Yaęqub, ad ten areyyceę di Israyil.

⁸ Yahuda, aytnac ad cek ssemyaren, afus nnek ad yiři x tiri n řeędyan nnek uca tarwa n babac ad ac uđaren. ⁹ Yahuda d ijj n mmis n wayrad. Zi teymart i tuřyed, a mmi inu. Iqwes amecnaw ayrad u amecmaw tayradt. Wi izemmaren ad t-idd issfaq? ¹⁰ Azeğad n řĥakem war itwakkes x Yahuda uřa d amgewwad zi jar iđaren nnes, ař dd i ya yas wenni iwcin arraĥet uca ad as řaęen řegnus. ¹¹ Iqqen yar tzayart asnus nnes d mmis n teyyuč nnes yar tzayart icenneęen, issird arruđ nnes di binu u arruđ nnes deg idammen n uđiř. ¹² Tiřtawin nnes d tibarcanin zi binu u tiymas nnes d ticemřařin zeg uyi.

¹³ Zabulun ad izdeę yar tma n rebĥar, ad yiři d řmuyyi i ięarruba. Aęezdis nnes ad yareyyeĥ x Sidun.

¹⁴ Issakar d ijj n weęyuř iqseĥ, izzeř jar tnayen n řmedwedat. ¹⁵ Umi izra arraĥet d lemliĥ u tam-murt aqa tarecceq, iearra x ifassen maĥend ad yarbu *armmeĥ* uca idweř sadu azayřu n ismeę.

¹⁶ Dan ad iĥkem s uzerf řgens nnes, am ict zi tqebbař n Israyil. ¹⁷ Ad yiři Dan d ařiřar deg webriđ, tarefsa zzat i umesruq, wenni izeęęfen di tmessař n uyis, ař ya iwđa wenni inyin xas yar đeffar.

¹⁸ Asenjem nnek i ttarięi, a SIDI!

¹⁹ Jad, ad xas ĥejment bandiyyat, maca ad xasen idarrec d adrac.

²⁰ Acir, ayrum nnes ad yiři d ayrum ismen, netta ad iqeddem macca yiziden igelliden.

²¹ Naftali d ict n tyayđet d tamezyant n řexřa itwađeřqen, issuffuy awařen cnan.

²² Yusuf d mmis n ict n tcejart itticcen řyiget, mmis n ict n tcejart itticcen řyiget yar tařa. Yessis nnes ggurent x weybar. ²³ Nitni ssarezgen xas tudart, tuřa-ten s wařtas uca imjebbaden n řqews marrten t, ²⁴ maca řqews nnes iqqim imheř u iřařen n ifassen nnes qqimen arxun s ifassen n Umzemmar n Yaęqub - x uya netta d aniči d tařdard n Israyil - ²⁵ s Arebbi n babac wenni cek i řa ięawnen, Amzemmar x kuřci, wenni cek i řa ibarken s lbarakat n ujenna sennej, s lbarakat n waman yuřřen i din iřan swadday, s lbarakat n tubbect d řemřawřet. ²⁶ Lbarakat n babac d timeqqranin uęřant x lbarakat n yenni i d ayi-dd yejjin uca ttakk^waęent řar tqiccatin n tewririn n řebda. Ad iřint x uzeřif n Yusuf, x tuccent n ucewwaf i x teęa temrist n wenni itwařuzen x yaytmas.

²⁷ Binyamin d ijj n wuccen ineqqen. Yar řřbeř ad iřard teymart u s řiřet ad ibđa taneymart.”

²⁸ Marra ina d teneac n tqebbař n Israyil. D man aya min d asen inna babatsen uca ibark iten. Ibarek iten, kuř ijj s lbaraka nnes. ²⁹ Yumur iten, xenni inna asen “Ad twassmuney ak-d řgens inu. Neřřem ayi ak-d řejdud inu deg ifri wenni iřan deg iyyar n Ifrun, Ařitti, ³⁰ deg ifri wenni iřan deg iyyar n Makfila i iřan zzat i Mamri di temmurt n Kenęan, tenni isřa Ibrahim ak-d iyyar zi Ifrun, Ařitti, amecnaw aęeř nnes. ³¹ Dinni i neřřen Ibrahim d Sara tamřart nnes. Dinni i neřřen Iřaq d temřart nnes Rifqa. U necc neřřey din Liya. ³² Iyyar s ifri i tuřa days iřan imsey x tarwa n Hit.”

³³ Umi ikemmeř Yaęqub ad iweřřa tarwa nnes, ikemmec iđaren nnes di qama uca iffeř it buřbeř uca itwassmun řar řejdud nnes.

Aęeř n Yaęqub

50 ¹ Řexdenni ingez Yusuf x uęembub n babas, iru xas uca issudem it. ² Uca yumur Yusuf imsexxaren nnes, iđbiben, ad řennten babas uca iđbiben řennten Israyil. ³ Arebein n wussan i days kkin, minzi řđajen ussan nni mařend ad kemmřen ařenneř uca run marra Imiřriyyen sebein n wussan. ⁴ Umi edun wussan n řeezat, issiweř Yusuf ak-d yenni n taddart n Fireun, inna “Mařa ufiř řexxu nnięmet di tiřřawin nwem, ttzawgeř kenniw, ad tessiwřem deg imejjan n Fireun, inim ⁵ “Baba inu ejj ayi ad jjuřey uca inna ‘Aqa ttmettiř. Ittxeřřa ad ayi tneřřed deg wenđer wenni xebceř i yixef inu di temmurt n Kenęan!’ Xenni, ttzawgeř, ejj ayi ad rařey řexxu ad neřřey baba. Awarni man aya ad eęqbeř.” ⁶ Uca Fireun inna “Ruř, nđer babac, am mammec cek ijj ad tejjuęed.”

⁷ Uca Yusuf igaeęed řima ad inđer babas uca gaęeden marra imsexxaren n Fireun akides, imřaren n taddart nnes d marra imřaren n temmurt n Miřra ⁸ uřa d marra taddart n Yusuf d aytmas nnes d taddart n babas. Jjin di temmurt n Jucan iřenjiren imeřyanen nsen d wuři nsen d ifunasen d tfunasin nsen waha. ⁹ Uca gaęeden akides ikarruten d yenni inyin x iysan uca ggin ijj n uqarru imřar. ¹⁰ Iwđen řar unedrar n Atad, wenni iřan x ujemmađin nneđni n L'Urdun, ssgaeęeden din ict n tyuyyit temřar ijeřden ařřas uca igga Yusuf *din* ijj n wecđan imřar i yijj n řmijař n sebea n wussan x babas. ¹¹ Žrin imezday n temmurt, Ikenęaniyyen, acđan deg unedrar n Atad, nnan “Wa d acđan imřar n Imiřriyyen.” X uya řařan isem nnes Abil-Miřrayim wenni iřan x tma nneđni n L'Urdun. ¹² Ggin tarwa nnes zzayes am mammec ten iweřřa. ¹³ Minzi iwyen t tarwa nnes řar temmurt n Kenęan, neřřen t deg ifri deg iyyar n Makfila arendad n Mamri wenni isřa Ibrahim ak-d iyyar zi Ifrun, Ařitti, mařend ad yiři d aęeř i isřa netta. ¹⁴ Awarni řami inđer babas, ieęeb Yusuf řar Miřra, netta d yaytmas d marra inni akides igaeęeden mařend ad neřřen babas.

¹⁵ Umi řrin aytmas n Yusuf babatsen immut, nnan “Ad tay ad aney icarh Yusuf uca ad aney ixeęeř qae marra řřar i days negga.” ¹⁶ S uyenni xebbaren Yusuf, nnan “Babac iweřřa qbeř řmewt nnes, inna ¹⁷ ‘Ammu i řa tinim i Yusuf: Ttzawgeř cek, řřar řexxu axetřu n aytmac d

AMEZWARU

ddenb nsen d řyar i d ac ggin. Ýfar *xenni* axetřu n imsexxaren n AREBBI n babac!” Uca isřuyy Yusuf am kis ssawařen *ammu*.¹⁸ *Xenni* usin-dd “Eawed aytmas s yixef *nsen*, wđan as řar idaren nnes, nnan “Aqa-neř da d imsexxaren nnek!”¹⁹ Yarra-dd xasen Yusuf “War ttegg^wdem ca! Ma aqa-yi necc deg wemcan n AREBBI?”²⁰ Waxxa kenniw teggim dayi řyar, maca AREBBI indeh man aya řar řxar, řima ad yegg, am mammec *neřra* ass-a, ad ijj di tudart ijj n řgens d ameqqran.²¹ Řexxu *xenni*, war ttegg^wdem ca! Necc ad kenniw eewwřey, kenniw d iřenjiren imezyanen nwem.” Ammu ten iezza uca issiweř akidsen řar wuřawen nsen.²² Aqa Yusuf tuřa izeddeř di Miřra, netta d taddart n babas uca iddar Yusuf mya u-ecra n isegg^wusa.²³ Uca iřra Yusuf tarwa n Ifrayim ař jjiř wiss třata. Eawed tarwa n Makir, mmis n Manassi, aqa twarwen-dd x ifadden n Yusuf.

Řmewt n Yusef

²⁴ Uca inna Yusuf i yaytmas “Necc ad mteř, maca AREBBI ad kenniw yarzef s tidett uca ad kenniw issgaeced zi temmurt-a řar temmurt i iwaed s tjařit i Ibrahim d Iřhaq d Yaequb.”²⁵ Uca Yusuf igga ad jjařen ayt n Israyil, inna “AREBBI ad kenniw yarzef s tidett uca *xenni* ad teksim ssa ixsan inul!”²⁶ Immut Yusuf umi tuřa řars mya u-ecra n isegg^wusa. Hennten t uca ssarsen t di řmeřmeř n umettin di Miřra.

UFFUY

Beddu n tesmuyi n Israyil di Mişra

1¹ Ina aqa d ismawen n ayt n Israyil i dd-yiwden ak-d Yaequb yar Mişra. Kuř ijj zzaysen yusa-dd ak-d *rağ* n taddart nnes.

² Rabin, Cimeun, Lawi d Yahuda, ³ Issakar, Zabulun d Binyamin, ⁴ Dan d Naftali, Jad d Acir. ⁵ Marra řeemur nni dd-iffyen zi tmeşşadt n Yaequb, tuya-ten sebein. Yusuf tuya-t di Mişra. ⁶ Immut Yusuf d marra aytmas d jjiř nni marra. ⁷ Mmarenyen ayt n Israyil u jjin-dd řyiğet *ařami* zzaysen tessuffi *temmurt* uca twaktaren nitni s wařtas. Dewřen jehden ařtas uca teccur zzaysen temmurt.

⁸ Iffey-dd xenni ijj n ujeğid d jdid *ihekkem* x Mişra wenni tuya war issin Yusuf. ⁹ Inna i řgens nnes “Aqa da, řgens n ayt n Israyil imeqqar u ijhed xaney. ¹⁰ Řexxu, aqa ad xas neħkem s řeeqeř, ħima war ttmarnin *ktar* uca, mařa imsar, mařa ikkar ca n řbaruđ, ad dewřen ak-d řeedyan nney, ad ggen řharb akidney uca *xenni* ad ffyen zi temmurt.” ¹¹ Řexdenni ggin xasen imzeyyaren n isemyan ħima ad ten arren ad qewsen s dđquřat i xasen ssarbun. Bnan i Fireun tineddam n zzad, Fitum d Raamsis. ¹² Maca meċař mma ten değen meċař mma nitni ktaren u meċař mma immarni řqedd nsen ařami iwden ad carhen ayt n Israyil ařtas. ¹³ *X man aya* arrin Imiřriyyen ayt n Israyil d isemyan s uqabu ¹⁴ uca ssarezgen tudart nsen s tesmuyi iqeşhen s ubeğae d llajur u s marra tismeyt deg iyyaren u s marra tasmuyi i xasen ggin s uyiř s uqabu.

¹⁵ *Xenni* issiweř ujeğid n Mişra ak-d řqabřat tieibraniyyin, icten zzaysent qqaren as Sifra d tennedni Fueat, ¹⁶ uca inna “Xmi i ya tawwawent timyarin tieibraniyyin ad arwent uca ad texzarrent, xmi ttiymant x řekrasi *n tarwa*, mařa d aħenjir, nyem t, mařa d taseymit, xenni jjem tt ad teddar. ¹⁷ Maca řqabřat tuya tteggwudent AREBBI, war ggint muxas ten yumur ujeğid n Mişra, ħđant tudart n iħenjiren. ¹⁸ *Xenni* iřaya ujeğid n Mişra i řqabřat, inna asent “Mařa teggint aya, aqa teħđant tudart n iħenjiren?” ¹⁹ Řqabřat arrint x Fireun “Timeřta tieibraniyyin war ġint amecnaw timyarin Timiřriyyin, minzi nitenti jehdent, ttarwent qbeř mma ad řarsent i-dd tas řqabřa.” ²⁰ Uca AREBBI igga mliħ i řqabřat uca řgens yarni uca imyar s wařtas. ²¹ Ařmi ggwudent řqabřat AREBBI, yarzeq tent-idd s ddurrit.

²² Řexdenni Fireun yumur marra řgens, inna “Kuř aħenjir i dd ya ixeřqen, ndarem t deg iřzar d marra taħenjirt i dd ya ixeřqen jjem tt ad teddar.”

Axeřqed n Musa

2¹ Uca iruħ ijj n weryaz zi *rağ* n taddart n Lawi, yiwi ict n thenjirt n Lawi d *tamyart*. ² Teksi temyart s ddeyset uca turuw-dd aħenjir. Umi teřra belli days ařri, teffar it teřt chur. ³ Umi war tezmar ead ad t teffar, teksi ict n tsenduqt n uyanim, tebri tt s ucarmuđ d tizeft uca tessars days aseymi, tegg it jar uyanim x tma n yeyzar. ⁴ Tbedd wuċmas řar řaggwaj maħend ad třar min zzayes i ya ggen.

⁵ Uca tehwa yeğis n Fireun maħend ad tessird ixef nnes deg yeyzar. Tuya tixeddamin nnes ggurent x tma n yeyzar. Nettat teřra tasenduqt deg uyanim uca tessekk taxeddamt nnes uca teksi tt i-dd. ⁶ Ařami tt tarzem, teřra aħenjir nni, uca xzar, aħenjir tuya ittru. Yudef i-tt uziğez, tenna “Wa d ijj zeg iħenjiren n Ieibraniyyen!” ⁷ Řexdenni uċmas tenna i yeğis n Fireun “Ma ad raħey ad řayiy x ict n temsudeđt d Taeibranit maħend ad am tessuřteđ aħenjir?” ⁸ Tenna as

yeğis n Firėun “Ruħ!” Truħ tebriyt, třaya i yemma n uħenjir. ⁹ Tenna as yeğis n Firėun “Awi-dd aħenjir-a, tessuťteđ it i necc u necc ad cem xeğsey.” Teksi temyart aħenjir uca tessuťteđ it. ¹⁰ Igma uħenjir uca tiwyi it ęar yeğis n Firėun, idweř d mmis uca třaya as Musa, tenna “Aqa jebdey t-idd zeg waman.”

Musa inya Umiřri uca yarweř

¹¹ Deg wussan nni imsar, umi igma Musa, aqa iffeý-dd ęar aytmas, maħend ad izar đđqeř d tamarara *i xasen ssarebbun*. Izra ijj n Umiřri iccat ijj n weryaz d Aeibrani, ijjn zeg aytmas. ¹² Ixzar da d diha, izra belli war din ħed, *xenni* inya Amiřri nni uca iębar it deg ijdi. ¹³ Umi dd-iffey tiwecca nnes, izra tnayen n yeryazen Ieibraniyyen ttmenęan uca inna i wenni ittėeddan “Maęar tec-cated umac?” ¹⁴ Inna netta “Wi i cek iggin d řħakem d řqađi xaney? Ma ittyiř ac ad ayi tenyed amecnaw mammec tenyid Amiřri?” *Řexdenni* igg^wed Musa, inna “S tidett aya ittwassen!”

¹⁵ Isřa Firėun man aya, yarzu ad iney Musa, *maca* Musa yarweř zi zzat n Firėun uca *yarzu* x tzeddiyt di temmurt n Midyan uca iqqim ęar ijj n wanu.

Musa ak-d Raėuyil, akehhan n Midyan

¹⁶ Akehhan n Midyan tuęa ęars seba n yessis, tinni i dd-yusin ad aymenť aman *din* uca ccurent sswarej ħima ad wardent uęi n babatsent. ¹⁷ Usin-dd iničan uca uzzřen xasent. Ikkar Musa řexdenni, ifekk itent, iward uęi nsent. ¹⁸ Umi dewřent ęar babatsent *umi qqaren* Raėuyil, inna asent “Mayemmi dd-tėeqbent ass-a deęya?” ¹⁹ Nitenti arrint-idd xas “Ij n weryaz d Amiřri ifekk aney zeg ifassen n iničan uca *ėawed* yuyem aney-dd aťtas n waman uca iward uęi.” ²⁰ Inna i yessis “I mani yeęa, mayemmi tejjint aryaz *din*? Ruħ řaęant-idd xas ħima ad icc aęrum!” ²¹ Uca iqbeř Musa ad izdey ak-d weryaz nni uca netta iwc as i Musa yeğis řaffura *d tamyart*.

²² Uca tejj as-dd aħenjir, igga as Jarcum, minzi inna “Necc tuęa-yi d aęrib deg ict n temmurt d tayribť xafi.”

²³ Řami ėdun waťtas n isseg^wusa, immut ujeęid n Miřra uca ayt n Israyil ttnixsisen di tesmuęi *i di tuęa ddaren*, ssęuyyen uca ięuyyan nsen gaėeden ęar AREBBI zi ssibbet n tesmuęi. ²⁴ Uca issħess AREBBI i unixses nsen, ixarreř AREBBI di řėahd nnes ak-d Ibrahim, Isħaq d Yaėqub²⁵ uca ixzar AREBBI ęar ayt n Israyil uca AREBBI yargeb *x ummedur* nsen.

Tařayit n Musa ęar wedrar n Hurib

3¹ Yarwes Musa uęi n Yitru, ađekk^wař nnes, akehhan n Midyan, indeh uęi awarni i řexřa uca yiwiđ-dd ęar wedrar n AREBBI, ęar Ĥurib. ² Iban as-dd **Imalak n SIDI** deg ijj n uceėeųř di řwest n yijj n cbarq n isennanen, u xzar, netta izra belli cbarq n isennanen tuęa icemmed, břa mma ad tecc tmessi cbarq. ³ Inna Musa “Ejj ayi ad qewsey *cwayť* maħend ad ęareę tamezřiwt nni tameqqrant, mayemmi cbarq n isennanen war icemmed ca.” ⁴ Řami izra AREBBI belli ija abrid maħend ad izar *man aya*, iřaya-dd xas AREBBI zi řwest n cbarq n isennanen, inna “Musa, Musa!” Netta yarra-dd “Aqa-yi da!” ⁵ Inna netta “War dd-ttqarrab ca danita, kkes tisira nnek zeg iđaren nnek, minzi amcan i xef tbedded, aqa-t d tammurt tqeddes.” ⁶ Inna *ėawed* “Necc d AREBBI n babac, AREBBI n Ibrahim, AREBBI n Isħaq d AREBBI n Yaėqub.” *Řexdenni* Musa issduri aęembub nnes, minzi igg^wed ad iswed di AREBBI.

⁷ Inna SIDI “Aqa zřiř ařħissef *i di iddar* řgens inu i ięan di Miřra uca sřiř ięuyyan nsen zzat i imzeyyaren nsen, aqa ssney tamara nsen. ⁸ Ĥwię-dd ħima ad ten ssnejmey zeg ifassen n Imiřriyyen, ad ten ssuffey zi temmurt nni ęar ict n temmurt teřbeħ d tmiriwt, ęar ict n temmurt ifeyyđen s uęi d tamment, ęar wemcan n Ikenėaniyyen d Iħittiyyen d Imuriyyen d Ifiri-ziyyen d Iħiwiyyen d Iyibusiyyen. ⁹ Xzar řexxu, aqa tiwed-dd ęari tyuyyit n ayt n Israyil uca

ɛawed ʒriy ddeğ nsen i zi ten değen Imişriyyen. ¹⁰ Řexxu xenni, ruħ, ad cek ssekkey ɣar Firɛun ħima ad tessuffyed řgens inu, ayt n Israyil, zi Mişra.”

¹¹ Yarra Musa x AREBBI “Min eniy necc aħami i ɣa raħey ɣar Firɛun, ad ssuffyey ayt n Israyil zi Misra?” ¹² Netta yarra-dd xas “Necc ad kik iřiy d tanita ad ac tiři d řeeřamet belli necc ssekkey-dd cek: x minni i ɣa tessuffyed řgens-a zi Mişra, ad tɛebdem AREBBI x wedrar-a.” ¹³ Inna Musa i AREBBI “Aqa da, xmi i d ɣa awdey necc ɣar ayt n Israyil uca ad asen iniy ‘AREBBI n řejdud nwem issekk ayi-dd ɣarwem’, mařa nitni ad ayi sseqsan xenni ‘Mammec d as qqaren?’, min d asen i ɣa iniy xenni?” ¹⁴ Inna AREBBI x Musa “Necc d wenni iğan i iğan” Uca inna “Ammu i ɣa tinid i ayt n Israyil ‘Necc d wenni iğan d ayi-dd issekken ɣarwem.’” ¹⁵ Inna AREBBI ɛawed i Musa “Ammu i ɣa tinid i ayt n Israyil, SIDI ‘AREBBI n řejdud nwem, AREBBI n Ibrahim d AREBBI n Işhaq d AREBBI n Yaɛqub, issekk ayi-dd ɣarwem. D wa d isem inu i řebda u wanita *ad yiři* i řidaret dayi zi jjiř ɣar jjiř.’” ¹⁶ Ruħ, tessmuned imyaren n Israyil, ini asen ‘SIDI, AREBBI n řejdud nwem, AREBBI n Ibrahim d Işhaq d Yaɛqub, iban ayi-dd, inna: Aqa ħinneɣ xawem uca ʒriy min xawem sseedun di Mişra. ¹⁷ Nniy, necc ad kenniw ssuffyey zi řeħřaret di Mişra ɣar temmurt n Ikenɛaniyyen d Iħittiyen d Imuriyyen d Ifiriziyyen d Iħiwiyyen d Iyibusiyyen, ɣar ict n temmurt i ifeyyden s uyi d tamment.’” ¹⁸ Ad sřen awař nnek uca ad traħed, cek d imyaren n Israyil ɣar ujeğid n Mişra, ad as tinim ‘SIDI, AREBBI n Ieibraniyyen, imsagar akidney. Xenni řexxu, ejj aney ad nettef abrid ticři n třata n wussan di řexřa ħima ad nqeddem tayarřt i SIDI, AREBBI nney.’” ¹⁹ Maca necc ssney belli ajeğid n Mişra war kenniw ittejji ad traħem uřa s ufus i ijeħden. ²⁰ Xenni ad sswiẓẓdey afus inu, ad wtey Mişra s marra řeejayeb inu nni days i ɣa ggey di řwest nnes uca awarni i man aya netta ad kenniw ijj ad traħem. ²¹ Ad ħinneɣ x řgens-a zzat i tiřawin n Imişriyyen uca, xmi i ɣa traħem, war dd-tetteffyem ca s ifassen ixwan. ²² Ad tettar kuř tamyart zi tajiart nnes u zeg inni akides izeddyen di taddart am ubarrani, řeqcuɛ n nnuqart d wurey d warruđ, uca kenniw ad ten teggem x tarwa nwem d yessitwem, *ammu* ad tkeccdem Mişra.”

AREBBI issekk Musa ɣar Mişra

4 ¹ Řexdenni yarra-dd Musa, inna “Aqa da, nitni war dayi ttimnen ca uca war ttesřin ca i wawař inu, minzi ad inin ‘SIDI war d ac-dd iban ca.’” ² Xenni inna as SIDI “Min ɣark deg ufus nnek?” Uca yarra-dd “Aɛkkaz.” ³ Inna “Nđar it x temmurt!” Inđar it x temmurt, idweř d ijj ufiyar uca Musa yarweř zzayes. ⁴ Řexdenni inna SIDI i Musa “Swiẓẓeđ afus nnek, řtef it zeg unewwar nnes.” Isswiẓẓeđ afus nnes, ittef it uca idweř ɛawed d aɛkkaz deg ufus nnes. ⁵ “Ĥima ad amnen belli aqa iban-dd SIDI, AREBBI n řejdud nsen, AREBBI n Ibrahim, AREBBI n Işhaq d AREBBI n Yaɛqub.” ⁶ Inna as SIDI ɛawed “Sidef afus nnek deg weħsin nnek.” Uca issidef afus nnes deg weħsin uca umi t-idd ikkes, aqa da, afus nnes ibarř amecnaw adfeř. ⁷ Uca inna “Dweř-dd ad tarred afus nnek deg weħsin!” Idweř-dd yarra afus nnes deg weħsin uca ieqeb issuffey it-idd zeg weħsin, uca xzar, idweř ɛawed amecnaw *tirmect* n n arrimet nnes. ⁸ “Mařa war cek uminen ca u war ɣark-dd sřin i min d asen i ɣa tini řeeřamet tamezwarut, xenni ad amnen di min d asen i ɣa tini řeeřamet taneggarut. ⁹ Mařa nitni war uminen ca di tnayen n řeeřamat-a u war d ac sřin ca, aqa ad teksid aman n yeyzar uca ad ten tfarryed di řaẓay u aman nni teksid zeg yeyzar ad dewřen d idammen di řaẓay.”

¹⁰ Řexdenni inna Musa i SIDI “A Sidi inu!, necc war ġiy ca d aryaz n bu-tawařin, iđennad lla, uřa fariđennad lla u zeg wami tebdid ad tessiwřed ak-d umsexxar nnek lla, minzi necc ɣari aqemmum d iřes inu deqřen.” ¹¹ Inna as SIDI “Wi iwcin aqemmum i bnadem? Niy wi iggin ħed d aziynun niy d adehcur niy d wenni ittwařan niy d adaryarř? Ma war ġiy d necc, SIDI?” ¹² Řexxu, ruħ din, ad iřiy ak d uqemmum nnek, ad ac ssecney mliħ min i ɣa tinid.” ¹³ Netta inna “A Sidi inu, sekk s ufus nnek, *min mma* i ɣa tessekked.” ¹⁴ Xenni itwassary lyađab n SIDI x Musa, inna

“Ma war iği Harun, Alawi, d umac? Necc ssney, aqa netta issen ad issiweř. Xzar aqa ggur ad kic imsagar u xmi cek i ęa ızar, ad ifarę wuř nnes. ¹⁵ Uca cek ad kis tessiwřed, ad as tegged awařen deg uqemmmum *nnes*. Ggur ad iřię ak-d uqemmmum nnek d uqemmmum nnes, ad awem ssyareę min i ęa tinim. ¹⁶ Netta ad issiweř ak-d řgens deg wemcan nnek u netta ad ac yiři *amecnaw* aqemmmum nnek u cek ad tiřid i netta *amecnaw* AREBBI. ¹⁷ Ad teksid aekkaz-a i zi i ęa tegged řeęřamat nni deg ufus nnek.”

Aeqab n Musa xar Misra

¹⁸ Iruḥ Musa uca idweř ęar uęekk^wař nnes Yitru, inna as “Ejj ayi ad raęę, ad eęqbeę ęar aytma inni ięan di Miřra ģima ad ęarę, ma ead ddaren.” Inna Yitru i Musa “Ruḥ di řehna.” ¹⁹ Inna SIDI eawed i Musa di Midyan “Řuḥ, tdewřed ęar Miřra, minzi aqa mmuten marra inni tuęa yarezzun řmewt nnek.”

²⁰ Iksi Musa tamyart nnes d tarwa nnes uca issenyi iten x weyyuř, idweř yar temmurt n Miřra uca Musa iksi aemud n AREBBI deg ufus nnes. ²¹ Inna SIDI i Musa “Xmi i ęa traęed, ad tdewřed eawed yar Miřra, ęark ad tegged i Firęun marra řeęjaye b inni d ac ggię deg ufus nnek. Maca ggur ad ssqesęęy uř nnes u war ggur ad yejj řęens ad iffeę. ²² Uca ad tinid i Firęun ‘SIDI inna ammu, Israyil d mmi d amenzu inu. ²³ Aęa nnię ac: Ejj ad iffeę mmi ad ayi iebed! Maca cek tugid ad tejjed ad irah. Aęa da, necc ad nęęy mmic, amenzu nnek.’ ”

²⁴ Deg webrid, deg ijj n wemcan mani i ya ssensen, immerq̃a akides SIDI u netta tuya igga ad t iney. ²⁵ Řexðenni teksı Şaffura ijj n ufarric n weẓru, texten řeðdaryet n mmis uca teřqef as idaren nnes, tenna “S tidett cek d isři n idammen i dayi *teğid* i necc.” ²⁶ Ijji it xenni. Řexðenni tenna nettat “*Cek d isři n idammen i teğid!*” di ssibbet n ixtanen.

²⁷ Inna SIDI i Harun “Ruḥ ad teṛqid Musa di řexřa!” Uca iruḥ, imsagar akides deg wedrar n AREBBI, issudem it. ²⁸ Ixebbar Musa Harun x marra awařen *i d as inna* SIDI wenni i t-idd issekken d marra řeeřamat i d as yumur *ad iqq*.

²⁹ *Xenni ruḥen Musa d Harun, ssmunen marra imyaren n ayt n Israyil.* ³⁰ *Uca issiweř Harun s marra awařen i tuya inna SIDI i Musa uca igga marra řeeřamat qibač i tiřřawin n řgens.* ³¹ *Uca yumen zzaysen řgens, sřin belli SIDI izziğez as ayt n Israyil umi izra řehřaret i di ğan uca nitni bendgen izeğifen nsen uca udaren as.*

Musa d Harun zzat i Firɛun, řhakem x Misra

5¹ Awarni i man aya yudef Musa d Harun yar Fireun, nnan as “Ammu iqqar SIDI, AREBBI n Israyil ‘Ejj ad irah řgens inu ħima ad ayi iēeyyed di řexřa!’ ”² Fireun yarra-dd “Min iēna SIDI umi i řa sřey i wawař nnes uca ad jjeř Israyil ad iffeř. Necc war ssineř SIDI u war ttejjij ad irah Israyil.”³ Nnan “AREBBI n Ieibraniyyen imsagar akidneř, ejj aneř xenni ad nrař ticři n řřata n wussan di řexřa, ad nqeddem tayarřt i SIDI, AREBBI nneř, ħima war xaneř ittseğid s řřaēun niř s ssif.”⁴ Řexdenni inna asen ujeğid n Miřra “Mayemmi, *a kenniw*, Musa d Harun, tessbeddem řgens x řxedmet nnes? Ruĥem kenniw, tdewřem yar dđquřat i xawem *narebbu*.”⁵ Inna Fireun “Xzar, aqa řexxu řgens n temmurt d attas u kenniw ad ten tejjem ad ssarsen dđgeř *n řxedmet* nsen.”

⁶Yumur Firɛun deg wass nni i imzeyyaren n řgens u i iweqqafen nsen, inna asen ⁷“Zi ssa d sennej war tetticem ɛad ca n uřum i řgens mařend ad zzayes ggen llajur amecnaw iřennad d fariřennad. Jjem ten ad rařen nitni, ad yrun ařum s simant nsen. ⁸Uca kenniw ad xasen teggem ayiř mařend ad ggen llajur iřennad d fariřennad, war zzayes ttessneqqiřem walu, minzi aqaten d ifinyanen. S uyenni řuyun *ammu* u qqaren ‘Ejj aney ad nrah ad nqeddem tayarst i AREBBI

nney.’⁹ Ejj bnadem ad yarni řxedmet iqeřhen i xasen, řima ad ayes řhan ammu uca war tticcen *ead* taynit i wawařen n ixarriqen.”

¹⁰ Řexdenni ruřen imzeyyaren n řgens d iweqqafen nsen dinni uca nnan i řgens “Ammu i iqqar Fireun ‘Necc war d awem tticcey ca *ead* řum.’¹¹ Ruřen kenniw ad tyarwem ařum mani t i ya ta-fem, maca war xawem tetwakessi walu zi řxedmet nwem.”¹² Řexdenni imbezzee řgens x marra tammurt n Miřra řima ad yrun iyeğ deg wemcan n uřum.¹³ Uca imzeyyaren ziiyaren xasen uca nnan “Kemmmřem řxedmet nwem, kuř ass min i dd-ittasen i kuř ass, am mammec tuya din řexdenni ařum.”¹⁴ Uca twafarcen iweqqafen n ayt n Israyil, inni xasen iggin imzeyyaren n Fireun, nnan *asen* “Mayemmi war tkemmřem řxedmet n usewjed n llajur amecnaw řebda, idennađ lla u *ead* ass-a lla?”¹⁵ Uca usin-dd iweqqafen n ayt n Israyil, řuyyen řar Fireun, nnan “Mayemmi tegged ammu ak-d isemyan nnek?¹⁶ War ittmewci bu uřum i isemyan nnek, waxxa *amenni* qqaren aney ‘Ggem llajur!’ U xzar, aqa isemyan nnek tetten aemud, maca aqa řeib aqa-t d řgens nnek.”¹⁷ Netta yarra-dd “Kenniw texwam, texwam *ařas*. S uyenni teqqarem ‘Jjem aney ad nrař mařend ad nqeddem tayarřt i SIDI.’¹⁸ Ruřen řexxu ad txedmem. Kenniw war tetteřřfem *ead* ařum u ittxeřřa kenniw *ead* ad teqqimem tsebbřem řeabar n llajur!”

¹⁹ Řexdenni zřin iweqqafen n ayt n Israyil, nitni aqa-ten di řařa, minzi itwana “Kenniw war ggur ad tessneqqřem walu zi llajur i dd ittasen i kuř ass.”

²⁰ *Umi* dd-ffyen x Fireun, mřřadafen ak-d Musa d Harun, inni tuya din ibedden řima ad ten rajan.²¹ Nnan *asen* “D SIDI d wenni kenniw ittwařen d wenni xawem i ya iřekmen, minzi kenniw aqa tessarřgem aney řar Fireun d ixeddamen nnes umi d *asen* teggim ssif deg ifassen nsen mařend ad aney nyen.”

SIDI issiweř ak-d Musa umi i d as iqdee rayas

²² Řexdenni idweř Musa řar SIDI, inna “A Sidi, mayemmi tzeyyared x řgens-a, mayemmi d ayi tessqaded?²³ Minzi zeg wami udfey řar Fireun řima ad ssiwřey s yisem nnek, ideğ řgens-a u cek qae war tessenjmed ca řgens nnek.”

6¹ Inna SIDI i Musa “Řexxu ad tžared min i ya ggey i Fireun, minzi s ufus ijeħden ad kenniw yejj ad trařem, *wah*, s ufus ijeħden ad xawem yazzeř zi temmurt nnes.”² Issiweř AREBBI řar Musa, inna as “Necc řiy d SIDI,³ Necc baney-dd i Ibrahim, d Iřaq d Yaequb am Arebbi, Amzemmar x kuřci, maca s yisem inu ‘SIDI’, nitni war d ayi ssinen.”⁴ *Eawed* ssgaeđey řeahd inu akidsen aqa ad *asen* wcey temmurt n Kenean, tammurt mani tuya ttetličen am ibarraniyyen d min di ten tuya d ibarraniyyen.⁵ *Eawed* necc sřiy anixses n ayt n Israyil, inni itteggan Imiřriyyen d isemyan, aqa eeqřey di řeahd inu *akidsen*.⁶ X uyenni ad tinid i ayt n Israyil ‘Necc aqa-yi d SIDI u necc ad kenniw ssuffuyey zi đđquřat i zi xawem sbezzezen Imiřriyyen uca ad kenniw fekkey zi tesmuyi nsen, ad kenniw fdii s wayiř isswiřřden d řeřkamat imyaren.⁷ Uca ad kenniw qebřey d řgens inu uca ad awem iřiy d AREBBI u kenniw ad tessnem belli necc d SIDI, AREBBI nwem, d wenni tuya kenniw issuffuyen zi sadu đđquřat i zi xawem bezzezen Imiřriyyen.⁸ Ad kenniw ssidfey řar temmurt mixef ssgaeđey afus inu mařend ad tt wcey i Ibrahim d Iřaq d Yaequb u necc ad awem tt wcey d řwart, necc d SIDI!”⁹ Ammu i issiweř Musa ak-d ayt n Israyil, maca nitni war sřin ca řar Musa zi ssibbet n řeřřaret n tneřsect d tasmuyi iqeřhen.

¹⁰ Uca issiweř SIDI ak-d Musa, inna¹¹ “Adef řar Fireun, ajeğid n Miřra, tinid as ad idřeq i ayt n Israyil ad ffyen zi temmurt nnes.”¹² Maca Musa issiweř zzat i SIDI, inna “Xzar, ayt n Israyil war řari-dd sřin, mammec i d ayi i ya iseř Fireun u necc *aqa* řari iyencicen war twaxetnen.”

¹³ *Řexdenni issiweř SIDI ƣar Musa d Haru uca yumur iten ad uyuren ƣar ayt n Israyil d Fireun, ajeğid n Miřra, ĥima ad issuffey ayt n Israyil zi temmurt n Miřra.*

Tarwa n Rubin, Simeun d Lawi

¹⁴ *Ina d izeğifen x twacunin zi taddart n ibabaten nsen.*

Tarwa n **Rubin**, amenzu n Israyil, *nitni d* Hanuk d Fallu, Hiřrun d Karmi. D yina d twacunin n Rubin.

¹⁵ Tarwa n **Cimeun** *tuya-ten d* Yamuyil d Yamin d Uhad d Yakin d řuřar d Cawl, mmi n ict n temyart Takeneanit. Ina d tiwacunin n Cimeun.

¹⁶ Ina d ismawen n tarwa n **Lawi** ełahřab asettef n wexřaq nsentuya-ten d Jarcum d Qahat d Marari. Tuya řmijař n tudart n Lawi mya u-sebea u-třatin n isegg^wusa.

¹⁷ Tarwa n **Jarcum** *tuya-ten d* Libna d Cimei ełahřab tiwacunin nsen.

¹⁸ Tarwa n **Qahat** *tuya-ten d* Eamram d Yiřhar d Ĥibrun d Euzziyil. Tuya řmijař n tudart n Qahat mya-třata u-třatin n isegg^wusa.

¹⁹ Tarwa n **Mirari** *tuya-ten d* Mařli d Muci. Ina d tiwacunin n Lawi ełahřab asettef n wexřaq nsen.

²⁰ Uca **Eamram** iksi, Yukabid, eentis, d tamyart, tenni i d as-dd yurwen Harun d Musa. Tuya řmijař n tudart n Eamram mya u-sebea u-třatin n isegg^wusa.

²¹ D tarwa n **Yiřhar** *tuya-ten d* Qurař d Nafej d Dikri.

²² D tarwa n **Uzziyil** *tuya-ten d* Micayil d Alřafan d Sitri.

²³ Uca iksi **Harun** d tamyart Iliřabit, yeğis n Eamminadab, ućmas n Nařcun, tenni i d as-dd yurwen Nadab d Abihu d Alieazar d Itamar.

²⁴ D tarwa n **Qurař** *tuya-ten d* Assir d Alqana d Abiyasaf. D yina d tiwacunin n Iqurařiiyyen.

²⁵ Uca **Alieazar**, mmis n Harun, iksi d tamyart icten zeg yessis n Futiyil tenni i d as-dd yurwen **Finařas**. D yina d izeğifen n ibabaten n Ilawiyyen ełahřab tiwacunin nsen.

²⁶ Aqa i Harun d Musa i umi inna SIDI “Suffyem ayt n Israyil zi temmurt n Miřra *twasettfen* ełahřab *iseddiyyen n řeeskar* nsen.” ²⁷ D yina i issiwřen ak-d Fireun, ajeğid n Miřra, ĥima ad ssuffyen ayt n Israyil zi Miřra, Musa d Harun *nitni d* ina. ²⁸ Deg wass nni tuya SIDI issiweř ak-d Musa di temmurt n Miřra. ²⁹ Aqa issiweř SIDI ak-d Musa, inna “Nec aqa d SIDI i ģiř! Marra min d ac qqareř, ini t i Fireun, ajeğid n Miřra.” ³⁰ *Xenni* inna Musa zzat i SIDI “Aqa-yi nec ƣari iyen-cicen war itwaxetnen, mammec i ƣa igg *xenni* ad ƣari iseğ Fireun?”

Musa d Harun ruřen ƣar Fireun twařa nneđni

7¹ Inna SIDI i Musa “Xřar, nec aqa ggiř cek d AREBBI i Fireun d umac Harun ad ac yiři d anabi i cek. ² Cek ad tinid marra min zi cek i ƣa umureř uca Harun, umac, ad issiweř ak-d Fireun, ĥima ad yejj ad ffyen ayt n Israyil zi temmurt nnes. ³ Nec ad ssqesřey uř n Fireun uca ad kettareř řećamat d řećjaye inu di temmurt n Miřra, ⁴ Maca Fireun war ƣarwem-dd isřřessi u nec ad ssidfey afus inu di Miřra uca ad ssuffyey řeeskarat inu, řgens inu, ayt n Israyil, zi temmurt n Miřra s řeřkam imyaren. ⁵ Ad ssnen Imiřriyyen belli nec d SIDI i ģiř, xmi i ƣa sswizzdeř afus inu x Miřra uca ad ssuffyey ayt n Israyil zi řwest nsen.”

⁶ Uca ggin Musa d Harun muxas d asen yumur SIDI, *wah*, amenni i ggin. ⁷ Tuya Musa d ijj n bna-dem n tmanyin n isegg^wusa u Harun n třata u-tmanyin n isegg^wusa, řami ssiwřen ak-d Fireun.

⁸ Uca issiweř SIDI ak-d Musa d Harun, inna ⁹ “Xmi i ƣa issiweř Fireun akidwem uca ad yini ‘Sec-

nem ayi ict n lmuzejizal', xenni ad tinid i Harun 'Ṭtef aekkaz uca n̄dar it zzat i Fir̄eun ħima ad idweř d ict n řhaycet.' ” ¹⁰ Udfen *xenni* Musa d Harun ħar Fir̄eun uca ggin muxas *i d asen* yumur SIDI. In̄dar Harun aemud nnes zzat i Fir̄eun d imsexxaren nnes uca idweř d ict n řhaycet. ¹¹ Řexdenni iřaya-dd eawed Fir̄eun imiyisen d iseh̄haren uca uřa d tarwa-ya n tseh̄hart n Miřra ggin eawed amenni kifikif s tmegga nsen n swadday swadday. ¹² In̄dar kuř ijjen aemud nnes uca idweř d ict n řhaycet. Maca aemud n Harun isarđ iemad nsen. ¹³ Uř n Fir̄eun idweř iqseř u war yarsen isři ca, ammu i tuya d asen inna eawed SIDI.

Tes̄a n jirayeh̄

¹⁴ Řexdenni inna SIDI i Musa “Uř n Fir̄eun idweř iqseř, war ix̄s ad yejj ad iffeř řgens. ¹⁵ Ruř tiwecca ħar řřbeř ħar Fir̄eun. Xzar netta ad iffeř ħar waman. Cek bedd ħar tma n iřzar arendad nnes uca egg deg ufus nnek aemud nni idewřen d ict n řhaycet, ¹⁶ ad as tinid “SIDI, AREBBI n Ieibraniyyen issekk ayi-dd ħark, inna “Ejj ad irah̄ řgens inu, ħima ad ayi iebed di řexřa. Aqa da, ař řexxu war tersed ad tseğed.” ¹⁷ Ammu i iq̄ar SIDI “S man aya ggur ad tessned belli necc d SIDI. Xzar necc ggureř ad wteř s weemud i ħari deg ufus aman i iğan deg iřzar uca ad dewřen d idammen. ¹⁸ Iseřman i iğan deg iřzar ad mmeten uca ad yurseđ iřzar, ad eiffen Imiřriyyen ad swen aman n yeyřar.” ¹⁹ Inna SIDI eawed i Musa “Ini i Harun ‘Ksi aemud nnek, swiz̄zeđ afus nnek x waman n Miřra, x tyezratin nnes, x iyezran nnes, x iyeřmamen nnes d x marra tiyermamin uca ad dewřen d idammen. Ad dewřen d idammen x marra tammurt n Miřra, uřa di řeqcue n ukeccuđ d wezru.’ ”

²⁰ Igga Musa d Harun muxas *asen* yumur SIDI. Issgāeēd Harun aekkaz, iwta aman nni tuya deg iřzar qibač i tiř̄tawin n Fir̄eun d imsexxaren nnes uca **marra aman inni tuya deg iřzar dewřen d idammen.** ²¹ Mmuten iseřman inni tuya deg yeyřar uca yurřuđ yeyřar ařami dewřen Imiřriyyen war zem̄maren ad zzayes swen aman uca dewřen *waman* d idammen di marra tammurt n Miřra. ²² Maca tarwa n tseh̄hart n Miřra ggin amenni s tmegga nsen n swadday swadday ařami uř n Fir̄eun idweř iqseř, u netta war ħarsen iss̄hessi ca, am mammec d asen tuya inna SIDI. ²³ Inneq̄reb Fir̄eun uca yudeř ħar taddart nnes uca war iggi uř nnes ead di man aya.

²⁴ Marra Imiřriyyen ħzin x tma n yeyřar maħend ad afen aman n tessit, minzi war zem̄maren ad swen aman n yeyřar. ²⁵ Edun setta n wussan awarni řami iwta SIDI iřzar.

²⁶ Uca inna SIDI i Musa “Adef ħar Fir̄eun, ini as ‘Ammu i iq̄ar SIDI: Ejj ad iffeř řgens inu ħima ad ayi iebed. ²⁷ Mařa tugid ad ten tejjed ad raħen, aqa ggureř ad wteř marra tammurt nnek s iqarqriwen ²⁸ uca iřzar ad issfufiy x iqarqriwen inni *zzayes-dd* i ħa iggaeden, ad adfen di taddart nnek u deg wexxam nnek n yiđeř, x qama nnek, di taddart n imsexxaren nnek, u x řgens nnek, u eawed deg ifarranen nnek u di tbeqyin nnek. ²⁹ Uca iqarqriwen ad gāeēden x řgens nnek u x marra imsexxaren nnek.’ ”

8 ¹ Inna SIDI eawed i Musa “Ini i Harun, swiz̄zeđ afus nnek s uekkaz nnek x tyezratin, x iyezran uřa x iyeřmamen, sgāeēd iqarqriwen x temmurt n Miřra.” ² Uca isswiz̄zeđ Harun afus nnes x waman n Miřra uca **gāeēden-dd iqarqriwen uca dřin tammurt n Miřra.** ³ Uca tarwa n tseh̄hart ggin kifikif s tmegga nsen n swadday swadday uca ssgāeēden-dd iqarqriwen x temmurt n Miřra. ⁴ Iřaya Fir̄eun i Musa d Harun, inna asen “Zağem s řağay i SIDI ħima ad iksi iqarqriwen xafi d x řgens inu, uca xenni ad jjeř ad iffeř řgens maħend ad qed̄dmen tayarřt i SIDI. ⁵ Inna Musa i Fir̄eun “Ad ac jjeř řħurmet maħend ad d ayi tinid meřmi i ħa z̄zağey xak d x imsexxaren nnek d x řgens nnek, maħend ad ssuffyeř iqarqriwen xak d x tudrin nnek, ad qqimen deg yeyřar waha.” ⁶ Netta inna as “Tiwecca.” Yarra Musa “Ad yiři am mammec tennid ħima ad

tessned belli war *din* iġi ħed amecnaw SIDI, AREBBI nney. ⁷ Uca iqarqriwen ad mmekksin xak d x tudrin nnek uṛa x imsexxaren nnek d x ṛgens nnek, ad qqimen deg yeyzar waha.” ⁸ *Řexdenni* iffey Musa d Harun x Fireun uca iṛaya Musa i SIDI di ssibbet n iqarqriwen inni tuṛa igga d *jjriħect* x Fireun. ⁹ Uca igga SIDI am mammec dd-ittas ak-d wawaṛ n Musa uca mmuten iqarqriwen, u *weddaren* zi tudrin, zi řemraħat u zeg iyyaren. ¹⁰ Uca ssmunen ten di ieurrac u tammurt turşuḍ zzaysen. ¹¹ *Řami* izra Fireun belli aqa bñadem izemmar ad yarr nnefs, isseqseħ uṛ nnes uca war ṛarsen issħess, am mammec tuṛa inna SIDI.

¹² *Řexdenni* inna SIDI i Musa “Ini i Harun, ‘Swizzeḍ aėekkaz nnek, tewted acaṛ n temmurt maħend ad idweṛ d nnamus x marra tammurt n Mişra.’ ” ¹³ Uca ammu i iggin, maṛar Harun isswizzeḍ afus nnes ak-d uėekkaz nnes, iwta acaṛ n temmurt, wenni idewṛen d nnamus, ammu deg iwdan uṛa di řmaṛ. **Marra acaṛ n temmurt idweṛ d nnamus** di marra tammurt n Mişra. ¹⁴ Uca tarwa n tseħħart ggin tizemmar nsen amenni *ėawed* s tmegga nsen n swadday swadday, maħend ad jjen nnamus, maca war zemmare. Tuṛa nnamus x iwdan d x řmaṛ. ¹⁵ *Řexdenni* nnan tarwa n tseħħart i Fireun “D man aya d aḍaḍ n AREBBI.” *Maca* isseqseħ uṛ n Fireun nnes uca war dd-ṛarsen iseġ ca, am mammec tuṛa inna SIDI.

¹⁶ Uca inna SIDI i Musa “Tiwecca kkar zic, tbedded zzat i Fireun. Aqa da netta ad iffey ṛar tma n waman, ad as tinid ‘Ammu iqqar SIDI: Ejj ad irah ṛgens inu, ħima ad ayi iebed!’ ” ¹⁷ Minzi maṛa war tejjid ṛgens inu ad irah, aqa da, necc ad xak ssekkey marra iyṛafen n ibeėėac, x ixeddamen nnek, x ṛgens nnek, x tudrin nnek, aṛ i ṛa twaccurent tudrin n Imişriyyen s marra iyṛafen n ibeėėac uca amenni uṛa d tammurt mani *zeddyen*. ¹⁸ Deg wass nni ad ssħuzey tammurt n Jucan mani izeddey ṛgens inu, ħima war din ttiṛin weyṛafen n ibeėėac ħima ad tessned belli necc d SIDI di řwest n temmurt. ¹⁹ Uca ad ggey ijj n *ttaman* n weşṛah jar ṛgens inu d wenni nnek. Tiwecca ad tiṛi řečṛamet-a.’ ” ²⁰ Uca ammu i igga SIDI. **Usin-dd marra iyṛafen n ibeėėac** x taddart n Fireun, x tudrin n imsexxaren nnes u x marra tammurt n Mişra uca tetwaxarreb temmurt s iyṛafen n ibeėėac. ²¹ *Řexdenni* iṛaya Fireun i Musa d Harun, inna asen “Ruħem, tqeddmem tayarşť i AREBBI nwem di temmurt-a.” ²² Yarra-dd Musa “War dd-yusi ad negg ammu, minzi ad nqeddem tayarşť i SIDI, AREBBI nney, *min iġan* d jjeifect n Imişriyyen. Aqa da, maṛa nqeddem d tayarşť zzat i titṭawin n Imişriyyen *min iġan* d jjeifect nsen, ma war d aney tarejjmen ca? ” ²³ Ejj aney ad nraħ ticṛi n tṛata n wussan di řexṛa ħima ad nqeddem tayarşť i SIDI, AREBBI nney, am mammec d aney i ṛa yumur netta.” ²⁴ *Xenni* inna Fireun “Nec ad kenniw jjeṛ ad traħem uca ad tqeddmem tayarşť i SIDI, AREBBI nwem di řexṛa, maca waxxa amenni war ttriħem tiggwjem. *Žaġem uṛa xafi.* ” ²⁵ Yarra-dd Musa “Aqa da, ggurey ad ffeyey xak, ad zṛaġey i SIDI ħima ad ikkes tiwec-ca iyṛafen n ibeėėac x Fireun, x imsexxaren nnes uṛa x ṛgens nnes. Maca ittxeşsa Fireun war ixeddeč twaṛat nneḍni, war ittejji ad irah ṛgens maħend ad iqeddem tayarşť i SIDI.” ²⁶ *Řexdenni* iffey Musa x Fireun uca izzuġ i SIDI. ²⁷ Igga SIDI elahsab awaṛ i *inna* Musa uca ikkes iyṛafen n ibeėėac x Fireun, x imsexxaren nnes, uṛa x ṛgens nnes. War iqqim uṛa d ijj n *ubeėėuc*. ²⁸ Maca Fireun isseqseħ uṛ nnes twaṛat-a *ėawed*, war iiji ad irah ṛgens.

9 ¹ *Řexdenni* inna SIDI i Musa “Adef ṛar Fireun, ini as ‘SIDI, AREBBI n Ieibraniyyen iqqar ammu: Ejj ad irah ṛgens inu, maħend ad ayi iebed. ” ² Minzi maṛa tugid ad ten tejjed ad raħen uca ad ten tetṭfed *ėad* ktar, ³ aqa da, afus n SIDI ad iṛqef řebhayem nnek inni iġan deg iyyar, iysan, iyyaṛ, iṛeyman, ifunasen d tfunasin d wuġi s yijj n ttacun iqeshen aṭṭas. ⁴ Ad ifarz SIDI jar řebhayem n ayt n Israyil d řebhayem n Imişriyyen, ħima war ittmetti walu zi marra min iġan n ayt n Israyil.’ ” ⁵ Uca SIDI ineyyec ict n řweqt umi iqqar “Tiwecca ad igg SIDI man aya

di temmurt.” ⁶ Tiwecca nnes igga SIDI deqq nni uca mmuten marra řebhayem n Miřra, maca zi řebhayem n ayt n Israyil war temmut uřa d ict zzaysent. ⁷ Uca issekk Fireun *ijjen*, uca aqa da, war temmut uřa d ict zi řebhayem n ayt n Israyil. Maca uř n Fireun idweř iqseř uca war iji ad iffey řgens.

⁸ Inna SIDI i Musa d Harun “Ksim uru n iyyeđ zi tefqunt uca ad t isszuzzar Musa deg ujenna qibač i tiřawin n Fireun. ⁹ Ad idweř iyyeđ d taejjajt ifsusen x marra tammurt n Miřra uca ad yiři d tiřebba s řewei x iwdan u x řmař di marra tammurt n Miřra.” ¹⁰ Uca ksin iyyeđ zi tefqunt *am* tuya bedden zzat i Fireun uca isszuzzar it Musa deg ujenna uca idweř d **tiřebba s řewei** amenni x iwdan uřa di řmař. ¹¹ Uca tarwa n tseřřart war zemmaren ad qqimen bedden zzat i Musa di ssibbet n tiřebba, minzi *tiřebba* řekment iseřřaren d marra Imiřriyyen. ¹² Maca SIDI isseqseř uř n Fireun ař mani war d asen iseř ca, am mammec tuya inna SIDI i Musa.

¹³ *Řexdenni* inna SIDI i Musa “Tiwecca kkar zic, tbedded zzat i Fireun uca ini as ‘SIDI, AREBBI n Ieibraniyyen iqqar ammu: Ejj ad irah řgens inu, mařend ad ayi iebed. ¹⁴ Minzi twařat-a necc ad cek řeqfey deg wuř s marra jrayeř inu, cek d imsexxaren nnek d řgens nnek, řima ad tessned belli war iři řed amecnaw necc di marra tammurt. ¹⁵ Minzi *ead* řexxu tuya zmarey ad sswizzdey afus inu řima ad cek wtey uřa d řgens nnek s řtaeun uca tuya izmar ad tetwateřřid zi temmurt. ¹⁶ Maca s tidett necc ssbeddey cek řima ad ac ssecney jjeřd inu uca řima ad itwacennee isem inu di marra tammurt. ¹⁷ Ma tettegged *ead* tiinkrifin řidd i řgens inu řima war ten tejjid ad rařen? ¹⁸ Aqa da, tiwecca řar tsaeet-a necc ad arrey taburri ideqřen ad tewwet, *taburri* i war tuyi eemmarř di Miřra zeg wass i di tetwabna ař řexxu. ¹⁹ *Xenni* sekk řexxu *iwdan*, ad ssidfen řebhayem marra min řark deg iyyar řar daxeř. Kuř bnadem niy d řmař wenni i řa itwafen deg iyyar, war t ssidfen řar *daxeř* taddart, ad xas-dd tewđa tebrurri uca nitni ad mmten.’ ” ²⁰ Inni igg^weden awař n SIDI zeg imsexxaren n Fireun, jjin isemyan nsen d řebhayem nsen arewřen řar daxeř di tudrin. ²¹ Maca wenni war ittiqqen s wuř nnes awař n SIDI, aqa ija isemyan nnes d řebhayem nnes deg iyyar. ²² *Xenni* inna SIDI i Musa “Swizzed afus nnek řar ujenna uca ad tiři tebrurri x marra tammurt n Miřra, x iwdan, x řmař, x marra afsu n yeyyaren di temmurt n Miřra.” ²³ *Xenni* isswizzed Musa řar uekkaz nnes řar ujenna uca **SIDI igga ajja d tebrurri uca tesswizzed tmesi řar temmurt**. *Ammu* igga SIDI mařend ad tewwet tebrurri x temmurt n Miřra. ²⁴ Tuya *din* taburri d tmesi ixegđen s tebrurri. Anect tejhed *temyar* ařas, war tuyi eemmarř di marra tammurt n Miřra zeg wami tuya tedweř d ijj n řgens. ²⁵ Uca tewta tebrurri x marra tammurt n Miřra, x marra min tuya deg iyyar, am x iwdan am x řmař. Tewta tebrurri *eawed* x marra afsu deg iyyar uca twarzent marra tcejjura n řexřa. ²⁶ Myir tammurt n Jucan, mani iřa iřan ayt n Israyil, war tewti tebrurri.

²⁷ *Řexdenni* issekk Fireun ad řayan i Musa d Harun uca inna asen “Necc xđiy twařat-a. SIDI, aqa-t d amsegged uca necc d řgens inu d ieffanen. ²⁸ Žağem s řağay i SIDI, minzi icfa, ttzawgey ad issbedd ajja n AREBBI uřa d taburri. Necc ad kenniw jjeř ad trařem, war kenniw ttetřfey ca *ead danita*.” ²⁹ *Xenni* inna as Musa “Meřmi i řa ffey zi tendint ad sswizzdey ifassen inu řar SIDI uca ad ibedd wajja, war tettiři *ead* tebrurri, mařend ad tessned belli tammurt aqa-tt n SIDI. ³⁰ Maca xak d x ixeddamen nnek, aqa ssney *mazal* war tegg^wedem ca zi SIDI AREBBI.” ³¹ Tiffest d temzin tuya twařeqfen, minzi timzin tuya-ten s tidrin d tiffest inewwar. ³² Maca irden d axertan war twařeqfen ca, minzi tuya-ten war dd-ffiyen *ead*. ³³ Uca yuyur Musa x Fireun, iffey zi tendint uca iksi ifassen nnes řar SIDI. *Řexdenni* ibedd wajja d tebrurri uca bedden ibuda n wenřar x temmurt. ³⁴ Umi izra Fireun belli anřar d tebrurri d wajja bedden, ixđa *ead* ktar uca isseqseř uř nnes, netta d ixeddamen nnes. ³⁵ Uca uř n Fireun yarni di řeqsařet, war iji ad irah ayt n Israyil, am mammec tuya inna SIDI i Musa.

10¹ *Xenni inna SIDI i Musa “Adef ɣar Fireun, minzi necc ssqesheɣ uŕ nnes d wuŕ n ixeddamen nnes, ħima ad ggeɣ řeċċamat-a i iġan inu di řwest nnes* ² *u ħima ad tħajid deg imezzuɣen n mmic d ayyaw nnek min ggiɣ di Miřra d řeċċamat i ggiɣ jarasen, maħend ad tessnem belli necc d SIDI.”* ³ *Řexdenni yudef Musa d Harun ɣar Fireun, nnan as “SIDI, AREBBI n Ieibraniyyen inna ‘Meċħaŕ i ɣa tekked tugid ad tehwid ɣar wudem inu? Ejj ad irah řgens inu ħima ad ayi iebed.* ⁴ *Minzi maŕa tugid ad tejjed ad irah řgens inu, aqa ggureɣ zi tiwecca ad ssidfeɣ tamurɣi ɣar temmurt nnek.* ⁵ *Ad dřen udem n temmurt aŕ war izemmar ħed ad ittwaŕa tammurt uca ad ccen řbaqqiyyet i itwanejmen, min d awem iqqimen ead awarni i tebrurri. Ad ccen eawed marra ticejjura i dd-iɣemmyen akidwem deg iyyar.* ⁶ *Uca ad ccurent tudrin nnek d tudrin n ixeddamen nnek d tudrin n marra Imiřriyyen. Man aya war t żrin eemmarř ibabaten nnek d řejdud n ibabaten nnek zeg wami ten tuɣa x temmurt ɣar wass-a.” Uca idweŕ-dd netta, ismeħ di Fireun.* ⁷ *Nnan as ixeddamen n Fireun “Aŕ meŕmi i d aneɣ i ɣa yiři wanita d taxceft? Ejj ad raħen iryazen nni maħend ad eebden SIDI AREBBI nsen! Ma war tessined ead belli Miřra aqa tetwaxarreb?”* ⁸ *Řexdenni ssiwden Musa d Harun eawed ɣar Fireun, inna asen “Ruħem, eebdem SIDI, AREBBI nwem! Ini ayi, min enan, inni ixsen ad raħen?”* ⁹ *Inna Musa “Ad nraħ s imezɣanen nney d imeqqranen nney, s tarwa nney d yessitney, s wuġi nney d ifunasen d tfunasin nney, minzi ɣarney ijj n řeid i SIDI.”* ¹⁰ *Xenni yarra-dd xasen “Ad yiři SIDI akidwem maŕa ad jjeɣ ad traħem kenniw d iħenjiren imezɣanen nwem. Xzarem, aqa din tazura zzat i wudmawen nwem!* ¹¹ *Amenni war tt teggem. Jjem ad eebden yeryazen ijeħden i SIDI, minzi d man aya i tettexsem.” Uca uzzřen xasen zi qibaċ i wudem n Fireun.* ¹² *Xenni inna SIDI i Musa “Swizzeċ afus nnek x temmurt n Miřra ħima tamurɣi ad tgaæed x temmurt n Miřra maħend ad tecc marra afsu aziza n temmurt min iceċen x tebrurri.”* ¹³ *Isswizzeċ Musa ɣar weemud nnes x temmurt n Miřra uca issuċ SIDI ijj n usemmiċ n ccarq x temmurt war iqetċin marra ass nni d marra ġiřet nni. Uca ɣar řřbeħ yiwi-dd usemmiċ tamurɣi.* ¹⁴ **Tgaæed tmurɣi x marra tammurt n Miřra**, tseyyeħ x marra jwayeh n Miřra. Aqa tuɣa řħaŕ iwear aċas. Tamurɣi amecnaw tanita war tt tuɣi qbeŕ uca war tettiři eemmarř zi ssa ɣar zzat. ¹⁵ *Aqa dřint udem n marra tammurt aŕ tessutem temmurt. Uca ccint marra afsu n temmurt d marra řyiġet n tcejjura i tuɣa iqqimen zi tebrurri, war iqqim bu tuzzizewt di tcejjura niɣ deg ufsu deg iyyar x marra tammurt n Miřra.* ¹⁶ *Řexdenni iŕaɣa Fireun deɣya i Musa d Harun, inna “Aqa xċiɣ ak-d SIDI, AREBBI nwem, uŕa akidwem.* ¹⁷ *Ttazawgeɣ řexxu ad ayi tsamħem x uxeċtu inu twaŕat-a u zaġem s řaġaɣ i SIDI, AREBBI nwem, ħima ad xafi ikkes řmewt-a waha.”* ¹⁸ *Uca iffey zi senni x Fireun uca izzuġ ɣar SIDI.* ¹⁹ *Xenni ijja SIDI ad dd-ieqeb usemmiċ i dd-yusin zi řɣarb, issmuċti it aċas uca ikkes usemmiċ tamurɣi, inċar itt di Řebħar n Uɣanim. War teqqim uŕa d ict n tmurɣi di marra jwayeh n Miřra.* ²⁰ *Maca isseqseħ SIDI uŕ n Fireun aŕami war iiji ayt n Israyil ad raħen.*

²¹ *Xenni inna SIDI i Musa “Swizzeċ afus nnek ɣar ujenna uca ad tiři taġest x temmurt n Miřra, aŕ ɣa tafed manwen mma ad tt iħada.”* ²² *Iswizzeċ Musa afus nnes ɣar ujenna uca tehwa-dd taġest x marra tammurt n Miřra, tŕata n wussan.* ²³ *Uŕa d wenni war izri wennedni. Uŕa d ijj war ikkar zeg wemcan nnes tŕata n wussan. Maca marra ayt n Israyil tuɣa ɣarsen tifawt deg wemcan mani tuɣa zeddyen.* ²⁴ *Řexdenni iŕaɣa Fireun i Musa, inna “Ruħem, teebdem SIDI! Jjem waha ad iqqim wuġi nwem d ifunasen d tfunasin nwem. Maca tzemmarem ad dd-tawyem iħenjiren imezɣanen.”* ²⁵ *Yarra-dd xas Musa “Ittxeřsa cek eawed ad aneɣ tewced deg ufus tiɣarša uŕa d tiɣarša n wecmaċ maħend ad nzemmar ad ten nessewjed i SIDI, AREBBI nney.* ²⁶ *Uŕa d řebħayem nney ittxeřsa ad raħent akidney, war ittyimi uŕa d ijj n ucenkrud, minzi zzaysen i ɣa neksi ħima ad neebed i SIDI, AREBBI nney, minzi war nessin s minzi i ɣa neebed SIDI, AREBBI nney, aŕ din i ɣa naweċ.”* ²⁷ *Maca SIDI isseqseħ uŕ n Fireun uca yugi ad ten yejj ad raħen.* ²⁸ *Inna as Fireun*

“Agg^wej xafi! H̄da h̄ima war t̄zarred *ead* udem inu, minzi ass i ȳa t̄zared udem inu, ad temted!”
²⁹ Inna Musa “Nican i tennid, war ȳarrey *ead* udem nnek!”

11 ¹ Inna SIDI i Musa “Ad řeqfey *ead myir* s ict n jjriħect x Fireun d Miřra. Awarni ta ad kenniw yejj ad traħem ssa. Ȳar uneggar xmi kenniw i ȳa yejj ad traħem, ad xawem yaz̄eř kenniw ssa marra. ² Siweř řexxu deg imezzuȳen n řgens maħend ad ittar kuř aryaz zeg wajjar nnes u kuř tamȳart zi tajjart nnes řeqc̄ue n nnuqart d wureȳ.” ³ Uca SIDI iwca as i řgens nniemet di tiřtawin n Imiřriȳyen. Eawed tuȳa Musa d ijj weryaz s ccan ameqqran di tiřtawin n imsexxaren n Fireun u di tiřtawin n řgens di marra tammurt n Miřra. ⁴ Inna Musa “Ammu i inna SIDI ‘Ȳar wezyen n ģiřet necc ad eȳuȳ di řwest n Miřra ⁵ uca ad mmten marra imenza n temmurt n Miřra, zeg umenzu n Fireun wenni iqqimen x řearc n tgeldit ȳars ař umenzu n tesmeyt tenni iqqimen awarni i tsirt *tharri imendi* uřa d marra imenza n řebhayem. ⁶ Ad din tiři ict n tyuȳyit d tameqqrant x marra tammurt n Miřra i war tuȳi eemmarř niȳ eemmarř *ead* ad tiři. ⁷ Maca x marra ayt n Israyil, zeg iwdan ař řmař war d as ittebhez uřa d ijj n weqzin iřes nnes, maħend ad tessnem belli SIDI ittegg řfarz jar Imiřriȳyen d Israyil. ⁸ Xenni ad ȳari dd-hwan marra imsexxaren nnek, ad uȳaren zzati, ad inin “Ffey cek d marra řgens i cek iȳeffaren deg iřuraf nnek. Awarni man aya necc ad ffeyȳ.’” Uca iffey x Fireun am iħma ařtas s uxeyyeq. ⁹ Aqa inna SIDI i Musa “Fireun war d awem ittesři ca, h̄ima ad mmarenȳent řeeřamat inu di temmurt n Miřra.” ¹⁰ Aqa ggin Musa d Harun marra řeeřamat-a zzat i wudem n Fireun, maca SIDI tuȳa isseqseħ uř n Fireun ařami war iiji ad dd-ffȳen ayt n Israyil zi temmurt nnes.

Asbeddi n tayarřt n uȳeddu - ‘Pasxa’

12 ¹ Issiweř SIDI ak-d Musa d Harun di temmurt n Miřra, inna ² “Ȳur-a ad awem ȳiři d amezwar n uyur. Ad awem ȳiři wa i kenniw d amezwar n uyuren n usegg^was. ³ Siweř ȳar marra tamesmunt n Israyil, tinid “Deg wass wiss eecra ad iksi kuř ijj i yixef nnes ijj n izmar x *marra twacunt* n taddart i *dd-iqqarsen* zeg ibabaten, iȳ n izmar x ict n taddart. ⁴ Maca mařa rağ n taddart tuȳa imȳi i yizmar, xenni ittxeřřa ad iksi ak-d wajjar nnes yudsen ȳar taddart nnes uca zi jjiħet n yezmar xenni ad tewtem řeħsab n řqedd n iwdan d min i ȳa yecc kuř iijen. ⁵ Ad ȳiři d izmar icnan qae, awtem n yijȳ n usegg^was. Ad t teksim zeg iħuřiȳyen niȳ zeg iȳayȳen. ⁶ Ad t txemmřem ař ass arbeřtac zeg uyur nni uca ad as iȳarř marra agraw n tmesmunt n Israyil jar uȳecci d tmeddit. ⁷ Ad ksin ca zeg idammen uca ad t ggen x tnayen n ředřuf i iğan ȳar uȳezdis n tewwart u x tnebdar sennej i tewwart n tudrin mani i t ȳa ccen. ⁸ Ad ccen aysum di ģiřet nni, aysum icenfen ȳar tmessi s weȳrum břa antun. Ad t ccen s weřsu yarzeg. ⁹ War t ttettem ca d aziza niȳ ingg^wa deg waman, maca ittxeřřa ad ȳiři icnef di tmessi, ak-d uzeğif nnes d iȳaren nnes d waȳan nnes. ¹⁰ War zzayes ttejjim walu ȳar řřbeħ, maca min zzayes i ȳa iqqimen ȳar řřbeħ, ad t tceȳdem di tmessi. ¹¹ Ammu i d awem ittxeřřa kenniw ad t teccem: tajeinna nwem ad tiři teȳyes, tisira nwem deg iȳaren nwem u aeekkaz nwem deg ufus nwem uca ad t teccem s tazřa. Aqa-t d *tayarřt n useȳdu n SIDI*. ¹² Minzi di ģiřet-a, necc ad eȳuȳ x temmurt n Miřra uca ad wteȳ marra imenza di temmurt n Miřra, ammu deg iwdan uřa di řmař uca ad ssiwȳey řeħkam inu x marra irebbiten n Miřra, necc d SIDI! ¹³ Uca idammen ad awem iřin d ict n řeeřamet x tudrin mani tzeddyem. Mařa zriȳ idammen, **ad xawem eȳuȳ**. War tettiři jjriħect iteħħan jarawem, xmi i ȳa wteȳ tammurt n Miřra. ¹⁴ Ass-a ad awem ȳiři d ijj n wass i řidaret uca ad zzayes tȳeȳȳdem i SIDI. Aqa-tt d ict n tewřiȳyet i řebda i *marra řejȳuř* nwem h̄ima ad zzayes tȳeȳȳdem. ¹⁵ Setta n wussan ad teccem aȳrum břa antun. Nican deg wass amezwaru ad tessuffȳem antun zi tudrin nwem, minzi man wen mma i ȳa iccen ca s wentun, zeg wass amezwaru ař ass wiss seba,

bnadem nni ad itwaqess zi Israyil. ¹⁶ Deg wass amezwaru ad yiři ijj n umuni iqeddsen uca *εawed* deg wass wiss sebea ad din yiři ijj n umuni iqeddsen. Uřa d ict n řxedmet war tettwagg ca deg wass nni. Myir min i řa yecc kuř ijj, d man aya waha i d awem řa itwasewjed. ¹⁷ Ad teřdam řeid n weyrum břa antun, minzi deg wass nni aqa ssuffyeř kenniw zi temmurt n Miřra. Ad teřdam ass-a i *marra* řejyuř nwem, aqa-tt d ict n tewřiyet i řebda. ¹⁸ Deg uyur amezwaru, deg wass wiss arbeřac zeg uyur, di řiřet, ad teccem ařum břa antun ař řiřet n wass wařit u-εicrin zeg uyur. ¹⁹ Sebea n wussan war ittiři wentun di tudrin nwem, minzi man wen mma i řa iccen min iřan s wentun, uřa d abarrani niř d mmis n temmurt, bnadem nni ad itwaqess zi tmesmunt n Israyil. ²⁰ War ttettem walu min iřan s wentun. Di marra tizeddiřin nwem ad teccem ařum břa antun.’ ”

²¹ Iřaya Musa i marra imyaren n Israyil, inna asen “Ruřem mařend ad teksim i yixef nwem uca i twacunin nwem *ijjen* zeg wuři uca řarřem *tayarřt* n useedu. ²² Třfem ict n tqebbiđt n tēlřet, syeđsem tt deg idammen inni iřan deg ict n třebři, truccem xenni zeg idammen i iřan di třebři x tnebdar sennej i *tewwart* u x tnayen n řeđruf řar uyezdis n *tewwart*. Uřa d ijj zzaywem war dd-itteffey zi tewwart, ař řřbeř war itteffey řed zi taddar nnes. ²³ Minzi SIDI ad iřwa x *temmurt* mařend ad iwwet Imiřriyyen, maca xmi i řa iřar idammen x tnebdar sennej u x tnayen n řeđruf n *tewwart*, xenni ad iedu SIDI tawwart nni, war itteři amteřřay ad yadef řar tudrin nwem řima ad iwwet. ²⁴ Hřam awař-a i *nny*, aqa-t d tawřiyet i kenniw u i tarwa nwem i řebda. ²⁵ Ad yiři, xmi i řa tadřem řar temmurt tenni d awem i řa yewc SIDI, am mammec inna netta, ad teřdam aēbad-a n řidaret. ²⁶ Uca x minni d awem i řa inin tarwa nwem ‘Min ixs ad yini weēbad-a n řidaret i kenniw?’, ²⁷ ad tinim kenniw ‘Aqa-tt d *tayarřt* n useedu i SIDI wenni isseedun x tudrin n ayt n Israyil di Miřra, umi iwa Imiřriyyen uca ifekk tudrin nney.’ ” Řexdenni yuđar řgens uca qqunřren. ²⁸ Ruřen ayt n Israyil uca ggin am mammec ten yumur SIDI i Musa d Harun u ammu i tt ggin.

Jjriřect wiss εecra

²⁹ Tuřa řar wezyen n řiřet umi SIDI iwa marra imenza di temmurt n Miřra s řmewt, zeg umenzu n Fireun wenni iqqimen x řearc ař amenzu n umehbus i iřan di řehbes uřa d marra imenza n řebhayem.

³⁰ Ikkar Fireun di řiřet nni, netta d marra ixeddamen nnes d marra Imiřriyyen uca tuřa din ict n tyuyyit temřar minzi war tuři uřa d ict n taddar mani war iři umetti. ³¹ Uca iřaya-dd i Musa d Harun s řiřet, inna asen “Kkarem, teffyem zi řwest n řgens inu, kenniw jmiε ak-d ayt n Israyil, ruřem, tēbdem i SIDI, am mammec tennam kenniw. ³² Awyem uři nwem d ifunasen d tfunasin nwem, am mammec tennam, u ruřem uca tbarkem ayi necc εawed!” ³³ Zeyyaren Imiřriyyen ařřas x řgens mařend ad ten ssekken zi temmurt s uqeřeř, minzi nitni nnan “Aqa neccin marra d imettan!” ³⁴ Uca yiwi řgens arecti nnes, qbeř mma ad inđu uca tibeřyin nnden tent řar warruđ nsen x řyadřin nsen. ³⁵ Aqa ggin ayt n Israyil εlařsab awař i d *asen* inna Musa, ttaren řeqcε n nnuqart d wureř d warruđ. ³⁶ SIDI iwca řgens nniemet di tiřřawin n Imiřriyyen, wcin asen min ttaren, u *ammu* ikeccđen nitni Imiřriyyen.

³⁷ Kksen ayt n Israyil iqiđan nsen, uyuren zi Raεamsis řar Sukkut, *tuřa-ten* εřařař di setta-myat-ařaf x iđaren, twařesben iryazen ijeħden waha, břa iřenjiren. ³⁸ Igaεeed akidsen ijj n ubarru imřar n εřam kuř *iwdan*, xenni εawed uři d ifunasen d tfunasin, aqa-tt d ict n třimart n řebhayem temřar ařřas. ³⁹ S warecti i kidsen dd-iwyen zi Miřra, gg^win tiřřirin břa antun minzi war tuři εad ismim minzi tuřa uzzřen-dd xasen zi Miřra u war zmiren ad bedden mařend ad ssweiden macca. ⁴⁰ Tuřa řmijař n tzeddiřt n ayt n Israyil di Miřra, řmijař i *din* izedyen, arebea-mya u-třatin n isegg^wusa. ⁴¹ řar uneggar n arebea-mya u-třatin n isegg^wusa, deg wass simant nnes, ffyen

marra řeskar n SIDI zi temmurt n Miřra. ⁴² Tuya d ict n ġiret n uħeħtu i SIDI, umi ten indeh zi temmurt n Miřra. Ta d ġiret i SIDI, *ict n ġiret* i di ittxeřša ad ħdan marra ayt n Israyil di *marra řejjuř* nsen.

Tayarřt n useđdu d ubarrani

⁴³ Inna SIDI i Musa d Harun “D ta d tawřiyyet x tyarřt n useđdu: war zzayes ittett ubarrani, ⁴⁴ maca kuř ismey i immesyeen zeg weryaz s nnuqart, awarni mma ad t txetnem, ad zzayes yecc. ⁴⁵ Amezduy n zzyada d uxemmas war zzayes ttetten ca. ⁴⁶ Ad itwacc di taddart, war itteffey zeg weysum nni řar barra n taddart uca war zzayes ittarezzi uřa d ijj n yiyes. ⁴⁷ Marra tamesmunt n Israyil ad tegg *amenni*. ⁴⁸ Mařa ca n ubarrani innewjew-dd řarwem uca ixš ad igg *tayarřt* n useđdu i SIDI, xenni ad twaxetnen marra iryazen inni řars iřan. Řexdenni ad dd-yaweđ ad tt issewjed uca ad yiři amecnaw wenni dd-ixeřqen di temmurt. Maca wenni war ixtinen war zzayes ittett. ⁴⁹ Ad din yiři ijj n uzerf i wenni dd-ixeřqen danita u i ubarrani wenni izeddyen jarawem am ubarrani.” ⁵⁰ Uca marra ayt n Israyil ggin am mammec d asen yumur Musa d Harun, ammu i-tt ggin. ⁵¹ Uca deg wass nni simant nnes issuffuy SIDI ayt n Israyil zi temmurt n Miřra *twasettfen* elahřsab *iseddiyyen* n řeskar nsen.

Azerf i imenza

13 ¹ Uca issiweř SIDI ak-d Musa, inna ² Sqeddes ayi marra imenza. Man wen mma yarezmen *d amezwaru řemřawřet* zeg ayt n Israyil, zeg iwdan uřa zi řebhayem, aqa-tt inu.” ³ Inna Musa i řgens “Tidarem ass-a min di teffyem zi Miřra, zi taddart n tesmuři, minzi SIDI issuffey-dd kenniw zzayes s ufus ijehden. *Deg wass-a* war tettettem ca ařrum i di iřa wentun. ⁴ *Deg wass-a* i teffyem, deg uyur n Abib. ⁵ Mařa issiweđ i cek řar temmurt n Ikeneaniyyen d Iħittiyyen d Imuriyyen d Imiřriyyen, x tenni ijuř i řejdud nwem ad awem tt iwc, tammurt tenni ifeyyden s uyi d tamment, xenni ad teħdam aebad-a n řidaret deg uyur-a. ⁶ Sebea n wussan ad teccem ařrum břa antun uca deg wass wiss sebea ad yiři ijj n řeid i SIDI. ⁷ Sebea n wussan ad itwacc weyrum břa antun uca war řark itwaf min ixemmaren, *wah*, di marra jwayeh nnek war itwafi wentun. ⁸ Deg wass nni ad tħajid i mmic, ad as tinid “Man aya di tħwee n min d ayi igga SIDI umi dd-ayi issuffey zi Miřra. ⁹ Ad ac yiři amecnaw ijj n uceyyar x ufus nnek u i řidaret jar tiřawin nnek, maħend ccariea n SIDI ad tiři deg uqemmum nnek, minzi s ufus ijehden i kenniw issuffey SIDI zi Miřra. ¹⁰ X uya i řa teħdid tawsiyyet-a di řweqt nnes i d as itwaggen, zeg usegg^{was} řar usegg^{was}. ¹¹ Uca xmi cek i řa issidef SIDI di temmurt n Ikeneaniyyen, muxas i d ac ijuř uřa i řejdud nnek, uca iwca ac tt, ¹² ad tesseđdud řar SIDI kuř amenzu i yarezmen řemřawřet *d amezwaru* uřa d kuř amenzu n řebhayem i yarezmen řemřawřet *d amezwaru*. Iwetman ad iřin i SIDI. ¹³ Maca kuř *amenzu* i yarezmen řemřawřet n weyruř *d amezwaru*, ad t tefdid s yijj n izmar. Mařa war t tefdid, ad as tarzed iri. Kuř amenzu n bnadem zi tarwa nnek ad t tefdid. ¹⁴ Uca, xmi cek i řa isseqsa mmic tiwecca, ad yini ‘Mana aya?’, ad as tinid ‘Aqa issuffuy aney-dd SIDI zi Miřra s ufus ijehden, zi taddart n tesmuři. ¹⁵ Fireun ibedd aney deg webrid i wuffuy nney uca *xenni* yiweđ ar mani SIDI inya marra imenza di temmurt n Miřra, zeg umenzu n iwdan ař amenzu n řebhayem. X uya qeddmey kuř amenzu i yarezmen řemřawřet *d amezwaru* d tayarřt i SIDI. Maca marra imenza jar tarwa inu, fdiy ten. ¹⁶ Ad yiři d aceyyar x ufus nnek d ijj n ufiřu n useggem jar tiřawin nnek, minzi SIDI aqa issuffuy aney-dd zi Miřra s ufus ijehden.’”

Musa d řgens řwan Řebhar n uyanim

¹⁷ Umi iija Fireun řgens ad irah, war ten indih AREBBI řar webrid n temmurt n Ifiliřtiniyyen, waxxa netta tudes, minzi AREBBI inna “Maħend war ittendemi řgens xmi i řa iřar řbaruđ uca

ad dd-idweř ƣar Miřra.”¹⁸ AREBBI yarra-dd řgens ad ikk x webrid uca indeh it ƣar řexřa, ƣar řebřar n Uřanim. Uca gaæden ayt n Israyil zi Miřra wejden i umenyi.¹⁹ Iksi Musa akides ixsan n Yusuf, minzi netta yarra ayt n Israyil ad jjuřen s jjehd, inna “S tidett ad ƣarwem-dd yarzef AREBBI, uca ad tawyen ixsan inu ssa akidwem!”²⁰ Uca kksen iqiđan nsen, *uyuren* zi Sukkut uca wtin iqiđan nsen di Itam ƣar řtarf n řexřa.²¹ SIDI iruř zzat i titřawin nsen deg uřir deg ijj n uqellij n useynu, mařend ad ten igewwed deg webrid, u di řirret deg ijj n uqellij n tmessi řima ad ten iccur s tfawt, řima *ad tafzemmaren* ad uyuren ass d řirret.²² Deg wass war d ikkis aqellij n useynu zzat i uyembub n řgens uřa di řirret aqellij n tmessi.

14¹ Uca issiweř SIDI ak-d Musa, inna² “Siweř ak-d ayt n Israyil, mařend ad dewřen uca ad wten iqiđan nsen zzat i Fi-Haxirut, řar Migdul d řebřar, qibač i Baæl-řafun, arendad nnes ad tewtem iqiđan nwem x tma n řebřar.³ Fireun ad yini x ayt n Israyil ‘Aqa nitni weddaren di temmurt, twařřaren di řexřa.’⁴ Uca ggur necc ad ssqesřey uř n Fireun řima ad ten iđfar u necc ggureř ad twasseuřiy x Fireun u x marra řeeskar nnes uca ad ssnen Imiřriyyen belli necc d SIDI.” Uca ammu i iggin nitni.

⁵ Uca wcin abarreř i ujeřid n Miřra belli řgens tuřa yarweř. *Xenni* ibeddeř uř n Fireun d ixed-damen nnes x řgens uca nnan “Mammec negga aya, nessekk Israyil zi tesmuřy i iggin i neccin.

⁶ Uca iřezzem akarru nnes, iksi akides řgens nnes,⁷ Iksi akides setta-mya n ikarruten icewwaren d marra ikarruten n Miřra uca *igga* xasen acewwar n ineyraf zi řeeskar nnes.⁸ Aqa isseqseř SIDI uř n Fireun, ajeřid n Miřra, uca netta yaredded ayt n Israyil, maca ayt n Israyil tuřa ffyen s yijj n ufus itwassgaæden.⁹ Areddfen ten Imiřriyyen uca iwđen řarsen s marra iysan d ikarruten n Fireun d imnayen nnes d řeeskar nnes, *din* řar Fi-Haxarut, řar ujemmad n Baæl-řafun, mani wtin iqiđan nsen řar řebřar.¹⁰ řami ten-dd yudes Fireun, gaæden ayt n Israyil tmuyři nsen řrin belli Imiřriyyen đfaren ten-dd awarni asen uca nitni ggweden ařřas. *Xenni* řuyyen ayt n Israyil řar SIDI.¹¹ Nnan i Musa “Ma war řin *ead* imedřan di Miřra ař d aney tawyed mařend ad nemmet di řexřa-ya? Mařar d aney teggid ammu, tessuffuyed aney-dd zi Miřra?¹² Ma war kidek nessiweř marra awařen-a di Miřra, nenna ‘Ejj aney, ad asen nexdem i Imiřriyyen.’? Xar mařa *tuřa neqqim* nexdem i Imiřriyyen x mařa nemmut di řexřa-ya.”¹³ *Xenni* inna Musa i řgens “War tteggweden, beddem, texzaremen asenjem n SIDI i d awem i řa yewc ass-a, minzi Imiřriyyen inni tettwařam ass-a, emmarř war ten třarrem *ead*.¹⁴ SIDI ad xawem immney uca kenniw myir sqarem.”

¹⁵ Inna SIDI i Musa “Mayemmi řari třayid? Ini i ayt n Israyil řima ad kksen iqiđan nsen.

¹⁶ Sgaæed aekkaz nnek, swizřed afus nnek x řebřar uca farq it, řima ad icuqq ayt n Israyil x řbarr di řwest n řebřar.¹⁷ Aqa da d *necc*, ad ssqesřey uř n Imiřriyyen, mařend ad kenniw areddfen *di řebřar* u necc ad twasseuřiy s Fireun u s marra řeeskar nnes d ikarruten nnes d imnayen *n iysan* nnes.¹⁸ Ad ssnen Imiřriyyen belli necc d SIDI xmi i řa twasseuřiy s Fireun d ikarruten nnes d imnayen nnes *n iysan*.¹⁹ **Lmalak n AREBBI** wenni yuyuren zzat i řeeskar n Israyil, imuřři, idweř řar đeffar *nsen* uřa d aqellij n useynu ibeæed zzat i uyembub nsen uca tbedd řar đeffar nsen.²⁰ Aqa ibedd *uqellij* řar řeeskar n Imiřriyyen d řeeskar n Israyil. Tuřa aseynu s *ijj n uyezdis* d tağest u s *ijj n uyezdis nneđni* d tifawt s řirret u war dd-iqarrebb ijjen řar wennedni řirret tekmeř.²¹ Uca isswizřed Musa afus nnes x řebřar uca SIDI xenni iearn řebřar řar uyezdis s yijj n usemmid acarqi ijeħden marra řirret *nni* uca yarra řebřar ad ijeřef. *Ammu* twamsebđan waman.²² Řexdeni icuq ayt n Israyil x min yuřřen di řwest n řebřar uca aman řarsen amecnaw řřid x yeffus nsen d uzeřmad nsen.²³ Areddfen ten Imiřriyyen, ruřen awarni asen di řwest n řebřar s marra iysan n Fireun d ikarruten nnes d imnayen nnes *n yiysan*.²⁴ řami d yeffu řřař, imsar belli SIDI iřwed řar řeeskar n Imiřriyyen zeg uqellij n tmessi d useynu uca iqezzeb řeeskar

n Imišriyyen. ²⁵ Ijja tijarrarin n ikarruten nsen ad fesxent, aرامي idweř iwear xasen ad raħen Ƨar zzat. Řexdenni nnan Imišriyyen “Ittxeřša ayi ad arewřey zi zzat n tiřřawin n Israyil, minzi SIDI immney di řřwee nsen řidd i Imišriyyen.” ²⁶ Inna SIDI i Musa “Swiřřeđ afus nnek x řebħar, ħima ad dewřen waman x Imišriyyen, x ikarruten nsen d u imnayen nsen *n iysan*.” ²⁷ Xenni isswiřřeđ afus nnes x řebħar, idweř řebħar Ƨar mani t tuƧa qbeř Ƨar řefjar n řřbeħ uca arewřen Imišriyyen nican řidd nnes uca iearn SIDI Imišriyyen di řwest n řebħar. ²⁸ Dewřen waman uca twaneđřen ikarruten d imnayen *n iysan* n marra řeeskar n Fireun i tuƧa yudef awarni asen di řebħar. War zzaysen iqqim uřa d ijen. ²⁹ Maca ayt n Israyil cuqen x min yuřyen di řwest n řebħar uca aman tuƧa ggin amecnaw řħiđ Ƨar yefus d uzeřmađ. ³⁰ Ammu i issenjem SIDI Israyil deg wass nni zeg ufus n Imišriyyen uca Israyil iřra Imišriyyen i immuten x tma n řebħar. ³¹ Iřra Israyil afus imyaren wenni igga SIDI x Imišriyyen uca igg^wed řgens zi SIDI uca yumen zi SIDI u di Musa, amsexxar nnes.

Izři n uyelleb n Musa

15 ¹ Řexdenni izehhed Musa jmiε ak-d ayt n Israyil zhid-a i SIDI, nnan “Ad zehhdey necc i SIDI, minzi netta tuƧa iyelleb s yijj n uyelleb imƧar! Ayis d wenni xas yenyin inđar iten di řebħar. ² SIDI d jjhed inu d uzehhed inu. Netta idweř d asenjem inu. Wa d Arebbi inu, x uya it ttssemyarey. Netta d AREBBI n baba, netta ad t sseuğey! ³ SIDI d aryaz n umenyi, SIDI, d wa d isem nnes! ⁴ Ikarruten n Fireun d řeeskar nnes inđar iten di řebħar uca acewwar n ineyraf nnes zi řeeskar issyarq di Řebħar n Uyanim. ⁵ Řemhamed dřen iten. Amecnaw azru hwan Ƨar řağay. ⁶ A SIDI, afus afusi nnek itwaezz s jjeħd, afus afusi nnek, a SIDI, aqa irbez řeđu. ⁷ Uca s řemyaret n ueuği nnek tetteħħid inni kik ittemεarran. Mařa tessekked řħaduq *n lyadab* nnek, xenni ad twaccen amecnaw iyeğ. ⁸ S uřuđi n tinzart nnek eurrcen waman, twassbedden tseğya amecnaw aybar u řemhamed jemden di řwest n řebħar. ⁹ Inna řeđu ‘Ggur ad ten aredfey, ggur ad *ten* eđu, ad bđiy řmur, řemar inu ad zzaysen ijiwen, ad dd-jebdey ssif inu, afus inu ad *ten* ihellek.’ ¹⁰ Třuđed s nnefs nnek uca ideř iten řebħar. Nitni hwan-dd amecnaw řexfif deg waman imyaren. ¹¹ A SIDI, man wen i iğan amecnaw cek jar irebbiten? Wi iğan amecnaw cek, d amεezzez di tqeddast, amweqqar deg izřan n usebbeħ d wenni itteggen řeεjayeħ? ¹² Tesswiřřeđed afus afusi nnek, třarđ iten temmurt. ¹³ Cek tgewwded řgens-a s tmexsiwt nnek icewwaren, aqa tefdid *t*, s jjeħd nnek tnedhed ten Ƨar tzeddiyt iqeddsen nnek. ¹⁴ Sřin xak řegnus uca arjijen. Imezday n Filicit ad jemden s tigg^wudi. ¹⁵ Řexdenni imyaren n tqebbař n Idum ad tbehten uca imjehhden n Mu’ab ad arjijen uca marra imezday n Kenεan ad fesyen! ¹⁶ Ad xasen-dd iwđa řeurret d tigg^wudi. S řemyaret n uyiř nnek ad sseyden amecnaw azru, ařmi iřwa řgens nnek, a SIDI, aرامي iřwa řgens-a i tkesbed i yixef nnek. ¹⁷ Cek ad ten tnedhed uca ad ten teřřud x wedrar n řwart nnek, a SIDI, amcan i teggid d tazeddiyt nnek, zzawect iqeddsen i iggin ifassen nnek, a Sidi inu. ¹⁸ SIDI ad iħkem i řebda qae. ¹⁹ Minzi ayis n Fireun yudef di řebħar s ikarruten nnes d imnayen nnes uca SIDI iqřeb xasen εawed aman n řebħar. Maca ayt n Israyil řwan x řařay di řwest n řebħar.”

²⁰ Uca Maryam, tanabit, ućmas n Harun, teks i ağun deg ufus nnes d marra timeřřa ffyent đeffar nnes s ibendiren d cđiħ. ²¹ Xenni tarra-dd xasent Miryam “Yennjent i SIDI, minzi aqa iyelleb s yijj n uyelleb imƧar! Inđar ayis ak-d wenni xas yenyin di řebħar.”

Deg webrid Ƨar Mara d Ilim

²² Xenni Musa igga ad ikkes řgens *n* Israyil iqiđan nsen zi Řebħar n Uyanim uca ruħen di řexřa n Cur, uyuren třata n wussan di řexřa břa mma ad afen aman. ²³ Uca iwđen Ƨar Mara, maca war

zmiren ad swen aman n Mara, minzi tuŷa-ten d imarzagen. X uya ggin as isem ‘Mara’. ²⁴ In-nedqem řgens x Musa, nnan “Min i ŷa nsu?” ²⁵ Musa iřaya i SIDI uca SIDI imeř as ijj n ukeccuđ uca inđar it daxeř deg waman uca aman dewřen d imiziden. Din i d as igga i řgens ict n tewřıyyet d ict n lfariđa u dinni iten iqeğeb. ²⁶ Inna “Mařa tesřid mliř i wawař n SIDI, AREBBI nnek, teg-gid min iğan nican di tiřawin nnes, ad tesřid i řumarat nnes, ad teřđid marra tiweřřa nnes, xenni necc war d awem-dd ssekkiŷ řehřac i dd-ssekkey x Miřra, minzi necc d SIDI, amesgenfu nnek!” ²⁷ Uca iwđen ŷar Ilim, mani tuŷa teneac n řeunřarat n waman, d settin n tcejjura n tini uca wtin iqiđan nsen dinni zzat i waman.

‘Mana’, ayrum zeg ujenna

16 ¹ Uca kksen iqiđan, uyuren zi Ilim, uca marra tamesmunt n ayt n Israyil iwđen ŷar řexřa n Sin i iğan jar Ilim d Sina. Tuŷa *man aya* deg wass n xemmesřac n yuyur wiss tnayen awarni řami dd-ffyen zi temmurt n Miřra. ² Uca marra tamesmunt n ayt n Israyil tennedqem zi Musa d Harun di řexřa. ³ Nnan asen ayt n Israyil “Wi dd-aney i ŷa iwcen *afus ead* ĥima ad nemmet s ufus n SIDI di temmurt n Miřra, umi neqqim ŷar řřbař n weysum, umi necca ayrum di tyawant! Minzi kenniw tessuffŷem aney-dd ŷar řexřa-ya mařend ad tenŷem marra agraw-a s řaz.” ⁴ Xenni inna SIDI i Musa “Aqa da, ad jjeŷ ayrum ad xawem-dd iwđa zeg ujenna am wenzar. Xenni ad iffeŷ řgens, ad iksi min iřđaj i wass nni deg wass *nni*. *D man aya ad yiři* ĥima ad ten qeğbey, ma gguren di *tyuri n* ccariea inu, niŷ lla. ⁵ Xenni, deg wass wiss setta, ad wejden min iwyen ŷar daxeř. Man aya ad yiři d tnayen n tseqqar x min i ŷa ssmunen kuř ass.”

⁶ Řexdenni inna Musa d Harun i marra ayt n Israyil “ŷar uęecci ad tneemem belli SIDI i kenniw issuffuŷen zi temmurt n Miřra. ⁷ ŷar řřbeř ad řzareme aeuğı n SIDI, minzi aqa netta isřa anedqem nwem x SIDI. Ma neccin, *min neena*, ĥima kenniw ad xaney tennedqem?” ⁸ Inna Musa “Řami SIDI iwca awem aysum i macca deg uęecci u ayrum di tyawant di řřbeř, aqa isřa SIDI anedqem nwem i zi ttendedqmem. I neccin, *min neena*? Kenniw war ttendedqmem xaney, maca x SIDI.” ⁹ Inna Musa i Harun “Ini i tmesmunt n ayt n Israyil marra ‘Reřřgem-dd ŷar zzat i uyembub n SIDI, minzi aqa isřa i unedqem nwem.’” ¹⁰ Xenni issiweř Harun ak-d tmesmunt n ayt n Israyil marra, tuŷa xezzaren ŷar řexřa uca řrin aeuğı n SIDI iđhar-dd deg useynu.

¹¹ Uca issiweř SIDI ak-d Musa, inna ¹² “Necc sřıŷ anedqem n ayt n Israyil. Siweř akidsen uca ini ‘Jar tmeddit d uęecci ad teccem aysum, ŷar řřbeř ad tejjıwnem s weŷrum uca ad tessnem belli necc d SIDI, AREBBI nwem.”

¹³ ŷar uęecci uřyent i-dd tsekrin nni uca dřint řmargeř n txuzan u ŷar řřbeř tuŷa nnda inned-dd i řmargeř n txuzan. ¹⁴ U řami nnda, i tuŷa x řexřa, war iqqim, aqa da, x wudem n řexřa ict n řřajet d tazdat, am teqcurt, tazdat amecnaw nnda igarsen x temmurt *tewđa*. ¹⁵ Uca řrin tt ayt n Israyil, nnan ijjen i wenneđni “Man aya?”, minzi war ssinen min iena. Řexdenni Musa inna asen “Wa d ayrum nni d awem iwca SIDI ĥima ad teccem. ¹⁶ Wa d awař i *d awem* yumur SIDI ‘Ejj ad iksi zzayes kuř ijj elahřsab min iřđaj, *řeqyas n* ijjen ‘ueumir’ i *ijjen* bnadem. Kuř aryaz ad iksi elahřsab řqedd n iwdan i řars deg uqiđun.’” ¹⁷ Uca ayt n Israyil ggin ammu. Yrun zzayes, ijjen ařřas, wenneđni drus. ¹⁸ Umi t weznen s *řeqyas n* ‘ueumir’, xenni wenni yrun ařřas war řars zzy-ada d wenni yrun drus, war d as itxeřř ead. Kuř ijj iyru macca nnes elahřsab min iřđaj. ¹⁹ Inna asen Musa “Uřa d ijj mma ad zzayes yejj ar řřbeř.” ²⁰ Maca nitni war sřin ca i Musa uca ca n yeryazen xemmřen zzayes ař řřbeř. Xenni udfen days ikeccawen uca ibda ad igg ccum. Uca ixeŷyeq xasen Musa ařřas.

²¹ Kuř šsbeħ yrun tt, kuř ijj meħař mma icca netta, minzi mařa teħma tfuct, tfessi.

²² Deg wass wiss setta yrun tnayen n tseqqar n weyrum, řeqyas n tnayen n 'ieumar' i ijj n kuř azeħif. Uca usin-dd marra ineyraf n tmesmunt uca xebbaren Musa. ²³ Netta inna asen "Wa iħan muxas issiweř SIDI 'Tiwecca d ijj n wass n arraħet, ijj wass n ssebt d amqeddas i SIDI. Gg^wem min texsem ad tegg^wem, ttesseg^wem min texsem ad tesseg^wem uca marra min i ħa iqqimen, xemmřem t ař šsbeħ." ²⁴ Uca nitni xemmřen t ař šsbeħ am mammec yumur Musa uca war yarşuđ u war days tuħi tkecca. ²⁵ Xenni inna Musa "Ccem aya ass-a, minzi ass-a d ass n ssebt n SIDI. Ass-a war t tettifem deg iyyar. ²⁶ Setta n wussan ad teyrum, maca deg wass wiss sebea aqa-t d ssebt, war ittiři walu." ²⁷ Deg wass wiss sebea imsar belli ca zi řgens ffyen maħend ad yrun ca, maca war ufin walu. ²⁸ Inna SIDI i Musa "Ař meřmi tugim ad teħdam řumurat inu d izerfan inu? ²⁹ Xzarem, minzi SIDI iwca awem ass n ssebt, x uya iwca awem deg wass wiss setta ayrum i tnayen n wussan. Kuř ijj zzaywem ad iqqim deg wemcan nnes! Deg wass wiss sebea war dd-itteffey uřa d ijj zeg wemcan nnes!" ³⁰ Ammu i yareyyeħ řgens deg wass n ssebt.

³¹ Taddart n Israyil třaya as 'manna'. Tuħa-t d acemřař amecnaw zzariet n řqeşbur uca aředdi nnes amecnaw tifdirin n tamment. ³² Xenni inna Musa "Degga d awař i zi yumur SIDI 'Ccurem zzayes řeqyas n ijj n uemir uca xemmeř it i marra řejyuř nwem i d ħa yasen, ħima ad zaren ayrum min zi kenniw sseccey di řexřa, umi kenniw ssuffuħey zi temmurt n Mişra." ³³ Inna Musa i Harun "Ksi ict n teqdiħt uca emmar it s yijj n uemir n 'manna' uca egg it zzat i uħembub n SIDI, ħima ad tetwaxemmeř i marra řejyuř nwem." ³⁴ Uca Harun igga it zzat i Chadet ħima ad tetwaxemmeř, am mammec d as yumur SIDI i Musa. ³⁵ Ammu i ccin ayt n Israyil 'manna' arebein n isegg^wusa, ařami iwđen ħar temmurt mani i ħa řaħen ad zedyen. Ccin 'manna' ařami iwđen ħar weymir n temmurt n Kenean. ³⁶ Řeqyas n ijj n 'uemir' d taecart n řeqyas n yijj n 'ifa'.

Massa d Miriba

17 ¹ Uca marra tamesmunt n ayt n Israyil kksen iqiđan nsen, uyuren zi řexřa n Sin, am mammec i d asen yumur SIDI uca wtin iqiđan nsen di Rafidim. War din tuħi aman ħima ad issu řgens. ² Xenni imcubbec řgens ak-d Musa, nnan "Ewc aney aman ħima ad nsul!" Musa inna asen "Mayemmi akidi temcubbucem? Mayemmi kenniw tqeğbem SIDI?" ³ Tuħa řgens iffud ařas ħar waman uca nndeqlen zi Musa, nnan "Maħar d aney-dd tesgaetedd zi Mişra? Ma ħima ad ayi thellked necc s ufadi uřa d tarwa inu d řebhayem inu?" ⁴ Řexdenni isyuy Musa ħar SIDI, inna "Min i ħa ggey ak-d řgens-a? Myř cwayt uca ad ayi arejmen." ⁵ Inna SIDI i Musa "Ekk zzat i řgens uca ksi akidek ca zeg imyaren n Israyil uca ksi eawed deg ufus nnek aemud wenni i zi tewtid iħzar, uca ruħ. ⁶ Aqa ayi, necc ad beddey din zzatek x teşđart ħar Ĥurib, ad tewted taşđart, ad zzayes dd-ffyen waman uca ad issu řgens." Igga Musa amenni zzat i tiřawin n imyaren n Israyil. ⁷ Uca iřaya isem n wemcan nni Massa d Miriba, minzi ayt n Israyil mmcubbcen *din* u minzi nitni qeğben SIDI, nnan "Ma SIDI aqa-t řexxu di řwest nney niy lla?"

Amenyi ak-d Amalik

⁸ Xenni yusa-dd eamaliq uca immney ak-d Israyil di Rafidim. ⁹ Inna Musa i Yacuea "Ejj aney ad nixđar iryazen uca ad neffey maħend ad nemmney ak-d eamaliq. Tiwecca ad iři sennej x tqiccat n tewrirt uca aemud n AREBBI ad yiři deg ufus inu." ¹⁰ Igga Yacuea am mammec d as inna Musa, immney ak-d eamaliq maca Musa d Harun d Ĥur uřen ħar tqiccat n tewrirt. ¹¹ Uca imsar xmi issgaetedd Musa afus nnes, xenni tuħa Israyil ijeħden, maca xmi ittejja afus nnes ad ihwa, xenni iyeğeb eamaliq. ¹² Maca ifassen n Musa dewřen deqřen. Xenni ksin ijj n wezru uca ggin t sadu nnes uca iqqim xas uca Harun d Ĥur sennden ifassen nnes, ijj zeg uyezdis-a, wennedni zeg uyezdis nnedni. Ammu iqqimen ifassen nnes uzyen ařmi teyři tfuct. ¹³ Uca iyřeb

Yacuea x Eamaliq d řgens nnes s řeqdae n ssif. ¹⁴ Xenni inna SIDI i Musa “Ari aya deg ijj n wed-lis itwannđen i řidaret *dayes* uca egg it deg imejjan n Yacuea, belli aqa necc ad mħiy řefkar n Eamaliq qae sadu ujenna.” ¹⁵ Ibna Musa ijj n uealtar uca iřaya as s yisem “SIDI d bandira inu!” ¹⁶ Inna “Minzi *ij* n ufus tuya x řkursi n SIDI u SIDI ad igg garra x Eamaliq zi jjiř řar jjiř.”

Arzef n Yitru

18 ¹ Isřa Yitru, akehhan n Midiyan, ađekk^wař n Musa, marra min igga AREBBI ak-d Musa u ak-d Israyil, řgens nnes u mammec dd-issuffuŸ SIDI Israyil zi Miřra. ² Iřtef Yitrun, ađekk^wař n Musa řaffura, tamřart n Musa, awarni řami tt issekk ad tedweř, ³ jmie ak-d tnayen n tarwa nnes, ijjen qqaren as Jarcum, minzi tuya inna “Tuya-yi d abarrani di temmurt tabarranect”, ⁴ d wennedni qqaren as Alieazir, minzi tuya inna “AREBBI n baba ieawen ayi uca issenjem ayi zi ssif n Fireun.” ⁵ Yitrun ađekk^wař n Musa, ak-d tarwa nnes d tmeřřut nnes, iwđen řar Musa di řexřa, řar mani iwta iqidan nnes, řar wedrar n AREBBI ⁶ uca inna i Musa “Necc, ađekk^wař nnek Yitrun, usiŸ-dd řark, s temřart nnek d tnayen n tarwa nnes akides.” ⁷ Xenni iffeŸ Musa ad iřqa ađekk^wař nnes, yuđar uca issudem it. Ijjen isseqsa wennedni x umeddur nnes uca udfen řar uqidun. ⁸ Musa iřaja i uđekk^wař nnes marra min igga SIDI ak-d Fireun u ak-d Imiřriyyen di řřwee n Israyil u x marra tamara tinni xasen ikkin deg webrid d mammec ten ifekk SIDI. ⁹ Uca ifarř Yitrun zi marra řxir nni igga SIDI i Israyil, umi t ifekk zeg ufus n Imiřriyyen. ¹⁰ Inna Yitrun “Sseed n SIDI umi kenniw ifekk zeg ufus n Imiřriyyen u zeg ufus n Fireun, d wenni issnejmen řgens-a zeg ufus n Imiřriyyen! ¹¹ Řexxu ssney belli SIDI imřar ařřas x marra irebbiten, minzi mani xas wtin s řueřa, ieđu ten.” ¹² Xenni iksi Yitrun, ađekk^wař n Musa, tayarřt n wecmađ d tiyarřa i AREBBI uca yusa-dd Harun jmie ak-d marra imřaren n ayt n Israyil mařend ad yecc aŸrum *jmie* ak-d uđekk^wař n Musa zzat i uŸembub n AREBBI.

¹³ Tiwecca nnes imsar belli Musa iqqim mařend ad iřkem řgens uca tuya ibedd řgens zzat i Musa zi řřbeř *zic* ař řiřet. ¹⁴ Izra uđekk^wař n Musa marra min ittegg i řgens, inna “Mana aya i teggid cek i řgens? Mayemmi tettiymid cek weřdec u marra řgens ibedd zzatek zi řřbeř *zic* ař řiřet?” ¹⁵ Yarra Musa x uđekk^wař nnes “Minzi řgens ittas-dd řari řima ad ittar ccwar n AREBBI. ¹⁶ X minni řarsen tettiři ca n tmesřact, ttasen-dd řari s man aya uca necc řekmey řar ijj d wennedni, sscaney asen tiweřřa d izerfan n AREBBI.” ¹⁷ Řexdenni ađekk^wař n Musa inna as “Min teggid, war iři ca mliř. ¹⁸ Ggur ad tařřed ařřas, cek d řgens-a i kik iřan, minzi man aya idqeř xak ařřas, war d as tzemmed ad t tegged weřdec. ¹⁹ Seř řexxu i wawař inu, necc ad cek neřřey uca AREBBI ad kik yiři. Iři cek d aweřřay i řgens zzat i AREBBI uca qeddem ddeawi zzat i AREBBI. ²⁰ Sřemdet asen tiweřřa d izerfan u ssen asen abrid min xef i d asen ittweřřa ad uyuren d řxedmet i d asen ittweřřa ad tt xedmen. ²¹ Eawed xzar cek ad tarzud řar marra řgens x iryazen izeeřamen inni itteggweden AREBBI, iryazen iřdiqen, inni icarrhen tarezzut x arbeř. Egg iten d imeqqranen x wařef, x mya, x xemsin d x eecra. ²² Ejj iten ad řekmen řar řgens di marra řweqt. Ad yiři ad qedmen marra ddeawi iwearen zzatek, maca marra ddeawi timeřyanin ad xasent řekmen s yixef nsen. Ejj itt tefsus x yixef nnek u ejj iten ad tt arbun akidek. ²³ Mařa teggid aya d AREBBI i cek yumuren, tzemmed ad teqqimed tbedded uca marra řgens-a ad yaweđ eawed di řehna řar wemcan nnes.”

²⁴ Isřa Musa řar wawař n uđekk^wař nnes, igga marra min d as inna. ²⁵ Ixđar Musa iryazen izeeřamen zi marra Israyil uca igga iten d izeřifen x řgens: imeqqranen x wařef, imeqqranen x mya, imeqqranen x xemsin d imeqqranen x eecra. ²⁶ Uca nitni řekmen řar řgens řebda uca qedmen ddeawi iwearen řar Musa, maca marra ddeawi timeřyanin řekmen xasent s yixef nsen.

²⁷ Iqebbeđ Musa ađekk^wař nnes uca yuyur netta řar temmurt nnes.

SIDI x wedrar n Sinayi

19¹ Třata n iyuren awarni i wuffuy n ayt n Israyil zi temmurt n Miřra, deg wass nni nnit, iwđen-dd ęar řexřa n Sina.² Aqa kksen iqıđan nsen, uyuren zi Rafidim uca iwđen ęar řexřa n Sina uca wtin iqıđan nsen di řexřa. Iwta Israyil iqıđan nnes qibač i wedrar.³ Uca yuři Musa ęar AREBBI uca SIDI iřaya as-dd zeg wedrar uca inna as “Ammu i ęa tessiwřed ak-d taddart n Yaęqub u ammu i ęa tinid i ayt n Israyil⁴ ‘Kenniw teźrim min ggiy ak-d Imiřriyyen u mammec kenniw ksiy x wafriwen n ugider uca iwyey-dd kenniw ęari.⁵ Xenni řexxu, mařa tesřim mliř ęar wawař inu u teřđam řeahd inu, ad ayi tiřim kenniw tiyřam x marra řegnus, minzi marra tammurt aqa-tt inu.⁶ Kenniw ad ayi tiřim d ict n tgelda n ikehhanen d ijj n řgens amqeddas. Ina d awařen inni i d ac ittxeřřan ad ten tessiwřed ak-d ayt n Israyil.’ ”

⁷ Ihwa-dd Musa uca iřaya-dd x imęaren n řgens uca ixebbar iten marra awařen-a i d as yumur SIDI.⁸ Uca marra řgens yarra-dd jmię, nnan “Marra min issiweř SIDI, ad t negg!” Uca issiweđ Musa awařen n řgens ęawed i SIDI.

⁹ Inna SIDI i Musa “Aqa da, necc ad ęark dd-asey deg ijj n useynu d abarcen, ģima ad iseř řgens xmi necc kik i ęa ssiwřey uca ęawed ad zzayek amnen i řebda.” Minzi Musa ixebbar awařen n SIDI i řgens.¹⁰ SIDI inna i Musa “Ruĥ ęar řgens uca sqeddes iten ass-a d tiwecca, ejj iten ad ssir-den arruđ nsen¹¹ uca ad iřin wejden i wass wiss třata, minzi deg wass wiss třata ad dd-ihwa SIDI x wedrar n Sina zzat i tiřřawin n marra řgens.¹² Egg iymiren i řgens zi kuř nhit, ini “Yarwem, war tiřyem ęar wedrar niy ad tĥadam třarf nnes. Man wen mma i ęa iĥadan adrar, ad itwaney nican.¹³ War t itthıdi ĥed s ufus, minzi xenni ad itwarjem niy ad itwawwet nican s fritcat min mma iena, řebhimet niy d bnadem, war ittyimi iddar. Mařa ad din yiři ijj n uřuđi s řbuq d azirar, zemmaren ad ařyen adrar.”

¹⁴ Ihwa-dd Musa zeg wedrar ęar řgens, issqeddes řgens uca ssirden arruđ nsen.¹⁵ Inna i řgens “Iřim ttwejdem i wass wiss třata, war ttqarrabem ęar temyart.”¹⁶ Di řřbeĥ n wass wiss třata imsar, usin-dd wajjajen d wassamen uca yarsa useynu ideqřen x wedrar, izemmar řbuq s jjeĥd ařřas. Marra řgens di řmargeĥ n txuzan yarjijji zzayes.¹⁷ Musa indeĥ řgens zi řmargeĥ n txuzan maĥend ad iřqa AREBBI uca nitni bedden swadday i wedrar.¹⁸ Marra adrar n Sina idexxen, minzi SIDI tuęa ihwa-dd xas di tmessi. Ddexxan nnes yuři-dd amecnaw ddexxan n ufarran uca marra adrar inhezz ařřas.¹⁹ Am ittzemmar řbuq s jjeĥd u břa aqeřti, issiweř Musa uca AREBBI yarra-dd xas s yijj n řřess ijhed.²⁰ Ihwa-dd SIDI x wedrar n Sina, x tqiccat n wedrar uca iřaya SIDI i Musa ęar tqiccat n wedrar. Xenni igaeęed Musa.²¹ Inna SIDI i Musa “Hwa-dd, u ęřem i řgens maĥend war ttcuqqin di SIDI maĥend ad t řaren uca xenni balak ad twahellken ařřas zzaysen.²² Ejj ęawed ikehhanen inni i ęa iqarrben ęar SIDI, ad ssqeddesen ixef nsen, ģima SIDI war d asen ittegg ca.”²³ Inna Musa i SIDI “Řgens war izemmar ad igaeęed adrar n Sina, minzi cek třeřmed aney tennid ‘Egg iymiren x wedrar uca sqeddes it.’ ”²⁴ Inna as SIDI “Ruĥ, hwa! Ad tgaeęeded cek ak-d Harun, maca ikehhanen d řgens war zemmaren ad cuqqen ģima ad gaęeden ęar SIDI, ģima netta war d asen ittegg ca.”²⁵ Řexdenni Musa ihwa-dd ęar řgens uca inna asen man aya.

Ėecra n tweřřa

20¹ Issiweř AREBBI marra awařen-a, inna² “Nec d SIDI, AREBBI nnek, wenni cek-dd issuffyen zi temmurt n Miřra, zi taddart n tesmuyi.

³ War ęark ttiřin irebbiten nneđni zzat i wudem inu.⁴ War ttegg řexyař ineqcen niy ęa n řřajet tarwes di min ięan sennej deg ujenna niy di ca da swadday i temmurt niy di ca deg waman min ięan sadu temmurt.⁵ War ggur ad asen tađared uřa ad xasen tsexxared, minzi necc, SIDI,

AREBBI nnek, d ijj n Arebbi ittassen, wenni dd-yarezfen řmuşıyyet n ibabaten di tarwa ař *jjir* wiss řřata d wiss arebea n yenni i d ayi icarrhen, ⁶ d wenni isscanan tamexsiwt nnes icewwaren di řuřuf n yenni d ayi ittessen u řetřan řumurat inu.

⁷ War netřeq s yisem n SIDI, AREBBI nnek, di řbařer, minzi war ittbarri SIDI i wenni i řa inetřen s yisem nnes di řbařer.

⁸ Idar ass n ssebt řima ad t tessqeddsed. ⁹ Setta n wussan i řa txedmed, ad tegged marra řxedmet nnek, ¹⁰ maca ass wiss sebea d wass n ssebt n SIDI, AREBBI nnek. War *daye* ttegg uřa d ict n řxedmet, cek lla, uřa d mmic lla, niř d yeřic, uřa d ismey nnek, niř tayya nnek, uřa d řebhimet nnek, niř abarrani wenni akidek iřan daxeř i tewwura nnek. ¹¹ Minzi di setta n wussan i igga SIDI ijenwan d temmurt, řebřar d marra min days uca yareyyeh deg wass wiss sebea. S uyenni ibarek SIDI ass n ssebt uca issqeddes it.

¹² Weqqar babac d yemmac, mařend ussan n *tudart* nnek *zemmaren* ad zzuggarten di temmurt i d ac i řa yewc SIDI, AREBBI nnek.

¹³ War neqq.

¹⁴ War zenna.

¹⁵ War ttacar.

¹⁶ War cehhed s ixarriřen řidd i umqarreb nnek.

¹⁷ War řecceq taddart n umqarreb nnek, war ttegg meřri di tamřart n umqarreb nnek, niř ismey nnes, niř tayya nnes, niř afunas nnes, niř ayyuř nnes uřa d ict n řřajet i iřan n umqarreb nnek."

¹⁸ Marra řgens izra ajjajen d wassamen d ddriř n řbuq d wedrar idduxxunen. *Umi* izra řgens man aya, *xenni* arijjen uca beęeden *nitni* řar řagg^waj. ¹⁹ Nnan i Musa "Siweř cek akidney uca ad nseř. Maca ittxeřřa belli AREBBI war kineř issawař řima war nettmetti!" ²⁰ Inna Musa i řgens "War tegg^wdem ca, aqa yusa-dd AREBBI řima ad kenniw iqeřeb u řima ad zzayes tegg^wedem mařend war txetřim ca." ²¹ Ibedd řgens zi řagg^waj, maca Musa iqarreb-dd řar useynu abarcan mani tuřa AREBBI.

Tiřarřa d uealřar i SIDI

²² Inna SIDI i Musa "Ammu ittxeřřa ad tinid i ayt n Israyil 'Kenniw teřrim belli ssiwřey akidwem zeg ujenna. ²³ War tteggem kidi irebbiten n nnuqart niř irebbiten n wureř i yixef nwem.

²⁴ Ggem ayi ijj n uealřar s ucař, qeddem xas tiřarřa nnek n wecmađ d tiřarřa nnek n řehna, uři nnek d ifunasen d tfunasin nnek. Di kuř amcan mani i řa ggeř řidaret n yisem inu, ad řark-dd aseř uca ad ac barkey. ²⁵ Mara teggid ayi ijj n uealřar n weřru, war ten tbennid s třuđar itwasuydan, minzi mařa tessgaęeded ařeyzim nnek xas, *xenni* ad t tessureřded. ²⁶ War ttgięeid řar uealřar inu s yijj n ddruř, řima war ittbin useđři nnek."

Tiweřřa zi jjiřet n isemyan

21 ¹ "Tina i iřan d lřarayid tinni d asen i řa tessiwđed. ² Mařa tesřid ismey d Aeibrani, *xenni* netta ad ac ixdem setta n isegg^wusa, maca deg usegg^was wiss sebea ad itwařarr břa ad din yiři ca n řexřař. ³ Mařa yudeř weřdes, weřdes i řa iffeř, mařa řars tamřart, ad iffeř *xenni* netta d temřart nnes. ⁴ Mařa sides iwc as tamřart uca nettat teřja as-dd iřenjiren d řenjirin, *xenni* tamřart d tarwa nnes jmię ad iřin n sides, u ggur *xenni* netta ad iffeř *weřřdes*. ⁵ Uca mařa ismey inna s uziyyar "Necx xseř sidi inu d temřart inu d tarwa inu, war xseř ad twařarřey", ⁶ řexdenni sides ad t issbedd zzat i AREBBI. Ad t yawi řar tewwart niř řar tnebdar uca sides ad as issnuqqeb amejjun nnes s ict n tsineft uca netta ad as ixdem i řebda.

⁷ Mařa řed izzenz yeři d tayya, war ggur ad teffey am muxas tteffeyen isemyan.

⁸ Maŕa war dd-tusi x tiŕŕawin n sides u netta tuŕa iŕŕhuz itt i yixef nnes, ad as ismeŕ ad tetwaf-did. War izemmar ad tt izzenz i yijj n řgens n barra minzi netta iŕdar zzayes s *min igga*. ⁹ Maŕa ixdeb itt i mmis, ad kides igg am tteggan i yessis. ¹⁰ Maŕa iksi *tamyart* nneđni i yixef nnes, war ineqqeŕ řeuč n weysum nnes, niŕ arruđ nnes, niŕ řeacart nnes. ¹¹ Uca maŕa war d as iggi řřata-ya, *xenni* nettat ad teffey bařer, bŕa nnuqart i weŕřah.

Tiweŕŕa zi jjihet n tudart n umqarrab

¹² Wenni i řa iwtan řed ařami immut, ad itwaney nican. ¹³ Maŕa war t iggi neemada, maca AREB-BI igga as-dd deg ufus nnes, řexdenni necc ad ac ssecney amcan mani izemmar ad yarweř. ¹⁴ Maca maŕa řed iedda x wajjar nnes uca inřa it s řeydaret, *xenni* ad t teksid řar uealřar inu mařend ad immet.

¹⁵ Wenni iwtin babas niŕ yemmas, ad itwaney nican.

¹⁶ Wenni yucaren bnadem uca izzenz it, niŕ itwaf ead řars, ad itwaney nican.

¹⁷ Wenni i řa ikk^waren babas niŕ yemmas, ad itwaney nican.

¹⁸ Maŕa iryazen mmcubbcen ak-d wayawya uca ijjen iwta wenneđni s weřru niŕ s řpuniiyet uca netta war immut, maca iwđa di qama ¹⁹ *xenni* ikkar eawed uca yuyur zi *jdid* barra x teŕřart, řexdenni ad yiři wenni t iwtin, ifurra. Mřir min ineqřen waha zi řmunet nnes i d as i řa iwc uca ad as iewweř x marra ař agenfu.

²⁰ Maŕa řed iwta ismey nnes niŕ tayya nnes s uzeřađ uca immut sadu ufus nnes, *xenni* ittxeŕŕa ad as yaŕ x teŕřart nnes nican.

²¹ Maŕa iqqim ibedd ijj niŕ tnayen n wussan, war d as yuři taŕřart, minzi netta d *tmenyat* n nnuqart nnes i yeřa.

²² Maŕa iryazen mmenřen uca wtin tamřart s ddeyset uca iwđa as-dd ueeddis nnes, maca war iři ca ajrah, *xenni* netta ad ixeges nican ijj n multa elahřab min d as i řa ittar weryaz n temřart u ittxeŕŕa as ad tt iwc i řquđat. ²³ Maŕa imsar ca n wejrah aeřfan, řexdenni ad tewced tudart s tudart, ²⁴ tiŕř s tiŕř, tiřmest s teřmest, afus s ufus, ađar s uđar, ²⁵ acmađ s wecmađ, ayezzim s uyezzim, ticti s ticti.

²⁶ Maŕa řed iřqef tiŕř n yismey nnes niŕ tiŕř n tayya nnes, iđeyye e itt, *xenni* ad as yejj ad itwaharr zi ssibbet n tiŕř nnes. ²⁷ Maŕa s tecti i tekkes tiřmest n ismey nnes, niŕ tiřmest n tayya nnes, *xenni* ad t yejj ad itwaharr zi ssibbet n tiřmest nnes.

²⁸ Maŕa afunas imarz i weryaz niŕ i temřart, u wanita immut, *xenni* afunas ad itwarjem u aysum nnes war zzayes ttetten, maca bab n ufunas ad yiři d afurri. ²⁹ Maca maŕa afunas tuřa immužzar iđennađ d fariđennađ uca bab nnes tuřa issen uca war t iđđi uca inřa aryaz niŕ tamřart, *xenni* afunas ad itwarjem uca eawed bab nnes ad itwaney. ³⁰ Maŕa ggin xas ttaman n weŕřah, řexdenni ad iwc min mma i tudart nnes, ³¹ niŕ afunas irbez ařenjir niŕ *irbez* tařenjirt, řa d netta eawed ad xas řekmen s lfariđa-ya. ³² Maŕa afunas irbez ismey niŕ tayya, ad iwc řřatin n uciql n nnuqart i sides, uca afunas ad itwarjem.

³³ Maŕa řed yarzem anu niŕ maŕa iřza anu uca war t iđři, uca iwđa days ufunas niŕ ařyur,

³⁴ *xenni* bab n wanu ad ixeges uca ad yarr s nnuqart i bab nnes, uca ametti ad yiři nnes.

³⁵ Maŕa afunas irbez afunas n wajjar nnes ařami immut, řexdenni ad izzenz afunas iddaren, ad bđan tmenyat-a *jarasen* uca eawed ad bđan afunas ametti. ³⁶ Maca maŕa issen belli afunas ihaj zeg iđennađ d fariđennađ, uca bab nnes war t iđđi, ad ixeges afunas s ufunas u afunas ametti ad yiři nnes. ³⁷ Maŕa řed yucar afunas niŕ ijj zeg wuři uca iřarř as niŕ izzenz it, *xenni* ad ixeges xemsa n ifunasen x ijj n ufunas u arebea n wuři x ijj zeg wuři."

Tiweŕŕa zi jjihet n umqarreb

22¹“Maŕa itwaf uceffar uca ufin t *ead* am ineqqeb u ad itwaddez aŕ d immet, war xas ittmarsi *umarwas n* idammen. ²Maŕa tnedqar-dd xas tfuct, ad yiŕi immars xas *umarwas n* idammen. Ittxeŕſa as ad ixegęſ marra. Maŕa war ȳars walu, ad itwammenz min dd-tawi tuceffra nnes. ³Maŕa itwaf iddar s tuceffart deg ufus, ad yiŕi d amwa niȳ d aȳuŕ niȳ *ijj zeg* wuȳi, ad ixegęſ tnayen n tseqqar.

⁴Maŕa ȳed ijja ad ihda iȳyar niȳ tzayart uca yarwes taȳimart nnes *days* uca ad asen idŕeq ad hdan di temmurt n wennedni, *xenni* ad *tt* ixegęſ zi řemxeyyer n yeyyar nnes u zi řemxeyyer n tzayart nnes.

⁵Maŕa teffey tmessi uca teŕqef asennan u tecca icewwafen *n imendi* niȳ imendi ibedden niȳ iȳyar, *xenni* wenni iceęęŕen timessi ad ixegęſ marra.

⁶Maŕa ȳed ihda i wajjar nnes nnuqart niȳ řeqcuc u man aya *marra* itwacaren as zi taddart n weryaz *nni*, xenni aceffar iggur, maŕa ufin t, ad ixegęſ tnayen n tseqqar. ⁷Maŕa war ufin aceffar, řexdenni ad ssqarrben bab n taddart ȳar AREBBI *maȳend ad ssnen* ma ad *tay* isswiȳzed afus nnes ȳar wagra n wajjar nnes.

⁸Marra ixetȳtan zi jjihet n ufunas niȳ n weȳuŕ niȳ n wuȳi niȳ n warruȳ niȳ zi jjihet n min iwed-daren i zzayes inna *ȳed* ‘Aqa-t d wa!’, ad dd-tas tmesŕact i iȳan jarasen s tnayen zzat i AREBBI uca wenni ad xas ihkem AREBBI, ad ixegęſ i wajjar nnes tnayen n tseqqar.

⁹Maŕa ȳed iwca i wajjar nnes aȳuŕ niȳ afunas niȳ *ijj n zeg* wuȳi niȳ ca n řebhimet nnedni ad t ihda uca immut niȳ iwda-dd ihŕec niȳ ucaren t am war t izri ȳed, ¹⁰*xenni* ad din tiŕi jarasen tjaȳit ȳar SIDI belli netta war isswiȳzed afus nnes ȳar wagra n wajjar nnes. Bab nnes ad tt iqbeŕ uca wennedni nhŕa mma ad *tt* ittxegęſ. ¹¹*Maca* maŕa min yucaren tetwacar zzayes, di lhala aya ad t ixegęſ i bab nnes. ¹²Maŕa amezzaq itwamezzeq *zeg ijj n řweȳc*, ggur ad yawi cchadet uca ad taf nhŕa mma ad ixegęſ ameqqarſ.

¹³Meŕmi ȳed yarȳer ca x wajjar nnes uca tarrez niȳ temmut di řȳayeb n bab nnes, ittxeŕſa as ad tt ixegęſ marra. ¹⁴*Maca* maŕa bab nnes tuȳa ihȳar, ad taf nhŕa mma ixegęſ itt. Maŕa tuȳa icarra tt xas, ad taf tudef di řecra nnes.

ȳiweſsa zi jjihet n tuȳeȳbit n arruȳ d arrimet

¹⁵Uca maŕa ȳed immarȳen x ca n tebŕiyt tenni war ixȳiben ead uca itȳeſ akides, ittxeŕſa as ad as iwc ſſadaq imun *maȳend* ad tt yawi d tamȳart. ¹⁶Maŕa babas war ixs ad as tt iwc, ad as iwzen ſſadaq n tebŕiyin s nnuqart.

¹⁷War tejjam taseȳhart ad teddar.

¹⁸Man wen mma itȳſen ak-d *ijj n řmaŕ*, ad itwaney nican.

¹⁹Wenni iwehhben taȳarſt i *yijj n arebbi*, ittxeŕſa ad itwaȳarrem i uteȳȳi, illa maŕa *aqat-t* i SIDI i netta weȳdes.

ȳiweſsa zi jjihet n inni ideęfen

²⁰War ttȳekki x ubarrani u war xas ttzeyyar, minzi tuȳa uŕa d kenniw d ibarraniȳyen di tem-murt n Miſra.

²¹War sseȳqaram ca ict n tejaȳ niȳ *ijj n uȳuȳiŕ*. ²²Maŕa tiwȳed ad t tesseȳqared aȳtas uca netta iſȳuȳy-dd ȳari, aqa necc s uȳiŕ ad sŕeȳ i tyuȳyit nnes. ²³Ad itwassarȳ lȳadaȳ inu uca ggur ad kenniw nȳeȳ s ssif, timeȳta nwem ad dewŕent d tijaȳ d tarrawt nwem d iȳuȳiŕen.

²⁴Maŕa tareȳred nnuqart i *yijj n umezŕuȳ* zi řgens inu i *din* ȳark, *xenni* war ttegged akides amec-naw amarwas niȳ ad xas tegged d arriba.

²⁵Maŕa teksid arruȳ zeg wajjar nnek d arhan, arr as t, qbeŕ mma ad teȳŕi tfuct. ²⁶Minzi i ȳars waha d aȳeȳef nnes, aqa-t d arruȳ x teŕmect nnes. Min di i ȳa itȳeſ *xenni*? Xmi ȳari-dd i ȳa iſȳuȳy, řexdenni ad as sŕeȳ, minzi necc aqa d aȳnin!

Tiwešša zi jjihet n uweqqar d nneyyet i AREBBI

²⁷ War ttedei x AREBBI u war tekk^war aneyraf n řgens nnek.

²⁸ War ssettařa taccuret *n tmegra* nnek, niř ařřay *n teysart* nnek. Ad dayi tewced uřa d amenzu n tarwa nnek. ²⁹ Ammu i řa tegged *εawed* s ifunasen nnek d wuři nnek. Sebea n wussan ad iřin ak-d yemmatsen uca řar wass wiss tmenya ad ayi ten tewced.

³⁰ Ad ayi tiřim d imqeddasen uca war ttettem aysum i iqqarřen di řexřa. Ad t tendarem i yiřan.”

Tiwešša zi jjihet n mammec i řa neřrref ak-d umqarreb

23 ¹ “War ssuffuy řexbar n ixarriqen, war ttic afus nnek i wenni d aεeffan mařend ad tiřid d acehhad n ddeř.

² War areddef abarru di řřar u deg ijj n umcubbec, s uεarni n wařřas, war tbeεeid ca x řřeqq s temwarrit nnek, uca *xenni* ad tessfaryed řřeqq.

³ Di ddeεwet war ttriř ca ak-d umesεi.

⁴ Mařa teřqid afunas niř ařřuř iweddaren n řεdu nnek, ittxešša ad t-idd tarred nican. ⁵ Mařa teřrid ařřuř n wenni tcarhed iwđa s đđqeř nnes, ad tetřfed ixef nnek ad t tejjed *amenni*, *maca* cek d netta jmiε ad tfekkem *weyřuř*.

⁶ War tarezza tasyart n umesεi nnek di ddeεwet nnes.

⁷ Beεeed x tmesřact iyeccen. War neqq afurri niř amsegged, minzi necc war ttbarriř aεeffan.

⁸ War kessi tamewci, minzi tamewcit tessdaryař tiřřawin yarezmen u tesfarray awařen n im-seggden.

⁹ War tzeyyarem x ubarrani, minzi kenniw tessnem nnefs n ubarrani, minzi tuřa kenniw d ibar-raniyyen di temmurt n Miřa.

¹⁰ Setta n isegg^wusa ad tzařeed tammurt nnek uca ad tessmuned řřiřet nnes. ¹¹ Deg usegg^was wiss sebea ad tt tejjed texwa uca ad as tarxud, řima ad zzayes ccen imezřad n řgens nnek uca min iqqimen ad zzays ccen řmař n řexřa. Ammu i řa tegged *εawed* s tzayart nnek d zzitun nnek.

¹² Di setta n wussan ggur ad tegged řxedmet nnek uca deg wass wiss sebea ad tareyyřed, mařend ad yareyyeř afunas nnek d weyřuř nnek uca ad yarr nnefs mmis n tesmeyt nnek d ubarrani.

Tiwešša zi jjihet n uweqqar i SIDI

¹³ Di marra min d awem nniř, řđam t. War ttidar isem n irebbiten nneđni. War ggur ad twasřen *ismawen nsen* zeg uqemmum nnek.

¹⁴ Třata n twařawin deg usegg^wass ad ayi teggem řeid. ¹⁵ Reid n weyřum břa antun ad t teřđam. Sebea n wussan ad tecced ařřum břa antun, amecnaw mammec d awem umurey necc, di řweqt itwaggen deg uyur n Abib, minzi days teffyed zi Miřa. War dd-tusim texwam zzat i uyembub inu. ¹⁶ Hđam *εawed* řeid n tmegra, řeid n tmenza n řxedmet nnek i tzařeed deg iyyar, u řeid n usmuni *n tmegra* řar uneggar n usegg^was, xmi i řa tejwed řxedmet nnek zeg iyyar. ¹⁷ Třata n twařawin deg usegg^was ad đharen marra iryazen *n řgens* nnek zzat i uyembub n Sidi SIDI.

¹⁸ War ttqeddam idammen n tyarřt inu s weyřum s wentun u tadunt n tyarřt *n řeid* inu war ttnusi řiřet *tekmeř* ař řřbeř.

¹⁹ Tamezwarut n tmenzut n temmurt nnek ad tt tawyed řar taddart n SIDI, AREBBI nnek. War snenni iřayđ d ameřyan s uyi n yemmas.

²⁰ Aqa da, ad ssekkey **ij n Lmalak** zzatek řima ad cek iřđa deg webrid uca ad cek yawi řar wem-can wenni sswejdey. ²¹ Hđa zzat i uyembub nnes uca seř i wawař nnes, war xas ttεedda, minzi netta war isemmeř i ixetřan nwem, minzi isem inu days. ²² Maca mařa s tidett ad teřred i wawař nnes, ad tegged marra min d ac i řa iniř, ad iřiř d řεdu i řeedyan nnek uca ad řřarey inni cek iřešřaren. ²³ Minzi **Lmalak inu** ad yiři zzatek, ad cek ssidfey di *temmurt n Imuriyyen* d iřittiyyen

d Ifiriziyyen d Ikenɛaniyyen d Ihiviyyen d Iyabusiyyen, u ggur necc ad ten tehhiy. ²⁴ War ttaɗar ɣar irebbiten nsen niy ad ten tɛebded niy ad tegged am tteggem nitni, maca ad ten tettehɗid qae uca ad tarzed marra imayɗuten nsen iqeddsen. ²⁵ Ad tɛebdem SIDI, AREBBI nwem, u netta ad ibarek aɣrum nnek d waman nnek uca necc ad kksey řehracat zi řwest nnek. ²⁶ War tettiři *temyart* nni umi iwɗa uɛeddis niy war ittiřwen di temmurt nnek. Necc ad kemmrey řqedd n wussan nnek. ²⁷ Necc ggur ad ssekkey anexrie zzat i uyembub nnek, ad ssxarewɗey marra řgens i ɣa tafed *deg webrid nnek* uca ad arrey marra ředyan nnek ad xak arewřen. ²⁸ Necc ad ssekkey irezzan idaryāren zzat i uyembub nnek, inni igguren ad azzřen x Ihiviyyen d Ikenɛaniyyen d Ihittiyyen x zzat i wudem nnek. ²⁹ War ten ssigg^wijey ca zzatek deg ijj n usegg^was, maħend war tettyimi temmurt d řexra u řmař *n řexra* war ttmarenyen ațtaș. ³⁰ S cway cway ad ten ssigg^wijey x zzat i uyembub nnek, ař i ɣa temmarenyed *deg wațtas* uca *ad tzemmed* ad teksid tammurt d řwart. ³¹ Necc ad ggey iymiren zi řebħar n Uyanim ař řebħar n Ifilistiiniyyen u zi řexra ař iɣzar, minzi ad arrey imezday n temmurt deg ufus nnek uca *ad cek arrey* ad ten tessigg^wjed zzatek. ³² War ttegg řeahd akidsen niy ak-d irebbiten nsen. ³³ War zeddyen di temmurt nnek, ħima war cek ttarrin ad texɗid akidi. Mařa tɛebded i irebbiten nsen, ad ac yiři d man aya d taxceft.”

Řeahd n AREBBI ak-d řgens

24¹ Uca inna netta i Musa “Gaɛɛed ɣar SIDI, cek d Harun d Nadab d Abihu d sebein n imyaren n Israyil uca aɗarem zi ragg^waj. ² Musa weħdes ad dd-iqarreb ɣar SIDI, maca nitni war dd-ttqarriben ca. Uřa d řgens war akides ittgiɛid ca. ³ Musa ieqeb-dd uca ixebbar řgens x marra wawařen n SIDI d marra lfarayıɗ. Marra řgens yarra-dd s yijj n wawař, nnan “Ad negg marra awařen i inna SIDI.” ⁴ Musa yura marra awařen n SIDI. ɤar sșbeħ zic ikkar uca ibna ijj n uealtar ɣar idaren n wedrar uca *igga* teneac n imayɗuten n wezru, elahsab *řqedd* n teneac n tqebbař n Israyil. ⁵ Issekk ihudriyyen zeg ayt n Israyil, inni issbexxaren tiyarși n wecmaɗ d tiyarși n řehna zeg imwa i SIDI. ⁶ Iksi Musa azyen n idammen, igga it di tťbași uca ibeqqeɗ azyen nneɗni n idammen x uealtar. ⁷ Iksi adlis itwannɗen n řeahd, iɣra it x imezzuyen n řgens, inni innan “Marra min *d aney* inna SIDI ggur ad *t negg* u ggur ad *t ntae*.” ⁸ Iksi Musa idammen, ibeqqeɗ iten x řgens, inna “Aqa da, ina d idammen n řeahd wenni igga SIDI akidwem x marra awařen-a.”

⁹ Uca igaeɛed Musa ak-d Harun d Nadab d Abihu d sebein n imyaren n Israyil. ¹⁰ Žrin AREBBI n Israyil. Tuɣa sadu idaren nnes amecnaw ict n tisi n zzellij i itwaggen n saffir aziza, ișfa amecnaw ajenna simant nnes. ¹¹ War isswizzeɗ afus nnes x ineyraf n ayt n Israyil, maca, awarni řami žrin AREBBI, ccin, swin.

¹² Řexdenni inna SIDI i Musa “Gaɛɛed-dd ɣari x wedrar uca qqim din uca necc ad ac wcey tiřwiħin n wezru, ccariɛa d řumarat tinni uriy ħima ad asen tent tesseřmeded.” ¹³ Ikkar Musa ak-d Yacuea, amsexxar nnes, uca igaeɛed Musa ɣar wedrar n AREBBI. ¹⁴ Inna i imyaren “Rajam aney danita ař dd i ɣa nedweř ɣarwem . Aqa da, Harun d Ĥur aqa-yen akidwem. Mařa din ħed ɣars ca n tmesřact, ittxeșsa as ad ɣarsen irah.”

¹⁵ Řexdenni igaeɛed Musa ɣar wedrar uca ijj n useynu idřa adrar. ¹⁶ Aeugı n SIDI immars x wedrar n Sina d useynu idřa it setta n wussan uca deg wass wiss sebea iřaya-dd x Musa zi řwest n useynu. ¹⁷ Ascan n ueugı n SIDI tuɣa-t di tițtawin n ayt n Israyil amecnaw timessi ihedqen x tqiccat n wedrar. ¹⁸ Awarni řami igaeɛed ɣar wedrar, yudef Musa di řwest n useynu u tuɣa Musa iqqim arebein n wussan d arebein n ģyaři deg wedrar.

Tiweṣṣa zi jjihet n ubenni n i Tzeddiyt n SIDI

25¹ Issiweř SIDI ak-d Musa uca inna ² “Ini i ayt n Israyil ad ayi-dd ssgaæden ict n tewhibt i ujenna. Zi marra aryaz nni d as yarezmen uř nnes, ad teksim **tawhibt tenni i ya ssgaæden** i necc. ³ Ta d **tawhibt tenni i ya ssgaæden** d tenni i ya teksid zzaysen: urey d nnuqart d nnhas, ⁴ d řeqten n adehmi d urjuwani d uzegg^way ihedqen d řeqten azdad d ccæar n tyaydin, ⁵ d iřmawen izegg^wyen n icarriyyen, d iřmawen n ddenfiřat, d ukeccuđ n *tcejart n ukasiya*, ⁶ zzect i tfawt n řqendiř, řetreyya i zzect i wedhan u i řebxur ittfuhen, ⁷ izra n biril d izra *iyřan* maħend ad ten ggen x upalțu u x tajmect.

⁸ Ad ayi ggen ict n zzawect iqeddsen ħima ad zedyey jarasen. ⁹ Ggur ad t tegged amecnaw marra min ggurey ad ac ssecney, *elaħsab* amedya n Tzeddiyt u *elaħsab* amedya n marra řeqcue i days iġan.

¹⁰ Ad ggen εawed ict n **Ttabut** n ukeccuđ n *tcejart n ukasiya*. Ad tiři tuzzeggart *nnes* tnayen n iyaġen d wezyen d tiru *nnes* ijj n uyiř d wezyen d řueřa *nnes* ijj n uyiř d wezyen. ¹¹ Ad t tessduryed s wurey iřfan, zi daxeř u zi barra ad t tessduryed, uca ad as tennded ijj n zzwaq n wurey.

¹² Ad as tessfesyed arebea n texrazin n wurey. Ad tent tmetned i arebea n tyemmura. Tnayen n texrazin ad iřint ħar yijj n uyezdis u tnayen n texrazin i uyezdis nneđni. ¹³ Ad tegged iεumad i *trebbut* zeg ukeccuđ n *tcejart n ukasiya* uca ad tent tedřed s wurey. ¹⁴ Sidfem iεumad di texrazin nni iġan ħar iyezdisen n Ttabut, ħima ad xas arbun Ttabut. ¹⁵ iεumad ad iřin di texrazin n Ttabut, war zzaysent ttetwakksent ca. ¹⁶ Ggur ad tessarsed Chadet, tenni d ac i ħa wcey, di Ttabut.

¹⁷ Ad tegged εawed ijj n **tqebbart n weřřaħ** n wurey iřfan s ict n tuzzeggart n tnayen iyaġen d wezyen u s ict n tiru n yijj n uyiř d wezyen. ¹⁸ Ad tegged εawed **tnayen n ixiruben** n wurey yeedeř s wefdis i dd-itteffyen zi tnayen n ixfawen n tqebbart n weřřaħ. ¹⁹ Ggur ad tegged ijj n uxirub ħar yijj n ixef u ijj n uxirub nneđni ħar yixef nneđni. Ad teggem ixiruben zeg tqebbart n weřřaħ ħar tnayen n ixfawen nnes. ²⁰ Ixiruben ggur ad bezzæen afriwen nsem ħar sennej nsen uca ad dřen s wafriwen nsen amcan n weřřaħ. Udmawen nsen ad iřin qibač ijj i wenneđni uca ad xzaren udmawen n ixiruben ħar tqebbart n weřřaħ. ²¹ Ggur ad tegged tqebbart n weřřaħ x Ttabut, awarni řami tessarsed Chadet i d ac i ħa wcey di Ttabut. ²² Dinni i kic i ħa mmeřqiř uca ad kik dd-ssiwřey zi sennej i tqebbart n weřřaħ, ħar tnayen n ixiruben inni iġan sennej i Ttabut n Chadet, x marra min d ac i ħa umurey i ayt n Israyil.

²³ Ad tegged ijj n **tzewđa** n ukeccuđ n *tcejart n ukasiya*, ħars ict n tuzzeggart n tnayen n iyaġen u ict n tiru n yijj uyiř u ijj n řueřa n yijj uyiř d wezyen. ²⁴ Ad tt tedřed s wurey iřfan uca ad as tegged ħar tmewwa nnes ijj zzwaq n wurey. ²⁵ Ggur ad as tegged ict n tmewwa n yijj n cbar n ufus u ħar tmewwa nni ad tegged ijj n zzwaq n wurey. ²⁶ Ggur ad tegged arebea n texrazin n wurey uca ad tent tmetned ħar arebea n tyemmura tinni iġan ħar arebea n idaren nsen. ²⁷ Tixrazin ad iřint yudsent i tmewwa maħend ad *daysent* twațțfen iεumad i *tarebbut* n *tzewđa*. ²⁸ Ad tegged iεumad i *tarebbut* zeg ukeccuđ n *tcejart n ukasiya*, ad tent tyeġfed s wurey uca ad zzaysent arbun *tazewđa*. ²⁹ Ad tegged εawed tťbaři nnes d tyenjajin nnes d iřarrafen nnes d řkisan nnes s yenni i ħa kebben. Ggur ad ten tegged s wurey iřfan.

³⁰ X *tzewđa* ad tegged **ayrum n wescan** zzat i uyembub inu.

³¹ Ad tegged ijj n řqendiř n wurey iřfan. Ad itwaedeř řqendiř s wefdis n wemziř. Adaf n uđar nnes d iyaġen nnes uřa d řkisan nnes d tteffaħin nnes d nnuwwar nnes ad zzayes-dd ffyen.

³² Setta n iyaġen ad dd-ffyen zeg iyezdisen nnes, třata n iyaġen zeg yijj n uyezdis n řqendiř d třata n iyaġen zeg uyezdis nneđni n řqendiř. ³³ Třata n řkisan ad iřin deg ijj n uyiř di furma n innuwwaren n ġewz ak-d tteffaħt d unnuwwar uca *εawed* ħar uyiř nneđni třata n řkisan di furma n nnuwwar n ġewz ak-d tteffaħt d unnuwwar. Ammu *εawed* iggin marra setta iyaġen inni dd-iffyen zi řqendiř. ³⁴ ħar řqendiř simant nnes ad *din* iřin arebea n řkisan di furma n ġewz

ak-d tteffaħin d nnuwwar nsen. ³⁵ Ad *din* tiři ict n tteffaħt sadu tyuya n iyağen i zi dd-ffyen d ict n tteffaħt sadu tyuya n iyağen awarni as i zzayes-dd ffyen uca ammu i ya yiři i setta n iyağen i dd-iffyen zi řqendiř. ³⁶ Titeffaħin nsen d iyağen nsen ad zzayes-dd ffyen uca ad yiři marra ina d ijjen zeg wurey iřfan. ³⁷ Ad tegged setta n teftiřin nnes uca ad ssarsen teftiřin nnes x řqendiř maħend ad wcent tfawt yar řtarf n ujemmad. ³⁸ Tijeqqadın *n teftiř* nnes d tmejmarin nnes ad iřint zeg wurey iřfan. ³⁹ Ad itwagg řqendiř zeg ict n 'talint' n wurey iřfan s marra řeqcue-a-a aki-des. ⁴⁰ Uca xzar, ad t tegged amecnaw amedya nnes wenni i d ac itwamřen deg wedrar."

26¹ "Ad tegged **Tazeddiyt** s *εecra* n tjartiřin n řeqten azdad immuden u zi řeqten adeħmi d urjuwani d uzegg^way iħedqen uca ad *xasent* tegged ixiruben *εlaħsab* ijj n uřeqqem izewwqen. ² Tuzzeggart n ict n tjartiřt ad tiři tmenya u-eicrin n iyağen u tiru n tjartiřt arebea n iyağen. Marra tijartiřin ad yarsent yiři řeεbar d ijj. ³ Xemsa n tjartiřin ad tent ssmunen ict ak-d tenneđni u *εawed* xemsa n tjartiřin ad tent ssmunen ict ak-d tenneđni. ⁴ Yar řtarf n ict n tjartiřt mani tt ya ssmunen, ittxeřsa ad tegged tisarawin tideħmanin. Ammu tent i ya tegged *εawed* yar řtarf n tjartiřt wenni ad tetwassmun ak-d tenneđni. ⁵ Xemsin n tsarawin i ya tegged deg ict n tjartiřt u xemsin n tsarawin yar řtarf n tjartiřt tenni ad tetwassmun ak-d tenneđni, maħend tisarawin ad mmeřqant ict ak-d tenneđni. ⁶ Ad tegged *εawed* xemsin n tsennarin n wurey uca ad tessmuned tijartiřin ict ak-d tenneđni s tsennarin maħend ad tedweř d ict n Tzeddiyt.

⁷ Ad tegged *εawed* **tijařtiřin s ccεar n tyayđin** maħend ad iřint d ijj n uqıđun x Tzeddiyt. Ad tegged **ħiřac n tjartiřin**. ⁸ Tuzzeggart n ict n tjartiřt ad tiři třatin n iyağen, u tiru n ict n tjartiřt ad tiři arebea n iyağen. *ħiřεac* n tjartiřin ad yarsen yiři řeεbar d ijj. ⁹ Ad tessmuned xemsa n tjartiřin weħdsen d setta n tjartiřin *εawed* weħdsen. Tajařtiřt wiss setta ggur ad tt tđefřed yar zzat i wudem n Uqıđun. ¹⁰ Uca ad tegged xemsin n tsarawin yar řtarf n ict n tjartiřt mani i tt ya ssmunen uca xemsin tsarawin yar řtarf n tjartiřt tenni ad tetwassmun ak-d tenneđni. ¹¹ Ad tegged xemsin n tsennarin n nnħas uca ad tent tessıdfed di tsarawin uca ad tessmuned aqıđun maħend ad yiři d ijjen. ¹² Min iceřten n tjartiřin n uqıđun, azyen n tjartiřt tenni iceřten, ad yayer yar đeffar n Tzeddiyt. ¹³ N min iceřten di tuzzeggart n tjartiřin, ijj n uyıř ad yayer yar ijj n řtarf, d ijj n uyıř yar řtarf nneđni, yar tnayen n tmewwa n Tzeddiyt maħend ad as iřeħħef i yijj n uyezdis u i uyezdis nneđni.

¹⁴ Ggur ad tegged i Uqıđun *εad* ict n **tseqqaft n iřmawen izegg^wyen n icarriyyen** u sennej i man aya ict n **tseqqaft n iřmawen n ddenfiřat**.

¹⁵ Ad tegged i Tzeddiyt tifeřwin n ukeccuđ n *tcejart* n ukasiya inni ibedden nican. ¹⁶ Tuzzeggart n ict n tefrewt ad tiři *εecra* n iyağen u tiru n ict n tefrewt *ad tiři* ijj n uyıř d wezyen. ¹⁷ I kuř tafřewt ad yars iřin tnayen n ifassen, inni issmeřqan tiwečmatin ict ak-d tenneynit, ammu i ya tegged i marra tifeřwin n Tzeddiyt. ¹⁸ Ad tegged i Tzeddiyt **tifeřwin**, eicrin n tfeřwin i uyezdis n tcarmin, yar jjihet n tcarmin. ¹⁹ Ggur ad tegged arebein n **tyarsawin n nnuqart** maħend ad tent ssarsen sadu eicrin n tfeřwin, tnayen n tyarsawin sadu ict n tefřewt i tnayen n idaren nnes, d tnayen n tyarsawin sadu tefřewt nneđni i tnayen n idaren nnes. ²⁰ *εawed* ad tegged eicrin n tfeřwin i uyezdis nneđni n Tzeddiyt, yar jjihet n ccamal ²¹ s arebein n tyarsawin nsen n nnuqart, d tnayen n tyarsawin i kuř tafřewt d tnayen n tyarsawin swadday n tefřewt nneđni. ²² Uca yar uyezdis n řyarb n Tzeddiyt ad as tegged setta n tfeřwin. ²³ Ad tegged tnayen n tfeřwin i tyemmar n Tzeddiyt i iğan yar tnayen n iyezdisen nnes yar đeffar. ²⁴ Yar uwadday ggur ad iřint d icten uca ammu i ya iřint munent ař i ya iwđent sennej deg ict n texrazt. Ammu i ya yiři i tnayen n tfeřwin i iğan i tnayen n tyemmar. ²⁵ Ad *din* iřint tmenya n tfeřwin ak-d tyarsawin nsent n nnuqart. *Xenni* seřřac n tyarsawin, tnayen n tyarsawin sadu ict n tefřewt d tnayen n tyarsawin sadu tefřewt nneđni. ²⁶ Ad tegged **tiħenya n uεarrađ** zeg ukeccuđ n *tcejart* n ukasiya

inni i ya iedun x tfeřwin, xemsa i tfeřwin n yijj n uyezdis n Tzeddiyt ²⁷ *u xemsa n tħenya n uęarrađ i tfeřwin ęar uyezdis nneđni n Tzeddiyt d xemsa n tħenya n uęarrađ i tfeřwin n uyezdis n Tzeddiyt i ięan s tnayen n iyezdisen ęar đeffar ęar jjihet n řęarb.* ²⁸ *Taħnact n uęarrađ di řwest ad teđu x tfeřwin di řwest, zeg ijj n ixef ęar wenneđni.* ²⁹ *Ggur ad tyeęfed tfeřwin s wureę uca ad tegged tixrazin nsen n wureę maħend ad daysent tessidfed tiħenya n uęarrađ. Ad tedřed ęawed tiħenya n uęarrađ s wureę.* ³⁰ *Ggur ad tessgaęeded Tazeddiyt ęlaħsab sħeħ n umedya n řebni wenni d ac itwamřen deg wedrar.*

³¹ *Ad tegged ijj n uřeħħaf n řeqten adeħmi d urjuwani d uzeggway iħedqen u n řeqten azdad immuden uca ad xas tegged ixiruben ęlaħsab ijj n uřeqqem izewwqen.* ³² *Ad t tuyeřed x arebea n ipilaren n ukeccuđ n tcejart n ukasiya i idřin s wureę. Tisennarin nsen ad iřint n wureę uca ipilaren nni ad bedden x arebea n tyarsawin n nnuqart.* ³³ *Ggur ad tayřed ařeħħaf ęar wadday n tsennarin uca ad tessidfed Ttabut n Chadet daxeř i uřeħħaf uca uřeħħaf ad ibđa jar Uqeddas d Aqdas n Uqeddas.*

³⁴ *Ad tessarsed tqebbart n weřřaħ x Ttabut n Chadet deg Uqdas n Uqeddas.*

³⁵ *Ggur ad tegged tazewđa barra i uřeħħaf uca ad tessarsed řqendiř qibač i tzewđa ęar uyezdis n Tzeddiyt i ięan ęar tcarmin u tazewđa ęar uyezdis i ięan ęar ccamal.*

³⁶ *Ggur ad tegged ęar tewwart n Tzeddiyt ijj n arwaq n řeqten adeħmi d urjuwani d uzeggway iħedqen u s řeqten azdad immuden, aqa-t d ijj n umuddi afenyani.* ³⁷ *Ad tegged i arwaq xemsa n ipilaren n ukeccuđ n tcejart n ukasiya uca ad ten tessduryed s wureę. Tisennarin nsen ad iřint n wureę uca i ipilaren nni ad asen tfesyed xemsa n tyarsawin n nnħas."*

27 ¹ *"Ad tegged ijj n uęalřar n ukeccuđ n tcejart n ukasiya n xemsa n iyaęen di tuzzeggart d xemsa n iyaęen di tiru. Ad yiři s arebea n tęemmura u řueřa nnes ad yiři řřata n iyaęen.* ² *Var arebea n tęemmar ad tegged accawen u accawen ad dewřen d ijjen. Ittxeřša cek ad ten třeħħfed s nnħas.* ³ *Ad tegged tiydurin nnes ħima ad daysen tendared tadunt nnes uca ad tegged ęawed ięenjajen nnes d řřawyat nnes i urucci d furcayat nnes d tmejmarin nnes. Ad tegged marra řeqcuę nnes s nnħas.* ⁴ *Ad tegged ict n tracca, ict n umuddi n nnħas uca ad tegged arebea n texrazin n nnħas i tracca ęar arebea n tęemmar nnes.* ⁵ *Ad tt tmetned sadu trettabt n uęalřar, maħend ad tawed ad tayeř tracca ęar wezyen n uęalřar.* ⁶ *Ad tegged ięumad i tarebbut i uęalřar, ięumad n ukeccuđ n tcejart n ukasiya u ittxeřša ad ten třeħħfed s nnħas.* ⁷ *Ięumad ad twassidfen di texrazin. Ad iřin ięumad i tarebbut ęar tnayen n iyezdisen n uęalřar maħend ad t arbun.* ⁸ *Ad tegged řexwa ęar daxeř n tfeřwin. Am mammec i d ac imřa deg wedrar, ad t tegged.*

⁹ *Ad tegged řemraħ n Tzeddiyt. Var uyezdis n ljanub, di jjihet n ljanub, ad tegged řizarat n řeqten azdad immuden n mya n iyaęen di tuzzeggart i yijj n uyezdis.* ¹⁰ *Ęicrin n ipilaren nnes d ęicrin n tyarsawin nnes ad iřin n nnħas. Tisennarin n ibilaren d iqedban nsen i wesmuni ad iřin n nnuqart.* ¹¹ *Řizarat ęar uyezdis n ccamal ad iřint mya n iyaęen di tuzzeggart. Ęicrin n ipilaren nsen d ęicrin n tyarsawin nsen ad iřin n nnħas. Tisennarin n ipilaren d iqedban nsen i wesmuni ad iřin n nnuqart.* ¹² *Di tiru n řemrah ęar uyezdis n řęarb ad tuyuřed řizarat n xemsin n iyaęen di tuzzeggart uca ad iřin ipilaren nsen d tyarsawin nsen d ęecra.* ¹³ *Tiru n řemrah ęar uyezdis n ccarq, di jjihet n ccarq, ad yiři xemsin n iyaęen.* ¹⁴ *Ad iřin řizarat xemmestac n iyaęen di tuzzeggart ęar ijj n uyezdis n zzat, ak-d řřata n ipilaren nsen d řřata n tyarsawin nsen.* ¹⁵ *Var uyezdis n zzat nneđni ad iřin řizarat xemmestac n iyaęen di tuzzeggart ak-d řřata n ipilaren nsen d řřata n tyarsawin nsen.* ¹⁶ *Var tewwart n řemrah ad tegged ijj n arwaq n ęicrin n iyaęen, n řeqten adeħmi d urjuwani d uzeggway iħedqen u n řeqten azdad immuden, amecnaw ijj n umuddi afenyani, ak-d arebea n ipilaren nnes d arebea n tyarsawin nsen.* ¹⁷ *Marra ipilaren ęar tmewwa*

n řemrah ad iřin s iqedban n nnuqart i wesmuni uca tisennarin nsen ad iřint n nnuqart d tyarsawin nsen n nnhas ¹⁸ Tuzzeggart n řemrah ad tiři mya n iyağen u tiru *ad tiři* xemsin n iyağen d xemsin *ewawed* uca řueřa *ad yiři* xemsa n iyağen, zi řeqten azdad immuden uca tyarsawin ad iřint n nnhas.

¹⁹ Marra řeqcuē n Tzeddiyt i iğan i marra aēbad nnes uřa d marra řewtad nnes d marra řewtad n řemrah ad iřin n nnhas.

²⁰ Ad tumured ayt n Israyil ħima ad ħark-dd awyen **zzect iřfan** twaddzen tt-idd zi zzitun n uzemmur i tifawt, ħima ad tarey tfawt řebda. ²¹ Harun d tarwa nnes ad ħdan man aya zi ġiřet ař řřbeħ zzat i uyembub n SIDI deg Uqıđun n Umsagar zzat i uřeħħaf i iğan zzat i Chadet. D man aya ad yiři d ict n tewřiyyet i řebda *nni ittxeřřa ad tetwaħda* zi jjihet n ayt n Israyil di *marra* řejyuř nsen."

28¹ "Uca cek ad ħark-dd tessqarbed Harun, umac, d tarwa nnes akides zi řwest n ayt n Israyil, ħima ad ayi ēebden am **ukehhan**, Harun, Nadab, Abihu, Alieazar d Itamar, tarwa n Harun. ² Ad tegged arruđ amqeddas i Harun, umac, ad yiři i uēuği d tunger. ³ Ad tessiwřed ħar marra inni iğan d imiyisen n wuř, inni sscurey s arruħ n tiyit, maħend ad ggen arruđ i Harun, ħima ad as ssqeddsen maħend ad ayi ixdem am ukehhan. ⁴ Ina d arruđ i ħa ggen: **ict n tejmeect d ijj n upaltu d ijj n useřham d ijj n warruđ n teřmeect immuden s tefnaynect d ijj n arezzet d ict n tħezzam** Ad ggen arruđ amqeddas i Harun, umac, u i tarwa nnes, ħima ad ayi xedmen am ukehhan. ⁵ Ad ksin urey d řeqten adeħmi d urjuwani d uzeggway iħedqen ⁶ uca ad ggen apaltu n *ifiřan* n wurey u zeg *ufiřu* adeħmi d urjuwani d uzeggway iħedqen u zeg řeqten azdad immuden, *ad yiři* d ict n řřenēet icnan ⁷ Ad ħars yiři tnayen n tħarđin i wesmuni ħar tnayen n tťrufa nnes i zi i ħa tetwassmun. ⁸ Taħezzam izewwqen wenni xas iğan, ad zzayes tetwagg d icten akides, zeg wurey d řeqten adeħmi d urjuwani d uzeggway iħedqen u zi řeqten azdad immuden. ⁹ Ad teksid tnayen n iźra n biril uca ad xasen tneqced ismawen n ayt n Israyil. ¹⁰ Setta n ismawen x yijj n weźru d setta n ismawen nneđni x weźru nneđni ełahřab *asettef* n wexřaq nsen. ¹¹ S řřenēet n wenqac n weźru, am ict n txadent n ucemmiē, *ammu* i ħa twaneqcen tnayen n yeźra s ismawen n ayt n Israyil. Ad asen tegged ticuyar n wurey i d as-dd innđen. ¹² Uca ad tegged iźra nni x tħarđin n upaltu, *aqā-ten* d iźra n řidaret i ayt n Israyil. Harun ad yarbu ismawen nsen zzat i wudem n SIDI x tnayen tħarđin nnes. ¹³ Ad tegged ticuyar n wurey ¹⁴ uca *ewawed* tnayen n ssnaseř n wurey iřfan, *amecnaw* ijj n ufiřu immuden, uca ad tmetned ssnaseř immuden ħar tcuyar. ¹⁵ Ad tegged ict n tejmeect n řeħkam s řħeqq, ad tiři d ict n řřenēet icnan, ad tt tegged amecnaw apaltu, s wurey u s řeqten adeħmi d urjuwani d uzeggway iħedqen u s řeqten azdad immuden, *ammu* i tt ħa tegged. ¹⁶ Ad yiři s arebea n tħemmura, itwadfeř uca tuzzeggart nnes d tirut nnes d ijj n cbar n ufus. ¹⁷ Ad tt teccured s yeźra, arebea n reřfuf n iźra. Ijj n řřef ad yiři s yijj n řeeqıq, ict n tyaqut d ict n smaraxt. Wa d řřef amezwaru. ¹⁸ řřef wiss tnayen ad yiři s yijj n karbunkel, ijj n řaffir d ijj n diamanti. ¹⁹ řřef wiss třata ad yiři s yijj n weźru n yasint d ijj n axat d ijj n umatist. ²⁰ U řřef wiss arebea ad yiři s ict n texrisulit, ijj n biril d yijj n yaspis. Ina ad twatťfen deg wurey di tcuyar nsen. ²¹ Iźra ad iřin ełahřab *asettef* n ismawen n ayt n Israyil, *teneac* n iźra, uca ismawen nsen ad twaneqcen daysen am mammec neqcen taxadent n ucemmiē. N kuř ijj ad yiři isem nnes xas, i *kuř* ijj n *teneac* n tqebbař. ²² ħar tejmeect ad tmetned ssnaseř innđen i iggin amecnaw ijj n ufiřu immuden n wurey iřfan. ²³ Ad tegged di tejmeect tnayen n texrazin n wurey uca ad tmetned tnayen n texrazin nni ħar tnayen n tťrufa n tejmeect. ²⁴ Ad tegged tnayen n ssnaseř n wurey immuden di tnayen n texrazin ħar tťrufa n tejmeect. ²⁵ Ad tegged tnayen n ixfawen n tnayen n ssnaseř immuden ħar tnayen n tcuyar uca ad tent tmetned ħar tħarđin i iğan ħar uyezdis n zzat

n upalṭu. ²⁶ Ad tegged *ɛawed* tnayen n texrazin n wurey uca ad tent tmetned yar tnayen n ixfa-wen n tejmet, yar tma nnes n daxeř wenni iğan yar mani iğa upalṭu. ²⁷ Ad tegged *ɛawed* tnayen n texrazin n wurey tinni i ya tegged x tnayen n tyarḍin n upalṭu, wadday yar zzat, qibač inneḍni i kidsent i ya twassmunent sennej i thezzamt izewwqen n upalṭu. ²⁸ Ad tessmuned tajmet s texrazin nnes yar texrazin n upalṭu ak-d ijj n ufiřu immuden adehmi, maḥend ad yiři tejmet sennej i thezzamt izewwqen n upalṭu uca war ittbeṭṭi tejmet x upalṭu. ²⁹ *Ammu* i ya yawi Harun ismawen n ayt n Israyil di tejmet n *řehkam* s řheqq x wuř nnes, x minni i ya yadef deg Uqeddas *ařami iqqim* d řidaret i řebda zzat i SIDI. ³⁰ Ad tessarsed izra n ‘Urim’ d ‘Tummim’ di tejmet n *řehkam* s řheqq, maḥend ad iřin x wuř n Harun x minni i ya yadef zzat i wudem n SIDI. *Ammu* i ya yarbu Harun řebda *řhukm* s řheqq n ayt n Israyil x wuř nnes zzat n SIDI.

³¹ Ad tegged **aseřham** n upalṭu marra zi řeqten adehmi. ³² Ad yiři ijj n warzam i uzeğif di řwest nnes. Yar tmewwa n warzam ad din yiři ijj n uffar iderrzen afenyani, amecnaw arzam i iğan deg ijj n warruḍ n wuzzař n ueskari ħima netta war ittcarrig. ³³ Yar tmewwa nnes ad tegged tiremmanin n *ifiřan* adehmi d urjuwani d uzegg^way iħedqen, yar tmewwa nnes i d as-dd innḍen u jarasent *ad tegged* nnwaqes n wurey i d as-dd innḍen. ³⁴ Ijj awarni i wenneḍni, nnaqus n wurey, *xenni* d ict n tremmant, uca *ɛawed* ijj n nnaqus n wurey d ict n tremmant yar tmewwa n useřham deg wenneḍ. ³⁵ Harun ad tt yarḍ xmi ieebbet netta, ħima ad itwaseř ddriz nnes x minni i ya yadef di zzawect iqeddsen zzat i uyembub n SIDI uca *ɛawed* xmi i ya iffeř, ħima war ittmetti.

³⁶ Ad tegged ict n **teřwiħt s nnuwwar** n wurey iřfan uca ad days tneqced am mammec neqqcen taxadent n ucemmiε “AMQEDDAS i SIDI.” ³⁷ Ad tt tcedded s yijj n ufiřu adehmi x arezzet. Ad tiři yar zzat n urezzet. ³⁸ Ad tiři x tenyart n Harun, ħima Harun ad yarbu řmueřiyet di tmesřayin iqeddsen tinni i ya issqeddsen ayt n Israyil ak-d marra tiwhibin n tmesřayin nsen iqeddsen. Ad tiři řebda x tenyart nnes, ħima ad iřint *tmesřayin nni* arḍant zzat i uyembub n SIDI.

³⁹ Ad tegged ijj arruḍ n teřmet n řeqten azdad. Ad tegged arezzet *ɛawed* zi řeqten azdad. Taħezamt ad tt tegged *am* ijj n umuddi afenyani. ⁴⁰ Ad tegged arruḍ n teřmet d thezzamin i tarwa n Harun uca ad asen tegged *ɛawed* iħewwaqen maḥend ad iřin i ueuği d tunger. ⁴¹ Ad zzaysen tessyarḍed Harun, umac, d tarwa nnes akides, uca cek ad ten tdehned, ad ten třeqqmed u ad ten tessqeddsed ħima ad ayi xedmen am ikehhanen. ⁴² Ad asen tegged ssraweř n řeqten ħima ad dřen aysum n usedħi nsen. Ad dd-asen zi tejeinna uca ad awḍen yar ifadden. ⁴³ Harun d tarwa nnes ad zzaysen arḍen xmi i ya yadfen deg Uqıḍun n Umsagar niy xmi i ya qarrben yar uealṭar maḥend ad xedmen deg Uqeddas, ħima war ttiwyen řmueřiyet uca ad mmten. Ta ad tiři d ict n tewřiyet i řebda i netta u i zzariεet nnes awarni as.”

29¹ “Wa i d asen i ya tegged ħima ad ten tessqeddsed, maḥend ad ayi iřin d ikehhanen. Ksi ijj n umwa, amezyan n ufunas d tnayen n icarriyyen icnan qaε² u *ɛawed* ařrum břa antun d řemsemnat břa antun ixegḍen s zzept d teřfaf břa antun twadehnent s zzept, tinni i ya tegged *marra* s waren azdad n irden. ³ Uca ad ten tegged di tsuğet uca ad ten tawyed di tsuğet s umwa d tnayen n icarriyyen. ⁴ Ad tawyed Harun d tarwa nnes yar tewwart n Uqıḍun n Umsagar uca ad ten tessirded s waman. ⁵ Ad teksid arruḍ, ad tessyarḍed Harun ijj n warruḍ n teřmet d useřham i upalṭu d upalṭu *simant nnes* d tejmet uca ad as tbeysed s thezzamt izewwqen n upalṭu. ⁶ Uca ad tessarsed arezzet x uzeğif nnes uca x arezzet ad tegged tamrist tamqeddast. ⁷ Uca ad teksid zzept i wedhan uca ad tt tzeğeed x uzeğif nnes uca ad t dehned. ⁸ *Xenni* ad tawyed tarwa nnes, ad asen tyarḍed ijj n warruḍ n teřmet. ⁹ Ad asen tbeysed s thezzamt, i Harun d tarwa nnes, uca ad asen tarekkbed iħewwaqen. Ad ħarsen tiři tukehant elaħsab ict n tewřiyet i řebda. Ad tařeqmed Harun d tarwa nnes.

¹⁰ *Xenni* ad tawyed amwa amezyan zzat i **Uqıḍun n Umsagar** uca Harun d tarwa nnes ad ssarsen

ifassen nsen x uzeġif n umwa. ¹¹ Ad tyaršed amwa zzat i uyembub n SIDI, ȳar tewwart n Uqıdun n Umsagar. ¹² Xenni ad teksid idammen n umwa uca ad tent tegged s uđad nnek x waccawen n uel̥tar uca ad tzeġeed marra idammen *iqqimen* ȳar idaren n uel̥tar. ¹³ Ad teksid *ewwed* marra tadunt tenni idr̥in ađan d min yuyren ȳar tsa, d tnayen n tyez̥zař ak-d tadunt i xasent iġan uca ad tessbexxared aya x uel̥tar. ¹⁴ Maca aysum n umwa d yiřem nnes d umessař nnes ad t tesscemđed s tmessi barra i řmargeř n txuzan, aqa-t d tayarřt n ddnub.

¹⁵ Xenni ad teksid ijj n ucarri uca ad issars Harun d tarwa nnes ifassen nsen x uzeġif n icarri.

¹⁶ Uca ad tyaršed i icarri uca ad teksid idammen nnes, ad *tent* tbeqqed x uel̥tar zi kuř jjihet. ¹⁷ Ad tqessed icarri di izeynan, ad tessirded ađan nnes d icenkrad nnes uca ad ten tegged x iceġiqen nnes u x uzeġif nnes. ¹⁸ Ad tessbexxared marra icarri x uel̥tar, aqa-t d tayarřt n wecmađ i SIDI, ict n řefwařet ittfuřen, aqa-tt d ict n tewhibt n tmessi i SIDI. ¹⁹ Xenni ad teksid icarri nneđni uca Harun d tarwa nnes ad ssarsen ifassen nsen x uzeġif n icarri.

²⁰ Ad tyaršed icarri uca ad teksid zeg idammen nnes uca ad tegged man aya x yiřes n umezzuy afusi n Harun u x yiřes n umezzuy afusi n tarwa nnes u *ewwed* x uđad n yimez n ufus nsen afusi u x uđad n yimez n uđar nsen afusi uca ad tbeqqed idammen x uel̥tar zi kuř jjihet. ²¹ Xenni ad teksid zeg idammen inni iġan x uel̥tar u zi zject i wedhan uca ad zzaysen trucced x Harun u x warruđ nnes u akides *ewwed* x tarwa nnes u x warruđ n tarwa nnes, ĥima ad yiři itwassqeddes, netta d arruđ nnes d tarwa nnes d arruđ n tarwa nnes akides. ²² Xenni ad teksid tadunt n icarri d tadunt ȳar unewwar d tadunt nni idr̥in ađan d min yuyren ȳar tsa d tnayen n tyez̥zař s tadunt i xasent iġan d ucenkrud afusi, minzi d icarri i udeccen n *ikehhanen*. ²³ Ksi *ewwed* ict n tecnift n weyrum d ict n temsemment n weyrum *itwasswejden* s zject d ict n teřfeft zi tsuġet n weyrum břa antun i iġan zzat i uyembub n SIDI. ²⁴ Sars man aya marra x ifassen n Harun u x ifassen n tarwa nnes uca ad ten tessenzezzed zi ssa ȳar da *am* tewhibt n wenhezzi zzat i uyembub n SIDI. ²⁵ Awarni *as* ad tt teksid zeg ifassen nsen uca ad tt tessbexxared x uel̥tar, x tayarřt n wecmađ, ad tiři d ict n řefwařet ittfuřen zzat i uyembub n SIDI. Aqa-tt d ict n tewhibt n tmessi i SIDI. ²⁶ Uca ad teksid idmaren n icarri i udeccen n Harun uca senhezz iten zi ssa ȳar da *am* ict n tewhibt n wenhezzi zzat i uyembub n SIDI. Ta ad tiři d tasyart nnek. ²⁷ Uca ad tessqeddsed idmaren n tewhibt n wenhezzi d ucenkrad afusi n tewhibt tenni tetwassgaēēed d tenni itwanhezzen zi ssa ȳar da uca tetwassgaēēed zeg icarri i udeccen i iġan uřa i Harun uřa i tarwa nnes. ²⁸ Ad yiři i Harun d tarwa nnes d azerf i řebda zi jjihet n ayt n Israyil, minzi d tawhibt n usgaēēed. Ad tiři d tawhibt tenni i ȳa ssgaēēeden ayt n Israyil zi tyarřa nsen n řehna. Aqa-tt d tewhibt nsen n usgaēēed i SIDI.

²⁹ Arruđ iqeddsen n Harun ad yiři i tarwa nnes awarni *as*, mařend ad ten dehnen u ad ten ařeqmen days. ³⁰ Man wen zi tarwa nnes i ȳa yiřin d akehhan deg wemcan nnes uca ad yadef deg Uqıdun n Umsagar mařend ad ixdem di zzawect iqeddsen, ad zzayes yarđ sebea n wussan.

³¹ Ad teksid icarri i udeccen uca ad tessegg^wed aysum nnes deg ijj n wemcan iqeddsen. ³² Harun d tarwa nnes ad ccen aysum n icarri d weyrum i iġan di tsuġet ȳar tewwart n Uqıdun n Umsagar. ³³ Uca ad ccen zi min zi itwagg wesřař, ĥima ad twareqmen u ad twassqeddsen. Maca ijj n ubarrani war zzayes ittett, minzi aqa-tt d ict n řřajet tamqeddest. ³⁴ Mařa icetř ca zeg weyrum n tyarřa i udeccen niȳ zeg weyrum ař řřbeř, ad t tesscemđed min icetřen di tmessi. Ittxeřřa war t ittett řed, minzi d ict n řřajet iqeddsen.

³⁵ Ad tegged i Harun u i tarwa nnes elahřsab marra min d ac nniȳ. Ad ten tařeqmed sebea n wussan. ³⁶ Kuř ass ad tesswejdēd amwa d tayarřt n ddenb i wesřař uca ad tekksed ddenb x uel̥tar umi ȳa tessiwđed ařřař *xas* uca *xenni* ad t tdehned mařend ad t tessqeddsed. ³⁷ Sebea n wussan ad třeġred aeal̥tar uca ad t tessqeddsed, *xenni* ad yiři d amqeddas qae. Wenni i ȳa iřadan aeal̥tar, ad yiři d amqeddas. ³⁸ D man aya i ȳa tesswejdēd x uel̥tar: tnayen n izmaren n yijj n usegg^was, kuř ass, řebda. ³⁹ Ad tesswejdēd ijj n izmar di řřbeř uca *izmar* nneđni ad t tesswejdēd

jar uεecci d ġiřet. ⁴⁰ Ksi taεcart n řeqyas n yijj n ‘ifa’ n waren azdad i yijj n izmar ixegđden s zzect twaddzen tt-idd zi zzitun d ijj n arbeε n yijj n ‘hin’ n binu amecnaw ict n tewhibt n useyyeb. ⁴¹ Ad tğarşed i izmar nneđni jar uεecci d ġiřet uca ad ġars tarnid tawhibt n řyiğet amecnaw tenni n řşbeğ u εawed tawhibt n useyyeb n řşbeğ, ad yiři d ict n řefwağet ittfuğen. Aqa-t d ict n tewhibt n tmessi i SIDI. ⁴² Ad tiři d tağarşt n wecmađ řebda di marra řejjuř nwem ġar tewwart n Uqıđun n Umsagar zzat i uyembub n SIDI, mani i ġa ssmuney akidwem mağend akidek ssiwřey din. ⁴³ Ad msagareğ din ak-d ayt n Israil uca ad itwaqeddes s ueuğı inu. ⁴⁴ Ad ssqeddsey Aqıđun n umsagar d uealğar. Ad ssqeddsey εawed Harun d tarwa nnes, ġima ad ayi iřin d ikeğħa-nen. ⁴⁵ Uca ad zedyey ġar ayt n Israyil, ad asen iřiğ d AREBBI ⁴⁶ uca ad ssnen belli necc d SIDI, AREBBI nsen, wenni ten issuffyen zi temmurt n Mişra mağend ad zedyey di řwest nsen, necc d SIDI, AREBBI nsen.”

30 ¹ “Ad tegged εawed ijj n uealğar n řebxur. Ad t tegged zeg ukeccuđ n tcejart n ukasiya. ² Tuzzeggart ad tiři d ijj n uyiř, u tiru εawed d ijj n uyiř. Ad yiři uealğar s arebea n tyemmura. Řueřa nnes ad yiři d tnayen n iğağen uca accawen ad iřin d iijen akides. ³ Ad t tyeğfed s wureğ iřfan, tazeqqa nnes d iyezdisen nnes i d as-dd innđen d waccawen nnes uca ad as tegged ijj n zzwaq n wureğ i d as-dd innđen. ⁴ Ad as tegged tnayen n texrazin n wureğ sadu zzwaq nnes. Ad tent tegged ġar tnayen n iyezdisen nnes, ġar tnayen n tğrufa nnes. Ad iřint ġima ad daysent ssarsen iεumad i tarebbut. ⁵ Ad tegged tnayen n iεumad i tarebbut zeg ukeccuđ n tcejart n ukasiya uca ad ten tyeğfed s wureğ. ⁶ Ad t tegged zzat i ureğħaf i iğan zzat i Ttabut n Chadet, zzat i tqebbart n weşřağ wenni iğan x Chadet, mani kik i ġa msagareğ. ⁷ Ad issbexxar Harun řebxur ittfuğen kuř řşbeğ. Řami iedeř tiftiřin, ad t issbexxar. ⁸ Meřmi i ġa issareğ Harun tiftiřin ġar uεecci d ġiřet, ad yejj řebxur ad ibexxar. Ad yiři d ijj n řebxur i řebda zzat i uyembub n SIDI i marra řejjuř nwem. ⁹ Kenniw war xas ssbexxarem ca řebxur war iğřin niğ tağarşt n wecmađ niğ tawhibt n řyiğet u εawed war xas ttzeğacem tawhibt n useyyeb. ¹⁰ Harun ad isseşřeğ accawen nnes ict n twařat deg usegg^was s idammen n tiğarşa n ddub. Ad isseşřağ ict n twařat deg usegg^was i marra řejjuř nwem. Aqa-t d amqeddas qae i SIDI.

¹¹ Issiweř SIDI ak-d Musa uca inna ¹² “Xmi i ġa teksid řqedd n ayt n Israyil, řqedd n n yenni itwařayan i umenyi, xenni kuř ijj ad iwc i SIDI ttaman n weşřağ i yixef nnes i tğayit nnes, ġima war tettiři ġjriğect x minni ten i ġa tğesbed. ¹³ D man aya ad iwc kuř ijj wenni i ġa iğwan ġar yenni itwařayan: azyen n uciql εlağsab aciql n zzawect iqeddsen. Aciql-a d εicrin ‘jira’. Ad yiři d azyen n uciql d tewhibt tenni i ġa issgaεeed kuř ijj ġar SIDI. ¹⁴ Kuř ijj wenni i ġa iğwan ġar yenni itwařayan, zi εicrin isegg^wusa sennej, ad issgaεeed tawhibt nnes ġar SIDI. ¹⁵ Bu wagra war itticc ktar uřa amezřuđ war issenqış zeg wezyen n uciql, xmi kenniw i ġa tessgaεedem tawhibt ġar SIDI i weşřağ x řεemur nwem. ¹⁶ Xenni ad teksid nnuqart n weşřağ n ayt n Israyil uca ad tt tfar-rzed i weεbad n Uqıđun n Umsagar. Ad tiři d řidaret i ayt n Israyil zzat i wudem n SIDI i weşřağ i řεemur nwem.”

¹⁷ Issiweř SIDI ak-d Musa, inna ¹⁸ “Ad tegged εawed ict n tbanyut n nnğas s uđar nnes i usird. Ad tewced amcan zzat i Uqıđun n Umsagar d uealğar uca ad days tegged aman ¹⁹ mağend Harun d tarwa nnes ad days ssirden ifassen nsen d iđaren nsen. ²⁰ Xmi i ġa yadfen deg Uqıđun n Umsagar ad ssirden s waman ġima war ttmettin ca, niğ xmi i ġa qarrben ġar uealğar ġima ad xedmen mağend ad ssbexxaren tawhibt n tmessi i SIDI. ²¹ Xenni ad ssirden ifassen d iđaren nsen ġima war ttmettin ca. Man aya ad asen yiři d ict n tewşıyyet i řebda, i netta u i zzariεet nnes, i marra řejjuř nsen.”

²² Issiweř SIDI ak-d Musa uca inna ²³ “Cek, ksi ƣark řetreyya icnan aţtas: xems-mya n uciql n mirru issizřen d řqedd n wezyen n mana wenni, aqa-t d mitayn u-xemsin n uciql, zi řqarfa ittfulen u mitayen u-xemsin n uciql zeg uřanim uřemmum ittfulen, ²⁴ xemsa-mya n qas-siya, iwezznen elahřab aciql n zzawect iqeddsen d ijj n ‘hin’ n zject. ²⁵ Egg zzaysen ict n **zject tamqeddast i wedhan**, ijj n řetur itwaggen elahřab řřenet n ueřtar. Ad tiři d ict n zject tamqeddest i wedhan. ²⁶ S man aya ad tdehned Aqıđun n umsagar d Ttabut n Chadet, ²⁷ tazewđa ak-d marra řeqcue nnes d řqendiř ak-d marra řeqcue nnes d uealřar n řebxur ²⁸ d uealřar n wecmađ ak-d marra řeqcue nnes d tbanyut ak-d uđar nnes. ²⁹ Ad tessqeddsed marra aya řima ad yiři d amqeddas qae. Marra wi i řa iřadan aya, ad yiři d amqeddas. ³⁰ Ad tdehned Harun d tarwa nnes uca ad ten tessqeddsed řima ad ayi xedmen am ukehhan. ³¹ Ad tessiwřed ak-d ayt n Israyil uca ad tinid “Ta ad tiři d ict n zject tamqeddast i wedhan i necc di *marra řejyur* nwem. ³² War ittxiřřa arrimet n bnadem ad xas tt farřen u mammeć teđa war zzayes tteggem wećmas. Tamqeddast i teđa uca ad tiři d tamqeddast i kenniw. ³³ Wenni i řa iggen *ij n wedhan amecnaw wanita* uca ad zzayes tmeřed x yijjen zi barra, ad itwaqess zi řgens nnes.”

³⁴ Inna SIDI i Musa “Ksi řebzar d tuddimin n userřađ d waccaren ittfulen d řalbanu, řebxur ittfulen d řjawi řřan. Ad yiři řqedd nnes am řqedd n wenedni. ³⁵ Egg zzayes ijj n řetur amecnaw min igga ueřtar: itwameğed, řřan, imqeddes. ³⁶ Hři-dd zzayes taneyda tazdadt uca sarss *ca* zzayes zzat i Chadet deg Uqıđun n Umsagar mani akik i řa mmsagareř. Ad awem tiři d tamqeddest qae. ³⁷ Řetur wenni i řa tegged, war t tegg i yixef nwem amenni. Ad yiři i cek d amqeddas i SIDI. ³⁸ Man wen i řa iggen *ca amecnaw wanita* uca ad zzayes icemm, ad itwaqess zi řgens nnes.”

31 ¹ Issiweř SIDI ak-d Musa uca inna ² “Xřar, necc řařiy-dd x Bařaliyil, mmis n Uri, mmis n Hur, zi teqbić n Yahuda s yisem nnes. ³ Ccureř t s Arruř n AREBBI, s tiřit, s řeeqeř, s tussna u s marra azemmar ⁴ i warcam n iřeqqamen icnan mařend ad ten igg zeg wureř d nnuqart d nnřas ⁵ u s wenqac n yezra iřřan d usarsi nsen u s wenqac n ukeccuđ i tuřa řđajen di marra řxedmet nsen. ⁶ Aqa necc ggiř akides Ahuliyab, mmis n Axisamak, zi řağ n Dan. Deg wuř n marra inni řar iğa wuř d amiřis, ggiř tiřit. Nitni ad ggen marra min xef weřřiy: ⁷ Aqıđun n umsagar, Ttabut n Chadet, taqebbart n weřřař wenni xas iřan, u marra řeqcue n Uqıđun, ⁸ tazewđa ak-d marra řeqcue nnes, d řqendiř řřan s marra řeqcue nnes d uealřar n řebxur, ⁹ aealřar n wecmađ ak-d marra řeqcue nnes d tbanyut s uđar nnes, ¹⁰ arruđ n řxedmet d arruđ iqeddsen i Harun, akehhan, d arruđ n tarwa nnes, mařend ad xedmen am ukehhan ¹¹ d zject i wedhan, d řebxur ittfulen i zzawect iqeddsen. Ad ten tegged elahřab marra min d ac umureř.”

¹² Issiweř SIDI ak-d Musa uca inna ¹³ “Cek, siweř ak-d ayt n Israyil, ini ‘Ad teřđam wussan n ssebt inu minzi ssebt d řeeřamet jarayi d kenniw, i *marra řejyur* nwen, řima ad tessnem belli necc d SIDI, wenni kenniw issqeddsen. ¹⁴ Hřam *ass n ssebt*, minzi iqeddes i iğa i kenniw! Wenni t i řa issfesden, ad itwaney nican, minzi man wen mma i řa iggen days *ca n řxedmet*, d wenni i řa itwaqedđen zi řwest n řgens nnes. ¹⁵ Setta n wussan ad tegged řxedmet uca deg wass wiss sebea ad yiři d ssebt, arrařet tmun, iqeddes i teđa i SIDI! Kuř ijj wenni i řa iggen *ca n řxedmet* deg wass n ssebt, ad itwaney nican. ¹⁶ Ayt n Israyil ad řđan *ass n ssebt*, ad t řđan i *marra řejyur* nsen am ijj n řeahd i řebda. ¹⁷ Ad yiři d ict n řeeřamet jarayi d ayt n Israyil, minzi di setta n wussan i igga SIDI ijenwan d temmurt deg wass wiss sebea yareyyeř uca yarra nnefs.” ¹⁸ Řami ikemmeř awař akides deg wedrar n Sina, iwca i Musa tnayen n teřwiřin n cchadet. Tuřa tiřwiřin zeg weřru uca twarint s uđađ n AREBBI.

Ayenduz n wurey

32¹ *Řami* izra řgens belli Musa iæeṭṭař deg uhekk^wu zeg wedrar, nyarwen řar Harun, nnan as “Kkar, egg aney irebbiten inni i řa yuyuren zzat nney, minzi Musa-ya, aryaz wenni i d aney issuffyen zi Miřra, war nessin min t ideewen.”² Harun inna asen “Ksem tixrazin n wurey nni iřan deg imejjan n temřarin nwem u n tarwa nwem uřa n yessit nwem, awyem ayi tent řari.”³ *Řexdenni* marra řgens ikkes-dd tixrazin n wurey nni i iřan deg imejjan nsen uca iwyen as tent řar Harun.⁴ Netta iksi *marra man aya* zeg ifassen nsen uca icekkeř it s imeydi, igga zzayes ijj n umwa n ufessi. *Řexdenni* nnan “A Israyil, wa d arebbi nnek, wenni cek-dd issuffyen zi temmurt n Miřra.”⁵ *Řami* t izra Harun, ibna ijj n uealṭar zzat i uyembub n *uyenduz* uca iřařa Harun, inna “Tiwecca ad yiři d řeid i SIDI.”⁶ Di tiwecca nnes kkaren zic uca ssbexxaren tiřarřa n wecmaḍ u qeddmnen akides *εawed* tiřarřa n řehna. *Xenni* iqqim řgens, ccin, swin *xenni* kkaren mařend ad ggen tisfarrajin.

⁷ *Řexdenni* issiweř SIDI ak-d Musa “Uyur, hwa, minzi řgens nnek, wenni dd-tessuffuyed zi temmurt n Miřra aqa igga min war iřřin.”⁸ Aqa ffyen deřya x webrid wenni x ten weřřiy. Ggin ijj n umwa n ufessi i yixef nsen uca aḍaren as, qeddmnen as tiřarřa uca nnan ‘A Israyil, wanita d arebbi nnek wenni cek-dd issuffyen zi temmurt n Miřra.’”⁹ Inna SIDI i Musa “Necc zriř řgens-a, aqa da, nitni d ijj n řgens iqseř!”¹⁰ *Řexxu* εad, ejj ayi ad rařey, ad itwassary řaḍab inu xasen uca ad ten teřřiy, u cek, ad cek arrey d ijj n řgens imřar.”

¹¹ Musa izawg zzat i uyembub n SIDI, AREBBI nnes, uca inna “A SIDI, mayemmi i řa itwassary řaḍab nnek x řgens nnek, wenni dd-tessuffyed zi temmurt n Miřra s yijj n jjeħd imřar u s ufus ijeħden?”¹² Mayemmi i řa ssiwřen Imiřriyyen jarasen, ad inin ‘Netta issuffey iten s neyyet taεeffant mařend ad ten iney x idurar u *mařend* ad ten iteřřa zeg wudem n temmurt?’ Sneřřeb aerur x řřaduq n řaḍab nnek uca ndem x tuεeffna i *texsed ad tarred* x řgens nnek.¹³ Fekkar di Ibrahim d Iřřaq d Israyil, imsexxaren nnek, inni umi tejjugeř s yixef nnek, tennid asen ‘Necc ad arniř zzariεet nwem amecnaw itran n ujenna uca ad wceř i zzariεet nnek marra tammurt-a i xef ssiwřey uca nitni ad tt ṭṭfen am ict n řwart i řebda.”

¹⁴ *Řexdenni* indem SIDI x tuεeffna i tuřa inna ad tt yegg x řgens nnes.¹⁵ Idweř-dd Musa, ihwa-dd zeg wedrar s tnayen n teřwiřin n Chadet deg ufus nnes. Tiřwiřin-a twarint x tnayen n iyezdisen nnes: twarint x yijj n uyezdise u x uyezdise nneḍni.¹⁶ Tiřwiřin tuřa-tent d řxedmet n AREBBI uca tira nni itwaneqcen di teřwiřin d tira n AREBBI s yixef nnes.¹⁷ Isřa Yacuea řřess n řgens isyuyyu uca inna i Musa “Aqa da, řřess n umenyi di řmargeř n txuzan.”¹⁸ Yarra netta “War iři d řřess n usřiwřew řar uyelleb niř d řřess n usyuyyi řar txessart, maca min ttesřiř d řřess n řeřřaret.”¹⁹ Uca imsar, am d ireřřeg řar řmargeř n txuzan uca izra amwa d ccḍiř, itwassary řaḍab n Musa uca inḍar tiřwiřin zeg ifassen nnes, yarza iten řar iḍaren n wedrar.

²⁰ Iṭṭef amwa nni ggin, isscemḍ it di tmessi, ařami idweř d taneyda uca izzuzar itt x waman uca yarra ayt n Israyil ad swen.²¹ Inna Musa i Harun “Min zzayek igga řgens-a, ařami xas teggid ijj n ddenb imřar aṭṭas?”²² Inna Harun “War itwareqq řaḍab n sidi inu, cek tesssneř řgens-a, aqa ittexnunnus řar řřar.”²³ Nnan ayi ‘Egg aney irebbiten inni i řa yuyuren zzat i uyembub nney, minzi Musa wanita, aryaz wenni i d aney-dd issuffyen zi temmurt n Miřra, war nessin min t yuyin.’²⁴ *Xenni* arriř xasen ‘Wi řar iřa ureř, kkes it-idd, ewc ayi it-idd. Uca nḍarey t di tmessi uca iffey-dd umwa-ya.’”

²⁵ *Umi* izra Musa, aqa řgens war xas ca řeřkam, minzi Harun ija sřimet nsen ad tenxuxeř ař řhezzat n řeedyen nsen,²⁶ ibedd Musa řar tewwart n řmargeř uca inna “Man wen i iřan i SIDI, as-dd da, řari!” Uca munen-dd řars marra tarwa n Lawi.²⁷ Inna asen “Ammu i iqqar SIDI, AREBBI n Israyil! Sars kuř ijj ssif nnes x tmeřřaḍt nnes, εdum uca tεeqbem zi tewwart řar tewwart x řmargeř uca ad iney kuř ijj umas d umeddukeř nnes d umqarreř nnes!”²⁸ Tarwa n Lawi ggin elahřsab awař n Musa. Teřt-ařaf n yeryazen n řgens deg wass nni i iwdan.²⁹ Musa inna “Ass-a

aqa tecđarem Ƨar SIDI uca tuya kuř ijj x mmis u x umas u ass-a *nnit* netta aqa ibarek kenniw!”

³⁰ Tiwecca nnes, inna Musa i řgens “Kenniw teggim ijj n ddenb imƧar. *Ǝad* necc ad ařyey řexxu Ƨar SIDI, balak ad awem ttareƧ ařař x ddenb nwem.” ³¹ Idweř Musa Ƨar SIDI uca inna as “ZawgeƧ cek, aqa řgens-a igga ijj n ddenb imƧar, minzi ggin irebbiten n wureƧ i yixef nsen. ³² Řexxu xenni, Ƨfar *asen* ddenb nsen! Mařa lla, mřa ayi *xenni* zeg wedlis itwannđen wenni turid.” ³³ Inna SIDI i Musa “Wenni xafi ixđan, d wa i Ƨa mřiy zeg wedlis inu. ³⁴ Ruř řexxu, awi řgens-a Ƨar mani d ac nniƧ, aqa **Lmalak inu** ad irař zzat nnec! Ass n uxeęę inu, ad asen xeęęey ddnu b nsen!” ³⁵ SIDI iwta řgens umi igga s umwa nni i igga Harun.

33 ¹ Inna SIDI i Musa “Ruř, gaęęed ssa, cek d řgens wenni dd-tessuffyed zi temmurt n Miřra, Ƨar temmurt tenni umi jjuęey i Ibrahim d Iřařaq d Yaęqub, nniƧ ‘I zzarięet nnek ad tt wceƧ.’ ² Necc ad ssekkey zzat i uyembub nnek **ij n Lmalak** - ad uzzřey x lkenęaniyyen d Imuriyyen d Iřittiyyen d d Ifiriziyyen d Iřiwiyyen d Iyibusiyyen - ³ Ƨar ict n temmurt tenni ifeyyđen s uƧi d tamment. Aqa necc war gaęęedey akidek, minzi teęid d ijj n řgens iqseř, řima war cek teřřiƧ deg webrid.” ⁴ Umi iřra řgens awař-a aęęfan, nnuřyen, uca uřa d ijj Ƨarđ *ęad* řehzuť nnes. ⁵ Aqa inna SIDI i Musa “Ini i ayt n Israyil “Kenniw d ijj n řgens iqseř. Mařa gaęęedey Ƨarawem mƧir ict n tzeřziřt, ad kenniw teřřiƧ. *Xenni* řexxu kkes řehzuť nwem, aqa necc ad ssney min d ac i Ƨa ggeƧ.” ⁶ *Xenni* kksen ayt n Israyil řehzuť nsen zeg wedrar n Hurib.

⁷ Iksi Musa Aqıđun uca iwta *Aqıđun* barra i řmargeř n txuzan, iggweƧ aťtas x tesqift, uca iřaƧa as ‘Aqıđun n umsagar’. Kuř ijj wenni yarezzun SIDI, ad iffeƧ Ƨar Uqıđun n Umsagar, wenni ięan barra i řmargeř. ⁸ Uca imsar, umi iffeƧ Musa Ƨar Uqıđun, aqa marra řgens ikkar uca kuř ijj iruř ibedd Ƨar tewwart n uqıđun nnes uca nitni xezzaren di Musa, ařami yudef deg Uqıđun. ⁹ Uca imsar, umi yudef Musa deg Uqıđun, aqa aqellij n useynu ihwa, ibedd Ƨar tewwart n Uqıđun uca netta issiweř ak-d Musa. ¹⁰ Umi marra řgens iřra aqellij n useynu ibedd Ƨar tewwart n Uqıđun, *xenni* ikkar marra řgens uca yuđar kuř ijj Ƨar tewwart n uqıđun nnes.

¹¹ Issiweř SIDI ak-d Musa aƧembub deg uyembub, amecnaw mammec issiweř bnadem ak-d umeddukeř nnes. *Xenni* ieqeb-dd Ƨar řmargeř n txuzan. Axeddam nnes Yacuea, mmis n Nun, ęemmarř war ibeęęed x řwest n Uqıđun.

Aęuęi n SIDI

¹² Inna Musa i SIDI “Xzar, cek tennid ayi ‘Ndeh řgens-a!’, maca cek war d ayi tessecned wi i Ƨa tessekkeđ akidi. Cek tennid ‘Necc ssney c s yisem nnek!’ uřa ‘Tufid nnięmet di tiťťawin inu’

¹³ Řexxu xenni, mařa ufiƧ nnięmet di tiťťawin nnek, zawgeƧ c ad ayi tessecned abrid nnek, řima ad ssney cek, mařend ad afeƧ nnięmet di tiťťawin nnek. Xzar cęęeb-a d weydud nnek!”

¹⁴ Inna “Ma ittxeřřa ad yuyur wudem inu *akik* mařend ad ac issareyyeř?” ¹⁵ Netta Ƨarra-dd “Mařa udem nnek war *kinęy* ittrař, war ttejj *xenni* ad ngeęęed ssa! ¹⁶ Mammec i Ƨa yiři itwassnen, aqa ufiƧ nnięmet di tiťťawin nnek, necc d řgens nnek? Ma war ięi minzi cek truřed akidney aqa neccin, necc d řgens nnek, netwafarrez zi kuř řegnus i ięan x wudem n temmurt?” ¹⁷ *Xenni* inna SIDI i Musa “*Ǝawed* ad ggeƧ degga min xef tessiwřed umi tufid nnięmet di tiťťawin inu uca ssney cek s yisem nnek.”

¹⁸ Řexđenni inna “ZawgeƧ c ad ayi tessecned aęuęi nnek!” ¹⁹ Inna “Necc ad sseęduƧ marra tcuni inu zzatek uca ad ęeyydeƧ isem n SIDI zzat i uyembub nnek uca ad řinneƧ x wi i Ƨa řinneƧ, ad areřmeƧ x wi i Ƨa areřmeƧ.” ²⁰ Inna *ęawed* “Cek war tzemmed ad tzared udem inu, minzi war d ayi iřarr bnadem uca ad iddar.” ²¹ *Xenni* inna SIDI “Aqa da, zzat inu amcan mani i Ƨa tbedded x teřđart. ²² Xmi ad ieđu uęuęi inu, ad cek ggeƧ deg ijj n ifri n teřđart uca ad cek dřeƧ s ufus

inu ař d žwiŷ. ²³ U xmi i Ʒa kksey afus inu, *xenni* ad ayi tžared zi Ʒar đeffar, maca war itwazarr wudem inu!”

Tnayen n teřwiħin timaynutin n wežru

34 ¹Řexdenni inna SIDI i Musa “Qess tnayen n teřwiħin n wežru amecnaw timezwura, uca necc ad ariŷ x teřwiħin nni awařen d ijjen nni tuŷa di teřwiħin timezwura i tarzid.

² Sewjed i tiwecca uca gaæed di ššbeħ Ʒar wedrar n Sina uca bedd din zzati x tqiccat n wedrar.

³ War ittgiæeid uřa d ijj akidek, niŷ war ittbini uřa d ijj di marra adrar. Uřa uđi niŷ ifunasen d tfunasin zemmaren ad arwesen tťarf i wedrar.”

⁴ *Xenni* iqess tnayen n teřwiħin n wežru amecnaw timezwura uca ikkar Musa ššbeħ zic uca igææed Ʒar wedrar n Sina, am mammec t iweřřa SIDI uca yiwi *akis* deg ufus nnes tnayen n teřwiħin n wežru.

⁵ Uca ihwa-dd SIDI deg useynu uca ibedd akides din uca iřaŷa s yisem n ‘SIDI’. ⁶ Ižwa SIDI zzates, iæeyyed “SIDI, SIDI, Arebbi, arħim d aħnin, Ʒars ttasie n řxađar, ifeyyed di tayri d teřdiqt, ⁷ d wenni iħetťan tamexsiwt nnes icewwaren di řuřuf, d wenni iyeffaren řmueřiyyet d uxeťtu d dd-nub, d wenni war ittbarrin wenni itteggen ddenb, d wenni dd-yarezfen řmueřiyyet n ibabaten di tarwa u di tarwa n tarwa nsen, ař *jjir* wiss třata d wiss arebea.”

⁸ Musa iqeğeq iqwes s uzeğif Ʒar temmurt uca yuđar. ⁹ Inna “A Sidi, mařa ufiŷ nniemet di titťawin nnek, ad yuyur xenni Sidi di řwest nney, minzi řgens iqseħ. Ʒfar aney řmueřiyyet nney u qbeř aney d řwart nnek!” ¹⁰ *Xenni* netta inna “Aqa da, necc ad ggeŷ řeahd. Zzat i marra řgens ad ggeŷ řeejayeb war itwaggen di marra tammurt eemmarř niŷ di ca n řgens, ařami marra řgens di řwest nnes i zi teğid, ad žaren min igga SIDI, minzi min i Ʒa ggeŷ akidek ad yiři d atebhet aťtas. ¹¹ Hđa min cek x weřřiŷ ass-a! Aqa da, ad azzřey zzat i uyembub nnek x Imuriyyen d Ikeneaniyyen d Iħittiyyen d Ifiriziyyen d Iħiwiyyen d Iyibusiyyen. ¹² Ʒarek ad ttegged řeahd ak-d ijj n umezday n temmurt mani i Ʒa tadfed, ħima netta war d ac-dd ittiři d taxceft di řwest nnek. ¹³ Itxeřřa awem ad tyeđřem iealtaren nsen u ad trebzem imayđuten nsen *iqeddsen* u ad tqessem trebbitin nsen n cwarti. ¹⁴ War ttađar i arebbi nneđni, aqa SIDI, wenni umi qqaren “An-essam”, aqa-t d ijj n Arebbi ittasmen. ¹⁵ *D man aya* maħend war tettegged řeahd ak-d imezdayen n temmurt u kenniw ad teđfarem irebbiten nsen amecnaw inni iđeffaren řeqħab uca ad tqed-dmem tiŷarřa i trebbitin nsen uca ad kenniw earđen i macca n tiŷarřa nsen ¹⁶ niŷ *tzemmed* ad teksid yessitsen *d timyarin* i tarwa nnek uca *xenni* ad đfarent yessitsen irebbiten nsent amecnaw řeqħab uca ad arrent tarwa nnek ad đfaren *εawed* irebbiten nsent amecnaw inni iđeffaren řeqħab. ¹⁷ War ttegg i yixef nnek irebbiten *amecnaw řexyař* ifesyen.

¹⁸ Řeid n Weyrum břa Antun ad t teħđid: sebea n wissan ad tecced aŷrum břa antun, am mammec cek weřřiŷ, di řweqt itwaggen deg uyur n Abib, minzi deg uyur n Abib i dd-teffyed zi Miřra.

¹⁹ Marra wi i Ʒa yarezmen řemřawřat *d umezwaru*, inu *i iğa*, zi marra iwetman n řebhayem nnek amenzu qae wenni yarezmen řemřawřat *d amezwaru*, afunas *i iğa* niŷ zeg wuđi. ²⁰ Mařa *ijj* n umenzu n weŷyuř yarzem řemřawřat, xenni ad t tefdid s ijjen zeg wuđi. Mařa war t tefdid, ad as tarzed iri. Ad tefdid marra imenza n tarwa nnek uca war đehharen s ifassen xwan zzat i uyembub inu.

²¹ Setta n wissan ad txedmed, maca deg wass wiss sebea ad tareyyħed, di řweqt n tiyarza d tmegra, ad tareyyħed.

²² Ad teggid Řeid n Ssimanat, aqa d řeid n tmenzut n yirden uřa d řeid n usmuni *n tmegra* Ʒar uneggar n usegg^was.

²³ Kuř aryaz ad iban třata n twařawin deg usegg^was zzat i Sidi SIDI, AREBBI n Israyil, ²⁴ minzi ad azzřey x řegnus zzat i uyembub nnek uca ad sswesseey iymiren nnek uca uřa d ijj mma ad

issmeżri *ad yacar* tammurt nnek, xmi i ɣa tgaɛded tɾata n twaɾawin deg usegg^was ɣima ad tbaned zzat i SIDI, AREBBI nnek.

²⁵ War ttqeddem idammen n tɣaršt inu ak-d weyrum s wentun. Tɣaršt n řeid n useɛdu, war ttnusi ġiret *tekmeř* ař řřbeħ.

²⁶ Tamezwarut n tmenzut n temmurt nnek ad *t* idd-tawyed ɣar taddart n SIDI, AREBBI nnek. War snenni iɣayd d amezyan s uyi n yemmas.”

²⁷ Inna SIDI i Musa “Ari awařen-a i yixef nnek, minzi am mammec qqaren wawařen-a, aqa ggiy řeahd akidek d Israyil.” ²⁸ Uca tuɣa din ak-d SIDI arebein n wussan d arebein n ġyaři, war icci aɣrum niy iswa aman. Uca yura di teřwiħin awařen n řeahd, ɛecra n wawařen.

²⁹ Řami dd-ihwa Musa zeg wedrar n Sina ak-d tnayen n teřwiħin n Chadet deg ifassen nnes, am dd-ihekk^{wa} zeg wedrar, war yarri řbař belli tiřmect n wudem nnes tareqq řami tuɣa akides issiweř. ³⁰ Harun d marra ayt n Israyil řewden ɣar Musa, u xzar, tiřmect n wudem nnes tuɣa tareqq *ařami* gg^weden ad ɣars-dd qarrben. ³¹ Iřaya dd-xasen Musa uca *xenni* idweř-dd Harun d marra imɣaren n tmesmunt ɣars uca issiweř Musa akidsen. ³² Awarni as qarrben-dd marra ayt n Israyil uca netta iweřša x marra min xef issiweř SIDI akides deg wedrar n Sina. ³³ Řami ikemmeř Musa awař nnes akidsen, igga ařeħħaf x wudem nnes, ³⁴ Řami dd-yusa Musa zzat i uyembub n SIDI ɣima ad kis issiweř, ikkes ařeħħaf, ařami dd-iffey *ɛawed*. U *meřmi* dd-itteffey ɣar barra, issiweř i ayt n Israyil, min d as yumur *netta*. ³⁵ Uca řrin ayt n Israyil udem n Musa, aqa tiřmect n wudem nnes yařeqq, *xenni* yarra-dd Musa ařeħħaf x wudem nnes, ařami dd-yudef ɣima akides issiweř.

Asewjed n řebni n Uqıdun n umsagar

35 ¹ Musa issmun marra tamesmunt n ayt n Israyil uca inna asen “Ina d awařen inni yumur SIDI ɣima ad ten teggem. ² Setta n wussan ad tegged řxedmet uca deg wass wiss sebea ad awem yiři iqeddes, aqa-t d ssebt, arraħet tmun, i SIDI. Kuř ijj wenni i days i ɣa iggen *ca* n řxedmet, ad itwaney. ³ War řruyi timessi di marra tizedday nwem deg wass n ssebt.”

⁴ Issiweř Musa ak-d marra tamesmunt n ayt n Israyil uca inna “Wa min yumur SIDI, *umi* inna ⁵ ‘Ksim zi min ɣark ict n tewhibt n usgaɛed i SIDI. Kuř ijj wenni umi yennurzem wuř nnes ad tt yawi, aqa-tt d tawhibt n usgaɛed ɣar SIDI: urey d nnuqart d nnħas, ⁶ řeqten adeħmi d urjuwani d uzegg^way iħedqen u řeqten azdad d ccɛar n tɣaydin, ⁷ iřmawen izegg^wyen n icarriyyen s uzegg^way n icarriyyen d iřmawen n ddenfiřat d ukeccuđ n *tcejart* n ukasiya, ⁸ zzect i tfawt, řetreyya i zzect i wedhan u i řebxur ittfuħen, ⁹ izra n biril d izra iɣran maħend ad twaggen x upalțu u x tejmet. ¹⁰ Marra inni iġan jarawem s wuř d amiɣis, ad dd-asen ad ggen marra min yumur SIDI: ¹¹ Tazeddiyt, Aqıdun nnes d tseqqaft nnes d tsennarin nnes d tfeřwin nnes d tħenya nnes n uɛarrađ d ipilaren nnes d tyarsawin nnes, ¹² d Ttabut ak-d iɛumad nnes *i tarebbut* d tqebbart n weřraħ d uřeħħaf i dduri, ¹³ d tzewđa ak-d iɛumad nnes *i tarebbut* d marra řeqcue nnes d weyrum n wescan, ¹⁴ d řqendiř i tfawt d řeqcue nnes d tiftiřin nnes d zzect i tfawt ¹⁵ d uɛalțar n řebxur ak-d iɛumad nnes *i tarebbut* d zzect i wedhan d řebxur ittfuħen d arwaq ɣar tewwart n Tzeddiyt, ¹⁶ d uɛalțar n wecmad d traccia nnes n nnħas d iɛumad nnes *i tarebbut* d marra řeqcue nnes d tbanyut s uđar nnes, ¹⁷ d řizarat n řemraħ, ipilaren nnes ak-d tyarsawin nsen d arwaq zzat i tewwart n řemraħ, ¹⁸ d řewtad n Tzeddiyt d řewtad n řemraħ d ifiřan nsen, ¹⁹ arruđ i řxedmet deg Uqeddas, arruđ iqeddsen n ukehhan Harun d arruđ n tarwa nnes maħend ad xedmen am ikehhanen.’” ²⁰ *Xenni* teffey marra tamesmunt n ayt n Israyil zi zzat n uyembub n Musa.

²¹ *Řexdenni* yusa-dd marra aryaz umi inhezz wuř nnes u marra wenni umi buřbeř nnes innurzem uca iwyen-dd tawhibt tenni ssgaæden ȳar SIDI, d tenni i ȳa yiřin i Uqıđun n Umsagar u i weėbad i days u i warruđ iqeddsen. ²² Uca *ammu* usin-dd iryazen uřa d timȳarin, marra inni umi innurzem wuř nsen uca iwyen-dd timessakin d texrazin n umezzuy d tinzar d txudan n *ucemmie* d tseddiyin s wedmam n wureȳ d eřam kuř řeqcœ n wureȳ, *wah* marra inni inhezzen s tewhibt n wenhezzi i SIDI ammu d wammu. ²³ Marra wi ȳar itwaf řeqten adeřmi d urjuwani d uzegg^way iředqen niȳ řeqten azdad niȳ cœar n tyayđin niȳ iřmawen izegg^wȳen n icarriyyen niȳ iřmawen n ddenfiřat, iwyen-dd *man aya*. ²⁴ Marra wi issgaæden tawhibt n nnuqart niȳ n nnřas, iwyen tawhibt-a ȳar SIDI, d marra wi ȳar itwaf ukeccuđ n *tcejart* n ukasiya, iwyen *man aya* i marra řxedmet di řtwee n weėbad.

²⁵ Marra timȳarin s wuř amiȳis, qaređcent s ifassen nsent uca iwyent-idd min qaređcent: řeqten adeřmi d urjuwani d uzegg^way iředqen d řeqten azdad. ²⁶ Marra timȳarin nni umi inhezz wuř nsent s tiȳit, qaređcent cœar n tyayđin.

²⁷ Imȳaren iwyen-dd iřra n biril d iřra *iȳřan* řima ad twaggen x upalřu u x tejmet ²⁸ d řeřreȳya d zzeć i tfawt d zzeć i wedhan d řebxur ittřuřen.

²⁹ Ayt n Israyil wcen s řxađar i SIDI, marra iryazen d temȳarin inni umi inhezz wuř nsen mařend ad wcen s řxađar i marra řxedmet tenni yumur SIDI řima ad tetwagg s ufus n Musa.

³⁰ *Xenni* inna Musa i ayt n Israyil “Xřarem, SIDI iřaya-dd i **Bařaliyil**, mmis n Uri, mmis n řur, zi řağ n Yahuda, s yiřem nnes. ³¹ Iccur it Arruř n AREBBI s tiȳit d řeœeř d tussna d marra *min ittœeřřan* n tzemmar n řřnayeœ ³² řima ad yarcem iřeqqamen izewwqen u řima ad ten igg s wureȳ d nnuqart d nnřas ³³ u i uneqqec n iřra *iȳřan* d usarsi nsen u i uneqqec n ukeccuđ řima ad ggen marra iřeqqamen izewwqen. ³⁴ Igga deg wuř nnes tawengit i useřmed, *deg* wuř nnes d n **Ahuliyab**, mmis n Axisamak, zi řağ n Dan. ³⁵ Iccur iten s tiȳit n wuř, mařend ad ggen marra řxedmet: aneqqec, arcam, amuddi s řeqten adeřmi d urjuwani d uzegg^way iředqen d řeqten azdad uřa aderraz, *wah*, řxedmet n yenni ittœennaœen eřam kuř tamesřact d inni yareccmen iřeqqamen izewwqen.

36 ¹ Bařaliyil d Ahuliyab d marra iryazen s wuř amiȳis, umi iwca SIDI tiȳit d řeœeř mařend ad ssnen mammec i ȳa ggen marra i weėbad n zzawect iqeddsen, ggin marra am mammec yumur SIDI. ² Musa iřaya i Bařaliyil d Ahuliyab d kuř aryaz s wuř amiȳis, umi igga SIDI tiȳit deg wuř nnes uřa d kuř ijj wenni umi inhezz wuř nnes, mařend ad dd-yas ȳar řxedmet uca ad tt igg.

³ Marra tawhibt tenni ssgaæden ayt n Israyil i řxedmet i weėbad n zzawect iqeddsen mařend ad zzayes tt ggen d tenni iğan zzat i uȳembub n Musa, iwyen tt ssa. Uca *aq* ead ggin ad as-dd awȳen s řxađar kuř řřbeř *tiwhibin*. ⁴ *Xenni* usin-dd marra imiȳisen inni tuȳa iceȳřen x marra řxedmet n zzawect iqeddsen, ijj awarni wennedni, ⁵ uca ssiwřen ak-d Musa, nnan “Řgens yiwi-dd sennej min ittœeřřen di řtwee n řxedmet n min yumur SIDI ad itwagg.” ⁶ *Řexdenni* yumur Musa řima ad barrřen di řmargeř n txuzan, ad inin “War tejji aryaz niȳ tamȳart ead ad igg ca n řxedmet tenni i ȳa issgaæed d tewhibt i zzawect iqeddsen!” Ammu itwamneœ řgens ad yawi *ead ktar*, ⁷ minzi cfa min ggin i marra řxedmet i gguren ad tt ggen, *aq* iceřř *ead ktar*.

⁸ Jar inni ȳar tuȳa řxedmet, ggin marra imiȳisen n wuř **Tazeddiyt** zi œœra n **tjartiřin** n řeqten azdad **immuden** u n řeqten adeřmi d urjuwani d uzegg^way iředqen ak-d **ixiruben** inni xasen itwaggen ełahřab ijj n uřeqqem izewwqen. ⁹ Tuzzeggart n ict n tjartiřt tuȳa-tt tmentœac n iȳağen u tiru n ict n tjartiřt tuȳa-tt areœa n iȳağen u marra **tjartiřin** ȳarsent d řeœbar d ijj. ¹⁰ Issmun xemsa n **tjartiřin** ict ak-d tennedni uca xemsa n **tjartiřin** issmun itent *œawed* ict ak-d tennedni.

¹¹ Xenni igga tsarawin idehmaniyyen x tma n ict n tjartiřt Ƨar mani i Ƨa tetwassmun uca amen-
ni tent igga *Ƨawed* di tma n tjartiřt tenneđni Ƨar mani i Ƨa tetwassmun ak-d tenneđni. ¹² Igga xe-
msin n tsarawin x tma n ict n tjartiřt d xemsin n tsarawin x tma n tjartiřt tenni i Ƨa tetwassmun
ak-d tenneđni, ař i Ƨa tťfen tsarawin *nican* ict deg wenneđni. ¹³ Igga *Ƨawed* xemsin n tsennarin n
wureƧ uca issmun tijartiřin ict i tenneđni s tsennarin uca *ammu* tedweř TzeddiƧt d icten.

¹⁴ Igga *Ƨawed* **tijařtiřin n cƧƧar n tƧayđin** ařami Ƨa *iřint* d aqিদun x TzeddiƧt. Igga hıřac n tjartiřin.

¹⁵ Tuzzeggart n ict n tjartiřt tuƧa-tt třatin n iƧađen u tiru n ict n tjartiřt d arebea n iƧađen.
HıřƧac n tjartiřin Ƨarsent řeƧbar d ijj. ¹⁶ Netta issmun xemsa n tjartiřin wehđsen uca *sennej*
xasent setta n tjartiřin wehđsen. ¹⁷ Igga xemsin n tsarawin x tma n tjartiřt mani i tt Ƨa ssmu-
nen *ak-d tenneđni* uca igga *Ƨawed* xemsin n tsarawin x tma n tjartiřt tenni i Ƨa tetwassmun
ak-d tenneđni. ¹⁸ Igga *Ƨawed* xemsin n tsennarin n nnhas hıma *ad zzaysent* itwassmun Uqিদun
mahend ad idweř d ijj.

¹⁹ Igga *Ƨawed* ict n **tseqqaft n iřmawen izegg^wƧen n icarriyyen** uca sennej i man aya ict n **tseqqaft**
n iřmawen n ddenfiřat.

²⁰ Igga **tifeřwin** i TzeddiƧt s ukeccuđ n *tcejart n ukasiya*, hıma ad iřint beddent nican. ²¹ Tuzzeg-
gart n ict n tefrewt d Ƨecra n iƧađen u tiru n ict n tefrewt d ijj n uƧiř d wezyen. ²² Kuř tafřewt
Ƨars tnayen n idaren, inni issmunen ict ak-d wenneđni amecnaw uƧmaten. Ammu i igga s
marra tifeřwin n TzeddiƧt. ²³ Igga tifeřwin i TzeddiƧt, Ƨicrin n tfeřwin Ƨar uƧezdis n ljanub,
Ƨar jjihet n ljanub. ²⁴ Igga *Ƨawed* arebein n **tyarsawin n nnuqart** sadu Ƨicrin n tfeřwin, tnayen
n tyarsawin sadu ict n tefřewt i tnayen n idaren nnes, uřa d tnayen n tyarsawin sadu tefřewt
nneđni i tnayen n idaren nnes. ²⁵ Igga *Ƨawed* Ƨicrin n tfeřwin i uƧezdis nneđni n TzeddiƧt, Ƨar
jjihet n ccamal ²⁶ s arebein n tyarsawin n nnuqart nne. Tnayen n tyarsawin sadu ict n tefrewt d
tnayen n tyarsawin sadu tefrewt nneđni. ²⁷ I iƧezdisen n đeffar Ƨar řƧarb n TzeddiƧt igga setta
n tfeřwin. ²⁸ Igga tnayen n tfeřwin d tifeřwin i tƧemmar n TzeddiƧt Ƨar tnayen n iƧezdisen
n đeffar. ²⁹ Zi swadday tuƧa řƧqent uca amenni qqimen řƧqent ař sennej *mani ssmunent* Ƨar
texrazt tamezwarut. Ammu i igga s tnayen n *tfeřwin* tinni iğan i tnayen n tƧemmar. ³⁰ Ammu i
din tuƧa tmenya n tfeřwin s tyarsawin nsent n nnuqart, aqa-tent d seřřac n tyarsawin: tnayen
n tyarsawin sadu kuř tafřewt. ³¹ Igga *Ƨawed* **tihenya n uƧarređ** zeg ukeccuđ n *tcejart n ukasiya*,
xemsa n tfeřwin Ƨar ijj n uƧezdis n TzeddiƧt ³² u xemsa n tthenya n uƧarrađ i tfeřwin Ƨar uƧezdis
nneđni n TzeddiƧt d xemsa n tthenya n uƧarrađ i tfeřwin n TzeddiƧt Ƨar tnayen n iƧezdisen
n đeffar Ƨar řƧarb. ³³ Tařnact n uƧarrađ di řwest igga itt ad teƧwa zi řwest n tfeřwin zeg ixef nni
ař wenneđni. ³⁴ IƧeđer tifeřwin s wureƧ uca igga tixrazin nsent n wureƧ mahend ad daysent igg
tihenya n uƧarrađ uca *uřa d tihenya n uƧarrađ iƧeđer* itent s wureƧ.

³⁵ Igga ijj n **uřeřhřaf** zi řeqten adehmi d urjuwani d uzegg^wƧ iħedqen u zi řeqten azdad immu-
den uca igga xas ixiruben Ƨlařsab ijj n uřeqqem izewwqen. ³⁶ Igga arebea n ipilaren n ukeccuđ
n *tcejart n ukasiya* uca iƧeđer iten s wureƧ. **Tisennarin** nsen tuƧa-tent n wureƧ. Ifsi i *ipilaren*
arebea n tyarsawin nsen n nnuqart.

³⁷ Igga ijj n **arwaq** i tewwart n TzeddiƧt zi řeqten adehmi d urjuwani d uzegg^wƧ iħedqen u zi
řeqten azdad immuden, *igga it* d ijj n umuddi afenyani, ³⁸ s xemsa n ipilaren nnes d tsennarin
nnes. IƧeđer tizeđifin nsen d iqedban nsen i wesmuni s wureƧ. Tiyarsawin nsen tuƧa-tent n
nnhas.

37 ¹ Igga Bařaliyil **Ttabut** n ukeccuđ n *tcejart n ukasiya*. Tuzzeggart nnes tuƧa-tt tnayen n
iƧađen d wezyen u tiru nnes ijj n uƧiř d wezyen uca řuřa nnes ijj uƧiř d wezyen. ² IƧeđer
it zi daxeř u Ƨar barra s wureƧ iřfan uca igga ijj n zzwaq n wureƧ i d as-dd innđen. ³ Issefsi as
arebea n texrazin i arebea n tƧemmar nnes, tnayen n texrazin i ijj n uƧezdis d tnayen n texrazin

i uyezdis nneđni. ⁴ Igga iεumad *i tarebbut* zeg ukeccuđ n *tcejart* n ukasiya uca iyegeř iten s wurey. ⁵ Igga iεumad *i tarebbut* di texzarin yar tnayen n iyezdisen n Ttabut, maħend ad zzaysen arbun Ttabut. ⁶ Igga **taqebbart n weřraħ** n wurey iřfan s tuzzeggart nnes n tnayen n iyařen d wezyen u tiru nnes n yijj n uyiř d wezyen. ⁷ Igga εawed **tnayen n ixiruben** n wurey. Igga iten *amecnaw* ict n řxedmet n wemziř *i dd-itteffyen* zi tnayen n ixfawen n tqebbart n weřraħ. ⁸ Ijj n uxirub *iffey* zeg ijj n ixef yar uyezdis-a d uxirub wenneđni zeg ixef nneđni yar uyezdis nneđni. Igga ixiruben zi tnayen n ixfawen n tqebbart n weřraħ. ⁹ Ixiruben sswizzden afriwen nsen sennej uca s wafriwen nsen dřin taqebbart n weřraħ. Iyembab nsen tuya ijjen qibač i wenneđni uca *di řweqt d icten* tuya iyembab n ixiruben yar tqebbart n weřraħ.

¹⁰ Igga εawed ict n **tzewđa** n ukeccuđ n *tcejart* n ukasiya, tuya tuzzeggart nnes tnayen n iyařen u tiru nnes ijj n uyiř d řueřa nnes ijj n uyiř d wezyen. ¹¹ Iyegeř itt s wurey iřfan uca igga as ijj n zzwaq i d as-dd innđen. ¹² Igga εawed ict n tmewwa i d as-dd innđen s yijj n cbar n ufus uca igga ijj n zzwaq n wurey yar tmewwa nni. ¹³ Issefsi as arebea n texzarin uca igga tixzarin yar arebea n tyemmar nni iğan yar arebea n idaren nnes. ¹⁴ Tuya tixzarin zzat n tmewwa maħend ad daysent twaťťfen iεumad *i tarebbut* ħima ad zzaysen arbun tazewđa. ¹⁵ Igga iεumad *i tarebbut* zeg ukeccuđ n *tcejart* n ukasiya uca iyegeř iten s wurey maħend ad zzaysen arbun tazewđa. ¹⁶ Igga řeqcue i tzewđa s wurey iřfan: tťbaři, d tyenjajin d řkisan d iyarrafen s inni i ya kebben.

¹⁷ Igga **řqendiř** n wurey iřfan am řxedmet n wemziř. Adaf n uđar nnes d iyařen nnes, d řkisan nnes d tteffaħin nnes d nnuwwar nnes tuya zzayes *i-dd tteffyen*. ¹⁸ Zeg iyezdisen nnes ffyen-dd setta n iyařen, třata n iyařen zeg ijj n uyezdis n řqendiř d třata n iyařen zeg uyezdis nneđni n řqendiř. ¹⁹ Yar ijj n uyiř tuya din třata n řkisan amecnaw *innuwwaren* n ġewz s ict n tteffaħt d *ij* n unnuwwar uca x uyiř awarni as εawed třata n řkisan amecnaw *innuwwaren* n ġewz uca ammu *marra* setta n iyařen inni dd-itteffyen zi řqendiř. ²⁰ Yar řqendiř simant nnes tuya din arebea n řkisan amecnaw *nnuwwar* n ġewz ak-d tteffaħin d nnuwwar nsen. ²¹ Sadu tyuya n iyařen i zzayes-dd *iffyen d amezwaru* aqa din tteffaħt uca *amenni* i din tteffaħt sadu tyuya n iyařen i zzayes-dd *iffyen awarni* as uca uřa din tteffaħt sadu tyuya n iyařen i zzayes-dd *iffyen awarni* as. *Man aya iğa ammeni* i setta n iyařen i zzayes-dd *iffyen*. ²² Tuya titeffaħin nsen d iyařen nsen ffyen-dd zzayes. *Marra man aya* tuya d icten n řxedmet zeg wurey iřfan itwaggen s weřdis. ²³ Igga setta n řefnarat nnes ak-d tjeqqadın *n teftič* nnes d tmejmarin nnes, *marra* n wurey iřfan. ²⁴ Igga **řqendiř** ak-d *marra* řeqcue nnes zeg icten ‘talint’ n wurey iřfan.

²⁵ Igga **aεaltar n řebxur** zeg ukeccuđ n *tcejart* n ukasiya s tuzzeggart nnes n yijj uyiř u tiru nnes n yijj n uyiř. Tuya-t s arebea n tyemmura. Řueřa nnes tuya-t tnayen n iyařen. Accawen nnes ffyen zzayes, d ijj akides. ²⁶ Iyegeř it s wurey iřfan, tazeqqa nnes d iyezdisen nnes i d as-dd innđen uca εawed accawen nnes uca igga ijj n zzwaq n wurey i d as-dd innđen. ²⁷ Igga as tnayen n texrazin n wurey sadu zzwaq nnes i tnayen n tyemmar nnes yar tnayen n iyezdisen nnes, ħima ad daysent igg iεumad ad zzaysen t arbun. ²⁸ Igga iεumad *i tarebbut* zeg ukeccuđ n *tcejart* n ukasiya uca iyegeř iten s wurey.

²⁹ Igga εawed zzect **tamqeddest i wedhan** d řebxur iřfan ittfuħen am ten igga uεeťťar.

38 ¹ Igga **aεaltar n wecmađ** s ukeccuđ n *tcejart* n ukasiya. Tuzzeggart nnes tuya-tt xemsa n iyařen u tiru nnes xemsa n iyařen, tuya-t s arebea n tyemmura, u řueřa nnes tuya-t třata n iyařen. ² Yar arebea n tyemmar igga accawen nnes. Accawen nnes tuya-ten d ijjen

akides. Iyeġef it s nnhas. ³ Igga marra řeqcuē i uealțar: tiydurin d iyenjayen d tıawyat i urucci d furcayāt d tmejmarin, marra řeqcuē-a igga iten s nnhas. ⁴ Igga ict n traccia, ict n umuddi n nnhas, i uealțar uca igga itt sadu tma, zi swadday n trettabt i dd-inndēn i uealțar ař azyen n řueřa. ⁵ Issefsi arebea n texrazin i arebea n ixfawen n traccia n nnhas, maĥend ad daysent twațțfen iēumad i tarebbut. ⁶ Igga iēumad i tarebbut zeg ukeccuđ n tcejart n ukasiya uca iyeġef iten s nnhas. ⁷ Igga iēumad i tarebbut di texrazin řar iyezdisen n uealțar maĥend ad zzaysen t arbun. Igga it s tfeřwin ak-d řxawi di daxeř nsent.

⁸ Igga tabanyut n nnhas s uđar nnes n nnhas zi tisitin n terbiet n temyarin nni itwařeqqmen maĥend ad xedment řar tewwart n Uqıđun n Umsagar.

⁹ Igga řemraĥ. řar uyezdīs n ljanub, řar jjiĥet n ljanub, tuya tuzzeggart n řizarat n řemraĥ mya n iyaġen zi řeqten azdad immuden. ¹⁰ Eicrin n ipilaren nnes d eicrin n tyarsawin nsen tuya-ten n nnhas. Tisennarin n ipilaren d iqedban nsen i wesmuni tuya-ten n nnuqart. ¹¹ řar uyezdīs n ccamal eawed řizarat s ict n tuzzeggart n mya n iyaġen ak-d eicrin n ipilaren nsent u ak-d eicrin n tyarsawin nsen n nnhas. Tisennarin n ipilaren d iqedban nsen i wesmuni tuya-ten n nnuqart. ¹² řar uyezdīs n řyarb tuya tuzzeggart n řizarat xemsin n iyaġen ak-d eēcra n ipilaren nsent d eēcra n tyarsawin nsen. Tisennarin n ipilaren d iqedban nsen i wesmuni tuya-ten n nnuqart. ¹³ řar uyezdīs n ccarq, řar jjiĥet n wenqar n tfuct, ict n tġartiřt n xemsin n iyaġen. ¹⁴ Tuya řizarat řar ijj n uyezdīs n zzat xemmestac n iyaġen di tuzzeggart ak-d řřata n ipilaren nsent d řřata n tyarsawin nsen. ¹⁵ řar uyezdīs n zzat nneđni n tewwart n řemraĥ, řar uyezdīs-a d uyezdīs nni, tuya řizarat daysent xemmestac n iyaġen di tuzzeggart ak-d řřata n ipilaren nsent d řřata n tyarsawin nsen. ¹⁶ Marra řizarat nni d as-dd innđēn i řemraĥ tuya-tent n řeqten azdad immuden. ¹⁷ Tiyarsawin n ipilaren tuya-tent n nnhas d tsennarin n ipilaren d iqedban nsen i wesmuni n tuya-ten n nnuqart uca takursit x tzeġifin nsen tuya-tt zi nnuqart d marra ipilaren n řemraĥ tuya-ten yeġfen s nnuqart. ¹⁸ Tuya arwaq n tewwart n řemraĥ d ijj n umuddi afenyani s řeqten adeĥmi d urjuwani d uzegg^way iĥedqen u zi řeqten azdad immuden. Tuzzeggart nnes tuya-tt eicrin n iyaġen u řueřa x marra tiru nnes xemsa n iyaġen, amecnaw řizarat n řemraĥ. ¹⁹ Arebea n ipilaren d arebea n tyarsawin nsen tuya-ten n nnhas d tsennarin nsen zi nnuqart uca tkursit x tzeġifin nsen d iqedban nsen i wesmuni tuya-ten zi nnuqart. ²⁰ Marra řewtad n Tzeddiyt d řemraĥ i d as-dd innđēn tuya-ten s nnhas.

²¹ Man aya d min issuffyen i Tzeddiyt, Tazeddiyt n Chadet, uca aqa zemmen t s řumur n Musa i tsexxart n Ilawiyyen s ufus n Itamar, mmis n ukehhan Harun. ²² Bařaliyil mmis n Uri, mmis n Ĥur, zi teqbič n Yahuda, igga marra min d as yumur SIDI i Musa. ²³ Tuya akides Ahuliyab, mmis n Axisamak, zi teqbič n Dan, amneqac d ufenyani d utarraz n řeqten adeĥmi d urjuwani d uzegg^way iĥedqen d řeqten azdad. ²⁴ Marra urey issxedmen i řxedmet i marra min iġan i řxedmet di zzawect iqeddsen, tuya d urey n tewhibin n wenhezzi: tesēa u-eicrin n ‘talint’ uca sebea-mya u-třatin n uciql ełahsab aciql iqeddsen. ²⁵ Nnuqart n yenni itwaĥesben n tmesmunt tuya-tt mya n ‘talint’ d ařef u-sebea-mya u-xemsa u-sebein n uciql, ełahsab min dd-ittawi uciql amqeddas. ²⁶ Ijj n ‘bika’ i yijj n bnađem, aqa-t d azyen n uciql ełahsab min dd-ittawi uciql amqeddas, zi marra wi iēdun řar yenni itwaĥesben zi eicrin n isegg^wusa sennej, setta-mya u-třata-ařaf u-teřt-ařef u-xemsa-mya u-xemsin n yeryazen. ²⁷ Tuya đin mya n ‘talint’ n nnuqart ĥima ad zzayes ssfesyen tyarsawin n zzawect iqeddsen d tyarsawin n uřeĥĥaf: mya n tyarsawin zi mya n ‘talint’, ict n ‘talint’ i ict n tyarsa. ²⁸ Zeg wařef u-sebea-mya u-xemsa u-sebein n uciql igga tsennarin i ipilaren, iyeġef tizeġifin nsen uca igga asen iqedban i wesmuni. ²⁹ Nnhas n tewhibin n wenhezzi tuya-t sebein n ‘talint’ d ařfayn u-arebea-mya n uciql. ³⁰ S man aya igga

tyarsawin i tewwart n Uqidun n Umsagar d uɛaltar n nnhas d traccia nnes n nnhas d marra řeqcue i uɛaltar, ³¹ d tyarsawin n řemrah i d as-dd innden d tyarsawin n tewwart n řemrah d marra řewtad n Tzeddiyt d marra řewtad n řemrah.

39¹ Ggin *ɛawed* arruḍ i tsexxart deg Uqeddas s řeqten adehmi d urjuwani d uzegg^way iħedqen. *ɛawed* ggin **arruḍ iqeddes i Harun**, am mammec i d as yumur SIDI i Musa.

² Igga **apaltu** zeg wurey u zi řeqten adehmi d urjuwani d uzegg^way idhedqen u zi řeqten azdad immuden. ³ Bezzeen tiřwiħin n wurey uca qeşşen zzaysent ifiřan ħima ad ten txeyyden jar řeqten adehmi d urjuwani d uzegg^way iħedqen u jar řeqten azdad, *d man aya tuya* d ict n şşenɛet icnan. ⁴ Ggin as tiyadın i wesmuni uca ssmunen *apaltu* ħar tnayen n ixfawen nnes. ⁵ Taħezamt izewwqen i tuya ħar upaltu idweř d iijen akides s *ufiřu* n wurey u s *ufiřu* adehmi d urjuwani d uzegg^way iħedqen u zi řeqten azdad immuden, am mammec i d as yumur SIDI i Musa. ⁶ Nitni ggin *ɛawed* izra n biril, inni itwaṭṭfen di tcuyar n wurey i xef twaneqcen, am mammec neqqcen taxadent n ucemmiɛ, ismawen n ayt n Israyil. ⁷ Igga iten x tyadın n upaltu, *maħend ad iřin* d izra n řidaret i ayt n Israyil, am mammec d as yumur SIDI i Musa.

⁸ Igga **tajmect** wenni iġan d ict n şşenɛet icnan uca itwagg amecnaw *apaltu* s *ifiřan* n wurey u s řeqten adehmi d urjuwani d uzegg^way iħedqen u s řeqten azdad immuden. ⁹ Tuya-tt s arebea n tyemmura. Defsen tajmect. Tuya tuzzeggart nnes d iij n cbar n ufus uca uřa d tiru nnes d iij n cbar n ufus. Tuya idfes x tnayen. ¹⁰ Settfen arebea n řeşfuf n yeżra: iij n şşef s yijj n řeqiq d ict n tyaqut d ict n smaraxt. D wa d şşef amezwar. ¹¹ Şşef wiss tnayen s yijj n karbunkel d yijj n şaffir d yijj n diamanti. ¹² Şşef wiss trāta s yijj n yasintu d yijj n axat d yijj umatist. ¹³ Şşef wiss arebea s ict n txrisulit d yijj n biril d yijj n yaspis. Tuya twaṭṭfen di tcuyar nsen n wurey. ¹⁴ Izra tuya settfen elahsab ismawen n ayt n Israyil, teneac *n yeżra*, uca ismawen nsen twaneqcen daysen am mammec neqqcen taxadent n ucemmiɛ, zi kuř iij tuya xas isem nnes, i *kuř iij* n teneac n tqebbař. ¹⁵ Ħar ixfawen n tejmect ggin ssnaseř s wurey iřfan inni itwammuden amecnaw iij n ufiřu. ¹⁶ Ggin tnayen n tcuyar n wurey d tnayen n texrazin n wurey uca metnen tnayen n texrazin ħar tnayen n ixfawen n tejmect. ¹⁷ Cedden tnayen n ssnaseř immuden n wurey ħar tnayen n texrazin ħar ixfawen n tejmect. ¹⁸ Tnayen n ixfawen n tnayen n ssnaseř immuden, cedden ten ħar tnayen n tcuyar uca wcin tent x tyadın n upaltu, deg wudem n zzat. ¹⁹ Ggin *ɛawed* tnayen n texrazin, cedden tent ħar tnayen n ixfawen n tejmect, di tma nnes ħar daxeř ħar mani iġa upaltu. ²⁰ Ggin *ɛawed* tnayen n texrazin n wurey, cedden tent ħar tnayen n tyadın n upaltu, swadday, ħar ttarf n zzat, cwayt sennej i tħezamt izewwqen n upaltu maħend ad ssmunen *ak-d texrazin ħar tma n tejmect ħar swadday*. ²¹ Uca cedden tejmect s texrazin nnes ħar texrazin n upaltu *ak-d* iij n ufiřu adehmi ařami idweř sennej i tħezamt izewwqen n upaltu, uca *xenni* war tbeṭṭi tejmect x upaltu, am mammec i d as yumur SIDI i Musa.

²² Igga *ɛawed* **aseřham** n upaltu *n ukehhan am mammec t ittegg* uderraz, *tuya-t d* adehmi marra.

²³ Arzam n useřham tuya-t di řwest amecnaw arzam n yiri n warruḍ n wuzzař n uɛeskari. Ħar tmewwa n warzam din iij n tma maħend war ittcarrig *useřham*. ²⁴ Ħar iyezdisen n useřham ggin tiremannin zi řeqten adehmi d urjuwani d uzegg^way iħedqen u s *ufiřu* immuden. ²⁵ Ggin *ɛawed* nnwaqes n wurey iřfan uca ssarsen nnwaqes nni jar tremmanin ħar tma *n wadday* n useřham deg wenneḍ jar tremmanin. ²⁶ Iij n nnaqus d ict n tremmant, *xenni ɛawed* iij n nnaqus d ict n tremmant, ħar tma *n wadday* n useřham deg wenneḍ maħend ad ggen řxedmet akidsen, am mammec d as yumur SIDI i Musa.

²⁷ Ggin **arruḍ n teřmect n Harun d tarwa** nnes s řeqten azdad, *amecnaw t ittegg* uxeyyaḍ,

²⁸ **arezzet** n řeqten azdad d **iħewwaqen** n řeqten azdad d **ssraweř n řeqten** zi řeqten azdad immuden ²⁹ uca tuya taħezamt n řeqten azdad immuden u n *ufiřu* adehmi d urjuwani d uzegg^way

iħedqen, aqa-tt d ijj n umuddi afenyani, am mammec i d as yumur SIDI i Musa.

³⁰ Ggin **tařwiħt n temrist tamqeddast s nnuwwar** zeg wurey iřfan uca neqcen days tira “AMQED-DAS i SIDI”, am mammec tetwanqec ict n txadent n ucemmiε. ³¹ Uca cedden as ijj n ufiřu immu-den adeħmi ħima ad tt ayřen sennej x areżzet, am mammec i d as yumur SIDI i Musa.

Musa iqeğeb marra řxedmet uca ibarek řgens

³² Ammu i itwakemmeř marra řxedmet n Tzeddiyt, Aqiđun n Umsagar. Ayt n Israyil ggin tt am mammec i d asen yumur Musa, ammu i tt ggin.

³³ Ksin Tazeddiyt ħar Musa, Aqiđun d marra řeqcue nnes d tsennarin nnes d tfeřwin nnes d tħenya nnes n uεarrađ d ipilaren nnes d tyarsawin nnes ³⁴ d tseqqaft n iřmawen izegg^wyen n icarriyyen d tseqqaft n iřmawen n ddenfiřat d uřeħħaf i dduri, ³⁵ Ttabut n Chadet d ieumad nnes *i tarebbut* d tqebbart n weřřaħ ³⁶ d tazewđa ak-d marra řeqcue nnes d weyrum n wescan ³⁷ d řqendiř izdig d teftiřin nnes, tiftiřin tinni tuħa ittxeřřa ad twaswejdent, d marra řeqcue nnes d zzept i tfawt ³⁸ d uεalřar n wurey d zzept i wedhan d řebxur ittfuħen d arwaq ħar tewwart n Uqiđun ³⁹ d uεalřar n nnħas s traccia n nnħas d ieumad nnes *i tarebbut* d marra řeqcue nnes d tbanyut d uđar nnes ⁴⁰ d řizarat n řemrah ak-d ipilaren nsent d tyarsawin nsen, uřa d arwaq n tewwart n řemrah d ifiřan nnes d řewtad nnes d marra řeqcue i tsexxart n Tzeddiyt, i Uqiđun n Umsagar ⁴¹ uřa d arruđ i tsexxart ħima ad zzayes sexxaren di zzawect iqeddsen, arruđ iqeddes i ukehhan Harun d arruđ i tarwa nnes, ħima *ad sexxaren am* ukehhan. ⁴² Ggin ayt n Israyil marra tasexxart am mammec i d as yumur SIDI i Musa. ⁴³ Ixřar Musa ħar marra řxedmet uca izra belli tettwagg am mammec i d as yumur SIDI, *wah*, ammu itt ggin. Uca Musa ibark iten.

Musa issgaεeed Uqiđun n umsagar

40 ¹ Issiweř SIDI ak-d Musa uca inna ² “Deg wass amezwaru n yuyur amezwaru ad tessgaεeed Tazeddiyt, Aqiđun n umsagar. ³ Ad tegged Ttabut n Chadet days uca ad tedřed Ttabut s uřeħħaf. ⁴ Ad tessidfed tazewđa uca ad tesswejdent marra i ittxeřřa ad itwasewjed. Ad tessidfed řqendiř uca ad tessiyed tiftiřin nnes. ⁵ Ad tessarsed aεalřar n wurey i řebxur zzat i Ttabut n Chadet uca ad tegged arwaq zzat i tewwart n Tzeddiyt. ⁶ Ad tessarsed aεalřar n wecmađ zzat i tewwart n Tzeddiyt, Aqiđun n umsagar. ⁷ Ad tessarsed tabanyut ħar Uqiđun n Umsagar d uεalřar uca ad days tegged aman. ⁸ Ad tessbedded řemrah ħar marra timewwa nnes uca ad tayřed arwaq n tewwart n řemrah. ⁹ Ad teksid zzept i wedhan uca ad tdehned Tazeddiyt d marra min days iğan. Ad tt tessqeddsed netta d marra řeqcue nnes. Ad tiři nettat d tamqeddast. ¹⁰ Ad tdehned aεalřar n wecmađ s marra řeqcue nnes. Ad tessqeddsed aεalřar. Aεalřar ad yiři d amqeddas qae ktar. ¹¹ Ad tdehned tabanyut d uđar nnes uca ad tt tessqeddsed. ¹² Ad tessqarrbed Harun d tarwa nnes ħar tewwart n Uqiđun n Umsagar uca ad ten tessirded s waman. ¹³ Ad tessyarđed i Harun arruđ iqeddsen uca ad t tdehned uca ad as tqeddsed maħend ad ayi yiři d akehhan. ¹⁴ Xenni ad tessqarrbed tarwa nnes uca ad asen tessyarđed arruđ. ¹⁵ Ad ten tdehned amecnaw mammec tdehned babatsen, maħend ad ayi xedmen am ikehhanen. Ad yiři wedhan nsen i nitni d ict n tukehhan i řebda i *marra řejyuř* nsen.”

¹⁶ Igga Musa am mammec i d as yumur SIDI, *wah*, ammu i tt igga.

¹⁷ Deg uyur amezwaru n wass wiss tnayen, deg uyur amezwaru, tetwabna Tzeddiyt. ¹⁸ Musa ibna Tazeddiyt, issars tyarsawin nnes, igga daysent tifeřwin, igga xasent tiħenya n uεarrađ tinni xasent izwan, uca issbedd ipilaren nnes. ¹⁹ Ibezzeε aqiđun x Tzeddiyt uca issars xas taseqqaft n Uqiđun am mammec d as yumur SIDI i Musa. ²⁰ Iksi Chadet uca issars itt daxeř x Ttabut uca

icedd iεumad *i tarebbut* ɣar Ttabut uca issars taqebbart n wešraḥ x Ttabut. ²¹ Issidef Ttabut di Tzeddiyt uca yuyeř ařeḥḥaf am dduri uca issduri Ttabut n Chadet, am mammec i d as yumur SIDI i Musa. ²² Issars tazewḍa deg Uqiḍun n Umsagar, ɣar uyezdis n ccamal n Tzeddiyt, zzat i uřeḥḥaf. ²³ S usettef issars xas ayrum zzat i uyembub n SIDI, am mammec i d as yumur SIDI i Musa. ²⁴ Issars řqendiř deg Uqiḍun n Umsagar, deg urendad n tzewḍa, ɣar uyezdis n ljanub n Tzeddiyt. ²⁵ Issary tiftiřin zzat i uyembub n SIDI, am mammec i d as yumur SIDI i Musa. ²⁶ Iwca amcan i uεalřar n wurey deg Uqiḍun n Umsagar zzat i uřeḥḥaf. ²⁷ Issbexxar xas řebxur ittfuḥen am mammec i d as yumur SIDI i Musa. ²⁸ Yuyeř arwaq ɣar tewwart n Tzeddiyt. ²⁹ Iwca amcan i uεalřar n wecmaḍ ɣar tewwart n Tzeddiyt, Aqiḍun n umsagar. Issbexxar xas tařarřt n wecmaḍ d tewhibt *n řyiřet*, am mammec i d as yumur SIDI i Musa. ³⁰ Iwca amcan i tbanyut jar Uqiḍun n Umsagar d uεalřar. Igga days aman i usird. ³¹ Musa d Harun d tarwa nnes ssirden days ifassen d iḍaren nsen. ³² Řami tuřa ttadfen ɣar Uqiḍun n Umsagar u řami dd-ttqarraben ɣar uεalřar, ssirden ixef nsen, am mammec d as yumur SIDI i Musa. ³³ X *marra* tmewwa n Tzeddiyt d uεalřar iqewwar as řemraḥ uca yuyeř arwaq n tewwart n řemraḥ. Ammu i ikemmeř Musa řxedmet.

³⁴ Řexdenni idřa useynu Aqiḍun n umsagar uca aεuři n SIDI iccur Tazeddiyt. ³⁵ War izemmar Musa ad yadef deg Uqiḍun n Umsagar, minzi aseynu yarsa xas u aεuři n SIDI iccur Tazeddiyt. ³⁶ Řami-dd igaeεed useynu zi sennej n Tzeddiyt, *xenni* kksen ayt n Israyil iqiḍan nsen uca *ammu* muřřiyen zeg wemcan ɣar wemcan. ³⁷ Mařa war dd-igaeεed ca useynu, war kksin iqiḍan nsen ař ass i di tuřa dd-ittgaeεed. ³⁸ Minzi aseynu n SIDI tuřa yarsa x Tzeddiyt deg uziř u di řiřet tban days tmessi zzat i tiřřawin n marra taddart n Israyil am ssmuřřiyen zeg wemcan ɣar wemcan.

ILAWIYYEN

X Tiyarşa

1¹ İřaya SIDI i Musa uca issiweř akides zeg Uqıdun n Umsagar uca inna ²“Siweř ak-d ayt n Israyil uca ini asen

‘Mařa ħed zzaywem iqarreb-dd ƣar SIDI s ict n tewhibt, *xenni* ad tqarrbem kenniw s ict n tewhibt zi řebhayem, zeg ifunasen d tfunasin niƣ zeg wuęi.

Tiyarşa n wecmađ

³ Mařa tawhibt nnes d ict n **tyarřt n wecmađ** zeg ifunasen d tfunasin, *xenni* ad dd-issqarreb ijj n uwtem icnan qaē. Ad t yawi ƣar tewwart n Uqıdun n Umsagar maĥend ad days itwaf arđa zzat i wudem n SIDI.⁴ Ad igg afus nnes x uzeęif n tyarřt n wecmađ uca ammu i ƣa tetwaqbeř **tyarřt** maĥend ad xas tefdi.⁵ Ad iƣarř i umezƣan n ufunas zzat i wudem n SIDI uca tarwa n Harun, ikehhanen, ad dd-qarrben s idammen, ad beqqđen *cwayt n* idammen ƣar marra iyezdisen x uēalțar wenni ięan zzat i tewwart n Uqıdun n Umsagar.⁶ Ad iƣarř tayarřt n wecmađ uca ad tt ibđa d iceęiqen.⁷ Tarwa n Harun, akehhan, ad ssaryen timessi x uēalțar uca ad settfen akeccuđ x tmessi.⁸ Tarwa n Harun, ikehhanen, ad settfen iceęiqen u azeęif d tdunt n tyezƣar x ukeccuđ nni ięan x tmessi i ięan x uēalțar.⁹ U netta ad issird ađan nnes d iđaren nnes. Akehhan ad issbexxar man aya marra x uēalțar. *Aqa-tt* d ict n tyarřt n wecmađ, ict n tewhibt n tmessi, ict n řefwaĥet ittfuĥen i SIDI.

¹⁰ Mařa tawhibt nnes d ict n **tyarřt n wecmađ** zeg **wuęi**, zeg iĥuřiyyen niƣ zeg iƣayđen, *xenni* ittxeřša ad dd-issqarreb ijj n uwtem icnan qaē.¹¹ Ad as iƣarř zzat i wudem n SIDI ƣar uyezdis n ccamal n uēalțar uca tarwa n Harun, ikehhanen, ad beqqđen *cwayt n* idammen nnes x uēalțar ƣar *marra* iyezdisen nnes.¹² Ad t ibđa d iceęiqen uca akehhan ad t isettef s uzeęif nnes d tdunt nnes n tyezƣar x ukeccuđ nni ięan x tmessi i ięan x uēalțar.¹³ Ad issird ađan nnes d iđaren nnes s waman. Akehhan ad issbexxar man aya marra x uēalțar. *Aqa-tt* d ict n tyarřt n wecmađ, ict n tewhibt n tmessi, ict n řefwaĥet ittfuĥen i SIDI.

¹⁴ Mařa tawhibt nnes d ict n **tyarřt n wecmađ** zeg **ijđad** i SIDI, ejj it *xenni* ad dd-iqarreb s tewhibt nnes zi tejlilleĥin niƣ zeg idbiren imezƣanen.¹⁵ Akehhan ad t yawi ƣar uēalțar uca ad as ikkes azeęif uca ad t issbexxar x uēalțar. Ad ižemm idammen nnes x uyezdis n uēalțar ¹⁶uca ad as ikkes aseyrı d arricc nnes, ad ten inđar zzat i uēalțar ƣar uyezdis n ccarq mani ięa wemcan n iƣęeđ.¹⁷ Ad t ijbēd zeg wefriwen, maca war t ibețti ca uca akehhan ad t issbexxar x uēalțar, x ukeccuđ nni ięan x tmessi. *Aqa-tt* d ict n tyarřt n wecmađ, ict n tewhibt n tmessi, ict n řefwaĥet ittfuĥen i SIDI.’ ”

Tiyarşa n řyięet

2¹ “Mařa ħed iqarreb-dd s ict n **tewhibt n řyięet** ƣar SIDI, ad tiři tewhibt nnes n waren azdad uca ad xas iseyyeb zzect uca ad xas issars jjawi.² Ad tt yawi ƣar tarwa n Harun, ikehhanen, uca ijjen zzaysen ad iksi ijj n wuru iccur zeg waren azdad nni u zi zzect nni ak-d marra jjawi uca akehhan ad issbexxar aya x uēalțar i řidaret i *tewhibt nni*. *Aqa-tt* d ict n tewhibt n tmessi, ict n řefwaĥet ittfuĥen i SIDI.³ Min iqqimen n tewhibt n řyięet, ad yiři i Harun u i tarwa nnes. *Aqa* d amqeddas qaē zi marra tiwhibin n tmessi n SIDI.

⁴ Maṛa tqarrbed-dd s ict n tewhibt i iḡan d ict n tewhibt *n ṛyiḡet darḥen tt di tefqunt*, xenni ad tiṛi d řemsemnat bṛa antun zeg waren azdad ixegḡden s zzeṭt uṛa d tiṛfaf bṛa antun twadehnent s zzeṭt.

⁵ Maṛa tawhibt nnek d ict n tewhibt *n ṛyiḡet gg^win tt x wexdim*, xenni ittxeṣṣa ad tiṛi n waren azdad bṛa antun xegḡden tt s zzeṭt. ⁶ Ad tt tebdid d iceḡiqen uca ad xas tseyybed zzeṭt. Aqa-tt d ict n tewhibt *n ṛyiḡet*.

⁷ Maṛa tawhibt nnek d ict n tewhibt *n ṛyiḡet gg^win tt di tṭajjin*, ad tiṛi tewjed s waren azdad ak-d zzeṭt. ⁸ Tawhibt *n ṛyiḡet* i zzaysen iwejden, ad tt tawyed ɣar SIDI, ad zzayes dd-iqarreb ɣar ukehhan uca ad tt yawi ɣar ucaṭar. ⁹ Ad iksi ukehhan zi tewhibt *n ṛyiḡet* ict n řidaret uca ad tt issbexxar x ucaṭar. Aqa-tt d ict n tewhibt n tmessi s ict n řefwaḡet ittfuḡen i SIDI. ¹⁰ Min iqqimen n tewhibt *n ṛyiḡet* ad yiṛi i Harun u i tarwa nnes. Aqa-t d amqeddas qae zi tewhibin n tmessi n SIDI.

¹¹ Uṛa d ict n tewhibt *n ṛyiḡet* ad zzayes dd-tqarrbem ɣar SIDI war tettiṛi tewjed s wentun, maɣar zi min mma n wentun d zi min mma n tamment, war zzayes tessbexxaram ca uṛa d ict n tewhibt n tmessi i SIDI.

¹² Ad dd-tqarrbem ɣar SIDI s *tewhibt n usuffey amezwaru n ṣṣabet*, maca war tzemmar ad tbexxar *tewhibt-a* x ucaṭar am ict n řefwaḡet ittfuḡen i SIDI.

¹³ Kuṛ tawhibt n tewhibin *n ṛyiḡet* i zi i dd ɣa tqarrbed, ad tiṛi tmeḡḡhed s tmeḡaḡt. Tameḡaḡt n řeahd AREBBI war tzemmar ad tenqeṣ ɣar tewhibt *n ṛyiḡet* nnek. Marra tiwhibin i zi i dd ɣa tqarrbed, ad iṛint twameḡḡhent.

¹⁴ Maṛa tqarrbed-dd ɣar SIDI s ict n tewhibt n tmenzut *n ṛyiḡet*, xenni ad dd-tqarrbed s ict n tewhibt *n ṛyiḡet* zi tmenzut nnek zi tidrin yiwḡden, tinni itwafaren x tmessi, d tinni d řḡebb ibaryen *n yeyyar*. ¹⁵ Ad xas tseyybed zzeṭt uca ad xas tessarsed jjawi, aqa-tt d ict n tewhibt *n ṛyiḡet* i teḡa. ¹⁶ Xenni ad issbexxar ukehhan ict n řidaret n řḡebb ibaryen ak-d marra jjawi nnes. Aqa-tt d ict n tewhibt n tmessi i SIDI.”

Tiɣarṣa n řehna

3 ¹ “Maṛa tawhibt nnes d ict n tyarṣt n *tyarṣa n řehna* i teḡa, xenni ittxeṣṣa, x minni *amuddar* i ɣa dd-issqarreb ad yiṛi d awtem *niy* d tawtemt *n ifunasen d tfunasin*, ad dd-issqarreb *ij n umuddar* icnan qae zzat i wudem n SIDI.

² Ad issars afus nnes x uzeḡif n tewhibt nnes uca ad as iɣarṣ qibač i tewwart n Uqidun n Umsagar uca tarwa n Harun, ikehhanen, ad beqqḡden *cwayt n idammen* nnes x ucaṭar ɣar *marra* iyezdisen nnes. ³ Ad dd-issqarreb ict n tewhibt n tmessi *i iḡan* n tyarṣa n řehna i SIDI, s tadunt i idřin aḡan uca s marra tadunt i iḡan x waḡan. ⁴ Ad ikkes tnayen n tyezzar ak-d tdunt i xasent iḡan ɣar tejeinna uṛa d min yuyřen ɣar tsa uca *yarsa* x tyezzar. ⁵ Uca tarwa n Harun ad ssbexxaren aya x ucaṭar x tyarṣt n wecmaḡ i iḡan x ukeccuḡ i din x tmessi. Aqa-tt d ict n tewhibt n tmessi s ict n řefwaḡet ittfuḡen i SIDI.

⁶ “Maṛa tawhibt nnes d ict n tyarṣt n *tyarṣa n řehna* i SIDI, awtem *niy* d tawtemt *n wuḡi*, xenni ad dd-issqarreb *ij n umudar* icnan qae.

⁷ Maṛa min dd-issqarreb aqa d *ij n izmar*, xenni ad t-idd issqarreb zzat i wudem n SIDI. ⁸ Ad issars afus nnes x uzeḡif n tewhibt nnes uca ad as iɣarṣ zzat i Uqidun n Umsagar uca tarwa n Harun ad beqqḡden *cwayt n idammen* nnes x ucaṭar ɣar *marra* iyezdisen nnes. ⁹ Ad dd-issqarreb ɣar SIDI ict n tewhibt n tyarṣa n řehna am tewhibt n tmessi: tadunt nnes d marra anewwar *n tadunt* wenni ittxeṣṣa ad ikkes zi zzat n ubeṣuṣ uṛa tadunt i idřin aḡan d marra tadunt i iḡan x waḡan.

¹⁰ Ad ikkes tnayen n tyezzar ak-d tdunt i xasent iḡan ɣar tejeinna, uṛa d min yuyřen ɣar tsa uca *yarsa* x tyezzar. ¹¹ Akehhan ad issbexxar aya x ucaṭar. Aqa-tt d macca am tewhibt n tmessi i SIDI.

¹² Maṛa tawhibt nnes d *ij n iɣayd*, xenni ad t-idd issqarreb zzat i wudem n SIDI. ¹³ Ad issars afus

nnes x uzeġif nnes uca ad as iyarš zzat i Uqidun n Umsagar uca tarwa n Harun ad beqqden cwayt n idammen nnes x uealṭar ɣar marra iyezdisen nnes.¹⁴ Ad dd-issqarreb tawhibt nnes am ict n tewhibt n tmessi i SIDI, *ak-d* tadunt i idr̄in aḍan u *ak-d* marra tadunt i iġan x waḍan.¹⁵ Ad ikkes tnayen n tyeżzař *ak-d* tdunt i xasent iġan ɣar tejeinna uřa d min yuyřen ɣar tsa uca yarsa x tyeżzař.¹⁶ Akehhan ad issbexxar aya x uealṭar. *Aqa-t* d macca am tewhibt n tmessi s ict n řefwařet ittfuřen. Marra tadunt ad tiři i SIDI.¹⁷ *Ta* d ict n tewšiyyet i řebda i *marra* řejjuř nwem, mani mma i ɣa tzedym: marra tadunt d marra idammen war ten ttettem.”

Tiɣarša n ddenb

4¹ Issiweř SIDI *ak-d* Musa, inna
² “Siweř *ak-d* ayt n Israyil, ini

‘X **wenni i ɣa ixḍan war iġi neēmada**, uca *ieedda* di marra řumurat n SIDI, min war ittxeřša ad yiři, *ead* iijen igga itt zi jjihet n icten zzaysent.

³ **Mařa wenni itwassdehnen am ukehhan aqa ixḍa uca yarra** amarwas x řgens, *xenni* ad dd-issqarreb iij n umwa, amezyan icnan qae n ufunas, am tyaršt n ddenb i SIDI.⁴ Ad yawi amwa *nni* ɣar tewwart n Uqidun n Umsagar, zzat i wudem n SIDI, uca netta ad issars afus nnes x uzeġif n umwa uca ad as iyarš i umwa zzat i wudem n SIDI.⁵ *Xenni* wenni itwassdehnen am ukehhan ad iksi zeg idammen n umwa uca ad t yawi ɣar Uqidun n Umsagar.⁶ Ad issuf ukehhan ḍaḍ nnes deg idammen uca ad irucc s idammen seba n twařawin zzat i wudem n SIDI, zzat i uřeřḥaf n zzawect iqeddsen.⁷ Ad igg ukehhan *ca* n idammen x waccawen n uealṭar n řebxur ittfuřen i *din* zzat i wudem n SIDI deg Uqidun n Umsagar. Netta ad ifarrey marra idammen n umwa ɣar uḍar n uealṭar n wecmad zzat i tewwart n Uqidun n Umsagar.⁸ Ad ikkes marra tadunt n umwa n tyaršt: tadunt i idr̄in aḍan d marra tadunt i iġan x waḍan.⁹ Ad ikkes tnayen n tyeżzař *ak-d* tdunt i xasent iġan ɣar tejeinna uřa d min yuyřen ɣar tsa uca yarsa x tyeżzař,¹⁰ amecnaw mammec ikkes man aya x ufunas n tyarši n řehna uca akehhan ggur ad issbexxar aya x uealṭar n wecmad.¹¹ Iřem n umwa d marra aysum nnes *ak-d* uzeġif d icekrad nnes d waḍan nnes d umessař nnes i *days iġan*,¹² aqa marra amwa, ad t issufey barra i řmargeř n txuzan ɣar iij n wemcan iřfa, mani tteggem iyyeḍ, uca ad t issecmeḍ s tmessi x ukeccuḍ. Mani tteggem iyyeḍ ad itwacmeḍ.

¹³ **Mařa marra tamesmunt n Israyil texḍa, war iġi neēmada** uca man aya aqa iffar x tiřawin n wegraw *n řgens*, uca nitni ggin *ca* min iffyen zi marra řumurat n SIDI, min war ittxeřša ad yiři, uca idweř daysen umarwas,¹⁴ uca iban-dd ddenb i iggin nitni, *xenni* ad dd-issqarreb wegraw *n řgens* iij n umwa, amezyan n ufunas, d tyaršt i ddenb, uca ad t awyen zzat i Uqidun n Umsagar.¹⁵ Imyaren n tmesmunt ad ssarsen ifassen nsen x uzeġif n umwa zzat i wudem n SIDI uca ad as iyarš i umwa *nni* zzat i wudem n SIDI.¹⁶ Wenni itwassdehnen d akehhan ad yiwi *ca* zeg idammen n umwa ɣar Uqidun n Umsagar¹⁷ uca ad issuf ukehhan aḍaḍ nnes deg idammen uca ad irucc s idammen seba n twařawin zzat i wudem n SIDI, zzat i uřeřḥaf.¹⁸ Netta ad igga *ca* zeg idammen *nni* x waccawen n uealṭar *nni iġan* zzat i wudem n SIDI deg Uqidun n Umsagar. *Xenni* ad ifarrey marra idammen *iceřten* ɣar uḍar n uealṭar n wecmad i *din* zzat i tewwart n Uqidun n Umsagar.¹⁹ Ad xas ikkes marra tadunt uca ad tt issbexxar x uealṭar.²⁰ Uca ad igg s umwa-ya am mammec igga s umwa n tyaršt n ddenb, ammu tt i ɣa igg. Uca *ammu* i xasen i ɣa ifdi ukehhan uca ad asen itwayfar.²¹ *Xenni* ad issuffey amwa barra i řmargeř n txuzan uca ad t issecmeḍ amecnaw mammec issecmeḍ amwa umezwaru. *Aqa-tt* d tyaršt n ddenb n wegraw *n řgens*.

²² **Mařa iij n umyar ixḍa war iġi neēmada** uca *ieedda* x icten zi řumurat n SIDI, AREBBI nnes, min war ittxeřša ad yiři, uca netta idweř days amarwas,²³ niy axeřtu nnes i igga ḍidd i řumur, aqa iban as-dd, *xenni* ad tiři tewhibt nnes, tenni i ɣa iqeddem, d iij n umyan amezyan, iij n wewtem

icnan qaε. ²⁴ Ad issars afus nnes x uzeġif n umyan uca ad as iyarş deg wemcan mani itwayarş tayarşt n wecmađ zzat i wudem n SIDI. *Aqa-tt* d tayarşt n ddenb. ²⁵ *Xenni* ad iksi ukehhan s uđad nnes *ca* zeg idammen n tyarşt n ddenb uca ad ten igg x waccawen n uelaltar n wecmađ uca *xenni* ad ifarrey idammen *iceġten* yar uđar n uelaltar n wecmađ. ²⁶ Ad issbexxar marra tadunt nnes x uelaltar, am mammec *d as igga i* tadunt n tyarşa n řehna. Uca *ammu* ad xas ifdi ukehhan ddenb nnes uca ad as itwayfar.

²⁷ *Mařa řed zi řgens n temmurt ixđa war iġi neemada* uca iedda x ict n řumurat n SIDI, min war ittxeřša ad yiři, uca idweř days amarwas, ²⁸ niy axetġu nnes i igga, aqa iban as-dd, *xenni* ad tiři tewhibt nnes tenni i ya iqeddem d ict n *tyaydet*, ict n tewtemt icnan qaε, d tayarşt x ddenb i igga. ²⁹ Ad issars afus nnes x uzeġif n tyarşt n ddenb uca ad as iyarş i tyarşt n ddenb deg wemcan n tyarşt n ddenb. ³⁰ *Xenni* ad iksi ukehhan s uđad nnes *ca* zeg idammen uca ad t igg yar waccawen n uelaltar n tyarşt n wecmađ uca ad ifarrey marra idammen *iceġten* yar uđar n uelaltar. ³¹ Ad xas ikkes marra tadunt nnes amecnaw mammec kksen tadunt n tyarşa n řehna uca akehhan ad tt issbexxar x uelaltar ad tiři d ict n řefwařet ittfuřen i SIDI. Uca *ammu* ad xas ifdi ukehhan uca ad as itwayfar. ³² *Mařa iqeddem ij n uřuři* d tawhibt i tyarşt n ddenb, *xenni* ad yiři d tawtemt icnan qaε. ³³ Ad issars afus nnes x uzeġif n tyarşt n ddenb uca ad as iyarş i tyarşt n ddenb deg wemcan mani tetwayarş tyarşt n wecmađ. ³⁴ *xenni* ad iksi ukehhan s uđad nnes *ca* zeg idammen n tyarşt n ddenb uca ad t igg x waccawen n uelaltar n wecmađ uca ad ifarrey marra idammen *iceġten* yar uđar n uelaltar. ³⁵ Ad xas ikkes marra tadunt nnes, am mammec ikkes tadunt n uřuři n tیارşa n řehna, uca akehhan ad tt issbexxar x uelaltar, x tewhibin n tmessi i SIDI uca *ammu* ad xas ifdi ukehhan x ddenb i igga, uca ad as itwayfar.”

5 ¹ *Mařa ixđa řed umi isřa ahejji n ict n nnecřet* uca netta d acehhad xas, niy izra it niy issen it, *mařa* war xas iqqar walu, *xenni* ad yarbu řmuęřyyet nnes,

² *niy mařa ijj n řeemar iřada man mma n tmesřayin ixemjen*, řxecbet n yijj n řmař ixmej, niy řxecbet n ict n řebřimet ixemjen, niy řxecbet n yijj n *umuddar* ixmej ittbueen, *ead* mařa war tt issin, aqa ixmej u netta d bu-umarwas,

³ *niy mařa iřada ca n řexmej n yijj n bnadem*, man mma řexmej nnes i zi idweř netta ixmej, *ead* mařa war tt issin, aqa ixmej u netta d bu-umarwas,

⁴ *niy mařa řed izzuġ s tcarfayeř nnes mařend ad igg řyar niy ad igg řxar*, *niy* min mma izemmar bnadem ad inġeq s tcarfayeř s ict n tjaġit, *ead* mařa war tt issin, aqa ixmej u netta d bu-umarwas,

⁵ *xenni* ad imsar, mařa days amarwas di ssibbet n icten zi tmesřayin-a, ad inġem di min di tuya ixđa ⁶ uca x ddenb i igga, ad iqeddem ict n tewtemt n wuġi d tayarşt n ddenb, ict n texsi niy ict n *tyaydet*, d tayarşt n umarwas i SIDI, uca *ammu* ad xas ifdi ukehhan ddenb nnes.

⁷ Uca mařa afus nnes war *řares min* ikfa i ijjen zeg wuġi, *xenni* ad yawi i SIDI i tyarşt n umarwas x ddenb i igga, tnayen n tejlilliřin niy tnayen n idbiren imezyanen, ijjen i tyarşt n ddenb u ijjen i tyarşt n wecmađ.

⁸ Ad ten yawi yar ukehhan, wenni i dd ya issqarrben d amezwaru wenni *iřan* i tyarşt n ddenb uca ad ikkes azeġif zeg iri nnes, *maca* war t ibeġġi *marra*. ⁹ Ad irucc *ca* n idammen yar uyezdis n uelaltar uca min iceġten zeg idammen, ad t izemm yar uđar n uelaltar. *Aqa-tt* d tayarşt n ddenb.

¹⁰ Uca wenneđni ad issewjed am tyarşt n wecmađ ełahřab lřariđa uca akehhan ad xas ifdi x ddenb nnes i yegga uca ad as itwayfar. ¹¹ *Mařa* afus nnes war *řares min* ikfa i tnayen n tejlilliřin niy i tnayen n idbiren imezyanen, *xenni* wenni ixđan, ad yawi am tewhibt nnes taęcart n yijj ‘ifa’ n waren azdad. War xas ittegg zzect uřa war xas issrusi jjawi, minzi aqa-tt d tayarşt n ddenb.

¹² Ad tt yawi yar ukehhan uca akehhan ad zzayes iksi ijj n wuru iccur uca ad issbexxar aya, am

ILAWIYYEN

řidaret days, x uçalťar, x tewhibin n tmessi i SIDI. *Aqa-tt d tayaršť n ddenb.* ¹³ *Ammu ad xas ifdi ukehhan x ddenb nnes nni igga zi jjihet n icten zi tmesřayin-a uca ad as itwayřar. Min iceťťen ad yiři i ikehhanen am mammec itwagg ak-d tewhibt n řyięet.*”

Tiyarřa n umarwas

¹⁴ Issiweř SIDI ak-d Musa, inna ¹⁵ “Mařa řed igga s řeydar uca **ixđa war ięi neemada zi jjihet n tmesřayin iqeddsen n SIDI**, *xenni ittxeřřa ad yawi ijj n icarri icnan qae d tayaršť n umarwas i SIDI, ad tiři řqimet nnes elahřab řqimet i tqeddared cek deg iciqlen n nnuqart elahřab aciql n zzawect iqeddsen, aqa-tt d tayaršť n umarwas.* ¹⁶ Min ixđa zi jjihet n tmesřayin timqeddasin, ad t yarr uca ad days yarni tasyart n texmusect uca ad iwc man aya i ukehhan uca akehhan ad xas ifdi s icarri n tayaršť n umarwas uca ad as itwayřar. ¹⁷ Mařa řed ixđa uca igga *min itteffyen* zi min mma zi tweřřa n SIDI, min war ittxeřřa ad yiři, uca war t issin, ad days yiři umarwas *ead* uca ad yarbu řmueřyyet nnes. ¹⁸ Ad yawi ijj n icarri icnan qae zeg wuęi řar ukehhan i tayaršť n umarwas, *ad tiři řqimet nnes elahřab řqimet i tqeddared cek uca ad xas ifdi ukehhan i uweddar nnes i di iweddar am war t issin uca ad as itwayřar.* ¹⁹ Aqa-tt d tayaršť n umarwas. S tidett tuya days amarwas zzat i SIDI.”

²⁰ Issiweř SIDI ak-d Musa, inna

²¹ “Mařa ixđa řed uca iřdar SIDI am issxarriq x umqarreb nnes zi jjihet n min *d* as immewcen mařend ad t iřđa niy zi jjihet n min jjin deg ufus nnes, niy zi jjihet n min xas yucaren, niy igga ca n ubeęęej i umqarreb nnes, ²² niy tuya issxarriq x *ca* min iweddaren u itwaf zzayes, uca *xenni* netta ijuę řzur x icten zi marra *timesřayin nni* igga bnađem i zi ixetťa,

²³ *xenni* ad imsar, umi ixđa uca idweř d bu-umarwas, *aqa* netta ad yarr tukkarda i yucar, niy min itwakksen s uyiř i iksi netta s uyiř, niy min zzayes itwařđan i d as immewcen mařend ad t iřđa, niy min iweddaren i yufa netta, ²⁴ niy ad yarr, zi marra min xef ijuę řzur, řqimet nnes tmun uca ad yarni tasyart texmusect uca ad tt iwc i wenni umi dd-tusa deg wass n tayaršť nnes n umarwas.

²⁵ Netta ad yawi tayaršť nnes n umarwas řar SIDI, ijj n icarri icnan qae zeg wuęi, *wenni řqimet nnes ad tiři* elahřab řqimet i tqeddared cek uca ad tiři d tayaršť n umarwas, *uca ad t yawi řar* ukehhan. ²⁶ *Xenni* ad xas ifdi ukehhan zzat i wudem n SIDI uca ad as itwayřar, umi days itwaf umarwas zi jjihet n ict *n tmesřact* i igga zi marra tina.”

Azerf i tayaršť n wecmađ

⁶ ¹ Issiweř SIDI ak-d Musa, inna

² “Umur Harun d tarwa nnes, ini asen: Wa d **azerf i tayaršť n wecmađ**, tayaršť n wecmađ i ibexxaren x uçalťar řiřet tmun ař řřbeř, *i umi* i řa teqqim tmessi n uçalťar tcemmed.

³ Akehhan ad yarıđ aseřham nnes n řeqťen, ad ibyes ssarwař nnes n řeqťen x arrimet nnes, uca, xmi i řa tecc tmessi tayaršť n wecmađ, ad iksi ięyeđ uca ad t issars zzat i uçalťar. ⁴ *Xenni* ad ikkes arruđ nnes uca ad yarıđ arruđ nneđni, ad yawi ięyeđ barra i řmargeř n txuzan řar ijj n wemcan iřfa.

⁵ ittxeřřa ad teqqim tmessi tareqq x uçalťar, ittxeřřa war txessi ca. Akehhan ad issary akeccuđ kuř řřbeř uca ad xas isettef tayaršť n wecmađ uca ad xas issbexxar tadunt n tyarřa n řehna.

⁶ Timessi x uçalťar ad teqqim tareqq řebda, war txessi.

Azerf i tmewci n řyięet

⁷ Wa d **azerf i tewhibt n řyięet**. Tarwa n Harun ad tt ssqarrben zzat i wudem n SIDI zzat i uçalťar.

⁸ Netta ad iksi ijj n wuru zeg waren azdad n tewhibt *n řyięet* u zi zzeć nnes ak-d marra jjawi i

ILAWIYYEN

iğan x tewhibt *n řyiget*. Ad issbexxar aya x uəaltar. Aqa-tt d ict n řefwaħet ittfuħen i řidaret days i SIDI. ⁹ Harun d tarwa nnes ad ccen min zzayes iceťten. Ittxeřsa ad tt ccen deg ijj n wemcan d amqeddas. Ad tt ccen di řemraħ n Uqıdun n Umsagar. ¹⁰ War tettwasnenni s wentun. Ta d tayarřt i d asen wciy zi tewhibin inu n tmessi, aqa-tt d tamqeddast qaε, am tyarřt n ddenb d tyarřt n umarwas. ¹¹ Marra iryazen jar tarwa n Harun ad zzayes ccen. aqa-tt d ict n tewřıyyet i řebda x tewhibin n tmessi n SIDI i *marra řejyuř nwem*. Marra wi tt i ya iħadan, ad yiři itwaqeddes.”

¹² Issiweř SIDI ak-d Musa, inna

¹³ “Ta d **tawhibt n Harun d tarwa nnes** i zi i ya qarrben yar SIDI **deg wass min di i ya itwadhen**: taεcart n yijj n ‘ifa’ n waren azdad *am* ict n tewhibt *n řyiget* i řebda, azyen di řřbeħ d wezyen yar uεecci. ¹⁴ Deg ijj n uxdim s zect ad tesswejdēd u ad tawyed arecti uca ad tqedddmed iřeqqwaz icenfēn n tewhibt *n řyiget* am ict n řefwaħet ittfuħen i SIDI. ¹⁵ Akehhan zi tarwa nnes wenni ad itwassedhen deg wemcan nnes, ad igg amenni. Aqa d azerf i řebda. Ad itwassbexxar i SIDI marra. ¹⁶ Marra tawhibt *n řyiget* n yijj n ukehhan ad tiři tekmeř. War zzayes ttetten ca.”

Azerf i tyarřt n ddenb

¹⁷ Issiweř SIDI ak-d Musa, inna

¹⁸ “Siweř ak-d Harun d tarwa nnes, ini asen: Wa d **azerf i tyarřt n ddenb**: deg wemcan mani itwayarř tayarřt n wecmađ, ad tetwayarř tayarřt n ddenb zzat i wudem n SIDI. Aqa-tt d tamqeddast qaε. ¹⁹ Akehhan, wenni i tt itteggen d ddenb, ad zzayes yecc. Ittxeřsa ad tetwacc deg ijj n wemcan amqeddas: di řemraħ n Uqıdun n Umsagar. ²⁰ Marra wi i ya iħadan aysum nni, ad zzayes itwassqeddes. Mařa ingez *ca* zzayes x ijj n warruđ, *xenni* ittxeřsa ad issird min xas ibeqqđēn deg ijj n wemcan amqeddas. ²¹ Uca řqecēet n třaxt i di tuya ssennan, ggur ad tetwarz, *maca* mařa teggwa deg ict n řqecēet n nnħas, *xenni* ittxeřsa ad tetwaħekk uca ad tetwassird s waman. ²² Marra min iğan d awtem jar ikehhanen ad zzayes yecc, aqa-t d amqeddas qaε. ²³ Uřa d ict n tyarřt n ddenb i zi twaqedddmen idammen nnes deg Uqıdun n Umsagar maħend ad iřin i řefdiyyet di zzawect iqeddsen, war zzayes itwacc ca. Ad tetwacmeđ di tmessi.”

Azerf i tyarřt n umarwas

7 ¹ “Wa d **azerf i tyarřt n umwarwas**. Aqa-tt d tamqeddast qaε.

² Deg wemcan mani yarrřen tayarřt n wecmađ, ad yarrřen tayarřt n umarwas. Ad ibeqqēd idammen nnes x uəaltar yar *marra* iyezdisen nnes. ³ Ad iqarrebb s marra tadunt nnes, ak-d unewwar n tdunt d tdunt tenni idřin ađan. ⁴ Ad ikkes tnayen n tyezřař ak-d tdunt i xasent iğan yar tejsinna uřa d min yuyřen yar tsa uca *yarsa* x tyezřař. ⁵ Akehhan ad issbexxar aya x uəaltar am ict n tewhibt n tmessi i SIDI. aqa-tt d tayarřt n umarwas. ⁶ Marra awtem jar ikehhanen ad zzayes yecc. Ad itwacc deg ijj n wemcan amqeddas. Aqa-tt d tamqeddast qaε. ⁷ Ad tiři tyarřt n umarwas am tyarřt n ddenb. Ad yars yiři d ijj n uzerf. Ad tiři tyarřt i ukehhan, wenni tuya zzayes ifdi x *ca n yijjen*. ⁸ Akehhan wenni i ya iqedddmen tayarřt n wecmađ n ca n iijen, akehhan nni ad yars tiři teřmect n tyarřt n tmessi, tenni dd-iqeddem. ⁹ Kuř tawhibt *n řyiget* nni ngg^wan di tefqunt uřa d marra min itwaswejden di tťajjin niy deg wexdim, ad yiři i ukehhan, wenni i zzayes-dd iqarrebb. ¹⁰ Kuř tawhibtn *řyiget* i itwaxeğđēn s zect, niy yuzyēn, ad tiři i marra tarwa n Harun, amenni i ijj amecnaw i wenneđni.

Azerf i tyarřt i iğan n tyarři n řehna

¹¹ Wa d **azerf i tyarřt i iğan n tyarři n řehna**, tenni i ya iqeddem i SIDI.

¹² Mařa ad tt iqeddem i **uqadi**, *xenni* ad tt iqeddem ak-d tyarřt n uqadi uřa d řemsemnat břa antun

ixeġġden s zzeċt d teřfafa břa antun twadehnent s zzeċt d řemsemnat n waren azdad twaxeġġdent s zzeċt. ¹³ Ak-d řemsemnat ad iqeddem ak-d tewhibt nnes *εawed* ařrum s wentun ak-d *tyarřt* n uqadi *tenni iřan* zi *tyarři* nnes n řehna. ¹⁴ Ad iqeddem icten zi kuř tawhibt uca ad tt issgaεeed řar SIDI am tewhibt. Ad tiři i ukehhan wenni i řa i beqqden s *ca* n idammen n *tyarřa* n řehna x uεalřar řar *marra iyezdisen nnes*. ¹⁵ Aysum n *tyarřt* i uqadi *tenni iřan* zi *tyarřa* nnes n řehna, ad itwacc deg wass i di i řa *iqeddem* tawhibt nnes. War itteřji zzayes walu ař řřbeř.

¹⁶ Mařa tawhibt nnes *tus-dd ak-d ij n lwaed* niř *teřa* d ict n *tewhibt s řxađar*, ad tetwacc deg wass i di i tt řa *iqeddem* uca min zzayes iceřřen ad itwacc deg wass i t-idd iđfaren. ¹⁷ Min iceřřen εad zeg weysum n tewhibt, ad itwacmeđ s tmessi deg wass wiss řřata. ¹⁸ Mařa itwacc *ca* zeg weysum n *tyarřt* n řehna deg wass wiss řřata, *xenni* wenni t *iqeddem*, war itwaqebbeř *ca* uřa war tt tthisiben *ca d tayarřt n řehna*. Ad tiři d ict n jjeifect uca wenni zzayes iccin, ad yarbu řmueřiyet nnes. ¹⁹ Aysum wenni iřadan *ca* n tmesřact inegsen, war zzayes ttettem. Ad itwassecmeđ s tmessi. Zi *min iceřřen* n weysum, izemmar ad zzayes yecc *marra* wenni iřfan. ²⁰ D wenni i řa iccen zeg weysum n *tyarřt* n řehna, *tenni iřan* i SIDI, uca ad xas yarr řexmej nnes, řεemar nni ad itwaqess zi řgens nnes. ²¹ Mařa řed iřada *ca* n tmesřact *texmej*, amecnaw řexmej n bnadem, niř *ca* n řebhimet ixemjen niř min mma nnei n řexmej, uca *xenni* ad yecc zeg weysum n *tyarřt* n řehna i SIDI, řεemar nni ad itwaqess zi řgens nnes.”

Tadunt d idammen aqqa d řehram i macca

²² Issiweř SIDI ak-d Musa, inna

²³ “Siweř ak-d ayt n Israyil, ini

‘Kenniw war ttettem *ca* tadunt n yijj n ufunas niř n yijj n uřuři niř n yijj n iřayđ. ²⁴ Tadunt n ict n řxecbet d tadunt n umurđus ad tetwagg i man mma řxedmet, maca kenniw war zzayes ttettem walu. ²⁵ Minzi man wen mma i řa iccen tadunt n ict n řebhimet i zi dd i řa iřarreb řar SIDI am tewhibt n tmessi, bnadem wenni zzayes i řa iccen, ad itwaqess zi řgens nnes. ²⁶ Di marra tizeddiřin nwem war ttettem uřa d *ca* zeg idammen, niř zeg iřđad niř zi řebhayem. ²⁷ Kuř iřjen wenni iccin *ca* zeg idammen, řεemar nni ad itwaqess zi řgens nnes.’”

Tasyart n tiyarřa n řehna i ikehhanen

²⁸ Issiweř SIDI ak-d Musa, inna

²⁹ “Siweř ak-d ayt n Israyil, ini ‘Wi i řa issqarrben *tyarřt* n řehna i *iřan* zi *tyarři* n řehna i SIDI, ad zzayes *iqeddem* ict n tewhibt d *tyarřt* n řehna i SIDI. ³⁰ S ifassen nnes ad yawi tiwhibin n tmessi zzat i SIDI. Ad yawi tadunt i *iřan* x idmaren, mařend ad tt issenhezz zi ssa řar da amecnaw ict n tewhibt n wenhezzi zzat i wudem n SIDI. ³¹ Akehhan ad issbexxar tadunt x uεalřar, maca idmaren ad iřin i Harun d tarwa nnes. ³² Ad tqeddmem i ukehhan *εawed* acekrud afusi d tawhibt i řa tessgaεedem zi *tyarřa* nwem n řehna. ³³ Acekrud afusi ad yiři i wenni, zi tarwa n Harun, i řa *iqeddmem* idammen n *tyarři* n řehna d tadunt *nsent*. ³⁴ Minzi necc ksiř idmaren n wenhezzi d ucekrud i itwassgaεeden zi *tyarři* n řehna n ayt n Israyil uca wciř ten i ukehhan Harun d tarwa nnes am ijj n uzerf i řebda i ayt n Israyil.’” ³⁵ Ta d tasyart itwassdehnen n Harun d tesřart itwassdehnen n tarwa nnes zi tewhibin n tmessi n SIDI deg wass i dd-issqarreb iten mařend ad xedmen i SIDI di tukehhan ³⁶ *tenni iwca* SIDI i ayt n Israyil deg wass i ten idhen. Aqa-tt d ict n tewřiyet i řebda i *marra* řejyur nsen. ³⁷ Wa d azerf i *tyarřt* n wecmađ d tewhibt n řyiřet d *tyarřt* n ddenb, d *tyarřt* n umarwas, d *tyarřa* i udeccen, d *tyarřt* n řehna, ³⁸ wenni iweřřa SIDI i Musa deg wedrar n Sina, ass min di yumur ayt n Israyil ad qeddmem tiwhibin nsen i SIDI di řexřa n Sina.

Ařeqqem n Harun d tarwa nnes

- 8**¹ Issiweř SIDI ak-d Musa, inna
² “Ksi Harun jmiε ak-d tarwa nnes d warruđ d zzept i wedhan d umwa n tyařst n ddenb d tnayen n icarriyyen d tsuęet s weyrum břa antun. ³ Řaya i marra tamesmunt ęar tewwart n Uqıđun n Umsagar.”
- ⁴ Igga Musa am mammec d as yumur SIDI uca tessmun tmesmunt ęar tewwart n Uqıđun n Umsagar. ⁵ Inna Musa i tmesmunt “Wa d min yumur SIDI ad itwagg.”
- ⁶ Musa issqarreb-dd Harun d tarwa nnes uca issird iten s waman. ⁷ Issars xas arruđ n teřmect, ibyes as s tęezamt, yarıđ as aseřham uca igga as apaltu uca ibyes as s tęezamt izewwqen n upaltu uca iqqen zzayes *apaltu*. ⁸ Xenni imten xas tajmect uca igga days *ızra* n ‘Urim’ d ‘Tumim’.
- ⁹ Igga arezzet x uzeęif nnes uca x arezzet, ęar zzat, igga tařwiřt s nnuwwar n wureę n temrist tamqeddast, am mammec yumur SIDI i Musa.
- ¹⁰ Xenni iksi Musa zzept i wedhan uca idhen Tazeddiýt d marra min days ięan uca issqeddes itt.
- ¹¹ Irucc zzayes x uealtar sebea n twařawin uca idhen *εawed* aealtar d marra řeqcue nnes uřa d tabanyut ak-d uđar nnes maęend ad ten issqeddes. ¹² Iseyye b zzept i wedhan x uzeęif n Harun uca idhen it řima ad t issqeddes. ¹³ Issqarreb-dd Musa ayt n Harun uca yarıđ asen arruđ n teřmect uca ibyes asen s tęezamin uca inned asen iřewwaęen, am mammec yumur SIDI i Musa.
- ¹⁴ Issqarreb-dd amwa n tyařst n ddenb uca Harun d tarwa nnes ssarsen ifassen nsen x uzeęif n umwa n tyařst n ddenb. ¹⁵ Iyarř as uca iksi Musa idammen uca igga *ca* zzaysen s uđadı nnes x wacawen n uealtar i ięan ęar *marra* iyezdisen nnes uca *ammu* issizdeg aealtar. Xenni iseyye b idammen ęar uđar n uealtar uca issqeddes it maęend ad xas igg ařřař. ¹⁶ Iksi marra tadunt nni ięan x wađan d min yuyřen ęar tsa d tnayen n tyezzar d tdunt nsent uca Musa issbexxar *man aya* x uealtar. ¹⁷ Maca amwa d yiřem nnes d weysum nnes d amessař nnes, issary *it* barra i řmargeę n txuzan, am mammec yumur SIDI i Musa.
- ¹⁸ Issqarreb-dd Musa icarri n tyařst n wecmađ uca Harun d tarwa nnes ssarsen ifassen nsen x uzeęif n icarri. ¹⁹ Iyarř as uca ibeqqed idammen x uealtar ęar *marra* iyezdisen nnes. ²⁰ Ibđa icarri d iceęiqen uca issbexxar Musa azeęif d iceęiqen d tdunt n tyezzar. ²¹ Issird ađan d iđaren s waman uca issbexxar Musa marra icarri x uealtar. Aqa-tt d tayařst n wecmađ s ict n řefwaęet ittfuęen, aqa-tt d tawhibt n tmessi i SIDI, am mammec yumur SIDI i Musa.
- ²² Issqarreb-dd xenni icarri nneđni, icarri i udeccen, uca Harun d tarwa nnes ssarsen ifassen nsen x uzeęif n icarri. ²³ Uca iyarř as uca iksi Musa *ca* zeg idammen uca igga iten x yięes n umezzuy afusi n Harun u x uđadı n yimez n ufus nnes afusi u x uđadı n yimez n uđar nnes afusi. ²⁴ Issqarreb-dd *εawed* tarwa n Harun uca igga Musa *ca* zeg idammen x yięes n umezzuy nsen afusi u x uđadı n yimez n ufus nsen afusi u x uđadı n yimez n uđar nsen afusi uca ibeqqed Musa idammen *εawed* x uealtar ęar *marra* iyezdisen nnes. ²⁵ Iksi tadunt d anewwar s *tadunt* d marra tadunt tenni ięan x wađan d min yuyřen ęar tsa d tnayen n tyezzar ak-d tdunt nsent uřa d acekrud afusi. ²⁶ Zi tsuęet s weyrum břa antun tenni tuęa zzat i uyembub n SIDI, iksi ijj n řemsemmem břa antun d ict n temsemmemt *isswejden* s zzept d ict n teřfeft uca issars iten x tadunt u x ucekrud afusi. ²⁷ Igga marra man aya deg ifassen n Harun u deg ifassen n tarwa nnes uca issenhezz it am ict n tewhibt n wenhezzi zzat i uyembub n SIDI. ²⁸ Awarni as iksi aya *εawed* zeg ifassen nsen uca issbexxar it x uealtar x tyařst n wecmađ. Aqqa d tięarřa i udeccen s ict n řefwaęet ittfuęen. Aqa-tt d tawhibt n tmessi i SIDI. ²⁹ Iksi Musa idmaren uca issenhezz iten amecnaw ict n tewhibt n wenhezzi zzat i wudem n SIDI. Man aya d tasyart n ucarri i udeccen nni ięan i Musa, am mammec yumur SIDI i Musa.
- ³⁰ Iksi Musa *ca* n zzept i wedhan u n idammen i ięan x uealtar uca irucc iten x Harun u x warruđ nnes, x tarwa nnes u x warruđ n tarwa nnes *inni ięan* akides uca issqeddes Harun d warruđ nnes d tarwa nnes d warruđ n tarwa nnes *inni ięan* akides.

³¹ Inna Musa i Harun u i tarwa nnes “Gg^wem aysum nni yar tewwart n Uqıdun n Umsagar uca teccem t dinni s weyrum, wenni iğan di tsuğet n tyarşa i udeccen, am mammec umurey necc, nniy ‘Harun d tarwa nnes ad t ccen.’ ³² Min icetßen n weysum d weyrum, ad itwassecmed s tnessi. ³³ Zi tewwart n Uqıdun n Umsagar war zzayes-dd tetteffem ca sebea n wussan, ař ass min di i ya ikemmřen wussan n uřeqqem nwen, minzi netta ad kenniw yařeqqem sebea n wussan. ³⁴ Am mammec igga deg wass-a, *ammu* yumur SIDI mağend ad xawem itwafdi. ³⁵ Ad teqqimem yar tewwart n Uqıdun n Umsagar, ass d ġiřet, sebea n wussan uca ad tetťfem heťtu i SIDI, ħima war tmettim ca, minzi ammu twamurey necc.” ³⁶ Harun d tarwa nnes ggin marra timesřayin, tinni yumur SIDI s ufus n Musa.

Tiyarşa timezwura - aeuğı n SIDI

9¹ Uca imsar deg wass wiss tmenya, Musa iřaya i Harun d tarwa nnes d imyaren n Israyil ² uca inna i Harun “Ksi yark ijj n umwa icnan qae, amezyan n ufunas, *am* tyarşt n ddenb, uřa d ijj n icarri icnan aťtas *am* ict n tyarşt n wecmađ uca ejj iten ad dd-qarben yar wudem n SIDI. ³ Siweř yar ayt n Israyil uca ini “Ksi ijj n umyan *am* tyarşt n ddenb d ijj n umyan amezyan *am* tyarşt n wecmađ uřa d ijj n izmar, aqa ad iřin cnan qae, yarsen ijj n usegg^was ⁴ uca *ksi eawed* ijj n ufunas d ijj n ucarri *am* tyarşa n řehna mağend ad asen yarsen uřa d ict n tewhibt *n řyiğet* ixegđen s zzect, minzi ass-a ad awem-dd iban SIDI.”

⁵ Xenni awyen min yumur Musa zzat n Uqıdun n Umsagar uca tamesmunt tqarreb-dd uca ibedd zzat i wudem n SIDI.

⁶ Uca Musa inna “D man aya min yumur SIDI mağend ad tt teggem uca aeuğı n SIDI ad awem-dd iban.”

⁷ Inna Musa i Harun “Qarreb-dd yar uealťar uca sewjed *tayarşt n ddenb d tyarşt n wecmađ nnek* uca fdi xak u x řgens. *Awarni as* sewjed tawhibt n řgens uca ifdi ten, am mammec yumur SIDI.”

⁸ Xenni iqarreb Harun yar uealťar uca iyarş i umwa n tyarşt n ddenb *i iğan* i yixef nnes. ⁹ Tarwa n Harun iwyen as-dd idammen uca netta issuf ađad nnes deg idammen uca igga ten x waccawen n uealťar. *Min icetßen n* idammen iseyyeb iten yar uđar n uealťar. ¹⁰ Issbexxar tadunt d tyezzar d min yuyřen yar tsa n tyarşt n ddenb x uealťar, am mammec yumur SIDI i Musa. ¹¹ Issecmed aysum d yiřem s tnessi barra i řmargeł n txuzan.

¹² Iyarş *tayarşt n wecmađ* uca tarwa n Harun qeddmn as idammen uca netta ibeqqeđ *zzaysen* x uealťar yar *marra* iyezdisen nnes. ¹³ Uca nitni qeddmn as *tayarşt n wecmađ*, *itwabđan* d iceğiqen, uřa d azeğif, uca netta issbexxar itt. ¹⁴ Issird ađan d iđaren uca issbexxar iten x tyarşt n wecmađ i iğan x uealťar.

¹⁵ *Awarni as* issqarreb-dd **tawhibt n řgens**. Netta iksi icarri n tyarşt n ddenb i řgens uca iyarş as uca issewjed it d *tayarşt n ddenb amecnaw* *tayarşt n ddenb tamezwarut*.

¹⁶ Issqarreb-dd *tayarşt n wecmađ* uca issewjed itt elahşab lfariđa. ¹⁷ Issqarreb-dd tawhibt *n řyiğet* uca iksi zzayes ijj n wuru iccur uca issbexxar aya x uealťar, zzat i tyarşt n wecmađ n şşbeł.

¹⁸ Iyarş *eawed* i ufunas u i icarri, d *tayarşt* zi tyarşa n řehna di tťwee n řgens uca tarwa n Harun qeddmn as idammen, uca ibeqqeđ iten x uealťar yar *marra* iyezdisen nnes. ¹⁹ Tadunt n ufunas d n icarri, d anewwar *s tadunt nnes* d min iđřin ađan d tyezzar d min yuyřen yar tsa, ²⁰ aqa ssarsen tadunt *nni* x idmaren uca netta issbexxar tadunt x uealťar ²¹ uca issenhezz Harun idmaren d ucekrud afusi amecnaw ict n tewhibt n wenhezzi zzat i uyembub n SIDI, am mammec yumur Musa.

²² Xenni issgaeeđ Harun ifassen nnes yar řgens uca ibarek iten uca ihwa awarni řami iqeddem *tayarşt n ddenb d tyarşt n wecmađ d tyarşt n řehna*. ²³ Uca yudef Musa ak-d Harun deg Uqıdun n Umsagar uca nitni ffyen *zzayes eawed* uca barken řgens uca iban-dd ueuğı n SIDI i marra řgens

²⁴ uca teffey-dd tmessi n zzat i wudem n SIDI uca tecca tayaršt n wecmađ x ucaltar uđa d tadunt. Umi izra řgens man aya, sřiwerwen uca wđan yar temmurt x uyembub nsen.

Řmewt n Nadab d Abihu

10¹ Nadab d Abihu, tarwa n Harun, ksin kuř ijj řmejmar nnes uca ggin days řebxur uca iwyen timessi teyrib zzat i uyembub n SIDI, min war d asen yumur netta. ² Teffey-dd tmessi zi zzat i wudem n SIDI, tecc iten uca mmuten zzat i wudem n SIDI. ³ Inna Musa i Harun “D wa x min xef issiwer SIDI *umi* inna ‘S yenni i d ayi yudsen, ad twaqeddsey uca zzat i wudem n marra řgens ad ssecney aeuři inu.’ ” Uca isqar Harun. ⁴ Iřaya Musa i Micayil d i Ilřafan, tarwa n Euziyil, emmis n Harun, uca inna asen “Qarrbem-dd, tarbum aytmatwem n zzat n zzawect iqeddsen, awyi ten barra i řmargeř n txuzan.” ⁵ Qarrben-dd nitni uca arbun ten deg warruđ n teřmect nsen barra i řmargeř n txuzan, am mammec inna Musa. ⁶ *Xenni* Musa inna i Harun u i Alieazar d Itamar, tarwa nnes “War deřqem i *ucewwaf* x izeřifen nwem niř ttcarrgem arruđ nwem, řima war tmettim uca ad yaři ijj n lyadab ameqqran x marra tamesmunt. *Maca* aytmatwem, marra taddart n Israyil, ad run x tmessi-ya tenni issecmeđ SIDI. ⁷ War dd-tteffeyem ca zi tewwart n Uqıđun n Umsagar, řima war tettmettim ca, minzi zlect i wedhan n SIDI xawem.” Uca nitni řtaen i wawař n Musa.

Tawřiyyet x binu d ccrab

⁸ Issiwer SIDI ak-d Harun, inna ⁹ “Cek d tarwa nnek *inni* akidek war tsessem aman n uđır niř ccrab ijeħden xmi i řa tadfem deg Uqıđun n Umsagar, řima war tettmettim ca. Aqa-tt d ict n tewřiyyet i řebda i *marra* řejyuř nwem ¹⁰ řima ad tzemmarem ad tfarzem jar uqeddas d ureřřuđ u jar min inegsen d min iřfan. ¹¹ u řima ad tessřemdem i ayt n Israyil marra tiweřřa nni i řarsen issiwer SIDI s ufus n Musa.”

Iliyazar d Itamar

¹² Uca issiwer Musa ak-d Harun d Alieazar d Itamar, tarwa nnes iqqimen “Ksim tawhibt n řyiřet nni iceřten zi tewhibin n tmessi i SIDI uca ccem tt břa antun zzat i ucaltar, minzi aqa-tt d tamqeddast qaē. ¹³ Ad tt teccem deg ijj n wemcam d amqeddast, minzi ta d tayaršt i cek u i tarwa nnek zi tewhibin n tmessi n SIDI, minzi ammu d ayi itwaweřřa. ¹⁴ Deg ijj n wemcan iřfa ad tec-cem *ewwed* idmaren n wenhezzi d ucekrud i dd-itwassgaēden, cek d tarwa nnek d yessic akidek, minzi d *man aya* d tasyart nnek d tasyart n tarwa nnek zi řyarřa n řehna n ayt n Israyil. ¹⁵ Ad awyen acekrud i dd-itwassgaēden d *tawhibt* uđa d idmaren n wenhezzi ak-d tewhibin n tmessi n tadunt mařend ad ten ssenhezzen zzat i uyembub n SIDI am tewhibt n wenhezzi. Aqa-t d ijj n uzerf i řebda i cek d tarwa nnek akides, ammu i yumur SIDI.”

¹⁶ Uca Musa yazu x iřayđ n řyaršt n ddenb, uca xzar, aqa icemđ. *Xenni* izēef x Alieazar d Itamar, tarwa iqqimen n Harun, inna ¹⁷ “Mayemmi war teccim tayaršt n ddenb di zzawect iqeddsen? Minzi aqa-tt d tamqeddast qaē uca netta iwca awem tt-idd řima kenniw ad tarbum řmueřiyyet n tmesmunt mařend ad xasen tefdim zzat i wudem n SIDI. ¹⁸ Xzarem, war ttessidfem walu zeg idammen daxeř i zzawect iqeddsen. Itxeřřa kenniw ad tt teccem qaē di zzawect iqeddsen, am mammec d awem umurey necc.” ¹⁹ *Xenni* issiwer Harun ak-d Musa “Xzar, ass-a aqa ssqarrben-dd tayaršt n ddenb d řyaršt n wecmađ zzat i uyembub n SIDI. Timesřayin-a kkint xafi. *Mařa* cciy zi řyaršt n ddenb ass-a, ma *xenni* d man aya icna i iřa di tiřtawin n SIDI?” ²⁰ Umi iřa Musa aya, iban as-dd *man aya* d lemliř di tiřtawin nnes.

Imuddaren izdigen d inni ixemjen

11¹ Issiweř SIDI ak-d Musa d Harun, inna asen
² “Siweř ak-d ayt n Israyil uca inim ‘Ina aqa-ten d **řmař**, **inni umi tzemmarem ad teccem** zi jar marra řmař nni din x temmurt. ³ Zi řmař tzemmarem ad teccem wi yar iğa **tecđect temsebđa**, aqa farqa n tecđect tfarq qae, u *sennej i man aya ttarran ifež*.

⁴ Maca zeg inni ittarran ifež d inni yar iğa tacđect temsebđa, **war ttettem ina: ařem**, minzi itteffež, *maca* war ħars bu tecđect tfarq, ad ħarwem yiři ixmej; ⁵ **akawka n teřđart**, minzi ittarra ifež, *maca* tacđect war tfarq, u s *uyenni* ad ħarwem yiři ixmej; ⁶ amenni **ayarziz**, minzi ittarra ifež, *maca* war ħars tacđect tfarq, ad ħarwem yiři ixmej; ⁷ eaweđ **iřef**, minzi ħars tacđect tfarq uca aqa farqa n tecđect tfarq d azyen, *maca* war ittarrı ifež, ad ħarwem yiři ixmej. ⁸ Zeg weysum nsen war zzayes ttettem niğ ad tħadam řxecbat nsen, ad ħarwem iřin xemjen.

⁹ Ina tzemmarem ad ten teccem zi jar marra *imuddaren* inni *iddaren* deg waman: **marra wi yar iğa wafriwen d teqcurt** deg waman u di řebħur u di tyezratin, ina tzemmarem ad ten teccem, ¹⁰ *maca* marra min war yar yeği ifriwen niğ taqcurt di řebħur u di tyezratin, zi jar marra i zzayes issuffyen aman uřa zi jar marra min iddaren deg waman, ad ħarwem yiři d nnei. ¹¹ Ad awem yiři d nnei. War tzemmarem ad teccem zeg weysum nsen u řxecbat nsen ad tent teiffem. ¹² Marra min iğan deg waman břa ifriwen d teqcurt, ad awem yiři d nnei.

¹³ Zeg **ijđad** ad teiffem u **war zzaysen ttettem ina**, ad awem iřin d nnei: agider, isyi, agider n řebħar, ¹⁴ *aceffar ittawen s tazřa*, amessuy *amuqđie n titřawin* ak-d marra markat nnes, ¹⁵ marra markat n ubayeř, ¹⁶ yeğis n buheyyaf, aennaf, ajđid n řebħar, řbaz ak-d markat nnes, ¹⁷ *aħemmař* n řkas, bu-tcararrut, bu-uřuđi n řmewt, ¹⁸ bu-yuntaħ, bu-uęuqqi, bu-uħawar, ¹⁹ abellarj, bu-uřuđi ieffnen ak-d marra markat nnes, dundun d řweđwad.

²⁰ **Marra min ħars afriwen nni ittbuęen d igğuren x arebea n idaren**, ad ħarwem yiři d nnei.

²¹ Zi marra min ħars afriwen nni igğuren x arebea n idaren, **ad teccem inni yar iğa idaren i uneggez sennej i idaren i tuyurt**, ħima ad zzaysen negzen x temmurt. ²² Zi man aya i ħa teccem kenniw aya: tamuyri n weyřaf ak-d markat nnes, tamuyri n teřđart ak-d markat nnes, tamuyri inegzen ak-d markat nnes d tamuyri iřeħħfen ak-d markat nnes. ²³ Marra min ħars afriwen nni ittbuęen u ħars arebea n idaren, ad ħarwem yiři d nnei.

²⁴ S *imuddaren-a* i ħa tiřim tetwaxemjem. Marra wi i ħa iħadan řxecbat nsen, ad yiři ixmej ař tameddit. ²⁵ Manwen mma yiwyen ca zi řxecbat nsen, ad issird arruđ nnes uca ad yiři ixmej ař tameddit. ²⁶ Marra řebħayem, inni yar iğa tecđect temsebđa i zi farqa n *tecđect* war tfarq qae, uřa war ttarran ifež, ad ħarwem iřin xemjen. Marra wi ten i ħa iħadan, ad yiři ixmej. ²⁷ Kuř *amuddar* jar *imuddaren* i igğuren x arebea n třeqqa n *idaren* nsen, ad ħarwem yiři ixmej. Marra wi i ħa iħadan ca n řxecbat nsen, ad yiři ixmej ař tameddit. ²⁸ Wi yiwyen ca n řxecbat nsen, ad issird arruđ nnes uca ad yiři ixmej ař tmeddit. Ad awem iřin xemjen.

²⁹ Zi jar *imuddaren* ittbuęen, inni ittbuęen x temmurt, d ina ad awem iřin xemjen i kenniw: ajarbuę, ayerda, icfar ak-d markat nnes, ³⁰ iqqli, taknakart, azermummuy, aħđid d tata. ³¹ Ina ad ħarwem iřin xemjen zi jar marra *imuddaren* inni ittbuęen x temmurt. Marra wi i ħa iħadan řxecbat nsen, ad yiři ixmej ař tameddit. ³² Marra min xef iwđa ca zi řxecbat nsen ad yiři ixmej, niğ ict n řqecęet n tefřawt, niğ arruđ, niğ tiřmect, niğ taxancet, niğ man mma n řqecęet, uca *xenni* ad itwassars deg waman, ad yiři ixmej ař tameddit u *awarni aya* ad yiři izdig. ³³ Marra řqecęet n třaxt i days iwđa ca zzayes, aqa marra min days iğan ad yiři ixmej uca ad tarzem

ttebši. ³⁴ Marra macca nni itwaccen wenni xas iwđa aman nni, ad yiři ixmej, uca marra tissit nni itwaswen, di man mma n řqecčet *i teđa*, ad tiři texmej. ³⁵ Marra min xef iwđa ca n řxecbat nsen, ad yiři ixmej. Afarnu d tzuđa ggur ad twarzen. aqa xemjen uca x uya ad yarwem iřin xemjen. ³⁶ Maca aybalu niy d anu mani yar ssizzřen aman, ad yiři izdeg. Maca marra wi i ya iħadan řxecbat nsen, ad yiři ixmej.

³⁷ Uca mařa iwđa ca zi řxecbet nsen x ca n zzaričet i uzare tenni ittxeřřa ead ad zareen, *xenni* ad yiři izdeg. ³⁸ Maca mařa seyyben aman x zzaričet uca iwđa xas ca zi řxecbat nsen, *xenni* ad yarwem tiři zzaričet texmej.

³⁹ Uca mařa immut ca *n řebħimet* zi jar řebhayem nni teccim, *xenni* wi i ya iħadan řxecbet nnes, ad yiři ixmej ař tameddit. ⁴⁰ Wenni iccin zi řxecbet nnes, ad issird arruđ nnes uca ad yiři ixmej ař tameddit. *Amenni* wenni yarbun ca zi řxecbet, ad issird arruđ nnes uca ad yiři ixmej ař tameddit.

⁴¹ Kuř amuddar ittbučen, wenni ittbučen x temmurt, aqa-t d nnei. War ittxeřři ad itwacc. ⁴² Zi jar marra imuddaren nni ittbučen x temmurt, war ttettem ca marra min igguren x uęeddis niy marra min igguren x arebea n iđaren ař marra min igguren x wařtas n iđaren, minzi aqa-ten d nnei. ⁴³ War tteggem nnei i řeemar nwem s ijj n umuddar nni ittbučen niy s ca nneđni, war zzay-es ssxemmajem ixef nwem maħend war ggur ad zzayes twassxemmjem. ⁴⁴ Minzi necc d SIDI, AREBBI nwem. Kenniw ad tessqedsem ixef nwem uca ad tiřim d imqeddasen, minzi necc aqa d amqeddas. War ssxemmajem řeemur nwem s uřa d ijj n umuddar ittbue x temmurt. ⁴⁵ Minzi necc D SIDI, wenni kenniw dd-issgaęeden zi temmurt n Miřra, ħima ad iřiđ d AREBBI i kenniw uca ħima ad tiřim d imqeddasen, minzi aqa necc d amqeddas.”

⁴⁶ Wa d azerf x řmař d x ijdad d x marra imuddaren iddaren inni ittenhezzen deg waman uca x marra imuddaren inni ittbučen x temmurt ⁴⁷ ħima ad itwagg řfarq jar min ixemjen d min izdigen u jar imuddaren inni izemmar ad twaccen d imuddaren inni war ittxeřři ad twaccen.”

Tiweřřa n usizdeg yar uxeřqeđ

12 ¹ Issiweř SIDI ak-d Musa, inna ² “Siweř ak-d ayt n Israyil, ini “Xmi i ya teksi ict n temyart ddeyset uca turuw-dd aħenjir, ad tiři texmej sebea n wussan, amecnaw *deg* wussan n weęzař, xmi xas idammen, ad tiři texmej. ³ Deg wass wiss tmenya ittxeřřa ad itwaxten aysum n řeędaryet nnes. ⁴ Awarni man aya ad teqqim *di taddart* třata u-třatin n wussan di *ssibbet* n idammen n usizdeg nnes. War tetthidi walu zi min iğan iqeddes u war tettraħ yar zzawect iqeddsen ař i ya twakemmřen wussan n usizdeg nnes. ⁵ Mařa turuw-dd taħenjirt, ad tiři texmej tnayen n ssimanat, amecnaw deg wussan n weęzař nnes. Awarni man aya ad teqqim *di taddart* setta u-settin n wussan di *ssibbet* n idammen n usizdeg nnes. ⁶ Xmi i ya twakemmřen wussan n usizdeg n mmis niy n yeęis, *xenni* ad tawi ijj n izmar n yijj n usegg^was am tyarřt n wecmađ niy ijj n udbir d amezyan niy ijj n tejlilliħt am tyarřt n ddenb yar ukehhan zzat i tewwart n Uqidun n Umsagar. ⁷ Netta ad dd-issqarreb man aya zzat i uyembub n SIDI uca ad xas ifdi. *Xenni* ad tiři tizdeg zeg usizzeř n idammen nnes. Wa d azerf i tenni i ya yarwen ijj n mmis niy ict n yeęis. ⁸ Mařa war tiwiđ ad tawi ijj n izmar, *xenni* ad tettef tnayen n tejlilliħin niy tnayen n idbiren imezyanen, ijj i tyarřt n wecmađ u ijj i tyarřt n ddenb, uca akehhan ad xas ifdi. *Xenni* ad tiři tizdeg.”

Tiweřřa zi jjihet n řehřac n řbarř

13 ¹ Issiweř SIDI ak-d Musa d Harun, inna ² “Xmi ħed yars di teřmect n arrimet nnes aęebbuz, niy amcan aqeccar, niy ijj n wengaz iccemřeř *n teřmect*, uca wanita izemmar ad idweř d uđun n řbarř di teřmect n arrimet nnes,

ad itwandeh yar Harun, akehhan, niy yar iijen zi tarwa nnes, ikehhanen. ³ Uca akehhan ad ixzar yar wuḍun di teṛmect n arrimet nnes uca maṛa iẓeṭṭan deg wemcan n wuḍun dewṛen d icemṛaṛen uca iban wuḍun ead yuḡey x teṛmect n arrimet, aqa *xenni* d uḍun n ṛbarṣ uca xmi t iẓra ukehhan, ad t ibarreḥ d amexmuj. ⁴ Maca maṛa angaz iccemṛeṛ n arrimet nnes d acemṛaṛ u war yuḡiy x teṛmect n arrimet u iẓeṭṭan war dwiṛen d icemṛaṛen, *xenni* akehhan ad ibellee x wenni di iḡa uḍun *nni* sebea n wussan. ⁵ Maṛa iẓra it ukehhan deg wass wiss sebea uca iẓra aqa uḍun amenni iqqim, war imyir wuḍun di teṛmect, *xenni* ad t ibellee ukehhan eawed sebea n wussan nneḍni. ⁶ Deg wass wiss sebea ad t iẓar ukehhan eawed uca *maṛa* iban aqa uḍun yarsa uca war imyir ead ktar x teṛmect, *xenni* akehhan ad t ibarreḥ d amezdag. Tuya-tt d ict n tfuriy. Ad issird arruḍ nnes uca ad yiṛi izdig. ⁷ Maca maṛa imyar wuḍun ktar x teṛmect awarni t iẓra ukehhan di ṭṭwee n usizdeg nnes, *xenni* ittxeṣṣa ad isscen *ixef nnes* i ukehhan twaṛat nneḍni. ⁸ Maṛa iẓra ukehhan, aqa ṛehṛac imyar x teṛmect, ad t ibarreḥ d amexmuj. Aqa-t d ṛehṛac n ṛbarṣ i iḡa.

⁹ Maṛa uḍun n ṛbarṣ iṛqef iij n bnadem, ad t awyen yar ukehhan. ¹⁰ Maṛa iẓra ukehhan, aqa aεebbuz iban imṛeṛ di teṛmect uca iẓeṭṭan d icemṛaṛen uca iban weysum iddar deg uεebbuz, ¹¹ aqa-t d ṛbars d aqdim di teṛmect n arrimet nnes uca akehhan ad t ibarreḥ d amexmuj. War xas ittbellie ca, minzi netta aqa ixmej. ¹² Maṛa yuyur ṛbarṣ x marra tiṛmect uca idṛa ṛbarṣ marra tiṛmect n wenni yars uḍun zeg uzeḡif aṛ idaren, aṛ mani izemmar ad iẓar ukehhan s tiṭṭawin nnes, ¹³ uca iẓra it ukehhan, iẓra ṛbars idṛa marra arrimet nnes, *xenni* netta ad ibarreḥ d amezdag wenni di iḡa wuḍun. *Tiṛmect* aqa-tt qae d tacemṛač. Netta aqa izdig. ¹⁴ Deg wass meṛmi days i ya iban weysum iddar, ad yiṛi ixmej. ¹⁵ Maṛa iẓra ukehhan aysum *nni* iddar, ad t ibarreḥ d amexmuj. Aysum *nni* iddaren ixmej, aqa-t d ṛehṛac n ṛbarṣ. ¹⁶ Maca xmi i ya ibeddeṛ weysum iddaren u idweṛ d acemṛaṛ, ittxeṣṣa as ad dd-yas yar ukehhan. ¹⁷ Maṛa iẓra it ukehhan uca aqa *amcan* n uḍun imṛeṛ, ad ibarreḥ ukehhan wenni di iḡa ṛehṛac, d amezdag. Netta aqa izdig.

¹⁸ Maṛa din deg weysum, di teṛmect nnes, ict n tṛebbuct tenni tetwassgenfa, ¹⁹ uca deg wemcan n tṛebbuct idweṛ d iij n uεebbuz imṛeṛ niy d iij n wengaz iccemṛeṛ, acemṛaṛ iruḥ yar tezwey, *xenni* ad isscen ixef nnes i ukehhan. ²⁰ Xmi t i ya ixzar ukehhan uca iẓra aqa-t sadu teṛmect uca iẓeṭṭan nnes d icemṛaṛen, *xenni* akehhan ad t ibarreḥ d amexmuj, aqa-t d uḍun n ṛbarṣ wenni yuyuren s tṛebbuct. ²¹ Maca maṛa iẓra it ukehhan uca war *dayes* yufi uṛa d iij n uẓeṭṭu d acemṛaṛ uca war idwiṛ yuḡey x teṛmect, maca idweṛ yarsa, *xenni* ad xas ibellee ukehhan sebea n wussan. ²² Maṛa imyar *xenni* x teṛmect marra, *xenni* akehhan ad t ibarreḥ d amexmuj. Aqa-t d uḍun n *ṛbarṣ*. ²³ Maca maṛa angaz iccemṛeṛ n teṛmect iqqim deg wemcan nnes, war imyir ca, aqa-t d ccamet n tṛebbuct uca akehhan ad t ibarreḥ d amezdag.

²⁴ Niy maṛa idweṛ di teṛmect n arrimet iij n uyezzim n wecmaḍ uca aysum iddaren n uyezzim n wecmaḍ idweṛ d iij n wengaz iccemṛeṛ, acemṛaṛ iruḥ yar tezwey niy d acemṛaṛ, ²⁵ uca iẓra ukehhan man aya, uca xzar, iẓeṭṭan i iḡan deg wengaz iccemṛeṛ, aqa dewṛen d icemṛaṛen uca iban-dd d *amcan* n wengaz yuḡey di teṛmect, aqa-t d ṛbarṣ wenni dd-iffyen zeg uyezzim n wecmaḍ. Akehhan ad t ibarreḥ d amexmuj. Aqa-t d uḍun n ṛbarṣ. ²⁶ Maca maṛa akehhan iẓra man aya uca war ittwiṛi iẓeṭṭan icemṛaṛen deg wengaz iccemṛeṛ uca *iẓra* angaz war yuḡiy x teṛmect, maca idweṛ yarsa, ad xas ibellee ukehhan sebea n wussan. ²⁷ Deg wass wiss sebea ad t ixzar ukehhan uca maṛa imyar wengaz x teṛmect, akehhan ad t ibarreḥ d amexmuj. Aqa-t d uḍun n ṛbarṣ. ²⁸ Maca maṛa angaz immṛeṛ iqqim deg wemcan nnes, war imyir x teṛmect uca yarsa, aqa-t d aεebbuz n wecmaḍ. Akehhan ad t ibarreḥ d amezdag, minzi aqa-tt d ccamet n wecmaḍ.

²⁹ Maṛa iij n weryaz niy ict n temyart days uḍun deg uzeḡif niy di tmart ³⁰ uca ixzar ukehhan uḍun, iẓra aqa yuḡey di teṛmect uca days iẓeṭṭan iwaryen d izdaden, *xenni* akehhan ad t ibarreḥ d amexmuj. Aqa-t d anḍaw n ucewwaf, aqa-t d ṛbarṣ n uzeḡif niy n tmart. ³¹ Maca maṛa ixzar ukehhan anḍaw n ucewwaf, iẓra aqa war yuḡiy di teṛmect uca war days yufi iẓeṭṭan ibarca-

nen, *xenni* ad xas ibellee ukehhan x *wenni di iġa* wuḍun n wenḍaw n ucewwaf sebēa n wussan.

³² Ad iẓar ukehhan uḍun deg wass wiss sebēa uca maṛa iẓra, aqa anḍaw n ucewwaf war imyir, war days yufi iẓetṭan iwaryen uca anḍaw n ucewwaf war yuġiḡ x teṛmect, ³³ *xenni* wenni di iġa řehřac n wajjiḍ ad iḥeff, *maca amcan* n unḍaw n ucewwaf war t iḥeff ca uca akehhan ad xas ibellee twařat nneḍni ead sebēa n wussan. ³⁴ Deg wass wiss sebēa ad ixzar ukehhan anḍaw n ucewwaf. *Maṛa* iẓra aqa anḍaw n ucewwaf war imyir ca, war yuġiḡ x teṛmect, *xenni* akehhan ad t ibarreḥ d amezdag. Ad issird arruḍ nnes uca ad yiři izdig. ³⁵ Maca maṛa anḍaw n ucewwaf imyar aṭṭas x teṛmect awarni i usizdeg nnes, ³⁶ uca *xmi* t i ȳa ixzar ukehhan uca iẓra anḍaw n ucewwaf imyar x teṛmect, *xenni* war yarezzu ukehhan x iẓetṭan iwrayen ead. Netta aqa ixmej. ³⁷ Maca maṛa iẓra anḍaw n ucewwaf aqa ibedd uca ffyen-dd zzayes iẓetṭan ibarcanen, *xenni* aqa iggenfa s unḍaw n ucewwaf uca netta aqa izdeg. Akehhan ad t ibarreḥ d amezdag.

³⁸ Maṛa banen-dd imucan ccemřeřen, iccemřeřen d icemřařen, di teṛmect n yijj n weryaz niḡ n ict n temyart, ³⁹ uca iẓra ukehhan man aya uca iẓra aqa di teṛmect n arrimet banen imucan arsan, icemřařen, *xenni* aqa-tt d ict n tfuri n teṛmect uca netta aqa izdeg.

⁴⁰ Maṛa iwḍa ucewwaf n uzeġif n yijj n weryaz, aqa d aqeccar, *xenni* netta aqa izdig. ⁴¹ Maṛa tanyart nnes iwḍa as ucewwaf, aqa tanyart nnes tequccar, *xenni* netta aqa izdig. ⁴² Maca maṛa *din* ijj n uḍun imřeř x uzeġif aqeccar niḡ x tenyart taqeccart, iruḥ ȳar tezweȳ, aqa *xenni* d řbarš nni dd-iffyen x uzeġif nnes aqeccar niḡ x tenyart nnes taqeccart. ⁴³ Maṛa ixzar it ukehhan uca iẓra aqa aēbbuz n wuḍun imřeř, iruḥ ȳar tezweȳ cwayt x uzeġif nnes aqeccar niḡ x tenyart nnes taqeccart, ittban am řbarš n teṛmect n arrimet, ⁴⁴ *xenni* aqa aryaz d bu-řbarš i iġa, netta aqa ixmej. Akehhan ad t ibarreḥ d amexmuj, uḍun aqa-t x uzeġif nnes.

⁴⁵ Ittxeřša ad itwacarreg warruḍ n bu-řbarš wenni i di iġa wuḍun uca ad iḍřeq i ucewwaf x uzeġif nnes, ad iffar ayencic n sennej nnes, ad iřaȳa ‘Amexmuj! amexmuj!’ ⁴⁶ Marra ussan i days i ȳa yiři wuḍun, ad yiři ixmej. Netta d amexmuj uca ad izdeȳ weḥdes uca tzeddiȳt nnes ad tiři barra i řmargeḥ n řgens.

⁴⁷ Maṛa uḍun n řbarš deg ijj n warruḍ, ijj n warruḍ n taḍuft niḡ n řeqten, ⁴⁸ niḡ ȳar ufiřu aya niḡ ȳar ufiřu nni, *niȳ* s řkettan niḡ s řeqten, niḡ ȳar yiřem, niḡ ȳar yiřem itwassxedmen, ⁴⁹ u *ticti* itwawten deg warruḍ niḡ deg yiřem, niḡ ȳar ufiřu aya niḡ ȳar ufiřu nni, niḡ di mammec mma n řqecēet nni itteggen s yiřem, tezzizu niḡ tezweȳ, aqa-t d uḍun n řbarš. Ad itwasscen aya i ukehhan. ⁵⁰ Akehhan ad ixzar ȳar *wemcan* n uḍun uca min iḍnen ad t ibellee sebēa n wussan. ⁵¹ Deg wass wiss sebēa ad ixzar ȳar wuḍun uca maṛa imyar uḍun deg warruḍ, niḡ deg ufiřu aya niḡ deg ufiřu nni, niḡ deg yiřem niḡ di mammec mma n řqecēet nni itteggen s yiřem, aqa uḍun d řbars iqeřen i yeġa, aqa ixmej. ⁵² Ad issecmedḍ arruḍ niḡ afiřu aya niḡ afiřu nni, mma n taḍuft niḡ n řeqten i iġa, niḡ mammec mma n řqecēet nni itteggen s yiřem i days tuȳa uḍun, minzi aqa-t d řbarš iqeřen. Ittxeřša ad itwassecmedḍ s tmessi. ⁵³ Maca maṛa iẓra ukehhan man aya uca yufa uḍun war imyir ca deg warruḍ, niḡ deg ufiřu aya niḡ deg ufiřu nni, niḡ di mammec mma n řqecēet nni itteggen s yiřem, ⁵⁴ *xenni* ad yumur ukehhan ad ssirden min di yeġa wuḍun uca awarni i man aya ad xas ibellee twařat nneḍni řqedd n sebēa n wussan. ⁵⁵ Maṛa iẓra ukehhan uḍun awarni i usird, uca iẓra uḍun war ibeddeř ca uca uḍun war imyir, aqa man aya ixmej. Ittxeřša ad t tessecmedḍ s tmessi. Aqa uḍun idweř yuġeȳ ȳar ḍeffar niḡ ȳar zzat. ⁵⁶ Maca maṛa ixzar ukehhan man aya uca iẓra belli uḍun yarsa awarni i usird, *xenni* ad t iqess zeg warruḍ, niḡ zeg yiřem, niḡ zeg ufiřu aya niḡ zeg ufiřu nni. ⁵⁷ Maca maṛa iban wuḍun twařat nneḍni deg warruḍ, niḡ ȳar ufiřu aya niḡ ȳar ufiřu nni, niḡ di mammec mma n řqecēet nni itteggen s yiřem, aqa idduqgez řbarš. Ittxeřša ad tessecmedḍ s tmessi min days iġan uḍun. ⁵⁸ Arruḍ, niḡ afiřu aya niḡ afiřu nni, niḡ mammec mma n řqecēet nni itteggen s yiřem, nni tessirded uca iruḥ xas wuḍun, ad t tes-

sirded twařat nneđni uca *xenni* ad yiři izdig.”⁵⁹ Wa d azerf n wuđun n řbarř n warruđ n tađuft niy n řeqten, niy n ufiřu aya niy n ufiřu nni, niy n mammec mma n řqecčet *nni itteggen* s yiřem, maĥend *xenni* ad barrĥen s tezdeg niy s řexmej *nnes*.

Asizdeg n řehřac n řbarř

14¹ Uca issiweř SIDI ak-d Musa, inna
² “Wa d azerf n bu-řbarř i wass n usizdeg *nnes*. Ittxeřřa ad itwandeh řar ukehhan³ uca ad iffeř ukehhan řar barra i řmargeĥ n txuzan. Xmi t i řa ixzar ukehhan uca iřra belli aqa iggenfa wuđun n řbarř n wenni d bu-řbarř,⁴ *xenni* ad issekk ukehhan maĥend ad ksin i wenni i řa itwassizedgen, tnayen n ijđad iddaren, izdigen, uřa d akeccuđ n *tcejart n* tengelt d uzegg^{way} iĥedqen d teelġet.⁵ Ad yumur ukehhan maĥend ad itwayarř ijj n uđiđ deg ict n řqecčet n třaxt sennej i waman ittazzřen.⁶ *Xenni* ad iksi ajđiđ iddaren d ukeccuđ n *tcejart n* tengelt d uzegg^{way} iĥedqen d teelġet uca ad ten issuf ak-d uđiđ iddaren deg idammen n uđiđ i itwayarř sennej i waman ittazzřen.⁷ Ad irucc sebea n twařatin x wenni itwassizedgen zi řbarř. *Xenni* ad t ibarreĥ d amezdag uca ad yarxu i uđiđ iddaren *maĥend ad iđew* sennej i wudem n yeyyar.⁸ Uca wenni itwassizedgen ad iřebben arruđ *nnes* uca ad iĥeff marra acewwaf *nnes*, ad issird ixef *nnes* s waman. *Xenni* ad yiři izdeg. Awarni as ad yadeř di řmargeĥ n txuzan uca ad izdeř barra i uqiđun *nnes* ead sebea n wusan.

⁹ Deg wass wiss sebea ad iĥeff marra acewwaf n uzeġif *nnes* d tmarť *nnes* d timmiwin n tiťťawin *nnes*, *wah*, ad iĥeff marra acewwaf *nnes*, ad iřebben arruđ *nnes* uca ad issird arrimet *nnes* s waman, *xenni* ad yiři izdeg.

¹⁰ Deg wass wiss tmenya ad iksi tnayen n izmaren kemmřen d ict n texsi icnan qaε n yijj usegg^{was} ak-d třata zi eεcra n yijj n ‘ifa’ n waren azdad am tewhibť *n řyiġet* xeġđen tt s zzept u εawed ijj n ‘lug’ n zzept.¹¹ Akehhan wenni t issizedgen, ad yarr aryaz nni ittxeřřa ad itwassizdeg ak-d marra aya zzat i wudem n SIDI řar tewwart n Uqiđun n Umsagar.¹² Ad iksi ukehhan ijj n izmar nni uca ad t-idd issqarreb ak-d ‘lug’ n zzept am tyařť n umarwas uca ad t issenhezz am tewhibť n wenhezzi zzat i wudem n SIDI.¹³ *Xenni* ad iyařř i izmar nni deg wemcan mani yařřen tayařť n ddenb d tyařť n wecmađ, deg wemcan amqeddas. Minzi tayařť n umarwas am tyařť n ddenb i ukehhan i teġa, aqa-tť d tamqeddast qaε.¹⁴ Ad iksi ukehhan *ca* zeg idammen n tyařť n umarwas uca akehhan ad ten igg x yiřes n umezzuř afusi n wenni i řa itwassizedgen uřa x yimez n uřus *nnes* afusi d x yimez n uđar *nnes* afusi.¹⁵ Amenni i řa iksi ukehhan *ca* zi ‘lug’ n zzept uca ad tt inyeř x třeřqa n uřus *nnes* azeřmađ.¹⁶ Ad issuf ukehhan ađad *nnes* afusi s zzept nni řars deg uřus *nnes* azeřmađ uca *ammu* i řa irucc s uđad *nnes* *ca* zi zzept sebea n twařawin zzat i wudem n SIDI.¹⁷ Uca min iqqimen zi zzept nni řars deg uřus *nnes*, ad tt igg x yiřes n umezzuř afusi n wenni i řa itwassizedgen uřa x yimez n uřus *nnes* afusi d x yimez n uđar *nnes* afusi, x idammen n tyařť n umarwas *i xasen igga qbeř*.¹⁸ Uca min iqqimen n zzept nni řars deg uřus *nnes*, ad tt inyeř x uzeġif n wenni i řa itwassizedgen uca *ammu* i xas i řa ifdi ukehhan zzat i wudem n SIDI.¹⁹ Ad issewjed ukehhan *xenni* tayařť n ddenb uca ad ifdi x wenni itwassizedgen zi řexmej *nnes*. Awarni as ad iyařř i tyařť n wecmađ.²⁰ Ad issbexxar ukehhan tayařť n wecmađ d tewhibť *n řyiġet* x uealťar. *Ammu* i xas i řa ifdi ukehhan uca ad yiři izdeg.

²¹ Mařa netta izřeđ uca afus *nnes* war t issiweđ, *xenni* ad iksi ijj n yizmar am tyařť n umarwas maĥend ad xas ifdi am t igga d tewhibť n wenhezzi, uřa d ict n teεcart n yijj n ‘ifa’ waren azdad am tewhibť *n řyiġet* ixegđen s zzept, ak-d yijj n ‘lug’ n zzept²² d tnayen n tejlilliĥin niy tnayen n idbiren imezaynin, anect izemmar uřus *nnes* ad as issiweđ. Ict ad tiři d tayařť n ddenb u tennedni ad tiři d tayařť n wecmađ.²³ Deg wass wiss tmenya n usizdeg *nnes* ad ten yawi řar ukehhan řar tewwart n Uqiđun n Umsagar, zzat i wudem n SIDI.²⁴ Ad iksi ukehhan izmar n

tyaršt n umarwas d 'lug' nni n zzect uca akehhan ad ten issenhezz am tewhibt n wenhezzi zzat i wudem n SIDI. ²⁵ *Xenni* ad iyarš i izmar n tyaršt n umarwas uca akehhan ad iksi ca zeg idammen n tyaršt n umarwas, ad t yarr x yiyes n umezzuy afusi n wenni itwassizedgen uŕa x yimez n ufus nnes afusi d x yimez n uđar nnes afusi. ²⁶ Ad ifarrey ukehhan ca n zzect x tŕeqqa n ufus ažeŕmađ n yixef nnes. ²⁷ S uđađ nnes afusi ad irucc ukehhan s zzect nni ȳars deg ufus nnes ažeŕmađ sebea n twaŕawin zzat i wudem n SIDI. ²⁸ Akehhan ad igg ca zi zzect nni ȳars deg ufus nnes x yiyes n umezzuy afusi n wenni itwassizedgen uŕa x yimez n ufus nnes afusi u x yimez n uđar nnes afusi, deg wemcan *nnit mani* twaggen idammen n tyaršt n umarwas *qbeŕ*. ²⁹ Min iqqimen zi zzect nni ȳar ukehhan deg ufus nnes, ad t igg x uzeğif n wenni itwassizedgen maĥend ad xas ifdi zzat i wudem n SIDI. ³⁰ *Xenni* ad issewjed ijj zi tnayen n tejlilliĥin niȳ zeg idbiren imeȳyanen, anect umi izemmar ufus nnes ad t issiweđ. ³¹ Zi min d as i ȳa issiweđ ufus nnes, ad yiŕi ijj i tyaršt n ddenb u wenneđni i taȳaršt n wecmađ, sennej i tewhibt n *ŕyiğet*. *Ammu* ad ifdi ukehhan x wenni itwassizedgen zzat i wudem n SIDI."

³² Wa d azerf i wenni di iğa wuđun n ŕbarš uca war issiweđ ufus nnes min icfan i usizdeg nnes.

³³ Issiweŕ SIDI ak-d Musa d Harun, inna

³⁴ "Xmi i ȳa tadfem di temmurt n Kenēan, tenni d awem i ȳa wceȳ d agra, uca maŕa ggiȳ necc uđun n ŕbarš x ca n taddart n temmurt tenni ȳarwem d agra, ³⁵ ad dd-ȳas *xenni* wenni ȳar teğa teddart nni, ad ixebbar akehhan, ad yini 'Ittban ayi-dd axmi din ca n wuđun di taddart.' ³⁶ *Xenni* akehhan ad issekk maĥend ad ssexwan taddart *qbeŕ* mma i dd ȳa ȳas ukehhan s *yixef nnes* ĥima ad ixemm uđun, ĥima war itwassexmij marra min iğan di taddart. Awarni as ad dd-yadef ukehhan maĥend ad ixemmem taddart. ³⁷ Maŕa ixzar uđun uca iȳra aqa uđun n řeĥyuđ n taddart banen-dd days iĥufar zzizwen niȳ zewȳen u uğȳen x *wudem n řĥiđ*, ³⁸ *xenni* ad iffeȳ ukehhan zi taddart *nni* zi tewwart n taddart uca ad iqqen taddart sebea n wussan. ³⁹ Deg wass wiss sebea ad dd-idweŕ ukehhan uca maŕa iȳra aqa uđun ibezzeε x řeĥyuđ n taddart, ⁴⁰ ad issekk ukehhan maĥend ad nđaren iȳra inni i di tuȳa uđun deg ijj n wemcan ixemjen barra i tendint. ⁴¹ Ad yejj ad qeccaren daxeŕ n taddart, ȳar *marra* iȳezdisen nnes uca ad zeğēen taēejjajt i qeccaren, barra i tendint deg ijj n wemcan d amexmuj. ⁴² *Xenni* ad ksin iȳra nneđni, ad ten ggen deg wemcan n iȳra *iheŕcen* nni uca ad ĥenncen taddart. ⁴³ Maŕa uđun idweŕ-dd uca issfuffi εawed di taddart awarni mma kksen iȳra u qeccaren taddart awarni řami *xenni* tt ĥenncen, ⁴⁴ *xenni* ad dd-ȳas ukehhan ad ixzar. Maŕa iȳra, aqa uđun ibezzeε di taddart, *xenni* aqa din ijj n řbarš iqešēn di taddart. Taddart aqa-tt texmej. ⁴⁵ Ad hedmen taddart, iȳra nnes d tfeŕwin nnes d marra tarrist n taddart uca ad ssegg^wejen aya barra i tendint ȳar ijj n wemcan d amexmuj. ⁴⁶ Uca man wen mma i ȳa yadfen di taddart, awarni řami tt iqqen *bnadem*, ad yiŕi ixmej aŕ tameddit. ⁴⁷ Uca wenni i ȳa ittšen di taddart, ad išebben arruđ nnes, u wenni i ȳa iccen di taddart, ad issird arruđ nnes. ⁴⁸ Maŕa yudef ukehhan maĥend ad tt ixzar uca iȳra aqa uđun war imȳir di taddart, awarni řami ĥenncen taddart, *xenni* ad ibarreĥ ukehhan belli taddart tezdeg, minzi uđun itwassgenfa. ⁴⁹ Ad iksi tnayen n iȳdađ d ukeccuđ n *tcejjart n* tengelt d uzegg^way iĥedqen d tēelğet, maĥend ad zzaysen ikkes ddenb x taddart. ⁵⁰ Ad iȳarš i ijj n uȳiđiđ deg ict n řqecēet n tŕaxt, sennej i waman iddaren. ⁵¹ Ad iksi akeccuđ n *tcejjart n* tengelt d tēelğet d uzegg^way iĥedqen uŕa d aȳiđiđ iddaren uca ad issuf *marra* aya deg idammen n uȳiđiđ itwaȳaršen u deg waman iddaren uca ad irucc taddart sebea n twaŕawin. ⁵² *Ammu* i ȳa ikkes ddenb x taddart s idammen n weȳiđiđ, s waman iddaren d uȳiđiđ iddaren d ukeccuđ n *tcejjart n* tengelt d tēelğet d uzegg^way iĥedqen. ⁵³ Ad yejj aȳiđiđ iddaren ad iđwa barra i tendint sennej i wudem n yeyyar. *Ammu* i ȳa ifdi x taddart *nni* uca ad tiŕi tizdig."

⁵⁴ Wa d azerf x marra řeĥŕacat n řbarš u x wendaw n ucewwaf, ⁵⁵ x řbarš n arruđ u n taddart, ⁵⁶ x ijj n ušebbuz, x ijj n wemcan aqeccar u x ijj n wengaz iccemŕeŕ n *teŕmect*.

⁵⁷ *Azerf-a* aqa i tyuri deg wass i di ɣa yiři hed ixmej niɣ deg wass i di i ɣa yiři hed izdeg. Wa d azerf n řbars.

Asizzeř n iryazen d temyarin

15¹ Issiweř SIDI ak-d Musa d Harun, inna
² “Siweř ak-d ayt n Israyil, inim asen ‘Mařa aryaz ɣars ijj n useyyeř zi arrimet nnes, *xenni* ad yiři ixmej zi ssibbet n useyyeř ³ Wa ad yiři d řexmej nnes di *ssibbet n useyyeř nnes*: mařa arrimet nnes tettejja aseyyeř nnes niɣ arrimet nnes tessbedda aseyyeř nnes, aqa-t d řexmej nnes. ⁴ Kuř qama min xef wenni di iğa useyyeř ad xas iřtes, ad yiři ixmej u kuř řqecçet i xef i ɣa iqqim, ad tiři texmej. ⁵ Marra wi i ɣa iħadan qama nnes, ad iřebben arruđ nnes, ad issird netta ixef nnes *ɛawed* s waman uca ad yiři ixmej ař tameddit. ⁶ Wenni i ɣa iqqimen x ca x min xef tuɣa iqqim wenni di iğa useyyeř, ad iřebben arruđ nnes, ad issird ixef nnes *ɛawed* s waman uca ad yiři ixmej ař tameddit. ⁷ Wenni i ɣa iħadan arrimet n wenni di iğa useyyeř, ad iřebben arruđ nnes uca netta simant nnes ad issird s waman uca ad yiři ixmej ař tameddit. ⁸ Mařa wenni di iğa useyyeř issusef x ijj n umezdag, aqa wa *xenni* ad iřebben arruđ nnes, ad issird ixef nnes s waman uca ad yiři ixmej ař tameddit. ⁹ Kuř trict x min xef iqqim wenni i di iğa useyyeř, ad tiři texmej. ¹⁰ Marra wi i ɣa iħadan *mammec mma* řqecçet tenni tuɣa sadu nnes, ad yiři ixmej ař tameddit uca wi tt i ɣa iksin, ad iřebben arruđ nnes, ad issird ixef nnes s waman uca ad yiři ixmej ař tameddit. ¹¹ Marra wi i ɣa itwaħadan zeg wenni di iğa useyyeř břa mma ad issird wa ifassen nnes amezwaru, ad iřebben arruđ nnes, ad issird ixef nnes s waman uca ad yiři ixmej ař tameddit. ¹² řtebři n řřaxt nni itwaħadan zeg wenni di iğa useyyeř ittxeřša ad itwarz, *maca marra řtebři n teřrewt* ad itwassird s waman.
¹³ Xmi wenni i di iğa useyyeř n wađu ad itwassizdeg zeg useyyeř nnes, ittxeřša as simant nnes ad iřseb i sebea n wussan. *Xenni* ad iřebben arruđ nnes, ad issird arrimet nnes s waman iddaren uca ad yiři izdig. ¹⁴ Deg wass wiss tmenya ad iksi tnayen n tejlillihin niɣ tnayen n idbiren imezyanen uca ad dd-yas zzat i wudem n SIDI ɣar tewwart n Uqidun n Umsagar uca ad ten iwc i ukehhan. ¹⁵ Akehhan ad issewjed ict n tyaršt n ddenb d ict n tyaršt n wecmađ. *Ammu* xas i ɣa ifdi ukehhan zzat i wudem n SIDI x useyyeř n wađu nnes.

¹⁶ Mařa iffey-dd useyyeř n wađu zeg weryaz, ad issird arrimet nnes marra s waman uca ad yiři ixmej ař tameddit. ¹⁷ Kuř arruđ d kuř iřem i xef iğa useyyeř n wađu, ittxeřša as ad itwassird s waman uca ad yiři ixmej ař tameddit. ¹⁸ *Maca* mařa iřtes yijj weryaz ak-d temyart uca inđar, *xenni* ad ssirden s *tnayen idsen* s waman uca ad iřin xemjen ař tameddit.

¹⁹ Mařa tamyart tuɣa-tt tseyyeř, aqa xas idammen di arrimet nnes, *xenni* ad teezeř sebea n wussan. Marra wi tt i ɣa iħadan ad yiři ixmej ař tameddit. ²⁰ Marra min xef tuɣa teřtes deg weezař nnes, ad yiři ixmej uca marra min xef tuɣa teqqim, ad yiři ixmej. ²¹ Marra wi i ɣa iħadan qama nnes, ad issird arruđ nnes, ad issird ixef nnes s waman uca ad yiři ixmej ař tameddit. ²² Marra wi i ɣa iħadan *mammec mma* řqecçet min xef tuɣa tettyima, ad iřebben arruđ nnes, ad issird ixef nnes s waman uca ad yiři ixmej ař tameddit. ²³ Mařa iħada ict n řħajet *waha* i tuɣa x qama niɣ x řqecçet min xef tuɣa nettat teqqim, *xenni* ad yiři ixmej ař tameddit. ²⁴ Mařa iřtes akides ijj n weryaz uca yusa-dd xas weezař nnes, *xenni* ad yiři ixmej sebea n wussan. Marra qama i x tuɣa iřtes, ad yiři ixmej. ²⁵ Mařa x ict n temyart, usin as-dd idammen ařtas n wussan barra i řmijař n weezař nnes niɣ mařa tuɣa aseyyeř ktar x řmijař n weezař nnes, *xenni* ad tiři texmej marra ussan n useyyeř nnes i dd-yusin ak-d řexmej nnes, am deg wussan n weezař nnes. ²⁶ Marra qama min xef teřtes marra ussan n useyyeř n wađu nnes, ad as yiři amecnaw qama n weezař nnes u

marra řqecčet min xef teqqim, ad tiři texmej, amecnaw řexmej n weęzař nnes.²⁷ Marra wi i ęa iħadan timesřayin nni, ad yiři ixmej. Ad iřebben arruđ nnes uca ad issird ixef nnes s waman uca ad yiři ixmej ař tameddit.²⁸ Mařa tetwassizdeg zeg useyyeř n waęu nnes, ittxeřřa ad teħseb i yixef nnes sebea n wussan, awarni as ad tiři tezdeg.²⁹ Deg wass wiss tmenya ad teksi i yixef nnes tnayen n tejlilliħin nię tnayen n idbiren imezyanen uca ad ten tawi ęar ukehhan ęar tewwart n Uqıđun n Umsagar.³⁰ Akehhan ad issewjed ict n tęarřt n ddenb d ict n tęarřt n wecmađ uca akehhan ad xas ifdi *di tmesřact* n useyyeř n waęu n řexmej nnes zzat i wudem n SIDI.

³¹ *Ammu i ęa tęezřed ayt n Israyil x řexmej nsen ħima war ttmettin di řexmej nsen, umi ssxem-majen Tazeddiyt inu tenni ięan di řwest nsen.*³² Wa d azerf i wenni ęar ięa useyyeř uca i wenni zi i ęa iffeę waęu nnes uca ad yiři ixmej,³³ u *ęawed* i tenni min xef ięa idammen uca teęzeř ixef nnes u *ęawed* i wi di tuęa useyyeř, i weryaz uřa i temęart, uca *ęawed* i weryaz i tuęa ittřen ak-d tenni ięan texmej.

Ass ameqqran n weřřaħ

16¹ Issiweř SIDI ak-d Musa awarni i řmewt n tnayen n tarwa n Harun, inni dd-iqarrben zzat i wudem n SIDI uca *řexdenni* mmuten.² SIDI inna i Musa “Siweř ak-d Harun, umac, ħima war ittidef řebda deg Uqeddas daxeř i uřeħħaf, zzat i tqebbart n weřřaħ wenni ięan x Ttabut, ħima war ittmetti ca, minzi necc banę-dd deg ijj n useynu sennej i tqebbart n weřřaħ.³ S uya ad yadef Harun deg Uqeddas: s yijj n umwa, amezyan n yijj n ufunas, i tęarřt n ddenb uca s yijj n icarri i tęarřt n wecmađ.⁴ Ad yarıđ arruđ n řeqten iqeddes uca x arrimet nnes ad yiři ssarwař n řeqten. Ad ibyes taħezzam t n řeqten uca ad yarekkeb arezzet n řeqten. Aqa man aya d arruđ iqeddsen. Mařa ad ten yarıđ, ittxeřřa as ad issird arrimet nnes s waman.⁵ Ad iksi zi tmesmunt n ayt n Israyil tnayen n imyanen imezyanin i tęarřt n ddenb d ijj n icarri i tęarřt n wecmađ.⁶ Ad dd-issqarreb Harun amwa n tęarřt n wecmađ, wenni ięan i yixef nnes, uca ad ifdi x yixef nnes u x taddart nnes.⁷ *Xenni* ad iksi tnayen n ięayđen uca ad ten igg zzat i wudem n SIDI ęar tewwart n Uqıđun n Umsagar.⁸ Ad inđar Harun taqedduħt x tnayen n ięayđen, ict n tqedduħt x SIDI u ict n tqedduħt x ięayđ innufsřen.⁹ Ad dd-issqarreb Harun ięayđ x wenni x dd-tewđa taqedduħt i SIDI uca ad t issewjed i tęarřt n ddenb.¹⁰ Ięayđ i x dd-tewđa taqedduħt n ięayđ innufsřen, ad t igg iddar zzat i wudem n SIDI maħend ad xas ifdi uca *xenni* ad t issekk am ięayđ innufsřen ęar řexřa.¹¹ Uca ad dd-issqarreb Harun amwa i tęarřt n ddenb wenni tuęa i yixef nnes uca ad ifdi x yixef nnes u x taddart nnes uca ad ięarř i umwa n tęarřt n ddenb, wenni ięan i yixef nnes.

¹² Ad iksi *ęawed* ijj n řmejmar iccur s tirjin n tmessi n uęalřar zzat i wudem n SIDI uca ad iccur tnayen n ifassen nnes s řebxur azdad ittfuħen uca ad yawi marra aya daxeř i uřeħħaf.¹³ Ad igg řebxur x tmessi zzat i wudem n SIDI ħima řefwar n řebxur ad ideř taqebbart n weřřaħ i ięan x Chadet uca war ggur ad immet.¹⁴ Ad iksi *ca* zeg idammen n umwa uca ad ten irucc s uđadı nnes x wudem n tqebbart n weřřaħ ęar uęezdis n ccarę uca *ęawed* ad irucc *ca* zeg idammen sebea n twařawin s uđadı nnes zzat i tqebbart n weřřaħ.¹⁵ Awarni as ad ięarř i ięayđ wenni ięan i řgens uca ad yawi idammen ęar daxeř i uřeħħaf uca ad igg s idammen nnes amecnaw mammec igga s idammen n umwa uca ad ten irucc x tqebbart n weřřaħ u zzat i tqebbart n weřřaħ.

¹⁶ *Ammu i ęa ifdi x Uqeddas di tťweę n řħajat ixemjen n ayt n Israyil u di tťweę n ixetřan nsen i dd-yusin ak-d ddnub nsen. Ammu i ęa yegg di ssibbet n Uqıđun n Umsagar wenni ięan di řwest n marra timesřayin ixemjen nsen.*

¹⁷ Uřa d ijj n bnadem mma ad yiři ead deg Uqıđun n Umsagar, zi meřmi i ęa yadef maħend ad ifdi deg Uqeddas ęars ař i ęa iffeę *ęawed*. *Ammu i ęa ifdi x yixef nnes u x marra agraw n řgens n Israyil.*¹⁸ Ggur ad iffeę ař uęalřar i ięan zzat i wudem n SIDI uca ad xas ifdi. Ad iksi *ca* zeg idammen n umwa u zeg idammen n ięayđ uca ad issars aya x waccawen n uęalřar di min d as-dd

innċen. ¹⁹ Sebea n twařawin i ggur ad xas irucc s uċaċ nnes ca zeg idammen uca ad t issizdeg u ad t issqeddes zi tmesřayin ixemjen n ayt n Israyil. ²⁰ Umi ikemmeř řefdiyyet x Uqeddas u x Uqidaun n Umsagar u x uęałtar, ggur ad dd-issqarreb xenni iřayċ iddaren. ²¹ Harun ad issars ifas-sen nnes x uzeřif n iřayċ iddaren uca x sennej i uya ad inęem x marra řmuęsiyyet n ayt n Israyil d marra ixetřtan nsen i dd-yusin ak-d marra ddnub nsen uca ad ten issars x uzeřif n iřayċ uca ad t issekk řar řexřa s ufus n yijj n weryaz wenni isswejdēn i degga. ²² Uca iřayċ ggur ad yawi ak-d ixef nnes marra řmuęsiyyet nsen řar ict n jjihet texřa uca ad issekk iřayċ řar řexřa.

²³ Awarni as ggur ad yadef Harun řar Uqidaun n Umsagar uca ad ikkes arruċ n řeqten, wenni yarı ħima ad yadef deg Uqeddas, uca ad ten yejj din. ²⁴ Ad issird arrimet nnes s waman deg wemcan amqeddas uca ad ikkes arruċ nnes. Xenni ad iffeř, ad issewjed tayarřt n wecmaċ nnes d tyarřt n řgens uca ad ifdi x yixef nnes u x řgens. ²⁵ Ad issbexxar tadunt n tyarřa n ddenb x uęałtar.

²⁶ Wi yiwyen iřayċ innuřsřen, ad iřebben arruċ nnes, ad issird arrimet nnes s waman. Awarni as ad yadef di řmargeĥ n txuzan.

²⁷ Uca amwa n tyarřt n ddenb d iřayċ n tyarřt n ddenb, i zi itwassidfen idammen nsen maĥend ad zzaysen itwafdi deg Uqeddas, ad ten ssuffyen barra i řmargeĥ n txuzan uca ad zzaysen cemċen iřmawen nsen d weysum nsen d umessař nsen s tmeři. ²⁸ Wi ten i řa isscemċen, ad iřebben arruċ nnes, ad issird eawed arrimet nnes s waman. Awarni as ad yadef di řmargeĥ n txuzan.

²⁹ Ta d ict n tewřsiyyet i řebda i kenniw. Deg uyur wiss sebea, deg wass wiss eecra n uyur, ad tesswaċem ixef nwem uca war tteggem uřa d ict n řxedmet, niř wenni i dd-ixeřqen di tem-murt uřa d abarrani wenni izeddyen jarawem. ³⁰ Minzi deg wass nni netta ad xawem ifdi maĥend ad kenniw issizdeg. Kenniw marra ad tetwassizedgem zzat i wudem n SIDI. ³¹ Ad yiři d ijj wass n ssebt, arraĥet tmun i kenniw. Ad tesswaċem ixef nwem, aqa-tt d ict n tewřsiyyet i řebda. ³² Akehhan wenni itwadehnen u itwařeqqem deg wemcan n babas maĥend ad ikellef x tukehhan, ad ifdi uca ad yarı arruċ n řeqten, arruċ iqeddsen. ³³ Ad ifdi x zzawect iqeddsen qae, x Uqidaun n Umsagar u x uęałtar. Ad ifdi eawed x marra ikehhanen u x marra řgens n wegraw.

³⁴ Ta d ict n tewřsiyyet i řebda i kenniw ħima ad tefdim ict n twařat deg usegg^was x marra ayt n Israyil i marra ddnub nsen.” Uca igga Musa am mammec d as yumur SIDI.

Amcan n tayarřt weřdes

17 ¹ Issiweř SIDI ak-d Musa, inna

² “Siweř ak-d Harun d tarwa nnes u ak-d marra ayt n Israyil, ini asen ‘Wa d awař i yumur SIDI, d man aya i iqqar: ³ Marra aryaz zi taddart n Israyil, wenni iřarřen i ufunas niř icarri niř iřayċ, mma daxeř di řmargeĥ n txuzan i teęa niř barra i řmargeĥ, ⁴ uca war t yiwi d tawhibt řar tewwart n Uqidaun n Umsagar, maĥend ad t-idd issqarreb d tawhibt řar SIDI zzat n Tzeddiyt n SIDI, ad as-dd itwahřeb idammen nni. Netta issizzeř idammen uca aryaz nni ad itwaqess zi řgens nnes, ⁵ maĥend, xmi i řa qeddmēn ayt n Israyil tیارřa nsen tinni nnumen ttqeddamen barra deg iyyar, ad tent awyen řar SIDI, řar ukehhan řar tewwart n Uqidaun n Umsagar uca ad qeddmēn tیارřa, tinni ięan n tیارřa n řehna, i SIDI. ⁶ Akehhan ad irucc cwayt n idammen x uęałtar n SIDI řar tewwart n Uqidaun n Umsagar u netta ad issbexxar tadunt am ict n řefwaĥet ittfuĥen i SIDI. ⁷ War ttqeddamen ead tیارřa nsen i řřanam-n-imuyan, wenni ċeffaren nitni am inni iċeffaren řeqĥab. Ta d ict n tewřsiyyet i řebda i nitni i marra řeyjuř nsen. ⁸ Ad asen tinid eawed ‘Marra aryaz n ayt n Israyil u n ibarraniyyen inni ięan di řwest nsen wenni ixsen ad issbexxar ict n tyarřt n wecmaċ niř mammec mma tegga tyarřt, ⁹ war tt-idd-yiwi řar tewwart n Uqidaun n Umsagar ħima ad t issewjed i SIDI, aryaz nni ad itwaqess zi řgens nnes.

Tawšiyyet ħima war ttetten idammen

¹⁰ Kuř ijj n taddart n Israyil niy n ibarraniyyen inni izeddyen di řwest nsen, wenni i ya iccen man mma n idammen, necc ad xas qeřbey udem inu uca ad t qeđeey zi řgens nnes. ¹¹ Minzi řeemar n arrimet deg idammen uca necc wciy awem ten x uęaltar maĥend ad fdin x řeemur nwem, minzi idammen d ina i ya fdin x řeemar. ¹² X uya aqa nniy i ayt n Israyil: Uřa d ijj zzaywem war ittett zeg idammen uřa d abarrani i izeddyen di řwest nwem, war ittett idammen. ¹³ Kuř ijj zeg ayt n Israyil u zeg ibarraniyyen i izeddyen di řwest nwem, wenni iymaren ijj n umuddar niy ijj n ujdıđ maĥend ad t yecc, ad issizzeř idammen nnes uca ad ten issduřri s ucař. ¹⁴ Minzi d ina d řeemar n marra arrimet, idammen nnes iġan d řeemar nnes. S uyenni nniy i ayt n Israyil ‘War ttettem zeg idammen n arrimet’, minzi řeemar n marra arrimet d idammen nnes. Wenni zzay-sen i ya iccen, ad itwaqess zi řgens nnes. ¹⁵ Marra wenni i ya iccen zeg ict n řxecbet niy zeg ijj n umuddar imezzqen, mma netta zi tarwa n temmurt niy d ijj n ubarrani, ad iřebben arruđ nnes uca ad issird ixef nnes s waman uca ad yiři ixmej ař tameddit. Awarni aya ad yiři izdeg. ¹⁶ Mařa war t issird u war issird arrimet nnes, *xenni* ad yarbu řmuęšiyyet nnes.’ “

Tiweřřa zi jjihet n řemřac d řaġ yudsen

18 ¹ Issiweř SIDI ak-d Musa, inna ² “Siweř ak-d ayt n Israyil uca ini asen ‘Nec d SIDI, AREBBI nwem! ³ War tteggem amecnaw mammec tteggem di temmurt n Miřra mani tuya tzeddyem kenniw, niy war tteggem amecnaw mammec tteggem di temmurt n Kenęan, mani kenniw i ya nedheę, uca war ggur ad teddarem elahřsab tiweřřa nsen. ⁴ Ad teggem lfarayıđ inu uca ad teĥđam tiweřřa inu maĥend ad daysen tuyurem: Nec d SIDI, AREBBI nwem! ⁵ Ad teĥđam tiweřřa inu d lfarayıđ inu: bnadem wenni tent itteggem, ad zzaysent iddar, necc d SIDI.

⁶ Uřa d ijj ad dd-iqarreb řar ca n yijjen zi raġ nnes ħima ad t issearra: necc D SIDI.

⁷ War ggur ad tessęarrid babac d yemmac. Aqa-tt d yemmac, war ggur ad-tt tessęarrid. ⁸ Tamýart n babac war ggur ad tessęarrid. Aqa-tt d tuęęaryent n babac. ⁹ X tuęęaryent n wečmac, yeęis n babac niy yeęis n yemmac, niy nettat tetwaxřeq-dd di taddart niy barra i taddart, aqa tuęęaryent nnes war tt tessęarri ca. ¹⁰ X tuęęaryent n yeęis n mmic niy n yeęis n yeęic, war ttessearri ca tuęęaryent nsen minzi aqa-tt d tuęęaryent nnek. ¹¹ War ttessearri ca tuęęaryent n yeęis n temýart n babac, tenni dd-itwaxeřqen i babac. Aqa-tt d učmac. ¹² War ggur ad tessęarrid wečmas n babac. Aqa-tt d raġ n babac. ¹³ War ggur ad tessęarrid wečmas n yemmac, minzi nettat d raġ n yemmac. ¹⁴ War ggur ad tessęarrid umas n babac u war dd-ttqarrabed řar temýart nnes, aqa-tt d eęntic. ¹⁵ War ggur ad tessęarrid tamýart n mmic, aqa-tt d tamýart n mmic, war ttessearri ca tuęęaryent nnes. ¹⁶ War ggur ad tessęarrid tamýart n umac, aqa-tt d tuęęaryent n umac. ¹⁷ War d ac ittxeřři ca ad tessęarrid tamýart d yeęis. War dd-tiwyed ca yeęis n mmic niy yeęis n yeęic, ħima ad tt tessęarrid. Aqa-tent d raġ, aqa-tt d ict n tmeęmuč *ifesden*. ¹⁸ War dd-ttawi tamýart d *tacna* ak-d učmas, ħima ad tt tyenned xmi tt i ya tessęarrid am ead teddar. ¹⁹ War dd-ttqarrab ca řar ict n temýart xmi i ya teezeř ixef nnes zi ssibbet n řexmej nnes ħima ad tessęarrid asedđi nnes. ²⁰ War tteřteř ak-d temýart n umqarreb nnek uca ad zzayes tfesded ixef nnek. ²¹ War ttejjid arraw nnek ad zwan řar Mulek, war tessęiġid isem n AREBBI nnek, necc d SIDI! ²² War ttfęĥęę ak-d weryaz amecnaw ak-d temýart di qama. Aqa-tt d jjeifect. ²³ War fessed ca ixef nnek ak-d ca n řebhimet am akides tfeĥĥęred u tamýart war ttbeddi zzat i řebhimet maĥend ad kis tqęĥęeb. Aqa d ijj n umxeġeđ *ifesden*. ²⁴ War fessed ca ixef nnek s marra timesřayin-a, minzi řegnus nni i ya ssuffyeę zzat i uyembub nwem, tuya fessden ixef nsen zzaysent. ²⁵ S uyenni tedweř temmurt tefsed uca *xenni* necc ad as xeġřę řmuęšiyyet nnes

uca ad tɛuqq temmurt imezday nnes. ²⁶ Maca kenniw ad teħdam tiwešša d lfarayid inu, war tteggem uřa d ict n řħajet zi marra jjeayef-a, niy wenni zi tarwa n temmurt uřa d abarrani nni izeddyen di řwest nwem. ²⁷ Minzi imezday n temmurt, inni tuya qbeř nwem, aqa ggin marra jjeayef-a uca *ammu* i tedweř temmurt tefsed. ²⁸ War ttejji tammurt ad kenniw-dd tɛuqq umi tt tessefsadem, am mammec tɛuqq řgens nni tuya *din* qbeř nwem. ²⁹ Minzi marra inni iggin man wen mma zi jjeayef-a, aqa inni i řa iggen *ammu* ad twaqeđeen zi řgens nsen. ³⁰ Ad teħdam min d awem umurey maħend war teđfarem tiwešša idexsen am mammec tt ggin řegnus qbeř nwem. War zzaysent tfessadem ixef nwem. Necc d SIDI, AREBBI nwem!”

Tiwešša x uweqqar di tuddart

19¹ Issiweř SIDI řar Musa, inna

² “Siweř ak-d marra tamesmunt n ayt n Israyil uca ini asen ‘Ittxešša ad tiřim d imqed-dasen, minzi necc d SIDI, AREBBI nwem, aqa-yi d amqeddas. ³ Kuř ijj ad iweqqar yemmas d babas uca ussan inu n ssebt ad ten teħdam, necc d SIDI, AREBBI nwem!’⁴ War ggur ad dewřem řar lařnam u war tteggem i yixef nwem irebbiten n ufessi, necc d SIDI, AREBBI nwem!’⁵ Xmi i řa tqeddmnen tayarřt n řehna i SIDI, *xenni* ad tt tqeddmem s yijj n webrid i řa itwagebřen. ⁶ Ittxešša ad tetwacc deg wass i di i tt řa tqeddmem uřa di tiwecca awarni as. Min iqqimen ař wass wiss třata ad itwassecmęd s tmesi. ⁷ Mařa tetwacc deg wass wiss třata, ad tiři d jjeifect, war days itwif arđa. ⁸ Wi zzayes i řa iccen ad yarbu řmušiyet nnes, minzi isseig min iřan d amqeddas n SIDI uca *xenni* ad itwageš řeemar nni zi řgens nnes.

⁹ Mařa temjarem řřabet n temmurt nwem, war tmejarem iyyar ař ayezdis aneggar niy ad tneyrum marra min izemmar ad inneyru. ¹⁰ War třeqdęd tazayart nnek kuřci niy ad tessmuned marra *ađiř* i din iwđan di tazayart. Ad ten tejjed i umezřuđ u i ubarrani, necc d SIDI, AREBBI nwem! ¹¹ War ttacar niy ad tessxarqed u uřa d ijj mma ad icmet amqarreb nnes. ¹² War ttjjađa bařeř s yisem inu u war tesseigid *ammu* isem n AREBBI nnek, necc d SIDI. ¹³ War sřhissif amqarreb nnek niy ad t tacared. War ttetřef řmunet n icewwařen zi řiřet ař tiwecca. ¹⁴ War ttekkwar adehcur u war ttegg ca min di i řa inqaređ udaryar, maca ittxešša cek ad teggweded AREBBI, necc d SIDI! ¹⁵ řar weřkam war ggur ad tyecced. War seizzi amezřuđ u war sęeddu řar bu-txuba. Ittxešša ad třekmed x umqarreb nnek s useggęd. ¹⁶ War ggur řar řgens nnek s unemmem u war tbeddid x idammen n umqarreb nnek, necc d SIDI!

¹⁷ War carreh umac deg wuř nnek. Ad třeřmed aeřam i umqarreb nnek u war tkessid ddenb nnes xak. ¹⁸ War ttentiqim niy ad txemmřed antaqem x tarwa n řgens nnek, maca ad tersed amqarreb nnek amecnaw ixef nnek, necc d SIDI. ¹⁹ Ad teħdam tiwešša inu. War ttřeqqam ca řebhimet nnek ak-d yijj n marka nneđni. War zarree tnayen n markat n zzarięet deg iyyar nnek u war yarređ arruđ itwaggen s tnayen n markat n ukettan.

²⁰ Mařa aryaz inđar am itřeř ak-d ict n temřart, ict n tayya ixđeb itt yijj n weryaz *nneđni*, maca war itwaxeęeř ead řexřař nnes niy temmewc as třelli, *xenni* ad yiři řeřsab, *maca* war tetwaneqqen ca, minzi nettat tuya *ead* war tetřari ca. ²¹ Netta ad yawi tayarřt n umarwas nnes i SIDI řar tewwart n Uqidun n Umsagar, ijj n icarri am tayarřt n umarwas. ²² Ad xas ifdi ukehhan s yicarri n řyarřt n umarwas zzat i uęembub n SIDI i ddenb nnes i igga uca ddenb nnes i igga ad as itwayřar.

²³ Xmi i řa tawđem di temmurt uca tezzum eřam kuř ticejjura maħend ad zzaysent teccem, *xenni* ad tejjem war txetnem ‘řeedaryet nnes’, tenni d řyięet nnes. Třata n isseğwusa ad tent tejjem war tent txetnem. War zzaysent ttettem ca. ²⁴ Deg useggwas wiss arebea ad tiři marra řyięet nnes tqeddes i usemyar i SIDI. ²⁵ Deg useggwas wiss xemsa ad teccem řyięet nnes uca řřabet nnes ad tt teggem ad tt tessarenym i yixef nwem, necc d SIDI, AREBBI nwem!

²⁶ War ggur ad teccem ca *days* idammen. War ggur ad tgezznem niy ad tessxedmem tabez-giwt. ²⁷ War tħeffam acewwaf n uzeġif x iyezdisen u war ggur ad tħeffem tma n tmart nwem.

²⁸ War tcarradem arrimat nwem i yijj n umettin niy ad tarecmem tiggaz di *arrimat* nwem, necc d SIDI! ²⁹ War ssdeġi yeġic, ad tt tarred d řqehba, ħima war tweṭṭi temmurt di tuqqehbit uca ad teccur temmurt s řefdiħet. ³⁰ Ad teħdam ussan inu n ssebt uca ad tweqqarem zzawect iqeddsen inu, necc d SIDI! ³¹ War ttdikk^wiřem řar yenni ieezzmen x imettan u řar igezzanen u war řarsen arezfem, necc d SIDI, AREBBI nwem!

³² Xmi i řa tżarem acewwaf icab ad tekkared uca ad tweqqared udem n iwessura uca ad tegg^weded zi AREBBI nnek, necc d SIDI. ³³ Xmi kiwem i řa izdey ijj n ubarrani di temmurt nwem, war t ttdeġmem. ³⁴ Ad awem yiři ubarrani wenni i řarwem izeddyen amecnaw wenni n tarwa n temmurt nwem. Ad t tessed am yixef nnek, minzi tuřa kenniw d ibarraniyyen di temmurt n Miřra. Necc d SIDI, AREBBI nwem! ³⁵ Xmi i řa tiřim řar weħkam war tyeccem ca s řeebar n tuz-zeggart niy n dġeř niy n min days. ³⁶ Ad řarwem yiři d ijj n řmizan nican d izra n řmizan nican uřa d ijj n 'ifa' nican d ijj n 'hin' nican, necc d SIDI, AREBBI nwem, wenni i kenniw inedhen zi temmurt n Miřra.

³⁷ Ad teħdam marra tiweřřa d řumur inu uca ad ten teggem, necc d SIDI!"

Izerfen x mammec i řa yiři řeiqab

20¹ Issiweř SIDI ak-d Musa, inna

² "Ad tinid i ayt n Israyil nni izeddyen di Israyil 'Kuř ijjen zeg inni n ayt n Israyil niy zeg ibarraniyyen wenni i řa iwcen zi tarwa nnes i Mulek, ad itwaney nican. Řgens n temmurt ad t yarjem. ³ Necc ad qeřbey udem inu x weryaz nni uca ad t qeđeey zi řgens nnes, minzi netta aqa iwca zi tarwa nnes i Mulek uca s uyenni tuřa issexmej zzawect iqeddsen inu uca iwessex isem amqeddas inu. ⁴ Mařa tarwa n temmurt qqnen tiřřawin nsen x weryaz nni umi iwca zi tarwa nnes i Mulek, uca war t nyen, ⁵ xenni necc ad qeřbey udem inu x weryaz nni u x twacunt nnes uca ad t qeđeey zi jar řgens nnes, netta d marra inni t iđeffaren amecnaw řeqħab maħend ad qeħħben ak-d Mulek.

⁶ Řeemar wenni iqeġben ixef nnes řar yenni ieezzmen imettan d igezzanen, maħend ad ten đfaren amecnaw řeqħab, necc ad xas qeřbey udem inu uca ad t qeđeey zi jar řgens nnes.

⁷ Xenni qeddsem u tiřim d imqeddasen, minzi necc d SIDI, AREBBI nwem! ⁸ Ĥdam tiweřřa inu uca ggem zzaysent. Necc d SIDI wenni kenniw issqeddsen.

⁹ Mařa ijj n weryaz itekk^war babas niy yemmas, ad itwaney nican. Netta tuřa ineeēēē x babas niy x yemmas, idammen nnes aqa-ten xas. ¹⁰ Mařa ijj n weryaz izna ak-d temřart n wenneđni, xenni wenni tuřa izennan ak-d temřart n umqarreb nnes, ad itwaney nican, wenni iznan uřa d tenni iznan, aqeħbi d tqeħbect. ¹¹ Mařa ijj n weryaz iřteř ak-d temřart n babas, uca *ammu* aqa issearra babas, xenni nitni s tnayen ad twanyen nican. Idammen nsen aqa-ten xasen. ¹² Mařa ijj n weryaz iřteř ak-d temřart n mmis, xenni nitni s tnayen ad twanyen nican. Aqa munen s tnayen idsen x ubaryuđ. Idammen nsen aqa-ten xasen. ¹³ Mařa ijj n weryaz iřteř ak-d ijj n weryaz nneđni am iteřteř ak-d ict n temřart, xenni aqa nitni s tnayen ggin ict n řefdiħet temřar. Ad twanyen nican. Idammen nsen aqa-ten xasen. ¹⁴ Mařa imeřc ijj n weryaz ict n temřart d yemmas, aqa-tt d řefdiħet. Ad t sscemđen s tmessi, netta d nitenti s *tnayen*, ħima xenni war tettiři d řefdiħet jarawem. ¹⁵ Mařa ijj n weryaz issur ixef nnes ak-d ict n řebhimet, xenni ittxeřřa ad itwaney nican. ittxeřřa *eawed* ad tenyem řebhimet. ¹⁶ Mařa ca n temřart tqarreb řar mammec mma tegga ca n řebhimet maħend ad kis tfehħeř, xenni ad tenyem tamřart d řebhimet.

Ad twanyen nican. Idammen nsen aqa-ten xasen. ¹⁷ Maṛa ijj n weryaz iṭṭef učas, yeḡis n babas niy yeḡis n yemmas, uca iṣra tuεaryent nnes uca nettat teṣra tuεaryent nnes, aqa-tt d řefdiḡet. Ad twanyen s *tnayen* zzat i tiṭṭawin n tarwa n řgens nsen. Aqa isseurri učas, ad yarbu řmuεiyyet nnes. ¹⁸ Maṛa ijj n weryaz iṭṭeš ak-d ict n temyart tenni x iḡa idammen uca aqa isseurri tt, isseurri anu *n idammen* nnes, uca nettat simant nnes tessourri anu *n idammen* nnes, *xenni* ad twaqeḡeen s *tnayen* zi řwest n řgens nsen. ¹⁹ War searri ca učas n yemmac niy učas n babac, minzi *xenni* tessourrid raḡ nnes. Ad arbun řmuεiyyet nsen. ²⁰ Maṛa ijj n weryaz iṭṭeš ak-d temyart n umas n babas, *xenni* aqa issearri eemmis. Ad arbun řmuεiyyet nsen. Ad mmten bṛa tarwa. ²¹ Maṛa ijj n weryaz yiwi tamyart n umas, *aqa* man aya d *aεeddi* x weεzař. Aqa issearri umas. Ad iřin bṛa iḡenjiren.

²² Hḡam marra tiwešša inu d marra lfarayid inu uca ggem tent, maḡend war kenniw tetteuqqi temmurt mani kenniw i ya nedhey ḡima ad days tzedye. ²³ War tteggurem x tebridt n twešša n řgens nni i ya ssuffuyey zzat i wudem nwem, minzi nitni ggin marra timesřayin-a uca *xenni* carhey ten. ²⁴ Necc nniy awem ‘Kenniw ad twartem tammurt nsen uca ad awem tt-idd wcey d řwart, ict n temmurt ifeyyḡen s uyi d tamment. Necc d SIDI, AREBBI nwem, wenni kenniw ifarzen jar řegnus. ²⁵ X uya kenniw ad tmeyyzem jar řebhayem n řeḡṛař u jar inni ixemjen u jar iḡdaḡ ixemjen d inni n řeḡṛař uca war seiḡim řeεmuř nwem ak-d řebhayem niy ak-d iḡdaḡ niy ak-d marra min ittbuēen x temmurt, *marra* min d awem ḡarmey ḡima ad t ṡesbem d řexmej. ²⁶ Aqa, kenniw ad ayi tiřim d imqeddasen, minzi necc d SIDI d amqeddas uca necc ssḡeyydey kenniw zi řegnus ḡima ad tiřim inu. ²⁷ Maṛa ijj n weryaz niy tamyart yars buḡbeř n uεezzem n imettan niy n tgezzant, *xenni* ad twanyen nican. Ad ten arejmen. Idammen nsen aqa-ten xasen.”

Asizdeg n ikehhanen

21 ¹ Inna SIDI i Musa “Siweř ak-d ikehhanen, tarwa n Harun, uca ini asen ‘War issxemmij ijj n ukehhan ixef nnes s yijj n umettin jar řgens nnes. ² myir s raḡ nnes yudsen, s yemmas niy s babas niy s mmis niy s yeḡis n umas ³ uřa s wečas tenni d taεzarct d řaḡ nnes yudsen uca war yars tuyi weryaz, aqa zzayes izemmar ad issexmej ixef nnes. ⁴ War ittiři inges ixef nnes am bab *n cci n taddart* s řgens nnes ařami i ya isseiḡ ixef nnes *ammu*.

⁵ War tteggan ca n wemcan iquccar x izeḡif nsen uca war tṡeffin ṡtarf n tmart nsen u war carraḡen deg weysum nsen.

⁶ Ad iřin d imqeddasen i AREBBI nsen uca war seiḡen isem n AREBBI nsen, minzi nitni ssqarrben tewhibin n tmessi yar AREBBI, tinni d ayrum d AREBBI nsen. S uya ad iřin d imqeddasen.

⁷ War ttiwyen tamyart d řqeḡba niy icten tetwayseb. Uřa d ict n temyart tenni itwaḡfen zeg weryaz nnes, war tt ttiwyen, minzi *akehhan* d netta d amqeddas i AREBBI nnes. ⁸ Ad t ṡesbed d amqeddas minzi netta issqarrebb-dd ayrum n AREBBI nnek. Ad yiři d amqeddas i cek, minzi necc d amqeddas. Necc d SIDI wenni i d awem issqeddssen. ⁹ Maṛa yeḡis n yijj n ukehhan tessieiḡ ixef nnes s tuqeḡbit *nnes*, *xenni* aqa tessieiḡ babas uca ad tetwacmeḡ s tmessi.

¹⁰ Arrays n ikehhanen jar aytmas, wenni x uzeḡif nnes tetwafarrey zzeṡt i wedhan u wenni itwařeqqmen maḡend ad yarḡ arruḡ *n ukehhan*, netta war izemmar ad idřeq i *ucewwaf* x uzeḡif nnes niy ad icarreg arruḡ nnes. ¹¹ War izemmar ad dd-iqarrebb yar ict n řxecbet uřa war izemmar ad issexmej ixef nnes s babas d yemmas. ¹² War itteffey zi zzawect iqeddssen ḡima war isseiḡi zzawect iqeddssen n AREBBI, minzi tamrist n zzeṡt n wedhan n AREBBI nnes aqa-tt xas. Necc d SIDI! ¹³ Ad yawi ict n tezarct d tamyart. ¹⁴ War ittiwi tajjač niy taneḡaft niy tenni itwayešben d *tamyart*, maca ad yawi ict n teezarect zi řgens nnes d tamyart. ¹⁵ War isseiḡi zzariēet nnes jar řgens nnes, minzi necc d SIDI, wenni t issqeddssen.”

¹⁶ Issiweř SIDI ak-d Musa, inna

¹⁷ “Siweř ak-d Harun, ini as ‘Uřa d ijj zi zzarięet nnek, di *marra* řejyuř nsen, i di ięa ca n uneęđab, ad dd-iqarreb ĥima ad yawi ayrum ęar AREBBI nnes.¹⁸ Minzi uřa d ijj n weryaz war dd-ittqarrib s yijj n řeib, ma d adaryar i ięa nię d aqidar nię s ca war iĥři nię ęars řřifet tfary¹⁹ nię ijj n weryaz yarz as uđar nię afus²⁰ nię buteęrurt nię *ĥed yarřwes di ca n* yijj n ttejjar nię s ict n tiřř tuff nię s jdam nię s ict n ccamet texřar nię s iqeęaręen idgedgen.²¹ War izemmar uřa d ijj n weryaz zi tarwa n ukehhan Harun, wenni di ięa ca n řeib, ad dd-iřĥem maĥend ad dd-issqarreb tiwhibin n tmessi n SIDI. Aqa days aneęđab, war izemmar ad iffey maĥend ad dd-issqarreb ayrum n AREBBI nnes.²² Zeg weęrum n AREBBI nnes izemmar ad yecc, zi min ięan iqeddsen qaę uřa zi min ięan iqeddsen.²³ Maca war izemmar ad dd-iqarreb ęar uřęĥĥaf uřa ęar uealtar, minzi days ict n uneęđab, ĥima war isseięi tizawiyyin iqeddsen inu, minzi necc d SIDI wenni ten issqeddsen.”

²⁴ Ammu i issiweř Musa ak-d Harun u ak-d tarwa nnes u ak-d marra ayt n Israyil.

22¹ Issiweř SIDI ak-d Musa, inna

² “Siweř ak-d Harun u ak-d tarwa nnes, maĥend ad weqqaren timesřayin iqeddsen n ayt n Israyil tinni d ayi issqeddsen, ĥima war sseięen isem amqeddas inu, necc d SIDI!³ Ini asen ‘Marra aryaz zi zzarięet nwem di *marra* řejyuř nwem wenni i dd ęa iqarriben ęar tewhibin iqeddsen inni qeddsen ayt n Israyil i SIDI am ixmej netta, aqa ad itwaqess řeęmar nni zzat i wudem inu. Necc d SIDI.⁴ Uřa d ijen zi zzarięet n Harun nni di ięa řbarř nię ęars aseyyeř, war ittett zi tewhibin iqeddsen ař i ęa yiři izdig, u *ammu* wenni iĥadan ca zi min ięan iwassexmej s yijj n umettin nię s yijj n weryaz wenni s useyyeř n waęu.⁵ Aryaz nni iĥadan ca nię ca min ittbuęen i zi idweř ixmej nię *iĥada* ijj n bnadem wenni ięan ixmej s mammec mma teęa texmuji,⁶ řeęmar nni t iĥadan ad yiři ixmej ař tameddit uca war ittett zi tewhibin iqeddsen, maca ad issird arrimet nnes s waman.⁷ Xmi dd i ęa tenqar tfuct, netta ad yiři izdig uca ad yecc zi tmesřayin iqeddsen, minzi aqa-tent d macca nnes.⁸ War ittett zeg ict n řxecbet nię zeg *ij n umuddar* immuređřen minzi zzayes i ęa idweř ixmej. Necc d SIDI!⁹ Ad ĥđan tawsiyyet inu i x ten weřřiy u war ssarebbum x yixef nsen ddenb i zi i ęa mmetten xmi i ęa xđan. Necc d SIDI wenni ten issqeddsen.

¹⁰ Uřa d ijj n ubarrani war ittett zi tewhibin iqeddsen. Amezduę n zzyada i *izeddyen* jar ikehhanen uřa d acewwar war ttetten zi tewhibin iqeddsen.¹¹ Maca mařa akehhan isęa ijen s nnuqart nnes, wa izemmar ad zzayes yecc uřa d inni dd-itwaxeřqen di taddart nnes zemmarenen ad ccen ayrum nnes.¹² Mařa yeęis n ukehhan temřec ak-d ijj n weryaz d ayrib, war tettett ca zi *tewhibt* i dd-itwassgaęeden zi tewhibin iqeddsen.¹³ Maca mařa yeęis n ukehhan aqa-tt d tajač nię tetwaęef zeg *weryaz nnes* uca war ęars aĥenjir uca tedweř-dd ęar taddart n babas, amecnaw di temzi nnes, *xenni* ad tecc zeg weęrum n babas, maca uřa d ijj n ubarrani ad zzayes yecc.

¹⁴ Mařa ca n yijjen icca zi tewhibt iqeddsen s neęmada, *xenni* ad ęars yarni tasyart n texmusect uca ad yarr tawhibt iqeddsen ęar ukehhan.¹⁵ War ttesseięęem tiwhibin iqeddsen n ayt n Israyil, tinni ssgaęeden ęar SIDI¹⁶ uca *xenni* s řmuęsiyyet nsen ad ssarbun amarwas x yixef nsen umi i ęa ccen zi tewhibin iqeddsen, minzi necc d SIDI, wenni ten issqeddsen.”

Tięarřa i iřřewęen ayt n Israyil

¹⁷ Issiweř SIDI ak-d Musa inna

¹⁸ “Siweř ak-d Harun d tarwa nnes u ak-d marra ayt n Israyil uca ini asen ‘Man mma aryaz zi taddart n Israyil u zeg ibarraniyyen di Israyil wenni iwyen tawhibt nnes tenni d tusa-dd ak-d marra řewęud nsen d marra tiwhibin nsen nni wcın s řxađar, ad tent-dd ssqarriben am tyarřt n wecmađ i SIDI,¹⁹ Maĥend ad kenniw yarr ad tiřim tetwaqebbřem, ittxeřřa ad yiři d ijj n wewtem icnan qaę zi řebhayem, zeg iĥuřiyyen nię zeg icarriyyen.²⁰ War izemmar ad dd-tessqarribem ca

n řhajat days aneđab, minzi aya war dd-ittarri kenniw ad daywem itwaf arđa.

²¹ Mařa ijj n weryaz issqarreb-dd tayarřt zi tyarřa n řehna řar SIDI mařend ad ikemmeř ijj n lwaed niř am ict n tewhibt s řxađar, *ad tiři d ijj n umuddar* icnan qae zi řebhayem niř zeg iřuřiyyen, řima ad days itwaf arđa. Itxissa war izemmar ad days yiři uřa d ijj n řeib. ²² Min iřan d adaryar niř d aneđbař niř min di řant tfidřiwin niř jdam niř ccamet texřar war t-idd tessqar-rabem ca řar SIDI uca war zzayes ttiwyem tewhibt n tmessi i SIDI x uealřar.

²³ Maca afunas niř ijj zeg wuři iqebřen zi ssibbet n tuzzeggart niř tuqudeđt ařřas, tzemmar ad t tessewjed am ict n tewhibt s řxađar, maca i yijj n lwaed war iseřeř i arđa. ²⁴ Min idgedgen, min irebzen, min icarrgen, min itwaqessen war t tessqarrabem řar SIDI, war tteggem aya di temmurt nwem. ²⁵ Zeg ufus n mmis n ubarrani war ttqeddamem ca macca n AREBBI zi marra man aya, minzi daysen řyecc nsen uřa d nneqřan daysen, *man aya war itwaqebbiř ca řarwem.*"

²⁶ Issiweř SIDI ak-d Musa, inna

²⁷ "Xmi dd-ixeřeř ufunas niř izmar niř iřayđ, *xenni* ad yiři sadu řeřřu n yemmas sebea n wus-san. Awarni as ad iřřeř i yarđa zeg wass wiss tmenya i tewhibt n tmessi i SIDI. ²⁸ War tteřruři afunas niř yijjen zeg wuři ak-d mmis deg wass d ijj. ²⁹ X minni texsem ad tqeddmem tayarřt n uqadi i SIDI, qeddem *xenni* min kenniw ittarran ad tetwaqebřem. ³⁰ Ad tetwacc deg wass nni simant nnes. War zzayes ttejnim ca ař řřbeř. Necc d SIDI!

³¹ Ad teřđam řumurat inu uca ad zzaysen teggem. Necc d SIDI! ³² War ttesseřim isem inu iqed-dsen, řima necc ad iřiř twaqeddsey di řweřt n ayt n Israyil. Necc d SIDI, wenni kenniw issqed-dsen, ³³ d wenni kenniw dd-issuffyen zi temmurt n Miřra, řima ad iřiř d AREBBI i kenniw. Necc d SIDI!"

Řeeyad n Arebbi

23 ¹ Issiweř SIDI ak-d Musa, inna

² "Siweř ak-d ayt n Israyil uca ini asen 'Řeeyud itwaggen n SIDI, inni x i řa tbarrřem, ad iřin d imuniten iqeddsen. aqa-ten d řeeyud inu itwaggen. ³ Setta n wussan ad txedmem, maca deg **wass wiss sebea ad yiři d ssebt n arrařet**, ijj n umuni iqeddsen. War days txeddmem. Aqa d ssebt i SIDI di marra tizeddiyin nwem.

⁴ Aqa d ina d řeeyad itwaggen n SIDI, imuniten iqeddsen, inni i řa tbarrřem deg wussan nsen itwaggen.

⁵ Deg uyur amezwaru, deg wass wiss arbeřac n yuyur, řar ueecci d tmeddit, aqa-tt d **tayarřt n useedu n SIDI**. ⁶ Deg wass wiss xemmeřac n uyur nnit, ad yiři d **řeid n weyrum břa antun** i SIDI. Sebea n wussan ad teccem ařrum břa antun. ⁷ Ass amezwar ad teggem ijj n umuni iqeddsen. Kenniw war tteggem uřa d ict n řxedmet tetwaxeřř. ⁸ Sebea n wussan *kemmřen* ad tawyem ict n tewhibt n tmessi i SIDI uca deg wass wiss sebea ad din yiři ijj n umuni iqeddsen. War tteggem uřa d ict n řxedmet i ittxeřřa ad igg."

⁹ Issiweř SIDI ak-d Musa, inna

¹⁰ "Siweř ak-d ayt n Israyil, ini asen 'Mařa tiwđem řar temmurt nni d awem i řa wceř uca ad temjarem řřabet nnes, xenni ad tawyem ict n **tqebbiđt zi tamezwarut n řřabet nwem** řar ukeh-han. ¹¹ Uca netta ad issenhezz taqebbiđt *nni* zi ssa řar da zzat i wudem n SIDI mařend ad zzayes tetwaqebřem. Ass awarni ssebt ad tt issenhezz. ¹² Deg wass min di i řa tenhezzem taqebbiđt, ggur kenniw ad tesswejdem *ewawed* ijj n izmar icnan qae n yijj n usegg^was am ict n tyarřt n wecmađ i SIDI. ¹³ Ad tiři tewhibt n řyiřet zi tnayen n teecuray n yijj n 'ifa' n waren azdad ixegđen

s zzect am ict n tewhibt n tmessi s ict n řefwařet ittfuřen i SIDI u tawhibt nnes n useyyeb ad tiři d binu, ijj n arbeę zeg ijj n ‘hin’. ¹⁴ War ttettem ařrum uřa d tidrin yurfen niř d tizizawin ař ass min di dd-tiwyem tawhibt nwem řar AREBBI. Aqa-tt d ict n tewřiyyet i řebda i *marra* řejyuř nwem mani mma i řa tzedřem.

¹⁵ *Awarni as ggur ad řesbem s řmeqřub i yixef nwem zi řřbeř awarni i ssebt, zeg wass min di dd-tiwyem taqebbiřt n tewhibt n wenhezzi. Ittxeřřa ad iřin sebea n wussan n ssebt s arrařet tmun.* ¹⁶ Ař ass awarni i ssebt wiss sebea ad řesbem s řmeqřub xemsin n wussan. Xenni ad tawyem ict n tewhibt n řyiřet n jdid i SIDI. ¹⁷ Ad dd-tawyem tnayen n tecnifin n weřrum zeg imucan mani tzeddyem. Ad iři ggwint zi tnayen n teęcuray n yijj n ‘ifa’ n waren azdad s wentun. Aqa-tent d timenza i SIDI.

¹⁸ Kenniw ad dd-tessqarřbem ak-d weřrum *ęawed* sebea n izmaren cnan n yijj n usegg^was d ijj n umwa, ameřyan n yijj n ufunas, d tnayen n icarriyyen. Ad iřin i řyarřt n wecmař i SIDI ak-d tewhibt nsen n řyiřet d tewhibin nsen n useyyeb, *man aya* d ict n tewhibt n tmessi s ict n řefwařet ittfuřen i SIDI. ¹⁹ Ad tesswejdem *ęawed* ijj n umyan ameřyan d tařarřt n ddenb u tnayen n izmaren n yijj n usegg^was d řyarřt n řehna. ²⁰ Ad ten issenhezz ukehhan zi ssa řar da am ict n tewhibt n wenhezzi zzat i wudem n SIDI ak-d weřrum n tamenzut d tnayen n izmaren. Ad iřin iqeddsen i SIDI, i ukehhan.

²¹ Deg wass nnit ad tbarrřem i yijj n umuni iqeddsen. War tteggem uřa d ict n řxedmet i ittxeřřa ad igg. Aqa-tt d ict n tewřiyyet i řebda mani mma i řa tzedřem i *marra* řejyuř nwem.

²² Xmi i řa temřarem řyiřet n temmurt nwem, war mejjar ař aneggar n řtarř n yeyyar nnek u xmi i řa temřared, war mejjar qaę marra. Ad tejjed cwayt i umezřuř u i ubarrani. Necc d SIDI, AREBBI nwem!”

²³ Issiweř SIDI ak-d Musa, inna

²⁴ “Siweř ak-d ayt n Israyil uca ini asen ‘Deg uyur wiss sebea, deg wass amezwaru n yuyur, ad yiři d ssebt i kenniw, ijj n wass n řidaret ak-d uřuři s řbuq, ijj n umuni iqeddsen. ²⁵ War tteggem uřa d ict n řxedmet i ittxeřřa ad igg. Ad dd-tesqarřbem ict n tewhibt n tmessi i SIDI.”

²⁶ Issiweř SIDI ak-d Musa, inna

²⁷ “Deg wass wiss ęecra n yuyur wiss sebea ad yiři d **ass n řefdiyyet**. Ad tbarrřem s yijj n umuni iqeddsen. Ad tesswařęem ixef nwem uca ad dd-tessqarřbem ict n tewhibt n tmessi i SIDI. ²⁸ War tteggem uřa d ict n řxedmet deg wass nni nnit, minzi aqa-t d ass n řefdiyyet mařend ad xawem itwafdi zzat i wudem n SIDI, AREBBI nwem. ²⁹ Minzi marra řęemar wenni war isswařęen ixef nnes deg wass nni, ad itwaqess zi řgens nnes. ³⁰ Kuř řęemar nni i řa iggen ca n řxedmet deg wass nni nnit, necc ad teřřiř řęemar nni zi řwest n řgens nnes. ³¹ War tteggem uřa d ict n řxedmet. Aqa-tt d ict n tewřiyyet i řebda i *marra* řejyuř nwem mani mma i řa tzedřem. ³² Ad yiři d ijj n ssebt n arrařet tmun i kenniw. Ad tesswařęem ixef nwem. Deg wass wiss teęa n yuyur, di řiřet, řar uęecci d tmeddit, ad teřřam arrařet nwem n ssebt.”

³³ Issiweř SIDI ak-d Musa, inna

³⁴ “Siweř ak-d ayt n Israyil uca ini ‘Deg wass wiss xemmeřac n uyur wiss sebea ad yiři d **Řeid n Ięuccuten** i SIDI. ³⁵ Deg wass amezwaru ad yiři yijj n umuni iqeddsen. War tteggem uřa d ict n řxedmet i ittxeřřa ad igg. ³⁶ Sebea n wussan ad dd-tessqarřbem tiwhibin n tmessi řar SIDI. Deg wass wiss tmenya ad din yiři yijj n umuni iqeddsen uca ad tawyem ict n tewhibt n tmessi i SIDI. Aqa d ijj n umuni ifarzen, war tteggem uřa d ict n řxedmet i ittxeřřa ad igg.

³⁷ Ina d řęeyud itwaggen n SIDI inni zi i řa tbarrřem d imuniten iqeddsen mařend ad tessqarřbem ict n tewhibt n tmessi d ict n řyarřt n wecmař d ict n tewhibt n řyiřet uřa d ict n tewhibt i řyarřt d tewhibin n useyyeb, kuř ass min itwaggen i wass nni, řar SIDI, ³⁸ barra i řarřa nwem

n wussan n ssebt n SIDI d tewhibin nwem d lwuɛud nwem d tewhibin nwem s řxadar, inni *tettnamam* ad tent tewcem i SIDI. ³⁹ Maca deg wass wiss xemmesřac n yuyur wiss sebɛa, xmi i řa tessmunem řyřget n temmurt, *xenni* ad tɛyydem řeid n SIDI sebɛa n wussan. Deg wass amezwaru ad yiři ijj n wass n ssebt uřa deg wass wiss tmenya ad din yiři yijj n wass n ssebt. ⁴⁰ Deg wass amezwaru ad teksim řefrue n tcejjura icewwaren: tiseđwin n tini d tiseđwa n tcejjura s tefray ařřas d tseđwin n tcejjart n tnemřač n tyezratin. Ad tfarřem zzat i wudem n SIDI, AREBBI nwem. ⁴¹ Ad tɛyydem řeid n *Ieuccuten* sebɛa n wussan deg usegg^was i SIDI. Aqa-tt d ict n tewřiyyet i řebda i *marra* řejyuř nwem. Ad t tɛyydem deg uyur wiss sebɛa. ⁴² Ad tzedym sebɛa n wussan deg ieuccuten. Marra inni dd-itwaxeřqen di Israyil ad zedyen di txuzan n ifetwan, ⁴³ řima ad ssnen *marra* řejyuř nwem, belli necc ggiř ad zedyen ayt n Israyil deg ieuccuten, umi necc ten ssuffyeř zi temmurt n Miřra. Necc d SIDI, AREBBI nwem!” ⁴⁴ Ammu i issiweř Musa ak-d ayt n Israyil x řecyud itwaggen n SIDI.

Izerfen i teftiřin n zzect d weyrum n wesscan

24 ¹ Issiweř SIDI ak-d Musa, inna ² “Umur ayt n Israyil mařend ad ac-dd awyen i tfawt zzect iřfan twaddzen tt-idd zi zzitun, řima ad tejjem tiftiřin ařeqqent i řebda. ³ Harun ad tent isettef řebda zzat i wudem n SIDI zi řiřet ař řřbeř zzat n uřeřřaf n Chadet deg Uqidun n Umsagar. Aqa-tt d ict n tewřiyyet i *marra* řejyuř nwem. ⁴ Ittxeřřa as ad isettef řebda tiftiřin i iřan x řqendiř izdigen zzat i wudem n SIDI. ⁵ Ad teksid aren azdad uca ad zzayes tessegg^wed tenɛac n řemsemnat. Ict n temsemment ad tiři zi tnayen n teɛcurin n *yijj n ‘ifa’ n waren azdad*. ⁶ Ad ten tegged di tnayen n isettifen, setta deg ijj n usettif x tzewđa izdigen zzat i wudem n SIDI. ⁷ Ad tegged x *kuř* asettif jjawi iřfan wenni i řa yiři i řidaret ak-d weyrum. Aqa-tt d ict n tewhibt n tmessi i SIDI. ⁸ Deg wass n ssebt *uca ammu řebda* deg wass n ssebt ad isettef aya řebda zzat i wudem n SIDI di řřweɛ n ayt n Israyil. Aqa-t d ijj n řɛahd i řebda. ⁹ Ad iřint řemsemnat i Harun d tarwa nnes inni tent řa ccen deg wemcan amqeddas, minzi aqa-tent d timqeddasin qae zi tewhibin n tmessi n SIDI. Aqa-tt d ict n tewřiyyet i řebda.”

Řeiqab i wenni iceqqfen di Arebbi u i wenni iggin tuɛeffna

¹⁰ Mmis n ict n temyart Tisrayilect teffey řar barra. Netta tuřa-t d mmis n yijj n weryaz d Amiřri izeddyen řar tarwa n ayt n Israyil. Mmis n Tisrayilect d ijj n weryaz Asrayili mmenyen ak-d wayawya di řmargeř n txuzan. ¹¹ Mmis n temyart Tisrayilect iceqqef deg Yisem uca ikk^war. *Xenni* iwyen t řar Musa. Yemmas, qqaren as Cilumiya, yeęis n Dibri, zi teqbič n Dan.

¹² Ggin ad xas řdan mařend ad asen immer ř *min* i řa ggen zeg uqemmum n AREBBI. ¹³ Issiweř SIDI ak-d Musa, inna

¹⁴ “Suffey-dd wenni ineeřen barra i řmargeř n txuzan uca marra inni d as isřin ad ssarsen ifas-sen nsen x uzeęif nnes. *Xenni* ad tt tarejmen tamesmunt marra. ¹⁵ Ad tessiwřed ak-d marra tarwa n Israyil uca ad asen tinid ‘Man mma aryaz wenni i řa ineeřen AREBBI, ad yarbu ddenb nnes. ¹⁶ Wenni iceqqfen deg Yisem n SIDI, ad itwaney nican. Marra tamesmunt ad t tarjem nican. Ad yiři i ubarrani amecnaw i wenni dd-itwaxeřqen di temmurt meřmi i řa iceqqef deg Yisem: ad itwaney.

¹⁷ Mařa ijj n weryaz inya řɛemar n ca n bnadem nneđni, *xenni* ad itwaney nican. ¹⁸ *maca* wenni inyin řɛemar n ict n řebhimet, ad t yarr: řɛemar s řɛemar.

¹⁹ Mařa ijj n weryaz issyizem amqarreb nnes, *xenni* ad zzayes ggen am mammec igga netta:

²⁰ tarezzit s tarezzit, tiřř s tiřř, tiymest s teymest. Anect issyizem netta ijj n bnadem, *ammu* d as i řa ggen ɛawed.

²¹ Wenni inyin ict n řebħimet, ad tt yarr u wenni inyin ijj n bnadem, ad itwaney *simant nnes*.

²² Ad řarwem yiři d ijj n uzerf i ubarrani amecnaw i wenni dd-ixeřqen di temmurt, minzi necc d SIDI, AREBBI nwem! ”

²³ Inna Musa i ayt n Israyil ad ssuffyen wenni tuřa ineeřen barra i řmargeħ n txuzan ħima ad t arejmen. Uca ayt n Israyil ggın am mammec yumur SIDI i Musa.

Asegg^was n ssebt d usegg^was n usřiwřew

25¹ Issiweř SIDI ak-d Musa řar wedrar n Sina, inna

² “Siweř ak-d ayt n Israyil uca ini asen ‘Xmi i řa tawďem řar temmurt nni i d awem řa wceř, xenni ad tareyyeħ temmurt, ijj n wareyyeħ n ssebt i SIDI. ³ Setta n isegg^wusa ad tzarřed iyyar nnek uca setta n isegg^wusa ad tezbared tazayart nnek uca ad tessmuned řyiřet nnes, ⁴ maca deg usegg^was wiss sebea ad tiři ict n arrařet n ssebt i temmurt, ijj n ssebt i SIDI. War tzarřed ca iyyar nnek u war tzebbared ca taħwict n tzayart nnek. ⁵ Min dd-iřemmyen amenni waha, war t mejjarem u aďiř war t zebbarem ca zeg uzeřif n tefray war itwiħidin. Ad yiři d ijj n usegg^was n ssebt i temmurt. ⁶ řřabet n arrařet n ssebt n temmurt nnek ad awem tiři d macca, i cek, i yismey nnek, i tayya nnek, i ucewwař nnek uřa i umezduř n zzyada nnek, *marra* inni akidek izeddyen am ibarraniyyen. ⁷ řřabet nnes ad tiři *ėawed* d macca i řebħayem u i řmař nni iřan di temmurt nnek.

⁸ Ad řesbem kenniw *ėawed* sebea n ssimanat n isegg^wusa, sebea wwet itt di sebea n isegg^wusa, maħend ad awďen wussan n sebea n simanat n isegg^wusa *munen* řar tesėa u-rebein n isegg^wusa.

⁹ Xenni deg uyur wiss sebea, deg wass wiss *ėecra* n yuyur, ad třuďed di řbuq s wesruddeħ řar marra iyezdisen. Deg wass n řefdiyyet ad tejjed řbuq ad as sřen di marra tammurt nwem. ¹⁰ Ad tessqeddsem asegg^was wiss xemsin uca ad tbarrħem s třelli i marra imezday di *marra* tammurt. Ad yiři d ijj n usegg^was n usřiwřew i kenniw uca ad dd-ıeqeb kuř aryaz řar rař nnes. ¹¹ Asegg^was wiss xemsin ad awem yiři d ijj n usegg^was n usřiwřew. War tzarředem u war tmejjarer min i řa iřemmyen amenni waha u war tzebbarem ca zeg uzeřif n tefray war itwiħidin. ¹² minzi aqa d asegg^was n usřiwřew! Aqa tzezmarem ad teccem řyiřet n yeyyar.

¹³ Deg usegg^was n usřiwřew ad dd-ıeqeb kuř ijjen řar wagra nnes. ¹⁴ Meřmi cek i řa tezzened ca i umqarreb nnek niř mařa tesyid ca zeg ufus n yijj n umqarreb nnek, *xenni* war ittxeřři uřa d ijjen ad iřebben wenedni. ¹⁵ *ėlaħsab* řqedd n isegg^wusa zeg wami iřa usegg^was n usřiwřew, ad tesyed zeg umqarreb nnek u *ėlaħsab* řqedd n isegg^wusa n řřabet ggur ad kik yegg tamenziwt.

¹⁶ Ma aqa dinni *ėad ařas* n isegg^wusa řar zzat, xenni ad tarnid di ttaman n tmesyiwt nnes u mařa aqa dinni *ėad drus* n isegg^wusa řar zzat, uca xenni ad tessneqřem di ttaman n tmesyiwt nnes minzi netta iwc ac *ttaman* n tmenziwt *ėlaħsab* řqedd n isegg^wusa n řřabet. ¹⁷ War ittyebbin ħed amqarreb nnes, maca ggwed AREBBI nnek, minzi aqa necc d SIDI, AREBBI nwem!

¹⁸ Ĥďam tiweřřa inu, tetřfem di lřarayıď inu uca ggem zzaysent, ad tzedyem *xenni* di temmurt di řaman. ¹⁹ tammurt ad tewc řyiřet nnes u kenniw ad zzayes teccem ař i řa tejjiwnem uca ad din tzedyem di řaman. ²⁰ Uca mařa tennim ‘Min i řa necc deg usegg^was wiss sebea? Aqa da war nzarred u war nessmuni řřabet nney!’, ²¹ *xenni* necc ad awem-dd ssekkey lřaraka inu ħima tammurt ad tewc ryiřet i třata n isegg^wusa. ²² Deg usegg^was wiss tmenya ad tzarredem *ėawed*. Uca ad teccem zi řřabet taqdimt ař asegg^was wiss tesėa. Ař i řa tiři řřabet nnes d jdid, ad teccem *ėad* zi řřabet taqdimt.

²³ tammurt war tetti menzi i řebda, minzi aqa tammurt aqa-tt inu uca kenniw *xenni* d ibarraniyyen d imezday n zzyada i teğam. ²⁴ X uya ittxeşša kenniw ad tewcem ttesriħ di marra tammurt i řefdiyyet n temmurt. ²⁵ Mařa umac izřed uca izzenz ca zeg wagra nnes, ad dd-yas umefdi, řağ nnes yudsen, maħend ad ifdi min izzenz umas. ²⁶ Mařa aryaz war řars wenni t i řa ifdin, *maca* afus nnes izemmar ad yaf min icfan i řefdiyyet nnes, ²⁷ *xenni* ad iħseb isegg^wusa zeg wami tetwammenz *temmurt* uca ad ixegę min iqqimen i weryaz umi tt izzenz uca ad tt-idd yarr řar wagra nnes. ²⁸ Mařa afus nnes war yufi řqedd ħima ad as-dd yarr min tuřa izzenz, *xenni* min tuřa izzenz ad iqqim deg ufus n wenni t isřin ař asegg^was n usřiwřew. *Maca* deg usegg^was n usřiwřew man aya ad itwafekk uca ad t-idd yarr řar wagra nnes.

²⁹ Mařa ca n yijjen izzenz taddart nnes deg ict n tendint yennden s řehyuđ, *xenni* izemmar ad tiři řefdiyyet nnes ař d iedu ijj n usegg^was zeg wami tetti wagg tmenziwt nnes. *Marra* ussan nni izemmar ad tiři řefdiyyet. ³⁰ *Maca* mařa war tetwafdi di řmijař n yijj n usegg^was, *xenni* taddart di tendint nni, d *innđen* s *weybar* niř břa ařbar, ad tt tiři řebda i wenni tt isřin, i *marra* řejyuř nnes. War tetwafekk deg usegg^was n usřiwřew. ³¹ *Maca* tudrin nni n ředcur i umi war dd-inniđ řħiđ, ad twaħesbent amecnaw ijj n yeyyar n temmurt. Aqa zemmarent ad twafdint uca ad twafek-kent deg usegg^was n usřiwřew. ³² X tneddam n Ilawiyyen d tudrin di tneddam n wagra nsen, aqa Ilawiyyen řarsen řħeqq i řebda ħima ad tent fdin. ³³ U mařa ca n yijjen isřa ca zeg Ilawiyyen, *xenni* min immenzen zi taddart d tendint ad itwafekk deg usegg^was n usřiwřew, minzi tudrin n tneddam n Ilawiyyen aqa-tent d agra nsen di řwest n ayt n Israyil. ³⁴ Iyyar nni iqqnen řar tneddam, war ittmenzi, minzi aqa-t d agra nsen i řebda.

³⁵ Mařa umac izřed uca ifassen nnes bđan ad arjijen din řark, *xenni* ittxeşša ad t-idd tsennded maħend ad ibedd, ead umi netta d ijj n ubarrani niř d ijj n umezduř n zzyada, maħend ad iqqim ad iddar řark. ³⁶ War zzayes tkessid arriba uřa d arbeħ, *maca* ad tegg^wded zi AREBBI nnek, ħima umac i din řark iqqim iddar. ³⁷ War d as tticc *tmenyat* n nnuqart s arriba u war d as tticc *macca* s arbeħ. ³⁸ Aqa necc d SIDI, AREBBI nwem wenni kenniw dd-issuffęen zi temmurt n Miřra ħima ad awem wceř tammurt n Kenean u ħima ad iřiř d AREBBI i kenniw.

³⁹ Mařa umac izřed am kik iğa uca immenz ac i cek, war t tetti arid ad ixdem amecnaw ismeř. ⁴⁰ Ad kik izdeř amecnaw acewwař, amecnaw ijj n umezduř n zzyada, uca ad ac ixdem ař asegg^was n usřiwřew. ⁴¹ *Xenni* ad xak iffeř netta, netta *simant* nnes ak-d tarwa nnes uca ad idweř řar řağ nnes u ad idweř řar wagra n řejdud nnes. ⁴² Minzi aqa-ten d isemřan inu inni ssuffęeř necc zi temmurt n Miřra. War ttmenzin am mammec ittmenza ijj n ismeř. ⁴³ War xas ttęeğed s řeqsaħet, *maca* ad tegg^wded AREBBI nnek. ⁴⁴ X ismeř nnek niř x tayya nnek inni řark i řa yiřin, ad iřin zi řegnus i d ak-dd innđen. Zzaysen ad tesřed isemřan d teyyawin. ⁴⁵ Tzemmarem ad ten tesřem zi tarwa n imezday n zzyada inni izeddęen jarawem am ibarraniyyen u zi twacunin nsen inni akidwem iğan, inni dd-itwaxeřqen řarwem di temmurt nwem. Nitni ad dewřen d agra nwem. ⁴⁶ Uca ad ten tejjed d řwart i tarwa nwem awarni awem. Tzemmarem ad ten tarrem ad awem xedmen řebda, *maca* x aytmatwem, ayt n Israyil, war ttşelltem kuř ijj x wenneđni s řeqsaħet.

⁴⁷ Mařa afus n yijj n ubarrani niř n yijj n umezduř n zzyada i izeddęen jarawem yiweđ, uca umac i řars izeddęen idweř izřed, ad izzenz ixef nnes i ubarrani wenni izeddęen řark niř i yijjen zi jjadira n twacunt n ubarrani nni, ⁴⁸ *xenni* izemmar, awarni ma izzenz ixef nnes, ad itwafdi. Ijjen zeg aytmas ad t ifdi. ⁴⁹ Niř ezizis niř mmis n emmis ad t ifdi niř ijjen zi rağ nnes yudsen, zi tawja nnes, ad t ifdi niř mařa afus nnes issmun min icfan, *xenni* izemmar ad ifdi ixef nnes. ⁵⁰ Ad igg řħsab ak-d wenni t isřin zeg usegg^was min di izzenz ixef nnes řars ař asegg^was n usřiwřew u ttaman n tmenziwt s nnuqart ad yiři eħařsab řqedd n isegg^wusa, *inni* i řa *itwaħesben* am wus-

ILAWIYYEN

san n yijj n ucewwař *ixeddm*en akides. ⁵¹ Mařa aqa din ead ařas n isegg^wusa řar zzat, ad ixeges i řefdiyyet nnes anect n ttaman s *tmenyat* n nnuqart i zi itwasey. ⁵² Mařa ead drus i iqqimen n isegg^wusa ař asegg^was n usřiwřew, *xenni* ad igg i yixef nnes ijj n řehsab uca ad ixeges i řefdiyyet nnes elahsab isegg^wusa nnes. ⁵³ Am yijj n ucewwař ad řars iqqim zeg usegg^was ař asegg^was. War xas ttšelltem s řeqsařet zzat i tiřawin nnek. ⁵⁴ Mařa war itwafdi s marra aya, *xenni* ad ifekk deg usegg^was n usřiwřew, netta d tarwa nnes akides.

⁵⁵ Minzi ayt n Israyil aqa-ten d isemyan inu inni ssuffyey zi temmurt n Miřra. Aqa necc d SIDI, AREBBI nwem.”

Lbaraka n nneřret

26¹ “War tteggem i yixef nwem řexyařat ineqcen, war tent tessbeddim s wenqac n ukeccuđ uřa n imayđuten nsen *iqeddsen* uca war ssrusam řexyařat ineqcen di temmurt nwem řima ad asent tađarem, minzi necc d SIDI, AREBBI nwem!

² Ad teřdam ussan n ssebt inu uca ad awem iqarr ijj n uweqqar yuřyen n zzawect iqeddsen inu, aqa necc d SIDI!

³ Mařa ad tuyurem di tweřsa inu uca ad tetřfem di řumurat inu uca ad zzaysent teggem, ⁴ *xenni* necc ad awem wcey anřar di řweqt uca tammurt ad dd-tawi řřabet nnes uca ticejjura n yeyyar ad wcent řyiřet nsent. ⁵ Asarwet ad yiři ař ařqad n uđiř uca ařqad n uđiř ad yiři ař řweqt n uzarree uca ad teccem ař i řa tejjinwem uca ad tzedym di řaman di temmurt nwem. ⁶ Necc ad wcey řehna di temmurt. Ad tetřsem uca war ittiři wi *kenniw* i řa issigg^wden. Necc ad mřiym imuddaren ieffanen zi temmurt uca ssif war dd-iřekk^{wi} x temmurt nwem. ⁷ Kenniw ggur ad teđfarem ředyan nwem uca nitni ad wđan s ssif nwem zzat i tiřawin nwem. ⁸ Xemsa n yerya-zen zzaywem ad đfaren mya uca mya zzaywem ad đfaren ijj n ubarru *ameqqran* uca ředyan nwem ad wđan s řeqđee n ssif zzat i tiřawin nwem. ⁹ Minzi necc ad dd-dewřey řarwem uca ad awem-dd jjeř řyiřet uca ad kenniw arniř uca ad ssmetney řeahd inu akidwem. ¹⁰ Ad tec-cem ead zi zzad nni txeznem uca *xenni* ad tekksem deřya zzad aqdim *mařend ad tejjem amcan* i jdid. ¹¹ Necc ad ggeř Tazeddiyt inu di řwest nwem uca řeemar inu war zzaywem itteiffi ca. ¹² Ad uyureř jarawem, necc ad iřiř d AREBBI nwem uca kenniw ad ayi tiřim d řgens inu. ¹³ Necc d SIDI, AREBBI nwem, wenni kenniw dd-issuffyen zi temmurt n Miřra řima war ttiřim ead d isemyan nsen. Necc arziř imqeřaden n uzayřu nwem uca nedhey kenniw s wudem yuři.

¹⁴ Maca mařa war d ayi teřim niř war tteggim marra min zi kenniw umureř, ¹⁵ uca mařa tessehqarem tiweřsa inu uca řeemar nwem ad ieff zi lfarayid inu, ař i řa tawđem war tetteggem marra řumurat inu ař i řa tarzem řeahd inu, ¹⁶ *xenni* necc ad awem ggeř aya: ad xawem-dd ssehwiř arjef d bu-deřis d tmesi n arwař nni i řa itehřan tiřawin uca ad itwaeddeb řeemar. Ad tzaršem zzariřet nwem bařeř, *minzi* ředyan nwem ggur ad tt ccen. ¹⁷ Ad ggeř udem inu đidd nwem uca ad texřarem zzat i wudem n ředyan nwem uca inni kenniw icarrhen ad xawem řellten uca kenniw ad tarewřem břa mma idfar i kenniw-dd řed. ¹⁸ U mařa awarni manaya ead war řari teřim, necc ad řars arniř ead *ktar* mařend ad kenniw textexey sebea n twařawin x ddnuw nwem. ¹⁹ Necc ad arzey aeffar n jjeřd nwem uca ad arrey ajenna nwem am wuzzař d temmurt nwem am nnřař. ²⁰ Ad tewcem jjeřd nwem bařeř uca tammurt nwem war tetticc řřabet u ticejjura n temmurt war tticcent řyiřet.

²¹ Mařa temearran kidi uca war d ayi teřim, *xenni* necc ad xawem-dd ssehwiř ead sebea n jřarayeř anect n ddnuw nwem. ²² Ad řarwem-dd ssekkey řewřuc mařend ad awem xedfen tarwa nwem uca ad hellken řebhayem nwem uca ad ssneqřen eadad nwem u ibriden nwem ad dewřen d ddmani.

²³ Maṛa kenniw war tejjim ixef nwem ad ɣari-dd temmarenyem, maca maṛa *ɛad teqqimem* tettemɛarram kidi, ²⁴ *xenni* uṛa d necc ad kidwem mmɛarriɣ uca ad xawem-dd ssehwiɣ *ɛad* sebɛa n jrayeḥ x ddnub nwem. ²⁵ Ad xawem ssekkey ij n ssif nni i ɣa issekkaren antaqem n řeahd inu aṛ i ɣa tetwassmunem di tneddam nwem. *Xenni* necc ad ssekkey ttaɛun di řwest nwem uca kenniw ad tetwasellmem deg ufus n řɛdu nwem. ²⁶ Xmi i ɣa yarzey řɛweɛ n weyrum nwem, *xenni* ɛcra n temɣarin ad ssengg^went di tefqunt d ict, uca awarni mma ad weznent ayrum ad t i-dd arrent uca kenniw ad t teccem, maca war tettiwinem. ²⁷ Maṛa *ɛad* awarni man aya war ɣari-dd tettesřim, maca *ɛad teqqimem* tettemɛarram akidi, ²⁸ *xenni* necc ɛawed ad kidwem mmɛarriɣ s tefqeḥt uca ad kenniw textexey, wah necc, *ad kenniw arebbiy* ɛad sebɛa n imuren x ddnub nwem. ²⁹ Ad teccem kenniw aysum n iḥenjiren nwen uṛa d aysum n tḥenjirin nwem ad t teccem. ³⁰ Ad aredḡey řegudi *mani tɛebbdem* uca ad ndarey ipilaren nwem n tfuct uca ad arrey řxecbat nwem x řxecbat n imeyḍa *n lařnam* nwem uca řɛmar inu ad kenniw ieiff. ³¹ Ad arrey tineddam nwem d řxirbat uca ad ssesqarey tizawiyyin iqeddsen nwem uca war ttcemmiy *ɛad* řefwaḥet ittfulḥen. ³² Necc, wah necc, ad aredḡey tammurt uca řɛdyan nni days izeddyen ad dewřen ssusumen. ³³ Ad kenniw ssuzzarey jar řegnus uca ad ksey ssif awarni awem uca tammurt ad tedweř tessusem uca tineddam nwem ad iřint d ict n řxarbet. ³⁴ *Xenni* tammurt ad xas arḍan wussan n ssebt nnes, marra ussan n waredeḡ. Kenniw ad tiřim di temmurt n řɛdyan nwem, xmi i ɣa tarsi temmurt u ad tegg tcuni x wussan n ssebt nnes. ³⁵ Maṛa ussan n waredeḡ, ad ɣars yiři wareyyeḥ, minzi tammurt war tareyyiḥ ca deg wussan n ssebt nwem řami tuɣa dinni tzeddyem. ³⁶ Inni zzaywem i ɣa iqqimen ddaren, ad ggey deg wuṛawen nsen tigg^wudi di temmura n řɛdyan nsen, aṛ řḥess n ict n tfarect i yiwi uřemmiḍ ad xasen yazzeř u ad ten yarr ad arewřen am mam-mec yarekk^weř bnadem zi ssif, uca nitni ggur ad wḍan, waxxa war xasen ittizzeř ḥed. ³⁷ Ad nqarḍen ijen deg wenneḍni am xmi zrin *řeqdec* n yij n ssif, waxxa war xasen ittizzeř ḥed, u war zemmaren ad zebyen zzat i tiṭṭawin n řɛdyan nwem. ³⁸ Kenniw ad tetwahellkem jar řegnus uca tammurt n řɛdyan nwem ad kenniw třarḍ. ³⁹ Inni zzaywem iqqimen ddaren *ɛad*, ad twahellken di temmura n řɛdyan nwem di ssibbet n řmuɛřiyet nsen uṛa di ssibbet n řmuɛřiyet n řejdud nwem ad mmten akidsen. ⁴⁰ Maca maṛa neemen s řmuɛřiyet nsen uṛa d řmuɛřiyet n řejdud nsen ak-d řeydar nsen i zi ɣdaren xafi uca *ad neemen* ɛawed belli mmɛarran akidi, ⁴¹ uca uṛa d necc *wah* ad kisen mmɛarriɣ ɛawed, aqa iwyey ten di temmurt n řɛdyan nsen, maca maṛa uř nsen war ixetnen ad yaḍar uca ad qebřen řexřař i řmuɛřiyet nsen, ⁴² *xenni* necc ad idarey di řeahd inu ak-d Yaɛqub uca ɛawed di řeahd inu ak-d Iřaḥ uca ad idarey di řeahd inu ak-d Ibrahim uca ad idarey di temmurt. ⁴³ Tammurt ad teqqim texwa zzaysen uca ad xas arḍan wussan n ssebt nnes umi teqqim d ict n řxarbet di ssibbet nsen uca nitni *ad řemden* ad qebřen řɛiqab n řmuɛřiyet nsen minzi ndaren lfarayid inu uca řɛmar nsen tuɣa ieiff zi tweřša inu. ⁴⁴ Sennej i uya aqa d wa: maṛa aqa-ten di temmurt n řɛdyan nsen, necc war ten neṭṭarey ca u war ten tteiffiy, war ten tteḥḥiy u war meḥḥiy řeahd inu akidsen minzi necc d SIDI, AREBBI nsen! ⁴⁵ Maca di tṭweɛ nsen ad ɛeqreɣ di řeahd inu ak-d řejdud nni ssnedhey zi temmurt n Miřra zzat i tiṭṭawin n řegnus maḥend ad iřiy d AREBBI i nitni, necc d SIDI!" ⁴⁶ Tina d tiweřša d lfarayid d izerfan nni igga SIDI jaras d jar ayt n Israyil deg wedrar n Sina s ufus n Musa.

Lwuɛud d ufekki zzaysen

27 ¹ Issiweř SIDI ak-d Musa, inna
² "Siweř ak-d ayt n Israyil uca ini asen, aqa maṛa ḥed ix s ad ikemmeř ij n lwaed i AREBBI

elaḥsab řqimet i tqeddared cek zi jjihet n řeemur, xenni ad tiři řqimet nni i SIDI. ³ Aqa x uqeddar n yijj n weryaz zi eicrin ař settin n isegg^wusa, xenni ad tiři řqimet i tqeddared xemsin n uciql n nnuqart elaḥsab aciql n zzawect iqeddsen. ⁴ Mařa d ict n temyart, xenni ad tiři řqimet i tqeddared třatin n uciql.

⁵ Uca mařa d ijj ubřiy zi xemsa ař eicrin n isegg^wusa, xenni ad tiři řqimet i tqeddared i yijj n weryaz eicrin n uciql u i ict n temyart eecra n uciql.

⁶ Mařa d ijj n uḥenjir zeg yijj n uyur ař xemsa n isegg^wusa, xenni ad tiři řqimet i tqeddared i yijj n weryaz xemsa n uciql n nnuqart u i ict n temyart třata n uciql n nnuqart.

⁷ Mařa d ijj n mmis n bnadem zi settin isegg^wusa niy sennej uca netta d aryaz, xenni ad tiři řqimet i tqeddared xemmesřac n uciql u i ict n temyart eecra n uciql.

⁸ Mařa tuya izřeđ ařas ař mani war izemmar ad iwc řqimet, xenni ad ibedd zzat i wudem n ukehhan, ḥima akehhan izemmar ad as igg ttaman. Ad t iqeddar elaḥsab min izemmar ad issmun ufus n wenni iwcin awař, ammu t i ya iqeddar ukehhan.

⁹ Mařa d řebhayem i zi i ya ssqarrben tawhibt i SIDI, xenni marra min zzaysen i ya iwc netta i SIDI, ad yiři iqeddes. ¹⁰ War ittbeddiř u war ixegef, amuddar icnan x wenni iqebḥen niy amuddar iqebḥen x wenni icnan. Mařa ibeddeř ead ict n řebhimet s ict n řebhimet nneđni, xenni ta d tenni i x tt ibeddeř ad iřint qeddsent.

¹¹ Mařa teđa d ict n řebhimet texmej i zi war izemmar ad qeddmn tawhibt i SIDI, xenni ad yarr řebhimet nni ad tbedd zzat i wudem n ikehhanen. ¹² Akehhan ad iqeddar řqimet nnes jar min icnan d min war iḥřin uca am mammec i tt i ya tqeddared cek, am ukehhan, ammu i ya tiři.

¹³ Mařa ixš ead ad tt ifdi, ad xas yarni ict n tesyart n texmusect n řqimet itwaggen.

¹⁴ Mařa ca n yijjen aqa issqeddes taddart nnes maḥend ad tiři tqeddes i SIDI, xenni ad iqeddar ukehhan řqimet nnes jar min icnan d min iqebḥen. Am mammec iqeddar ukehhan řqimet nnes, ammu i ya tiři. ¹⁵ Mařa wenni tt issqeddsen, ixš ad ifdi taddart nnes, xenni netta ad xas yarni ict n tesyart n texmusect n řqimet itwaggen s nnuqart uca ad tiři nnes eawed.

¹⁶ Mařa ca n yijjen issqeddes i SIDI ca n tesyart n yeyyar wenni yars, xenni ad tqeddared řqimet nnes elaḥsab zzariet nnes. Ijj n ‘uḥumiř’ n zzariet n temzin ad as ggen xemsin n uciql. ¹⁷ Mařa tuya issqeddes iyyar nnes zeg usegg^was n usřiwřew, xenni ad tedweř řqimet n yeyyar tbedd elaḥsab řqimet i tqeddared. ¹⁸ Mařa tuya issqeddes iyyar nnes awarni i usegg^was n usřiwřew, xenni akehhan ad as iḥseb řqimet di nnuqart n isegg^wusa iqqimen ař asegg^was n usřiwřew. Ad tiři qell x řqimet tmun i tqeddared cek. ¹⁹ Mařa wenni issqeddsen iyyar, ixš ad t ifdi nican, xenni ad yarni ict n tesyart n texmusect di nnuqart x řqimet i tqeddared cek uca xenni ad as yiři eawed.

²⁰ Mařa war ixš ad ifdi iyyar nni niy mařa izzenz iyyar i yijj n weryaz nneđni, xenni war izemmar ad itwafdi ead. ²¹ Awarni řami dd-iffey deg usegg^was n usřiwřew, ad yiři iyyar iqeddes i SIDI amecnaw ijj n yeyyar itwaḥarmen qaē. Ad yiři d agra n ukehhan.

²² Mařa issqeddes i SIDI ijj n yeyyar wenni isya, maca war iḡi d tasyart n yijj n yeyyar n wagra nnes, ²³ xenni akehhan ad as iḥseb ttaman n řqimet i tqeddared cek ař asegg^was n usřiwřew uca netta ad ixeges řqimet i tqeddared deg wass d ijj. Aqa-tt d ict n tmesřact tqeddes i SIDI. ²⁴ Deg usegg^was n usřiwřew ad iffey eawed i netta i zi t tuya isya, i wenni tuya teđa temmurt d agra.

²⁵ Aqeddar ad yiři elaḥsab aciql n zzawect iqeddsen. Ad yiři uciql eicrin n ‘jira’.

²⁶ Maca amenzu, wenni dd-ittasen i SIDI zi řebhayem am umenzu, war t issqeddes ca uřa d iijen, niy zeg ifunasen d tfunasin, niy zeg wuḡi, aqa-t i SIDI. ²⁷ Maca mařa tuya-t zi řebhimet ixemjen, izemmar ad tt ifdi elaḥsab řqimet i tqeddared cek uca ad xas yarni ict n tesyart n texmusect.

Maŕa war tetwafedda, *xenni* ad temmenz elah̄sab řqedd i teggid cek.

²⁸ Maca uŕa d ict n řh̄ajet nni itwaḥarrmen qaε, tenni iḥarrem ca n weryaz i SIDI zi marra min ȳars iġan n iwdan d řebhayem d iyyaren, war izemmar ad immenz niȳ ad itwafdi. Marra min iġan itwaḥarrmen qaε, ad yiŕi d amqeddas qaε i SIDI. ²⁹ Marra min itwaḥarrmen qaε, min itwaḥarrmen zeg iwdan, war izemmar ad itwafdi, ittxeřřa ad itwaney nican.

³⁰ Marra řeεcur n temmurt, zi zzariεet n temmurt u zi řȳiġet n tcejjura, ad iŕin i SIDI. Aqa tqeddes i teġa i SIDI. ³¹ Maŕa ca n yijjen ixs ad ifdi ca zi řeεcur nnes, *xenni* ad xas yarni ict n tesȳart n texmusect. ³² X marra řeεcur zeg ifunasen d tfunasin d wuġi, zi marra min ikkin sadu uzeġaḍ *n uniči*, ad tiŕi d ict n řeεcart tqeddes i SIDI. ³³ War ggur ad yarzu mammec tecna niȳ war teḥŕi *i iġa*, uŕa war t ittbeddiŕ ca, maca εad xmi t i ȳa ibeddeŕ, *xenni amuddar* i zi t i ȳa ibeddeŕ, ad yiŕi iqeddes. War itwafeddi.”

³⁴ Aqa tina d tiweřřa inni yumur SIDI i Musa u i ayt n Israyil deg wedrar n Sina.

DI ŘEXŘA

Řeadađ n řeskar n Israyil

1 ¹ Issiweř SIDI ak-d Musa di řexřa n Sina, deg Uqıđun n Umsagar, deg wass amezwaru n uyur wiss tnayen, deg usegg^was wiss tnayen awarni řami ffyen zi temmurt n Miřra uca inna ² “Hřeb řqedd n marra tamesmunt n ayt n Israyil, elahřab tiwacunin nsen u elahřab taddart n ibabaten nsen, uca hřeb *xenni* ismawen n marra iryazen azeğif azeğif. ³ Ittxeřřa cek d Harun ad tħesbem kuř ijz zi eicrin n isegg^wusa sennej, marra *inni iğan* di Israyil *inni* i řa iffyen ak-d řeskar uca *ad ten tsettfeđ* elahřab *tarbiein* n řeskar nsen. ⁴ Ad awem iwc afus ijz zi kuř taqbič, kuř aryaz i iğan d azeğif n taddart n babas. ⁵ Aqa d ina d ismawen n yeryazen nni d awem i řa iwcen afus: i Rubin, Iliřur mmis n Cadayur.

⁶ I Cimean, Salumiyil, mmis n řuriycadday.

⁷ I Yahuda, Nařcun, mmis n řamminadab.

⁸ I Issakar, Natanayil, mmis n řuřar.

⁹ I Zabulun, Iliyab, mmis n řilun.

¹⁰ I ayt n Yusuf: i Ifrayim, Alicamae, mmis n Amihud uca i Manassi, Jamaliyil, mmis n Fadahřur.

¹¹ I Binyamin, Abidan mmis n Jiđeuni.

¹² I Dan, Axieazar, mmis n řamicadday.

¹³ I Acir, Fajeiyil, mmis n řukran.

¹⁴ I Jad, Iliyasaf, mmis n Daeyuil.

¹⁵ I Naftali, Axirae, mmis n řinan.”

¹⁶ Ina tuřa d inni itwařayan zi tmesmunt *am* imeqqranen x tqebbař n ibabaten nsen. Aqa-ten d izeğifen x řuřuf n Israyil.

¹⁷ Ksin Musa d Harun iryazen nni tuřa itwarecmen s ismawen nsen ¹⁸ uca ssmunen tamesmunt marra deg wass amezwaru n uyur wiss tnayen uca nitni xebbaren axřaq nsen elahřab tiwacunin nsen u elahřab taddart n ibabaten nsen, am twazemmen ismawen n yenni řar iğa eicrin n isegg^wusa sennej, azeğif azeğif.

¹⁹ Am mammec d as yumur SIDI i Musa, aqa iħseb iten di řexřa n Sina.

²⁰ **Ayt n Rubin**, amenzu n Israyil, *twasettfen* zi *jjihet* n wexřaq nsen elahřab tiwacunin nsen u elahřab taddart n ibabaten nsen, am twaħesben ismawen *nsen* azeğif azeğif n marra iryazen zi eicrin isegg^wusa sennej inni iffyen ak-d řeskar. ²¹ Inni tuřa itwaħesben i teqbič n Rubin aqa-ten di setta u-rebein-ařaf u-xemsa mya.

²² **Ayt n Cimeun** *twasettfen* zi *jjihet* n wexřaq nsen elahřab tiwacunin nsen u elahřab taddart n ibabaten nsen, am twaħesben ismawen *nsen* azeğif azeğif n marra iryazen zi eicrin isegg^wusa sennej inni iffyen ak-d řeskar. ²³ Inni tuřa itwaħesben i teqbič n Cimeun aqa-ten di tesea u-xemsin-ařaf u-teřt-mya.

²⁴ **Ayt n Jad** *twasettfen* zi *jjihet* n wexřaq nsen elahřab tiwacunin nsen u elahřab taddart n ibabaten nsen, am twaħesben ismawen n marra iryazen zi eicrin isegg^wusa sennej inni iffyen ak-d řeskar. ²⁵ Inni tuřa itwaħesben i teqbič n Jad aqa-ten di xemsa u-rebein-ařaf u-setta-myat u-xemsin.

²⁶ **Ayt n Yahuda** *twasettfen* zi *jjihet* n wexřaq nsen elahřab tiwacunin nsen u elahřab taddart n ibabaten nsen, am twaħesben ismawen n marra iryazen zi eicrin isegg^wusa sennej inni iffyen ak-d řeskar. ²⁷ Inni tuřa itwaħesben i teqbič n Yahuda aqa-ten di arebea u-sebein-ařaf u-setta-mya.

²⁸ **Ayt n Isakkar** *twasettfen zi jjihet n wexřaq nsen elahřab tiwacunin nsen u elahřab taddart n ibabaten nsen, am twařesben ismawen n marra iryazen zi eicrin iseggwusa sennej inni iffyen ak-d řeskar.* ²⁹ Inni tuřa itwařesben i teqbiř n Issakar aqa-ten di arebea u-xemsin-ařaf u-arebea-mya.

³⁰ **Ayt n Zabulun** *twasettfen zi jjihet n wexřaq nsen elahřab tiwacunin nsen u elahřab taddart n ibabaten nsen, am twařesben ismawen n marra iryazen zi eicrin iseggwusa sennej inni iffyen ak-d řeskar.* ³¹ Inni tuřa itwařesben i teqbiř n Zabulun aqa-ten di sebea u-xemsin-ařaf u-arebea-mya.

³² **Ayt n Yusuf** *twasettfen zi jjihet n wexřaq nsen elahřab tiwacunin nsen u elahřab taddart n ibabaten nsen, am twařesben ismawen n marra iryazen zi eicrin iseggwusa sennej inni iffyen ak-d řeskar.* ³³ Inni tuřa itwařesben i teqbiř n Ifrayim aqa-ten di arebein-ařaf u-xemsa-mya.

³⁴ **Ayt n Manassi** *twasettfen zi jjihet n wexřaq nsen elahřab tiwacunin nsen u elahřab taddart n ibabaten nsen, am twařesben ismawen n marra iryazen zi eicrin iseggwusa sennej inni iffyen ak-d řeskar.* ³⁵ Inni tuřa itwařesben i teqbiř n Manassi aqa-ten di tnayen u-třatin-ařaf u-mitayen.

³⁶ **Ayt n Binyamin** *twasettfen zi jjihet n wexřaq nsen elahřab tiwacunin nsen u elahřab taddart n ibabaten nsen, am twařesben ismawen n marra iryazen zi eicrin iseggwusa sennej inni iffyen ak-d řeskar.* ³⁷ Inni tuřa itwařesben i teqbiř n Binyamin aqa-ten di xemsa u-třatin-ařaf u-arebea-mya.

³⁸ **Ayt n Dan** *twasettfen zi jjihet n wexřaq nsen elahřab tiwacunin nsen u elahřab taddart n ibabaten nsen, am twařesben ismawen n marra iryazen zi eicrin iseggwusa sennej inni iffyen ak-d řeskar.* ³⁹ Inni tuřa itwařesben i teqbiř n Dan aqa-ten di tnayen u-settin-ařaf u-sebea-mya.

⁴⁰ **Ayt n Acir** *twasettfen zi jjihet n wexřaq nsen elahřab tiwacunin nsen u elahřab taddart n ibabaten nsen, am twařesben ismawen n marra iryazen zi eicrin iseggwusa sennej inni iffyen ak-d řeskar.* ⁴¹ Inni tuřa itwařesben i teqbiř n Acir aqa-ten di wařit u-rebein-ařaf u-xemsa-mya.

⁴² **Ayt n Naftali** *twasettfen zi jjihet n wexřaq nsen elahřab tiwacunin nsen u elahřab taddart n ibabaten nsen, am twařesben ismawen n marra iryazen zi eicrin iseggwusa sennej inni iffyen ak-d řeskar.* ⁴³ Inni tuřa itwařesben i teqbiř n Naftali aqa-ten di třata u-xemsin-ařaf u-arebea-mya.

⁴⁴ Ina d *marra* inni itwařesben u nitni twařesben s *ufus* n Musa d Harun d imřaren n Israyil, aqa-ten di teneac n yeryazen, ijj i kuř taddart n babas. ⁴⁵ **Marra ayt n Israyil** inni itwařesben, elahřab taddart n ibabaten nsen, marra inni řar iřa eicrin n iseggwusa sennej, inni iffyen ak-d řeskar, ⁴⁶ marra inni itwařesben aqa-ten di setta-mya u-řert-ařaf u-xemsa-mya u-xemsin.

⁴⁷ **Ilawiyen** jarasen war carcen ca di řehřab di řtwee n teqbiř n ibabaten nsen, ⁴⁸ minzi SIDI tuřa issiweř ak-d Musa, inna ⁴⁹ “Myir taqbiř n Lawi war tt třesseb ca u war tt zemmi ca *azeřif* azeřif jar ayt n Israyil. ⁵⁰ Egg Ilawiyen x Tzeddiřt n Chadet u x marra řeqcue nnes u x marra min d as dd-yusin. Nitni ad arbun Tzeddiřt ak-d řeqcue nnes marra uca ad days sexxaren. Ittxeřřa ad wten iqidan nsen řar kuř jjihet n Tzeddiřt. ⁵¹ Mařa ggur ad tetwassmutři Tzeddiřt, ad tt sseqdan Ilawiyen uca mařa ittxeřřa ad tetwagg Tzeddiřt di ca n wemcan, *xenni* ad tt ssbedden Ilawiyen. Mařa ad dd-iqarrebb ca n ubarrani akidsen, xenni netta ad itwaney. ⁵² Ayt n Israyil ad wten iqidan nsen, kuř ijj řar řmargeř n řeskar nnes u kuř ijj řar bandira nnes elahřab *tarbiein* n řeskar nsen. ⁵³ Ilawiyen ad wten iqidan nsen řar kuř jjihet n Tzeddiřt n Chadet, řima war ittriři ufugem x tmesmunt n ayt n Israyil. Ittxeřřa i Ilawiyen ad řdan x Tzeddiřt n Chadet.”

⁵⁴ Uca ggın ayt n Israyil s marra min yumur SIDI i Musa, *wah*, ammu *i t* ggın.

Asettef n tqebbař

¹ Issiweř SIDI ak-d Musa d Harun, inna

² “Ayt n Israyil ad wten iqidan nsen, kuř ijj řar bandira nnes, řar třeřimin n taddart n ibabaten nsen. Ad wten iqidan nsen cwayt řar řaggwaj řar marra iřezdisen n Uqidun n Umsagar.

³ Inni iġan sadu bandira n řmargeġ n txuzan n **Yahuda** ad wten iqiđan nsen ełahsab *tarbiein* n řeeskar nsen **řar ccarq**, řar manis dd-tneqqar tfuct, uca Nařcun, mmis n řamminadab, ad yiři d amgewwed n ayt n Yahuda. ⁴ Inni itwařesben zzaysen i řeeskar nnes, aqa-ten di arebea u-sebein-ařaf u-setta-mya *n yeryazen*.

⁵ Zzates ad tewwet teqbič n **Issakar** iqiđan nnes. Natanayil, mmis n řuřar, ad yiři d amgewwed n ayt n Issakar. ⁶ Inni itwařesben zzaysen i řeeskar nnes, aqa-ten di arebea u-xemsin-ařaf u-arebea-mya *n yeryazen*.

⁷ Xenni taqbič n **Zabulun**. Iliyab, mmis n Hilun, ad yiři d amgewwed n ayt n Zabulun. ⁸ Inni itwařesben zzaysen i řeeskar nnes, aqa-ten di sebea u-xemsin-ařaf u-arebea-mya *n yeryazen*.

⁹ Inni itwařesben i řmargeġ n řeeskar n Yahuda aqa-ten marra jmię di mya u-setta u-tmanin-ařaf u-arebea-mya *n yeryazen*, *twasettfen ełahsab tarbiein* n řeeskar nsen. Ad kksen iqiđan nsen amezwaru.

¹⁰ **řar ljanub** ad tiři bandira n řmargeġ n řeeskar n **Rubin**. *Ad iřin twasettfen ełahsab tarbiein* n řeeskar nsen. Iliřur, mmis n Cadayyur, ad yiři d amgewwed n ayt n Rubin. ¹¹ Inni itwařesben zzaysen i řeeskar nnes, aqa-ten di setta u-rebein-ařaf u-xemsa-mya *n yeryazen*.

¹² Zzates ad tewwet teqbič n **Cimeun** iqiđan nnes. Calumiyil, mmis n řuriycadday, ad yiři d amgewwed n ayt n Cimeun. ¹³ Inni itwařesben zzaysen i řeeskar nnes, aqa-ten di tesęa u-xemsin-ařaf u-teřt-mya *n yeryazen*.

¹⁴ Xenni taqbič n **Jad**. Ilyasaf, mmis n Raęuyil, ad yiři d amgewwed n ayt n Jad. ¹⁵ Inni itwařesben zzaysen i řeeskar nnes, aqa-ten di xemsa u-rebein-ařaf u-setta-mya u-xemsin *n yeryazen*.

¹⁶ Inni itwařesben i řmargeġ n řeeskar n Rubin, aqa-ten marra mya u-wařit u-xemsin-ařaf u-arebea-mya u-xemsin *n yeryazen*, *twasettfen ełahsab tarbiein* n řeeskar nsen. Ad kksen iqiđan nsen wiss tnayen.

¹⁷ Xenni ad itwakkes **Uqiđun** n **Umsagar**, řmargeġ n txuzan n **Ilawiyyen**, di řwest n **marra řeeskar**. Am mammec i řa wten iqiđan, ammu ittxeřsa ad uyuren *ęawed*, kuř ijj deg wemcan nnes, ełahsab bandirat nsen.

¹⁸ **řar řyarb** ad tiři bandira n řmargeġ n řeeskar n **Ifrayim**. *Ad iřin twasettfen ełahsab tarbiein* n řeeskar nsen. Ilicamaę, mmis n řammihud, ad yiři d amgewwed n ayt n Ifrayim. ¹⁹ Inni itwařesben zzaysen i řeeskar nnes, aqa-ten di arebein-ařaf u-xemsa-mya *n yeryazen*.

²⁰ Zzates *ad tiři* taqbič n **Manassi**. Jamliyil, mmis n Fadahřur ad yiři d amgewwed n ayt n Manassi.

²¹ Inni itwařesben zzaysen i řeeskar nnes, aqa-ten di tnayen u-řřatin-ařaf u-mitayn *n yeryazen*.

²² Xenni taqbič n **Binyamin**. Abidan, mmis n Jideuni, ad yiři d amgewwed n ayt n Binyamin. ²³ Inni itwařesben zzaysen i řeeskar nnes, aqa-ten di xemsa u-řřatin-ařaf u-arebea-mya *n yeryazen*.

²⁴ Inni itwařesben i řmargeġ n řeeskar n Ifrayim, aqa-ten di mya u-tmenya-ařaf u-mya *n yeryazen*, *twasettfen ełahsab tarbiein* n řeeskar nsen. Ad kksen iqiđan nsen wiss řřata.

²⁵ **řar ccmal** ad tiři bandira n řmargeġ n řeeskar n **Dan**. *Ad iřin twasettfen ełahsab tarbiein* n řeeskar nsen. Axieazar, mmis n řammicadday, ad yiři d amgewwed n ayt n Dan. ²⁶ Inni itwařesben zzaysen i řeeskar nnes, aqa-ten di tnayen u-settin-ařaf u-sebea-mya *n yeryazen*.

²⁷ Zzates ad tewta teqbič n **Acir** iqiđan nnes. Fajeiyil, mmis n řukran, ad yiři d amgewwed n ayt n Acir. ²⁸ Inni itwařesben zzaysen i řeeskar nnes, aqa-ten di wařit u-rebein-ařaf u-xemsa-mya *n yeryazen*.

²⁹ Xenni taqbič n **Naftali**. Axirae, mmis n řinan, ad yiři d amgewwed n ayt n Naftali. ³⁰ Inni itwařesben zzaysen i řeeskar nnes, aqa-ten di řřata u-xemsin-ařaf u-arebea-mya *n yeryazen*.

DI ŘEXŘA

³¹ Inni itwaḥesben i řmargeḥ n řeskar n Dan, aqa-ten di mya u-sebea u-xemsin-ařaf u-setta-myā n yeryazen. Nitni ad kksen iqiḍan nsen d aneggaru, eḷaḥsab bandirat nsen.

³² Ina d inni itwaḥesben n ayt n Israyil, eḷaḥsab taddart n ibabaten nsen. Di řemrageḥ n řeskar twaḥesben marra, eḷaḥsab *tarbi'ein* n řeskar nsen, setta-myā u-teřt-ařaf u-xemsa-myā u-xem-sin n yeryazen.

³³ Ilawiiyyen jar ayt n Israyil war twaḥesben ca, am mammec i d as yumur SIDI i Musa.

³⁴ Uca ggin ayt n Israil am mammec marra min d as yumur SIDI i Musa: amecnaw mammec wtin iqiḍan nsen s usettef ȳar bandirat nsen, ammu i ȳa kksen iqiḍan nsen *εawed*. Tuȳa marra twasettfen eḷaḥsab tiwacunin nsen u eḷaḥsab taddart n ibabaten nsen.

Ayt n Harun

3¹ Ina d inni itwarwen zi Harun d Musa deg wussan nni issiweř SIDI ak-d Musa deg wedrar n Sina. ² Uca aqa d ina d ismawen n ayt n Harun: Nadab d amenzu, Abihu, Aliεazar d Itamar. ³ Aqa d ina d ismawen n ayt n Harun, ikehhanen inni itwadehnen u inni itwařeqqmen am ikehhanen. ⁴ Maca Nadab d Abihu mmuten zzat i wudem n SIDI, umi qeddmēn timessi tařȳibt zzat i wudem n SIDI di řexřa n Sina. War tuȳi ȳarsen arraw u *xenni* tuȳa Aliεazar d Itamar sexxaren *am* akehhan zzat i wudem n SIDI.

Tasexxart n Ilawiiyyen

⁵ Issiweř SIDI ak-d Musa, inna

⁶ “Sqarreb-dd taqbič n Lawi uca egg iten zzat i wudem n ukehhan Harun, ḥima ad xas sexxaren.

⁷ Ejj iten ad řhan tasexxart i netta d tsexxart i marra tamesmunt zzat i Uqiḍun n Umsagar, maḥend ad kemmřen *ammu* řxedmet n Tzeddiyt. ⁸ Ad ḥḍan x marra řeqcue n Uqiḍun n Umsagar uca ad ṭṭfen aḥeṭṭu n ayt n Israyil maḥend ad sexxaren di tsexxart n Tzeddiyt. ⁹ Kenniw ad tew-cem Ilawiiyyen i Harun u i warrawen nnes. Aqa d yina i d as immewcen i netta waha zeg ayt n Israyil. ¹⁰ Ad třeqqmem Harun d tarwa nnes maḥend ad ḥḍan x tukehant. Abarrani wenni i dd ȳa iqarrben ad itwaney.”

¹¹ Issiweř SIDI ak-d Musa, inna

¹² “Aqa-yi da, necc ad ksiȳ Ilawiiyyen zi řwest n ayt n Israyil deg wemcan n imenza, marra inni yarezmen řemřawřet d *amezwaru* jar ayt n Israyil. Ilawiiyyen ad iřin inu, ¹³ minzi kuř amenzu aqa inu. Zeg wass min di wtiȳ marra imenza di temmurt n Miřra, aqa ssqeddsey i yixef inu marra imenza di Israyil, zi bnadem ar řmař. Nitni ad iřin inu, necc d SIDI!”

Aḥesseb n Ilawiiyyen

¹⁴ Issiweř SIDI ak-d Musa di řexřa n Sina, inna

¹⁵ “Ḥseb ayt n Lawi, eḷaḥsab taddart n ibabaten nsen, eḷaḥsab tiwacunin nsen. Ittxeřša ad teḥseb marra iwetman nni iȳan d *ijj* n uyur sennej.” ¹⁶ Uca Musa iḥseb iten am mammec i d as inna SIDI, am mammec d as itwaweřša.

¹⁷ Ina d ayt n Lawi ak-d ismawen nsen: Jarcun, d Qahat d Marari.

¹⁸ Ina d ismawen n ayt n Jarcun, eḷaḥsab tiwacunin nsen: Libni d Cimeī.

¹⁹ U ayt n Qahat, eḷaḥsab tiwacunin nsen: εamram d Yiřhar d Ḥibrun d εuzziyil.

²⁰ U ayt n Marari, eḷaḥsab tiwacunin nsen: Mahli d Muci. Aqa d ina d tiwacunin n Ilawiiyyen eḷaḥsab taddart n ibabaten nsen.

DI ŘEXŘA

²¹ **Yar Jarcun** teġa twacunt n Ilibniyyen d twacunt n Icimeyyen. Ina d tiwacunin n Ijarcuniyyen. ²² Řqedd n marra inni itwaħesben n marra iwetman zeg *ijj n* uyur sennej, tuġa twaħesben zzaysen sebea-ařaf u-xemsa-mya. ²³ Tiwacunin n Ijarcuniyyen ad wten iqiđan nsen **yar řyarb** yar đeffar n Tzeddiyt. ²⁴ Ad yiři Ilyasaf, mmis n Layil d azeġif n taddart n babatsen n Ijarcuniyyen. ²⁵ Zi jjihet n Uqiđun n Umsagar ad ħđan ayt n Jarcun x Tzeddiyt, x Uqiđun ak-d tseqqafin nnes u x warwaq yar tewwart n Uqiđun n Umsagar, ²⁶ x řizarat n řemraħ d warwaq yar wadaf n řemraħ i zi tetwanned Tzeddiyt d uealřar, u x ifiřan nnes, *wah, ad ħđan x marra min i dd-ittasen ak-d tsexxart nni.*

²⁷ **Yar Qahat** teġa twacunt n Ieamramiyyen d twacunt n Iřhariyyen d twacunt n Iħibruniyyen d twacunt n Ieuzi'iliyyen. Tina d tiwacunin n Iqahatiyyen. ²⁸ Řqedd n marra iwetman zeg *ijj n* uyur sennej tuġa tmenya-ařaf u-setta-mya. Tuġa ħđan x zzawect iqeddsen. ²⁹ Tiwacunin n ayt n Qahat ad wten iqiđan nsen **yar ljanub** yar uyezdis n Tzeddiyt. ³⁰ Iliřafan, mmis n Euzziyil, ad yiři d azeġif n taddart n babatsen n twacunin n Iquhatiyyen. ³¹ Ad ħđan x Ttabut d tzewđa d řqendiř d iealřaren uca x řeqcuē n zzawect tamqeddest i ġa ssxedmen u x uřeħħaf, *wah ad ħđan x marra min i dd-ittasen ak-d tsexxart nni.* ³² Alieazar, mmis n ukehhan Harun, ad yiři d azeġif n *marra* izeġifen. Ad iřřef acbar x yenni iħđan x zzawect tamqeddest.

³³ **Yar Marari** i teġa twacunt n Imahliyyen d twacunt n Imuciyyen. Tina d tiwacunin n Marari. ³⁴ Řqedd n yenni zzaysen itwaħesben n marra iwetman zeg *ijj n* uyur sennej, aqa-ten di setta-ařaf u-mitayn. ³⁵ Suriyil, mmis n Abiħayil ad yiři d azeġif n taddart n babatsen n twacunin n Marari. Nitni ad wten iqiđan nsen **yar ccamal** yar uyezdis n Tzeddiyt. ³⁶ Ayt n Marari ad řřfen acbar u ad ħđan x marra tifeřwin n Tzeddiyt, x řthenya n uearrađ, x ipilaren nnes, x tyarsa nnes u x marra řeqcuē nnes, *wah, ad ħđan x marra min i dd-ittasen ak-d tsexxart nni.* ³⁷ x ipilaren nni dd-innden i řemraħ ak-d tyarsa nsen d řewtad nsen d ifiřan nsen.

³⁸ **Musa d Harun ak-d tarwa nnes** ad wten iqiđan nsen **yar ccarq** zzat i wudem n Tzeddiyt, zzat i wudem n Uqiđun n Umsagar, manis dd-tneqqar tfuct, uca nitni ad ħđan x zzawect iqeddsen di řřweē n ayt n Israyil. Abarrani wenni dd i ġa iqarrben, ad itwaney.

³⁹ **Marra inni itwaħesben n Ilawiyyen**, inni iħseb Musa ak-d Harun ełahřab řumur n SIDI, ełahřab tiwacunin nsen, marra iwetman zeg *ijj n* uyur sennej, aqa-ten di tnayen u-eicrin-ařaf.

⁴⁰ Inna SIDI i Musa "Hřeb marra imenza n iwetman n ayt n Israyil, zeg *ijj n* uyur sennej, uca ksi řqedd n ismawen nsen. ⁴¹ Ad teksid Ilawiyyen i necc deg wemcan n marra imenza jar ayt n Israyil uřa d řebhayem n Ilawiyyen deg wemcan n marra imenza jar řebhayem n ayt n Israyil, necc d SIDI!" ⁴² Uca Musa iħseb marra imenza jar ayt n Israyil am mammec i d as yumur SIDI.

⁴³ Řqedd n ismawen n marra imenza iwetman n *ijj n* uyur sennej, inni zzaysen itwaħesben, aqa-ten di tnayen u-eicrin-ařaf u-mitayn u-řřata u-sebein.

⁴⁴ Issiweř SIDI ak-d Musa, inna

⁴⁵ "Ksi Ilawiyyen deg wemcan n marra imenza jar ayt n Israyil uřa d řebhayem n Ilawiyyen deg wemcan n řebhayem nsen, minzi Ilawiyyen ad iřin inu, necc d SIDI! ⁴⁶ Zi jjihet n mitayn u-řřata u-sebein, inni ittxeřřa ad twafdin, inni iqqimen sennej i Ilawiyyen, n imenza n ayt n Israyil,

⁴⁷ ittxeřřa ad teksid xemsa n uciql i *kuř ijj n* uzeġif, anect n uciql n zzawect tamqeddest ad ten teksid. Eicrin n 'jira' aqa d *ijj n* uciql. ⁴⁸ Uca ad tewced nnuqart nni i Harun u i tarwa nnes, aqa-tt i řefdiiyyet n yenni iqqimen."

⁴⁹ **Xenni** iksi Musa nnuqart n řefdiiyyet i yenni iqqimen sennej n yenni itwafdin s Ilawiyyen.

⁵⁰ Uca iřřef nnuqart *nni* zeg imenza n ayt n Israyil. Tuġa-tt d ařef u-teřř-mya u-xemsa u-settin n

DI ŘEXŘA

uciql, ełahsab aciql n zzawect iqeddsen.⁵¹ Uca Musa iwca nnuqart n yenni itwafdin i Harun u i tarwa nnes, ełahsab *awař* n uqemmum n SIDI, am mammec i d as yumur SIDI i Musa.

Tasexxart n Iqahatiyyen

4¹ Issiweř SIDI ak-d Musa d Harun, inna

² “**Hseb ayt n Qahat** azeğif azeğif zi jar řwest n ayt n Lawi, ełahsab tiwacunin nsen u ełahsab taddart n ibabaten nsen,³ zi třatin n isegg^wusa sennej ař xemsin n isegg^wusa, marra wenni yudfen di řeeskar mağend ad yegg řxedmet deg Uqıđun n Umsagar.

⁴ D ta i ęa tiři d **tasexxart n ayt n Qahat** deg Uqıđun n Umsagar, *aqat-tt d takessit s wemnus i Uqdas* n Uqeddas.⁵ Xmi i ęa itwassmuřti řmargeğ n txuzan ad dd-ęas Harun d tarwa nnes uca ad kksen ařeğğaf i iğan i dduri uca ad zzayes ssduryen Ttabut n Chadet.

⁶ Ittxeřsa ad xas ggen ijj n dduri n iřmawen n ddenfiřat uca ad xas bezzeen ict n tjartiřt marra d tadeğmit uca ad as ggen ieumad nnes *i tarebbut*.⁷ Ad bezzeen ict n tjartiřt tadeğmit x tzewđa i weęrum n wescan uca ad xas ggen řtbaři, tięenjayin d řkisan d ięarrafen s inni i ęa kebben. Uca ittxeřsa ad xas yiři weęrum řebda.⁸ *Awarni i uęa* ad xas bezzeen ict n tjartiřt tazegg^wayt iğedqen uca ad tt dřen *ęawed* s yijj n dduri n iřmawen n ddenfiřat uca ad as ggen ieumad nnes *i tarebbut*.⁹ *Xenni* ad ksin ict n tjartiřt tadeğmanit uca ad dřen řqendiř i tfawt uřa d řefnarat nnes d tjeqqadıń *n teftiř* nnes d tmejmarin nnes d marra řeqcue i zzept i issxeddmen i *řqendiř*.¹⁰ Ad ggen *řqendiř-a* d marra řeqcue nnes deg ijj n dduri n iřmawen n ddenfiřat uca ad ssarsen aęa x ğuğ n tkessit.¹¹ Ad bezzeen ict n tjartiřt tadeğmanit x uealřar *n řebxur* uca ad tt dřen *ęawed* s yijj n dduri n iřmawen n ddenfiřat uca ad as ggen ieumad nnes *i tarebbut*.¹² Uca ad ksin marra řeqcue i tsexxart i ssxeddmen di zzawect iqeddsen uca ad ten ggen deg ict n tjartiřt tadeğmanit uca ad tt dřen *ęawed* s yijj n dduri n iřmawen n ddenfiřat, *xenni* ad ssarsen aęa x ğuğ n tkessit.¹³ Ad ksin min iqqimen zi tdunt n uealřar uca ad xas bezzeen ict n tjartiřt tarjuwanit.¹⁴ Ad xas ssarsen marra řeqcue i ssxedmen i tsexxart: timejmarin, furcayat, ięenjajen, řřawęat i urucci d marra dduzan n uealřar. Tiwwa nnes ad bezzeen ijj n dduri n iřmawen n ddenfiřat uca ad as ggen ieumad nnes *i tarebbut*.

¹⁵ Xmi i ęa ikemmeř Harun d tarwa nnes aseqqef n zzawect iqeddsen d marra řeqcue n zzawect iqeddsen xmi i ęa itwassmuřti řmargeğ n txuzan, *xenni* ad dd-ęasen tarwa n Quhat ħima ad arbun *marra*, maca ittxeřsa war řřadadan min iğan iqeddsen mağend war řtmettin ca. Man aęa d min ittxeřsa ad arbun tarwa n Qahat di tmesřact n Uqıđun n Umsagar.

¹⁶ Alieazar, mmis n ukehhan Harun, ad iřřef acbar x zzept n tfawt d řebxur ittfuğen d tewhibt *n řyiğet* n kuř ass d zzept i wedhan, *wah*, ad iřřef acbar x Tzeddiyt marra d x marra min days, x zzawect iqeddsen u x řeqcue nnes.”

¹⁷ Issiweř SIDI ak-d Musa d Harun, inna

¹⁸ “**ęarwem** ad tqedęem taqbiř n twacunin n Iqahatiyyen zi řwest n Ilawiyyen.¹⁹ Ggem kisen ammu ħima ad ddaren, war řtmettin mařa qarrben ęar Uqdas n Uqeddas: ittxeřsa as i Harun d tarwa nnes ad adfen uca ad ggen kuř aryaz di řxedmet nnes u di dđqer nnes.²⁰ War řtidfen nitni mağend ad xzaren xmi i ęa yiřin ceęřen, ad dřen zzawect iqeddsen, ħima war řtmettin.”

Tasexxart n Ijarcuniyyen

²¹ Issiweř SIDI ak-d Musa, inna

²² “**Hseb ayt n Jarcun** azeğif azeğif, ełahsab taddart n ibabaten nsen u ełahsab tiwacunin nsen.

²³ Ad ten řřesbed zi třatin n isegg^wusa sennej ař xemsin n isegg^wusa, kuř ijj wenni yudfen di řeeskar ħima ad yegg tasexxart deg Uqıđun n Umsagar.²⁴ D ta i ęa tiři d **tasexxart n twacunin n Jarcun** di tmesřact n tsexxart d tarebbut.²⁵ Ad arbun dduri n Tzeddiyt, d Uqıđun n Umsagar

ak-d dduri nnes d dduri nnes n iřmawen n ddenfiřat nni i řa yiřin tiwwa nnes d warwař n tewwart n Uqıđun n Umsagar, ²⁶ d řizarat n řemrař d arwař i tewwart n wadaf řar řemrař i dd-innden i Tzeddiyt d uealřar d *marra* ifiřan nsen d *marra* řeqcue i *dd-ittasen ak-d tsexxart* nsen d min ittxeřřa ad asen řeneen umi ttsexxaren.

²⁷ Marra řxedmet n ayt n Jarcun di tmesřact n *marra* tarebbut d *marra* tasexxart nsen ad tiři elahřsab řumur n Harun d tarwa nnes. ittxeřřa awem ad ten tessecnem s usettef *marra* min ittxeřřa ad arbun. ²⁸ Ta i řa tiři d tasexxart n twacunin n ayt n Jarcun deg Uqıđun n Umsagar. Nitni ad ksin amnus i *uya* sadu array n Itamar, mmis n Harun, akehhan.

Tasexxart n Imarariyyen

²⁹ Ad řesbed **ayt n Marari** elahřsab tiwacunin nsen u elahřsab taddart n ibabaten nsen. ³⁰ Ad ten řesbed zi řřatin n iseggwusa sennej ař xemsin n iseggwusa, kuř ijj wenni yudfen di řeeskar mařend ad yegg řxedmet deg Uqıđun n Umsagar. ³¹ Di tmesřact n *marra* tasexxart deg Uqıđun n Umsagar, ta ad tiři d tasyart nsen di *tarebbut n* ddquřat: tifeřwin n Tzeddiyt d řenya n uearrađ d ipilaren nnes d tyarsa nnes, ³² uřa d ipilaren n řemrař i d as-dd innden ak-d tyarsa nsen d řewtad nsen d ifiřan nsen, ak-d *marra* řeqcue i dd-ittasen ak-d tsexxart nsen. Ad řekkmem řeqcue i iřan n ddquřat nsen *ittxeřřan ad arbun* s ismawen nsen. ³³ D ta i řa tiři d **tasexxart n twacunin n ayt n Marari** i *marra* tasexxart di řřwee n Uqıđun n Umsagar sadu ufus n Itamar, mmis n Harun, akehhan.”

Řeadađ n inni itwařeqqmen i tsexxart zi kuř twacunt

³⁴ Musa d Harun d imyaren n tmesmunt řesben **ayt n Qahat** elahřsab tiwacunin nsen u elahřsab taddart n ibabaten nsen, ³⁵ zeg *wenni řar iřa* řřatin n iseggwusa sennej ař *wenni řar iřa* xemsin n iseggwusa, kuř ijj wenni yudfen di řeeskar mařend ad yegg řxedmet deg Uqıđun n Umsagar.

³⁶ Inni zzaysen itwařesben, aqa-ten di ařfayn u-sebea-mya u-xemsin elahřsab tiwacunin nsen.

³⁷ Ina d inni itwařesben zi twacunin n Iqahatiyyen, *marra* wi ittsexxaren deg Uqıđun n Umsagar, inni řesben Musa d Harun x řumur n SIDI sadu ufus n Musa.

³⁸ Ammu uřa d inni itwařesben zeg **ayt n Jarcun**, elahřsab tiwacunin nsen u elahřsab taddart n ibabaten nsen, ³⁹ zeg *wenni řar iřa* řřatin n iseggwusa sennej ař *wenni řar iřa* xemsin n iseggwusa, kuř ijj wenni yudfen di řeeskar mařend ad yegg řxedmet deg Uqıđun n Umsagar. ⁴⁰ Inni zzaysen itwařesben, aqa-ten di ařfayen u-setta-mya u-řřatin elahřsab tiwacunin nsen u elahřsab taddart n ibabaten nsen. ⁴¹ Ina d inni itwařesben n twacunin n ayt n Jarcun, *marra* wi ittsexxaren deg Uqıđun n Umsagar, inni řesben Musa d Harun x řumur n SIDI.

⁴² Ina d inni itwařesben n twacunin n **ayt n Marari**, elahřsab twacunin nsen u elahřsab taddart n ibabaten nsen. ⁴³ zeg *wenni řar iřa* řřatin n iseggwusa sennej ař *wenni řar iřa* xemsin n iseggwusa, kuř ijj wenni yudfen di řeeskar mařend ad yegg řxedmet deg Uqıđun n Umsagar. ⁴⁴ Inni zzaysen itwařesben, aqa-ten di teřt-ařaf u-mitayen elahřsab tiwacunin nsen. ⁴⁵ Ina d inni itwařesben n twacunin n Marari, inni řesben Musa d Harun x řumur n SIDI sadu ufus n Musa.

⁴⁶ Marra inni itwařesben, inni řesben Musa d Harun d imyaren n Israyil zeg ayt n Lawi, elahřsab tiwacunin nsen u elahřsab taddart n ibabaten nsen, ⁴⁷ zeg *wenni řar iřa* řřatin n iseggwusa sennej ař *wenni řar iřa* xemsin n iseggwusa, kuř ijj wenni yudfen mařend ad yegg řxedmet n tsexxart d řxedmet n *tarebbut n* ddquřat deg Uqıđun n Umsagar. ⁴⁸ aqa-ten di tmenya-ařaf u-xemsa-mya u-tmanin. ⁴⁹ Nitni twařesben x řumur n SIDI sadu ufus n Musa, kuř aryaz *itwařeqqem* di tsexxart nnes u x ddqeř nnes. Nitni twařesben zzayes am mammec i d as yumur SIDI i Musa.

DI ŘEXŘA

Aežař n wenni iġan d amexmuj

5¹ Issiweř SIDI ak-d Musa, inna

² “Umur ayt n Israyil ad ssuffyen marra ayt n řbarř zi řmargeř n txuzan uřa d marra inni řar iġa useyyeř d marra inni itwassxemjen zeg ijj n řeemar *immuten*.³ Ad ten tessuffyem ammu, uryazen d temyarin. Kenniw ad ten tessuffyem barra i řmargeř n txuzan řima war ssxemmajen řemrageř nsen mani zeddyey necc di řwest nsen.”

⁴ Ggin ayt n Israyil ammu uca ssuffyen ten barra i řmargeř n txuzan. Ayt n Israyil ggin am mam-mec d as yumur SIDI i Musa.

Axeġeř n umarwas i dd-ittasen ak-d ddenb

⁵ Issiweř SIDI ak-d Musa, inna

⁶ “Siweř ak-d ayt n Israyil ‘Mařa ijj n weryaz niy ict n temyart igga ijj n ddenb i zi xeřřan iwdan niy iydar SIDI, *xenni* ad yiři řeemar nni d bu-umarwas. ⁷ Ad neemen x ddanb nsen i ggin. Netta ad ixegęę amarwas nnes marra u ad as yarni ict n tesyart texmusect uca ad iwc aya i wenni idewřen itturs as netta.

⁸ Maca mařa war din iġi umefdi i weryaz *nni* mařend ad as ixegęę amarwas, *xenni* ad yiři umarwas nni ittxeřřa ad itwaxeęę i SIDI i ukehhan, illa icarri n řefdiyyet i zzayes i xas i řa ifdi. ⁹ Kuř tawhibt nni ssgaęeden ayt n Israyil n tmesřayin timqeddesin nni ittawyen řar ukehhan ad tiři nnes. ¹⁰ Marra *tiwhibin* timqeddasin n ca n weryaz ad iřint i netta, min mma i řa iwc ijj n weryaz i ukehhan, *d man aya* ad as yiři i netta.”

Azerf i tusmi

¹¹ Issiweř SIDI ak-d Musa, inna

¹² “Siweř ak-d ayt n Israyil uca ini asen ‘Mařa tamyart n ca n weryaz teffey u teydar it ¹³ u ca n weryaz iřteř akides uca man aya innufaren i tiřřawin n weryaz nnes u nettat tessnuffar it uca *ammu* tessexmej ixef nnes u war din wi xas i řa icehden u nettat *ęemmarř* war tetwařřef, ¹⁴ uca *xenni* yusa-dd xas buřbeř n tusmi uca yusem x temyart nnes, umi nettat tetwassexmej niy yusa-dd xas buřbeř n tusmi uca yusem x temyart nnes umi nettat war tetwassexmij ca, ¹⁵ *xenni* aryaz ad yawi tamyart nnes řar ukehhan uca ad yawi tawhibt nnes i nettat, aqa-tt d taęcart n yijj n ‘ifa’ n waren n temřin. War xas ifarrey zzect niy ad xas issars jjawi, minzi aqa-tt d tawhibt n řyiġet di ssibbet n tusmi, ict n tewhibt n řyiġet i řidaret, tenni i dd řa yawyen axarreř di řmuęsiyyet.

¹⁶ Ad tt-idd issqarreb ukehhan uca ad tt issars zzat i wudem n SIDI. ¹⁷ Ad iksi ukehhan aman iqeddsen deg ict n řqecęet n řřaxt uca ad iksi *ca* zeg ucař i iġan di temmurt n Tzeddiyt, ad yegg aya deg waman. ¹⁸ *Xenni* ad igg ukehhan tamyart *nni* zzat i wudem n SIDI, *xenni* ad isęarra azeġif n temyart uca ad yegg tawhibt n řyiġet i řidaret deg ifassen nnes, tawhibt n řyiġet n tusmi. Akehhan ad iřřef deg ufus nnes aman imarzagen inni i dd-ittawyen nneęřet. ¹⁹ Akehhan ad tt yejj ad tejjag uca ad yini i temyart: Mařa war kim iřřiř řed u war tewďid zi řřweę n weryaz nnem di texmuji, *xenni* aqa cem tetwařřfid s waman-a imarzagen inni i dd-ittawyen nneęřet. ²⁰ Maca mařa tewďid zi řřweę n weryaz nnem uca tetwassxemjed uca ijj n weryaz myir aryaz nnem iřřeř akim, ²¹ - akehhan ad yejj tamyart ad tejjag tajaġit n nneęřet uca ad as yini ukehhan - ‘SIDI ad cem yarr d nneęřet uřa d tajaġit di řwest n řgens nnem, xmi i řa yejj SIDI ad itwayďeř umeřřaď nnem uca ad yarr aęeddis nnem ad yuff ²² uca aman-a i dd-ittawyen nneęřet ad adfen deg waďan nnem mařend ad ssuffen aęeddis nnem uca ad jjen ad sseyďřen ameřřaď nnem! Uca ad tini temyart: Amin Amin!

²³ Ad yari ukehhan nneęři-ya x ict n tewriqt itwannden uca *xenni* ad tent imřa deg waman imarzagen. ²⁴ Ad iwc aman imarzagen i dd-ittawyen nneęřet i temyart uca nettat ad tsu ařami

aman i dd-ittawyen nneřřet ad days adfen daxeř uca ad dewřen d imarzagen. ²⁵ Akehhan ad iksi tawhibt *n řyřget* n tusmi zeg ufus n temřart uca ad issenhezz tawhibt *n řyřget* zzat i wudem n SIDI uca ad tt-idd issqarreb řar uealřar. ²⁶ Ad iksi ukehhan ijj n wuru zi tewhibt *n řyřget* u zi tewhibt n řidaret nnes uca ad issbexxar aya x uealřar uca xenni ad iwc aman i temřart ad tsu. ²⁷ Mařa iwc as aman ad tsu, *xenni*, mařa tetwassexmej uca nettat teřdar aryaz nnes, *xenni* aman i dd-ittawyen nneřřet ad days dewřen d imarzagen uca aeddis nnes ad yuff uca ameřřađ ad itwayđeř u tamřart ad tedweř d nneřřet di řwest n řgens nnes. ²⁸ Maca mařa tamřart war texmij ca, maca teqqim d tamezdagt, *xenni* ad tiři war xas ca u ad tiři tettaru. ²⁹ Wa d azerf zi jjihet n tusmi, xmi ict n temřart tewđa zi řřwee n weryaz nnes uca tetwassexmej ³⁰ niř xmi aryaz tewđa-dd xas tusmi uca netta ad yasem zi temřart nnes uca *xenni* tamřart ad tbedd zzat i wudem n SIDI uca akehhan ad as ikemmeř marra azerf-a wa. ³¹ Aryaz ad yiři d amezdag zi ssibbet n řmueřıyyet, tamřart-a ad tarbu řmueřıyyet nnes.’ ”

Lwaed n temrist n ucewwaf n weezař

6 ¹Issiweř SIDI ak-d Musa, inna:

²“Siweř ak-d ayt n Israyil uca ini asen ‘Mařa ijj n weryaz niř ict n temřart iwjed mařend ad iwc awař n temrist *n ucewwaf n weezař* mařend ad iezeř ixef nnes i SIDI, ³ *xenni* ad igg^wej x binu d ccrab. War isess binu s řxeğ niř ccrab s řxeğ uřa zeg uřemmi n uđiř uca war ittett zeg uđiř azeyza niř wenni yuřyen. ⁴ Marra ussan n *temrist n ucewwaf n weezař* nnes war ittett ca min dd-iffyen zi tzayart, zeg useqqa *nnes* ař taqcurt *nnes*.

⁵ Marra ussan n wawař n *temrist n ucewwaf n weezař* nnes war dd-ittekk řmus x uzeğif nnes ař i řa qeffřen wussan nni iezeř i SIDI uca ad yiři iqeddes uca ad yejj iřeyyacen n *ucewwaf n uzeğif* nnes ad myaren. ⁶ Marra ussan i issřuzz i SIDI, war dd-ittqarrib ca řar řeemar n yijj n umettin. ⁷ War issxemmij ixef nnes x babas niř x yemmas niř x umas niř x ućmas mařa gguren ad mm-ten, minzi *temrist n ucewwaf n weezař* n AREBBI nnes aqa-tt x uzeğif nnes.

⁸ Marra ussan n *temrist n ucewwaf n weezař* nnes ad yiři iqeddes i SIDI. ⁹ Mařa wenni ittmettan ad immet deřya deg warmac n webřiw uca issexmej azeğif nnes s *temrist n ucewwaf n weezař* nnes, *xenni* ad iřeff azeğif nnes deg wass n usizdeg nnes, deg wass wiss sebea ittxeřřa ad t iřeff. ¹⁰ Deg wass wiss tmenya ad yawi tnayen n tejliliřin niř tnayen n iđbiren řar ukehhan řar tewwart n Uqıđun n Umsagar. ¹¹ Akehhan ad issewjed ict d tařarřt n ddenb d ict d tařarřt n wecmađ uca ad ifdi x řeemar *nni* minzi netta aqa ixđa di ssibbet n umettin u netta ad issqeddes azeğif nnes *ewawed* deg wass nni ¹² uca ad ineyyec nican ussan n *temrist n ucewwaf n weezař* nnes i SIDI uca ad iqeddem ijj n izmar n yijj n usegg^was d tařarřt n umarwas. Ussan iedun ad iřin wđan minzi aqa tetwassexmej *temrist n ucewwaf n weezař* nnes.

¹³ Wa d azerf n *temrist n ucewwaf n weezař*: deg wass min di twakemmřen ussan n *temrist n ucewwaf n weezař* nnes, ad t awyen řar tewwart n Uqıđun n Umsagar. ¹⁴ *Xenni* ad dd-issqarreb tawhibt nnes řar SIDI, ijj n izmar icnan qae n yijj n usegg^was am tyarřt n wecmađ d ict n texsi icnan qae n yijj n usegg^was am tyarřt n ddenb d ijj n icarri icnan qae am tyarřt n řehna ¹⁵ d ict n tsuğet ak-d řemsemnat břa antun d řemsemnat n waren azdad ixegđen s zzect d teřfaf twadeh-nent s zzect uřa d tawhibt nnes n *řyřget* d tewhibin nnes n useyyeb.

¹⁶ Akehhan ad yawi man aya zzat i wudem n SIDI uca ad issewjed tařarřt nnes n ddenb d tyarřt nnes n wecmađ. ¹⁷ Ad issewjed icarri am tyarřt n tyarři n řehna i SIDI uřa d tasuğet ak-d tecni-fin břa antun uca akehhan ad issewjed *ewawed* tawhibt *n řyřget* nnes d tewhibin n useyyeb nnes.

¹⁸ *Xenni* ameēzzař s temrist ad iřeff azeğif s temrist *n ucewwaf n weezař* nnes uca ad iksi acewwaf n uzeğif n temrist *n ucewwaf n weezař* nnes uca ad yegg aya x tmessi i iğan sadu tyarřt n řehna.

¹⁹ *Xenni* ad iksi ukehhan tameřřađt n zzat yengg^wan n icarri d ict n temsemment břa antun zi

DI ŘEXŘA

tsuġet d ict n teřfeft břa antun uca ad ten issars x ifassen n umęezzař s temrist *n ucewwaf* awarni mma iħeff tamrist *n ucewwaf*.²⁰ Akehhan ad tent issenhezz zi ssa yar da zzat i wudem n SIDI. Aqa-tt d ict n tmesřact tamqeddast i ukehhan, ak-d idmaren n wenhezzi u ak-d ucenkrud n tewhibt itwassgaęeden. Awarni aya izemmar umęezzař s temrist *n ucewwaf* ad isu binu.

²¹ Wa d azerf n umęezzař s temrist *n ucewwaf* nni tuřa iwaęden tawhibt nnes di ssibbet n temrist *n ucewwaf* n weęzař nnes, barra min izemmar ufus nnes *ęad* ad issiwęd. Am dd-iffey wawař i iw-cin s uqemmum nnes, *ammu* ittxeřřa ad yegg ęlařsab azerf n temrist *n ucewwaf* n weęzař nnes.’ ”

Lbaraka s ikehhanen

²² Issiweř SIDI ak-d Musa, inna

²³ “Siweř ak-d Harun d tarwa nnes uca ini ‘Ammu ad tbarkem ayt n Israyil uca ad asen tinim:

²⁴ *SIDI ad ac ibarek uca ad cek iħda!*

²⁵ *SIDI ad yarr udem nnes ad xak yegg tfawt uca ad xak iħinn.*

²⁶ *SIDI ad xak issiři udem nnes uca ad ac iwc řehna!’*

²⁷ Ad ssiwęden isem inu yar ayt n Israyil u necc ad ten barkey.”

Tiwhibin n izeġifen n ayt n Israyil

7¹ Imsar deg wass min di ikemmeř Musa řebni n Tzeddiyt, idhen u issqeddes itt ak-d d řeqcue nnes uřa marra aęalřar ak-d řeqcue nnes. Aqa idhen uca issqeddes iten.² *Xenni* qarrben-dd imyaren n Israyil, nitni d izeġifen n taddart n ibabaten nsen d imyaren n tqebbař nni tuřa x yenni itwařesben.³ Nitni iwyen-dd tawhibt nsen zzat i wudem n SIDI: setta n ikarruten s tseqqift d teneęac n ifunasen, aqa d ijj n ukarru i tnayen n imyaren d ijj n ufunas i kuř ijj weřdes uca iwyen ten zzat i wudem n Tzeddiyt.

⁴ Issiweř SIDI ak-d Musa, inna

⁵ “Ksi aya zzaysen, ģima ad iřin i řxedmet n tsexxart n Uqıđun n Umsagar. Ittxeřřa ad ten tewced i Ilawiyyen, *i kuř aryaz* am mammec dd-ittas ak-d tsexxart nnes.”⁶ **Uca Musa itřef ikarruten d ifunasen uca iwca iten i Ilawiyyen.**⁷ Tnayen n ikarruten d arebęa n ifunasen i iwca i **ayt n Jarcun**, am mammec dd-ittas ak-d tsexxart nsen,⁸ u i **ayt n Marari** iwca asen arebęa n ikarruten d tmenya n ifunasen, am mammec dd-ittas ak-d tsexxart nsen sadu ufus n Itamar, mmis n ukehhan Harun.⁹ I **ayt n Qahat** war d asen iwcı walu, minzi tuřa xasen tasexxart n tmesřayin timqeddesin maĥend ad tent arbun x třarwađ nsen.

¹⁰ *Xenni* qarrben-dd imyaren i udeccen n uęalřar deg wass min di itwadhen uęalřar. Imyaren aqa iwyen tiwhibin nsen zzat i wudem n uęalřar.¹¹ Inna SIDI i Musa “Ijj n umřar deg *ijj* n wass, *xenni* ęawed *ijj* n umřar deg wass *awarni as*, *ammu* ad ssqarrben tiwhibin nsen i udeccen n uęalřar.

¹² **Deg wass ameřwaru** issqarrebb-dd Naĥcun, mmis n ęamminadab, zi teqbič n **Yahuda**, tawhibt nnes.¹³ Tuřa-tt d tawhibt nnes: ijj n řtebři n nnuqart n mya u-třatin n uciql *n dđqer*, d ict n řřawya i urucci n nnuqart n sebein n uciql, ęlařsab aciql n zzawect iqeddsen. Tuřa-ten s tnayen ccuren s waren azdad ixeġđen s zzect am tewhibt *n řyiġet*.¹⁴ *Xenni* ict n třenjact n wureř n ęecra *n uciql* teccur s řębxur,¹⁵ ijj n umwa, ameřyan n yijj n ufunas, ijj n icarri, ijj n izmar n yijj n usegg^was am třarřt n wecmađ,¹⁶ ijj n umyan ameřyan i třarřt n wecmađ,¹⁷ u i třarřt n řehna: tnayen n ifunasen d xemsa n icarriyyen d xemsa n imyan d xemsa n izmaren n yijj n usegg^was. Aqa ta d tawhibt n Naĥcun, mmis n ęamminadab.

¹⁸ **Deg wass wiss tnayen** issqarrebb-dd Natanayil, mmis n řuřar, wenni d amyar n **Issakar**,

tawhibt nnes. ¹⁹ Tuŕa-tt d tawhibt nnes: ijj n řtebři n nnuqart n mya u-trřatin n uciql *n řđqerř*, d ict n řřawya i urucci n nnuqart n sebein n uciql, řlařsab aciql n zzawect iqeddsen. Tuŕa-ten s tnayen ccuren s waren azdad ixeğđen s zzect am tewhibt *n řyiğet*. ²⁰ *Xenni* ict n tyenjact n wureŕ n řecra *n uciql* teccur s řebxur, ²¹ ijj n umwa, ameŕyan n yijj n ufunas, ijj n icarri, ijj n izmar n yijj n usegg^was am řyarřt n wecmađ, ²² ijj n umyan ameŕyan i řyarřt n wecmađ, ²³ u i řyarřt n řehna: tnayen n ifunasen d xemsa n icarriyyen d xemsa n imyan d xemsa n izmaren n yijj n usegg^was. Aqa ta d tawhibt n Natanayil, mmis n řuŕar.

²⁴ **Deg wass wiss řřata** issqarreb-dd umŕar n ayt n **Zabulun**, Iliyab, mmis n Hilun, tawhibt nnes.

²⁵ Tuŕa-tt d tawhibt nnes: ijj n řtebři n nnuqart n mya u-trřatin n uciql *n řđqerř*, d ict n řřawya i urucci n nnuqart n sebein n uciql, řlařsab aciql n zzawect iqeddsen. Tuŕa-ten s tnayen ccuren s waren azdad ixeğđen s zzect am tewhibt *n řyiğet*. ²⁶ *Xenni* ict n tyenjact n wureŕ n řecra *n uciql* teccur s řebxur, ²⁷ ijj n umwa, ameŕyan n yijj n ufunas, ijj n icarri, ijj n izmar n yijj n usegg^was am řyarřt n wecmađ, ²⁸ ijj n umyan ameŕyan i řyarřt n wecmađ, ²⁹ u i řyarřt n řehna: tnayen n ifunasen d xemsa n icarriyyen d xemsa n imyan d xemsa n izmaren n yijj n usegg^was. Aqa ta d tawhibt n Iliyab, mmis n Hilun.

³⁰ **Deg wass wiss arebea** issqarreb-dd umŕar n ayt n **Rubin**, Iliřur, mmis n Cadayur, tawhibt nnes.

³¹ Tuŕa-tt d tawhibt nnes: ijj n řtebři n nnuqart n mya u-trřatin n uciql *n řđqerř*, d ict n řřawya i urucci n nnuqart n sebein n uciql, řlařsab aciql n zzawect iqeddsen. Tuŕa-ten s tnayen ccuren s waren azdad ixeğđen s zzect am tewhibt *n řyiğet*. ³² *Xenni* ict n tyenjact n wureŕ n řecra *n uciql* teccur s řebxur, ³³ ijj n umwa, ameŕyan n yijj n ufunas, ijj n icarri, ijj n izmar n yijj n usegg^was am řyarřt n wecmađ, ³⁴ ijj n umyan ameŕyan i řyarřt n wecmađ, ³⁵ u i řyarřt n řehna: tnayen n ifunasen d xemsa n icarriyyen d xemsa n imyan d xemsa n izmaren n yijj n usegg^was. Aqa ta d tawhibt n Iliřur, mmis n Cadayur.

³⁶ **Deg wass wiss xemsa** issqarreb-dd umŕar n ayt n **Cimeun**, Calumiyil, mmis n řuricadday, tawhibt nnes. ³⁷ Tuŕa-tt d tawhibt nnes: ijj n řtebři n nnuqart n mya u-trřatin n uciql *n řđqerř*, d ict n řřawya i urucci n nnuqart n sebein n uciql, řlařsab aciql n zzawect iqeddsen. Tuŕa-ten s tnayen ccuren s waren azdad ixeğđen s zzect am tewhibt *n řyiğet*. ³⁸ *Xenni* ict n tyenjact n wureŕ n řecra *n uciql* teccur s řebxur, ³⁹ ijj n umwa, ameŕyan n yijj n ufunas, ijj n icarri, ijj n izmar n yijj n usegg^was am řyarřt n wecmađ, ⁴⁰ ijj n umyan ameŕyan i řyarřt n wecmađ, ⁴¹ u i řyarřt n řehna: tnayen n ifunasen d xemsa n icarriyyen d xemsa n imyan d xemsa n izmaren n yijj n usegg^was. Aqa ta d tawhibt n Calumiyil, mmis n řuricadday.

⁴² **Deg wass wiss setta** issqarreb-dd umŕar n ayt n **Jad**, Iliyasaf, mmis n Duail, tawhibt nnes.

⁴³ Tuŕa-tt d tawhibt nnes: ijj n řtebři n nnuqart n mya u-trřatin n uciql *n řđqerř*, d ict n řřawya i urucci n nnuqart n sebein n uciql, řlařsab aciql n zzawect iqeddsen. Tuŕa-ten s tnayen ccuren s waren azdad ixeğđen s zzect am tewhibt *n řyiğet*. ⁴⁴ *Xenni* ict n tyenjact n wureŕ n řecra *n uciql* teccur s řebxur, ⁴⁵ ijj n umwa, ameŕyan n yijj n ufunas, ijj n icarri, ijj n izmar n yijj n usegg^was am řyarřt n wecmađ, ⁴⁶ ijj n umyan ameŕyan i řyarřt n wecmađ, ⁴⁷ u i řyarřt n řehna: tnayen n ifunasen d xemsa n icarriyyen d xemsa n imyan d xemsa n izmaren n yijj n usegg^was. Aqa ta d tawhibt n Iliyasaf, mmis n Duail.

⁴⁸ **Deg wass wiss sebea** issqarreb-dd umŕar n ayt n **Ifrayim**, Ilicamae, mmis n řammihud, tawhibt nnes. ⁴⁹ Tuŕa-tt d tawhibt nnes: ijj n řtebři n nnuqart n mya u-trřatin n uciql *n řđqerř*, d ict n řřawya i urucci n nnuqart n sebein n uciql, řlařsab aciql n zzawect iqeddsen. Tuŕa-ten s tnayen ccuren s waren azdad ixeğđen s zzect am tewhibt *n řyiğet*. ⁵⁰ *Xenni* ict n tyenjact n wureŕ n řecra *n uciql* teccur s řebxur, ⁵¹ ijj n umwa, ameŕyan n yijj n ufunas, ijj n icarri, ijj n izmar n yijj n usegg^was am řyarřt n wecmađ, ⁵² ijj n umyan ameŕyan i řyarřt n wecmađ, ⁵³ u i řyarřt n řehna: tnayen n ifunasen d xemsa n icarriyyen d xemsa n imyan d xemsa n izmaren n yijj n usegg^was. Aqa ta d tawhibt n Ilicamae, mmis n řammihud.

⁵⁴ **Deg wass wiss tmenya** issqarreb-dd umyar n ayt n **Manassi**, Jamaliyil, mmis n Fadahşur, tawhibt nnes. ⁵⁵ Tuğa-tt d tawhibt nnes: ijj n ttebşi n nnuqart n mya u-třatin n uciql *n dđqer*, d ict n ttaşwya i urucci n nnuqart n sebein n uciql, elaşsab aciql n zzawect iqeddsen. Tuğa-ten s tnayen ccuren s waren azdad ixegđen s zzect am tewhibt *n řyiğet*. ⁵⁶ **Xenni** ict n tyenjact n wurey n *ecra n uciql* teccur s řebxur, ⁵⁷ ijj n umwa, amezyan n yijj n ufunas, ijj n icarri, ijj n izmar n yijj n usegg^was am tyarşt n wecmađ, ⁵⁸ ijj n umyan amezyan i tyarşt n wecmađ, ⁵⁹ u i tyarşt n řehna: tnayen n ifunasen d xemsa n icarriyyen d xemsa n imyan d xemsa n izmaren n yijj n usegg^was. Aqa ta d tawhibt n Jamaliyil, mmis n Fadahşur.

⁶⁰ **Deg wass wiss tesca** issqarreb-dd umyar n ayt n **Binyamin**, Abidan, mmis n Jideuni, tawhibt nnes. ⁶¹ Tuğa-tt d tawhibt nnes: ijj n ttebşi n nnuqart n mya u-třatin n uciql *n dđqer*, d ict n ttaşwya i urucci n nnuqart n sebein n uciql, elaşsab aciql n zzawect iqeddsen. Tuğa-ten s tnayen ccuren s waren azdad ixegđen s zzect am tewhibt *n řyiğet*. ⁶² **Xenni** ict n tyenjact n wurey n *ecra n uciql* teccur s řebxur, ⁶³ ijj n umwa, amezyan n yijj n ufunas, ijj n icarri, ijj n izmar n yijj n usegg^was am tyarşt n wecmađ, ⁶⁴ ijj n umyan amezyan i tyarşt n wecmađ, ⁶⁵ u i tyarşt n řehna: tnayen n ifunasen d xemsa n icarriyyen d xemsa n imyan d xemsa n izmaren n yijj n usegg^was. Aqa ta d tawhibt n Abidan, mmis n Jideuni.

⁶⁶ **Deg wass wiss ecra** issqarreb-dd umyar n ayt n **Dan**, Axieazar, mmis n Eamicadday, tawhibt nnes. ⁶⁷ Tuğa-tt d tawhibt nnes: ijj n ttebşi n nnuqart n mya u-třatin n uciql *n dđqer*, d ict n ttaşwya i urucci n nnuqart n sebein n uciql, elaşsab aciql n zzawect iqeddsen. Tuğa-ten s tnayen ccuren s waren azdad ixegđen s zzect am tewhibt *n řyiğet*. ⁶⁸ **Xenni** ict n tyenjact n wurey n *ecra n uciql* teccur s řebxur, ⁶⁹ ijj n umwa, amezyan n yijj n ufunas, ijj n icarri, ijj n izmar n yijj n usegg^was am tyarşt n wecmađ, ⁷⁰ ijj n umyan amezyan i tyarşt n wecmađ, ⁷¹ u i tyarşt n řehna: tnayen n ifunasen d xemsa n icarriyyen d xemsa n imyan d xemsa n izmaren n yijj n usegg^was. Aqa ta d tawhibt n Axieazar, mmis n Eamicadday.

⁷² **Deg wass wiss hiřac** issqarreb-dd umyar n ayt n **Acir**, Fajeiyil, mmis n Eukran, tawhibt nnes. ⁷³ Tuğa-tt d tawhibt nnes: ijj n ttebşi n nnuqart n mya u-třatin n uciql *n dđqer*, d ict n ttaşwya i urucci n nnuqart n sebein n uciql, elaşsab aciql n zzawect iqeddsen. Tuğa-ten s tnayen ccuren s waren azdad ixegđen s zzect am tewhibt *n řyiğet*. ⁷⁴ **Xenni** ict n tyenjact n wurey n *ecra n uciql* teccur s řebxur, ⁷⁵ ijj n umwa, amezyan n yijj n ufunas, ijj n icarri, ijj n izmar n yijj n usegg^was am tyarşt n wecmađ, ⁷⁶ ijj n umyan amezyan i tyarşt n wecmađ, ⁷⁷ u i tyarşt n řehna: tnayen n ifunasen d xemsa n icarriyyen d xemsa n imyan d xemsa n izmaren n yijj n usegg^was. Aqa ta d tawhibt n Fajeiyil, mmis n Eukran.

⁷⁸ **Deg wass wiss teneac** issqarreb-dd umyar n ayt n **Naftali**, Axirae, mmis n Eiynan, tawhibt nnes. ⁷⁹ Tuğa-tt d tawhibt nnes: ijj n ttebşi n nnuqart n mya u-třatin n uciql *n dđqer*, d ict n ttaşwya i urucci n nnuqart n sebein n uciql, elaşsab aciql n zzawect iqeddsen. Tuğa-ten s tnayen ccuren s waren azdad ixegđen s zzect am tewhibt *n řyiğet*. ⁸⁰ **Xenni** ict n tyenjact n wurey n *ecra n uciql* teccur s řebxur, ⁸¹ ijj n umwa, amezyan n yijj n ufunas, ijj n icarri, ijj n izmar n yijj n usegg^was am tyarşt n wecmađ, ⁸² ijj n umyan amezyan i tyarşt n wecmađ, ⁸³ u i tyarşt n řehna: tnayen n ifunasen d xemsa n icarriyyen d xemsa n imyan d xemsa n izmaren n yijj n usegg^was. Aqa ta d tawhibt n Axirae, mmis n Eiynan.

⁸⁴ Tuğa ta d tawhibt i udeccen n uealtar zeg imyaren n Israyil deg wass umi itwadhen *uealtar*: teneac n ttaşbaşi n nnuqart d teneac n ttaşwyat i urucci n nnuqart d teneac n tyenjajin n wurey.

⁸⁵ Ijj n ttebşi n nnuqart *iwzen* mya u-třatin *n uciql* d ict n ttaşwya i urucci *iwzen* sebein *n uciql*. Marra nnuqart n řeqcue *nni tewzen* ařfayn u-arebea-mya *n uciql* elaşsab aciql n zzawect iqeddsen.

⁸⁶ Teneac n tyenjajin n wurey ccuren s řebxur. Kuř tařenjayt *tewzen* *ecra n uciql*, elaşsab aciql n zzawect iqeddsen. Marra urey n tyenjajin *iwzen* mya u-eicrin n uciql.

⁸⁷ Marra ifunasen i tyaršt n wecmađ aqa-ten teneac n imwan, *xenni* teneac n icarriyyen, teneac n izmaren n yijj n usegg^was ak-d tewhibt n *řyigjet* nsen, u teneac n imyan imežyanin i tyaršt n ddenb.

⁸⁸ Marra ifunasen n tyaršt n řehna aqa-ten arebea u-eicrin n imwan, *xenni* settin n icarriyyen d settin n imuyan d settin n izmaren n yijj n usegg^was. Man aya d tawhibt i udeccen n uealřar awarni itwadhen.

⁸⁹ Umi yudef Musa deg Uqıđun n Umsagar ĥima ad kis issiweř, isřa ict n tmijja tessiweř akides zi sennej n tqebbart n weřřaĥ i iġan x Ttabut n Chadet, zi jar tnayen n ixiruben. *Ammu* issiweř akides.

Asbeddi n řqendiř

⁸¹ Issiweř SIDI ak-d Musa, inna

² “Siweř ak-d Harun uca ini as ‘Xmi i řa tessirřed tifawin, ittxeřřa tifawin ad wcent tifawt řar zzat n řqendiř.’”

³ Uca ammu i igga Harun. řar zzat n řqendiř issirř tifawin nnes, am mammec d as yumur SIDI i Musa. ⁴ Tuřa řqendiř d ict n řřenet n wureř yeedeř s wefđis. Zeg uđar nnes ař nnuwwar nnes tuřa itwagg s wefđis. Elařsab amedya i d as isccen SIDI, ammu i iřennee řqendiř.

Tamewci n Ilawiyyen

⁵ Issiweř SIDI ak-d Musa, inna

⁶ “Ksi Ilawiyyen zi jar řwest n ayt n Israyil uca sizdeg iten. ⁷ Ammu i d asen i řa teggid ĥima ad ten tessizedged: Rucc iten s waman n usizdeg. Ittxeřřa asen ad ĥeffen marra arrimet nsen uca ad ssirden arruđ nsen uca ad ssizdegen ixef nsen. ⁸ Xenni ad ksin ijj n umwa, amežyan n ufunas, ak-d tewhibt n *řyigjet* nnes n waren azdad ixegđden s zzect u *ewed* ijj n umwa nneđni, amežyan n ufunas, am tyaršt n ddenb. ⁹ Ad tawřed Ilawiyyen zzat i Uqıđun n Umsagar uca ad tessmuned marra tamesmunt n tarwa n Israyil. ¹⁰ Ad dd-tessqarrbed Ilawiyyen zzat i wudem n SIDI uca ayt n Israyil ad ssarsen ifassen nsen x Ilawiyyen. ¹¹ Harun ad yejj ad hezzen Ilawiyyen zi ssa řar da zzat i wudem n SIDI am ict n tewhibt n wenhezzi di řtwee n ayt n Israyil uca *ammu* i řa dewřen ttsexxaren di tsexxart n SIDI. ¹² Ilawiyyen ad ssarsen ifassen nsen x izeğifen n imwan uca ad tesswejdad ijj i tyaršt n ddenb d yijj i tyaršt n wecmađ i SIDI ĥima ad tefdid zzaysen x Ilawiyyen. ¹³ Ad tegged Ilawiyyen ad bedden zzat i wudem n Harun u zzat i wudem n tarwa nnes uca ad ten tejjed ad hezzen zi ssa řar da am ict n tewhibt n wenhezzi zzat i wudem n SIDI. ¹⁴ Ammu i řa řtuzzed Ilawiyyen zi řwest n ayt n Israyil ĥima ad iřin Ilawiyyen d inu.

¹⁵ Awarni man aya ad dd-asen Ilawiyyen ĥima ad sexxaren deg Uqıđun n Umsagar. Ad ten tessizedged uca ad ten tarred ad hezzen zi ssa řar da am ict n tewhibt n wenhezzi, ¹⁶ minzi nitni twammewcen ayi-dd, aqa twammewcen ayi-dd zi řwest n ayt n Israyil, uca necc ksiř ten i necc deg wemcan n marra min yarźmen řemřawřet d *amezwaru*, deg wemcan n amenzu zi kuř ijj zi ayt n Israyil. ¹⁷ minzi marra amenzu řar ayt n Israyil aqa-t inu, zeg iwdan ammu zi řebhayem, zeg wass i di wtiř necc marra imenza di temmurt n Miřra, ssqeddsey ten nitni i necc. ¹⁸ Necc ksiř Ilawiyyen deg wemcan n marra imenza řar ayt n Israyil. ¹⁹ Necc wciř Ilawiyyen am ijj n ariřalu i Harun u i tarwa nnes zi řwest n ayt n Israyil maĥend ad ggen tasexxart n ayt n Israyil deg Uqıđun n Umsagar u maĥend ad fdin x ayt n Israyil, ĥima war tettiři jřiřect x ayt n Israyil xmi dd řa qarrben ayt n Israyil řar zzawect iqeddsen.”

²⁰ Musa d Harun d marra tamesmunt n ayt n Israyil ggin ak-d Ilawiyyen elařsab marra min d as yumur SIDI i Musa zi jřiřet n Ilawiyyen, ammu i ggin ayt n Israyil akidsen. ²¹ Ilawiyyen

DI ŘEXŘA

ssizdigen ixef nsen zi ddenb nsen uca řebbnen arruđ nsen uca Harun yejja iten ad nhezzen zi ssa ęar da am ict n tewhibt n wenhezzi zzat i wudem n SIDI uca Harun ifdi ten ĥima ad ten issizdeg. ²² Awarni man aya usin-dd Ilawiyyen ĥima ad sexxaren deg Uqıđun n Umsagar zzat i wudem n Harun u zzat i wudem n tarwa nnes, am mammec d as yumur SIDI i Musa zi jjihet n Ilawiyyen, ammu i kidsen ggin.

Řxedmet n Ilawiyyen

²³ Issiweř SIDI ak-d Musa, inna

²⁴ “Ta zi jjihet n Ilawiyyen. Aqa ittxeřřa i kuř mmis n xemsa u-eicrin n isegg^wusa sennej ad dd-yas ĥima ad isexxar di řeeskar di řtwee n tsexxart n Uqıđun n Umsagar ²⁵ u umi yiweđ ęar xemsin n isegg^wusa iffey zi tsexxart u war iqqim ittsexxar ead ktar. ²⁶ Ad iwc afus i yaytmas deg Uqıđun n Umsagar ĥima ad sexxaren, *maca netta s yixef nnes* war izemmar ad isexxar. Ammu i ęa tegged ak-d Ilawiyyen zi jjihet n min xasen itwaggen.”

Tiweřřa i tyarřt n useedu

9 ¹ Issiweř SIDI ak-d Musa di řexřa n Sina deg usegg^was wiss tnayen awarni řami ffęen zi temmurt n Miřra, deg uyur amezwaru, uca inna

² “Jjem ayt n Israyil ad sswejden *tayarřt n useedu* di řweqt nnes itwaggen. ³ Deg wass wiss arbeetac n uyur-a, jar ueecci d tmeddit, ittxeřřa ad tt tesswejdem di řweqt nnes itwaggen. ittxeřřa ad tt tesswejdem elahřab marra tiweřřa d lfarayıđ nnes.”

⁴ Issiweř Musa ak-d ayt n Israyil, aqa nitni ad sswejden *tayarřt n useedu*. ⁵ Uca nitni sswejden *tayarřt n useedu* deg wass wiss arbeetac n uyur amezwaru di řexřa n Sina, jar ueecci d tmeddit, elahřab marra min d as yumur SIDI i Musa, ammu i tt sswejden ayt n Israyil.

⁶ Ca n iwdan twassxemjen s řeemar n yijj n bnadem *immuten* uca war zemmarenen ad sswejden *tayarřt n useedu*. Deg wass nni qarrben-dd nitni zzat i wudem n Musa u zzat i wudem n Harun

⁷ uca nnan as iwdan nni i netta “Neccin nexmej s řeemar n yijj n bnadem *immuten*. Mayemmi i netwassbedd maĥend ad dd-nessqarreb tawhibt n SIDI deg wass nnes itwaggen di řwest n ayt n Israyil. ⁸ Musa inna asen “Rajam, ĥima ad sřey min d awem i ęa yumur SIDI.”

⁹ Issiweř SIDI ak-d Musa, inna

¹⁰ “Siweř ak-d ayt n Israyil uca ini ‘Mařa ĥed zzaywem nię zi řejyuř nwem i dd ęa yasen itwas-sexmej zeg ijj n řeemar *immuten* nię netta deg webrid igg^wej, *xenni* ad issewjed ead *tayarřt n useedu* i SIDI. ¹¹ Deg uyur wiss tnayen, deg wass wiss arbeetac, jar ueecci d tmeddit, ad tt sswejdem uca ad tt ccen ak-d weęrum břa antun u ak-d řebzar yarezgen. ¹² War ttejjin zzayes walu ař řřbeĥ uca war zzayes ttarezzan ięes. Ittxeřřa ad tt sswejden elahřab marra tiweřřa n *tyarřt n useedu*. ¹³ Mařa ijj n weryaz d amezdag nni war ięin deg webrid, ad yejj ad issewjed *tayarřt n useedu*, *xenni* ad itwaqess řeemar nni zi řgens nnes, minzi netta war issewjed tawhibt n SIDI di řweqt nnes itwaggen uca aryaz nni ad yarbu ddenb nnes. ¹⁴ Mařa izdeę akidwem ijj n ubar-rani wenni i ęa isswejden *tayarřt n useedu* n SIDI, *xenni* ad issewjed ‘*tayarřt n useedu*’ elahřab tawřiyyet n ‘*tayarřt n useedu*’ u elahřab lfariđa nnes. Ad din tiři ict n tewřiyyet i kenniw, i ubar-rani ammu i wenni dd-ixeřqen di temmurt.

Agewwed n SIDI s useynu

¹⁵ Deg wass min di tetwassgaeeed Tzeddiyt, idřa aseynu Tazeddiyt ak-d Uqıđun n Chadet u di ģřret iđhar-dd x Tzeddiyt amecnaw timessi ař řřbeĥ. ¹⁶ Ammu i tuęa řebda, aseynu idřa itt u di ģřret iđhar-dd am tmesi. ¹⁷ Řami dd-igaeeed useynu zi sennej n Uqıđun, *xenni* awarni aya kksen ayt n Israyil iqıđan nsen u deg wemcan mani tuęa dd-ibedd useynu, din i wtin ayt n Israyil

DI ŘEXŘA

iqiḏan nsen. ¹⁸ Kksen ayt n Israyil iqiḏan nsen ełahsab řumur n SIDI uca x řumur n SIDI wtin iqiḏan nsen. Marra ussan tuęa aseynu iqqim sennej i Tzeddięt, qqimen wtin nitni iqiḏan nsen. ¹⁹ Řami dd-ibedd useynu aęęas n wussan sennej i Tzeddięt, ḥḏan ayt n Israyil min d asen yumur SIDI uca war kksin ca iqiḏan nsen.

²⁰ Umi iqqim useynu cwayt n wussan sennej i Tzeddięt, *xenni* wtin nitni iqiḏan nsen ełahsab řumur n SIDI u x řumur n SIDI kksen iqiḏan nsen *eawed*. ²¹ Uca imsar belli aseynu ibedd din zi ğiřet ař řębeḥ uca itwassęaęeed useynu di řębeḥ. *Xenni* kksen nitni iqiḏan nsen, mma itwassęaęeed useynu deg wass nię di ğiřet, aqa nitni kksen iqiḏan nsen. ²² Uca mařa iqqim useynu ibedd sennej i Tzeddięt tnayen n wussan, nię ijj n uyur, nię aęęas n wussan, *xenni* qqimen ayt n Israyil wtin iqiḏan nsen, war kksen ca iqiḏan nsen. Mařa itwassęaęeed useynu, *xenni* kksen nitni iqiḏan nsen. ²³ X řumur n SIDI wtin iqiḏan nsen u x řumur n SIDI kksen iqiḏan nsen. Aqa ḥḏan min d asen yumur SIDI, x řumur n SIDI, s ufus n Musa.

Řyayęat

10 ¹ Issiweř SIDI ak-d Musa, inna ² “Egg cek tnayen n řyayęat n nnuqart, *s yiji n umarsu* s wefḏis ad ten tegged uca ad iřint i ubarreḥ n tmesmunt u i usmuęęi n řemrageḥ n txuzan.

³ Xmi daysent i ęa řuḏen, ad ęark tmun tmesmunt marra ęar wadaf n Uqiḏun n Umsagar.

⁴ Xmi i ęa řuḏen deg ijj zi *tnayen nni*, *xenni myir* imeqqranen, izeęifen x řuřuf n Israyil i xak-dd i ęa imunen.

⁵ Xmi i ęa řuḏem s wesruddeḥ, *xenni* ad mmuęęiyent řemrageḥ n txuzan nni i immarsen ęar ccarę.

⁶ Xmi i ęa řuḏem s wesruddeḥ tnayen n twařawin, *xenni* ad mmuęęiyent řemrageḥ nni immarsen ęar tcarmin. Ad řuḏen s wesruddeḥ umi i ęa ssmuęęiyen zeg wemcan ęar wemcan *nneḏni*.

⁷ I tmesmunt n weęraw n *řgens* ittxeřęa ad řuḏem di řyayęat, *maca břa uřuḏi* i umenęi.

⁸ Ad řuḏen ayt n Harun, ikeḥhanen, di řyayęat. Ad tiři d ict n tewęiyyet i řebda i *marra* řejyuř nwem.

⁹ Uca xmi i ęa teffęem ęar garra di temmurt nwem ḥima ad temmenęem ḏidd i weęrim wenni i d kenniw ihekk^wren, *xenni* ad řuḏem s yiji n uřuḏi i umenęi di řyayęat uca kenniw ad tetwati-darem zzat i wudem n SIDI, AREBBI nwem, uca ad tetwassnejmem zi řeedęan nwem. ¹⁰ *Ammu* di kuř ijj n wass n řefraḥet u di řeęęad itwaggen u deg umezwaru n iyuren nwem, uca ad řuḏem di řyayęat *eawed* xmi i *ęa tawyem* tięaręa n wecmaḏ nwem d tięaręa n uęadi nwem uca *ammu* i ęa iřint di řęwee nwem i řidaret zzat i wudem n AREBBI, necc d SIDI, AREBBI nwem.”

Agęweęji x wedrar n Sinayi

¹¹ Imsar deg useęęwas wiss tnayen, deg uyur wiss tnayen, deg wass wiss eicrin n uyur, aqa itwassęaęeed useynu zi sennej n Tzeddięt n Chadet. ¹² Uca kksen ayt n Israyil iqiḏan nsen, mmuęęiyen zeg wemcan ęar wemcan zi řexřa n Sina uca ibedd-dd useynu di řexřa n Faran.

¹³ *Ammu* kksen iqiḏan nsen twařat tamezwarut x řumur n SIDI, x ufus n Musa.

¹⁴ **D amežwaru tetwakkes bandira n řmargeḥ n řeeskar n ayt n Yahuda** ełahsab *tarbiein* n řeeskar nsen. Naḥcun, mmis n Eamminadab, tuęa d *azeęif* x řeeskar. ¹⁵ Natanayil, mmis n řuęar, tuęa d *azeęif* x řeeskar n teqbič n ayt n Issakar. ¹⁶ Ilięab, mmis n Ḥilun, tuęa d *azeęif* x řeeskar n teqbič n ayt n Zibulun.

¹⁷ Awarni man aya tetwahdem Tzeddięt uca kksen ayt n Jarcun d ayt n Marari iqiḏan nsen uca arbut Tzeddięt.

DI ŘEXŘA

¹⁸ **Xenni tetwakkes bandira n řmargeĥ n řeeskar n Rubin** ełahsab *tarbiĕin n řeeskar* nsen. Iliřur, mmis n Caddayur, tuġa *d azeġif x řeeskar* nnes. ¹⁹ Calumiyil, mmis n řuricadday, tuġa *d azeġif x řeeskar* n teqbiċ n ayt n Cimeun. ²⁰ Ilyasaf, mmis n Daĕuyil, tuġa *d azeġif x řeeskar* n teqbiċ n ayt n Jad.

²¹ **Xenni** kksen Iqahatiyyen iqiđan nsen uca arbun zzawect iqeddsen uca innedni bnan Tazeddiyt řami iwđen.

²² **Awarni as tetwakkes bandira n řmargeĥ n řeeskar n ayt n Ifrayim** ełahsab *tarbiĕin n řeeskar* nsen. Ilicamaĕ, mmis n řammihud, tuġa *d azeġif x řeeskar* nnes. ²³ Jamaliyil, mmis n Fadahřur, tuġa *d azeġif x řeeskar* n teqbiċ n ayt n Manasse. ²⁴ Abidun, mmis n Jideuni, tuġa *d azeġif x řeeskar* n teqbiċ n ayt n Binyamin.

²⁵ **řar umezwaru tetwakkes bandira n řmargeĥ n řeeskar n ayt n Dan**, am uyezdís n marra řemrageĥ, ełahsab *tarbiĕin n řeeskar* nsen. Axieazar, mmis n řammicadday, tuġa *d azeġif x řeeskar* nnes. ²⁶ Fajeiyil, mmis n řukran, tuġa *d azeġif x řeeskar* n teqbiċ n ayt n Acir. ²⁷ Axirae, mmis n řinan, tuġa *d azeġif x řeeskar* n teqbiċ n ayt n Zibulun.

²⁸ **Ammu** i ssmuřtiyen ayt n Israyil zeg wemcan řar wemcan, ełahsab řeeskarat nsen. **Ammu** i kksen nitni iqiđan nsen.

²⁹ Inna Musa i řubab, mmis n Raĕuyil, Amidyani, ađekk^wař n Musa “Neccin ad nemmuřti řar wemcan i d aneġ inna SIDI ‘Necc ad awem t-idd wceġ!’ As-dd akidneġ, ad ac negg tcuni, minzi SIDI issiweř x Israyil s řxir.” ³⁰ Netta inna as “Necc war ttriheġ, maca ad uyureġ řar temmurt inu u řar řaġ inu.” ³¹ Uca netta inna as “Ttzawgeġ cek, war d aneġ ttejji, minzi cek tessned mammec icuwwar ad newwet iqiđan nneġ. Cek aqa tdewřed aneġ *am mammec neqqar* am tiřřawin.” ³² Uca ad imsar, xmi i řa trařed akidneġ uca ad aneġ dd-yas řxir i d aneġ i řa igg SIDI, aqa neccin ad ac negg tcuni.”

³³ Uca kksen iqiđan nsen, uyuren zeg wedrar n SIDI ticři n řřata n wussan. Ttabut n řĕahd yuyur zzat i wudem nsen ticři n řřata n wussan, řima ad yarzu x ijj n wemcan i arrařet. ³⁴ Deg uziř tuġa aseynu n SIDI sennej nsen umi kksen iqiđan nsen zi řmargeĥ n txuzan. ³⁵ řami itwassmuřti Ttabut, temsar řebda belli Musa inna “Kkar, a SIDI, ejj řeedyan nnek ad mzeġaeen u inni kenniw icarrhen ad arewřen zeg wudem nnek!” ³⁶ řar ubeddi n Ttabut, inna “Dweř-dd, a SIDI, řar řecra n řuřuf n řuřuf n Israyil!”

Timessi n SIDI

11 ¹ Aqa řgens idweř *amecnaw ijj n ubarru n yinni ittcetcan* u igga as řĕĥriq i imezzuyen n SIDI. U řami isřa SIDI aya, itwasarġ řyađab nnes u timessi n SIDI tarya daysen uca tkettef inni iġan řar řřarf n řmargeĥ n txuzan. ² **Xenni** iřaya-dd řgens x Musa uca Musa iřzuġ i SIDI uca texsi tmessi. ³ Uca iřaya as i wemcan nni ‘Tabĕira’, minzi timessi n SIDI tuġa tarya di řwest nsen.

Sebein n imyaren - Tisekrin

⁴ Abarru imxeġaden i iġan di řwest nsen, twacurren s umezři u s uya bđan ayt n Israyil eawed ad řyuyyen uca nnan “Wi d aneġ i řa iwcin aysum?” ⁵ Neeqqeř ead x iseřman nni necca di Miřra bařeř u x řexyar d ddellae d řebřeř yuřzen d řebřeř d ticcant. ⁶ řexxu řeemar nneġ yuřeġ uca war din walu myir ‘manna’-ya zzat i tiřřawin nneġ!” ⁷ Tuġa ‘manna’ amecnaw zzariĕet n řqeřbur uca tamezriwt nnes amecnaw tamezriwt n řebxur n ssudan. ⁸ řgens tuġa ittenned zi ssa řar da

uca yrun tt uca ħaryen tt sadu tsirt niy ddzen tt s wezduz uca *xenni* ssegg^wen tt di arwa uca ggin zzayes tifdirin. Tuḡa areddi nnes amecnaw min ingg^wan s zzeet. ⁹ Xmi dd-ihekk^wa nnda x řmargeĥ n txuzan, *xenni* tĥekk^wa-dd xas ‘manna’ *εawed*. ¹⁰ Uca isřa Musa aqa řgens isyuy, ta-wacunt awarni tennedni, kuř ijj ġar tewwart n uqıdun nnes. Itwassary lyadab n SIDI ařtas uca tuḡa man aya d tučeffna di titřawin n Musa *εawed*. ¹¹ Inna Musa i SIDI “Mayemmi teggid řġar deg umsexxar nnek u mayemmi war ufiy nniemet di titřawin nnek, umi xafi-dd tessarsed dđqer n marra řgens-a? ¹² Ma necc deysey *balak* s marra řgens-a? Niy necc i t-idd yurwen, maĥend ad tzemmed ad ayi tinid ‘Awyi t deg wecyun nnek, amecnaw wenni issutřudun yarbun aseymi ġar temmurt min xef tejjuġed cek i babatsen umi tewcid awař?’ ¹³ Zi manis *d asen-dd* i ġa awyey aysum i ġa wcey *macca* i marra řgens-a? Minzi nitni syuyun-dd ġari, qqaren ‘Ewc aney aysum i ġa necc’. ¹⁴ Necc weĥdi war zemmarey ad arbuḡ řgens-a marra, aqa man aya idqer xafi ařtas. ¹⁵ Mařa teggid ayi cek ammu, necc ttzawgey ad ayi tenyed *ĥsen*, mařa ufiy nniemet di titřawin nnek, *xenni* necc war řarrey řeyben inu *εad ktar!*”

¹⁶ Xenni inna SIDI i Musa “Smun ayi-dd sebein n yeryazen zeg imyaren n Israyil, inni tessned cek d imyaren n řgens d iweqqafen uca awyi ten-dd ġar Uqıdun n Umsagar uca ad din bedden zzatek. ¹⁷ Xenni necc ad hwiḡ uca ad kik ssiwřey. Ad ksiy zi Arruĥ i xak iġan uca ad xasen tssarsey uca ad kik arbun dđqer n řgens-a maĥend war t tarebbud ca weĥdek. ¹⁸ Ad tinid i řgens ‘Sqeddsem ixef nwem i tiwecca, *xenni* ad teccem aysum, minzi aqa trum deg imezzuḡen n SIDI uca tennam: Wi i d aney i ġa iwcen ad necc aysum? Tuḡa-neḡ mliĥ di Miřra! S uya i d awem i ġa iwc SIDI aysum ad teccem. ¹⁹ War t tettetem ijj n wass *waha* uřa d tnayen n wussan, niy xemsa n wussan, niy *εecra* n wussan, niy *εicrin* n wussan, ²⁰ *maca marra* ussan n uyur ař d awem-dd iffey zi tinzar uca ad zzayes tεiffem, umi tendarem SIDI wenni iġan di řwest nwem uca tennam: Mayemmi *εad dd-neffey* zi Miřra?”

²¹ Uca Musa inna “Řgens-a, di řwest nsen i ġiḡ, aqa-t di setta-ařaf n yeryazen x idaren uca cek tinid ‘Ad asen wcey aysum uca ad ccen ijj n uyur amen ikmeř!’ ²² Mařa řarřen asen i wuġi d ifunasen, mma ad yiři cfa asen? Niy *mařa* ssmunen asen marra iseřman n řebĥar, mma ad yiři cfa asen?” ²³ Inna SIDI i Musa “Mma *xenni* yebri ufus n SIDI? Řexxu *xenni*, ad třard ma ad iqfeř awař nnes niy lla!”

²⁴ Iffey-dd Musa uca inna awařen n SIDI i řgens uca issmun sebein n yeryazen zeg imyaren n řgens uca issbedd iten am dd-nnden i Uqıdun. ²⁵ Xenni ihwa-dd SIDI deg useynu uca issiweř akides uca iksi zi Arruĥ nni tuḡa xas uca issars it x sebein n yeryazen, x imyaren. Uca imsar, umi tuḡa xasen Arruĥ, *bdan* ad nabben, *maca* awarni i uya war iqqim *εad*.

²⁶ Uca qqimen tnayen n yeryazen di řmargeĥ n txuzan, ijjen qqaren as lldad u wennedni qqaren as Midad uca Arruĥ n SIDI tuḡa-t xasen, *minzi* nitni aqa-ten zeg inni yuran, *maca* war dd-ffiyen ġar Uqıdun uca tuḡa ttnebban di řmargeĥ n txuzan. ²⁷ Yuzzeř-dd ijj n uĥenjir uca ixebbar man aya i Musa, inna “lldad d Midad ttnebban di řmargeĥ n txuzan.” ²⁸ Yarra Yacuea, mmis n Nun, *ijjen* zeg ibřiḡen itfarzen, inna “Sidi inu, Musa, řarrem iten!” ²⁹ Inna as Musa “Ma cek tecđared di třweε inu? Mři marra řgens n SIDI tuḡa-t d anabi, iři igga xasen SIDI Arruĥ nnes!”

³⁰ Idweř-dd Musa ġar řmargeĥ n txuzan, netta d imyaren n Israyil.

³¹ Xenni yusa-dd ijj n usemmiđ *itwassekkaren* zi SIDI, indeh-dd tisekrin zi řebĥar uca inđar itent x řmargeĥ n txuzan, ticři n webrid n yijj n wass ġar ijj n tma d ticti n webrid ġar tma nneđni, deg wenned n řmargeĥ n txuzan, ař *εřayen* tnayen n iḡaġen x wudem n temmurt. ³² Ikkar řgens uca yrun ass *nni* ikmeř d ġiřet *nni* tekmeř d marra ass i t-idd idfaren yrun tisekrin. Wenni řars drus, iksi *εecra* n ‘uĥumiř’. Bezzeen tent qibač nsen x tirut i innđen i řmargeĥ n txuzan.

³³ Minřra aysum *εad* jar teymas nsen, qbeř mma ad t ffřen, itwassary lyadab n SIDI x řgens uca SIDI iwta řgens s ict n tecti temyar ařtas. ³⁴ Uca isemma amcan nni ‘Qabarut-Hata’awat’, minzi dinni i neđřen řgens i tuḡa immezryen *ammu*. ³⁵ Zi Qabarut-Hata’awat kksen iqıdan, *uyuren* ġar Ĥađayrut uca qqimen di Ĥađayrut.

DI ŘEXŘA

Řbarš n Maryam

12¹ Maryam, u Harun *ɛawed*, ssiwřen x Musa di ssibbet n temyart Takucit nni tuɣa dd-yiwi, minzi netta yiwi-dd ict n temyart Takucit.² Uca nnan “Ma issiweř SIDI zi Musa waha? Ma war zzayney issiweř *ɛawed*?” Uca isřa SIDI *man aya*.³ Tuɣa Musa d aryaz amwaḍee aṭṭas, ktar zi marra iwdan i iddaren x temmurt.⁴ Deyya issiweř SIDI ak-d Musa d Harun d Maryam “Ffyem kenniw s třata zeg Uqiḍun n Umsagar!” Uca ffyen-dd s třata.⁵ *Xenni* ihwa-dd SIDI deg uqellij n useynu uca ibedd ɣar tewwart n Uqiḍun, iřaya i Harun d Maryam. Ffyen-dd nitni s tnayen.⁶ Uca inna asen netta “Sřem řexxu i wawařen inu! Mařa din jarawem ijj n unabi, ad as ssecney ixef inu s ict n tmezriwt, necc d SIDI, uca ad kis ssiwřey s ict n tarjit.⁷ Maca amsexxar inu Musa war iři amenni, aqa netta d ařdiq di marra taddart inu.⁸ Necc ssiwřey akides zeg uqemmmum ɣar uqemmmum, war iři s řemeani innufaren. Aqa iřra addud n SIDI. Mayemmi war tewcim aweqqar i umsexxar inu u *mayemmi* i tessiwřem *ammu* x Musa?”

⁹ *Xenni* itwassary xasen lyaḍab n SIDI uca iruḥ.¹⁰ uca aseynu iffeɣ x Uqiḍun uca xzar, Maryam days řbarš, aqa-tt d tacemřařt am wedfeř. Uca Harun iřra Maryam, u xzar, aqa nettat days řbarš.

¹¹ Uca inna Harun i Musa “A, sidi inu, war xaney srussi ddenb i negga s tefyuri umi days nexḍa!

¹² War tt ttejji ad tedweř amecnaw amettin nni zi arrimet nnes ittwacc d azyen am dd-iffey zi řemřawřet n yemmas.”¹³ Iřaya Musa i SIDI, inna “A, SIDI, ttzawgeɣ ad tt tessgenfid!”¹⁴ Inna SIDI i Musa “Ma mařa babas aqa inxar deg wudem nnes, ma war tsedři sebea n wussan? Ejj itt ad tetwassuffey zi řmargeḥ n txuzan sebea n wussan uca awarni as ad tetwaqbeř *ɛawed*.”¹⁵ Uca tetwassuffey Maryam sebea n wussan barra i řmargeḥ n txuzan uca řgens war ikkis iqiḍan nnes ařami tetwaqbeř Maryam *ɛawed*.¹⁶ *Xenni* ikkes řgens iqiḍan nnes, yuyur zi Ḥaḍayrut uca wtin iqiḍan nsen di řexřa n Faran.

Tenɛac n ibergagen

13¹ Issiweř SIDI ak-d Musa, inna² “Sekk iryazen zzatek ḥima ad bergen tammurt n Kenɛan, tenni i ɣa wceɣ i ayt n Israyil. Zi kuř taqbič n ibabaten nnes ad tessekkem ijj n weryaz, *ittxeřša ad yiři* kuř ijj d amyar jarasen.

³ Uca Musa issekk iten di řexřa n Faran, x řumur n SIDI. Tuɣa marra iryazen d izeğifen n ayt n Israyil.⁴ Aqa-ten ina d ismawen nsen:

zi teqbič n Rubin, Cammue, mmis n Zakkur.⁵ Zi teqbič n Cimeun, Cafat, mmis n Ḥuri.

⁶ Zi teqbič n Yahuda, Kalib, mmis n Yifunni.

⁷ Zi teqbič n Isakkar, Yaj'al, mmis n Yusuf.

⁸ Zi teqbič n Ifrayim, Hucaɛ, mmis n Nun.

⁹ Zi teqbič n Binyamin, Falți, mmis n Rafu.

¹⁰ Zi teqbič n Zabulun, Jaddiyil, mmis n Sudi.

¹¹ Zi teqbič n Yusuf, i teqbič n Manassi, Jaddi, mmis n Susi.

¹² Zi teqbič n Dan, ɛammiyil, mmis n Jamalli.

¹³ Zi teqbič n Acir, Satur, mmis n Mixayil.

¹⁴ Zi teqbič n Naftali, Nahbi, mmis n Wafsi.

¹⁵ Zi teqbič Jad, Ja'uyil, mmis n Maki.

¹⁶ Aqa ina d ismawen n yeryazen nni issekk Musa ḥima ad bergagen tammurt uca Musa iřaya i Hucaɛ, mmis n Nun, s yisem n Yacuea.

¹⁷ Issekk iten Musa ḥima ad bergagen tammurt n Kenɛan, inna asen “Ařyem ssiha ař ljanub uca ařyem ɣar wedrar¹⁸ uca xzarem mammec teğa temmurt d řgens i days izeddyen, ma ijhed

niŷ iðeef *i yeĝa*, ma *aqa din* drus niŷ aŧas. ¹⁹ *Xzarem* mammec teĝa tammurt i di izeddeŷ řgens, ma *tammurt* d tašebħant niŷ d tačeffant i *teĝa*, u mammec ĝant tneddam i di izeddeŷ řgens, ma *zeddyen di řemrageħ* n txuzan niŷ di tneddam ifaryen s *iyebrāwen*. ²⁰ *U ɛawed* mammec teĝa temmurt, ma tessyemmi niŷ tuzey, ma *aqa din* ticejjura niŷ lla. Egg taryast uca ksi *ca* zi řyiĝet n temmurt. Ussan nni tuĝa-ten d ussan n tmenzut n uđiř. ²¹ Uca nitni gaɛden uca arzun tammurt zi řexřa n řin ař Raħub ȝar Libu-Ĥamat. ²² Gaɛden *ɛad ktar* ȝar *Temmurt* n Ljanub uca iwðen ȝar Ĥibrun. Dinni i tuĝa Aximan, Cicay d Talmay d tarwa n ɛanaq. Ĥibrun tuĝa tetwabna sebea n isegĝ^wusa qbeř řuean di Miřra. ²³ *Xenni* iwðen ař taŷzurt n Ackul uca zi senni kksen ict n tizremt s yijj n uzekkun n uđiř wenni dd-iwyen s tnayen s yijj n uzeĝađ n trebbut. *Ammu ɛawed* zeg aremmam u zi tazart. ²⁴ Qqaren as i wemcan nni ‘taŷzurt n *teŷzart* n Ickul’ di ssibbet n uzekkun n uđiř nni qeřšen ayt n Israyil din.

²⁵ Umi kemmřen arebein n wussan, dewřen-dd zeg ubergag n temmurt. ²⁶ Uyuren nitni uca usin-dd ȝar Musa d Harun u ȝar marra tamesmunt n ayt n Israyil di řexřa n Faran, jjiħet n Qadac, uca wcin řexbar i marra tamesmunt uca ssecnen asen řyiĝet n temmurt. ²⁷ Ĥajan as uca nnan “Aqa nudef di temmurt nni mani d aney tessekked. S tidett tfeyyeđ s uyi d tamment u t-nita d řyiĝet nnes. ²⁸ Maca řgens, nni izeddyen di temmurt, ijhed u tineddam ȝarsent iyebrāwen u myarent aŧas u nežra ɛawed din arraw n ɛanaq. ²⁹ Iɛamaliqiyyen zeddyen di Temmurt n Ljanub n temmurt u Iħittiyyen d Iyabusiyyen d Imuriyyen zeddyen deg idurar u Ikenɛaniyyen zeddyen ȝar řebħar u x tma n L'Urdun. ³⁰ Xenni Kalib issesqar řgens zzat i Musa, inna “Ejj aney ad ngeɛed s jjeħd uca ad tt neŧtef d řwart, *minzi* nzemmar as neccin!” ³¹ Iryazen nni gaɛden akides, nnan “War nzemmar ad ngeɛed ðidd i řgens nni, *minzi* aqa ijhed xaney aŧas.” ³² *Ammu* i dd-iwyen iij n řexbar war iħřin i ayt n Israyil x temmurt nni x tuĝa ttbergagen, nnan “Tammurt x manis nekka ĥima ad tt nbergeĝ, aqa d ict n temmurt nni tsarređ imezday nnes uca marra iwðan nni nežra, aqa-ten d iryazen n waddad imȝar. ³³ Aqa nežra din jjwaheř, ayt n ɛanaq, rasa n jjwaheř, uca tuĝa neccin di tiŧtawin nney amecnaw tamurȝi, uca ammu i dd asen nettban di tiŧtawin nsen.”

Tigg^wudi n řgens zi řɛedyan

14 ¹ Marra tamesmunt tebda tesyuyyu s jjeħd uca řgens iru marra ĝiřet nni. ² Marra ayt n Israyil tuĝa ttneđqamen ðidd i Musa u ðidd i Harun uca tenna as marra tmesmunt “Meelik qae nemmut di temmurt n Miřra!” niŷ “Meelik qae nemmut di řexřa-ya!” ³ “Mayemmi i d aney-dd yiwi SIDI ȝar temmurt-a, *ma* ĥima ad newða s ssif u *xenni* ad keccðen timȝarin nney d tarwa nney? Ma war yeĝi ĥsen zeɛma ad neeqeb ȝar Miřra?” ⁴ Uca nnan iij i wenneðni “Ejj aney ad negg iij d azeĝif *xaney* uca ad neeqeb ȝar Miřra!”

⁵ *Xenni* Musa d Harun wðan x uyembub nsen zzat i wudem n marra agraw n tmesmunt n ayt n Israyil. ⁶ Yacuea, mmis n Nun, d Kalib, mmis n Yifunni, nni tuĝa zeg inni tuĝa ittbergagen x temmurt, carrgen arruđ nsen. ⁷ Nitni ssiwřen ȝar marra tamesmunt n ayt n Israyil, nnan “Tammurt nni x nekka maħend ad tt nbergeĝ, aqa-tt d ict n temmurt mliħ aŧas. ⁸ Mařa SIDI issfarnen ȝarney, netta ad aney-dd yawi ȝar temmurt-a uca ad aney tt iwc, ict n temmurt ifeyyðen s uyi d tamment. ⁹ War ttiřim d iyennanen ðidd i SIDI uca war ttegg^wedem *ca* zi řgens n temmurt-a. aqa-ten d ayrum nney. Tiři nsen teffey-dd zi sennej nsen, aqa SIDI akidney, war zzaysen ttegg^wdem *ca*!”

¹⁰ Uca *xenni* marra tamesmunt tessiweř belli ittxeřša ad ten arejmen, iban-dd ueuĝi n SIDI deg Uqidun n Umsagar zzat i marra ayt n Israyil.

¹¹ Inna SIDI i Musa “Ař meřmi i d ayi i ȝa issduqgez řgens-a? Ař meřmi war d ayi ttimnen s marra

DI ŘEXŘA

řeřamat nni ggiy di řwest nsen? ¹² Necc ad wtey řgens s ttaeun uca ad xasen kksey řwart uca ad cek ggey d ijj n řgens d ameqqran u ijhed xasen.” ¹³ Inna Musa i SIDI “Ad sřen Imišriyyen man aya, minzi cek tessuffyed řgens-a s jjehd nnek zi řwest nsen ¹⁴ uca ad t inin i imezday n temmurt-a, inni isřin belli cek, a SIDI, di řwest n řgens-a, belli cek, a SIDI, tbaned-dd amecnaw udem deg wudem, belli aseynu nnek ittbedda sennej nsen u belli cek teggured zzat i wudem nsen deg ijj n uqellij n useynu s uziř uca s ģiřet deg ijj n uqellij n tmesi. ¹⁵ Mařa tenyid řgens-a amecnaw ijj n weryaz, xenni řegnus nni isřin x usemyar nnek, ad ssiwřen ad inin ¹⁶ ‘Minzi SIDI war izemmar ad issidef řgens-a di temmurt nni x ijuġ ad asen tt iwc, aqa s uyenni d asen iyař di řexřa!’ ¹⁷ Řexxu xenni, necc ttzawgey cek, ad yiři jjehd n Sidi inu imyar am mammec tuya tessiwřed umi ten-nid ¹⁸ ‘SIDI ġars ttasie n řxađar uřa ařtas n tmexsiwt icewwaren. Aqa yarebbu řmueřiyet d uxeřtu nney u netta war itbarri wenni itteggen ddenb u isseēedu řmueřiyet n ibabaten ġar tarwa nnes ař jjiř wiss třata d jjiř wiss arebea.’ ¹⁹ Yřar i řgens-a řmueřiyet nnes elahřab řemyaret n tmexsiwt nnek icewwaren u amecnaw mammec tarebbud řgens-a řexxu ead zi temmurt n Miřra ař danita!” ²⁰ Uca inna SIDI “Necc yfarey asen elahřab awař nnek. ²¹ S tidett am ddarey necc, aqa marra tammurt ad tetwaccur s ueuġi n SIDI! ²² Minzi marra iryazen inni ižrin aeuġi inu d řeřamat inu i ggiy di Miřra u di řexřa, d yenni d ayi iqeġben di řexřa ead eecra n twařawin u war sřin i tmijja inu, ²³ war řarren tammurt nni jjuġey i babatsen ad asen-tt wcey, wah, marra inni d ayi iseddeēen ammu, war tt řarren. ²⁴ Maca ad ssidfey amsexxar inu Kalib di temmurt mani tuya yudef qbeř uca tarwa nnes ad tt warten minzi tuya ġars ijj n arruġ nneđni uca netta iđfar ayi mliġ nican. ²⁵ Aqa Ieamaliqiyen d Ikenēaniyyen zeddyen di řewđa n teyzurt. Ad dd-tdewřem tiwecca uca ad tekksem iqiđan nwem ssa, ffyem ġar řexřa, uyurem deg webriđ ġar Řebřar n Uřanim.”

²⁶ Issiweř SIDI ak-d Musa d Harun, inna

²⁷ “Ař meřmi i ġa teqqim tmesmunt-a taēeffant tettneđqam xafi? Anedqem n ayt n Israyil i zi xafi ttneđqamen, aqa sři y t. ²⁸ Ini asen ‘S tidett am ddarey necc, issawař SIDI, mařa war d awem tteggey am mammec d awem sři y s imezzuyen inu min tennam kenniw. ²⁹ Řxecbat nwem ad wđant di řexřa-ya, řxecbat n marra inni itwařesben, marra řqedd n tarwa nwem zi eicřin iseggwusa sennej, řxecbat n yenni tuya xafi ittneđqamen. ³⁰ Mařa tudfem tammurt i x ssgaeēdey afus inu maġend ad jjaġey ad kenniw ggey ad days tzed yem, xenni Kalib, mmis n Yifunni, d Yacuea, mmis n Nun, waha ad dayes adfen. ³¹ Tarwa nwem i xef tennam: Ad twakeccdeē!, necc ad ten ssidfey days uca nitni ad ssnen tammurt nni tenđarem kenniw ammu s useġqar. ³² Maca řxecbat nwem, wah kenniw simant nwem, ad tewđam di řexřa-ya ³³ uca tarwa nwem ad iřin d iničan řmijař n arebein n iseggwusa di řexra-ya uca kenniw ad kiwem tarbum tuqeġbit nwem ař i ġa fnant řxecbat nwem di řexřa-ya. ³⁴ Anect i řqedd n wussan i tuya tbergagem tammurt, iqqar arebein n wussan, aqa ijj n wass d ijj n useggwas, ad tarbum řmueřiyet nwem, řmijař n arebein n iseggwusa, uca ad tessnem aqa kenniw tyennanem ayi. ³⁵ Necc d SIDI ssiwřey, mařa war tteggey ammu ak-d marra tamesmunt-a taēeffant tenni ikksen awař xafi: ad mmten di řexřa-ya, ad mmten din!

³⁶ Uca iryazen nni issekk Musa maġend ad bergagen tammurt, řami dd-dewřen uca ssyeww yen tamesmunt ġima ad tennedqem đidd nnes umi nitni behdřen tammurt, ³⁷ aqa iryazen nni ibehdřen tammurt, mmuten s ict n jjiřeect zzat i wudem n SIDI. ³⁸ Maca Yacuea, mmis n Nun, d Kalib, mmis n Yifunni, qqimen ddaren ġar iryazen nni iruġen ad bergagen tammurt.’ ”

³⁹ Uca issiweř Musa awařen-a ġar marra ayt n Israyil. Iġzen xenni řgens ařtas. ⁴⁰ Uca nitni kkaren zic uca uřyen ař taqiccat n wedrar, nnan “Aqa-ne y da uca ad nessgaeēed ġar wemcan min xef issiweř SIDI, minzi neccin aqa nexđa!” ⁴¹ Maca Musa inna “Mayemmi txeřtam ammu řumur n SIDI? Man aya war iēeddu! ⁴² War ttgaeēadem ca minzi SIDI war ittiři di řwest nwem. War tejjam ixef nwem ad texřarem zzat i wudem n řēedyan nwem. ⁴³ Minzi Ieamaliqiyen d Ikenēaniyyen

aq-a-ten din zzat nwem uca ad tewđam kenniw s ssif minzi kenniw tigg^wejem x SIDI, zi man aya SIDI war kiwem ittiři.” ⁴⁴ Maca, waxxa amenni, nitni tuđa tuffen mađend ad dd-ařen ař taqiccat n wedrar. Maca Ttabut n Řeahd n SIDI d Musa war ffiđen zi řwest n řmargeđ n txuzan. ⁴⁵ *Xenni hwan-dd Ieamaliqiyyen d Ikeneaniyyen nni tuđa izeddyen deg wedrar nni uca arenyen ten u rebzen ten ař Hurma.*

Tiweřřa i tyarřa n tmessi

15 ¹ Issiweř SIDI ak-d Musa, inna ² “Siweř ak-d ayt n Israyil, ini asen ‘Xmi i řa tadfem tammurt *mani i řa iřint* tzeddiđin nwem, *tammurt* tenni d awem i řa wceř, ³ uca ad tesswejdem *din* ict n tewhibt n tmessi i SIDI, ict n tyarřt n wecmađ niř ict n tewhibt i tyarřt i ukemmeř n yijj n lwaed niř ict n tewhibt s řxađar niř *ict n tewhibt* i řeřyud nwem itwaggen, mađend ad tiři d ict n řefwađet ittfuđen i SIDI, zi řebhayem niř zeg wuđi, ⁴ *xenni* wenni dd i řa issqarrben tawhibt nnes i SIDI, ad dd-issqarreb *ewawed* ict n tewhibt n řyiđet zeg ict n teecuray n yijj n ‘ifa’ n waren azdad ixegđen s yijj n arbee n yijj n ‘hin’ n zzect ⁵ uca ittxeřřa ad tesswejded ijj n arbee n yijj n ‘hin’ n binu am tewhibt n useyyeb i yijj n izmar *mađend ad tiři* x tyarřt n wecmađ niř x tewhibt i tyarřt, ⁶ niř *mařa ad tiři* i yijj n icarri, *xenni* ittxeřřa ad tesswejded ict n tewhibt n řyiđet zi tnayen n teecuray n ict n ‘ifa’ n waren azdad ixegđen s ict n ttuřut n yijj n ‘hin’ n zzect ⁷ uca ad dd-tessqarreb *ewawed* ict n ttuřut n yijj n ‘hin’ n binu am tewhibt n useyyeb am ict n řefwađet ittfuđen i SIDI. ⁸ Xmi i řa tesswejded ameřyan n ufunas am tyarřt n wecmađ niř am tewhibt i tyarřt *mađend ad yiři* i ukemmeř n yijj n lwaed niř am tyarřt n řehna i SIDI, ⁹ *xenni* ittxeřřa ad dd-issqarreb ak-d umeřyan n ufunas *ewawed* ict n tewhibt n řyiđet n řřata n teecuray n yijj n ‘ifa’ n waren azdad ixegđen deg wezyen n ‘hin’ n zzect, ¹⁰ uca ittxeřřa *ewawed* ad dd-yawi azyen n ‘hin’ n binu am tewhibt n useyyeb, *am* tewhibt n tmessi s ict n řefwađet ittfuđen i SIDI. ¹¹ Ammu i řa itwagg i kuř afunas niř i kuř icarri niř i kuř izmar niř iřayđ jar wuđi. ¹² Ełahřab řqedd n *imuddaren* i tyarřt i řa tesswejdem, ittxeřřa awem ad teggem ammu i kuř ijj n *umuddar*, ełahřab řqedd n *imuddaren*. ¹³ Marra inni dd-itwaxeřqen di temmurt ad ggen timesřayin-a ammu xmi i dd řa issqarrben ict n tewhibt n tmessi am ict n řefwađet ittfuđen i SIDI. ¹⁴ Xmi i řa taf jar *marra* řejyuř nwem ijj n ubarrani, wenni iqqimen akidwem niř izeddyen di řwest nwem, u netta ad issewjed ict n tewhibt n tmessi am ict n řefwađet ittfuđen i SIDI, *xenni* ad tt igg am mammec tt tetteggem kenniw. ¹⁵ Agraw n řgens! Ad tiři d ict n tewřiyyet i kenniw u i ubarrani nni iqqimen *akidwem* i *marra* řejyuř nwem řebda. Ad yiři ubarrani amecnaw mammec teđam kenniw zzat i wudem n SIDI. ¹⁶ Ad yiři ijj n uzerf d ict n lfariđa i kenniw u i ubarrani wenni akidwem iqqimen.”

Tiweřřa zi jjiđet n imezwura n waren

¹⁷ Issiweř SIDI ak-d Musa, inna ¹⁸ “Siweř ak-d ayt n Israyil uca ini asen ‘Xmi i řa tadfem tammurt *mani* kenniw i řa yawyey, ¹⁹ *xenni* ad imsar umi i řa teccem ařrum n temmurt *nni*, aqa kenniw ad tessgaecedem ict n tewhibt n usgaeced i SIDI. ²⁰ Ad tessgaecedem tamezwarut n warecti nwem am ict n temsemment *am* ict n tewhibt n usgaeced uca ad tt tessgaecedem amecnaw mammec tessgaecedem tawhibt n usgaeced n unedrar. ²¹ Zi tmezwarut n warecti nwem ad tqeddmem ict n tewhibt n usgaeced i SIDI di *marra* řejyuř nwem.

Ddenb war iđi neemada

²² U mařa tweddarem, war iđi neemada, u war tetteggem marra řumurat-a nni tuđa issaweř SIDI ak-d Musa, ²³ marra min d awem yumur SIDI s ufus n Musa, zeg wass min zi yumur SIDI, zi

DI ŘEXŘA

senni d tsawent di *marra* rejyuř nwem, ²⁴ *xenni* ad imsar, mařa itwagg war iři neemada u barra i tiřřawin n tmesmunt, aqa tamesmunt marra ad tesswejed ijj n umwa, amežyan n ufunas, am țyarřt n wecmađ *am* ict n řefwařet ittřuřen i SIDI ak-d tewhibt nnes n *řyiřet* d tewhibt nnes n useyyeb ełahřab lřariđa u ak-d yijj n umyan amežyan am țyarřt n ddenb. ²⁵ *Xenni* ad ifdi ukehhan x marra tamesmunt n ayt n Israyil uca ad asen itwayřar, minzi war tuři neemada uca nitni qeddmen tawhibt nsen, ict n tewhibt n tmessi i SIDI, uřa d țayarřt nsen n ddenb zzat i wudem n SIDI. ²⁶ Marra tamesmunt n ayt n Israyil ad tetwayřar, uřa d abarrani wenni izeddyen di řwest nwem, x umi marra řgens iweddar war iři neemada.

²⁷ Mařa ca n bnadem ixđa war iři neemada, *xenni* ad dd-issqarreb ict n țyayđet n yijj n usegg^was am țyarřt n ddenb. ²⁸ Ad ifdi ukehhan zzat i wudem n SIDI x bnadem nni tuřa iweddar war iři neemada zzat i wudem n SIDI. Ad xas ifdi uca ad as itwayřar. ²⁹ Ad *din* yiři ijj n uzerf i wenni tt iggin war iři neemada, i wenni dd-ixeřqen di temmurt uřa i ubarrani wenni izeddyen di řwest nwem.

Ddenb igga it ijjen neemada

³⁰ Maca bnadem wenni iggin ca s ufus igaeeden, mma netta itwaxřeq-dd di temmurt niy netta d abarrani, aqa netta iceqqef di SIDI uca bnadem nni ad itwaqess zi řwest n řgens nnes, ³¹ umi isseřqar awař n SIDI u yarza řumur nnes. Bnadem nni ad itwaqess qae. řmuęřyyet nnes ad tiři xas.

³² řami tuřa ayt n Israyil di řexřa, ufin ijj n weryaz ittřarwac akeccuđ deg wass n ssebt. ³³ Inni t yufin am tuřa ittřarwac akeccuđ, iwyen t țar Musa d Harun d marra tamesmunt. ³⁴ Ggin t di řteřřut, minzi tuřa war dd-ibin min zzayes i řa ggen. ³⁵ *Xenni* inna SIDI i Musa “Aryaz nni ad itwaney nican. Marra tamesmunt ad t tarjem barra i řmargeř n txuzan.” ³⁶ *Xenni* tessuffey it marra tmesmunt barra i řmargeř n txuzan uca nitni arejmen t ařami immut, am mammec yumur SIDI i Musa.

Tiweřřa z jjihet n tcarcifa n řidaret

³⁷ Issiweř SIDI ak-d Musa, inna

³⁸ “Siweř ak-d ayt n Israyil uca ini asen, ad ggen i yixef nsen ticarcifa țar țyemmura n warruđ nsen di *marra* řejyuř nsen uca ad ggen ijj n ufiřu d adeřmi țar tcarcifa nni țar țyemmura. ³⁹ Ad yiři *ufiřu* țar tcarcift řima ad t tettwařam uca ad tidarem di marra řumurat n SIDI uca ad tent teggem. War arezzum deg wuř nwem niy di tiřřawin nwem inni tettnumen tđeffaram amecnaw axmi tđeffaram řeqřab. ⁴⁰ *D man aya* řima ad txarrřem di řumurat inu, ad zzaysent teggem uca ad tiřim tetwaqeddsem zzat i AREBBI nwem. ⁴¹ Necc d SIDI, AREBBI nwem wenni kenniw dd-issuffyen zi temmurt n Miřra řima ad iřiř d AREBBI nwem. Necc d SIDI, AREBBI nwem!”

Ayewwey n Qurař d Datan d Abiram

16 ¹ Qurař, mmis n Yiřhar, mmis n Qahat, mmis n Lawi, iksi Datan d Abiram, tnayen n iřenjiren n Iliyab, d Un, mmis n Falat, *aqā-ten* d tarwa n Rubin. ² Kkaren đidd i Musa, bedden zzat i wudem nnes ak-d yeryazen *innedni* zeg ayt n Israyil, mitayn u-xemsin n imyaren n tmesmunt, qaq-ten d inni itwařayan n umuni, iryazen s ccan. ³ Nitni munen đidd i Musa d Harun uca nnan asen “Cfa awem kenniw! Minzi marra tamesmunt, *wah*, marra nitni d imqeddasen uca SIDI di řwest nsen. Mayemmi tessueřam ixef nwem sennej i wegraw n řgens n SIDI?”

⁴ Umi isřa Musa *i man aya*, iwđa x wudem nnes. ⁵ Uca issiweř ak-d Qurař d marra abarru nnes, inna “Tiwecca ad isscen SIDI wenni iğan nnes d wenni *iğān* d amqeddas d wenni i țars-dd i řa issqarreb. Wenni ixđa netta, d wenni i dd řa issqarreb netta țars. ⁶ Ggem aya! Ejj Qurař d marra abarru nnes ad awyen timejmarin. ⁷ Tiwecca ggem xasen řefřem i tmessi, sarsem xas

řebxur zzat i wudem n SIDI. *Xenni* ad imsar belli aryaz nni ixđar SIDI, ad yiři d amqeddas. Aqa truħem tigg^wjem, ayt n Lawi!” ⁸ Inna Musa i Qurah “Sřem řexxu, ttzawgey, kenniw, ayt n Lawi!” ⁹ Ma war truħem kenniw tigg^wjem umi AREBBI n Israyil aqa issfarz kenniw zi tmesmunt n Israyil maħend ad kenniw yars-dd issqarreb ħima ad tsexxarem di Tzeddiyt n SIDI uca ħima ad tbeddem zzat i wudem n tmesmunt maħend ad ten tsexxarem?” ¹⁰ Netta issqarreb i cek-dd, cek d marra aytnac, ayt n Lawi, *jmie* akidek. Ma tarezzum řexxu εawed tukehant?” ¹¹ X uya, cek d marra abarru nnek, aqa kenniw tmunem đidd n SIDI, minzi min iena Harun, min iena ħima ad xas tennedqem?”

¹² Uca issekk Musa ad řayan x Datan d Abiram, tarwa n Iliyab, maca nitni nnan “War dd-nettis ca!” ¹³ Ma war icfa awem umi d aney-dd tssuffyem zeg ict n temmurt ifeyyđen s uyi d tamment, ħima ad aney tesshelleked di řexřa uca *xenni* tanya tegged ixef nnek d řħakem xaney, tarred ixef nnek d wenni ittseğaden?” ¹⁴ Uřa d cek war d aney-dd tessidfed ca deg ict n temmurt ifeyyđen s uyi d tamment, u war d aney tewcid iyyaren d tzayart d řwart. Ma tersed ad tekksed tiřřawin n yeryazen-a? Neccin war dd-nettis ca!”

¹⁵ *Xenni* itwassary ufugem n Musa, inna i SIDI “War xezzar yar tewhibt nsen! Necc war zzaysen kssiğ qae ijj n uyyuř uca war ggiğ řyar uřa i yijj zzaysen.”

¹⁶ Inna Musa i Qurah “Cek d marra abarru nnek, *asem-dd* tiwecca zzat i wudem n SIDI, cek d nitni, d Harun εawed. ¹⁷ Ksim kuř ijj zzaywem ijj n řmejmar, ggem days řebxur uca qarrbem-dd akides zzat i wudem n SIDI. Kuř aryaz ak-d řmejmar nnes, mitayn u-xemsin n tmejmarin, uca εawed cek d Harun, kuř ijj *ak-d* řmejmar nnes.” ¹⁸ Iksi kuř ijj řmejmar nnes uca igga xas řebxur uca uyuren ad bedden zzat i tewwart n Uqiđun n Umsagar ak-d Musa d Harun. ¹⁹ Qurah issmun marra abarru *nnes* xasen yar tewwart n Uqiđun n Umsagar. Řexdenni iban-dd ueuği n SIDI yar marra tamesmunt.

²⁰ Uca issiweř SIDI ak-d Musa d Harun, inna

²¹ “Heydem ixef nwem zeg ubarru-ya, *xenni* ad ten hellkey deg warmac n webřiwi!” ²² Maca nitni wđan x wudem nsen, nnan “A Arebbi, AREBBI n marra buħbeřat n marra aysum! Mařa ixđa ijj n weryaz, ma *xenni* ad teffugmed x marra tamesmunt?”

²³ Uca issiweř SIDI ak-d Musa, inna

²⁴ “Siweř ak-d tmesmunt, ini ‘Beεdem x tzeddiyt n Qurah d Datan d Abiram d min d as-dd innđen.’ ” ²⁵ *Xenni* Musa ikkar uca iruħ yar Datan d Abiram uca uyuren imyaren n Israyil awar-ni as. ²⁶ Uca netta issiweř ak-d tmesmunt, inna “Ttzawgey, beεdem x iqiđan n yeryazen-a iqeğen u war tħadam uřa d ict n řħajet n min iğan nsen ħima kenniw war tmettim ca s ddnub nsen!” ²⁷ Kkaren nitni uca beεden x iqiđan n Qurah d Datan d Abiram d min d as-dd innđen. Datan d Abiram ffyen-dd, bedden di tewwart n iqiđan nsen ak-d temyarin nsen d tarwa nsen d iħenjiren nsen imezyanen. ²⁸ *Xenni* inna Musa “S man aya ad tessnem belli SIDI issekk ayi-dd ħima ad ggeğ marra tmegga-ya uca aqa aya war dd-iffiy ca zeg wuř inu. ²⁹ Mařa ina ad mmten amecnaw mammec *mmuten* iwdan marra u war ten iřqif min iřeqfen marra iwdan, *xenni* ad taf SIDI war d ayi-dd issekk. ³⁰ Maca mařa SIDI ixřeq-dd ca n řħajet d tamaynut qae uca tammurt ad tarzem aqemmun nnes, ad ten tsarđ ak-d marra *min iğan* nsen uca ad hwan ddaren di řaxart, *xenni* i ya tessnem belli iryazen-a aqa ssduqqzen SIDI.”

³¹ Uca imsar, umi ikemmeř awařen-a, tfeğeq temmurt nni swadday nsen. ³² Tarzem temmurt aqemmun nnes uca tsarđ iten ak-d aytnab n taddart nsen u ak-d marra iwdan n Qurah d mar-ra agra nsen. ³³ Hwan ddaren di řaxart ak-d marra *min iğan* nsen uca tammurt tessduři iten u twateğħan nitni zi řwest n wegraw n řgens. ³⁴ Marra Israyil, inni tuğa dd-innđen, arewřen *umi sřin* i tyuyyit nsen, minzi qqaren “Niğ ad taf uřa d *neccin* ad aney řsarđ temmurt.” ³⁵ Uca teffey-dd tmessi zi SIDI, tecca mitayn u-xemsin n yeryazen nni dd-yiwyen řebxur.

Jjriħect ineqqen x řgens

17¹ Uca issiweř SIDI ak-d Musa, inna
² Ini i Alięazar, mmis n ukehhan Harun, belli ad iksi timejmarin zeg uħaduq uca ad issuyes řefħem itteħduduqen di řagg^waj, minzi aqa nitenti qeddsent i ğant! ³ Jjem asen ad rebzen timejmarin n yenni tuęa ixeřřan ħidd i řeemur nsen ařami dd-dewřent d tieęęamin tizirarin ħima ad zzaysent dřent aealřar, minzi ssqarrben-dd tent zzat i wudem n SIDI, s uęa aqa twaqeddsent. Ad iřint d ijj n uceyyar i ayt n Israyil. ⁴ Iksi ukehhan Alięazar timejmarin n nnħas nni ssqarrben inni twacemęden uca rebzen tent ħima ad zzaysent dřent aealřar. ⁵ Tuęa aya i řidaret i ayt n Israyil, ħima uřa d ijj n weryaz nni war ięin zi zzarięet n Harun war dd-ittqarrab ca břa ttesriħ zzat i wudem n SIDI, ħima ad issbexxar řebxur maħend war d as iřqef min iřeqfen Qurah d ubarru nnes, am mammec tuęa issiweř SIDI s ufus n Musa.

⁶ Tiwecca nnes tuęa marra tamesmunt n ayt n Israyil tettnedqam ħidd i Musa d Harun, nnan “Kenniw tenyim řgens n SIDI!” ⁷ Uca *umi* tmun tmesmunt ħidd i Musa d Harun uca bdan uyuren řar Uqıđun n Umsagar, aqa da aseynu wenni t idřin uca iban-dd ueuęi n SIDI. ⁸ Yusa-dd Musa d Harun zzat i Uqıđun n Umsagar.

⁹ Xenni issiweř SIDI ak-d Musa, inna

¹⁰ “Kkarem, *agg^wjem* zi řwest n tmesmunt u necc ad ten mħiy deg ijj n wermac n webřiw!” Xenni wđan x wudem nsen. ¹¹ Inna Musa i Harun “Ksi *deyya* ijj n řmejmar, egg xas timesi n uealřar uca sars xas řebxur. Azzeř řar tmesmunt uca fdi xasen, minzi iffey-dd ijj n ufugem ameqqran zi zzat i wudem n SIDI, aqa da jjriħect am tebda *ęad*. ¹² Iksi tt Harun, am mammec inna Musa, uca yuzzeř řar řwest n wegraw *n řgens*, uca xzar, jjriħect tuęa am tebda *ęad* jar řgens uca netta issars xas řebxur uca ifdi x řgens. ¹³ Tuęa ibedd jar imettan d imeddaren uca tetwassbedd jjriħect. ¹⁴ Wi immuten zi jjriħect tuęa-ten di arbeęřac-ařaf u-sebea-mya, břa inni immuten di ssibbet n Qurah. ¹⁵ Idweř Harun řar Musa řar tewwart n Uqıđun n Umsagar. Aqa tetwassbedd jjriħect.

Azeęad izzeyzuyen n Harun

¹⁶ Issiweř SIDI ak-d Musa, inna

¹⁷ “Siweř ak-d ayt n Israyil uca ksi zi *kuř* ijj zzaysen ijj n weemud i kuř taddart n ibabaten nsen, zi marra imyaren nsen, ełahřab *ęadad* n tudrin n ibabaten nsen, tenęac n ieumad. Ittxeřřa ad tarid isem n kuř ijj zzaysen x weemud nnes. ¹⁸ Ad tarid isem n Harun x weemud n Lawi, minzi ad din yiři ijj n weemud i ijj n uzeęif n taddart n ibabaten nsen. ¹⁹ Ad ten tegged deg Uqıđun n Umsagar, zzat i Chadet, mani kidwem i řa msagarey. ²⁰ *Ammu* ad imsar: ad inuwwar weemud n weryaz nni ixđarey necc u ad ssbeddey anedqem ħidd inu i zi xawem nnedqmen ayt n Israyil.”

²¹ Issiweř Musa ak-d ayt n Israyil uca marra imyaren wcın ijj n weemud, kur amyār *iwca* ijj n weemud, kuř amyār *iwca* ijj ełahřab *řqedd* n tudrin n ibabaten nsen, tenęac n ieumad. Uca aemud n Harun tuęa jar ieumad nsen. ²² Uca Musa issars ieumad *nni* zzat i wudem n SIDI deg Uqıđun n Umsagar. ²³ Tiwecca nnes imsar belli yudef Musa řar Uqıđun n Umsagar, uca aqa da, aemud n Harun di řřweę n taddart n Lawi tuęa igga titteffahin uca titeffahin ssufyent-dd uca nnuwwar arezmen uca iwyen-dd ğuz yiwęden. ²⁴ Xenni issuffey Musa marra ieumad zi zzat i wudem n SIDI řar marra ayt n Israyil. řrin aya uca řřfen kuř ijj aemud nnes.

²⁵ Xenni inna SIDI i Musa “Arr aemud n Harun zzat i Chadet, ad t teħđid am ijj n uceyyar ħidd i yenni iyewwyen. *Ammu* i řa tessbedded anedqem nsen ħidd inu maħend war ttmettin ca.”

²⁶ Uca igga Musa am mammec d as yumur SIDI, ammu *tt* igga netta. ²⁷ Xenni ssiwřen ayt n Israyil ak-d Musa, nnan “Aqa da, ad zzayney iffey buħbeř, ad netwahellek, ad netwahellek marra neccin!” ²⁸ Manwen mma i dd řa iqarrben řar Uqıđun n SIDI, ad immet. Ma ad netwateħřa ař zzayney iffey buħbeř?”

Řeħmeř d řmunet n ikehhanen d ilawiyyen

- 18**¹ Inna SIDI i Harun “Cek d tarwa nnek d taddart n babac akidek, ad tarbum řmueřıyyet n zzawect iqeddsen nwem. Cek d tarwa nnek akidek, ad arbun řmueřıyyet n tukehphant.² Ad dd-tessqarrbed aytmac, taqbič n Lawi, taqbič n babac, ħima ad twarnin dayek maħend ad ac sexxaren, maca cek, jmie ak-d tarwa nnek, ad tsexxared zzat i wudem n SIDI deg Uqıđun n Chadet.³ Ad řřfen acbar nnek uca ad ħđan x marra Aqıđun, maca war zemmaren ad dd-qarrben řar řeqcuē n zzawect iqeddsen u řar uēalřar ħima war řtmettin, war iģi řa d nitni uřa d kenniw.⁴ Ittxeřřa asen ad munen řark uca ad řřfen acbar x Uqıđun n Umsagar u x marra tasexxart n Uqıđun. Wenni war řar iģi řtesřıĥ war izemmar ad řarwem-dd iqarreb.⁵ Ad řetřřfem acbar x zzawect iqeddsen uřa x uēalřar, ħima war dd-ittis *ēad* ufugum x ayt n Israyil.⁶ Necc, aqa da necc, ksiř awmaten nwem, ilawiyyen, zi jar řwest n ayt n Israyil. Aqa nitni twammewcen i kenniw am tewhibt n SIDI maħend ad sexxaren deg Uqıđun n Umsagar.⁷ Maca cek d tarwa nnek akidek ad řetřřfem tukehphant di marra min iqqnen ak-d uēalřar d min iģan daxeř i uřeħĥaf uca *ammu* ad tsexxarem kenniw. Tukehphant temmewc awem. Abarrani nni i dd řa iqarriben, ad itwaney.”⁸ Issiweř SIDI ak-d Harun “Necc, aqa-yi da necc, wciř ac tanya ařřaf n wecbar x *tewhibin* n usgaēēed *inni itwaqeddmen* i necc. Necc wciř tent i cek ak-d marra řimesřayim řimqeddasin n ayt n Israyil am řasyart itwassdehnen, uřa i tarwa nnek, am ijj n uzerf i řebda.⁹ Wa ad yiři nnek zi marra řimesřayin iqeddsen zi řmessi: kuř řawhibt nsen i kuř řawhibt nsen n řyiģet, i kuř řayarřt nsen n ddenb u i kuř řayarřt nsen n umarwas i zi i řari dd i řa dewřen. Wa ad yiři d amqeddas qae i cek u i tarwa nnek.¹⁰ Ad řeced aya deg ijj n wemcan d amqeddas qae. Kuř aryaz ad zzayes yecc. Aya ad yiři d amqeddas i kenniw.¹¹ *ēawed* d man aya ad yiři i cek: řawhibt n usgaēēed n řawhibt nsen i marra řiwhibin n wenhezzi n ayt n Israyil. Wciř tent i cek u i warrawen nnek d řarrawin nnek *inni* akidek iģan. Aqa-t d ijj n uzerf i řebda. Kuř iijen wenni iģan d amezdag, ad zzaysent yecc.¹² Min iģan mxeřřar n zzect d min iģan mxeřřar n binu n řdid u zeg imendi, nni i řa wcin i SIDI zeg usuffeř amezwaru n řyiģet, aqa *marra* aya wciř ac t.¹³ Tamenzut n marra min iģan x řem-murt nsen, inni i dd řa řawyen řar SIDI, aqa *marra* man aya ad yiři i cek. Kuř iijen wenni iģan d amezdag di taddart nnek, ad zzayes yecc.¹⁴ Marra min itwaĥarřmen di Israyil, ad yiři nnek.¹⁵ Marra min řarźmen řemřawřat d amezwaru řar marra aysum uca ad t ředdmen i SIDI, zi řnadem niř zeg ict n řebĥimet, ad yiři nnek. Maca ad řefdid qae amenzu n iwdan uca ittxeřřa *ēawed* ad řefdid amenzu n řebĥimet ixemjen.¹⁶ Wi zzaysen i řa řwafdin, ad řwafdin d mmis n yiřř n uyur ēlaĥsab řqimet i řqeddared cek di nnuqart, xemsa n uciql ēlaĥsab aciql n zzawect iqeddsen, wenni iģan ēicrin ‘jira’.¹⁷ Maca amenzu n ufunas d umenzu n uĥuři d umenzu n iřayđ, war t řfeddim ca. Aqa-ten d imqeddasin. Ad řbeqqeđ aēalřar s idammen nsen u řadunt nsen ad řt řessbexxared am řawhibt n řmessi, am ict n řefwaĥet itřfuĥen i SIDI.¹⁸ Aysum nnes ad yiři nnek, amecnaw idmaren n wenhezzi d ucekrud afusi, ad iřin nnek.¹⁹ Marra *tiwhibin* n usgaēēed zi řmesřayin řimqeddasin nni i řa řsgaēēden ayt n Israyil i SIDI, wciř tent i cek u i warrawen nnek d řarrawin nnek *inni* akidek iģan. Aqa-t d ijj n uzerf i řebda, ad yiři d ijj n řēahd s řemřaĥet i řebda zzat i wudem n SIDI, i cek u i tarwa nnek nni akidek iģan.”²⁰ Inna SIDI i Harun “War řark itřiři d řwart di řemmurt nsen u war řark řetřiři bu řesřart di řwest nsen. Necc d řasyart nnek d řwart nnek di řwest n ayt n Israyil.²¹ Aqa da, necc wciř ayt n Lawi marra řēecur di Israyil d řwart, di řřweē n tsexxart nni sexxaren deg Uqıđun n Umsagar.²² Ayt n Israyil war dd-řtqarrbem *ēad* řar Uqıđun n Umsagar ħima war dd-řiwyen *ammu* ddenb x řixef nsen uca ad řmeten.²³ Maca ilawiyyen ad sexxaren deg Uqıđun n Umsagar uca ad arbun řmueřıyyet nsen. Aqa-řt d ict n řesřıyyet i řebda i *marra* řejřuř nwem, aqa nitni war

DI ŘEXŘA

tkessim řwart di řwest n ayt n Israyil, ²⁴ minzi řeëcur n ayt n Israyil nni ittxeřša ad qeddmn i SIDI am tewhibt n usgaëëed, wciy ten i Ilawiyyen. S uya nniy asen ‘War twarriten di řwest n ayt n Israyil!’ ”

²⁵ Issiweř SIDI ak-d Musa, inna

²⁶ “Ammu i ya tessiwřed ak-d Ilawiyyen uca ad asen tinid ‘Xmi teksim řeëcur n ayt n Israyil nni wciy awem d řwart, *xenni* ad zzaysen tessgaëëdem ict n tewhibt n usgaëëed i SIDI, řeëcur zeg řeëcur. ²⁷ Ad awem-dd tetwahseb am tewhibt n usgaëëed, am imendi n unedrar u am tcurret n tsirt *n uđiř*. ²⁸ Ammu ittxeřša ad tessgaëëdem ict n tewhibt n usgaëëed i SIDI zi marra řeëcur nwem, nni teksim zeg ayt n Israyil uca ittxeřša ad tewcem tawhibt n usgaëëed i zzaysen i SIDI yar ukehhan Harun. ²⁹ Zi marra min d awem i ya wcen, ad tessgaëëdem *nican* marra min ittxeřša ad itwassgaëëed i SIDI, zi marra řemxeyyar i iğan, tasyart nnes iqeddsen zzayes.

³⁰ Uca ittxeřša awem ad asen tinim ‘Mařa teksim zzayes min iğan řsen, *aq*a aya ad itwahseb d řyiğet n unedrar d řyiğet n tsirt *n uđiř* i Ilawiyyen. ³¹ Ad teccem aya di kuř amcan, cek d *aytbab* n taddart nnek, minzi ta d řmunet i tsexxart nwem deg Uqiđun n Umsagar. ³² Mařa ad zzayes teksim min iğan řsen, *xenni* war tarebbum ddenb x yixef nwem. War izemmar ad tfesdem timesřayin timqeddasin n ayt n Israyil, řima war tmettim ca.’ ”

Aman n usizdeg

19¹ Issiweř SIDI ak-d Musa d Harun, inna

² “Ta d tawřiyyet zi ccariea nni yumur SIDI, *umi* inna ‘Siweř ak-d ayt n Israyil ad ac-dd awyen ict n tfunast tamezyant tazegg^wayt, tenni icnan u tenni war di iği uneëđab uca war xas ssarsen ead azayřu. ³ Ad tt tewced i ukehhan Alieazar u netta ad tt issuffey barra i řmargeř n txuzan u ad as itwayarř ztat i wudem nnes. ⁴ Akehhan Alieazar ad iksi cwayt n idammen nnes s uđad nnes uca ad irucc sebea n twařawin *ca* zeg idammen nnes nican arendad n Uqiđun n Umsagar. ⁵ Ad tetwacmeđ tfunast ztat i tiřřawin nnes. Tiřmect nnes, aysum nnes d idammen nnes ad ten sscemđen *jmië* ak-d umessař nnes. ⁶ Ad iksi ukehhan akeccuđ n *tcejart* n tengelt d teelğet d uzegg^way iħedqen uca ad inđar aya di řwest n tmessi n tfunast nni icemmđen. ⁷ Xenni ad iřebben ukehhan arruđ nnes, ad issird arrimet nnes s waman, uca awarni as ad yadef di řmargeř n txuzan. Akehhan ad yiři ixmej ař tameddit. ⁸ D wenni tt isscemđen, ad iřebben řa d netta *ëawed* arruđ nnes deg waman uca ad issird arrimet nnes s waman. Netta ad yiři ixmej ař tameddit. ⁹ Aryaz amezdag ad iyru iyyeđ n tfunast uca ad ten igg barra i řmargeř deg ijj n wemcan izdig. Aqa-ten i tmesmunt n ayt n Israyil, mařend ad ten teħđam i waman n weëzař, aqa-ten i usizdeg n ddenb. ¹⁰ Wenni iyrun iyyeđ n tfunast ad iřebben arruđ nnes uca ad yiři ixmej ař tameddit. *Aqa-tt* d ict n tewřiyyet i řebda i ayt n Israyil u i ubarrani nni izeddyen di řwest nsen.

¹¹ Wi i ya iħadan ijj n umettin, mammec *mma igga* ca n řeëmar n bnadem, ad yiři ixmej sebea n wussan. ¹² Deg wass wiss třata ad ikkes ddenb x yixef nnes s waman n weëzař. *Xenni* ad yiři izdig deg wass wiss sebea. Mařa war ikkes ddenb x yixef nnes deg wass wiss třata, war ittiři izdig deg wass wiss sebea. ¹³ Marra wi iħadan ijj n umettin, řeëmar n yijj n bnadem immut, uca war ikkes ddnub x yixef nnes, aqa issexmej Tazeddiyt n SIDI. Řeëmar nni ad itwaqess zi Israyil. Minzi war itwabeqqeđ s waman n weëzař, ad yiři ixmej. Řexmej nnes ad xas yiři.

¹⁴ Wa d azerf x ijj n bnadem nni immuten deg ijj n uqiđun. Marra wi i ya yadfen deg uqiđun u marra wi i ya iqqimen deg uqiđun, ad yiři ixmej sebea n wussan. ¹⁵ *ëawed* kuř řqecëet yarezmen, war xas taqebbart teqqen s tesyunt, aqa-tt texmej, ¹⁶ Marra wi iħadan ħed itwassnuqqben s ssif deg yeyyar, niy ca n umettin niy iyes n yijj n bnadem, niy ijj n wenđer, ad yiři ixmej sebea n wussan.

DI ŘEXŘA

¹⁷ Ittixeřša ad ksin i yijj n umexmuj cwayt n iyyeđ n *tyarřt* n ddenb icemđen uca deg ict n řqecęet ad xas ggen aman iddaren. ¹⁸ Ijj n weryaz d amezdag ad iksi tęelęet, ad *tt* issuf deg waman uca *xenni* ad *tt* irucc x uqıđun u x marra řeqcęe u x řeemur nni tuęa ięan din, uca *ammu eawed* x wi iħadan ięes nię ca n yijjen wenni itwassnuqqben nię ca n umettin nię ca n wenđeř. ¹⁹ Amezdag ad irucc x umexmuj deg wass wiss třata u deg wass wiss sebea u deg wass wiss sebea ad xas ikkes ddenb. Ad iřebben arruđ nnes ad issird ixef nnes s waman uca ad yiři izdeg ęar tmeddit. ²⁰ Aryaz ixemjen d wenni war ittejjin ad ikkes ddenb x yixef nnes, řeemar nni ad itwaqess zi řwest n wegraw *n řgens*, minzi aqa issexmej zzawect iqeddsen n SIDI. War itwabeqqeđ s waman n weęzař, aqa ixmej. ²¹ Ta d ict n tewřıyyet i řebda i nitni. Wenni iruccen aman n weęzař ad iřebben arruđ nnes uca wi i ęa iħadan aman n weęzař, ad yiři ixmej ař tameddit. ²² Marra min itwaħadan zeg umexmuj, ad yiři ixmej. Řeemar nni t iħadan, ad yiři ixmej ař tameddit.’ ”

Řmewt n Maryam

20 ¹ Deg uyur amezwaru tiweđ marra tamesmunt n ayt n Israyil ęar řexřa n řin. Řgens iqqim di Qadac. Din i temmut Maryam uca tetwanđeř din.

Aman n Miriba

² War tuęi din aman i tmesmunt. *Xenni* munen đidd i Musa d Harun. ³ Tuęa řgens imcubbec ak-d Musa, nnan “Mři tuęa zzayneę iffeę buħbeř umi tuęa iffeę buħbeř zi aytmayneę zzat i wudem n SIDI! ⁴ Mayemmi tessidfem wegraw *n řgens* n SIDI di řexřa-ya maħend ad mmten din, neccin d řebhayem nney? ⁵ U mayemmi d aneę-dd tessiřyem zi Miřra ħima ad aneę tessiwđem ęar wemcan-a aęeffan? Deg wemcan-a war *din* zzarięet nię tazart nię tzayart nię aremmam u war *din* ead aman ħima ad nsu.”

⁶ *Xenni* yiweđ Musa ak-d Harun zi zzat n wudem n wegraw *n řgens* ęar tewwart n Uqıđun n Umsagar uca wđan x wudmawen nsen uca iban asen-dd ueuęi n SIDI. ⁷ Uca issiweř SIDI ak-d Musa, inna

⁸ “Ksi aęekkaz uca smun tamesmunt, cek d Harun, umac. Ittixeřša ad tessiwřem ak-d teřđart zzat i tiřřawin nsen uca *xenni* ad asen tewc aman. *Ammu* i dd ęa tessuffyem aman zi teřđart uca ad tessum tamesmunt d řebhayem.”

⁹ *Xenni* iksi Musa aęekkaz zi zzat n wudem n SIDI, am mammec i d as yumur netta ¹⁰ uca issmun Musa d Harun agraw *n řgens* zzat i wudem n teřđart. Netta inna asen “Sřem řexxu, ięenannen, ma ittixeřša aneę ad dd-nessuffeę aman zi teřđart-a?” ¹¹ Uca issgaęeed Musa afus nnes uca iwta tařđart tnayen n twařawin s uekkaz nnes uca ffyęn-dd zzayes ařřas n waman uca teswa tmesmunt d řebhayem nnes.

¹² *Xenni* inna SIDI i Musa d Harun “Minzi kenniw war d ayi tettıqqem ař d ayi i ęa tqeddsen zzat i tiřřawin n ayt n Israyil, x uya war tessidfem agraw-a *n řgens* di temmurt nni d asen wcię.”

¹³ Ina aqa d aman n Mariba x min xef mcubbcen ayt n Israyil ak-d SIDI uca *mani* netta issqeddes ixef nnes jarasen.

Idum yugi azwi n řgens

¹⁴ Issekk Musa ireqqasen zi Qadac ęar ujeęid n Idum, nnan “Ammu i iqqar Israyil, umac ‘Cek tessned marra tamara nni xaneę ikkin, ¹⁵ aqa ibabaten nney hwan-dd ęar Miřra u tuęa nzeddeę ařřas n isegg^wusa di Miřra u Imiřriyyen ggin dayneę u di ibabaten nney ařřas n řęar. ¹⁶ Nřaya x SIDI uca netta isřa tmijja nney uca issekk-dd Lmalak nnes uca issuffeę aneę-dd zi Miřra. Aqa da, aqa-neę di Qadac, ict n tendint ęar řřarf n *jjihet* n iymir nnek. ¹⁷ Ejj aneę, mařa tersed, ad neřwa

DI ŘEXŘA

x temmurt nnek. War nžekk^wwi x iyyaren niy x tzayarin u war nsess aman zeg wanuten. X webrid igellden ad needu bŕa mma ad nḥeyyed *yar* yeffus uŕa *yar* uzeŕmaḍ, aŕ i ya needu iymiren *n temmurt nnek.*’ ”

¹⁸ Uca inna as Idum “War ttžekk^wim xafi, niy ak kic msagarey s ssif balak!” ¹⁹ *Xenni* nnan as ayt n Israyil “Ad neḍfar abrid ameqqran u maŕa ad swey aman nnek, necc d řebhayem inu, ad cek xeğsey. Ad tt žwiy x iḍaren d wenni netta waha.”

²⁰ Maca netta inna “War xas tžekk^wim!” Uca iffey Idum maḥend ad kis imsagar s yijj n ubarru d ameqqran d ufus ijeḥden. ²¹ *Ammu* yugi Idum ad iwc ttesriḥ i Israyil maḥend ad ižwa iymiren nnes. S uyenni i ijja Israyil abrid di ssibbet nnes.

Řmewt n Harun

²² Kksen iqidān nsen, *ffyen* zi Qadac uca iwḍen ayt n Israyil *yar* wedrar n Hur, tamesmunt marra.

²³ Issiweŕ SIDI ak-d Musa d Harun *yar* wedrar n Hur, *yar* weymir n temmurt n Idum, inna

²⁴ “Ad itwassmun Harun ak-d řejdud nnes, minzi war ittidef *yar* temmurt nni wciy i ayt n Israyil, minzi kenniw tyennanem x řumur inu *yar* waman n Mariba. ²⁵ Ksi Harun d Alieazar, mmis, uca ejj iten ad gaēden x wedrar n Hur. ²⁶ Earra Harun zeg warruḍ nnes uca syarḍ iten i Alieazar, mmis. *Xenni* ad itwaksi Harun uca ad immet din.”

²⁷ Musa igga am mammec i d as yumur SIDI. Uŕyen adrar n Hur zzat i tiṭṭawin n marra tamesmunt.

²⁸ Musa iearra Harun zeg warruḍ nnes uca issyard it i Alieazar, mmis. Uca immut Harun din x tqiccat n wedrar. *Xenni* ihwa-dd Musa zeg wedrar ak-d Alieazar. ²⁹ Marra tamesmunt težra belli Harun iḍreq i buḥbeŕ nnes uca run tŕatin n wussan di ssibbet n Harun, marra taddart n Israyil.

Tasexxart n ujeğid n Earad

21 ¹ Akenεani, ajeğid n Earad nni izeddyeḥ di *Temmurt n Ljanub*, isŕa belli yusa-dd Israyil x webrid n Atarim, immney ḍidd i Israyil uca iṭṭef *ca* zzaysen d imeḥbas.

² *Xenni* iwca Israyil ijj n wawaŕ i SIDI uca inna “Maŕa d tidett tearned řgens-a deg ufus inu, necc ad ḥarmey tineddam nsen *i uteḥḥi.*” ³ SIDI istajeb i Israyil uca isellem as Ikenεaniyyen uca iḥarrem iten i uteḥḥi uŕa d marra tineddam nsen uca iŕaya amcan nni s yisem n Ḥurma.

Afiyar n nnḥas

⁴ *Xenni* kksen iqidān nsen zeg wedrar n Hur *ruḥen* x webrid *yar* Řebḥar n Uyanim uca s man aya *tuya ittxešša* ad nnḍen i temmurt n Idum. Uca řgens iṭṭeff it řeqneḍ deg webrid. ⁵ Aqa iqaceḥ řgens ḍidd i SIDI d Musa “Mayemmi d aneḡ-dd tessuffyem zi Mišra maḥend ad nemmet di řexŕa-ya? War da iği weyrum uŕa d aman. Řeemar nney iεiff zeg weyrum-a i war issekk^win!”

⁶ *Xenni* iḍreq SIDI ifiyan yareqqen jar řgens inni izeefen řgens uca immut waṭṭas n řgens n Israyil. ⁷ Yusa-dd řgens *yar* Musa, nnan “Aqa nexḍa, minzi nqaceḥ ak-d SIDI u akidek. Žağ i SIDI maḥend ad xaney ikkes ifiyan-a.” *Xenni* ižuğ Musa di ṭṭwee n řgens.

⁸ Inna SIDI i Musa “Egg ijj n ufiyar yareqqen uca sars it x ict n teḥnact uca man wen mma itwazeefen zzayes u ixzar days, ad iddar.” ⁹ Uca igga Musa ijj n ufiyar n nnḥas uca issars it x weqḍib uca imsar meŕmi izeεeef *ca* n ufiyar *ca* n yijjen, aqa ixzar *yar* ufiyar n nnḥas uca *xenni* iqqim iddar.

Zi Ubut yar Fisja

¹⁰ *Xenni* kksen ayt n Israyil iqidān nsen uca wtin iqidān nsen di Ubut. ¹¹ *Xenni* kksen iqidān nsen zi Ubut, wtin iqidān nsen *yar* arwinat n εabarim di řexŕa i *iğan* zzat i wudem n Mu’ab manis dd-tneqqar tfuct. ¹² Zi senni kksen iqidān nsen uca wtin iqidān nsen di teyzurt *n teyzart* n Zarad.

DI ŘEXŘA

¹³ Zi senni kksen iqiðan nsen uca wtin iqiðan nsen yar ujemmad n yeyzar n Arnun, wenni issizřen di řexřa uca iffey zi jjihet n weymir n Imuriyyen, minzi aqa Arnun d aymir ak-d Mu'ab, jar Mu'ab d Imuriyyen. ¹⁴ X uya qqaren deg wedlis itwannđen n garrat n SIDI

*“Wahib di Sufa di teyzurt n teyzart n Arnun,
¹⁵ u asizzer n tyezratin,
ařami iwđen yar tzeddiyt n Ear
d wenni isennden x weymir n Mu'ab.”*

¹⁶ Zi senni ruřen yar Bi'r. Wa aqa d anu x min xef inna SIDI i Musa “Smun řgens, xenni ad asen wcey aman.” ¹⁷ Xenni iyennej Israyil izři-ya

*“Ngez, a anu,
u kenniw ad xas-dd tarrem.
¹⁸ Cek anu, wenni yzin řhukkam,
wenni ineqcen tarwa n tařiret n řgens ak-d umgewwad nsen
s iqeřtaben nsen.”*

Zi řexřa ruřen yar Mattana ¹⁹ uca zi Mattana yar Nařliyil, zi Nařliyil yar Bamut, ²⁰ uca zi Bamut yar teyzurt nni iřan deg yeyyar n Mu'ab, x tqiccat n Fisja nni ittсийjan yar unezruf.

Ayelleb x Siřun d Euj

²¹ Xenni issekk Israyil ireqqasen yar Siřun, ajeřid n Imuriyyen, inna

²² “Ejj ayi ad řwiř x temmurt nnek. War neggwej ca yar iyyaren niř yar tzayarin uca war nsess aman zeg wanuten. X webrid igellden i xef i řa neđu, ař i řa neđu iymiren n temmurt nnek.”

²³ Maca Siřun war yejji ad izwa Israyil x iymir nnes. Issmun Siřun marra řgens nnes uca iffey řima ad imsagar ak-d Israyil, yar rexřa, uca yusa-dd di Yahař uca immney ak-d Israyil. ²⁴ Uca Israyil iwta it s řeqdeř n ssif uca iksi temmurt nnes d řwart zi Arnun ař Yabbuq, ař ayt n Eammun, minzi iymir n ayt n Eammun aqa-t d ij n lbaraj ijeħden. ²⁵ Iksi Israyil marra tineddam-a uca izdey Israyil di marra tineddam n Imuriyyen, di Ĥacַbun u di marra tnedddam i řars dd-iqqnen. ²⁶ Minzi Ĥacַbun tuřa d tandint n Siřun, ajeřid n Imuriyyen, uca netta tuřa immney ak-d ujeřid i d as-dd izwaren n Mu'ab uca iksi zzayes marra tammurt nnes ař Arnun. ²⁷ X uya iqqar wawař iweznen

*“Asem-dd yar Ĥacַbun,
ad tetwabna u tetwaēdeř tendint n Siřun!*

²⁸ *Minzi timessi teffey-dd zi Ĥacַbun
uca ijj n useccař zi tendint n Siřun
icca Ear n Imu'abiyen
d isiditen n řueřat n Arnun.*

²⁹ *Uct xak, Mu'ab! Itwahellek řgens n Kamuc.
Tarwa nnes i tuřa yarewřen
d yessis aqa isellem iten d imeħbas i Siřun,
ajeřid n Imuriyyen.*

³⁰ *Aqa newwet iten.
Ĥacַbun itwahellek ař Dibun.
Uca nareddeř iten ař Nufaħ
tenni iřan ař Midaba.”*

DI ŘEXŘA

³¹ Ammu i idweř Israyil ad izdey di temmurt n Imuriyyen.³² Uca issekk Musa ibergagen ƣar Yaezir uca ksin tinneddam i ƣars dd-iqqnen uca uzzřen x Imuriyyem nni tuƣa din izeddƣen.

³³ Uca dewřen-dd, uřen abrid ƣar Bacan. *Xenni* iffey-dd Euj, ajeğid n Bacan, mağend ad kidsen imsagar, netta d marra řgens nnes, i umenƣi di Idraiei. ³⁴ Inna SIDI i Musa “War tteggwed ca, minzi necc wciƣ t deg ufus nnek, netta d marra řgens nnes d temmurt nnes uca ad zzayes tegged amecnaw min teggid zi Siħun ajeğid n Imuriyyen wenni tuƣa izeddƣen di Ĥacbun.”³⁵ Uca aredğen t, netta d tarwa nnes d marra řgens nnes, ař war iqqim uřa d ijj n umařwar uca ksin tammurt nnes d řwart.

Baleam itwařaya zi Balak

22¹ *Xenni* kksen ayt n Israyil iqiđan nsen uca wtin iqiđan nsen di řewđat n Mu’ab, arendad n Ariħa nni iğan ƣar ujemmađ n L'Urdun.² Uca izra Balaq, mmis n Šiffur, marra min igga Israyil deg Imuriyyen.³ Uca Mu’ab tuƣa itteggwed aťtas zi řgens-a, minzi tuƣa-ten deg waťtas. Mu’ab tuƣa ittnexřae zi ayt n Israyil.

⁴ Uca inna Mu’ab i imƣaren n Midiyan “Řexxu řƣaci-ya ad iřseħ marra min i d aney-dd innđen, am mammec iřesseħ ufunas taziyzawt n yeyyar.” Tuƣa Balaq, mmis n Šiffur, ajeğid n Mu’ab.⁵ Issekk ireqqasen ƣar Baleam, mmis n Baeur, *wenni tuƣa izeddƣen* di Fattur ƣar yeyzar, di temmurt n ayt n Eamuw mağend ad as dd-řayan uca *netta* inna “Xzar, iffey-dd yjj n řgens zi Miřra uca xzar, aqa idřa tammurt ař mani tiwed tiťť ad tzar uca aqa zeddƣen nican arendad inu.”⁶ Ass-dd řexxu, neeř řgens di řťwee inu, minzi aqa ijhed xafi. Ad tay necc zemmareƣ ad t ƣerbey niƣ ad t ssuffƣeƣ zi temmurt, minzi necc ssney belli wi i ƣa tbarked cek ad itwabarek u wi i ƣa tneeřed, ad itwaneeř.”

⁷ *Xenni* ruħen imƣaren n Mu’ab d imƣaren n Midiyan ak-d řmunet n uęezzem deg ufus nsen. Iwđen ƣar Baleam uca ssiwřen akides s wawařen n Balak.⁸ Netta inna asen “Sensem da ģiřet-a, *xenni* necc ad xawem dd-arreƣ am mammec ƣari i ƣa issiweř SIDI.” *Xenni* qqimen řħukkam n Mu’ab ƣar Baleam.⁹ Uca yusa-dd AREBBI ƣar Baleam, inna “Min enan iryazen nni iğan akidek?”¹⁰ Inna Baleam i AREBBI “Balak, mmis n Šiffur, ajeğid n Mu’ab, issekk iten-dd ƣari, inna¹¹ ‘Aqa da, ijj n řgens iffey-dd zi Miřra u aqa idřa tammurt ař mani zemmarent tiťťawin ad twařant. As-dd, neeř it di řťwee inu. Ad tay zemmareƣ *xenni* ad kis mmenƣeƣ niƣ ad t ssuffƣeƣ.’”¹² Uca inna AREBBI i Baleam “War ttriħ kisen niƣ ad tneeřed řgens nni, minzi řgens aqa itwabarek.”

¹³ *Xenni* ikkar Baleam di řřbeħ uca inna i řħukkam n Balak “Dewřem-dd ƣar temmurt nwem, minzi SIDI war d ayi ismiħ ģima ad raħeƣ akidwem.”¹⁴ *Xenni* kkaren řħukkam n Mu’ab uca dewřen-dd ƣar Balak uca nnan “Baleam yugi ad dd-yas akidneƣ.”

¹⁵ Issekk Balak eawed řħukkam, ead ktar u ead wenni icennęeen ktar x yina imezwura.¹⁶ Usin-dd ƣar Baleam, nnan “Ammu iqqar Balak, mmis n Šiffur ‘Ttzawgeƣ cek, war teji ixef nnek mağend war ƣari dd-ttased!’¹⁷ Minzi ad cek karmmeƣ s waťtas uca ad ggeƣ marra min d ayi i ƣa tinid. Ttzawgeƣ cek, as-dd uca neeř řgens-a di řťwee inu!”

¹⁸ Yarra Baleam uca inna i imsexxaren n Balak “Waxxa Balak ad ayi iwc taddart nnes teccur s nnuqart d wureƣ, ead war zmireƣ ad ffƣeƣ x řumur n SIDI, AREBBI inu, *mağend ad ffƣeƣ* x ca n řħajet d tamezyant niƣ x ca n řħajet d tameqqrant.”¹⁹ *Xenni* řexxu, ttzawgeƣ kenniw, qqimem danita ģiřet-a ģima ad ssney min d ayi i ƣa yini SIDI ead ktar.”²⁰ Di ģiřet yusa-dd AREBBI ƣar Baleam, inna as “Mařa dewřen-dd yeryazen nni eawed mağend ad ac-dd řayan, kkar *xenni* uca ruħ akidsen. Maca war ttegg myir min d ac i ƣa iniƣ.”²¹ Ikkar Baleam ƣar řřbeħ uca iħezzem i teƣƣuĉ nnes uca yuyur ak-d řħukkam n Mu’ab.

²² *Xenni* itwassary lyadab n AREBBI, minzi netta iruḥ uca **Lmalak n SIDI** ibedd deg webrid am ijj n řeedu ḍidd nnes. Netta inya x teyyuč nnes uca tnayen n iḥudriyyen tuḡa-ten akides. ²³ Uca tayyuč teẓra **Lmalak n SIDI** ibedd deg webrid s ssif nnes itwajebden deg ufus nnes. S uyenni terḥem teyyuč zeg webrid uca tuyur deg iyyar. *Xenni* iwta Baḷeam tayyuč ḥima ad tt yarr ḡar webrid.

²⁴ Maca **Lmalak n SIDI** ibedd deg ict n tebridt teḥsar di tzayart nni s yijj n weḡbar ḡar tṭarf d ijj n weḡbar ḡar tṭarf nneḍnit. ²⁵ Umi teẓra teyyuč **Lmalak n SIDI**, teřseq ḡar weḡbar uca itwaḥsar uḍar n Baḷeam ak-d weḡbar uca netta iqqim iccat itt.

²⁶ Uca iruḥ **Lmalak n SIDI** ḡar zzat uca ibedd deg ijj n wemcan iḥsar aṭṭas ař mani war itwif ttasie maḥend ad yiři iḥeyyed ḡar yeffus uřa ḡar uzeřmaḍ. ²⁷ Umi teẓra teyyuč **Lmalak n SIDI**, tbarc sadu Baḷeam uca Baḷeam iffugem uca ifarc tayyuč s yijj n ukeccuḍ.

²⁸ *Xenni* yarzem SIDI aqemmum n teyyuč uca tenna i Baḷeam “Min d ac ggiḡ umi d ayi tfarced řexxu ead třata n imuren?” ²⁹ *Xenni* inna Baḷeam i teyyuč “Minzi cem tbuřared xafi. Mři ḡari ssif deg ufus inu, ad tiři xenni nḡiḡ cem!” ³⁰ Tenna teyyuč i Baḷeam “Ma war ḡiḡ necc tayyuč nnek i xef tenyid zeg wami necc ḡark ḡiḡ ař ass-a? Ma aqa necc nnumey teggeḡ ak kik ammu?” Uca yarra-dd xas “Lla!” ³¹ *Xenni* yarzem SIDI tiṭṭawin n Baḷeam ařami iẓra **Lmalak n SIDI** ibedd deg webrid s ssif nnes itwajebden deg ufus nnes. *Xenni* isseqwes Baḷeam azeḡif nnes uca yuḍar am dd-yarra udem nnes ḡar temmurt. ³² *Xenni* inna as **Lmalak n SIDI** “Mayemmi tewtid tayyuč nnek třata n imuren? Xzar aqa necc ffyey-dd am řeedu nnek minzi abrid-a ḍidd inu u ad cek indeh deḡya ḡar uhellek. ³³ Tayyuč teẓra ayi uca terḥem xenni zi zzat i wudem inu třata n imuren. Mařa war terḥim zi zzat i wudem inu, xenni necc ad yiři aqa řexxu nḡiḡ cek u nettat ad tt jjeḡ ad teddar.” ³⁴ *Xenni* inna Baḷeam i **Lmalak n SIDI** “Aqa necc xḍiḡ, minzi war ssineḡ belli cek tbedded zzati deg webrid. Ead řexxu, mařa aya d řeib di tiṭṭawin nnek, necc ad dd-dewřey.” ³⁵ Inna **Lmalak n SIDI** i Baḷeam “Ruḥ ak-d iwdan-a, maca siweř waha min d ac i ḡa iniḡ.” Ammu iruḥ Baḷeam ak-d řḥukkam n Balak.

³⁶ Umi Balak isřa, aqa Baḷeam yusa-dd, iruḥ ař tandint n Mu’ab i iḡan ḡar jjihet n weymir n Arnun ḥima ad t immerřa, ḡar tṭarf n jjihet n weymir. ³⁷ Uca Balak inna i Baḷeam “Ma war ssekkey necc iwdan ad ac dd-řayan? Mayemmi war dd-tusid ḡari? Ma war zemmareḡ necc ad cek karmey?”

³⁸ *Xenni* yarra-dd Baḷeam x Balak “Aqa da, necc usiḡ-dd ḡark, maca ma zemmareḡ necc řexxu ad ssiwřey x ca? Awař nni i ḡa yegg SIDI deg uqemmum inu, ggur ad t ssiwřey.” ³⁹ Uca iruḥ Baḷeam ak-d Balak uca usin-dd ḡar tendint n Ḥařut. ⁴⁰ *Xenni* iḡarř Balak ifunasen d wuḡi, issekk zzaysen ḡar Baḷeam u ḡar řḥukkam nni tuḡa akides. ⁴¹ Di řřbeḥ imsar belli Balak yiwi Baḷeam uca issiřy it x řueřat n Bael mani tuḡa izemmar ad iẓar řgens ař tṭarf igg^wejen qaε.

Balyam ibarek Israyil

23 ¹ *Xenni* inna Baḷeam i Balak “Bna sebea n iealřaren danita i necc uca sewjed ayi sebea n imwan d sebea n icarriyyen.” ² Balak igga am mammec d as inna Baḷeam uca Balak d Baḷeam qeddmn ijj n umwa d ijj n icarri x kuř ijj n uealřar. ³ *Xenni* Baḷeam inna i Balak “Bedd *din* zzat i tḡarřt n wecmaḍ nnek, xenni necc ad raḥey. Ad taḡ ak kidi imsagar SIDI uca man awař nni d ayi i ḡa isscen, necc ad ac t-idd ssargbey.” *Xenni* iruḥ Baḷeam ḡar tqiccat d taqeccart n wedrar.

⁴ U AREBBI immerřa ak-d Baḷeam uca *netta* inna as “Aqa ssgaεdeḡ sebea n iealřaren uca qeddmey ijj n umwa d ijj n icarri x kuř ijj n uealřar.” ⁵ *Xenni* igga SIDI ijj n wawař deg uqemmum n Baḷeam uca inna “Dweř ḡar Balak uca siweř awař-a.”

⁶ Uca *umi* ḡars-dd idweř, aqa da, ibedd zzat i tḡarřt n wecmaḍ nnes, *jmiε* ak-d řḥukkam n Mu’ab.

⁷ *Xenni* ibda iqqar netta awař nnes iweznen, inna

“Zi Aram indeh ayi-dd Balak, ajeġid n Mu’ab,
zeg idurar n ccarq, inna
‘As-dd, nēē ayi Yaēqub,
as-dd, zawar Israyil!’

⁸ Maca mammec i ya neērey,
wenni war itwaneēren zi Arebbi
u mammec i ya zawarey
wenni war izawar SIDI?

⁹ Minzi zi tqiccat n tṣuḍar twařiy t
uca zi tiwririn xezzarey days.
Aqa wa d ijj n řgens izeddyen weħdes
u war iħesseb ixef nnes jar řegnus.

¹⁰ Wi i ya iħesben acař n Yaēqub
niy wi i ya iħesben řqedd n n arbee zi Israyil?
Ejj ad immet řēemar inu řmewt n imseggaden
u ejj ēawed ad yiři uneggar n tudart inu ad imqudda akides!”

¹¹ Uca xenni Balak inna i Balēam “Min d ayi teggid? Necc iwyey cek ħima ad tneēred řēedyan inu,
maca xzar, aqa nican tbarked ten!” ¹² Netta yarra-dd, inna “Ma war ittxeṣṣi ad ħḍiy maħend
ad ssiwřey min igga SIDI deg uqemmum inu?” ¹³ Xenni inna Balak “Ttzawgey cek ad dd-tased
akidi yar ijj n wemcan nneḍni zi manis i t ya tẓared ēawed. Ad tẓared tẓrufa nnes waha, war ten
tẓarred marra. Zi senni ad t tneēred di tẓweē inu!”

¹⁴ Uca yiwyi it yar řewḍa n řufim x tqiccat n Fisja uca ibna *din* sebēa n iēaltāren uca x kuř aēaltā
iqeddem *din* ijj n umwa d ijj n icarri. ¹⁵ Netta inna i Balak “Mařa cek ad tbedded da zzat i tẓaršt
n wecmaḍ nnek, xenni necc ad kis msagarey *din*.” ¹⁶ Uca imsagar SIDI ak-d Balēam uca igga ijj
n wawař deg uqemmum nnes uca inna “Dweř yar Balak uca ini as ammu.” ¹⁷ Umi ħars-dd yusa,
aqa da, netta tuya ibedd zzat i tẓaršt n wecmaḍ nnes uca řħukkam n Mu’ab bedden zzates. Inna
as Balak “Min inna SIDI?”

¹⁸ Xenni ibda netta awař nnes iweznen, inna

“Kkar, Balak, řheš!

Seř yari, cek, mmis n řiffur!

¹⁹ Arebbi war iġi d aryaz, maħend zeēma ad issxarreq,
niy d mmis n bnadem maħend zeēma ad t iřqef wendam.
Ma ad yini uca war tt ittegg,
niy ad issiweř uca war tt ittkemmiř?

²⁰ Aqa da, aqa tẓfey awařen ħima ad barkey.
Umi ibarek netta,
xenni necc war zemmarey ad dd-arrey aya.

²¹ War itwiři řmueṣiyyet n Yaēqub
uřa d arber n Israyil war t iẓar.
SIDI, AREBBI nnes, aqa-t akides
uca uṣuḍi s wesruddeħ di řbuq di tẓweē n ujeġid aqa-t days.

²² Arebbi issufey iten zi Miřra.
Jjehd nnes am wenni n ufunas n řexřa.

²³ War *din* awař n tgezzant ḍidd i Yaēqub

u war din aëezzem dıdd i Israyil.
Ta d řweqt aqa tetwanna x Yaëqub d Israyil
'Min igga Arebbi!'

²⁴ Aqa da, řgens ad ikkar amecnaw ict n teyradt
u ad dd-igaëëed am weyrad.
War issezeř ixef nnes ař i ya yecc taymart nnes
uca ad issu idammen n min imezzeq."

²⁵ Xenni Balak inna i Balëam "Mařa xenni war tessed qaë ad t tneëřed, war t ttbarak ca ëawed."
²⁶ Balëam yarra-dd uca inna i Balak "Ma war d ac nniy 'Marra min d ayi i ya ini SIDI, ad t ggey?' "
²⁷ Xenni inna Balak i Balëam "Ttzawgey cek ad dd-tased, ad cek awyey řar ijj n wemcan nneđni.
Ad tay ad yiři yarđa di tiřawin n AREBBI mařa ad t tneëřed zi senni di řřweë inu." ²⁸ Uca Balak
indeh Balëam řar tqiccat n Fayur nni ixezzaren řar Yacimun. ²⁹ Xenni Balëam inna i Balak "Bna
danita sebea n iealřaren uca sewjed ayi danita sebea n imwan d sebea n icarriyyen." ³⁰ Balak
igga am mammec d as inna Balëam uca x kuř ijj n uealřar iqeddem *din* ijj n umwa d ijj n icarri.

Awařen iweznen n Balëam

24¹ Izra Balëam belli aqa yarđa i tiřawin n SIDI umi ibarek Israyil uca xenni war ggur ad
yarzu amecnaw amur amezwaru d umur wiss tñayen di tseřřart, maca yarra udem nnes
řar řexřa. ² Umi issgaëëed tamuřři nnes, izra Israyil izdey din ëlařsab tiqebbař nnes, uca yusa-
dd Arruř n AREBBI xas. ³ Xenni ibda netta awař nnes iweznen, inna

"Tawařt n Balëam, mmis n Baëur,
tawařt n weryaz ijehden wenni umi teqqen tiřt,

⁴ ict n tawařt n wenni isřin awařen n Arebbi,
d wenni izřin aweřři n Umzemmar x kuřci,
wenni iwđan am d as twarezment tiřawin.

⁵ A Yaëqub, mečar řebřen iqıđan nnek
d tzeddiyin nnek, a Israyil!

⁶ Amecnaw tiyzurin itwasswizzđent,
amecnaw tirtutin zzat i yeyzar,
amecnaw ticejjura n řibr nni izřu SIDI,
amecnaw ticejjura n tengelt zzat i waman.

⁷ Zeg ibuqařen nnes ad ssizzřen aman
uca zzariëet nnes ad tiři deg waman ařřas.
Ajeğid nnes ad itwassgaëëed x Axax
u tageldit nnes ad tetwassueřa.

⁸ Arebbi issuffey it-idd zi Miřra.
Jjehd nnes amecnaw jjehd n ufunas n řexřa.
Ad yecc řegnus, iyrimen nnes,
ad irbez iyussan nsen
uca ad ten issnuqgeř s fritcat nnes.

⁹ Aqa iynes, issezeř ixef nnes amecnaw ayrad, amecnaw tayradt.
Wi t i ya issekkaren?

DI ŘEXŘA

*Wenni i ya tbarked, ad itwabark
u wenni i ya tneēřed, ad itwaneēř!”*

¹⁰ Xenni itwassary ufugem n Balak x Balaam. Iwta netta deg ifassen nnes uca Balak inna i Balaam “Aqa řayiy-dd cek maḥend ad tneēřed řeedyan inu, maca xzar, aqa tbarked *iten* ead nican třata n imuren! ¹¹ Xenni řexxu, arweř yar wemcan nnek! Necc nniy ac t, ad cek cenneey ařřas, *maca* xzar, SIDI imnee xak ccenēet nni!”

¹² Xenni inna Balaam i Balak “Ma war ssiwřey ak-d ireqqasen nni d ayi-dd tssekke uca nniy

¹³ ‘Waxxa Balak ad ayi iwc taddart nnes teccur s nnuqart d wurey, *xenni* necc ead war zmirey ad eeddiy x řumur n SIDI maḥend ad ggey ca n řḥajet n řyar niy n řxar zeg wuř inu. Min i ya yini SIDI, ad t iniy.’ ¹⁴ Řexxu xenni, aqa da, necc ad dd-dewřey yar řgens inu. As-dd, necc ad cek ssaregbey x řefhamet uca ad ac iniy min d ac i ya yegg řgens-a deg uneggar n wussan.”

¹⁵ Xenni ibda netta awař iwezen nnes, inna

*“Ict n tawařt n Balaam, mmis n Baēur,
ict n tawařt n weryaz ijehden, wenni umi teqqen tiřř!”*

¹⁶ Tawařt n wenni isřin awařen n Arebbi,
d wenni issnen zi tussna n wenni d Ameuři x kuřci,
d wenni izrin aweḥḥi n Umzemmar x kuřci,
u n wenni, umi dd-iwda deg uḥeddar, ad as arezment tiřřawin,

¹⁷ Ad t zary, war iři řexxu,
ad t twařiy, maca war iři zi řadaset.
Ad dd-iffey itri zi Yaēqub
uca ad tekkar teyyarct n řḥakem zi Israyil,
wenni i ya issenhezzen arebea n tyemmura n Mu’ab
uca ad irbez marra tarwa n ssdee

¹⁸ uca ad ksin Idum d řwart
uca Saēir ad yiři d agra n řeedyan nnes,
maca Israyil ad igg taryast.

¹⁹ Zi Yaēqub ad dd-iffey ijjen wenni i ya iḥekmen
uca netta ad ihellek inni iqqimen ddaren zi tneddam.”

²⁰ Umi netta izra Eamaliq, ibda awař iwezen nnes, inna
“Eamaliq d amezwaru n řegnus,
maca aneggaru nnes ad idweř d ahellek!”

²¹ Řami izra Iqiniyyen, ibda netta awař iwezen nnes, inna
“Tazeddiyt nnek temten
uca teggid řeucc nnek di teřřart.

²² Ead Qayin ad itwakettef.
Ař meřmi izemmar ad ac dd-yawi Accur d amehbus?”

²³ Uca ibda netta awař iwezen nnes, inna
“Ay, wi i ya iqqimen iddaren xmi i ya yegg Arebbi aya?

²⁴ Iyarruba zi jwayeh n Kittim ad yezzan Accur
uca ad yezzan eawed x Eabir
u netta tanya ad itwateḥḥa.”

²⁵ Ikkar Balcam uca yuyur uca idweř ęar wemcan n tzeddięt nnes. Uřa d Balak iřtef abrid nnes.

Israyil i lařnam n yessis n Mu'ab

25 ¹ Izdeę Israyil di Ciřtim uca ibda řgens ad iqeřheř ak-d yessis n Mu'ab. ² Earęen-dd řgens ęar tęarři n irebbiten nsent uca řgens icca zzaysent uca yuđar i irebbiten nsent. ³ Ammu iřseq řgens di Bael-Fayur uca itwassary lęađab n SIDI x Israyil.

⁴ Inna SIDI i Musa "Ksi marra izeęifen n řgens uca ayeř iten zzat i SIDI di tfuct iřarren, ař řřaduę n lęađab n SIDI n Israyil ad dd-itwadweř." ⁵ Xenni inna Musa i řquđat n Israyil "Kuř ijj ad iney inni zi jar yeryazen nnes munen ak-d Bael-Fayur!"

⁶ Uca aęa da, ijj n weryaz zeg ayt n Israyil yusa-dd uca yiwi-dd ict n temęart tmidiyanect ęar aytmas zzat i tiřtawin n Musa uca zzat i tiřtawin n marra tamesmunt n ayt n Israyil, am trun nitni ęar tewwart n Uqıđun n Umsagar. ⁷ Izra it Finaęas, mmis n Alieazar, mmis n ukehhan uca netta ikkar zi řwest n tmesmunt uca iksi ijj n uřric deg ufus nnes. ⁸ Uca iruř awarni i weryaz ęar uqıđun s řqubbet uca issnuqqeb iten s tnayen, aryaz zi Israyil d temęart s uęeddis nnes. Xenni tbedd jjiřect x ayt n Israyil. ⁹ Uca mmuten di jjiřect arebea u-eicrin-ařaf n iwdan

¹⁰ Issiweř SIDI ak-d Musa, inna

¹¹ "Finaęas, mmis n Alieazar, mmis n Harun, akehhan, isseęeb ascar inu x ayt n Israyil, minzi netta tuęa imheđ attas di řwest nsen di řtwee n tusmi inu, maęend war tteřhię ayt n Israyil di řweqt n tusmi inu. ¹² X uya ini 'Xęar, ad as wceę řeahd inu n řehna ¹³ uca netta d zzarięet nnes awarni as ad ęarsen yiři řeahd n tukehhan i řebda, minzi netta tuęa imheđ di řtwee n AREBBI nnes uca ifda x ayt n Israyil.' "

¹⁴ Isem n weryaz Israyili, i tuęa itwaney jmię ak-d temęart Tamidyanect, tuęa-t Zimri, mmis n Salu, ijj n umęar x ict n taddart n ict n tbatat n Icimeuniyyen. ¹⁵ Isem n temęart Tamidyanict i tuęa itwanęen tuęa-t Kuzbi, yeęis n řur, wenni d ijj n uzeęif x teqbič n ict n taddart n yijj n tbatat n Imidyaniyyen.

¹⁶ Issiweř SIDI ak-d Musa, inna

¹⁷ "Hřarem x Imidyaniyyen uca ęellbem xasen, ¹⁸ minzi nitni hřaren kenniw s teřraymect nsen s minzi kenniw zeřęen zi jjiřet n Fayur d Kuzbi, yeęis n umęar n Midyan, učmatsen tenni ittwanęen deg wass n jjiřect di ssibbet n Fayur.

¹⁹ Uca awarni i jjiřect imsar *min i dd-igguren*:

Aęesseb n Israyil i twařa wiss tnayen

26 ¹ Issiweř SIDI ak-d Musa d Alieazar, mmis n Harun, akehhan, inna ² "Hesbem marra tamesmunt n ayt n Israyil, azeęif azeęif, zi eicřin n isegę^wusa sennej, ełahsab taddart n ibabaten nsen, marra di Israyil nni dd-itteffęen ak-d řeskar." ³ Musa d Alieazar, akehhan, ssiwřen akidsen di řewđat n Mu'ab, ęar L'Urdun zzat i Arięa uca nnan ⁴ "Zi eicřin n isegę^wusa sennej!" am mammec yumur SIDI i Musa.

Ina d ayt n Israyil nni tuęa dd-iffęen zi temmurt n Miřra:

⁵ Rubin *tuya d amenzu n Israyil..* Aęa d tarwa n Rubin: zi Hęanok, tawacunt n Ięanukiyyen, zi Fallu, tawacunt n Ifalluwiyyen,

⁶ zi Hęařrun tawacunt n Ięařruniyyen, zi Karmi tawacunt n Ikarmiyyen.

DI ŘEXŘA

⁷ Tina *tuya* d tiwacunin n Irubiniyyen uca inni zzaysen itwaḥesben *tuya-ten* di tṛata u-rebein-aṛaf u-sebea-mya u-tṛatin *n yeryazen*.

⁸ Tarwa n Fallu *tuya-ten*: *myir* Iliyab.

⁹ *Tuya* tarwa n Iliyab: Nimuyil, Datan d Abiram. Ina, Datan d Abiram, *tuya-ten* d imṛayan n tmesmunt inni iyewwyen ḍidd i Musa d Harun, *jmie* ak-d ubarru n Quraḥ, umi yewwyen ḍidd i SIDI. ¹⁰ Tammurt tarzēm aqemmum nnes uca tsarḍ iten, *jmie* ak-d Quraḥ, uca x man aya im-mut eawed ubarru nni *aṛami* timessi tecca mitayn u-xemsin n yeryazen. Dewṛen nitni d ijj n weṣṛam. ¹¹ Maca tarwa n Quraḥ war mmuten ca.

¹² *Ina tuya* d tarwa n Cimeun eḷaḥsab tiwacunin nsen: zi Nimuyil tawacunt n Inimuyiliyyen, zi Yamin tawacunt n Iyaminiiyyen, zi Yakini tawacunt n Iyakiniyyen, ¹³ zi Zarah tawacunt n Izarahiyyen, zi Cawul tawacunt n Icawuliyyen. ¹⁴ Tina *tuya* d tiwacunin n Icimeuniyyen: tnayen u-eicrin-aṛaf u-mitayn *n yeryazen*.

¹⁵ *Ina tuya* d tarwa n Jad eḷaḥsab tiwacunin nsen: zi Šifun tawacunt n Išifuniyyen, zi Ḥajji tawacunt n Iḥajjiwiyyen, zi Cuni tawacunt n Icuniyyen, ¹⁶ zi Uzni tawacunt n Iyuzniyyen, zi Eiri tawacunt n Ieiriyyen, ¹⁷ zi Arud tawacunt n Irudiyyen, zi Ariyili tawacunt n Iriyiliyyen. ¹⁸ Tina *tuya-tent* d tiwacunin n Jad uca inni zzaysen itwaḥesben *tuya-ten* di arebein-aṛaf u-xemsa-mya.

¹⁹ Tarwa n Yahuda *tuya-ten* d Eir d Unan. Maca mmuten Eir d Unan di temmurt n Kenʿan. ²⁰ *Ina tuya-ten* d tarwa n Yahuda eḷaḥsab tiwacunin nsen: zi Cila, tawacunt n Icilayyen, zi Faraš tawacunt n Ifarašiyyen, zi Zarah tawacunt n Izarahiyyen.

²¹ Uca *ina tuya-ten* d tarwa n Faraš: zi Ḥašrun tawacunt n Iḥašruniyyen, zi Ḥamul tawacunt n Iḥamuliyyen. ²² Tina *tuya-tent* d tiwacunin n Yahuda uca inni zzaysen itwaḥesben *tuya-ten* di setta u-sebein-aṛaf u-xemsa-mya *n yeryazen*.

²³ *Ina tuya-ten* d tarwa n Issakar eḷaḥsab tiwacunin nsen: zi Tulae tawacunt n Itulaeiyyen, zi Fuwwa tawacunt n Ifuwwayyen, ²⁴ zi Yacub tawacunt n Iyacubiyyen, zi Cimrun tawacunt n Icimrunnyen. ²⁵ Tina *tuya-tent* d tiwacunin n Issakar uca inni zzaysen itwaḥesben *tuya-ten* di arebea u-settin-aṛaf u-teṛt-mya *n yeryazen*.

²⁶ *Ina tuya-ten* d tarwa n Zabulun eḷaḥsab tiwacunin nsen: zi Sarid tawacunt n Isaridiyyen, zi Ilun tawacunt n Iluniyyen, zi Yaḥliyi tawacunt n Iyaḥliyiyyen. ²⁷ Tina *tuya-tent* d tiwacunin n Izabuluniyyen uca inni zzaysen itwaḥesben *tuya-ten* di settin-aṛef-n u-xemsa-mya *n yeryazen*.

²⁸ *Ina tuya-ten* d tarwa n Yusuf eḷaḥsab tiwacunin nsen: Manassi d Ifrayim.

²⁹ *Ina tuya-ten* d tarwa n Manassi: zi Makir tawacunt n Imakiriyyen. Makir yejj-d Jilead. Zi Jilead *teffey* twacunt n Ijileadiyyen.

³⁰ *Ina tuya-ten* d tarwa n Jilead: zi Ieazar tawacunt n Ieazariyyen, zi Ḥalaq tawacunt n Iḥalaqiyyen,

³¹ zi Asriyi tawacunt n Isriyiyyen, zi Cakam tawacunt n Icakamiyyen, ³² zi Cimidae tawacunt n Icimidaeiyyen, zi Ḥafar tawacunt n Iḥafariyyen

³³ Uca Šalufḥad, mmis n Ḥafar, war tuḡi yars tarwa, maca yessis. *Ina tuya-ten* d ismawen n yessis n Šalufḥad: Maḥla, Nuʿa, Ḥujla, Milka d Tirša.

³⁴ Tina *tuya-tent* d tiwacunin n Manassi uca inni zzaysen itwaḥesben *tuya-ten* di tnayen u-xemsin-aṛaf u-sebea-mya *n yeryazen*.

³⁵ **Ina tuya-ten d tarwa n Ifrayim**, ełahsab tiwacunin nsen: zi Cutalaḥ tawacunt n Icutalaḥiyyen, zi Bakar tawacunt n Ibakariyyen, zi Taḥan tawacunt n Itaḥaniyyen.

³⁶ Ina tuya-ten d tarwa n Cutalaḥ: zi Eiran tawacunt n Ieiraniyyen.

³⁷ Tina tuya-tent d tiwacunin n tarwa n Ifrayim uca inni zzaysen itwaḥesben tuya-ten di tnayen u-třatin-ařaf u-xemsa-mya n yeryazen. Ina tuya-ten d arrawen n Yusuf, ełahsab tiwacunin nsen.

³⁸ **Ina tuya-ten d tarwa n Binyamin ełahsab tiwacunin nsen**: zi Balae tawacunt n Ibalaeiyyen, zi Acbil tawacunt n Icbiliyyen, zi Aḥiram tawacunt n Iḥiramiyyen, ³⁹ zi Cafufam tawacunt n Icafu-famiyyen, zi Ḥufam tawacunt n Iḥufamiyyen.

⁴⁰ Ina tuya-ten d tarwa n Balae: Ard d Nueman. Zi Ard tawacunt n Iyardiyyen, zi Nueman tawacunt n Inuemaniyyen.

⁴¹ Ina tuya-ten d tarwa n Binyamin, ełahsab tiwacunin nsen uca inni zzaysen itwaḥesben tuya-ten di xemsa u-rebein-ařaf u-setta-mya n yeryazen.

⁴² **Ina tuya-ten d tarwa n Dan ełahsab tiwacunin nsen**: zi Cuḥam tawacunt n Icuḥamiyyen. Tina tuya d tiwacunin n Dan, ełahsab tiwacunin nsen.

⁴³ Marra tiwacunin n Icuḥamiyyen ełahsab inni zzaysen itwaḥesben tuya-ten di arebea u-settin-ařaf u-arebea-mya n yeryazen.

⁴⁴ **Ina tuya-ten d tarwa n Acir ełahsab tiwacunin nsen**: zi Yimna tawacunt n Iyimniyyen, zi Yicwi tawacunt n Iyicwiyyen, zi Bariēa tawacunt n Ibariēiyyen.

⁴⁵ Ina tuya-ten d tarwa n Biriea: zi Ḥabar tawacunt n Iḥabariyyen, zi Malkiyil tawacunt n Imalkiyiliyyen. ⁴⁶ Isem n yeḡis n Acir tuya-tt d Sarah.

⁴⁷ Ina tuya-ten d tarwa n Acir uca inni zzaysen itwaḥesben tuya-ten di třata u-xemsin-ařaf u-arebea-mya n yeryazen.

⁴⁸ **Ina tuya-ten d tarwa n Naftali ełahsab tiwacunin nsen**: zi Yaḥasyil tawacunt n Iyaḥayiliyyen, zi Juni tawacunt n Ijuniyyen, ⁴⁹ zi Yařir tawacunt n Iyařiriyyen, zi Cillim tawacunt n Icillimiyyen.

⁵⁰ Tina tuya-tent d tiwacunin n Naftali, ełahsab tiwacunin nsen uca inni zzaysen itwaḥesben tuya-ten di xemsa u-rebein u-arebea-mya n yeryazen.

⁵¹ **Ina d inni itwaḥesben zi ayt n Israyil: setta-mya u-waḥit-ařef u-sebea-mya u-třatin n yeryazen.**

⁵² Issiweř SIDI ak-d Musa, inna

⁵³ “Jar ina ad tetwabḁa temmurt d řwart, ełahsab řqedd n ismawen nsen. ⁵⁴ I wenni umi yar iḡa aṭṭas n iwdan, ad tewced ktar d řwart uca i wenni umi yar iḡa drus n iwdan, ad tewced qell d řwart. Ad immewc i kuř ijj anect n yenni zzayes itwaḥesben. ⁵⁵ Tammurt ad tetwabḁa s tqedduḥt. Nitni ad warten ełahsab ismawen n tqebbař n ibabaten nsen. ⁵⁶ Ad tetwabḁa tesyart n kuř ijj s tqedduḥt jar inni iḡan s waṭṭas d inni iḡan s drus.

⁵⁷ Tuya-ten ina d inni itwaḥesben zi Lawi, ełahsab tiwacunin nsen: zi Jarcun tawacunt n Ijarcuniyyen, Qahat tawacunt n Iqahatiyyen, zi Marari tawacunt n Imarariyyen. ⁵⁸ Tuya tina d tiwacunin n Ilawiyyen: tawacunt n Ilibniyyen, tawacunt n Iḥibruniyyen, tawacunt n Imahliyyen, tawacunt n Imuciyyen, tawacunt n Iquraḥiyyen. Uca Qahat yejj-d Eamram. ⁵⁹ Tamyart n Eamram qqarent as Jukabad, yeḡi n Lawi, tenni dd-itwarwen i Lawi di Miřra. D nettat turuw-dd Harun d Musa d Maryam, učmatsen, i Eamram. ⁶⁰ I Harun twurwen as-dd Nadab, Abihu, Alieazar d Ita-

DI ŘEXŘA

mar. ⁶¹ Maca Nadab d Abihu mmuten, umi dd-iwyen timessi tayribt zzat i wudem n SIDI. ⁶² Tuğa inni zzaysen itwaħesben, marra iwetman n yijj n uyur sennej, di třata u-eicrin-ařef. Ina maca war twaħesben ca jar ayt n Israyil, minzi war d asen temmewc tesyart d řwart jar ayt n Israyil. ⁶³ Ina *tuya-ten* d inni itwaħesben n Musa d Alięazar, inni iħesben ayt n Israyil di řewďat n Mu'ab, ęar L'Urdun arendad n Ariħa. ⁶⁴ War tuęi jarasen uřa d ijj zeg inni itwaħesben n Musa d Harun, akehhan, umi ħesben nitni ayt n Israyil di řexřa n Sina. ⁶⁵ minzi xasen tuęa inna SIDI ad mmten s tidett di řexřa. War zzaysen iqqim uřa d ijj, myir Kalib, mmis n Yifunni, d Yacuea, mmis n Nun."

Yessis n řalufħad

27 ¹ *Xenni* usint-idd yessis n řalufħad, mmis n Ĥafar, mmis n Jilead, mmis n Makir, mmis n Manassi, *inni* n twacunt n Manassi, mmis n Yusuf, d ina d ismawen n yessis: Maħla, Nuęa, Ĥujla, Milka d Tirřa. ² Tuęa beddent zzat i wudem n Musa u zzat i wudem n Alięazar, akehhan, u zzat i wudem n imęaren u zzat i wudem n marra tamesmunt ęar tewwart n Uqıďun n Umsagar, nnant ³ "Babatney immut di řexřa u war t tuęi di řwest n ubarru n yenni imunen ďidd i SIDI, deg ubarru n Quraħ *war din t tuęi netta*, minzi immut di ddnub nnes u tuęa war ęars ca iħenjiren. ⁴ Mayemmi i ęa ikkes isem n babatney zi jar twacunt nnes, ma minzi war ęars tuęi ca iħenjiren? Ewc aney agra di řwest n aytmas n babatney."

⁵ Uca Musa yiwi ddeęwa nsent deęya zzat i wudem n SIDI. ⁶ Issiweř SIDI ak-d Musa, inna ⁷ "Aęa aęa am mammec t nnant yessis n řalufħad. Ittxeřřa ad asent tewced tasyart n řwart di řwest n aytmas n babatsen uca ad xasent tesseďdud řwart n babatsent. ⁸ Uca ad tessiwřed ak-d ayt n Israyil, ad tinid 'Mařa ca n yijjen immut břa mmis, *xenni* ad tesseďdum řwart nnes ęar yeęis ⁹ u mařa war ęars yeęis, ad tewcem řwart nnes i yaytmas. ¹⁰ Mařa war ęars aytmas *ęawed*, ad tewcem řwart nnes i yaytmas n babas. ¹¹ Mařa babas war ęars aytmas *ęawed*, ad tewcem řwart nnes i raę nnes, *i wenni i d as-dd* yudsen zi twacunt nnes, ħima ad tt iwart netta.' Man aęa ad yiři d ict n tewřiyyet i weħkam i řebda i ayt n Israyil, am mammec yumur SIDI i Musa."

Ařeqqem n Yacuea

¹² *Xenni* inna SIDI i Musa "Gaęęed-dd adrar-a Abarim uca xzar tammurt nni wcię i ayt n Israyil. ¹³ Xmi tt i ęa tęared, *xenni* cek ad tetwassmuned ak-d řejdud nnek, cek *ęawed* amecnaw mammec *kidsen* itwassmun umac Harun, ¹⁴ minzi kenniw tęewwęem ďidd i řumur inu zzat i tiřřawin nsen maħend ad ayi tessqeddsem di řexřa n řin, řami din *tuya* amcubbec di tmesmunt. Aęa d ina d aman n Miriba, n Qadac, di řexřa n řin." ¹⁵ Issiweř SIDI ak-d Musa, inna

¹⁶ "Ad igę SIDI, AREBBI n buħbeřat n marra aysum, aħeřřu x tmesmunt-a *deg ufus* n ijj n weryaz, ¹⁷ *ħima* netta ad yuyur zzat i wudem nsen uca ad yadef zzat i wudem nsen uca ad ten indeh ęar barra, ad ten issidef ęar daxeř maħend tamesmunt n SIDI war tettiři am wuęi břa aniči."

¹⁸ *Xenni* inna SIDI i Musa "Ksi Yacuea, mmis n Nun, ijj n weryaz i di ięa Arruħ uca sars xas afus nnek ¹⁹ uca ad t tegged zzat i wudem n ukehhan Alięazar u zzat i marra tamesmunt, ad as tewced řumur zzat i tiřřawin nsen ²⁰ uca ewc as ca zeg uweqqar nnek ħima ad as sřen marra *inni* n tmesmunt n ayt n Israyil. ²¹ Netta ad ibedd zzat i ukehhan Alięazar, wenni i ęa icawar zzat i wudem n SIDI elahřab řeħkam n Urim. X řumur nnes ad dd-ffęen ęar barra u x řumur nnes ad adfen ęar daxeř, netta d marra ayt n Israyil uřa d marra tamesmunt."

²² Uca Musa igęa am mammec i d as yumur SIDI. Yiwi Yacuea uca issbedd it zzat i wudem n ukehhan Alięazar u zzat i wudem n marra tamesmunt. ²³ Issars xas ifassen nnes uca isseďdu as řumur am mammec d as inna SIDI s ufus n Musa.

DI ŘEXŘA

Tiyarřa n kuř ass

28¹ Issiweř SIDI ak-d Musa, inna
² “Umur ayt n Israyil uca ini asen ‘Ad teħdam x tyarřt inu, x weyrum inu i tewhibin n tmessi u x řefwařet inu ittfuřen mařend ad ayi tent-idd tessqarrbem di řweqt nsent itwaggen.’³ Ad asen tinid ‘Aqa ta d tawhibt n tmessi i ittxeřřan ad dd-tessqarrbem: tnayen n izmaren icnan n yijj n usegg^was am ict n tyarřt n wecmađ řebda.⁴ Ijj n izmar ad t-idd tesswejdjed di řřbeř uca izmar nneđni ad t-idd tesswejdjed jar uęecci d tmeddit⁵ uca *ak-d man aya* am tewhibt *n řyiřet* ict n teęcart *n ijj n ‘ifa’* n waren azdad ixegđen s yijj n arbeę n yijj n ‘hin’ n zzect twaddzen t-idd zi zzitun.⁶ Aqa-tt d tyarřt n wecmađ n řebda, tenni tuřa itwaggen deg wedrar n Sina am ict n řefwařet ittfuřen, *aq-a-tt* d ict n tewhibt n tmessi i SIDI.⁷ Tawhibt n useyyeb ad tiři d ijj n arbeę n yijj n ‘hin’ i yijj n izmar. Seyyeb tawhibt n useyyeb n ccrab di zzawect iqeddsen zzat i SIDI.⁸ Ad tesswejdjed izmar nneđni jar uęecci d tmeddit. Ad tt tesswejdjed am mammec *tesswejdjed* tawhibt *n řyiřet* di řřbeř u am mammec *tesswejdjed* tawhibt n useyyeb nnes, am ict n tewhibt n tmessi s ict n řefwařet ittfuřen i SIDI.

Tiyarřa n kuř ssimana

⁹ Deg wass n ssebt *ad tesswejdjed* tnayen n izmaren icnan n yijj n usegg^was d tnayen n teęcurin *n yijj n ‘ifa’* n waren azdad am tewhibt *n řyiřet* ixegđen s zzect ak-d tewhibt n useyyeb nnes.¹⁰ Aqa-tt d tyarřt n wecmađ i ssebt di kuř ssebt, ad tt tarnid i tyarřt n wecmađ n řebda d tewhibt nnes n useyyeb.

Tiyarřa n kuř uyur

¹¹ Deg umezwar n *kuř ijj* n iyuren nwem ittxeřřa ad dd-tessqarrbem ict n tyarřt n wecmađ i SIDI: tnayen n imwan, ijj n icarri, sebea n izmaren icnan n yijj n usegg^was¹² uca řřata n teęcurin *n ijj n ‘ifa’* n waren azdad am tewhibt *n řyiřet* ixegđen s zzect i yijj n umwa u tnayen n teęcurin *n yijj n ‘ifa’* n waren azdad am tewhibt *n řyiřet* ixegđen s zzect i yijj n icarri.¹³ *Arni* ict n teęcart *n yijj n ‘ifa’* n waren azdad am tewhibt *n řyiřet* ixegđen s zzect i yijj n izmar. *Aqa-tt* d tyarřt n wecmađ s ict n řefwařet ittfuřen, *aq-a-tt* d ict n tewhibt n tmessi i SIDI.¹⁴ Tiwhibin nnes n useyyeb ad iřint d azyen n ‘hin’ n binu ak-d umwa d ict n tuřut n yijj n ‘hin’ ak-d icarri d yijj n arbeę n yijj n ‘hin’ ak-d izmar. Ta d tyarřt n wecmađ n kuř ayur, i kuř ayur ełahřab *řqedd* n iyuren n usegg^was.¹⁵ Ittxeřřa ad tesswejdjed ijj n umyan d ameřyan am tyarřt n ddenb i SIDI, ad tt tarnid i tyarřt n wecmađ n řebda ak-d tewhibt nnes n useyyeb.

Tayarřt n useędu d weyrum nnebřa wentun

¹⁶ Deg uyur amezwaru, deg wass wiss arbeęřac n uyur, ad tiři *Tyarřt* n Useędu n SIDI.¹⁷ Deg wass wiss xemmeřřac n simant n uyur ad yiři řeid. Sebea n wussan ad ccen ařrum břa antun.¹⁸ Deg wass amezwaru n řeid ad yiři yijj n umuni iqeddsen. War tteggem uřa d ict řxedmet i ittxeřřan ad tettwagg.¹⁹ Ad dd-tessqarrbem ict n tewhibt n tmessi i SIDI: tnayen n imwan, ijj n icarri d sebea n izmaren n yijj n usegg^was. Ittxeřřa ad iřin cnan qae.²⁰ Ad tiři tewhibt *n řyiřet* n waren azdad ixegđen s zzect. Sewjed *zzayes* řřata n teęcurin *n yijj n ‘ifa’* i yijj n umwa d tnayen n teęcurin *n yijj n ‘ifa’* i yijj n icarri.²¹ Ad tesswejdjed ict n teęcart *n yijj n ‘ifa’* i yijj n izmar, i *marra* sebea n izmaren *n ni*.²² Sewjed *eawed* ijj n umyan am tyarřt n ddenb mařend ad xawem tetwagg řefdiyyet.²³ Ad tesswejdjed man aya sennej i *usewjed* n tyarřt n wecmađ di řřbeř nni *iřan* d ict n tyarřt n wecmađ i řebda.²⁴ Am mammec uya ad tesswejdjed sebea n wussan, di kuř ass *zzaysen*, ařrum n tewhibin n tmessi am ict n řefwařet ittfuřen i SIDI. Ad itwassewjed sennej i *usewjed* n tyarřt n wecmađ n řebda ak-d tewhibt n useyyeb nnes.²⁵ Deg wass wiss sebea ad teggem ijj n umuni iqeddsen. War tteggem uřa d ict řxedmet i ittxeřřan ad tettwagg.

DI ŘEXŘA

Imezwura n řyġet

²⁶ Deg wass n tmenzut n *şşabet* di Řeid n Ssimanat, xmi i-dd ya tessqarrbem ict n tewhibt n řyġet n jdid i SIDI, ad teggem ijj n umuni iqeddsen. War tteggem uřa d ict n řxedmet i ittxeşşan ad tettwagg. ²⁷ Ad dd-tessqarrbem ict n tyařst n wecmađ am ict n řefwaĥet ittfuĥen i SIDI: tnayen n imwan, ijj n icarri d sebea n izmaren n yijj n usegg^{was} ²⁸ ak-d tewhibt nnes n řyġet n waren azdad ixegđden s zlect: třata n teecurin n yijj n 'ifa' i yijj n umwa, tnayen n teecurin n yijj n 'ifa' i yijj n icarri ²⁹ uřa d ict n teecart n yijj n 'ifa' i yijj n izmar, i marra sebea n izmaren nni. ³⁰ Sewjed eawed ijj n umyan d amezyan am tyařst n ddenb maĥend ad xawem tetwagg řefdiyyet. ³¹ Ad ten tesswejdem sennej i usewjed n tyařst n wecmađ n řebda d tewhibt nnes n řyġet. Ad iřin cnan qae i kenniw ak-d tewhibin nnes n useyyeb.' "

Uşuđi n řbuq

29 ¹ "Deg uyur wiss sebea, deg wass amezwaru n uyur, ad teggem ijj n umuni iqeddsen. War tteggem uřa d ict n řxedmet i ittxeşşan ad tetwagg. Ad awem yiři d ijj n wass n uşuđi s wesruddeĥ di řbuq. ² Ad tesswejdem ict n tyařst n wecmađ am ict n řefwaĥet ittfuĥen i SIDI: ijj n umwa d yijj n icarri d sebea n izmaren icnan qae n yijj n usegg^{was} ³ ak-d tewhibt nnes n řyġet zeg waren azdad ixegđden s zlect: třata n teecurin n yijj n 'ifa' i umwa d tnayen n teecurin n yijj n 'ifa' i icarri ⁴ uca ict n teecart n yijj n 'ifa' i kuř izmar, i sebea n izmaren marra. ⁵ Sewjed eawed ijj n umyan amezyan am tyařst n ddenb maĥend ad xawem tetwagg řefdiyyet ⁶ sennej i usewjed n tyařst n wecmađ ak-d tewhibt nnes n řyġet d sennej i usewjed n tyařst n wecmađ n řebda ak-d tewhibt nnes n řyġet d tewhibin nnes n useyyeb, ełahşab lfariđa, am ict n řefwaĥet ittfuĥen, am ict n tyařst n tmessi i SIDI.

Tiyarşa deg Wass n Weşřah

⁷ Deg wass wiss eecra ad teggem ijj n umuni iqeddsen uca ad tesswađeem ixef nwem. War tteggem uřa d ict n řxedmet. ⁸ Ad dd-tessqarrbem ict n tyařst n wecmađ am ict n řefwaĥet ittfuĥen i SIDI: ijj n umwa d yijj n icarri d sebea n izmaren icnan qae n yijj n usegg^{was}. Ittxeşşa ad awem iřin cnan aţtas. ⁹ Eawed tawhibt nnes n řyġet n waren azdad ixegđden s zlect: třata n teecurin n yijj n 'ifa' i yijj n umwa, tnayen n teecurin n yijj n 'ifa' i yijj n icarri ¹⁰ u ijj n 'ifa' i kuř izmar, i sebea n izmaren marra. ¹¹ Swejdem eawed ijj n umyan amezyan am tyařst n ddenb, sennej i usewjed n tyařst n ddenb i zi tetwagg řefdiyyat u sennej i usewjed n tyařst n wecmađ ak-d tewhibt nnes n řyġet d tewhibin nnes n useyyeb.

Tiyarşa n řeid n txuzan n ifetwan

¹² Deg wass wiss xemmeşac n uyur wiss sebea ad teggem ijj n umuni iqeddsen. War tteggem uřa d ict n řxedmet i ittxeşşan ad tetwagg. Sebea n wissan ad teeyydem i SIDI. ¹³ Ad dd-tessqarrbem ict n tyařst n wecmađ am tewhibt n tmessi, am ict n řefwaĥet ittfuĥen i SIDI: třeţtac n imwan, tnayen n icarriyyen u arbeęac n izmaren n yijj n usegg^{was}. Ittxeşşa ad iřin cnan qae. ¹⁴ Eawed tawhibt nnes n řyġet n waren azdad ixegđden s zlect: třata n teecurin n yijj n 'ifa' i yijj n umwa, i marra třeţtac n imwan u tnayen n teecurin n yijj n 'ifa' i yijj n ucarri, i tnayen n icarriyyen nni ¹⁵ uřa d ict n teecart n yijj n 'ifa' i yijj n izmar, i marra arbeęac n izmaren nni. ¹⁶ Swejdem eawed ijj n umyan d amezyan am tyařst n ddenb, sennej i usewjed n tyařst n wecmađ ak-d tewhibt nnes n řyġet d tewhibin nnes n useyyeb.

¹⁷ Deg wass wiss tnayen: tenęac n imwan d tnayen n icarriyyen d arbeęac n izmaren icnan n yijj n usegg^{was}. ¹⁸ ak-d tewhibt nsen n řyġet d tewhibin nsen n useyyeb, i imwan, i icarriyyen u i izmaren, ełahşab řqedd nsen, ełahşab lfariđa. ¹⁹ Swejdem eawed ijj n umyan d amezyan am tyařst n ddenb, sennej i usewjed n tyařst n wecmađ ak-d tewhibt nnes n řyġet d tewhibin nnes n useyyeb.

²⁰ Deg wass wiss třata: ĥiřac n imwan d tnayen n icarriyyen d arbeřac n izmaren icnan n yijj n usegg^was. ²¹ ak-d tewhibt nsen *n řyřget* d tewhibin nsen n useyyeb, i imwan, i icarriyyen u i izmaren, elahřab řqedd nsen, elahřab lfariřa. ²² *Swejdem eawed* iij n umyan am țyarřt n ddenb, sennej i *usewjed* n țyarřt n wecmař ak-d tewhibt nnes *n řyřget* d tewhibin nnes n useyyeb.

²³ Deg wass wiss arebea: eecra n imwan d tnayen n icarriyyen d arbeřac n izmaren icnan n yijj n usegg^was. ²⁴ ak-d tewhibt nsen *n řyřget* d tewhibin nsen n useyyeb, i imwan, i icarriyyen u i izmaren, elahřab řqedd nsen, elahřab lfariřa. ²⁵ *Swejdem eawed* iij n umyan ameřyan am țyarřt n ddenb, sennej i *usewjed* n țyarřt n wecmař ak-d tewhibt nnes *n řyřget* d tewhibin nnes n useyyeb.

²⁶ Deg wass wiss xemsa: tesa n imwan d tnayen n icarriyyen d arbeřac n izmaren icnan n yijj n usegg^was. ²⁷ ak-d tewhibt nsen *n řyřget* d tewhibin nsen n useyyeb, i imwan, i icarriyyen u i izmaren, elahřab řqedd nsen, elahřab lfariřa. ²⁸ *Swejdem eawed* iij n umyan am țyarřt n ddenb, sennej i *usewjed* n țyarřt n wecmař ak-d tewhibt nnes *n řyřget* d tewhibin nnes n useyyeb.

²⁹ Deg wass wiss setta: tmenya n imwan d tnayen n icarriyyen d arbeřac n izmaren icnan n yijj n usegg^was. ³⁰ ak-d tewhibt nsen *n řyřget* d tewhibin nsen n useyyeb, i imwan, i icarriyyen u i izmaren, elahřab řqedd nsen, elahřab lfariřa. ³¹ *Swejdem eawed* iij n umyan am țyarřt n ddenb, sennej i *usewjed* n țyarřt n wecmař ak-d tewhibt nnes *n řyřget* d tewhibin nnes n useyyeb.

³² Deg wass wiss sebea: sebea n imwan d tnayen n icarriyyen d arbeřac n izmaren icnan n yijj n usegg^was. ³³ ak-d tewhibt nsen *n řyřget* d tewhibin nsen n useyyeb, i imwan, i icarriyyen u i izmaren, elahřab řqedd nsen, elahřab lfariřa. ³⁴ *Swejdem eawed* iij n umyan ameřyan am țyarřt n ddenb, sennej i *usewjed* n țyarřt n wecmař ak-d tewhibt nnes *n řyřget* d tewhibin nnes n useyyeb.

³⁵ Deg wass wiss tmenya ad teggem iij n umuni ifarzen. War tteggem uřa d ict řxedmet i ittxeřřan ad tetwagg. ³⁶ Ad dd-tessqarrbem ict n țyarřt n wecmař am tewhibt n tmesi, am ict n řefwařet ittfuřen i SIDI: iij n umwa d yijj n ucarri d sebea n izmaren icnan n yijj n usegg^was. ³⁷ ak-d tewhibt nsen *n řyřget* d tewhibin nsen n useyyeb i umwa, i icarri u i izmaren, elahřab řqedd nsen, elahřab lfariřa. ³⁸ *Swejdem eawed* iij n umyan am țyarřt n ddenb, sennej i *usewjed* n țyarřt n wecmař ak-d tewhibt nnes *n řyřget* d tewhibin nnes n useyyeb.

³⁹ Ad teggem timesřayin-a i SIDI di řeeyud nwem itwaggen sennej i řewuud nwem d tewhibin nwem s řxařar sennej i *usewjed* n țyarřt n wecmař nwem d tewhibin nwem *n řyřget* d tewhibin nwem n useyyeb d tewhibin nwem n řehna.”

Tijuřa

30 ¹ Uca issiweř Musa ak-d ayt n Israyil elahřab marra min yumur SIDI i Musa. ² Issiweř Musa ak-d izeřifen n tqebbař n ayt n Israyil, inna “Aqa d ta x min xef yumur SIDI ³ ‘Xmi i řa taf **iij n weryaz** iwca awař niř iijuř ict n tjařit ĥima ad iqqen ixef nnes s yijj n řeahd, *xenni* war ittarezzi awař nnes. Ittxeřřa as ad igg elahřab min dd-iffyen zeg uqemmum nnes.

⁴ Xmi i řa taf **ict n temyart** tewca awař nnes i SIDI uca ad teqqen ixef nnes s yijj n řeahd di temři nnes di taddart n babas ⁵ uca babas isřa i wawař n lwaed nnes d řeahd nnes i zi teqqen ixef nnes, uca babas isqar zzates, *xenni* marra lwuud nnes ad iřin řeřřen d marra aqqan nnes ad iřin řeřřen. ⁶ Maca mařa babas issbedd itt zi *man aya* deg wass nni di t isřa, *xenni* uřa d iij zi lwuud nnes u uřa d iij zeg waqqan nnes i zi teqqen ixef nnes, war řeřřen ca. SIDI ad as iřar, minzi babas issbedd itt *x man aya*

⁷ Mařa tuřa-tt temřec ak-d yijj n weryaz uca xas lwuud niř nettat tuřa teqqen ixef nnes s yijj n wawař iffeř-dd s tcarfayeř zeg iyencicen nnes, ⁸ uca aryaz nnes isřa as uca isqar zzates deg wass i di isřa *aya*, *xenni* ad seřřen marra lwuud nnes d marra aqqan nnes ad iřin řeřřen. ⁹ Maca mařa aryaz nnes isřa *aya*, inhar itt, *xenni* netta issebřeř lwaed nni xas uřa d awař s tcarfayeř zeg iyencicen nnes i zi tuřa teqqen ixef nnes uca AREBBI ad as iřar *aya*.

DI ŘEXŘA

¹⁰ X lwaed n tajjač niy n tenni itwağfen: marra min zi tuya teqqen ixef nnes, ad yiři išeğeğ.

¹¹ Mařa tuya tewca awař niy teqqen ixef nnes s ict n tjağit i yijj n řeahd di taddart n weryaz nnes, ¹² uca aryaz nnes isřa i uya uca isqar zzates uca war tt issbedd x man aya, xenni ad řeřhen marra lwueud nnes u marra aqqan nnes i zi tuya teqqen ixef nnes ad iřin řeřhen. ¹³ Maca mařa aryaz nnes issebdeř aya qae deg wass i di isřa aya, xenni war ittiři išeğeğ ca qae zi min dd-iffyen zeg iyencicen nnes n lwueud niy n waqqan. Aryaz nnes issebdeř aya uca AREBBI ad as iyfar.

¹⁴ Kuř lwaed d kuř aqqan s ict n tjağit mağend ad tesswadee ixef nnes, aryaz nnes ad tt issemten, niy ad tt issebdeř. ¹⁵ Mařa aryaz nnes isqar qae zeg wass x wass, xenni issemten marra lwueud nnes niy marra aqqan nnes inni xas iğan. Aqa issemten iten minzi isqar zzates deg wass i di ten isřa. ¹⁶ Mařa issebdeř iten qae, awarni řami ten isřa, xenni ad yarbu řmueşıyyet nnes.’ ”

¹⁷ Aqa d tina d tiweřša i zi yumur SIDI i Musa uca aqa řeřhent jar weryaz d temğart, jar babas d yessis tenni di taddart n babas di temzi nnes.

Garra ak-d Midyan

31 ¹ Issiweř SIDI ak-d Musa, inna

² “Ntaqem di ttwee n ayt n Israyil x Imidyaniyyen. Awarni as ad tetwassmuned ak-d řejdud nnek.”

³ Issiweř Musa ak-d řgens, inna “Swejdem zzaywem iryazen i umenyi dıdd i Midyan mağend ad ssiwden nneqmet n SIDI x Midyan. ⁴ I kuř taqbič ařef n yeryazen, uca ammu i d awem ittxeřša ad tessekkem i marra tiqebbař n Israyil ařef n yeryazen zi kuř taqbič ġar umenyi.” ⁵ Ammu i tuya tetwafarzen zi řuřuf n Israyil ařef n yeryazen zi kuř taqbič, aqa-ten jmie tenεac-n-řuřuf n yerazen iwejden i umenyi.

⁶ Uca Musa issekk iten ġar umenyi, ařef n yeryazen zi kuř taqbič. Nitni ruřen jmie ġar umenyi ak-d Finağas, mmis n ukehhan Alieazar uca netta ġars řeqcue iqeddsen d řğaytat i uřuđi s wesruddeğ i umenyi deg ufus nnes ⁷ uca mmenyen dıdd i Imidyaniyyen, am mammec yumur SIDI i Musa uca nyin marra min iğan d awtem. ⁸ Sennej i yenni zzaysen itwanyen, nyin tanya ijeğiden n Midyan, Iwi, Raqim, řur, řur d Rabae, xemsa n ijeğiden n Midyan. Tanya Baeam, mmis n Baeur, nyin t s ssif.

⁹ Ayt n Israyil hebbesen timğarin n Midyan d tarwa nsent u keccden řebhayem nsen d tımriwin nsen d marra min ġarsen. ¹⁰ Ssemden s tmesi marra tineddam mani tuya zeddyen d marra lqeleat nsen. ¹¹ Ksin marra min keccden uřa d marra takeccađt n iwdan d řebhayem ¹² uca iwyen-dd ġar Musa d ukehhan Alieazar u ġar tmesmunt n ayt n Israyil, di řmargeğ n txuzan, di řewdat n Mu’ab, ġar L’Urdun, arendad n Ariğa. ¹³ Uca iffeğ-dd Musa d ukehhan Alieazar d marra imeqqranen n tmesmunt barra i řmargeğ n txuzan mağend ad ten msagaren.

¹⁴ Iffuğem Musa ađtas x řqebtanat n řeeskar, x imeqqranen x ařef u x imeqqranen x mya, inni dd-ıeqben zeg umenyi. ¹⁵ Inna asen Musa “Ma tejjim marra min iğan d tawtent iddar? ¹⁶ Aqa da, s wescan n Baeam, timğarin-a tuya-tent d řesbab řami ayt n Israyil ydaren SIDI di tmesřact n Fağur uca tewda-dd jjriğect x tmesmunt n SIDI. ¹⁷ Řexxu xenni, nyem marra iwetman zi jar iğenjiren imezyanen uca nyem marra tamğart nni tuya ittřen ak-d ijj n weryaz am teğa nettat di qama ak-d ijj n wewtem. ¹⁸ Maca marra tiğenjirin nni war ittřen di qama ak-d ijj n wewtem, jjem tent i yixef nwem ad ddarent.

¹⁹ Ittxeřša awem ad tewtem iqiđan nwem barra i řmargeğ n txuzan řmijař n sebaa n wussan. Kuř ijjen wenni inyin ijj n řeemar n bnadem u kuř ijjen wenni iğadan wenni itwassnuqqben ad yejj ad kksen ddenb x yixef nnes deg wass wiss třata u deg wass wis sebaa, ammu kenniw uřa d imeğbas nwem. ²⁰ Amenni ittxeřša ad tekksem ddenb zi marra arruđ d marra řeqcue n iřmawen d marra min itwaggen s thiđurt n iğayđ d marra řeqcue n ukeccuđ.”

²¹ Alieazar, akehhan, inna i Ieeskariyyen nni dd-iffyēn yar umenyi “Ta d tawšiyyet nni yumur SIDI i Musa: ²² S tidett urey d nnuqart d nnhas d uzzař d istanyu d aldun, ²³ wah marra min izem-maren i tnessi, x tnessi ad t tessekkem, xenni ad yiři izdig, maca ittxeřša ad zzayes tekksem ddenb s waman n weezař. Marra min war izemmaren i tnessi, ad t tessekkem x waman. ²⁴ Deg wass wiss sebea ad tšebbnem arruđ nwem, xenni ad tiřim d imezdigen. Awarni i uya tzemmar-rem ad tadfem di řmargeh n txuzan.”

²⁵ Issiweř SIDI ak-d Musa, inna

²⁶ “Třef řeebar n tkeccađt nni itwahebbesen zeg iwdan d řebhayem, cek jmie ak-d ukehhan Alieazar u ak-d izeğifen n tudrin n ibabaten n tmesmunt. ²⁷ Bđa takeccađt x tnayen jar inni icarcen deg umenyi u inni dd-iffyēn ak-d řeeskar zeg ict n jjihet d marra tamesmunt zi tennednit. ²⁸ Sgaeeed ict n šsedqet i SIDI zeg Ieeskariyyen nni dd-iffyēn ak-d řeeskar: ijj n řeeamar zi xemsa mya n iwdan uca amenni zeg ifunasen d tfunasin u zeg iyyař u zeg wuđi. ²⁹ Zeg wezyen nsen n tkeccađt ad teksim šsedqet-a uca ad tt tewcem i ukehhan Alieazar am ict n tewhibt n usgaeeed i SIDI. ³⁰ Uca zeg wezyen n tkeccađt n ayt n Israyil ad teksid ijj zi kuř xemsin: zeg iwdan, zeg ifun- nasen d tfunasin, zeg iyyař u zeg wuđi, wah, zi marra řebhayem. Ad tewced aya i Ilawiyyen nni iřřfen acbar x Tzeddiyt n SIDI.”

³¹ Uca igga Musa d ukehhan Alieazar am mammec yumur SIDI i Musa. ³² Tuya řeksibet nni iqqi- men n tkeccađt nni ikecced řgens n řeeskar setta-mya u-xemsa u-sebein-ařaf n wuđi. ³³ tnayen u-sebein-ařaf n ifunasen d tfunasin, ³⁴ wařit u-settin-ařaf n iyyař ³⁵ uca zi jjihet n řeeamar n bna- dem, zi temyarin nni war iřřšen di qama ak-d ijj n weryaz, aqa-tent marra tnayen u-třatin-ařef. ³⁶ Uca azyen n tkeccađt, tasyart n yenni dd-iffyēn ak-d řeeskar, aqa-tt di teřt-mya u-sebea u-třatin-ařaf n wuđi. ³⁷ Uca šsedqet i SIDI n wuđi tuya-tt di setta-mya u-xemsa u-sebein. ³⁸ Uca tuya din setta u-třatin-ařaf n ifunasen d tfunasin uca šsedqet zzaysen i SIDI tuya-tt di tnayen u-sebein. ³⁹ Uca tuya din třatin-ařaf u-xemsa-mya n iyyař uca šsedqen zzaysen i SIDI, wařit u- settin. ⁴⁰ Uca zi jjihet n řeeamur n bnadem tuya din seřřac-ařaf n temyarin u ašeddeq zzaysent i SIDI aqa tnayen u-třatin n temyarin.

⁴¹ Uca iwca Musa šsedqet, tenni d tawhibt n usgaeeed i SIDI, i ukehhan Alieazar, am mammec yumur SIDI i Musa.

⁴² Zeg wezyen n tasyart n ayt n Israyil, wenni iksi Musa zeg yeryazen nni tuya immenyen, ⁴³ - azyen n tasyart n tmesmunt tuya-t di teřt-mya u-sebea u-třatin-ařaf n wuđi, ⁴⁴ setta u-třatin- ařaf n ifunasen d tfunasin, ⁴⁵ třatin-ařaf u-xemsa-mya n yeřyař ⁴⁶ uca seřřac-ařaf n řeeamur n iwdan -,

⁴⁷ zeg wezyen n ayt n Israyil iksi Musa ijj zi kuř xemsin, ammu zeg iwdan am zi řebhayem, uca iwca aya i Ilawiyyen, inni iřřfen acbar x Tzeddiyt n SIDI, am mammec yumur SIDI i Musa.

⁴⁸ Xenni usin-dd řqebřanat x řuřuf n řeeskar, imeqqranen x wařef d imeqqranen x mya, yar Musa ⁴⁹ uca nnan i Musa “Ixeddamen nnek aqa řesben marra Ieeskariyyen nni sadu ufus nney u war d aney iruř uřa d ijj n weryaz. ⁵⁰ S uya niwi tawhibt n SIDI, kuř ijj min yufa: ict n řqecet n wurey, ict n txeřxařt, ict n tmeqyast, ict n txatent n ucemmie, ict n texrazt niy ict n tseddect s wedmam n wurey, řima ad zzaysent tetwagg řefdiyyet x řeeamur nney zzat i wudem n SIDI.”

⁵¹ Uca Musa d ukehhan Alieazar ksin zzaysen urey nsen, marra řeqcue izewwqen. ⁵² Marra urey n tewhibt n usgaeeed i qeddmn i SIDI, tuya seřřac-ařaf u-sebea-mya u-xemsin n uciql, zeg imeqqranen x wařef u zeg imeqqranen x mya. ⁵³ Minzi Ieeskariyyen aqa keccden kuř ijj i yixef nnes. ⁵⁴ Musa d ukehhan Alieazar ksin urey nni n imeqqranen x ařef u x mya uca iwyen t yar Uqıđun n Umsagar, am ict n řidaret i ayt n Israyil zzat i wuden n SIDI.

Ttutra n teqbič n Rubin d teqbič n Jad

32¹ Ayt n Rubin ħarsen aṭṭas n řebħayem u ayt n Jad ħarsen aṭṭas s waṭṭas *n řebħayem* uca nitni žrin tammurt n Yaezir d temmurt n Jilead, u aqa da, jjihet *nni tecna* i řebħayem² Usin-dd ayt n Jad u ayt n Rubin, ssiwřen ak-d Musa d ukehhan Alieazar u ak-d imeqqranen n tmesmunt, nnan³ “Eaṭarut, Dibun, Yaezir, Nimra, Ĥacubun, Alieala, Cabam, Nabu d Baēun,⁴ tammurt nni x iyřeb SIDI zzat i wudem n tmesmunt n Israyil, aqa-tt d ict n temmurt *tecna* i řebħayem u imsexxaren nnek ħarsen řebħayem.”⁵ Nnan “Mařa nufa nniemet di tiṭṭawin nnek, ma zeema ad temmewc temmurt-a d agra i imsexxaren nnek u war d aney ttejji ad neẓwa L'Urdun.”

⁶ Yarra Musa x ayt n Jad u x ayt n Rubin “Mařa aytmatwem ad dd-ffyen ħar garra, ma xenni kenniw ad teqqimem da?”⁷ Mayemmi i ħa tsegzem uř n ayt n Israyil maħend war zekk^win ħar temmurt i d asen iwca SIDI?⁸ Ammu iggin babatwem umi ten ssekkey zi Qadac-Barnie ħima xenni ad ħaren tammurt.⁹ Řami iwđen ħar teyzurt *n teyzart* n Ickul uca žrin tammurt, ggin řesbab n trezzit n wuřawen n ayt n Israyil ař war udifen ca di temmurt i d asen iwca SIDI.¹⁰ Deg wass nni itwassary lyadab n SIDI uca ijuḡ, inna¹¹ ‘Iryazen nni dd-iffyen zi Miřra, zi eicrin isegg^wusa sennej, war řarren tammurt nni x jjuḡey ad wcey i Ibrahim d Iřaħ d Yaēqub, minzi war d ayi đfaren nican,¹² myir Kalib, mmis n Yifunni, Akinizi, d Yacuea, mmis n Nun, minzi nitni đfaren nican i SIDI.’¹³ Uca *ammu* itwassary lyadab n SIDI x Israyil uca izeḡey iten di řexřa arebein n issegg^wusa, ařami ifna jjiř nni, marra wenni iggin řyar di tiṭṭawin n SIDI,¹⁴ Uca aqa da, kenniw tekkarem am min ggin babatwem, *kenniw* d tarwa n yeryazen i ixđan ħima ad tarnim ead řħaduq n lyadab n SIDI x Israyil.¹⁵ Mařa tdewřem-dd kenniw zi đeffar nnes, netta ad ten yejj di řexřa eawed uca *ammu* ad tejjem marra řgens-a ad immet.”

¹⁶ Xenni nitni qarrben-dd ħars, nnan “Ad nebna da řkuriyyat i wuḡi nney u tineddam i iħenjiren nney,¹⁷ maca neccin aqa newjed i umenyi zzat i wudem n ayt n Israyil s řesnaħ *nney*, ařami ten nessiweđ ħar wemcan nsen uca iħenjiren nney ad qqimen di tneddam ifaryen s *iyebřawen* di ssibbet n imezday n temmurt.¹⁸ War dd-neddikk^wiř ħar tudrin nney ařami tetwabđa i kuř ijj zeg ayt n Israyil tasyart nnes n řwart.¹⁹ Minzi war ntetťef di řwart akidsen ħar tma nneđni n L'Urdun uřa ħar zzat, minzi tasyart i d aney dd-ittasen aqa-tt ħar tma-ya tanita n L'Urdun, ħar ccarq.”

²⁰ Xenni inna asen Musa “Mařa teggim ammu, mařa tesswejdem ixef nwem i umenyi zzat i wudem n SIDI,²¹ uca kuř ijj wenni isswejden ixef nnes i umenyi, ad iẓwa L'Urdun zzat i wudem n SIDI, maħend netta ad yazzeř marra x řeedyan nnes zzat i wudem nnes²² u ad tiři temmurt tetwaxđee zzat i wudem n SIDI, *xenni* tzemmarem ad dd-tdewřem u ad tiřim tbeddem zzat i SIDI u zzat i Israyil břa amarwas u ad tiři temmurt-a d agra nwem zzat i wudem n SIDI.

²³ Maca mařa war teggim ammu, *xenni* aqa texđam đidd i SIDI uca ad tessnem aqa ddenb nwem ad kenniw yaf.²⁴ Bnam tineddam i iħenjiren nwem uca řkuriyyat i wuḡi nwem uca ggem s wawař i dd-iffyen zeg uqemmum nwem.”

²⁵ Xenni ssiwřen ayt n Jad d ayt n Rubin ak-d Musa, nnan “Imsexxaren nnek ad ggen, am mam-mec ten yumur sidi inu.²⁶ Tarwa nney, timřarin nney, řeksibet nney d marra řebħayem nney, ad qqimen di tneddam n Jilead,²⁷ maca imsexxaren nnek ad řwan i umenyi zzat i wudem n SIDI, marra inni isswejden *ixef nsen* i umenyi, am mam-mec issiweř sidi inu.”

²⁸ Uca Musa yumur xasen i ukehhan Alieazar u i Yacuea, mmis n Nun, u i izeḡifen n *tudrin* n ibabaten n tqebbař n ayt n Israyil²⁹ uca inna asen Musa “Mařa ayt n Jad d ayt n Rubin ad kiwem řwan L'Urdun, kuř ijjen wenni isswejden ixef nnes i umenyi zzat i wudem n SIDI, u mařa *xenni* tammurt ad tiři tettwaxđee zzat i wudem nwem, *ad taf* ad asen tewcem tammurt n Jilead d agra.³⁰ Maca mařa war kiwem zekk^wim wejden i umenyi, *xenni* ad tťfen agra di řwest nwem di temmurt n Kenēan.”³¹ Uca ayt n Jad d ayt n Rubin arrin-dd, nnan “Am mam-mec issiweř SIDI

DI ŘEXŘA

ak-d imsexxaren nnek, ammu i ȳa negg.³² Neccin ad neȳwa ȳar temmurt n Kenēan ad niři new-jed i umenyi zzat i wudem n SIDI uca ad tiři tesȳart nney n řwart ȳar tma-ȳa wanita n L'Urdun.”

³³ U iwca asen Musa, i ayt n Jad u i ayt n Rubin u i weȳzen n teqbič n Manassi, mmis n Yusuf, tageldit n Siḥun, ajeğid n Imuriyyen, d tgeldit n Euj, ajeğid n Bacan, tammurt s tneddam nnes nni iğan di jjwayeh nnes uřa d tineddam di temmurt i d as-dd innȳen.³⁴ Ayt n Jad bnan Dibun, Eatarut, Earueir,³⁵ Eařrut-Cufan, Ȳaezir, Ȳujbaha,³⁶ Bayt-Nimra d Bayt-Haran, tineddam ifaryen s iȳebřawen d řkuriyyat i wuği.³⁷ Ayt n Rubin bnan Ĥacbun, Iliēala, Qiryatayim,³⁸ Nabu, Bael-Maeun, inni zi beddřen ismawen nsen, d Sabma, uca řayan ismawen n tneddam i bnan *ēawed* s yisem *nneđni*.

³⁹ Uca ayt n Makir, mmis n Manassi, ruřen ȳar Jilead uca tťfen t uca uȳȳřen x Imuriyyen nni din iğan.⁴⁰ Uca Musa iwca Jilead i Makir, mmis n Manassi, uca iruḥ netta ad izdeȳ din.⁴¹ Uca Ȳa’ir, mmis n Manassi, iruḥ uca iťtef dcurat nnes uca iřaya asent Ĥawut-Ȳa’ir.⁴² Amenni iruḥ Nubaḥ uca iťtef Qinat d tnedddam i ȳars dd-iqqnen uca isemma asent Nubaḥ s yisem nnes.

Isafaren n Miřra ař aymir n tmurt n Kenēan

33¹ Ammu i mmuťtiyen ayt n Israyil inni dd-iffȳen zi temmurt n Miřra, zeg wemcan ȳar wemcan, ēlaḥsab *tarbiein* n řeeskar nsen, s ufus n Musa d Harun.² X řumur n SIDI yura Musa imucan manis-dd ffȳen ak-d ireḥḥalen nsen. Ina d ireḥḥalen nsen ak-d imucan manis dd-ffȳen.³ Kksen iqiđan nsen, ffȳen zi **Raeamsis** deg uyur amezwaru, deg wass wiss xemmeřac n uyur amezwaru. Di řřbeḥ, *deȳya* awarni i *tyarřt* n useȳdu ffȳen-dd ayt n Israyil s yijj n ufus itwassgaeȳden zzat i tittawin n marra Imiřriyyen,⁴ *umi* tuȳa ceyřen Imiřriyyen netťřen marra imenza nsen inni iwta SIDI s *řmewt* jarasen. *ēawed* issiweđ SIDI řeḥkam *nnes* x marra irebbiten nsen.

⁵ Kksen ayt n Israyil iqiđan nsen, ffȳen zi Raeamsis uca wtin iqiđan nsen di Sukkut.

⁶ Kksen iqiđan nsen, ffȳen zi Sukkut uca wtin iqiđan nsen di Itam ȳar tma n řexřa.

⁷ Kksen iqiđan nsen, ffȳen zi Itam uca dewřen-dd ȳar Fi-Haḥirut nni iğan arendad n Bael-řafun uca wtin iqiđan nsen zzat i wudem n Mijdal.

⁸ Kksen iqiđan nsen, ffȳen zi Fi-Haḥirut uca cukken di řwest n řebḥar ȳar řexřa uca uyuren ticři n třata n wussan di řexřa n Itam, *xenni* wtin iqiđan nsen di Mara.

⁹ Kksen iqiđan nsen, ffȳen zi Mara uca iwȳen ȳar Ilim, mani iğa teneȳac n iȳbaluten n waman d sebein n tcejjura n tini uca wtin iqiđan nsen din.

¹⁰ Kksen iqiđan nsen, ffȳen zi Ilim uca wtin iqiđan nsen ȳar Řebḥar n Uȳanim.

¹¹ Kksen iqiđan nsen, ffȳen zi Řebḥar n Uȳanim uca wtin iqiđan nsen di řexřa n Sin.

¹² Kksen iqiđan nsen, ffȳen zi řexřa n Sin uca wtin iqiđan nsen di Dufqa.

¹³ Kksen iqiđan nsen, ffȳen zi Dufqa uca wtin iqiđan nsen di Aluc.

¹⁴ Kksen iqiđan nsen, ffȳen zi Aluc uca wtin iqiđan nsen di Rafidim, mani war yufi aman i řgens ad issu.

¹⁵ Kksen iqiđan nsen, ffȳen zi Rafidim uca wtin iqiđan nsen di řexřa n Sina.

¹⁶ Kksen iqiđan nsen, ffȳen zi **řexřa n Sina** uca wtin iqiđan nsen di Qabarut-Hata’awat.

¹⁷ Kksen iqiđan nsen, ffȳen zi Qabarut-Hata’awat uca wtin iqiđan nsen di Ĥađayrut.

¹⁸ Kksen iqiđan nsen, ffȳen zi Ĥađayrut uca wtin iqiđan nsen di Ritma.

¹⁹ Kksen iqiđan nsen, ffȳen zi Ritma uca wtin iqiđan nsen di Rimmun-Fariř.

²⁰ Kksen iqiđan nsen, ffȳen zi Rimmun-Fariř uca wtin iqiđan nsen di Libna.

²¹ Kksen iqiđan nsen, ffȳen zi Libna uca wtin iqiđan nsen di Rissa.

²² Kksen iqiđan nsen, ffȳen zi Rissa uca wtin iqiđan nsen di Qihaylata.

²³ Kksen iqiđan nsen, ffȳen zi Qihaylata uca wtin iqiđan nsen di wedrar n Cafar.

²⁴ Kksen iqiđan nsen, ffȳen zeg wedrar n Cafar uca wtin iqiđan nsen di Ĥarada.

DI ŘEXŘA

- ²⁵ Kksen iqiðan nsen, ffyen zi Ĥarada uca wtin iqiðan nsen di Maqhaylut.
²⁶ Kksen iqiðan nsen, ffyen zi Maqhaylut uca wtin iqiðan nsen di Taħat.
²⁷ Kksen iqiðan nsen, ffyen zi Taħat uca wtin iqiðan nsen di Tarah.
²⁸ Kksen iqiðan nsen, ffyen zi Tarah uca wtin iqiðan nsen di Mitqa.
²⁹ Kksen iqiðan nsen, ffyen zi Mitqa uca wtin iqiðan nsen di Ĥacmuna.
³⁰ Kksen iqiðan nsen, ffyen zi Ĥacmuna uca wtin iqiðan nsen di Musirut.
³¹ Kksen iqiðan nsen, ffyen zi Musirut uca wtin iqiðan nsen di Bani-Yaeqan.
³² Kksen iqiðan nsen, ffyen zi Bani-Yaeqan uca wtin iqiðan nsen deg wedrar n Jidjad.
³³ Kksen iqiðan nsen, ffyen zi zeg wedrar n Jidjad uca wtin iqiðan nsen di Yutbat.
³⁴ Kksen iqiðan nsen, ffyen zi zi Yutbat uca wtin iqiðan nsen di Eabruna.
³⁵ Kksen iqiðan nsen, ffyen zi zi Eabruna uca wtin iqiðan nsen di Eişyun-Jabar.
³⁶ Kksen iqiðan nsen, ffyen zi zi Eişyun-Jabar uca uca wtin iqiðan nsen di řexřa n řin nni yeġa Qadac.
³⁷ Kksen iqiðan nsen, ffyen zi Qadac uca wtin iqiðan nsen ġar wedrar n Hur ġar tma n temmurt n Idum.

³⁸ Yuři ukehhan Harun adrar n Hur am mammec d as inna SIDI uca immut din deg usegg^was wiss arebein awarni i uffuy n ayt n Israyil zi temmurt n Mişra, deg uyur wiss xemsa, deg wass amezwaru n uyur.³⁹ Tuġa Harun ġars mya u-třata u-eicrin n isegg^wusa umi immut deg wedrar n Hur.

⁴⁰ Uca ajeġid n Earad, *wenni d* Akeneani nni tuġa izeddyen di ljanub n temmurt n Kenean, isřa s twasit n ayt n Israyil.

⁴¹ Kksen iqiðan nsen, ffyen **zeg wedrar n Hur** uca wtin iqiðan nsen di řalmuna.

⁴² Ksen iqiðan nsen, ffyen zi řalmuna uca wtin iqiðan nsen di Funun.

⁴³ Kksen iqiðan nsen, ffyen zi Funun uca wtin iqiðan nsen di Ubut.

⁴⁴ Kksen iqiðan nsen, ffyen zi Ubut uca wtin iqiðan nsen di řexrabi n Eabarim di jwayeh n weymir ak-d Mu'ab.

⁴⁵ Kksen iqiðan nsen, ffyen zi řexrabi n Eabarim uca wtin iqiðan nsen di Dibun-Jad.

⁴⁶ Kksen iqiðan nsen, ffyen zi Dibun-Jad uca wtin iqiðan nsen di Ealmun-Diblatayim.

⁴⁷ Kksen iqiðan nsen, ffyen zi Ealmun-Diblatayim uca wtin iqiðan nsen deg idurar n Eabarim zzat i wudem n Nabu.

⁴⁸ Kksen iqiðan nsen, ffyen zeg idurar n Eabarim uca wtin iqiðan nsen di řewđat n Mu'ab ġar L'Urdun zzat i Ariħa.

⁴⁹ *Xenni* wtin iqiðan nsen ġar L'Urdun zi Bayt-Yacimut ař Abal-Cittim di řewđat n Mu'ab.

Awařen n Musa x uřeffu n Kenean

⁵⁰ Uca issiweř SIDI ak-d Musa di řewđat n Mu'ab ġar L'Urdun zzat i Ariħa, inna

⁵¹ "Siweř ak-d ayt n Israyil uca ini asen 'Xmi i ġa tiři tezwam L'Urdun ġar temmurt n Kenean,

⁵² *xenni* ittxeřša kenniw ad tessuffyem marra imezday n temmurt zzat i uyembub nwem d marra řexyařat nsen ineqcen ad tent taredġem. Eawed ittxeřša kenniw ad teteħħam marra řexyařat ifesyen nsen d marra řegeudi nsen. ⁵³ Ad tetřřfem tammurt d agra uca ad days tzeddyem, minzi necc wciġ awem tammurt nni d agra. ⁵⁴ U ad tebdam tammurt s tqedduħt amecnaw řwart x twacunin nwem. Wi ġar iġa ařřas, ad as tewcem ařřas u wenni ġar iġa drus, ad as tewcem drus. Mani d as-dd tusa tqedduħt, ad yiři nnes. Elaħsab tiqebbař n ibabaten nwem ad twartem tasyart nwem. ⁵⁵ Maca mařa kenniw war tessuffyem ca imezday n temmurt zzat i wudem nwem, *xenni* ad imsar inni i ġa tejjem ad qqimen, ad dewřen d isennanen di tiřřawin nwem d iwez wizen deg iyezdisen nwem uca nitni ad kenniw ħřaren di temmurt nni mani tzeddyem. ⁵⁶ Uca xenni ad imsar ad awem ggeġ am mammec tuġa xarrřey ad akidsen ggeġ."

DI ŘEXŘA

Iymiren n tmurt

34¹Issiweř SIDI ak-d Musa, inna
²“Umur ayt n Israyil uca ini asen ‘Xmi i ęa tadfem tammurt n Kenęan, *xenni* ta d tammurt i d awem i ęa yiřin d řwart, tammurt n Kenęan ak-d iymiren nnes.

³Jjihet n ljanub ad ęarwem tiři zi řexřa n řin ař aymir n Idum uca **aymir n ljanub** ad ęarwem yiři zi řřarf aneggaru n řebřar Ameęař di ccarq ⁴uca aymir ad inned zi ljanub ęar Tsunta n Tęardmiwin uca ad iedu ęar řin uca řřrufa nnes ad awden zi ljanub ař Qadac-Barnie uca ad iedu ęar řařar-Addar uca ad izwa ęar Ařmun. ⁵Ad inned weymir zi Ařmun ęar teyzurt *n teyzart* n Miřra uca řřrufa nnes *ad awden ař řebřar*.

⁶Uca **aymir n řęarb** ad awem yiři řebřar ameqqran. Wa ad awem yiři d aymir n řęarb.

⁷Wa ad awem yiři d **aymir n ccamal**: ad t tarcmem i yixef nwem zeg Ill Agrakal ař adrar n Hur.

⁸Zeg wedrar n Hur ad t tarcmem ař Libu-řamat uca řřrufa n weymir ad awden ař řadad. ⁹Ad yeedu weymir ař Zifrun uca řřrufa nnes ad awden ař řařar-Ęinan. Wa ad awem yiři d aymir n ccamal.

¹⁰Ad tarcmem **aymir nwem n ccarq** zi řařar-Ęinan ař Cafam ¹¹uca ad dd-ihwa weymir zi Cfam ař Ribla, ccarq n Ęayn. *Xenni* ad dd-ihwa weymir *ead* ktar uca ad yawed ęar tma n ccarq n řebřar n Kinnarat. ¹²Uca ad dd-ihwa weymir ęar L'Urdun uca řřrufa nnes ad awden ař řebřar Ameęař. Ta ad awem tiři d tammurt ak-d iymiren nnes i d as-dd innęen.’ ”

¹³Uca Musa yumur ayt n Israyil, inna “Ta d tammurt nni i ęa tebdam jarawem s tqedduřt, tenni x yumur SIDI ad temmewc i teęa n tqebbař u *ead* i wezyen n teqbič *n Manassi*. ¹⁴Minzi taqbič n Rubin ełařsab taddart n ibabaten nsen u taqbič n Jad ełařsab taddart n ibabaten nsen, aqa řřfen *tasyart nsen ead* u azyen n teqbič n Manassi teřřef *ead tasyart* nnes n řwart. ¹⁵Tnayen n tqebbař d wezyen aqa řřfent řwart nsent ęar tma-ęa n L'Urdun, zi Ariřa ęar ccarq ęar manis dd-tneqqar *tfuct*.”

¹⁶Issiweř SIDI ak-d Musa, inna

¹⁷“Ina d ismawen n yeryazen inni i ęa ibdan tammurt jarawem: Akehhan Alieazar d Yacuea, mmis n Nun. ¹⁸Ad teksim *ewed* ijj n umeqqran zi kuř taqbič mařend ad tebdam tammurt.

¹⁹Ina d ismawen n yeryazen:

i teqbič n Yahuda, Kalib, mmis n Yifunni

²⁰i teqbič n ayt n Cimeun, řamwil, mmis n Ęammihud,

²¹i teqbič n Binyamin, Ilidad, mmis n Kaslun,

²²i teqbič n ayt n Dan, ameqqran Buqqi, mmis n Yujli,

²³i teqbič n ayt n Yusuf: i teqbič n ayt n Manassi, ameqqran řanniyil, mmis n Ifud,

²⁴i teqbič n ayt n Ifrayim, ameqqran Qimuyil, mmis n Cifřan,

²⁵i teqbič n ayt n Zabulun, ameqqran Iliřafan, mmis n Farnax,

²⁶i teqbič n ayt n Issakar, ameqqran Falřiyil, mmis n Ęazzan,

²⁷i teqbič n ayt n Acir, ameqqran Axihud, mmis n Calumi,

²⁸i teqbič n ayt n Naftali, ameqqran Fadahyil, mmis n Ęammihud.”

²⁹Ina d inni x yumur SIDI ad bdan řwart i ayt n Israyil di temmurt n Kenęan.

Tineddam i llawiyyen

35¹ Issiweř SIDI ak-d Musa di řewđat n Mu'ab yar L'Urdun arendad n Ariřa uca inna ²“Umur ayt n Israyil řima ad wcen, zi řwart nsen i řřfen, tineddam i llawiyyen mařend ad daysent zedyen. Ad tewcem i llawiyyen *ɛawed* dđmani n tarewsa inni i d asen dd-innden i tneddam. ³ Tineddam ad iřint mařend ad daysent zedyen uca dđmani n tarewsa ad iřin i řebhayem nsen u i wagra nsen u i marra imuddaren nsen. ⁴ Uca dđmani n tarewsa i iřan yar tneddam nni i řa tewcem i llawiyyen, ad iřin zeg weřbar n tendint řar barra ařef n iřařen uca *ammeni* řar marra iyezdisen *nnes*. ⁵ Barra n tendint řar ccarq ad řebbarem ařfayen n iřařen u řar ljanub ařfayen n iřařen u řar řřarb ařfayen n iřařen u řar ccamal ařfayen n iřařen uca tandint ad tiři di řwest. Ina ad asen iřin d dđmani n tarewsa n tneddam. ⁶ Tineddam i řa tewcem i llawiyyen ad iřint setta n tneddam i tarewřa. Ad tent tewcem mařend ad din yarweř uqettař. Sennej i man aya ad *tent* tewcem *ɛad* tnayen u-rebein n tneddam.

⁷ Marra tineddam i řa tewcem i llawiyyen, ad iřint tmenya u-rebein n tneddam, tina *simant nsent* d dđmani nsent n tarewsa. ⁸ Tineddam i řa tewcem zeg wagra n ayt n Israyil, ad tent teksim ktar zeg wenni řar iřa ařřas u n wenni řar iřa drus, ad teksid drus. Kuř ijj ad iwc zi tneddam nnes i llawiyyen ełařsab tasyart nnes zi řwart.”

Tineddam i tarewřa

⁹ Issiweř SIDI ak-d Musa, inna

¹⁰“Siweř ak-d ayt n Israyil uca ini asen ‘Xmi i řa tadfem řar temmurt n Kenčan řar ujemmad n L'Urdun, ¹¹ ad tneyycem tineddam nni d awem i řa iřint d tineddam i tarewřa, řima aqettař izemmar ad din yarweř, wenni inřin řed war iři neēmada. ¹² Tineddam-a ad awem iřint i tarewřa zeg uneqqam, řima war ittmetti uqettař qbeř mma ad ibedd zzat i wudem n tmesmunt i řřukm. ¹³ Zi tneddam i řa tewcem, ad zzaysent iřint setta d tneddam i tarewřa i kenniw.

¹⁴ Třata n tneddam ad *tent* tewcem řar tma-ya n L'Urdun u třata n tneddam ad *tent* tewcem di temmurt n Kenčan. Ad iřint d tineddam i tarewřa. ¹⁵ Setta n tneddam-a ad iřint i tarewřa i ayt n Israyil uřa i ubarrani d umezduř n zzyada di řwest nsen, řima wenni inřin řed, war iři neēmada, izemmar ad din yarweř.

¹⁶ Mařa iwwet it s ict n řřajet n wuzzař uca immut, *xenni* aqa netta d aqettař. Aqettař ad itwaney nican. ¹⁷ Mařa iwwet it s ict n řřajet n weřru deg ufus i zi izemmar ad immet uca *xenni* immut, aqa netta d aqettař. Aqettař ad itwaney nican. ¹⁸ Uca mařa iwwet it s ict n řřajet n ukeccuđ deg ufus i zi izemmar ad immet uca *xenni* immut, aqa netta d aqettař. Aqettař ad itwaney nican.

¹⁹ Aneqqam n idammen ad iney aqettař. Mařa ad t iřqa, ad t iney.

²⁰ U mařa iearn it s wecrah, niř indar řars *ca* s neēmada ařami zzayes immut, ²¹ niř iwwet it s ředawet s ufus nnes, ařami zzayes immut, *xenni* wenni *t* inřin ad itwaney nican. Aqa-t d aqettař. Aneqqam n idammen, ad iney aqettař xmi t i řa iřqa.

²² Mařa tuřa iearren it amenni deg wermac n webřiw břa ředawet, niř indar řars *ca* n řřajet war iři neēmada, ²³ niř am war t iřri, ijj n weřru i zi izemmar ad immet, uca *xenni* immut am war tuři d ředu nnes u netta tuřa war d as yarezzu řřar, ²⁴ *xenni* tamesmunt ad teřkem jar uqettař d uneqqam n idammen ełařsab lřarayiđ-a. ²⁵ Tamesmunt ad tessenjem aqettař zeg ufus n uneqqam n idammen uca tamesmunt ad tejj netta ad ieqeb řar tendint nnes n tarewřa. Ad iqqim din ař řmewt n arrays n ikehhanen wenni itwadehnen s zzect iqeddsen. ²⁶ Maca mařa aqettař iffeř barra n iymiren n tendint n tarewřa mani yarweř, ²⁷ uca aneqqam n idammen yufa it barra n iymiren n tendint n tarewřa uca aneqqam n idammen inřa it, war xas *ca* idammen *xenni*. ²⁸ Minzi tuřa xas ad iqqim di tendint nnes n tarewřa ař řmewt n arrays n ikehhanen. Maca awarni řmewt n arrays n ikehhanen izemmar ad ieqeb uqettař řar temmurt nni iřan nnes. ²⁹ Aya ad awem yiři d ict tawřiyyet i řřukm i *marra* řejyuř nwem mani mma i řa tzedřem.

³⁰ Kuř ijjen wenni inyin ħed, aqa aqettař ad itwaney ełahsab aqemmmum n řechud uca ijj n ucehhad *waha* war izemmar ad iched x ict n nnefs s řmewt. ³¹ War kessim ca ttaman n ddeyyet x řeemar n uqettař wenni x itwahkem s řmewt. Ad itwaney nican. ³² War kessim ttaman n ddeyyet x wenni yarewřen yar tendint nnes n tarewřa di řtwee n weeřab nnes maħend ad izdey netta di temmurt qbeř řmewt n arrays n ikehhanen.

³³ Uca kenniw war tessiğitem tammurt mani teğam, minzi idammen sseigten tammurt uca war izemmar ad itwafdi x temmurt di řtwee n idammen i days itwassizzřen, myir s idammen n wenni ten issizřen. ³⁴ War sseigitem tammurt mani i řa tzedym kenniw, di řwest nnes i řa zedyey necc, minzi necc d SIDI, wenni izeddyen di řwest n ayt n Israyil.”

Tasyart n řwart i yessis n řalufħad

36 ¹ Izeğifen n *tudrin* n ibabaten n twacunin n tarwa n Jilead, mmis n Makir, mmis n Manassi, zi twacunin n tarwa n Yusuf, qarrben-dd u ssiwřen zzat i wudem n Musa u zzat i wudem n imeqqranen, izeğifen *inneđni* n *tudrin* n ibabaten n ayt n Israyil ² uca nitni nnan “SIDI yumur sidi inu maħend ad iwc tammurt s tqedduħt i ayt n Israyil d řwart uca yumur SIDI i sidi inu ad iwc tasyart n řwart n umatney řalufħad i yessis. ³ Mařa nitenti meřcent ak-d ijjen zi tarwa n tqebbař nneđni n ayt n Israyil, xenni ad itwassemzi tesyart nsent di řwart n ibabaten nney uca ad tetwarni i tesyart n teqbič i řar i řa munent uca *ammu* ad itwassemzi min iğan d tasyart nney s tqedduħt. ⁴ Meřmi xenni i dd řa yas usegg^was n usřiwřew i tarwa n Israyil, xenni ad tetwamarni tesyart nsent i tesyart n teqbič ak-d wi i řa munent. *Ammu* ad tedweř tesyart nsent di řwart n teqbič n ibabaten nney.”

⁵ Xenni yumur Musa i ayt n Israyil ełahsab řumur n SIDI, inna “*Aqa d tidett* am mammec tessiweř teqbič n ayt n Yusuf. ⁶ Wa d awař i zi yumur SIDI x yessis n řalufħad, inna ‘Ejj itent ad meřcent ak-d wenni i d asent yarecqen. Ittxeřřa myir ad meřcent di twacunt n teqbič n babatsent. ⁷ Xenni war tettriħ tesyart n ayt n Israyil zi teqbič řar teqbič *nneđni*, minzi kuř aryaz n ayt n Israyil ad iqqim iřtef di tesyart n teqbič n ibabaten nnes. ⁸ Kuř tayeğit nni i řa iřtefen ict n tesyart zi ayt n Israyil, ittxeřřa as ad temřec ak-d ijj zi twacunt n babas, ħima kuř ijj zeg ayt n Israyil ad iwart tasyart n ibabaten nnes. ⁹ Tasyart n ict n teqbič war tettriħ ca řar teqbič nneđni, minzi ittxeřřa i kuř ict zi tqebbař n ayt n Israyil ad iřtef di tesyart nnes.’ ”

¹⁰ Yessis n řalufħad ggint am mammec yumur SIDI i Musa. ¹¹ Maħla, Tırřa, Ĥujla, Milka d Nuća, yessis n řalufħad, meřcent ak-d tarwa n eemmitsent ¹² Meřcent di twacunin n ayt n Manassi, mmis n Yusuf. *Ammu* teqqim tesyart nsent di teqbič n babatsent.

¹³ Tina d tiweřřa d lfarayıđ nni yumur SIDI x ufus n Musa i ayt n Israyil di řewđat n Mu’ab, řar L'Urdun arendad n Ariħa.

ΑΕΑΩΕΔ Ν CCΑΡΙΕΑ

Awařen n Musa i issiweř di Mu'ab

1¹Ina d awařen nni issiweř Musa i marra Israyil ɣar tma-ya n L'Urdun, di řexřa, di Řewđa arendad n řuf, jar Faran d Tufal d Laban d Ĥađarut d Di-Dahab. ²Zi Ĥurib x webrid n idurar n Saėir abrid n ĥiřac n wussan ař Qadac-Barnie. ³Uca imsar xenni deg usegg^was wiss arebein, deg uyur wiss ĥiřac, deg wass amezwaru n uyur, Musa issiweř ak-d ayt n Israyil elahřab marra min d as yumur SIDI xasen, ⁴awarni umi iyřeb x Siĥun, ajeğid n Imuriyyen wenni tuđa izeddyen di Ĥacbun, d Euj, ajeğid n Bacan wenni tuđa izeddyen di Eactarut, di Idraėi. ⁵Ƴar tma-ya n L'Urdun, di temmurt n Mu'ab, ibda Musa ad ifessar ccariėa-ya, inna

⁶“SIDI, AREBBI nney, issiweř akidney di Ĥurib, inna ‘Kenniw teqqimen ařas ɣar wedrar-a, aqa d ařas. ⁷Dewřem, kksem iqıđan nwem uca adfem ɣar idurar n Imuriyyen u ɣar marra *imucan* yudsen di Řewđa, deg idurar, di Temmurt Iwařan, di *Temmurt n* Ljanub u ɣar tma n řebĥar, tam-murt n Ikenėaniyyen d Lubnan ař iyzar ameqqran, iyzar n Lfurat. ⁸Xzar, necc wciy awem tam-murt zzat i wudem nwem. Adfem, teřřfem tammurt nni x iijuğ SIDI ad tt iwc i ibabaten nwem, i Ibrahim, Iřhaq d Yaėqub, u i zzariėet nsen awarni asen.’ ⁹Di řweqt nni ssiwřey necc akidwem, nniy ‘Nec waha war zemmarey ad kenniw arbuğ. ¹⁰SIDI, AREBBI nwem, igga kenniw d ařas, uca aqa da, kenniw řexxu d ařas amecnaw itran n ujenna. ¹¹Ad taf ad daywem immarni SIDI, AREBBI nwem, am mammec teğam řexxu, *ead* ařef n twařawin, uca ad taf ad kenniw ibarek am mammec tuđa ɣarwem-dd issiweř. ¹²Mammec zemmarey necc weđdi waha ad arbuğ iĥessifen nwem d dđqeř nwem d imcubbecen nwem? ¹³Ksim zi jar teqbič nwem iryazen imiyisen, inni itwassnen *icnan*, ĥima ad ten ggey d izeğifen xawem.’ ¹⁴Xenni kenniw tarrim-dd xafi, tennam ayi ‘Awař i tessiwřed, aqa icna ĥima ad *t* negg.’ ¹⁵Uca ksiy izeğifen n teqbič nwem, iryazen imiyisen inni itwassnen *icnan*, uca ggiy ten d izeğifen xawem, *am* imeqqranen x mya, imeqqra-nen x xemsin d imeqqranen x *ecra*, u *am* iweqqafen x tqebbař nwem. ¹⁶Di řweqt nni umurey i řquđat nwem uca nniy ‘Sřem ɣar aytmatwem uca ĥekmem nican jar weryaz d umas d ubarrani *nni* kides iğan. ¹⁷War tteggem s wudmawen di řeĥkam. Ad tesřem ɣar umezyan d imeqqran. War tegg^wdem wudem n ca n yijjen’. Řĥukm ɣar AREBBI. Tamesřact nni tewear xawem, awyem tt-idd ɣari uca necc ad tt sřey.

¹⁸*Ammu* i kenniw umurey di řweqt nni marra timesřayin nni xawem ad tent teggem.

¹⁹Xenni nekkes iqıđan nney uca *neffey* zi Ĥurib uca neźwa marra řexřa ameqqran issagg^waden nni teźrim x webrid n idurar n Imuriyyen am mammec d aney yumur SIDI, AREBBI nney, uca niweđ ɣar Qadac-Barnie. ²⁰Xenni nniy awem ‘Aqa tiwđem ɣar idurar n Imuriyyen nni d aney i ɣa iwc SIDI, AREBBI nney. ²¹Xzar, SIDI, AREBBI nnek, aqa igga tammurt zzat i wudem nnek. Gaėeed, řřef itt, am mammec ɣark issiweř AREBBI n ibabaten nwem. War ttegg^wed u war ttejji ad iegez wuř nnek.’ ²²Tusim-dd ɣari marra kenniw, tennam ‘Ejj aney ad nesekk iryazen zzat i wudem nney ĥima ad bergagen tammurt maĥend ad aney xebbaren x man abrid i zi i ɣa ngeėeed u mammec *ğant* tneddam i ɣar i dd ɣa nas.’ ²³Tuđa awař-a d lemlih i necc uca ksiy teneac n yeryazen, zi kuř taqbič ijj n weryaz. ²⁴Nnđen nitni uca uyuren x webrid ɣar idurar uca usin-dd ɣar teyzurt n Ickul uca bergagen tt. ²⁵Ksin s ifassen nsen řyiğet n temmurt uca hwan-dd zzayes ɣarney. Iwyen aney-dd řexbar, nnan ‘tammurt i d aney i ɣa iwc SIDI, AREBBI nney, teřbeĥ.’

²⁶ Qaε amenni, war texsem ad tgaεεdem uca tyewwyem dīdd i řumur n SIDI, AREBBI nwem.

²⁷ Uca tnedqem-dd zeg iqīdan nwem, tennam ‘Deg weqřab nnes xaney, aqa issuffey aney SIDI zi temmurt n Miřra mařend ad aney yarr řar ifassen n Imuriyyen mařend ad aney yareddeř.

²⁸ Mani *xenni*, mani i řa ngaεεed? Aytmatney ssfessyen uřawen nney, nnan: Řgens imyar uca zzugaren xaney. Tineddam mřarent u twafaryent ař ajenna uca neřra din ayt n Eanaq. ²⁹ Xenni nniy awem ‘War tarjijjem ca u war zzaysen ttegg^wdem. ³⁰ SIDI, AREBBI nwem, wenni igguren zzatwem, ad immney di řtweε nwem, ammu nican am mammec igga zzat i řtřawin nwem di řtweε nwem di Miřra ³¹ uřa di rexřa, mani teřrim mammec tuya kenniw yarebbu SIDI marra abrid nni tuyurem, amecnaw ijj n weryaz yarebbu mmis, ař mani dd-tiwđem řar wemcan-a.’

³² Maca kenniw εad war tuminem ca s wawař-a di SIDI, AREBBI nwem, ³³ wi tuya igguren zzat i wudem nwem deg webrid řima ad awem yarzu mani i řa tewtem iqīdan nwem, u wi tuya igguren s řiřet di tmesi mařend ad awem isscen abrid u s uziř deg ijj n useynu. ³⁴ SIDI isřa řřess n wawařen nwem uca ixeyyeq, ijuř, inna ³⁵ ‘Uřa d ijj zeg yeryazen-a n jjiř-a aεeffan war iřarr tammurt icnan nni x jjuřey ad tt wcey i ibabaten nwem, ³⁶ mřir Kalib, mmis n Yifunni, netta ad tt iřar uca i netta u i tarwa nnes ad wcey tammurt nni x igga iřaren nnes, minzi netta tuya iđeffar SIDI nican.’ ³⁷ Iffugem xafi SIDI di ssibbet nwem, inna ‘Uřa d cek war *dayes* ttidfed ca! ³⁸ Yacuea, mmis n Nun, wenni ibedden zzat i wudem nwem, ad days yadef. Sjeħd it, minzi netta d wenni tt i řa iřdan am řwart jar Israyil. ³⁹ Uca iřenjiren nwem i x tennam: ad dewřen d teymart, tarwa nwem nni war ssinen εad řxar niy řřar di řweqt nni, nitni ad days adfen uca necc ad asen tt-idd wcey uca nitni ad tt warten. ⁴⁰ Maca kenniw ad dd-tdewřem, ad tekksem iqīdan nwem ssa uca ad tuyurem řar řexřa řar Řebřar n Uyanim.’ ⁴¹ Kenniw tarrim-dd uca tennam ‘Aqa nexđa ak-d SIDI. Ad ngaεεed uca ad nemney qaε am mammec d aney yumur SIDI, AREBBI nney.’ Uca tbeysen řesnař n garra uca kenniw twejdem ad tgaεεdem řar idurar.

⁴² Xenni inna ayi SIDI ‘Ini asen: War ttgaεεdem, war ttmenyim, minzi necc war řiy di řwest nwem, řima war txeřřarem zzat i wudem n řεedyan nwem.’ ⁴³ Ammu i kiwem ssiwřey, maca kenniw war ttesřim uca tyewwyem dīdd i řumur n SIDI uca teggim s tyennant, tgaεεdem řar idurar. ⁴⁴ Uca ffyen Imuriyyen nni tuya izeddyen deg idurar uca uzzřen xawem am tteggem s tzizwa uca rebzen kenniw di řaεir ař řurma. ⁴⁵ Tdewřem-dd, tessyuyem zzat i wudem n SIDI. SIDI war isři i tmijja nwem, war d awem iwci amezzuř. ⁴⁶ Uca teqqimem kenniw di Qadac ařřas n wussan, am řan wussan i dinni teqqimem.”

2¹ “Xenni nedweř-dd uca nekkas iqīdan uca nuyur řar řexřa, deg webrid řar Řebřar n Uyanim, am mammec d ayi inna SIDI uca nenneđ ařřas n wussan i wedrar n řaεir. ² Xenni issiweř SIDI akidi, inna ³ ‘Ařřas i tenndem i wedrar-a, aqa cfa. Arrem azeřif řar ccamal ⁴ uca umur řgens, ini: Ad tekkem kenniw x weymir n aytmatwem, ayt n Eisu, inni izeddyen di řaεir. Nitni ad zzaywem gg^weden uca kenniw ittxeřřa ad teħđam ixef nwem ařřas. ⁵ War kisen temεarram, minzi war d awem tticcey uřa d ijj n cbar zi temmurt nsen, minzi necc wciy idurar n řaεir d řwart i Eisu. ⁶ Ad xasen tesyem řεeweč s tmenyat n nnuqart řima ad tzemmarem ad teccem u ad xasen tesyem εawed aman s tmenyat n nnuqart řima ad teswem.’ ⁷ Minzi SIDI, AREBBI nnek, tuya ibarek i cek di marra řxedmet n ifassen nnek. Netta issen ticři nnek di řexřa-ya ameqqran. Marra arebein n isegg^wusa-ya tuya SIDI, AREBBI nnek, akidek uca war d ac ixexř walu.

⁸ Umi nekka x yaytmatney, ayt n Eisu nni tuya izeddyen di řaεir, x webrid n Řewđa n Iylat d Eišyun-Jabir, nedweř-dd uca nekka x webrid n řexřa n Mu’ab. ⁹ Xenni issiweř SIDI akidi ‘War ssagg^wad Mu’ab u war kisen ttmenyam, minzi necc war d awem tticcey řwart zi temmurt nsen, minzi necc wciy řar d řwart i ayt n Luř.’

¹⁰ - Tuḡa zeddyen din Imiteyyen, ijj n řgens d ameqqran aţtas d *iwdan* d iziraren amecnaw Iĕanaqiyyen. ¹¹ Nitni twaḡesben d Irafawiyyen amecnaw Iĕanaqiyyen uca Imu'abiyyen qqaren as Imiyyen. ¹² Řa d Ixuriyyen tuḡa zeddyen qbeř di Saĕir, maca ayt n Eisu ksin řwart nsen uca teḡḡan ten zzat i wudem nsen uca zedyen *din* deg wemcan nsen, amecnaw mammec tuḡa ittegg Israyil s temmurt n řwart nnes nni d asen iwca SIDI. -

¹³ 'Kkarem řexxu, teḡwam teyzurt *n teyzurt* n Zarad!'. Uca neḡwa teyzurt *n teyzart* n Zarad. ¹⁴ Tmenya u-třatin n isegg^wusa i nuyur zi Qadac-Barnie ařami neḡwa teyzurt *n teyzart* n Zarad, ařami iqđa jjiř n Iĕeskariyyen zi řwest n řmargeḡ n txuzan, am mammec tuḡa d asen ijuḡ SIDI. ¹⁵ Ammu i zzaysen igga ufuś n SIDI *ḡima* ad ten iteḡḡa zi řwest n řmargeḡ n txuzan ařami qđan marra.

¹⁶ Uca imsar, umi mmuten marra Iĕeskariyyen zi řwest n řgens, ¹⁷ issiweř SIDI akidi, inna ¹⁸ "Ass-a ad teḡwid aymir n *temmurt n* Mu'ab, *aqat* d Ear. ¹⁹ Ad tafed tudsed ḡar urendad n ayt n Eammun. War ten tessigg^widem ca, war kisen ttmenyim ca, minzi war d awem tticey řwart zi temmurt n ayt n Iĕammuniyyen, minzi wciḡ tt d řwart i ayt n Luḡ."

²⁰ Twaḡesben nitni ĕawed d Irafawiyyen. Tuḡa Irafawiyyen zeddyen din qbeř u Iĕamuniyyen qqaren asen Izamzumiyyen. ²¹ Tuḡa-ten d ijj n řgens imḡar aţtas u d azirar *n waddud* amecnaw Iĕanaqiyyen. SIDI tuḡa yareddeḡ iten zzat i wudem nnes u nitni ksin řwart nsen uca zedyen deg wemcan nsen. ²² Tuḡa netta igga ammu ĕawed i ayt n Eisu inni tuḡa izeddyen di Saĕir, iteḡḡa Ixuriyyen zzatsen uca nitni ksin řwart nsen uca zeddyen din ař ass-a. ²³ Uca Ikafturiyyen nni tuḡa iffyen zi Kaftur, teḡḡan Iĕawiyyen inni tuḡa izeddyen di dcurat ař Ḳazza uca nitni ggin ad zeddyen *din* ař ass-a.

²⁴ 'Kkarem, kksem *iqđan nwem* uca ḡwam teyzurt *n teyzart* n Arnun. Aqa da, wciḡ Siḡun, ajeḡid n Ḥacḡun, Amuri, d temmurt nnes deg ifassen nwem. Bda ad tt teksid uca tadfed di garra akides.

²⁵ Ass-a ad bdiḡ ad arrey tigg^wudi d řĕurret zzayek x *marra řegnus* sadu ajenna marra, inni xak i ḡa isřen řexbar uca ad arjiġen u ad qdiddsen zzatek.'

²⁶ Uca ssekkey ireqqasen zi řexřa n Qadimut ḡar Siḡun, ajeḡid n Ḥacḡun s wawařen n řehna, nniḡ ²⁷ 'Ad kkey x temmurt nnek d abrid, x webriđ ad raḡey břa mma ad heyyđey x *webriđ* ḡar yefuś uřa ḡar uzeřmađ. ²⁸ Macca ad ayi tezzened i *tmenyat n* nnuqart ḡima ad ccey, aman ad ayi ten tewced i *tmenyat n* nnuqart ḡima ad swey. Ad ḡwiḡ x iđaren inu waha - ²⁹ am mammec d ayi ggin ayt n Eisu nni izeddyen di Saĕir d Imu'abiyyen nni izeddyen di Ear - ařami ḡwiḡ L'Urdun ḡar temmurt i d aney i ḡa iwc SIDI, AREBBI nney.'

³⁰ Maca Siḡun, ajeḡid n Ḥacḡun war ixs ad yejj ad tt neḡwa, minzi SIDI, AREBBI nnek, isseqsah buḡbeř nnes, uca iḡennen uř nnes ḡima ad t isellem deg ifassen nnek, am *teḡa* ass-a. ³¹ Uca inna ayi SIDI 'Aqa da, necc bdiḡ ad sellmey Siḡun d temmurt nnes ḡark. Bda ad tt teksid ḡima ad twarted tammurt nnes.' ³² Uca iffeḡ-dd Siḡun ḡar umsagar, netta ak-d marra řgens nnes, i garra di Yahař. ³³ SIDI, AREBBI nney, isellem aney t uca narni t, netta d tarwa nnes d marra řgens nnes. ³⁴ Neksi marra tinnedam nnes uca nḡarrem kuř tandint i *uteḡḡi*, min iqqimen zeg yeryazen d temḡarin d iḡenjiren, war nejji uřa d ijj ad iqqim *iddar*. ³⁵ Myir řebḡayem d min ittwakeccđen zi tneddam aqa neksi aya d tkeccadť i yixef nney. ³⁶ Zi Aruĕir, nni yeḡan ḡar tma n teyzart n Arnun, u zi tendint nni yeḡan di teyzurt ař Jilead, war din tuḡi uřa d ict n tendint tuĕřa xaney ĕad. SIDI, AREBBI nney, isellem aney marra. ³⁷ Maca kenniw war dd-tqarrbem ḡar temmurt n ayt n Eammun, ḡar marra min tuḡa ḡar tma n teyzart n Yabbuq d tneddam n wedrar u ḡar marra inni d aney iḡarrem SIDI."

³¹“Xenni nedweř-dd uca ngaææd abrid η Bacan. Iffey-dd Εuj, ajeğid η Bacan, i umsagar akidney, netta d marra řgens nnes, i garra di Idraei.² Xenni inna ayi SIDI ‘War zzayes ttegg^wed ca, minzi sellmey t, netta d marra řgens nnes, řar ifassen nnek uca ad zzayes tegged am mammec teggid s Siřun, ajeğid η Imuriyyen nni tuřa izeddyen di řacbun.

³ Uca SIDI, AREBBI nney, isellem Εuj, ajeğid η Bacan d marra řgens nnes řar ifassen nney uca narni t ař mani war iqqim uřa d ijj iddar.⁴ Di řweqt nni neřřef marra tineddam. War tuři zzay-sen uřa d ict n tendint war tt neřřif: settin n tneddam d marra jjiřet η Arjub, tageldit η Εuj di Bacan.⁵ Marra tineddam nni twafaryent s řeřyud d tiwwura d izekrunen. Neksi tanya ařřas n tneddam i tuřa *din* twarezment.⁶ Uca nřarrem itent i *uteřři*, am mammec negga i Siřun, ajeğid η řacbun. Nteřřa marra tineddam: min iqqimen n yeryazen d temřarin d iřenjiren.⁷ Maca neksi i yixef nney marra řebhayem d min nkecced zi tneddam d takeccadř.⁸ Ammu i neřřef di řweqt nni tammurt zi tnayen n ijeğiden η Imuriyyen nni iğan řar tma-ya η L'Urdun, zi teřzart η Arnun ař adrar η řarmun,⁹ tenni umi qqaren Iřayduniyyen s yisem η Hirmun Siriyun u Imuriyyen qqaren as Sinir.¹⁰ Marra tineddam η řwařa *yueřan* d marra Jilead d marra Bacan ař Salxa d Idraei, *marra* tineddam η tgeldit η Εuj di Bacan.¹¹ Minzi myř Εuj, ajeğid η Bacan, tuřa iqqim zi min iqqimen η Irafawiyyen. Aqa da, qama nnes d ict n qama η wuzzař, mma war iği di Rabba η ayt η Εammun? Tuzzeggart nnes teřa η iřağen u tiru nnes arebea η iřağen, *ebaren* tt s uyř n yijj η weryaz.

¹² Di řweqt nni neksi tammurt-a d řwart uca wciř tt i Irubiniyyen d Ijadiyyen zi Εaruseir nni iğan řar teřzart η Arnun uřa d azyen η idurar η Jilead ak-d tneddam nnes.¹³ Min iqqimen η Jilead d marra Bacan, tageldit η Εuj, wciř tt i wezyen η teqbič η Manassi, marra jjiřet η Arjub ak-d marra Bacan umi qqaren tammurt η Irafawiyyen.¹⁴ Ya'ir, mmis η Manassi iřřef marra tammurt η Arjub ař weymir ak-d Ijicuriyyen d Imækiyyen uca iřařa as s yisem nnes Bacan řawut Ya'ir, am t *tsemman* ass-a.¹⁵ D Jilead wciř t i Makir.

¹⁶ I Irubiniyyen d Ijadiyyen wciř asen zi Jilead ař tiřzart η Arnun, zi řwest η teřzurt η *teřzart* d weymir u zi senni ař tiřzart η Yabbuq nni iğan d aymir ak-d ayt η Εammun.¹⁷ Εawed řewđa d L'Urdun ak-d weymir nni iğan η Kinnarat ař řebřar η řewđa, řebřar Ameğah, wadday η teř-sarin η *wedrar* η Fisja řar ccarq.

¹⁸ Di řweqt nni weřřiř kenniw, nniř ‘SIDI, AREBBI nwem, iwc awem tammurt-a, řima ad tt teřřfem d řwart. Itteřřa ad teřwam twejdem i umenyi zzat i aytmatwem, ayt η Israyil, marra ayt η umenyi.¹⁹ Myř temřarin nwem d iřenjiren nwem d řebhayem nwem - aqa ssney belli řarwem ařřas η řebhayem - zemmaren ad qqimen di tneddam nwem nni d awem wciř necc,²⁰ ař i řa iwc SIDI arrařet i aytmatwem uca, am t teggem kenniw, uřa d nitni ad ksin tammurt nni d asen i řa iwc SIDI, AREBBI nwem, řar ujemmad η L'Urdun d řwart. Xenni ad dd-tdewřem marra, kuř ijj řar teřřart i d awem wciř necc.²¹ Di řweqt nni weřřiř i Yacuea, nniř ‘Tiřřawin nnek řrint marra min igga SIDI, AREBBI nwem, s tnayen η ijeğiden-a. Ammu i řa yegg SIDI s marra tigeldawin i řar i řa teřwam.²² War zzaysen tegg^wdem, minzi SIDI, AREBBI nwem, ad immney di řřwee nwem.’

²³ Uca řuğey řar SIDI di řweqt nni, nniř ²⁴ ‘Sidi inu, SIDI! Cek tebdid ad tessecned i umsexxar nnek řemyaret nnek d ufus nnek ijeřden, minzi man arebbi i *din* deg uřenna niř di temmurt izemmar ad yegg řexdayem d jjeřd am mammec ten tettegged cek?’²⁵ Ejj ayi ad řwiř, zawgey cek, uca ad řary tammurt icnan nni iğan řar ujemmad η L'Urdun, aqa idurar nni icnan d Lubnan!’²⁶ Maca SIDI iřxed xafi *afugem* nnes di řřwee nwem uca war d ayi iřři. Inna ayi SIDI ‘Cfa min d ayi tettared, aqa d ařřas. War kidi ssiwiř ead x tmesřact-a.’²⁷ Aři řar tqiccat η Fisja uca sgaææd tamuyři nnek řar řřarb, řar ccamal, ear lřanub u řar ccarq u xzar i tt s ixef η tiřřawin nnek,

minzi war tzekk^wid ca L'Urdun. ²⁸ Sellem řumur i Yacuea, egg days uř u sejhed it, minzi netta ad iřwa zzat i wudem n řgens-a uca netta ad ten yarr ad warten tammurt i řa tžared.' ”

²⁹ Uca neqqim di teyzurt zzat i Bayt-Fayur.

Awař n Musa mařend ad tťfen di řeahd ak-d AREBBI

4¹ “Xenni řexxu, a Israyil, seř řar tweřřa d lřarayid nni d awem sseřmadeř řima ad teddarem uca ad tadfem tammurt nni d awem i řa iwc SIDI, AREBBI n ibabaten nwem, uca ad ttwartem. ² War arennyem řar wawař-a i d awem i řa umureř u war zzayes kksim, řima ad tiřim tetťfem di tweřřa n SIDI, AREBBI nwem, tinni d awem umureř. ³ Tiťřawin nwem řrint min igga SIDI di ssibbet n Bael-Fayur, minzi marra aryaz nni iđeffaren Bael-Fayur, aqa iteřřa it SIDI, AREBBI nwem, zi řwest nwem. ⁴ Kenniw třeřqem řar SIDI, AREBBI nwem, uca kenniw marra teddarem ead ass-a. ⁵ Xzarem, necc sřemdeř awem tiweřřa d lřarayid am mammec d ayi yumur SIDI, AREBBI inu, řima ad zzaysent teggem di temmurt i řar i řa tadfem mařend ad ttwartem. ⁶ Tťfem daysent u ggem tent, minzi ta ad tiři tiyit nwem d řeeqeř nwem zzat i tiťřawin n řegnus nni i řa iřen marra tiweřřa-ya u ad inin ‘Řgens-a ameqqran wanita d tidett d ijj n řgens d amiřis u s řeeqeř!’ ⁷ Minzi man řgens imřaren i da iřan, aqa řars arebbi yudsen am SIDI, AREBBI nney, řebda xmi xas nettřaya? ⁸ U man řgens imřaren i da iřan, aqa řars tiweřřa d lřarayid iseggmene amecnaw marra ccariea-ya nni tteggex zzat i wudem nwem ass-a?

⁹ Maca řđam x yixef nwem uca tťfem nican acbar x řeemur nwem řima war tettum min řrint tiťřawin nwem u řima timesřayin-a war dd-tteffęent ca zeg wuřawen nwem. Ittxeřřa eawed ad tent tessargbem i iřenjiren nwen u i iřenjiren n iřenjiren nwem.

¹⁰ Ass min di tuřa tbedded řar wedrar n řurib zzat i wudem n SIDI, AREBBI nnek, řami d ayi inna SIDI ‘Smun řgens-a, xenni necc ad ten arrey ad sřen awařen inu mařend ad ten sřemden řima ad zzayi gg^wden marra ussan nni iddaren di temmurt uca ad ten sřemden i tarwa nsen.’ ¹¹ Uca kenniw tqarrbem-dd uca tbeddem řar idaren n wedrar uca adrar yarya ařami timessi nnes tiweđ řar řwest n ujenna, tuřa řin tťřam d iseynuten ibarcanen.

¹² Uca issiweř SIDI akidwem zi řwest n tmesi. Kenniw teřřim i řřess n wawařen, maca war teřřim ca addud nnes, myir ict n tmijja umi teřřim waha. ¹³ Netta issargeb kenniw x řeahd nnes nni yumur ad t teggem, eecra n wawařen. Yura ten di tnayen n teřwiřin n wezru. ¹⁴ I necc eawed yumur SIDI di řweqt nni mařend necc ad kenniw sřemdeř tiweřřa d lřarayid mařend ad zzaysent teggem di temmurt i řar teřřam řima ad ttwartem.

¹⁵ řđam nican x řeemur nwem, minzi kenniw war teřřim addud nnes deg wass umi akidwem issiweř SIDI x wedrar n řurib zi řwest n tmesi ¹⁶ uca war ttfesdem ixefnwem, ad teggem i yixef nwem ijj n řexyař ineqcen, addud n ca n yijj n řřanam, addud n ca n yijj n wewtem niř n ict n tewtemt, ¹⁷ ijj n waddud n ca n yijj n umuddar nni iřan x temmurt, niř ijj n waddud n ca n yijj n uđid s wefriwen i iťřawen deg ujenna, ¹⁸ niř ijj n waddud n ca n yijj n umuddar nni ittbuęen x temmurt, niř ijj n waddud n ca n yijj n wesřem nni iřan deg waman sadu temmurt, ¹⁹ u řark ad tessgaęeded tamuyři nnek řar ujenna uca xenni ad tžared tafuct d uyur d itran, marra řeeskar n ujenna, uca xenni ad twaęarned ad asen tađared uca ad asen teebded i nitni inni ibđa SIDI, AREBBI nnek, i marra řegnus sadu marra ajenna. ²⁰ SIDI aqa iqbeř i kenniw uca issuffey i kenniw-dd zeg ufarran n wuzzař, zi Miřra, řima ad as tiřim d ijj n řgens i iwart netta, am teřřa ass-a.

²¹ Eawed iffugem xafi SIDI di ssibbet n wawařen nwem uca ijuř belli war eedduř L'Urdun u war ttidfey tammurt iřebřen nni d ac i řa iwc SIDI, AREBBI nnek, d řwart, ²² minzi necc ad mteř di temmurt-a, war řekk^wiř ca L'Urdun. Kenniw ad teřřam uca ad tetťfem tammurt-a icnan.

²³ řđam war tettum řeahd n SIDI, AREBBI nwem wenni iggin akidwem uca řđam war tteggem i

yixef nwem ijj n řexyař ineqcen n ca n ict n řhajat nni d ac iřarrem SIDI, AREBBI nnek. ²⁴ Minzi SIDI, AREBBI nnek, aqa-t d ict n tmessi ittetten, d ijj n Arebbi ittasmen.

²⁵ Xmi i řa tarwem arraw d ayyawen uca ad tewsarem di temmurt uca *xenni* ad tfešdem *ixef nwem*, ad teggem ijj n řexyař ineqcen, řšiffet n ca n řhajat uca ad teggem řřar di titřawin n SIDI, AREBBI nwem, mařend ad t tessearem s *man aya*, ²⁶ *xenni* necc ass-a ad řayiy x ujenna d temmurt d řechud xawem, aqa kenniw ad tetwahellkem deyya s tidett di temmurt i řar i řa teřwam řar L'Urdun mařend ad tt teksim d řwart. War days tettiřimim kenniw ca n wussan ktar ead, minzi ad tetwateřřam qaē. ²⁷ SIDI ad kenniw ibezzeē jar řegnus uca ad zzaywem qqimen drus n weryazen *waha* jar řegnus mani kenniw i řa indeh SIDI. ²⁸ Din ad tsexxarem irebbiten nni itwaggen s ifassen n bnadem s ukeccuđ d weřru, inni war ittwařin, war ittesřin, war ittetten u war ittcemman.

²⁹ *Xenni* ad tarzud din SIDI, AREBBI nnek, u ad t tafed, mařa tarezzud xas s marra uř nnek d marra řēmar nnek. ³⁰ Mařa cek di řēřsaret uca ad řark dd-asen marra awařen-a deg wussan ineggura, *xenni* ad dd-tdewřed řar SIDI, AREBBI nnek, u ad tesřed i tmijja nnes, ³¹ minzi SIDI, AREBBI nnek, d ijj n AREBBI yareřřmen, war cek itteřji u war cek ittaredeğ. War ittettu řēahd n ibabaten nwem nni d asen ijjuğ.

³² Seqsa řexxu, *ttzawgey*, x wussan iēdun nni iğan qbeř i cek, zeg wass min di igga AREBBI bnadem x temmurt, *seqsa* zi řřarf n ujenna řar řřarf nneđni n ujenna, ma *ēemmarř* mma imsar ca n řhajat temyar anect n tanita niy itwaseř *ca* am tanita? ³³ Ma *ēemmarř* mma isřa ca n řgens tmijja n AREBBI tessiweř zi řwest n tmessi, am mammec tt ttesřid cek, uca *waxxa amenni iqqim iddar*? ³⁴ Niy ma iqeğeb *ēemmarř* ijj n arebbi ad dd-yas ad iksi i yixef nnes ijj n řgens zi řwest n yijj n řgens *nneđni* s tjarribin, s řēēřamat, s řēējayeš, s umenyi, s ufus ijeħden, s uyiř isswiřřęden u s tsigg^wdin imyaren, amecnaw marra min igga SIDI, AREBBI nwem, zzat i titřawin nwem di Miřra? ³⁵ Aqa i cek umi dd-itwassban aya, řima ad tessned belli SIDI d AREBBI i iğa. War din ca nneđni myir netta. ³⁶ Zeg ijenwan igga ad tesřed i tmijja nnes řima ad cek inebbeh u x temmurt aqa isscen as timessi nnes imyaren u aqa tesřid awařen nnes zi řwest n tmessi. ³⁷ Minzi netta tuřa ixs ibabaten nnek u ixđar řřariēet nnes awarni as, aqa issuffey i cek-dd zzat i wudem nnes zi Miřra s jjeħd nnes imyaren ³⁸ řima ad yazzeř x řegnus imyaren d yinni xak ijeħden zzat i wudem nnek u řima ad cek days issidef u ad ac iwc tammurt nsen d řwart, amecnaw mammec i teğa ass-a. ³⁹ *Xenni* ssen ass-a uca ejj ad tt tengez deg wuř nnek belli SIDI d AREBBI, sennej deg ujenna u swadday di temmurt u war din řed myir netta. ⁴⁰ řřef di tweřřa nnes u di řumurat nnes tinni d ac umurey ass-a řima ad iffey umeddur mliř i cek u i tarwa nnek awarni ac uca ad teqqimed ussan ktar di temmurt i d ac i řa iwc SIDI, AREBBI nnek, marra ussan.”

Tineddam n tarewřa řar ujemmađ n Lurdun

⁴¹ *Xenni* ifarz Musa řřata n tneddam řar tma-ya n L'Urdun manis dd-tneqqar tfuct, ⁴² řima ad din yařwer uqettař nni inyin, břa mma ad as igg řēřsab, amqarreb nnes wenni umi war icarh iđennađ uřa d fariđennađ u *xenni* yarweř řar ict zi tneddam-a uca *iqqim iddar*. ⁴³ Bařir di řexřa, di řwařa *yueřan*, i Rubiniyyen u Ramut di Jilead i Ijadiyyen u Julan d Bacan i Imanassiiyyen.

Tiřemt n ttawrat d ēecra n tiweřřa

⁴⁴ Ta d ccariea nni igga Musa zzat i tarwa n Israyil. ⁴⁵ Ina d cchadat d tiweřřa d lřarayiđ nni issiweř Musa řar ayt n Israyil umi dd-ffyen zi Miřra. ⁴⁶ Aya tuřa řar tma-ya n L'Urdun, di teyřurt arendad n Bayt-Fayur, di temmurt n Siřun, ajeğid n Imuriyyen, wenni tuřa izeddyen di řacbun, wenni x iyřeb Musa ak-d ayt n Israyil umi dd-ffyen zi Miřra. ⁴⁷ Aqa ksin tammurt nnes am řwart

uŕa d tammurt n Euj, ajeġid n Bacan, tnayen n ijeġiden n Imuriyyen nni yeġan ȳar tma-ya n L'Urdun manis dd-tneqqar tfuct, ⁴⁸ zi Earuēir nni iġan ȳar tma n teyzart n Arnun aŕ wedrar n Siyun nni iġan d *wedrar n Ħirmun*, ⁴⁹ d marra řewđa ȳar tma-ya n L'Urdun, ȳar ccarq, aŕ řebħar n Řewđa nni *iġan wadday n teysarin n wedrar n Fisja*.

5¹ Iŕaya Musa i marra Israyil uca inna asen “Sřem, a Israyil, i tweřša d lfarayid inni ssiwřey necc ass-a deg imezzuȳen nwem, ĥima ad tent třemdem u ad tent teħdam maħend ad zzaysent teggem.”² SIDI, AREBBI nney, igga iij n řeahd akidney di Ħurib. ³ War iġi ak-d ibabaten nney i igga AREBBI řeahd-a, maca akidney, neccin inni da *ibedden* ddaren marra ass-a. ⁴ Udem ak-d wudem issiweř SIDI akidwem x wedrar zi řwest n tmessi ⁵ - tuȳa ayi di řweqt nni beddeȳ jar SIDI d kenniw ĥima ad kenniw ssaregbey x wawař n SIDI, minzi tuȳa kenniw tegg^wdem zi tmessi u war tgaeēadem ca ȳar wedrar - uca netta inna

⁶ Necc d SIDI, AREBBI nnek, wenni cek-dd issuffȳen zi temmurt n Miřra, zi taddart n tesmuȳi.

⁷ **War ȳark ttiřin ca n irebbiten nneđni** zzat i wudem inu. ⁸ War ttegg i yixef nnek iij n řexyař ineqcen *niȳ* man mma n řšiffet n min *din iġan* sennej deg uȳenna niȳ swadday x temmurt niȳ deg waman sadu temmurt. ⁹ War ggur ad xasen tađared u ad ten tsexxared, minzi necc, SIDI, AREBBI nnek, d iij n AREBBI ittasmen, wenni dd-yarezfen řmuēřiȳet n ibabaten di tarwa aŕ *jjiř* wiss třata u wiss arebēa n yenni d ayi icarrhen ¹⁰ u necc ggiȳ s tmexsiwt inu icewwaren ak-d řuřuf n yenni d ayi ittexsen u ĥeřtan tiweřša inu.

¹¹ **War neřteq s yisem n SIDI, AREBBI nnek, di řbařeř**, minzi SIDI war ittbarri wenni i ȳa ineřten s yisem nnes di řbařeř.

¹² **Ħđa ass n ssebt** ĥima ad t tessqeddsed am mammec d ac yumur SIDI, AREBBI nnek. ¹³ Setta n wussan ad txedmed, ad tegged marra řxedmet nnek, ¹⁴ maca ass wiss sebea d wass n ssebt n SIDI, AREBBI nnek. War *days* tettegged uŕa d ict n řxedmet, cek d mmic d yeġic d yismey nnek d tayya nnek d umwa nnek d weȳuř nnek d řebhayem nnek uŕa d abarrani nni *akik* iġan daxeř i tewwura nnek, *kenniw war tetteggem uŕa d ict n řxedmet*, ĥima ismey nnek d tayya nnek ad areȳȳhen am cek. ¹⁵ Ad tēeqřem belli tuȳa cek d ismey di temmurt n Miřra u SIDI, AREBBI nnek, aȳa issuffey i cek-dd zi senni s yijj n ufus iȳehden d iij n uȳiř isswizȳden. S uyenni yumur cek SIDI, AREBBI nnek, ad teħdid ass n ssebt.

¹⁶ **Weqqar babac d yemmac**, am mammec i d ak yumur SIDI, AREBBI nnek maħend ussan n *tudart* nnek *zemmaren* ad zzuggarten uca ad iffeȳ umeddur nnek mliħ di temmurt i d ac i ȳa iwc SIDI, AREBBI nnek.

¹⁷ **War neqq.**

¹⁸ **War zenna.**

¹⁹ **War ttacar.**

²⁰ **War cehhed s zzur đidd i umqarreb nnek.** ²¹ **War ttegg meȳri di temȳart n umqarreb nnek** u war đemmes di taddart n umqarreb nnek, niȳ deg iȳȳar nnes, niȳ deg yismey nnes, niȳ di tayya nnes, niȳ deg umwa nnes, niȳ deg weȳuř nnes, niȳ di ca n umqarreb nnek.

²² Issiweř SIDI awařen-a ak-d marra agraw nwem n *řgens* s ict n tmijja iȳehden x wedrar, zi řwest n tmessi, zeg iseynuten ibarcanen u war immarni ca ktar. Yuri ten x tnayen n teřwiħin n weȳru uca iwca itent i necc. ²³ Uca imsar, umi teřřim kenniw i tmijja zi řwest n třřam uca adrar icemmed s tmessi, aȳa tqarrebem-dd ȳari, marra iȳeġifen n tqebbař nwem d imȳaren nwem, ²⁴ tennam ayi ‘Aȳa da, SIDI, AREBBI nney, isscen aney-dd aeuġi nnes d řemyaret nnes uca nesřa i tmijja nnes zi řwest n tmessi. Ass-a neȳra belli SIDI issiweř ak-d bnadem uca wa *iqqim ead* iddar.

²⁵ Řexxu xenni, mayemmi i ya nemmet? Minzi timessi-ya imyaren ad aney tecc mařa neqqim nettesřa i tmijja n SIDI, AREBBI nney. ²⁶ Minzi man wen iřan jar marra min iddaren, wenni isřin yar tmijja n AREBBI iddaren tessiweř-dd zi řwest n tmessi am neccin, d wenni iddaren *ead*? ²⁷ Ad dd-tqarrbed cek u ad tesřid yar marra min d ac i ya yini SIDI, AREBBI nney, uca *xenni* ad tessiwřed cek akidney x marra min d ac i ya issiweř SIDI, AREBBI nney, u neccin ad as nseř uca ad zzayes negg.’

²⁸ Isřa SIDI i tmijja n wawařen nwem umi kidi tessiwřem uca inna ayi SIDI ‘Sřiy i tmijja n wawařen n řgens-a, min xef d-ak issiwřen. Aqa ggin mliř umi kik ssiwřen marra aya. ²⁹ Iři ad yarsen yiři uř ammu *s tidett* mařend ad ayi gg^weden uca ad řdan marra ussan qae tiweřřa inu řima nitni d warraw nsen ad iřin mliř i řebda! ³⁰ Ruř, tinid asen: Dewřem-dd yar iqidan nwem! ³¹ Uca cek, bedd da kidi, řima ad akidek ssiwřey tiweřřa d lfarayid nni d asen i ya tessřemded řima ad zzaysent ggen di temmurt nni i d asen i ya wcey d řwart.’ ³² Xzarem řima ad teggem am mammec i d awem yumur SIDI, AREBBI nwem, u war ttřeyydem *x man aya*, war iři yar yef-fus uřa yar uzeřmađ. ³³ Ad tuyurem marra abrid nni d awem yumur SIDI, AREBBI nwem, řima ad teddarem uca ad tiřim mliř u řima *ad zemmaren* ad zzuggarten ussan nwem di temmurt nni i ya teksim d řwart.’ ”

6¹ “Tina d tiweřřa d lfarayid nni yumur SIDI, AREBBI nwem, mařend ad awem tent ssřemdey, řima ad zzaysent teggem di temmurt i yar i ya tezwam mařend ad tt teksim d řwart, ² řima ad tegg^wded SIDI, AREBBI nnek, uca ad teřdid marra tiweřřa nnes d řumurat nnes nni d ac umurey, cek d mmic d mmis n mmic, marra ussan n tudart nnek, řima ussan *n tudart* nnek ad zzuggarten. ³ Seř, a Israyil, řda ad zzaysent tegged, řima ad tiřid mliř u řima ad temmarnid s wařřas di temmurt nni ifeyyden s uyi d tamment, am mammec tuya inna SIDI, AREBBI n ibabaten nnek.

⁴ Seř, a Israyil, SIDI, AREBBI nney, SIDI d ijj. ⁵ Ad texsed SIDI, AREBBI nnek, s marra wuř nnek u s marra řeemar nnek u s marra jjehd nnek.

⁶ Uca awařen-a nni d ac umurey ass-a, ad iřin deg wuř nnek. ⁷ Uca ad ten tessiggzed i tarwa nnek uca ad xasent tessiwřed xmi i ya teqqimed di taddart nnek u xmi i ya tuyured deg webrid u xmi i ya tetřřed u xmi i ya tekkared. ⁸ Uca ad ten tbeysed am ict n řečřamet deg ufus nnek, ad iřint amecnaw ijj n ufiřu n useggem jar tiřřawin nnek. ⁹ Uca ad ten tarid x řeđruf yar uyezdis *n tewwart* n taddart nnek u di tewwura nnek.

¹⁰ Uca ad imsar, belli SIDI, AREBBI nnek, ad ac-dd yawi di temmurt i x ijuř i ibabaten nwen i Ibrahim, i Isřaq, i Yaequb mařend ad ac tt-idd yewc, s tneddam imyaren icnan nni war tebnid cek ¹¹ u s tudrin iccuren s marra řxar i zi war tent teccured cek u s teyzin nni cek war teyzid, u s tzayarin d tzezmurin nni war tezzud cek. Uca xmi i ya tecced u ad tejjiwned, ¹² řda *xenni* mařend war ttettud SIDI wenni cek dd-issuffyen zi temmurt n Miřra, zi taddart n tesmuyi.

¹³ Ad tegg^wded SIDI, AREBBI nnek, ad t tēebded u s yisem nnes ad tejjaged. ¹⁴ War ggur awarni i irebbiten nneđni zi irebbiten n řegnus i d ac-dd innđen ¹⁵ - minzi SIDI, AREBBI nwem d ijj n AREBBI ittasmaen di řwest nwem - řima war xawem itwareqq lyadab n SIDI, AREBBI nwem uca ad kenniw iteřřa zeg *wudem* n temmurt.

¹⁶ War ttqeřabem ca SIDI, AREBBI nwem, am mammec t tqeřbem di Massa. ¹⁷ Ad teřdam řumurat n SIDI, AREBBI nwem uřa d cchadat nnes d tweřřa nnes nni d awem yumur. ¹⁸ Egg min iřan isegğden d min icnan di tiřřawin n SIDI, řima ad tiřid mliř u řima ad tadfed di temmurt

icnan i zi ijuġ SIDI i ibabaten nwem¹⁹ ħima ad tazżred x marra ředyan zzat i wudem nnek, am mammec issiweř SIDI.

²⁰ Xmi cek i ya isseqsa mmic, ad yini ‘Min teena cchadat d tweřsa d lfarayid nni d awem yumur SIDI, AREBBI nwem?’,²¹ xenni ad tinid i mmic ‘Neccin tuća aney d isemyan n Fireun di Miřra, maca SIDI issuffey aney-dd zi Miřra s ufus ijehden.’²² SIDI isscen qibač i tiřawin nney řeřamat d řeejayeb imyaren d issigg^wden i Fireun u i marra taddart nnes di Miřra.²³ Uca issuffey aney-dd senni ħima ad aney issidef maĥend ad aney yewc tammurt nni x ijuġ i ibabaten nney.²⁴ SIDI yumur aney ad negg elahsab marra tiweřsa-ya, ad negg^wed zi SIDI, AREBBI nney, kuř ass di řtwee n tizi nney ħima ad neddar am ass-a.²⁵ Man aya ad yiři d tasegda nney xmi i ya neĥda maĥend ad negg marra řumurat-a zzat i wudem n SIDI, am mammec i d aney yumur netta.’ ”

Israyil d imezday n tmurt n Kenan

7¹ “Xmi SIDI, AREBBI nnek, ad cek issidef di temmurt mani i ya trahed maĥend ad tt teksid d řwart, uca netta ad yazzeř zi zzatek ařtas n řegnus, Iřittiyyen d Ijirjaciyyen d Imuriyyen d Ikenaniyyen d Ifiriziyyen d Iĥiwiyyen d Iyabusiyyen, sebca n řegnus imyaren u ijehden xak ařtas,² uca SIDI, AREBBI nnek, ad ten isellem zzat i wudem nnek u cek ad ten tyeřbed, xenni ittweřsa ad ten řaharmed qae i uteĥĥi. War kisen ttegg řeahd u war d asen sscen řehnunct nnek.³ War teddik^wiřem d idewran eawed akidsen. War ttic yeġic i mmis u war dd-tettawi yeġis i mmic,⁴ minzi aya ad yarr mmic ad dd-idweř zi đeffar inu uca ad isexxar i irebbiten nneđni uca ammu ad xawem itwassary lyadab n SIDI uca ad kenniw iteĥĥa deyya.⁵ Ammu i ittweřsa ad kisen teggem: ad thedmem iealtaren nsen, ad trebzem imayđuten nsen iqeddsen u ad tqessem tirebbin nsen n cwarti uca ad tesscemđem řexyařat nsen ineqcen n ukeccuđ s tmessi.⁶ Minzi cek d ijj n řgens iqeddes i SIDI, AREBBI nnek. SIDI, AREBBI nnek, wenni cek ifarzen ħima ad as tiřid d ijj n řgens iřan x marra řegnus nni yeġan x temmurt.

⁷ SIDI war d awem iggi tasyunt n tayri u war kenniw ixđar umi tuća kenniw d ařtas, minzi tuća kenniw qell i teswam jar marra řegnus,⁸ maca tayri n SIDI i kenniw d uĥeřtu nnes x tjaġit nni ijuġ i ibabaten nwem, aqa d ina i zi kenniw dd-issuffey SIDI s ufus ijehden u d ina i zi kenniw issenjem zi taddart n tesmuyi, zeg ufus n Fireun, ajeġid n Miřra.⁹ Sen xenni, belli SIDI, AREBBI nnek, aqa netta d SIDI ařdiq wenni iĥeřtan řeahd d tmexsiwt icewwaren zi jjiĥet n yenni t ittexsen uca ĥeřtan řumurat nnes, ař jjiř wiss ařef¹⁰ u marra wi t icarrhen deg uyembub nnes, aqa netta ad t yaredeġ, wenni t icarrhen deg uyembub nnes, aqa netta war d as itticc ttasie maca ad t ixeġeř deyya.

¹¹ Ĥda xenni řumurat d tweřsa d lfarayid nni d ac umurey necc ass-a maĥend ad zzaysent tegged.

¹² Ad imsar, umi tesřim i lfarayid-a uca ad tent teĥđam am tent i ya teggem, aqa SIDI, AREBBI nnek, ggur ad ac ibedd x řeahd d tmexsiwt icewwaren nni x tuća ijuġ i ibabaten nnek.¹³ Netta ad kenniw ixs, ad kenniw ibarek u ad kenniw issmarni, Ad ibarek řyiġet n ueddis nnek d řyiġet n temmurt nnek, imendi nnek, binu nnek n jdid, zzect nnek n řtri, twařuřa n tfunasin nnek d ufeyyec n imezyanen n wuġi nnek, di temmurt nni tuća ijuġ ad tt iwc i ibabaten nwem.¹⁴ Aqa cek tetwabarked jar řegnus! War dayek ittiři min war ittejjin uřa d tenni war ittiřwen, uca ammu di řebhayem nnek.¹⁵ Ad zzayek ikkes SIDI marra řehřac u war cek iřeqqef uřa s ca n řehřacat ieeffanen i yarwem ittwassnen zi Miřra u ad tent issiweđ x marra inni i cek icarrhen.

¹⁶ Ad temĥid marra řegnus nni d ac i ya iwc SIDI, AREBBI nnek. Tiřt nnek war xasen tetthinni ca u irebbiten nsen war ten tsexxared, minzi aya d taxceft i kenniw.¹⁷ Mařa tennid deg wuř nnek

‘Řegnus-a myaren xafi, mammec i ya zemmarey ad zzaysen kksey *emmarş* řwart nsen?’, ¹⁸ *xenni* war zzaysen ttegg^wed. Xarreş mliħ di min igga SIDI, AREBBI nnek, ak-d Fireun u ak-d marra Imişriyyen, ¹⁹ *xarreş* di tqeğabin imyaren nni tezrid s tiṭṭawin nnek u di řeēřamat d řeējayeb d ufus ijehden d uyir isswiżżden ak-d wi cek d issuffey SIDI, AREBBI nnek. Ammu i ya yegg SIDI, AREBBI nnek, s marra řegnus i zi ttegg^weded. ²⁰ SIDI, AREBBI nnek, ad issekk irezzan idaryařen jarasen, ař i ya twahellken *ewed* inni iqqimen, inni itwassnuffaren zzatek. ²¹ War ttegg^wed zzat i wudem nsen, minzi SIDI, AREBBI nnek, aqa-t di řwest nnek, aqa-t d Arebbi imyaren u issagg^waden. ²² SIDI, AREBBI nnek, ad issuffey řegnus-a zzatek cwayt cwayt. War izemmar ad xasen teqđid deyya, mařa lla ad mmarenyen řewħuc deg iyyar aṭṭas xak. ²³ SIDI, AREBBI nnek, ad ten isellem zzat i wudem nnek u ad ten issxarweđ s yijj n uxarweđ imyar ař i ya twateħħan. ²⁴ Ad isellem ijeğiden nsen deg ufus nnek uca ad temħid isem nsen zi sadu ajenna. Uřa d ijj we-ryaz mma ad izmar ad ibedd zzat i wudem nnek ař ten i ya teteħħid. ²⁵ Řexyařat ineqcen ad tent tesscemđed s tmessi. Nnuqart d wurey i xasent iğan war days eecceq u war t kessi i yixef nnek, ħima war zzayes tetxarwiđed, minzi aya d ict n jjeifect i SIDI, AREBBI nnek. ²⁶ War ttiwi *anect* n jjeifect yar taddart nnek, mařa lla ad tdewřed s yixef nnek d ict n řqecceet n řeħram am teğa s yixef nnes. Ad zzayes teiffed aṭṭas minzi aqa-tt d ict n řqecceet n řeħram.”

Sřem i SIDI AREBBI uca ṭṭfem di řeahd nnes!

8 ¹“Ad teħđam marra řumurat i zi d awem umurey ass-a, maħend ad tent teggem, ħima ad teddarem u ad temmarenyem uca ad tadfem tammurt, tenni ijjuğ SIDI i ibabaten nwem, uca ad tt teksim d řwart. ² Ad tidared marra abrid x mani cek igewwed SIDI, AREBBI nnek, arebein n isegg^wusa di řexřa ħima ad cek isswađee maħend ad issen min *din* deg wuř nnek, ma ad teħđid řumurat nnes niy lla. ³ Netta isswađee i cek u issřaž i cek u iwc ac ‘manna’ d macca, tenni war tessined ca cek uřa d ibabaten nnek war tt ssinen ca, ħima ad ac isscen belli bnadem war itteddar s weyrum waha, maca aqa bnadem itteddar s marra min dd-iffyen zeg uqemmum n SIDI. ⁴ Arruđ nnek *emmarş* war xak iwsar uřa d ađar nnek war yuff ca di *marra* arebein n isegg^wusa-ya.

⁵ Sen deg wuř nnek, belli SIDI, AREBBI nnek, aqa itextex i cek, am mammec itextex aryaz mmis ⁶ uca ħđa řumurat n SIDI, AREBBI nnek, ħima ad tuyured deg ibriden nnes u ħima ad zzayes tegg^weded. ⁷ Minzi SIDI, AREBBI nnek, ad cek issidef deg ict n temmurt icnan, ict n temmurt n tyezratin d řeunsarat d waman yuğyen nni dd-iffyen zi teysart d wedrar, ⁸ ict n temmurt n irden d temzin d tzayarin d wartan n tazart d iremmamen, ict n temmurt *teccur* s zzeet n tzitunt u n tamment, ⁹ ict n temmurt mani i ya tecced ayrum umi war din řexşeş u war cek ittxeşşi ca days, ict n temmurt, izra nnes *ccuren* s wuzzař u zeg idurar nnes ad tneqced nnħas. ¹⁰ Mařa tec-cid u tejjiwned, *xenni* ad tbarked SIDI, AREBBI nnek, x temmurt icnan nni d ac iwca.

¹¹ Ĥđa ħima war tettud SIDI, AREBBI nnek, ařami war teħđid řumurat nnes, lřarayid nnes d tweşša nnes nni d ac umurey ass-a, ¹² ħima war ittiři, mařa *xenni* teccid u tejjiwned uca aqa tebnid tudrin icnan nni di teggid ad *daysent* tzedyed, ¹³ uca ifunasen d tfunasin nnek d wuği nnek twamarnin u nnuqart d wurey nni ħark aqa twamarnin, u marra min ħark aqa itwamarni, ¹⁴ ad tessgaēded uř nnek, ad tettud SIDI, AREBBI nnek, wenni cek dd-issuffyen zi temmurt n Mişra, zi taddart n tesmuyi, ¹⁵ d wenni cek dd-inedhen di řexřa imyaren u issagg^waden mani tuya ifiyrān yaryin d tyarđmiwin uřa d tammurt ittfadan břa aman, d wenni dd-issuffyen aman zeg wezru n şeğah, ¹⁶ d wenni d ac iwcin ‘manna’ i macca di řexřa, ‘manna’ nni war ssinen ibabaten nwem, ħima ad cek isswađee u ħima ad cek iqeğeb u ħima ad ac igg tcuni yar uneggar, ¹⁷ uca *xenni* ad tinid deg wuř nnek ‘S tzemmar inu d jjeħd n ufus inu ṭṭfey marra řeksibet-a i yixef inu.’

¹⁸ Idar SIDI, AREBBI nnek belli netta iwca ac jjehd ħima ad tkesbed ict n řeksibet maħend ad imten *ammu* řeahd nnes nni tuġa ijuġ i ibabaten nnek, am *teġa* ass-a. ¹⁹ Mařa tiwċed ad tet-tud SIDI, AREBBI nnek, uca ad tuyured awarni i irebbiten nneđni, ad asen tsexxared u ad asen tađared, necc ass-a barrĥey ac-dd, aqa ad tetwahellked s ttidet. ²⁰ Ad tetwahellked am řegnus nni x yazzeř SIDI zzat i wudem nnek, minzi war tesřid i tmijja n SIDI, AREBBI nnek.”

Řwaed d usfekkar n tnayen n teřwiĥin timezwura n wezru

9¹ “Seř, Israyil, ass-a ad tezwid L'Urdun maħend ad tadfed *tammurt*, ħima ad teksed řwart n řegnus imġaren u zeg inni jehden xak, tinneddam timeqqranin nni twafaryent ař ajenna, ² ijj n řgens n *iwdan* izzugarten, ayt n Iċanaqiyyen inni tessnem u x yenni tesřam *qqaren* ‘Wi i ġa ibedd zzat i wudem n ayt n Iċanaqiyyen?’ ³ Sen xenni, aqa SIDI, AREBBI nnek nni izwaren zzat i wudem nnek, aqa-t d ict n tmessi ittetten, netta ad ten iteĥĥa u ad ten isswađeċ zzat i wudem nnek uca kenniw ad zzaysen kksen řwart nsen u ad ten taredġem deġya am mammec ġarwem dd-issiweř SIDI.

⁴ Řami SIDI, AREBBI nnek, xasen yuzzeř zzat i wudem nnek, *xenni* war qqar deg wuř nnek, ad tinid ‘SIDI issidef ayi-dd di ssibbet n tsegda inu maħend ad ksiġ tammurt-a d řwart’. *Minzi* di ssibbet n tuċeffna n řegnus-a ad zzaysen ikkes SIDI řwart nsen zzat i wudem nnek, ⁵ war iġi di ssibbet n tsegda nnek, war iġi di ssibbet n useggem n wuř nnek, ad din traĥed ħima ad teksid tammurt nsen d řwart, maca di ssibbet n tuċeffna n řegnus-a ad zzaysen ikkes SIDI, AREBBI nnek, řwart nsen zzat i wudem nnek u ħima ad iĥĥa awař nni zi ijuġ SIDI, AREBBI nnek, i ibabaten nnek, i Ibrahim, Iřĥaq d Yaċqub.

⁶ X uya i ġa tessned, belli war iġi di ssibbet n tsegda nnek i d awem iwca SIDI, AREBBI nnek, tammurt-a icnan maħend ad tt teksid d řwart, minzi cek d ijj n řgens iġennan. ⁷ Idar, war ttettu, belli tesċared SIDI, AREBBI nnek, di řexřa. Zeg wass nni dd-tteffyed zi temmurt n Miřra ařami dd-tudfed ġar wemcan-a, tuġa kenniw tġewwyem x SIDI. ⁸ Minzi di Hurib tesċarem SIDI, ařami xawem iffugem SIDI ař ixs ad kenniw iteĥĥa. ⁹ Řami uřyey ġar wedrar ħima ad ttfey tiřwiĥin n wezru, tiřwiĥin n řeahd nni igga SIDI akidwem, qqimey arebein n wussan d ġiyaři deg wedrar. Aġrum war t cciġ, aman war ten swiġ. ¹⁰ Iwc ayi SIDI tnayen n teřwiĥin n wezru urint s uđad n AREBBI u daysent marra awařen nni tuġa kiwem issiweř SIDI deg wedrar zi řwest n tmessi deg wass n wegraw n řgens. ¹¹ Imsar ġar uneggar n arebein n wussan d arebein n ġiyaři, řami d ayi iwca SIDI tnayen n teřwiĥin n wezru, tnayen n teřwiĥin n řeahd, ¹² inna ayi SIDI ‘Kkar, hwa deġya ssa, minzi řgens nnek nni tnedhed zi Miřra, aqa iđeyyee it. Weddaren deġya abrid nni x ten weřsiġ. Ggin i yixef nsen ijj n řexyař ifesyen.’

¹³ Issiweř SIDI akidi ċawed, inna ‘Nec zriġ řgens-a, u aqa da, netta d ijj n řgens iqseĥ. ¹⁴ Ejj ayi ad ten teĥĥiġ u ad mĥiġ isem nsen zi swadday n ujenna, ad cek ggeġ d ijj n řgens ijeħden u imġar x wanita.’

¹⁵ Uca dewřey-dd, hwiġ-dd zeg wedrar. Tuġa adrar yareqq di tmessi u tuġa ġari tnayen n teřwiĥin n řeahd di tnayen n ifassen inu. ¹⁶ Zriġ, aqa da, kenniw texđam ak-d SIDI, AREBBI nwem. Teggim i yixef nwem ijj n umwa ifesyen. Kenniw tigg^wjem deġya x webriđ nni x d awem yumur SIDI. ¹⁷ Xenni ttfey tnayen n teřwiĥin, nđarey tent zi tnayen n ifassen inu, arziġ tent zzat i tiťtawin nwem. ¹⁸ Nec wđiġ ġar *temmurt* zzat i wudem n SIDI, u amecnaw amur amezwaru war cciġ aġrum u war swiġ aman arebein n wussan d arebein n ġiyaři di ssibbet n ddnub i teggim umi teggim min iġan d řġar di tiťtawin n SIDI u umi t tesċarem. ¹⁹ Minzi gg^wedey zi lġađab d tefqeĥt i zi tuġa SIDI xawem ixeyyeq u tuġa ixs ad kenniw iteĥĥa. Maca SIDI iseř ayi ċad twařat-a. ²⁰ Tuġa SIDI ċawed iffugem aťtas x Harun ařami tuġa ixs ad t iteĥĥa u necc zuġey

Ǝawed di t̥tweɛ n Harun di řweqt nni d ijjen. ²¹ Maca ddenb nwem wenni d amwa nni teggim, ksiy t uca ssdeeqey t di tmessi, ceğqey t, haryey t mliḥ, ařami idweř d ifsus am t̥ejjajt uca ndarey t̥ejjajt nnes di t̥yztart nni dd-ihekk^wan zeg wedrar.

²² Tanya di Tabeira, di Massa u di Qabarut-Hata'awat tess̥earem SIDI. ²³ Uca umi kenniw issekk SIDI zi Qadac-Barniɛ, inna 'Ařyem u t̥tfem tammurt d řwart, *tammurt* nni necc d awem wciy', tuya kenniw Ǝawed tyewwyem x řumur zeg uqemmmum n SIDI, AREBBI nwem, war tuminem, war tesřim i tmijja nnes. ²⁴ Tuya kenniw tyewwyem x SIDI zeg wass nni kenniw ssney.

Tazağit n Musa

²⁵ Yensey ixef inu zzat i wudem n SIDI, *marra* arebein n wussan d arebein n ġiyaři nni, tuya-yi *din* yensey zzat i wudem n SIDI, minzi SIDI inna, belli netta ad kenniw iteḥḥa. ²⁶ Žuğey i SIDI uca nniy 'A Sidi, a SIDI, war tthellak řgens d řwart nnek nni tfekked s řemyaret nnek, aqa cek tnedhed ten zi Miřra s ufus nnek ijehden. ²⁷ Idar imsexxaren nnek, Ibrahim, Iřhaq d Yaɛqub, war xezzar yar tyennant n řgens-a uřa yar tuɛɛeffna nnes d ddenb nnes, ²⁸ ħima tammurt i zi d aney-dd tessuffyed, war teqqar: Minzi SIDI war izemmar ad ten issidef di temmurt nni ten iwaed u minzi icarh iten, aqa issuffey iten-dd maḥend ad ten iney di řexřa. ²⁹ Aqa nitni d řgens nnek d řwart nnek nni dd-tessuffyed s tzemmar nnek tameqqrant u s ufus nnek isswiżżden!' "

Tnayen n teřwiḥin n wezru n jdid

10 ¹ Di řweqt nni d ijjen inna ayi SIDI 'Nqec tnayen n teřwiḥin n wezru amecnaw tinni timezwura uca gaɛɛed-dd yari yar wedrar uca egg i yixef nnek ict n Ttabut n ukeccuđ. ² Ad ariy di teřwiḥin awařen nni tuya di teřwiḥin timezwura nni tarzid uca ad tent tessarsed di Ttabut. ³ Xenni ggıy ict n Ttabut n ukeccuđ n ukasiya uca neqcey tnayen n teřwiḥin n wezru amecnaw timezwura. Gaɛɛdey yar wedrar s tnayen n teřwiḥin deg ufus inu. ⁴ Yura x teřwiḥin, anect n tira tamezwarut, ɛcra awařen nni tuya issiweř SIDI deg wass n wegraw n řgens x wedrar zi řwest n tmessi uca iwca itent ayi-dd SIDI. ⁵ Dewřey-dd u hwiy-dd zeg wedrar uca ssarsey tiřwiḥin di Ttabut nni ggıy uca diha i ġant ɛad, am mammec d ayi yumur SIDI.

Řmewt n Harun d řxedmet n Ilawiyyen

⁶ Kksen ayt n Israyil iqiđan nsen zi Abar-Bani-Yaɛqan, ffyen yar Musira. Dinni immut Harun uca itwandeř din. Mmis Aliɛazar idweř d akehhan deg wemcan nnes. ⁷ Zi senni uyuren yar Judjud u zi Judjud yar Yuṭbata, tammurt n tyezratin n waman. ⁸ Di řweqt nni d ijjen iḥuzz SIDI taqbič n Lawi ħima ad arbun Ttabut n Řeahd n SIDI maḥend ad bedden zzat i wudem n SIDI, ad as sexxa-ren u ad barken deg yisem nnes, ař ass-a. ⁹ X uyenni Lawi war yars tuyi řa d ca řa d řwart ak-d aytmas. SIDI d řwart nnes, am mammec d ac inna SIDI, AREBBI nnek.

¹⁰ Uca necc qqimey x wedrar, amecnaw ussan imezwura, arebein n ussan d arebein n ġiyaři uca isřa ayi SIDI Ǝawed twařat-a, aqa SIDI tuya war ix̣s ad kenniw issexřar. ¹¹ Inna ayi SIDI 'Kkar, uyur deg webrid zzat i wudem n řgens, ħima ad adfen tammurt, nni jjuğey ad asen tt-idd wcey, ad tt ksin d řwart.

Řemyaret n Arebbi d t̥taɛat nney

¹² Řexxu xenni, Israyil, min zzayek ittar SIDI, AREBBI nnek, myir ad tegg^weded SIDI, AREBBI nnek, ad tuyured deg ibriden nnes u ad t t̥exsed uca ad t̥sexxared i SIDI, AREBBI nnek s marra uř nnek u s marra ř̥emmar nnek, ¹³ Maḥend ad teḥđid řumurat n SIDI d t̥weřša nni necc xak carđey ass-a i tizi nnek. ¹⁴ Aqa da, ajenna d ujenna n ijenwan d marra min days i SIDI, AREBBI nnek i iğan. ¹⁵ SIDI iqcen ixef nnes waha i ibabaten nwem ħima ad ten ix̣s u netta ixđar zzariɛet

nsen awarni asen, aqa d kenniw, zi marra řegnus, amecnaw *iġa* deg wass-a. ¹⁶ Xetnem xenni i řeɛdaryet n wuř nwem, war sqessiġem ca ɛad ktar uřawen nwem, ¹⁷ minzi SIDI, AREBBI nwem, d AREBBI n irebbiten d Sidi n isiditen, ijj n Arebbi imyar d ujebbar d umegg^wed, nni war ittegg-gen řfarz deg iwdan niy ikessi ccarđ, ¹⁸ wenni ittegggen tasegda i uyujir d tejjač, wenni ittexsen abarrani u iwca as ayrum d arrud. ¹⁹ Xsem abarrani, minzi tuya kenniw d ibarraniyyen di tem-murt n Miřra. ²⁰ Ad tegg^weded SIDI, AREBBI nnek, ad as tsexxared uca ad as třeřqed u s yisem nnes ad tejjaġed. ²¹ Aqa netta d asebbah nnek, uca netta d AREBBI nnek, wenni iggin di řtwee nnek timesřayin-a imyaren issagg^waden tinni řrin tiřtawin nnek. ²² Ibabaten nwem hwan-dd s sebein n řeemur yar Miřra uca řexxu igga ic SIDI, AREBBI nnek, ařtas amecnaw itran n ujenna i iktaren.”

Řyiget n řtaeat d n řmuęsiyyet

11 ¹“Ad tessed SIDI, AREBBI nnek uca ad teřđid min d ac yumur netta, tiweřša nnes d lfarayid nnes d řumurat nnes, marra ussan. ² Ittweřša ad tessnem ass-a, necc war ssiwřey ak-d tarwa nwem, inni war tt issinen u war řrin taseqseřt n SIDI, AREBBI nwem, d řemyaret nnes d ufus nnes ijeħden d uyiř nnes isswiřzđden ³ d řečřamat nnes d timegga nnes nni igga di řwest n Miřra i Firėun, ajeġid n Miřra, u i marra tammurt nnes:

⁴ min igga ak-d řeekar n Imiřriyyen d iysan nsen d ikarruten nsen, mammec dd-yarra aman n Řebřar n Uyanim ad asen feyyđen x izeġifen nsen umi kenniw đfaren uca SIDI ihellek iten, ař ass-a,

⁵ d min igga akidwem di řexřa ařami tiwđem yar wemcan-a, ⁶ d min igga ak-d Datan d Abiram, tarwa n Iliyab, mmis n Rubin, mammec tarzēm temmurt aqemmmum nnes uca tsarđ iten ak-d raġ nsen d iqidān nsen d marra *min iddaren* i ten-dd idfaren, di řwest n marra Israyil, ⁷ minzi tiřtawin nwem řrint marra timegga timeqqranin n SIDI nni tuya igga netta.

⁸ Xenni ħđam marra tiweřša nni d awem umurey ass-a, ħima ad zzaysent tjeħdem uca ad tad-fem tammurt i yar i ya teřwam, maġend ad tt teřřfem d řwart, uca *xenni* ad tt teřřfem d řwart, ⁹ u ħima ad ktaren wussan x temmurt tenni i ijuġ SIDI i ibabaten nwem ad asen tt-idd iwc u i zzariet nsen, ict n temmurt ifeyyđen s uyi d tamment.

¹⁰ Minzi tammurt tenni yar i ya tadfed ħima ad tt teřřfed d řwart, war teġi am temmurt n Miřra manis dd-teffyed, mani tzareed zzariet nnek u tess^wed tt s idaren nnek, amecnaw ijj n weftis.

¹¹ Tammurt i yar i ya teřwam maġend ad tt teřřfem d řwart, aqa-tt d ict n temmurt n idurar d teysarin, tenni isessen aman n wenřar zeg ujenna, ¹² ict n temmurt i x iġeřta SIDI, AREBBI nnek, i x ġant řebda tiřtawin n SIDI, AREBBI nnek, zi beddu n usegg^was ař aneggar n usegg^was. ¹³ Mařa tesřam nican i tweřša inu, tinni d awem umurey ass-a ħima ad texsem SIDI, AREBBI nwem, uca ad as tsexxarem s marra uř nwem u s marra řeemar nwem, *xenni* ad imsar ¹⁴ necc ad wcey anřar di temmurt nwem di řweqt nnes, *anřar* n zic d uneggar, ħima ad tessmuned irden nnek d binu nnek n jdid d zzect nnek n *řtri* ¹⁵ uca necc ad ac wcey arrbie deg iyyar nnek i řebhayem nnek uca cek ad tecced u ad tejiwned.

¹⁶ Ĥđam war itwassyekk^wi wuř nwem uca ad teffyem zeg *webrid* ad tsexxarem irebbiten nneđni, ad asen tađarem ¹⁷ uca ad itwassary lyađab n SIDI xawem uca ad iqqen ijenwan maġend war ic-cit wenřar ɛad u war tetticc temmurt ɛad řřabet nnes u kenniw ad tweddarem deyya zi temmurt icnan nni d awem i ya iwc SIDI. ¹⁸ X uya ħđam awařen-a inu deg wuřawen nwem u di řeemar nwem u ad ten tbeysēm am ict n řečřamet x ufus nwem, ad iřint d ifiřan n useggem x tiřtawin nwem ¹⁹ uca sřemdem ten i tarwa nwem am xasen tessawařem xmi i ya tiřim di tudrin nwem u xmi i ya tiřim deg webrid u deg yiđeř nwem u xmi i ya tiřim tfaqem ²⁰ u arim ten x řeđruf yar

uƷezdis *n tewwart* n taddart nnek u x tewwura nnek ²¹ ħima ad ktaren wussan nnek d wussan n tarwa nnek x temmurt, tenni x ijjugħ SIDI i ibabaten nnek ad asen tt-idd iwc, am wussan n uƷenna *i ktaren* x temmurt.

²² Minzi maħa teħdam nican marra tewšiyet-a nni d awem umureƷ ass-a maħend ad tt teggem u maħend ad texsem SIDI, AREBBI nwem, ad tuyurem deg ibriden nnes marra u ad Ʒars-dd třešqem, ²³ *xenni* SIDI ad issuffey marra řegnus-a zzat i wudem nwem uca *ammu* ad tekksem řwart x řegnus imƷaren d inni ijeħden xawem. ²⁴ Marra amcan nni i Ʒa teejen třeƷƷa n uďar nwem ad yiři nwem. Zi řexřa u zi Lubnan u zeg yeƷzar, iƷzar n Lfurat, ař řebħar di řƷarb, ad yiři weymir *n temmurt* nnek. ²⁵ War izemmar uřa d ijj ad iqqim ibedd zzat i wudem nwem. SIDI, AREBBI nwem, ad igg tigg^wudi d řeurret zzaywem x marra tammurt nni x i Ʒa taejnem, am mammecc tuƷa akidwem issiweř.

²⁶ Aqa da, necc ad ggeƷ ass-a **lbaraka d nneēřet** zzat i wudem nwem:

²⁷ lbaraka, maħa ad tesřem i twešša n SIDI, AREBBI nwem, tinni x d awem umureƷ ass-a,

²⁸ d nneēřet, maħa war tesřim i twešša n SIDI, AREBBI nwem, uca ad tegg^wejem x webriđ nni x d awem umureƷ ass-a, x minni i Ʒa teďfarem irebbiten nneďni nni war tessinem ca.

²⁹ Xmi SIDI, AREBBI nnek, ad cek issidef di temmurt nni Ʒar i Ʒa traħed ħima ad tt tetťfed d řwart, *xenni* ad tewcem lbaraka x wedrar n Jirizim d nneēřet x wedrar n Eibal. ³⁰ Ma war ķin Ʒar ujemmaď n L'Urdun, awarni i webriđ, manis dd-tneƷƷar tfuct, di temmurt n lkenēaniyyen nni izeddyen di řewďa, arendad n Ariħa, zzat i Jiljal, zzat i řbeķuď n Mura? ³¹ Minzi kenniw ad teƷwam L'Urdun ħima ad *din* tadfem u ħima ad tetťfem tammurt, nni d awem i Ʒa iwc SIDI, d řwart u kenniw ad tt twartem u ad days tzedƷem. ³² Ĥdam *xenni* marra tiwešša d lfarayid nni i d awem ssecney ass-a.”

Amcan iqeddsen

12¹ “D tina d tiwešša d lfarayid nni i Ʒa teħdam maħend ad tent teggem di temmurt, nni d ac iwca SIDI, AREBBI n ibabaten nnek, ħima ad tt teksid d řwart, marra ussan nni i Ʒa teddarem kenniw x wudem n temmurt.

² Ad taredġem qaē marra imucan mani řegnus, nni zzaysen i Ʒa tekksem řwart, tuƷa sexxaren i irebbiten nsen: x idurar yueřan, x tewririn u sadu kuř tacejjart tazizawt. ³ Ad tenďarem ieałtaren nsen, ad tarzem imayďuten nsen *iqeddsen* u tirebbin nsen n cwarti ad tent tesscemďem s tmessi uca ad tqessem řexyařat ineƷcen n irebbiten nsen uca ad temħam isem nsen zeg wemcan nni.

⁴ War tteggem amenni i SIDI, AREBBI nwem, ⁵ maca ad tarzum x wemcan nni i Ʒa ixdar SIDI, AREBBI nwem, zi jar marra tiqebbař nwem, ħima ad din igg isem nnes, *wah* Ʒar tzeddiyt nnes *i Ʒa tarzum* u din i Ʒa tawďem ⁶ uca dinni i Ʒa tawyem tiƷarša nwem n wecmaď d tiƷarša nwem d řeēcur nwem d tewhibt nwem n usgaēēed n ufus nnek d tewhibin nwem s řxaďar d imenza n ifunasen d tfunasin nwem d *imenza* n wuķi nwem⁷ uca dinni i Ʒa teccem zzat i wudem n SIDI, AREBBI nwem, ad tfarħem, kenniw d řaġ *n* taddart nwem, di marra min igga ufus nwem d min di kenniw ibarek SIDI, AREBBI nwem. ⁸ War tteggem amecnaw marra min nettegg neccin da ass-a: kuř aryaz *itteggen* min d as ittwařa nican i ixef nnes. ⁹ Minzi aqa *ead* řexxu war tudifem ca Ʒar arraħet u Ʒar řwart nni d awem iwca SIDI, AREBBI nwem. ¹⁰ Xmi i Ʒa teƷwam L'Urdun uca ad tzedƷem di temmurt nni d awem i Ʒa iwc SIDI, AREBBI nwem, d řwart, netta ad awem iwc arraħet zi marra řeēdyan nwem i d awem-dd innďen uca ad tzedƷem di řaman. ¹¹ *Xenni* din i Ʒa yiři wemcan nni i Ʒa ixdar SIDI, AREBBI nwem, ħima ad issezdeƷ din isem nnes uca dinni i Ʒa tawyem marra min x cek umureƷ: tiƷarša n wecmaď nwem, tiƷarša nwem, řeēcur nwem, tiwhibin n usgaēēed n ufus nwem d marra *tiwhibin* n lwaēd nni i Ʒa tweēdem i SIDI. ¹² Ad tfarħem

zzat i wudem n SIDI, AREBBI nwem, kenniw d tarwa nwem d yessitwem d isemyan nwem d teyyawin nwem d Ulawi nni izeddyen daxeř i tiwwura nwem, minzi war ƣars tasyart niƣ řwart akidwem. ¹³ Hđa war ttegg ad tessbexxared tiƣarřa n wecmađ di man mma amcan nni twařid, ¹⁴ maca deg wemcan, nni i ƣa ixđar SIDI deg icten zi tqebbař nnek, dinni i ƣa tessbexxared tiƣarřa n wecmađ uca dinni i ƣa tegged marra min d ac umureƣ.

Idammen d řehram

¹⁵ S marra, tzemmed ad tyarřed daxeř i tewwura nnek marra min immezri wuř nnek uca ad zzayes tecced ƣlařsab lbaraka nni i d ac i ƣa iwc SIDI, AREBBI nnek, daxeř i tewwura nnek. Amexmuj d umezdag zemmarenen ad zzayes ccen, axmi *ttetten zeg iƣayđ* n weƣƣar u *zeg udad*. ¹⁶ Myř idammen war ten tettetted. Ad ten tneyřed x temmurt, amecnaw aman ¹⁷ War izemmar ad tecced daxeř i tewwura nnek zi řeƣcur n imendi d zzect n *řřri* uřa zeg imenza n ifunasen d tfunasin d wuři nnek niƣ zi tewhibin n lwaed nnek inni i zi twaeded niƣ zi tewhibin s řxađar niƣ zi tewhibt n usgaƣeed n ufus nnek. ¹⁸ Minzi ad ten tecced zzat i wudem n SIDI, AREBBI nnek, deg wemcan nni i ƣa ixđar SIDI, AREBBI nnek, cek, mmic, yeęic, ismeƣ nnek, tayya nnek d Ulawi nni izeddyen daxeř i tewwura nnek uca ad tfarřed zzat i wudem n SIDI, AREBBI nnek, di marra min ƣar i ƣa isswiřzed ufus nnek. ¹⁹ Hđa, war semmeř ƣar *uzeęif nnes* Alawi di marra ussan nnek x temmurt nnek.

²⁰ Xmi SIDI, AREBBI nnek, ad issiƣru aƣmir n *temmurt* nnek, am mammec cek iwaed uca ad tinid ‘Ad cceƣ aysum’, minzi issmezri řeƣmar nnek ad yecc aysum, *xenni* ad tecced aysum anect n marra min issmezri řeƣmar nnek. ²¹ Mařa tuƣa cek tigg^wjed x wemcan nni i ƣa ixđar SIDI, AREBBI nnek, řima ad din issemten isem nnes, *xenni* tzemmed ad tyarřed zeg ifunasen d tfunasin nnek u zeg wuři nnek nni d ac iwca SIDI, am mammec cek umureƣ, uca ad zzayes tecced daxeř i tewwura nnek anect n marra min issmezri řeƣmar nnek. ²² Am mammec itwacc iƣayđ n weƣƣar d udad, amenni zzayes i ƣa tecced. Amexmuj d umezdag zemmarenen ad zzayes ccen.

²³ Myř war ttett ca waha zeg idammen, minzi idammen d řeƣmar. War ttett řeƣmar ak-d weysum. ²⁴ War ggur ad ten tecced, *maca* ad ten tneyřed x temmurt amecnaw aman. ²⁵ War ggur ad ten tecced, řima ad tiřid cek mliř d tarwa nnek awarni ac, xmi i ƣa tegged min iseggden zzat i tiřřawin n SIDI. ²⁶ Maca timesřayin nni ƣark qeddsent d *tyarřa* n lwaed nnek ad tent tawyed uca ad *kidsent*-idd tased ƣar wemcan i ƣa ixđar SIDI ²⁷ uca ad tesswejdjed tiƣarřa n wecmađ, aysum nnes d idammen nnes, x uƣalřar n SIDI, AREBBI nnek, uca idammen n tyarřa ad twazeęeen x uƣalřar n SIDI, AREBBI nnek, maca aysum tzemmed ad t tecced. ²⁸ Hđa u seř i marra awařen-a nni d ac umureƣ, řima ad tiřid mliř, cek d tarwa nnek awarni ac i řebda, umi i ƣa tegged min icnan d min iseggden di tiřřawin n SIDI, AREBBI nnek.

²⁹ Xmi i ƣa iteřřa SIDI, AREBBI nnek, řegnus mani i ƣa trařed řima ad zzaysen teksid řwart nsen uca ad t twarted řwart nsen uca ad tzedƣed di temmurt nsen, ³⁰ řđa mařend war tđeffared awarni asen di texceft d ict, awarni mma ad twteřřan zzat i wudem nnek, uca ad tarzud x irebbiten nsen, ad tinid ‘Am mammec sexxaren nitni i irebbiten nsen, ammu i ƣa ggeƣ uřa d necc.’ ³¹ War ttegg amenni i SIDI, AREBBI nnek, minzi marra min ięan d jjeifect d min icarreh netta, aqa ggin t nitni i irebbiten nsen. U ƣad sscemđen iřenjiren nsen d yessitsen di tmessi i irebbiten nsen.”

Aeřem x inabiyyen issxarriqen d weēbed n lařnam

13¹“Marra awař nni x kenniw weřřiy, ad t teħdam. War ęars arenni u war zzayes ttekkes.
²Mařa ikkar ijj n unabi nię ijj n umerji n tirja uca igga ca n řeēřamet nię ict n lmuējiza
³uca řeēřamet nni nię lmuējiza nni x d ac issiweř temsar uca *xenni* inna ‘Ejj ad nuyur awarni i irebbiten nneđni, inni war tessined ħima ad ten neēbed!’,⁴ *xenni* war ttesři i wawařen n unabi nni nię n umerji n tirja nni, minzi SIDI, AREBBI nwem, ittqeęab kenniw, ħima ad issen ma tet-texsem SIDI, AREBBI nwem s marra uř nwem u s marra řeēmar nwem.⁵ Ad tuyurem awarni i SIDI, AREBBI nwem, ad zzayes tegg^wdem, ad tetteřfem di tweřřa nnes, ad tesřem i tmijja nnes, ad as tsexxarem u ad days třeřqem.⁶ Ittxeřřa ad itwaney unabi nię umerji n tirja, minzi issiweř x řagg^wajet x webrid n SIDI, AREBBI nwem, wenni kenniw issuffęen zi temmurt n Miřra uca ifdi kenniw zi taddart n tesmuęi, u *ammu yarezzu unabi nni* ad kenniw issuffey zeg webrid nni x yu-mur SIDI, AREBBI nwem, ad *dayes* tuyurem. Ittxeřřa i kenniw ad tekksem řęar zi řwest nwem.
⁷Mařa umac, mmis n yemmac, nię mmic nię yeęic nię tamęart n wuř nnek nię ameddukeř nnek wenni i ięan am řeēmar nnek, ad cek ięar s tnuřfra ad yini ‘Ejj aney ad neđfar ad nsexxar i ireb-biten nneđni!’ inni war tessined ca cek uřa d ibabaten nnek,⁸ zeg irebbiten n řegnus i d ac-dd innęen, inni yudsen nię inni xak igg^wjen zi tęarf n temmurt ař tęarf nneđni,⁹ *xenni* war xas ttegg ca, war ęars ttesři ca u war t areĥĥem ca, war d ac izzięiz ca nię ad t teřfared,¹⁰ maca ittxeřřa ad t tenęem nican. Afus nnek ad xas yiři d amezwaru maĥend ad t tenęed u xenni *ad xas yiři* ufus n řgens marra.¹¹ Ad t tĥejjarem s yeęra ař ęa immet, minzi tuęa yarezzu ad cek issigg^wej x SIDI, AREBBI nnek, wenni i cek dd-issuffęen zi temmurt n Miřra, zi taddart n tesmuęi.¹² Marra Israyil ad sřen uca ad gg^weden, war dd-dikk^wiřen ad ggen řęar-a di řwest nnek.

¹³Mařa tesřid deg icten zi tneddam nni d awem i ęa iwc SIDI ħima ad daysent tzedęed, aęa qqaren
¹⁴‘Aęa ffęen-dd zi řwest nwem yeryazen, ayt i war issek^win, uca ssęekk^wan imezday n tendint nsen, qqaren: Ejj ad nraĥ ad neēbed irebbiten nneđni, inni war tessinem,¹⁵ *xenni* cek ad tar-zud u ad tesseqsid mliĥ, u xzar, mařa tufid tamesřact nni tbedd x tidett, aęa jjeifect nni tet-wagg di řwest nnek,¹⁶ řexdenni ad tegged ict n tecti i imezday n tendint s řeqđeę n ssif. Ad tt tĥarřmed i uteĥĥi s marra min days, uřa d řebhayem nnes, s řeqđeę n ssif.¹⁷ Ad tessmuned marra takeccađt nnes ęar řwest n wazzay nnes, ad tessecmeđ tandint s tmessi d min days marra n tkeccađt i SIDI, AREBBI nnek, uca ad tedweř *tendint* d ijj n ueurric n yeęra i řebda, eemmarř ad ieawed ad ittwabna.¹⁸ War tejj i ca min itwaĥarřmen i uteĥĥi ad iřseq jar ifassen nnek, ħima SIDI ad *xak* issigg^wej řĥaduę n lyadab nnes uca ad ac iwc arreĥmet, ad cek yarĥem ad cek yarni, am mammec ijuę i ibabaten nnek,¹⁹ xmi i ęa tesřed ęar tmijja n SIDI, AREBBI nnek ħima ad teĥđid marra tiweřřa nnes tinni i x d ac weřřiy ass-a, u ħima ad tegged min iseggden di tięęawin n SIDI, AREBBI nnek.”

14¹“Kenniw d tarwa n SIDI, AREBBI nwem. War xebbcem ca x *arřimet* nwem, war tqeccarem ca jar tięęawin nwem di ssibbet n yijj n umettin.

X macca d wagra

²Minzi aęa cek d ijj n řgens iqeddes ęar SIDI, AREBBI nnek, uca SIDI ixđar i cek ħima ad as tiřid d řgens nnes ięřan jar marra řegnus i ięan x temmurt.

X macca d wagra

³Ittxeřřa war tetteřted ca zi marra min ięan d jjeifect.

⁴Aęa d ina d *imuddaren* i *tzemmarem* ad *teccem*: amwa d uĥuři d wemyan,⁵ d udad d ięayđ

n wezȳar d izerzer d iȳayȳ ak-d waccawen imeqqranen d umellal d afunas n řexřa d iȳayȳ n idurar. ⁶ Tzemmarem ad teccem marra řmař i ȳar iřa třeřqa n **tecȳect temsebȳa**, tacȳect tȳarq x tnayen, **u sennej i man aya ttarran ifez**.

⁷ Maca zeg inni ittarran ifez d inni i ȳar iřa tecȳect temsebȳa, **ina war ttemwaccan: ařȳem**, d **uȳariz d ukawka n teřȳart** minzi tteffřen, *maca* war ȳarsen bu tacȳect temsebȳa, u ad ȳarwem iřin xemjen. ⁸ *Ammu uřa d iřef*, waxxa ȳars tacȳect temsebȳa, maca war ittarran ifez, ad ȳarwem yiři ixmej. War tettem ca zeg weysum nnes, war tȳadam ca řxecbet nnes.

⁹ D ina i tzemmarem ad teccem zi marra min iřan deg waman: **deg waman: marra wi ȳar iřa wafriwen d tequrt** tzemmarem ad ten teccem.

¹⁰ Maca marra min war iřin s wefriwen d tequrt, war tzemmarem ad ten teccem, ad ȳarwen iřin xemjen.

¹¹ **Marra iȳȳad imezdagen tzemmarem ad ten teccem**,

¹² **maca war zemmarem ad teccem zeg yina**: agider, isȳi, agider n řebȳar, ¹³ bu-řxeȳrat d amessȳuy *amuȳȳie n tiřȳawin* d bu-umeřȳaw s tazřa ak-d marra markat nnes, ¹⁴ marra markat n ubaȳeř, ¹⁵ yeřis n buheyyaf, aȳennaf, aȳidiȳ n řebȳar, řbaz ak-d markat nnes, ¹⁶ *ařemmař n řkas*, bu-uřuȳi *n řmewt*, bu-yuntař, ¹⁷ bu-uȳuqqi, bu-uřawar, bu-tcararrut, ¹⁸ abellarj, bu-uřuȳi iȳeffnen ak-d marra markat nnes, dundun d řweȳwad.

¹⁹ **Marra min ȳars afriwen nni itbuȳeen ad ȳarwem yiři ixmej**. War zzayes tettettem ca.

²⁰ Marra iȳȳad imezdagen tzemmarem ad ten teccem.

²¹ War tzemmarem ad tecced uřa zeg ict n řxecbet. Ad tt tewced i ubarrani nni *iřan* daxeř i tewwura nnek, řima ad zzayes yecc niȳ ad tt izzenz i ubarrani, minzi cek d ijj n řgens d amqeddas i SIDI, AREBBI nnek. War tessnennid iȳayȳ d ameȳyan deg uȳi n yemmas.

²² **Ad tȳeccared** nican marra řȳiřet n zzariȳet nni ittejjū iȳȳar nnek zeg usegg^was ȳar usegg^was *nneȳni*. ²³ Ad tecced řȳecur n imendi nnek, n waman n uȳir nnek, n zȳect nnek *n tȳtri*, uřa d imen-za n řebȳayem nnek u n wuři nnek zȳat i wudem n SIDI, AREBBI nnek, deg wemcan i ȳa ixȳar netta mařend ad din izemmem isem nnes, řima ad třemded ad tegg^weded SIDI, AREBBI nnek kuř ass. ²⁴ Mařa abrid izzuggart xak ařȳas, ař i ȳa tafed war tzemmarem ad ten tawȳed din, minzi amcan nni ixȳar SIDI, AREBBI nnek, řima ad din izemm isem nnes, iřan igg^wej xak ařȳas, mařa *xenni* SIDI, AREBBI nnek ibarek i cek, ²⁵ qřeb iten *xenni* d *tmenyat* n nnuqart uca uyur s tkemmust n tmenyat deg ufus nnek ȳar wemcan nni i ȳa ixȳar SIDI, AREBBI nnek, ²⁶ ad třarfed tmenyat x marra min issmeȳri wuř nnek, x ifunasen d wuři, x binu, x ccrab niȳ x min mma ixs wuř nnek uca ad tecced din zȳat i wudem n SIDI, AREBBI, ad tȳarřed, cek d řař nnek.

²⁷ War semmeř ca di Alawi nni izeddyen ȳar daxeř i tewwura nnek, minzi war ȳars bu tȳȳart niȳ řwart akidek. ²⁸ ȳar uneggar n třata n isegg^wusa ad tessuffȳed marra řȳecur n řȳiřet deg usegg^was nni uca ad t tȳezned ȳar daxeř n tewwura nnek. ²⁹ *Xenni* Alawi ad dd-ȳas, minzi war ȳars teři tȳȳart niȳ řwart akidek, uřa d abarrani d uyujř d tȳjaȳ nni iřan ȳar daxeř i tewwura nnek uca ad ccen, ad jjiwnen, řima *xenni* SIDI, AREBBI nnek, ad ac ibarek di marra řȳedmet i ȳa yegg ufus nnek.

15 ¹ “ȳar uneggar n seȳa n isegg^wusa ad yiři ad yiři ijj n wesmař n imerwusa. ² Ta d tamesřect n ufekki zeg imerwusen: kuř bab n umerwas wenni ȳareȳřen zeg ufus nnes i umȳarreb nnes, ad as isemř i umarwas. War ittettar ca amerwas zeg umȳarreb nnes uřa zeg umas, minzi itwabarreř s ufekki n imerwusen i SIDI. ³ Tzemmarem ad třaȳid abarrani x umerwas, *maca* min iřan nnek ȳar umac, *d man aya* ad days ismeř ufus nnek. ⁴ Aȳa war ittȳeřři ca ad ȳark *din* yiři

uřa d ijj n umezřuđ, minzi SIDI ad cek ibarek ařtas di temmurt nni d ac i řa iwc, SIDI, AREBBI nnek, d tasyart i řa twarted, ⁵ mařa *xenni* tesřid s teynit řar wawař n SIDI, AREBBI nnek, řima ad teřdid uca ad tegged marra tiweřša-ya, tinni i x d ac weřřiy ass-a. ⁶ Minzi SIDI, AREBBI nnek, ad ac ibarek amecnaw mammec tuřa i d ac inna, uca ařtas n řegnus ad xak arđřen s weđman, maca cek war tareřřred x *yijjen* walu s weđman uca ad řhekmed x wařtas n řegnus, maca nitni war xak řekmen ca.

⁷ Xmi *din* řark i řa yiři ijj n umezřuđ, ijj zeg aytmac, řar daxeř i ict zi tewwura n temmurt nnek nni i d ac i řa yewc SIDI, AREBBI nnek, *xenni* war sseřsař ca uř nnek u war ttzeyyar ca afus nnek x umac nni izeřden, ⁸ maca ad as tarzmed afus nnek s wecrim u ad as taređřed s weđman, min iřwaj deg uzeyyar nnes marra min i řa iřwaj. ⁹ Hđa, war ittiři deg wuř nnek uřa d ijj n wawař bařeř, teqqared ‘Aqa yudes-dd usegg^was wiss seřea, asegg^was n ufekki n imerwusen!’ uca *xenni* ad texzared s tiřřawin ixeyyqen x umac nni i di ięa zeřđ uca war d as tetticced walu u netta ad zzayek icetca řar SIDI uca ad xak yiři ddenb. ¹⁰ Ittξεęša ad as tewced deřya uca war ittiři uxeyyeq deg wuř nnek xmi i d as i řa tewced, minzi x uya ad ac ibarek SIDI, AREBBI nnek, di marra řxedmet nnek u di marra mani i řa yaweđ ufus nnek. ¹¹ Minzi amezřuđ war izemmar ad iqqim, war ittiři di řwest n temmurt. X uya necc ttumureř i cek, qqareř ‘Arzem afus nnek ar řřarf i umac, i wenni itwařřaren u i umezřuđ nni řark di temmurt nnek.’

¹² Mařa umac, ijj n Ueibrani niř ict n Teibranect, **itwazzenz řark**, *xenni* ad ac ixdem setta n isegg^wusa, maca deg usegg^was wiss seřea ad as tsarrřed ad as tarxud zzayek s řřelli. ¹³ Uca xmi i d as i řa tsarrřed, *xenni* war t sarrař s ifassen xwan. ¹⁴ Amecnaw mammec i d as i řa tegged tised-dect *ammu i d as i řa tegged ict n ayiralu* zeg wuęi u zeg unedrar u zi tsirt n uđiř. S min i d ac ibarek SIDI, AREBBI nnek, ad as ttewced i netta. ¹⁵ Uca ad tidared belli tuřa cek d ismey di temmurt n Miřra uca SIDI, AREBBI nnek, aqa ad xak ifdi. X uya, necc umureř cek x tmesřact-a ass-a.

¹⁶ Mařa netta inna ac ‘War xak ttagg^wijey’, minzi ittexs ic cek d *twacunt n* taddart nnek, minzi aqa netta mliř řark, ¹⁷ *xenni* ad teksid ijj n usegni uca ad tessnuqqeb amezzuř nnes uřa d tew-wart uca *ammu i řa yiři d ismey nnek i řebda u ammu i řa tegged eawed s tayya nnek*. ¹⁸ War dd-ittban iqseř di tiřřawin nnek, xmi t i řa tessekked di řřelli, minzi tuřa isexxar i cek setta n isegg^wusa amecnaw mammec *tuřa-t d acewwar s řexřař n tnayen n twařawin uca SIDI, AREBBI nnek*, ad cek ibarek di marra min i řa tegged.

¹⁹ Ad tqeddsed i SIDI, AREBBI nnek, **marra imenza iwetman** inni dd-ixeřqen řar řebhayem nnek d wuęi nnek. War tzemmed ad tessxedmed amenzu n řebhayem nnek uca amenzu n wuęi nnek war t tteęas. ²⁰ Asegg^was awarni i usegg^was ad ten tecced, cek d *twacunt n* taddart nnek, zzat i wudem n SIDI, AREBBI nnek, deg wemcan i řa ixđar SIDI. ²¹ Maca mařa tuřa days řeib, tuřa-t d aqidar niř d adaryař niř min mma řřib aęeffan i *řares ięan*, war d as řarreř ca i SIDI, AREBBI nnek. ²² Daxeř i tewwura nnek ad zzayes tecced, am umexmuj am umezdag, am mammec i řa *tecceđ* zeg iřayđ n weřyar u zeg udad. ²³ Mařa x idammen nnes, war ten ttett ca, ad ten tseyybed di temmurt amecnaw aman.”

Reęyad

16 ¹“Hđa ayur n Abib, ad tesswejdad **tayařřt n useędu** i SIDI, AREBBI nnek, minzi deg uyur n Abib issuffey i cek-dd SIDI, AREBBI nnek, zi temmurt n Miřra s řiřet. ² Ad tyarřed i *tayařřt n useędu* i SIDI, AREBBI nnek, uęi d ifunasen, deg wemcan nni i řa ixđar SIDI mařend ad din issezdeř isem nnes. ³ War kis ttett ca s wentun. Seřea n wussan ad kis tecced ařrum břa antun,

ayrum n tamara minzi deyya teffyed zi temmurt n Mišra, ħima ad tēeqřed x wass i dd-tteffyed zi Mišra marra ussan n tudart nnek. ⁴ War kik ittemzar wentun di marra iyezdisen nnek sebaa n wussan uca zeg weysum nni i tyaršed yar usecci n wass amezwaru, war ittnusi ca ař tiwecca nnes. ⁵ War iħeğer ad tyaršed i *tayaršt n useedu yar daxeř i ict zi tewwura nni i d ac i ya yewc SIDI, AREBBI nnek*, ⁶ maca deg wemcan nni i ya ixđar SIDI, AREBBI nnek, ħima ad din issezdey isem nnes, din ittxeřša ad tyaršed i *tayaršt n useedu yar usecci xmi i ya teyři tfuct di řweqt nican n wuffuy nnek zi Mišra*. ⁷ Uca ad tt tessengwed ad tt tecced deg wemcan nni i ya ixđar SIDI, AREBBI nnek. Yar řšbeħ *awarni as* ad tēeqbed uca ad traħed yar iqıđan nnek.

⁸ **Setta n wussan ad tecced ayrum břa antun** uca deg wass wiss sebaa ad yiři ijj n umuni ifarzen i SIDI, AREBBI nnek. *Xenni* war yark ittiři uřa d ict n řxedmet i ya tegged.

⁹ Ad tħesbed sebaa n ssimanat i yixef nnek. Zeg wami i *ya tebdid ad tegged* amjar deg imendi ibedden, ad tebdid ad tħesbed sebaa n ssimanat. ¹⁰ Ad teħđid **Řeid n Ssimanat** i SIDI, AREBBI nnek. Ad din tiři ict n řšadaqa s řxađar zeg ufus nnek, tenni i ya tewced i SIDI, AREBBI nnek, wenni i d ac i ya ibarken. ¹¹ Ad tfarħed zzat i wudem n SIDI, AREBBI nnek, cek, mmic, yeğic, ismey nnek, tayya nnek, Alawi nni *izeddyen* daxeř i tewwura nnek, abarrani, ayujiř d tajjač nni iğan di řwest nnek, deg wemcan nni i ya ixđar SIDI, AREBBI nnek, ħima ad din issezdey isem nnes.

¹² Ad tēeqřed belli tuya cek d ismey di Mišra minzi ittxeřša ad teħđid izerfan-a u ad ten tegged.

¹³ Ad teħđid **Řeid n Ieuccuten** sebaa n wussan, xmi i ya teyrud deg unedrar nnek u xmi i ya tjemeed řšabet d użemmi n waman n uđiř. ¹⁴ Uca ad tfarħed di řeid nnek, cek, mmic, yeğic, ismey nnek, tayya nnek, Alawi, abarrani, ayujiř d tajjač nni i izeddyen yar daxeř i tewwura nnek. ¹⁵ Sebaa n wussan ad tēeyded i SIDI, AREBBI nnek, deg wemcan nni i ya ixđar SIDI, minzi SIDI, AREBBI nnek, ad cek ibarek di marra řyiğet nnek u di marra řxedmet n ifassen nnek. *Xenni* yebba, s tidett, farħ!

¹⁶ **Třata n twařawin deg useggwas** ad dd-banen marra iwetman nnek zzat i SIDI, AREBBI nnek deg wemcan nni i ya ixđar netta: di Řeid n Weyrum Nbřa Antun, di Řeid n Ssimanat, di Řeid n Ieuccuten. War dd-ittbin uřa d ijj s *ifassen* xwan zzat i wudem n SIDI. ¹⁷ Kuř aryaz *ad iwc* min umi izemmar ufus nnes, anect n lbaraka n SIDI, AREBBI nnek, tenni i d ac iwca.

Řeħkamet

¹⁸ Ad tfarned řquđat d iweqqafen yar daxeř i tewwura nni i d ac i ya iwc SIDI, AREBBI nnek, jar *marra* tiqebbař nnek, ħima ad ħekmen *jar* řgens s řeħkamet iseggden. ¹⁹ War teffey ca x webrid n tidett, war ttegg s wudmawen *xmi i ya tħekmed*. War tteğteğ ca arrecwet, minzi arrecwet tesdaryař tiğtawin n yenni iħekmen u tessfaray awařen n yenni iqqaren tidett. ²⁰ Tasegda *uca eawed* tasegda ad teđfared, ħima ad teddared uca ad twarted tammurt nni i d ac i ya iwc SIDI, AREBBI nnek.

Aeřem i weebed n lařnam

²¹ **War ttegg ca tirebbin n cwarti** zi ca n tcejart zzat i uealřar n SIDI, AREBBI nnek, wenni i ya tegged i yixef nnek. ²² War ssgaēed ameyđa *iqeddsen*, minzi d man aya i issxeyyaqen SIDI, AREBBI nnek.”

17 ¹ “War yarreř ca amwa niy izmar i di iğa ca n řeib niy ca n tuēeffna i SIDI, AREBBI nnek, minzi man aya d jjeifect i SIDI, AREBBI nnek.

² Umi yufa di řwest nnek, řar daxeř i tewwura nnek, tinni i d ac iwca SIDI, AREBBI nnek, ca n weryaz niř ca n temřart nni iggin min iřan d řřar di *tittawin n* SIDI, AREBBI nnek, *uca ammu* i řa ieeddu x řeahd nnes, ³ *uca* ad yuyur, ad isexxar i irebbiten nneđni *uca* ad asen yađar, i tfuct niř i yuyur niř i marra itran n uřenna, min war xef umureř necc, ⁴ *uca* yiweđ i cek-dd řexbar *uca* tesřid *tt*, *xenni* ad *tt* tarzud mliř, u xzar, mařa d tidett *uca* tban belli tetwagg di Israyil jjeifect tanita, ⁵ *xenni* ad tessuffyed aryaz nni niř tamřart nni i iggin ccar řar barra i tewwura nnek, aryaz nni niř tamřart nni, *uca* ad ten třejjared s iřra ař i řa mmten.

⁶ X *wawař zeg* uqemmum n tnayen niř třata n řechud ad itwaney wenni ittxeřřa ad immet. X *wawař zeg* uqemmum n yijj n ucehhad war izemmar ad itwaney. ⁷ Afus n řechud ad xas wđan d amezwaru mařend ad t nyen *uca* awarni as afus n marra řgens. Ammu i řa tekksed řřar zi řwest nnek.

⁸ Xmi xak i řa teqseř ca n tmesřact di lřukm jar idammen d idammen, jar ddeewet d ddeewet, niř jar ticti d tecti, *eřam kuř* imcubbac řar daxeř i tewwura nnek, *xenni* kkar, gaeeed řar wemcan nni i řa ixđar SIDI, AREBBI nnek. ⁹ *Uca* ad dd-tawđed řar ikehhanen, řar ilawiyyen, *uca xenni* ad tesseqsid i wenni iřan d řqađi deg wussan nni *uca* nitni ad cek xebbaren x řehkam. ¹⁰ Ad tegged amecnaw tanfuč nni i cek i řa xebbaren deg wemcan nni i řa ixđar SIDI *uca* ad teřđid marra min d ac i řa sseedun. ¹¹ Ad tegged am mammec d ac sseřmaden elahřab awař n ccariea u elahřab řehkam nni d ac i řa inin. War ttheyyiđ x *wawař* i d ac i řa inin řar yeffus uřa řar uzeřmađ. ¹² Aryaz nni itteggan s tuffet u war ittesři ca řar ukehhan nni i din ibedden řima ad din isexxar SIDI, AREBBI nnek, niř *war itesři* řar řqađi, aqa aryaz nni ad immet. Itxeřřa ad tekksed řřar zi Israyil. ¹³ Marra řgens ittxeřřa ad iseř u ad igg^wed u war ittuff ead.

Tagelda

¹⁴ Xmi i řa tadfed di temmurt nni d ac i řa iwc SIDI, AREBBI nnek *uca* ad *tt* tetřřfed d řwart *uca* ad days tzedyed u *xenni* ad tinid ‘Ad xafi ggeř **ij n ujeřid** amecnaw marra řegnus i d ayi-dd innden!’,

¹⁵ *xenni* ad xak tegged d ajeřid i wenni i řa ixđar SIDI, AREBBI nnek. Zi řwest n aytmac ad tegged d ajeřid xak, war xak ttegg ca abarrani nni i war iřin ca d umac. ¹⁶ Maca netta war yarenni ca iysan i ixef nnes u war ittarri ca řgens řar Miřra mařend ad yarni iysan, minzi SIDI inna awem ‘Zi ssa d tsawent war dd-teiqqibem eemmarř x webrid-a.’ ¹⁷ War ikessi ca i ixef nnes ařřas n temřarin, řima war ittyarri wuř nnes. War yarenni ca i ixef nnes nnuqart niř ureř s wařřas.

¹⁸ Xmi i řa iqqim x řkursi n tgeldit nnes, *xenni* ad yari i yixef nnes deg ijj n wedlis itwannđen ict n ueawed n tira n ccariea-ya *zeg wedlis* nni iřan zzat i wudem n ikehhanen, ilawiyyen. ¹⁹ Ad řars yiři *wedlis-a*, ad days iřar marra ussan n tudart nnes, řima ad iřmed ad igg^wed SIDI, AREBBI nnes, ad iřđa marra awařen n ccariea-ya d tweřřa-ya *uca* ad zzaysent igg. ²⁰ řima war issiřiy uř nnes x yaytmas niř ad iřeyyed x webrid n tewřiyyet, *war iři* řar yefus uřa řar uzeřmađ, mařend ad zzugarten wussan nnes di tgeldit nnes, netta d warraw nnes, di řwest n Israyil.”

Řmunet n ikehhanen d ilawiyyen

18 ¹ “War tettiři tesřart niř řwart i ikehhanen, ilawiyyen, ak-d Israyil. Ad ccen tiřarřa n wecmađ n SIDI d řwart nnes. ² X uya war řars ittiři d řwart di řwest n aytmas. SIDI d řwart nnes, amecnaw mammec i d as inna. ³ U man aya ad yiři d tasřart n řřeqq n ikehhanen qibač i řgens, qibač i yenni iředdqen ict n třarřt, amwa niř *ijjen zeg* wuři: ad wcen i ukehhan tameřřađt n zzat, iřesmiren d tekricht. ⁴ Asuffuy amezwaru n řřabet n irden nnek u zi binu d jdid nnek u zi zzect nnek n třtri u tamezwarut n wařas zi *taduřt* n wuři nnek, ad as tewced. ⁵ Minzi ixđar it SIDI, AREBBI nnek zi jar marra tiqebbař nnek, řima ad ikkar x iđaren nnes ad isexxar s yisem n SIDI, netta d arraw nnes i řebda. ⁶ Xmi i dd řa yas ijj n Ulawi *zeg* ijjan zi tewwura nnek

di marra Israyil, mani izeddey *am ubarrani* uca yusa-dd s řxađar nnes řar wemcan i řa ixđar SIDI, ⁷ *xenni* ad isexxar s yisem n SIDI, AREBBI nnes, amecnaw marra aytmas, Ilawiiyyen, inni i din ibedden zzat i wudem n SIDI. ⁸ Ad ccen tasyart anect n wayawya, barra i *ttaman* n min immenzen zeg *min iřan* n ibabaten.

Ašřam zi tgezzant

⁹ Xmi i řa tadfed řar temmurt nni i d ac i řa yewc SIDI, AREBBI nnek, war sseřmad ca i yixef nnek ad tegged amecnaw jjeayef n řegnus-a. ¹⁰ War itwif i řed jarawem wenni i řa isseđun mmis niř yeęis x tmesi niř aęezzem, *niř abezgaw*, *niř amegzuw*, *niř aseřřar*, ¹¹ *niř* wenni i itteggen tira, *niř* wenni ittseqsan jnun, *niř* wenni issuffuřen řaryah uřa d wenni ittemcawaren ak-d imettan. ¹² Minzi marra wenni itteggen timesřayin-a, netta d jjeifect řar SIDI u zi ssibbet n jjeayef-a ad zzayes ikkes SIDI, AREBBI nnek, řwart nsen zzat i wudem nnek. ¹³ Ad tiřid d ad-dud zzat i SIDI, AREBBI nnek. ¹⁴ Minzi řegnus nni i řa twarted s uyiř, ad sřen i ibezgawen d ięezamen, maca cek, war d ac isemmeř SIDI, AREBBI nnek, *ad tegged aya*.

¹⁵ Ad ac igg SIDI, AREBBI nnek, ijj n unabi zi řwest nnek, zeg aytmac, amecnaw necc, i netta umi i řa tesřem, ¹⁶ *minzi d man aya* am mammec marra min tettared zi SIDI, AREBBI nnek, di řurib deg wass n wegraw *n řgens*, umi tennid ‘War dd-dikk^{wi}řey necc ad sřey i tmijja n SIDI, AREBBI inu, uca war řarrey necc ead timessi-ya imřaren, řima war ttmettiř.’ ¹⁷ Uca SIDI inna ayi ‘Aqa mliř min x ssiwřen nitni.’ ¹⁸ Ad asen-dd ssekkey ijj n unabi zi řwest n aytmatšen, amecnaw cek, uca necc ad ggeř awařen inu deg uqemmum nnes uca netta ad awem issiweř x marra min xef i d as weřřiř. ¹⁹ Uca ad imsar, ad ttareř řeřsab zeg weryaz, wenni war isřin i wawařen inu nni i řa issiweř s yisem inu.

²⁰ Maca anabi nni i řa yuffen řima ad issiweř ijj n wawař s yisem inu, wenni necc war umureř ca ad zzayes issiweř, niř wi i řa issiwřen s yisem n irebbiten nneđni, aqa anabi nni ad immet. ²¹ Mařa teqqared deg wuř nnek: Mammec i řa negg ad nessen aqa SIDI war issiweř awař nni?, ²² *xenni* awař nni war d as itwannu zi řar SIDI, xmi anabi nni tuřa issawař s yisem n SIDI uca *xenni* awař nni war dd-iffiř u war imsar. *Xenni* anabi nni issawař s ueffar. War zzayes ttegg^wed ca.’ ”

Třata n tneddam n tarewřa

19 ¹ “Xmi SIDI, AREBBI nnek, i řa iteřřa řegnus i zzaysen i d ac i řa iwc, SIDI, AREBBI nnek, tammurt uca *xenni* ad teksid řwart nsen uca ad tzedyed di tneddam nsen u di tudrin nsen, ² *xenni* ittxeřřa cek ad řužed i yixef nnek **třata n tneddam** di řwest n temmurt i d ac i řa iwc SIDI, AREBBI nnek, mařend ad tt teksid d řwart. ³ Ad tēdřed ijj n webrid uca tammurt, tenni i d ac i řa iwc SIDI, AREBBI nnek, d řwart, ad tt tebdid x třata n tseqqar. Man aya řima kuř aqettař izemmar ad din yarweř.

⁴ U ta d tamesřact n uqettař nni i din i řa yarewřen, řima ad *iqqim* iddar: wenni yewtin amqarreb nnes, břa mma ad as igg řeřsab, u tuřa war t icarreh ca iđennad d fariđennad.

⁵ Wenni iruřen ak-d umqarreb nnes řar weřřar řima ad iqess akeccuđ uca iswižzeđ afus nnes s ccaqur řima ad iřarwec akeccuđ uca *xenni* iffeř as wužzař n ccaqur uca iřqef amqarreb nnes uca wanita immut, aqa netta izemmar ad yarweř řar icten zi n tneddam-a mařend ad *iqqim* iddar, ⁶ řima war ittiři uneqqam n idammen ad iđfar aqettař, xmi i řa iřeřřeř wuř nnes uca ad xas iřart mařa abrid d azirar uca ad t iney am war xas ięi řeřkam s řmewt, minzi tuřa war t icarh, war ięi zeg iđennad uřa zi fariđennad. ⁷ X uya necc umureř cek, qqareř ‘řuz třata n tneddam i yixef nnek.’

⁸ Uca mařa SIDI, AREBBI nnek ad iwessee tammurt nnek, am mammec ijuř i ibabaten nnek u ad ac iwc marra tammurt nni iwaeed ad tt iwc i ibabaten nnek ⁹ - mařa ad teħdid marra tawřiyet-a maħend ad tt tegged am mammec d ac umurey ass-a ĥima ad texped SIDI, AREBBI nnek, uca ad tuyured deg ibriden nnes marra ussan - xenni ad tarnid ead třata n tneddam yar třata-ya, ¹⁰ ĥima war ttizzřen idammen ifurran di řwest n temmurt nnek tenni d ac i ya iwc SIDI, AREBBI, d řwart uca ad xak iřin idammen.

¹¹ Maca mařa ca n weryaz icarh amqarreb nnes uca iqabeř it uca ikkar yars u xenni igga as ict n tecti uca immut, xenni yarweř yar icten zi tneddam nni, ¹² xenni ad ssekken imyaren n tendint nnes, ad t ksin t zeg wemcan nni, ad t ggen deg ifassen n uneqqam n idammen uca ad immet.

¹³ War d ac izziřiz, maca ad temħid zi Israyil idammen ifurran ĥima ad tiřid mliħ.

¹⁴ War smuřřiy aymir n umqarreb nnek nni neyycen řejdud di tesyart nnek nni i ya twarted di temmurt i d ac i ya iwc SIDI, AREBBI nnek, ĥima ad tt tetřfed.

X řechud di řmeħkama

¹⁵ Ijj n uceħhad waha war izemmar ad ikkar d aceħhad x ca n weryaz di ssibbet n ca n řmueřiyet niy di ca n n ddenb nni izemmar ad itwagg. X wawař zeg uqemmum n tnayen niy x wawař zeg uqemmum n třata n řechud ad tban tmesřact. ¹⁶ Xmi i ya ikkar ijj n uceħhad aqtařey x ca n weryaz ĥima ad zzayes icetca x ca n ddenb, ¹⁷ xenni ad bedden tnayen n yeryazen inni ittemmcub-bucen zzat i wudem n SIDI, zzat i wudem n ikeħhanen d řquďat nni i din i ya yiřin deg wussan nni. ¹⁸ Uca řquďat ad arzun mliħ di tmesřact, u aqa, mařa aceħhad d ijj n uceħhad issxarriq, ad iched s řbařeř x umas, ¹⁹ xenni ad zzayes teggem am mammec tuya ittxarreř ad igg netta s umas. Ammu i ya tekksed řyar zi řwest nnek, ²⁰ ĥima inni iqqimen ad sřen, ad gg^weden, war dikk^wiren ad ggen řħajet taeeffant di řwest nwem. ²¹ War d ac izziřiz: řeemar s řeemar, tiřř s tiřř, tiymest s teymest, afus s ufus, aďar s uďar.”

Izerfan i garra

20 ¹ “Mařa teffyed yar umenyi ak-d ředyan nnek uca teřrid iysan d ikarruten, ijj n řgens ktar zzayek, war zzaysen ttegg^wed ca, s minzi SIDI, AREBBI nnek, wenni cek-dd issuffyen zi temmurt n Miřra, aqa-t akidek. ² Xmi i ya tadsem i umenyi, ad dd-iqarreb ukeħhan uca ad issiweř yar řgens ³ ad asen yini ‘Seř, Israyil, kenniw teřam ass-a qibač i umenyi ak-d ředyan nwem. War ssemzayem uř nwem, war ttegg^wdem niy ad tarjijjem, niy eawed ad tqefqifem zzat i wudem nsen, ⁴ minzi SIDI, AREBBI nwem, netta aqa ad kiwem yuyur ĥima ad xawem immney zzat i ředyan nwem maħend ad kenniw issenjem.’

⁵ Uca iweqqafen ad ssiwřen ak-d řgens ad inin ‘Wi i ibnan taddart n jdid uca war days izdiy ead? Ejj it ad yuyur, ad dd-idweř yar taddart nnes, ĥima war ittmetti deg umenyi uca ad dd-yas ĥed nneďni ad days izdey. ⁶ Wi yeřřun tazayart uca war iyeppi ead zi řyiřet nnes? Ejj it ad yuyur, ad dd-idweř yar taddart nnes, ĥima war ittmetti deg umenyi uca ad zzayes iyeppa ĥed nneďni. ⁷ Wi ixedben tamyart u war tt imřic ead? Ejj it ad yuyur, ad dd-idweř yar taddart nnes, ĥima war ittmetti deg umenyi uca ad tt yawi weryaz nneďni. ⁸ Iweqqafen ad arnin deg wawař ak-d řgens, ad inin ‘Wi iřan d aryaz d amagg^wad niy ittyaca? Ejj it ad yuyur, ad dd-idweř yar taddart nnes, ĥima war tteynisen wuřawen n aytmas amecnaw uř nnes.’ ⁹ Xmi i ya kemmřen iweqqafen awař ak-d řgens, xenni ad ggen ikumandaren n řeskar yar uzeřif n řgens.

¹⁰ Xmi i ya tadsed ict n tendint wi ak-d i ya temmenyed, xenni ittxeřřa ad as tettared ařřaħ.

¹¹ Mařa tarra-dd xak s weřřaħ, xenni marra řgens nni days itwaf, ad cek ixeges řlizya uca ad cek isexxar. ¹² Mařa war kik teggi řehna maca d amenyi i tarezzu, xenni ad as tenneďed. ¹³ SIDI, AREB-

BI nnek, ad ac tt iwc i cek deg ufus nnek u marra *min iġan d* awtem days, ad t tewted s řeqdeġ n ssif. ¹⁴ Myir timejta d iħenjiren d řebhayem d marra min days di tendint, marra takeccađt nnes, ad tt teksid i yixef nnek uca ad tecced zi tkeccađt n řeedyan nni i d ac iwca SIDI, AREBBI nnek. ¹⁵ Amenni i ya tegged di marra tineddam nni xak igg^wejen ađas, tinni war iġin zi tneddam n řegnus-a.

¹⁶ Maca tineddam n řegnus nni d ac iwca SIDI, AREBBI nnek, d řwart, war zzaysent tejjid uřa d ca min i ya yarren nnefs ad iqqim iddar. ¹⁷ Ad tent tħarrmed i uteħħi: Iħittiyyen, Imuriyyen, Ikenċaniyyen, Ifiriziyyen, Iħiwiyyen d Iyabusiyyen, am mammec i d ac yumur SIDI, AREBBI nnek, ¹⁸ ħima nitni war d awem ssřemmaden ad teđfarem marra jjeayef nni ggin nitni i ireb-biten nsen uca *xenni* ad texđam ak-d SIDI, AREBBI nwem.

¹⁹ Mařa tennded ađas n wussan i ict n tendint řami akides i ya temmenyed maħend ad tt tetťfed, *xenni* war ttaredġa ca ticejjura s teyyita n ccaqur, minzi ad zzaysent tecced. X uya war tent ttqessid, minzi ma tacejjart n yeyyar amecnaw bnadem nni dd-ittbanen zzat i wudem nnek umi teħřared *tandint*? ²⁰ Myir tacejjart nni tessned war teġi d tacejjart i zi i ya tecced, aqa tanita ad tt taredġed, ad tt tqessed, ad zzayes tebnid řħiđ x tendint nni akidek ittmenyan, ař i ya tewđa.

Aneqqi zeg ijjen i war itwassnen

21 ¹ “Mařa itwaf ħed itwaney, di temmurt nni d ac i ya iwc SIDI, AREBBI nnek, maħend ad tt tetťfed d řwart, izzeř deg iyyar uca war issin ħed wi t inyin, ² *xenni* imyaren nnek d řquđat nnek ad dd-ffyen uca ad ksin řeřbar ħars ař tineddam i d as-dd innđen i wenni itwanyen. ³ Imyaren zi tendint, tenni yudsen i wenni ittwanyen, ad ksin ijj n uċejmi zeg ifunasen nni war icrizen u war ijbiden ead azayřu. ⁴ Uca imyaren n tendint nni ad ssehwan aċejmi *nni* ħar ict n teyzurt ittazřen řebda s waman eemmarř war tetwacarz u war tetwazzu uca ad arzen iri n uċejmi din di teyzurt. ⁵ *Xenni* ad dd-qarrben ikehhanen, ayt n Lawi, minzi SIDI, AREBBI nnek, ixđar iten maħend ad xas sexxaren u maħend ad barken s yisem n SIDI u ełahřab awař nsen *ad itwaħkem* kuř amcubbec d kuř řexcunet. ⁶ Uca marra imyaren n tendint nni yudsen x wenni itwanyen, ad ssirden ifassen nsen sennej i uċejmi nni umi itwarz yiri di teyzurt. ⁷ uca ad barħen, ad inin ‘Ifassen nney war ssizzřen ca idammen-a u tiťťawin nney war t zřin. ⁸ Iři d aħnin x řgens nnek Israyil, wenni x tefdid, a SIDI, uca war ssrusa idammen ifurran, di řwest n řgens nnek Israyil!’ *Xenni* idammen nni ad iřin twafdin. ⁹ Ammu i ya tekksed idammen ifurran zi řwest nnek, minzi ittxeřřa ad tegged min iġan nican di tiťťawin n SIDI.

Tamyart itwaħebbsen di garra

¹⁰ Xmi i ya teffyed ħar umenyi ak-d řeedyan nnek uca SIDI, AREBBI nnek, igga ac ten deg ifassen nnek uca tħebbsed zzayes d imeħbas, ¹¹ uca tezrid jar imeħbas ict n temyart, tecna deg waddud, uca temmezred ad tt teksid d tamyart i yixef nnek ¹² *xenni* ad tt tessidfed ħar taddart nnek uca ad tħeff azeġif nnes, ad tqess iccaren nnes. ¹³ Ad tekkes arruđ n tmeħbast nnes uca ad teqqim di taddart nnek uca ad tesyuy i babas d yemmas ijj n uyur ikmeř u awarni man aya tzemmared ad xas tadfed uca ad tiřid d aryaz nnes u nettat ad tiři d tamyart nnek. ¹⁴ Uca mařa war d ac tesjib, ad tt tejjed ad tuyur ħar řxađar nnes, war tt znuzi s nnuqart. War zzayes tegged amecnaw sseřeet *i teġa*, minzi aqa tesseħqared tt.

Řħeqq n umenzu

¹⁵ Mařa aryaz ħars tnayen n temyarin, icten ittexs itt, tennednit icarreh itt, uca tenni icarreh d tenni ittexs urwen as-dd iħenjiren maca amenzu tuġa-t n tenni icarh, ¹⁶ *xenni* deg wass nni

di i Ƴa ibɔa řwart n min Ƴars iĝan i tarwa nnes, war izemmar ad iwc tasyart n umenzu i mmis n tenni ittexs zzat i wudem n mmis n tenni icarh, *wenni d amenzu i yeĝa*.¹⁷ Itxeřša ad inƎem s mmis amenzu n tenni icarh umi d as i Ƴa iwc tnayen n tseqqar zi marra min d as-dd ikkaren, minzi netta d amezwar n teryast nnes u tasyart n tmenzut d nnes i teĝa.

Mmis aƳennan

¹⁸ Mařa ijj n weryaz Ƴars mmis d aƳennan d amƳewweƳ u war ittesři i wawař n babas niƳ i wawař n yemmas uca nitni marřen t, *waxxa amenni* netta war d asen ittesři, ¹⁹ *xenni* babas d yemmas ad t ksin uca ad t awyen barra zzat i imƳaren n tendint nnes, Ƴar tewwart n wemcan *mani izeddeƳ*.²⁰ Ad inin i imƳaren n tendint ‘Wa d mmitneƳ d aƳennan d amƳewweƳ, war ittesři i wawař nneƳ, aqa afus nnes innuqqeb u netta d ameskar.’²¹ *Xenni* marra iryazen n tendint ad t arejmen s yeƳra ař i Ƴa immet. Ittixeřša ad tekksed aƎeffan zi řwest nwem řima marra Israyil ad tseř uca ad tegg^wed.

Anɔeř n wenni xas řřukm n řmewt

²² Mařa ijj n weryaz igga ijj n ddenb i x iĝa řřukm n řmewt uca itwaney netta, tuyřed it x ict n teřnact n *ukeccuɔ*,²³ *xenni* war tejjim arrimet nnes ad tessens x teřnact, maca ad t tneɔřed deg wass nni, minzi wenni itwayřen aqa-t d amenƎuř zi AREBBI. War ssxemmaj tammurt nnek nni d ac i Ƴa iwc SIDI, AREBBI nnek, d řwart.

Tiweřša inneɔni

22¹ “War xezzar ca *waha* deg uweddar n umwa niƳ n uřuři n umac, niƳ ad xasen tqeřbed tiřřawin, maca ittixeřša ad as ten-idd tarred nican i umac.² Mařa umac war iĝi ca yudes niƳ war t tessined, ad t tessidfed Ƴar daxeř i taddart nnek uca ad Ƴark iqqim ař dd Ƴa yas umac ad xas yarzu uca *xenni* ad as t-idd tarred.³ Amenni i Ƴa tegged s weƳuř nnes, amenni i Ƴa tegged *Ǝawed* s warruɔ nnes, *wah* ammu i Ƴa tegged ak-d marra tamesřact n umac nni iweddaren uca tufid tt cek. War tzemmed ad as tennufared.⁴ War *teqqimed* ad texzared deg weƳuř n umac niƳ deg ufunas nnes am iwɔa deg webrid, war xas qeĝeb ca tiřřawin. S tidett ad t tessekkared akides.

⁵ TamƳart war tyarred arruɔ n weryaz, niƳ aryaz ad yarɔ arruɔ n temƳart, minzi marra wi ittegen aya aqa-t d jjeifect i SIDI, AREBBI nnek.

⁶ Mařa tufid zzat i wudem nnek x webrid ca n řƎucc n uɔɔid, di ca n tcejjart niƳ x temmurt, s iwarruden niƳ s tmeĝařin uca tayemmat tessdeř x iwarruden niƳ x tmeĝařin, *xenni* war ttetřef tayemmat ak-d iwarruden.⁷ Ad tejjed ad tuyur tyemmat, maca ad teksid iwarruden i yixef nnek, řima ad tiřid mliř, uca ad ac zuggarten ussan n *tudart* nnek.

⁸ Xmi i Ƴa tebnid taddart n jdid, ad tegged taƎmadt x tzeqqa nnek, řima war tessikk^wid idammen x taddart nnek, umi wenni iwɔan ad zzayes iwɔa.

⁹ War zarreƎ ca tazayart nnek s tnayen n markat n zzariƎet řima war tetwafessed marra řřabet n zzariƎet nni tzarred u zi řƳiĝet n tzayart.¹⁰ War carrez ca s umwa d weƳuř jmiƎ.¹¹ War yarred ca arruɔ itwaggen zi txeĝeɔt n taɔuft d řeqten jmiƎ.¹² Ad tegged tarcifa x arebea n iƳemmura n useřham nnek i zi třeřřfed.

Izerfan zi jjihet n řemřac

¹³ Mařa ijj n weryaz yawi ict n temƳart uca yudef-dd Ƴars, ad tt icarh,¹⁴ uca *xenni* issƳaƎed xas

awařen uca yarra isem nnes d aeffan, inna ‘Aqa tamýart-a iwyey tt, uca *umi* yars-dd qarrbey, ufiý war teđi ca d taęzarct!’, ¹⁵ *xenni* babas n tebřiýt nni uřa d yemmas ad ksin *burhan* uca ad zzayes ssecnen tyuni n tebřiýt i yemyaren ýar tewwart n tendint. ¹⁶ Ad yini babas n tebřiýt nni i yemyaren ‘Nec wciý yeđi i weryaz-a d tamýart uca netta idweř icarh itt, ¹⁷ uca aqa netta issekkar xas awařen, inna: War ufiý yeđic d taęzarect. Aqa aya d *burhan* n tyuni n yeđi.’ Uca nitni ad bezzeen arruđ zzat i wudem n imýaren n tendint. ¹⁸ *Xenni* ad tťfen imýaren n tendint aryaz nni uca ad t farcen ¹⁹ uca ad as ggen multa n mya n *uqiyyat* n nnuqart uca ad ten iwc i babas n tebřiýt *nni*, minzi netta yarra isem d aeffan x ict n teęzarect zi Israyil. Ad tiři d tamýart nnes, war izemmar ad as iğef marra ussan *min i ya yekk iddar*.

²⁰ Maca mařa iffeý man aya d tidett uca war ufin aqa tabřiýt d taęzarct, ²¹ *xenni* ad ssuffýen tabřiýt nni ýar tewwart n taddart n babas uca ad tt arejmen iryazen n tendint s izra, ĥima ad temmet, minzi tegga řefđihet di Israyil umi tezna di taddart n babas. Itxeřřa ad tekksed řýar zi řwest nnek.

²² Mařa itwatťef ijj n weryaz umi iťteř ak-d ca n temýart temřec ak-d weryaz, *xenni* ad mten s tnayen, aryaz nni iťtřen ak-d temýart d temýart *ewed*. Itxeřřa ad tekksed řýar zi Israyil.

²³ Mařa ict n tebřiýt d taęzarect tetwaxđeb zeg ijj n weryaz, uca yufa itt ijj n weryaz di tendint uca iťteř akides, ²⁴ *xenni* ad ten tessuffýem barra s tnayen ýar tewwart n tendint, ad ten tarejmem ĥima ad mnten, tabřiýt minzi war tessekkar ca tyuyyit di tendint, aryaz minzi isseĥqar tamýart n umqarreb nnes. Itxeřřa ad tekksed řýar zi řwest nnek.

²⁵ Mařa ijj n weryaz yufa ict n tebřiýt itwaxđben deg iyyar uca issexsar itt weryaz, iťteř akides, *xenni* ad immet weryaz waha wenni i kis iťtřen. ²⁶ War ttegg walu i tebřiýt. Tabřiýt war tegg ca ddenb ař řmewt, minzi tamesřact-a amecnaw *tamesřact* n weryaz nni ikkaren ak-d umqarreb nnes uca iwya as buĥbeř, ²⁷ minzi netta yufi tt deg iyyar, tesyuy tebřiýt nni itwaxđben, maca war tuýi din wi tt i ya ifekken.

²⁸ Xmi ca n weryaz yufa ict n tebřiýt d taęzarect, war tt ixđib ĥed, uca netta iťtef itt, iťteř akides uca twafen, ²⁹ *xenni* aryaz nni iťtřen akides ad iwc i babas n tebřiýt xemsin n *uqiyyat* n nnuqart u nettat ad tedweř d tamýart nnes, umi tt isseĥqar. War izemmar ad as iğef marra ussan nnes.

23 ¹ “Aryaz war itxeřři ca ad iksi tamýart n babas u war issearri ca x warruđ n babas.

X yinni war zemmaren ad adfen ýar tmesmunt

² War ittidef deg wegraw n řgens n SIDI wenni umi itwaddzen imeğaren niý wenni umi itwakk-sen imenyaren.

³ War ittidef mmis n řehram deg wegraw n řgens n SIDI. Waxxa ař jjiř wiss eecra nnes ead uřa d ijj zzayes war izemmar ad yadef ýar tmesmunt n SIDI. ⁴ War ittidef ijj n Aemuni niý ijj n Amu’abi deg wegraw n řgens n SIDI. Waxxa ař jjiř wiss eecra nnes ead uřa d ijj zzaysen war izemmar ad yadef ýar wegraw n řgens n SIDI, ammu i řebda, ⁵ minzi nitni war dd-ffiyen ĥima ad kidwem msagaren ýar webrid s weýrum d waman umi dd-teffýem zi Miřra uca umi netta xak icra Baleam, mmis n Baeur, zi Fatur di Aram-Nahrayn, maĥend ad cek ineeř. ⁶ Maca SIDI, AREBBI nnek, war ixs ad iseř i Baleam uca SIDI, AREBBI nnek, yarra nneeret d lbaraka minzi SIDI, AREBBI nnek, tuyu ittexs i cek.

⁷ War tarezzud x řehna d řxar nsen, marra ussan n *tudart nnek*, i řebda.

⁸ War *carreh Adumi*, minzi netta d umac, war *carreh Amiřri*, minzi cek d abarrani di temmurt nnes.

⁹ Iĥenjiren i dd asen itwurwen, zemmaren ad adfen deg wegraw n řgens n SIDI zi jjiř wiss třata.

Tiweŝša inneđni

¹⁰ Umi i dd ɣa teffɣed s řeskar ðiðð i ředyan nnek, ad teħðid ixef nnek zi marra řyar. ¹¹ Mařa din ijj n weryaz akidek, war iđi ca d amezdag, ak-d min imsaren di ġiřet, ad iffey barra i řmargeħ n řeskar. Netta war izemmar ad yadef ɣar daxeř n řmargeħ.

¹² Yar uwettu n tmeddit, ad issird ixef nnes s waman u awarni i uyeğay n tfuct, izemmar ad yadef *ɛawed* di řmargeħ.

¹³ Ittxeŝša ad ɣark yiři wemcan barra i řmargeħ n txuzan mani i ɣa teffɣed. ¹⁴ Ad ɣark yiři *ɛawed* jar řeqcue nnek ijj n ujij uca xmi i ɣa teqqimed barra, ad zzayes txebed ijj n weħfur, ad tenqeřbed u ad txemmřed isufyan nnek. ¹⁵ Minzi SIDI, AREBBI nnek, iggur di řmargeħ nnek n txuzan ħima ad cek issenjem u ħima ad *ac* isellem ředyan nnek zzat i wudem nnek. Tasqift nnek at tiři tqeddes, ħima netta war dayek ittwiři ca n řefđiħet uca ad xak inneqřeb awarni *ac*.

¹⁶ Ismey i yarewřen zi bab nnes, war tzemmed ad t tsellmed *ɛawed* i bab nnes. ¹⁷ Ad kik izdey di řwest nnek, deg wemcan nni i ɣa ixðar ɣar daxeř i ict zi tewwura nnek, mani i ɣa yiři mliħ. War tzemmed ca ad t tðeřmed.

¹⁸ War tettiři řqehba n zzawect jar yessis n Israyil uřa war ittiři d aqehħab n zzawect ak-d irya-zen ɣar ict n zzawect jar ayt n Israyil. ¹⁹ Mammec mma tegga tmewciwt n wawař, war izemmar ad as dd-tawyed řmunet n řqehba niğ ttaman n weqzin ɣar taddart n SIDI, AREBBI nnek, minzi aqa-ten s tnayen d ict n jjeifect ɣar SIDI, AREBBI nnek.

²⁰ War ttegg arriba x umac, war iđi arriba x nnuqart, war iđi arriba x macca, war iđi arriba x marra tamesřact nni izemmaren ad dd-tawi arriba. ²¹ Tzemmed ad tegged arriba x ubarrani, maca war tzemmed ad tegged arriba x umac, ħima ad *ac* ibarek SIDI, AREBBI nnek, di marra řxedmet n ifassen nnek di temmurt mani i ɣa traħed ħima ad tt teksid d řwart.

²² Xmi i ɣa tegged ijj n lwaed i SIDI, AREBBI nnek, war teddikk^{wi}řed ca ɣar ðeffar deg ukemmeř n řexřař, minzi SIDI, AREBBI nnek, ad zzayek ittar *ad t tkemmřed, mařa lla* ad xak yiři d ddenb di ssibbet nnek. ²³ Mařa war teggid ijj n lwaed, war ittiři ddenb di ssibbet nnek. ²⁴ Min dd-iffyen zi jar iyencicen nnek, ad t tkemmřed s tidett, am tewhibt s řxaðar nni zi twaeded SIDI, AREBBI nnek, tenni x tessiwřed s uqemmum nnek.

²⁵ Xmi i ɣa tadfed ɣar tzayart n umqarrab nnek, tzemmed ad tecced ađiř elahřab mezri n řemar nnek, maca ittxeŝša war tettegged walu di tsuğet nnek.

²⁶ Mařa tudfed deg imendi ibedden n umqarreb nnek, tzemmed ad teksid tidrin s ifassen nnek, maca war tzemmed ad tewted amjar deg imendi ibedden n umqarreb nnek.

X ij n řħař ifarzen n wağaf

24¹ “Xmi i ɣa ixðar ijj n weryaz ict n temyart ħima akides imřec u war d as teğjib umi days yufa ca n řefđiħet, *xenni* ad as yari tabrat n weğaf, ad as tt iwc deg ufus nnes uca ad tt issufey zi taddart nnes. ² Mařa teffey zi taddart nnes, truħ uca tedweř d tamyart ɣar ijj n weryaz nneđni ³ uca aryaz aneggaru icarħ itt, *xenni* ad as yari tabrat n weğaf uca ad as tt iwc deg ufus nnes uca ad tt issekk zi taddart nnes, niğ aryaz aneggaru nni tt yiwyen d tamyart *nnes*, immut, ⁴ *xenni* war izemmar weryaz nnes amezwar, wenni i d as iřellqen, ad tt yegg *ɛawed* d tamyart i ixef nnes, awarni umi tetwassexmej nettat, minzi man aya d jjeifect zzat i wudem n SIDI. Ammu war tzemmed ad tejjed temmurt i d *ac* iwca SIDI, AREBBI nnek, d řwart, ad texða.

Tiwešša i uḥeṭṭu x umqarreb

⁵ Xmi i ya yiři ijj n weryaz ead am imřec, *xenni* war itteffey ca ak-d řeeskar u war xas tetwagg uřa d ict n tmesřact. Ad yiři ijj n usegg^was i taddart nnes waha u ad issfarḥ tamyart nnes i yiwi *i yixef nnes*. ⁶ War tčkessi izra n tsirt d arhan niy wenni *zaysen* ittenhezzen, minzi aqa *xenni* ad yiři řecmar d arhan.

⁷ Mařa itwaf ijj n weryaz yucar ca n yijj zeg wawmaten nnes n ayt n Israyil uca netta yarr it d ismey uca izzenz it, *xenni* ad immet uceffar *nni*. Ittxešša ad tekksed řyar zi řwest nnek.

⁸ Xmidin jjriḥect n řbarš ḥḍa ad teḥḍid u ad tegged nican ełahřab marra min i d ac i ya sřemden ikeḥhanen ilawiyyen. Am mammec ten umurey, ad teḥḍam ad t teggem. ⁹ Idar min igga SIDI, AREBBI nnek, ak-d Maryam deg webrid umi dd-teffym zi Miřra.

¹⁰ Mařa tarḍřed ca i umqarreb nnek, *xenni* war ttidef di taddart nnes ḥima ad zzayes tḍemned arhan *i yixef nnek*. ¹¹ Ad teqqimed barra uca aryaz i umi tarḍřed, ad ac-dd yawi arhan yar barra.

¹² Mařa tuya d aryaz d amezřuḍ, *xenni* war ggur ad tetřsed x werhan nnes *am tassut*. ¹³ Ad as tar-red arhan nican yar uyeři n tfuct ḥima ad iṭteř di tassut nnes uca ad ac ibarek. Man aya ad ac tiři d tasegda zzat i wudem n SIDI, AREBBI nnek.

¹⁴ War ḍešem axemmas amezřuḍ amesei zeg aytmac niy zeg ibarraniyyen i izeddyen di tem-murt nnek u daxeri i tewwura nnek. ¹⁵ Ad as tewced řmunet nnes kuř ass. War xas tyeři tfuct x man aya, minzi netta d amezřuḍ uca immezri days, ḥima netta war ittřiři i SIDI di ssibbet nnek uca ad xak yiři d ddenb.

¹⁶ Ibabaten war twaneqqen di ssibbet n tarwa nsen u tarwa war twaneqqen di ssibbet n ibaba-ten nsen. Kuř ijj ad itwaney di ssibbet n ddenb nnes.

¹⁷ War sfarray řeḥkam n ubarrani d uyujiri niy ad teksid arruḍ n tajjač d arhan. ¹⁸ Ggur ad tteqřed belli tuya cek d ismey di Miřra uca zi senni cek issenjem SIDI, AREBBI nnek. X uya necc ttumurey cek ad tegged man aya.

¹⁹ Xmi tmejjared řřabet nnek deg iyyar nnek uca tettud ca n tqebbiḍt deg iyyar, *xenni* war dd-tdikk^wiřed maḥend ad tt teksid. Ad tiři d *tasyart* i ubarrani, i uyujiri u i tajjač, ḥima ad cek ibarek SIDI, AREBBI nnek, di marra řxedmet n ifassen nnek.

²⁰ Xmi i ya tzewḍed tacejjart nnek n zzitun, war tticc taynit ead i min iqqimen awarni ac. D man aya ad yiři i ubarrani, i uyujiri u i tajjač.

²¹ Xmi třeqqḍed aḍiri zi tzayart nnek, war arezzu ad třeḡḍed min iqqimen awarni ac ař tṭarf. Aqa man aya ad yiři i ubarrani, i uyujiri u i tajjač. ²² Ad txarrřed belli tuya cek d ismey di temmurt n Miřra. X uya necc ttumurey cek ad tegged man aya.”

Tiwešša inneḍni

25 ¹ “Mařa *din* ijj n umcubbec jar iryazen uca ad uyuren yar řmeḥkama, *xenni* ad barrḥen x wenni yar iḡa řḥeqq uca ad ḥekmen x umednub. ² Mařa amednub issdaheři tiyyita, *xenni* řḡaḍi ad yejj ad t yeḍřen yar temmurt uca ad t farcen zzat i wudem nnes anect itturs di řeḥřab n řyecc nnes. ³ Izemmar ad as iwc arebein n teyyita, war yarsent yarenni ca, minzi mařa ad t ifarc ead ktar sennej i tiyyita-ya, aqa umac ad ac-dd iban d ameḥgur jar tiṭṭawin nnek.

⁴ War tegged tacmant i umwa xmi issarwat.

⁵ Xmi zeddyen wawmaten ak-d wayawya uca immut ijj zzaysen, uca war dd-yejji bu mmis, *xenni* tamɣart n umettin war tmeɣec ca ak-d ubarrani. Ad xas yadef weɣwes uca ad tt igg d tamɣart nnes uca ad as yegg xenni lwajib n weɣwes. ⁶ Uca amenzu nni i dd ɣa taruw, ad ixɣef isem n umas immuten, ɣima isem n wa war imeɣɣi ca zi Israyil. ⁷ Maca maɣa aryaz-a war ixs ad iksi tamɣart n umas, ad tɣah *xenni* temɣart n umas ɣar tewwart, ɣar imɣaren ad tini ‘Aɣwes inu yugi ad ixɣef isem n umas di Israyil, war ixs ad igg lwajib n weɣwes. ⁸ *Xenni* imɣaren n tendint nni ad as-dd ɣayan uca ad akides ssiwɣen. Maɣa netta imnee deg wawaɣ nnes uca inna ‘War xsey ca ad tt awyey’, ⁹ ad ɣars-dd tqarreb *xenni* tesɣift zzat i titɣawin n imɣaren, ad as tekkes tsɣit nnes zeg uɗar uca ad xas tessusef x uyembub, ad tbarrɣ ad tini ‘Ammu i itwagg deg weryaz nni war ixsen ad ibna taddart n umas.’ ¹⁰ Uca ad as wcen isem nnes di Israyil ‘Taddart n wenni umi tetwakkes tsɣit.’

¹¹ Maɣa *din* iryazen mmcubbucen uca treɣɣeg-dd temɣart n ca n yijj ɣima ad tessenjem aryaz nnes zeg ufus n wi t iccaten uca nettat tesswizzeɗ afus nnes uca tetɣef it zi tfulin n usedɣi nnes, ¹² ad as tqessed *xenni* afus nnes, war d am tezziɣiz.

¹³ War ɣark ittiɣi di txancet nnek ijj n weɣru *n řewzen* d ijj n weɣru *nneɗni*, d ameqqran u d amezyan. ¹⁴ War ɣark ittiɣi di taddart nnek, *řmud* n yijj n ‘ifa’ uɣa d ijj n ‘ifa’ *nneɗni*, d ameqqran u d amezyan. ¹⁵ *Ij n weɣru n řewzen iwaɣa u iseggem* ad ɣark yiɣi uɣa d *ij n řmud n ijj n ‘ifa’ nican u iwaɣa*, ɣima ussan nnek ad zzuggarten x temmurt nni d ac i ɣa iwc, SIDI, AREBBI nnek. ¹⁶ Minzi marra wi i ɣa iggin man aya, marra wi i ɣa iggin řyecc, aqa netta d nnei ɣar SIDI, AREBBI nnek.

Ateɣɣi n Εamaliq

¹⁷ Idar min zzayek igga Εamaliq deg webrid, umi dd-teffyed zi Miɣra, ¹⁸ mammec dd-iffey ɣar umsagar akidek deg webrid uca iqess inni i tuɣa ɣar uyezdis nnek aneggaru, marra inni iɗeefen, umi cek tuɣa tuɣɣed, tefnid uca netta war igg^wid ca AREBBI. ¹⁹ Ad imsar, xmi SIDI, AREBBI nnek, ad cek issareyyeɣ zi marra řeedyan i d ac-dd innɗen di temmurt i d ac i ɣa iwc SIDI, AREBBI nnek, d řwart, ɣima ad tt teksid, aqa ad temɣid řidaret n Εamaliq zi sadu ajenna. War t ttettu!”

Tawhibt n imezwura

26 ¹ “Uca ad imsar xmi i ɣa tadfed di temmurt nni d ac i ɣa iwc SIDI, AREBBI nnek, d řwart, uca ad tt tetɣfed uca ad days tzedyed, ² *xenni* ad teksid zi tmezwarut n kuɣ řɣiɣet i ɣa tessmuned zi temmurt nni i d ac i ɣa iwc SIDI, AREBBI nnek, ad t tegged di tsuɣet uca ad traɣed ɣar wemcan i ɣa ixɗar SIDI maɣend ad din issezdey isem nnes. ³ Uca ad dd-tased ɣar ukehhan, wenni *din* i ɣa yiɣin deg wussan nni, ad as tinid ‘Aqa ass-a ad barrɣey i SIDI, AREBBI nnek, belli aqa udfey di temmurt nni x ijuɣ SIDI i ibabaten nney ɣima ad aney tt iwc.’ ⁴ Uca ad iksi ukehhan tasuɣet zeg ufus nnek, ad tt issars zzat i uealɣar n SIDI, AREBBI nnek. ⁵ Ad tbarrɣed zzat i wudem n SIDI, AREBBI nnek, ad tinid ‘Aramiyu nni tuɣa iɣan eɣaɣaɣ ad ifna aqa tuɣa-t d baba. Zi senni ihwa ɣar Miɣra uca izdey din amecnaw abarrani ak-d drus n iryazen uca iyma, idweɣ d ijj n řgens imɣar, ijhed u idweɣ deg waɣtas. ⁶ Imiɣriyyen ɗeɣmen u ɣsaren aney u ggin xaney tasmuɣi teqseɣ. ⁷ Uca nesɣuyy ɣar SIDI, AREBBI n ibabaten nney uca isɣa SIDI i tmijja nney u izra arziyyet nney d warber nney d řeɣsaret nney. ⁸ Issuffey aney-dd SIDI zi Miɣra s ufus ijehden, s uyɣiř isswizzen, s tigg^wuda imɣaren, s řeeɣamat u s řeejayeb ⁹ uca issidef aney ɣar wemcan-a uca iwca aney tammurt-a, tammurt nni i ifeyyɗen s uyɣi d tamment. ¹⁰ Uca řexxu, aqa da, iwyey-

dd tamezwarut n řyġet n temmurt nni i d ayi tewcid, *a SIDI!* Xenni ad t tegged zzat i wudem n SIDI, AREBBI nnek, ad tađared zzat i wudem n SIDI, AREBBI nnek. ¹¹ Zi marra řxař nni i řa iwc SIDI, AREBBI nnek, i cek u i *aytbab* n taddart nnek, ad zzayes tfarĥed cek d Ulawi d ubarrani i iġan di řwest nnek.

ŘeƎcur

¹² Xmi i řa tkemmřed zeg uƎeƎcar n marra řeƎcur n řyġet nnek deg usegg^was wiss řřata wenni d ijj n usegg^was n řeƎcur, xenni ad ten tewced i Ulawi, i ubarrani, i uyujiř, i tajjač, řima ad ccen daxeř i tewwura nnek u ad jjiwnen. ¹³ Uca ad tinid zzat i wudem n SIDI, AREBBI nekk ‘Aqa ksiy min iġan iqeddsen zi taddart inu uca Ǝawed wciy t i Ulawi, i ubarrani, i uyujiř, i tajjač, am mam-mec marra i d ayi tumured. Necc war Ǝeddiy uřa x icten zi tweřřa nnek u war ttuř walu. ¹⁴ War zzayes cciy deg unuri inu u war zzayes ksiy umi xemjeř uřa war zzayes wciy i ijj n umettin. Aqa sřiy i tmijja n SIDI, AREBBI inu, u ggiy marra min d ayi tumured. ¹⁵ Xzar zi tzeddiyt nnek iqeddsen, zeg ujenna, řar swadday uca barek řgens nnek Israyil d temmurt nni i d aney tewcid, am mammec tejjuġed i ibabaten nney, tammurt nni ittfeyyđen s uyi d tamment.’

Awař aneggaru

¹⁶ SIDI, AREBBI nnek, aqa yumur i cek ass-a, ad tegged tiweřřa-ya d lřarayiđ-a. Hđa tent uca egg zzaysen s marra uř nnek d marra řeƎmar nnek. ¹⁷ Ass-a tennid belli SIDI ad yiři d AREBBI nnek, ad tuyured deg ibriden nnes, ad teĥđid tiweřřa d lřarayiđ nnes uca ad tesřed i tmijja nnes. ¹⁸ Ass-a inna ac SIDI aqa cek ad řars tiřid d ijj n řgens iyřa ařřas, am mammec i d awem inna, u ittweřřa ac ad teĥđid marra tiweřřa nnes ¹⁹ u belli netta ad cek issueřa x marra řegnus i usemyar d yisem d řeƎzz, řima ad tiřid d ijj n řgens iqeddsen i SIDI, AREBBI nnek, am mam-mec tuya inna.

Ibal d Jarazim

27 ¹ Musa, ak-d imyaren n Israyil, yumur řgens, inna “Hđam marra tiweřřa-ya nni d awem umurey necc ass-a. ² Ad imsar deg wass umi i řa teřwam iyzar n L'Urdun řar temmurt nni d ac i řa iwc SIDI, AREBBI nnek, aqa ad tessbedded izra imeqqrannen uca ad ten řthennced s jjar. ³ Ad days tarid marra awařen n ccariea-ya, xmi i řa teřwid řima ad tadfed di temmurt nni d ac i řa iwca SIDI, AREBBI nnek, ict n temmurt ifeyyđen s uyi d tamment, am mammec i d ac inna SIDI, AREBBI nnek. ⁴ Xmi i řa teřwam iyzar n L'Urdun, ad tessbeddem izra, inni x d awem umurey ass-a x wedrar n Ǝibal uca ad ten řthennced s jjar. ⁵ Ad din tebnid ijj n uƎalřar i SIDI, AREBBI nnek, ijj n uƎalřar n yeřra. War xas tessiřiyed *đduzan* n wuzzař zi ssa řar da. ⁶ Ittweřřa ad tebnid aƎalřar n SIDI, AREBBI nnek, s yeřra kemřen waha uca ad xas tessbexxared tiyarřa n wecmađ i SIDI, AREBBI nnek. ⁷ Ǝawed ad as tqedddmed tiyarři nnek n řehna. Ad din tecced uca ad tfarĥed zzat i wudem n SIDI, AREBBI nnek. ⁸ Ad tarid marra awařen n ccariea-ya deg yeřra s wenqac icewwaren.”

⁹ Tuya Musa issawař ak-d ikehhanen, ilawiyyen, řar marra Israyil, inna “Seř, řřess, a Israyil! Ass-a tiwđed ad tiřid d ijj n řgens i SIDI, AREBBI nnek. ¹⁰ Ad tesřed i tmijja n SIDI, AREBBI nnek, uca ad tegged zi řumurat nnes d tweřřa nnes nni x cek umurey ass-a.” ¹¹ Iweřřa Musa řgens deg wass nni, inna ¹² “Xmi i řa teřwam L'Urdun ad bedden yina x **wedrar n Jirizim řima ad barken řgens:** Cimeun d Lawi d Yahuda d Issakar d Yusuf d Binyamin. ¹³ Uca ina ad bedden x **wedrar n Ǝibal řima ad neeřen:** Rubin, Jad d Ǝacir d Zabulun, Dan d Naftali.

¹⁴ Ad barrĥen ilawiyyen uca ad inin s tmijja ijeĥden i marra arraw n Israyil

- ¹⁵ ‘D amenεuř aryaz nni i ƣa iggen ijj n řexyař ineqcen niƣ ifesyen, aqa-t d jjeifect i SIDI, ict n řxedmet n ifassen n uřayfi, uca ad tt igg deg ijj n wemcan innuffar.’ Uca marra řgens ad yarr ad yini ‘Amin!’
- ¹⁶ ‘D amenεuř wi i ƣa isseheqqaren babas niƣ yemmas!’ Uca marra řgens ad yini ‘Amin!’
- ¹⁷ ‘D amenεuř wi i ƣa issmuřtyen aymir n umqarreb nnes!’ Uca marra řgens ad yini ‘Amin!’
- ¹⁸ ‘D amenεuř wi i ƣa issweddaren adaryař deg webrid!’ Uca ad yini marra řgens ‘Amin!’
- ¹⁹ ‘D amenεuř wi i ƣa issfarryen tařƣart n ubarrani, n uyujiř u n tajač!’ Uca ad yini marra řgens ‘Amin!’
- ²⁰ ‘D amenεuř wi i ƣa itřřen ak-d temƣart n babas, minzi ittεarra babas’ Uca marra řgens ad yini ‘Amin!’
- ²¹ ‘D amenεuř wi i ƣa itřřen ak-d ca n umeddar!’ Uca ad yini marra řgens ‘Amin!’
- ²² ‘D amenεuř wi i ƣa itřřen ak-d učmas, yeğis n babas niƣ yeğis n yemmas!’ Uca ad yini marra řgens ‘Amin!’
- ²³ ‘D amenεuř wi i ƣa itřřen ak-d tadekk^wač nnes!’ Uca ad yini marra řgens ‘Amin!’
- ²⁴ ‘D amenεuř wi i ƣa inƣen amqarreb nnes s tnuffra!’ Uca ad yini marra řgens ‘Amin!’
- ²⁵ ‘D amenεuř wi i ƣa itřřen arrecwet mařend ad issizzeř idammen ifurran!’ Uca ad yini marra řgens ‘Amin!’
- ²⁶ ‘D amenεuř wi war itqarran awařen n ccariea-ya mařend ad zzaysen igg nnadi!’ Uca ad yini marra řgens ‘Amin!’ ”

Lbarakat d nnačři

- 28**¹ “Ad imsar, mařa tesřid mliř i tmijja n SIDI, AREBBI nnek, ad teřđid marra tiweřša nnes nni x d ac ttumureƣ ass-a, ad cek issueřa SIDI, AREBBI nnek, x marra řegnus n temmurt.
- ² Marra lbarakat-ad xak dd-asent, ad ac-dd awđent, mařa tesřid i tmijja n SIDI, AREBBI nnek.
- ³ *Ad tiřid* tetwabarked di tendint u *ad tiřid* tetwabarked deg iyyar.
- ⁴ Ad tiři tetwabarek řyiğet n ueddis nnek d řyiğet n temmurt nnek d řyiğet n řebhayem nnek d twarura n tfunasin nnek d umarni n wuři nnek.
- ⁵ Ad tiři tsuğet nnek d tebqect nnek tetwabarek.
- ⁶ *Ad tiřid* tetwabarked ƣar wadaf nnek, *ad tiřid* tetwabarked deg uffuƣ nnek.
- ⁷ SIDI ad isellem řeedyan nnek nni xak i ƣa ikkaren d ibarřađ zzat i wudem nnek. Ad xak-dd ffƣen deg webrid d ijj uca ad arewřen zzat i wudem nnek x sebea n ibriden.
- ⁸ SIDI ad ac yumur s lbaraka di tesrafin nnek u x marra min igga ufus nnek. Netta ad cek ibarek di temmurt nni d ac i ƣa iwc SIDI, AREBBI nnek.
- ⁹ SIDI ad cek yarr ad tekkared am ijj n řgens iqeddsen i yixef nnes am mammec i d ac ijuğ, xmi i ƣa teřđid tiweřša n SIDI, AREBBI nnek, uca ad tuyured deg ibriden nnes.
- ¹⁰ Marra řegnus n temmurt ad řaren belli isem n SIDI itwadenna xak uca ad zzayek gg^weden.
- ¹¹ SIDI ad ac iwc řxar s ufeyyed di řyiğet n ueddis nnek u di řyiğet n řebhayem nnek u di řyiğet n temmurt nnek, di temmurt nni ijuğ SIDI ad ac tt-idd iwc.
- ¹² SIDI ad ac yarzem *tawwart* n wexxam n txubay iřeřřen, ajenna, řima ad iwc anzar i temmurt nnek di řweqt nnes u řima ad ibarek marra řxedmet n ufus nnek. Ad tarđred i wařtas n řegnus, maca cek war xasen areřteř.
- ¹³ SIDI ad ac yarra-dd azeğif, war iği d unewwar, uca cek waha ad tiřid sennej, war tettiřid swad-day, mařa tesřid i tweřša n SIDI, AREBBI nnek, nni i d ac ttumureƣ ass-a řima ad tent teřđid uca ad zzaysent tegged.
- ¹⁴ War ttěyyid ca ƣar yeřfus uřa ƣar uzeřmađ x marra awařen nni d ac umureƣ ass-a řima ad teđfared irebbiten nneđni, ad xasen tsexxared.

¹⁵ Maca ad imsar, mařa war tesřid i wawař n SIDI, AREBBI nnek, řima ad teřđid marra řumurat d tweřřa nnes i x d ac ttumureř ass-a, xenni marra nneaři-ya ad xak-dd hwant u ad yark-dd awđent.

¹⁶ *Ad tiřid* d ameneuř di tendint u *ad tiřid* d ameneuř deg iyyar

¹⁷ u tasuřet nnek d tebqect nnek *ad iřint* twaneęřent.

¹⁸ D tameneuřt i řa tiři řyiřet n uęeddis nnek d řyiřet n temmurt nnek u twarura n tfunasin nnek d umarni n řimart nnek.

¹⁹ *Ad tiřid* d ameneuř řar wadaf nnek u *ad tiřid* d ameneuř deg uffuy nnek.

²⁰ Ad ac-dd issekk SIDI nneęřet d unehweř d uheddi řar marra mani isswiřřed ufus nnek, ař i řa tetwamřid u ad tefnid deřya zzat i wudem inu di ssibbet n řexdayem nnek tięeffanin tinni x d ayi tejjid. ²¹ SIDI ad dayek isseřřeq řřaęun ař cek i řa iqđa zi temmurt nni di i řa tadfed řima ad tt teksid d řwart.

²² SIDI ad cek iwwet s bu-deęis, s tmessi *n arwah*, s uęeyyeř, s řeřmu u s řařay, s *imendi* itwasscemđen *zeg usemmiđ*, s řjriřect n tcejart uca ina ad cek đfaren ař i řa thellked. ²³ Ajenna nni iřan x uzeřif nnek ad yiři d nnřas u tammurt nni iřan sadu nnek d uzzař.

²⁴ Ad yarr SIDI, AREBBI nnek, anřar n temmurt nnek d *ij n useynu n řeejaj* d *ibquęen n řeejaj*. Ad xak-dd hwan ař i řa tetwateřřid.

²⁵ SIDI ad cek yarr tetwayerřbed zzat i wudem n řeedyan nnek. Deg ijj n webrid ad řars-dd teffyed uca ad tarewřed zzat i wudem nnes x sebea n ibriden uca ad tetwazweđed zi marra tigeldawin n ddunit. ²⁶ Řxecbet nnek ad tiři d macca i iđiđen deg ujenna u i marra řmař x temmurt uca uřa d ijj ad izemmar ad ten issiggwed.

²⁷ SIDI ad cek iwwet s řhebbba n Miřra, s ięebbuzen, s jdam, s wajjid ař i řa taf war tzemmed ad teggenfid.

²⁸ SIDI ad cek iwwet s tubbuheřya, s tuddaryeč u s arjef n wuř. ²⁹ Deg wezyen n uziř ad řadid amecnaw ařadi n udaryař di taęest. Ibriden nnek war ittiřin sehřen, *wah*, ad tiřid tetwahřared u tetwakeccđed marra ussan *n tudart nnek* uca war ittiři wi cek i řa issenjmen.

³⁰ Ad txeđbed ict n temřart uca ijj n weryaz nneđni ad tt issnuqęeb, ad tebnid taddart i yixef nnek uca war days tzeddyed, ad tezzud ict n tzayart maca war zzayes testenfięed. ³¹ Afunas nnek ad itwayarř zzat i tiřřawin nnek uca war zzayes tetteted, ayyuř nnek ad t ucaren zzat i wudem nnek uca war d ac-dd itteiqqib. Uęi nnek ad t wcen i řeedyan nnek uca war yark ittiři wi i řa issenjmen. ³² Ad mmewcen tarwa nnek d yessic i ijj n řgens nneđni, tiřřawin nnek ad ttwařant uca ad daysen temmezred ass ikmeř uca war ittiři jjeđd deg ufus nnek. ³³ Řyiřet n temmurt nnek d marra řxedmet nnek ad t icc ijj n řgens i war tessined uca ad tiřid teřřared u ad trebzed waha marra ussan *n tudart nnek*. ³⁴ Ad tdewřed d abuhaři zi ssibbet n min i řa třared s tiřřawin nnek.

³⁵ SIDI ad cek iwwet s řhebbba tięeffanin řar ifadden u řar iđaren i zi war tzemmed ad zzaysen teggenfid, zi třeęęa n uđar nnek ař aceęęuf *n uzeřif* nnek.

³⁶ SIDI ad cek yarr *jmię* ak-d ujeřid nnek, wenni cek i řa tegged x yixef nnek, ad trařed řar ijj n řgens nni war tessined ca uřa d ibabaten nnek uca din i řa tsexxared i irebbiten nneđni n ukeccuđ d weřru. ³⁷ Ad tiřid d *ijj n řexyař* n tiggwudi, d ijj n umedya d ict *n řqecęet* n ustehzi iqeshen řar marra řegnus nni mani cek i řa indeh SIDI.

³⁸ Ad tessuffyed ařřař n zzarięet řar yeęyar uca ad třeęęed drus, minzi tamuryi ad tt teřřuw.

³⁹ Ad tezzud tizayarin uca ad tent tearrřed, maca war tsessed binu uca war třeęęed walu, minzi ad t icc ukecca. ⁴⁰ Ad yark iřin izemmuren di marra tammurt nnek, maca war tdehhned ixef nnek s zzect, minzi ad iwđa zzitun *zeg uzemmur* nnek *qbeř řweqt*. ⁴¹ Ad dd-tejjed iřenjiren d řhenjirin, maca war ttiřin ca nnek, minzi ad ruřen di tmeřbast. ⁴² Marra ticejjura d řyiřet n temmurt nnek ad tent teřřef tmuryi d tasyart nnes.

⁴³ Abarrani nni *iğan* di řwest nnek, ad xak issueřa ixef nnes, deg ujenna-ujenna, uca cek ad tegged azeğif di temmurt, adday d wadday.

⁴⁴ Netta ad ac yardeř, cek war d as tareřřred. Netta ad yiři d azeğif, cek ad tiřid d anewwar. ⁴⁵ Uca ad xak-dd hwant marra nneari-ya, ad cek đfarent, ad ġark-dd awđent ař i ġa tiřid tetwamhid, umi war tesřid i tmijja n SIDI, AREBBI nnek, ġima ad teđdid řumurat nnes d tiweřša nnes, inni i d ac yumur netta. ⁴⁶ Ad iřint d ict n řeřamet d ict lmuęjiza i cek u i zzarięet nnek i řebda.

⁴⁷ Minzi war tsexxared i SIDI, AREBBI nnek s řefrařet d tcuni n wuř zi ssibbet n ufeyyeđ n marra min din *iğan*, ⁴⁸ ad tsexxared i ředyan, inni xak i ġa issekk SIDI, s řaž d ufadi, s tuęęaryent d řexseř n marra timesřayin uca netta ad igg azayřu n wuzzař x yiri nnek, ař cek i ġa imħa. ⁴⁹ SIDI ad xak-dd issgaęeed ijj n řgens igg^wej, zeg uneggaru n temmurt, amecnaw ijj n ugider iřřawen, ijj n řgens i umi war tzemmarred ad tfehmed iřes nnes, ⁵⁰ ijj n řgens ġars udem iqđeę, war ittweqqar awessar, war yareħħem x uřenjir. ⁵¹ Ad yecc řyiğet n řebhayem nnek d řyiğet n temmurt nnek, ař i ġa tetwamhid, minzi war d ac ittejj i irden, nię binu n jdid, nię zzept n *ttri*, nię twarura n tfunasin nnek nię amarni n wuęi, ař cek i ġa yareddeğ. ⁵² Ad cek iħřar jar marra tewwura nnek, ař i ġa wđan řeħyuđ yueřan imetnen, inni x tuġa tettecřed di marra tammurt nnek. Ad cek iħřar jar marra tewwura nnek di marra tammurt nni i d ac iwca SIDI, AREBBI nnek. ⁵³ Xmi i d ak-dd ġa innden u di řeħřaret i zi cek i ġa iħřaren ředyan nnek, ad tecced řyiğet n uęeddis nnek d weysum n tarwa nnek d yessic nni i d ac i ġa iwc SIDI, AREBBI nnek. ⁵⁴ Aryaz nni i yaređben u wenni iđebeęen ařřas ad tiři tmuyři nnes d taęeffant ġar umas u ġar temġart n wuř nnes u ġar min d as iqqimen zi tarwa nnes, ⁵⁵ maħend war itticc uřa i yijj zżaysen ca n weysum n tarwa nnes, inni i ġa yecc umi war d as iqqim ca di řeħřaret u di đđiqa i zi xak i ġa ibezzez řeędu nnek di marra tiwwura nnek. ⁵⁶ Tamġart i yaređben u tenni iđebeęen ařřas, eęmmarř war teggi řřeqqa n uđar nnes x temmurt di ssibbet n wařđab u n weđbeę nnes, ad tiři tmuyři nnes d taęeffant ġar weryaz n wuř nnes u ġar mmis d yeğis, ⁵⁷ di ssibbet n llufan nni i dd-iffyen jar iđaren nnes u di ssibbet n iřenjiren nni turu, minzi ad ten tecc s tnuffra di ssibbet n řexseř n marra di řeħřaret u di đđiqa i xak i ġa ibezzez řeędu nnek di marra tiwwura nnek.

⁵⁸ Mařa war teđdid marra awařen n ccariea-ya nni yuran deg wedlis-a itwannđen maħend ad tegg^weded isem-a ięuğan, issagg^waden, SIDI, AREBBI nnek, ⁵⁹ xenni ad yarr SIDI jįrayeħ nnek d jįrayeħ jar zzarięet nnek d ijj n arjef ař řřarf. Ad iřint d jįrayeħ mġarent, ad dument, uca ad iřin řeħřacat ięeffnen i ġa iqqimen ġar zzat. ⁶⁰ Netta ad ġark-dd yarr marra jįrayeħ n Miřra i zi tuġa tegg^weded uca ad dayek řeřqent. ⁶¹ Amenni ad ġark-dd yarr SIDI marra řeħřacat d marra jįrayeħ nni war yurin deg wedlis itwannđen n ccariea-ya, ař i ġa tetwamhid. ⁶² Ad teqqimed ak-d drus n *iryazen* deg wemcan i di ġa tiřim amecnaw itran n ujenna deg wařřas, umi war tesřid i tmijja n SIDI, AREBBI nnek. ⁶³ Am mammec zzaywem ifarħ SIDI ġima ad daywem igg tcuni u ad awem ittmarni, ammu zzaywem i ġa ifarħ SIDI maħend ad kenniw ihellek u maħend ad kenniw iteħħa uca kenniw ad tetwaqeřeęem zi temmurt nni i ġar i ġa tadfed ġima ad tt teksid d řwart. ⁶⁴ SIDI ad ac ibezzeę x marra řegnus, zeg ujemmađ n ddunit ař ujemmađ nneđni n ddunit uca din ad tsexxared i irebbiten nneđni n ukeccuđ d wežru nni war tessined cek nię ibabaten nnek. ⁶⁵ War tettifed řhudnet jar řegnus-a uca tařeqqa n uđar nnek war tettif areyyaħ, minzi SIDI ad ac iwc din uř yarjfen d tmuyři txessi d ijj n řeęmar isřawen. ⁶⁶ Tudart nnek ad ac tiři amecnaw tuyeř zzat nnek, ad tiřid tegg^weded ġiřet d wass uca war ittiři weđman x tudart nnek. ⁶⁷ Ĳar řřbeħ ad tinid ‘A, iři ad tiři d ġiřet!’ u di ġiřet ad tinid ‘A, iři ad yiři d řřbeħ!’ zi ssibbet n tigg^wudi deg wuř nnek nni d ac issigg^widen u zi ssibbet n min i ġa twařint tiřřawin nnek. ⁶⁸ SIDI ad cek yarr ġar Miřra deg iyurruba x webrid min xef d ac nnię ‘War t tžarred eęmmarř!’ uca din ad kenniw zzenzen i ředyan nnek d isemġan d tsemġin uca war ittiři wi kenniw i ġa isyen.”

⁶⁹ Ina d awařen n řeahd nni yumur SIDI i Musa ĥima ad t igg ak-d ayt n Israyil di temmurt n Mu'ab, sennej i řeahd i kidsen igga ħar Ĥurib.

Ttiqqet d ttašet

29¹ Musa iřaya x marra Israyil, inna asen “Kenniw aqa teẓrim marra min igga SIDI di temmurt n Miřra zzat i tiṭṭawin nwem di Firēun d marra imsexxaren nnes d marra temmurt nnes, ² tiqeğuba timeqqranin, tinni teẓrim s tiṭṭawin nnek, řeeřamat d lmuējizat nni imyaren. ³ Ař ass-a SIDI war d awem iwci uř ĥima ad tfehemem uřa d tiṭṭawin ĥima ad t tẓarem uřa d imezzuyen ĥima ad t tesřem. ⁴ Uyurey akidwem di řexřa arebēin n iseggwusa. Arruḍ nwem war idwiř d řbaři u tisiřa nwem war dduysarent x idaren nwem. ⁵ War teccim ayrum, war teswim binu uřa d ccrab, ĥima ad tessnem belli necc d SIDI, AREBBI nwem.

⁶ Řami treħħgem ħar wemcan-a, iffeý-dd Siħun, ajeğid n Ĥacbun, ak-d Euj, ajeğid n Bacan, ĥima ad kidney imsagar i umenyi uca neyřeb iten ⁷ uca neṭṭef tammurt nnes uca newc itt d řwart i Irubiniyyen d Ijadiyyen u i wezyen n teqbič n Manassi.

⁸ Ĥdam awařen n řeahd-a, teggem ten, ĥima ad tawdem s řeeqeř ħar marra min i ħa teggem.

⁹ Ass-a marra kenniw tbeddem zzat i wudem n SIDI, AREBBI nwem - izeğifen n tqebbař nwem d imyaren nwem d iweqqafen nwem, marra iryazen n Israyil, ¹⁰ d imezyanen nwem, d temyarin nwem, d ibarraniyyen nni izeddyen di řwest n řmargeħ n txuzan nwem, zeg wenni ittqessen akeccuḍ ař wi i d ittaymen aman - ¹¹ ĥima ad tadfem di řeahd n SIDI, AREBBI nnek, u di tjağit nnes, tenni ad kik iwta SIDI, AREBBI nnek, ass-a, ¹² ĥima ad ac yegg ass-a ad tekkared amecnaw řgens nnes uca netta ad ac yiři d AREBBI, am mammec i d ac inna u am mammec ijuğ i řejdud nnek Ibrahim d Iřaħaq d Yaēqub. ¹³ Maci kiwem waha i ħa ggey řeahd-a d tjağit-a, ¹⁴ maca ak-d yenni i da ħarney iħḍaren ass-a zzat i wudem n SIDI, AREBBI nney, am ak-d yenni war da ħarney iğin ass-a. ¹⁵ Minzi kenniw tessnem mammec tuya nzeddey di temmurt n Miřra u mammec nezwa di řwest n řegnus nni x nekka ¹⁶ uca teẓrim jjeayef nsen d imeyḍa n lařnam nsen n weẓru d ukeccuḍ d nnuqart d wurey, nni ħarsen.

¹⁷ War ittiři jarawem aryaz niy tamyart niy tawacunt niy taqbič nni uř nnes ad yaggwey ass-a x SIDI, AREBBI nwem, ĥima ad isexxar i irebbiten n řegnus-a u war ittiři jarawem aẓwar nni i ħa ittarwen afyum niy tarzugi, ¹⁸ uca ad imsar, umi i ħa iseř awařen n nneēřet-a, aqa netta ad iseggem ixef nnes deg wuř nnes, ad yini ‘Ad ħari yiři řehna, waxxa ggurey di tyennant n wuř inu, ař i ħa ihellek min issun ak-d min iffuden.’ ¹⁹ SIDI war d as isemmeħ, maca lyaḍab n SIDI d tusmi nnes ad ggen amcan deg weryaz nni, u marra nneēřet nni yurin deg wedlis-a itwannḍen, ad xas tiři uca SIDI ad imħa isem nnes zi sadu ujenna. ²⁰ SIDI ad t iħuz x marra tiqebbař n Israyil i řħar, ełahsab marra nneāři n řeahd nni yurin deg wedlis-a itwannḍen n ccariea. ²¹ Xenni jjiř i dd ħa yasen, tarwa nwem nni i ħa iğaeēden awarni awem, d ubarrani nni i dd ħa yasen zeg ict n temmurt tiggwey, ad inin xmi i ħa ẓaren jirayeħ n temmurt-a d řehřacat i zi issehřec SIDI tammurt ²² - řecbariyyet d tmeğahṭ, aqa tecmed marra tammurt, war ttiři tetwazzu niy tessyemmi u war tessgiēeid afsu aziza, am mammec *imsar* deg uneqřeb n Sadum d Eamura d Adma d řabuyim nni issneqřeb SIDI di lyaḍab nnes d wesear nnes - ²³ uca eawed marra řegnus ad inin ‘Mayemmi igga SIDI man aya i temmurt-a? Mana řħaduq n lyaḍab-a imyaren?’ ²⁴ Xenni ad arren ‘Minzi nitni jjin řeahd n SIDI, AREBBI n ibabaten nsen, řeahd nni qqnen akides umi ten-dd issuffey zi temmurt n Miřra. ²⁵ Uyuren sexxaren i irebbiten nneḍni uca uḍaren ħarsen, i irebbiten nni war ssinen nitni, war d asen tent-idd iwci netta. ²⁶ Lyaḍab n SIDI itwassary x temmurt-a maħend ad ħars indeh marra nneēřet nni yurin deg wedlis-a itwannḍen. ²⁷ SIDI iqřee iten zi temmurt di lyaḍab d tefqeħt d ufugem imyār uca inḍar iten ħar temmurt nneḍni, am teğa ass-a.’ ²⁸ Timesřayin in-

nufaren aqa tent i SIDI, AREBBI nney, maca *timesřayin* twassaregbent aqa tent i neccin u i tarwa nney i řebda, mařend ad twaggen marra awařen n ccariea-ya.”

Aqarru n řeahd

30¹“Xmi xak-dd i řa asent marra tmesřayin-a, lbaraka d nneřřet nni ggiř zzatek, uca ad tent tarred řar wuř *nnek* jar marra řegnus řar mani SIDI, AREBBI nnek, xak yužžer. ²uca ad tseqbed řar SIDI, AREBBI nnek, ad tesřed i tmijja nnes s marra uř nnek u s marra řeemar nnek anect n marra min x cek umureř ass-a, cek *jmie* ak-d tarwa nnek, ³*xenni* SIDI, AREBBI nnek, ad ibđer ařebbes nnek uca ad xak yarřem uca ad cek issmun zi jar marra řegnus řar mani cek yareyyec SIDI, AREBBI nnek. ⁴Waxxa inni x yužžřen zzayek tuřa-ten řar uneggaru n ujenna, aqa SIDI, AREBBI nnek, ad cek issmun uca ad cek indeh ssenni. ⁵SIDI, AREBBI nnek, ad cek issidef di temmurt nni warten ibabaten nnek uca ad tt teksid *εawed* d řwart. Netta ad dayek igg tcuni u ad dayek yarni *εad* ktar zi ibabaten nnek. ⁶SIDI, AREBBI nnek, ad ixten uř nnek d wuř n tarwa nnek řima ad tersed SIDI, AREBBI nnek, s marra uř nnek d marra řeemar nnek, řima ad teddared. ⁷SIDI, AREBBI nnek, ad yarr marra nnearı nni x řeedyan nnek d x yenni cek icarrhen, inni xak dd-idarrcen *εawed*. ⁸Ad tseqbed, ad tesřed i tmijja n SIDI uca ad tegged marra řumurat nni x d ac ttumureř ass-a. ⁹SIDI, AREBBI nnek, ad ac iwc afeyyed di marra řxedmet n ifassen nnek, di řyiřet n ueddis nnek, di řyiřet n řebhayem nnek u di řyiřet n temmurt nnek, *aya ad yiři* i řxar nnek, minzi SIDI ad ieqeb řima ad zzayek ifarř i řxar nnek, am mammec tuřa ifarř i ibabaten nnek, ¹⁰Xmi i řa tesřed i tmijja n SIDI, AREBBI nnek řima ad teřđid řumurat nnes d tweřřa nnes nni yurin deg wedlis-a itwannden n ccariea uca xmi dd i řa tdewřed řar SIDI, AREBBI nnek, s marra uř nnek, s marra řeemar nnek.

¹¹Minzi řumur-a i x cek ttumureř necc ass-a, war iři yueřa xak uřa war igg^wij ca. ¹²War iři deg ujenna, řima ad tinid ‘Wi i řa iğaeeden řar ujenna di tťwee nney řima ad aney t-idd yawi i neccin řima ad as nseř u ad zzayes negg?’ ¹³War iři řar ujemmad n řebřar, ař i řa tinid ‘Wi i řa iřwan řar ujemmad n řebřar řima ad aney t-idd yawi i neccin řima ad as nseř u ad zzayes negg?’ ¹⁴minzi awař-a yudes i cek ařřas, aqa-t deg uqemmum nnek, aqa-t deg wuř nnek, řima ad zzayes tegged.

¹⁵Xzar necc ggiř zzatek ass-a tudart d řxar uřa d řmewt d řřar, ¹⁶minzi necc ttumureř cek ass-a řima ad tersed SIDI, AREBBI nnek, ad tuyured deg ibriden nnes uca ad teřđid řumurat nnes d tweřřa nnes d lřarayid nnes mařend ad teddared u ad tetwammarnid, uca SIDI, AREBBI nnek, ad ac ibarek di temmurt nni řar i řa tadfed řima ad tt tetřřfed d řwart. ¹⁷Maca mařa uř nnek ittagg^wej uca war tettesřid uca ad tetwassuffyed *zeg webřid*, ad tuđared zzat i irebbiten nneđni uca ad asen tsexxared, ¹⁸*xenni* necc ttbarrřey awem ass-a belli s tidett ad temmtem. War tarrennyed ca ussan nnek x temmurt mani i řa tadfed awarni řami teřwid L'Urdun, řima ad tt tetřřfed d řwart. ¹⁹Ass-a necc řayiy i ujenna d temmurt d řrechud xawem: ggiř zzatek tudart d řmewt, lbaraka d nneřřet! Ixđar *xenni* tudart, řima ad teddared, cek d zzariřet nnek, ²⁰mařend ad tersed SIDI, AREBBI nnek, uca ad tesřed i tmijja nnes, ad as třeřqed, minzi netta d tudart nnek uřa d tuzzugart n wussan nnek, řima ad tzemmaređ ad tzedyed x temmurt nni x ijuřđ SIDI i ibabaten nnek ad asen tt-idd iwc, i Ibrahim, i Iřhaq u i Yaεqub.”

Yacuea iksi amcan n Musa awarni řmewt nnes

31¹Iruř Musa uca issiweř s wawařen-a ak-d marra Israyil, ²inna asen “Ass-a necc řari mya u-εicrin n isegg^wusa. War zemmareř *εad* ad ffyey uřa ad adfey uca SIDI inna ayi ‘War tzekk^wid *iřzar-a* n L'Urdun’. ³SIDI, AREBBI nnek, ad iřwa zzat i wudem nnek. Netta ad yareddeř

řegnus-a zzat i wudem nnek uca ad tetťfed řwart nsen. Yacuea, d wenni i ya izwan zzat i wudem nnek, am mammec inna SIDI. ⁴ SIDI ad kisen igg am mammec igga ak-d Siħun d Ǝuj, ijeğiden n Imuriyyen, u ak-d temmurt nsen. Netta yareddeğ iten. ⁵ Xmi ten i ya isellem SIDI zzat i wudem nwem, *xenni* ad kisen teggem elahsab marra řumur nni kenniw umurey. ⁶ Iřim d iryazen d u iřim tmeħdem, war ttegg^wedem, war ttarjijem ca zzat i wudem nsen, minzi SIDI, AREBBI nnek, d wenni akidek igguren. War cek ittejji niy ad dayek ismeħ.

⁷ Uca Musa iřaya i Yacuea, inna as zzat i tiťťawin n marra Israyil “Iři d aryaz u iři tmeħded, minzi ad tadfed ak-d řgens-a yar temmurt nni ijuğ SIDI i ibabaten nsen ad asen tt-idd iwc uca cek ad ten tejjed ad tt řfen d řwart. ⁸ SIDI d wenni i yuyuren zzat i wudem nnek, d netta i ya yiřin akidek, war cek ittettu ca niy ad dayek ismeħ. War ttegg^wed u war ttarjijji.”

Musa iwca Ttawrat i ayt n Lawi

⁹ Yura Musa ccariea-ya uca iwca itt i ikehhanen, ayt n Lawi, inni yarbun Ttabut n Řeahd n SIDI, u i marra imyaren n Israyil. ¹⁰ Musa yumur iten, inna “Awarni i sebea n isegg^wusa, di řweqt itwaggen n usegg^was n ufekki n imerwusen di Řeid n Ieuccuten, ¹¹ xmi i ya imun marra Israyil maħend ad iħdar zzat i wudem n SIDI, AREBBI nnek, deg wemcan nni i ya ixdar netta, *xenni* ad tyared s jjeħd ccariea-ya zzat i marra Israyil deg imezzuyn nsen. ¹² Ejj ad issmun řgens, iryazen d temyarin d iħenjiren d ibarraniyyen nni iğan yar daxeř n tewwura nnek ħima ad sřen u ħima ad řemden ad gg^weden SIDI, AREBBI nwem uca ad ħdan marra awařen n ccariea-ya ¹³ u ħima tarwa nsen nni war tt issinen, ad sřen uca ad řemden ad gg^weden SIDI, AREBBI nwem marra ussan nni i ya teddarem x temmurt nni yar i ya tezwam x L'Urdun maħend ad tt tetťfem d řwart.

Abarreħ x řmušiyet i dd-ittasen

¹⁴ SIDI inna i Musa “Aqa iwđen-dd wussan nnek i di ya temmted. Řaya i Yacuea u ssbeddem ixef nwem deg Uqıđun n Umsagar ħima ad t umurey.” Musa d Yacuea ruħen, bedden deg Uqıđun n Umsagar. ¹⁵ *Xenni* iban-dd SIDI deg Uqıđun, deg ijj n uqellij n useynu, uca ibedd uqellij n useynu sennej i tewwart n Uqıđun. ¹⁶ SIDI inna i Musa “Aqa cek ad traħed ad tetwassmuned ak-d řejdud nnek uca *xenni* řgens-a ad ikkar ad yuyur amecnaw inni iđeffaren řeqħab awarni i irebbiten n ibarraniyyen n temmurt nni di i ya yadef ař řwest nnes uca řgens ad dayi ismeħ, ad yarz řeahd inu wenni akidsen ggiy. ¹⁷ Deg wass nni, ad itwassary lyađab inu x řgens uca ad t jjeğ ad zzayes ffarey udem inu uca ad itwaššard řgens uca ad xas dd-asen waťtas n iceřwawen d řeħšaret, ař i ya yini deg wass nni ‘Ma usin-dd iceřwawen-a xafi minzi AREBBI war iği di řwest inu?’ ¹⁸ Deg wass nni ad ffarey udem inu marra di ssibbet n řyar nni igga umi idweř yar irebbiten nneđni. ¹⁹ Řexxu *xenni*, ari tizřit-a i yixef nwem uca seřmed itt i ayt n Israyil, egg itt deg uqemmum nsen, ħima tizřit-a ad tiři d aceħhad di řtwee inu đidd i Israyil, ²⁰ minzi necc ad ssidfey řgens-a di temmurt nni i x jjuğey i ibabaten nsen, *ict n temmurt* nni ifeyyđen s uyi d tamment, uca ad ccen, ad jjiwnen, ad dewřen qbubbzen. *Xenni* ad dewřen yar irebbiten nneđni, ad xasen sexxaren uca ad ayi ssduqqzen, ad arzen řeahd inu. ²¹ Uca ad imsar umi d asen dd-usin aťtas n iceřwawen d řeħšarat, aqa *xenni* tizřit-a ad tarr deg wudem nnes amecnaw ijj n uceħhad, minzi war tettiři tetwattu zeg uqemmum n tarwa nnes, minzi necc ssney axarreš nni *ead* iħda ass-a, qbeř mma ad t ssidfey di temmurt nni x jjuğey *ad asen tt wcey*.”

²² Deg wass nni, yura Musa tizřit-a uca isseřmed itt i ayt n Israyil ²³ uca netta yumur i Yacuea, mmis n Nun, inna “Iři d aryaz u iři tmeħded, minzi ad tessidfed ayt n Israyil di temmurt nni x d asen jjuğey uca necc ad akidek iřiğ.”

²⁴ Uca imsar umi ikemmeř Musa tira n wawařen n ccariea-ya deg ijj n wedlis itwannđen uca idweř ařami t ikemmeř, ²⁵ aqa Musa yumur Ilawiiyyen nni yarbun Ttabut n Řeahd n SIDI, inna

²⁶ “Ksim adlis-a n ccariea itwannđen uca teggem t zzat i Ttabut n Řeahd n SIDI, AREBBI nwem,

maħend ad yiři din d acehhad dıdd nwem, ²⁷ minzi necc ssney ayewwey nwem d tyennant nwem. Aqa da, umi necc ddarey ead akıdwem ass-a, kenniw aqa tyewwyem x SIDI, meħař ead ktar i ęa teggem awarni i řmewt inu! ²⁸ Smunem-dd ęari marra imęaren n tqebbař nwem d iweqqafen nwem uca ad ssiwřey awařen-a deg imezzuęen nsen uca ggię xasen ijenwan d temmurt d řechud dıdd nsen, ²⁹ minzi necc ssney aqa awarni řmewt inu ad tfešdem nican uca ad teffyem x webrid nni x kenniw umureę. Deg wussan ineggura i dd ęa yasen, ad teggem řęar di tiřřawin n SIDI ař i ęa t tešareme s řxedmet i teggim s ifassen nwem.”

³⁰ *Xenni issiweř Musa deg imezzuęen n marra agraw n řgens n Israyil s wawařen n tizřit-a ařami ten ikemmeř.*

Izři n Musa

32¹ “Šřem, a ajenna, ad ssiwřey! Ejj tammurt ad seř i wawařen n uqemmmu inu! Ejj tayuri inu ad tudem amecnaw anęar, ad hwan wawařen inu amecnaw nnda,

amecnaw ict n thiđurt x uęemmuę aziza u amecnaw tinecnacin x wefsu,

³ minzi necc ad barręey isem n SIDI, arrem-dd řemyaret i AREBBI nney!

⁴ *Netta* d tařđart, řxedmet nnes nican, minzi marra ibriden nnes twaseggden, ijj n Arebbi d amtiqqi břa řęecc, aqa-t d amseggd d ařđiq.

⁵ *Řgens* aqa issefsed ixef nnes, nitni war ģin ca d tarwa nnes, řeib aqa-t xasen, *aqa-t* d ijj n jjiř ifary u ixnunnes.

⁶ Ma texsem ad teggem aya i SIDI, *a řgens* abuhaři d wefyur!

Ma war ięi netta d babac nni cek isęin, d wenni cek iggin u d wenni cek ikewwnen?

⁷ Idar ussan ieđun, xemm isegg^wusa n jjiř ař jjiř *nneđni*, seqsa babac u netta ad ac t ieawed u *seqsa* imęaren u nitni ad ac t inin.

⁸ Umi iwca Umeuęi tasyart nnes i *kuř ijj zi* marra řegnus, umi ibđa tarwa n Adam, issęaęeed iymiren n řegnus ełahsab řqedd n ięenjiren n Israyil.

⁹ Minzi tasyart n SIDI d řgens nnes, *Yaęqub* d ařiřu *n řeębar* n tasyart nnes.

¹⁰ Yufa it di temmurt n řexřa, di řefyafi ixřan *ak-d řewħuc* i itzun, inneđ as-dd, isseřmed it, iħđa it amecnaw mummu n tiřř nnes.

¹¹ Amecnaw agider nni issfaęen řeucc nnes, iřřaw sennej i warruden nnes, ittbezzee afriwen nnes, iksi iten uca yarebbu ten x wafriwen nnes,

¹² *ammu* indeh it SIDI waha uca war tuęi din akides ca n arebbi d ayrib.

¹³ Issenya it x teuřař n temmurt uca icca řęięet n yeęyar. Ijja it ad ięemm tamment zi teřđart, d zzeć zeg weęru n sęęęaħ, ¹⁴ třussi n tfunasin d uęi n wuęi, s tadunt n izmaren d icarriyyen, *inni amecnaw* tarwa n Bacan, d imuyan, s mummu n waren n *thebbuct* n irden, uca cek teswid zeg idammen n uđiř, binu iřfan.

¹⁵ Idweř Yacurun iqbubbez uca ięęeebeđ- ‘aqa tmešřed u teqbubbzed, wah, s tadunt tetwadřed!’ - uca ismeħ di Arebbi nni i tt dd-ixeřęen uca isseħęar tařđart n usenjem nnes.

¹⁶ S irebbiten iyriben ssekkaren tusmi nnes u s jjeayef searen ayi.

¹⁷ Yarřen i ccwařen, war ięi i Arebbi, i irebbiten nni war ssinen, *irebbiten* n jdid, inni dd-yusin ead mammec, war zzaysen ttarjijjen ibabaten nwem.

¹⁸ Tařđart nni cek dd-yejjin, tsemħed days u tettud Arebbi nni i cek-dd yurwen s řewjae.

¹⁹ Izra SIDI *man* aya uca isseħęar iten, s uęennen n ięenjiren nnes d yessis.

²⁰ Inna ‘Ad zzaysen ffarey udem inu, ad zarey mammec i ęa yiři *zman* uneggaru nsen, minzi nitni d ijj n jjiř ittneqřab, d tarwa i di war ięi řmanet.

²¹ Nitni searen ayi s min war iġin d Arebbi, saryen lyadab inu s *irebbiten* ibeṭṭiřen nsen. Necc ad ssekkarey tusmi nsen s *min* war iġin d řgens, s yijj n řgens d abuhaři ad ten searey.

²² Minzi s lyadab inu tekkar ict n tmessi, ggur ad tecmed ař řaxart *din* swadday uca ad tecc tammurt s řyiġet nnes u ad tessecmed tisi n idurar.

²³ Necc ad xasen dd-ssehwiř ijj n řřar awarni i wennedni, ad xasen neyycey fritcat inu.

²⁴ Ad twaheyyfen s řař uca ad twařardēn s wassamen n tmessi u s wareddeġ amarzag u necc ad daysen ssekkey tiymas n řmař s ssem itteqqsen n *ifiyran* inni ittmuġuyen di tēejjajt.

²⁵ Zi barra ad ikkes ssif *tarrawt* u deg wexxam n daxeř tigg^wudi ad *teřqef* abřiř řa d taēzarect uřa d aseymi ak-d umeccaybu.

²⁶ Necc nniy ‘Ad ten faretkey, ad beđřey řidaret nsen jar iwdan’,

²⁷ mři war gg^widey zeg wesear n řeēdu, řima iyrimen nsen war t nekkaren uca ad inin ‘Ifassen nney, inni itwassgaēden ammu s *jjeħd* i iggin aya marra, war iġi d SIDI.’

²⁸ Minzi nitni d ijj n řgens břa array u war daysen uřa d řefhamet.

²⁹ Mři ggin tiyit, *xenni* iggur ad fehmen aya u ad wcen taynit i uneggar nsen.

³⁰ Mammec izemmar ad yazzeř ijj n *bnadem* x wařef n *iwdan* uca *mammec zemmaren* tnayen ad ar-ren ēecra-ařef ad arewřen mařa war d asen temmenz teřdart nsen uca SIDI isellem iten i nitni?

³¹ Minzi tařdart nsen maci amecnaw tařdart nney. Ejj ad řekmen řeēdyan nney s *ixef* nsen.

³² Minzi tazayart nsen i teġa zi tzayart n Sadum u zeg iyyaren n Ĕamurra u ađiř nsen d ađiř n ssem u řarsen izekkunen *ccuren* s tarzugi.

³³ Binu nsen *amecnaw ařudi* n tmessi n řhaycat u *amecnaw* ssem ineqqen n třeřsiwin.

³⁴ Ma *marra* aya war řari itwaxzen, itwacemmee deg ixxamen n txubay inu?

³⁵ D necc i yeġan x nneqmet d řexřař, xmi i řa iħřuġed uđar nsen.

Ass n uceřwaw nsen aqa yudes uca min igguren ad xasen-dd yiři, ad imsar deyya.

³⁶ Minzi SIDI ad igg tasegda i řgens nnes uca ad iħenn x imsexxaren nnes xmi i řa iřar belli afus immeksi uca war din iqqim *ēad* wenni itwabelleēn d wenni umi itwajjen.

³⁷ *Xenni* ad yini ‘Mani iġan irebbiten nsen, tařdart nni di nnufaren,

³⁸ *irebbiten* nni zi ccin tadunt n tyarša nsen, inni zi sessen binu n tewhibin n useyyeb nsen? Ejj iten ad kkaren, ad cek ēawnen uca ad xawem ssduryen.’

³⁹ Xzarem, belli necc, aqa d necc, u war *din* ca n uřa d ijj n arebbi akidi.

Necc neqqey u necc sseddarey, necc tteħřiř u ssgeñfiř u war din wi i řa inejmen zeg ufus inu.

⁴⁰ Minzi necc ad sswiřdey afus inu řar ujenna uca ad iniy ‘Necc aqa ddarey i řebda!’

⁴¹ Mařa ssqeđēey ssif inu ittwessgen uca afus inu ad iṭtef di řħukm, *xenni* necc ad ntaqmey zi řeēdyan inu u zeg inni i d ayi icarrhen.

⁴² Ad ssarey fritcat n řqews inu s idammen

uca ssif inu ad iřard aysum n idammen n yenni itwanyen

u n yenni itwaħebbsen u zeg uzeġif n řeēdu ak-d *ijeṭṭayen* n ucewwaf nnes.

⁴³ Šřiwřewem, a řegnus!, ak-d řgens nnes, minzi netta ad intaqem i idammen n imsexxaren nnes uca ad dd-ittarri nneqmet x řeēdu nnes uca ad ifdi x temmurt nnes d řgens nnes.”

⁴⁴ Yusa-dd Musa uca issiweř marra awařen n tizřit-a x imezzuyen n řgens, netta d Hocae, mmis n Nun. ⁴⁵ Umi ikemmeř Musa marra awařen-a i zi issiweř řar marra Israyil, ⁴⁶ inna asen “Arrem marra awařen-a nni x d awem nniy ass-a řar wuř nwem, řima ad ten tumurem i tarwa nwem maħend ad ħđan marra awařen n ccariēa-ya ad zzaysen ggen, ⁴⁷ minzi war iġi d awař n bařeř

i kenniw, maca d tudart nwem. S wawař-a ad tezzuggartem ussan nwem x temmurt i ęar i ęa tezwim x L'Urdun maęend ad tt tețțfem d řwart.”

⁴⁸ Issiweř SIDI ak-d Musa deg wass nni, inna

⁴⁹ “Gaęęed adrar Abarim, *aq-a-t* d adrar n Nabu nni i *ięan* di temmurt n Mu’ab arendad n Arięa, uca xzar tammurt n Kenęan nni i ęa wceę d řwart i ayt n Israyil, ⁵⁰ uca mmet x wedrar nni ęar i ęa tgaęęeded, mun x řejdud nnek, am mammec immut umac Harun x wedrar n Hur uca itwassmun ęar řejdud nnes, ⁵¹ minzi kenniw teędařem zzayi di řwest n ayt n Israyil ęar waman n Miriba-Qadac di řexřa n řin, minzi kenniw war d ayi tqeddsem di řwest n ayt n Israyil. ⁵² *Xenni řexxu* ad țzared tammurt zzatek, maca war ttidfed ca ęar temmurt nni i ęa wceę i ayt n Israyil.”

Lbaraka n Musa

33 ¹ D ta d lbaraka nni zi ibarek, Musa, aryaz n SIDI, ayt n Israyil qbeř řmewt nnes. ² Inna “SIDI yusa-dd zeg *wedrar n Sina*, igaaęęed-dd ittwesseg arendad nsen zi Saęir, tuęa ittissiq umi dd-iban zeg wedrar n Faran uca yusa-dd zi *ęar ęecra-ařaf* n imqeddasen. Zeg ufus nnes afusi issberbic s wassamen arendad nsen i *nitni*.

³ Wah, netta ittexs řegnus! Marra imqeddasen *ięan* deg ufus nnek, aqa-ten ęar idaren nnek, ad kkaren i x wawařen nnek.”

⁴ Musa yumur aneę x ccarięa, aqa-tt d řwart n tmesmunt n Yaęqub.

⁵ Tuęa netta d Ajeęid di Yacurun umi nyarwen izeęifen n řgens, jmię ak-d tqebbař n Israyil.

⁶ “Ad iddar **Rubin**, war ittmetti uca ad din iřin zeg iryazen nnes ijj n řqedd!”

⁷ D man aya i inna x **Yahuda** “A SIDI, seř ęar tmijja n Yahuda uca yarr it ęar řgens nnes. Ad iřin ifassen nnes ijehden di țțweę nnes uca iwc as afus didd n yenni i d as ięřaren!”

⁸ U x **Lawi** inna “Tummim nnek d Urim nnek *ad iřin* i weřdiq nnek, wenni tqeębed di Massa, ak-d wi tqaqęed ęar waman n Miriba,

⁹ wenni innan x babas d yemmas ‘War ten ttwiřiy’, d wenni war isseizz x yaytmas nię war is-sin tarwa nnes, minzi nitni țțfen deg wawař nnek uca hđan řeahd nnek. ¹⁰ Nitni ad ssřemden lfarayıđ nnek i Yaęqub u ccarięa nnek i Israyil. Ad ssuyusen řebxur zzat i tinzar nnek uca *ict n țyarřt n wecmađ* qaę x uęałtar nnek. ¹¹ Barek tizemmar nnes di min igga, a SIDI, uca țțef arđa s řxedmet n ifassen nnes, ęđeř timeřřađin n yenni akides imearran d inni t icarhen, ģima ęemmarř war ttekkaren!”

¹² U x **Binyamin** inna “Ameizz n SIDI, netta ad ęars izdeę di řaman, ass marra ad t ideř uca ad izdeę ęar tięarđin nnes.

¹³ U x **Yusef** inna ‘Ad ibarek SIDI tammurt nnes s min ięan ięřan qaę zeg ujenna u s nnda u zeg waman yuęęen nni *din* ięan swadday. ¹⁴ u s řęięet ięřan n tfuct u s min ięan ięřan i itticc uyur

¹⁵ u s *řqimet* n tqiccatin n idurar tiqdimin u s řqimet n tewririn n řebda ¹⁶ u s min ięan ięřan ațtas n temmurt d tcurrent nnes u s tcuni n wenni tuęa izeddyen di cbarq n isennanen. Iři ad dd-yas x uzeęif n Yusuf u x tuccent n ucewwaf n wenni itwaęuzen x aytmas s ict temrist n *ucewwaf*. ¹⁷ Amenzu n iyenduzen nnes d ucewwar nnes u accawen nnes amecnaw accawen n ufunas n řexřa, ad zzaysen iwwet řegnus marra jmię ař tineggura n ddunit. Ina d ęecra-ařaf n Ifrayim u ina d řuřuf n Manassil!”

¹⁸ U x **Zabulun** inna “Farę, a Zabulun, s wuffuę nnek, u cek, a Isakkar!, *farę* s iqiđan nnek. ¹⁹ Ad řaęan i řegnus ęar wedrar. Din i ęa ęarřen tięarřa n tsegda, minzi ad zemmen afeyyeđ n řebęur d txubay innufaren deg ijd.”

²⁰ U x **Jad** inna “Itwabarek wenni iggin ttasie i Jad! Netta izeddey amecnaw tayradt uca icarreg as ajiř ak-d uceqquf n uzeğif. ²¹ Iksi tammurt icnan i yixef nnes, minzi aqa din tasyart n umgewwad s *wedman*. Yusa-dd ak-d izeğifen n řgens, ikemmeř tasegda n SIDI d řehkamat nnes, *jmie* ak-d Israyil.

²² U x **Dan** inna “Dan d ijj n mmis n wayrad nni i ineggzen yar zzat zi Bacan.”

²³ U x **Naftali** inna “A Naftali, iři tejjiwned s tcuni u teccured s lbaraka n SIDI. Ksi lyarb d ljanub d řwart.”

²⁴ U x **Acir** inna “Acir aqa itwabarek ak-d tarwa nnes. Iři ad yaf arđa zeg aytmas uca ad issur ađar nnes di zzect. ²⁵ Tisiřa nnek aqa-tent s wuzzař d nnhas, ad yiři uřurif nnek amecnaw ussan nnek!”

²⁶ “War iği amecnaw AREBBI, a Yacurun, wenni innayen x ujenna ĥima ad ac iwc afus u wenni innayen x iseynuten s leađama nnes.

²⁷ AREBBI n řebda d amcan n useřqi u swadday *tteawanen* iyağen nnes n řebda. Netta ad yazzeř x řeđu zzat i wudem nnek, ad yini ‘Aredeğ!’ ²⁸ Israyil ad izdey weħdes di řaman. Ad yiři wanu n Yaequb deg ict n temmurt *iccuren* n irden d binu n jdid, wah, ajenna ad yudem s nnda.

²⁹ Sseed nnek, a Israyil! Wi iğan amecnaw cek? Ijj n řgens itwassnejmen zi SIDI, aqa-t d aseřqi i ueawen u d ijj n ssif n leađama i cek. Řeedyan nnek ad ssniemiřen ad cek sswađeen i cek uca cek ad tdarrced x idemrawen nsen!”

Řmewt n Musa

34 ¹ Xenni igaeed Musa zi řewđat n Mu’ab yar wedrar n Nabu, yar tqiccet n Fisja nni iğan nican zzat wudem n Ariĥa uca isscen as SIDI marra tammurt, zi Jilead ař Dan, ² marra Naftali d temmurt n Ifrayim d Manassi d marra tammurt n Yahuda yars ař řebħar d min din awarnas. ³ d *Temmurt n Ljanub* d udewwar n řewđa n Ariĥa, tandint n tcejjura n tini ař řuyar.

⁴ Uca inna as SIDI “Ta d tammurt nni x jjuğey i Ibrahim, i Ishaq d Yaequb, qqarey ‘I zzariet nnek, ad tt wcey!” Jjiğ cek ad tt tzared s tiřřawin nnek, maca war tzekkwid ca diha.”

⁵ Ammu immut dinni Musa, amsexxar n SIDI, di temmurt n Mu’ab, am mammec awař i dd-iffyen zeg uqemmum n SIDI. ⁶ Uca netta inđer it di teyzurt di temmurt n Mu’ab qibač i Bayt-Fayur uca uřa d ijj mma issen amcan n wenđer nnes ař ass-a. ⁷ Tuřa Musa yars mya u-eicrin n iseggwusa umi immut. Tiřř nnes war teğis, war d as iruħ řemeezz. ⁸ řuyyen ayt n Israyil x Musa di řewđat n Mu’ab třatin n wussan uca ammu i kemmřen nitni ussan n iyuyyan d unuri n Musa.

⁹ Yacuea, mmis n Nun, tuřa iccur s buħbeř n tiřit, minzi Musa tuřa issars xas ifassen nnes u ayt n Israyil sřin yars uca ggin am mammec yumur SIDI i Musa. ¹⁰ Emmarř ead war dd-ikkar anabi di Israyil amecnaw Musa, wenni i tuřa issnen SIDI udem yar wudem, ¹¹ s marra řeěřamat nni zi t issekk SIDI ĥima ad tent igg di temmurt n Miřra, zzat i Fireun d marra imsexxaren nnes d marra tammurt nnes, ¹² U s marra afus nni ijeħden u s marra *timegga* imřaren issaggwaden, tinni igga Musa zzat i tiřřawin n marra Israyil.

YACUEA

Řumur n SIDI maḥend ad tṭfen tamurt n Kensan

1¹ Imsar awarni i řmewt n Musa, amsexxar n SIDI, belli SIDI issiweř ak-d Yacuea, mmis n Nun, amsexxar n Musa, inna

² “Musa, amsexxar inu immut. Řexxu kkar, ekk x L'Urdun-a, cek d marra řgens-a, řar temmurt i d asen i řa wceř necc, i ayt n Israyil. ³ Kuř amcan min xef i řa teejen třeqqqa n uđar nwem, aqa wciř awem t i kenniw, am mammec i ssiwřey necc ak-d Musa. ⁴ Tammurt nwem ad tiři zi řexřa ař Lubnan-a, ař iřzar ameqqran, iřzar n Lfurat, marra tammurt n Iḥittiyyen ař řebřar ameqqran mani tyeři tfuct. ⁵ Uřa d ijj war izemmar ad iqqim ibedd zzat i wudem nnek, marra ussan n tudart nnek. Am mammec d ayi tuřa ak-d Musa, ad iřiř uřa akidek. Necc war dayek semmḥey u war cek ttejjiř. ⁶ Iři d aryaz u iři tmeḥded, minzi cek ad tejjed řgens-a ad iwart tam-murt, i x necc jjuřeř i ibabaten nsen ad asen tt wceř. ⁷ Iři waha d aryaz u iři tmeḥded maḥend ad teḥdid ad tegged marra ccarięa nni d ac yumur Musa, amsexxar inu, u war xas tṭeyyed řar yefus uřa řar uzeřmađ, maḥend ad tegged s řeeqeř mani mma i řa traḥed. ⁸ War teji ca adlis-a itwannđen n ccarięa ad ac ittwakkes x yiřes nnek, maca xarreř days ass d ğiřet, maḥend ad teḥdiđ ad tegged ammu nican am mammec marra min days tura, minzi xenni ad třeřḥed abrid nnek nican uca ad tt tegged s řeeqeř. ⁹ Ma war d ac t nniř? Iři d aryaz u iři tmeḥded, war tteggwed u war ttejj ad iegez wuř nnek, minzi SIDI, AREBBI nnek, aqa-t akidek qaę mani mma i řa traḥed.”

¹⁰ Uca yumur Yacuea i iweqqafen n řgens, inna:

¹¹ “Uyurem x řwest n řmargeḥ n txuzan uca umur řgens, inim ‘Swejdet řeeweč i yixef nwem, minzi di třata n wussan ad teřwam L'Urdun-a ḥima ad tadfem di temmurt i d awem i řa iwc SIDI, AREBBI nwem, d řwart uca ad tt teksim d řwart.’ ”

¹² Issiweř Yacuea ak-d Irubiniyyen d Ijadiyyen u ak-d wezyen n teqbič n Manassi, inna

¹³ “Eeqřet x wawař nni x i d awem yumur Musa, amsexxar n SIDI. Aqa inna awem ‘SIDI, AREBBI nwem, iwca awem arraḥet uca iwca awem tammurt-a. ¹⁴ Timřarin nwem, iḥenjiren nwem d řebřayem nwem ad qqimen di temmurt i d awem iwca Musa řar tma-ya n L'Urdun uca kenniw ad teřwam tḥezmem zzat i wudem n aytmatwem, marra ayt bu-teyruđt imeḥđen, uca kenniw ad asen tewcem afus, ¹⁵ ař i řa yewc SIDI arraḥet i aytmatwem, am tuřa iwca i kenniw, uca uřa d nitni ad ksin tammurt i d asen iwca SIDI, AREBBI nwem, d řwart. Xenni ad dd-tdewřem řar tem-murt tenni d řwart nwem uca ad twartem min d awem iwca Musa, amsexxar n SIDI, řar tma-ya n L'Urdun manis dd-tneqqar tfuct.”

¹⁶ Nitni arrin x Yacuea, nnan “Marra min xef i d aney tumured, ad t negg u mani mma i d aney i řa tessekked, ad nuyur. ¹⁷ Ammu nican am mammec nesřa řar Musa, ad řark nseř. Iři waha ad kik yiři SIDI, AREBBI nnek, am mammec tuřa ięa ak-d Musa! ¹⁸ Kuř aryaz nni i řa ieřan řumur nnek u war ixs ad iseř i wawařen nnek di marra min d as i řa tumured, ad itwaney. Iři waha d aryaz u iři tmeḥded!”

1:4 ‘Řebřar ameqqran’ - niř ‘ill ameqqran’. Řebřar-a qqaren as di Arif ‘Řebřar amezyan’ u isem nnes d jdid aqa-t ‘ill agrakal’.

Raḥab d tnayen n ibergagen

2¹Yacuea, mmis n Nun, issekk zi Ciṭṭim tnayen n yeryazen maḥend ad bergen s tnuffra, inna “Uyurem, xzarem tammurt d Ariḥa!” Ffyen, iwḍen ɣar taddart n ict n temɣart d řqehba, qqaren as Raḥab, uca ssensen din.² Xebbaren t i ujeḡid n Ariḥa, nnan “Xzar, di ġiřet-a usin-dd danita ca n yeryazen n ayt n Israyil, ĥima ad bergen di temmurt.”³ Issekk ujeḡid n Ariḥa ɣar Raḥab maḥend ad as inin: “Suffey-dd iryazen i d yudfen taddart nnem, minzi usin-dd, ĥima ad ksin řexbar x min ittemsaran di marra tammurt.”⁴ Aqa tessidef temɣart tnayen n yeryazen uca tessnuffar iten. Tenna “S *tidett*, iryazen usin-dd ɣari, maca war ssiney manis nitni.”⁵ Uca umi twabellcent tewwura *n tendint* ɣar uweṭṭu n taḡest, ffyen yeryazen. Necc war ssiney maca, mani uyuren yeryazen *nni*. Dfarem ten deɣya, xenni tzemmarem ad xasen tḥartem.”

⁶ Maca nettat tessgaēed iten x tzeqqa uca tessnuffar iten sadu iyeddiwen n tiffest nni tuɣa twassarsen x tzeqqa i nettat.⁷ Tuɣa ḍaffaren ten-dd yeryazen x webrid n L'Urdun ař imucan n uzekk^wu uca awarni řami ffyen inni tuɣa ten-dd iḍaffaren, *xenni* bellēen xasen tawwart.⁸ Qbeř i ɣa wḍan deg yiḍeř, tgaeēed *Raḥab* ɣarsen ɣar tzeqqa,⁹ tenna asen “Necc ssiney, aqa SIDI iwca awem tammurt-a u belli tigg^wudi zzaywem tewḍa-dd xaney u marra imezday n temmurt fesyen deg wudem nwem.”¹⁰ Maɣar neccin nesřa, mammec SIDI issizēy aman n řebḥar n Uɣanim deg wudem nwem umi dd-teffym zi Miřra, uca *nesřa eawed* min teggim ak-d Siḥun d Euj, tnayen n ijeḡiden n Imuriyyen, inni tuɣa aɣirin i L'Urdun, inni tḥarmem *i uteḥḥi*.¹¹ Umi nesřa aya, ifsiy wuř nney u war iqqim ead ca n buḥbeř *nnes* iddar di ca n yeryaz di ssibbet nwem, minzi SIDI, AREBBI nwem, d AREBBI sennej deg ujenna d *da* swadday x temmurt.¹² Řexxu xenni, jjaḡem ayi ɣar SIDI, minzi necc ggiy daywem tcuni, aqa uřa d kenniw ad teggem tcuni ak-d řaḡ *n* taddart n baba u wcem ayi ijj n weēřam d amtiqqi,¹³ aqa kenniw ad tejjem baba d yemma, aytma d yessma, ak-d marra min iḡan nsen, ad ddaren u belli kenniw ad aney tessnejmem řeemar nney zi řmewt.”

¹⁴ Arrin-dd xas yeryazen “Mařa war tfedḥem tamesřact nney, ad immet řeemar nney deg wemcan nwem. Uca ad imsar xmi i d aney i ɣa iwc SIDI tammurt-a, ad am nesscen tcuni nney d řaman nney.”

¹⁵ Xas uca tseyyeb iten temɣart s yijj n wesɣun zi řkazi, minzi tuɣa taddart nnes ɣar řḥiḍ *n barra n tendint* uca tuɣa tzeddey di řḥiḍ *n tendint*.¹⁶ Nettat tenna asen “Ařyem idurar, maḥend inni i kenniw iḍeffaren war xawem ḥarrten u ffarem dinni třata n wussan ař i ɣa eeqben inni *kenniw* iḍeffaren. Zi senni tzemmarem ad tmenēem abrid nwem.”¹⁷ Iryazen nnan as “Ad niři netwas-sizdeg zi tjaḡit-a i d aney teggid ad tt nejjaḡ,¹⁸ *maca war ittiři ammu* xmi i ɣa tegged asɣun-a azegg^way immuden i zi d aney tseyybed, ɣar řkazi xmi i d ɣa nadeɣ ɣar temmurt uca ad tessmu-ned babam d yemmam d aytmam d marra tawacunt n babam ɣarem di taddart nnem.”¹⁹ *Xenni* qaē wi i ɣa iffyen zi tewwura n taddart nnem, ad iřin idammen nnes x uzeḡif nnes u neccin ad niři netwassizdeg zzaysen uca qaē wenni akidem i ɣa iqqimen di taddart, idammen nnes ad iřin x uzeḡif nney mařa *ca n ij* ad xas issars afus.”²⁰ Mařa cem tessuffyed tamesřact nney, *xenni* ad niři netwassizdeg *eawed* zi tjaḡit i d aney teggid ad am nejjuḡ i cem.”²¹ Nettat tarra xasen “Elaḥsab awařen nwem, ammu *i ɣa yiři!*” Xenni tejja iten ad uyuren uca tcedd asɣun azegg^way ɣar řkazi.²² Uyuren nitni uca iwḍen ɣar wedrar uca qqimen dinni třata n wussan, ařami dd-eeqben inni i ten iḍeffaren. Inni iten iḍeffaren tuɣa arezzun xasen deg webrid marra, maca war ten ufin.²³ Xenni aregg^wḥen-dd tnayen nni n yeryazen u hwan-dd zeg wedrar, zwan-dd uca usin-dd ɣar Yacuea, mmis n Nun, u ḥajan as marra min d asen imsaren.”²⁴ Nnan i Yacuea “S *tidett*, SIDI igga aney marra tammurt deg ifassen u *eawed* fesyen marra imezday n temmurt di ssibbet nney.”

YACUEA

Azwi n L'Urdun

3¹ Yar tuffut zic, ikkar Yacuea uca ksin iqiḍan nsen zi Ciṭṭim uca usin-dd yar L'Urdun, netta d marra ayt n Israyil, uca ssensen dinni qbeṛ i ya ḵwan. ² Imsar, awarni ṭṛata n wussan, iweqqafen uyuren x ṛwest n ṛmargeḥ n txuzan, ³ uca umuren ṛgens, nnan “Xmi i ya ṭṛarem Ttabut n Ṛeahd n SIDI, AREBBI nwem, uca ikehhanen n ayt n Lawi arbun t, *xenni* uṛa d kenniw ad temmuṭṭyem zeg wemcam nwem, ad t teḍfarem. ⁴ Maca ittṣeṣṣa ad teebbarem ttasie eṛaḥaṛ i aṛfayn n iyaḡen jarawem d netta, war ḡars tadsem. Ammu i ya tessnem abrid i ya tekkem, maḡar kenniw zic eemmarṣ war tekkim abrid-a, *war iḡi iḍennad u war iḡi fariḍennad.*”

⁵ Inna Yacuea i ṛgens “Qeddsem ixef nwem, minzi tiwecca ad igg SIDI ṛeḡjayeḃ di ṛwest nwem.”

⁶ Issiweṛ Yacuea eawed ak-d ikehhanen, inna “Sḡaeḡdem Ttabut n Ṛeahd uca ḵwam zzat i wudem n ṛgens!” Nitni sḡaeḡden Ttabut n Ṛeahd u izwaren ḡar zzat i wudem n ṛgens. ⁷ Tuḡa SIDI inna i Yacuea “Ass-a ad kkareḡ ad cek ssemyareḡ zzat i tiṭṭawin n marra Israyil, maḡend marra ad ssnen, aḡa necc akidek i ḡiḡ, am mammec i d ayi tuḡa ak-d Musa. ⁸ Cek ad tumured ikehhanen inni yarebbun Ttabut n Ṛeahd, ad tinid “X minni i ya tawḍem ḡar tma n waman n L'Urdun, ad din tbeddem di L'Urdun!”

⁹ Xas uca inna Yacuea i ayt n Israyil “Asem-dd da u teṣṛem awaṛen n SIDI, AREBBI nwem.” ¹⁰ Uca inna Yacuea “S man aya ad tessnem, aḡa iḡj n Arebbi iddar aḡa-t jarawem u netta ad issuffuy Ikenḡaniyyen d Iḡittiyyen d Iḡiwiyyen d Ifariziyyen d Iḡirjaciyyen d Imuriyyen d Iyabusiyyen zzat i tiṭṭawin nwem zi ṛwart nsen. ¹¹ Xzarem, Ttabut n Ṛeahd n Sidi n marra tammurt, izwar awem zzat i wudem nwem di L'Urdun. ¹² Ṛexxu xenni, farnem tenḡac n yeryazen zi tqebbaṛ n Israyil, iḡj n weryaz zi kuṛ taqbiḥ. ¹³ Xmi iḍaren n ikehhanen, inni yarebbun Ttabut n SIDI, AREBBI n marra tammurt, ad bedden deg waman n L'Urdun, *xenni* ad imsar aḡa aman n L'Urdun ad nḡeḍḡen, aman i dd-ihekk^wan zi sennej ḡar swadday, uca ad *qqimen* bedden amecnaw ayḡar..”

¹⁴ Ṛami ikkes ṛgens iqiḍan nnes ḡima ad iḵwa L'Urdun, arbun ikehhanen Ttabut n Ṛeahd zzat i wudem n ṛgens. ¹⁵ Umi iwḍen iḡemmaṛen n Ttabut ḡar L'Urdun uca ḡadan iḍaren n ikehhanen, inni yarḃun Ttabut x tma n waman - tuḡa L'Urdun issfiy x marra tmawin nnes di marra ussan n tmegra - ¹⁶ bedden waman nni dd-ihekk^wan zi sennej ḡar swadday. Bedden nican amecnaw ict n tesmuṭ, igḡ^wej aṭṭas x tendint n Adam tenni zzat i Ṣartan. Ammu i kemmṛen waman inni dd-ihekk^wan ḡar swadday, ḡar ṛebḡar n Ṛewḍa, ḡar Ṛebḡar Ameḡaḡ, aḡa twaqeḍḡen. *Xenni* iḵwa ṛgens deg urendad n Ariḡa. ¹⁷ Ikehhanen, inni yarḃun Ttabut n Ṛeahd n Arebbi, bedden di ṛaman x ṛaḡay, di ṛwest n L'Urdun *umi* iḵwa marra Israyil x ṛaḡay aṛami tuḡa ikemmeṛ weḵwi n marra ṛgens x L'Urdun.

4¹ Umi tuḡa ikemmeṛ marra ṛgens azwi n L'Urdun, imsar aḡa SIDI issiweṛ ak-d Yacuea, inna ² “Farnem tenḡac n yeryazen zi ṛgens, iḡjen zi kuṛ taqbiḥ ³ u tumured xasen, ini ‘Ksi ssa, zi ṛwest n L'Urdun, zeg wemcan mani tuḡa bedden iḍaren n ikehhanen di ṛaman, tenḡac n iḵra, ksim ten akidwem ḡar ujemmaḍin u tessarsem ten di ṛmargeḥ n txuzan mani i ya tessensem ḡiṛet-a.’ ”

⁴ *Xenni* iṛḡa Yacuea tenḡac n yeryazen, inni iḡja ten ad farnen zeg ayt n Israyil, iḡj n weryaz zi kuṛ taqbiḥ, ⁵ uca Yacuea inna asen “Uyurem zzat i wudem n Ttabut n SIDI, AREBBI nwem, ḡar ṛwest n L'Urdun uca ad iksi kuṛ aryaz i yixef nnes iḡj n weḵru x teyruḍt nnes, eḡaḡsab ṛqedd n tqebbaṛ n ayt n Israyil, ⁶ ḡima ad yiṛi aya d ict n ṛeḡamet jarawem. Minzi *maṛa* tarwa nwem ggur ad sseḡsan, ad inin “Min *ixs ad inin* yeḡra-ya i kenniw?”, ⁷ *Xenni* kenniw ad asen tinim ‘*Aḡa-ten din* minzi nḡeḍḡen waman n L'Urdun zzat i wudem n Ttabut n Ṛeahd n SIDI! Yar uḵwu n L'Urdun nḡeḍḡen waman n L'Urdun uca iḵra-ya d ict n ṛidaret i ayt n Israyil i ṛebda.” ⁸ Ayt n Israyil ggin am mammec tuḡa yumur Yacuea uca ksin tenḡac n iḵra zi ṛwest n L'Urdun, am

mammec tuḡa issiweř SIDI ak-d Yacuea, ełahsab řqedd n tqebbař n ayt n Israyil, uca ksin ten akidsen ḡar ujemmađin, ḡar řmargeḡ n txuzan, uca ssarsen ten din.⁹ Issars Yacuea teneac n iźra di řwest n L'Urdun, deg wemcan mani tuḡa mmarsen iđaren n ikehhanen, inni yarbun Ttabut n Řeahd, u aqa-ten ead din ař ass-a.

¹⁰ Ikehhanen, inni yarbun Ttabut, qqimen bedden di řwest n L'Urdun, ařami tuḡa itwakemmeř min inna SIDI i Yacuea maḡend ad t yini i řgens ełahsab marra min yumur Musa i Yacuea. Uca iqeḡeq řgens zi senni, iźwa.¹¹ Umi tuḡa marra řgens ikemmeř aźwi, iźwa Ttabut n SIDI ak-d ikehhanen zzat i wudem n řgens.¹² Ayt n Rubin d ayt n Jad d wezyen n teqbič n Manassi źwan ḡezzen i umenḡi zzat i wudem n ayt n Israyil, am mammec tuḡa akidsen issiweř Musa.¹³ Tuḡa-ten eřaḡař di arebein-ařaf n *yeryazen* zi řeskar nni iźwan, ḡezzen i umenḡi zzat i wudem n SIDI ḡar řewđat n Ariḡa.¹⁴ Deg wass nni SIDI issemyar Yacuea di tiťťawin n marra Israyil uca gg^weden zzayes, am mammec tuḡa gg^weden zi Musa, marra ussan n tudart nnes.

¹⁵ SIDI issiweř ak-d Yacuea, inna ¹⁶ “Umur i ikehhanen, inni yarebbun Ttabut n Chadet, ad gaēeden zi L'Urdun.” ¹⁷ Xenni Yacuea yumur ikehhanen, inna “Gaēdem zi L'Urdun ḡar sennej!”

¹⁸ U imsar umi ikehhanen, inni yarbun Ttabut n Řeahd n SIDI, gaēeden zi řwest n L'Urdun u iđaren n ikehhanen ffyēn *zeg waman* ḡar řaźaḡ, xenni aman n L'Urdun dewřen-dd ḡar wemcan nsen uca dewřen ssfayen x marra timmawin nnes am iđennađ d fariđennađ.¹⁹ Tuḡa řgens iḡaēed zi L'Urdun deg wass wiss eēcra deg uyur amezwaru uca wtin iqiđan nsen di Jiljal, ḡar ccarq n Ariḡa.

²⁰ Di Jiljal issbedd Yacuea teneac n iźra i tuḡa akidsen-dd iksin zi L'Urdun ²¹ uca netta issiweř ak-d ayt n Israyil, inna “Mařa sseqsan tiwecca tarwa nwem ibabaten nsen uca ad inin ‘Min xsen ad inin yezra-ya?’” ²² xenni ad tēēmem i tarwa nwem, ad tinim ‘Da Israyil iźwa L'Urdun-a x řaźaḡ, ²³ minzi SIDI, AREBBI nwem, issiźey aman n L'Urdun zzat i wudem nwem ařami teźwam, am mammec i tuḡa iḡga SIDI, AREBBI nwem, eawed ak-d řebḡar n Uḡanim nni issiźey zzat i wudem nney ařami *din neźwa*, ²⁴ ḡima marra řegnus x temmurt ad ssnen, aqa afus n SIDI ijhed, ḡima kenniw ad tegg^wdem SIDI, AREBBI nwem, marra ussan.’ ”

Axtan n řgens di Jiljal

5¹ Umi marra ijeḡiden n Imuriyyen i *iḡan* ḡar tma n řḡarb n L'Urdun d marra ijeḡiden n Ikenēaniyyen i *iḡan* ḡar řebḡar sřan, aqa SIDI issiźey aman n L'Urdun zzat i wudem n ayt n Israyil, ařami neźwa ḡar ujemmađin, xenni ifsiy wuř nsen u war daysen iqqim ca arruḡ zzat i wudem n ayt n Israyil.² Di řweqt nni issiweř SIDI ak-d Yacuea “Egg i yixef nnek ifarricen n weźru uca xten i ayt n Israyil twařat wiss tnayen!” ³ Xenni iḡga Yacuea ifarricen n weźru i yixef nnes uca ixten i ayt n Israyil ḡar Jibiēa-Haeralut, *aqa-tt d ‘tawrirt n řēdareyyat n wextan’*. ⁴ Man aya d řesbab i zi iten ixten Yacuea: marra řgens i tuḡa dd-iffyēn zi Miřra, *ixs ad yini* iryazen, marra Ieskariyyen mmuten deg webrid di řexřa awarni i wuffuy nsen zi Miřra. ⁵ Minzi marra řgens nni dd-iffyēn, tuḡa-t itwaxten, maca marra řgens nni dd-itwaxeřqen deg webrid di řexřa awarni i uffuy zi Miřra, war itwaxten ca. ⁶ Minzi arebein n isegg^wusa gguren ayt n Israyil di řexřa ařami ihellek marra řgens, marra Ieskariyyen i tuḡa dd-iffyēn zi Miřra, minzi tuḡa war sřin ḡar tmijja n SIDI uca SIDI tuḡa ijuḡ asen, war ten ittejji ca ad źaren tammurt nni tuḡa x ijuḡ SIDI i ibabaten nsen ad asen tt-idd iwc, ict n temmurt ifeyyđēn s uḡi d tamment. ⁷ Iḡenjiren nsen inni issnekkar netta deg wemcan nsen, d ina d inni tuḡa ixten Yacuea, minzi nitni ḡarsen ead řēdaryet minzi war d asen xetnen deg webrid. ⁸ Umi kemmřen ad xten marra řgens, imsar belli qqimen deg wemcan nsen di řmargeḡ n txuzan ařami ggenfan. ⁹ SIDI inna i Yacuea “Ass-a aqa kksey xawem řefđiḡet n Miřra.” X uyenni qqaren as i wemcan nni Jiljal, ař ass-a.

YACUEA

Tayaršt n useɛdu - ‘Manna’, ayrum n ujenna, ibedd

¹⁰ Wtin ayt n Israyil iqiɗan nsen di Jiljal uca sswejden tayaršt n useɛdu deg wass arbeeɗac n uyur nni, di ġiřet, di řewɗat n Ariha. ¹¹ Zi řyiġet n temmurt ccin ayrum břa antun d teyɥawin icenfen, řar tiwecca awarni i tyaršt n useɛdu, deg wass nni simant nnes. ¹² Tiwecca nnes, awarni umi tuya ccin zi řyiġet n temmurt, tenneqɗeε ‘manna’. Zi senni ayt n Israyil war řarsen teqqim εad ‘manna’, mayar nitni ccin deg usegg^was nni zi řyiġet n temmurt n Kenεan.

Yacuea izra Ameqqran n řeeskar n SIDI

¹³ Umi tuya iġa Yacuea zzat i Ariha, isgaεεed tiřawin nnes, uca xzar, tuya ijj n weryaz ibedd zzates, řars ssif deg ufus. Yacuea iruř řars inna as “Cek ma zzayney niy zeg iyrimen nneř?” ¹⁴ Netta yarra-dd “Lla, minzi necc d akumandar *ameqqran* n řeeskar n SIDI. Necc řexxu i dd-usiy!” Uca iwɗa Yacuea x uyembub nnes řar temmurt uca iynes, inna as “Min inna Sidi inu i umsexxar nnes?” ¹⁵ *Xenni* inna akumandar *ameqqran* n řeeskar n SIDI i Yacuea “Kkes tisiřa nnek zeg iɗaren nnek, minzi amcan mani tbedded d amqeddas i iġa.” Uca amenni i igga Yacuea.

Awetřtu n Ariha

6 ¹ Ariha tuya tetwaqqen nican zzat i wudem n ayt n Israyil. Uřa d ijj war izemmar ad iffey, uřa d ijj war izemmar ad *din* yadef. ² *Xenni* inna SIDI i Yacuea “Xzar, necc ggiy ac Ariha d ujeġid nnes d marra ayt bu-teyruɗt imeřɗen deg ufus nnek. ³ Ittxeřřa kenniw ad tenndem i tendint. Marra Iεeskariyyen ad nnɗen i tendint ict n twařat. Amya i řa teggem setta n wussan. ⁴ Sebea n ikehhanen ad izwaren zzat i Ttabut ad arbun sebea n řebwaq n usřiwřew. Deg wass wiss sebea ad tenndem i tendint sebea n twařawin u ikehhanen ad řuɗen di řebwaq. ⁵ Xmi i řa yiři ijj n uřuɗi d azirar deg yicc n usřiwřew u kenniw ad tesřem řřess n řbuq, *xenni* ad yarrez řgens imun s tyuyyit deg ujenna. Xas uca ad iwɗa řhiɗ n tendint uca ad xas izwa řgens, kuř ijj n weryaz ad yuyur nican řar zzat.”

⁶ *Xenni* iřaya Yacuea, mmis n Nun, x ikehhanen, inna asen “Ksim kenniw Ttabut n řεahd u tejjem sebea n ikehhanen ad izwaren řar zzat i wudem n Ttabut n SIDI ad arbun sebea n řebwaq n usřiwřew.” ⁷ Nnan i řgens “řwam u tenndem i tendint u jjem Iεeskariyyen ad řwan zzat i wudem n Ttabut n SIDI.” ⁸ Uca imsar am mammec tuya inna Yacuea i řgens. Sebea n ikehhanen tuya arebbun sebea n řebwaq n usřiwřew uca řwan zzat i wudem n SIDI, řuɗen di řebwaq uca Ttabut n řεahd n SIDI iggur awarni asen. ⁹ *Iryazen* iřezzen s řesnař izwaren zzat i wudem n ikehhanen nni i řuɗen di řebwaq nsen u x ɗeffar n Ttabut yusa-dd uyezdis aneggaru *n řeeskar*, am gguren, nitni ttřuɗen di řebwaq.

¹⁰ Yacuea aqa yumur řgens, inna “War ttesyuyyum, war ttejjim tmijja nwem ad as iseř řed, war dd-itteffey uřa d ijj n wawař zeg uqemmum nwem ař ass mani i d awem i řa iniy ‘řyuyyem!’ *Xenni* ad tesyuyyem i umenyi.” ¹¹ Xas uca yejja Ttabut n SIDI ad inned i tendint, ict n twařat inned as-dd. *Xenni* dewřen řar řmargeř n txuzan, ssensen di řmargeř. ¹² Tiwecca nnes řar tuffut n zic ikkar Yacuea uca arbun ikehhanen Ttabut n SIDI. ¹³ Sebea n ikehhanen nni tuya yarebbun sebea n řebwaq n usřiwřew zzat i wudem n Ttabut n SIDI, qqimen gguren, řuɗen di řebwaq u *iryazen* iřezzen s řesnař izwaren řar zzat u x ɗeffar n Ttabut n SIDI iɗfar uyezdis aneggaru *n řeeskar*, am *qqimen* gguren am ttřuɗen di řebwaq. ¹⁴ Deg wass wiss tnayen nnɗen εawed ict n twařat i tendint uca dewřen řar řmargeř n txuzan. Ammu i ggin setta n wussan. ¹⁵ Deg wass wiss sebea, imsar, aqa kkaren zic, řar tuffut n sřbeř, uca nnɗen ammu sebea n twařawin i tendint. Deg wass nni waha nnɗen i tendint sebea n twařawin. ¹⁶ Uca imsar řar twařat wiss sebea umi řuɗen ikehhanen di řebwaq, aqa Yacuea inna i řgens “řyuyyem, minzi SIDI igga awem tandint deg ufus!

YACUEA

¹⁷ Tandint ad tetwaħarrem *i uteħħi*, tandint d marra min days. Myir řqeħba Raħab waha d marra inni i ħars iħan di taddart nnes ad qqimen ddaren, minzi nettat tessnuffar x ireqqasen inni tuħa nesekk. ¹⁸ Ĥdam ixef nwem zi marra min itwaħarremen, maħend kenniw war teddikk^wirem d ayt n řeħram *am* teksim *ca* n min iħan d řeħram u ad tarrem řmargeħ n txuzan n Israyil d řeħram u ad tt tyedřem d arrziyet. ¹⁹ Marra nnuqart d wureħ d řeqcue n nnħas d wuzzař, *marra aya* d amqeddas i SIDI uca ad t tessidfem deg wexxam n txubay n SIDI.” ²⁰ Xas uca isyuyy řgens i umenħi uca řuđen di řebwaq. Uca imsar umi isřa řgens řħess n řbuq, aqa řgens yarrez deg ict n tyuyyit deg ujenna u řħiđ n tendint ihdem u řgens yudef xas di tendint, kuř ijj n weryaz yuyur nican ħar zzat uca řřfen nitni tandint. ²¹ Ĥarremen marra min iħan di tendint i řħukm s řeqđee n ssif, iryazen, timħarin, iħramen d iwessura, ayenduz, wuđi d weħyuř. ²² Inna Yacuea i tnayen n yeryazen nni tuħa ittbergagen tammurt “Adfem ħar taddart n temħart, n řqeħba, u ssuffym tamħart nni ak-d marra min ħars, am mammec kenniw i d as tejjuğem.” ²³ Xenni udfen ibřiyen, ibergagen, uca ssuffyen-dd Raħab ak-d babas d yemmas d aytmas d marra min iħan nnes. Ssuffyen marra řağ nnes uca ggin asen mani i ħa qqimen barra i řmargeħ n txuzan n Israyil. ²⁴ Sscemđen tandint d marra min days s tmessi. Myir nnuqart d wureħ d řeqcue n nnħas d wuzzař, ssidfen ten ħar wexxam n txubay di taddart n SIDI. ²⁵ Řqeħba Raħab d řağ n taddart n babas d marra min iħan nnes, iija iten Yacuea ad ddaren. U nettat tuħa tezdeħ di řwest n Israyil ař ass-a, minzi tuħa tessnuffar x ireqqasen i tuħa issekk Yacuea, ħima ad bergen tammurt. ²⁶ Di řweqt nni ijuğ Yacuea, inna “Aryaz nni i ħa issbedd Ariħa eawed ad yiři itwaneeř zzat i wudem n SIDI. Ad as yegg dsas nnes di tarezzit n umenzu nnes, ad issbedd tiwwura nnes di tarezzit n mmis amazuz.” ²⁷ Ammu i tuħa SIDI ak-d Yacuea, uca řexbar ikka marra tammurt.

Ddenb n Eaxan

7¹ Ayt n Israyil yeccen ak-d min iħan itwaħarremen i uteħħi. Eaxan, mmis n Karmi, mmis n Zabdi, mmis n Zarah, zi teqbič n Yahuda, iksi zi min iħan d řeħram. Xenni itwassary lyađab n SIDI x ayt n Israyil.

² Yacuea issekk iryazen zi Ariħa ħar Eay i iħan ħar Bayt-Awin, ħar ccarq n Bayt-Il. Netta issiweř akidsen, inna “Gaeedem, bergagem tammurt!” Iryazen ffyen u bergagen x Eay. ³ Umi i dd-eeqben ħar Yacuea, nnan as “Nhřa mma igaeed din marra řgens. Ejj ad gaeden din eřaħař ařfayn niħ teřt-ařaf n yeryazen ħima ad ħeřben x Eay. War ttegg ca đđqeř x marra řgens ħima ad dinni uyuren, minzi nitni aqa-yen di drus. ⁴ Ammu i gaeden zi řgens eřaħař teřt-ařaf n yeryazen uca nitni arewřen zzat i wudem n yeryazen n Eay. ⁵ Iryazen n Eay nyin zzaysen setta u-třatin n yeryazen uca đfaren ten zi zzat n wudem n tewwart ař Cabarim uca ħeřben xasen deg uhekk^wu. Uca ifsiy wuř n řgens, idweř amecnaw aman.

⁶ Yacuea icarreg arruđ nnes, iwđa x uyembub nnes ħar temmurt, zzat i Ttabut n SIDI, ař ħiřet, netta d imħaren n Israyil. Nitni ssuyusen taeejjajt x uzeğif nsen. ⁷ Yacuea inna “A, Sidi, SIDI, mayemmi tejjid řgens-a ad iħwa L'Urdun, ħima ad aneħ tegged deg ufus n ayt n Imuriyyen, maħend ad aneħ teteħhid? Iři, negga ad neqbeř *deħya* ad nezdeħ ayirin i L'Urdun.” ⁸ A Sidi, min i ħa iniħ, awarni i umi yarra Israyil aerur ħar wudem n řeedyan nnes *maħend ad yarweř?* ⁹ Mařa ad t sřen ayt n Kenean d marra imezday n temmurt, ad aneħ qewwaren, ad qeđeen isem nney zi tammurt. Min i ħa tegged *xenni* i yisem nnek ameqqran?”

¹⁰ Xenni inna SIDI i Yacuea “Kkar, mayemmi *da* tmedded ammu x uyembub nnek ħar temmurt?”

¹¹ Aqa Israyil ixđa uca nitni eeddan řeahd inu nni x d asen umureħ. Ksin eawed zi min iħan itwaħarremen i lħukm uca ucaren eawed, ssxarrqen *tanya* uřa ssarsen aya ħar řeqcue nsen. ¹² X uya war zemmarren ayt n Israyil ad qqimen bedden zzat i wudem n řeedyan nsen. Ad arrin aerur ħar wudem n řeedyan nsen *maħend ad arewřen*, minzi nitni dewřen twaħarremen i lħukm. Necc

war kiwem ttiřiy ead, myir mařa tekksem min iřan d řehram zi řwest nwem. ¹³ Kkar, qeddes řgens, ad tinid ‘Qeddsem ixef nwem i tiwecca, minzi ammu i iqqar SIDI, AREBBI n Israyil: Aqa din ca d řehram di řwest nwem, Israyil! War tzemmed ad tessbedded ředyan nnek, ař i řa tekksem min iřan d řehram zi řwest nwem. ¹⁴ Tiwecca ad dd-tqarrbem ełahsab tiqebbař nwem uca *xenni* ad dd-tqarreb teqbič nni išeřem SIDI ełahsab tiwacunin *nnes* u twacunt i řa išeřem SIDI ad dd-tqarreb ełahsab řařat n tudrin *nnes* uca řař nni i řa išeřem SIDI ad dd-iqarreb ełahsab *iryazen* ibřiřen *nnes*. ¹⁵ Uca ad imsar, wenni iksin min iřan d řehram, ad itwassecmed s tmessi ak-d marra min řars iřan, minzi netta iedda x řeahd n SIDI u igga řefdihet di Israyil.’ ”

¹⁶ Ikkar Yacuea zic uca ijja ad dd-isqarreb Israyil taqbič taqbič uca tetwaeēem teqbič n Yahuda. ¹⁷ Ijja ad dd-tqarreb twacunt n Yahuda uca tetwaeēem twacunt n Izarahiyyen. *Xenni* ijja ad dd-tqarreb twacunt n Izarahiyyen, *tetwasettef* ełahsab *iryazen* ibřiřen *nnes* uca itwaeēem Zabdi. ¹⁸ Netta ijja ad dd-iqarreb řař n taddart *nnes*, *twasettfen* ełahsab *iryazen* ibřiřen *nnes* uca itwaeēem Eaxan, mmis n Karmi, mmis n Zabdi, zi teqbič n Yahuda.

¹⁹ Yacuea inna i Eaxan “A mmi, ewc řeezz i SIDI, AREBBI n Israyil, u qad it! Ini ayi, min teggid cek, war xafi snuffar ca” ²⁰ Eaxan yarra-dd x Yacuea, inna “Aqa s tidett, necc xđiy ak-d SIDI, AREBBI n Israyil, necc ggiř ta d ta. ²¹ Necc řriř jar tkeccađt ijj n upartessu izewwqen zi Cinar d mitayn n uciql n nnuqart d ict n tbarrat n wureř tewzen xemsin n uciql. Necc mezřey daysen uca iwyey ten-dd řari, aqa-ten di řwest n uqiđun inu, nnufaren di temmurt, d nnuqart swad-day.” ²² Yacuea issekk ireqqasen uca nitni uzzřen řar uqiđun, aqa da, řehwayej tuřa-ten nuffaren deg uqiđun, d nnuqart swadday. ²³ Ksin nitni řehwayej *nni* zi řwest n uqiđun uca iwyen ten řar Yacuea u řar marra ayt n Israyil uca seyyben ten zzat i wudem n SIDI.

²⁴ Yacuea, d marra Israyil akides, iksi Eaxan, mmis n Zarah, uřa d nnuqart d upartessu izewwqen d tbarrat n wureř d iřenjiren *nnes* d yessis *nnes* d iyenduzen *nnes* d iřyař *nnes* d wuři *nnes* d uqiđun *nnes* d marra min řars uca iwyen ten řar řewđa n teyzurt n Axur. ²⁵ Inna Yacuea “May-emmi i d aney teggid di tamara? SIDI ad cek igg di tamara ass-a!” D marra Israyil yarjem it s iřra uca sscemđen ten s tmessi uca ndaren xasen iřra. ²⁶ Ssbedden xas ijj n ueurric d ameqqran n yezra *wenni din iřan* ař ass-a. Uca SIDI igga ad dd-ieqeb řhaduq n lřađab *nnes*. X uyenni qqaren as i temmurt nni ‘Teyzurt n Axur’ řars ař ass-a.

Ayelleb x Eay

8 ¹ *Xenni* inna SIDI i Yacuea “War tteggwed u war tejjed ad iegez wuř nnek. Ksi akidek marra řgens n řeskar, kkar, tuyured řar Eay! Xzar, necc ggiř ajeřid n Eay d řgens *nnes* d tendint *nnes* d temmurt *nnes* deg ufus nnek. ² Cek ad tegged ak-d Eay u ak-d ujeřid *nnes* am mammec teggid ak-d Ariřa u ak-d ujeřid *nnes*, ad teksim myir takeccađt d řebhayem waha i yixef nwem. Egg deg weerur n tendint ijj n řfex.

³ Uca ikkar Yacuea ak-d marra řgens n řeskar řima ad igaeēed řar Eay. Ixđar Yacuea teřt-ařaf n yeryazen, ayt bu-teyrudt imeřđen uca issekk iten s řiřet ⁴ uca yumur iten, inna “Xřarem, ad teggem řfex i tendint, řar weerur n tendint. War taggjem ařas x tendint u iřim řhezmem.

⁵ Necc ad dd-qarrbey řar tendint ak-d marra řgens. Ad imsar mařa ffyen i umsagar akidney am *twařat* tamezwarut, *xenni* ad zzaysen narweř zzat i wudem nsen. ⁶ Nitni ad aney-dd đfaren řars ař ten-dd nessiggwej x tendint, minzi nitni ad inin ‘Nitni arewřen zzat i wudem *nney* am *twařat* tamezwarut.’ *Ammu* i zzaysen řa narweř zzat i wudem nsen. ⁷ *Xenni* kenniw ad tekkarem zi řfex, ad tetřfem tandint, minzi SIDI, AREBBI nwem, ad tt iwc deg ufus nwem. ⁸ Uca ad imsar x minni i řa tiři tetřfem tandint, ad tessaryem tandint s tmessi. Ad teggem ełahsab awař n SIDI. Xřarem, necc aqa umureř kenniw.”

7:26 ‘Axur’ - min ixs ad yini ‘řeyben’.

⁹ Yacuea issekk iten uca nitni ggin řfex uca qqimen jar Bayt-Il d Eay, řar řřarb x Eay. Yacuea issens řřret nni di řwest n řgens. ¹⁰ Tiwecca zic ikkar Yacuea. Iřseb řgens uca igaeed ak-d imřaren n Israyil, zzat i wudem n řgens, řar Eay. ¹¹ Marra řgens n řeskar, inni kis iřan, iffey-dd uca nitni qarrben-dd uca iwđen řars ař qibač i tendint. Nitni wtin iqiđan nsen řar ccamal n Eay. Tuřa *din* ict n teyzurt jaras-dd d Eay. ¹² Iksi netta eřařař xemsa-ařaf n yeryazen uca igga asen řfex jar Bayt-Il d Eay, řar řřarb n tendint. ¹³ Ssbedden řgens, zeema marra řeskar řar ccamal n tendint, uca ayezdis aneggaru *n řeskar* řar řřarb n tendint. Yacuea iruř řřret nni řar řwest n řewđa n teyzurt.

¹⁴ *Umi* izra aya ujeřid n Eay, qeřqen uca kkaren zic. Ffřen iryazen n tendint i umsagar ak-d Israyil, i umenři, netta ak-d marra řgens nnes, řar wazzay *n umenři* zzat i wudem n řewđa. Netta maca war issin belli tuřa ggin as ijj n řfex řar awarni weur n tendint. ¹⁵ Yacuea d marra Israyil ggin axmi jjin ixef nsen ad twawten qibač nsen uca arewřen x webriđ n řexřa. ¹⁶ Marra řgens i tuřa iřan di tendint řayan ten řima ad ten đfaren. Đfaren Yacuea uca dewřen igg^wejen x tendint. ¹⁷ Uřa d ijj n weryaz war iqqim di Eay niř di Bayt-Il, wenni war dd-iffřen ca awarni i Israyil, uca nitni jjin tandint tarzem uca qqimen đeffaren *ayt n Israyil*.

¹⁸ *Xenni* issiweř SIDI ak-d Yacuea “Swizzeđ ařric nni deg ufus nnek řar Eay, minzi necc ad ten wceř deg ufus nnek.” *Xenni* isswižzeđ Yacuea ařric nni deg ufus nnes řar tendint. ¹⁹ *Xenni* ikkar uyezdis aneggaru *n řeskar* deřya uca bđan ad azzřen uca iwđen řar tendint uca řřfen tt. Ggin t s tazřa uca ssekkaren timessi di tendint. ²⁰ Iryazen n Eay nnqeřben uca řrin ddexxan yuři řar ujenna zi tendint. Nitni war zemmaren ad arewřen řar da uřa řar *din*, *minzi* řgens i tuřa yarewřen řar řexřa, inneqřeb-dd *i umenři* x wenni ten iđeffaren. ²¹ Yacuea d marra ayt n Israyil řrin belli *inni tuřa rajan di řfex řřfen tandint* uca yuři ddexxan zi tendint. Nitni eeqben-dd, wtin iryazen n Eay. ²² Inni dd-iffřen zi tendint, ruřen i umsagar akidsen, ařami nitni, *iryazen n Eay*, dewřen di řwest n Israyiliyyen, ina řar uyezdis d ina řar uyezdis nneđni, uca nitni řeřben xasen ařami war zzaysen iqqim uřa d ijjen ead iddar niř izemmar ad yarweř. ²³ Menřen ajeřid n Eay am iddar *ead* u iwyen t řar Yacuea.

²⁴ *Umi* ayt n Israyil kemmřen ad nřen marra imezday n Eay, *am* deg iyyar *am* di řexřa mani tuřa ten dd-đfaren uca twanyen marra s řeqdeē n ssif, *xenni* ieqeb Israyil řar Eay uca wtin tt s řeqdeē n ssif. ²⁵ Marra inni itwanyen deg wass nni, iryazen d temřarin, tuřa-ten di teneac-ařaf, days marra iryazen n Eay. ²⁶ Yacuea war issehwi afus nnes i isswižzeđ s uřric ařami tuřa iřarrem marra imezday n Eay i uteřři. ²⁷ Iksi Israyil myř řebhayem d tkeccađt zi tendint nni i yixef nnes ełahřab awař n SIDI, *awař* nni yumur netta i Yacuea. ²⁸ Issecmeđ Yacuea *tandint n Eay* uca yarra itt d ict n arwina i řebda, d ict n řxarbet, ař ass-a. ²⁹ Netta yuyeř ajeřid n Eay řar ict n teřnact ař tameddit u umi teřři tfuct, yumur Yacuea ad kksen arrimet nnes zi teřnact. Nđaren tt řar wadař n tewwart n tendint u ssbedden xas ijj n ueurric d ameqqran n yeřza, *i din iřan* ead ař ass-a.

Aealtar x wedrar n lbal d tyuri n Ccariea

³⁰ *Xenni* ibna Yacuea ijj n uealtar i SIDI, AREBBI n Israyil, x wedrar n Eibal, ³¹ am mammec yumur Musa, amsexxar n SIDI, i ayt n Israyil, ełahřab min yuran deg wedlis itwannden n ccariea n Musa: ijj n uealtar n weřru qae, war xas imeyyeř s *ij n dduzan n wuzzař* zi ssa řar da. Nitni bexxaren xas tiřarřa n tmesi i SIDI. Yarřen eawed tiřarřa n řehna. ³² X yeřza igga netta ict n tiřemt n tira n ccariea n Musa, tenni yura zzat i wudem n ayt n Israyil. ³³ Marra ayt n Israyil d imřaren d iweqqafen d řquđat bedden řar uyezdis-a u řar uyezdis nneđni n Ttabut qibač i ikehhanen zi *ayt n Lawi* inni yarbun Ttabut n řeahd n SIDI, am ubarrani am aytbab n temmurt. Azyen zzaysen tuřa zzat n wedrar n Jirizim u azyen nneđni řar zzat n wedrar n Eibal, am mammec tuřa yumur Musa, amsexxar n SIDI zic, i ubarek n ayt n Israyil. ³⁴ Awarni i uya iřra marra awařen n ccariea, lbaraka d nneřret, ełahřab marra min yuran deg wedlis itwannden n ccariea. ³⁵ Zi

marra min tuġa yumur Musa, war iġi uġa d ijj n wawaġ, war t iġri YacuĖa i marra agraw *n řgens* n Israyil, uġa d timġarin d iġenjiren imeġġanen d ubarrani wenni akidsen iruġen, *tuġa-ten din*.

Taġraymect n Ijibeuniyyen

9¹ Umi marra ijeġiden, inni yeġan x uyezdis-a n L'Urdun, x idurar, di Temmurt Iwaġan u ġar marra tma n řebġar ameqqran ġar zzat n Lubnan: Iġittiyyen d Imuriyyen d Ikenġaniyyen d Ifariziyyen d Iġiwiyyen d Iyabusiyyen sřin x man aya, imsar² aqa nitni munen x ijj n array ġima ad mmenġen ak-d YacuĖa u ak-d Israyil.³ *Umi* imezday n Jibeun sřin min tuġa igga YacuĖa ak-d Ariġa d Ėay,⁴ gġin t s teġraymect. Nitni uyuren deg webrid uca gġin ixef nsen d imsekkan. Iwyen tixuncay tibuġay x iġġaġ nsen, tixuncay n yiřem tibuġay itwacarrġen u twaxeyyđent *Ėawed* i binu,⁵ uca *qqnen* tisiřa d řbari, itwađarrfen x iđaren nsen u ġarđen arruđ abuġay u marra aġrum n řeĖweġ nsen tuġa yuġey ittfruruy.

⁶ Uyuren *ammu* ġar YacuĖa di řmargeġ n txuzan n Jiljal, nnan as i netta u i ayt n Israyil “Neccin nusa-dd zeg ict n temmurt tigg^wej. Řexxu xenni, gġem ijj n řeāhd akidney.”⁷ Arrin-dd iryazen n Israyil x Iġiwiyyen “Ad taġ kenniw tzeddyem ġaraney. Mammec nzemmar ad kidwem negg ijj n řeāhd?”⁸ Nitni maca nnan i YacuĖa “Neccin d imsexxaren nnek.” *Xenni* inna asen YacuĖa “Min teġnam kenniw d manis i dd-tusim?”⁹ Nitni arrin-dd xas “Imsexxaren nnek usin-dd zeg ict n temmurt tigg^wej aġas di tġweġ n yisem n SIDI, AREBBI nwem. Minzi neccin nesřa xas řexbar u x marra min igga di Miřra,¹⁰ d marra min igga netta ak-d ijeġiden n ayt n Imuriyyen inni yeġan aġirin i L'Urdun, Siġun, ajeġid n Ĥacġun, d Ėuj, ajeġid n Bacan nni tuġa izeddeġ di Actarut.

¹¹ Uca ssiwřen akidney imġaren nney d marra imezday n temmurt, nnan ‘Tġfem řeĖweġ deg ufus nwem i webrid, uyurem i umsagar akidsen uca ad asen tinim: Neccin d imsexxaren nwem.’ *Xenni* řexxu, gġem akidney ijj n řeāhd.¹² Aġrum-a nney da tuġa *Ėad* iġma umi t-idd akidney neksi zi tudrin nney d řeĖweġ deg wass ařami i ġarwem-dd neġtef abrid. Řexxu, xzarem aqa-t yuġey idweř ittfruruy.¹³ Uġa d tixuncay n yiřem n binu nni i neccur, tuġa-tent d jdid, maca xzarem, řexxu feġqent. Aqa d arruđ nney d tsiřa nney ġfant s webrid i igg^wejen s waġas.”¹⁴ *Xenni* ksin iryazen n Israyil zi řeĖweġ. War mcawaren aqemmmum n SIDI.¹⁵ Uca igga YacuĖa akidsen řehna u igga akidsen ijj n řeāhd, ad ten yejj ad ddaren uca uġa d imeqqranen n tmesmunt jjuġen asen.

¹⁶ Awarni i třata n wussan, awarni umi tuġa i d asen wcin řeāhd, sřan nitni belli aqa d imġarben nnes, u aqa zeddyen di řwest nsen.¹⁷ *Minzi* ayt n Israyil kksen *iqiđan nsen* uca iwđen ġar tneddam nsen deg wass wiss třata. Tuġa tineddam nsen Jibeun d Kafira d Ba'irut d Qaryat-Yaġarim.¹⁸ Ayt n Israyil war ten wtin ca, minzi izeġifen n tmesmunt tuġa jjuġen asen *aya* ġar SIDI, AREBBI n Israyil. S uyenni i teqqim marra tmesmunt tmuymuġ x imeqqranen.¹⁹ *Xenni* nnan marra imeqqranen n tmesmunt “Neccin nejjuġ asen *aya* ġar SIDI, AREBBI n Israyil. X uyenni war nzemmar ad ten nġađa.”²⁰ Ittxeřsa ad nkemmeř *tjaġit-a* u ad ten nejj ad ddaren, maġend war xaney-dd iweġti ufugem di ssibbet n tjaġit nni i d asen negga.²¹ Imeqqranen nnan asen “Ad qqimen ddaren uca ad dewřen d inezdamen d inuyam i marra tamesmunt am mammec i d asen t nnan izeġifen.”

²² Iřaya iten YacuĖa, inna “Mayemmi xaney tcemtem, tennam ‘Neccin nzeddeġ ġar řagg^waj s waġas xawem’, waxxa kenniw tzeddyem di řwest n temmurt nney?”²³ Řexxu xenni, kenniw tetwaneġřem. War zzaywem itwakkes, ad tiřim d imsexxaren, inezdamen d inuyam i taddart n AREBBI inu.”²⁴ Nitni arrin x YacuĖa, nnan “I imsexxaren nnek itwanna nican, belli SIDI, AREBBI

9:1 ‘Řebġar ameqqran’ - niġ ‘ill ameqqran’. Řebġar-a qqaren as di Arif ‘Řebġar ameġġan’ u isem nnes d jdid aqa-t ‘ill agrakal’.

9:23 ‘War zzaywem itwakkes ad tiřim d isemġan’ - s Teibraniť ‘War zzaywem itwaġeřs ismey’.

nwem, yumur amsexxar nnes Musa, aqa netta ad awem iwca marra tammurt uca ad ihellek marra imezday n temmurt zzat i tiṭṭawin nwem, *xenni* tuṭa negg^wed aṭṭas x tudart nney zzat i wudem nwem. X uyenni i negga neccin aya. ²⁵ Rēxxu xenni, xzar, aqa-ney deg ufus nnek. Egg akidney min tetwaṛid iṣbeḥ d min iḡan nican di tiṭṭawin nnek ḥima ad zzayney tegged.” ²⁶ Uca ammu i zzaysen igga uca netta issenjem iten zeg ufus n ayt n Israyil, aṛami nitni war ten nṡin ca. ²⁷ Deg wass nni simant nnes igga iten Yacuea d inezdamen d inuyam i tmesmunt u i ueaṭar n SIDI, aṛ ass-a, deg wemcan nni i ṡa ixḍar netta.

Amenṡi ṡar Jibeun

10 ¹ Imsar, umi Aduni-Ṣadaq, ajeḡid n Urcalim isṛa, aqa Yacuea tuṭa iṭṭef Eay, iḥarrem tt i lḥukm uca aqa igga ak-d Eay d ajeḡid nnes am tuṭa igga ak-d Ariḥa u ak-d ujeḡid nnes u aqa imezday n Jibeun ggin ṛehna ak-d ayt n Israyil u zedyen di ṛwest nsen, ² aqa nitni gg^weden aṭṭas, minzi Jibeun tuṭa d ict n tendint temṡar, umi tuṭa-tt d icten zi *jar* tneddam n tgeldit. Tuṭa-tt temṡar x Eay u marra iryazen nnes tuṭa-ten ayt bu-teṡrudt. ³ Issekk Aduni-Zedek, ajeḡid n Urcalim, *imsekk*an ṡar Huham, ajeḡid n Ḥibrun, ṡar Fir'am, ajeḡid n Yarmut, ṡar Yafie, ajeḡid n Laxic u ṡar Dabir, ajeḡid n Eajlun, inna ⁴ “Gaēdem-dd ṡari u tewcem ayi afus, ḥima ad newwet Jibeun, minzi tegga ṛehna ak-d Yacuea u ak-d ayt n Israyil.” ⁵ Nitni munen uca gaēden: xemsa n ijeḡiden n Imuriyyen, ajeḡid n Urcalim, ajeḡid n Ḥibrun, ajeḡid n Yarmut, ajeḡid n Eajlun, nitni d marra ṛeeskar nsen uca nnḍen i Jibeun uca kkaren mmenṡen akides.

⁶ Ssekken iryazen n Jibeun *areqqas* i Yacuea, ṡar ṛmargeḥ n txuzan di Jiljal, uca nnan “War semmeḥ ifassen nnek deg imsexxaren nnek, as-dd deṡṡa ṡarney, senjem aney d tewced aney afus, minzi marra ijeḡiden n ayt n Imuriyyen, inni i izeddyen deg idurar, aqa munen xaney.”

⁷ *Xenni* igaeēed-dd Yacuea zi Jiljal, netta d marra ṛgens n ṛeeskar akides d marra ayt bu-teṡrudt imeḥḍen. ⁸ Minzi SIDI inna i Yacuea “War ttegg^wed ca zzaysen, minzi wciṡ ten deg ufus nnek. Uṛa d ijj zzaysen war izemmar ad ibedd zzat i wudem nnek.” ⁹ Yacuea ihwa-dd xasen s ṛyefṛet. Igaeēaden-dd zi Jiljal ḡiṛet am tekmeṛ. ¹⁰ SIDI issnexṛee iten zzat i wudem n Israyil uca igga asen ijj n weṡḍar d ameqqran ṡar Jibeun uca netta idṛar iten x webrid ittgaēaden ṡar Bayt-Ḥurun uca iwwet iten aṛ ṭṭarf n Eaziqqa d Maqida. ¹¹ Imsar umi nitni arewṛen zzat i wudem n Israyil deg uhekk^wu ṡar Bayt-Ḥurun, aqa SIDI inḍar xasen izra d imeqqranen zeg ujenna ṡars aṛ Eaziqqa uca mmuten. Inni immuten s yeṡra n tebrurri ktar zeg inni i itwanyen s ssif s ifassen n ayt n Israyil.

¹² Xenni issiweṛ Yacuea ak-d SIDI, deg wass umi isellem SIDI Imuriyyen zzat i wudem n ayt n Israyil, inna zzat i tiṭṭawin n Israyiliyyen “A tafuct, bedd ṡar Jibeun, a ayur, *bedd* ṡar ṛewḍa n teṡzurt n Ayalun” ¹³ Uca tafuct tbedd d uyur iqqim ibedd aṛami yuṡa ṛgens tasyart x ṛeedyan nnes. Ma war itwari man aya deg wedlis n umsegged? Tafuct tbedd di ṛwest n ujenna u war tqeḡeq ad tṡeḡi, eṛayen ijj n wass ikmeṛ. ¹⁴ War din iḡi uṛa d ijj n wass am wanita, *war imsar* zic uṛa awarni as, min di tuṭa isṛa SIDI ṡar tmijja n yijj n weryaz ammu, minzi SIDI tuṭa immney di ṭṭwee n Israyil. ¹⁵ *Xenni* ieqeb-dd Yacuea d marra Israyil akides, ṡar ṛmargeḥ n txuzan di Jiljal.

¹⁶ Xemsa n ijeḡiden nni arewṛen uca nnufaren deg ifri ṡar Maqqida. ¹⁷ Itwanna man aya i Yacuea, nnan “Aqa twafen xemsa n ijeḡiden. Nitni nnuffaren deg ifri ṡar Maqqida. ¹⁸ *Xenni* inna Yacuea “Seqnunniyem tiṡuḍar d timeqqranin x uqemmum n ifri uca ssbeddem iryazen xasen, ḥima ad xasen eessen. ¹⁹ Kenniw s *yixef* nwem maca war tettiṡiman *din*. Ad teḍfarem ṛeedyan nwem, ad tewtem ayezdīs aneggaru nsen. War ten tejjam ad adfen ṡar tneddam nsen, minzi SIDI, AREBBI nwem, igga awem ten deg ufus nwem.” ²⁰ Umi i d asen igga Yacuea d ayt n Israyil ict n tecti d

tameqqrant ařami twaqdan nitni uca inni iqqimen ddaren *ead* iwđen-dd ęar tneddam ifaryen *s iyebrawen*, ²¹ yaregg^weh marra řgens di řehna ęar Yacuea di řmargeh n txuzan, ęar Maqqida. Uřa d ijj *war izeim* ad issenhez iřes nnes x ayt n Israyil.

²² *Xenni* inna Yacuea “Arzmem aqemmum n ifri uca awyem-dd xemsa n ijeęiden nni zeg ifri ęari da!” ²³ Nitni ggin *t* ammu, ssuffyen-dd xemsa n ijeęiden zeg ifri ęars: ajeęid n Urcalim, ajeęid n Hıbrun, ajeęid n Yarmut, ajeęid n Laxic d ujeęid n Eajlun. ²⁴ Umi dd-ssuffyen nitni ijeęiden nni ęar Yacuea, iřaęa Yacuea marra iryazen n Israyil uca inna i ikumandaren x Ieskariyyen nni tuęa akides iruřen “Qarrbem-dd uca sarsem idaren nwen x tmejjarin n ijeęiden-a.” Qarrben-dd nitni uca ssarsen idaren x timejjarin nsen. ²⁵ *Xenni* inna asen Yacuea “War ttegg^wdem ca u war tejjed ad ieęez wuř nnek, iřim d iryazen u iřim tmeędem, minzi ammu i ęa igg SIDI ak-d marra řeedyan nwem, inni ak-d tettmenęam.” ²⁶ Iwwet iten Yacuea uca inęa iten. Yayeř iten ęar xemsa n tęenya uca qqimen ayřen ęar tęenya ařami d tameddit. ²⁷ Imsar ęar řweqt n uyeęay n tfuct, issekk Yacuea ad ten-idd kksen zi tęenya, ad ten ndaren deg ifri i di tuęa nnuffaren. *Xenni* ggin tişuđar d timeqqranin ęar uqemmum n ifri, *inni din ięan* ař ass-a. ²⁸ Deg wass nni iřtef Yacuea **Maqqida** uca iwwet itt s řeqdeę n ssif uřa d ajeęid nnes. Iřarrem inni i days *ięan* uřa d marra řeemur i utehři, war iiji uřa d ijj ad iddar uca igga ak-d ujeęid n Maqqida, am mammec tuęa igga ak-d ujeęid n Arięa. ²⁹ *Xenni* iřwa Yacuea ak-d marra ayt n Israyil zi Maqqida ęar Libna uca immney ak-d Libna. ³⁰ Uca SIDI iwca itt deg ufus n Israyil, ak-d ujeęid nnes. Iwwet itt s řeqdeę n ssif ak-d marra řeemar i days *ięan*, war iiji ad days iddar uřa d ijj uca igga ak-d ujeęid nnes am mammec tuęa igga ak-d ujeęid n Arięa.

³¹ *Xenni* iřwa Yacuea zi Libna ęar **Laxic** d marra Israyil akides uca inneđ as-dd i tendint uca immney akides. ³² SIDI iwca Laxic deg ufus n Israyil uca iřtef itt deg wass wiss tnayen uca iwwet itt s řeqdeę n ssif ak-d marra řeemar i days *ięan*, ammu nican am mammec tuęa itt igga ak-d Libna. ³³ *Xenni* igaeęed Huram, ajeęid n Jazar, maęend ad ieawen Laxic, maca Yacuea iwwet itt d řgens nnes ařami war iqqim uřa d ijj iddar.

³⁴ Yacuea iřwa zi Laxic ęar **Eajlun** d marra Israyil akides uca nnđen as-dd uca mmenęen akides.

³⁵ Třfen tt deg wass nni uca wtin tt s řeqdeę n ssif uca deg wass nni iřarrem marra řeemar iddaren i days *ięan* i utehři, ammu nican am mammec tuęa igga ak-d Laxic.

³⁶ Iřwa Yacuea zi Eajlun ęar **Hıbrun** d marra Israyil akides uca mmenęen akides. ³⁷ Nitni třfen tt uca wtin tt s řeqdeę n ssif, ajeęid nnes d marra tineddam nnes ak-d marra řeemar i days *ięan*. War iiji uřa d ijj iddar, ammu nican am mammec tuęa igga ak-d Eajlun uca iřarrem itt i utehři ak-d marra řeemar i days *ięan*.

³⁸ Uca idweř-dd Yacuea ęar **Dabir** d marra Israyil akides uca immney akides. ³⁹ Netta iřtef itt u nitni wtin ajeęid nnes d marra tineddam nnes s řeqdeę n ssif uca řarremen marra řeemar iddaren i days *ięan* i utehři uca netta war iiji uřa d ijj iddar. Am mammec tuęa igga netta ak-d Hıbrun, ammu igga *eawed* ak-d Dabir u ak-d ujeęid nnes igga am tuęa igga ak-d ujeęid n Libna.

⁴⁰ Ammu i ięřeb Yacuea x marra tammurt, idurar d *Temmurt n Ljanub* d Temmurt Iwařan, d marra ijeęiden nsen. War iiji uřa d ijj iddar. Marra min tuęa ittarran nnefs, iřarrem it i utehři, am mammec tuęa i d as yumur SIDI AREBBI n Israyil. ⁴¹ Yacuea iwwet iten zi Qadac-Barnie ař ęazza u ammu uřa d marra tammurt n Jucan, ař Jibeun. ⁴² Iřtef Yacuea ijeęiden-a d temmurt nsen s ict n tecti, minzi SIDI, AREBBI n Israyil, immney di třwee n Israyil. ⁴³ *Xenni* ieęeb Yacuea ęar řmargeh n txuzan di Jiljal d marra Israyil akides.

Amenęi dıdd i ujeęid Yabin d ijeęiden nni akis ięan

11 ¹ Umi Yabin, ajeęid n **Hařur**, isřa aya, issekk ęar Yubab, ajeęid n **Madun**, ęar ujeęid n **Cimrun**, ęar ujeęid n **Akcaf**, ² u ęar ijeęiden inni tuęa *izedđyen* ęar ccamal x idurar

u di Řewða yar ljanub zi Kinnarut u di Temmurt Iwaťan u x tiwrrin n Dur yar řyarb, ³ yar lkenėaniyyen di ccarq d řyarb u yar Imuriyyen, Iľittiyyen d Ifiriziyyen d Iyabusiyyen deg idurar u yar Iľiwiyyen, yar uđar n *wedrar* n Hirmun di temmurt n Miřfa. ⁴ Uca ffyen-dd s marra řeeskarat nsen akidsen, ijj n ubarra ameqqran n řgens, am ijdi yar tma n řebħar, anect aťas, uca *arni yars* aťas s waťas n iysan d ikarruten. ⁵ Marra ijeġiden-a řayan-dd xasen uca usin-dd, wtin iqiđan nsen jmiė yar waman n Mayrum i umenyi đidd i Israyil.

⁶ Inna SIDI i Yacuea “War zzaysen ttegg^wed, minzi tiwecca yar řweqt ammu řexxu ad ten ggey twayerben marra zzat i wudem n Israyil. Cek ad tqessem iđaren n iysan nsen uca ad tesscemđed ikarruten nsen di tmessi.”

⁷ Yacuea s marra řeeskar, iffey-dd yarsen s ict n řyeffret yar waman n Mayrum uca wđan-dd xasen. ⁸ SIDI igga iten deg ufus n Israyil uca nitni wtin ten, đfaren ten yars ař řidun-Ameqqran d Misrafut-Mayim d yars ař taysart n Miřfa yar ccarq. Nitni qđan ten ařami war zzaysen iqqim uřa d ijj iddar. ⁹ Yacuea igga akidsen am mammec d as inna SIDI. Netta iqess iđaren n iysan nsen uca issecmeđ ikarruten nsen s tmessi.

¹⁰ Di řweqt nni ieqeb Yacuea uca iťtef Ĥařur uca iwta ajeġid nnes s řeqđee n ssif, minzi Ĥařur tuřa-t qbeř d azeġif x marra tigeldawin-a. ¹¹ Wtin marra řeeamar iddaren nni days iġan s řeqđee n ssif uca ĥarrmen ten i uteħhi. War iqqim walu zi marra min ittarran nnefs uca issecmeđ Ĥařur s tmessi. ¹² Iťtef Yacuea marra tineddam n ijeġiden-a s marra ijeġiden nsen uca iwta iten s řeqđee n ssif uca iħarrem iten i *ľhukm*, am mammec tuřa yumur Musa, amsexxar n SIDI. ¹³ Marra tineddam nni ibedden x tiwrrin war tent sscemđen Israyiliyyen s tmessi, myir Ĥařur umi issecmeđ Yacuea s tmessi. ¹⁴ Keccđen ayt n Israyil marra takeccađt n tneddam d řebħayem i ixef nsen. Nyin maca marra iwdan s řeqđee n ssif, ařami ten teħħan. Marra min ittaran nnefs, war zzayes jjin uřa d ijj iqqim *ad iddar*.

Lista n marra min iťtef Yacuea n temmurt n Kenėan

¹⁵ Am mmec tuřa yumur SIDI i umsexxar nnes Musa, u am mammec yumur Musa i Yacuea, uca ammu *it* igga Yacuea. Netta war ismiħ uřa deg ijj n wawař zi marra *awařen* i yumur SIDI i Musa. ¹⁶ Ammu iťtef Yacuea marra tammurt nni, idurar d marra *Tammurt* n Ljanub d marra tammurt n Jucan d Temmurt Iwaťan d Řewða d idurar n Israyil d řwaťa nnes, ¹⁷ *marra tammurt* zeg *wedrar* n Halak, wenni isgaeeaden yar Saėir yars ař Bael-Jad, di teysart n Lubnan, swadday i *wedrar* n Hirmun. Marra ijeġiden nsen iħebbes iten, iwta iten uca inya iten. ¹⁸ Aťas n wussan i yiwi Yacuea ittmenya ak-d marra ijeġiden-a. ¹⁹ War iġi uřa d ict n tendint i iġgin řehna ak-d ayt n Israyil, myir Iľiwiyyen, inni i tuřa izeddyen di Jibeun. Marra carcent deg umenyi. ²⁰ Minzi SIDI tuřa igga ad isseqseħ uř nsen ař dd ya ffyen ad mmenyen ak-d Israyil, ĥima ad ten iħarrem i *ľhukm*, war xasen yareħhem, ĥima ad ten iqđa, am mammec tuřa yumur SIDI i Musa.

²¹ Di řweqt nni iffey Yacuea uca iteħħa *Iėanaqiyyen* zi temmurt n idurar, zi Ĥibrun, zi Dabir, zi Eanab, zi marra idurar n Yahuda u zi marra tammurt n idurar n Israyil. Yacuea iħarrem iten i *ľhukm* ak-d tneddam nsen. ²² Di temmurt n ayt Israyil war qqimen ead Iėanaqiyyen, qqimen myir di Yazza, Jat d Acdud.

²³ Iťtef Yacuea marra tammurt nni, am mammec marra min tuřa issiweř SIDI yar Musa, uca Yacuea iwca itt d řwart i Israyil eľaħsab tarbiein n tqebbař nsen. *Xenni* tuřa tammurt tareyyeħ zeg umenyi.

Wahd u tŕatin n ijeġiden inni itwayeŕben

12¹ Ina d ijeġiden n temmurt, inni itwawten zeg ayt n Israyil uca *xenni* tŕfen nitni tammurt nsen d ŕwart, aŕirin i L'Urdun zi manis i d tneqqar tfuct, zi teyzart n Arnun ħars aŕ idurar n Ħirmun d marra Ŕewġa di ccarq.

² Siĥun, ajeġid n Imuriyyen, wenni i tuġa izeddġen di Ħacbun, netta iĥkem x *jwayeh* zi Ėarueir ħar tma n teyzart n Arnun, ħar ŕwest n teyzart u x wezyen n Jilead ħars aŕ tiyzart n Yabbuq, *aqat* d aymir n ayt n Ėammun ³ u x Ŕewġa ħars aŕ ŕebĥar n Kinnarut di ccarq u ħars aŕ ŕebĥar n Ŕewġa, Ŕebĥar Ameġaĥ, di ccarq, abrid n Bayt-Yacimut, u zi ljanub aŕ swadday i teysarin n Fisja,

⁴ d temmurt n Ėuj, ajeġid n Bacan, *wenni iġan* zi min iqqimen zeg Irafawiyyen, *inni d jwaheŕ*, i tuġa izeddġen di Actarut d Idraei. ⁵ Netta iĥkem x idurar n Ħirmun, x Salxa u x marra Bacan ħars aŕ weymir n Ijacuriyyen d Imaeġiyyen u x wezyen n Jilead ħars aŕ tammurt n Siĥun, ajeġid n Ħacbun. ⁶ Musa, amsexxar n SIDI, ak-d ayt n Israyil, tuġa wtin ten u Musa, amsexxar n SIDI, tuġa iwca tammurt i Irubiniyyen d Ijadiyyen u i wezyen n teqbiĥ n Manassi.

⁷ Ina d ijeġiden n temmurt inni i tuġa itwawten zi Yacuea d ayt n Israyil, ħar tŕarf-a n L'Urdun di lġarb, zi Bael-Jad di teysart n Lubnan ħars aŕ adrar aqecar wenni issgaeden ħar Saer. Uca Yacuea iwca itt d ŕwart i tqebbaŕ n Israyil eġaĥsab tarbiein nsen. ⁸ Deg idurar u di Temmurt Iwaŕan u di Ŕewġa u di teysarin u di ŕexŕa u di *Temmurt n Ljanub*: Iĥittiyyen, Imuriyyen, Ikeneaniyyen, Ifariziyyen, Iĥiwiyyen d Iyabusiyyen.

⁹ Ajeġid n Ariĥa: d ijj. Ajeġid n Ėay *i iġan* ħar uyezdis n Bayt-Il: d ijj.

¹⁰ Ajeġid n Urcalim: d ijj. Ajeġid n Ħibrun: d ijj.

¹¹ Ajeġid n Yarmut: d ijj. Ajeġid n Laxic: d ijj.

¹² Ajeġid n Ėajlun: d ijj. Ajeġid n Jazar: d ijj.

¹³ Ajeġid n Dabir: d ijj. Ajeġid n Jadar: d ijj.

¹⁴ Ajeġid n Ħurma: d ijj. Ajeġid n Ėarad: d ijj.

¹⁵ Ajeġid n Libna: d ijj. Ajeġid n Ėadullam: d ijj.

¹⁶ Ajeġid n Maqqida: d ijj. Ajeġid n Bayt-Il: d ijj.

¹⁷ Ajeġid n Taffuĥa: d ijj. Ajeġid n Ħafar: d ijj.

¹⁸ Ajeġid n Afiq: d ijj. Ajeġid n Laccarun: d ijj.

¹⁹ Ajeġid n Madun: d ijj. Ajeġid n Ħaŕur: d ijj.

²⁰ Ajeġid n Cimran-Mara'un: d ijj. Ajeġid n Akcaf: d ijj.

²¹ Ajeġid n Taenak: d ijj. Ajeġid n Majiddu: d ijj.

²² Ajeġid n Qadac: d ijj. Ajeġid n Yuqnaeam ħar Karmal: d ijj.

²³ Ajeġid n Dur x tiwrrin ħar Dur: d ijj. Ajeġid n Juyim di Jiljal: d ijj.

²⁴ Ajeġid n Tirŕa: d ijj. Marra ijeġiden-a aqa-ten di wahit u-tŕatin.

SIDI issiweŕ ak-d Yacuea

13¹ Umi tuġa Yacuea d awessar uca imġar deg wussan *n tudart nnes*, inna as SIDI “Cek tewsared u temġared deg wussan uca *ead* teqqim aŕŕas n temmurt maĥend ad tt teksid d ŕwart. ² Ta d tammurt iqqimen: marra iduwwaren n Ifiliŕtiniyyen u marra n Ijacuriyyen, ³ zeg *yeyzar n Ciĥur* nni *issizzŕen* zzat i wudem n Miŕra, aŕ aymir n Ėiqrun di ccamal nni itwahseb-dd *d tammurt n Ikeneaniyyen*, *days* xemsa n ŕbacat n Ifiliŕtiniyyen, Aġazi d Acdu di Acqaluni d Ajitti d Aeaqruni uŕa d Ieawiyyen. ⁴ Zi ljanub marra tammurt n Ikeneaniyyen d Muġara tenni n Iŕiduniyyen, ħars aŕ Afiq u ħars aŕ weymir n Imuriyyen ⁵ uca *xenni* tammurt n Ijibliyyen d marra Lubnan manis i d tneqqar tfuct, zi Bael-Jad swadday i wedrar n Ħirmun ħars aŕ Libu-

Ḥamat, ⁶ marra inni izeddyen *di jwayeh* zeg idurar n Lubnan ħars aṛ Misrafut-Mayim, marra Iṣiduniyyen, necc ad xasen azzṛeġ zzat i wudem n ayt n Israyil. Egg *maca* tammurt d ṛwart i Israyil, am mammec d ac umureġ.

Tasyart n Rubin, n Jad u i wezyen n teqbič n Manassi

⁷ Ṛexxu xenni, bḍa tammurt-a d ṛwart jar tesṣa n tqebbaṛ d wezyen n teqbič n Manassi, ⁸ ak-d wenni ksin Irubiniyyen d Ijadiyyen tasyart n ṛwart nsen nni i d asen iwca Musa ħar ujemmaḍ n L'Urdun di ccarq, am mammec d asen *tt* iwca Musa, amsexxar n SIDI: ⁹ zi Arueir *i iġan* x tma n Arnun d tendint i iġan ħar ṛwest n teyzart d marra ṛwaṭa *yueṛan* zi Miydaba aṛ Dibun, ¹⁰ d marra tineddam n Siḥun, ajeġid n Imuriyyen, wenni i tuġa iḥekkmen di Ḥacḥun, aṛ aymir n ayt n Ḥammun ¹¹ uṛa d Jilead d temmurt n Ijacuriyyen d Imaḥkiyyen d marra idurar n Ḥirmun d marra Bacan ħars aṛ Salxa, ¹² marra tageldit n Ḥuj, di Bacan, wenni tuġa iḥekkmen di Actarut d Idraei. Netta tuġa iqqim zi ṛbaqiyyet n Irafawiyyen nni i tuġa iwta iten Musa uca yuzzeṛ xasen *zi tasyart nsen*. ¹³ *Maca* ayt n Israyil war uzzṛen x ayt n Ijicuriyyen d Imaḥkiyyen *zi tasyart nsen*. Jacur d Maḥki qqimen zeddyen di ṛwest n ayt n Israyil aṛ ass-a. ¹⁴ I teqbič n Lawi waha umi i war iwci tasyart. Tiġarṣa n tmessi n SIDI, AREBBI n Israyil, d tasyart nnes, am mammec tuġa i d as issiweṛ netta.

¹⁵ Iwca Musa i **teqbič n ayt n Rubin tasyart nsen**, eḥaṣab tiwacunin nsen. ¹⁶ I nitni umi dd-tekkar temmurt n Arueir, tenni i iġan ħar tma n teyzart n Arnun ak-d tendint nni *iġan* ħar ṛwest n teyzart d marra ṛwaṭa *yueṛan* aṛ Midiba. ¹⁷ Ḥacḥun d marra tineddam nnes nni *iġan* x ṛwaṭa *yueṛan*, Dibun, Bamut-Bael d Bayt-Bael-Maḥun ¹⁸ d Yaḥṣa d Qadimut d Mayfaea ¹⁹ d Qiryatayim d Sibma d Ṣarat-Ha-Cahar x wedrar n ṛewḍa n teyzurt, ²⁰ d Bayt-Fayur d tisawnin n Fisja d Bayt-Yacimut. ²¹ Marra tineddam x ṛwaṭa *yueṛan* d marra tageldit n Siḥun, ajeġid n Imuriyyen, inni i tuġa iḥekkmen di Ḥacḥun, wenni i xef iyṛeb Musa *am iyṛeb* uṛa x ṛḥukkam n Midyan, Awi d Raqam d Ṣur d Ḥur d Rabae, inni d ayt n tzemmar n Siḥun, imezday n temmurt. ²² Sennej i marra inni itwanyen di garra, nḡin ayt n Israyil eawed Baleam, mmis n Fayur, agezzan, s ṛeqḍeṣ n ssif. ²³ Tuġa L'Urdun ak-d jwayeh nnes d aymir n ayt n Rubin. Ta d tasyart n ayt n Rubin eḥaṣab tiwacunin nsen, tineddam ak-d dcurat nsen.

²⁴ Iwca Musa i **teqbič n Jad**, i ayt n Jad, *tasyart nsen*, eḥaṣab tiwacunin nsen. ²⁵ I nitni umi dd-tekkar temmurt n Yaḥazir d marra tineddam n Jilead d wezyen n temmurt n ayt n Ḥammun ħars aṛ Arueir nni *iġan* zzat i wudem n Rabba, ²⁶ zi Ḥacḥun aṛ Ramat-Miṣfa d Buṭunim u zi Maḥanayim ħars aṛ tammurt n Dabir, ²⁷ u di ṛewḍa n teyzurt, Bayt-Haram d Bayt-Nimra d Sukkut d Ṣafun d ṛbaqiyyet n tgeldit n Siḥun, ajeġid n Ḥacḥun, L'Urdun d jwayeh nnes aṛ aneggar n ṛebḥar n Kinnarat ħar ujemmaḍ n L'Urdun ħar ccarq. ²⁸ Ta d tasyart n ayt n Jad, eḥaṣab twacunin nsen: tineddam d dcurat nnes.

²⁹ Iwca Musa i **wezyen n teqbič n Manassi tasyart nsen**. Tekkar as-dd i wezyen n teqbič n Manassi, eḥaṣab tiwacunin nsen. ³⁰ Tuġa tammurt nsen zi Maḥanayim: marra Bacan, marra tageldit n Ḥuj, ajeġid n Bacan, d marra dcurat n Ya'ir nni *iġan* di Bacan, ³¹ d wezyen n Jilead d Actarut d Idriei, tineddam n tgeldit n Ḥuj di Bacan, kkaren-dd i tarwa n Maxir, mmis n Manassi, aqa i wezyen n tarwa n Maxir, eḥaṣab tiwacunin nsen. ³² Tina d *jwayeh* i tuġa ibḍa Musa d ṛwart di ṛewḍat n Mu'ab, ħar ujemmaḍ n L'Urdun ħar Ariḥa, ħar ccarq.

³³ Maca i **teqbič n Lawi** war d as iwci Musa ca tasyart. SIDI, AREBBI n Israyil d tasyart nsen, am mammec tuġa akidsen issiweṛ.

Abeŭtu n temmurt ȳar ujemmađ n iȳzar n Lurdun

14¹Tina d tseqqar i tŭfen ayt n Israyil di temmurt n KenĖan, tinni i d asen ibđa d řwart ukehhan Alieazar d Yacuea, mmis n Nun, d izeğifen *n tudrin* n ibabaten n tqebbař n ayt n Israyil. ²S tqedduht *tŭfen* marra tasyart nsen, am mammec yumur SIDI s ufus n Musa zi jjihet n tesĖa n tqebbař d wezyen n teqbiĉ. ³Maȳar Musa tuȳa iwca i tnayen n tqebbař d wezyen n teqbiĉ ict n tesyart ayirin i L'Urdun, *maca* i Ilawiyyen war d asen iwci ca tasyart di řwest nsen. ⁴Aqa ayt n Yusuf ggin tnayen n tqebbař, Manassi d Ifrayim, u i ayt n Lawi war d as wcin ca tasyart di temmurt *maca myir* tineddam i tzeddiyt d min iğan zzatsent n ddmanni n tarewsa i řebhayem u i min ȳarsen iğan. ⁵Am mammec tuȳa yumur SIDI i Musa, ammu i ggin ayt n Israyil uca bđan tammurt.

⁶Xenni qarrben-dd ayt n Yahuda ȳar Yacuea di Jiljal. D Kalib, mmis n Yifunni, Aqinizi, inna as “Cek tessned min xafi d xak inna SIDI i Musa, aryaz n AREBBI, di Qadac-Barnie. ⁷Necc tuȳa ȳari arebein n isegg^wusa, umi i d ayi issekk Musa, amsexxar n SIDI, zi Qadac-Barnie maĥend ad bergageȳ tammurt u necc ėeqbey ȳars, xebbareȳ as am mammec *t* tuȳa iğan deg wuř inu.

⁸Waxxa *amenni* aytma, inni i tuȳa akidi igaeeden, ssfessyen uř n řgens, *maca* necc tuȳa řebda đeffareȳ SIDI, AREBBI inu. ⁹Deg wass nni ijuğ Musa, inna “Mařa tammurt i di tessarsed ađar nnek, war tettiři i cek d tarwa nnek d tasyart i řebda, minzi tuȳa cek řebda tđeffared SIDI, AREBBI inu!”

¹⁰Řexxu, xzar, SIDI ija ayi ddareȳ, am mammec issiweř. Řexxu aqa xemsa u-rebein n isegg^wusa zeg wami issiweř SIDI ȳar Musa awař-a, umi Israyil yuyur di řexřa. Uca řexxu, aqa, am mammec tettwařid, ȳari xemsa u-tmanyin n isegg^wusa. ¹¹Necc ead meĥđey amecnaw mammec *meĥđey* deg wass nni umi i d ayi-dd issekk Musa. Am mammec tuȳa jehhđey deg wussan nni, ammu i jehhđey eawed iđa i umenyi, maĥend ad ffȳey u ad aregg^wheȳ. ¹²Řexxu *xenni*, ewc ayi *tammurt-a* n idurar i x issiweř SIDI deg wass nni, maȳar cek tesřid simant nnek deg wass nni, aqa ayt n IĖanaqiyyen aqa-ten dinni uřa d tineddam myarent u faryent. Ad taȳ ad kidi yiři SIDI u ad awđey ad xasen azzřey amecnaw mammec inna SIDI.”

¹³Xenni ibarek it Yacuea uca iwca Ĥibrun d řwart i Kalib, mmis n Yifunni. ¹⁴X uyenni teğa *tendint* n Ĥibrun d řwart n Kalib, mmis n Yifunni, Aqinizi, ȳars ař ass-a, minzi netta tuȳa řebda iđeffar SIDI, AREBBI n Israyil. ¹⁵Ĥibrun tuȳa qqaren as zic tandint n Arbae. Tuȳa *Arbae* d aryaz d ameqqran deg ayt n IĖanaqiyyen. Uca tammurt tuȳa days řhudnet zeg umenyi.

Tasyart n Yahuda

15¹Taqedduht i ayt n Yahuda, i twacunin nsen, tekkar-asent ȳar weymir n Idum, řexřa n řin i iğan di ljanub qae. ²Aymir n ljanub tuȳa-t zi tŭarf n Řebĥar Ameğah zeg yiřes *n uqemmum* n řebĥar i dd-itteffȳen ȳar ljanub ³uca ieeddu *xenni* ȳar ljanub n Tsunta n Tȳarđmiwin uca ieeddu ȳar řin uca ittgaeeed zi ljanub n Qadac-Barnie, ittekk x Ĥařrun u ittgaeead ȳar Addar uca idekk^wař ȳar Qarqae ⁴u *xenni* ieeddu ȳar Easmun u itteffey ȳar teȳzart n Miřra uca tŭrufa n weymir ttakk^wađen ař řebĥar. Wa aqa d aymir n ljanub i kenniw.

⁵Aymir n ccarq aqa-t d Řebĥar Ameğah ȳar uqemmum n L'Urdun u aymir n ccamal zeg iřes n řebĥar zeg uqemmun n L'Urdun ⁶uca ittgaeeed weymir ȳar Bayt-Ĥujla uca ieeddu ȳar ccamal n Bayt-Earaba u *xenni* ittgaeeed ař wezru n Buhan, mmis n Rubin, ⁷uca ittgaeeed weymir zi Dabir zi Teyzurt n Axur u ittenneđ ȳar ccamal ȳar Jiljal wenni iğan ajemmađ i Tsunta n Adummim i iğan ȳar ljanub n teȳzart u *xenni* ieeddu weymir ittekk x wamam n Eayn-Camc uca itteffey ȳar Eayn-Rujal. ⁸Zi ssa ittgaeeed weymir zi teȳzurt n mmis n Hinnum, ȳar uȳezdis n ljanub n Uȳabusu, aqa-t d Urcalim, u aymir yarenni ittgaeeed ȳar tqiccat n wedrar wenni iwcin ȳar řȳarb ȳar

14:15 ‘tandint n Arbae’ - niȳ ‘Qaryat-Arbae’.

teyzurt n mmis n Hinnun tenni iğan ƣar ƣtarf n uneggaru n řewda n teyzurt n Irafawiyyen ƣar jjihet n ccamal.⁹ Zi tqiccat n wedrar immars weymir ƣar tařa n Neftuřa u ieeddu ƣar tneddam n idurar n Ifrun u *xenni* immars weymir ƣar Baēala, tenni d Qaryat-Yaēarim.¹⁰ Zi Baēala ittakk^wad weymir ƣar řƣarb ƣar idurar n Saēir uca ieeddu x uyezdis n ccamal n wedrar n Yaēarim, aqa-t d Kasalun, uca ihekk^wa ƣar Bayt-Cams u ieeddu x uyezdis n Timna.¹¹ *Xenni* ieeddu x uyezdis n ccamal n Eaqrūn. *Xenni* immars weymir ƣar Cakrun u ittekk x uyezdis n wedrar n Baēla u itteffey ƣar Yabni'il uca ƣtrufa n weymir takk^waden ař řebřar.

¹² **Aymir n řƣarb** ieeddu ař řebřar ameqqran d tma n řebřar. Wa d aymir n ayt n Yahuda zi marra iyezdisen, i twacunin nsen.

¹³ **Kalib maca**, mmis n Yifunni, iwca as ict n tesƣart di řwest n ayt n Yahuda, elahřab tawřiiyyet zeg uqemmum n SIDI i Yacuea, aqa-tt d tandint n Arbaē. Arbaē tuřa d babas n Eanaq, ixs ad yini řibrun.¹⁴ Kalib yuřzeř zi senni x řřata n tarwa n Eanaq: Cicay, Aximan u Talmay, *inni* dd-itwaxeřqen i Eanaq.¹⁵ Zi senni igaeēed ƣar imezday n Dabir. Dabir tuřa qqaren as zic tandint n Sifr.¹⁶ U Kalib inna “Man wen i řa iwten tandint n Sifr ad tt iřřef, ad as wceř yeři Axsa d tamřart!”¹⁷ Eutniyil, mmis n Qanaz, umas n Kalib, iřřef itt u Kalab iwca as yeři Axsa d tamřart.¹⁸ Imsar umi nettat tusa-dd ƣar Eutniyil, tarra it ad ittar ijj n yeyyar x babas uca teđra x weyyuř nnes. Kalib isseřsa tt “Min cem yuřin?”¹⁹ Nettat tarra “Ewc ayi ict n lbaraka, mařar cek tewcid ayi ict n temmurt tuřey, *xenni* ewc ayi uřa d řeunřarat n waman!” Uca iwca as řeunřarat n nnej d řeunřarat n wadday.

²⁰ Ta d tasyart n teqbič n ayt n Yahuda, i twacunin nsen.

²¹ Tina tuřa d **tineddam igg^wejen** n teqbič n ayt n Yahuda, ƣar weymir ak-d Idum di *Temmut* n Ljanub: Qabřiiyl d Eidar d Yajur²² d Qina d Dimuna d Eadada,²³ d Qadac d řařur d Yitnan,²⁴ Zif d řalam d Baēlut,²⁵ d řařur-Xadata d tneddam n řařrun, ta d řařur,²⁶ Amam d Camaē d Mulada,²⁷ d řařa-Jadda d řacmun d Bayt-Falař,²⁸ d řařar-Cueal d Bi'r-Sabea d Bizyutiya,²⁹ Baēla d Eayyim d Eazam,³⁰ d Altulad d Kisil řurma,³¹ d řiqalay d Madmanna d Sansanna³² d Labayut d Cilřim d Eayn d Rimmun. Marra tineddam aqa-tent di **tesea u-eicrin** ak-d ředcur nsent.

³³ Di *Temmut* Iwařan: Icta'ul d řurea d Acna,³⁴ d Zanux d Eayn-Jannim d Taffuř d Eaynam,³⁵ Yar-mut d Adullam d Suku d Aziqa,³⁶ d Caēarayim d Eaditayim d Judayra d Judayratayim. *Marra jmie* tuřa-tent di **arbeřřac** n tneddam ak-d ředcur nsent.

³⁷ řanan d řadaca d Mijdal-Jad,³⁸ d Dilan d Miřfa d Yaqtiiyl,³⁹ d Laxic d Buřqat d Eajlun⁴⁰ d Kab-bun d Lařmas d Kitlic⁴¹ d Judayrut, Bayt-Dajun, d Naēama d Maqqada. *Marra jmie* tuřa-tent di **seřřac** n tneddam ak-d ředcur nsent.

⁴² Libna d Eatir d Eacan⁴³ d Yiftař d Acna d Nařib⁴⁴ d Qaeila d Aksib d Marica. *Marra jmie* tuřa-tent di **tesea** n tneddam ak-d ředcur nsent.

⁴⁵ Eaqrūn ak-d tnedddam i řars dd-iqqnen d ředcur nnes.⁴⁶ Zi Eaqrūn řars ař rebřar, marra min iğan ƣar uyezdis n Acdud ak-d ředcur nsen.⁴⁷ Acdud ak-d tnedddam i řars dd-iqqnen d ředcur nnes, řazza ak-d tnedddam i řars dd-iqqnen d ředcur nnes řars ař tiřzart n Miřra d řebřar ameqqran ak-d *temmut* n tma.

⁴⁸ X idurar: Camir d Yattir d Suku⁴⁹ d Danna d tendint n Sanna, ta d Dabir,⁵⁰ d Eanab d Ictimu d Eanim⁵¹ d Jucan d řulun d Jilu. *Marra jmie* tuřa-tent di **řiřřac** n tneddam ak-d ředcur nsent.

⁵² Arab d Duma d Acean⁵³ d Yanum d Bayt-Taffuř d Afiqa⁵⁴ d řumřa d Qaryat-Arbaē, tenni d řibrun, d řaēur. *Marra jmie* tuřa-tent di **tesea** n tneddam ak-d ředcur nsent.

⁵⁵ Maēun d Karmal d Zif d Yuřa⁵⁶ d Yazraeil d Yuqdaēam d Zanuř,⁵⁷ Qayin, řibeā d Timna. *Marra jmie* tuřa-tent di **seera** n tneddam ak-d ředcur nsent.

15:18 ‘babas’ - ixs ad yini ‘babas n temřart, Kalib.’

⁵⁸ Halḥul, Bayt-Ṣur d Jadur ⁵⁹ d Maʿarat d Bayt-ʿanut d Iltaqun. *Marra jmiε* tuya-tent di **setta** n tneddam ak-d ředcur nsent.

⁶⁰ Qaryat-Baʿl, aqa-t d Qaryat-Yiʿarim d Rabba. *Marra jmiε* tuya-tent di **tnayen** n tneddam ak-d ředcur nsent. ⁶¹ Di řexřa Bayt-ʿaraba d Middin d Sakaka ⁶² d Nibcan d tendint n Umeğah d ʿayn-Jadi. *Marra jmiε* tuya-tent di **setta** n tneddam ak-d ředcur nsent.

⁶³ *Maca* ayt n Yahuda war zemmaren ad azzřen x Iyabusiyyen inni d imezday n Urcalim. *X uyenni* zeddyen Iyabusiyyen *εad* ak-d ayt n Yahuda di Urcalim ař ass-a.

Tasyart n ayt n Yusuf: Manassi d Ifrayim

16 ¹ *Taqedduḥt* i ayt n Yusuf tekkar as-dd zi L'Urdun yar Ariḥa, *uca aymir* ittekk x tma n ccarq n waman n Ariḥa, x řexřa nni dd-ittgaεεaden zi Ariḥa x idurar n Bayt-Il ² u zi Bayt-Il itteffey yar Luz, ittekk x weymir n ayt n Arkit yar ʿaṭarut ³ *uca ihekk^wa*-dd yar řyarb yar temmurt n Ifalaṭiyyen yars ař tammurt n Bayt-Ḥurun n wadday u yars ař Jazar u ṭṭrufa nnes ttakk^wađen ař řebḥar.

⁴ *Ammu* i ṭṭfen uřa d ayt n Yusuf, Manassi d Ifrayim, řwart nsen.

⁵ *Itwagg* weymir n ayt n **Ifrayim** i twacunin nsen *uca aymir* n tesyart nsen, aqa-t yar ccarq yar ʿaṭarut-Adar yars ař Bayt-Ḥurun n nnej ⁶ *uca iggur* yar řyarb yar uyezdis n ccamal n Mikmata *uca ittefriy* weymir yar ccarq yar Taʿanat-Cilu u *xenni* ittekk xas x uyezdis nnes n ccarq yar Yanuḥa ⁷ u zi Yanuḥa *ihekk^wa* yar ʿaṭarut d Naʿarat *uca eřayen* ineḥḥed Ariḥa u *xenni* itteffey yar L'Urdun. ⁸ Zi Taffuḥ iεeddu weymir yar řyarb yar tiyzart n Qana *uca ṭṭrufa* nnes ttakk^wađen ař řebḥar. Ta d tasyart n teqbič n ayt n Ifrayim, i twacunin nsen.

⁹ **Tineddam** i itwaḥuzen i ayt n Ifrayim aqa-tent di řwest n tesyart n Manassi, marra tineddam ak-d ředcur nsent. ¹⁰ War uzziřen ca x Ikenεaniyyen nni tuya izeddyen di Jazar *zi tesyart nsen*. *Ammu* zeddyen Ikenεaniyyen *εad* di řwest n Ifrayimiyyen ař ass-a. Tetwagg xasen *maca* ljizya.

17 ¹ *Taqedduḥt* nneḍni i teqbič n **Manassi** - minzi netta tuya d amenzu n Yusuf - tekkar as-dd i Makir, amenzu n Manassi, babas n Jilead, mařar netta tuya d ijj weryaz aεeskari u tuya ittef Jilead d Bacan.

² Tekkar asen-dd tqedduḥt i ayt nneḍni n Manassi, i twacunin nsen, i ayt n Abieazar d ayt n Ḥalaq d ayt n Asriyil d ayt n Cakam d ayt n Ḥafar d ayt n Camidae. Ina d ayt n Manassi, mmis n Yusuf, eḷaḥsab tiwacunin nsen.

³ U Zeluḥfad, mmis n Ḥafar, mmis n Jilead, mmis n Makir, mmis n Manassi, war yars tui ca iḥenjiren, *maca tuya* yars yessis. Ina d ismawen n yessis: Maḥla d Nuεa, Ḥujla, Milka d Tirša.

⁴ Nitenti qarrbent-idd zzat i wudem n ukehhan Alieazar u zzat i wudem n Yacuea, mmis n Nun, u zzat i wudem n izeğifen, nnant “SIDI yumur Musa, ad aneř iwc tasyart jar aytmatney.” *Uca iwca* asent, eḷaḥsab řumur n SIDI, ict n tasyart jar wawmaten n babatsent.

⁵ *Ammu* i iwḍan ifiřan *n řeebar* εecra n twařawin i Manassi, břa tammurt n Jilead d Bacan i iğan ayirin n L'Urdun, ⁶ mařar yessis n Manassi ṭṭfent tasyart di řwest n warrawen nnes u tammurt n Jilead tuya i warrawen n Manassi i iqqimen.

⁷ *Aymir* n Manassi itteffey zi Acir iεeddu yar Mikmatat i iğan ajemmaḍ i Cakim u *aymir* itteffey yar ufusi yar imezday n ʿayn-Taffuḥ. ⁸ Manassi waxxa yars tammurt n Taffuḥ, *maca Taffuḥ simant nnes nni* iğan x weymir ak-d Manassi, tuya i ayt n Ifrayim. ⁹ *Xenni ihekk^wa* weymir yar

teyzart n Qana yar ljanub n teyzart. Tineddam n Ifrayim aqa din jar tneddam n Manassi. Tam-murt n Manassi teġa yar tma n ccamal n iyzar uca ttrufa nnes ttakk^waden ař řebħar. ¹⁰ Ljanub aqa n Ifrayim, ccamal aqa n Manassi u řebħar d aymir nnes. Di ccamal ttenħadan x Acir u di ccarq x Issakar. ¹¹ Di Issakar u di Acir dewřen yar Manassi Bayt-Can ak-d tnedddam i yars dd-iqqnen u Yablaeam ak-d tneddam nnes d imezday n Dur ak-d tneddam nnes d imezday n Eayn-Dur ak-d tneddam nnes d imezday n Taenak ak-d tneddam nnes d imezday n Majiddu ak-d tneddam nnes, třata n tireqqaein s tiwřirin. ¹² Ayt n Manassi war zemmaren ad ttfen tineddam-a d *tasyart n řwart*, minzi Ikeneaniyyen tuġa xsen ad *qqimen* zeddyen di temmurt. ¹³ Umi ayt n Israyil tuġa dewřen jehden, imsar ařami *zemmaren* ad ggen ljizya x Ikeneaniyyen, maca war xasen azzřen qae. ¹⁴ *Xenni* ssiwřen ayt n Yusuf ak-d Yacuea, nnan “Mayemmi i d ayi tewcid d tasyart myir ict n tqedduħt d yijj n ufiřu n řeēbar , waxxa neccin d ijj n řgens d ameqqran, awarni i umi dayi igga SIDI lbaraka ammu?” ¹⁵ Yacuea inna asen “Mařa cek *xenni* d ijj n řgens ařas, gaēēd *xenni* yar wezyar uca zdem dinni ttasie i yixef nnek di temmurt n Ifiriziyyen d Irafawiyyen, mařa ħsaren xawem idurar n Ifrayim.” ¹⁶ *Xenni* nnan ayt n Yusuf “Idurar nni war d aney ttqiddin. Marra Ikeneaniyyen nni izeddyen di temmurt n řewđa n teyzurt yarsen ikar-ruten n umenyi n wuzzař, am inni *izeddyen* di Bayt-Can ak-d tnedddam i yars dd-iqqnen u am inni di řewđa n teyzurt n Yazraeil.” ¹⁷ Issiweř Yacuea ak-d taddart n Yusuf, ak-d Ifrayim d Manassi, inna “Cek d ijj n řgens d ameqqran u yark jjeħd ameqqran. Cek war iġi tetřfed myir ict n tqedduħt, ¹⁸ mařar uřa d idurar ad iřin nnek uca umi teġa d azyar, ittxeřsa ad zedmem uca ttrufa nnes ad iřin i cek, mařar ad tazžřem x Ikeneaniyyen zi *tesyart nsen*, waxxa yarsen ikarruten n umenyi n wuzzař u waxxa nitni jehden.”

Tazeddiyt d wagraw n řgens di Cilu

18 ¹ Marra tamesmunt n ayt n Israyil tmun di Cilu uca dinni i wtin Aqidun n Umsagar, awarni umi i sswađen tammurt i yixef nsen. ² Tuġa qqiment jar ayt n Israyil sebea n tqebbař, tinni tuġa war d asent immewcen *ead* d tasyart nsent.

³ Inna Yacuea i ayt n Israyil “Ař meřmi ttrajam *ead* ař i ya tadfem ad tetřfem tammurt i d awem iwca SIDI, AREBBI n ibabaten nwem, d řwart? ⁴ Ksim i yixef nwem třata n yeryazen zi kuř teqbič, ħima necc ad ten ssekkey uca nitni kkaren ad kken x temmurt uca ad tt zemmen elahřab řumur zi jjihet n tasyart nsen, *xenni* ad yari-dd eeqben. ⁵ Ad tt bđan x sebea n tseqqar. Yahuda ad iqqim x temmurt nnes di ljanub u taddart n Yusuf ad teqqim x temmurt nnes di ccamal. ⁶ Kenniw ad tzemmem tammurt x sebea n tseqqar uca ad ayi dd-tawyem *azemmem* nni danita, ħima necc ad awem ndarey taqedduħt zzat i wudem n SIDI, AREBBI nney. ⁷ Aqa Ilawiyyen war yarsen tasyart di řwest nwem, minzi tukehhant n SIDI d tasyart nsen. Jad d Rubin d wezyen n teqbič n Manassi ttfen tasyart nsen yar ujemmad n L'Urdun, yar ccarq, *tasyart* nni i d asen iwca Musa, amsexxar n SIDI.

⁸ Kkaren iryazen uca ttfen abrid. Yumur Yacuea i yenni ittřen abrid mařend ad zemmen tam-murt s tira, inna “Uyurem, tekkem x temmurt uca zemmem tt. *Xenni* eeqbettiw-dd yari u necc *xenni* ad awem da ggey taqedduħt di Cilu zzat i wudem n SIDI.” ⁹ Iryazen ttfen abrid, cuřen tammurt uca zemmen tt deg ijj n wedlis itwannden *settřen* tt elahřab tineddam u elahřab sebea n tseqqar uca eeqben yar Yacuea di řmargeħ n txuzan di Cilu. ¹⁰ Uca inđar Yacuea taqedduħt zzat i wudem n SIDI. Din i d asen ibđa Yacuea tammurt jar ayt n Israyil elahřab tarbiein nsen.

17:15 ‘azyar’ - niy ‘řyabet’ niy ‘tazgant’.

Tasyart n Binyamin

¹¹ Tagedduht n teqbič n Binyamin tedhar-dd i twacunin nsen u tasyart n tqedduht nsen tusa-dd jar ayt n Yahuda d ayt n Yusuf.

¹² Itteffey weymir nsen yar uyezdis n ccamal zi L'Urdun uca ittgaæad yar weerur n ccamal n Ariha, ieddu xenni yar řyarb ittekk x idurar uca ttrufa nnes ttakk^waden ař řexřa n Bayt-Awan.

¹³ Zi senni ižekk^wa weymir yar Luz x weerur n ljanub n Luz, wa d Bayt-Il, uca xenni ihekk^wa-dd yar Eatarut x wedrar i iğan yar ljanub n Bayt-Hurun n wadday.

¹⁴ Aymir ieddu uca *hima ad ikewwen* ayezdís n řyarb, itteqwis xenni yar ljanub zeg wedrar i iğan yar ljanub zi Bayt-Hurun uca ttrufa nnes ttakk^waden ař Qaryat-Baela, ta d Qaryat-Yaeirim, ict n tendint n ayt n Yahuda. Wa d ayezdís n řyarb.

¹⁵ Ayezdís n ljanub *ibedda* zi tťarf aneggar n Qaryat-Yaeirim. Ieddu weymir xenni yar řyarb u itteffey yar tařa n waman n Naftuř. ¹⁶ Xenni ihekk^wa-dd weymir yar tťarf n wedrar i tettwařid zi teyzurt n mmis n Hinnum nni iğan yar tťarf n ccamal n řewđa n teyzurt n Irafawiyyen u ihekk^wa-dd x teyzurt n Hinnum yar uyezdis n ljanub n Iyabusiyyen uca ihekk^wa-dd yar tařa n Rujil ¹⁷ uca ittefriř zi ccamal, ittekk x Eayn-Camc uca ieddu yar Jalilut, nni iğan arendad n tsunta n Adummim uca ihekk^wa-dd x uyezdis n weřru n Buhan, mmis n Rubin, ¹⁸ u ižekk^wa yar řgaædet nni iğan yar ccamal arendad n řewđa uca xenni ihekk^wa di řewđa. ¹⁹ Xenni ieddu weymir x weerur n ccamal n wedrar n Bayt-Hujla u ttrufa nnes aqa-ten yar iřes n ccamal n řebřar Ameřař, yar uneggar n L'Urdun di ljanub. Wa d aymir n ljanub.

²⁰ L'Urdun tuřa d aymir nnes x uyezdis n ccarq. Ta d tasyart n ayt n Binyamin ełařsab iymiren nnes i d as iquwwaren, i twacunin nsen.

²¹ Tineddam n teqbič n ayt n Binyamin, i twacunin nsen d tina: Ariha d Bayt-Hujla d Eimaq-Qiřiř

²² d Bayt-Earaba d řamarayim d Bayt-Il ²³ d Eawim d Alfara d Eufra, ²⁴ Kafar-Eammuni d Eufni d Jabae. *Marra jmie* tuřa-tent di teneac n tneddam ak-d ředcur nsent.

²⁵ Jibeun d Rama d Bi'rut ²⁶ d Miřfa d Kafira d Muřa ²⁷ d Rařam d Yarafwil d Tarala ²⁸ d řalaæ d Alaf d Ayabusi, wenni d Urcalim, d Jibea d tendint n Arbae. *Marra jmie* tuřa-tent di arbeřac n tneddam ak-d ředcur nsent. Ta d tasyart n ayt n Binyamin i twacunin nsen.

X setta n tseqqar inneđni

19 ¹ Tagedduht wiss tnayen tekkar as-dd i Cimeun, i teqbič n Cimeun, i twacunin nsen. Tasyart nsen teđa di řwest n tesřart n ayt n Yahuda. ² Di tesřart nsen dewřent řarsen *tneddám-a*: Bi'r-Sabea d Caba d Mulada ³ d řařar-Cueal d Baela d Eařam ⁴ d Iltulad d Batul d řurma ⁵ d řiqłay d Bayt-Markabut d řařar-Susa ⁶ d Bayt-Labawut d Caruhayn. *Marra jmie* tuřa-tent di třeřřac n tneddam ak-d ředcur nsent. ⁷ Eayn, Rimmun d Eatar d Eacan. *Marra jmie* tuřa-tent di arebea n tneddam ak-d ředcur nsent ⁸ uřa d marra ředcur i dd-ittennden i tneddam-a řars ař Baelat-Bi'r, tenni d Rama n ljanub. Ta d tasyart n teqbič n ayt n Cimeun, i twacunin nsen. ⁹ Tasyart n ayt n Cimeun tuřa *tetwaksi* zi *min eebbaren s* ufiřu n řeebar i ayt n Yahuda, minzi tasyart n ayt n Yahuda tuřa-tt i ina d tameqqrant ařřas. X uyenni warten ayt n Cimeun di tesřart nsen.

¹⁰ Tagedduht wiss třata tekkar as-dd i ayt n Zabulun, i twacunin nsen. Aymir n tesřart nsen ieddu řars ař Sarid. ¹¹ Uca ittgaæed weymir nsen yar řyarb u yar Maręala uca issuffuy ař Dab-baca u ař tiřzart nni issizzřen qibař i Yuknaeam. ¹² Zi Sarid ittmeyyeř yar ccarq, yar manis d tneqqar tfuct řars ař weymir n Kislut-Tabur uca itteffey yar Dubra u ittgaæed yar Yafię. ¹³ Zi

senni ieddu yar ccarq, yar manis d tneqqar tfuct, yar Jat-Ḥafar u yar Eit-Qašin u itteffey yar Rimmun, ittefriy xenni yar Nayea. ¹⁴ Ittefriy weymir yar ccamal yar Ḥannatun u tṭrufa nnes ttakk^waden aṛ teyzurt n Jiftaḥ-Il ¹⁵ d Qatṭa d Nahlal d Cimrun d Yadala d Baytlaḥm. *Marra jmiε* tuḡa-tent di teneac n tneddam ak-d ředcur nsent. ¹⁶ Ta d taşyart n ayt n Zabulun i twacunin nsen, tineddam-a ak-d ředcur nsent.

¹⁷ **Taqedduḥt wiss arebea** tekkar as-dd i **Issakar**, i ayt n Issakar, i twacunin nsen. ¹⁸ Ieddu weymir nsen yar Yazraēil d Kislut d Cunam ¹⁹ d Ḥafarayim d Ciyun d Anaḥara ²⁰ d Rabbit d Qicyun d Abaş ²¹ d Rama d Eayn-Jannim d Eayn-Ḥadda d Bayt-Qaşşays. ²² Ittakk^wad weymir aṛ Tabur d Caḥşima d Bayt-Cams u tṭrufa n weymir ttakk^waden aṛ L'Urdun. *Marra jmiε* tuḡa-tent di seṭṭac n tneddam ak-d ředcur nsent. ²³ Ta d taşyart n ayt n Issakar, i twacunin nsen, tineddam ak-d ředcur nsent.

²⁴ **Taqedduḥt wiss xemsa** tekkar as-dd i teqbič n ayt n **Acir**, i twacunin nsen. ²⁵ Aymir nsen aqa-t d Ḥalqa d Ḥali d Baṭan d Akcaf ²⁶ d Allammalak d Amead d Mic-Al uca ittakk^wad aṛ *wedrar n* Karmil di řyarb u aṛ Cixur-Libna ²⁷ u ittefriy yar manis dd-tneqqar tfuct yar Bayt-Dajun uca ittakk^wad aṛ Zabulun d teyzurt n Yiftaḥ-Il, u yar ccamal Bayt-Eamiq d Naēiyil uca itteffey x uzeṛmaḍ n Kabul ²⁸ uca ieddu yar Eabrun d Raḥub d Ḥammun d Qana yars aṛ Sidun ameqqran. ²⁹ Xenni ittefriy weymir yar Rama iggur yars aṛ tendint n Şur i ifaryen s *iyebrawen* u ittefriy weymir yar Ḥuṣa u tṭrufa nnes ttakk^waden aṛ řebḥar, zi Ḥibl aṛ Akzib ³⁰ d Eumma d Afiq d Raḥub. *Marra jmiε* tuḡa-tent di tnayen u-eicrin n tneddam ak-d ředcur nsent. ³¹ Ta d taşyart n teqbič n ayt n Acir, i twacunin nsen, tineddam-a ak-d ředcur nsent.

³² **Taqedduḥt wiss setta** tekkar as-dd i **Naftali**, i ayt n Naftali, i twacunin nsen. ³³ Ieddu weymir nsen zi Ḥalaf, zi tbeḡuḍt di Şaeanayim, d Adami-Naqib d Yabna'il yars aṛ Laqqum uca tṭrufa nnes ttakk^waden aṛ L'Urdun. ³⁴ Ittmeyyeṛ weymir yar řyarb yar Aznut-Tabur u zi senni ieddu yar Ḥuququq u ittakk^wad aṛ Zabulun di ljanub u di řyarb issuffuḡ aṛ Acir u di ccarq aṛ Yahuda yar L'Urdun. ³⁵ Tineddam ifaryen s *iyebrawen* aqa-ten Şiddim, Şayr d Ḥamma-Raqqa d Kinnarat ³⁶ d Adama d Rama d Ḥaşur ³⁷ d Qadac d Idřaēi d Eayn-Ḥaşur ³⁸ d Yirun d Mijdal-Il, Ḥurim d Bayt-Eanat d Bayt-Cams. *Marra jmiε* tuḡa-tent di tseṭṭac n tneddam ak-d ředcur nsent. ³⁹ Ta d taşyart n ayt n Naftali, i twacunin nsen, tineddam ak-d ředcur nsent.

⁴⁰ **Taqedduḥt wiss sebea** tekkar as-dd i teqbič n ayt n **Dan**, i twacunin nsen. ⁴¹ Aymir n tesyart nsen aqa-t d Şurea d Icta'ul d Eir-Camc ⁴² d Caēalbim d Ayalun d Yitla ⁴³ d Iylun d Timna d Eaqrūn ⁴⁴ d Iltaqay d Jibbatun d Baēlat ⁴⁵ d Yahud d Bani-Baraq d Jat-Rimmun ⁴⁶ d Miyah-Yarqun d Raqqun ak-d temmurt qibač i Yafu.

⁴⁷ Maca **tammurt n ayt n Dan teḥsar**. Xenni gaēeden ayt n Dan yar Lacam, arzman amenyi ak-d Lacam, řeyben tt, wtin tt s řeqḍee n ssif uca tṭfen tt d *taşyart nsen* uca qqimen zeddyen din. Nitni ggin as i Lacam Dan elaḥsab isem n babatsen Dan. ⁴⁸ Ta d taşyart n teqbič n ayt n Dan, i twacunin nsen, tineddam-a ak-d ředcur nsent.

⁴⁹ *Umi* kemmřen ayt n Israyil abeṭṭu n temmurt di tseqqar n řwart elaḥsab iymiren nnes, wcin ayt n Israyil uṛa i Yacuea, mmis n Nun, ict n tesyart di řwest nsen. ⁵⁰ Wcin as, s řumur n SIDI, tandint i tuḡa ittar, Timna-Saraḥ x idurar n Ifrayim. Netta ibna tandint nni, uca iruḥ izdey dini. ⁵¹ Tina d tiseqqar nni itwabḍan d řwart s tqedduḥt i ayt n Israyil di Cilu zzat i wudem n SIDI yar tewwart n Uqiḍun n Umsagar s ufus n ukehhan Alieazar d Yacuea, mmis n Nun, d imyaren n *tudrin* n ibabaten n tqebbař. Ammu kemmřen abeṭṭu n temmurt.

YACUEA

Tineddam n tarewřa

20¹Issiweř SIDI ak-d Yacuea, inna
²“Siweř ak-d ayt n Israyil, ini ‘Ad tfarzem tineddam n tarewřa i yixef nwem, min xef d awem ssiwřey s ufus n Musa, ³ħima ad yarweř din uqettař nni inyin ijj n bnađem war iđi neemada u břa mma ad as igg řehřab. Ad iřint d imucan mani i řa tarewřem zeg uneqqam n idammen. ⁴Mařa netta yarweř řar icten zi tneddam nni, ad ibedđ řar tewwart n tendint uca ad iħařa tamsart nnes deg imezzuyen n imeqqranen n tendint. *Xenni* ad t ssidfen di tendint, ad as wcen ijj n wemcan maħend ad řarsen izdey. ⁵Mařa *xenni* iđfar it uneqqam n idammen, war d as tticcen aqettař deg ufus nnes, mařa netta inřa amqarreb nnes břa mma ad as igg řehřab, tuřa war t icarh ca iđennađ niy fariđennađ. ⁶Netta ad iqqim izdey di tendint nni, ař řa ibedđ i řehřkam zzat i wudem n tmesmunt u *xenni* řars ař i řa immet arrays n ikehhanen wenni i din iđan deg wussan nni. *Xenni* izemmar uqettař ad ieqeb řar tendint nnes u řar taddart, řar tendint i zi dd-yarweř.

⁷*Xenni* qeddsen Qadac deg idurar n Naftali di Ljalil u Cakim x idurar n Ifrayim u Qaryat-Arbae, tenni d Ĥibrun, x idurar n Yahuda. ⁸Ayirin n L'Urdun, di jjihet n ccarq zi Ariħa, wcin zi teqbič n Rubin Bařar di řexřa x řwařa *yueřan* u zi teqbič n Jad wcin Ramut di Jilead u zi teqbič n Manassi *tandint* n Julan di Bacan.

⁹Tina d tineddam nni itwaggen i marra ayt n Israyil u i ubarrani nni i izeddyen di řwest nsen, ĥima kuř ijj zeg inni inyin ijj n bnađem, war iđi neemada, izemmar ad din yarweř, ĥima war ittmetti s ufus n ineqqamen n idammen ař řa ibedđ i řħukm zzat i wudem n tmesmunt. „

Tineddam n Ilawiyyen

21¹*Xenni* qarrben-dd izeğifen n *tudrin* n ibabaten n Ilawiyyen řar ukehhan Alieazar d Yacuea, mmis n Nun, u *qarrben-dd* řar izeğifen n *tudrin* n ibabaten n tqebbař n ayt n Israyil. ²Ssiwřen akidsen di Cilu di temmurt n Kenean, nnan asen “SIDI yumur Musa, ad aney mmewcent tneddam, ĥima ad daysent nezdey, ak-d ddmani nsent n tarewsa i řebhayem nney.” ³Uca s řumur n SIDI wcin ayt n Israyil, zi tesřart nsen, tineddam ak-d ddmani nsent n tarewsa i Ilawiyyen.

⁴Uca tekkar asen-dd tqedduħt i twacunin n **Qahat**. S tqedduħt ikkar asen-dd i ayt n ukehhan Harun zeg Ilawiyyen **třetřac** n **tneddam** zi teqbič n Yahuda u zi teqbič n Cimeun u zi teqbič n Binyamin. ⁵I inni iqqimen n ayt n Qahat *ikkar asen-dd* s tqedduħt eecra n tneddam zi twacunin n teqbič n Ifrayim u zi teqbič n Dan u zeg wezyen n teqbič n Manassi.

⁶I ayt n **Jarcun** *ikkar asen-dd* s tqedduħt **třetřac** n **tneddam** zi twacunin n teqbič n Issakar u zi teqbič n Acir u zi teqbič n Naftali u zeg wezyen n teqbič n Manassi di Bacan.

⁷I ayt n **Marari** *ikkar asen-dd* s tqedduħt **teneac** n **tneddam** i twacunin nsen, zi teqbič n Rubin u zi teqbič n Jad u zi teqbič n Zabulun. ⁸Ayt n Israyil wcin tineddam-a ak-d ddmani nsent n tarewsa s tqedduħt i Ilawiyyen, am mammec yumur SIDI s ufus n Musa.

⁹Zi teqbič n ayt n Yahuda u zi teqbič n ayt n Cimeun wcin asen tineddam-a i itwannan s yisem nsent ¹⁰u *marra aya* ikkar asen-dd i **ayt n Harun zi twacunin n Iqahatiyyen** zi tarwa n Lawi, minzi taqedduħt tamezwarut tewđa xasen. ¹¹Nitni wcin asen tandint n Arbae, babas n Eanaq,

20:2 ‘s ufus n Musa’ - ixs ad yini ‘s uqemmum n Musa’ niy ‘s řumur n Musa’.

20:3 ‘bnađem’ - s Teibranit ‘řeemar’.

20:7 ‘arecčhen’ - s Teibranit ‘qeddsen’.

20:9 ‘bnađem’ - di tiebranit ‘řeemar’.

tenni d Hıbrun, deg idurar n Yahuda ak-d dđmani nnes n tarewsa i d as-dd innđen. ¹² Maca iyyaren n tendint d ředcur nnes wcin ten d agra i Kalib, mmis n Yifunni. ¹³ I ayt n ukehhan Harun wcin asen tandint n tarewřa i iqettařen, Hıbrun ak-d dđmani nnes n tarewsa, d Libna ak-d dđmani nnes n tarewsa, ¹⁴ d Yattir ak-d dđmani nnes n tarewsa, d Ictumae ak-d dđmani nnes n tarewsa, ¹⁵ d Hıulun ak-d dđmani nnes n tarewsa, d Dabir ak-d dđmani nnes n tarewsa, ¹⁶ d Eayn ak-d dđmani nnes n tarewsa, d Yuřřa ak-d dđmani nnes n tarewsa, d Bayt-Cams ak-d dđmani nnes n tarewsa, *marra jmie* tuřa-tent d teřa n tneddam zi tnayen n tqebbař-a.

¹⁷ Zi teqbič n Binyamin wcin asen Jibeun ak-d dđmani nnes n tarewsa, d Jibea ak-d dđmani nnes n tarewsa, ¹⁸ Anatut ak-d dđmani nnes n tarewsa, d Ealmun ak-d dđmani nnes n tarewsa. *Marra jmie* tuřa-tent di arebea n tneddam. ¹⁹ Marra tineddam n ayt n Harun, n ikehhanen, *marra jmie* tuřa-tent di řřeřřac n tneddam ak-d dđmani nsent n tarewsa.

²⁰ I twacunin n ayt n Qahat, Ilawiyyen, nni iqqimen zeg ayt n Qahat kkarent asen-dd s tqedduřt tineddam zi teqbič n Ifrayim. ²¹ Wcin asen Cakim, ict n tendint i uqettař, ak-d dđmani nnes n tarewsa x idurar n Ifrayim d Jazar ak-d dđmani nnes n tarewsa, ²² d Qibřayim ak-d dđmani nnes n tarewsa d Bayt-Hurun ak-d dđmani nnes n tarewsa. *Marra jmie* tuřa-tent di arebea n tneddam.

²³ Zi teqbič n Dan kkarent asen-dd Iltaqa ak-d dđmani nnes n tarewsa, Jibbatun ak-d dđmani nnes n tarewsa, ²⁴ Ayalun ak-d dđmani nnes n tarewsa d Jad-Rimmun ak-d dđmani nnes n tarewsa. *Marra jmie* tuřa-tent di arebea n tneddam.

²⁵ Zeg wezyen n teqbič n Manassi kkarent asen-d Taenak ak-d dđmani nnes n tarewsa d Jad-Rimmun ak-d dđmani nnes n tarewsa. *Marra jmie* tuřa-tent di tnayen n tneddam. ²⁶ Marra tineddam i twacunin n ayt n Qahat nni iqqimen tuřa-tent di eecra n tneddam ak-d dđmani nsent n tarewsa.

²⁷ Zeg wezyen n teqbič n Manassi kkarent asen-dd i ayt n Jarcun, zi twacunin n Ilawiyyen, tandint n tarewřa i uqettař, Julan di Bacan ak-d dđmani nnes n tarewsa d Baęactara ak-d dđmani nnes n tarewsa. *Marra jmie* tuřa-tent di tnayen n tneddam.

²⁸ Zi teqbič n Issakar kkarent asen-dd Qicyun ak-d dđmani nnes n tarewsa d Dabrat ak-d dđmani nnes n tarewsa, ²⁹ Yarmut ak-d dđmani nnes n tarewsa, d Eayn-Jannim ak-d dđmani nnes n tarewsa. *Marra jmie* tuřa-tent di arebea n tneddam.

³⁰ Zi teqbič n Acir kkarent asen-dd Mic-Al ak-d dđmani nnes n tarewsa, d Eabdun ak-d dđmani nnes n tarewsa, ³¹ d Hılqat ak-d dđmani nnes n tarewsa d Rařub ak-d dđmani nnes n tarewsa. *Marra jmie* tuřa-tent di arebea n tneddam.

³² Zi teqbič n Naftali kkarent asen-dd tandint i uqettař, Qadac di Ljalil ak-d dđmani nnes n tarewsa, d Hammut-Dur ak-d dđmani nnes n tarewsa, d Qartan ak-d dđmani nnes n tarewsa. *Marra jmie* tuřa-tent di řřata n tneddam. ³³ Marra tineddam n ayt n Jarcun, i twacunin nsen, tuřa-tent di řřeřřac n tneddam ak-d dđmani nsent n tarewsa.

³⁴ I twacunin n ayt n Marari, aqa-ten d inni iqqimen ead zeg ayt n Lawi, mmewcent asen zi teqbič n Zabulun, Juqnaęam ak-d dđmani nnes n tarewsa, Qarta ak-d dđmani nnes n tarewsa, ³⁵ Dimna ak-d dđmani nnes n tarewsa, Nahalal ak-d dđmani nnes n tarewsa. *Marra jmie* tuřa-tent di arebea n tneddam.

³⁶ Zi teqbič n Rubin kkarent asen-dd Bařar ak-d dđmani nnes n tarewsa, d Yahřa ak-d dđmani nnes n tarewsa, ³⁷ Qadimut ak-d dđmani nnes n tarewsa d Mafaęa ak-d dđmani nnes n tarewsa. *Marra jmie* tuřa-tent di arebea n tneddam.

³⁸ Zi teqbič n Jad tekkar asen-dd tandint n tarewřa i uqettař, Ramut di Jilead ak-d dđmani nnes n tarewsa, d Mařanayim ak-d dđmani nnes n tarewsa, ³⁹ Hařbun ak-d dđmani nnes n tarewsa, d

21:11 'tandint n Arbae' - niř 'Qaryat-Arbae'.

Yæzir ak-d ddmāni nnes n tarewsa. *Marra jmiε* tuya-tent di arebεa n tneddam.

⁴⁰ Marra tineddam i ayt n Marari, i twacunin nsen, inni i iqqimen zi jar twacunin n Ilawiyyen, tuya taqedduht nsen d tenεac n tneddam.

⁴¹ Marra tineddam di řwest n řwart n ayt n Israyil tuya-tent di tmenya u-rebein n tneddam ak-d ddmāni nsent n tarewsa. ⁴² Tineddam-a kkarent asen-dd ak-d ddmāni nsent n tarewsa i d asent-idd innċen. Ammu *i tuya teġa* ġar marra tineddam-a.

⁴³ Ammu iwca SIDI i Israyil marra tammurt nni i tuya ijjug ad tt iwc i ibabaten nsen uca nitni warten tt uca ruħen zedyen days. ⁴⁴ Uca SIDI igga asen řhudnet zi marra iyezdisen, am mam-mec marra min i tuya ijjug i ibabaten nsen. Uřa d ijj zi řeedyan nsen war i d asen izemmar zzat i wudem nsen. SIDI iwc asen marra řeedyan deg ufus nsen. ⁴⁵ Uřa d ijj n wawař zi marra awařen icnan i zi issiweř SIDI ġar taddart n Israyil iwċa. Marra *aya* itwakemmeř.

Aεqeb n tqebbař i iġan ġar ujemmaċ n Lurdun

22 ¹ Xenni iřaġa-dd Yacuea i Irubiniyyen d Ijadiyyen d wezyen n teqbiċ n Manassi, ² inna asen “Kenniw teħċam marra min xef i d awem yumur Musa, amsexxar n SIDI u kenniw tesřam i tmijja inu di marra min xef i d awem umureġ. ³ Kenniw war tesmiħem ca deg aytmawem deg wařtas n wussan ař ass-a u teħċam aħeřtu n řumur n SIDI, AREBBI nwem. ⁴ Uca řexxu igga, SIDI, AREBBI nwem, i aytmawem arraħet, am mammec tuya i d asen tt iwaed. Eeqbem xenni řexxu ġar iqiċan nwem di temmurt i d awem iwca Musa, amsexxar n SIDI, aġirin i L'Urdun. ⁵ Maca ħċam mliħ ad teggem řumur d ccariea i d awem iwca Musa, amsexxar n SIDI, ħima ad texsem SIDI, AREBBI nwem, ad tuyurem di marra ibriden nnes, ad teħċam marra řumurat nnes uca ad ġars třeřqem u ad as tsexxarem s marra wuř d marra řecmar nwem.”

⁶ Uca ibarek iten Yacuea, iija iten ad uyuren uca nitni aregg^wħen ġar iqiċan nsen. ⁷ *Mayar* i wezyen n teqbiċ n Manassi tuya iwca Musa ict n tesġart di Bacan, maca i yijj n wezyen nneċni iwca as Yacuea ict n tesġart ġar aytmatsen x uyezdis-a n L'Urdun zi manis tyeġi tfuct. Umi iten issekk Yacuea ġar iqiċan nsen, ibarek iten. ⁸ Issiweř akidsen, inna “S wagra d ameqqran ad tēeqbem ġar iqiċan nwem, s wařtas n řebhayem u s nnuqart d wureġ u s nnħas d wuzzař u s wařtas n warruċ. Bċam takeccadċ n řeedyan nwem ak-d aytmawem.” ⁹ Eeqben ayt n Rubin d ayt n Jad d wezyen n teqbiċ n Manassi, ffyēn zi ġar ayt n Israyil, gg^wejjen x Cilu nni iġan di temmurt n Kenεan, ħima ad raħen ġar temmurt i ittffen d agra elahsab řumur n SIDI, s ufus n Musa.

Aεaltar n tqebbař ġar ujemmaċ n Lurdun

¹⁰ Umi iwċen nitni ġar udewwar nni iġan ġar L'Urdun di temmurt n Kenεan, bnan ayt n Rubin d ayt n Jad d wezyen n teqbiċ n Manassi dinni ijj n uεaltar ġar L'Urdun, ijj n uεaltar icewwar ařtas. ¹¹ Uca sřin ayt n Israyil aqa qqaren “Xzarem, ayt n Rubin d ayt n Jad d wezyen n teqbiċ n Manassi bnan ijj n uεaltar ajemmaċ i temmurt n Kenεan deg udewwar n L'Urdun, x uyezdis n L'Urdun n ayt n Israyil. ¹² Umi ayt n Israyil sřin aya, tmun marra tmesmunt n ayt n Israyil di Cilu ħima ad ffyēn i umenġi ċidd nsen. ¹³ Uca ssekken ayt n Israyil Finaħas, mmis n ukehhan Alieazar, ġar ayt n Rubin u ġar ayt n Jad u ġar wezyen n teqbiċ n Manassi di Jilead, ¹⁴ u ssekken akides εecra n imeqqranen, ijj n umeqqran zi kuř taddart n yijj n tbatat, zi marra tiqebbař n Israyil, Kuř ijj zzaysen tuya d azeġif n taddart n ibabaten nsen i řuřuf n Israyil.

¹⁵ Usin-dd nitni ġar ayt n Rubin u ġar ayt n Jad u ġar wezyen n teqbiċ n Manassi di temmurt n Jilead, nnan asen ¹⁶ “Ammu i tessiweř marra tmesmunt n SIDI ‘Min ixs ad yini řeydar-a i zi teydarem AREBBI n Israyil umi tħeyydem ass-a zi ċeffar n SIDI, umi tebnam i yixef nwem

ijj n uəɬtar maħend ad tyewwyem x SIDI ass-a? ¹⁷ Ma war iği cfa aney řmueşıyyet n Fayur, řmueşıyyet i zi ɣar ass-a *ead* war netwassizdeg u zzayes i tewða jjriħect x tmesmunt n SIDI? ¹⁸ Ma aqa kenniw ass-a tewcim as s weərur i SIDI uca ad imsar *xenni* umi i ɣa tyewwyem ass-a x SIDI, ad yiři lyaðab nnes x marra tmesmunt n Israyil. ¹⁹ Mařa zeema texmej temmurt i iğan d agra nwem, *xenni* edum ɣar temmurt nni iğan d agra n SIDI u mani teğa Tzeddiyt n SIDI uca ksim i yixef nwem ij j n wegra di řwest nney, maca war tyewwyem ca x SIDI u war tyewwyem ca xaney umi i ɣa tebnam ij j n uəɬtar i yixef nwen, myir aəɬtar n SIDI, AREBBI nney. ²⁰ Ma tuɣa Axan, mmis n Zarah, war iɣdar di tmesřact n min itwaħarrmen i uteħħi u xenni ma war dd-ittis ufu-gem x marra tamesmunt n Israyil? Uca aryaz nni war immut wehħdes di řmueşıyyet nnes.”

²¹ *Xenni* arrin ayt n Rubin d ayt n Jad d wezyen n teqbič n Manassi uca ssiwřen ak-d izeğifen x řuřuf n Israyil ²² “AREBBI n irebbiten, SIDI, AREBBI n irebbiten issen *it* u Israyil ad *t* issen *ewad*! Mařa iffey-dd aya zeg uyewwey niy zi řeydar x SIDI, *xenni* war xaney tceřtar ca ass-a, ²³ *mařa* tuɣa ħima ad nebna i neccin ij j n uəɬtar maħend ad newc s weərur i SIDI niy *mařa* tuɣa ħima ad nqeddem ict n tyarřt n wecmað niy ict n tewhibt *n řyiğet* niy i usewjed n ict n tyarřt n řehna, ejj SIDI simant nnes ad *t* ibeqqec, ²⁴ *mařa* war iği ammu, neccin negga aya zeg wemnus umi neqqar ‘İhenjiren nwem *zemmaren* tiwecca ad inin i ihenjiren nney: Min jarawem-d ak-d SIDI, AREBBI n Israyil? ²⁵ SIDI igga L'Urdun d aymir jaraney d kenniw, ayt n Rubin d ayt n Jad! Kenniw war ɣarwem ca tasyart di SIDI.’ *Ammu* zemmaren ad ssbedden ihenjiren nwem ihenjiren nney x tiggwudi n SIDI. ²⁶ X uyenni nenna ‘Ejj aney ad nekkar ħima ad nebna aəɬtar-a, war iği i tyarřt n wecmað uřa i tyarřt, ²⁷ *maca* ħima ad yiři d acehhad jar neccin d kenniw u jar řeyjuř nney awarni aney, ħima ad nsexxar di tsexxart n SIDI zzat i wudem nnes s tyarři nney n wecmað d tyarři nney *nneðni* d tyarři nney n řehna u ħima ihenjiren nwem war qqaren i ihenjiren nney: Kenniw war ɣarwem ca tasyart di SIDI.’ ²⁸ Neccin nenna ‘Mařa imsar tiwecca ad inin nitni aya i neccin u i řeyjuř *awarni* aney, xenni ad nini: Xzarem, řebni n uəɬtar-a n SIDI nni iggin ibabaten nney, war iği i tyarřt n wecmað niy i tyarřt *nneðni*, *maca* ħima ad yiři d acehhad jar neccin d kenniw.’ ²⁹ Iggwey xaney aqa neccin ad nyewwey x SIDI niy ass-a ad newc s weərur i SIDI umi i ɣa nebna ij j n uəɬtar i tyarřt n wecmað niy i tewhibt *n řyiğet* niy i tyarřt, myir i uəɬtar n SIDI, AREBBI nney, wenni i iğan zzat i Tzeddiyt nnes.”

³⁰ Akehhan Finaħas d imeqqranen n tmesmunt d izeğifen x řuřuf n Israyil nni kides iğan, sřin awařen issiwřen ayt n Rubin d ayt n Jad d ayt n Manassi u tuɣa aya d lemlih di titřawin nsen.

³¹ Finaħas, mmis n Alieazar, inna i ayt n Rubin u i ayt n Jad u i ayt n Manassi “Ass-a ad tessnem belli SIDI aqa-t di řwest nney umi kenniw war teyðarem ca SIDI. S uya kenniw tfekkem ayt n Israyil zeg ufus n SIDI.”

³² *Xenni* yareggweħ ukehhan Finaħas, mmis n Alieazar, ak-d imeqqranen zeg ayt n Rubin d ayt n Jad, zi temmurt n Jilead ɣar temmurt n Kenean, ɣar ayt n Israyil uca nitni gg in daysen řexbar.

³³ Tuɣa tamesřact d lemlih di titřawin n ayt n Israyil uca ħemden ayt n Israyil AREBBI u war d asen nnan *ead* ad ffyen ad mmenyen maħend ad aredğen tammurt i di tuɣa zeddyen ayt n Rubin d ayt n Jad. ³⁴ Ayt n Rubin d ayt n Jad řayan as i uəɬtar nni “Ad yiři d acehhad jaraney, aqa SIDI, d AREBBI.”

Awař n Yacuea i izeğifen n Israyil

23 ¹ Imsar umi edun ařtas n wussan awarni umi SIDI tuɣa igga i Israyil řhudnet zi marra řeedyan nnes i d as-dd innden u umi tuɣa Yacuea iwsar, imɣar deg wussan, ² aqa Yacuea iřaya i marra Israyil, imɣaren nnes d izeğifen nnes d řquðat nnes d iweqqafen nnes, inna asen “Necc wsarey u myarey deg wussan ³ uca kenniw tezrim marra min igga SIDI, AREBBI nwem, ak-d marra řegnus-a zzat i titřawin nwem, maɣar SIDI, AREBBI nwem simant nnes, d

wenni i tuya immenŷen di t̥tweŷ nwem. ⁴ Xzar necc b̥diŷ awem řegnus-a i iqqimen jarawem s tqedduht, am tasyart *n řwart* i tqebbař nwem, ak-d marra řegnus i teħħiŷ zi L'Urdun ař řebħar ameqqran mani tyeġi tfuct. ⁵ SIDI, AREBBI nwem, ad xasen ibarrez zzat i wudem nwem u ad xasen yazzeř zzat i wudem nwem u kenniw ad tet̥tfem tammurt nsen d řwart, am mammec i d awem issiweř SIDI, AREBBI nwem. ⁶ Ĥdam ațtas s jjeħd u ggem marra min yurin deg wedlis-a itwann̆den n ccariĖa n Musa, ĥima war xas t̥heyidem uřa ħar yeffus uřa ħar uzeřmađ, ⁷ ĥima kenniw war tt̥suram ixef nwem ak-d řegnus-a inni akidwem *ead* iqqimen, u war ttfekkarem *ead* deg yisem n irebbiten nsen u war xasen ttjaġam u ĥima kenniw war d asen ttsexxarem u war d asen ttađarem. ⁸ Maca ad t̥reșqem i SIDI, AREBBI nwem, am mammec i t teggim ař ass-a. ⁹ SIDI yuzzeř x řegnus m̥yaren u jjeħden zzat i wudem nwem, u xawem kenniw, ař ass-a war din ĥed izemmaren ad ibedd zzat i wudem nwem. ¹⁰ Ijj n weryaz zzaywem izemmar ad yazzeř x wařef *n yeryazen*, minzi SIDI, AREBBI nwem simant nnes, d wenni i xawem ittmenŷan, am mammec tuħa akidwem issiweř. ¹¹ Ĥdam *xenni* ař t̥tarf x řeemur nwem ĥima ad texsem SIDI, AREBBI nwem. ¹² Minzi mařa kenniw t̥heyidem xas uřa d ict n jjurret *waha* uca ad t̥reșqem i řegnus i kiwem iqqimen u mařa kenniw tmeġcem xasen u ad ħarsen tadfem u nitni am nneđni, ¹³ xenni ad tessnem nican, aqa SIDI, AREBBI nwem, war ittizzeř *ead* x řegnus-a zzat i wudem nwem. Nitni ad dewřen d řfex d traccia i kenniw, d urekkud deg iyezdisen nwem d isennanen i tițtawin nwem, ař i ħa tetwateħħam zi temmurt tașebħant i d awem iwca SIDI, AREBBI nwem. ¹⁴ Xzar ass-a necc simant inu ad uyureŷ abrid n marra tammurt u kenniw ad tessnem s marra uř nwem u s marra řeemar nwem, aqa zi marra awařen i xawem issiweř SIDI, AREBBI nwem, uřa d ijj n wawař war ibđiř. Marra qefřen, uřa d ijj zzaysen war ibđiř. ¹⁵ Uca ad imsar, am mammec xawem-dd yusa marra awař icnan i kidwem issiweř SIDI, AREBBI nwem, ammu i xawem i ħa isseqfeř SIDI uřa d kuř awař iĖeffnen, ħars ař netta kenniw iteħħa zi temmurt-a tașebħant i d awem iwca SIDI, AREBBI nwem. ¹⁶ Mařa kenniw t̆eddam x řeahd n SIDI, AREBBI nwem, řeahd nni i x d awem yumur netta uca kenniw ad tuyurem ad tsexxarem irebbiten nneđni uca ad asen tađarem, *xenni* ad xawem itwassary lyadab n SIDI uca kenniw ad twateħħam deŷya zi temmurt tașebħant i d awem iwca netta.

Tajdid n řeahd n Israyil ak-d SIDI

24 ¹ YacuĖa issmun marra tiqebbař n Israyil di Cakim uca iřaya i imyaren n Israyil d izeġifen nsen d řquđat nsen d iweqqafen nsen uca nitni ssbedden ixef nsen zzat i wudem n AREBBI. ² *Xenni* inna YacuĖa i marra řgens “Ammu i iqqar SIDI, AREBBI n Israyil ‘Řejdud nwem zedyen zi ĥař uya ħar ujemmađ n yeyzar, Taraħ, babas n Ibrahim d babas n Naħur, u nitni tuħa ttsexxaren i irebbiten nneđni. ³ *Xenni* iwyey-dd babatwem Ibrahim zeg uyirin i yeyzar u jjiŷ t yuyur di marra temmurt n KenĖan. Necc arniŷ i zzariĖet nnes u wciŷ as Ișħaq. ⁴ I Ișħaq wciŷ YaĖqub d Eisu u i Eisu wciŷ *tammurt* n idurar n SaĖir, maca YaĖqub d iħenjiren nnes hwan ħar Mișra. ⁵ *Xenni* ssekkey Musa d Harun uca wtiŷ Mișra am mammec *t* ggiŷ di řwest nnes u awarni as ssuffyey-dd kenniw. ⁶ Necc ssuffyey-dd ibabaten nwem zi Mișra u kenniw tiwđem-dd ħar řebħar u Imișriyyen đfaren ibabaten nwem s ikarruten d imnayen ař Řebħar n Uyanim. ⁷ Uca s̆uyyen ħar SIDI u netta igga taġest jarawem d Imișriyyen uca iija řebħar issfeyyed xasen ařami ten idřa. S tițtawin nwem, teźrim min ggiŷ di Mișra. *Awarni aya* tuħa tzeddyem ațtas n wussan di řexřa. ⁸ Necc iwyey-dd kenniw ħar temmurt n Imuriyyen i izeddyen ayirin i L'Urdun. Nitni mmenŷen akidwem, *maca* necc ggiŷ ten deg ufus nwem u kenniw tet̥tfem tammurt nsen u necc qđiŷ xasen zzat i wudem nwem. ⁹ *Xenni* ikkar Balak, mmis n Saffur, ajeġid n Imu'abiyyen, uca immney ak-d Israyil. Netta issekk ĥima ad řayan i Bileam, mmis n BaĖur, maħend ad kenniw inĖeř. ¹⁰ Necc *maca* war xsey ad sřey i Bileam u netta ibarek, wah ibarek kenniw u necc ssnejmey kenniw zeg ufus nnes. ¹¹ *Xenni* teźwam L'Urdun, tusim-dd ħar Ariħa. Imezday n Ariħa, mmenŷen akidwem,

Imuriyyen d Ifiriziyyen d Ikenɛaniyyen d Iħittiyyen d Ijirjasiyyen d Iħiwiyyen d Iyabusiyyen uca wciɣ awem ten deg ufus nwem.¹² Necc ssekkey irezzan idaryaɣen uca uzzɣen xasen zzatwem x tnayen n ijeɣiden nni, zzat i wudem nwem, war iɣi s ssif nwem uɣa s řqews nwem.¹³ Necc wciɣ awem tammurt i x war tarebrem u tineddam nni war tebnim waxxa tzeddyem daysent u teccim zi tzayarin d izemmuren i tuɣa war tezzum.¹⁴ Xenni řexxu, gge^wdem SIDI u tsexxarem as s řekmařet d teřdiqt u ndarem irebbiten nni umi sexxaren ibabaten nwem ayirin i yeyzar u di Miřra, uca sexxarem i SIDI.¹⁵ Maca mařa war dd-tusi x tiřřawin nwem maħend ad tsexxarem i SIDI, xenni ixɣarem ass-a i man wen umi i ɣa tsexxarem, i irebbiten nni umi sexxaren ibabaten nwem ayirin i iyzar, niɣ i irebbiten n Imuriyyen nni di temmurt nsen tzeddyem. Necc maca d taddart inu, neccin ad nsexxar i SIDI!”¹⁶ Xenni inna řgens “Man aya igg^wej aney, aqa neccin ad nejj SIDI ad nexdem irebbiten nneđni.”¹⁷ Maɣar SIDI d AREBBI nney d netta i d aney-dd issgaɛden, neccin d ibabaten nney, zi temmurt n Miřra, zi taddart n tesmuɣi u netta d wenni i iggin řeɛřamat timeqqranin zzat i tiřřawin nney u netta issřeqqa xaney di marra abrid i nuyur u jar marra řegnus i umi ncuqq *tammurt nsen*.¹⁸ SIDI yuzzeř x marra řegnus zzat i wudem nney, uɣa d ayt n Imuriyyen, imezday n temmurt. Uɣa d neccin ad nsexxar i SIDI, maɣar netta d AREBBI nney.”¹⁹ Uca inna Yacuea i řgens “Kenniw war tzemmarem ad tsexxarem i AREBBI, maɣar netta d AREBBI amqeddes u netta d ijj n AREBBI ittase, netta war d awem iyeřřar ixetřan nwem d ddnub nwem.”²⁰ Mařa kenniw tejjim SIDI, ad tsexxarem i irebbiten nneđni, xenni netta ad xawem inneqřeb, ad d awem igg řɣar uca ad kenniw iqda, awarni řami netta igga akidwem *awrud tařebħant*.²¹ Xenni řgens inna i Yacuea “Lla, maca neccin ad nsexxar i SIDI.”²² Inna Yacuea i řgens “Kenniw d řechud x ixef nwem, aqa kenniw tfarzem SIDI ħima ad as tsexxarem.” Nitni nnan “Neccin d řechud!”²³ “Xenni řexxu, ndarem irebbiten iyriben nni iğan di řwest nwem u tarrem uřawen nwem ɣar SIDI, AREBBI n Israyil!”²⁴ Inna řgens i Yacuea “Neccin ad nsexxar i SIDI, AREBBI nney, uca ad nseř i tmijja nnes.”²⁵ Deg wass nni igga Yacuea ijj n řeahd ak-d řgens uca igga asen, di Cakim, tawřiyyet d lfarida.²⁶ Yura Yacuea awařen-a deg wedlis n ccariea n SIDI uca netta iksi ijj n wezru d ameqqran uca issbedd it di Cakim sadu ict n tbeğudř nni ibedden ɣar zzawect iqeddsen n SIDI.²⁷ Inna Yacuea i marra řgens “Xzarem, azru-ya ad xaney yiři d aceħhad, minzi netta isřa marra i wawařen n SIDI nni kidney issiweř u netta ad yiři d aceħhad i kenniw ħima war tteccam AREBBI nwem.”²⁸ Xenni yarxu Yacuea i řgens, kuř aryaz *iruh* ɣar tesɣart nnes.

Řmewt n Yacuea d Alieazir

²⁹ Awarni i tmesřayin-a imsar, belli Yacuea, mmis n Nun, amsexxar n SIDI, immut, netta d ijj n mmis n *bnadem* ɣars mya u-ɛecra n isegg^wusa.³⁰ Neđřen t di temmurt n tesɣart nnes di Timna-Saraħ nni iğan x idurar n Ifrayim, ɣar ccamal n wedrar n Jaɛac.³¹ Israyil isexxar i SIDI marra ussan n Yacuea d marra ussan n imɣaren nni i iqqimen ddaren ijj n řweqt d azirar awarni i Yacuea u ssnen marra řxedmet i tuɣa igga SIDI i Israyil.³² Ixsan n Yusuf i tuɣa dd-iwyen akidsen ayt n Israyil zi Miřra, neđřen ten di Cakim di tkirat n yeyyar i tuɣa isɣa Yaɛqub x ayt n Ĥamur, babas n Cakim, s mya n *uqiyyat* n nnuqart uca tedweř d tasɣart n ayt n Yusuf.³³ Uɣa d Alieazar, mmis n Harun, immut uca neđřen t di tewrirt n mmis n Finaħas, *tawrirt* i d as immewcen i *Finaħas* deg idurar n Ifrayim.

ŘQUÐAT

Yahuda iţţef deg umenýi d amezwaru

1¹ Awarni řmewt n Yacuea, imsar aqa ayt n Israyil sseqsan SIDI, nnan “Man wen zzayney i ya ikkaren d amezwaru ad igaeed ad immney ak-d Ikeneaniyyen?” ² Yarra-dd SIDI “Yahuda ad igaeed d amezwaru. Xzar necc wciy as tammurt deg ufus nnes.” ³ Uca inna Yahuda i umas Cimeun “Gaeeed akidi di *temmurt n tqedduht n řeebar* inu uca ejj aney ad nemney ak-d Ikeneaniyyen, xenni necc ad kik gaedeý di *temmurt n tqedduht* nnek. Ammu uca igaeed akides Cimeun.

⁴ Uca igaeed Yahuda uca SIDI iearn Ikeneaniyyen d Ifiriziyyen deg ufus nsen uca yeřben xasen yar Bazaq, eecra-ařaf n yiryazen. ⁵ Nitni ufin Aduni-Bazaq di Bazaq uca mmenýen akides u nitni yeřben x Ikeneaniyyen d Ifiriziyyen. ⁶ Maca Aduni-Bazaq yarweř uca nitni đfaren t uca tţfen t uca qessen as imzawen d *tfednin timeqqrarin* zeg ifassen nnes u zeg idaren nnes. ⁷ Xenni inna Aduni-Bazaq “Sebein n ijeđiden twaqessen asen imzawen d *tfednin*, tuýa řeqqden *iřeqq*”az sadu tţabřa inu. Mammec i kidsen ggiy, ammu i d ayi i ya ixegęę AREBBI!” Iwyen t yar Urcalim uca netta immut dinni.

⁸ Ayt n Yahuda mmenýen ak-d Urcalim uca tţfen tt, wtin tt s řeqdeę n ssif uca qqeden tandint s tmessi. ⁹ Awarni as hwan ayt n Yahuda ĥima ad mmenýen ak-d Ikeneaniyyen, inni izeddyen x idurar, di *Temmurt n Ljanub* u di *Temmurt Iwařan*.

¹⁰ Iffey Yahuda yar Ikeneaniyyen i tuýa izeddyen di Ĥibrun. Isem n Ĥibrun tuýa zic qqaren as Qaryat-Arbaę. Nitni yeřben x Cicay d Aximan d Talmay. ¹¹ Zi senni iffey yar imezday n Dabir. Isem n Dabir tuýa zic qqaren as Qaryat-Safar. ¹² Uca inna Kalib “Wenni i ya iwten Qaryat-Safar ad tt iţţef, ad as wceý yeđi Axsa d tamýart.” ¹³ Eutniyil, mmis n Qinaz, umas amezyan n Kalib, iţţef tt. Uca iwca as Kalab yeđis Axsa d tamýart. ¹⁴ Imsar umi dd-tusa nettat *yares*, tearn it s tutra x ijj n yeyyar n babas. Uca teđra x weyyuř. Isseqsa tt Kalib “Min cem yuýin?” ¹⁵ Nettat tarra xas “Ewc ayi ict n lbaraka, minzi tewcid ayi ict n treqqiet n temmurt yar ljanub. Ttzawgeý, ewc ayi uřa d řeunřarat!” Uca iwca as Kalib řeunřarat n nej d řeunřarat n wadday.

¹⁶ Gaeeđen ayt n Uqayni, idewřan n Musa, ak-d ayt n Yahuda zi tendint n tcejjura n tini yar řexřa n Yahuda nni *iđan* di ljanub n řarad uca ffyen, zedyen ak-d řgens. ¹⁷ Iruĥ Yahuda ak-d umas Cimeun uca nitni yeřben x Ikeneaniyyen inni i tuýa izeddyen di řafat, ĥarmen ten i uteĥĥi uca ggin as i tendint nni Ĥurma. ¹⁸ Iţţef Yahuda uřa d řazza ak-d temmurt nnes d Acqalun ak-d temmurt nnes d řaqrun ak-d temmurt nnes. ¹⁹ SIDI tuýa-t ak-d Yahuda ařami yużzeř x marra imezday n idurar, maca *imezday* n řewda n teyzurt war izemmar ad xasen yazzeř zi *tesýart nsen*, minzi nitni tuýa řarsen ikarruten n umenýi n wuzzař. ²⁰ I Kalib wcin as Ĥibrun, am mammec tuýa issiweř Musa, uca netta yużzeř zi senni x třata n iĥenjiren n řanaq.

Iýellaben innedni

²¹ Ayt n Binyamin war zemmaren ad azzřen x Iyabusiyyen, inni izeddyen di Urcalim. Ammu i qqimen Iyabusiyyen zeddyen yar ayt n Binyamin di Urcalim, ař ass-a.

²² Taddart n Yusuf tgaeed yar Bayt-Il uca SIDI tuýa-t akidsen. ²³ Tuyur taddart n Yusuf ĥima ad tbergeę yar Bayt-Il. Isem n tendint tuýa zic qqaren as Luz. ²⁴ Umi zřin ięessasen ijj n weryaz iffey-dd zi tendint, nnan as “Scen aney manis nzemmar ad nadef di tendint, xenni neccin ad kik negg tcuni.” ²⁵ Netta isscen asen tawwart n wadaf yar tendint uca nitni wtin tandint s ict n

1:16 ‘tandint n ticejjura n tini’ - aqa-tt d tandint n Ariĥa.

ŘQUÐAT

tecti s řeqðes n ssif, maca aryaz nni jjin t ad yuyur ak-d marra řwacun n taddart nnes. ²⁶ Uca yuyur weryaz řar temmurt n Iħittiyyen uca ibna ict n tendint, igga as isem Luz. Wa d isem nnes ař ass-a.

²⁷ Uca Manassi war izemmar ad yazžeř x imezday n Bayt-Can d tnedddam i řars dd-iqqnen. Uřa d Taenak ak-d tneddam nnes d imezday n Dur d tneddam nnes d imezday n Yiblaeam d tneddam nnes d imezday n Majiddu d tneddam nnes. Tuřa Ikeneaniyyen eewwřen ad qqimen zeddyen di temmurt nni. ²⁸ Tuřa Israyil idweř ijhed ařami igga lřizya x Ikeneaniyyen, maca war izemmar ad xasen yazžeř.

²⁹ Uřa d Ifrayim war izemmar ad yazžeř x Ikeneaniyyen i tuřa izeddyen di Jazar u qqimen Ikeneaniyyen zeddyen di řwest nsen di Jazar.

³⁰ Zabulun war izemmar ad yazžeř x imezday n Qiřrun d imezday n Nahalul u qqimen Ikeneaniyyen zeddyen di řwest nsen u tetwagg xasen lřizya.

³¹ Acir war izemmar ad yazžeř x imezday n Eakku uřa x imezday n řidun d Aħlab d Akzib d Halba d Afiq d Raħub. ³² Icriyyen zeddyen di řwest n Ikeneaniyyen, inni d imezday n temmurt, minzi nitni war zemmare ad xasen azzřen.

³³ Naftali war izemmar ad yazžeř x imezday n Bayt-Cams d imezday n Bayt-Ėanat uca tuřa izeddey di řwest n Ikeneaniyyen, inni d imezday n temmurt. Tetwagg xasen lřizya x imezday n Bayt-Cams d Bayt-Ėanat.

³⁴ Imuriyyen ĥřaren ayt n Dan řar idurar, minzi war ten jjin ad hwan řar řewða n teyzurt.

³⁵ Tuřa Imuriyyen eewwřen ad qqimen zeddyen deg idurar n Ĥaras, di Ayalun u di Caalalim, maca afus n taddart n Yusuf tuřa izeyyar xasen ařas ařami xasen tetwagg lřizya. ³⁶ Tuřa aymir n Imuriyyen zi Tsunta n Třarđmiwin, zi jjarf uca zi senni řar sennej.

Lmalak n SIDI di Boxim

2 ¹ Lmalak n SIDI igaeed zi Jiljal řar Bukim, inna “Nec ssuffyeř-dd kenniw zi Miřra uca iwyey-dd kenniw řar temmurt nni x jjuřey i ibabaten nwem, nniř ‘Nec eemmarř war ttarezziř řeahd inu akidwem i řebda. ² Uca kenniw, wah kenniw, war tzemmare ad teggem řeahd ak-d imezday n temmurt-a, u ittxeřsa awem ad tyeđřem iealtaren nsen!’ Maca kenniw war teřřim ca i tmijja inu. Mayemmi teggim aya? ³ U nec nniř awem eawed ‘Aqa war xasen tazžřey zzat i wudem nwem, maca nitni ad iřin *am isennanen* deg iyezdisen nwem uca irebbiten nsen ad awem dewřen d taxceft.’ ” ⁴ Umi Lmalak n SIDI tuřa issiweř awařen-a řar marra ayt n Israyil, imsar, aqa řgens issgaeed di tmijja nnes uca trun nitni. ⁵ Nitni qqaren as i wemcan nni ‘Bukim’ uca nitni qeddmn din tayarřt i SIDI.

Awarni i řmewt n Yacuea iffey ayt n Israyil zeg webrid n SIDI

⁶ Umi Yacuea issekk řgens, ffyen ayt n Israyil, kuř aryaz řar tesřart nnes, maħend ad řřfen tam-murt d řwart. ⁷ Tuřa řgens isexxar i SIDI marra ussan n Yacuea d marra ussan n imřaren, inni ead iqqimen ddaren ařas awarni i Yacuea u inni iřrin marra řxedmet tameqqrant n SIDI tenni igga ak-d Israyil. ⁸ Yacuea, mmis n Nun, amsexxar n SIDI, immut *am* ijj n bnadem *d bab* n mya u-eecra n iseggwusa. ⁹ Neđřen t daxeř i weymir n tesřart di Timnat-Ĥaras, di temmurt n idurar n Ifrayim, řar uyezdiz n ccamal n wedrar n Jaec.

¹⁰ U eawed itwassmun marra jjiř nni řar řejdud nnes. Awarni asen ikkar-dd ijj n jjiř nneđni, jjiř nni war issin ca SIDI u war issin ca řxedmet i igga ak-d Israyil. ¹¹ Xenni ggim ayt n Israyil min tuřa iřan d aeففan di tiřřawin n SIDI uca sexxaren i ‘ibaalen’ ¹² Nitni jjin SIDI, AREBBI n ibabaten nsen, wenni ten-dd issuffyen zi Miřra uca nitni đfaren irebbiten nneđni, irebbiten n řegnus i d asen-dd innđen, uca uđaren asen u *ammu* i searen SIDI. ¹³ Mařar nitni jjin SIDI uca

2:5 ‘Bukim’ - ixs ad yini ‘inni ittrun’.

ŘQUDAT

dewřen sexxaren i Baæl d Eactarutin ¹⁴ Ammu itwassary lyaḍab n SIDI x Israyil uca netta igga iten deg ufus n iceffaren i ten ikeccḍen u igga ten deg ufus n řeedyan nsen i d asen-dd innden uca dewřen war zemmaren ad *qqimen* bedden zzat i wudem n řeedyan nsen. ¹⁵ Mani mma ffyen nitni, tuḡa afus n SIDI ḍidd nsen i řyar, am mammec tuḡa issiweř SIDI u am mammec tuḡa i d asen ijuḡ SIDI. Aqa twaḡşaren ař aneggar.

¹⁶ SIDI issekkar εawed řquḍat, inni i ten ifekken zeg ufus n yenni ten ikeccḍen. ¹⁷ Nitni war sřin uřa řar řquḍat nsen, maca uyuren awarni irebbiten nneḍni am inni iḍeffaren řeqḡab uca uḍaren asen. Deyya ḡeyyden x webrid nni tuḡa di uyuren ibabaten nsen, inni tuḡa isřin i tweřřa n SIDI. Nitni *maca* war ggin amenni! ¹⁸ Umi i d asen-dd issekkar SIDI řquḍat, tuḡa SIDI ak-d řqaḍi uca ifekk iten zeg ufus n řeedyan nsen, marra ussan n řquḍat, mařar SIDI tuḡa indem zi ssibbet n iyuyyan nsen zzat i wudem n yenni i ten iḡşaren d inni i xasen ittazřřen. ¹⁹ U imsar umi mmuten řquḍat, *xenni* dewřen nitni řar ḍeffar uca dewřen εeffnen ktar zeg ibabaten nsen umi uyuren awarni irebbiten nneḍni u sexxaren asen uca uḍaren řarsen. Nitni war jjin zi tmeḡga tieeffanin nsen d webrid nsen i *tuḡa ḍeffaren* s tyennant. ²⁰ *Xenni* itwassary lyaḍab n SIDI x Israyil uca netta inna “Minzi řgens-a iεedda řeahd inu min xef weřřiy ibabaten nsen u war sřin i tmijja inu, ²¹ uřa d necc war qqimey εad ad azzřey zzat i wudem nsen x řegnus nni ija Yacuea, umi immut. ²² Ammu necc ad zzaysen jarrbey Israyil, ma ad ḡḍan nitni abrid n SIDI maḡend ad days uyuren am mammec t ḡḍan ibabaten nsen, niy lla.” ²³ Uca ija SIDI řegnus-a *ad areyyḡen* uca war xasen yuzziř deyya u εawed netta war ten iggi deg ufus n Yacuea.

Arebbi ijarreb Israyil s řegnus inneḍni

3 ¹ Ina d řegnus i ija SIDI *ad areyyḡen*, ḡima ad zzaysen ijarreb Israyil, *ixs ad yini* marra inni war issinen ca εad x marra garrat ak-d Kenεan ² - myir ḡima ad dewřen řejyuř n ayt n Israyil ad ssnen amenyi, ḡima ad řemden ad mmenyen, myir inni war issinen ca amenyi - : ³ xemsa n řbacat n ayt n Ifiliřtiniyyen d marra Ikenεaniyyen d Iřiduniyyen d Iḡiwiyyen i izedḍyen x idurar n Lubnan, zeg wedrar n Bael-Hirmun řars ař Libu-ḡamat. ⁴ Nitni tuḡa-ten *din* ḡima ad zzaysen itwajarreb Israyil, ḡima ad yiři itwassnen ma nitni ad sřen i tweřřa n SIDI, tinni yumur netta i ibabaten nsen s ufus n Musa.

⁵ Ayt n Israyil tuḡa zedḍyen di řwest n Ikenεaniyyen d Iḡittiyyen d Imuriyyen d Ifiriziyyen d Iḡiwiyyen d Iyabusiyyen. ⁶ Nitni iwyen yessitsen d temřarin nsen i yixef nsen u yessitsen wcin tent i tarwa nsen uca nitni *bdan ad* sexxaren i irebbiten nsen.

Utniyil

⁷ Uca ggin ayt n Israyil min *iḡan* d aεeffan di tiřřawin n SIDI, ttun SIDI, AREBBI nsen, uca uyuren ad sexxaren i Ibaεalen d tirebbin nsen n cwarti. ⁸ *Xenni* itwassary lyaḍab n SIDI x Israyil u netta iwca iten deg ufus n Kucan-Ricaεtayim, ajeḡid n Aram-Nahrayn, *aqat d Misubutamya* u sexxaren ayt n Israyil tmenya n isegḡusa i Kucan-Ricaεtayim. ⁹ Syuyyen ayt n Israyil řar SIDI uca SIDI igga ad ikkar ijj n umsenjem i ayt n Israyil, wenni i ten ifekken, Eutniyil, mmis n Qanaz, umas n Kalib, wenni d amezyan xas. ¹⁰ Tuḡa xas Arruḡ n SIDI u netta tuḡa d řqaḍi x Israyil uca iffey řar umenyi uca SIDI iwca as Kucan-Ricaεtayim, ajeḡid n Aram-Nahrayn, *aqat d Misubutamya*, deg ufus nnes, tuḡa afus nnes ijhed x Kucan-Ricaεtayim. ¹¹ Tareyyeḡ temmurt arebein n isegḡusa. *Xenni* immut Eutniyil, mmis n Qanaz.

Ihud d Camjar

¹² Ayt n Israyil arnin ad ggen min *iḡan* d aεeffan di tiřřawin n SIDI, Uca SIDI igga jjeḡd di Eijlun, ajeḡid n Mu’ab, ḍidd i Israyil, minzi nitni ggin *min iḡan* d aεeffan di tiřřawin n SIDI. ¹³ Netta iss-

ŘQUÐAT

mun ħars ayt n Ǝammun d IƎamaliqiyyen uca iffeġ, iġřeb x Israyil uca nitni ttfen tandint n tcejjura n tini. ¹⁴ Tmentac n isegġ^wusa tuġa ayt n Israyil ttsexxaren i Ǝijlun, ajeġid n Imu'abiyyen. ¹⁵ Xenni syuyyen ayt n Israyil ħar SIDI uca SIDI igga ad itwagg ijj n umsenjam, Ihud, mmis n Jira, zi teqbič n Binyamin, ijj n weryaz s ufus nnes afusi iqqnen. Uca ayt n Israyil ssekken t ħima ad yawi ict n terzeft i Ǝijlun, ajeġid n Imu'abiyyen. ¹⁶ Ihud igga i yixef nnes ijj n ssif ħars tnayen n řeqdue, tuzeggart nnes anect n yijj n uyiř, iqqen it sadu warruđ nnes ħar tmeřřađt nnes tafusect. ¹⁷ Ammu i dd-iqarreb s terzeft ħar Ǝijlun, ajeġid n Imu'abiyyen. Ǝijlun maca tuġa d aryaz isehħ aťtas. ¹⁸ Umi tuġa Ihud ikemmeř timewca n tarzeft, imsar, aqa issekk netta ħar řagg^waj iwdan i tuġa yarebbun tarzeft, ¹⁹ maca netta simant nnes ieqeb zi řexyař ineqcen i din iġan di Jiljal, inna "Nec ħari ijj n ssir xak, ajeġid!" D wa inna "Sqarem!" D marra wi tuġa din ibedden, ffyen zi ħars ħar barra.

²⁰ Yusa-dd ħars Ihud umi Ǝijlun iqqim deg wexxam n wesqif, wenni tuġa i netta waha. Xenni inna Ihud "Nec ħari ijj n wawař n AREBBI i cek." Uca ikkar ujeġid zi řkursi nnes igellden. ²¹ Ihud maca isswiżzeđ s ufus nnes azeřmađ, ijbbed-dd ssif nni x tmeřřađt nnes tafusect, icuqq it deg ueddis nnes, ²² ařami yudef s ufus nni awarni i řmus n ssif uca tadunt tbellee-dd x řmus, maġar netta war ikkis ssif zeg ueddis nnes uca ffyen-dd izzan. ²³ Xenni iffeġ Ihud zeg wuffuġ n wexxam n wesqif. Ibellee tiwwura n wexxam n tyurfet awarni as u yarra zzekrun.

²⁴ Umi yuyur netta, usin-dd imsexxaren nnes uca umi řrin aqa tiwwura n wexxam n nnej twabellēent s zzekrun, nnan "Netta aqa idřa waha idaren nnes deg wexxam n daxeř." ²⁵ Nitni qqimen ttrajan ařami dewřen ssedħan, u xzar, netta war yarzim ca tiwwura n wexxam n nnej. Nitni ksin ssarut, arzmen tawwart, uca xzar, siditsen di tmurt immut.

²⁶ Ihud maca tuġa yarweř, am tuġa ttrajan nitni. Netta tuġa ikka x řexyař ineqcen uca yarweř ħar SiƎirat. ²⁷ Řami dd-yiweđ netta dinni, iřuđ di řbuq x idurar n Ifrayim uca ayt n Israyil hwan akides zeg wedrar u netta simant nnes yuyur zzat i wudem nsen. ²⁸ Netta inna asen "Đfar ayi-dd, minzi SIDI iwca awem řeđyan nwem, Imu'abiyyen, deg ufus nwem." Uca nitni đfaren t uca ttfen imucan n użekk^wu n L'Urdun ħar Mu'ab uca war jjin uřa d ijj ad izwa. ²⁹ Di řweqt nni wtin nitni Imu'abiyyen, eřaħař teneac-ařaf n yeryazen, marra nitni jehden, iryazen Ieeskariyyen, uřa d ijj n weryaz war injim. ³⁰ Ammu itwassdeġ Mu'ab deg wass nni sadu ufus n Israyil uca tareyyeh temmurt tmanyin n isegġ^wusa.

³¹ Awarni as yusa-dd Camjar, mmis n Ǝanat, wenni inġin setta-mya n yeryazen zeg Ifiliřtiniyyen s yijj n řmacam n ifunasen. Ammu uřa d netta issenjem Israyil.

Ayelleb n Dabura d Baraq x Yabin d Sisara

4 ¹ Umi tuġa Ihud immut, arnin ayt n Israyil ad ggen min iġan d aēeffan di tiťawin n SIDI. ² SIDI igga iten SIDI deg ufus n Yabin, ajeġid n IkenƎaniyyen, wenni tuġa iħekkem di Ĥařur. Tuġa Sisara d akumandar n řeeskar nnes. Wa tuġa izeddyen di Harucit-Haxuyim. ³ Xenni syuyyen ayt n Israyil i SIDI, maġar Sisara ħars teƎea-mya n ikarruten n umenġi u netta tuġa issdeġ ayt n Israyil s řeunf řmijař n eicrin n isegġ^wusa. ⁴ Tuġa Dabura, tanabit, tamġart n Laffidut, teħkem Israyil di řweqt nni. ⁵ Nettet tuġa tzeddeġ swadday i tcejjart n tini n Dabura, ġar Rama d Bayt-Il, x idurar n Ifrayim uca ayt n Israyil gaēden ħars maħend ad arzun ad daysen tegg řheqq. ⁶ Nettet tessekk, třaya i Baraq, mmis n AbinuƎam zi Qadac di Naftali, tenna as "Ma war yumur SIDI, AREBBI n Israyil 'Uyur, ffey ħar wedrar n Tabur u tawyed akidek eecra n yeryazen zeg ayt n Naftali u zeg ayt n Zabulun! ⁷ Ĥar teyzart n Qicun nec ad ħark nedhey Sisara, akumandar n řeeskar n Yabin, ak-d ikarruten nnes d ubarru nnes n yeryazen uca ad ac t-idd wceġ deg ifassen

3:13 'tandint n tini' - ixs ad yini 'Ariħa'.

nnek!' ” ⁸ Baraq inna as “Mařa cem tuyured akidi, ad uyureř, *maca* mařa cem war kidi tuyured, war ggureř.” ⁹ Nettat tenna “Nec ad kik uyureř nican, myř war d ac ittiři ccan deg webrid i řa tuyured, minzi SIDI ad izzenz Sisara řar ufus n ict temřart.” *Xenni* Dabura tekkar uca tuyur ak-d Baraq řar Qadac. ¹⁰ *Xenni* Baraq iřaya-dd i Zabulun d Naftali řar Qadac uca igaeed x idaren ak-d eecra-ařaf n yeryazen, uca uřa d Dabura tuyur akides.

¹¹ Ĥaber, Aqini, wenni tuřa ittnejřa x Uqini, netta *d ijj n* zeg ayt n Ĥubab, ađekk^wař n Musa, aqa iwta iqıđan nnes řar ubeğud di řaeanayim nni iğan řar Qadac. ¹² Xebbaren i Sisara, aqa Baraq, mmis n Abinuεam, igaeed řar wedrar n Tabur. ¹³ *Xenni* issmun-dd Sisara marra ikarruten nnes, tesεa-mya n ikarruten n wuzzař, d marra řgens i tuřa řars iğan, zi Ĥarucat-Haxuyim ař teřzart n Qicun.

¹⁴ Uca tenna Dabura i Baraq “Kkar, minzi wa d ass i di iwca SIDI Sisara deg ufus nnek. Ma war dd-itteffey SIDI *simant nnes* řar zzat i cek?” *Xenni* ihwa-dd Baraq zeg wedrar n Tabur u eecra-ařaf n yeryazen đfaren t. ¹⁵ SIDI iwta Sisara ak-d marra ikarruten nnes d marra řeskar nnes s řeqđeε n ssif zzat i wudem n Baraq, ařami idra x ukarru, yarweř x idaren. ¹⁶ Uca Baraq idfar ikarruten d řeskar ař Ĥarucat-Haxuyim. Marra řeskar n Sisara iwđa s řeqđeε n ssif, ařami war iqqim uřa d ijj.

¹⁷ Sisara yarweř x idaren řar uqıđun n Yaεil, tamřart n Ĥabir, Aqini, mařar tuřa řehna řar Ya-bin, ajeğid n Ĥařur d taddart n Ĥabir, Aqini. ¹⁸ Yaεil teffey řar Sisara, tenna as “Ejj abrid, a sidi, ejj abrid řari, war tegg^wed!” Uca netta iffeř *zeg webrid yuyur* řars deg uqıđun uca nettat tedřa it s ict n tmaltat. ¹⁹ Netta inna as “Ewc ayi aman ad sweř, nec dayi afadi!” Nettat tarzēm ict n txancet n uyi u tewca as ad isu, xenni tedřa it *twařat nneđnit*. ²⁰ Netta inna as εawed “Bedd řar uqemmun n uqıđun uca mařa yusa-dd ijjen isseqsa *cem*, inna ‘Ma da ca n ijj?’, xenni arr xas ‘Uřa d ijj!’ ” ²¹ Uca Yaεil, tamřart n Ĥabir, teřteř ijj n řewted n uqıđun uca teksi ijj n weřdis deg ufus nnes uca tudeř řars nhřa řřess uca tewta as řewted deg uyeřdis *n uzeğif* nnes ařami yudeř řewted di temmurt. Tuřa netta yuğey deg yiđeř s řwehřan, uca *ammu i* immut.

²² U xzar, Baraq tuřa ideffar Sisara uca teffey Yaεil, truř ad kis temmeřqa, tenna as “As-dd, ad ac ssecney aryaz wenni x tarezzud!” Netta yudeř akides uca aqa Sisara ittazzeř x temmurt u řewted deg uyeřdis *n uzeğif* nnes. ²³ Ammu i issdeğ SIDI Yabin, ajeğid n Kenεan, zzat i wudem n ayt n Israyil deg wass nni. ²⁴ Afus n ayt n Israyil yarenni ad itteř uca idqeř ařtas x Yabin, ajeğid n Kenεan, řars ařami tuřa teħřan Yabin, ajeğid n Kenεan.

Izři n uyelleb n Dabura d Baraq

5 ¹ Deg wass nni tyenneř Dabura ak-d Baraq, mmis n Abinuεam, tenna:

² “*Barkem SIDI i ijeřtayen n ucewwaf itwafessyen di Israyil, s utewweε n řgens s řxadar!*”

³ *Sřem, kenniw ijeğiden, řhessem, kenniw řřukkam!*
Nec ad yennjey izřan i SIDI,
nec ad zehhdey i SIDI, AREBBI n Israyil.

⁴ *A SIDI, umi cek dd-teffyed zi Saεir,*
umi cek tuřa dd teggured zeg iyyar n Idum,
tenhezz temmurt, yarjijj ujenna,
wah, uřa d iseynuten farryen-dd s waman.

⁵ *Idurar fesyen zzat i wudem n SIDI,*
adrar nni n Sina, ifsi zzat i wudem n SIDI, AREBBI n Israyil.

⁶ Deg wussan n Camjar, mmis n Eanat,
deg wussan n Yaēil, qqimen ibriden xřan
u wenni tuya igguren x tebridin,
ittekk imesraq iēarrqen.

⁷ Imjaheden war qqimen, war qqimen di Israyil,
yars ařami necc, Dabura,
kkarey necc, yemmas n Israyil.

⁸ Umi ifarz řgens irebbiten imaynuten,
xenni tuya din ijj n umenyi ineqqen yar tewwura.
Tcappa n useřqi d uřric, mani žrin ten jar arebea-ařaf di Israyil?

⁹ Uř inu ak-d imgewwaden n Israyil,
inni iřewween ixef nsen jar řgens s řxadar,
lbaraka i SIDI!

¹⁰ A kenniw, inni innayen x teyyař d ticemřařin,
kenniw inni ittyiman x tzarbiyyin
d kenniw inni igguren deg webrid, siwřem x man aya!

¹¹ S tmijja n imjebbaden n řqews, din jar wanuten,
aqa itwaseř wawař x tmegga iseggden n SIDI,
timegga iseggden n imjahaden n Israyil.
Xenni ihwa-dd řgens n SIDI yar tewwura n tendint.

¹² Faq, faq, Dabura, faq, faq, siweř s yijj n izři!
Kkar, Baraq, hebbes imeřbas nnek,
a cek, mmis n Abinuēam!

¹³ Xenni ihwa wi iqqimen zeg imcennēen jar řgens,
SIDI ihwa-dd ak-d ayt bu-teyruḏt di tťwee inu.

¹⁴ Zeg Ifrayim inni ařwar nsen di Eamaliq
u awarni ac Binyamin jar iwdan nnek.
Zi Maxir hwan imgewwaden
u zi Zabulun inni itťfen aēekkaz n tira.

¹⁵ Řřukkam n Issaxar hwan-dd ak-d Dabura
uca amecnaw mammec itwassekk Issaxar,
ammu uřa d Baraq itwaearren di řewḏa n teyzurt.
Di řeřfuf n Rubin tuya ixarriřen n wuř d aťtas.

¹⁶ Mayemmi teqqimed jar iyendifen,
tessřessed yar wesbuēriy n třimriwin?
Di řeřfuf n Rubin ggin ad beqqcen deg wuř aťtas.

¹⁷ Jilead iqqim yar ujemmaḏ n L'Urdun
u mayemmi iqqim Dan yar tyarruba?
Acir iqqim am ijj n ubarrani yar tma n řebřar
uca iqqim izeddey yar iftasen nnes.

¹⁸ Zabulun d ijj n řgens isebbeř tudart nnes ař řmewt,
am t igga uřa d Naftali di řegeudi n wazzay n umenyi.

¹⁹ Ijeřiden usin-dd, mmenyen.
Řexdenni mmenyen ijeřiden n Kenēan
di Taenak yar waman n Majiddu.

War ksin takeccađt n nnuqart.

²⁰ Zeg ujenna mmenyen,
itran mmenyen ak-d Sisara zi tebridin nsen.

²¹ Iyzar n Qicun iwyi iten,
tiyzart n wečar uya, a tiyzart n Qicun,
eſes s jjeħd, a řeemar inu.

²² Řexdenni ddzen ticeđyin n iysan
zeg uzerzer i zi izzerezren inni ijeħden s yiysan nsen.

²³ Neěřem Miruz, inna Lmalak n SIDI,
neěřem imezday nnes s ict n nneěřet,
minzi war dd-usin ħima ad wcen afus i SIDI,
ħima ad wcen afus i SIDI s ayt bu-teyrudt.

²⁴ Tetwabarek Yaeil, tamyart n Ĥabir, Aqini,
sennej i marra timyarin.
Tetwabarek nettat sennej i marra timyarin izeddyen deg iqıđan.

²⁵ Netta ittar aman, nettat tewca as ayi,
tiwi as-dd trussi deg ict n ttebři icenneen.

²⁶ S ufus nnes tesswizzeđ yar řewted
u afusi nnes yar wefdis n ixeddamen
uca tewta Sisara, teřbez as azeğif nnes,
teebbez xas uca tessnuqqeb as ayezdis n uzeğif nnes.

²⁷ Ikmummec jar iđaren nnes, ibbuzzeř netta, aqa ızzeř din.
Aqa ikmummec jar iđaren nnes, ibbuzzeř
uca umi tuya ittekmummuc, iwđa din, uca iwđa-dd iřeqqef.

²⁸ Zi řkazi nnes texzar-dd yemmas n Sisara uca tesyuyy jar iqđiben n wuzzař
‘Mayemmi ieetřar ukarru nnes ammu ařřas?
Mayemmi ikarruten nnes qqimen war gguren uřa d ict n uřurif?’

²⁹ Inni d tiymisin ařřas jar tjeğidin nnes arrint-idd
uca uřa d nettat simant nnes tarra x min tenna

³⁰ ‘Ma war ufin takeccađt
uca aqa-ten ggur ad bđan takeccađt?
I kuř aryaz ijeħden ict n teezarect niy tnayen n teeziyyin?
Takeccađt n ikettanen itwassqareqcen i Sisara,
takeccađt n ikettanen ittwassqareqcen,
aburđa, řexdayem n umuddi yar tnayen n iyezdisen
zeg ukettan itwassqareqcen i irawen, am takeccađt?’

³¹ Ammu i ya hellken řeedyan nnek, a SIDI,
maca inni t ittexsen ad iřin am tfuct
i dd-ineqqaren di jjeħd nnes.”

U tammurt tareyyeħ arebein n isegg^wusa.

ŘQUĐAT

Jideun d Lmalak n SIDI

⁶ ¹ Maca ayt n Israyil ggin min iġan d aeffan di tiġtawin n SIDI uca isellem iten SIDI deg ufus n Midyan, *ij n řmijař n sebaa n isegg^wusa*. ² Umi tuġa afus n Midyan ijhed x Israyil, ggin ayt n Israyil i yixef nsen ifran deg idurar d temjjin d lqeleat dıdd i Midyan. ³ Xmi izarree Israyil, xenni Midyan tuġa ittgaeeed uca uřa d İemaliqiyyen d ayt n ccarq gaeeđen dıdd nsen. ⁴ Nitni wtin iqiđan nsen dıdd nsen uca aredġen řyġet n temmurt ġars ař jwayeh n Yazza. Nitni war jjin di Israyil i zi i ġa iddar *bnadem*, řa d uġi, řa d ayenduz uřa d ayyuř, ⁵ mayar nitni gaeeđen s tħimriwin nsen d iqiđan nsen uca usin-dd am ijj n weyřaf n tmurġi. War zemmar ad twaħesben ak-d iřeyman nsen uca nitni udfen tammurt ħima ad tt aredġen. ⁶ Ammu iřred Israyil aġas zi ssibbet n Midyan. Uca xenni syuyyen ayt n Israyil ġar SIDI.

⁷ Umi syuyyen ayt n Israyil ġar SIDI di ssibbet n Midyan, imsar, ⁸ aqa SIDI issekk-dd ijj n we-ryaz, ijj n unabi, ġar ayt n Israyil. Netta inna asen “Ammu i iqqar SIDI, AREBBI n Israyil ‘Nec ssgaeeđey kenniw zi Miřra u ssuffyey-dd kenniw zi taddart n tesmuġi. ⁹ Nec fekkey-dd kenniw zeg ufus n Imiřriyyen u zeg ufus n marra inni kenniw iħřaren. Nec uzzřey xasen zzat i wudem nwem u wciġ awem tammurt nsen. ¹⁰ Nec nniġ awem: Nec d SIDI, AREBBI nwem, war tegg^wdem zi irebbiten n Imuriyyen, inni di temmurt nsen tzeddyem! Maca kenniw war tesřim ġar tmijja inu.’ ” ¹¹ Xenni yusa-dd **Lmalak n SIDI** uca iqqim sadu tbeġuđt nni ġar Eafra, tenni n Yuwac, Abieazari. Mmis Jideun tuġa-t *din* issarwat irden di tsirt n uđiř ħima ad ten issarweř ammu zzat i wudem n Midyan.

¹² Řexdenni iban as-dd **Lmalak n SIDI**, inna as “SIDI akidek, a cek, bu-teyrudt imeħđen!” ¹³ Maca Jideun inna as “A, Sidi, mařa SIDI aqa-t akidney, mayemmi i d aney iřqef xenni marra uya u mani ġant marra řeġjaye b i x d aney ssiwřen ibabaten nney, umi nitni nnan ‘Ma war d aney-dd issuffey SIDI zi Miřra?’ Maca řexxu indar aney SIDI, isellem aney deg ifassen n Midyan.”

¹⁴ *Rexdenni* idweř-dd ġars SIDI, inna “Uyur di jjeħd nnek wanita uca ad tfekked Israyil zeg ufus n Midyan. Ma nec war cek-dd ssekkey?” ¹⁵ Uca netta yarra-dd xas “A, Sidi, s minzi i ġa fekkey Israyil? Xzar řwacun inu d tameseect qae di Manassi u nec d amudrus qae di taddart n baba.”

¹⁶ Inna as SIDI “Minzi nec ad iřy akidek, ad tyeřbed Midyan, axmi d ijj n weryaz waha.” ¹⁷ Inna as netta “Mařa xenni ufiġ řxađar di tiġtawin nnek, xenni iwca ayi ict n řeeřamet, aqa d cek simant nnek i dd kidi issawařen. ¹⁸ War ssa ttraħ ca, ař i ġark-dd i ġa eeqbey ad tiři iwyey-dd tarzeft inu u ad tt-idd ssarseġ zzatek.” Netta inna “Ad qqimeġ ġars ař dd i ġa teeqbed.”

¹⁹ Uca yudef Jideun, issewjed ijj n iġayđ d amezyan d iyrumen břa ayrum zeg ijj n ‘ifa’ n waren. Netta issars aysum di třuġet, igga arrwa deg ict n teydurt uca yiwi *man aya* ġars ġar barra sadu tbeġuđt uca issars as *ten*. ²⁰ Maca inna as **Lmalak n SIDI** “Ksi aysum d iyrumen břa antun u tes-sarsed ten *da* x teřđart uca zeġee xas arrwa!” Uca ammu i t igga. ²¹ Uca **Lmalak n SIDI** isarreħ tayġarct i tuġa ġars deg ufus nnes, ihada zzayes aysum d iyrumen břa antun. Řexdenni tgaeeed tmessi zi teřđart tecca aysum d iyrumen. **Lmalak n SIDI** maca innufseř x tiġtawin n Jideun.

²² Umi Jideun iřra, aqa tuġa-t d **Lmalak n SIDI**, inna Jideun “A Sidi inu, SIDI, aqa nec zřiġ **Lmalak n SIDI** aġembub deg uġembub.” ²³ Maca SIDI yarra-dd xas “Ad kidek yiři řehna, war ttegg^wed, cek war ttmettid.” ²⁴ Uca Jideun ibna dinni ijj n uealtar i SIDI, igga as “SIDI d řehna!” Aqa-t di Eafra n ayt n Abieazari ġars ař ass-a.

Jideun iġdeř aealtar n Bael

²⁵ Di ġiřet nni simant nnes, imsar aqa SIDI inna as “Ksi ijj n umwa d amezyan n ufunas i iġan n babac, amwa wiss tnayen nni ġars iġa sebaa n isegg^wusa uca ġdeř aealtar n Bael i iġan n babac u zdem tarebbıt n cwarti nni zzates!” ²⁶ Bna xenni deg ijj n wemcan ittřiġen x tqiccat n lqelea-ya ijj n uealtar i SIDI, AREBBI nnek, uca ksi amwa wiss tnayen u awi-dd ict n tġarřt n wecmađ s

ukeccuđ n trebbiŋ n cwarti nni ittxeŝa ad tt tzedmed.”

²⁷ Xenni iksi Jideun eecra n yeryazen zeg imsexxaren nnes uca igga am mammec i d as inna SIDI. Umi netta maca igg^wed zi řwacun n taddart n babas u zeg yeryazen n tendint ad t igg s wass, imsar belli igga it di ġiřet. ²⁸ Umi dd-kkaren yeryazen n tendint tiwecca zic, řrin nitni aqa aealřar n Bael itwahdem u tarebbiŋ n cwarti nni zzates itwazdem u amwa wiss tnayen itwabexxar x uealřar i *din* nni itwabnan. ²⁹ Uca nnan i wayawya “Man wen iggin aya?” Nitni arzun sseqsan uca nnan “Jideun, mmis n Yuwac, it iggin.” ³⁰ Xenni nnan yeryazen n tendint i Yuwac “Sufey-dd mmic ħima ad immet, minzi netta iřder aealřar n Bael u minzi netta izdem tarebbiŋ n cwarti i zzates iřan.” ³¹ Yuwac yarra-dd x marra inni i-dd řars ibedden “Ma texsem ad temmenřem i Bael? Ma texsem ad t tessnejmem? Wenni akides i řa ibedden, ad itwaney di řřbeř-a wanita. Mařa netta d ijj n arebbi, ejj it ad immney i yixef nnes nnit, minzi řeđřen aealřar nnes.” ³² Deg wass nni iřaya as-dd i Jideun Yarabbael, min ixs ad yini “Bael immney akides’, mařa netta iřder aealřar nnes.”

Jideun ittar ict n řeeřamet

³³ Marra Midyan d eamaliq d ayt n ccarq munen uca řwan-dd *L’urdu*n uca wtin iqiđan nsen di řewđa n teyzurt n Yizraeil. ³⁴ Uca Arruř n SIDI issyard i Jideun uca netta iřuđ di řbuq uca iřaya x ayt n Abieazar mařend *ad bedden* awarni as. ³⁵ Issekk ireqqasen di marra Manassi uca itwařaya Manassi *mařend ad bedden* nitni awarni as. Xenni issekk ireqqasen řar Acir u řar Zabulun u řar Naftali uca nitni gaeden mařend ad ten mmeřqan.

³⁶ Uca inna Jideun i AREBBI “Mařa cek tfekked Israyil s ufus inu, am mammec i d ayi tennid, ³⁷ xzar, xenni necc ad ssarsey ict n thiđurt n tađuft x unedrar. Mařa iwđa nnda mřir x tađuft waha u tammurt marra *teqqim* tuzey, xenni ssney necc, aqa cek ad tessnejmed Israyil s ufus inu, am mammec i d ayi tennid.” ³⁸ U ammu i temsar. Tiwecca nnes netta ikkar zic uca izři tahiđurt uca izemm-dd nnda zi thiđurt, ict n řřawya teccur s waman. ³⁹ Xas uca inna Jideun i AREBBI “Ttzawgey war xafi itwareqq lyadab nnek mařa necc ssiwřey ict n twařat nneđnit. Ejj ayi ad qeğbey s thiđurt *e*ad ict n twařat nneđnit waha uca ad teqqim thiđurt tuzey u x marra tammurt *ad din* yiři nnda.” ⁴⁰ Uca di ġiřet nni igga it SIDI ammu, minzi tahiđurt waha i iqqimen tuzey u tuya nnda x marra tammurt.

Jideun yazzeř x řeđu

7¹ Xenni ikkar Yarubbael, wa d Jideun, zic uřa d marra řgens i řars iřan uca wtin řmargeř n řeeskar nsen řar tařa n řarud u řmargeř n Midyan tuya iřan zzates řar ccamal zi tewrirt n Mura di řewđa n teyzurt. ² SIDI inna i Jideun “Řgens i řark iřan aqa-t deg wařřas ařami war zemmarey ad awem ggey Midyan deg ufus nsen, niy izemmar Israyil ad xafi ifeyyec ad yini ‘Afus inu issenřem ayi.’ ³ X uya, řaya deg imezzuyen n řgens, ini ‘Wenni ittegg^weden d wenni ittarřijen ad iegeb uca ad iffey deřya zeg idurar n Jilead!’ ” Xenni eeqben tnayen u-eicrin-ařaf n yeryazen zi řgens uca qqimen řars eecra-ařaf. ⁴ Maca SIDI inna i Jideun “Řgens aqa-t ead deg wařřas. Sehwa ten řar waman, dinni ad ten teddzed i cek. Uca ad imsar, x wenni d ac i řa iniy ‘Wa ad kik yuyur’, win ad kik yuyur, maca kuř ijj x wenni i d ac i řa iniy ‘Wanita war kik iggur’, win war kik iggur.’ ” ⁵ Issehwa řgens řar waman. Xenni SIDI inna as “Kuř ijj wenni i řa iwarden aman s yiřes nnes, am mammec i ten iwarred weqzin, ad t tegged řar ijj n řřarf. Ammu uřa d marra inni i řa yađaren x ifadden mařend ad swen.” ⁶ Řqedd n yenni iwyen aman s ufus nsen řar uqemmum nsen, tuya-ten di teřt-mya n yeryazen, maca marra innedni uđaren x ifadden ħima ad swen aman. ⁷ Uca SIDI inna i Jideun “Zi teřt-mya n yeryazen-a, inni iwarden *aman*, ad kenniw

6:37 ‘anedrar’ - niy ‘andar’.

ssnejmey u necc ad ggey Midyan deg ufus nnek. Marra řgens *nneđni i iqqimen* ad uyuren, kuř ijj yar wemcan nnes.⁸ Iksi řgens řeeweč d řebwaq deg ufus u netta issekk marra iryazen n Israyil, kuř ijj yar uqıđun nnes. Maca teřt-mya n yeryazen nni iija iten yars. Tuya řmargeh n řeskar n Midyan swadday nnes di řewđa n teyzurt.⁹ Di řiřet nni temsar, aqa SIDI inna as “Kkar bedd, hwa yar řmargeh n řeskar, mayar necc ggiy ac ten deg ufus nnek.”¹⁰ Mařa cek aqa tegg^wded, ad tehwid yar řmargeh ak-d Fura, amsexxar nnek.¹¹ Uca ad tesřed min xef ssawařen uca xenni ad ac immewc jjehd deg ifassen nnek ařami i ya tehwid yar řmargeh.” *Xenni ihwa netta ak-d Fura, amsexxar nnes, ařami iwđen yars ař zzat i terbiein issweiden i umenyi yar řtarf n řmargeh.*¹² Uca Midyan d řamaliq d marra ayt n ccarq tuya ssun di řewđa n teyzurt am ijj n weyřaf n tmuryi u iřeyman nsen war zemmaren ad twařesben, tuya-ten deg wařtas am ijdı yar tma n řebřar.¹³ *Umi yiweđ Jideun din, xzar, ijj n weryaz, tuya itthaja i umeddukeř nnes ict n tarjit, inna “Xzar, necc yari ict n tarjit uca řriy mammec ijj n weyrum n temzin i iwđen yar swadday iqnunni-dd yar daxeř n řmargeh n Midyan uca yiweđ yars ař aqıđun uca iřqef it ařami iwđa u idweř x uzeřif, aqa ammu i iwđa uqıđun.*¹⁴ Yarr-dd xas umeddukeř nnes, inna “Aya war ixş ad yini myir ssif n Jideun, mmis n Yuwac, aryaz zi Israyil. AREBBI iwca Midyan d marra řmargeh n řeskar deg ufus nnes.”¹⁵ *Umi isřa Jideun tarjit-a d min teks ad tini, yuđar izzuř uca xenni iegeb yar řmargeh n řeskar n Israyil, inna “Kkarem, SIDI igga řmargeh n řeskar n Midyan deg ufus nwem.”*¹⁶ Jideun ibđa teřt-mya n yeryazen x řřata n řerbiein uca iwca kuř ijj ijj n řbuq deg ufus nnes d iqđuřen xwan d iřefđawen deg iqđuřen.¹⁷ Netta inna asen “Xzarem-dd yari u teggem amenni. Xzar, mařa necc iwđey yar řtarf n řmargeh, xenni ad teggem uřa d kenniw amecnav mammec ggiy necc.”¹⁸ Xmi i ya řuđey necc di řbuq uřa d marra inni yari iřan, xenni ad řuđem uřa d kenniw di řbuq yar marra iyezdisen n řmargeh, ad tinim ‘I SIDI u i Jideun!’ ”¹⁹ Uca Jideun d mya n yeryazen nni tuya yars, iwđen-dd yar řtarf n řmargeh n řeskar yar umezwaru n řeessast n wezyen n řiřet, umi ten tuya řad ggur ad ssbedden řeessasen, uca řuđen di řebwaq u umi wtin arzin iqđuřen nni yarsen deg ufus.²⁰ řřata n terbiein řudent di řebwaq uca arzint iqđuřen u s ufus azeřmađ řřfen iřefđawen u s ufus afusi řebwaq řima ad řaysen řuđen uca řuyyen “Sşif n SIDI d Jideun!”²¹ Qqimen bedden yar marra iyezdisen n řmargeh kuř ijj deg wemcan nnes. *Xenni ggur ad tazzeř řmargeh n řeskar marra uca řuyyen arewřen.*²² *Umi řuđen řřata mya n yeryazen di řebwaq, issekkar SIDI ssif n iijen řidd i wennedni di marr řmargeh uca yarweř řeskar yars ař Bayt-Ciřta di řjihet n řarada ař aymir n Abil-Mařula, sennej i řabbat.*²³ *Xenni řayan-dd x yeryazen n Israyil, zi Naftali u zi Acir u zi marra Manassi uca řfaren nitni ayt n Midyan.*²⁴ řawed issekk Jideun ireqqasen yar marra idurar n Ifrayim, inna “Hwam yar Midyan u tekksem as iyezran ař Bayt-Bara uřa d L'Urdun.” Twařayan marra iryazen n Ifrayim uca nitni řřfen iyezran ař Bayt-Bara uřa d L'Urdun.²⁵ Nitni řebbsen řnayan n ikumandaren n řeskar n Midyan, řurab d Di'ab, uca nyin řurab x řeřđart n řurab u Di'ab nyin t x řsirt n uđiř n Di'ab uca řfaren Imidyaniyyen. Izeřifen n řurab d Di'ab iwyen ten yar Jideun yar ujemmađ n L'Urdun.

Axeyyeq n ayt n Ifrayim

8¹ *Xenni nnan as yeryazen n Ifrayim “Min i d aney da teggid, aqa cek war xaney-dd řriyid umi teffyed řima ad temmenyed ak-d Midyan?” Uca nitni mmcubbecen akides ařtas.*² Netta yarra-dd xasen “Mani i dd ya yas min ggiy ak-d min teggim? Ma war iři ařqađ n min iyuran n uđiř n ayt n Ifrayim xar zi řyiřet n binu n ayt n Abieazar?”³ Deg ufus nwem igga SIDI řurab d Di'ab, řřukkam n Midyan. Min zemmarey ad ggey ad t ssemqudđey akidwem?” Umi netta inna awař-a yarsa uxeyyeq nsen.

Ayelleb n Jideun x Midyan

⁴ Umi dd-yusa Jideun ġar L'Urdun, iżwa netta ak-d teřt-mya n yeryazen nni tuġa ġars iġan. Nitni fñan řami ten tuġa đeffaren. ⁵ Inna netta i yeryazen n Sukkut “Ttzawgeġ, wcem i řgens i dd ayi idfaren x idaren ticnifin n weyrum, maġar nitni fñan u necc aqa đeffareġ Zabaġ d řalmunnaġ, ijeġiden n Midyan. ⁶ Maca řġukkam n Sukkut nnan “Zabaġ d řalmunnaġ ma aqa-ten deg ufus nnek, maġend ad newc aġrum i řeeskar nnek?” ⁷ Inna Jideun “Xenni řexxu, xmi i d ayi ġa igg SIDI Zabaġ d řalmunnaġ deg ufus inu, *xenni* ad awem ssarewteġ aysum n arrimet nwem ak-d isennanen d tzeġġ^wart zi řexřa.” ⁸ Uca iġaēēed zi senni ġar Fanuwil uca issiweř akidsen amenni. Arrin-dd xas yeryazen n Fanuwil amecnaw mammec i dd-arrin x yeryazen n Sukkut. ⁹ X uyenni issiweř ēawed ak-d yeryazen n Fanuwil, inna “Mařa necc ēeqbey-dd di řehna, ad hedmeġ lburj-a wa.”

¹⁰ Tuġa Zabaġ d řalmunnaġ ak-d řeeskar nsen di Karkur, tuġa-ten ēřaġař di xemmeřac-ařaf n yeryazen, marra inni tuġa iqqimen zi marra řeeskar n ayt n ccarq. Aqa mya u-ēicrin-ařaf n yeryazen inni izemmaren x ssif tuġa twanġen. ¹¹ Uca Jideun iġaēēed ak-d webriđ n yenni izeddġen deg iqiđan, ġar ccarq n Nubaġ d Yujbaha u netta iġřeb x řeeskar nni, minzi řeeskar *ittyiř* aqa-t di řaman. ¹² Zabaġ d řalmunnaġ arewřen, maca netta idfar iten, iřteř tñayen n ijeġiden n Midyan, Zabaġ d řalmunnaġ, d imeġbas uca issiġġ^wed marra řeeskar.

¹³ Umi dd-iēqeb Jideun, mmis n Yuwac, zeg umenġi, ikka x tsunta n řaras, ¹⁴ iřteř iġ n webřiġ zeg yeryazen n Sukkut d ameġbus uca isseġsa t. Wanita yura as *marra ismawen n řġukkam n Sukkut* d imġaren nsen, sebea u-sebein n yeryazen. ¹⁵ Umi dd-yiweđ netta ġar yeryazen n Sukkut, inna “Ina d Zabaġ d řalmunnaġ, inni zi i d ayi tessbarrqem umi tennam ‘Ma Zabaġ d řalmunnaġ aqa-ten deg ufus nnek ař i ġa newc aġrum i yeryazen nnek nni yuġřen?’ ” ¹⁶ Xenni iřteř imġaren n tendint d isennanen d tzeġġ^wart zi řexřa uca amenni i u zi man aya iġja iryazen n Sukkut ad t ssen. ¹⁷ Lburj n Fanuwil ihdem it u inġa iryazen n tendint. ¹⁸ Xenni inna i Zabaġ d řalmunnaġ “Mammec iġan yeryazen nni tenġim di Tabur?” Nitni arrin-dd xas “Nitni tuġa-ten am cek, ad-dud d iġjen *am cek*, qae ġġin am iġenjiren n ujeġid.” ¹⁹ Xenni inna “Nitni tuġa d aytma, iġenjiren n yemma. S tidett am iddar SIDI, mři ten teġġim ad ddaren, iři war kenniw neqqeġ!” ²⁰ D netta inna i Yatar, amenzu nnes “Kkar, neġ iten!” Maca abřiġ war dd-ikkis ssif nnes, minzi netta iġġ^wed umi ēad d abřiġ. ²¹ Xenni nnan Zabaġ d řalmunnaġ “Kkar cek simant nnek uca neġ aneġ, maġar mammec aryaz, ammu tizemmar nnes.” Uca ikkar Jideun, inġa Zabaġ d řalmunnaġ uca iksi tiziriwin timezġanin i d yuyřen ġar irawen n iřeyman nsen.

Aēbed n lařnam zi Jideun d řmewt nnes

²² Uca iryazen n Israyil nnan i Jideun “Ĥekmet xaney, cek uřa d mmic d wayyaw nnek, maġar cek tfekked aneġ zeg ufus n Midyan.” ²³ Inna asen Jideun “Nec war xawem ġekkmey uřa d mmi war xawem iġekkem. SIDI d wenni i xawem i ġa iġekmen.” ²⁴ Jideun yarni inna asen “Nec xseġ ad zzaywem ttareġ ca. Ad ayi iwc kuř iġ n weryaz ict n texrazt zi tkeccađt nnes, minzi *twafen* ġarsen texrazin n wureġ, maġar nitni tuġa-ten d ayt n Ismaēil. ²⁵ Nitni nnan “Nec ad ac tent newc s řxađar!” Nitni bezzēen iġ n werruđ uca kuř aryaz indar xas ict n texrazt zi tkeccađt nnes. ²⁶ Tixrazin n wureġ nni ittar weznent sebeřac-mya n uciql n wureġ, nhřa tiziriwin timezġanin d texrazin di řřifet n tuddimin d werruđ arjuwani i tuġa yardeñ ijeġiden n Midyan d nhřa tised-diyin i *yuyřen* ġar irawen n iřeyman nsen. ²⁷ Jideun iġga zzayes iġ n upalřu n *ukehhan* uca iġga it di tendint nnes, di ēafra, u marra Israyil yuyur awarni as am awarni i ict n řqeġba. Aya idweř d tisendect i Jideun d taddart nnes. ²⁸ Ammu tuġa innbeġdeř Midyan zeg ayt n Israyil uca war zmiren ad ssgaēēden azeġif nsen ēad. Tuġa tammurt tareyyeġ arebein n isegġ^wusa deg wussan n Jideun.

ŘQUÐAT

²⁹ D Yarubbael, mmis n Yuwac, yuyur uca izdey *ɛawed* di taddart nnes. ³⁰ Jideun tuɣa ɣars sebein n ihenjiren inni dd-iffyen zi tmeššadt nnes, minzi tuɣa ɣars aṭṭas n temɣarin. ³¹ Uṛa d tayya nnes tenni *tuɣa iḡan* di Cakim, tejja as-dd ijj n uhenjir i netta u netta igga as Abimalik. ³² Jideun, mmis n Yuwac, immut *umi* acewwaf nnes *tuɣa* icab aṭṭas uca ndřen t deg wenḍer n babas Yuwac, di ɛafra, *tandint* n Abieazra.

³³ Awarni řami immut Jideun, imsar, aqa ayt n Israyil dewřen-dd uca uyuren awarni i Ibaelen am inni iḍfaren řeqhab uca ggin Bael-Barit d arebbi nsen. ³⁴ Ayt n Israyil war fekkaren ɛad di SIDI, AREBBI nsen, wenni ten issnejmen zeg ufus n marra řeedyan i d asen-dd innḍen ³⁵ uca war ggin taddukřit ak-d taddart n Yarubbael, d tenni n Jideun, x marra řxar i igga di ṭṭwee n Israyil.

Abimalik d imezday n Cakim

9¹ Abimalik, mmis n Yarubbael, yuyur ɣar Cakim, ɣar aytmas n yemmas. Netta issiweř akidsen u ak-d marra řwacun n taddart n babas n yemmas, inna ² “Siwřem maca deg imezzuyen n marra imezday n Cakim “Min iḡan mliḥ i kenniw: mařa sebein n yeryazen ad xawem řekmen, marra ihenjiren n Yarubbael, niɣ mařa mɣir ijj n weryaz waha ad xawem iḥkem? ɛeqřem ɛawed, aqa necc d iyussan nwem d aysum nwem.” ³ Xenni ssiwřen aytmas n yemmas marra awařen-a deg imezzuyen n marra imezday n Cakim ařami uř nsen imeyyeř ad dd-yas ak-d Abimalik, maɣar nitni nnan “Netta d umatney.” ⁴ Nitni wcin as sebein n *uqiyyat* n nnuqart zi zzawect n Bael-Barit. Zzaysent icra Abimalik iryazen ixwan i tuɣa min mma tteggan uca nitni ḍeffaren t-idd. ⁵ Yudef di taddart n babas di ɛafra u inɣa aytmas, ihenjiren n Yarubbael, sebein n yeryazen, x ijj n wezru. Mɣir Yutam, ahenjir amazuz n Yarubbael iqqim weḥdes, minzi netta tuɣa innuffar. ⁶ Uca munen marra imezday n Cakim d marra inni di lqelɛa uca ffyen, ggin Abimalik d ajeḡid ɣar tbeḡuḍt nni *iḡan* deg wemcan iqeddsen ɣar Cakim. ⁷ Nitni xebbaren aya i Yutam, ikkar ibedd x tqiccat n wedrar n Jarizim. Issgaɛɛed tmijja nnes, inna asen “Sřem ɣari, kenniw imezday n Cakim, uca AREBBI ad ɣarwem iseř.

⁸ ‘Aḥař uya kkarent ticejjura, ffyent řima ad dehnent ijj n ujeḡid x yixef nsent uca nnant i uzemmur: Iři cek d ajeḡid nney! ⁹ Azemmur inna asen: Ma ad semḥey di tadunt n zzeṭt inu nni i d ayi issemyar AREBBI d iwdan? Ma ad ḍweɣ sennej i tcejjura nneḍni?

¹⁰ Uca nnant tcejjura i wartu: As-dd, iři cek d ajeḡid nney! ¹¹ Urtu inna asen: Ma ad semḥey di tazɣudi inu d řyḡet isebḥen inu? Ma ad ḍweɣ sennej i tcejjura nneḍni?

¹² Uca nnant tcejjura i tazayart: As-dd, iři cek d ajeḡid nney! ¹³ Tenna asen tazayart: Ma ad semḥey deg waman n uḍiř inu nni issefraḥen AREBBI d iwdan? Ma ad ḍweɣ sennej i tcejjura nneḍni?

¹⁴ Xenni nnan marra ticejjura i cbarq ak-d isennanen: As-dd, iři cek d ajeḡid nney! ¹⁵ Uca cbarq ak-d isennanen inna i tcejjura: Mařa textsent kennint s tidett ad ayi tdehnent d ajeḡid xakent, asent-dd xenni, afent adurri di tiři inu, maca mařa lla, *xenni* ad tekkar tmessi zi cbarq ak-d isennanen, ad tecc *ticejjura* n tengelt n Lubnan.’

¹⁶ Řexxu xenni, mařa kenniw, *imezday* n Cakim, teggim s tidett d tešdiqt, *umi* teggim Abimalik d ajeḡid u mařa kenniw teggim mliḥ di Yarubbael d taddart nnes u mařa kenniw teggim days anect n řxedmet n ifassen nnes, - ¹⁷ aqa baba immney di ṭṭwee nwem uca isebbeř tudart nnes uca issenjem kenniw zeg ufus n Midyan, ¹⁸ maca kenniw tyewwyem ass-a x taddart n baba u x ijj n wezru aqa tenɣim ihenjiren nnes, sebein n yeryazen, u teggim Abimalik, mmis n tayya, d ajeḡid x imezday n Cakim, minzi netta d umatwem, - ¹⁹ mařa kenniw teggim ass-a s tidett d tešdiqt di Yarubbael d taddart nnes, xenni ad tfarḥem di Abimalik u netta ad ifarḥ daywem.

9:15 ‘tingelin n Lubnan’ - ticejjura timeqqrarin x idurar di Lubnan.

²⁰ Maca mařa war iđi amenni, *xenni* ad tekkar tmessi zi Abimalik ad tecc iryazen n Cakim d imezday n lqelea uca ad tekkar tmessi zeg imezday n Cakim u zi marra inni di lqelea, ad tecc Abimalik!”

²¹ *Xenni* yuyur Yutam, yarweř zeg umas Abimalik řar Bi’r. Tuřa izeddeř din, *iggweř* x wudem n umas Abimalik.

²² *Umi* tuřa iħekkem Abimalik x Israyil řřata n isegg^wusa, ²³ issekk AREBBI ijj n buħbeř d aeffan řar Abimalik d iryazen n Cakim. Imezday n Cakim řđaren zi Abimalik, ²⁴ ĥima ayeřřeb nni itwaggen i sebein n iħenjiren n Yarubbael d idammen nsen ad dd-asen x imezday n Cakim, inni tuřa issjehden ifassen nnes maħend ad ineř aytmas. ²⁵ Imezday n Cakim wejden as tixecfin x tqiccat n idurar u nitni keccđen marra wenni din xasen i řa ikken d abrid. Aya itwanna i Abimalik.

²⁶ Jael, mmis n Eabid, yusa-dd ak-d aytmas uca nitni uyuren řar Cakim u imezday n Cakim tticqen days. ²⁷ Nitni ffyen řar iyyaren, řeqđen tizayarin nsen, eeffsen x uđiř uca ggin izřan n řefraħet, udfen taddart n arebbi nsen, ccin swin uca neeřen Abimalik. ²⁸ Uca Jael, mmis n Eabid, inna “Min *iena netta* Abimalik d man wen i *iđan* d Cakim, aqa neccin ad as nađar? Ma war iđi netta d mmis n Yarubbael? U ma war iđi Zabul d lwali nnes? Sexxarem *xenni* i yeryazen n Ĥamur, babas n Cakim, minzi mayemmi i d as i řa nsexxar? f²⁹ Mři maca řgens-a deg ufus inu, *xenni* necc tuřa xseř ad azzřeř x Abimalik.” Uca inna i Abimalik “Arni i řeeskar nnek uca ffey řar umenyi!”

³⁰ *Umi* Zabul, řřakem n tendint, isřa awařen n Jael, mmis n Eabid, itwassarř uxeyyeq nnes.

³¹ Netta issekk ireqqasen řar Abimalik di tnuffra, nnan “Xřar, Jael, mmis n Eabid, d aytmas usin-dd řar Cakim, u xřar, aqa ssřewwřen xak tandint. ³² Xenni řexxu, kkar di ĝiřet-a, cek d řgens nni řark iđan, uca egg ict n texceft deg iyyar. ³³ U řar uteffu, řar wenřar n tfuct, ittxeřřa ad tekkared zic uca eref x tendint. U xřar, mařa netta d řgens i řars ad řark-dd iffeř, egg xenni akides min xef i izemmar ufus nnek ad igg.” ³⁴ Abimalik d marra řgens i řars, ikkar-dd di ĝiřet u ggin taxceft x Cakim s arebea n řkumpaniyyat.

³⁵ U Jael, mmis n Eabid, iffeř-dd, yuyur řar tewwart n tendint u Abimalik, d marra řgens i řars, ikkar zi texceft. ³⁶ *Umi* Jael izra řgens, inna i Zabul “Xřar, aqa iwdan hekk^wan-dd zi tqiccat n idurar.” Zabul inna as “Cek twařid tiři n idurar d iwdan.” ³⁷ Jael yarni issawař, inna “Xřar, aqa iwdan hekk^wan-dd zi teebbuđt n temmurt u ict n řkumpaniyyet tusa-dd zeg webriđ n Tbeğuđt n ibezgawen.” ³⁸ Xenni inna as Zabul “Mani i iđa řexxu uqemmum nnek i zi tennid ‘Min *iena* Abimalik *netta*, aqa neccin ad as nsexxar? Ma war ĝin ina d řgens i tesseħqared cek? Ffeř xenni řexxu u temmenřed akides!” ³⁹ Uca iffeř Jael zzat i wudem n imezday n Cakim uca immneř ak-d Abimalik. ⁴⁰ Iđfar it Abimalik, minzi netta yarweř zzat i wudem nnes uca ađřas n yenni itwassnuqqben s ssif wđan řar tewwart n tendint.

⁴¹ Iqqim Abimalik di Aruma u Zabul yuzřeř x Jael d aytmas ařami war zmiren ad qqimen ead di Cakim.

⁴² Tiwecca nnes, imsar, řgens iffeř řar iyyar. Aya eawden t i Abimalik. ⁴³ *Xenni* iksi netta řgens, ibđa t x řřata n řkumpaniyyat uca ggin taxceft deg iyyar uca netta ixexřar, aqa řgens iffeř zi tendint. *Xenni* ikkar đidd nsen uca iřřeb xasen. ⁴⁴ Minzi Abimalik d řkumpaniyyat i řars, ffyen uca uyuren ad bedden řar tewwart n tendint, u tnayen n řkumpaniyyat nneđnit udfent x yenni *tura* deg iyyar uca qđant xasen. ⁴⁵ Ass nni marra immneř Abimalik ak-d tendint. Netta itřef itt u inřa řgens i days *tura iđan*. *Xenni* ihdem tandint uca issuyes xas tameğaħt.

⁴⁶ Marra imezday n lburj sřin t, udfen di amcan n warwař n taddart n arebbi *nsen* Barit. ⁴⁷ Itwanna i Abimalik, aqa marra imezday n lburj n Cakim ggin ad munen *din*. ⁴⁸ Xas uca igaeed Abimalik adrar n řalmun, netta ak-d marra řgens i řars *iđan*, u Abimalik itřef ccaqur nnes deg ufus

ŘQUÐAT

uca iqřee ict n třetřta n tcejart, iksi tt u issars itt x teyrudřt nnes, inna i řgens nnes “Min teřrim ggiř necc, qeřqem, ggem t uřa d kenniw am necc!” ⁴⁹ U marra řgens, kuř aryaz, iqřee tařetřta nnes uca đfaren Abimalik u ssarsen tent řar wemcan n warwař uca qqedmen asen timessi x wemcan n warwař ařami mmuten uřa d marra iryazen n lburj n Cakim, eřařař ařef n yeryazen d temřarin.

⁵⁰ Iruř Abimalik *εawed* řar Tabasř, iwta iqıđan nnes řar Tabasř uca itřtef itt. ⁵¹ Tuřa di řwest n tendint ijj n lburj imettnen u arewřen řars marra iryazen d temřarin d marra imezday n tendint u nitni belleen xasen, nyin x tzeqqa n lburj. ⁵² Yiweđ Abimalik řar lburj u immney akides uca netta iqarreb-dd řar tewwart n lburj řima ad as iqqed timessi. ⁵³ Maca ict n temřart tenđar tařđart n tsirt yueřan x uzeřif n Abimalik uca terbez as aceqquf *n uzeřif*. ⁵⁴ Deyya iřaya netta i uřudri nnes wenni i d as yarebbun řesnař, inna as “Jbedd ssif nnek uca neř ayi, řima war xafi qqaren ‘Ict temřart tenřa it’.” Uca ařudri nnes issnuqqeb it uca immut. ⁵⁵ Umi řrin iryazen n Israyil, aqa Abimalik immut, ffyen-dd, *kuř ijj n weryaz řar wemcan n tzeddiřt* nnes. ⁵⁶ Ammu i ixegesř SIDI tuεeffna n Abimalik nni igga i babas umi inřa sebein n aytmas. ⁵⁷ Marra tuεeffna i iggin iryazen n Cakim yarr itt SIDI x uzeřif nsen u nneεřet n Yutam, mmis n Yarubbael, tewđa-dd xasen.

Tulaε

10 ¹ Awarni i Abimalik ikkar **Tulaε**, mmis n Fuwa, mmis n Dudu, ijj n weryaz zi *teqbič n* Issakar, řima ad issenjem Israyil. Netta tuřa izeddeř di Camir x idurar n Ifrayim. ² Netta tuřa d řqađi x Israyil třata u-eicrin n isegg^wusa. Xenni immut, itwandeř di Camir.

Ya’ir

³ Awarni as ikkar **Ya’ir**, Ajileadi. Netta tuřa d řqađi x Israyil tnayen u-eicrin n isegg^wusa. ⁴ Netta tuřa řars třatin n iřenjiren, inni innayen x třatin n iřyař u řarsen třatin n tneddam. Ttřayan asent řars ař ass-a ‘ředcur n Ya’ir’. Aqa-tent di temmurt n Jilead. ⁵ Umi immut Ya’ir, itwandeř di Qamun.

Israyil di řeřřaret

⁶ Ayt n Israyil arnin ad ggen min *iřan* d aeεffan di titřawin n SIDI. Nitni sexxaren i Ibaelen d Actarutin uřa d irebbiten n Aram d irebbiten n řidun d irebbiten n Mu’ab d irebbiten n εammun d irebbiten n Ifiliřtiniyyen. Nitni jjin SIDI u war d as sexxaren *εad*. ⁷ X uyenni itwassary řyađab n SIDI x i Israyil u netta igga iten deg ufus n Ifiliřtiniyyen u deg ifassen n ayt n εammun. ⁸ Deg usegg^was nni rebzen u arzin nitni ayt n Israyil. Aqa tmenřac n isegg^wusa zeyyaren nitni ayt n Israyil inni *iřan* řar ujemmađ n L'Urdun di temmurt n Imuriyyen, aqa-tt Jilead. ⁹ Uca *εawed* řwan ayt n εammun L'Urdun řima ad mmenřen ak-d Yahuda d Binyamin d taddart n Ifrayim ařami tetwařsar Israyil ařas. ¹⁰ Xenni řuyyen ayt n Israyil řar SIDI, nnan “Neccin nexđa kik, minzi neccin nesmeř di AREBBI nney, nsexxar Ibaelen. ¹¹ Inna SIDI i ayt n Israyil “Ma war kenniw *ssnejmey* zeg Imiřriyyen u zeg Imuriyyen u zeg ayt n εammun u zeg Ifiliřtiniyyen ¹² u zi ayt n řidun u zeg Iεamaliqiyyen d Imaεuniyyen, inni tuřa kenniw iřřaren umi maca kenniw i d řari tesuyyem u necc *ssnejmey* kenniw zeg ufus nsen? ¹³ Kenniw *maca* tsemřem dayi u tsexxarem i irebbiten nneđni. X uyenni war kenniw *ssenjimeř* *εad*. ¹⁴ Uyurem, tesuyyem řar irebbiten nni tarecčem i yixef nwem. Jjem ten ad kenniw *ssnejmen* di řweqt n řeřřaret. ¹⁵ Maca ayt n Israyil nnan i SIDI “Neccin aqa nexđa. Egg akidney marra min i d ac iεejben di titřawin nnek, myř senjem aney ass-a waha!” ¹⁶ U nitni ssigg^wjen irebbiten iřriben zi řwest nsen uca sexxa-

ren i SIDI. Xas uca issemzi řeemar nnes di ssibbet n řeyben n Israyil. ¹⁷ Uca twassmunen ayt n Eammun uca wtin iqiđan nsen di Jilead. Uřa d ayt n Israyil munen u nitni wtin iqiđan nsen di Miřfa. ¹⁸ *Xenni* inna řgens, řhukkam n Jilead i wayawya “Man aryaz i řa immen řen d amezwaru ak-d ayt n Eammun? Netta ad idweř d azeřif x marra imezday n Jilead.”

Yaftař

11 ¹ *Yaftař*, Ajileadi, tuřa-t d ijj n bu-teyrudř imeřden, maca netta tuřa d mmis n ict n řqeřba. Jilead maca iija-dd *Yaftař*. ² D tamřart n Jilead turuw as-dd iřenjiren. *Umi* iřenjiren n temřart-a myaren, uzzřen x *Yaftař*, nnan as “Cek war tetřifed ca tasyart di taddart n babatney, mayar cek d mmis n ict temřart nneđnit.” ³ Uca yarweř *Yaftař* zeg wudem n aytmas u netta iqqim izeddeř di temmurt n řub. Uca ict n tewrawt n yeryazen xwan usin-dd řar *Yaftař*, ffyen-dd akides. ⁴ Awarni ca n wussan imsar, kkaren ayt n Eammun mmen řen ak-d Israyil. ⁵ Uca imsar, umi ayt n Eammun mmen řen ak-d Israyil, aqa imřaren n Jilead řřfen abrid řima ad awyen *Yaftař* zi temmurt n řub. ⁶ Nitni nnan i *Yaftař* “As-dd, iři d akumandar nney u ejj aneř ad nemney ak-d ayt n Eammun.” ⁷ *Yaftař* inna i imřaren n Jilead “Ma war d ayi teiffem u tuzřrem xafi zi taddart n baba? Mayemmi i dd řari tusim řexxu, řexxu umi teřam di řeřřaret?” ⁸ Arrin-dd imřaren n Jilead x *Yaftař* “X uya i dd řark nusa řexxu, řima cek akidney tuyured ad temmen řed ak-d ayt n Eammun. Cek ad řarney tiřid d azeřif x marra imezday n Jilead.” ⁹ *Xenni* inna *Yaftař* i imřaren n Jilead “Ma řa kenniw tarrim ayi řar umen ři ak-d ayt n Eammun u SIDI isellem iten zzat i wudem inu, ad dewřeř d azeřif nwem!” ¹⁰ Imřaren n Jilead nnan i *Yaftař* “Ad yiři SIDI d wenni ittesřan řaraney ma řa war nettegg elahřab awařen nnek.” ¹¹ Xas uca yuyur *Yaftař* ak-d imřaren n Jilead u řgens igg it d azeřif d akumandar x yixef nnes. Uca issiweř *Yaftař* marra awařen nnes zzat i wudem n SIDI di Miřfa. ¹² Uca issekk *Yaftař* ireqqasen řar ujeřid n ayt n Eammun, inna “Min din řarayı d cek, aqa cek teffyed, řima ad temmen řed řidd i temmurt inu?” ¹³ Inna ujeřid n ayt n Eammun i ireqqasen n *Yaftař* “Minzi Israyil tuřa itřef tammurt inu zeg Arnun ař Yabbuq u ař L'Urdun, umi dd-iffey zi Miřra. Arr ayi-tt řexxu s řehna!” ¹⁴ Issekk *Yaftař* eawed ireqqasen řar ujeřid n ayt n Eammun. ¹⁵ Inna as “Ammu i iqqar *Yaftař* ‘Israyil war itřif ca tammurt n Mu’ab d temmurt n ayt n Eammun, ¹⁶ minzi umi dd-ffyen zi Miřra, yuyur Israyil di řexřa ař řebřar n Uřanim uca yusa-dd řar Qadac. ¹⁷ Uca issekk Israyil ireqqasen řar ujeřid n Idum, inna “Ejj ayi ad cuqey di temmurt nnek.” Maca ajeřid n Idum war isři ca. Issekk eawed *ireqqasen* řar ujeřid n Mu’ab uca uřa d netta war iwc ttesřiř. *Ammu* iqqim Israyil di Qadac. ¹⁸ Uca yuyur řgens di řexřa, inneđ i temmurt n Idum d temmurt n Mu’ab uca yusa-dd *ammu* řar uyezdis n temmurt n Mu’ab i iřan řar mani tneqqar tfuct uca nitni wtin iqiđan nsen ařirin i Arnun, maca war dd-usin daxeř i weymir n *temmurt* n Mu’ab, mayar Arnun d aymir n Mu’ab. ¹⁹ Maca Israyil issekk ireqqasen řar Siřun, ajeřid n Imuriyyen, ajeřid n řacbun, uca inna as Israyil “Ejj aneř ad ncuq tammurt nnek ař amcan nney.” ²⁰ Maca Siřun war ittiqq Israyil ad yejj ad icuq aymir nnes u Siřun issmun marra řgens nnes uca wtin iqiđan nsen di řahař uca netta immney ak-d Israyil. ²¹ Uca SIDI, AREBBI n Israyil, igga Siřun d marra řgens nnes deg ufus n Israyil uca řeřben xasen. Israyil itřef d řwart marra tammurt n Imuriyyen, inni tuřa izeddyen di temmurt nni. ²² Uca řřfen marra tammurt n Imuriyyen d tasyart, zeg Arnun ař Yabbuq u zi řexřa ař L'Urdun. ²³ Ammu i yuzzeř SIDI, AREBBI n Israyil, x Imuriyyen zzat i wudem n řgens n Israyil zi řwart nsen u ma cek *xenni* řexxu ad tt tetřfed d tasyart? ²⁴ Ma war tetřifed ca d tasyart min d ac i řa iwc arebbi nnek Kamuc d řwart? *Ammu* it i řa netřef marra d řwart min d aneř i řa iwc SIDI, AREBBI nney, d řwart zzat i wudem nney. ²⁵ *Xenni* řexxu, ma cek xar s wařřas x Balak, mmis n řiffur, ajeřid n Mu’ab? Ma netta *emmarř* imcubbec ak-d Israyil? Ma *emmarř* immney akides? ²⁶ Uca Israyil tuřa izeddeř ead teřt-mya n isegg^wusa di řacbun u

di tnedddam i ħars dd-iqqnen u di Ėarueir d tneddam i ħars dd-iqqnen u di marra tineddam nni iġan ħar tmuwwa n Arnun. Mayemmi war tent tfekkem xenni di marra řweqt nni?²⁷ Necc war kik xđiġ, maca cek tegged ayi řġar umi akidi temmenyed. SIDI, wenni d Amezruf, ad iħkem ass-a jar ayt n Israyil u jar ayt n Ėammun!”²⁸ Maca ajeġid n ayt n Ėammun war isři ħar wawařen nni i as-dd issekk Yaftaħ. ²⁹ Uca ihwa-dd Arruħ n SIDI x Yaftaħ u netta iżwa Jilead d Manassi u iżwa ėawed x Miřfa di Jilead uca iżwa xenni ħar ayt n Ėammun. ³⁰ Yaftaħ iwaed ijj n lwaed i SIDI, inna “Mařa cek ad tegged ayt n Ėammun qaē deg ufus inu, ³¹ xenni, mařa ėeqbey-dd di řehna zeg ayt n Ėammun, min i dd ħa iffyen zi tewwura n taddart inu ħima ad kidi immerřqa, ad yiři i SIDI u necc ad as t bexxareġ am tesyart n wecmađ.”

³² Xas uca iġaēed Yaftaħ ħar ayt n Ėammun ħima ad kisen immney uca SIDI igga iten deg ufus nnes. ³³ Netta iyřeb xasen zi Ėarueir ħars ař mani tiwđed ħar Minnit, ėicrin n tneddam, ař řewđa n iħwicen n tzayarin. Tuġa-t d ijj n usbehdeř d ameqqran ařas. Ammu i dd-ssehwan nitni ayt n Ėammun zzat i wudem n ayt n Israyil.

³⁴ Umi dd-yusa Yaftaħ ħar Miřfa ħar taddart nnes, teffey-dd ħars yeġis ħima ad t-idd teřqa s ibendiren d ccđiħ. Nettet tuġa d ayenni ħars n yeġis, netta tuġa war ħars aħenjir uřa d taħenjirt nneđnit. ³⁵ Umi tt iżra netta, icarreg arruđ nnes, inna “Awayyaw, yeġi! Cem tessewidth ayi-dd ařas u tdewřed ħar yenni i d ayi itteġgen řeħřiġ minzi necc arzmey aqemmum inu i SIDI, war zemmary ad dd-dewřey ėad. ³⁶ Nettet tenna as “Baba inu! Mařa cek tarzmed aqemmum nnek i SIDI, xenni egg kidi elahřab awař i dd-iffyen zeg uqemmum nnek, am mammec intaqem SIDI qaē di řtweē nnek x řēedyan nnek, x ayt n Ėammun.” ³⁷ U nettet tenna ėawed i babas “Iři ad kidi itwagg elahřab awař-a. Ejj ayi tnayen n iyuren, maħend necc ad uyureġ ħar idurar, ad ruġ x tuēezriya inu, necc ak-d tmeddukař inu.” ³⁸ Netta yarra-dd xas “Uyur!” Uca iija itt ad traħ tnayen n iyuren. Nettet maca teřtef abrid ak-d tmeddukař nnes uca tru x tuēezriya nnes deg idurar. ³⁹ Imsar, umi qefřen tnayen n iyuren, taregg^wweħ-dd ħar babas u netta iqfeř lwaed i iwaed. Nettet tuġa ėemmarř war tessin uřa d ijj n weryaz. Ammu idweř d leada di Israyil, ⁴⁰ aqa asegg^was awarni i usegg^was yessis n Israyil řřfent abrid ħima ad ssiwřent ak-d yeġis n Yaftaħ, Ajileadi, arebea n wussan deg usegg^was.

12¹ Iryazen n Ifrayim twassmunen i umenyi u nitni řwan ħar Zafun. Nnan i Yaftaħ “Mayemmi teřwid ħima ad temmenyed ak-d ayt n Ėammun u war d aney řřiđid ħima ad nuyur akidek? Neccin ad ac neqqed timessi i taddart nnek tiwa i uzeġif nnek d cek akides.” ² Yaftaħ inna asen “Necc d řgens inu tuġa-neġ deg ijj n umcubbec d ameqqran ak-d ayt n Ėammun u necc řayıġ xawem, maca kenniw war i d ayi tfekkem zeg ufus nsen. ³ Umi řřiġ necc, belli kenniw war dd-tusim i ufekki, sebbřey tudart inu uca řwiġ L'urđun ħar ayt n Ėammun u SIDI igga ayi ten deg ufus. Mayemmi i dd ħari tġaēedem ass-a ħima akidi temmenyem?” ⁴ Xas uca issmun Yaftaħ marra iryazen zi Jilead uca immney ak-d Ifrayim u iryazen zi Jilead yeřben x Ifrayim minzi nitni nnan “Kenniw d inni yarewřen zeg Ifrayim!”, aqa Jilead yusa-dd jar Ifrayim d Manassi. ⁵ Jilead iħewwes imucan n użekk^wu n L'Urđun inni iġan n Ifrayim. D marra inni yarewřen zi Afrayim nnan “Ejj ayi ad řwiġ”, xenni sseqsan t iryazen zi Jilead “Ma cek d Afrati?” Mařa netta inna “Lla!”, ⁶ xenni nnan as “Ini ‘Cibbulit!’ ” Inna netta xenni “Sibbulit“ u iban-dd netta war izmir ad t inġeq mliħ, xenni řřfen t uca nyin t ħar imucan n użekk^wu n L'Urđun, ař i ħa wđan di řweqt nni tnayen u-rebein-ařaf n yeryazen n Ifrayim. ⁷ Tuġa Yaftaħ iħekkem Israyil setta n isegg^wusa. Xenni immut Yaftaħ, Ajileadi, u netta itwandeř deg ict zi tneddam n Jilead.

11:39 ‘war tessin’ - řmeēna n wawař-a, aqa nettet war teřtis ca ak-d weryaz, maca teqqim ammu d taēzarect.

12:5 ‘Ifrayimi’ - ijj n teqbič n Ifrayim.

ŘQUDAT

Ibšan

⁸ Awarni as tuḡa **Ibšan** zi Bayt-Laḥm iḥekkem x Israyil.⁹ Netta tuḡa ḡars tṛatin n iḥenjiren u issmeḡec tṛatin n yessis ḡar barra u i tṛatin n iḥenjiren nnes ijja ten ad awyen tṛatin n yessis zi barra. Tuḡa netta iḥekkem x Israyil seḡa n isegḡ^wusa. ¹⁰ *Xenni* immut Ibšan uca itwandeř di Bayt-Laḥm.

Ilun

¹¹ Awarni as tuḡa **Ilun**, Azabuluni, tuḡa d řqaḍi x Israyil u netta iḥkem x Israyil εecra n isegḡ^wusa. ¹² *Xenni* immut Ilun, Azabuluni, uca itwandeř di Ayalun di temmurt n Zabulun.

εabdun

¹³ Awarni as tuḡa **εabdun**, mmis n Hillal, zi Firεatun, iḥekkem x Israyil. ¹⁴ Netta tuḡa ḡars areḡein n iḥenjiren d tṛatin n wayyawen, inni innayen x seḡein n iḡyař. Netta tuḡa d řqaḍi x Israyil tme-nya n isegḡ^wusa. ¹⁵ *Xenni* immut εabdun, mmis n Hillel, zi Firεatun, uca itwandeř di Firatun, di temmurt n Ifrayim, x wedrar n Uεamaliqi.

Tṛařit /Axeřqeḍ n Camcun

13 ¹ Ayt n Israyil arnin ad ggen min iḡan d aεeffan di tiṭṭawin n SIDI. *Xenni* SIDI iwca iten deg ufus n Ifiliṣṭiniyyen, *ij n řmijař n* areḡein n isegḡ^wusa. ² Tuḡa din ijj n weryaz zi řurea, zi řwacun n Dan. Tuḡa qqarn as Manuḡ. Tamyart nnes tuḡa war ḡars bu tarwa u war dd-tiruwa. ³ Iban-dd **Lmalak n SIDI** i temyart-a uca netta inna as “Xzar, war ḡarem bu tarwa u war dd-tiruwa, maca ad teksid ddeyset, ad tarwed ijj n uḡenjir. ⁴ *Xenni*, ḡḍa ixef nnem! War sess binu uřa d ccrab u war ttett walū min inegsen! ⁵ Maḡar xzar, cem ad teksid s ddeyset, ad tarwed ijj n uḡenjir. War i d as ittekk řmus x uzeḡif nnes, maḡar aḡenjir ad yiři d ijj n umεezzař s temrist n *ucewwaf* i AREBBI zeg uεeddis n yemmas u netta ad ikkar, ad ifekk Israyil zeg ufus n Ifiliṣṭiniyyen.”

⁶ Tamyart tudef u tessiweř ak-d weryaz nnes, tenna as “Ij n weryaz n AREBBI yusa-dd ḡari. Aḡembub nnes igga amecnaw **Lmalak n AREBBI**, issagḡ^wad aṭṭas, uca necc war t sseḡsiḡ manis i dd-yusa, u netta war d ayi inni mammec i d as qqaren. ⁷ Netta inna ayi “Xzar, cem ad teksid s ddeyset, ad tarwed ijj n uḡenjir. War sess binu uřa d ccrab u war ttett walū min inegsen, minzi aḡenjir ad yiři d amεezzař s temrist n *ucewwaf* n AREBBI zeg uεeddis n yemmas ař ass n řmewt nnes.” ⁸ Uca izzuḡ Manuḡ ḡar SIDI, inna “A, Sidi, ttzawgeḡ cek, ejj aryaz n AREBBI wenni dd tessekkeḍ ḡarney, ad ḡarney dd-yas twařat nneḍnit, ad aneḡ isscen min i ḡa negg ak-d uḡenjir wenni i dd ḡa ixerqen.”

⁹ Uca SIDI isřa ḡar Manuḡ u **Lmalak n AREBBI** yusa-dd ict n twařat nneḍnit ḡar temyart. Nettat teqqim deg iyyar uca aryaz nnes Manuḡ tuḡa war kides iḡi. ¹⁰ Nettat tqeḡeq u teeřef, teawed aya i weryaz nnes, tenna as “Xzar, aryaz nni i dd ḡari yusin, iban ayi-dd εawed” ¹¹ Uca Manuḡ ikkar, iḍfar tamyart nnes. Umi dd-yusa ḡar weryaz, inna as “Ma cek d aryaz nni i issiwřen ak-d temyart inu?” Netta yarra-dd xas “Wah, d necc.” ¹² *Xenni* inna Manuḡ “Xenni řexxu, mařa twakemmřen wawařen nnek, min i ḡa tiři řqaεida i zi i ḡa nuyur ak-d uḡenjir u min i ḡa tiři řxedmet nnes?” ¹³ Inna **Lmalak n SIDI** i Manuḡ “Tamyart ad teḡḍa ixef nnes zi marra min d as i ḡa iniy. ¹⁴ Nettat war ttett min i dd-ittasen zi tzayart uca war tsess binu uřa d ccrab u war ttett walū min inegsen. Ad teḡḍa marra min i d as umureḡ.”

12:11 ‘Azabuluni’ - ijjen zeg teqbič n Zabulun.

12:15 ‘Aεamaliqi’ ijjen zi řgens n εamaliq.

13:9 ‘ḡar Manuḡ’ - s Teibranit ‘ḡar tmijja n Manuḡ’.

¹⁵ Xenni inna Manuḥ i **Lmalak n SIDI** “Ejj aney ad cek nemneš cwayt u ad ac nessewjed ijj n iḡayḍ amezyan zzat i wudem nnek.” ¹⁶ Maca **Lmalak n SIDI** inna i Manuḥ “Maṛa tessed ad ayi tmenēed, war ttettey zeg weyrum nnek u maṛa tessed ad tesswejed ict n tḡaršt n wecmaḍ, ittxeṣṣa ad tt tqedmed i SIDI.” Minzi Manuḥ war issin, aqa-t d **Lmalak n SIDI**. ¹⁷ Uca inna Manuḥ i **Lmalak n SIDI** “Mammec i d ac qqaren, ḡima ad ac negg ccan, xmi i ḡa itwakemmeṛ wawaṛ nnek.” ¹⁸ Inna as **Lmalak n SIDI** “Mayemmi i d ayi tesseqsid x yisem inu? Aqa wanita d řešjeb.” ¹⁹ Xenni iksi Manuḥ ijj n iḡayḍ d amezyan zeg iḡayḍen ak-d tewhibt n řyigēt uca ibexxar aya x teṣḍart i SIDI. U netta igga ijj n řešjeb u Manuḥ d temyart nnes tuḡa xezzaren. ²⁰ Uca imsar, řami tuḡa aceēēaṛ n uealtar igaeēed deg ujenna, aqa uṛa **Lmalak n SIDI** igaeēed deg uceēēaṛ n uealtar. Manuḥ d temyart nnes ḡrin aya, wḍan ḡar temmurt x iḡembab nsen. ²¹ Zi senni maca war dd-ibin **Lmalak n SIDI** ead ḡar Manuḥ d temyart nnes. Xenni issen Manuḥ, belli tuḡa d **Lmalak n SIDI**. ²² Inna Manuḥ i temyart nnes “S tidett neccin ad nemmet, minzi neccin neḡra AREBBI.” ²³ Tenna as temyart nnes “Maṛa SIDI ixs ad aney iney, iṛi netta war iksi zeg ufus nney taḡaršt n wecmaḍ d tewhibt n řyigēt u ad tiṛi war dd aney ittejji ad nḡar ad nseṛ ḡae man aya di řweqt-a.” ²⁴ Tamyart turuw-dd ijj n uḡenjir, tegga as **Camcun**. Aḡenjir imyar u SIDI ibarek it. ²⁵ Uca Arruḡ n SIDI ibda ad t indeh di řmargeḡ n řeeskar n Dan jar řurea d Icta’ul.

Remřac n Camcun

14 ¹ U Camcun ihwa ḡar Timna. Di Timna iḡra ict n temyart zeg yessis n Ifilištiniyyen. ² Umi dd-igaeēed eawed, iḡaja t i babas d yemmas, inna “Nec ḡriḡ di Timna ict n temyart zeg yessis n Ifilištiniyyen. Xenni řexxu, awyem ayi tt d tamyart i necc!” ³ Inna as babas maca, uṛa d yemmas “Ma war *din* teḡi d ict n temyart jar yessis n aytnac u jar marra řgens inu umi tessed ad tawyed ict n temyart zeg Ifilištiniyyen i war itwaxetnen?” Uca inna Camcun i babas “Awi ayi itt i necc, minzi nettat d tamyart tecna di tiṭṭawin inu.” ⁴ Babas d yemmas war ssinen, aqa man aya tuḡa-t zi SIDI, aqa netta yarezzu ssibbet ḍidd i Ifilištiniyyen, minzi di řweqt nni tuḡa Ifilištiniyyen ḡekkmen x Israyil. ⁵ U Camcun ihwa-dd ḡar Timna ak-d babas d yemmas. Umi iwḍen ḡar iḡwicen n tzayarin n Timna, xzar iffey-dd ḡars ijj n weyrad d amezyan izehhar. ⁶ Arruḡ n SIDI itwafarrey xas aṛami t imezzeq axmi itwamezzeq ijj n iḡayḍ d amezyan uca d man aya imsar am war ḡars uṛa d ict n řḡajet deg ufus nnes. Netta war eawed i babas d yemmas min igga. ⁷ Xenni ihwa, issiweṛ ak-d tmeṭṭut u nettat aqa-tt d tamyart tecna di tiṭṭawin n Camcun. ⁸ Awar-ni ca n wussan idweṛ ḡar *din* eawed ḡima ad tt yawi d tamyart. Iffey zeg webriḍ ḡima ad ixzar ayru n weyrad, u xzar, tuḡa *din* ijj n weyṛaf n tzizwa di řxecbet n weyrad, ak-d tamment. ⁹ Netta iyru tamment deg ifassen, iffey uca ittett zzayes am iggur. Umi dd-yusa ḡar babas d yemmas, iwca asen zzayes uca uṛa d nitni ccin. Netta war d asen ini maca, aqa netta tuḡa ikkes-dd tamment zeg weyrus n weyrad. ¹⁰ Xenni ihwa babas ḡar temyart u Camcun igga dinni ict n wurar am mammec *nnumen* ad t tteggan iḡudriyyen. ¹¹ Umi t ḡrin nitni, imsar, belli iwyen tṛatin n ieciren ḡima akides iṛin. ¹² Inna asen Camcun “Ejj ayi ad awem iniḡ ict n ṭajit n twafit. Maṛa kenniw tzemmarem ad tt tfesyem u ad xas teffyem di seḡa n wussan n wurar-a, xenni ad awem wcey tṛatin n tikkas d tṛatin n warruḍ icnan. ¹³ Maca maṛa war tzemmarem ad ayi tt tcarrḡem, xenni kenniw ad ayi tewcem tṛatin n tikkas d tṛatin n warruḍ icnan.” Nitni nnan as “Ini aney ṭajit n twafit nnek, neccin nexs ad tt nseṛ!” ¹⁴ Netta inna asen “Macca iffey-dd zeg wenni ittetten u tazyuḍi teffey-dd zeg wenni ijeḡden.” Tṛata n wussan war zmiren ad carrḡen ṭajit n twafit i d asen inna. ¹⁵ Deg wass

13:24 ‘Camcun’ - isem wanita ixs ad yini ‘am tfuct’.

wiss sebĕa imsar, aqa nnan i temyart n Camcun “Ywa aryaz nnem maĥend ad aney ifessar tĥajit n twafit niy ad am neqqed timessi ak-d taddart n babam. Ma tĕardem aney *da*, ĥima ad aney tekksem agra nney niy lla?”

¹⁶ Uca tru temyart n Camcun zzates, tenna “Cek tĕiffed ayi, war d ayi tettexsed. Cek tennid i tarwa n řgens inu ict n tĥajit n twafit u war d ayi tt tfessared.” U netta yarra-dd xas “Xzar, necc war tt nniy ĕad uřa i baba uřa i yemma. Mammec i d am tt i ya iniy i cem?” ¹⁷ Nettat maca tru zzates *marra* sebĕa n wussan nni di ggin urar u deg wass wiss sebĕa imsar ařami i d as tt inna, minzi nettat tehweř it uca nettat tcarreĥ tĥajit n twafit i tarwa n řgens nnes. ¹⁸ *Xenni* nnan as yeryazen n tendint deg wass wiss sebĕa qbeř mma ad teyři tfuct “Min iĥan d amiziđ x tamment d min ijeħden x weyrad?” Netta inna asen “Mři war tecrizem ak-d tfunast inu, iři kenniw war tifem tĥajit n twafit inu.”

¹⁹ *Xenni* itwafarrey xas Arruĥ n SIDI uca ihwa yar Acqalun uca inya třatin n yeryazen u iksi takeccadř zzaysen uca iwca arruđ icnan i yenni issfehmen tĥajit n twafit. Axeyyeq nnes *maca* itwassary uca iġaĕĕed *ĕawed* yar taddart n babas. ²⁰ U tamyart nnes temmewc i uĕcir nnes, wen-ni tuya t iĕacaren deg wurar.

Axřef n Camcun di tťweĕ n temyart n Timnat

15 ¹ Awarni ca n wussan, deg wussan n tmegra n irden, imsar, issijji Camcun x temyart nnes, yiwi akides ijj n iřayđ a amezyan, inna i *babas* “Ejj ayi ad adfey yar temyart inu deg wexxam!” Maca babas war t iiji ad yadef. ² Inna babas “S tidett necc nniy, cek tĕiffed tt u x uyenni necc wciy tt i uĕcir nnek. Ma war teġi uĕmas tamezyant ĕad tecna xas? Ejj itt ad yark tiři deg wemcan nnes.” ³ Uca inna asen Camcun “Twařat-a ad iřiđ d acemrař zi jjiħet n Ifiliřtiniyyen, mařa ggiy daysen min iĥan d aĕeffan.”

⁴ U Camcum yuyur, iymar-dd teřt-mya n iceĕbawen. Iksi iřefđawen uca issneqřeb iten ijj x wenneđni s ikennasen *nse*n uca di řwest, jar tnayen n ikennasen, icedd ijj n uřefđaw. ⁵ Netta issary iřefđawen uca iija iceĕbawen ad uyuren deg imendi ibedden n Ifiliřtiniyyen. Ammu issary icewwafen n *irden* d imendi ibedden, uřa d azemmur.

⁶ *Xenni* nnan Ifiliřtiniyyen “Wi iggin aya?” Nnan aqa d Camcun, aĕekk^{wa}ř n Utimni, minzi w-nita yiwi as tamyart nnes, iwci tt i uĕcir nnes.” *Xenni* ġaĕĕden Ifiliřtiniyyen uca qqden times-si i temyart d babas. ⁷ Xas uca inna asen Camcun “Mařa kenniw teggim ammu, xenni xar ad ntaqmey zzaywem uca awarni aya ad arsey.” ⁸ Netta iwti ten s ict n tecti d tameqqrant, yarza asen ixsan x tnayen, xenni ihwa, yuyur izdey deg ifri n teřđart n *Ėiřam*.

⁹ *Xenni* ġaĕĕden Ifiliřtiniyyen uca wtin iqıđan nsen đidd i Yahuda uca areyycen ixef nsen ař Laři. ¹⁰ Iryazen n Yahuda nnan “Mayemmi i dd řaney tġaĕĕdem?” Nitni arrin-dd nnan “Neccin nġaĕĕed, ĥima ad ncarf Camcun maĥend ad kides negg am mammec i kidney iġga netta.”

¹¹ Uca hwan teřt-ařaf n yeryazen zi Yahuda yar ifri n teřđart n *Ėiřam*, nnan i Camcun “Ma war tessined cek, aqa Ifiliřtiniyyen ĥekkmnen xaney? Mayemmi i d aney teggid aya?” Netta yarra-dd xasen “Am mammec akidi ggin, ammu akidsen i řa ggey.” ¹² Nitni nnan as “Neccin nehwa-dd ĥima ad cek ncarf u ad cek negg deg ifassen n Ifiliřtiniyyen.” *Xenni* inna Camcun “Jaġem ayi, aqa kenniw war xafi thejjmem.” ¹³ Nitni ssiwřen akides, nnan as “*Man* aya war ittiři, maca nec-cin ad cek ncarf u ad cek negg deg ufus nsen, maca s tidett war cek neneqq.” Uca carfen t nitni s tnayen n tseywin d timaynutin uca nedhen t zeg ifri yar sennej. ¹⁴ *Řami* yiweđ yar Laři, ffyen-dd yars Ifiliřtiniyyen s iřuyyan n *umenyi*, maca Arruĥ n SIDI itwafarrey-dd xas uca tiseywin nni yar ifassen nnes dewřent am tiffest i itwasscemđen s tmessi d iceddiyyen nnes fesyin zeg ifassen

15:6 ‘Atimni’ - ijj n weryaz zi Timna.

15:8 ‘yarza asen ixsan x tnayen’ - s Teibranit ‘ađar x tmeřřadř’.

ŘQUÐAT

nnes. ¹⁵ Netta yufa ijj n yiyes n uqabsi d ttri n yijj n weyyuř uca isswiżzeđ afus nnes, iħart xas uca inya zzayes ařef n yeryazen. ¹⁶ Inna Camcun “S yijj n yiyes n uqabsi n weyyuř, ijj n ueurric, tnayen n ieurricen, aqa s yijj n iyes n uqabsi n teyyuċ njiy ařef n yeryazen.” ¹⁷ Imsar, umi ikemmeř awař nnes, inđar iyes n uqabsi zeg ufus nnes uca igga as i wemcan nni Ramat-Laħi. ¹⁸ Minzi netta tuġa days afadi aţtas, iřaġa ġar SIDI inna “Cek tewcid i umsexxar nnek asenjem-a ameqqran. Ma *xenni* ittxeřsa ad mmtey s ufadi, ad wđiy deg ifassen n ina inni war ixtinen?” ¹⁹ Xas uca issfeġeq AREBBI aħfur n Laħi, ffyen-dd zzayes waman u netta isu uca buħbeř nnes idweř-dd uca idweř-dd ġar tudart. X uyenni igga as *i tařa nni* ‘Tařa n wenni ittřayan’. Tanita aqa-tt di Laħi ġars ař ass-a. ²⁰ Tuġa netta iħekkem x Israyil deg wussan n Ifiliřtiniyyen, eicrin n isegg^wusa.

Camcun di Yazza

16 ¹ Umi ittef Camcun *abrid* ġar Yazza, iřra dinni ict n temyart d taqehbeċt, uca yudef ġars ġar daxeř. ² *Xenni* itwannu i ayt n Yazza Camcun aqa-t da! Innđen as-dd uca ħđan ġiřet tmun ġar tewwart n tendint. Ģiřet tmun nitni ssqaren, nnan “Ĵar tuffut n wass *xenni* ad t neney.” ³ Camcun *maca* iqqim izzeř ittes ġars ař azyen n ġiřet. *Xenni* ikkar-dd deg wezyen n ġiřet, ittef tiwwura n tendint ak-d ředřuf ġar uyezdis n *tewwart* iqřeε i tent i-dd s zzekrun, igga itent x tyarđin nnes uca yarbu tent ġar tqiccet n wedrar nni *iġan* qibaċ i Ĥibrun.

Camcun d Dalila

⁴ Awarni as, imsar ieceq ict n temyart ġar tiygart n Suraq, qqaren as Dalila. ⁵ Uca řbacat n *tneddam* n Ifiliřtiniyyen usin-dd ġars, nnan as “Ĵwa it, u xzar *ad tafed* zi manis ġars jjeħd-a tameqqrant u mammec xas i ġa nzemmar, ad t ncarf, ħima ad t neyđeř ġar temmurt. *Xenni* neccin ad am newc kuř ijj zzayney ařef u-mya n *uqiyyat* n nnuqart. ⁶ Xas uca tenna Dalila i Camcun “Ini ayi maca, zi manis ġark jjeħd-a ameqqran d mammec zemmarren ad cek carfen ħima ad tettwayeđřed ġar temmurt.” ⁷ Inna as Camcun “Mařa carfen ayi s sebea n *izewran* d ttri nni war yužiyen ead, xenni ad dewřey arxuy amecnaw *kuř* ijj n bnadem nneđni.” ⁸ *Xenni* řbacat n *tneddam* n Ifiliřtiniyyen iwyen as-dd sebea n ifiřan n ided d ttri nni war yužiyen ead u nettat tcarf it zzaysent. ⁹ *Deg ijj n umur* tuġa ġars ħed deg ict n texxamt n daxeř ittef aħeţtu. Tenna as “A Camcun, Ifiliřtiniyyen *usin-dd* xak!” *Xenni* iqđuw *izewran* am mammec iqeţtes ufiřu n tiffest xmi itwacemm-dd arriħet n tmessi. Uca *ssir* n jjeħd nnes war idwiř itwassen.

¹⁰ Xas uca tenna Dalila i Camcun “Xzar, cek tceċted ayi u tessxarrqed xafi. Ini ayi maca, s minzi cek zemmarren ad cek carfen?” ¹¹ Netta inna as “Mařa carfen ayi s tseywin d timaynutin, war twassxedment *emmarř*, ad dewřey arxuy amecnaw *kuř* ijj n bnadem nneđni.” ¹² Uca Dalila teksi tiseywin d timaynutin tcarf it zzaysent u tenna as “A Camcun, Ifiliřtiniyyen *usin-dd* xak!”, *deg umur d iijen* tuġa ħed deg ict n texxamt n daxeř ittef uħeţtu. *Xenni* iqeţtes tiseywin zeg iyaġen nnes am ijj n ufiřu.

¹³ Xas uca tenna Dalila i Camcun “Xzar, cek tceċted ayi u tessxarrqed xafi. Ini ayi maca, s min cek zemmarren ad cek carfen?” Netta inna as “Mařa cem tmuded sebea n tmuzarin x uzeġif inu ak-d wexmar n *ddebbuz* n *txeyyađt*.” ¹⁴ U nettat tesseċted tent s yijj n umesmir, tenna as “A Camcun, Ifiliřtiniyyen *usin-dd* xak!” *Xenni* ifaq-dd zeg yiđeř nnes, ikkes-dd ddebbuz n *txeyyađt* d ufiřu.

¹⁵ Xas uca tenna as “Mammec tzemmarred ad tinid ‘Necc ttexsey cem’, mařa uř nnek war ġari iġi? Řexxu tceċted ayi třata n twařawin u war i d ayi tennid zi manis ġark jjeħd-a ameqqran.” ¹⁶ Uca imsar, umi nettat tegga xas ayiř s wawařen nnes u thewř it marra ussan, idweř řeemmar nnes

15:17 ‘Ramat-Laħi’ - isem wanita ixs ad yini ‘řġaeēedet n yiyes n uqabsi’.

ŘQUDAT

iggur ħars ař řmewt. ¹⁷ U netta issargeb itt marra x wuř nnes, inna as “Ijj n řmus i uħeffi war dd ħari yusi x uzeġif inu, minzi necc d amēezzař s temrist *n ucewwaf* zeg uēeddis n yemmas. Mařa itwaħeff ucewwaf inu, xenni ad ayi iffeř jjeħd inu, ad dewřeř arxuř am *kuř* bñadem nneđni.” ¹⁸ Umi tezra Dalila, belli aqa netta issargeb itt marra x wuř nnes, nettat tessekk ħar řbacat n *tneddām* n Ifiliřtiniyyen, tenna “Asem-dd twařat-a da, minzi issargeb ayi marra x wuř nnes.” Řbacat n *tneddām* n Ifiliřtiniyyen gaēeden-dd ħars, iwyen-dd akidsen řweznať n nnuqart deg ufus nsen. ¹⁹ Nettat tejja Camcun ad iťtes x ifadden nnes, třaya i ijj n weryaz, tqess as sebea n tmuzarin x uzeġif nnes uca tebda nettat teťteť it ħars uca jjeħd nnes iffeř zzayes. ²⁰ Xenni tenna “A Camcun, Ifiliřtiniyyen *usin-dd* xak!” Netta ifaq-dd zeg yiđeř, inna “Twařa-ya ad arxuř, ad ssfekkeř ixef inu”, minzi netta war issin, aqa SIDI tuřa ismeħ days. ²¹ Xenni tťfen t Ifiliřtiniyyen, qeřēen as tiťtawin uca nedhen t ħar řazza, carfen t s tnayen n řeqyud n nnħas u netta idweř issunnuđ tasirt di řeħbes. ²² Maca acewwaf n uzeġif nnes idweř imeqqar deřya awarni řami i d as tuřa ħeffen.

Řmewt n Camcun

²³ Řbacat n *tneddām* n Ifiliřtiniyyen munen, ħima ad qeddmēen ict n tħarřt d tameqqrant i Dajun, arebbi nsen, uřa i řefraħet uca nnan “Arebbi nneř iwca aneř Camcun, řēdu nneř, deg ifassen nneř.” ²⁴ Umi t iřza řgens, ssemyaren arebbi nsen, mařar nnan “Arebbi nneř igga řēdu nneř deg ufus nneř: netta, wenni ixřan tammurt nneř d wenni inřin zzayneř aťtas!” ²⁵ Uca imsar, umi uř nsen tuřa-t ifarħ, nnan “Řayam i Camcun ħima ad aneř issfarħ.” Uca řayan-dd x Camcun zi řeħbes ca sstehzan zzayes zzat i wudem nsen uca jjin t ad ibedd ħar ipilaren. ²⁶ Xenni inna Camcun i uħenjir wenni t inedhen zeg ufus “Arxu ayi, necc xseř ad ħadiř ipilaren i yarebbun taddart, maħend ad xasen senndey necc.” ²⁷ Taddart tuřa teccur s yeryazen d temřarin. Tuřa din *ēawed* marra řbacat n *tneddām* n Ifiliřtiniyyen. X tzeqqa *iwařan* tuřa *qqimen* amēnni teřt-ařaf n yeryazen d temřarin nni xezzaren umi ittyēnnen Camcun. ²⁸ Xenni iřaya Camcun ħar SIDI, inna “Sidi, SIDI, xarreř dayi u tewced ayi mřir twařat-a waha jjeħd inu, a AREBBI, ħima necc ad ntaqmēř ixef inu zeg Ifiliřtiniyyen di ssibbet n tiťtawin inu deg ict n twařat.” ²⁹ Uca iťteť Camcun tnayen n ipilaren i *iġan* di řwest i yarbun u min xef tsenned taddart, ijj n upilar s uyiř nnes afusi d wennēđni s uyiř nnes azeřmađ. ³⁰ Uca Camcun inna “Ejj imin inu ad immet ak-d Ifiliřtiniyyen!”, u netta iřnes ixef nnes ħar zzat s *marra* jjeħd nnes uca tewđa taddart x řbacat n *tneddām* u x marra řgens i days tuřa iġan. Tuřa qedda n yēnni i inřa s řmewt nnes d amēqqran x yēnni tuřa inřa umi tuřa iddar. ³¹ Aytmas d marra taddart n babas hwan-dd u ssgaēeden t, iwyen t u neđřen t ħar řurea d Icta’ul deg wenđer n babas Manuħ. Tuřa iħekkēem di Israyil ēicrin n isegģ^wusa.

Mixa d řexyař nnes n řřanam

17 ¹ Ijj n weryaz tuřa izeddeř x idurar n Ifrayim, qqaren as Mixa. ² Netta inna i yemmas “Ařē u-mya n *uqiyyat* n nnuqart i d am itwaksen u xasent tēnnid ict n nneēřet tēnni i zi tneťqed deg imezzuřen inu, xzar, nnuqart nni aqa-tt ħari, necc ksiř tt.” Yemmas tenna “Ad yiři mmi itwabarek zi SIDI!” ³ Netta yarra ařē u-mya n *uqiyyat* n nnuqart i yemmas uca yemmas tenna as “Nnuqart qeddeř tt zeg ufus inu i SIDI maħend ad tiři tqeddes i mmi ħima ad zzayes igg ijj n řexyař ineqcen d ijj n řexyař ifesyen u řexxu ħark ad ac tt arreř.” ⁴ Netta *maca* yarra nnuqart *ēawed* i yemmas. Uca yemmas teksi mitayn n *uqiyyat* n nnuqart u tewca itent i yijj n wemziř n wureř, wenni i zzayes iggin ijj n řexyar ineqcen d yijj n řexyař ifesyen d man aya itwaggen di taddart n Mixa. ⁵ Tuřa Mixa ħars ict n taddart n arebbi u netta igga ijj n upalťu n *ukeħhan* d řexyařat imeřyanen n lařnam u iřeqqēem ijjen zeg iħenjiren nnes ad ħars yiři d

akehhan.

⁶ Deg wussan nni war din tuŷi ajeŷid di Israyil. Kuř iŷi ittegg min *iŷan* nican di tiŷŷawin nnes. ⁷ Di Bayt-Laħm di Yahuda tuŷa din iŷi n webřiŷ zi řwacun n Yahuda. Netta tuŷa d iŷi n Ulawi, tuŷa izeddeŷ dinni d abarrani. ⁸ Aryaz-a iffeŷ zi tendint nni, zi Bayt-Laħm di Yahuda, ħima ad izdeŷ am ubarrani mani mma izemmar ad yaf *amcan*. X webrid nnes yiweđ netta ŷar idurar n Ifrayim ŷar taddart n Mixa. ⁹ Mixa isseqsa t “Manis i dd-tusid cek?” Netta yarra-dd xas “Necc d Alawi zi Bayt-Laħm di Yahuda, u necc ggureŷ, ħima ad zedeŷeŷ mani mma i ŷa yafeŷ *amcan*.” ¹⁰ Xenni inna as Mixa “Qqim ŷari uca tiřid ayi d baba d akehhan! Necc ad ac wceŷ eecra n *uqiyyat* n nnuqart d ca n werruđ d řeeweč.” Uca Alawi yuyur akides. ¹¹ Alawi yarđa xas deg wawař ħima ad iqqim ak-d weryaz u abřiŷ tuŷa i Mixa am ijjen zeg iħenjiren nnes. ¹² Mixa iřeqqem Alawi uca idweř webřiŷ d akehhan ŷars di taddart n Mixa. ¹³ Uca inna Mixa “Řexxu ssneŷ necc, aqa SIDI ad ayi igg řxar, maŷar necc ŷari Alawi wanita d akehhan.”

Taqbič n Dan teŷtef Layic d tasyart nnes

18 ¹ Deg wussan nni war din tuŷi ajeŷid di Israyil u deg wussan nni tuŷa taqbič n Dan tarezzu tasyart i yixef nnes maħend ad days izdeŷ, minzi war d as-dd tekkar *ead* tesŷart tecna jar tqebbař n Israyil. ² Ssekken ayt n Dan zi řwacun nsen xemsa n yeryazen zeg *imucan* nsen i igg^wjen aŷŷas. *Tuŷa* iryazen *nni* d ayt n umenŷi inni dd-yusin zi řurea d Icta’ul, ħima ad bergen tammurt, ad days yarzun. Nitni nnan asen “Uyurem, arzum tammurt!” Usin-dd ŷar idurar n Ifrayim ŷar taddart n Mixa u ssensen dinni. ³ *Umi ten tuŷa* nitni ŷar taddart n Mixa, eeqřen x tmijja n webřiŷ, Alawi, uca ffŷen zeg *webrid* ŷars, nnan as “Min cek i da dd-yiwyen u min i da tettegged u min i da tarezzud cek?” ⁴ Netta yarra-dd xasen “Ta d ta iggi tt akidi Mixa. Netta icra ayi u ammu i dewřeŷ necc d akehhan nnes.” ⁵ Nitni nnan as “Seqsa aneŷ AREBBI, maħend ad nessen, ma abrid i ŷa nuyur, ad yiři mliħ.” ⁶ Yarra xasen ukehhan “Uyuret di řehna, abrid i texsem ad tekkem, aqa-t zzat i *tiŷŷawin* n SIDI.”

⁷ Xenni ruħen xemsa n yeryazen nni, iwđen ŷar Layic. Nitni řrin řgens izdeŷ days di řaman am mammec t tuŷa d lqaaida ŷar ayt n řidun, s řhudnet u di řaman. Tuŷa war din uřa d iŷi di temmurt wenni iħřaren x *yijjen* di ca n řhajet niŷ iŷtef ca s řexcunet. Nitni tuŷa igg^wjen aŷŷas x ayt n řidun u war ŷarsen tuŷi walu uřa ak-d iŷi n bnadem. ⁸ Uca usin-dd ŷar aytmatšen di řurea d Icta’ul uca nnan asen aytmatšen “Man awař i ŷarwem?” ⁹ Nitni arrin-dd xasen “Kkarem, jjem ad ngaeeed, minzi nezra tammurt, u xzar, aqa-tt tecna aŷŷas. Ma xenni *texsem* ad teqqimem tet-tarsam ammu? War tteegizem ca maħend ad tadfem ŷar temmurt ħima ad tt teŷtefem d řwart. ¹⁰ Mařa kenniw ad tawđem din, *xenni* ad tafem iŷi n řgens *izeddyen* di řaman uca tammurt tewsee aŷŷas ŷar tnayen n iyezdisen, minzi AREBBI igga awem tt deg ufus nwem, aqa-t d iŷi n wemcan mani war d as ittxeřři walu n min iŷan x temmurt.

¹¹ Xas uca ksin iqiđan nsen zi senni, zi řurea d Icta’ul, setta mya n yeryazen ħezzen s řesnaħ zi řwacun n Dan. ¹² Nitni gaeeeden uca wtin iqiđan nsen ŷar Qaryat-Yaearim di Yahuda. X uy-enni qqaren as i wemcan nni ‘Maxan-Dan’ ŷars ař ass-a. Xzar aqa-tt awarni i Qaryat-Yaearim. ¹³ Zi senni ffŷen, edun ŷar idurar n Ifrayim iwđen ŷar taddart n Mixa. ¹⁴ Xenni ssiwřen xemsa n yeryazen, inni tuŷa igguren ħima ad bergen tammurt n Layic, nnan i aytmatšen “Ma tessnem eawed, aqa di tudrin nni aqa din iŷi n upalŷu n *ukehhan* d řexyařat imezyanen n lařnam d iŷi n řexyař ineqcen d iŷi n řexyar ifesyen? Xenni řexxu, tessnem min xawem ad t teggem.”

¹⁵ Řexdenni ffŷen zeg *webrid* nsen, usin-dd ŷar taddart n webřiŷ, Alawi, ŷar taddart n Mixa uca sseqsan x řaman nnes. ¹⁶ Setta-mya n yeryazen zeg ayt n Dan i iħezzen s řesnaħ nsen, qqimen bedden ŷar wadaf n tewwart. ¹⁷ Xemsa n yeryazen, inni tuŷa ffŷen ħima ad bergen tammurt,

18:12 ‘Maxan-Dan’ - isem wanit ixs ad yini ‘tesqift n Dan’.

gaεden, udfen u iwyen řexyar ineqcen d upalŧu *n ukehhan* d řexyařat imežyanen n lařnam d řexyař ifesyen. Akehhan iqqim ibedd řar uqemmmum n tewwart ak-d setta-mya n yeryazen iħezzen s řesnaħ. ¹⁸ *Xemsa* ina udfen řar taddart n Mixa u kksen řexyař ineqcen d upalŧu n ukehhan d řexyařat imežyanen n lařnam d řexyař ifesyen uca xas inna asen ukehhan “Min din tetteggem?” ¹⁹ Nitni nnan as “Susem, sars afus nnek x uqemmmum nnek, uyur akidney u dweř d baba d akehhan nney! Min iħřan, mařa cek d akehhan di taddart n yijj n weryaz waha niř mařa cek d akehhan i ict n teqbič d yijj n familia di Israyil”? ²⁰ *Řexdenni* ifarħ wuř n weryaz nni uca netta iksi apalŧu n ukehhan d řexyařat imežyanen n lařnam d řexyař ineqcen uca yudeř jar řgens. ²¹ Uca εeqben nitni, ffyen uca nedhen iħenjiren d řmař d đđquřat akidsen řar zzat.

²² Umi nitni tuřa igg^wjen aŧas x taddart n Mixa, itwařařa-dd i yeryazen di tudrin yudsen x taddart n Mixa ħima ad munen uca nitni xeccen x ayt n Dan. ²³ Nitni řayan awarni i ayt n Dan u ina nnqerben azeřif nsen, nnan i Mixa “Min cek yuřin? Mayemmi trayid ħima ad twassmunen *marra*? ²⁴ Inna netta “Kenniw tekksem xafi irebbiten inu i ggij uřa d akehhan uca tuyurem. Min řari řexxu εad? Mammec teggim εad teqqarem ayi ‘Min cek yuřin?’ ” ²⁵ Ayt n Dan nnan as “Yark ad nseř i tmijja nnek řarney niř *izemmar* ad xawem wđan iryazen yewearen u iři *ad tay* ad tessweddared řεemar nnek uřa d řεemur n taddart nnek.” ²⁶ Uca uyuren ayt n Dan deg webrid nsen u umi izra Mixa belli nitni tuřa jehden xas, inneqřeb, yaregg^weħ řar taddart nnes.

²⁷ Nitni *maca* iwyen min iggin Mixa uřa d akehhan wenni tuřa řars *ittsexxaren* uca iwđen řar Layic, řar ijj n řgens *izeddyen* di řhudnet d řaman uca nřin ten s řeqđee n ssif u sscemđen tandint s tmesi. ²⁸ War din uřa d ijen *izemmar* ad ten issenjem minzi tuřa-tt tigg^wwej aŧas x řidun u war tuři řarsen walu uřa ak-d yijj n bnadem. Tuřa-tt di řewđa n teyzurt nni řar Bayt-Raħub. Awarni i uya bnan tandint εawed uca zedyen days. ²⁹ Nitni qqaren as i tendint Dan, x yisem n babatsen Dan, wenni i dd-itwarwen i Israyil. Maca zic tandint tuřa qqaren as Layic.

³⁰ Ayt n Dan ssbedden řexyař ineqcen i yixef nsen d Yahunatan, mmis n Jarcum, mmis n Manassi, netta ak-d tarwa nnes tuřa-ten d ikehhanen i teqbič n Dan řars ař ass i di tetwandeh temmurt řar lmenfa. ³¹ Nitni tuřa ssbedden řexyař ineqcen n Mixa, tenni igga, zzat i yixef nsen marra ussan min tekka taddart n SIDI teđa di Cilu.

Řefđiħet i iggin ayt n Binyamin di Jibea

19 ¹ Deg wussan nni, umi war din tuři ajeřid di Israyil, tuřa din ijj n Ulawi izeddeř d abarrani řar ŧtarf qae n đeffar n idurar n Ifrayim. Netta yiwi ict n temřart, ict n tayya, zi Bayt-Laħm di Yahuda. ² Maca tayya nnes tedweř tqeħħeb umi řars tt tuřa uca tesmeħ days, teeqeb řar taddart n babas di Bayt-Laħm di Yahuda. Dinni teqqim aŧas n wussan, arebea n iyuren.

³ *Xenni* ikkar weryaz, idfar itt ħima ad kis issiweř s wuř nnes maħend ad tt-idd issaregg^weħ. Tuřa aħudri nnes akides d ict n tyuya n yeyřař. Uca nettat tiwyi it řar taddart n babas. *Umi* t izra babas n tebřiřt, ifarħ řami akides i řa immeřqa. ⁴ Ařami ađekk^wař nnes, babas n tebřiřt, igga xas aŧas ayiř maħend akides iqqim trata n wussan. Nitni ccin, swin u ssensen dinni. ⁵ Imsar deg wass wiss arebea tuřa kkaren zic řar tuffut u netta ikkar ix ad yuyur. *Xenni* inna babas n tebřiřt i wesři nnes “Semħeđ uř nnek s yijj n uřeqq^wuz n weřrum, xenni ad taf tzemmarem ad tuyurem.” ⁶ Nitni qqimen, ccin, swin jmiε. *Xenni* inna babas n tebřiřt i weryaz “Ttzawgeř, qqim da ad tessensed uca ad ifarħ wuř nnek.” ⁷ Aryaz ikkar ħima ad yuyur, *maca* ađekk^wař nnes ikelleř xas igga xas ayiř ħima ad dinni issens εawed. ⁸ Deg wass wiss xemsa ikkar zic řar tuffut ħima ad yuyur. Inna babas n tebřiřt “Arni semħeđ uř nnek!” U nitni qqimen ttrajan ař i řa iεdu wass uca ccin tnayen idsen munen. ⁹ *Xenni* ikkar weryaz ħima ad yuyur, netta ak-d tayya nnes d uħudri nnes. Ađekk^wař nnes, babas n tebřiřt, inna “Xřar maca, ass ggur ad iεdu tiweđ-dd tmeddit, ttzawgeř sensem da u sfař uř nnek u kkarem tiwecca zic maħend ad tetřfem abrid řar tqiđunt

nnek.” ¹⁰ *Maca* aryaz war ixs ca *ead* ad issens. Ikkar uca yuyur, yiweđ ař qibač Yabus, tenni d Urcalim, u tuya ict n tyuya n yeyyař bardēen d tayya nnes aqa-tt akides. ¹¹ Umi ten tuya nitni ȳar Yabus, tuȳa ass ggur ad iēdu. *Xenni* inna uħudri i bab nnes “Uyur, ad da nđar di tendint-a n Iyabusiyyen, ad days nessens.” ¹² *Maca* sides nnes yarra-dd xas “Neccin war netteřtar deg ict n tendint d tayribt, tenni war iğin n ayt n Israyil, maca ad narni ad nuyur ȳar Jibēa.” ¹³ D netta inna *ēawed* i uħudri nnes “As-dd, ejj aney *ad narzu* ad naweđ ȳar ijj zeg imucan nni, ad nessens di Jibēa niȳ di Rama.”

¹⁴ Nitni arnin uyuren u teȳři xasen tfuct umi ten-tuȳa nitni ȳar Jibēa nni *iğan* n Binyamin.

¹⁵ Uca ssfaryen zeg *webrid*, ĥima ad adfen din maħend ad ssensen di Jibēa. *Umi* din yudef, iqqim deg wazzay n tendint, minzi war ten issidef ĥed ȳar taddart maħend ad ssensen. ¹⁶ U xzar, ȳar tmeddit iēqeb-dd yijj n uwessar zi řxedmet nnes zeg iyyar. Tuȳa aryaz nni *ēawed* zeg idurar n Ifrayim, *maca* izdeȳ am abarrani di Jibēa, maca imezday n temmurt nni tuȳa-ten d Ibinyami-niyyen. ¹⁷ Issgaēēed tmuyři nnes, ixzar aryaz nni tuȳa dd-ikkin d abrid deg wazzay n tendint, uca awessar inna “Mani i ȳa tuyured u manis i dd-tusid?” ¹⁸ Uca inna as netta “Neccin neffey-dd zi Bayt-Laħm ȳars ař řtarf qae đeffar x idurar n Ifrayim, zi senni i dd-usiȳ. Necc tuȳa uyureȳ ȳar Bayt-Laħm di Yahuda, uca řexxu ggureȳ ȳar taddart n SIDI uca war da uřa d ijj ad ayi issidef ȳar taddart nnes, ¹⁹ waxxa neccin ȳarneȳ řum d řeēřef i yeyyař nney uřa d aȳrum d binu i necc, i tayya nnek u i uħudri wenni iğan ȳar imsexxaren nnek. War d aney ixeřř walu.” ²⁰ *Xenni* inna uwessar yarra-dd xas “Ad kik yiři řehna! Maca min i d ac iqqimen, aqa-t ȳari, myir ittxeřřa war tnušid deg wazzay.”

²¹ Netta issidef it ȳar taddart nnes, iwca řeēřef i iyyař u nitni ssirden idaren nsen ccin swin.

²² Di řweqt d ict řami ifarĥ wuř nsen, xzar, deȳya nnden-dd yeryazen n tendint i taddart, irya-zen nni d ayt i war isekk^win, uca ssqarqben di tewwart. Nitni ssiwřen ak-d uwessar, bab n taddart, nnan “Suffey-dd aryaz, wenni i dd yudfen ȳar taddart nnek, ȳar barra, neccin nexs akides newđa.” ²³ Aryaz, bab n taddart, iffeȳ-dd ȳarsen, inna asen “Lla, aytma, war tteggem ca tuēēefna. Řexxu, umi aryaz-a yudef ȳar taddart inu, ȳarwem ad teggem řefđiĥet am tanita.

²⁴ Xzar, yeği d taezarect d tayya nnes ad ȳarwem tent ssuffȳey. Sehwam tent u ggem akidsent min texsem, maca deg weryaz-a war tteggem řefđiĥet am tanita.”

²⁵ *Maca* iryazen war xsen ad ȳarsen sřan. *Xenni* iřtef aryaz tayya nnes, issuffey itt-dd ȳarsen ȳar barra. Nitni uřyen xas, jeyyĥen tt ġiřet tekmeř ȳars ař ateffu u nitni jjin tt ad tuyur ȳars ařami isbeĥ řĥař.

²⁶ Umi d tarrez tuffut tusa-dd temȳart-a uca tewđa ȳar tewwart n taddart n weryaz mani tuȳa *iğan* sides nnes, ȳars ařami i *dd-teffey* tfawt. ²⁷ Umi dd-ikkar sides ȳar tuffut, yarzem tiwwura n taddart uca iffeȳ ȳar barra ĥima ad iřtef abrid nnes, xzar, din i tewđa temȳart, tayya nnes, ȳar tewwart n taddart s ifassen nnes x tnebdar. ²⁸ Netta inna as “Kkar bedd, neccin nexs ad nuyur!” Maca uřa d ijj war xas-dd yarri. *Xenni* issars itt x weȳyuř uca iřtef abrid ȳar wemcan n *tzeddiyt* nnes. ²⁹ Umi yiweđ netta ȳar taddart, iksi ijj n řmus, iřtef tayya nnes, iqess itt x tenēac n tseqqar uca issekk itent ȳar marra jwayeh n Israyil. ³⁰ Uca imsar, aqa qae wenni ižrin aya, inna “Man aya ēemmarř ēad war imsar uřa war t nezri zeg wass i di ffȳen ayt n Israyil zi Miřra ȳars ař ass-a. Xemmem days, mcawarem ak-d wayawya uca inim awař n *lhukm*!”

Amenȳi n ayt n Israyil ak-d teqbič n Binyamin

20 ¹ *Xenni* ffȳen marra ayt n Israyil uca tamesmunt, zi Dan ȳars ař Bi'r-Sabea uřa d tammurt n Jilead, tmun am ijj n weryaz ȳar SIDI di Miřfa. ² Uca imdebbaren n marra řgens, uřa d n marra tiqebbař n Israyil ssbedden ixef nsen di tmesmunt n AREBBI, arebea-ařaf n yeryazen x idaren, *marra iryazen* inni izemmaren x ssif. ³ Ayt n Binyamin sřin, aqa ayt n Israyil gaēēden ȳar

Miřfa. Ayt n Israyil nnan “Siwřem, mammec *tzemmar* ad temsar tuęeffna-ya?” ⁴ Aryaz Alawi, aryaz n temřart ittwanyen, yarra-dd xasen “Necce usiy-dd ak-d tayya inu zi Jibeā tenni *ięan* n Binyamin, ĥima ad ssenseę *din*. ⁵ Uca imezday n Jibeā nnqerben xafi, nnęden ayi-dd di ģiřet i taddart, nwan ad ayi nęen u yeřben tayya inu ařami temmut. ⁶ *Xenni* ksiy tayya inu, bđiy tt d tiseqqar, ssekkeę tt ęar marra jwayeh n *temmurt* n řwart n Israyil, minzi nitni ggin řefđiřet d tubuřeęya di Israyil. ⁷ Xzar, kenniw marra d ayt n Israyil. Arrem-dd kenniw x man aya s wawař d cwar!”

⁸ Uca ibedd řgens imun am ijj n weryaz, inna “Uřa d ijjen zzayneę war iggur ęar tqiđunt nnes u uřa d ijjen zzayneę war itteiqqib ęar taddart nnes. ⁹ *Xenni* řexxu, ammu i ęa negg ak-d Jibeā: ad xas neffey ełahřab taqedduřt! ¹⁰ Ad narecceę zi marra tiqebbař n Israyil eecra n yeryazen zi mya u mya zeg wařef u ařef zi eecra-ařef, ĥima ad awyen řeęweč i řgens, ĥima, xmi i dd ęa yasen ęar Jibeā tenni *ięan* n Binyamin, ad ggen akides ełahřab marra tubuřeęya nni yegga di Israyil.”

¹¹ Ammu munen marra iryazen n Israyil di tendint-a, *tuya* munen *ak-d wayawya* am ijj n weryaz.

¹² Uca sekkent tiqebbař n Israyil iryazen ęar marra taqbič n Binyamin, nnan “Mana řefđiřet-a i ęarwem imsaren? ¹³ Wcem aneę-dd iryazen nni, inni d ayt i war isekk^win nni *ięan* di Jibeā, ĥima ad ten nenney uca ad iwamĥa min *ięan* d aęeffan zi Israyil.” Maca ayt n Binyamin war xsen ad sřen ęar aytmatsen, ayt n Israyil. „

¹⁴ Usin-dd ayt n Binyamin zi tneddam nsen ęar Jibeā munen, ĥima ad ffyen ęar umenęi ak-d ayt n Israyil. ¹⁵ Deg wass nni sedden ayt n Binyamin zi tneddam, setta u-eicrin-ařaf n yeryazen inni izemmaren x ssif, nřra imezday n Jibeā i zi sedden sebeā-myā n yeryazen itwafarzen. ¹⁶ Jar marra řgens-a aqa *din* sebeā-myā n yeryazen twafarzen, i zi itwabelleę ufus nsen azeřmađ. Kuř ijj zzaysen izemmar ad iĥaka mliĥ ařtas s yeęiy, war xetřin. ¹⁷ Uřa d iryazen n Israyil twasedden. Nitni *tuya*-ten nřra ayt n Binyamin di arebeā-myā-ařaf n yeryazen inni izemmaren x ssif. Marra nitni d iryazen Ieeskariyyen.

¹⁸ Kkaren ayt n Israyil uca ffyen ęar Bayt-Il, sseqsan AREBBI, nnan “Man wen zzayneę i ęa iffyen d amzwaru ęar umenęi ak-d ayt n Binyamin?” Uca SIDI inna “Amezwaru Yahuda.” ¹⁹ Kkaren ayt n Israyil ęar tuffut, wtin iqiđan nsen ajemmađ i Jibeā ²⁰ Ffyen yeryazen n Israyil ęar umenęi ak-d Binyamin uca sedden yeryazen n Israyil ixef nsen qibač nsen i umenęi ęar Jibeā. ²¹ *Xenni* ffyen-dd ayt n Binyamin zi Jibeā uca ęeđřen di Israyil deg wass nni tnayen u-eicrin-ařaf n yeryazen ęar temmurt.

²² Maca řgens, iryazen n Israyil, ggin taryast, sedden ixef nsen ict n twařat nneđnit i umenęi ęar mani *tuya* sedden ixef nsen deg wass amezwaru. ²³ Uca ayt n Israyil gaęeden, *tuya* run zzat i wudem n SIDI ař tameddit, u sseqsan “Ma ad ffyey ict n twařat nneđnit ęar umenęi ak-d tarwa n uma Binyamin?” SIDI yarra-dd “Gaęedem đidd i nnes *i umenęi*!” ²⁴ Deg wass wiss tnayen qarrben-dd ayt n Israyil ęar ayt n Binyamin ²⁵ uca iffeę Binyamin deg wass wiss tnayen zi Jibeā maĥend ad kidsen immeręa. Yeđřen eawed tmentac-ařaf n yeryazen ęar temmurt, inni *tuya* marra zemmar n x ssif.

²⁶ Xas uca ffyen marra ayt Israyil, řgens marra, uca iwęden ęar Bayt-Il, run. Qqimen dinni zzat i wudem n SIDI uca řummen deg wass nni ęars ař tameddit uca sbexxaren tięarřa n wecmađ d tięarřa n řehna zzat i wudem n SIDI. ²⁷ *Xenni* sseqsan ayt n Israyil SIDI, minzi *din*, di *Bayt-Il*, *tuya* ięa Ttabut n Řeahd n AREBBI deg wussan nni. ²⁸ D Finaĥas, mmis n Alicazar, mmis n Harun, ibedd deg wussan nni zzat i wudem nnes uca inna “Ma ad neffey ict n twařat nneđnit ęar umenęi ak-d ayt n uma Binyamin nię ad nesmeĥ?” SIDI yarradd “Ffyem, maęar tiwecca ad ten ggeę deg ufus nnek.”

²⁹ Xas uca igga Israyil tixecfin ęar marra iyezdisen n Jibeā ³⁰ u deg wass wiss třata gaęeden ayt n Israyil đidd i ayt n Binyamin. Sedden ixef nsen *i umenęi* ak-d Jibeā, am mammec *tt ggin twařawin*

20:13 ‘war xsen ad sřen ęar aytmatsen’ - s Teibranit ‘war xsen ad sřen ęar tmijja n aytmatsen’.

iedun.³¹ *Xenni* ffyten ayt n Binyamin i umsagar ak-d ayt n Israyil u twasigg^wjen zi tendint uca, am mammec twařawin iedun, nŷin inni twassnuqqben x ibriden imeqqranen zeg inni ijj igaeēed ęar Bayt-Il u wenneđni ęar Jibea, eřařař řřatin n yeryazen n Israyil.³² *Xenni* nnan ayt n Binyamin “Aqa nitni twayerben zzat i wudem nney, am twařat tamezwarut.” Nnan ayt n Israyil “Ejj aney ad narweř, ad ten nessigg^wej zi tendint ęar ibriden imeqqranen.”³³ Marra iryazen n Israyil kka- ren zeg wemcan nsen u sedden ixef nsen i *umenyi* ęar Bael-Tamar. Di řweqt d ict usin-dd, inni zi Israyil i tuęa di texceft, x ict n řyefřet zeg wemcan nsen zeg ifri n Jibea.³⁴ Eecra-ařaf n yeryazen itwafarzen zi marra Israyil usin-dd zeg urendad n Jibea u amenyi idweř iwear. Nitni war ssinen, aqa ticti řart xasen.³⁵ SIDI iwta ayt n Binyamin zzat i wudem n Israyil, ařami ayt n Israyil nŷin deg wass nni xemsa u-eicrin-ařaf u-mya n yeryazen inni izemmaren marra x ssif.³⁶ řrin ayt n Binyamin, nitni tuęa twawten, minzi iryazen n Israyil wcin ttasie i Ibinyaminiyyen, minzi nitni ttecren x texceft nni tuęa ggin řidd i Jibea.³⁷ Inni i tuęa innuffaren di texceft, qeęqen ad řejmen x Jibea. Inni i tuęa di texceft, řejmen u wtin marra tandint s řeqđeę n ssif.³⁸ Iryazen n Israyil tuęa ggin awař ak-d yenni innuffaren di texceft, aqa nitni ad jjen aseynu ameqqran n ddexxan ad dd-igaeēed zi tendint.³⁹ *Xas uca* nnqeřben iryazen n Israyil deg umenyi. Binyamin tuęa ibda ad iney inni itwasnuqqben zi Israyil, eřařař řřatin n yeryazen. Aqa nnan “Nitni twawten nican zzat i wudem nney am deg umenyi amezwaru.”⁴⁰ Ibda useynu ameqqran ad dd-igaeēed am ijj n uqellij n ddexxan zi tendint. Umi ixzar Binyamin ęar đeffar, aqa tandint marra tgaeēed *am ddexxan* ęar ujenna.⁴¹ *Xenni* nnqeřben-dd iryazen n Israyil uca iryazen n Binyamin iwta iten unexřię, minzi nitni řrin, aqa ticti taęeffant tuęa teřqef iten.⁴² Nitni nnqeřben ęar řexřa zzat i wudem n ayt n Israyil. Amenyi *maca* idfar iten minzi zi tneddam aqa din inni iggin di řwest nsen ict n tcarrigt n arrimet.⁴³ Nitni nnden i ayt n Binyamin, đfaren ten břa qeřtu, efsen xasen ęars ař qibač n Jibea ęar uyezdis nnes manis dd-tneqqar tfuct.⁴⁴ Wđan tmentac-ařaf n yeryazen, marra nitni d iryazen imeřđen.⁴⁵ *Xenni* nnqeřben, arewřen ęar řexřa, ęar teřđart n Rimmun. U x webrid ameqqran qđan eawed x xemsa-ařaf n yeryazen. Đfaren ten ęars ař Jideum, wtin zzaysen ařfayn n yeryazen s řmewt.⁴⁶ Deg wass nni tuęa marra inni iwđan zi Binyamin di xemsa u-eicrin-ařaf n yeryazen nni zemmaren x ssif, marra nitni d iryazen imeřđen.⁴⁷ Setta-mya n yeryazen *maca* nnqeřben, arewřen ęar řexřa, ęar teřđart n Rimmun, uca nitni qqimen arebea n iyuren di teřđart n Rimmun.⁴⁸ Uca eęqben ayt n Israyil ęar ayt n Binyamin uca wtin ten marra s řeqđeę n ssif, marra tandint ak-d řmař u ak-d marra min din ufin. Ammu abeęda ssaryen marra tineddam i ufin s tmesi.

Timęarin i Binyamin

21¹ Ayt n Israyil tuęa jjuęen di Miřfa uca nnan “Uřa d ijj zzayneę war itticc yeęis i ayt n Binyamin d tamęart.”² Yusa-dd řgens ęar Bayt-Il uca qqimen nitni dinni zzat i wudem n AREBBI ař tameddit. Nitni ssgaeēden tmijja nsen uca run s imetřawen ittazzřen.³ Nnan “A SIDI, AREBBI n Israyil, mayemmi imsar uya di Israyil, aqa ass-a teqqim ict n teqbič n Israyil war tbin?”⁴ Tiwecca nnes, imsar, aqa řgens ikkar zic uca bnan ijj n uealtar, bexxaren xas tięarřa n wecmađ d tyarřa n řehna.⁵ U ayt n Israyil nnan “Wi iqqimen zi marra tiqebbař n Israyil war i dd-igaeēden ęar wegraw n řgens n SIDI?” Tuęa ggin ict n tjaęit ak-d wenni war i dd-igaeēden ęar SIDI ęar Miřfa, nnan “Ad itwaney nican!”⁶ *Xas uca* nedmen ayt n Israyil x umatsen Binyamin, nnan “Ass-a tetwaqess ict n teqbič zi Israyil.”⁷ Mammec i ęa negg di tmesřact n temęarin i yeryazen n Binyamin nni iqqimen? *Minzi* neccin nejjuę ęar SIDI war i d asen netticc ca yessitney d tamęart.”⁸ Nnan “Ma war dd-igaeēed ca n yijjen zi tqebbař n Israyil ęar SIDI di Miřfa?” Xzar, war dd-yusi uřa d ijjen zi Yabic di Jilead ęar řmargeř n řeskar, ęar wegraw n řgens,⁹ *minzi* řgens itwařseb, u xzar, zi Yabic di Jilead war din ięi uřa d ijjen.

ŘQUDAT

¹⁰ *Xenni* tessekk tmesmunt tenεac-ařaf n yeryazen zeg inni d ayt n umenři qae uca umuren ten, nnan “Gaεedem, wtem imezday n Yabic di Jilead s řeqdee n ssif, uřa d timyarin d iřenjiren imezyanen.” ¹¹ Ammu i ittxeřsa ad teggem: marra min iğan d awtem d marra timyarin tinni tuya iřřen ak-d weryaz, ad ten řharmem i uteři.

¹² Nitni ufin jar imezday n Yabic di Jilead arebea-mya n tebřiřin tinni d tiezariyyin, tinni tuya εad war řřen ak-d weryaz. Ina iwyen tent řar řmargeři n řeeskar di Cilu di temmurt n Kenεan.

¹³ *Xas uca* tamesmunt tmun tessekk *ireqqasen* uca ssiwřen ak-d ayt n Binyamin inni iğan řar teřdart n Rimmun, barrřen asen s řehna. ¹⁴ Di řweqt nni εeqben ayt n Binyamin uca wcin asen timyarin tinni tuya řjin ddarent zi temyarin n Yabic di Jilead, maca waxxa amenni, tuya war ten ttqeddin.

¹⁵ *Xenni* tuya řgens izziřez as Binyamin, mařar SIDI tuya igga ict n tazzit di tqebbař n Israyil.

¹⁶ Uca imeqqranen n tmesmunt nnan “Mammec i řa negg di tmesřact n temyarin i yeryazen n *Binyamin* nni iqqimen, minzi timyarin twateřhant zi Binyamin.” ¹⁷ U nnan εawed “Tasyart n yenni yarewřen aqa-tt i Binyamin. Itxeřsa war tmeři uřa d ict n teqbič zi Israyil.” ¹⁸ Maca nec-cin war nzemmar ad asen newc timyarin zi yessitney, mařar ayt n Israyil řjuřen, nnan “Wenni iwcin tamřart i Ibinyaminiyyen ad idweř itwanεeř.” ¹⁹ *Xenni* nnan nitni “Xřar, zeg usegg^was ař asegg^was aqa din řeid n SIDI di Cilu. Řeid itwagg sennej i Bayt-Il, řar ccarq n webrid ameqqran i ineddhen zi Bayt-Il řar Cakim, řar uyeřdis n řjanub n Lebuna.” ²⁰ U nitni εeřmen i ayt n Binyamin, nnan “Uyurem din uca wdam u řdam deg weřwic n tzayart.” ²¹ Mařa *xenni* kenniw txezzarem u teřrim, xmi i dd i řa ffyent yessis n Cilu řima ad ceřhent, *xenni* ffyem-dd zeg weřwic n tzayart uca ejj ad iřřef *kuř* aryaz tamřart nnes zi yessis n Cilu, u awarni as uyurem řar temmurt n Binyamin! ²² Mařa *xenni* babatsent niř aytmatsent usin-dd řima ad cetcan, ad asen nini ‘Samřem aney, řjem ten, minzi deg umenři *ak-d Yabic* war nzemmar ad nawi i *kuř* aryaz tamřart, u εawed kenniw war d asen tent tewcim ixef nwem, niř iři di řweqt-a ad daywem yiři d amarwas.’ ” ²³ Uca ammu i ggin ayt n Binyamin. Zi teřzaryin icetřřen tinni iřřfen, ksin timyarin εlařsab řqedd nsen uca ffyen, εeqben řar teřart nsen uca ssbedden tineddam nsen, zedřen daysent.

²⁴ Di řweqt nni ffyem-dd zi senni uřa d ayt n Israyil, *kuř* iřj yuyur řar teqbič nnes u řar familia nnes. Ffyen zi senni, *kuř* iřjen yuyur řar teřart nnes. ²⁵ Deg wussan nni war tuři din ajeřid di Israyil. *Kuř* iřj ittegg min iğan nican di tiřřawin nnes.

RAĖUT

Alimalik d Naĕumi

1¹ Deg wussan, ařami tuřa řetřan řquđat azref, imsar ijj n řaz di temmurt. S uyenni iffey ijj n weryaz zi Baytlařm di Yahudiyya řima ad izdeř d abarrani deg iyyaren n Mu'ab, netta d temřart nnes d tnayen n iřenjiren nnes akides.² Aryaz třřayan as Alimalik, tamřart nnes třřayan as Naĕumi, d tnayen n iřenjiren nnes třřayan asen Mařlun d Kilyun, *nitni tuřa-ten d ayt* n Afrata zi Baytlařm di Yahudiyya. Nitni iwđen řar iyyaren n Mu'ab, qqimen dinni.³ Alimalik, aryaz n Naĕumi, immut. Teqqim nettat ak-d tnayen n iřenjiren nnes.⁴ Ina iwyen timřarin n Mu'ab, isem n ict qqaren as řurfa u isem n tennedni Raĕut, uca qqiment dinni řqedd n řřařař řecra n isegg^wusa.⁵ U tnayen nni, Mařlun d Kilyun, mmuten řa d nitni. Teqqim Naĕumi weřdes, břa tnayen n iřenjiren nnes u břa aryaz nnes.

Aĕqeb n Naĕumi ak-d Raĕut

⁶ Uca teđdeř ixef nnes ak-d tesřatin nnes, řima ad dd-dewřent zeg iyyaren n Mu'ab, mařar nettat tuřa tesřa aqa SIDI isřa i řgens nnes uca iwca asen ařum.⁷ S uyenni teffey nettat ak-d tnayen n tesřatin nnes zeg wemcan mani tuřa teqqim *marra řweqt nni*. Nitenti ruřent deg webriđ n arrwař řar temmurt n Yahudiyya.⁸ Tenna Naĕumi i tnayen n tesřatin nnes "Aregg^wřent-idd, dewřent-idd, kuř icten řar taddart n yemmas! SIDI ad akent iwc tamexsiwt nnes icewwaren, am mammec tt teggint deg imettan u dayi.⁹ SIDI ad yejj ad tafent arrařet, kuř icten di taddart n weryaz nnes!" Xenni tessudem itent uca nitenti ssgaĕdent tmijja nsent uca syuyyent.¹⁰ Uca nnant as "Neccin ggur ad dd-nedweř akidem řar řgens nnem!"¹¹ Naĕumi tenna "Ėeqbent-i-dd, a yessi! Mayemmi textsent akidi trařent? Ma řari deg uĕeddis inu ĕad iřenjiren nni izemmaren ad dewřen d iryazen i kennint?"¹² Ėeqbent-i-dd, a yessi inu! Ruřent, minzi necc wsareř mařend ad řari yiři ĕad weryaz. Waxxa nniř 'Nec řari ĕad asitem, wař, iři tameddit-a ad iřiř i ijj n weryaz, wař, ad arweř iřenjiren',¹³ ma textsent ad trajant ař i řa mřaren, ma textsent ad tmenĕent ixef nkent mařend ad tdewřent i ijj n weryaz? Lla, a yessi! Aqa ameddur inu iffey d amarzag xakent ařtas, mařar iffey-dd ufus n SIDI đidd ayi.¹⁴ Xenni ssgaĕdent timijjawin nsent uca arnint ĕad deg iyuyyan uca řurfa tessudem lallas, maca Raĕut teqqim teřseq days.

¹⁵ Tenna "Xřar, tasřift nnem teddakk^war řar řgens nnes u řar irebbiten nnes. Dweř, teđfared tasřift nnem!"¹⁶ Raĕut tarra xas "War xafi tziyyar řima ad ayem semřey uca ad dd-dewřey awarni i weerur nnem, minzi mani i řa tuyured cem, din i řa uyureř uřa d necc, d mani i řa tessensed, din i řa ssenseř uřa d necc, řgens nnem d řgens inu, d AREBBI nnem d AREBBI inu.¹⁷ Mani i řa temmtd, din i řa mmteř uřa d necc u din i řa tetwanedřey uřa d necc. Ad zzayi igg SIDI ammu u mahu, minzi mřir řmewt i d ayi i řa ibđan xam!"¹⁸ Ařami teřza belli nettat tegga x tecři, war teqqim tessawař ĕad akides.

¹⁹ Ammu i yuyurent s tnayen idsent ařami iwđent řar Baytlařm. Umi iwđent řar Baytlařm, imsar, marra tandint tenneřweř di řtweĕ nsent uca nnant *temřarin* "Ma d ta d Naĕumi?"²⁰ Maca nettat tarra xasen tenna "War d ayi třřayant Naĕumi ssa d tsawent, maca řayant ayi Mara, mařar Amzemmar x kuřci igga dayi tarzugi d tameqqrant."²¹ Ffřey ccureř maca SIDI iija ayi ad dd-arekk^wřey s ifassen xwan. Mayemmi i d ayi třřayant ĕad Naĕumi umi xafi iched SIDI u Amzemmar x kuřci igga ayi min iřan d aĕeffan?"²² Ammu dd-teĕqeb Naĕumi ak-d Raĕut, tamu'abect,

1:5 'hafi' - ixs ad yini 'nettata wařa'.

1:20 'Mara' - man aya ixs ad yini 'Tamarzagt'.

tasřift nnes nni dd-idewřen akides zeg iyyaren n Mu'ab uca iwđent ęar Baytlaħm ęar ume-zwaru n tmeġra n temżin.

RaĖut temsagar ak-d BuĖaz umi texdem deg iyyar

2¹ NaĖumi tuęa ęars ijjen itteġna as i weryaz nnes, ijj n weryaz s wařtas n wagra, zi twacunt n Alimalik, ttřayan as BuĖaz. ² Tenna RaĖut tamu'abect i NaĖumi "Ejj ayi ad ffęęę ęar iyyar ad ssmuņę tidrin awarni i wenni i ęa yafęę nniġmet di tiřřawin nnes." Uca nettat tarra xas "Uyur, yeęi!"

³ RaĖut tuyur uca tusa-dd din, tessmuna awarni i yenni imejjaren. Uca imsar, tewđa as-dd tesęart n yeyyar n BuĖaz wenni zi twacunt n Alimalik. ⁴ U xzar, yusa-dd BuĖaz zi Baytlaħm, inna i yenni imejjaren "SIDI akidwem!" Nitni arrin-dd xas "SIDI ad cek ibarek!" ⁵ Xenni inna BuĖaz i uħudri nnes wenni tuęa x yenni imejjaren "Umi tegga yeęis řhenjirt nni?" ⁶ Aħudri wenni tuęa x yenni imejjaren, yarra-dd xas, inna "Nettat d tamu'abect i dd yusin ak-d NaĖumi zeg iyyaren n Mu'ab." ⁷ Nettat tenna "Ejj ayi ad ssmuņę tidrin u ad yarweę tidrin ęar tiqebbiđin awarni i yenni imejjaren!" Ammu tusa-dd uca teqqim zeg weffu n řřař ęars ař řexxu. Drus i teqqim di taddart."

⁸ BuĖaz inna i RaĖut "Ma war d ayi tessřessed, a yeęi? War ggur ad řreqđed uřa ęar ijj n yeyyar nneđni, war tagg^wej zi ssa, maca qqim tudsed ęar txeddamin inu. ⁹ Tebbet tiřřawin nnem deg iyyar-a mani mejjaren uca tuyured awarni asen. Necc eřmęę i iħudriyyen inu, war cem třidid. Mařa teffuded, tzemmaređ ad tuyured ęar iqubac ad teswed zi min d yuymen iħudriyyen."

¹⁰ Nettat tudar zzat i wudem nnes uca teęnes ęar temmurt, tenna as "Mayemmi ufię nniġmet di tiřřawin nnek, aęa cek tbedded akidi, waxxa necc maca d abarrani?" ¹¹ BuĖaz yarra-dd xas "Aęa nnan ayi nican marra min teggid i lallam awarni i řmewt n weryaz nnem, mammec teggid tsemřed di babam d yemmam d temmurt nnem mani txeřqđ uca tuyured ęar ijj n řęens wenni tuęa war t tessined qbeř. ¹² Ad cem ixeęę SIDI n Israyil tasexxart nnem tařebħant i teggid uca ad am-dd tas řmunet teccur zi SIDI, AREBBI n Israyil, sadu ifriwen nnes i dd tusid maħend ad dinni tedduřyed." ¹³ Nettat tenna "Ejj ayi ad afęę nniġmet di tiřřawin nnek, a sidi inu, minzi tessfewwjed xafi, tessiwřed ęar wuř n tesmeyt nnek, waxxa necc war ġię amecnaw uřa d ict zi tsemyin nnek."

¹⁴ ęar řřař n macca inna as BuĖaz "As-dd da uca ecc zeg weęrum, sisen ařeqq^wuz nnem di řxeę!" Nettat teqqim zzat i icewwařen uca iwca as netta tięwawin, tecca tejjiben, iceř xas ead. ¹⁵ Ařami tekkar ĥima ad tessmun tidrin, ieřem BuĖaz i iħudriyyen nnes "Ejj itt ad tessmun jar tqebbiđin u war tt tessęqaram ca! ¹⁶ Yeđřem as-dd cwayt cwayt zi tqebbiđin uca jjem tt *di tammurt*, uca jjem tt ad tt tessmun, war tt tzawarem."

¹⁷ Uca nettat tuęa řreqqđ deg iyyar nni ęars ař tameddit. Xenni třeffa min tuęa teřqđ. Tuęa eřařař řqđd n yięi n ifa n temżin. ¹⁸ Nettat tessmun it, tudef ęar tendint uca teřra lallas min tuęa teřqđ. Tejbed eawed min tuęa iceřřen zi macca tameqqrant uca tewca as t. ¹⁹ Xenni lallas tesseqsa "Mani řreqđed ass-a u mani txedmed? D amimun wenni tuęa akidem ibedden!" Uca nettat řħaja as i lallas wi i ęar tuęa texdem, tenna "Aryaz i ęar xedmęę ass-a ttřayan as BuĖaz."

²⁰ Xenni tenna NaĖumi i tesřift nnes "Lbaraka i SIDI wenni war ikkisen timexxiwt nnes icew-waren zeg inni iddaren d yenni immuten!" Tenna as NaĖumi eawed "Aryaz nni zzayņęę, netta d ijj zeg imefdiyyen nņęę *inni zemmaređ ad syen afedday*." ²¹ RaĖut, Tamu'abect, tenna "Netta inna ayi ead 'Qim ęar iħudriyyen nni ęari ięan, ęars ař i ęa kemmřen ad ssmunen marra tameġra nni ęari ięan.'" ²² Tenna NaĖumi i tesřift nnes RaĖut "Mliħ, a yeęi, mařa teffyed cem ak-d txeddamin nnes, xenni war ięi wi cem i ęa ihewřen deg ijar nneđni." ²³ RaĖut teqqim tudes i txeddamin n

1:22 'timżin' - nię "caęir" (الشعر).

2:20 'amefdi' - wenni izemmaređ ad ifekk afday u ad idweř eawed ęar twacunt i ęar ięa wefday d agra n zic.

BuĖaz ĥima ad tessmun *tidrin* ħars aĥami teqda tmeġra n temġin d tmeġra n imendi uca teqqim *tezdey* ħar lallas.

RaĖut d BuĖaz x wendrar

3¹ Uca lallas NaĖumi tenna as “A yeġi, ma tuġa war ttexsey ad am afey amcan i arraĥet ĥima ad tiġid mliĥ?”² Řexxu *xenni*, ma BuĖaz, mani wi i ħar cem tuġa jar txeddamin nnes, war iġi d ijj itteġna aney? Xzar ass-a ħar tmeddit, ad izzuzzar timġin deg unedrar.³ Sird, dhen ixef nnem uca yarġ taqendurt nnem, xenni hwa-dd ħar unedrar! War sscan maca ixef nnem i weryaz aĥ i ħa yiġi icca iswa.⁴ Maĥa iraĥ ad ittes, ad tiġi ad tafed amcan mani izzeĥ. Adef *xenni* din, tĕarrid x dduri x iġaren nnes uca zzeĥ dinni! Netta ad am yini *xenni*, min ittxeġsa ad t tegged.”⁵ Uca tarra xas “Marra min d ayi teqqared, ad t ggey.”

⁶ Nettat tehwa ħar unedrar uca tegga amenni qae min tuġa d as tenna lallas.⁷ Aĥami icca iswa BuĖaz, ifarĥ wuĥ nnes, ikkar yuyur, ĥima ad izzeĥ ħar tġarf n yijj n uĕurric n imendi. *Xenni* tusa-dd bĥa řĥess, tĕarra x dduri ħar iġaren nnes uca tezzeĥ.⁸ Ĥar wezyen n ġiġet innexĤee weryaz nni, ifafa, uca xzar, ict n temġart tuġa tezzeĥ ħar iġaren nnes.⁹ Netta inna “Min teġnid cem?” Nettat tarra xas “Nec d RaĖut, tayya nnek. Egg maca afriw nnek x tayya nnek, maġar cek d wenni izemmaren ad ayi ifdi *umi cek d amefdi*.”¹⁰ Uca inna netta “Tetwabarked cem zi SIDI, a yeġi! Řexxu deg uneggar teggid tcuni ktar s min teggid deg umezwaru, maġar cem war tuzziĤed awarni i iĕezriyyen, imezĤad niġ ayt n bu wagra.”¹¹ Řexxu, a yeġi, war tegg^wed ca! Marra min i ħa tinid, ad am t ggey, maġar qae wi da jar řĥyud issen, aqa cem d ict n temġart temĥed.¹² Řexxu xenni, d tidett necc d ijj n umefdi, maca din ead ijj n umefdi nneġni, wenni d am itteġnan ktar xafi necc.¹³ Seĕdu ġiġet-a da. Maĥa imsar tiwecca di řĥbeĥ, netta ixs ad xam ifdi, mliĥ, *xenni* netta ad ifdi, maca maĥa netta war ixs ad cem ifdi, xenni necc ad xam fdiġ, s tidett xenni, am iddar SIDI. Qqim zzeĥ aĥ tiwecca.”

¹⁴ Ammu i teqqim tezzeĥ ħar iġaren nnes ħars aĥ tiwecca uca qbeĥ mma izemmar ad twaġaren, tekkar, maġar netta inna “War tettiġi tettwassnen, aqa ict n temġart tuġa tusa-dd ħar unedrar”

¹⁵ Netta inna *eawed* “Ksi tacġadġt i zi tĤeĥĥfed, tĤef itt!” Uca netta iccur itt s setta n řmudat n temġin uca issarbu tt xas. Xenni yudef ħar tendint.

¹⁶ Tus-dd nettat ħar lallas u tanita tesseqsa “Min teġnid cem, a yeġi?” Nettat tĥaja as marra min kis igga weryaz *nni*.¹⁷ Tenna “Setta n řmudat-a n temġin iwca ayi ten, maġar netta inna ‘Cem war tegg^wured ca ħar lallam s ifassen ixwan.’ ”¹⁸ *Xenni* tenna NaĖumi “Raja, a yeġi, qqim *da* aĥ i ħa tessned, mammec i ħa teffey tmesĤact. Minzi aryaz *nni* war ittareyyiĥ ca mintra yessufey tamesĤact ead ass-a ħar uneggar nnes.”

BuĖaz ifdi iyyar n Alimalik uca imĤec ak-d RaĖut

4¹ BuĖaz igaeĕed ħar tewwart n tendint uca iqqim dinni. U xzar, iĕdu-dd umefdi, wenni xef tuġa issiweĥ BuĖaz. Netta inna as “A cek, diha, as-dd ħar tġarf n *webrid* u teqqimed danita!” Yus-dd ħar tġarf n *webrid* uca iqqim.² Yiwi-dd BuĖaz eĕcra n yeryazen zeg imġaren n tendint, inna “Qimem-dd danita!” uca qqimen.³ *Xenni* inna i umefdi “NaĖumi tenni dd-ĕeġben zi temmurt n Mu’ab teks ad tezzenz takirat n yeyyar i tuġa ħar Alimalik.⁴ Nec xemmey, xsey ad cek xas xebbarey uca ad ac iniġ ‘Seġ itt zzat n imezday u zzat n imġaren n řġens. Maĥa teksed ad tt tefdid, fdi tt u maĥa war teksed ad tt tefdid, ini ayi t ĥima ad ssney, minzi war da ĥed izemmar ad tt ifdi myir cek niġ d necc u necc i iġan awarni ac.’ ” *Xenni* inna netta “Nec ad tt fdiġ.”

3:2 ‘anedrar’ - niġ ‘andar’.

3:16 ‘Min teġnid cem, a yeġi?’ - ixs ad yini ‘Mammec teġid, a yeġi?’

⁵ Buëaz yarni inna “Deg wass i di i ya tesyed iyyar zeg ufus n Naëumi, *xenni* ad tesyed akides uŕa d Raëut, tamu’abect, tamýart n wenni immuten, ħima ad teħdid isem n umetti x tesýart nnes n řwart.” ⁶ Inna umefdi “*Xenni* necc war zemmarey ad tt xeğey, ħima war ttđiyyey tasyart inu. Fdi tt cek i yixef nnek min xafi maħend ad tt fdiy, mayar necc war zemmary ad tt fdiy.”

⁷ Řami tuya zic řefdiyyet d ubeddeř n tsebbabt, aqa, ħima ad tewced tamesřact zzat i wudem n marra Israyil, aqa aryaz ittekkes tsiřit nnes uca iwc itt i umqarreb nnes. D man aya tuya i cchadet di Israyil. ⁸ Amefdi inna i Buëaz “Seý it i yixef nnek!” Uca netta ikkes tasiřit nnes.

⁹ *Xenni* Buëaz inna i marra imýaren u i marra řgens “Kenniw d řechud deg wass-a, aqa necc, marra min *iğan* n Alimalik u marra min *iğan* n Kilyun u n Maħlun, syiy t zeg ufus n Naëumi.

¹⁰ Uŕa d Raëut, tamu’abect, tamýart n Maħlun, iwyey tt d tamýart ħima ad iqqim isem n wenni immuten x tesýart n řwart nnes maħend isem n wenni immuten war ittekkes jar aytmac u jar řehyuđ n wemcan. Deg wass-a aqa kenniw d řechud.” ¹¹ Marra řgens nni iğan di tewwart *n tendint* d imýaren nnan “Neccin d řechud! Iři SIDI ad yegg tamýart nni i d ya yadfen taddart nnek am Raħil d Liya, tinni zzaysent s tnayen tetwagg teddart n Israyil. Egg s cđaret di Ifrata uca ad itwabarreħ isem nnek di Baytlaħm!” ¹² Taddart nnek tegga am taddart n Faraş, wenni i dd-yurwen Tamar i Yahuda, zeg warra i d ac i ya iwc SIDI zi temýart-a taħrant.”

¹³ Buëaz yiwi Raëut uca nettat tedweř d tamýart nnes uca yudef xas uca SIDI iwca as ad teksi s ddeyset uca turuw-dd ijj n uħenjir. ¹⁴ Uca nnant timýarin i Naëumi “Lbaraka i SIDI wenni war cem ijjin ass-a nnehřa ijj n umefdi. Iři ad itwabarreħ isem nnes di Israyil!” ¹⁵ Ad ħarwem yiři am wenni dd-issfaqen řëmar nnem uca ad cem işun x tewsar nnem, mayar tasřift nnem, tenni cem ittexsen, turuw it-idd, aqa nettat teħřa x sebëa n iħenjiren.”

¹⁶ Naëumi teksi aħenjir, tessars it x idmaren nnes u tedweř tessyam it. ¹⁷ Tajjarin wcint as ijj n isem, nnant “I Naëumi itwarwuw as-dd ijj n uħenjir!” uca řayant as Ëubid. Netta d babas n Yassa, babas n Dawud.

Řejdud n David

¹⁸ Ina d inni dd-itwarwen zi Fariş: Fariş ijja-dd Ĥişrun, ¹⁹ Ĥişrun ijja-dd Ram, Ram ijja-dd Ëamminadab,

²⁰ Ëamminadab ijja-dd Naħcun, Naħcun ijja-dd Salmun,

²¹ Salmun ijja-dd Buëaz, Buëaz ijja-dd Ëubid,

²² Ëubid ijja-dd Yassa d Yassa ijja-dd Dawud.

ADLIS AMEZWARU N ŞAMWIL

Tazağit n Hanna

1¹ Tuğa din ijj n weryaz zi Ramatayim-Şufim, zeg idurar n Ifrayim, qqaren as Ilqana, mmis n Yaruham, mmis n Alihu, mmis n Tuğu, mmis n Şuf, ijj n weryaz zi Afrata.² Netta tuğa yars tnayen n temyarin. Icten qqaren as Hanna u tennednit qqaren as Faninna. Faninna tuğa yars ihenjiren, Hanna maca tuğa war yars bu ihenjiren.³ Aryaz-a tuğa ittgaææad-dd asegg^was x usegg^was zi tendint nnes ħima ad isjed di Cilu u ad iqeddem tiyarşa i SIDI n řeskarat. Dinni tuğa tnayen n ihenjiren n Eali, Ĥufni d Finaħas. Nitni d ikehhanen n SIDI.

⁴ Deg wass řami dd-yiwi Ilqana tayaršt, imsar aqa iwca netta i temyart nnes Faninna u i marra ihenjiren nnes d thenjirin nnes, *ict n tesyart*,⁵ maca i Hanna iwca as netta tnayen n tseqqar, mayar netta tuğa ittexs Hanna, waxxa SIDI tuğa ibelleæ as řemřawřet.⁶ Uřa d tayrimt nnes tuğa tessehřec itt ařtas maħend ad tt teyzem, minzi SIDI tuğa ibelleæ as řemřawřet.

⁷ Ammu i t igga netta asegg^was x usegg^was. Uca meřmi mma nettat tettgaææed yar taddart n SIDI, tessehřac itt *Faninna* u nettat tru, war tecci walu.⁸ *Xenni* inna aryaz nnes Ilqana “Hanna, mayemmi tettrud cem, mayemmi war tetted ca u mayemmi uř nnem icđen? Ma necc war i d am cniy x æecra n ihenjiren?”

⁹ Awarni umi tecca u teswa di Cilu, tekkar Hanna. Tuğa akehhan Eali iqqim x ict n řkursi yar řtarf n tewwart n zzawect n SIDI.¹⁰ Tuğa řæemar nnes yarezeg, tezzuğ yar SIDI uca tru ařtas.

¹¹ Nettat tewca ijj n lwaed, tenna “A, SIDI n řeskarat, mařa cek texzared s tidett yar řemħayen n tayya nnek u txarrşed dayi u war tettettud tayya nnek u ad tewced i tayya nnek ijj n uhenjir d awtem, xenni ad t wcey i SIDI min i ya ikk iddar uca uřa d ijj n řmus war ittħeffi i uzeğif nnes.”

¹² Umi tekka ařtas tettzağa zzat i wudem n SIDI, imsar, aqa Eali iħda aqemmmum nnes.¹³ Tuğa Hanna tessiweř deg wuř nnes, iyencicen nnes ttenhezzen waha, maca tmijja nnes tuğa war tetwaseř. Eali ittyiř as tescar.¹⁴ Inna as Eali “Mečħař ead i ya teqqimed tescared? Kkes xam binu nnem!”¹⁵ Hanna tarra xas, tenna ‘Lla, sidi, necc d ict n temyart s yijj n buħbeř icđen. Necc war swiğ binu uřa d ccrab, maca necc farryey uř inu zzat i wudem n SIDI.¹⁶ War řesseb ca tayya nnek d ict n tyegit i war tsekk^wi, mayar ař řexxu ssiwřey waha zi řhemm inu ameqqran u zi tiqqest n wuř inu.”¹⁷ Eali yarra-dd xas, inna “Uyur di řehna uca AREBBI n Israyil ad am iwc min zzayes tettared.”¹⁸ *Xenni* nettat tenna “Iři ad taf tayya nnek d aħinni zzat i tiřtawin nnek!”¹⁹ *Xenni* tuyur temyart abrid nnes, nettat tecca u tuğa aymbub nnes war icđen ead.¹⁹ Yar tuffut n řşbeħ kkaren zic uca uđaren zzat i wudem n SIDI uca æeqben yar taddart nsen di Rama. Tuğa Ilqana itřeş ak-d Hanna, tamyart nnes, uca SIDI ixarreş days.

Şamwil, mmis n Hanna d Ilqana

²⁰ Umi iqfeř řħař, imsar, aqa Hanna teksi s ddeyset uca turuw-dd ijj n uhenjir. Tegga as Şamwil, *umi nettat tenna* “Mayar necc ttarey t zi SIDI.”²¹ Uca aryaz nni, Ilqana, igææed eawed ak-d marra *inni* n taddart nnes, ħima ad yawi tayaršt n usegg^was d tiyaršt n lwaed i SIDI.²² Maca Hanna war kidsen tgææed ca, maca tenna i weryaz nnes “Xmi i d as i ya kksey uđud i useymi, *xenni* ad t-idd awyey *din* zzat i wudem n SIDI u netta ad iqqim dinni i řebda.”²³ Aryaz nnes, Ilqana, inna as “Egg min tettwařid mliħ di tiřtawin nnem. Qqim da *di taddart* yars ař d as i ya tekksed uđud.

1:1 ‘Afrata’ - isem nneđni i tendint n Bayt-Laħm.

1:4 ‘ict n tesyart’ - s Teibranit ‘tiseqqar’.

1:11 ‘aħenjir’ - s Teibranit ‘zzariæet’. ‘min ya yekk iddar’ - s Teibranit ‘marra ussan n tudart nnes.’

1 ŞAMWIL

Iři ad iqfeř SIDI awař nnes!” Ammu i teqqim temyart di taddart uca tessuđeđ ahenjir nnes ęars ařami i d as tekkes uđuđ. ²⁴ Awarni řami i d as tekkes uđuđ, tiwyi t akides ak-d třata n imwan d ijj ‘ifa’ n waren d ict n txancet n binu. Nettet tiwyi t ęar taddart n SIDI di Cilu. Tuęa-t ahenjir ead d ameęyan. ²⁵ Nitni ęarřen i umwa uca iwyen ahenjir ęar Eali. ²⁶ Nettet tenna “A, sidi inu, s tidett am iddar řeemar nnek, a sidi inu, necc d tamęart nni tuęa i da ibedden ęar uęezdis nnek, řima ad zęaęeę ęar SIDI. ²⁷ Necc ttareę ahenjir-a u SIDI isřa i tutra inu nni zzayes ttareę.” ²⁸ X uyenni aqa sellmey t i SIDI marra ussan min i ęa ikk iddar. Aqa itwattar zi SIDI.” Uca netta yuđar *din* zzat i wudem n SIDI.

Izři n Hanna i usemyar n Arebbi

2 ¹ Xenni tezzuę Ĥanna, tenna

“Uř inu iccur s řefrahet x SIDI.

Icc inu itwassęaęeęed zi SIDI.

Aęemmum inu yarzem d arzam x řeedyan inu,
mayar necc faręeę x usenjem nnek.

² Uřa d ijj mma d amęeddes am SIDI,
mayar war *din* ięi řed myir cek
u war *din* teęi teşđart am AREBBI nneę.

³ War tarennim tessawařem ammu s nnfaxet,
war dd-tteffey uřa d ca n tuffet *n* wawař zeg uęemmum nwem,
mayar SIDI d ijj n AREBBI issen *marra* u timegga nnes twaweznent.

⁴ Řęews n ayt bu-teęruđt itwarza,
maca inni inqarđen twaęezzmen s jjhed.

⁵ Inni ijjiwnen arehnen ixef nsen i weęrum,
maca inni ięužen, war qqimen ead řuzen.
Tenni war ittirwen ad as mmewcen sebea n ihenjiren,
maca tenni i ęar ięa ubarru n ihenjiren, tisřaw.

⁶ AREBBI ineqq u itticc tudart.
Netta isshekk^wa ęar řaxart u issęaęeęad-dd *ssenni*.

⁷ SIDI ittarra *ijj* d ameżruđ u *ijj* *nneđni* yarra it d bu-agra,
isshekk^wa u dd-issęaęeęad.

⁸ Amuqřır issekka it zi tęejjajt uca řmeskin ijebd it-idd zeg wefrađ
maęend ad t issyim ęar tarwa n taşıřet
u *maęend* ad ten ssecnen ijj n řkursi n řeęez.
minzi ipilaren n temmurt *ięan* n SIDI
u netta issbedd xasen ddunit.

⁹ Netta i issřeqqan x işuraf n işdiqen nnes,
maca ięeffanen ad twassbekmen di taęest,
minzi aryaz war ittiři ca d bu teęruđt zi tzemmar *n* yixef nnes.

¹⁰ Wenni ittemcubbucen ak-d SIDI, ad itwarbez.

Ad xasen isshemhem deg ujenna.
SIDI ad iřkem tineggura n ddunit.
Ad iwc tizemmar i ujeęid
uca ad issęaęeęed icc n lmasih nnes.”

1 ŞAMWIL

Iḥenjiren n ʕali

¹¹ Ieqeb Ilqana ʕawed ɣar taddart nnes ɣar Rama, maca aḥenjir isexxar i SIDI zzat i wudem n ukehhan ʕali. ¹² Maca tarwa n ʕali tuɣa d ayt i war isekk^win. Nitni war ssinen ca SIDI. ¹³ Ikehhanen nnumen ad ggen ak-d ṛgens ammu. Maṛa yiwi ijj n weryaz ict n tɣaršt, xenni, umi tuɣa ittnenna weysum, yusa-dd ijj n uḥudri n ikehhanen ak-d ict n furcita n tṛata n icukḍan deg ufus ¹⁴ u netta ijj u tt di ṛburmet niɣ deg uṭenjir niɣ di marmita niɣ di teydurt u marra min i ɣa teksi furcita, iksi t ukehhan i ixef nnes. Ammu i t ggin ɣar marra ayt n Israyil inni i dd-yusin ɣar Cilu. ¹⁵ Ammu ʕawed, qbeṛ mma i ɣa bexxaren tadunt, yusa-dd ijj n uḥudri n ikehhanen, inna i weryaz nni dd-iwyen taɣaršt “Ewc ayi aysum ḥima ad t qṛiɣ i ukehhan, minzi netta war xak iksi ca aysum itwanennan, maca mɣir aziza.” ¹⁶ Maṛa yarra-dd xas weryaz “Amezwar ittxeṣṣa ad sscemḍen tadunt marra, xenni ksi min ixs wuṛ nnek i yixef nnek,” xenni inna as “Lla, ittxeṣṣa ad t tewced ṛexxu, maṛa lla, ad t ksiɣ s uɣiṛ.” ¹⁷ Ddenb n iḥudriyyen tuɣa imɣar aṭṭas zzat i wudem n SIDI, maɣar iryazen sseḥqaren tawhibt n ṛyiɣet n SIDI.

¹⁸ Şamwil tuɣa ittsexxar zzat i wudem n SIDI. Netta d ijj n uḥenjir iḥezzen s yijj n upalṭu n ukehhan n ṛeqten. ¹⁹ Yemmas tegga as ijj n useṛham uca tettawyi as t-idd zeg usegg^was ɣar usegg^was, xmi tgaɛɛad ak-d weryaz nnes ḥima ad tawi din taɣaršt n kuṛ asegg^was. ²⁰ Ibarek ʕali Ilqana d temɣart nnes, inna “Iṛi ad ac iwc SIDI zi temɣart-a ijj n uḥenjir deg wemcan n uḥenjir i tettar nettat zi SIDI.” Uca nitni ʕeqben ɣar wemcan n tzeddiyt nnes. ²¹ SIDI maca ixzar ɣar Ḥanna u nettat teksi s ddeyset uca turuw-dd tṛata n iḥenjiren d tnayen n ṭenjirin, am tuɣa imeqqar Şamwil ɣar SIDI.

²² Maca ʕali idweṛ iwsar aṭṭas. Netta isṛa x marra min ggin iḥenjiren nnes i marra Israyil uca isṛa ʕawed aqa nitni ṭṭšen ak-d temɣarin i tuɣa ittsexxaren ɣar tewwart n Uqidun n Umsagar. ²³ Netta inna asen “Mayemmi teggem aya ammu, aṛami i ttesṛiɣ zi marra ṛgens-a x tmegga nwem tteffanin? ²⁴ Lla, a iḥenjiren inu, aya war iɣi d ijj n ṛexbar iḥṛa i sṛiɣ. Kenniw tettarram ṛgens-a n SIDI ad iwḍa di xeṭṭu. ²⁵ Maṛa ijj n bnadem ixḍa ak-d ijj bnadem nneḍni, xenni ad xas iḥkem AREBBI, maca maṛa ijj n bnadem ad ixḍa x SIDI, wi i xas i ɣa iwten?” Maca nitni war sṛin ca ɣar babatsen, maɣar SIDI tuɣa ixs ad ten iney. ²⁶ Şamwil amezyan tuɣa imeqqar uca yarni ittad-dd x ṛxaḍar i SIDI uṛa ɣar iwdan.

Nnubuwa x ʕali d taddart nnes

²⁷ Uca yusa-dd ijj n weryaz n SIDI ɣar ʕali, inna as “Ammu i iqqar SIDI ‘Ma war dd-ssecney ixef inu nican i taddart n babac, umi ten tuɣa di Miṣra, di taddart n Firɛun?

²⁸ Necc farzey t zi marra tiqebbaṛ n Israyil d akehhan i necc maḥend ad iɣaɛɛed ɣar uɛalṭar inu ḥima ad din issary ṛebxur u maḥend ad yard apalṭu n ukehhan zzat i wudem inu u necc wciɣ ʕawed i taddart n babac marra tiɣarša n tmessi n ayt n Israyil. ²⁹ Mayemmi tteffsem kenniw x tɣaršt inu d tewhibt n ṛyiɣet i umureɣ di tzeddiyt inu u mayemmi tetweqqared iḥenjiren nnek aṭṭas xafi umi tmesṛem kenniw ixef nwem s mummu n marra tiwhibin n ṛyiɣet n ṛgens inu Israyil? ³⁰ X uyenni iqqar SIDI, AREBBI n Israyil, ‘Nec nniɣ nican: Taddart nnek d taddart n babac ad uyurent zzat i wudem inu i ṛebda’, maca ṛexxu iqqar SIDI ‘Aya aqa igg^wej xafi, maɣar inni i d ayi itweqqaren, ad ten weqqareɣ, inni maca i d ayi isseḥqaran, ad twaḥesben d imuqṛiṛen.’

³¹ Xzar ad asen wussan, ad qeḍeey ayiṛ nnek d uɣiṛ n taddart n babac aṛami war ittiṛi ʕad d awessar di taddart nnek. ³² Cek ad texzared ijj n weyrim n tzeddiyt s marra tcuni i ittegg netta i Israyil uca ʕemmarṣ ad yiṛi ca n uwessar di taddart nnek ʕad, marra ussan. ³³ Uca kuṛ aryaz

2:15 ‘aziza’ - niɣ ‘war ittwanennin’.

2:20 ‘ijj n uḥenjir’ - s Teibranit ‘ict n zzariɛet’. ‘deg wemcan n uḥenjir’ - s Teibranit ‘deg wemcan n tutra’.

2:25 ‘ɣar babatsen’ - s Teibranit ‘ɣar tmijja n babatsen’.

1 ŠAMWIL

zzayek, *wenni* war qeṭṭeṭ ca x uealṭar inu, ad issiḥeṭ tiṭṭawin nnek u ad iqqes i řeemar nnek u marra tyumi n taddart nnek ad mmten d iryazen.

³⁴ D ta i d ak i ɣa yiřin d řeēramet, tenni i dd ɣa tas x tnayen n iḥenjiren nnek, Ḥufni d Finaḥas: ad mten deg ijj n wass. ³⁵ Necc maca ad ggeɣ i ixef inu ijj n ukehhan d amtiqqi. Netta ad igg eḥsab uř d řeemar inu. Necc ad as ssbeddeɣ ict n taddart temten uca netta ad yuyur řebda zzat i wudem n lmasiḥ inu. ³⁶ Uca ad imsar, belli marra wi i ɣa iqqimen n taddart nnek, ad dd-yas ad as yaḍar i ict n tuqiyyat n nnuqart niɣ i ijj n tecnift n weyrum, ad yini ‘Arni ayi mɣir i ict n řxedmet n tsexxart n ikehhanen, maḥend ad ɣari yiři ijj n uřeqqim n weyrum i macca.’ ”

Tařayit n Šamwil

3 ¹ Šamwil amezyan tuɣa ittsexxar i SIDI zzat i wudem n ɛali. Deg wussan nni tuɣa awař n SIDI iqqiġet. War tuɣi tetteffey ca n tmezra. ² Ijj n wass, umi ɛali iṭṭeš deg wemcan nnes u tiṭṭawin nnes tuɣa dewřent arxunt u netta tuɣa war izemmar ad itwařa,

³ uca uřa d Šamwil tuɣa iṭṭeš, imsar qbeř mma ixsi řefnar n AREBBI di zzawect n SIDI mani iġa Ttabut n AREBBI, ⁴ aqa SIDI iřaya i Šamwil u netta yarra-dd xas “Necc aqa-yi da!” ⁵ Yuyur netta ɣar ɛali, inna “Danita i ġiɣ, cek třayid ayi-dd.” Maca netta inna “Necc war xak-dd řayiy ca, eqeb, ad tezzřed!” Uca ieqeb, izzeř.

⁶ Xenni SIDI iřaya i Šamwil twařat nneḍnit uca ikkar-dd Šamwil, yuyur ɣar ɛali, inna “Necc aqa-yi da, minzi cek třayid ayi-dd.” Yarra xas netta “Necc war xak-dd řayiy ca, mmi, eqeb, ad tezzřed!” ⁷ Šamwil ead war issin SIDI u awař n SIDI tuɣa ead war d as itwassargeb.

⁸ Xenni iřaya SIDI i Šamwil eawed i twařat wiss třata u netta ikkar-dd, yuyur ɣar ɛali, inna “Necc aqa-yi da, cek třayid ayi-dd.” Xenni iḥekkar ɛali, aqa SIDI tuɣa iřaya x uḥenjir ⁹ uca ɛali inna i Šamwil “Ruḥ, ad tetṭšed! Mařa netta iřaya ac-dd eawed, xenni arr xas “Siweř, SIDI, maɣar amsexxar nnek ittesřa!” Uca ieqeb Šamwil, izzeř deg wemcan nnes.

¹⁰ Xenni yusa-dd SIDI uca ibedd din uca iřaya am twařawin nneḍni. “Šamwil, Šamwil!” Uca inna Šamwil “Siweř, maɣar amsexxar nnek ittesřa!” ¹¹ SIDI inna i Šamwil “Xzar, necc ad ggeɣ ca di Israyil ařami marra wi xas i ɣa isřen, tnayen n imezzuyen nnes ad tneṭnen. ¹² Deg wass nni ad qeřřey marra i ɛali, zeg umezwaru ɣars ař aneggaru, min zi ssiwřey x taddart nnes. ¹³ Minzi necc eērmey as, aqa necc ad ḥekmey taddart nnes i řebda x řmuēšiyet min xef issen, minzi řami ssiwḍen iḥenjiren nnes nneēřet x yixef nsen, netta war ten iṭṭif ca. ¹⁴ X uyenni necc jjuġey i taddart n ɛali “War tetwafdi řmuēšiyet n taddart n ɛali i řebda s tɣaršt uřa s tewhibt n řyiġet!” ”

¹⁵ Šamwil iqqim izzeř ař ššbeḥ, xenni yarzem netta tiwwura n taddart n SIDI. Šamwil igg^wed maca ad iḥaja timezra i ɛali. ¹⁶ Xenni iřaya ɛali x Šamwil, inna “Šamwil, mmi!” Netta yarra-dd xas “Necc aqa-yi da!” ¹⁷ Xenni netta inna “Man awař i d ac inna? Ttzawgeɣ cek, war xafi snuffar! Ejj ad ac igg AREBBI ammu niɣ mahu, mařa cek tessnuffared xafi ijj n wawař waha zi marra awařen i kidek issiweř netta.” ¹⁸ Uca iḥaja as Šamwil marra awařen u war xas ten iffar. Xas uca inna ɛali “Aqa-t d SIDI, izemmar netta ad igg min iġan nican di tiṭṭawin nnes!”

¹⁹ Šamwil tuɣa imeqqar u SIDI tuɣa-t akides u war iiji uřa d ijjen zi marra awařen nnes ad wḍan ɣar temmurt. ²⁰ Marra Israyil, zi Dan ɣars ař Bi'r-Sabea, tuɣa itwařa aqa Šamwil tuɣa itwařeqqem d anabi n SIDI. ²¹ SIDI iqqim ad dd-iḍhar di Cilu, minzi SIDI issargeb ixef nnes i Šamwil di Cilu s wawař n SIDI.

1 ŠAMWIL

Ttabut n SIDI itwaṭṭef zeg Ifiliṣṭiniyyen

4¹ Awař n Šamwil yiweḍ ɣar marra Israyil uca iffeɣ Israyil ɣar umenɣi ak-d Ifiliṣṭiniyyen. Nitni wtin iqidan nsen ɣar Abin-Hacizir, *maca* Ifiliṣṭiniyyen wtin iqidan nsen ɣar Afiq.² Ifiliṣṭiniyyen sedden ixef nsen *i umenɣi* ak-d Israyil uca *umi* imeyyeř umenɣi da d diha, itwayelleb Israyil zzat i wudem n Ifiliṣṭiniyyen uca nitni nɣin eřaħař arebea-ařaf n yeryazen zi řeřfuf *n řeeskar* deg wazzay *n umenɣi*.³ Umi ieqeb řgens ɣar řmargeħ n txuzan, nnan imɣaren n Israyil “Mayemmi i d aneɣ iwta SIDI ass-a zzat i wudem n Ifiliṣṭiniyyen? Ejj aneɣ ad neksi Ttabut n SIDI di Cilu, ad dd-yas di řwest nney, ħima ad aneɣ tfekk zeg ufus n ředyen nney.”⁴ Řgens issekk *iryazen* ɣar Cilu, iwyen-dd zi senni Ttabut n Řeahd n SIDI n řeeskarat, wenni izeddyen jar ixiruben, uca xzar, tnayen n iħenjiren n Əali, Ĥufni d Finaħas, aqa-ten dinni ak-d Ttabut n Řeahd n AREBBI.⁵ Umi dd-yusa Ttabut n Řeahd n SIDI ɣar řmargeħ n txuzan, imsar, aqa marra Israyil isřiwřew s yijj n usřiwřew s jjhed, ařami tarjijj temmurt.

⁶ Umi sřan Ifiliṣṭiniyyen i řħess n usřiwřew, nnan “Mana řħess n usřiwřew-a ijeħden di řmargeħ n txuzan n Ieibraniyyen?” Uca nitni fehmen, aqa Ttabut n SIDI yusa-dd di řmargeħ.⁷ Gg^weden Ifiliṣṭiniyyen aṭtas, maɣar nitni nnan “AREBBI yusa-dd *ɣarsen* ɣar řmargeħ n txuzan.” Uca nnan “Ayyaw xaney, maɣar aya ammu eemmarř war tuɣi imsar!”⁸ Axeyyeħ i neccin, man wen i d aneɣ i ɣa ifekken zeg ufus n irebbiten ijeħden? Ina d irebbiten i iwtin Imiřriyyen s marra jirayeh di řexřa?⁹ Iřim tmeħdem u iřim d *iryazen*, *kenniw* Ifiliṣṭiniyyen, maħend war tettsexxarem i Ieibraniyyen, am mammec nitni i ɣarwem sexxaren. Iřim d *iryazen* u menyem!”¹⁰ Uca ffyen Ifiliṣṭiniyyen ɣar umenɣi u itwayřeb Israyil. Arewřen nitni, kuř ijj ɣar uqidun nnes. Tuɣa d ict n taxessart d tameqqrant aṭtas, ařami wdan řřatin-ařaf n yeryazen x idaren zi Israyil.¹¹ Ttabut n AREBBI itwaħewwes u tnayen n iħenjiren n Əali, Ĥufni d Finaħas, mmuten.

¹² Xenni yuzzeř ijj n Ubinyamini zeg wazzay n umenɣi, yiweḍ ɣar Cilu deg wass nni simant nnes s warruḍ icarreg uca ucař tuɣa x uzeğif nnes.¹³ Řami yiweḍ netta, iqqim Əali x řkursi nnes ɣar tma n webrid, iqce, minzi uř nnes tuɣa ittarjijji zi ssibbet n Ttabut n AREBBI. Umi dd-yusa weryaz maħend ad t iħaja di tendint, tesuyy tendint marra¹⁴ Umi isřa Əali řħess n usuyyi, inna “Mana řħess n řharaj-a?” Xenni iqeğeq weryaz uca yusa-dd, iħaja t i Əali.¹⁵ Əali tuɣa ɣars tmenya u-tesein n isegg^wusa uca tiṭṭawin nnes tuɣa dewřent arxunt, ařami war itwiři ead.

¹⁶ Aryaz inna i Əali “Nec usiy-dd zeg wazzay n umenɣi. Ass-a arewřeɣ zi řeřfuf *n řeeskar*.” Xenni inna netta “Min imsaren, a mmi?”¹⁷ Areqqas yarra-dd xas, inna “Israyil yarweř zzat i wudem n Ifiliṣṭiniyyen u řgens igga ict n txessart d tameqqrant aṭtas. Uřa d tnayen n iħenjiren nnek, Ĥufni d Finaħas, twanyen u Ttabut n AREBBI itwaħewwes.”¹⁸ Umi netta yidar Ttabut n AREBBI, imsar, aqa Əali iwda ɣar deffar zi řkursi zzat i tewwart. Netta yarrez zeg iri uca iffeɣ as buħbeř, maɣar aryaz tuɣa iwsar u idqeř. Netta tuɣa d řqadi x Israyil arebein n isegg^wusa.¹⁹ Tasřit nnes, tamɣart n *mmis* Finaħas, tuɣa teksi s ddeyset, tuɣa ggur ad taruw. Umi nettat tesřa, aqa Ttabut n AREBBI itwaħewwes d eemmis tuɣa immut uřa d aryaz nnes, *xenni* tekmmumec uca turuw-dd *aħenjir* nnes, minzi tuɣa imnee itt řeħřiq n tarwa.²⁰ Umi dd-tiweḍ řweqt n řmewt, nnant temɣarin tinni ɣars ibedden “War ttegg^wed ca, cem turwed-dd ijj n uħenjir.” Maca nettat war xasent tarri ca u uř nnes war tħekkar.²¹ Nettat tegga as i uħenjir ‘Ikabud’, inna “Itwakkes ueuği zi Israyil”, minzi itwaħewwes Ttabut n SIDI uca *tegga as ammu* uřa di ssibbet n udekk^wař nnes d weryaz nnes.²² Nettat tenna “Itwakkes ueuği zi Israyil, maɣar Ttabut n SIDI itwaħewwes.”

4:1 ‘Abin-Hacizir’ - isem wanita ixs ad yini ‘azru n ueawen’.

4:4 ‘ixirubin’ - ijj n lmarka n lmalakat.

1 ŞAMWIL

Ttabut di temmrut n Ifilistiniyyen

5¹ Ifilistiniyyen ksin Ttabut n AREBBI uca iwyen tt yar Abin-Haeizir yar Acdud.² Ifilistiniyyen ksin Ttabut n AREBBI uca ssiwden t di taddart n Dajun uca ssarsen t x uyezdis n Dajun.³ Tiwecca nnes *umi imezday* n Acdud kkaren zic, Dajun tuḡa iwḡa x uyembub nnes x temmurt zzat i Ttabut n SIDI. Ksin nitni Dajun, ssbedden t εawed deg wemcan nnes.⁴ Tiwecca nnes *umi dd-kkaren* nitni zic εawed, xzar, Dajun tuḡa iwḡa x uyembub nnes x temmurt zzat i Ttabut n SIDI, maca azeḡif n Dajun d ifassen nnes s tnayen mmarsen qessen yar tnebdar. Myir *arrimet* n Dajun tuḡa teqqim deg *wemcan* nnes.⁵ S uyenni war εfisen ikehhanen n Dajun d marra inni i dd-ittasen yar taddart n Dajun x tnebdar n Dajun di Acdud yars aḡ ass-a.

⁶ Afus n SIDI idqeḡ x *imezday* n Acdud. Netta issareeb iten uca iwta ten s tḡebba, Acdud d marra *jwayeh daxeḡ* i iymiren nnes.⁷ *Umi* iryazen n Acdud ḡrin, aqa ammu i imsar, nnan nitni “Ttabut n AREBBI n Israyil war izemmar ad yarney iqqim, maḡar afus nnes igga xaney ḡḡqeḡ uḡa x arebbi nney Dajun.”⁸ Nitni ssekken *iryazen* uca ggin ad ssmunen marra ḡbacat n Ifilistiniyyen, nnan “Min i ḡa negg s Ttabut n AREBBI n Israyil?” Nnan nitni “Ttabut n AREBBI n Israyil ad itwasmuṡṡi yar Jat.” *Xenni* nitni ssmuṡṡiyen Ttabut n AREBBI n Israyil.

⁹ Maca awarni i umi t ssmuṡṡiyen, issiweḡ ufus n SIDI ijj n uqezzeb d ameqqran x tendint nni uca iwta iryazen n tendint, zeg umeḡyan ḡars aḡ ameqqran, s tḡebba war izemmar ad tent itwaḡa ḡed.¹⁰ *Xenni* ssekken nitni Ttabut yar εaqrun. Umi i dd-yusa Ttabut n AREBBI yar εaqrun, imsar, aqqa *imezday* n εaqrun syuyyen, nnan “Nitni iwyen-dd Ttabut n SIDI n Israyil ḡari *danita*, ḡima ad ayi nyen uḡa d ḡgens inu.”¹¹ Ssekken *iryazen* uca ggin ad ssmunen marra ḡbacat n Ifilistiniyyen, nnan “Sigg^wjem Ttabut n AREBBI n Israyil, jjem t ad dd-idweḡ yar wemcan nnes, ḡima war i d ayi ineqq uḡa d ḡgens inu!” minzi tuḡa din ijj n uqezzeb imḡar di marra tandint uca afus n AREBBI idqeḡ aṡṡas x *εaqrun*.¹² Iwdan, inni war immuten, tuḡa twawten s tḡebba, aḡami aḡuyyi n usḡati n tendint igaeεed yar ujenna sennej.

Ifilistiniyyen arrin Ttabut εawed yar Israyil

6¹ *Umi* Ttabut n SIDI ikka seba n iyuren di temmurt n Ifilistiniyyen,² ḡayan Ifilistiniyyen x ikehhanen d igezzanen, nnan “Min i ḡa negg ak-d Ttabut n SIDI? Secnem aney, mammec t i ḡa nessekk yar wemcan nnes.”³ Nitni arrin-dd xasen “Maḡa kenniw tessekkem Ttabut n SIDI n Israyil, xenni war t tessekkem ixwa, minzi ittxeṡṡa ad txeḡṡem ict n tewhibt n umarwas i weεdaḡ. *Xenni* ad teggenfam uca ad tessnem, mayemmi afus nnes war zzaywem ittekkes.”

⁴ *Xenni* nnan nitni “Man tawhibt n umarwas i d as i ḡa nqeddem i weεdaḡ?” Nitni arrin-dd xasen “Xemsa n tḡebba n wureḡ d xemsa n iḡardayen n wureḡ, x qedda n ḡbacat n Ifilistiniyyen, minzi kenniw marra *teḡqef* kenniw jjriḡect d icten uḡa d ḡbacat nwem.”⁵ Ggem ḡexyaḡat n tḡebba d ḡexyaḡat n iḡardayen nwem, inni yaredḡen tammurt, uca seuḡem AREBBI n Israyil. Ad taḡ ad issfess afus nnes xawem, x arebbi nwem u x temmurt nwem.⁶ Mayemmi i ḡa tessqeshem uḡ nwem, am ssqeshen Imiṡriyyen d Fireun uḡ nsen? *Umi* netta akidsen igga s uyḡ, ma nitni war d arxun i *ayt Israyil* u ma nitni war dd-ffiyen ca *xenni*?⁷ *Xenni* ḡexxu, ksim ijj n ukarru d amaynu, swejdem t s tnayen n tfunasin ssuṡṡudent, war xasent temmars εad azayḡu u qqnem tifunasin yar zzat i ukarru u kksem asent zi yar ḡeffar nsent iεejmiyyen nsent u awyem tent yar taddart.⁸ *Xenni* ksim Ttabut n SIDI uca sarsem t x ukarru u sarsem x uyezdis nnes, deg ict tecyart, ḡeqcue n wureḡ i texsem ad as txeḡṡem *am* tawhibt n umarwas i weεdaḡ. Sekkem t, ad irah.⁹ ḡḡam *maca*, maḡa Ttabut igaeεed-dd deg webriḡ yar weymir nnes, yar Bayt-Cams, *xenni* d netta i d aney iwtin s tecti-ya tameqqrant, maḡa lla, *xenni* nessen neccin, aqa war iḡi d afus nnes i d aney iḡeqfen: aqa tusa-dd amenni waha.”

6:7 ‘amaynu’ - niḡ ‘jdid’.

1 ŞAMWIL

¹⁰ Iryazen ggin tt ammu. Nitni ksin tnayen n tfunasin ssuţtuđent, qqnen tent yar zzat i ukarru uca qqnen ieejmiyyen nsen deg uyennir n taddart. ¹¹ Nitni ssarsen Ttabut n SIDI x ukarru, uřa d tacyart n iřardayen n wureř d řexyařat n tħebba nsen. ¹² Tifunasin uyurent nican yar webrid, uyurent deg webrid n Bayt-Cams, abrid iseggmen. Nitenti qqiment ggurent, am ssmuhrutent, war ħeyydent x *webrid* yar yefusi uřa yar uzeřmađ. Řbacat n Ifiliřtiniyyen areddfen tent yars ař aymir n Bayt-Cams. ¹³ Imezday n Bayt-Cams tuřa mejjaren řřabet n irden di řewđa n teyzurt. Umi ssgaæden nitni tamuyři nsen, řrin Ttabut u farħen aţtas umi t řrin. ¹⁴ Akarru tuřa yiweđ yars ař iyyar n Yacuea, wenni zi Bayt-Cams, uca ibedd *ukarru* dinni. Tuřa dinni ijj n weřru d ameqqran. Nitni zedmen tifeřwin n ukarru u ssgaæden tifunasin d tayarřt n wecmađ i SIDI. ¹⁵ Ilawiyyen ksin Ttabut n SIDI d řřenduq *immarsen* x uyezdis nnes i di tuřa řeqcue n wureř u ssarsen aya x weřru nni ameqqran. Deg wass nni simant nnes ssgaæden yeryazen n Bayt-Cams tiyarřa n wecmađ i SIDI u qeddmn *ewawed* tiyarřa. ¹⁶ Umi řrin xemsa n řbacat n Ifiliřtiniyyen man aya, dewřen-dd yar řaqrn deg wass nni simant nnes.

¹⁷ Tina d tiħebba n wureř nni ixeğřen Ifiliřtiniyyen am tewhibt n umarwas i weđař i SIDI: ict i Acđud, ict i Yaza, ict i Acqilun, ict n Jat, ict i řakrun. ¹⁸ Uřa d iřardayen n wureř x qedda n marra tinnedam n Ifiliřtiniyyen tinni iqqnen i xemsa n řbacat, zi tneddam ifaryen s *iyebrawen* ař dcurat i d as-dd innđen, ař Abil, ařru ameqqran min xef tuřa ssarsen Ttabut n SIDI, wenni i din *iqqimen* yars ař ass-a deg yeyyar n Yacuea zi Bayt-Cams.

¹⁹ Netta maca iwta iryazen n Bayt-Cams, minzi nitni tuřa xzaren Ttabut n SIDI. Netta iwta zi řgens sebæin n yeryazen xemsin-ařaf n yeryazen. Uca icđen řgens, minzi SIDI tuřa igga i řgens ict n tecti d tameqqrant. ²⁰ Xenni nnan iryazen n Bayt-Cams “Wi izemmaren ad iqqim ibedd zzat i wudem n SIDI, AREBBI d amqeddes wa? D yar man wen zzayneř i řa yuyur netta?” ²¹ Nitni ssekken ireqqasen yar imezday n Qaryat-Yaearim, nnan “Ifiliřtiniyyen arrin-dd Ttabut n SIDI. Hwam uca ssgaædem t řarwem sennej!”

Amenyi yar Miřfa

7¹ Xenni usin-dd yeryazen n Qaryat-Yaearim uca iwyen Ttabut n SIDI yarsen sennej. Nitni ssidfen t di taddart n Abinadab, x tewrirt, uca qeddsen mmis Aliæazar ħima ad iħđa x Ttabut n SIDI. ² Zeg wass nni imsar aqa Ttabut iqqim di Qaryat-Yaearim. Tuřa edun aţtas n wussan ařami edun eicrin n isegg^wusa. Marra taddart n Israyil *tuyur* awarni i SIDI tettcetca. ³ Xenni inna řamwil i marra taddart n Israyil, inna “Mařa kenniw texsem ad dd-tdewřem yar SIDI s marra uř nwem, *xenni* ndarem xawem irebbiten iyriben zi řwest nwem, uřa d řactarutin, u arrem uř nwem yar SIDI, xedmem as i netta weħdes, *xenni* netta ad kenniw issenjem zeg ufus n Ifiliřtiniyyen.”

⁴ Uca ndaren ayt n Israyil Ibaelen d Actarutin uca eebden i SIDI weħdes. ⁵ Inna řamwil “Smunem marra Israyil di Miřfat, *xenni* necc ad zřağey i SIDI i kenniw.” ⁶ Uca munen di Miřfa uca nitni uymen aman, farřen ten zzat i wudem n SIDI. Deg wass nni řummen uca nnan din “Aqa nexđa ak-d SIDI!” Ammu i iħkem řamwil ayt n Israyil di Miřfa. ⁷ Umi Ifiliřtiniyyen řřan, aqa ayt n Israyil tuřa munen di Miřfat, ffřen řbacat n Ifiliřtiniyyen đidd i Israyil. Řami řřan ayt n Israyil i mana wenni, gg^weden nitni zeg Ifiliřtiniyyen. ⁸ Nnan ayt n Israyil i řamwil “War sbeddi s uřayi di řřwee nney i SIDI, AREBBI nney, maħend netta ad aney ifekk zeg ufus n Ifiliřtiniyyen.” ⁹ Xenni iksi řamwil ijj n izmar iţteđ u iqeddem it qaæ d tayarřt n wecmađ i SIDI u řamwil iřaya yar SIDI di řřwee n Israyil u SIDI iřa as.

¹⁰ Umi iqeddem řamwil tayarřt n wecmađ, imsar, aqa usin-dd Ifiliřtiniyyen i umenyi ak-d Israyil. Uca igga SIDI aduqgez n wajjaj iwearen deg wass nni x Ifiliřtiniyyen, issarjef iten ařami twayeřben zzat i wudem n Israyil. ¹¹ Ffřen yeryazen n Israyil zi Miřfa, đfaren Ifiliřtiniyyen uca wtin ten yars ař sadu Bayt-Kar.

1 ŠAMWIL

¹² Iksi Šamwil ijj n wezru, issbedd it jar Mišfa d San. Netta igga as isem ‘Abin-Haeizir’, inna “Yars ař danita i d aney iwca SIDI afus nnes.” ¹³ Ammu itwassehqaren Ifilištiniyyen uca war udifen ca ead daxeř i iymiren n Israyil, minzi tuya afus n SIDI dıdd i Ifilištiniyyen marra ussan n Šamwil. ¹⁴ Tineddam zi Eaqrın ař Jat, i tuya ttfen Ifilištiniyyen, dewřent-dd yar Israyil uca jwayeh i yarsen dd-iqqnen, iqřee itent Israyil zeg ufus n Ifilištiniyyen uca idweř din řehna jar Israyil d Imuriyyen.

¹⁵ Tuya Šamwil d řqađi x Israyil marra ussan n tudart nnes. ¹⁶ Asegg^was x usegg^was tuya netta itteffey, iggur di Bayt-Il d Jiljal d Mišfa. Di marra imucan nni mani t tuya d řqađi x Israyil. ¹⁷ Uca xenni idweř netta yar Rama, mayar dinni i tuya taddart nnes. Netta tuya-t dinni d řqađi x Israyil u ibna dinni ijj n uealřar i SIDI.

Řgens ittar ij n ujeğid

8 ¹ Umi idweř Šamwil iwsar, imsar, aqa igga iřenjiren nnes d řquđat x Israyil. ² Mmis amezwaru tuya qqaren as Yuwil u wenni wiss tnayen qqaren as Abiya. Nitni tuya-ten d řquđat di Bi’r-Sabea. ³ Maca iřenjiren nnes war aredfen ibriden nnes, maca heyyđen x webrid tuya arezzun arbeř i yixef nsen, ttfen arriyalut u ssfarryen řheqq. ⁴ Xenni munen marra imyaren n Israyil, usin-dd yar Šamwil di Rama. ⁵ Nitni nnan as “Xzar, cek tewsared u iřenjiren nnek war gguren ca x tebridin nnek. X uya egg řexxu ijj n ujeğid xaney mařend ad xaney iřkem, am mammec iğa yar marra řegnus nneđni.”

⁶ Awař-a iğa d aeeffan di tiřřawin n Šamwil, řami nnan “Ewc aney ijj n ujeğid mařend ad xaney iřkem!” Uca Šamwil izzuğ i SIDI. ⁷ U SIDI inna i Šamwil “Seř yar řgens di marra min i d ac i ya inin, mayar war iği d cek i inđaren nitni, maca d necc i inđaren nitni, řima necc war ttiřiy d ajeğid xasen. ⁸ Nitni tteggan akides am mammec kidi ggin s marra timegga nsen zeg wass i ten-dd ssgaeđey necc zi Mišra yars ař ass-a. Nitni semřen dayi uca sexxaren i irebbiten nneđni. ⁹ Seř řexxu yarsen, maca eřem asen nican uca sargeb iten s řheqq n ujeğid wenni i xasen i ya iřekmen.”

¹⁰ Issiweř Šamwil marra awařen n SIDI ak-d řgens nni i zzayes ittaren ijj n ujeğid. ¹¹ Netta inna “Aya i ya yiřin d řheqq n ujeğid i xawem i ya iřekmen: netta ad yawi iřenjiren nwem, ad ten yarr i yixef nnes yar ikarruten nnes u d imnayen nnes u řima ad uyuren yar zzat i ikarruten nnes. ¹² Netta ad ten igg i yixef nnes d imeqqranen x ařef uřa d imeqqranen x xemsin u řima ad carzen iyyaren nnes u řima ad mjaren řřabet nnes u řima ad ggen dduzan n umenyi nnes d dduzan n ikarruten nnes. ¹³ Yessitwem ad tent-idd yawi mařend ad as ggent fumađat, ad ssennant u ad gg^went. ¹⁴ Ad iksi mummu n iyyaren nwem d iřwicen n tzayart nwem d iřwicen n tazart nwem, ad ten iwc i imsexxaren nnes. ¹⁵ Ad iksi řeeur n zzariet nwem u zeg iřwicen n tzayart nwem u ad ten iwc i imsexxaren nnes icenneen u i imsexxaren nnes inneđni. ¹⁶ Ad iksi isemyan d tiyyawin nwem d iřudriyyen nwem iřebřen d iyyař nwem uca ad ten yejj ad as xedmen. ¹⁷ Ad iksi řeeur n řimriwin nwem u kenniw ad tiřim d imsexxaren nnes. ¹⁸ Deg wass nni ad tesyuyyem zzat i wudem n ujeğid nwem i texđarem kenniw, maca SIDI war d awem ittesři ca deg wass nni.” ¹⁹ Maca řgens war ixs ad iseř yar Šamwil, nnan “Lla, ittxeřša ad xaney yiři ijj n ujeğid.” ²⁰ Uřa d neccin ad niři am řegnus marra nneđni uca ajeğid nney ad yiři d řqađi xaney. Netta ad izwar zzat i wudem nney uca ad issuyur imenyan nney.” ²¹ Umi isřa Šamwil i marra awařen n řgens, inna ten deg imezzuyen n SIDI. ²² SIDI inna i Šamwil “Seř yarsen, egg xasen ijj n ujeğid!” Xas uca inna Šamwil i yeryazen n Israyil “Ejj ad yuyur kuř ijj yar tendint nnes.”

7:12 ‘Abin-Haeizir’ (azru n twiza)

8:7 ‘yar řgens’ - s Teibranit ‘yar tmijja n řgens’.

8:9 ‘Seř řexxu yarsen’ - s Teibranit ‘Seř řexxu yar tmijja nsen’.

8:22 ‘Seř yarsen’ - s Teibranit ‘Seř yar tmijja nsen’.

1 ŞAMWIL

Cawul yarezzu x iyyař uca imsagar ak-d Şamwil

9¹ Tuğa *din* ijj n weryaz zi Binyamin, qqaren as Qis, mmis n Abiyill, mmis n Şarur, mmis n Bakurat, mmis n Afiaħ, ijj n Ubinyamini, ijj n weryaz s wagra aţtas. ² Netta tuğa ƣars ijj n mmis, qqaren as Cawul. Tuğa-t d amezyan u days aźri. Uŗa d ijj n weryaz jar ayt n Israyil war tuƣi days aźri am netta. Netta yujar marra řgens s tiddi n uzeġif. ³ Tuğa tiyyař n Qis, babas n Cawul, weddarent. *Xenni* inna Qis i mmis Cawul “Ksi ijjen zeg iħudriyyen, awyi t akidek, uca kkar, arzu x teyyař.” ⁴ Netta ikka x idurar n Ifrayim uca ikka x temmurt n Calica, war tent ufin *maca*. Xas uca kkin nitni x temmurt n Caēalim, uŗa war tent tuƣi *dinni*. *Xenni* kkin x temmurt n Binyamin, war tent ufin *dinni* *ēawed*. ⁵ *Umi* iwċen nitni ƣar temmurt n Şuf, inna Cawul i uħudri nnes nni tuğa akides “As-dd, ad neēqeb, niƣ baba war ikessi *ēad* s wemnus di teyyař, *maca* dayneƣ.” ⁶ Netta yarra-dd “Xzar xenni, aqa ijj weryaz n AREBBI izeddey di tendint-a, aqa-t d ijj n weryaz d amcenneē. Marra min iqqar, itteffey-dd nican. Ejj aney ad ƣars nraħ *dinni*, xenni ad tay ad aney isscen abrid i ittxeşşan ad days nuyur.” ⁷ *Xenni* inna Cawul i uħudri nnes “Xzar, ad nraħ, *maca* min i ƣa nawi i weryaz nni? Maƣar aƣrum jar tmesřayin nney iruħ. Neccin war ƣarney aƣiralut i nzemmar ad newc i weryaz n AREBBI. Niƣ min ƣarney *nneđni*?” ⁸ Yarra-dd uħudri *ēawed* x Cawul, inna “Xzar, necc ƣari da *ēad* ijj n arbee n uciql n nnuqart. Ad t wcey i weryaz n AREBBI, *maħend* netta ad aney isscen abrid.” ⁹ - Zic tuğa iqqar weryaz di Israyil, mařa tuğa iffey ħima ad isseqsa AREBBI “Asem-dd, ad nuyur ƣar umwařaw!”, maƣar anabi n wass-a, zic qqaren as ‘amwařaw’. - ¹⁰ Inna Cawul i uħudri nnes “Awař nnek işbeħ! As-dd, ejj aney ad nuyur!” Nitni uyuren ƣar tendint mani *iġa* aryaz n AREBBI.

¹¹ *Umi* gaēden nitni tsawent n tendint msagaren ak-d tħenjirin tinni dd-iffyen maħend ad aymen aman uca nnan asent “Ma amwařaw da?” ¹² Nitenti arrin tt-idd xasen, nnant “Xzar, netta aqqa-t diha ƣar zzat. Deƣyat *maca*, maƣar netta yusa-dd ass-a ƣar tendint, minzi řgens ass-a ad igg ict n tƣarşt x řgaēdet. ¹³ Xmi i ƣa tadfem tandint, ad t tafem qbeř *mma* ad iġaēed ƣar řgaēdet ħima ad imun i macca, maƣar řgens war ittett mařa war dd-yusi netta, minzi netta ad igg lbaraka di tƣarşt, xenni *ēad* ad ccen inewjiwen. Řexxu *xenni*, gaēdem, minzi ass-a aqa-t d *lfurşa*, ad t tafem *nican*!” ¹⁴ Nitni gaēden ƣar tendint uca *umi* iwċen ƣar řwest n tendint, xzar, iffey-dd ƣarsen Şamwil, imsagar akidsen maħend ad iggur ƣar řgaēdet.

¹⁵ Minzi ijj n wass qbeř *mma* ad dd-yas Cawul, SIDI issargeb as i Şamwil deg umezzuy, inna ¹⁶ “Tiwecca ammu di řweqt-a, ad ƣark ssekkey ijj n weryaz zi temmurt n Binyamin. Ad t tdehned d ameħday i řgens inu Israyil. Netta ad ifekk řgens inu zeg ufus n Ifiliştiniyyen, maƣar necc zriƣ řgens inu Israyil u tƣuyyit nsen i usƣati tiweċ-dd ƣari.”

¹⁷ *Umi* Şamwil izra Cawul, yarra-dd xas SIDI “Xzar, d wa d aryaz i x i d ac nniƣ ‘Wa ad iħkem x řgens inu.’ ” ¹⁸ Yuyur Cawul ƣar Şamwil di řwest n tewwart n tendint inna “Scen ayi mani teġa taddart n umwařaw.” ¹⁹ Yarra-dd Şamwil x Cawul, inna “Necc d amwařaw. Uyur ƣar zzat i wudem inu x řgaēdet, ħima kenniw ad kidi teccem ass-a. Tiwecca zic ad cek jjeƣ ad teēdud u necc ad cek ssargbey x marra min *iġan* deg wuř nnek. ²⁰ X teyyař i d ac iweddaren ass-a *ēad* tŗata n wussan zeg wami, war dayek ittiři bu wemnus. Nitenti twafent. *Maca* wi i ƣar ittraħ marra mezri n Israyil? Ma war iġi ƣark u ƣar marra taddart n babac?” ²¹ *Xenni* yarra-dd Cawul, inna “Ma war ġiƣ necc zeg ayt n Binyamin, zi tmezyant qae n tqebbař n Israyil? Ma war teġi twacunt inu tamuqřiřt qae zi marra tiwacunin n teqbič n Binyamin? Mayemmi i d ayi tessawařed awařen am ina?” ²² Şamwil iksi Cawul d uħudri nnes akides, issidef iten deg wexxam n *arwa*, issyim iten deg wemcan amezwaru jar inewjiwen. Tuğa *nnyarwen* amenni tŗatin n yeryazen.

²³ *Xenni* inna Şamwil i ugezzar “Awi-dd řexxu tasyart i d ac wciƣ, tenni x d ac nniƣ ‘Ejj itt ƣark!’ ” ²⁴ D agezzar issgaēed tayruċt ak-d marra min xas *iġan*, issars itt zzat i Cawul, inna “Xzar, aya

9:9 ‘amwařaw’ - wenni ittwařan.

9:13 ‘lfurşa’ - niƣ ‘ařaq’.

1 ŞAMWIL

min icetßen. Egg itt zzatek ad tecced, minzi itwaḥḍa i tsææet-a, umi nniy “Necc earḍey x řgens.” Uca icca Cawul ak-d Şamwil deg wass nni. ²⁵ Xenni hwan-dd nitni zi řgaædet yar tendint u netta issiweř ak-d Cawul x tzeqqa.

²⁶ Kkaren zic, uca imsar, yar tuffut n şşbeḥ, aqa iřaya-dd Şamwil x Cawul yar tzeqqa, inna “Kkar, necc xsey ad cek ssqebbḍey!” Xenni ikkar Cawul uca ffyen s tnayen idsen yar barra, netta ak-d Şamwil. ²⁷ Umi dd-hwan nitni ař tťarf n tendint, inna Şamwil i Cawul “Ini i uḥudri ad ibeæed zzat i wudem nney” - xenni igg^wej netta - “maca řexxu qqim, bedd da u necc ad ac iniy ijj n wawař n AREBBI.”

Cawul itwadhen d ajeḡid x marra Israyil s ufus n Şamwil

10 ¹ Uca xas iksi Şamwil ict n tziyyat n zzect, iseyyeh itt x uzeḡif nnes, issudem it, inna “Ma xenni SIDI war cek idhin d amehḍay x řwart nnes? ² Xmi xafi i ya tuyured ass-a, ad tafed yar wendeř n Raḥil di Şalşaḥ di temmurt n Binyamin tnayen n yeryazen u nitni ad ac inin ‘Tiyyař i x tuya tarezzud, twafent uca babac ismeḥ di tmesřact n teyyař, maca netta days řexxu amnus xawem, iqqar: Min i ya ggey x mmi?’ ” ³ Zi senni ad tarnid ad tuyured uca ad tawḍed yar tbeḡuḍt n Tabur. Dinni i ya temmeřqid ak-d třata n yeryazen nni ittgaææaden yar SIDI yar Bayt-Il. Ijjen iggur ad yarbu třata n iyaḍden imezyanen, ijjen iggur ad yarbu třata n tecnifin u ijjen iggur ad yarbu ijj n txancet n binu. ⁴ Nitni ad sseqsan x umeddur nnek uca ad ac wcen tnayen n tecnifin i ya tetťfed zeg ufus nsen. ⁵ Awarni as ad dd-tased yar tendint n Jibea n AREBBI mani beddent tecbarin n teæssast n Ifilişiniyyen. Xmi dinni i ya tawḍed yar tendint, ad imsar ad temmeřqid ak-d ict n kula n inabiyyen, inni dd-ihwan zi řgaædet uca zzatsen lharpa d ubendir d tẓamart d řgambri am ttnebban nitni. ⁶ Ad xak-dd ihwa Arruḥ n SIDI u cek ad tnaḃbed akidsen uca ad tdewřed d ijj n weryaz nneḍni. ⁷ Ad imsar xmi yark i dd ya yasen řeēřamat-a, aqa ad xak yiři ħima ad tegged min i ya yaf ufus nnek, minzi AREBBI aqa-t akidek. ⁸ Tizwared ad dd-tehwid yar Jiljal, aqa necc ad dd-hwiḡ yark ħima ad din dd-ssgaædey tiyarşa n wecmaḍ d tyarşa n řehna. Sebea n wussan i din i ya trajid yars ař d yark-dd ya yasey, ad ac-dd barrḥey min i ya tegged.”

⁹ Umi issneqřeb aerur nnes ħima ad yuyur x Şamwil, imsar aqa AREBBI ibeddeř uř nnes deg ijj n wuř nneḍni. Marra řeēřamat-a imsaren deg wass nni simant nnes. ¹⁰ Umi iwḍen nitni yar Jibea, aqa iřqa it ijj n kula n inabiyyen uca Arruḥ n SIDI ihwa-dd xas uca netta innebba di řwest nsen. ¹¹ Uca imsar, aqa marra inni tuya t issnen idennaḍ d fariḍennaḍ, żrin, tuya-t ittnebbba ak-d inabiyyen, uca řgens inna jarasen “Min yuḡin mmis n Qic? Ma uřa d Cawul jar inabiyyen?” ¹² Ijj n weryaz zi senni yarra-dd, inna “Man wen iḡan d babatsen?” Ammu i iqqim wawař-a itwassnen “Ma uřa d Cawul jar inabiyyen?” ¹³ Umi issbedd ittnebbba, yusa-dd yar řgaædet. ¹⁴ Ezizis n Cawul inna as uřa i uḥudri nnes “Mani tuya tettrahem kenniw?” Netta yarra-dd xas “Narezzu x teyyař. Xenni nezra, aqa nitenti war dinni ḡint, niweḍ yar Şamwil.” ¹⁵ Xenni inna eemmis n Cawul “Ini ayi, eafak, min d awem inna Şamwil?” ¹⁶ Cawul yarra-dd x ezizis “Netta inna aney nican, aqa tiyyař twafent.” Tamesřact n tgelda maca, i x tuya issiweř Şamwil, war d as tt ieiwed ca.

¹⁷ Şamwil iřaya-dd i řgens yar SIDI di Miřfa. ¹⁸ Netta inna i ayt n Israyil “Ammu i issiweř SIDI AREBBI n Israyil ‘Necc ssufyey-dd Israyil zi Miřra u fekkey kenniw zeg ufus n Imiřriyyen u zeg ufus n marra tigeldawin nni kenniw iḥşaren. ¹⁹ Kenniw maca tenḍarem SIDI nwem ass-a, wenni tuya kenniw ifekken zi marra zzeaf nwem u zi marra řeḥşarat. Kenniw tennam as: Egg ijj n ujeḡid xaney! Xenni řexxu, beddem zzat i wudem n SIDI eḷaḥsab tiqebbař nwem d řuřuf nwem!’ ” ²⁰ Şamwil ijja marra tiqebbař n Israyil ad dd-qarrbent uca taqbič n Binyamin tetwakkes zzaysent ²¹ Xas uca tessqarreb-dd teqbič n Binyamin eḷaḥsab twacunin nnes uca tetwakkes zzayes twacunt n Matri u xenni itwakkes zzayes Cawul, mmis n Qic. Arzun xas, maca war zem-maren ad t afen. ²² Nitni sseqsan SIDI ict n twařat nneḍnit “Ma dd-yusa danita ca n yijj nneḍni?”

1 ŠAMWIL

SIDI yarra-dd “Xzar, netta iffar jar ɣar řeqcuc *n usafar*.”²³ Nitni uzzřen *din*, iwyen t-idd zi senni. *Umi* dd-yusa netta ibedd jar řgens, yujar netta marra řgens s tiddi n uzeğif.²⁴ Inna Šamwil i marra řgens “Ma teźrim řexxu man wen ifarz SIDI? Uřa d ijjen zi řgens war days yarwis.” Uca isřiwřew marra řgens, nitni nnan “Ad iddar ujeğid!”

²⁵ Šamwil isscen i řgens řheqq n tgelda, yura it deg ijj n wedlis uca issars it zzat i wudem n SIDI. *Xenni* yarxu Šamwil i marra řgens, kuř ijj ɣar taddart nnes.²⁶ Uřa d Cawul yuyur ɣar taddart nnes ɣar Jibea u ijj n řeskar iruř akides, *iryazen* inni tuɣa iřada SIDI uř nsen.²⁷ Maca ayt i war issekk^win nnan “Mammec i d aney i ɣa ifekk weryaz-a?” U nitni sseřqaren t u war d as-dd iwyen ca tarzeft. Netta maca igga, axmi war ittesři.

Cawul ifekk Yabic di Jilead

11¹ *Xenni* iffeř-dd Nařac, Aeammini, uca inned s řeskar nnes i Yabic di Jilead. Marra *iryazen* n Yabic nnan i Nařac “Egg ijj n řeahd akidney uca xenni ad ac nsexar.”² Maca Aeammini Nařac, inna asen “X webriđ-a necc akidwem ggeř řeahd, necc ad awem-dd qeřeey marra titř tafusect, ad tt ggeř d řefđiřet x marra Israyil.”³ Imřaren n Yabic nnan “Ejj aney sebea n wussan, řima ad dd-nessekk ireqqasen ɣar marra tammurt n Israyil. Mařa war nufi uřa d ijj i d aney i ɣa issnejmen, *xenni* ad ɣark-dd neffey.”

⁴ *Umi* dd-iwđen ireqqasen ɣar Jibea n Cawul, ssiwđen-dd nitni awařen-a ɣar imezzuyen n řgens u marra řgens issgaeed tmijja nnes uca run nitni.⁵ U xzar, Cawul yusa-dd awarni i ifunasen nnes zeg iyyar, inna “Min yuřin řgens ittru ammu?” Nitni řajan as awařen n yeryazen n Yabic.

⁶ Ihwa-dd Arruř n AREBBI x Cawul umi isřa awařen-a uca itwassary uxeyyeq nnes ařřas.⁷ Netta iksi ijj n uzayřu n ifunasen, iqetřes iten d iceğiqen, issekk iceğiqen s ufus n ireqqasen ɣar marra tammurt n Israyil, inna “Wenni war iffiřen awarni i Cawul u awarni Šamwil ɣar *umenyi*, xzar, ammu i ɣa itwagg ak-d ifunasen nnes.” *Xenni* tewđa-dd tigg^wudi n SIDI x marra řgens uca ffřen munen am ijj n weryaz.⁸ Isedd iten Cawul di Bazaq. Tuɣa-ten di teřt-mya-ařaf zeg ayt n Israyil d třatin-ařaf n yeryazen zi Yahuda.⁹ Nitni nnan i ireqqasen nni tuɣa dd-yusin “Ad tinim aya i yeryazen n Yabic di Jilead ‘Tiwecca, xmi i ɣa tiři tfuct tařa, ad tetwassnejmem.’” *Umi* iwđen ireqqasen, eawden tt i yeryazen n Yabic uca farřen nitni.¹⁰ Nnan yeryazen n Yabic “Tiwecca ad ɣark-dd neffey uca *xenni* tzemmarem akidney tetteggem, min tettwařam kenniw mliř.”

¹¹ Tiwecca nnes imsar, aqa Cawul ibđa řgens x třata n tmunitin u ɣar tuffut n řřbeř udfen di řmargeř n řeskar, wtin leamuniyyen, ɣar tuffut n wass. Imsar aqa inni iqqimen twabezzeen ařami war iqqim uřa d tyuya zzaysen ak-d wayawya.

¹² *Xenni* inna řgens i Šamwil “Man wen i innan ‘Ma Cawul ad xaney yiři d ajeğid?’ Awyi ten-dd danita, řima ad ten neney.”¹³ Maca Cawul inna “Deg wass-a uřa d ijjen war itwaney, mařar ass-a SIDI issiwed-dd asenjem ɣar Israyil.”

¹⁴ Inna Šamwil i řgens “Ejj aney ad nuyur ɣar Jiljal, ad dinni nřeqqeř tagelda.”¹⁵ *Xenni* yuyur marra řgens ɣar Jiljal u nitni ggin dinni di Jiljal Cawul d ajeğid zzat i wudem n SIDI. Ȳarřen tiřarřa n řehna zzat i wudem n SIDI uca ifarř Cawul ařřas ak-d marra *iryazen* n Israyil.

Awař aneggaru n Šamwil i řgens

12¹ *Xenni* inna Šamwil i marra Israyil “Xzar, necc sřiř ɣarwem di marra min i d ayi tennam u necc ggiř ijj n ujeğid xawem.”² Uca řexxu, xzar, ajeğid iruř zzat i wudem nwem. Necc wsareř, dewřey cabey, u xzar, iřenjiren inu aqa-ten jarawem. Zi temři inu řars ař ass-a necc

11:1 ‘Aeammini’ - ijjen zi řgens n Eammun niř zi ayt n Eammun.

12:1 ‘sřiř ɣarwem’ - s Teibranit ‘sřiř ɣar tmijja wem’.

1 ŠAMWIL

ggurey zzat i wudem nwem. ³ Aqa-yi necc da. Cehdem xafi zzat i SIDI u zzat i lmasih nnes. I umi iwyey ca n uyenduz? I umi iwyey ijj n wegyuř? Man wen i hšarey u man wen i yezziy u zi man wen i ttfey ttfem mahend ad qqney tiřawin inu? Necc ad awem t arrey.” ⁴ Nitni arrin-dd xas “Cek war d aney teřšared ca u war d aney tyezzid u war tetřifed uřa d ict n řhajet zi ca n yijjen.”

⁵ Xenni inna asen “SIDI d acehhad xawem u lmasih nnes d acehhad ass-a, aqa kenniw war tufim uřa d ict n řhajet deg ufus inu!” Inna řgens “Aqa-t d acehhad!”

⁶ Inna Šamwil i řgens “D SIDI i tuřa iggin Musa d Harun u netta i dd-issuffyen ibabaten nwem zi Miřra. ⁷ Xenni řexxu, beddem-dd řari, mahend ad kidwem mmhakamey zzat i wudem n SIDI x marra timegga iseggden n SIDI tinni igga i kenniw u i ibabaten nwem. ⁸ Umi dd-yusa Yaęqub řar Miřra, řuyyen ibabaten nwem řar SIDI u SIDI isekk-dd Musa d Harun uca nitni ssuffyen-dd ibabaten nwem zi Miřra u sszedyen ten deg wemcan-a. ⁹ Maca nitni ttun SIDI, AREBBI nsen. Xenni netta izzenz iten i Sisara, akumandar n řeskar, di řařur, u i Ifiliřiniyyen u i ujeřid n Imu’abiyyen, inni tuřa akidsen immenyen. ¹⁰ Uca řuyyen řar SIDI, nnan ‘Neccin nexđa, mařar neccin nesmeř di SIDI, nsexxar i Ibaelen d Actarutin. U řexxu, senjem aney zeg ufus n ředyan nney uca ggur ad cek nsexxar.’

¹¹ Xas uca isekk-dd SIDI Yarubaęal d Badan d Yifta d Šamwil u netta issenjem kenniw zeg ufus n ředyan nwem i d awem-dd innden, ařami tzeddyem kenniw di řaman. ¹² Umi teřrim kenniw Nařac, ajeřid n ayt n ęammun, iffey-dd řarwem, tennim ayi kenniw ‘Lla, minzi ad xaney yiři ijj n ujeřid’, waxxa maca SIDI, AREBBI nwem, d ajeřid nwem. ¹³ Řexxu, xzar, aqa ajeřid nwem wenni i tixďarem, wenni tuřa tetřajam. Aqa SIDI igga it d ajeřid xawem. ¹⁴ Mařa kenniw tetteggwdem SIDI, ad as tsexxarem u ad tesřam i tmijja nnes u war ttęewwyem x *min dd-iffyen* zeg uqemmum n SIDI, xenni kenniw, iwa kenniw d ujeřid nwem wenni i xawem i řa iřekmen, ad tiřim di řaman řar đeffar n SIDI, AREBBI nwem. ¹⁵ Mařa kenniw maca war tesřim řar tmijja n SIDI, ad tęewwyem x *min dd-iffyen* zeg uqemmum n SIDI, xenni afus n SIDI ad xawem yiři am t tuřa x ibabaten nwem. ¹⁶ Xenni řexxu, beddem kenniw, u xzarem řxedmet tameqqrant i d řa igg SIDI zzat i tiřawin nwem. ¹⁷ Ma war ięi ass-a řřabet n irden? Necc ad řayiy řar SIDI u netta ad iwc ajjajen d wenřar ař i řa tessnem u ad třarem mečař imřar řřar i teggim zzat i tiřawin n SIDI mahend ad as tettarem ijj n ujeřid i yixef nwem.”

¹⁸ U Šamwil iřařa řar SIDI u SIDI isekk-dd deg wass nni ajjajjen d wenřar uca marra řgens teřqef it tiggwudi d tameqqrant zi SIDI u zi Šamwil. ¹⁹ U marra řgens inna i Šamwil “Žaę i imsexxaren nnek řar SIDI, AREBBI nnek, mahend war nettmetti ca, mařar neccin řar marra ddnub nney ęad narni-dd tuęeffna-ya, belli narzu ijj n ujeřid i neccin.”

²⁰ Xenni inna Šamwil i řgens “War teggwdem ca! Kenniw teggim marra tuęeffna-ya, maca war ttęeyyadem ęad x umedřur n SIDI, maca sexxarem i SIDI s marra uř nwem. ²¹ War ttęeyyadem, minzi xenni ad teďfarem min ixřan, *timesřayin* nni war ineffęen u war ssenjiment, minzi nitenti xřant, ²² Minzi SIDI war isemmeř di řgens nnes di ttfwee n yisem nnes ameqqran, mařar netta igga ad kenniw igg d řgens i yixef nnes. ²³ Min d ayi icqan, ad t ssiggwjeř xafi, aqa ad xďiy x SIDI, xmi i řa ssbeddey di tzaęit i kenniw, maca necc ad awem ssecney abrid iřebřen d wenni iseggmen. ²⁴ Mřir ggwedem SIDI waha u sexxarem xas s teřdiqt s marra uř nwem, minzi xzarem mečař imřar i d awem isscan ixef nnes! ²⁵ Maca mařa kenniw ad tarnim ad teggem tuęeffna, xenni řa d kenniw uřa d ajeřid nwem ad tettwahellkem.”

Řmuęšyyet n Cawul

13 ¹ Cawul tuřa řars ijj n iseggwusa umi idweř d ajeřid. Netta iřkem tnayen n iseggwusa x Israyil. ² Cawul ifarz teřt-ařaf n yeryazen zi Israyil. Ařfayen zzaysen tuřa-ten řar Cawul di Mixmas u x idurar n Bayt-Il u ařef zzaysen tuřa-ten řar Yunatan di Jibea di *temmurt*

1 ŞAMWIL

n Binyamin. Min iqqimen zi řgens yarxu as ijjen ijjen ad yuyur řar uqıđun nnes.

³ Yunatan iyřeb x tecbart n řeeskar n Ifilistıniyyen di Jibea. Uca sřan Ifilistıniyyen xas. *Xenni* Cawul igga ad řuđen di řbuq di marra tammurt, inna “Ejj İeibraniyyen ad t sřen!” ⁴ D marra İsrayil isřa abarreh “Cawul iyřeb x ict n tecbart n řeeskar n Ifilistıniyyen u zi man aya issarzeg İsrayil ixef nnes řar Ifilistıniyyen.” Itwařaya řgens *mařend ad bedden* awarni i Cawul di Jiljal.

⁵ Ifilistıniyyen ssmunen i umenři ak-d İsrayil. *Nitni tuya řarsen* teřt-ařaf n ikarruten d setta-ařaf n imnayan, aqa-t d ijj n řgens n řeeskar amecnaw ijdi řar tma n řebřar. Nitni gaeden u wtin iqıđan nsen řar Mixmas, řar ccarq n Bayt-Awin. ⁶ *Kuř* aryaz di İsrayil tuya ittwařa aqa nitni di řehřaret, minzi itwazzeř x řgens. Innufar řgens deg ifran u deg ufeřeq n teřđart u di třuđar u deg imucan n tnuffra u deg wanuten. ⁷ Žwan İeibraniyyen L'Urdun řar temmurt n Jad d Jilead. Tuya Cawul s yixef nnes ead di Jiljal u marra řgens tuya ittarijji awarni as. ⁸ Netta iraja di Jiljal sebea n wussan ař řweqt itwaggen zi Şamwil. *Umi* maca Şamwil war dd-yusi, aqa ibezze řgens ixef nnes, *ruřen* xas. ⁹ *Xenni* inna Cawul “Awyem ayi-dd da ict n třarřt n wecmađ d třarřa n řehna!” uca iqeddem *din* tayarřt n wecmađ. ¹⁰ Umi ikemmeř s tewhibt n třarřt n wecmađ, imsar, aqa yusa-dd Şamwil. Cawul iffey ad t iřqa řima ad as ibarek. ¹¹ *Xenni* inna Şamwil “Min teggid cek?” Inna Cawul “Minzi necc zřiř, aqa řgens yuyur ayi u cek war dd-tusid ead deg wussan itwaggen uca Ifilistıniyyen nnjarwen řar Mixmas, ¹² nniř necc ‘Řexxu ad řari-dd hwan Ifilistıniyyen u necc war sejdeř ead i wudem n SIDI’, uca uciř aqa din ayiř xafi řima ad ssgaedeř ict n třarřt n wecmađ.”

¹³ Şamwil yarra-dd x Cawul “Cek teggid tubbuheřya. War teřđid ca tawřiyyet n SIDI, AREBBI nnek, tenni i d ac yumur, minzi xenni iři aqa SIDI icedd řexxu tagelda nnek x İsrayil i řebda.

¹⁴ Řexxu maca tagelda nnek war tettřimi ca. SIDI ifarz i yixef nnes ijj n weryaz x wuř nnes u SIDI yumur as *ad yiři* d amgewwad x řgens nnes, mařar cek war teřđid ca min i d ac yumur SIDI.”

¹⁵ İkkar Şamwil, igaeed zi Jiljal řar Jibea di Binyamin uca Cawul isedd řgens i tuya řars iřan, ca n setta-mya n yeryazen. ¹⁶ Cawul, mmis n Yunatan d řgens i řarsen iřan, qqimen di Jibea di *temmurt* n Binyamin. Uca Ifilistıniyyen wtin iqıđan nsen di Mixmas. ¹⁷ Uca ffyen iqtařciyyen zi řmargeř n řeeskar n Ifilistıniyyen di třata n terbiein. Ict n tmunet tarra azeřif řar webrid n Euфра řar temmurt n Cuéal, ¹⁸ u ict n tmunet *nneđni* tarra azeřif řar webrid n Bayt-Ĥurun u ict n tmunet *nneđni* tarra azeřif řar webrid n weymir nni ixezzaren di teřzurt n řabuim řar řexřa.

¹⁹ Di marra İsrayil war itwif uřa d ijj n wemziř, minzi Ifilistıniyyen tuya nnan “Ĥima İeibraniyyen war ttegggen ssif niř lansa.” ²⁰ u marra İsrayil iqqim ihekk^wa řar Ifilistıniyyen řima ad isseqdee *kuř* aryaz uzzař n wesřar nnes d wemjar nnes d wuzzař n uzeddam nnes d wuzzař n tsiřit nnes.

²¹ Tuya řarsen izeynaten war iqđeen řar wuzzař n isuřar u řar imiřan u řar tazzarin s *třata* n *tceqrudın* u řar isennanen ibedden n řmacam n iyenduzen. ²² Umi dd-yiweđ wass n umenři war itwif uřa d ijj n ssif uřa d ict n lansa di marra řgens nni tuya iřan řar Cawul d Yunatan, aqa twafen mřiř řar Cawul d Yunatan. ²³ Ict n terbiet n řeeskar n Ifilistıniyyen teedu x užekk^wu n Mixmas.

Adef n Yunatan řar tesqift n Ifilistıniyyen d uyelleb nnes xasen

14 ¹ Ijj n wass imsar, aqa Yunatan, mmis n Cawul, inna i uřudri wenni i d as yarebbun řesnař “As-dd, ejj aney ad neřwa řar tecbart n ieessasen n Ifilistıniyyen nni iřan řar ujemmađ, *maca* netta war t inni i babas.

² Tuya Cawul iqqim řar tma n Jibea sadu ict tremmant nni *ibedden* di Miřrun uca řgens i tuya akides iřan, days amenni ca n setta-mya n yeryazen. ³ Tuya Axiya, mmis n Axiřub, umas n İxabud, mmis n Finařas, mmis n Eali, d akehhan n SIDI di Cilu. Tuya yarıđ apaltu n *ukehhan*. Řgens war issin aqa Yunatan tuya yuyur.

13:5 ‘imnayan’ - ‘inni inyın x iysan’.

1 ŠAMWIL

⁴ Jar imucan n užečk^wu x *idurar* i x tuŷa Yunatan yarezzu ad iŷwa ɣar tecbart n iēssasen n Ifilištiniyyen, tuŷa din ict n tešdart iqeḏēen i dd-iffyēn ɣar uyezdīs-a uŷa d ict tešdart iqeḏēen i dd-iffyēn ɣar uyezdīs nneḏni. Ict ttŷayan as Bušayš d ict nneḏnit *ttŷayan as Sana*. ⁵ Ict n ttarf iqeḏēen tuŷa ɣar ccamal arendad n Mixmas d *ict n ttarf* nneḏni tuŷa ɣar ljanub arendad n Jibae.

⁶ Inna Yunatan i uḥudri wenni i d as yarebbun řesnaḥ “As-dd, ejj aney ad neŷwa ɣar tecbart n iēssasen n yenni war ixetnen, ad taŷ ad igg SIDI ca di ttweē nney, minzi war iwēar i SIDI ḥima ad ifekk s ufus n waṭtas niŷ s ufus n drus.” ⁷ Aḥemmař n řesnaḥ nnes yarra-dd xas “Egg marra min ɣark deg wuř nnek. Uyur, xzar, necc akidek amecnaw uř nnek.” ⁸ Yunatan inna “Xzar, neccin ad neŷwa ɣar yeryazen nni, ad asen nesscen ixef nney. ⁹ Mařa nitni *xenni* ad aney inin ‘Beddem ɣars ař ɣarwem-dd i ɣa nas!’, *xenni* ad neqqim nbedd deg wemcan nney, war ɣarsen nettgaēēad ca. ¹⁰ Maca mařa nitni ad inin ‘Gaēēdem-dd ɣarney!’, *xenni* ad ɣarsen-dd ngaēēed, minzi SIDI igga aney ten deg ufus nney. Aya ad aney yiři d řeeřamet.”

¹¹ Řami dd seccnen nitni ixef nsen s tnayen idsen ɣar tecbart n iēssasen n Ifilištiniyyen, nnan Ifilištiniyyen “Xžaret, Ieibraniyyen ffyēn-dd zeg ixubac nsen i di tuŷa nnuffaren.”

¹² Iryazen n tēssast arrin-dd x Yunatan u x wenni i d as yarebbun řesnaḥ “Gaēēdem-dd ɣarney, neccin ad awem-dd nessiweḏ řexbar!” Uca inna Yunatan i aḥemmař n řesnaḥ nnes “Gaēēed awarni as, maɣar SIDI igga iten deg ufus n Israyil.” ¹³ *Xenni* igaeēed Yunatan x ifas-sen d iḏaren ɣar sennej u aḥemmař n řesnaḥ nnes iḏfar it uca nitni wḏan zzat i wudem n Yunatan u awarni as inŷa iten uḥemmař n řesnaḥ nnes. ¹⁴ Ticti-ya tamezwarut i zi Yunatan d uḥemmař n řesnaḥ nnes wtin eřaḥař eicrin n yeryazen, tuŷa teḡa x ijj n iyyar i tuŷa anect n yijj n wezyen *i izemmar* ijj n uzayřu *n iyenduzen ad t icarz deg ijj n wass*. ¹⁵ Tuŷa temsar ict n tarjijit d tameqqrant di řmargeḥ n řeeskar, x yeyyar u jar marra řgens. Uŷa d yenni n tecbart n iēssasen d iqtateiyyen ttarjijjen s yixef nsen, *wah*, uŷa d tammurt tessenhez, minzi tuŷa-tt d ict n tarjijit n AREBBI.

¹⁶ *Umi* iēssasen n Cawul di Jibea di Binyamin tuŷa xezzaren, žrin aqa itwabezzee řɣaci uca nitni dewřen tmmenŷan ak-d wayawya, ¹⁷ inna Cawul i řgens i tuŷa ɣars iḡan “Ḥesbem *xenni* u xzareman man wen i zŷayney iffyēn.” Nitni ḥesben u xzar, aqa Yunatan d uḥemmař n řesnaḥ nnes war din ḡin. ¹⁸ *Xenni* inna Cawul i Axiya “Awi-dd Ttabut n SIDI danita!” Maɣar Ttabut tuŷa-t deg wussan nni ɣar ayt n Israyil *di řmargeḥ n txuzan*. ¹⁹ *Umi* tuŷa ead issawař Cawul ak-d ukehhan, imsar, aqa ddriz zi řmargeḥ n řeeskar n Ifilištiniyyen idweř imeqqar aṭtas. *Xenni* inna Cawul i ukehhan “Ejj afus nnek ad dd-idweř!” ²⁰ Cawul d marra řgens nni tuŷa ɣars twařayan-dd maḥend ad munen uca usin-dd ɣar wazzay n umenŷi u xzar, ssif n ijjen tuŷa x wennedni. Aqa ikkar ijj n uxarweḏ d ameqqran. ²¹ Tuŷa din Ieibraniyyen inni aṭtas zeg wami tuŷa ibedden x uyezdīs n Ifilištiniyyen, ffyēn-dd akidsen immṭarrcen jar řeeskar. Uŷa d nitni munen ɣar Israyiliyyen inni iḡan ak-d Cawul d Yunatan. ²² *Umi* marra iryazen n Israyil, inni tuŷa innuffaren x idurar n Ifrayim, sřan, aqa Ifilištiniyyen tuŷa arewřen, munen uŷa d nitni ɣarsen, ḏfaren ten ɣar umenŷi. ²³ Deg wass nni ifekk SIDI Israyil uca amenŷi iffeŷ uŷa ɣar Bayt-Awin.

²⁴ Twaēarrnen iryazen n Israyil deg wass nni, minzi Cawul ijjug i řgens, inna “Wenni i ɣa iccen macca qbeř tameddit u qbeř i ɣa ntaqmey necc x řēedyan inu, ad yiři itwanēeř!” X *uŷa* uŷa d ijj war icci. ²⁵ Řgens yusa-dd ɣar ijj n weɣar uca tuŷa *din* tamment *tewsee* deg iyyar. ²⁶ *Umi* dd-yudef řgens ɣar weɣar, aqa *din* tamment s ufeyyed, *maca* uŷa d ijj war ɣars isswižzeḏ s ufus ɣar uqemmum nnes, maɣar řgens igg^wed tjaḡit *n Cawul*.

²⁷ Yunatan *maca* tuŷa war isři řami issjuḡ babas řgens. Netta isswižzeḏ s uneggar n uzeḡad nnes nni *iḡan* deg ufus nnes uca issisen itt deg ict n teyrašt n tamment. Řami yiwi afus nnes ɣar uqemmum nnes, aqa dewřenť tiṭṭawin nnes izdigent aṭtas. ²⁸ *Xenni* yarra-dd ijj n weryaz zi řgens, inna “Babac issjuḡ řgens s ict n tjaḡit, inna ‘Aryaz wenni i ɣa iccen ass-a aŷrum, ad yiři

14:25 ‘aŷyar’ - niŷ ‘řɣabet’ niŷ ‘tažgant’.

1 ŞAMWIL

itwanæř! S uyenni itwafna řgens.”²⁹ Xas uca inna Yunatan “Baba iydeř tammurt di arrziyyet. Xzarem waha, tiřřawin inu ttceęęřent, minzi necc qqasey drust zi tamment-a.”³⁰ Mečřař ead mři icca řgens mliř ass-a zi tkeccađt i iřřef zi řęedyan nnes, minzi řexxu ticti i zi wtin Ifiliřřiniyyen war teęi d tameqqrant ead.”

³¹ Deg wass nni wtin nitni Ifiliřřiniyyen zi Mixmas ař Ayalun u řgens tuřa ifna ařřas.³² Řgens ięemmed x tkeccađt u nitni ksin uęi d ifunasen d tfunasin d ięejmiyyen d tęejmiyyin uca nitni řarřen asen x temmurt u řgens icca aysum s idammen.³³ Uca ssargben man aya i Cawul uca inna “Aqa řgens ixđa ak-d SIDI umi nitni ccin aysum s idammen.” Netta inna “Kenniw tuřa tęeřřam. Seqnunniyem-dd kenniw ass-a ict n teřđart řari.”³⁴ Inna Cawul eawed “Bezzęem ixef nwem jar řgens u tinim asen ‘Ejj kuř aryaz ad ayi-dd yawi afunas nnes, u kuř aryaz eawed ict zeg wuęi nnes u řarřen asen da, ccem zzaysen u war txeřřim ak-d SIDI umi i řa teccem s idammen.” Uca kuř aryaz zi marra řgens yiwi-dd afunas nnes s ufus di ģiřet uca řarřen as dinni.³⁵ Uca Cawul ibna ijj n uealřar i SIDI. Tuřa-t d aealřar amezwaru i issbedd i SIDI.

³⁶ Xenni inna Cawul “Ejj aney ad nehwa ģiřet-a, ad neđřar Ifiliřřiniyyen u ad ten nkecced řars ař tuffut n řřbeř u war zzaysen netteji uřa d ijen.” Nnan nitni “Egg marra min tettwařid nican di tiřřawin nnek.” Maca akehhan inna “Jjem aney ad dd-nřarreb řar AREBBI.”³⁷ Xenni isseqsa Cawul AREBBI “Mma ad hwiř ad đřary Ifiliřřiniyyen? Ma ad ten tegged deg ufus n Israyil?” SIDI maca war xas-dd yarri deg wass nni.³⁸ Xas uca inna “Asem-dd da, marra izeęifen n řgens, snem u xzarem, min di ięa ddnub-a i itwaggen ass-a.”³⁹ Minzi s tidett am iddar SIDI wenni ifekken Israyil, waxxa tuřa-t d mmi Yunatan, netta ad immet nican.” Maca uřa d ijj zi řgens war dd-yarri ca.

⁴⁰ Inna eawed i marra ayt n Israyil “Ittxeřřa ad tbeddem řar ijj n uęezdis, necc d mmi Yunatan ad nbedd řar uęezdis nneđni.” Řgens yarra-dd x Cawul “Egg min tettwařid cek nican di tiřřawin nnek.”⁴¹ Xas uca issiweř Cawul ak-d SIDI, AREBBI n Israyil “Ewc aney nnican ikmeř!” Xenni itwařřef Yunatan d Cawul uca řgens iffey d amezdag.⁴² Cawul inna “Nđarem taqedduřt jarayi necc d mmi Yunatan!” Xenni itwařřef Yunatan.⁴³ Inna Cawul i Yunatan “Ini ayi, min teggid cek!” Yunatan iřaja as t, inna “Nec qqasey mři cwayt n tamment s uneggaru n uęęađ nni ięan deg ufus inu. Aqa-yi da, ma ittxeřřa ayi ad mmtey?”⁴⁴ Xenni inna Cawul “Iři ad dayi igg AREBBI amenni u ad as yarni ead. Maca cek, Yunatan, ittxeřřa ad temmted nican.”⁴⁵ Maca řgens inna i Cawul “Ma ittxeřřa ad immet Yunatan, wenni iwyen asenjem-a ameqqran i Israyil? Aya war ittiři! S tidett am iddar SIDI, mařa zzayes iwđa uřa d ict n uęeřřtu n ucewwaf n uęęiř nnes řar temmurt, minzi netta igga it ass-a ak-d AREBBI.” Ammu i issenjem řgens Yunatan uca war immut ca.

⁴⁶ Cawul ismeř deg weđřar n Ifiliřřiniyyen uca Ifiliřřiniyyen eęqben řar imucan n tzeddiyt nsen.

⁴⁷ Uca Cawul iřřef tagelda x Israyil, immney ak-d marra řęedyan nnes i d as-dd innđen: ak-d Mu’ab u ak-d ayt n Ieamuniyyen u ak-d Idum u ak-d ijeęiden n řuba u ak-d Ifiliřřiniyyen. Mani mma yarra s uęęiř, yiwi-dd řeřkam.⁴⁸ Netta igga s teryast uca iyřeb x Ieamaliqiyyen u ifekk Israyil zeg ufus n yenni t ikeccđen.

⁴⁹ Iřenjiren n Cawul tuřa-ten d Yunatan d Yacwi d Malkicuea. Ismawen n tnayen n yessis d Mirab, tenni d tamenzut, u isem n tmezyant Mikal.⁵⁰ Tamřart n Cawul qqaren as Axinuęam, yeęis n Aximaęaz. Isem n ukumandar nnes n řęeskar aqa d Abnir, mmis n Nayr, ezizis n Cawul.⁵¹ Qic, wenni d babas n Cawul, u Nayr, wenni d babas n Abnir, tuřa-ten d iřenjiren n Abiyil.

⁵² Tuřa din ijj n umenyi iwęar ak-d Ifiliřřiniyyen marra ussan min ikka iddar Cawul. Kuř ijj n weryaz bu-teyruđt niy kuř ijj n mmis n umenyi i iřra Cawul, iksi it řars.

1 ŞAMWIL

Cawul itwammendar zi Arebbi am ujeġid x Israyil

15¹ Şamwil inna i Cawul “SIDI tuġa issekk ayi-dd ħima ad cek dehney d ajeġid x řgens nnes, x Israyil. Seř xenni ġar wawařen n SIDI.”² Ammu i iqqar SIDI n řeskarat ‘Necc ad xeġsey min igga Ėamaliq i Israyil, aqa ibedd as deg webriid umi dd-igaeed Israyil zi Miřra.’³ Kkar řexxu u wwet Ėamaliq. Ĥarrem marra min ġars i uteħħi u war xas tthiwiř ca, maca ney *marra*, zeg weryaz ař temyart, zeg uhenjir ař aseymi, zeg ufunas ař uġi, zeg weřyem ař ayyuř!’ ”

⁴ Iřaya-dd Cawul x řgens uca isedd iten di řalayim. Tuġa-ten di mitayn-ařaf n yeryazen x idaren d teneac n yeryazen n Yahuda.⁵ Umi yiweđ Cawul ġar tendint n Ėamaliq, igga ict n texceft di teyzurt⁶ uca netta iija ad inin i ayt n Iqiniyyen “Ffyem, beeedem, semħem di řwest n Ėamaliq, ħima necc war kenniw tteħħiy akidsen, mařar kenniw teggim s tcuni ak-d ayt n Israyil umi dd-ffyen nitni zi Miřra.” Xas uca ffyen Iqiniyyen zi řwest n Ieamaliqiyyen⁷ uca Cawul iřreb x Ieamaliqiyyen zi Ĥawila ař Cur i iġan arendad n Miřra.⁸ Axax, ajeġid n Ėamaliq, ittef it iddar, maca marra řgens iħarrem iten i uteħħi s řeqdeē n ssif.⁹ Maca Cawul d řgens ĥawren x Axax uřa x řemxeyyer n wuġi d ifunasen d tfunasin u x min iġan iřebħen awarni as u marra izmaren daysen tadunt d marra min tuġa d ařebħan qaē. War xsen ad ten ĥarremen i uteħħi, maca marra min iġan drus d min ideēfen, ĥarremen t i uteħħi.

¹⁰ Xenni yusa-dd wawař n SIDI ġar Şamwil, inna¹¹ “Necc nedmey, aqa ggiř Cawul d ajeġid, mařar netta iħeyyed zi đeffar inu u war isseqfeř awařen inu.” Iffugem Şamwil uca isyuyy tameddit tmun ġar SIDI.¹² Tiwecca nnes zic ikkar Şamwil, yuyur ad iřqa Cawul. Itwanna as i Şamwil, nnan “Cawul yusa-dd ġar Karmil u issbedd *dinni* iij n uqellij n řidaret i yixef nnes, xenni iēdu, ihwa ġar Jiljal.”

¹³ Yusa-dd Şamwil ġar Cawul u Cawul inna as “Aqa cek tetwabarked zi SIDI! Necc ssqefřey awař n SIDI.”¹⁴ Xenni yarra-dd xas Şamwil “D min ixs ad yini řħess-a n wuġi i *d ayi ittadfen* deg imezzuyen inu d řħess n ifunasen i ttesřiy?”¹⁵ Cawul inna “Awyen ten-dd akidsen zi Ėamaliq minzi řgens iħaweř x mummu n wuġi u x ifunasen ħima ad ten qeddmen d tayarřt i SIDI, AREBBI nnek. Min iqqimen nħarrem it i uteħħi.”¹⁶ Xenni inna Şamwil i Cawul “Cfa! Necc ad cek ĥajji min i d ayi inna SIDI di ġiřet-a.” Inna as Cawul “Siweř!”

¹⁷ Uca inna Şamwil “Umi teġid *ead* d amezyan di titřawin nnek, ma war tdewřed ca d azeġif n tqebbař n Israyil u ma war cek idhen SIDI *ad tdewřed* d ajeġid x Israyil?”¹⁸ SIDI issekk i cek ġar webriid, inna “Uyur, ĥarrem imednab nni, Ieamaliqiyyen, i uteħħi u mney akidsen ġars ař ten i řa teqđid.”¹⁹ Mayemmi war tesřid ca ġar tmijja n SIDI, maca cek tewđid x tkeccađt u teggid *min iġan* d řřar di titřawin n SIDI?”

²⁰ Xenni inna Cawul i Şamwil “Necc sřiy maca ġar tmijja n SIDI u necc kkiř abrid i x i d ayi-dd issekk SIDI u necc iwyey-dd danita Axax, ajeġid n Ėamaliq, maca Ieamaliqiyyen ĥarremey ten i uteħħi.”²¹ Řgens iksi uġi d ifunasen d tfunasin zi tkeccađt, mummu n min itwaħarremen i uteħħi, ħima ad qeddmen aya i SIDI, AREBBI nnek, di Jiljal.”²² Maca Şamwil inna “Ma teejeb as i SIDI tiyarřa n wecmađ d tiyarřa ktar zeg useġi i tmijja n SIDI? Xzar aseġi ĥsen zi tyarřt u ařessi s taynit *ħsen* zi tadunt n icarriyyen.”²³ Minzi ařewwey aqa-tt d ddenb n uēezzem uca tayennant d řmuēřiyet aqa-ten *am uweqqar* n řexyařat imezyanen n lařnam. Minzi cek tendared awař n SIDI, inđar netta i cek *am ujeġid*.”

²⁴ Xenni inna Cawul i Şamwil “Necc xđiy, mařar necc ttēeddiř x řumur i dd-iffyen zeg uqemmum n SIDI u x wawařen nnek, minzi necc gg^wedey zi řgens u sřiy řarsen.”²⁵ S uyenni, řfar ayi ddenb inu u dweř akidi, *xenni* ad sejdey i SIDI.”²⁶ Şamwil yarra-dd x Cawul “Necc war akidek dik^wiřey ca, mařar cek tendared awař n SIDI u SIDI inđar i cek *am ujeġid* x Israyil.”

²⁷ Umi Şamwil inneqřeb ħima ad yuyur, icebbar as netta di tmewwa n upartessu nnes, *maca*

15:24 ‘sřiy řarsen’ - s Teibranit ‘sřiy ġar tmijja nsen’.

1 ŠAMWIL

wanita icarreg. ²⁸ *Xenni* inna as Šamwil “Deg wass-a icarreg ac SIDI tagelda n Israyil u iwc itt i umqarreb nnek wenni iġan ħsen zzayek.” ²⁹ Uŕa Leadim n Israyil n řebda war issxarriq ca u war indim, mayar netta war iġi d bnađem ařami i ya indem.” ³⁰ *Xas uca* inna as “Necc xđiy. Ewc ayi maca aweqqar zzat i imyaren n řgens u zzat i Israyil u dweř akidi, *xenni* ad sejđey i SIDI, AREBBI nnek.” ³¹ Uca idweř Šamwil, yaređdef Cawul u Cawul isjed i SIDI.

³² *Xas uca* inna Šamwil “Awi-dd yari Axax, ajeġid n Eamaliq. Axax yuyur yars s arratuĥ u inna Axax *ak-d ixef nnes* “S tidett, tarzugi n řmewt tetwaĥeyyed.” ³³ Šamwil *maca* inna “Am mam-mec issřarrem ssif nnek timyarin x iĥenjiren nsent, ammu i ya tetwassřarrem yemmac jar temyarin x tarwa nnes.” U Šamwil iqeřtes Axax d iceġiqen zzat i wudem n SIDI di Jiljal. ³⁴ *Xenni* yuyur Šamwil yar Rama d Cawul igaeđed yar taddart nnes di Jibea n Cawul. ³⁵ Šamwil war izri ead Cawul yars ař ass n řmewt nnes, maca Šamwil icđen x Cawul, u SIDI indem řami igga Cawul d ajeġid x Israyil.

Dawud itwadhen am ujeġid

16 ¹ Inna SIDI i Šamwil “Meĥař d acđan x Cawul, wenni ggiy necc d ajeġid x Israyil? Eemmar icc nnek s zzect uca tuyured. Necc ad cek ssekkey yar Yassa wenni zi Bayt-Laĥm, minzi jar iĥenjiren nnes aqa zriy ijj n ujeġid i necc.” ² *Maca* Šamwil inna “Mammec i ya ggey ad *din* uyurey? Cawul ad t iseř, ad ayi iney.” Yarra SIDI “Ksi ijj n umwa zeg ifunasen akidek, ad tinid ‘Necc usiy-dd ĥima ad qeddmey ict n tyarřt d ssedqet i SIDI.’” ³ ittxeřša ad tearded x Yassa yar ssedqet u necc ad cek ssargbey x min ittxeřšan ad tegged. Cek ad tdehned *myir* wenni i d ac i ya iniy.” ⁴ Šamwil igga min tuya d as inna SIDI. Umi dd-yusa netta yar Bayt-Laĥm, ffyen-dd yars imyaren n tendint ttarjijin, nnan “Ma twasit nnek s řehna?” ⁵ Netta inna “S řehna. Necc usiy-dd ĥima ad qeddmey ict n tyarřt d ssedqet i SIDI. Qeddssem ixef nwem u asem-dd akidi yar ssedqet. Netta iqeddes Yassa d iĥenjiren nnes uca icarđ iten yar ssedqet.

⁶ Uca imsar umi dd-usin nitni, izra netta Iliyab uca ixarreř “D wa s tidett yar SIDI d amedhun nnes.” ⁷ SIDI *maca* inna i Šamwil “War xezzar ca yar waddud nnes uřa yar řueřa nnes n tidđi, minzi necc ndarey t, mayar war itthimmi ca min yar ixezzar bnađem, minzi bnađem ittwařa min iġan zzat i tiřtawin nnes, maca SIDI ittwařa uř.”

⁸ *Xenni* iřaya Yassa x Abinadab, iija it ad ieđu x Šamwil. U netta inna “Wanita eawed war t yixđar SIDI.” ⁹ *Xas uca* iija Yassa ad xas ieđu Camma, maca netta inna “Wanita eawed war t ixđar SIDI.”

¹⁰ Ammu i iija Yassa ad edun sebea n iĥenjiren nnes x Šamwil, *maca* Šamwil inna i Yassa “Ina war ten ixđar ca SIDI.” ¹¹ Inna Šamwil i Yassa “Ma d ina marra d iĥudriyyen nnek?” Netta yarra-dd xas “Amezyan qaē iqqim ead, aqa yarekkwes uġi.” Inna Šamwil i Yassa “Sekk *ijj* maĥend ad t-idd yawi, minzi neccin war nettquwwir ca i řtabřa, qbeř mma ad dd-yas netta.” ¹² Netta issekk *ijj* maĥend ad t-idd yawi. Netta tuya d arrubyu u tuya yars tiřtawin cnant u d musbiĥ i řxezrat. *Xenni* inna SIDI “Kkar, dehn it, mayar aqa d wa.” ¹³ Šamwil iksi icc s zzect, idehn it di řwest n aytmas. Uca Arruĥ n SIDI ihwa-dd x Dawud zeg wass nni d tsawent. Šamwil ikkar, yareggweĥ yar Rama.

Dawud ittirar x lharba i Cawul

¹⁴ Arruĥ n SIDI tuya iĥeyyed x Cawul u ijj n buĥbeř d aeĥfan zi yar SIDI issiggwed it. ¹⁵ Nnan as imsexxaren n Cawul “Xzar, ijj n buĥbeř d aeĥfan n AREBBI issiggwed i cek. ¹⁶ Ejj ad yini bab nney i imsexxaren nnek inni ibedden zzat i wudem nnek, maĥend ad arzun x ijj n weryaz itthakan di řgambri. Mařa ittef i cek buĥbeř aeĥfan n AREBBI, ejj it *xenni* ad yirar netta s ufus

15:28 ‘tagelda’ - awař-a ixs ad yini ‘řeĥkam x ict n tgeldit’.

1 ŞAMWIL

nnes di řgambri ħima ad tiřid mliĥ.” ¹⁷ Xenni inna Cawul i imsexxaren nnes “Arzum ayi-dd x ijj n weryaz wenni ittiraren mliĥ u awyem t-idd da ħari!” ¹⁸ Ijjen zeg iħudriyyen yarra-dd xas, inna “Aqa zriy ijj n mmis n Yassa zi Bayt-Laħm wenni izemmaren ad yirar mliĥ. Netta d ijj n bu-teyruđt imeħden d ijj n weryaz aeskari, issen ad yixdar awařen nnes, aqa-t d ijj n weryaz d asebħan u SIDI akides.”

¹⁹ Issekk Cawul ireqqasen ħar Yassa, inna “Sekk ayi-dd mmic Dawud wenni iġan ak-d wuġi.”

²⁰ Yassa iksi ijj n weyyuř s weyrum xas d ict n tecyart n binu d ijj n iħeyd d amezyan uca issekk aya s ufus n mmis Dawud ħar Cawul. ²¹ Ammu dd-yusa Dawud ħar Cawul uca ibedd zzat i wudem nnes u netta ittexas it aťas. Netta idweř d aħemmař n řesnaħ nnes. ²² X uyenni issekk Cawul ħar Yassa maħend ad as yini “Ttzawgey ejj Dawud ad iqqim ibedd zzat i wudem inu, maħar netta yufa řxaďar di tiťtawin inu.” ²³ U meřmi mma dd-yusa buħbeř aeefan n AREBBI ħar Cawul, iksi Dawud řgambri uca ibda ittirar days s ufus nnes. D man aya dd-yarrin nnefs ħar Cawul ařami idweř mliĥ uca iħeyyed xas buħbeř aeefan.

Dawud d Juliyat

17 ¹ Ifiliřtiniyyen ssmunen řeskarat nsen i umenyi u nitni nnyarwen ħar Suku di *temmurt n* Yahuda. Wtin iqiďan nsen jar Suku d Eaziqqa ħar Afas-Dammim. ² Maca Cawul d yeryazen n Israyil nnyarwen di řewďa n teyzurt n tbeġuďtin uca wtin din iqiďan nsen. Nitni sedden ixef nsen i umenyi qibač i Ifiliřtiniyyen. ³ Ifiliřtiniyyen bedden ħar wedrar nni ħar uyezdis ajemmaď u Israyiliyyen bedden ħar wedrar ħar uyezdis-a u tuħa *din* tayzurt jarasen. ⁴ Xenni iffey-dd ijj n ueskari d azeeeam zi řmargeħ n řeskar n Ifiliřtiniyyen, qqaren as Juliyat. Tuħa-t zi Jat. Řueřa nnes setta n iħaġen d ijj n ccbar n ufus. ⁵ X uzeġif nnes tuħa ict n tqebbart n nnħas u yard arruď n wuzzař n ueskari s teqcurin. Tuħa řewzen n warruď n wuzzař xemsa-ařaf n uciql n nnħas. ⁶ Netta tuħa ħars řxaxeř n nnħas i uħeťtu n iďaren u jar tiħarďin nnes *yarbu* ijj n uħric n nnħas. ⁷ Aemud n lansa nnes tuħa t am ijj n ukeccuď n uxeyyed u tixeft n wuzzař n lansa nnes tewzen setta-mya n uciql u wenni i d as yarebbun tcappa tameqqrant n useřqi izwar as.

⁸ Netta tuħa ibedd *din*, iřaħa i iseddiyyen n řeskar n Israyil, inna asen “Mayemmi i dd-teffyem u tseddem ixef nwem i umenyi? War iġi necc d Afiliřtini u kenniw d imsexxaren n Cawul? Farzem ijj n weryaz i kenniw wenni ħari-dd ħa iħwan. ⁹ Mři xafi izemmar netta deg umenyi, ad ayi iwwet, xenni neccin ad niři d imsexxaren nwem, maca mařa necc arebħey as uca ad ħeřbey, xenni kenniw ad tiřim d imsexxaren nney, ad xaney tsexxarem.” ¹⁰ Inna Ufiliřtini *eawed* “Deg wass-a necc stehziy zeg iseddiyyen n řeskar n Israyil, nniy ‘Ewc ayi ijj n weryaz maħend ad nemmney ak-d wayawya!’ ” ¹¹ Cawul d marra Israyil řřan awařen-a n Ufiliřtini uca nnxeřen u gg^weden aťas.

¹² Dawud tuħa d mmis n yijj weryaz zi Afrata, zi Bayt-Laħm di *temmurt n* Yahuda, qqaren as Yassa. Netta tuħa ħars tmenya n iħenjiren u deg wussan n Cawul *tuya ħessben t* d awessar umi dd-yusa jar yeryazen. ¹³ Třata n iħenjiren imeqqranen n Yassa đfaren Cawul ħar umenyi. Is-mawen n třata n iħenjiren nnes, inni dd-iffyem ħar umenyi, aqa-ten Iliyab, amenzu, u wenni wiss tnayen d Abinadab u wenni wiss třata d Camma. ¹⁴ Tuħa Dawud d amezyan qae uca třata n iħenjiren imeqqranen tuħa đfaren Cawul. ¹⁵ Dawud tuħa *innum* ittraħ u xenni ittaregg^weh-dd zi Cawul ħima ad yarwes uġi n babas di Bayt-Laħm.

¹⁶ Afiliřtini tuħa ittass-dd ħar tuffut u ħar tmeddit, isscan ixef nnes *din*, arebein n wussan.

¹⁷ Inna Yassa i mmis Dawud “Ksi eafak i aytmac ict n ‘ifa’ n teyřawin-a d eecra n tecnifin, awyi tent deyya ħar řmargeħ n řeskar ħar aytmac ¹⁸ u eecra n trussi n uyi awyi tent ħar imeqqranen x wařef. Arzu x yaytmac, ma mliĥ i iġan u awyi zzaysen ict n weďman *d jjurret n tudart!*”

16:16 ‘Iharba’ - niy ‘řgambri n temmurt’.

1 ŠAMWIL

¹⁹ Cawul d nitni d marra iryazen n Israyil tuḡa ttmenḡan ak-d Ifilistiniyyen di řewḡa n teyzurt n tbeḡuḡin.

²⁰ Ikkar Dawud zic ḡar tuffut, iija tḡimart n wuḡi ḡar ijj n uessas u yiwi *marra aya* akides uca yuyur, am mammec tuḡa i d as t yumur Yassa. Umi dd-yiwed netta ḡar řmargeḡ n ikarruten, řexdeni i iffeḡ řeeskar ḡar useddi n umenḡi, *bdan* ad syuyyen s iḡuyyan n umenḡi. ²¹ Israyil d Ifilistiniyyen sedden ixef nsen i *umenḡi*, aḡembub n yijj n useddi deg uḡembub n yijj n useddi nneḡni. ²² Dawud iija řeḡmeř nni ḡars deg ifassen n yijj n uessas n řexzin uca yuzzeř ḡar useddi n řeeskar. Umi *din* yiwed, isseḡsa x yaytmas mammec ḡan nitni. ²³ Řami tuḡa akidsen issawař netta, iffeḡ-dd umjahed azeeeeam nni. Tuḡa qqaren as Julyat zi Jat, zi řeeskar n Ifilistiniyyen. Netta issiweř s wawařen d ijjen u Dawud isřa xas. ²⁴ Umi řrin marra iryazen n Israyil aryaz *nni*, arewřen nitni, gg^weden aṡas. ²⁵ Nnan yeryazen n Israyil “Ma teřrim kenniw mammec i dd-igaeee weryaz nni? Netta igaeee-dd ḡima ad istehza zi Israyil. Aryaz, wenni t i ḡa iḡeřben, ad t yarr ujeḡid d bu-wagra ameqqran. Netta ad as iwc yeḡis u ad ikkes x *twacunt* n taddart n babas ḡḡariba di Israyil. ²⁶ Xenni issiweř Dawud ak-d yeryazen inni ḡars dd-ibedden, inna “Min i ḡa itwaggen i weryaz nni i ḡa iwten Afilistini-ya u ad ikkes astehzi x Israyil? Min iena Afilistini-ya i war ixtinen, aḡa istehza x iseddiyyen n řeeskar n AREBBI iddaren?” ²⁷ Yarra-dd xas řgens s wawař d ijjen, inna “D man aya i ḡa itwaggen i weryaz nni t i ḡa iḡeřben.”

²⁸ Umas ameqqran Iliyab isřa as issawař ak-d yeryazen. Itwassary uxeyyeḡ n Iliyab x Dawud, inna “Mayemmi i dd-tehwid cek u man wen i umi tejjid taḡimart tamezyant n wuḡi di řexřa? Necc ssney *maca* aeffer nnek d tuaeffna n wuř nnek, minzi cek tehwid-dd ḡima ad texzared ḡar umenḡi.” ²⁹ Dawud inna “Min ggiḡ řexxu eawed? Ma war iḡi mḡir ijj n wawař i sseḡsiḡ?” ³⁰ Netta iḡeyyed xas, iruḡ ḡar ijjen nneḡni uca issiweř s wawař d ijjen u yarra-dd xas řgens uřa s wawař d ijjen am dd-arrin nitni twařat tamezwarut.

³¹ Nitni sřan i wawařen i tuḡa issawař Dawud uca ssiwřen x man aya zzat i wudem n Cawul u netta iija ad t-idd awyen. ³² Inna Dawud i Cawul “Uřa d ijj war ittefcir wuř nnes zeg Ufilistini. Amsexxar nnek ad yuyur ad immney ak-d Ufilistini.” ³³ Cawul inna i Dawud “Cek war tzemmarred ad traḡed ḡar Ufilistini-ya ḡima akides tmmenḡed maḡar cek d aḡudri *ead*, umi netta maca d aryaz aeeskari zi temzi nnes.” ³⁴ Xenni inna Dawud i Cawul “Amsexxar nnek tuḡa yarekk^{wes} taḡimart n wuḡi n babas uca yusa-dd ijj n weyrad, *eawed* d ijj n ddub, uca iṡṡef ijj n izmar n tḡimart. ³⁵ Necc ḡfareḡ t, wtiḡ t u fekkeḡ-dd izmar zeg uqemmum nnes. Řami xenni dd-ikkar akidi, cebbareḡ as di tmart, wtiḡ t uca nḡiḡ t. ³⁶ Amsexxar nnek inḡa ayrad uřa d ddub. Ammu i ḡa yiři ak-d Ufilistini-ya i war ixtinen, ad as temsar am ak-d ijj n zzaysen, minzi netta istehza zeg iseddiyyen n řeeskar n AREBBI iddaren.” ³⁷ Inna Dawud *eawed* “SIDI wenni i d ayi ifekken zeg iceḡraḡen n wayrad u zeg iceḡraḡen n ddub, ad ayi ifekk zeg ufus n Afilistini-ya.” Xenni inna Cawul i Dawud “Uyur, ad kidek yiři SIDI!” ³⁸ Cawul issyard i Dawud arruḡ nnes n *umenḡi*, igga as ict n tqebbart n nnḡas x uzeḡif nnes u iḡezzem as s yijj n warruḡ n wuzzař. ³⁹ Icedd Dawud ssif nnes tiwa i warruḡ nnes, inwa ad yuyur *cwayt*, minzi war t iḡeḡeb eemmarř *ammu*. Xenni inna Dawud i Cawul “Necc war zemmareḡ ad uyureḡ di řeḡwayej-a, necc war t qeḡbey eemmarř!” u Dawud issars iten *eawed*. ⁴⁰ Iksi aeekkaz deg ufus nnes, ixḡar xemsa n iḡra iḡnunnyen zeg teḡzart uca igga iten di tecyart nnes n tarewsa tenni ḡars tuḡa, *maca* mani tt i ḡa yawed deḡya, u tuḡa iḡiḡ deg ufus nnes. Ammu i iffeḡ ḡar umsagar ak-d Ufilistini. ⁴¹ Afilistini yuyur, iqarreb-dd ḡar Dawud u wenni i d as yarebbun tcappa tameqqrant n useřqi iggur zzates. ⁴² Umi dd i ḡa issgaeee Ufilistini tmuyři nnes uca iḡra Dawud, isseḡqar it, maḡar Dawud tuḡa d aḡudri *ead*, netta tuḡa arrubyu d muřbiḡ i řxezrat. ⁴³ Afilistini inna i Dawud “Ma necc d ijj n weqzin, aḡa cek tusid-dd ḡari s ikecwad?” Uca Afilistini tuḡa ineeer x Dawud ḡar irebbiten nnes. ⁴⁴ Inna Ufilistini *eawed* i Dawud “As-dd ḡari, xenni necc ad wceḡ aysum nnek *ad t řarḡen* iḡḡad n ujenna d řmař n řexra.”

⁴⁵ Xenni inna Dawud i Ufilistini “Cek tusid-dd ḡari s ssif d ict n lansa d ijj n uḡric, maca necc usiḡ-

1 ŠAMWIL

dd yark deg yisem n SIDI n řeeskarat, AREBBI n iseddiyyen n řeeskar n Israyil inni i zi testhezid.”⁴⁶ Ass-a ad cek igg SIDI deg ufus inu. Necc ad cek yerbey. Ad ac kksey azeğif u deg wass-a ad wcey řxecbat n řeeskar n Ifilistiniyyen *ad tent řarden* ijdad n ujenna d řmař n řexřa. Marra ddunit ad tessan aqa Israyil yars ijj n AREBBI⁴⁷ uřa d marra agraw-a n řgens ad tessan aqa SIDI war ittfekki s ssif uřa s lansa, mayar amenyi n SIDI u netta ad cek igg deg ifassen nney.”⁴⁸ Uca imsar, umi Afilistini ikkar, iqarreb yar Dawud, Dawud igga s tazřa uca yuzzeř yar useddi n řeeskar i umsagar ak-d Ufilistini.⁴⁹ Netta iwta yar tecyart n tarewsa, ikkes-dd ijj n wezru, iřejjar *it* s iğiy uca iřqef Afilistini di tenyart nnes. Azru indef i tenyart nnes uca iwđa netta x uyembub nnes yar temmurt.⁵⁰ Ammu i iyřeb Dawud x Ufilistini s yijj n iğiy u s yijj n wezru. Netta iřqef Afilistini, inya it, *maca* war yars tuyi qae ssif deg ufus nnes.⁵¹ *Xenni* yuzzeř Dawud *din* yar Ufilistini u *umi* dd-ibedd *zzates*, itťef ssif nnes, ijbed it-idd zeg weyraf, inya it. *Eawed* netta iqess as azeğif *zzayes*. *Umi* t řrin Ifilistiniyyen, aqa bu-teyruđt nsen immut, arewřen nitni.⁵² Iryazen n Israyil d n Yahuda *maca* kkaren, syuyyen ařayi n umenyi uca đfaren Ifilistiniyyen yars ař Jat u yars ař tiwwura n Eaqrn. Inni itwajeyyřen zeg Ifilistiniyyen wđan deg webrid zi Caearayim ař Jat d Eaqrn.⁵³ *Awarni aya* eeqben-dd ayt n Israyil zeg weđfar s wecnaq n Ifilistiniyyen uca keccđen řemrageř n řeeskar nsen.⁵⁴ Iksi Dawud azeğif n Ufilistini, yiwyi t yar Urcalim, *maca* řesnař nnes iggi ten deg uqiđun nnes.⁵⁵ *Umi* izra Cawul Dawud iggur yar umsagar ak-d Ufilistini, inna netta i Abnir, akumandar n řeeskar nnes “Umi igga mmis uřudri-ya?” Abnir yarra-dd xas “S tidett am iddar řeemar nnek, a ajeğid, necc war t ssiney.”⁵⁶ Ajeğid inna “Seqsa *xenni* umi igga mmis uřudri-ya!”⁵⁷ *Umi* dd-ieqeb Dawud awarni umi tuyi iyřeb x Ufilistini, yiwyi t akides Abnir, indeh it yar Cawul. Dawud tuyi yars ead azeğif n Ufilistini deg ufus nnes.⁵⁸ Cawul isseqsa t “Umi teggid mmis cek, a ařudri?” Dawud yarra-dd xas “Mmis n umsexxar nnek, n Yassa zi Bayt-Lařm.”

Řeedawat n Cawul đidd i Dawud

18¹ Umi ikemmeř Dawud řřard ak-d Cawul, imsar, aqa řeemar n Yunatan iqqen yar Dawud u Yunatan ittexs Dawud am řeemar nnes.² Cawul iksi yars Dawud deg wass nni u war t iiji ead ad ieqeb yar taddart n babas.³ Yunatan d Dawud ggin ijj n řeahd *ak-d wayawya*, minzi netta ittexs it amecnaw ixef nnes.⁴ Yunatan ikkes aseřham nnes i tuyi yarı, iwca it i Dawud, uřa d arruđ nnes, *uca* eawed ssif nnes d řqews nnes d webyas nnes *i řesnař*.⁵ Dawud iffey yar *umenyi* mani mma issekk it Cawul. Tuyi ifřeř ařami t yarra Cawul x Ieeskariyyen nnes. Dawud tuyi d lemliř di tiťawin n marra řgens uřa di tiťawin n imsexxaren n Cawul.⁶ Umi dd-areggwřen nitni u Dawud ieqeb awarni i uyelleb x Ifilistiniyyen, imsar, aqa ffyent-idd temyarin zi marra tineddam n Israyil i umsagar ak-d Cawul uca yennjent u cedřent s ibendiren, s řefrařet u s řgambriyat s řřata n ifiřan.⁷ Temyarin arrint mezri nsent, yennjent s nnubat, nnant “Cawul iyřeb x řuřuf nnes, *maca* Dawud x eecra n řuřuf nnes!”⁸ Cawul iffugem aťas u tuyi d man aya d řeib di tiťawin nnes, inna “Wcint i Dawud eecra n řuřuf, *maca* wcint ayi myir řuřuf. *Mac* teqqim as myir tgelda *waha?*”⁹ Zeg wass nni ibda Cawul iřeťta Dawud.¹⁰ Tiwecca nnes imsar, aqa iwđa-dd eawed řeemar d aeeffan n AREBBI x Cawul u itťef-it idweř ittekk x uzeğif di taddart nnes. Dawud yirar am wussan nneđni s ufus nnes x řgambri uca Cawul tuyi yars lansa deg ufus.¹¹ Cawul inđar lansa, inna “Necc ad řeqfey Dawud u *ad t semmarey* yar řřid.” Izemmar Dawud ad as ixnes tnayen n twařawin.¹² Tuyi Cawul itteggwed zi Dawud, minzi SIDI tuyi-t ak-d Dawud, tuyi ismeř *maca* di Cawul.¹³ X uyenni issiggweř Cawul Dawud x yixef nnes, igga it d ameqqran x wařef. Netta itteffey u ittareggwař zzat i wudem n řgens.¹⁴ Tuyi Dawud ifřeř di marra ibriden nnes u SIDI tuyi-t akides.

17:47 ‘deg ifassen nney’ - s Teibranit ‘deg ufus nney’.

17:54 ‘řesnař nnes’ - ixs ad yini ‘řesnař n Julyat’.

1 ŠAMWIL

¹⁵ Umi izra Cawul, aqa Dawud ifreħ, tuġa netta ittegg^wed zzat i wudem nnes. ¹⁶ Maca marra Israyil d Yahuda ttexsen Dawud, minzi netta itteffey u ittaregg^waħ zzat i wudem nsen.

¹⁷ Cawul inna i Dawud “Xżar, necc ad ac wcey Mirab, yeġi tameqqrant qae, d tamyart. Myir iři d ijj n udekk^wař imheđ *deg umenyi* i necc u mney imenyan n SIDI.” Inna Cawul *ak-d yixef nnes* “Hima war ittiři ufus inu đidd nnes, maca afus n Ifilištiniyyen ad yiři đidd nnes.” ¹⁸ Inna Dawud i Cawul “Min eniy necc d min teena tudart inu d min teena twacunt n baba di Israyil, aqa necc ad dewřey d ađekk^wwař n ujeġid?” ¹⁹ Umi dd-tiweđ řweqt i di i ęa temmewc Mirab, yeġis n Cawul, d tamyart i Dawud, imsar, aqa temmewc nettat d tamyart i Eadriyil zi Maħula. ²⁰ Mixal, yeġis n Cawul, tuġa tettexs Dawud. Xebbaren as t i Cawul u tuġa aya d ict n tmesřact tecna di tiřřawin nnes. ²¹ Inna Cawul “Necc ad as tt wcey ħima ad as tt tedweř d taxceft u ħima ad yiři ufus n Ifilištiniyyen đidd nnes.” Inna Cawul i Dawud “Ass-a ad tdewřed d ađekk^wař inu s yijj n webriđ nneđni.” ²² Yumur Cawul i imsexxaren nnes “Siweř ak-d Dawud di tnuffra, ini ‘Aqa cek tusid-dd i ujeġid x řxađar u marra imsexxaren ttexsen cek. *Xenni dweř řexxu d ađekk^wař n ujeġid.*’ ” ²³ Ssiwřen imsexxaren n Cawul awařen-a deg imezzuyen n Dawud. *Xenni* inna Dawud “Ma d tamesřact tehwen di tiřřawin nwem ad idweř ijj d ađekk^wař n ujeġid u necc d ijj n weryaz d amezřuđ d amuqřir?” ²⁴ Imsexxaren n Cawul ħajan as t, nnan “Issiweř Dawud awařen-a.” ²⁵ *Xenni* inna Cawul “Ammu i ęa tinim i Dawud ‘Ajeġid war d as teejib řeyramet, maca *ieġeb as mya* n řeedareyyat n Ifilištiniyyen, ħima ad intaqem zi řeedyan n ujeġid.” Tuġa Cawul ittxarrař ad iney Dawud s ufus n Ifilištiniyyen.

²⁶ Ixeddamen nnes eawden awařen-a i Dawud. *Xenni* tuġa aya d ict n tmesřact tecna di tiřřawin n Dawud ħima ad idweř d ađekk^wwar n ujeġid. Řmijař n wussan *itwaggen* tuġa ead war edun.

²⁷ *Xenni* ikkar Dawud. Netta d yeryazen nnes řřfen abrid uca wtin mitayn n yeryazen n Ifilištiniyyen u yiwi-dd Dawud řeedareyyat nsen u s uya sedden nitni qae *řqedd-a* i ujeġid, ħima ad idweř d ađekk^wař n ujeġid. *Xenni* iwca as Cawul yeġis Mixal d tamyart. ²⁸ Cawul izra u issen, aqa SIDI tuġa-t ak-d Dawud u Mixal, yeġis n Cawul, tuġa tettexs it. ²⁹ Idweř Cawul igg^wed ead ktar zi Dawud uca Cawul idweř d řeedu n Dawud marra ussan *n tudart nnes*.

³⁰ Umi dd-ffyen řħukkam n Ifilištiniyyen, imsar, ęar wuffuy nsen, tuġa Dawud yarenni mahu deg weřřaħ nnes x marra imsexxaren n Cawul, maħend isem nnes ad yarni di cceneet.

Dawud yarweř zi Cawul

19 ¹ Issiweř Cawul ak-d mmis Yunatan u ak-d imsexxaren nnes belli ittxeřřa ad nyen Dawud. Maca Yunatan, mmis n Cawul, tuġa isseizz xas Dawud ařřas. ² Iħaja Yunatan x uya i Dawud, inna “Baba Cawul yarezzu ad cek iney. *Xenni řexxu*, raja ayi ař tiwecca u snuffar ixef nnek u xemmeř ixef nnek. ³ Necc ad ffyey, ad beddey ak-d baba deg weħwic mani i ęa tiřid cek u ad xak ssiwřey ak-d baba u ad xzarey mammec ggurent tmesřayin. Ggur ad cek ssargbey.”

⁴ Yunatan issiweř s tiři n Dawud ak-d babas, inna as “Ajeġid maca war ittegg ca ddnuđ deg umsexxar nnes Dawud, maęar uřa d netta war dayek iggi ca ddnuđ u timegga nnes aqa-tent d řefđeř i cek ařřas. ⁵ Netta isebbeř tudart nnes, ięřeb x Ufilištini u SIDI yiwiđ ijj n usenjem d ameqqran i marra Israyil. Cek teźrid t simant nnek u tfarħed. Mayemmi texped ad teđđid x idammen imezdagen, ad tenyed Dawud břa ssibbet?” ⁶ Cawul isřa ęar Yunatan u Cawul ijjuę “S tidett am iddar SIDI, netta war itwaneqq ca!” ⁷ Uca iřaya Yunatan x Dawud, iħaja as Yunatan marra awařen-a, xenni indeh Yunatan Dawud ęar Cawul u netta tuġa-t zzat i wudem nnes am iđennad d fariđennad.

⁸ Yiweđ-dd umenyi eawed uca iffey Dawud, immney ak-d Ifilištiniyyen. Netta ihettek iten s ict n tecti d tameqqrant u nitni řřfen tarewřa zzat i wudem nnes.

18:21 ‘ađekk^war’ - ix s yini aqa Cawul iwaed i Dawud belli wanita ad idweř d mmis nnes s řemrac ak-d yessis.

19:6 ‘ęar Yunatan’ - s Teibranit ‘ęar tmijja n Yunatan’.

1 ŠAMWIL

⁹ Maca buħbeř aeffan n SIDI iwđa-dd *εawed* x Cawul. Umi netta iqqim di taddart nnes, imnes lansa deg ufus nnes u Dawud ittirar s ufus nnes x *řgambri*. ¹⁰ Cawul tuęa yarezzu ad isemmar Dawud di řhiđ s lansa nnes, maca netta ixnes as i Cawul u netta iřqef řhiđ s lansa. Dawud yarweř, issenjem ixef nnes ģiřet nni.

¹¹ Issekk Cawul ireqqasen ęar taddart n Dawud ģima ad t ģđan u ad t nyen ęar tuffut. Maca Mixal, tamęart n Dawud, tĥaja as xas i Dawud, tenna “Mařa cek war tessnejmed ixef nnek di ģiřet-a, ad tetwanyed tiwecca.” ¹² Mixal tessahwa Dawud zi řkazi u netta yuyur, yarweř uca issenjem ixef nnes. ¹³ *Xenni* teksu Mixal ijj n řexyař n řřanam, tessars it di qama uca tegga ict n thiđurt n cęar n ięeyđ ęar mani ięa uzeęif u tedřa it s yijj n warruđ.

¹⁴ Cawul issekk ireqqasen maĥend ad dd-awyen Dawud. Nettat tenna “Netta ihřec.” ¹⁵ *Xenni* issekk Cawul ireqqasen maĥend ad ssijjen x Dawud, inna “Awyem t-idd di tassut ęari da ģima ad itwaney.” ¹⁶ Umi dd-usin ireqqasen, aqa din ijj n řexyař n řřanam di qama u tuęa ict n thiđurt n cęar n ięeyđ ęar mani ięa uzeęif. ¹⁷ Uca inna Cawul i Mixal “Mayemmi i d ayi teýdared ammu, tejjid řeđdu inu ad yarweř, ařami issenjem ixef nnes?” Mixal tarra x Cawul “Netta inna ayi ‘Ejj ayi ad uyureę, mayemmi i cem i ęa nyey?’ ”

¹⁸ Ammu yarweř Dawud, issenjem ixef nnes u netta yusa-dd ęar Šamwil di Rama u iĥaja as marra min tuęa i d as igga Cawul. *Xenni* yuyur netta *jmiε* ak-d Šamwil u qqimen di Nayut. ¹⁹ Uca itwahaja aya i Cawul, nnan “Aqa Dawud aqa-t di Nayut ęar Rama.” ²⁰ *Xenni* issekk Cawul ireqqasen ģima ad awyen Dawud. Nitni ęrin ict n terbięt n inabiyyen nni ittnebban u tuęa Šamwil ibedd ęarsen d amehđay. Uca ihwa-dd Arruĥ n AREBBI x ireqqasen n Cawul ařami uřa d nitni bdan ad nnabben. ²¹ *Umi* itwannu aya i Cawul, issekk ireqqasen nneđni, maca uřa d nitni bdan ad nabben. Yarni Cawul deg usekki n ireqqasen, i twařat wiss třata, uca uřa d nitni bdan ad nabben. ²² *Xas* uca yuyur netta simant nnes ęar Rama. Yiweđ netta ęar wanu ameqqran di Sixu, isseqsa, inna “Mani ięa Šamwil d Dawud?” Itwannu “Xęar, *aqā-ten* di Nayut ęar Rama.” ²³ *Xenni* yuyur din ęar Nayut ęar Rama uca ihwa-dd uřa d xas Arruĥ n AREBBI u netta tuęa iggur am ittnebba ęars ařami yiweđ ęar Nayut ęar Rama. ²⁴ Uřa d netta ikkes arruđ nnes uca uřa d netta ittnebba zzat i wudem n Šamwil. Ass nni d ģiřet tmun netta izzeř din d aqeddid. X uyenni qqa-ren “Ma uřa d Cawul jar inabiyyen?”

Řeahd jar Dawud d Yunatan

20 ¹ Dawud yarweř zi Nayut tenni ęar Rama uca yusa-dd ęar Yunatan, inna “Min gęię necc u man ddenb i d as gęię i babac, aqa netta ixu ad zzayi ikkes tudart?” ² Inna as Yunatan “War xas nessiweř! Cek war tettmettid ca. Xęar baba war ittegg walu, uřa d ict n řĥajet d tameqqrant nię tameęyant, břa mma i d ayi tt ęa issargeb. Mayemmi baba zzayi i ęa issnuffar tamesřact-a? Aya war izemmar.” ³ *Xenni* ijjuę as Dawud twařat nneđni, inna “Babac issen nican, aqa ufię řxađar di tiřřawin nnek. X uya inna “War ittejji ad issen Yunatan man aya, ģima war ikessi s wemnus, maca s tidett am iddar SIDI u am ddareę necc, aqa din jarayi d řmewt myir ijj n uřurif waha!”

⁴ Yunatan inna i Dawud “Min ięan deg wuř nnek, necc ad ac t gęey.” ⁵ Dawud yarra-dd x Yunatan “Xęar, tiwecca ad ibedd uyur uca ittxeřřa ayi ad qqimeę ęar *třabřa* ak-d ujeęid ad cceę. Ejj ayi ad uyureę, maĥend ad nnuffareę deg iyyar ęars ař tameddit wiss třata. ⁶ Mařa yarzu xafi babac, ifqed ayi, xenni ini ‘Dawud iĥeccem ayi s wařřas ģima izemmar ad iraĥ ęar tendint n Bayt-Laĥm, minzi dinni i ęa tiři tęarřt n usegg’as i marra tawacunt.’ ⁷ Mařa netta xenni inna ‘Mliĥ!’, ad yiři řehna i umsexxar nnek, maca mařa yaręa ufugem nnes, xenni ad tessned, aqa netta igga di řbař nnes ad d ayi igg řęar. ⁸ Egg s teddukřit ak-d umsexxar nnek, minzi teggid ijj n řeahd n SIDI ak-d umsexxar nnek. Maca mařa gęię ict n ljarima, neę ayi cek *xenni*. Mayemmi textsed ad

1 ŠAMWIL

ayi tawyed ɣar babac?”⁹ *Xenni* inna Yunatan “Ad yiři uya igg^wej xak! Minzi waxxa aregbey xas necc, aqa baba igga di řbař nnes ad dayek igg řyar, ma xenni necc war d ac t qqarey?”¹⁰ Inna Dawud i Yunatan “Man wen i d ayi-dd i ɣa yawyen areqqas, mařa iwca ac babac ict n temwarrit teqseř?”¹¹ *Xenni* inna Yunatan i Dawud “As-dd, ejj aney ad neffey barra ɣar yeyyar.” Uca ffyen nitni s tnayen idsen, ɣar yeyyar barra.

¹² Inna Yunatan i Dawud “*Var SIDI, AREBBI* n Israyil: mařa necc tiwecca niy farwicca ɣar řweqt-a aqa iwyey arriy ɣar baba uca arriy taynit, ufiy aqa mliř i Dawud, uca xenni necc war ssekkiy *hed* ad ac t yini,”¹³ xenni ad igg SIDI amenni s Yunatan u ead mahu. Maca mařa ittyiř as mliř i baba ad dayek igg řyar, xenni necc ad ac t iniy, ad cek jjeř ad teffyed ĥima ad tuyured di řehna. SIDI ad yiři akidek, am mammec tuya-t ak-d baba.¹⁴ War ittiři am ddarey, war ittiři *xenni waha* ad ayi tessecned tamexsiwt icewwaren n SIDI ĥima war ttmettiy ca,¹⁵ *maca uřa* war tqetřeed tadukkři nnek tařdiqt i řebda x taddart inu, uřa xmi i ɣa iqđee SIDI marra řeedyan n Dawud zeg wudem n temmurt!”¹⁶ Uca igga Yunatan ijj n řeahd ak-d taddart n Dawud uca SIDI ittar it zeg ufus n řeedyan n Dawud.¹⁷ Yunatan iija Dawud ad ijağ twařat nneđnit, minzi netta tuya ittexs it, aqa ittexs it am mammec tuya ittexs ixef nnes.

¹⁸ Xas uca inna as Yunatan “Tiwecca d ayur amaynu u cek ad daysen teqqimed mařar řkursi nnek ad iqqim ixwa.”¹⁹ Mařa eđun třata n wussan, hwa qaε uca ruř ɣar wemcan mani tuya ten-nuffared deg wass n tmeggit u qqim ɣar uyezdis n weřru Azal.²⁰ Necc ad wtey třata n fritcat zzates axmi xsey ad řeqfey tandayt.²¹ U xzar, necc ad ssekkey ařudri, ad as iniy ‘Uyur, arzu x fritcat!’ Mařa necc ad iniy nican i uřudri ‘Ĥđa, fritcat aqa *udsent* ɣar uyezdis-a zi ɣark!’, *xenni* awyi tent-idd, as-dd, mařar aqa din řehna i cek u war din walu *ařeqqa ammu i iddar SIDI!*²² *Maca* mařa necc nniy i uřudri ‘Xzar, fritcat aqa igg^wjent xak ɣar awarni ac!’, xenni agg^wej, mařar SIDI issekka cek ɣar řagg^waj.²³ Uca x wawař nni nenna necc d cek, aqa SIDI ad yiři *d acehhad* jarayi d cek i řebda!”

²⁴ Issnuffar Dawud ixef nnes barra deg iyyar. U řami dd-yusa uyur amaynu iqqim ujeğid *yar třabřa* ĥima ad icc.²⁵ Tuya ajeğid iqqim ɣar umensi-ya deg wemcan nnes am mammec *tuya iqqim* ɣar imensiyyen inneđni, di řkursi *i iřan* ɣar řĥiđ. Yunatan ikkar u Abnir iqqim ɣar uyezdis n Cawul u řkursi n Dawud iban-dd ixwa.²⁶ Deg wass nni Cawul war inni walu, mařar netta inna *deg ixef nnes* “Imsar as ca ařami netta war iři d amezdag. Aqa nican netta war iři d amezdag.”

²⁷ Tiwecca nnes, deg wass wiss tnayen awarni i uyur amaynu, umi iqqim řkursi n Dawud ixwa *εawed*, imsar, aqa inna Cawul i mmis Yunatan “Mayemmi mmis n Yassa war dd-yusi iđennađ d wass-a ɣar umensi?”²⁸ Yunatan yarra-dd x Cawul “Dawud iħeccem ayi ařřas mařend izemmar ad irař ɣar Bayt-Lařm.”²⁹ Netta inna ‘Ejj ayi ad uyurey, mařar neccin ad negg ict n tyařřt n twacunt *nney* di tendint uca uma igga xafi *ad ĥđarey*. Mařa *xenni* ufiy řxađar di tiřřawin nnek, ttzawgey, ejj ayi ad uyurey ĥima ad zarey aytma.’ S uyenni Dawud war dd-yusi ɣar třabřa n ujeğid.”

³⁰ *Xenni* itwassary uxeyyeq n Cawul x Yunatan, inna as “Cek, mmis n ict *n temyart* i di teđa tyennant ifaryen! Necc ssney mliř, aqqa cek tixđared ayezdis n mmis n Yassa, d man aya d řefđiřet i cek d řefđiřet i tuεεaryent n yemmac!”³¹ Minzi marra ussan min i ɣa yekk mmis n Yassa iddar x temmurt, war tbeddid cek uřa d tageldit nnek. *Xenni řexxu*, sekk *ijjen*, awyi t-idd yari, mařar netta d ařenjir n řmewt.”

³² Yarra Yunatan x babas Cawul, inna as “Mayemmi ittxeřřa netta ad itwaney? Min igga netta?”

³³ *Xenni* iħejjar it Cawul s lansa ĥima ad t iřqef. Ammu issen Yunatan, aqa babas tuya igga di řbař nnes ad iney Dawud.³⁴ Isear Yunatan, ikkar netta x třabřa u war icci ayrum deg wass wiss tnayen n uyur amaynu, mařar netta tuya ikessi s wemnus i Dawud, minzi babas tuya issbehdeř it ammu.

³⁵ Tiwecca nnes ɣar tuffut, imsar aqa Yunatan yuyur barra deg iyyar, di řweqt i tuya inna Dawud u tuya akides ijj n uřudri d amezyan.³⁶ Netta inna i uřudri “Uyur, arzu x fritcat inni i ɣa

1 ŠAMWIL

wtey.” Ahenjir yuyur u netta iwta ict n fritca tekka sennej nnes. ³⁷ Umi dd-yiweđ uħudri ƣar wemcan mani teđa fritca, iřaya-dd Yunatan awarni i uħenjir, inna “Ma war tewđi fritca zzayek ayirin ead xak?” ³⁸ Iřaya Yunatan eawed i uħudri “Deƣya, azzeř, war ttbeddi!” Aħudri i iğan ak-d Yunatan issmun fritca uca ieqeƣ ƣar bab nnes. ³⁹ Aħudri war issin walu. Myir Yunatan d Dawid ssnen x tmesřact *jarasen*. ⁴⁰ Xenni iwca Yunatan řeqcuē n řesnaħ nnes i uħudri i tuƣa ƣars iğan, inna as “Uyur, arr iten ƣar tendint!” ⁴¹ Umi yuyur uħenjir, ikkar Dawud zeg uƣezdis n ljanub uca iwđa s uƣembub nnes ƣar temmurt uca yuďar třata n twařawin. Nitni sudmen ayawya, run s tnayen idsen ařami Dawud yarni days. ⁴² U Yunatan inna i Dawud “Uyur di řehna. Aqa nejjuğ s tnayen idney s yisem n SIDI, nenna ‘Ad yiři SIDI d acehhad jarayi d cek, jar zzariēet inu d zzariēet nnek, i řebda!’ ”

Dawud di Nub

21 ¹ Xenni ikkar Dawud, yuyur, uca yudef Yunatan ƣar tendint. ² Xenni yiweđ Dawud ƣar Nub ƣar ukehhan Aximalik. Aximalik iffey-dd ƣar Dawud yarjef, inna as “Mayemmi cek weħdek, war akidek uřa d ijj?” ³ Dawud inna i ukehhan Aximalik “Ajeğid iwca ayi ijj n wareqqas, inna ayi “Uřa d ijj war ittriggib x tmesřact i d ac-dd ssekkey u xak ggiƣ. Sargbey i iħudriyyen aqa *ruħey* ƣar wemcan-a d wemcan-in. ⁴ Xenni řexxu, min ƣark deg ufus? Ewc ayi xemsa n tecnifin deg ufus niƣ min mma tzemmed ad tafed.”

⁵ Akehhan yarra-dd x Dawud, inna “War din aƣrum n macca ƣar ufus, myir aƣrum amqeddes waha i da. Maca meelik myir tuƣa gg^wejen iħudriyyen x temƣarin!” ⁶ Dawud yarra-dd x ukehhan, inna as “S tidett, timƣarin twaħeyydent xaney, iđennađ d faridennađ, zeg wami ffƣey, u řeqcuē n iħudriyyen twaqeddsen, u ead mařa abrid d ijj n webrid waha, waxxa amenni aqa itwqeddes ass-a s řeqcuē.”

⁷ Xenni iwca as ukehhan *ayrum* iqeddsen, maƣar war tuƣi dinni aƣrum myir aƣrum n wescan, *iyrumen* inni itwakksen zi zzat i wudem n SIDI ģima ad ssarsen deg wemcan nsen aƣrum iħma, deg wass nni itwakkes. ⁸ Deg wass nni tuƣa dinni ijjzen zeg imsexxaren n Cawul, iqqim dinni zzat i wudem n SIDI. Tuƣa isem nnes Duwaē, ijj n Idumi, wenni ijeħden aťtas jar imeksawen inni iğan ƣar Cawul. ⁹ Uca inna Dawud i Aximalik “Ma war da ƣark ict n lansa niƣ ijj n ssif ƣar ufus? Maƣar war akidi-dd ksiƣ ssif inu uřa d řesnaħ inu, minzi areqqas n ujeğid tuƣa ittqeğiq.”

¹⁰ Inna ukehhan “Ssif n Julyat, Afiliřini wenni x teƣřeb di řewđa n teƣzurt n tbeğudt, aqa-t da itwanned deg ijj n warrud awarni i upaltu n ikehhanen. Mařa teksed ad t teksid, ksi t, minzi war da walu myir wanita.” Inna Dawud “War iği ijj am netta! Ewc ayi t!”

Dawud di Jat

¹¹ Uca Dawud ikkar, yarweř deg wass nni zzat i wudem n Cawul uca netta yusa-dd ƣar Axic, ajeğid n Jat. ¹² Imsexxaren n Axic nnan as “Ma wanita war iği d Dawud, ajeğid n temmurt? Ma war iği d wenni zi ƣennjent temƣarin s nnubat d ccđiħ, qqarent ‘Cawul iƣřeb x řuřuf nnes, maca Dawud x eēcra-ařaf nnes?’ ” ¹³ Dawud iħđa awařen-a deg wuř nnes u tuƣa ittegg^wed aťtas zzat i wudem n Axic, ajeğid n Jat. ¹⁴ Xenni igga ixef nnes amecnaw axmi iweddar řeqqeř nnes zzat i tiťtawin nsen uca netta inneqřeē as uzeğif deg ifassen nsen uca ibda ixebbec di tewwura n tewwart n *tendint*, iija ikuffan nnes hekk^wan-dd x tmart nnes. ¹⁵ Xenni inna Axic i imsexxaren nnes “Xřarem, kenniw tettwařam aqa aryaz ibbuhři. Mayemmi it-idd tiwyem ƣari?” ¹⁶ Ma ttxeřřan ayi ibuhařiyyen, aqa tiwyem-dd ƣari wanita maħend ad ƣari igg tubbuheřya? Ma d wanita i dd ƣa yadfen ƣar taddart inu?”

1 ŠAMWIL

Dawud deg ifri n Adullam

22¹ Xenni yuyur Dawud zi senni, issenjem ixef nnes yar ifri n Adullam. Aytmas d marra taddart n babas sran aya uca hwan yars dinni. ² Uca *kuř* aryaz wenni tuya itteħşaren u *kuř* aryaz i di tuya iġa umarwas u *kuř* aryaz s řbař d amarzag, aqa ffyen yars uca netta idweř d akumandar nsen. Tuya yars řqedd n arebea-mya n yeryazen. ³ Zi senni iffey Dawud yar Miřfat n Imu’abiyen. Inna netta i ujeġid n Mu’ab “Ejj baba d yemma ad yarwem-dd asen, yars ař i ya ssney min akidi i ya yegg SIDI.”

⁴ Netta yiwyi ten zzat i wudem n ujeġid n Mu’ab uca nitni qqimen yars marra ussan i di ikka Dawud di lburj *deg idurar*. ⁵ Maca anabi n Jat inna i Dawud “War ttyima di lburj *deg idurar*, maca agg^wej u adef yar temmurt n Yahuda!” Xenni uca yuyur Dawud, yiweđ yar wezyar n Ĥarit. „

Tamenyiwt n ikehhanen n Nub

⁶ Cawul isřa belli Dawud d iryazen, inni tuya yars *iġan*, twafen. Tuya Cawul iqqim di Jibea sadu ict n tcejart n tmarist yar Rama u tuya yars ict n lansa deg ufus nnes u marra imsexxaren nnes bedden-dd yars. ⁷ Uca inna Cawul i imsexxaren nnes i yars-dd ibedden “Ttzawgey sřem-dd, kenniw ayt n Binyamin! Ma ad iwc mmis n Yassa iyyaren d iħwicen n tzayart i kenniw marra? Ma ad yarr kenniw marra d imeqqranen x ařef d imeqqranen x mya? ⁸ Aqa kenniw marra teg-gim xafi tameemuč uca uřa d ijjen war d ayi issargeb belli mmi igga ijj n řeahd ak-d mmis n Yassa uca uřa d ijj zzaywem war d as cqiř, war d ayi tessargbem aqa mmi issamar- dd amsexxar inu xafi maħend ad ayi izeyyar am mammec *iġa ass-a*.”

⁹ Xenni yarra-dd Duwae, d wenni zeg Idum, d wenni ibedden yar imsexxaren n Cawul, inna “Nec zriř mmis n Yassa řami dd-yusa di Nub yar Abimalik, mmis n Axiřub. ¹⁰ Netta ittar SIDI di řtwee nnes u iwca as macca. Iwca as uřa d ssif n Julyat, Afiliřini.” ¹¹ Xas uca issekk ujeġid ijj maħend ad dd-iřaya x ukehhan Aximalik, mmis n Axiřub, ak-d marra taddart n babas, ikehhanen, inni *iġan* di Nub. Uca marra usin-dd nitni yar ujeġid.

¹² Inna Cawul “Seř, cek, mmis n Axiřub!” Uca inna netta “Aqa-yi da, a sidi inul!” ¹³ Cawul inna as “Mayemmi xafi teggim tameemuč, cek d mmis n Yassa, aqa cek tewcid as macca d ssif u tettared SIDI di řtwee nnes ĥima ad xafi iyewwey am wenni i d ayi izeyyaren, am mammec *iġa ass-a*.” ¹⁴ Aximalik yarra-dd x ujeġid, inna “Man wen zi marra imsexxaren nnek d amtiqqi am Dawud, adekk^wař n ujeġid, u *man wen* i ya yawđen *amenni* yar imtiqqan ifarzen nnek u wi yar iġa ccan *ammu* di taddart nnek? ¹⁵ Ma ass-a waha i kkarey ad ttarey SIDI di řtwee nnes? Aqa man aya igg^wej xafi. War ittejji ajeġid ad igg řbařeř deg umsexxar nnes d marra taddart n baba s ca n řħajet, minzi amsexxar nnek war issin walu x marra tamesřact-a, ma d tamezyant niy d tameqqrant *i teġa*.” ¹⁶ Maca ajeġid inna “Cek s tidett ad temmted, a Aximalik, cek d marra taddart n babac.” ¹⁷ Uca ajeġid inna i iessasen nnes n arrimet nni yars-dd ibedden “Nqeřbem u nyem ikehhanen n SIDI, mayar uřa d nitni wcin afus i Dawud, minzi nitni ssnen aqa netta tuya ittrak^wař u nitni war d ayi xas ssargben ca.” Maca imsexxaren n ujeġid war xsen ad sswizzđen afus nsen ĥima ad zzayes wten ikehhanen n SIDI. ¹⁸ Xenni inna ujeġid i Duwae “Neqřeb uca wwet ikehhanen!” Xenni inneqřeb Duwae, wenni zi Idum *i yeġa*, uca iwta ikehhanen uca inya deg wass nni xemsa u-tmanyin n yeryazen, inni yarden apalřu n *ukehhan*. ¹⁹ Netta iwta uřa d Nub, tandint n ikehhanen, s řeqđee n ssif, iryazen d temyarin, iħenjiren d iseyman. Iwta eawed uřa d ifunassen d yeyyař d wuġi s řeqđee n ssif. ²⁰ Ijj zeg iħenjiren n Aximalik, mmis n Axiřub, issenjem ixef nnes. Tuya isem nnes Abyatar u netta iqeġeq *ixef nnes* awarni i Dawud.

²¹ Abyatar iħaja i Dawud, aqa Cawul tuya inya ikehhanen n SIDI. ²² Xenni inna Dawud i Abyatar “Deg wass nni, umi tuya Duwae zi Idum dinni, ssney aqa netta ad iħaja aya i Cawul. Nec d

22:5 ‘azyar’ - niy ‘řyabet’ niy ‘tazgant’.

22:6 ‘tacejjart n tamarist’ - s tlatinit ‘Tamarix’.

1 ŞAMWIL

wenni x *iğan* marra řeemur n taddart n babac. ²³ Qim yari, war ttegg^wed ca, maýar wenni ya-rezzun *ad iney* řeemar inu, yarezzu *ad iney* uřa d řeemar nnek. Aqa cek *εawed* yari tetwaḥḍid.”

Dawud di Qaeila

23¹ Ḥajan i Dawud, nnan “Aqa Ifiliṣṭiniyyen ttmenyan ak-d Qaeila uca ttkeccaḍen inedarar.”² Isseqsa Dawud SIDI, inna “Ma ad ffey^y din, ad wtey Ifiliṣṭiniyyen?” SIDI yarra-dd x Dawud “Ffey uca wwet Ifiliṣṭiniyyen uca fekk Qaeila!”³ Nnan as yeryazen n Dawud “Xzar, neccin nettegg^wed *deyya* da di Yahuda, mammec *εad* xenni mařa neccin neffey yar Qaeila yar iseddiyyen n řeeskar n Ifiliṣṭiniyyen.”⁴ Uca Dawud isseqsa SIDI twařat nnednit u SIDI yarra-dd xas, inna “Kkar, hwa yar Qaeila, minzi necc ad ac wcey Ifiliṣṭiniyyen deg ifassen *nnek*.”⁵ Xas uca iffey Dawud ak-d yeryazen nnes yar Qaeila, immney ak-d Ifiliṣṭiniyyen. Netta yuzzeř x tḥimarin nsen uca iwta ten s ict n tecti d tameqqrant. Ammu ifekk Dawud imezday n Qaeila.

⁶ Umi Abyatar, mmis n Aximalik, yarweř yar Dawud yar Qaeila, imsar, netta aqa ihwa ak-d upalṭu *n ukehhan* deg ifassen nnes.

⁷ Itwaḥaja as i Cawul, aqa Dawud yiweḍ yar Qaeila. *Xenni* inna Cawul “AREBBI igga ayi it deg ufus inu, minzi netta itwaḥebbes ařami yudef yar ict n tendint s tewwura d zzekrunat.”⁸ Ijja Cawul ad dd-řayan x marra řgens yar umenyi, ḥima ad hwan yar Qaeila maḥend ad nnḍen i Dawud d yeryazen nnes.

⁹ Řami yargeb Dawud belli Cawul igga days tuεeffna-ya s tnuffra, inna netta i ukehhan Abyatar “Awi-dd apalṭu *n ukehhan* da!”¹⁰ Inna Dawud “A SIDI, AREBBI n Israyil, amsexxar nnek isřa ni-can, aqa Cawul *εemmed* ad dd-yas yar Qaeila ḥima ad ixarreb tandint di tṭweε inu.”¹¹ Ma ad ayi sseedun imezday n Qaeila di tṭweε nnes? Ma ad ihwa Cawul am mammec isřa umsexxar nnek? A SIDI, AREBBI n Israyil, ini t i umsexxar nnek!” SIDI yarra-dd “Netta ad ihwa.”¹² Xas uca inna Dawud “Ma imezday n Qaeila ad sseedun necc d yeryazen inu i Cawul?” Inna SIDI “Nitni ad cek sseedun.”¹³ Xas uca ikkar Dawud ak-d yeryazen nnes, amenni setta mya n yeryazen, uca ffyen nitni zi Qaeila uca dewřen gguren mani mma zemmarem ad uyuren. Umi itwannu i Cawul, aqa injem-dd Dawud zi Qaeila, ijja netta *zeg webrid* nnes, war iffiy ca.

Dawud di řexřa n Zif

¹⁴ Dawud iqqim di řexřa di lqeleat n idurar uca iqqim x idurar di řexřa n Zif. Cawul yarzu xas marra ussan, maca SIDI war t iggi deg ufus nnes.¹⁵ Umi izra Dawud, aqa Cawul tuya iffey, ḥima ad xas yarzu, *tuya* Dawud di řexřa n Zif di Xurisa.¹⁶ *Xenni* ikkar Yunatan, mmis n Cawul, uca yuyur yar Dawud di Xurisa u netta issejhed afus nnes di AREBBI.¹⁷ Netta inna as “War ttegg^wed ca, minzi afus n baba Cawul war cek-dd ittikk^wiḍ u cek ad tdewřed d ajeğid x Israyil u necc ad dewřey d wiss tnayen yark. Uřa d baba Cawul issen aya.”¹⁸ U nitni s tnayen idsen ggin ijj n řεahd zzat i wudem n SIDI. Dawud iqqim di Xurisa u Yunatan yaregg^weh yar taddart nnes.

¹⁹ Xas uca gaεeden Izifiyyen yar Cawul di Jibea, nnan “Ma war innuffar Dawud yarney di lqeleat *deg idurar* di Xurisa, x tewrirt n Ḥaxila, yar ljanub n unezruf?”²⁰ Xenni řexxu, a ajeğid, hwa-dd εlaḥsab mezri n wuř nnek. Ad tiři *xenni* tmesřact nney ḥima ad t nesseedu yar ufus n ujeğid.”

²¹ Cawul inna “Ad tiřim twabarkem zi SIDI, minzi cqiğ awem.”²² Uyurem u wejdem *εad* ktar u ḥḍam u ssnem amcan mani iğa uḍar nnes u man wen i t dinni izrin, maýar itwannu ayi, aqa netta d aḥraymi aṭtas.²³ Ḥḍam u ssnem marra imucan n tnuffra mani issnuffar ixef nnes u εeqbem mařa tkemmřem. *Xenni* ad kidwem uyurey u mařa netta di temmurt, ad imsar, necc

23:1 ‘anedrar’ - niy ‘andarar’.

23:15 ‘ḥima ad xas yarzu’ - s Teibranit ‘ad yarzu x řeemar nnes’.

23:19 ‘yar ljanub n Yacimun’ - niy ‘yar yeffusi n Yacimun’.

1 ŠAMWIL

ad xas arzuγ jar marra řuřuf n Yahuda.”²⁴ Kkaren nitni u izzaren zzat i wudem n Cawul γar Zif. Dawud d yeryazen nnes tuγa-ten di řexřa n Maēun, di řewđa γar ljanub n unezruf.

²⁵ Cawul d yeryazen nnes ffyēn ħima ad xas arzun. Itwanna aya i Dawud u netta ihwa-dd zi řejruf di řexřa n Maēun. Umi t isřa Cawul řexdenni, iđfar netta Dawud di řexřa n Maēun. ²⁶ Cawul ikka x ijj n uyezdis n wedrar u Dawud d yeryazen nnes x uyezdis nneđni n wedrar. Řami iqeğeq Dawud mağend ad yagg^wej x wudem n Cawul, imsar, aqa Cawul d yeryazen nnes nneđen-dd i Dawud d yeryazen nnes ħima ad ten tťfen. ²⁷ Maca yusa-dd ijj n ureqqas γar Cawul inna “Deyya, as-dd, minzi Ifilištiniyyen udfen tammurt!” ²⁸ Xenni ieqeb-dd Cawul zeg weđfar n Dawud uca iffeγ γar umsagar ak-d Ifilištiniyyen. X uyenni qqaren as i wemcan nni Sala-Hamaxlikut. „

Dawud isseizz x tudart n Cawul

24¹ Yuyur Dawud zi senni uca iqqim di lqeleat *deg idurar* n Eayn-Jadi. ² Uca imsar, umi dd-ieqeb Cawul zeg weđfar n Ifilištiniyyen, eawden as, nnan “Dawud aqa-t di řexřa n Eayn-Jadi.” ³ Xenni iksi Cawul teřt-ařaf n yeryazen itwafarzen zi marra Israyil, iffeγ ħima ad yarzu x Dawud d yeryazen nnes x řejruf n iγayđen n řexřa. ⁴ U netta yusa-dd γar řkuri n wuği i iğan γar webrid mani tuγa iğa ijj n yefri. Cawul yudef days, ħima ad ideř iđaren nnes. Tuγa Dawud d yeryazen nnes qqimen γar đeffar deg ifri. ⁵ Xenni nnan as yeryazen n Dawud “Xzar, wa d ass i x d ac inna SIDI ‘Xzar, necc ad ac ggeγ řeđu nnek deg ufus nnek u cek tzemmed akides tegged min tettwařid nican di tiťtawin nnek.” Uca ikkar Dawud, iqess tnuffra ijj n tťarf zeg upartessu n Cawul. ⁶ Awarni as *maca* issdewdiw uř n Dawud days, minzi netta tuγa icarreg ijj n tťarf zeg upartessu n Cawul. ⁷ Netta inna i yeryazen nnes “SIDI ad ayi imneđ ad ggeγ aya i Sidi inu, amedhun n SIDI, *ad ayi iťtef ad ggeγ aya*, ad sswizzđey afus inu đidd nnes, maγar netta d amedhun n SIDI!” ⁸ Issiweř Dawud ak-d yeryazen nnes s wawařen iqeşen u war ten iiji ad yewwyen x Cawul. U Cawul ikkar, iffeγ-dd zeg ifri, iťtef abrid.

⁹ Xas uca ikkar uřa d Dawud, iffeγ-dd zeg ifri, iřaya-dd x Cawul, inna “Sidi inu, ajeğid!” U Cawul ixzar γar đeffar uca yuđar Dawud s uyembub *nnes* γar temmurt, iqqunjeř. ¹⁰ Inna Dawud i Cawul “Mayemmi teřid γar wawařen n iwdan, inni iqqaren ‘Xzar, Dawud ixs ad ac igg řyar?” ¹¹ Xzar ass-a teřrid s tiťtawin nnek, aqa SIDI igga cek ass-a deg ifri deg ufus inu u itwanna ayi ħima ad cek nyey, *maca* necc ħawřey xak, minzi necc nniγ *ak-d yixef inu* ‘Necc war sswizzđey afus inu đidd i sidi inu, maγar netta d amedhun n SIDI.’ ¹² Xzar baba, tťarf n upartessu nnek aqa-t deg ufus inu. Umi necc carrgeγ ijj n tťarf n upartessu nnek, war cek nyiγ. Xenni ssen u xzar, aqa war γari deg ufus inu řa d tuēefna uřa d axetťu u necc war kik xđiγ ca. *Maca* cek tarezzud ħima ad ayi tekksed tudart inu. ¹³ SIDI ad iħkem jarayi d cek uca SIDI ad intaqem i necc zzayek, *maca* afus inu war ittiři xak. ¹⁴ Am mammec iqqar wawař iweznen n zic ‘Zeg iēeffanen ittas-dd tuēeffna’, *maca* afus inu war ittiři đidd i cek. ¹⁵ Awarni man wen iđeffar ujeğid n Israyil? Man wen i tyemmed? Awarni i ijj n weqzin immuten, awarni i ijj n uyenni n ucurdu! ¹⁶ SIDI ad yiři d řqadi nney u netta ad iħkem jarayi d cek. Netta ad ixzar *di man aya* uca ad iħkem x ddeewet inu u netta ad ayi yay tasyart zeg ufus nnek.” „

¹⁷ Umi ikemmeř Dawud x řħard n wawařen-a i Cawul, imsar, aqa Cawul inna “Ma ta d tmijja nnek, mmi Dawud?” Xenni issgaēēed Cawul tmijja nnes uca iru. ¹⁸ Inna netta i Dawud “Cek d amsegged xafi necc, maγar cek teggid akidi mliħ, *maca* necc ggiγ akidek tuēeffna.” ¹⁹ Cek, *wah*

23:28 ‘Sala-Maxlikut’ - isem wanita ixs ad yini ‘aseğah n ubetťu’ niγ ‘aseğah n warweř’.

24:4 ‘ħima ad ideř iđaren nnes’ - awař-a ixs ad yini ‘ħima ad ibarđ’.

24:7 ‘amedhun n SIDI’ - awař-a ixs ad yini ‘wenni itwafarzen zi SIDI’.

24:9 ‘s uyembub [(nnes)]’ - s Teibranit ‘s tinzar nnes’.

24:12 ‘tudart inu’ - s Teibranit ‘řeemar inu’.

24:16 ‘řqadi’ - niγ ‘amezruf’.

1 ŠAMWIL

cek, tessecned ayi ass-a, aqa cek teggid dayi mliḥ, maḡar SIDI tuḡa igga ayi deg ufus nnek u cek war d ayi tenyid. ²⁰ Maḡar *maḡa* ijj n weryaz yufa řeedu nnes, ma *xenni* ad t yejj ad yuyur abrid nnes di řxar? SIDI ad cek ixegęs s řxar di ssibbet n min d ayi teggid cek ass-a. ²¹ Řexxu ssney, aqa cek ad tdewřed d ajeḡid u tageldit n Israyil ad temten deg ufus nnek. ²² *X uyenni* jjaḡ ayi řexxu ḡar SIDI, aqa cek war tqeṭṭeed zzarięet inu awarni i ayi u war tettekksed isem inu zi taddart n baba!” ²³ U Dawud ijjug i Cawul u Cawul yaregg^weh ḡar taddart nnes u Dawud d yeryazen nnes gaęeden ḡar lburj deg idurar.

Dawud d Nabal ak-d Abijayil

25 ¹ Šamwil immut u marra Israyil imun u wtin xas agejdur u neḡřen t di taddart nnes di Rama. *Xas uca* ikkar Dawud, ihwa ḡar řexřa n Faran. ² Tuḡa di Maęun ijj n weryaz wenni tuḡa ḡar iḡa wagra di Karmil. Aryaz tuḡa d bu-wagra ař ṭṭarf. Netta iḡa ḡars teřt-ařaf n iḡuřiyyen d ařef n tyayḡin. Netta tuḡa iḡas uḡi nnes di Karmil. ³ Aryaz tṭřayan as Nabal u tamḡart nnes Abijayil. Tamḡart tuḡa ḡars řeęeř mliḥ d musbiḥ i řxezrat, maca aryaz tuḡa iqseḥ u timegga nnes d tięeffanin i ḡant. Netta tuḡa-t am wuř nnes.

⁴ *Umi* isřa Dawud di řexřa aqa Nabal tuḡa iḡas uḡi nnes, ⁵ issekk eęcra n yeryazen din, inna i iḡudriyyen “Gaęedem ḡar Karmil u xmi i ḡa tawḡem ḡar Nabal, ittxeřša awem ad tesseqsam x umeddur nnes deg yisem inu. ⁶ Ittxeřša ad tinim ammu ‘Iři ad teddared di řehna u ad *din* yiři řehna di taddart nnek d řehna ḡar marra min iḡan nnek! ⁷ Aqa necc sřiḡ belli cek ḡark irewwan. Iwa xenni, imeksawen inni ḡark, inni tuḡa akidney u neccin war ten nxewwej ca u marra ussan i ikkin di Karmil, war ten inqis walu. ⁸ Seqsa iḡudriyyen nnek u nitni ad ac inin. Ad afen iḡudriyyen-a řxaḡar di tiṭṭawin nnek, maḡar nusa-dd ḡar ijj n wass n wurar. Ttawgeḡ, ewc i imsexxaren nnek u i mmic Dawud min i ḡa yaf ufus nnek.’ ”

⁹ *Umi* iwḡen iḡudriyyen n Dawud *din* uca ssiwřen ak-d Nabal marra awařen-a deg yisem n Dawud, qqimen nitni ttrajan. ¹⁰ Nabal maca yarra-dd x imsexxaren n Dawud, inna “Man wen i iḡan d Dawud d man wen i iḡan d mmis n Yassa? Ass-a aqa *din* aṭṭas n imsexxaren nni yarewřen. Kuř ijj *yarweř* zi zzat n wudem n bab nnes. ¹¹ Ma necc ad ksiḡ xenni aḡrum inu d waman inu d tyarřt i ḡarřey i irewwan inu uca ad t wceḡ i yeryazen x yenni war ssineḡ uřa d manis dd-usin nitni?” ¹² *Xenni* nnqeřben iḡudriyyen n Dawud ḡar webrid nsen, eęqben uca usin-dd ḡars u ḡajan as marra awařen-a. ¹³ *Xas uca* inna Dawid i yeryazen nnes “Kur aryaz ad ibyes ssif nnes!” Uca *kuř* aryaz ibyes ssif nnes, uřa d Dawud ibyes ssif nnes. Nitni gaęeden awarni i Dawud, amenni arebea-mya n yeryazen, u qqimen mitayn ḡar řeḡwayej.

¹⁴ Ijjen zeg iḡudriyyen tuḡa iḡaja aya i Abijayil, tamḡart n Nabal, inna as “Xzar, Dawud issekk-dd ireqqasen zi řexřa ḡima ad ssiwḡen lbaraka i siditney, maca netta iqřeę xasen s tzawart. ¹⁵ Iryazen tuḡa-ten cnan i neccin u nitni war i d aneḡ sedḡeen ca u marra ussan i dinni nesseedu akidsen deg iyyar n tarekk^wsa war nefqid walu. ¹⁶ Nitni tuḡa-ten amecnaw ijj n řḡiḡ i neccin, ḡiřet d wass, di marra ussan i kidsen neḡa u tuḡa neccin narwes uḡi. ¹⁷ Řexxu maca, xzar mliḥ, min ittxeřšan ad t tegged, maḡar řḡar x siditney d marra taddart nnes imten. Netta d ijj n weryaz war isekk^wi wawař akides.” ¹⁸ Tqeḡeq Abijayil, teksi mitayn n tecnifin d tnayen n txuncay n yiřem i binu d xemsa n texsiwin wejdent d xemsa n řeqyas n teḡwawin d mya n tyayitatin n zzbib d mitayn n tqebbuzin n tazart, u nettat tessars manawenni marra x yeyḡař. ¹⁹ Tenna i iḡudriyyen nnes “Zwam zzat i wudem inu. Xzar necc ad kenniw-dd areddfeḡ.” Maca nettat war d as tenni aya i weryaz nnes Nabal.

²⁰ *Umi* tenya nettat x weḡyur, tehwa x uduřriy n wedrar, xzar, imsar aqa Dawud d yeryazen

25:18 ‘řeqyas’ - eřayen 7-8 litru.

1 ŠAMWIL

nnes hwan-dd ad msagaren akides u nettat temmeřqa akidsen. ²¹ Dawud tuřa inna “S tidett, bařeř i řđiř necc x marra min řars iřan di řexřa, ařami war iweddar walu zi min řars. Netta ixeřeř ayi min iřebřen s min war iřrin. ²² Ad igg ammu SIDI ak-d řeedyan n Dawud u ad yarni di man aya, mařa necc zi marra min řars, ad jjeř, řars ař tiwecca, uřa d ijj wenni t itteggen x řřid!”

²³ Umi teřra Abijayil Dawud, teđra deřya x weyyuř nnes, tewđa zzat i Dawud x uyembub nnes uca tuđar ař temmurt. ²⁴ Nettat tewđa as řar iđaren tenna “Necc, waha, i di iđa řeib, a Sidi. Ejj ad tessiweř tayya nnek akidek u seř i wawařen n tayya nnek. ²⁵ Ejj sidi inu war ixezzar řar weryaz-a i war isekk^win, řar Nabal, mařar am mammec d as qqaren, ammu i yeđa netta. Nabal d isem nnes uca tubbuheřya i days iřan. Maca necc, tayya nnek, war řriř ca iřudriyyen n Sidi inu i dd-tessekked. ²⁶ Xenni řexxu, a sidi, s tidett am iddar SIDI u iddar řeemar nnek, aqa SIDI d wenni cek imenřen mařend ad tessizzřed idammen u ad tfekked ixef nnek s ufus nnek. Xenni řexxu, ad dewřen řeedyan nnek d inni ittexsen ad ggen řřar di sidi inu am Nabal. ²⁷ Iwa řexxu, man aya d lbaraka i dd-tiwi tayya nnek i sidi inu mařend ad temmewc i iřudriyyen nni yuyuren deg iřuraf n sidi. ²⁸ Ttzawgeř, řar axeřtu i tayya nnek, mařar SIDI ad issbedd i sidi inu ict n taddart temten, minzi sidi inu ittegg garrat n SIDI u s minzi war dayek iři řřar zeg wussan imezwura nnek. ²⁹ Mařa ijj n bnadem ad xak ikkar řima ad cek iđfar u řima ad yarzu x řeemar nnek, xenni ad yiři řeemar n sidi inu di řaman iqqen di tecyart n yenni iddaren řar SIDI, AREBBI nnek. Maca řeemar n řeedyan nnek ad zzayes iřejjar netta řar řagg^waj zi řwest n ukemmic n iři. ³⁰ Ad imsar, mařa SIDI ad igg ak-d sidi inu ełahřab marra tařebřant i xak issiweř u ad cek yegg d amgewwad x Israyil, ³¹ xenni war ittiři aya i cek, a sidi, d ssibbet i zi i řa tenqarđed uřa d tařenkrift i wuř, aqa cek tessizzřed idammen bařeř u aqa sidi inu igga ad ifekk ixef nnes. U mařa SIDI ad igg řřar di sidi inu, eřeř xenni x tayya nnek.”

³² Xenni inna Dawud i Abijayil “Ad itwabarek SIDI, AREBBI n Israyil, wenni cem dd-issekken assa i umsagar akidi! ³³ Tetwabarek řefhamet nnem uřa d cem ad tetwabarked, řami d ayi tessbedded assa zeg usizzer n idammen u ad fekkey ixef inu s ufus inu! ³⁴ Mařar s tidett, am iddar SIDI, AREBBI n Israyil, wenni i d ayi issbedden ad am ggeř řřar, mři cem war řari dd-teffiyed deřya, xenni war ittyimi ař tifawt n tuffut uřa d iijen zeg iwdan n Nabal, wenni t itteggen x řřid!” ³⁵ Uca iksi Dawud zeg ufus nnes min tuřa i d as-dd tiwi, inna as “Uyur di řehna řar taddart nnem! Xzar necc sřiř řark u ssgaędeř udem nnem iřeznen.”

³⁶ Umi dd-tusa Abijayil řar Nabal, xenni ggur ittegg zzardet n tissit di taddart nnes am zzardet n yijj n ujeřid. Uř n Nabal tuřa-t x řřađar nnes, isscar ař řtarf. X uyenni war d as tenni uřa d ijj n wawař, ameřyan niř ameqqran, x min imsaren řars ař tifawt n tuffut. ³⁷ Umi xenni řar tuffut iruř binu x Nabal, imsar, aqa tamřart nnes tenna as man aya. Uca immut wuř nnes u netta idweř am ijj n weřru. ³⁸ Awarni i eecra n wussan, imsar, aqa SIDI iwta Nabal ařami immut.

³⁹ Umi isřa Dawud belli Nabal immut, inna netta “Ad itwabarek SIDI. Di řřukm x ddeewa inu x řřegra i d ayi itwaggen, ittar it zeg ufus n Nabal. Uca issbedd umsexxar nnes řima ad yegg řřar. SIDI yarra řřar n Nabal ad dd-idweř x uzeřif nnes!” Uca Dawud issekk ijj u wanita issiweř ak-d Abijayil řima ad tt yawi d tamřart i netta.

⁴⁰ Umi dd-usin imsexxaren n Dawud řar Abijayil řar Karmil, ssiwřen akides, nnan “Dawud issekk aney-dd řarem řima ad cem nawi d tamřart i netta.” ⁴¹ Řexdenni nettat tekkar, tuđar řars ař tammurt s uyembub nnes, tenna “Xřar, tismeyt nnek am ict n tayya řima ad tessird iđaren i imsexxaren n sidi inu.” ⁴² Tqeřeř Abijayil, tekkar. Nettat tenya x weyyuř nnes ak-d xemsa n teyyawin nnes tinni tt yareddfen x iđaren. Nettat teđfar ireqqasen n Dawud uca tedweř d tamřart nnes.

25:35 ‘sřiř řarek’ - s Teibranit ‘sřiř i tmijja nnem’.

1 ŠAMWIL

⁴³ Yiwi Dawud eawed Axinuεam zi Yazraεil d tamyart. Nitenti s tnayen idsent dewřent d tamyart i netta. ⁴⁴ Cawul maca tuya iwca yeğis nnes Mixal, tamyart n Dawud, i Palti, mmis n Layic wenni iğan zi Jallim.

Dawud isseizz x tudart n Cawul i twařa wiss tnayen

26¹ Izifiyyen usin-dd ęar Cawul ęar Jibeα, nnan “Ma war issnuffar Dawud ixef nnes x tewrirt n ęaxila zzat i wudem n unezruf?” ² Xenni ikkar Cawul uca ihwa ęar řexřa n Zif u akides teřt-ařaf n yeryazen nni itwafarzen zi Israyil, ģima ad dinni yarzu x Dawud. ³ Iwta Cawul iqiđan nnes x tewrirt n ęaxila tenni zzat i wudem n unezruf ęar webriđ. Dawud iqqim di řexřa, izra Cawul iđfar it-idd ęar řexřa. ⁴ Maęar Dawud tuya issekk ixbarjiyyen u netta tuya issen aqa Cawul igga ad dd-yas. ⁵ Dawud ikkar u yusa-dd mani tuya iwta Cawul iqiđan nnes. Dawud tuya ittwařa mani tuya izzeř Cawul, ak-d ukumandar n řeskar Abnir, mmis n Nir. Cawul iřteř di řmargeĥ n ikarruten u řgens tuya inneđ as-dd s iqiđan nnes. ⁶ Xenni iřteř Dawud deg wawař. Issiweř ak-d Aximalik, Aĥitti, u ak-d Abicay, mmis n řiruya, umas n Yu’ab, inna “Man wen akidi i ęa ihwan ęar Cawul di řmargeĥ n řeskar?” Abicay inna “Nec akidek hwię.”

⁷ Uca yusa-dd Dawud d Abicay di ģiřet ęar řgens, u xzar, Cawul tuya iřteř di řmargeĥ n ikarruten u lansa nnes tejju zzat i uzeğif nnes di temmurt. Innđen as-dd Abnir d řgens. ⁸ Xenni inna Abicay i Dawud “Ass-a iqqen SIDI řeđu nnek deg ufus nnek. Ejj ayi řexxu ad t ssnuqqbey ak-d temmurt s ict n tecti n lansa. War tteĥdięię ad tt teggeę ict n twařat nneđni.” ⁹ Dawud maca inna i Abicay “War t neqq ca, maęar man wen yarrin afus nnes ęar umedhun n SIDI uca iqqim d afurri?” ¹⁰ Xenni inna Dawud “Am iddar SIDI, SIDI ad t iwwet, nię ad dd-yas wass i di i ęa immet, nię ad iffeę ęar umenęi uca ad itwaney. ¹¹ Ad ayi issigg^wej SIDI x man aya aqa necc ad wteę s ufus inu amedhun n SIDI. Ttzawgeę cek ksi lansa i iğan zzat i uzeğif nnes d tebriqt n waman, u ejj aney ad nuyur!” ¹² Dawud iksi lansa d tebriqt n waman i tuya *din iğan* zzat i uzeğif n Cawul uca nitni ffyen. Uřa d ijj war t izri u uřa d ijj war t yuci u uřa d ijj war ifiq, maęar marra řteřen, minzi SIDI tuya isseyđes iten deg ijj n yiđes yuğey. ¹³ Dawud ieđu ęar uyezdis nneđni uca ibedd ęar řagg^waj x tqiccat n wedrar. Tuya iğa ttasie d ameqqran jarasen. ¹⁴ Uca Dawud iřaya-dd i řgens u i Abnir, mmis n Nir, inna “Ma war dd-tarriđ ca, Abnir?” Xenni yarra-dd Abnir, inna “Min teenid cek wenni i dd-ittřayan x ujeğid?” ¹⁵ Xenni inna Dawud i Abnir “Ma cek war teğid d ijj n weryaz, ma war iği uřa d ijjen di Israyil am cek? Mayemmi xenni war teĥđid x sidi nnek, ajeğid? Aqa ijjen zi řgens yudeř-dd ģima ad ineę ajeğid, sidi nnek. ¹⁶ Min teggid war iği ca mliĥ. S tidett am iddar SIDI, kenniw d tarwa n řmewt, minzi kenniw war teessem x sidi nwem, amedhun n SIDI! Xzar mani ģant řexxu lansa n ujeğid d tebriqt n waman tinni tuya zzat i uzeğif nnes!”

¹⁷ Cawul ieqeř tmijja n Dawud, inna “Ma ta d tmijja nnek, a mmi Dawud?” Dawud inna “Aqa-tt d tmijja inu, sidi inu, ajeğid!” ¹⁸ Xenni inna “Mayemmi iđeffar sidi inu amsexxar nnes ammu? Minzi min ggię u man t řeib i yumsen ęar ufus inu?” ¹⁹ Xenni řexxu, ejj ad iseř sidi inu, ajeğid, i wawařen n umsexxar nnes. Mařa SIDI issehweř i cek xafi, iři ad icemm netta tawhibt n řyiğet, maca mařa d iwdan i iğan, xenni ad twanečřen nitni zzat i wudem n SIDI, maęar nitni uzzřen xafi ass-a ařami war zemmary ad qqimeę qqney ead i řwart n SIDI, u maęar nitni qqaren ‘Ruh, sexxar i irebbiten inneđni!’ ²⁰ Xenni řexxu, ejj maca idammen inu war ttizzřen ęar temmurt igg^wejen x SIDI. Minzi ajeğid n Israyil iffeę, ģima ad yarzu x ijj n uyenni n ucurdu waha, am mammec yemmaren tasekkurt deg idurar.”

²¹ Xas uca inna Cawul “Nec xđię, eęeb-dd, a mmi Dawud, maęar necc war d ac ttegeę ead řęar, minzi tudart inu tuya ass-a tsekk^wa ęark di tiřtawin nnek. Xzar necc ggię tubbuheřya u weddareę s wařtas.” ²² Dawud yarra-dd, inna “Xzareme, aqa lansa n ujeğid. Ejj ijj zeg iĥudriyyen

1 ŞAMWIL

nnek ad izwa, ad tt-idd yawi.²³ Ad ixegęş SIDI kuř ij x tsegda nnes d teşdiqt nnes, minzi SIDI tuya isellem i cek ass-a deg ufus inu, maca war xsey ca ad ggey afus inu deg umedhun n SIDI.²⁴ U xzar, am mammec tuya tudart nnek ass-a di tiřawin inu tiyřa, ammu i ya tiři tudart inu di tiřawin n SIDI tiyřa u ad yiři netta ad ayi ifekk zi marra řeřşaret.”²⁵ Cawul inna i Dawud “Cek tetwabarked, mmi Dawud. Min mma i ya tegged, aqa ad tawđed eawed.” Xenni yuyur Dawud abrid nnes u Cawul ieqeb yar wemcan nnes.

Dawud yarweř yar temmurt n Ifiliřtiniyyen

27¹ Dawud inna deg wuř nnes “Řexxu ead ij n wass uca ad twanyey x ufus n Cawul. War iqqim řaca ad arewřey deyya yar temmurt n Ifiliřtiniyyen, mařend ad iqđee Cawul rayas zi jjihet inu mařend ad xafi yazu ead ktar di marra tammurt n Israyil. Ammu necc i ya nejmeý i ufus nnes.”² Dawud ikkar, netta d setta-mya n yeryazen nni tuya řars iřan, edun yar mmis n Maekuk, ajeđid n Jat.³ Iqqim Dawud yar Axis, netta d yeryazen nnes, kuř aryaz ak-d taddart nnes. Dawud *izdey din* ak-d tnayen n temyarin nnes, Axinuseam zi Yazraeil u Abijayil, tamýart n Nabal, zi Karmil.⁴ Umi itwanna i Cawul, aqa Dawud yarweř yar Jat, war yarni iqqim ad xas yazu ead ktar.

⁵ Uca inna Dawud i Axic “Mařa ufiý necc řxađar di tiřawin nnek, xenni ewc ayi ij n wemcan deg ict zi tneddam nnek n temmurt, řima zemmary ad zedyey din. Mayemmi i řark i ya izdey umsexxar nnek akidek di tendint n ujeđid?”⁶ Deg wass nni iwca as Axic *tandint n řiqalay*. X uyenni tuya teđa řiqalay n ijeđiden n Yahuda řars ař ass-a.⁷ Ussan i ikka Dawud di temmurt n Ifiliřtiniyyen, tuya ij n usegg^was d arebea n iyuren.

⁸ Dawud iffeý ak-d iryazen nnes u nitni keccđen Ijacuriyyen d Ijarziyyen d Ieamaliqiyyen, minzi ina tuya zeddyen zeg wečar uya di temmurt i iřan yar Cur řars ař tammurt n Miřa.⁹ Dawud iwta tammurt u war iiji ad iddar uřa d ij n weryaz niý d tamýart. Itřef eawed iřuřiyyen d ifunasen d yeyyař d iřeyman d warruđ uca ieqeb, yusa-dd yar Axic.¹⁰ U Axic inna “Mani truřem ass-a ad tkeccđem?” Inna Dawud “Yar ljanub n Yahuda u yar ljanub n *temmurt n Iyarřamitiliyyen* u yar ljanub n *temmurt n Iqiniyyen*.”¹¹ War iiji Dawud ad iddar uřa d ij n weryaz niý uřa d ict n temýart řima ad dd-yas yar Jat. Inna “Řima nitni war xaney tteiwiden walu, ad inin ‘Ta i igga Dawud!’ ” Ammu i iqqim ittegg di marra ussan i ikka di jwayeh n Ifiliřtiniyyen.¹² Axic ittiqq di Dawud, inna “S tidett netta issarzeg ixef nnes yar řgens nnes, yar Israyil. X uyenni aqa netta i řebda ad yiři d amsexxar inu.”

Cawul iruř yar ict n temýart iddebbaran x buřbeřat n imettan di Eayn-Dur

28¹ Deg wussan nni, řami ssmunen Ifiliřtiniyyen řeeskarat nsen i umenyi řima ad mmenyen ak-d Israyil, imsar, aqa Axic inna i Dawud “Ittxeřřa ad tessned mliř, aqa cek ad kidi teffyed s uyř yar umenyi, cek d yeryazen nnek.”² Xenni inna Dawud i Axic “Di man aya ad tžared min izemmar ad yegg umsexxar nnek!” Axic inna i Dawud “X uyenni ad cek ggeý d aeessas xafi, di marra ussan.”

³ Şamwil tuya immut d marra Israyil tuya icđen xas. Nitni neđřen t di Rama, di tendint nnes. Cawul tuya yuzzeř zi temmurt x yenni issxeddamen inni n wadu temmurt uřa x yenni issuffuyen jnun.

⁴ Ifiliřtiniyyen ffyen marra. Nitni usin-dd uca wtin iqıđan nsen yar Cunam u Cawul issmun marra Israyil u nitni wtin iqıđan nsen di Jilbuca.⁵ Umi izra Cawul řmargeř n řeeskar n Ifiliřtiniyyen,

26:24 ‘tudart’ - s Teibranit ‘řeemar’.

28:2 ‘aeessas xafi’ - s Teibranit ‘aeessas i uzeřif inu’.

1 ŠAMWIL

tusa as-dd tigg^wudi u wuř nnes idweř itteqdiddis s wařtas. ⁶ Cawul isseqsa SIDI, maca SIDI war xas dd-yarri ca, war ięi s tirja, uřa s Urim, uřa zi inabiyyen. ⁷ Xenni inna Cawul i imsexxaren nnes “Arzum ayi-dd ict n temyart iddebbaran x buřbeřat n imettan, řima necc ad řars rařey u ad tt sseqsiy.” Imsexxaren nnes nnan as “Xřar, di řayn-Dur aqa din ict n temyart tenni iddebbaran x buřbeřat n imettan.” ⁸ Cawul issneqřeb ixef nnes, yard arruđ nneđni uca yuyur. Tnayen n yeryazen ruřen akides u nitni iwđen di řiřet řar temyart uca inna netta “Gezen ayi zi buřbeř n yijj n umettin uca řaya ayi-dd x wenni i d am i řa iniy.” ⁹ Xenni tenna xas temyart “Xřar, aqa cek tessned *mliř* min igga Cawul, mammec itteřřa inni issawařen ak-d imettan d inni issuffuyen jnun di temmurt. Mayemmi i d ayi tettegged taxceft, řima ad ayi tenyed?” ¹⁰ Cawul maca ijuę as řar SIDI, inna “S *tidett am* iddar SIDI, war cem iřeqqef di tmesřact-a ca řeib!” ¹¹ Xenni tenna temyart “Man wen i xef-dd i řa řařiy i cek?” Netta inna “Řaya ayi-dd x řamwil!” ¹² Xenni tamyart teřra řamwil, tesřuyy deg ujenna u tessiweř temyart ak-d Cawul, tenna as “Mayemmi i d ayi tcemted? Cek aqa d Cawul!” ¹³ Inna as ujeęid “War ttegg^wed ca, maca min tettwařid?” Tamyart tenna i Cawul “Nec ttwařiy ijj n arebbi itteffey-dd zi temmurt.” ¹⁴ Netta inna as “Mammec tegga tiddi nnes?” Nettet tenna “Ij n uwessar igaeęed u yard s yijj n upar-tessu.” Umi izra Cawul, aqa-t d řamwil, yuđar netta s uyembub nnes řar temmurt uca iqqunjeř. ¹⁵ Uca řamwil inna “Mayemmi i d ayi thewřed, tejjid ad xafi-dd řayan?” Cawul inna “Nec twařsarey ařtas, mařar Ifiliřtiniyyen ttmenyan akidi u AREBBI iřeyyed xafi u war iqqim it-tarra-dd xafi ead, war ięi x tebridin n inabiyyen uřa s tirja. X uyenni řařiy-dd xak, mařend ad ayi tessecned min i řa ggeř.” ¹⁶ Xenni inna řamwil “Mayemmi i d ayi tettseqsid necc, *mařa* SIDI iřeyyed xak u netta idweř d řeędu nnek?” ¹⁷ SIDI igga i yixef nnes am mammec tuřa zzayi inna u netta iqře i cek tageldit zeg ufus nnek, iwca itt i umqarreb nnek, i Dawud. ¹⁸ Minzi cek war tesřid ca řar tmijja n SIDI u cek war tessiwęed ca řřaduq n lyadab nnes řar řamaliq, x uyenni i d ac igga SIDI ass-a aya. ¹⁹ SIDI ad kidek igg uřa d Israyil deg ufus n Ifiliřtiniyyen, u tiwecca ad tiřid cek d iřenjiren nnek řari. Uřa d iqıđan n řeeskar n Israyil ad ten igg SIDI deg ufus n Ifiliřtiniyyen.” ²⁰ Xenni iwđa Cawul deřya ibeqqęđ di temmurt u netta tuřa ittegg^wed ařtas zeg wawařen n řamwil. Uřa d jjeđd war days iqqim, minzi netta war icci ařrum, ass d řiřet kemmřen. ²¹ Tamyart tuyur řar Cawul uca nettat teřra it yarjef ařtas. Tenna as “Xřar, tayya nnek tesřa řar tmijja nnek u necc sebbřey tudart inu. Nec sřiy řar wawařen i d ayi tennid cek. ²² Xenni řexxu maca seř řar tmijja n tayya nnek! Nec ad ac qeddmey ca n weřrum. Ecc řima ad tetwassjeđd xmi i řa tettefed abrid.” ²³ Maca netta yugi, inna “Nec war ttettey!” Maca imsexxaren nnes uřa d tamyart řsaren řars ařami isřa netta řarsen. Netta ikkar zi temmurt uca iqqim x qama. ²⁴ Tamyart tuřa řars ijj n uyenduz imseř di taddart uca třars as deřya. Nettet teksi aren, tegg^wa arecti u tegg^wa zzayes ařrum břa antun. ²⁵ Nettet tqeddem it i Cawul d imsexxaren nnes uca ccin nitni. Awarni aya kkaren u aregg^wřen di řiřet nni.

Řbacat n Ifiliřtiniyyen war xsen Dawud ad igaeęed akidsen

29 ¹ Ifiliřtiniyyen ssmunen marra řeeskar nsen řar Afiq uca Israyil tuřa iwta iqıđan nsen řar tařa nni ięan řar Yazraeil. ² Uca řbacat n Ifiliřtiniyyen řwan řar din s řmyawat u s řřuř nsen uca izwa Dawud d yeryazen nnes ak-d Axic řar uyezdis aneggaru. ³ Xenni nnan řřukkam n Ifiliřtiniyyen “Min da ttegggen Ieibraniyyen-a?” Uca inna Axic i řřukkam n Ifiliřtiniyyen “Ma wa war ięi d Dawud, amsexxar n Cawul, ajeęid n Israyil, wenni tuřa řari ięan asegg^was d wass? Zeg wass i řari-dd yeędu řars ař ass-a necc war days ufiř uřa d ijj n řeib.”

28:23 ‘řarsen’ - s Teibranit ‘řar tmijja nsen’.

28:24 ‘amwa’ - niř ‘ayenduz’ niř ‘yuggu’.

1 ŞAMWIL

⁴Řhukkam n Ifilistiniyyen *maca* dewřen xeyyqen xas aţtas uca nnan as řhukkam n Ifilistiniyyen “Sekk aryaz ad ieqeb, ħima ad idweř ħar wemcan nnes nni i d as tessecned. War izemmar akidney ihwa ħar umenyi, ħima xenni war idikk^{wiř} d řeedu nney deg umenyi, s minzi izemmar wanita ad iřreh ak-d sides nnes? Ma war iġi ak-d izeġifen n yeryazen-a? ⁵Ma wanita war iġi d Dawud wenni x ħennjent s nnubat s ccđiĥ uca nnant ‘Cawul netta iġreh x řuřuf nnes, *maca* Dawud netta x eecra n řuřuf nnes?’ ”

⁶Uca iřaya-dd Axic i Dawud inna as “S tidett am iddar SIDI, cek d ařdiq. Ufuy nnek d weeqab nnek akidi di řeeskar aqa-ten mliĥ di tiřřawin inu, maħar necc war dayek ufiĥ qaε ca n řyecc zeg wass i ħari dd-tusid ħars ař ass-a. *Mac*a cek war teġid mliĥ di tiřřawin n řbacat. ⁷Xenni řexxu, eqeb uca uyur di řehna ħima war tettegged qaε ca n řyecc di tiřřawin n řbacat n Ifilistiniyyen.”

⁸Xenni inna Dawud i Axic “Maħar min ggiġ? Min tufid deg umsexxar nnek zeg wass *amezwaru* i d ayi tuġa zzat i wudem nnek ħars ař ass-a, ařami war ruĥey akidwem ad mmenġey ak-d řeedyan n sidi inu, ajeġid?” ⁹Axic yarra-dd, inna i Dawud “Necc ssney tt, minzi cek d lmiĥ di tiřřawin inu am ijj n lmalak n AREBBI, *maca* řhukkam n Ifilistiniyyen nnan ‘Netta war akidney itteffey ħar umenyi.’ ¹⁰X uyenni kkar tiwecca zic s imsexxaren n sidi nnek, inni akidek-dd yusin. Mařa tekkarem s wass zic uca iřbeĥ řĥař, ffyem *xenni*.” ¹¹Dawud ikkar zic, netta d yeryazen nnes, ħima ad uyuren di řřbeĥ, ad dd-εeqben ħar temmurt n Ifilistiniyyen. Ifilistiniyyen *maca* ffyen gaεeden ħar Yazraeil.

Tandint n řiqłay tetwacmeđ u Dawud intaqem zeg Iεamaliqiyyen

30¹Umi dd-yusa Dawud d yeryazen nnes ħar řiqłay deg wass wiss řřata, tuġa imsar, aqa Iεamaliqiyyen keccđen ljanub u řiqłay. Nitni wtin řiqłay, qqden as timessi ²uca ħebbsen timġarin nni din iġan. War nġin uřa d ijj, amezyan niġ d ameqqran, *maca* iwyen ten uca *xenni* uyuren abrid nsen. ³Yusa-dd Dawud ak-d yeryazen nnes ħar tendint, uca xzar, aqa tetwassecmeđ *tendint* s tmessi u timġarin d iĥenjiren d řthenjirin tuġa twaĥewwsen. ⁴Dawud d řgens i ħars iġan ssgaεeden tmijja nsen, řyuyyen ařami war daysen iqqim jjeĥd ħima ad řyuyyen. ⁵Uřa d tnayen n temġarin n Dawud twaĥewwsent, Axinuεam zi Yazraeil u Abijayil zi Karmil. ⁶Tuġa Dawud ittegg^wed aţtas, minzi řgens tuġa issawař maĥend ad t arejmen, maħar řεemur n marra řgens tuġa arezgen, *kuř* aryaz x *txessart* n iĥenjiren nnes d řthenjirin nnes. *Mac*a Dawud issejhed ixef nnes di SIDI, AREBBI nnes.

⁷Inna Dawud i ukehhan Abyatar, mmis n Aximalik “Awi-dd *da* ħari apaltu n ukehhan!” U Abyatar yiwi-dd apaltu n ukehhan ħar Dawud. ⁸Xenni isseqsa Dawud i SIDI “Ma ad đřarġ bandiyya-ya? Ma ad xasen ĥartey?” SIDI yarra-dd xas “Đřar iten, maħar cek ad xasen řĥarted u ad *imeĥbas* tessnejmed nican.” ⁹Iffey-dd Dawud, netta d setta-mya n yeryazen nni tuġa ħars. Umi dd-iwđen nitni ař tiġzart n Basur, bedden *din* inni iqqimen ħar đeffar. ¹⁰Dawud idřar iten, netta d arebea-mya n yeryazen akides. Mitayn n yeryazen, inni tuġa yuĥřen aţtas maĥend ad řwan tiġzart n Bacur, qqimen bedden *din*.

¹¹Nitni ufin ijj n weryaz d Amiřri deg iyyar uca iwyen t ħar Dawud. Nitni wcin as aġrum u netta icca u nitni wcin as aman ad isu. ¹²Arnin as ict n tesġart n ict n tqebbuzt n tazart yuzyen d tnayen n iġrumen n zzbib u netta tuġa icca aya uca idweř as-dd buĥbeř nnes, maħar netta tuġa war icci war iswi řřata n wussan d řřata n ġiyaři. ¹³Xenni inna as Dawud “Wi cek yiřan u manis cek?” Xenni inna uĥudri Amiřri “Necc d ijj n ismeġ n yiġj n weryaz Aεamaliqi u sidi inu iġja ayi, řami necc heřceġ řřata n wussan zeg wami. ¹⁴Neccin tuġa nkecced *tammurt* n ljanub n Ikari-tiyyin uřa d tenni n Yahuda uřa d *tammurt* n ljanub n Kalib u neccin nessecmeđ řiqłay s tmessi.”

¹⁵Dawud inna as “Ma tzemmmared cek ad ayi tnedhed ħar tegrawt-a n ixewwanen?” Netta inna

1 ŞAMWIL

“Jağ ayi ɣar AREBBI, aqa cek war d ayi tneqqed u war d ayi tesseɛddud i sidi inu! Xenni necc ad cek nedhey ɣar bandiyya-ya.” ¹⁶ Uca indeh t din, u xzar, nitni tuɣa qqimen twabezzeen x marra tammurt, ccin, swin u cedɛen zi ssibbet n tkeccaɗt tameqqrant i tuɣa dd-iwyen zi temmurt n Ifiliṣṭiniyyen d temmurt n Yahuda.

¹⁷ Dawud iwta xasen zi tbambast aɣ tameddit n wass i tt-idd idfaren uca uɣa d ijjen zzaysen war injim, myir arebea-mya n yeryazen nni inyin x iɣeyman, arewɣen. ¹⁸ Ammu dd-ifekk Dawud marra min kksen Iɛamaliqiiyyen. Dawud ifekk-dd uɣa d tnayen n temɣarin nnes. ¹⁹ Zeg umezɣan aɣ ameqqran, zeg iɛenjiren d tɛenjirin, zi tkeccaɗt u zi marra min zzaysen kksen, war iweddar walu. Marra yarra it-idd Dawud. ²⁰ Dawud iksi uɣa d marra uɣi d ifunasen d tfunasin. Nedhen ten ɣar zzat i řeksibet nsen uca nnan “Ta d takeccaɗt n Dawud.”

²¹ Umi dd-yiwed Dawud ɣar mitayn n yeryazen, inni tuɣa yuɣɣen aɣtas ħima ad ɗfaren Dawud ɛad, inni ten ijjin ɣar teyzart n Bacur, ffɣen-dd nitni ɣar umsagar ak-d Dawud u ak-d řgens nni tuɣa ɣars. Dawud iqarrebb-dd ɣarsen uca isseqsa x umeddur nsen. ²² Xenni yarra-dd kuř aryaz war iħrin d wenni war isekk^win jar yeryazen nni tuɣa dd-iffɣen ak-d Dawud, nnan “Maɣar nitni war akidney ffiyen, x uyenni war d asen nticc walu zi tkeccaɗt i dd-nfekk, myir i kuř aryaz tamɣart nnes d iɛenjiren nnes, d ina i izemmaren nitni ad awyen uca ad kidsen aregg^wɛen.”

²³ Maca Dawud inna “War tzemmarem ad teggem amenni, aytma, aqa SIDI d wenni i d aney iwcin aya u netta iħɗa aney u netta iwca bandiyya i d aney-dd iwɗan deg ufus nney.” ²⁴ Wi i ɣarwem-dd i ɣa isɣen ɣar wawař-a? Maɣar tasyart n wenni iffɣen ɣar umenɣi ad tiři am tesɣart n yenni iqqimen ɣar řexzin. Nitni ad tt bɗan nican.” ²⁵ Ammu i teqqim zeg wass nni, minzi netta igga itt d ict n tewṣiiyyet d ict n lfariɗa di Israyil, ɣars aɣ ass-a.

Dawud issekk tirzefin n keccaɗt i imɣaren n Yahuda

²⁶ Umi yaregg^weh Dawud ɣar řiqlay, issekk netta ict n tesɣart n tkeccaɗt ɣar imɣaren n Yahuda, imeddukař nnes, am i d asen inna “Ta d ict n lbaraka i kenniw zi tkeccaɗt n řɛedyan n SIDI”, ²⁷ aqa ɣar yenni di Bayt-Il u ɣar yenni di Ramat di ljanub u ɣar yenni di Yattir ²⁸ u ɣar yenni di ɛarueir u ɣar yenni di Sifmut u ɣar yenni di Icitimuɛa ²⁹ u ɣar yenni di Raxil u ɣar yenni tuɣa izeddyen di tneddam n Iyarħamtiliyyen u ɣar yenni izeddyen di tneddam n Iqiniyyen ³⁰ u ɣar yenni di Ĥurma u ɣar yenni di Kur-ɛacan u ɣar yenni di ɛatak ³¹ u ɣar yenni di Ĥibrun u ɣar marra imucan manis tuɣa ikka Dawud, netta ak-d iryazen nnes.

Řmewt n Cawul

31 ¹ Mmenɣen Ifiliṣṭiniyyen ak-d Israyil. Iryazen n Israyil arewɣen zzat i wudem n Ifiliṣṭiniyyen uca wɗan d imettan x temmurt n idurar n Jilbuɛa. ² Ifiliṣṭiniyyen ɗfaren Cawul d iɛenjiren nnes bɣa qeɗtu uca Ifiliṣṭiniyyen nɣin Yunatan d Abinadab d Malkicuɛa, iɛenjiren n Cawul. ³ Tuɣa amenɣi ak-d Cawul iwɛar. Imjebbaden, iryazen s řqews, ufin t u netta tuɣa igg^wed aɣtas zeg imjebbaden n řqews.

⁴ Uca inna Cawul i uħemmař n řesnaħ nnes “Sufey-dd ssif nnek, snuqqeb ayi zzayes! Niɣ ad tay ad dd-asen inni war ixetnen maħend ad ayi ssnuqqben u ad zzayi stehzan.” Maca aħemmař n řesnaħ nnes war ixs ad tt igg, maɣar netta tuɣa igg^wed aɣtas. Xenni iksi Cawul ssif uca ija ixef nnes ad xas iwɗa. ⁵ Umi aħemmař n řesnaħ izra, aqa Cawul immut, igga uɣa d netta ad iwɗa x ssif nnes uca immut akides. ⁶ Ammu i immut Cawul, imun ak-d tɣata n iɛenjiren nnes u ak-d uħemmař n řesnaħ nnes, uɣa ak-d marra iryazen nnes, deg wass nni.

⁷ Umi zrin yeryazen n Israyil, inni tuɣa ɣar uyezdis nneɗni n řewɗa n teyzurt d inni tuɣa ɣar uyezdis-a n L'Urdun, aqa iryazen n Israyil arewɣen u aqa Cawul d tɣata n iɛenjiren nnes

1 ŞAMWIL

twanyen, semhen nitni di tneddam nsen uca arewřen. *Řexdenni* usin-dd Ifiliṣṭiniyyen uca dewřen zeddyen din.⁸ Tiwecca nnes, umi dd-usin Ifiliṣṭiniyyen, ħima ad keccden inni itwanyen, imsar, aqa ufin Cawul d tṛata n iḥenjiren nnes, inni tuṛa iwḍan x wedrar n Jilbuḗa.⁹ Nitni qes-sen as azeġif, ssarxun as řesnaḥ uca ssekken ten di temmurt n Ifiliṣṭiniyyen, ħima ad ssiwḍen řexbar aṣebḥan ṛar taddart n řexyařat n ṣṣanam nsen u jar řgens.¹⁰ Řesnaḥ n Cawul ssarsen t di taddart n Actarut u řxecbet nnes uyřen tt ṛar řḥiḍ n Bayt-Can.

¹¹ *Umi* imezday n Yabic-Jilead sřan min ggin Ifiliṣṭiniyyen di Cawul, ¹² kkaren marra iryazen imeḥḍen, uyuren ġiřet tmun uca ksin řxecbet n Cawul d řxecbat n iḥenjiren nnes zi řḥiḍ n Bayt-Can uca iwḍen ṛar Yabic uca sscemḍen tent dinni.¹³ Xenni ksin ixsan nsen, neḍřen ten sadu tacejjart n tmarist n Yabic uca ṣummen sebea n wussan. ¹⁴

31:13 ‘tacejjart n tamarist’ - s tlatinit ‘Tamarix’.

ADLIS WiSS TNAYEN N ŠAMWIL

Dawud icđen x Cawul d Yunatan

1¹ Imsar awarni i řmewt n Cawul, *umi* dd-ieqeb Dawud zeg uyelleb x Ieamaliqiyyen u Dawud tuya iqqim di Šiqalay tnayen n wussan, ² *xenni* imsar deg wass wiss třata, aqa yusa-dd ijj n weryaz zi řmargeř n řeeskar n Cawul s warruđ icarreg u s ucař x uzeřif nnes. *Umi* dd-yiweđ netta řar Dawud, iwđa řar temmurt, yuđar *as*. ³ Dawud inna as “Manis i dd-tusid cek?” Netta inna as “Necc ssnejmey-dd ixef inu zi řmargeř n řeeskar n Israyil.” ⁴ Dawud inna as “Min *din* d řexbar? Ini ayi t!” Netta inna “Řgens yarweř zeg umenři u ařřas n řgens i itwawten, mmuten. Uřa d Cawul d mmis Yunatan mmuten.” ⁵ Dawud inna i uřudri nni d as dd-yiwyen řexbar “Mammec teggid cek tessned, belli Cawul d mmis Yunatan mmuten?” ⁶ *Xenni* inna uřudri i d as-dd yiwyen řexbar “Necc usiř-dd amenni waha řar idurar n Jilbuęa uca řřiř mammec isenned Cawul x lansa nnes u aqa ikarruten *n umenři* d imnayen đeffaren t břa qeřřu. ⁷ Netta, am dd-inneqřeb, iřra ayi, iřřa ayi-dd u necc nniř as “Aqa-yi da!” ⁸ Netta inna ayi “Min teenid cek?” Necc nniř as “Necc d ijj n Uęamaliqi.” ⁹ Uca inna ayi netta “As-dd řari u neř ayi, mařar necc teřqef ayi řeřřaret, maca waxxa *amenni* ead tudart aqa-tt dayi.” ¹⁰ *Řexdenni* necc uyureř u nřiř t, mařar necc ssneř, aqa war itteddar awarni i uweřřu nnes. *Xenni* ksiř tamrist nni x uzeřif nnes d tmeqyast i tuya řars deg uyiř, iwyey tent-idd řexxu da i sidi inu.”

¹¹ *Řexdenni* itřef Dawud arruđ nnes, icarreg it. *Ammu i tt ggın* uřa d marra iryazen i tuya řars iřan.

¹² Nitni wtin agejdur, run u řummen řars ař tameddit x Cawul u x mmis Yunatan u x řgens n SIDI u x taddart n Israyil, minzi wđan s ssif.

¹³ *Xenni* inna Dawud i uřudri nni tuya i d as-dd yiwyen řexbar “Zi manis *dd-tusid* cek?” Netta inna as “Necc d mmis n yijj n ubarrani, n yijj n Uęamaliqi.” ¹⁴ Dawud inna as “Mammec teggid, cek war tegg^wided ca ad tesswizzđed s ufus řima ad tenyed amedhun n SIDI?” ¹⁵ *Xas* uca iřřa-dd Dawud x ijjen zeg iřudriyyen, inna “Qarreb-dd, řeyyeř xas!” U netta iřeyyeř xas ařami t inya. ¹⁶ Dawud inna as “Idammen nnek *ad iřin* x uzeřif nnek, mařar aqemmmum nnek iched xak umi tennid ‘Necc nřiř amedhun n SIDI.’ ”

Izři s igejduren n Dawud x Cawul d Yunatan

¹⁷ Dawud iřennej aya n yezři n ugejdur x Cawul u x mmis Yunatan. ¹⁸ Netta inna “Ad řemden ayt n Yahuda *Izři n Řqews*.” Aqa itwari deg Wedlis n Umsegged.

¹⁹ “Talwizt n Israyil itwaney x řęaęędat nwem. Mammec wđan ayt bu-teřruđt!

²⁰ War t třřajam di Jat, war třřiwđem řexbar deg ibriden n Acqalun, mařend yessis n Ifiliřřiniyyen war farrřent, mařend yessis n yenni war itwaxetnen war ssřiwrřient.

²¹ A idurar n Jilbuęa, war xawem ittriři nnda niř anřar uřa d iyyaren s tewhibin n usęaęęed n řřabet, mařar din itwabeqqeđ s řęar tcappa n useřqi n ayt bu-teřruđt, tcappa n useřqi n Cawul, *amecnaw netta* war iři d amedhun s zzect.

²² Zeg idammen n yenni itwanyen u zi tadunt n ayt bu-teřruđt, war d imnię řqews n Yunatan u ssif n Cawul war dd-ieqib bařeř.

²³ Cawul d Yunatan aqa twaęizzen d iřřan di tudart nsen u di řmewt nsen war mmsebdřin. Nitni tuya-ten fsusen x ugider, tuya-ten jehden x wayraden.

1:6 ‘amnay - imnayen’ - niř ‘bu-iysan’ - ‘ayt n iysan’. D wenni inyin x yijj n uyis d netta d amnay.

1:9 ‘tudart’ - s Teibranit ‘řęamar’.

2 ŞAMWIL

²⁴ A yessis n Israyil, runt x Cawul wenni kennint issyarden s uzegg^way, s řehzut, d wenni iggin ict n telwizt n wurey x warruđ nkent.

²⁵ Mammec i wđan ayt bu-teyruđt deg umenýi! Yunatan itwaney x řgaēdat nnek.

²⁶ Di ssibbet nnek twařsarey, a uma inu Yunatan! Cek tuýa tetwaēizzed ýari ađđas. Tuýa tayri nnek ýari d ssar ktar x tayri n temýarin.

²⁷ Mammec i wđan ayt bu-teyruđt u *mammec* weddaren řesnař n umenýi!”

Dawud itwandeh am ujeđid x Yahuda

2¹ Awarni i uya imsar, aqa Dawud isseqsa SIDI, inna “Ma ad gaēdey ýar ict zi tneddam n Yahuda?” SIDI inna as “Gaēed!” Uca Dawud inna “Mani i ýa gaēdey?” Netta inna “Ýar Ĥibrun.” ² Xenni Dawud igaeēed ýar Ĥibrun ak-d tnayen n temýarin nnes, Axinuēam zi Yazraēil, u Abijayil, tamýart n Nabal zi Karmil. ³ Dawud yarra ad gaēden ēawed iryazen nni tuýa akides iđan, kuř aryaz ak-d twacunt nnes, uca nitni uyuren ad zedyen di tneddam n Ĥibrun. ⁴ Awarni i uya usin-dd yeryazen n Yahuda ýar Ĥibrun uca dehnen Dawud dinni am ujeđid x taddart n Yahuda. Xenni usin-dd ĥima ad xebbaren Dawud, nnan “Iryazen n Yabic di Jilead neđřen Cawul.” ⁵ Xenni issekk netta ireqqasen ýar yeryazen n Yabic di Jilead, inna asen “Ad kenniw ibarek SIDI, minzi kenniw teggim i Cawul, sidi nwem, s tmexsiwt icewwaren uca tneđřem t. ⁶ Iři ad awem isscen SIDI řexxu tmexsiwt nnes icewwaren d teđdiqt nnes. Uřa d necc ad awem ggeý s tcuni minzi aqa kenniw teggim aya. ⁷ Xenni řexxu, jjem ad twassjehden ifassen nwem u ttiřim d ayt n umenýi, mayar Cawul, sidi nwem, immut. Uřa d taddart n Yahuda tedhen ayi d ajeđid xasen.”

Dawud d Icbusat, mmis n Cawul

⁸ Abnir, mmis n Nir, akumandar n řeeskar n Cawul, tuýa yiwi akides Icbusat, mmis n Cawul, ýar Mařanayim. ⁹ Netta igga it d ajeđid x Jilead, x Iccuriyyen, x Yazraēil, x Ifrayim, x Binyamin u x marra Israyil. ¹⁰ Icbucat, mmis n Cawul, tuýa ýars arebein n isegg^wusa umi idweř netta d ajeđid x Israyil u netta iřkem tnayen n isegg^wusa. Mýir inni n taddart n Yahuda aqa nitni bedden ak-d Dawud. ¹¹ Řqedd n wussan i tuýa Dawud iřekkem di Ĥibrun am ujeđid x taddart n Yahuda, tuýa sebea n isegg^wusa d setta n iyuren.

¹² Abnir, mmis n Nir, iffeý ak-d imsexxaren n Icbusat, mmis n Cawul, zi Mařanayim ýar Jibeun. ¹³ Uřa d Yu’ab, mmis n řaruya, ak-d imsexxaren n Dawud, ffyen uca mmeřqan nitni ak-d wayawya ýar uyeřmam n Jibeun. Dinni qqimen nitni bedden, ijj ýar uyezdis-a n uyeřmam u wenneđni ýar ujemmađ n uyeřmam. ¹⁴ Uca inna Abnir i Yu’ab “Ejj iřudriyyen ad kkaren ad mmuyžřen zzatney.” Yu’ab inna “Nitni ad kkaren!” ¹⁵ Nitni kkaren, xenni ēeddun. Aqa twařesben tenēac zi Binyamin i Icbucat, mmis n Cawul, u tenēac zeg imsexxaren n Dawud. ¹⁶ Ijj iđtef wenneđni zeg uzeđif u ijuu t s ssif deg uyezdis n wenneđni u nitni wđan s tnayen idsen. X uyenni qqaren as i wemcan nni Ĥalqat-Ĥařurim wenni iđan ýar Jibeun. ¹⁷ Deg wass nni idweř umenýi iqseř ađđas. Abnir d yeryazen n Israyil twayellben zzat i wudem n imsexxaren n Dawud.

¹⁸ Tuýa din třata n iřenjiren n řaruya, nitni d Yu’ab, Abicay d ēasayil. ēasayil tuýa ifsus x idaren am ijj n iýayđ n wezyar deg iyyar. ¹⁹ ēasayil idfar Abnir u umi tuýa iggur, war iřeyyed řa ýar đeffar n Abnir uřa ýar yefus uřa ýar uzeřmeđ. ²⁰ Uca inneqřeb Abnir, inna “Ma d cek, ēasayil?” U netta inna “D necc!” ²¹ Abnir inna as “Fary maca ýar yefus niý ýar uzeřmađ u cebbar deg ijj zeg iřudriyyen u ksi i yixef nnek min ýars!” ēasayil maca war ixs ad xas iřeyyed zi đeffar nnes.

²² Xenni inna Abnir ēawed i ēasayil “Ĥeyyed zi ýar đeffar inu. Mayemmi cek i ýa wteý ýar tem-murt? Mammec i ýa ggeý xenni ēad ad xzarey i umac Yu’ab di tiđđawin?” ²³ Netta maca yugi ad as iřeyyed. Xenni ijuu as Abnir s yixef aneggaru n lansa nnes deg uēeddis, ařami dd-issuffey fritca zi ýar đeffar. Netta iwđa din uca immut deg wemcan nni. Imsar belli marra inni dd-yusin

2 ŠAMWIL

yar wemcan mani iwda u mani immut Easayil, qqimen bedden. ²⁴ Yu'ab d Abicay maca dfaren Abnir. Rami dd-iwden nitni yars ař tawrirt n Amma, tenni zzat i Jiyah, yar webrid n řexřa n Jideun, teyři tfuct. ²⁵ Ayt n Binyamin munen deg weđfar n Abnir uca dewřen d ict n terbist. Nitni bedden x tqiccet n ict n tewrirt. ²⁶ Abnir iřaya-dd x Yu'ab, inna "Ma ad icc ssif i řebda? Ma war tessined cek aqa aya ad indeh yar ijj n uqeřtu d amarzag? Ař meřmi ead war teqqared i řgens nnek ĥima ad dd-ieqeb zeg weđfar n aytmatsen?" ²⁷ Yu'ab inna "S tidett am iddar AREBBI, mařa cek war tessiwřed x ijj n ummuyzeř, xenni ad yiři řgens ibedd-dd yar řřbeĥ zi man aya, kuř aryaz zeg weđfar n umas!" ²⁸ Xenni iřuđ Yu'ab di řbuq u marra řgens ibedd u war dfaren ead Israyil uca war mmenyen ead ktar.

²⁹ Abnir d yeryazen nnes cuqen ġiřet nni marra di Řewda u řwan L'Urdun, kkin x marra ifri n jjarf n Bitrun uca iwden yar Mařanayim. ³⁰ Uřa d Yu'ab ieqeb-dd zeg weđfar n Abnir u netta issmun marra řgens. Weddaren tseřac n imsexxaren n Dawud uřa d Easayil. ³¹ Imsexxaren n Dawud maca tuřa ĥeyyĥen iryazen zeg ayt n Binyamin uca zeg yeryazen n Abnir mmuten teřt-mya u-settin n yeryazen. ³² Nitni ssgaeden Easayil u neđřen t deg wenđer n babas di Bayt-Laĥm. Yu'ab d yeryazen nnes uyuren ġiřet nni marra u řami iwden yar Ĥibrun tneqqar-dd tfawt.

3 ¹ Idweř ij n umenyi jar taddart n Cawul d taddart n Dawud i ikkin ařas. Dawud idweř yarenni di jjhed u inni n taddart n Cawul gguren arexxun.

² Di Ĥibrun twarwen-dd i Dawud iĥenjiren. Amenzu nnes Amnun, n Axinuēam Tayazraēilit, ³ Wiss tnayen nnes Kil'ab, n Abijayil, tamyart n Nabal Akarmali, wiss třata Abcalum, mmis n Maēaka, yeġis n Talmay, ajeġid n Jacur, ⁴ wiss arebea Aduniya, mmis n Hajjit, wiss xemsa Cafatya, mmis n Abiřal, ⁵ u wiss setta Yitraēam, n Eajla, tamyart n Dawud. Ina twarwen-dd yar Dawud di Ĥibrun.

⁶ Min ikka umenyi jar taddart n Cawul d taddart n Dawud, imsar, aqa Abnir issemyar tizemmar nnes di taddart n Cawul. ⁷ Cawul tuřa yars teġa ict n tayya, třřayan as Riřfa. Nettat tuřa-tt d yeġis n Ayya. Uca inna Icbucat i Abnir "Mayemmi tudfed yar tayya n baba?" ⁸ Abnir iffugem x wawařen n Icbucat, inna "Ma necc d ijj n uzeġif n weqzin i iqqnen yar Yahuda? Necc d wenni isscanen ass-a taddukři inu tařdiqt i taddart n Cawul, babac, u i yaytmas u i imeddukař nnes, d wenni war cek ijjin ad tewdiđ deg ifassen n Dawud? Uca řexxu, x řmuēřiyyet ak-d ict n temyart, tersed ad xafi tēeyyared?" ⁹ "Ejj AREBBI ad igg ak-d Abnir ta d ta uca ad yarni ead ktar zzayes! Am mammec ijjuġ SIDI i Dawud, ammu i zzayes i řa ggey ¹⁰ umi i řa sseedy tageldit n taddart n Cawul uca ad ssmetney řkursi n Dawud x Israyil u x Yahuda, zi Dan yars ař Bi'r-Sabea." ¹¹ Netta war izemmar x temwarrit i Abnir, mayar netta tuřa iggwed zzayes.

¹² Xenni issekk Abnir ireqqasen di řtweē n yixef nnes yar Dawud, inna "Wi i yiřan tammurt?" uca inna eawed "Egg akidi ijj n řeahd, xzar, ad ac wcey afus, ĥima marra Israyil ad yark-dd idweř."

¹³ U netta inna "Mliĥ, necc ad ggey ijj n řeahd akidek, maca myir ict n tmesřact ad ac tt tettarey uca ad ac iniy 'Cek war tzarred udem inu, myir mařa cek ad tawyed Mixal, yeġis n Cawul, d amezwaru da qbeř mma i dd řa tased ad tžared udem inu.' "

¹⁴ Xenni issekk Dawud ireqqasen yar Icbucat, mmis n Cawul, inna "Ewc ayi-dd tamyart inu Mixal, tenni i dd-iwyey s mya n řēedareyyat n Ifiliřtiniyyen s wexđab n teřit. ¹⁵ Icbucat issekk ireqqasen uca ikkes itt x weryaz nnes, x Fałtiyil, mmis n Layic. ¹⁶ Aryaz nnes yuyur akides yars ař Bařurin, yusa-dd ittru awarni as. Xenni inna as Abnir "Uyur, eqeb!" Uca ieqeb netta.

3:2 'Tayazraēilit' - ict n temyart zi jjihet n Yazraēil di ccamal n Israyil.

3:3 'Akarmali' - ijj n weryaz zi jjihet n Karmil.

2 ŠAMWIL

¹⁷ Tuḡa issiweř Abnir x imḡaren n Israyil, inna “Aṭṭas zeg wami kenniw texsem Dawud *ad yiři* d ajeḡid xawem. ¹⁸ Řexxu ggem t, maḡar SIDI issiweř ak-d Dawud, inna ‘S ufus n Dawud, amsexxar inu, ad fekkeḡ řgens inu Israyil zeg ufus n Ifilistiniyyen u zeg ufus n marra ředyen nsen.’ ”

¹⁹ Issiweř Abnir uřa deg imezzuḡen n ayt n Binyamin. *Xenni* yuyur Abnir ḡar Ḥibrun, ḡima ad issiweř deg imezzuḡen n Dawud x marra min iḡan d lemlih di tiṭṭawin n Israyil u di tiṭṭawin n taddart n Binyamin.

²⁰ Uca yusa-dd Abnir ḡar Dawud di Ḥibrun, u tuḡa eicrin n yeryazen akides. Dawud igga ijj n umensi i Abnir d yeryazen i kides *iḡan*. ²¹ *Xenni* inna Abnir i Dawud “Necc ad kkary ad ṭṭfey abrid ad yarweḡ marra Israyil ḡar sidi inu, ajeḡid, ḡima nitni ad ggen akidek ijj n řeahd u cek ad tiřid d ajeḡid x marra min imezři řemar nnek.” S uya ijja Dawud Abnir ad yuyur di řehna.

Abnir itwaney zi Yu’ab

²² U xzar, imsexxaren n Dawud d Yu’ab eeqben-dd zeg ijj n usafar n ukecced uca nitni iwyen akidsen ict n tkeccaṭt d tameqqrant. Abnir tuḡa war iḡi ead ḡar Dawud di Ḥibrun, maḡar Dawud tuḡa ijja it ad yuyur di řehna. ²³ Yu’ab d marra řeskar i ḡars iḡan yiweṭ-dd uca nitni nnan as i Yu’ab “Abnir, mmis n Nir, yusa-dd ḡar ujeḡid u netta ijja it ad yuyur uca netta yuyur di řehna.” ²⁴ *Xenni* yuyur Yu’ab ḡar ujeḡid, inna as “Min teggid? Aqa Abnir yusa-dd ḡark. Mayemmi i t tejjid ad yuyur, maḡend netta ad yuyur di tlelli? ²⁵ Cek tessned *maca* Abnir, mmis n Nir. Netta yusa-dd waha ḡima ad cek icmet u ḡima ad issen x wuffuḡ nnek d weeqeb nnek u x marra min i tettegged.” ²⁶ Yu’ab iffey zi ḡar Dawud uca issekk ireqqasen awarni i Abnir inni t-idd i ḡa yarren zeg wanu n Sira. Dawud *maca* war issin walu x man aya. ²⁷ *Umi* dd-ieqeb Abnir ḡar Ḥibrun, indeh it Yu’ab ḡar uḡezdis di řwest n tewwart *n tendint* maḡend ad kides issiweř s řhudnet uca *xenni* iju t deg uceddis, ařami immut, di ssibbet *n wexřef* n idammen n umas Easayil. ²⁸ *Umi* isřa Dawud manawenni awarni as, inna netta “Necc d tgeldit inu d afurri zzat i SIDI i řebda x idammen n Abnir, mmis n Nir. ²⁹ Ad iřin x uzeḡif n Yu’ab u x marra taddart n babas. Ejj taddart n Yu’ab war d as ineqqeř eemmarř ca n yijj ad days yiři usizzer, niḡ wenni i di iḡa řbarř, niḡ wenni iṭṭfen aekkaz, niḡ wenni iwḡan s ssif niḡ wenni ittxeřřan aḡrum!

³⁰ Yu’ab d umas Abicay nḡin Abnir, minzi netta tuḡa inḡa umatsen Easayil deg umenḡi ḡar Jibeun.” ³¹ Dawud *maca* inna i Yu’ab u i marra řgens nni tuḡa ḡars iḡan “Carrgem arruṭ nwem, yarḡem arruṭ n wecḡan uca uyurem zzat i řmeḡmeř n Abnir *am* teccatem agejdur!” Ajeḡid Dawud *simant nnes* yuyur ḡar ḡeffar i řmeḡmeř. ³² Řami neḡřen Abnir di Ḥibrun, issḡaeed ujeḡid tmijja nnes, iru ḡar wendeř n Abnir uřa d řgens iru marra. ³³ Ajeḡid issḡaeed ict n ucetci n imettan i Abnir, inna “Ma immut Abnir *xenni* am immut ijj n ubuhaři? ³⁴ Ifassen nnek tuḡa war carfen u iḡaren nnek tuḡa war qeyyden, *maca* cek tewḡid am mammec iwḡa *bnadem* sadu ufus n ayt n řmueřiyet.” Řexdenni yarni řgens marra ead deg imeṭṭawen.

³⁵ Marra řgens yusa-dd ḡar Dawud ḡima ad xas ziyyaren ad icc aḡrum am tuḡa d aziř ead. *Mac*a Dawud ijuḡ, inna “SIDI ad ayi igg ta d ta, mařa necc qqaseḡ aḡrum niḡ d ca nneḡni qbeř mma ad teḡři tfuct!” ³⁶ Man aya idweř itwassen ḡar marra řgens uca tuḡa d man aya mlih di tiṭṭawin nsen, am mammec marra min igga ujeḡid tuḡa mlih di tiṭṭawin n řgens. ³⁷ Marra řgens d marra Israyil ssnen deg wass nni, aqa war dd-yekki zeg ujeḡid maḡend ad nḡen Abnir, mmis n Nir. ³⁸ Inna ujeḡid i imsexxaren nnes “Ma war tessinem kenniw, aqa ass-a iwḡa ijj n řřakem, *wah*, ijj n weryaz d ameqqran di Israyil? ³⁹ Ass-a necc ḡeefey waxxa necc twadehney d ajeḡid. Iryazen-a, iḡenjiren n řaruya, qeřřen xafi. SIDI ad ixeges wenni iggin tuceffna s tuceffna nnes.”

3:27 ‘maḡend akides issiweř’ - ixs ad yini aqa Yu’ab igga axmi ixs akides issiweř břa axewwej, *maca* s tidett netta ixs ad t iney.

2 ŠAMWIL

Aneqqi n Icbusat - Mafibucit iqqim iddar

4¹ Umi isřa mmis n Cawul, aqa Abnir immut di Ĥibrun, dewřen ifassen nnes đeefen u marra Israyil innexřee. ² Mmis n Cawul tuřa řars tnayen n yeryazen, imqeddan n bandiyyat. Ijjen qqaren as Baena u wennedni Rakab, tuřa-ten d iřenjiren n Rimmun, Abi'ruti, zeg ayt n Binyamin, mayar uřa d Bi'rut itwahřeb-dd řar Binyamin. ³ Ibi'rutiyyen arewřen řar Jattayim uca qqimen zeddyen dinni řars ař ass-a am ibarraniyyen.

⁴ Yunatan, mmis n Cawul, tuřa řars ijj n mmis wenni tuřa iqarremen zi tnayen n idaren. Netta tuřa řars xemsa n isegg^wusa umi dd-yusa řexbar x Cawul d Yunatan zi Yazraeil. Tenni t issey-men tuřa teřřef it uca tarweř. Aqa deg uqeęeq n tarewřa, imsar, netta iwđa u idweř iqarrem. Qqaren as Mafibucat.

⁵ Rakab d Baena, iřenjiren n Rimmun, Abi'ruti, řřfen abrid uca usin-dd di třa n uziř řar taddart n Icbucat. Netta tuřa izzeř di qama di tmeddit. ⁶ Nitni udfen řar daxeř di taddart amecnaw mammec tuřa nwan ad ksin irden u ssnuqqben t deg ueddis. Xenni Rakab d umas Baena xtutřren. ⁷ Nitni udfen di taddart umi t tuřa izzeř di qama, deg wexxam n yiđeř nnes, uca ssnuqben t, nřin t uca qessen as azeęif. Ksin azeęif nnes akidsen uca uyuren ģiřet tmun kkin abrid n řewđa. ⁸ Nitni iwyen azeęif n Icbucat řar Dawud řar Ĥibrun, nnan i ujeęid "Aqa da, azeęif n Icbucat, mmis n Cawul, řeđu nnek, wenni tuřa yarezzun buřbeř nnek. Aqa ass-a SIDI ixřef i sidi ajeęid zi Cawul d zzarięet nnes." ⁹ Maca Dawud yarra-dd x Rakab d umas Baena, iřenjiren n Rimmun, Abi'ruti, inna asen "S tidett am iddar SIDI, wenni ifdan řeęmar inu zi marra řeřřaret!" ¹⁰ Aqa wenni i d ayi-dd yiwyen řexbar uca inna 'Xřar, Cawul immut!', tuřa ittyiř as di tiřřawin nnes aqa netta am ijjen i ddiwyen řexbar ařebřan uca necc řřfey t uca nřiy t di řiqłay, waxxa netta tuřa iraja ad as wceř řmunet i řexbar ařebřan. ¹¹ Mečař ead řexxu iryazen ięeffanen nřin ijj n weryaz d amsegged di taddart nnes x qama nnes! Xenni řexxu, ma necc war xeęfey xenni zzaywem idammen nnes u ad kenniw mřiy zi temmurt?" ¹² U Dawud yumur iřudriyyen nnes u nitni nřin ten. Nitni qessen asen ifassen d idaren uca uyřen ten řar uyeřmam n Ĥibrun. Azeęif n Icbucat maca ksin t nitni, neđřen t deg wendeř n Abnir di Ĥibrun.

Dawud itwadhen am ujeęid x Israyil di Ĥibrun

5¹ Marra tiqebbař n Israyil usint-idd řar Dawud řar Ĥibrun, ssiwřent, nnant "Xřar, neccin d aysum d idammen nnek. ² Ead umi tuřa Cawul d ajeęid xaney, tuřa d cek i dd-issuffyen Israyil řar umenyi u tejjid it-idd ad idweř. Eawed inna ac SIDI 'Cek ad tarewsed řęens inu Israyil u cek ad tiřid d amgewwad x Israyil.'" ³ Xenni usin-dd marra imřaren n Israyil řar ujeęid di Ĥibrun u ajeęid Dawud igga ijj n řeahd akidsen di Ĥibrun zzat i wudem n SIDI. Nitni dehnen Dawud d ajeęid x Israyil.

⁴ Dawud tuřa řars řřatin n isegg^wusa umi idweř netta d ajeęid. Netta iřkem arebein n isegg^wusa.

⁵ Di Ĥibrun iřkem netta x Yahuda sebea n isegg^wusa d setta n iyuren u di Urcalim iřkem řřata u-řřatin n isegg^wusa x marra Israyil d Yahuda.

4:5 'Abi'ruti' - ijj n weryaz zi tendint n Bi'rut di temmurt n ayt n Binyamin.

4:8 'buřbeř nnek' - s Teibranit 'tudart nnek'.

2 ŞAMWIL

Ayelleb x Urcalim mani xenni i ya izdey Dawud

⁶ Ajeğid iffeɣ ak-d yeryazen nnes ɣar Urcalim, didd i ayt n Iyabusiyyen, imezday n temmurt. Ssiwřen ak-d Dawud, nnan “Cek war da tettidfed ca, maɣar idaryařen d iqidaren ad xak azzřen, ad inin ‘Dawud war da ittidef ca.’” ⁷ Dawud ihewwes lburj n Şihyun, d wenni d tandint n Dawud.

⁸ Deg wass nni inna Dawud “Kur ijj i ɣa iwten ijj n Uyabusi, ad yaweɗ ɣar waman ittcefcufen. Iqidaren d idaryařen carrhen řemar n Dawud.” X uyenni qqaren “Ij n udaryař d ijj n uqidar war d ttidfen ɣar taddart.”

⁹ Dawud iqqim izeddey di lburj u igga as ‘tandint n Dawud’. Iqewwar-dd Dawud lqelea s *min iğan i usejhed* uřa ɣar daxeř nnes. ¹⁰ Dawud idweř yarenni di řemyaret, maɣar SIDI, AREBBI n řeskarat, tuɣa-t akides.

¹¹ Hiram, ajeğid n Şur, issekk ireqqasen ɣar Dawud uřa d akeccuɗ n *tcejart* n tengelt d ineqqacen n ukeccuɗ u n wezru n řhid. Nitni ssbedden ict n taddart i Dawud. ¹² Dawud issen, aqa SIDI tuɣa igga it d ajeğid x Israyil u tuɣa issgaæed tageldit nnes di řtwee n řgens nnes Israyil.

¹³ Awarni i twasit nnes zi Hıbrun tuɣa Dawud yarenni tiyya d temɣarin i yixef nnes u **twarwen as-dd i Dawud ead ihenjiren d řenjirin**. ¹⁴ Ina d ismawen n ihenjiren i d as-dd itwarwen di Urcalim: Cammue, Cubab, Natan, Suliman, ¹⁵ Ibħar, Ilicue, Nafaj, Yafie, ¹⁶ Ilicamae, Ilyadae d Ilifalat.

Ayelleb n Dawud x Ifiliřtiniyyen

¹⁷ Umi sřan Ifiliřtiniyyen, aqa dehnen Dawud d ajeğid x Israyil, gaæden marra Ifiliřtiniyyen ħima ad arzun x Dawud. Dawud isřa x *man aya* u netta ihwa ɣar lburj. ¹⁸ Ifiliřtiniyyen usin-dd uca bezzeen ixef nsen di řewđa n teyzurt n Irafawiyyen. ¹⁹ Xenni isseqsa Dawud SIDI, inna “Ma ad gaædey didd i Ifiliřtiniyyen? Ma ad ten tegged deg ufus inu?” SIDI inna i Dawud “Gaæed, maɣar necc nican ad ggeɣ Ifiliřtiniyyen deg ufus nnek!” ²⁰ U yiweɗ Dawud ɣar Bael-Farařim. Dinni iwta Dawud Ifiliřtiniyyen, inna “SIDI icuqq zzat i wudem inu di řeedyan inu am tarezzit n waman.” X uyenni igga as i wemcan nni Bael-Farařim. ²¹ Ifiliřtiniyyen jjin dinni řexyařat n řřanam nsen u Dawud d yeryazen nnes ksin ten akidsen.

²² Gaæden Ifiliřtiniyyen ict n twařat nneđnit u bezzeen ixef nsen di řewđa n teyzurt n Irafawiyyen. ²³ Dawud isseqsa SIDI u netta inna “War ttgeæeid ca, maca ekk asen-dd ɣar đeffar, ad ɣarsen-dd tased zeg urendad n tcejart n umetti. ²⁴ Xmi i ɣa tesřed i tecři n iřuraf di tqiccat n tcejart n umetti, ħđa ixef nnek, maɣar xenni SIDI ad ac izwar zzat i wudem nnek ħima ad iwet řeskar n Ifiliřtiniyyen.” ²⁵ Dawud igga am mammec i d as yumur SIDI u netta iwta Ifiliřtiniyyen zi Jibea ař mani i ɣa tawdeɗ ɣar Jazar.

Asmuřti n Ttabut ɣar Urcalim

6 ¹ Dawud issmun twařat nneđni marra *ieskariyyen* itwafarzen di Israyil, řřatin-ařaf n yeryazen. ² Uca ikkar Dawud, iffeɣ ak-d marra řgens i ɣars *iğan* zi Baelim-Yahuda ħima ad ssenni issgaæed Ttabut n SIDI, *Ttabut* nni zi itwabarreħ isem, isem n SIDI n řeskarat wenni ittyıman *jar ixiruben*. ³ Nitni ssnedhen Ttabut n SIDI x ijj n ukarru n jdid. Nitni iwyen t-idd zi taddart n Abinadab tenni ibedden x ict n teerurt. Euzza d Axiyu, ihenjiren n Abinadab, nedhen akarru n jdid. ⁴ Nitni iwyen t-idd zi taddart n Abinadab i tuɣa ibedden x ict n teerurt. Uca *ffyen-dd xenni* ak-d Ttabut n SIDI. Axiyu yuyur ɣar zzat i Ttabut. ⁵ Dawud d marra taddart n Israyil uraren zzat

5:11 ‘tacejjart’ - niɣ ‘addag’ (‘iddagen’).

6:2 ‘ixiruben’ - ict n lmarka n lmalakat.

2 ŞAMWIL

i wudem n SIDI s eřam kuř dduzan n ģya zeg ukeccuđ n *tcejart n umerzi*, s řgambriyat d lharpat d ibendiren d nnaqusat d teġunin n wuzzař. ⁶

⁶ Umi iwđen nitni ġar unedrar n Naxun, isswiżzeđ Euzza afus nnes ġar Ttabut n AREBBI uca iġtef it, minzi nderfen iyenduzen. ⁷ Xenni itwassary lyadab n SIDI x Euzza uca iwta it AREBBI din x uxeġtu-ya. Netta immut din ġar Ttabut n SIDI. ⁸ Yiweđ ssem ġar wuř n Dawud, aqa SIDI tuġa isear ammu x Euzza, uca iřaya as i wemcan nni Fariř-Euzza ġars ař ass-a. ⁹ Deg wass nni teřqef Dawud tiggwudi zi SIDI u netta inna “Mammec i ġa yegg ad ġari dd-yas Ttabut n SIDI?” ¹⁰ S uyenni Dawud war ix ad yejj ad ġars dd-awyen Ttabut n SIDI di tendint n Dawud. Dawud iija it ad yaggweġ ġar taddart n Eubid-Idum, Ajitti. ¹¹

¹¹ Ikka Ttabut n SIDI třata n iyuren di taddart n Eubid-Idum, Ajitti, uca SIDI ibarek Eubid-Idum d marra taddart nnes. ¹² Xenni xebbaren i ujeġid Dawud, nnan “SIDI aqa ibarek taddart n Eubid-Idum d marra min iġan nnes, di ttewee n Ttabut n SIDI. Xenni yuyur Dawud *din* u issgaeeđ Ttabut n SIDI s řefrahet zi taddart n Eubid-Idum ġar tendint n Dawud. ¹³ Řami uyuren xenni inni yarbun Ttabut n SIDI setta n iřuraf, imsar, aqa iqeddem ijj n ueejmi d ijj n ueejmi imesřen i tyarřt. ¹⁴ Dawud icdeġ s marra tizemmar nnes zzat i wudem n SIDI. Tuġa Dawud yard ijj n upaltu n ukehhan n řeqten.

¹⁵ Dawud d marra taddart n Israyil iwyen Ttabut n SIDI s usřiwřew d uřuđi n řbuq ġar sennej.

¹⁶ Řami yiweđ Ttabut n SIDI ġar tendint n Dawud, imsar, aqa Mixal, yeġis n Cawul, texzar-dd zi řkazi. Umi tezra nettat mammec ineggez ujeġid Dawud zzat i wudem n SIDI u icetteġ, tesseġar it deg wuř nnes.

¹⁷ Arbun Ttabut n SIDI ġar daxeř uca ssarsen t deg wemcan nnes di řwest n uqiđun nni tuġa i d as icedd Dawud uca Dawud issgaeeđ tiyarřa n wecmađ zzat i wudem n SIDI, uřa d tiyarřa n řehna. ¹⁸ Umi ikemmeř Dawud zeg usgaeeđ n tiyarřa n wecmađ d tiyarřa n řehna, ibarek řgens deg yisem n SIDI n řeeskarat. ¹⁹ Netta ibđa x marra řgens, x marra řġaci n Israyil, x yeryazen d temyarin, i kuř ijj iwca asen ict n txebbazz n weyrum, ijj n uřeqquz n weysum n ufunas d ijj n weyrum n zzbib. Xenni yuyur řgens marra, kuř aryaz ġar taddart nnes.

²⁰ Yareggweġ Dawud ġima ad ibarek taddart nnes, Teffey-dd ġars Mixal, yeġis n Cawul, tenna as “Mammec igga ujeġid n Israyil ass-a ccan d ameqqran i ixef nnes, umi iearra netta ixef nnes zzat i tiġtawin n tayyawin d imsexxaren nnes, am mammec iearra iijen zeg inni n ayt farq-cyeř?” ²¹ Dawud yarra-dd x Mixal “Nec ggiy t zzat i wudem n SIDI wenni i d ayi ifarzen x babam d marra taddart nnes, ġima ad ayi igg d amgewwad x řgens n SIDI, x Israyil, zzat i wudem n SIDI i issniemirey. ²² D amezyan ead i ġa dewřey. Nec ad iřiġ d amuqřiř di tiġtawin inu. Ak-d tayyawin i x tessiwřed cem, ad kidsent i ġa ttefey ccan.” ²³ Mixal, yeġis n Cawul, teqqim břa ařenjir ař ass n řmewt nnes.

Řwaed zi jjihet n zzawect i ġa tetwabna zi Suliman

7¹ Umi iqqim ujeġid di taddart nnes u SIDI tuġa igga as řehna zi marra řeedyan nnes i d as-dd innden, imsar, ² aqa inna ujeġid i unabi Natan “Xzar, nec zeddyey deg ict n taddart n ukeccuđ n *tcejart n* tengelt, *maca* Ttabut n SIDI izeddeġ di řwest n tjartiřin n *uqiđun*.” ³ Natan inna i ujeġid “Uyur waha, egg marra min ġark deg wuř nnek, maġar SIDI akidek.”

⁴ Di ġiřet nni imsar aqa iffeġ wawař n SIDI ġar Natan u netta inna ⁵ “Uyur, ini i umsexxar inu, i Dawud “Ammu i iqqar SIDI ‘Ma cek texsed ad ayi tebnid ict n taddart, maġend ad days zedyey?

⁶ Emmars war zdiyey deg ict n taddart zeg wass umi dd-ssgaeeđey ayt n Israyil zi Miřra ġars

6:5 ‘amerzi’ - niy ‘amedzi’. ‘taġunin n wuzzař’ - niy ‘asimbal’ d ‘isimbalen’.

6:6 ‘anedrar’ - niy ‘andar’.

6:10 ‘Ajati’ - ijj n weryaz zi tendint n Jat.

2 ŠAMWIL

ař ass-a, *maca* durey deg ijj n Uqıdun, deg ict n Tzeddiyt. ⁷ Mani mma durey ak-d ayt n Israyil, ma necc ssiwřey emmarş uřa s yijj n wawař i ict zi tqebbař n Israyil tinni i umurey ad arwesen řgens inu Israyil, u nniy ‘Mayemmi war i d ayi tebnim ict n taddart n ukeccuđ n *tcejart* n tengelt?’ ⁸ Xenni řexxu, ammu i ittxeřsa ad tinid i umsexxar inu, i Dawud ‘Ammu i iqqar SIDI n řeskarat: Necc iwyey-dd cek zi řkuri, zi řar đeffar n wuři, mařend ad tiřid d amgewwad x řgens inu, x Israyil. ⁹ Mani mma tuyured, necc aqa-yi akidek u necc qđiy x marra ředyan zzat i wudem nnek. Necc ggiy ac ijj n isem d ameqqran amecnaw ismawen n imeqqranen nni iřan x temmurt. ¹⁰ Necc neyycey ijj n wemcan i řgens inu, i Israyil, uca řzuř t *din* mařend ad izdey deg wemcan *nnes* u war itwassenhezzi ead uřa war t sřęęsarın ead ayt n řmuęıyyet am deg umezwaru ¹¹ zeg wass nni ggiy necc řquđat x řgens inu Israyil. Necc wciy ac řehna zi marra ředyan nnek uca řexxu ad ac isscen SIDI, aqa SIDI ad ac igg ict n taddart. ¹² Řami twakemmřen wussan nnek uca tetwassarsed *deg wendeř* jar řejdud nnek, ad ssekkarey zzaričet nnek i dd-itteffyen zi daxeř nnek u necc ad ssmetney tageldit nnes. ¹³ Netta ad ibna ict n taddart i yisem inu u necc ad ssmetney tageldit nnes i řebda. ¹⁴ Necc ad iřiř d Babas i netta u netta ad yiři i necc d mmi. Mařa netta iffaryed, ad t textexey s weemud d teyyita n ayt n bnađem. ¹⁵ Tamexsiwt inu icewwaren war zzayes ttxennes am mammec ttessxensey necc x Cawul, wenni i dd-kksey zi zzat n wudem nnek. ¹⁶ Taddart nnek d tgeldit nnek ad twassmetnent zzat i wudem nnek i řebda, řkursi igellden nnek ad iqqim ibedd i řebda.’” ¹⁷ Natan issiweř řar Dawud *nican* awařen-a d ijjen d marra asargeb-a.

¹⁸ Xenni yudef ujeřid Dawud uca iqqim zzat i wudem n SIDI, inna “Min eniy necc, Sidi inu SIDI, u min teena taddart inu aqa cek tnedhed ayi-dd řars ař danita? ¹⁹ Di tiřřawin nnek d man aya ead drus, a Sidi inu, SIDI, u cek tessiwřed řexxu ead x taddart n umsexxar nnek i wussan igg^wejen i dd ittasen. D man aya d řayuri n ccarıea i bnađem, Sidi inu SIDI.

²⁰ Min d ac i řa yini Dawud ead ktar? Cek tessned amsexxar nnek, Sidi inu SIDI! ²¹ Di řřwee n wawař nnek u elahsab uř nnek aqa teggid marra řemyaret-a, řima ad tt tessargbed i umsexxar nnek. ²² X uyenni cek d ameqqran, SIDI, AREBBI, mařar war *din* iři uřa d ijj am cek u war *din* iři uřa d ijj n SIDI mřir cek s marra min nesřa s imezzuřen nney. ²³ Man wen i iřan am řgens nnek, am Israyil, ayenni n řgens x temmurt i řar irař AREBBI řima ad t ifdi i yixef nnes d řgens u řima ad igg i yixef nnes ijj n yisem u řima ad asen igg ict n řxedmet d tameqqrant d tmegga d timeqqranin, i temmurt nnek, zzat i wudem n řgens nnek nni i tefdid i yixef nnek zi Miřra, zi řegnus u zeg irebbiten nsen. ²⁴ Cek teggid řgens nnek Israyil d ijj n řgens i yixef nnek i řebda. Cek, a SIDI, aqa cek tdewřed d AREBBI i nitni.

²⁵ Xenni řexxu, SIDI AREBBI, ejj awař nni tessiwřed x umsexxar nnek u x taddart nnes ad ibedd i řebda u egg am mammec tessiwřed. ²⁶ Ejj isem nnek ad itwassemřar i řebda, ad inin ‘SIDI n řeskarat ijehden aqa-t d AREBBI x Israyil’ uca iři ad tetwassemten taddart n umsexxar nnek Dawud zzat i wudem nnek. ²⁷ Mařar cek, SIDI n řeskarat, AREBBI n Israyil, aqa tessargbed deg imezzuřen n umsexxar nnek, tennid ‘Necc ad ac sşbeddey ict n taddart!’ X uyenni tusa-dd deg wuř n umsexxar nnek mařend ad izřař řařařit-a řark. ²⁸ Xenni řexxu, Sidi inu SIDI, cek d AREBBI nni u awařen nnek d tidett u cek tessiwřed s *marra* tcuni-ya x umsexxar nnek. ²⁹ Xenni řexxu, mařa tusa ac-dd x řřađar, barek taddart n umsexxar nnek řima ad tiři zzat i wudem nnek i řebda, minzi cek, a Sidi inu SIDI, tessiwřed *aya* u s lbaraka nnek ad tetwabarek taddart n umsexxar nnek i řebda.’”

Iyellaben n Dawud

8 ¹ Awarni aya imsar aqa Dawud iřřeb x Ifiliřiniyyen uca yarra iten sadu afus nnes u Dawud ikkes Mitag-Ha’amma zeg ufus n Ifiliřiniyyen. ² Eawed iřřeb netta x Mu’ab uca iřbar iten s

2 ŞAMWIL

yijj n ufiřu *n řeebar* am tuřa ttezzřen x temmurt uca netta ieřbar tnayen n ifiřan *n řeebar* řima ad ten iney uřa d ijj n ufiřu imun řima ad ten yejj ddaren. *Ammu* i dewřen Imu'abiyyen d imsexxaren i Dawud inni ittxeřřan ad wcen lřizya.

³ Dawud iřřeb eawed x Hadad-Ėazar, mmis n Rařub, ajeřid n řuba, umi tuřa dd-iffey wanita řima ad řars-dd yarr řehkamet nnes řar yeyřar *n Lfurat*. ⁴ Dawud ikkes zzayes ařef u sebea-mya n imnayen d eicrin-ařaf n yeryazen x idaren u iqess Dawud idaren n marra *iysan* n ikarruten uca iija zzayes mya n *iysan* n ikarruten. ⁵ Yusa-dd Aram zi Dimacq řima ad iwc afus i Hadad-Ėazar, ajeřid n řuba, u Dawud iřřeb x eicrin-ařaf n yeryazen n Aram. ⁶ Dawud igga řeeskarat *n uřewwes* jar Iramiyyen n Dimacq u Iramiyyen dewřen d imsexxaren n Dawud inni ixeřřen lřizya. SIDI igga ttasie mani mma iruř Dawud. ⁷ Dawud yiwi tcappat n useřqi ifsusen n wureř, tinni tuřa iřan n imsexxaren n Hadad-Ėazar u yiwyi ten řar Urcalim. ⁸ Iksi Dawud ařas n nnřas zi Batař u zi Biratay, tinneddam n Hadad-Ėazar.

⁹ Umi Tuei, ajeřid n řamat, isřa aqa Dawud iřřeb x marra řeeskar n Hadad-Ėazar, ¹⁰ issekk Tuei mmis Yuram řar ujeřid Dawud řima ad isseřsa x umeddur nnes u řima ad as ibarek, minzi netta immney akides u iřřeb xas, mařar Hadad-Ėazar tuřa i Tuei d ijj n weryaz yarezzu amenyi. *Netta yiwi akides* deg ufus nnes řeqcue n nnuqart d řeqcue n wureř d řeqcue n nnřas, ¹¹ inni iqeddes ujeřid Dawud eawed i SIDI, *imun* ak-d nnuqart d wureř nni tuřa iqeddes zi marra řegnus nni tuřa yarra sadu nnes, ¹² zi Aram u zi Mu'ab u zeg ayt n Ėammun u zeg Ifiliřtiniyyen u zi Ėamaliq uřa zi tkeccařt n Hadad-Ėazar, mmis n Raxub, ajeřid n řuba.

¹³ Igga Dawud eawed ijj n yisem, umi dd-ieqeb netta zeg uyelleb x Aram di Teyzurt n Tmeřařt, tmenřac-ařaf *n yeryazen*. ¹⁴ Netta igga řeeskarat *n uřewwes* di Idum. Di marra Idum igga řeeskarat *n uřewwes* u marra Idumiyyen dewřen d imsexxaren i Dawud. SIDI igga ttasie i Dawud mani mma iffey netta.

Imdebbaran imeqqranen n Dawud

¹⁵ Dawud iřkem x marra Israyil u Dawud igga s řheqq d tsegda i marra řgens nnes.

¹⁶ Yu'ab, mmis n řaruya, *tuřa-t* x řeeskar u Yahucafāt, mmis n Axilud, *tuřa-t* d amarir n umezruy. ¹⁷ řaduq, mmis n Axiřub, d Aximalik, mmis n Abyatar, *tuřa-ten* d ikehhanen u řaruya *tuřa-t* d amarir. ¹⁸ Banaya, mmis n Yahuyadae, *tuřa-t* x ieessasen n arrimet *n ujeřid* u x ireqqasen n tazřa. Iřenjiren n Dawud *tuřa-ten* d imtiqqan nnes.

Dawud d Mafibucat

⁹ ¹ Dawud inna “Ma iqqim ead ca n yijjen zi taddart n Cawul, řima necc ad as ssecney taddukřit inu di řtwee n Yunatan?” ² Tuřa *din* ijj n umsexxar n taddart n Cawul třayan as řiba. řayan as-dd řar Dawud. Inna as ujeřid “Ma cek d řiba?” Netta inna “D amsexxar nnek.” ³ Ajeřid inna “Ma iqqim ead ca n yijj zi taddart n Cawul *iddar*, řima ad as ssecney tamexsiwt icewwaren n AREBBI?” *Xenni* inna řiba i ujeřid “Aqa *din* ead ijj n mmis n Yunatan wenni iqarrmen zi tnayen n idaren.” ⁴ Inna as ujeřid “Mani iřa netta?” řiba inna as i ujeřid “Xřar, netta aqa-t di taddart n Maxir, mmis n Ėammiyil di Ludabar.”

⁵ *Xenni* issekk ujeřid Dawud *din* u yiwyi t-idd zi taddart n Maxir, mmis n Ėammiyil di Ludabar.

⁶ Umi Mafibucat, mmis n Yunatan, mmis n Cawul, yudeř řar Dawud, iwřa netta x uyembub nnes, yuřar. Dawud inna “Mafibucat!” Netta inna “Xřar, aqa da amsexxar nnek.” ⁷ Dawud inna as “War tegg^wed, mařar necc ad ac ssecney taddukři di řtwee n babac Yunatan. Necc ad ac arrey

8:3 ‘řehkamet’ - s Teibranit ‘afus nnes’.

8:10 ‘Hadad-Ėazar tuřa i Tuei d ijj n weryaz yarezzu umenyi’ - awařen-a xsen ad inin aqa Hadad-Ėazar iffey ařas n twařawin řar umenyi ak-d ujeřid Tuy.

2 ŞAMWIL

marra iyyaren n jedd nnek Cawul u cek ad tecced řebda ayrum řar řřabřa inu.”⁸ *Xenni* yuřar as, inna “Min iena umsexxar nnek ařami cek texzared řar ijj n weqzin immuten am mammec řiř necc?”⁹ *Xenni* iřaya ujeřid x řiba, amsexxar n Cawul, inna as “Marra min iřan n Cawul d marra taddart nnes, wciř t i mmis n sidi nnek.”¹⁰ Cek ad as tcarzed tammurt, cek d iřenjiren nnek d imsexxaren nnek, řima mmis n sidi nnek ad řars yiři weyrum ad yecc. Mafibucat, mmis n sidi nnek, ad yecc řebda ayrum řar řřabřa inu.” řiba tuřa řars xemmeřac n iřenjiren d eicrin n imsexxaren.

¹¹ řiba inna i ujeřid “Amsexxar nnek ad igg elahřab marra min yumur sidi ajeřid i umsexxar nnes!” *Dawud inna ead* “Mafibucat ad icc řar řřabřa inu am ijjen zeg iřenjiren n ujeřid.”¹² Mafibucat tuřa řars ijj n mmis třayan as Mixa. Marra inni tuřa izeddřen di taddart n řiba tuřa-ten d imsexxaren n Mafibucat.¹³ U Mafibucat tuřa izeddeř di Urcalim, mayar netta ittett řebda řar řřabřa n ujeřid. Netta tuřa-t d aqidar zi tnayen n idaren.

Amenyi n Cawul ak-d Iammuniyyen d Iramiyyen

10¹ Awarni aya imsar, aqa ajeřid n ayt n Eammun immut. Mmis řanun idweř d ajeřid deg wemcan nnes.² *Xenni* inna Dawud “Nec xsey ad ssecney taddukři i řanun, mmis n Nařac, am mammec i d ayi isscen babas taddukři.” Dawud issekk *ireqqasen* řima ad t iezza x řmewt n babas s ufus n imsexxaren nnes u imsexxaren n Dawud iwřen řar temmurt n ayt n Eammun.

³ *Xenni* nnan řřukkam n ayt n Eammun i sidi nsen řanun “Ma ixs Dawud ad iweqqar babac s tidett di tiřřawin nnek, minzi netta issekk-dd inni cek i řa iezzan? Ma war dd-issekk Dawud imsexxaren nnes řark, řima ad arzun di tendint ad tt bergagen u *xenni* ad tt ssenqeřben?”

⁴ Xas uca iřřef řanun imsexxaren n Dawud uca iřeff asen azyen zi tmart u iqess asen azyen n warruř ař řeffar uca issekk iten.⁵ *Umi* xebbaren aya i Dawud, issekk asen *ireqqasen*, minzi nitni tuřa sseřřan ixef nsen ařřas. Inna ujeřid “Qqimem di Ariřa ař dd i řa temyř tmart nwem, xenni ad dd-tdewřem.”

⁶ *Umi* řrin ayt n Eammun belli nitni tuřa ssarzgen ixef nsen řar Dawud, ssekken ayt n Eammun *ireqqasen* u cran zeg Iramiyyen zi Bayt-Raxub u zeg Iramiyyen zi řuba eicrin-ařaf n yeryazen x idaren u zeg ujeřid n Maeka ařef n yeryazen u zeg yeryazen n řub teneac-ařaf n yeryazen.

⁷ *Umi* iřa Dawud aya, issekk Yu’ab s marra řeskar nnes, marra ayt bu-teyruřt.⁸ Ayt n Eammun ffyen-dd u sedden ixef nsen i umenyi řar wadaf n tewwart n *tendint*, maca Iramiyyen n řuba d Raxub d yeryazen n řub d Maeka *tuřa-ten* s yixef nsen deg iyyar.⁹ *Umi* iřa Yu’ab, aqa amenyi řa zeg urendad uřa zi řeffar n uyembub, ixřar netta zi marra inni itwafarzen di řeskar n Israyil uca issbedd iten i *umenyi* ajemmař n Iramiyyen.¹⁰ Min iqqimen n řgens igga iten sadu ufus n umas Abicay, wenni ten issbedden ajemmař n ayt n Eammun.¹¹ Inna netta “Mařa Aram ijhed xafi, xenni as-dd, ewc ayi afus! Mařa ayt n Eammun jehden xak, xenni ad dd-aseř ad cek fekkey.¹² Iři d aryaz u ad niři d iryazen di řřwee n řgens nney u di řřwee n tneddam n AREBBI. Iři ad igg SIDI min iřan mliř di tiřřawin nnes.”¹³ *Xenni* iqarreb-dd Yu’ab d řgens i řars iřan i umenyi ak-d Aram uca ina řřfen di tarewřa zzat i wudem nnes.¹⁴ *Umi* řrin ayt n Eammun, aqa Iramiyyen arewřen, řřfen uřa d nitni di tarewřa zzat i wudem n Abicay uca iwřen řar tendint. Yu’ab ieqeb awarni i umenyi ak-d ayt n Eammun uca yiweř řar Urcalim.

¹⁵ *Umi* řrin Iramiyyen aqa nitni twayeřben zzat i wudem n Israyil, nnyarwen twařat nneřnit.

¹⁶ Uca Hadad-Eazar issekk *ireqqasen*, ijja ad dd-asen Iramiyyen inni izeddřen řar ujemmař n yeyřar uca nitni usin-dd řar řilam. Cubak, akumandar n řeskar n Hadad-Eazar, iffeř zzat i wudem nsen.¹⁷ *Umi* itwanna aya i Dawud, issmun netta marra Israyil, iřwa L’Urdun u yusa-dd

9:7 ‘jeddi nnek’ - s Teibranit ‘babac’.

10:1 ‘deg wemcan nnes’ - man aya ixs ad yini, aqa ixřef it.

2 ŞAMWIL

yar Hilam. Iramiyyen sedden ixef nsen i umenyi yar ujemmad i Dawud u mmenyen akides. ¹⁸ Iyaramiyyen arewřen zzat i wudem n Israyil u Dawud i qda x sebea-mya n ikarruten *n umenyi* d arebein-ařaf n imnayan n Iramiyyen. *Ėawed* iwta Cubak, akumandar n řeeskar nsen, ařami immut. ¹⁹ *Umi* řrin marra ijeřiden nni tuęa ittrařen ak-d Hadad-Ėazar, belli aqa nitni twayellben zzat i wudem n ayt n Israyil, ggin nitni řehna ak-d Israyil u sexxaren as. Iramiyyen gg^weden ad fekken ayt n Ėammun *Ėad twařat nneđnit*.

Dawud d Batcabae

11 ¹ Yar usegg^was *d jdid*, di řweqt i di itteffyen ijeřiden yar *umenyi*, imsar aqa Dawud issekk Yu'ab ak-d yeryazen nnes nni akides *ięan* d marra Israyil. Nitni rebzen ayt n Ėammun uca nnden i Rabba. Maca Dawud simant nnes iqqim di Urcalim.

² Umi dd-ikkar Dawud ict n twařat yar tmeddit zi qama nnes, imsar aqa netta yuyur x tzeqqa *iwařan* n tzeddiyt n ujeřid. Izra zi senni ict n temyart tessirid ixef nnes. Tamyart days ařri ařas.

³ Dawud issekk *ijj* din mařend ad isseqsa x temyart. Itwanna as “Ma war teęi Batcabae, yeęis n Ilieam, tamyart n Ařitti Uriya?” ⁴ Xas uca issekk Dawud ireqqasen, ijja ad tt-idd awyen. Nettat tudfed yars u netta iřteř akides. Nettat tuęa bħřa tessizdeg ixef nnes zeg idammen nni tuęa xas, *xenni* teeqeb yar taddart nnes. ⁵ Tamyart tuęa teksı s ddeyset uca tessekk *ijj*, tessargeb Dawud, tenna “Necć ksiy s ddeyset.”

⁶ Xas uca issekk Dawud ict n *tebrat* yar Yu'ab “Sekk-dd Ařitti Uriya yari!” U Yu'ab issekk Uriya yar Dawud. ⁷ *Umi* yars-dd yusa Uriya, isseqsa Dawud x mammec ięa Yu'ab u x mammec ięa řgens u x mammec iggur umenyi. ⁸ *Xenni* inna Dawud i Uriya “Hwa yar taddart nnek uca ssird iřaren nnek!” Uriya ismeř di taddart n ujeřid u sseđfaren as ict n tarzeft n ujeřid. ⁹ Uriya *maca* izzeř yar tewwart n taddart n ujeřid ak-d marra imsexxaren n sidi nnes. Netta war ihwi ca yar taddart nnes. ¹⁰ Xebbaren i Dawud, nnan “Uriya war ihwi ca yar taddart nnes.” Xas uca inna Dawud i Uriya “War dd-tedwiřed řexxu zeg usafar? Mayemmi cek war dd-tehwid yar taddart nnek?” ¹¹ Uriya yarra-dd x Dawud “Ttabut d Israyil d Yahuda ttyiman deg iqiđan u sidi inu Yu'ab d imsexxaren n sidi inu wtin iqiđan nsen deg iyyar yarzmen. Ma *xenni* ad uyureę necć yar taddart inu, ĥima ad cceę, ad sweę u ad wđiy ak-d temyart inu? *S tidett am* teddared cek u iddar řeemar nnek, war ggur ad ggeę aya!” ¹² Xas uca inna Dawud i Uriya “Qqim uřa d ass-a Ėad danita. Tiwecca ad cek ssekkey *Ėawed*.” Uca *ammu* i iqqim Uriya ass nni d wass i t-idd iřfaren di Urcalim.

¹³ Ieard it Dawud uca netta icca u iswa zzat i wudem nnes uca netta isscar it. Yar tmeddit *maca* iffey Uriya, ĥima ad izzeř *Ėawed* yar imsexxaren n sidi nnes, maca netta war ihwi ca yar taddart nnes. ¹⁴ Yar tuffut imsar, aqa Dawud yura ict n tebrat i Yu'ab uca issekk itt s ufus n Uriya. ¹⁵ Netta yura di tebrat nni “Sbeddet Uriya yar zzat mani ięa umenyi iqeshen, xenni ĥeyydet xas, ĥima ad itwařqef, ad immet.”

¹⁶ *Awarni* Yu'ab tuęa ixezzar tandint, imsar, netta issbedd Uriya yar mani netta issen aqa dinni bedden yeryazen imeřden ařas. ¹⁷ *Xenni* dd-ffyen yeryazen zi tendint, mmenyen ak-d Yu'ab. Wđan yeryazen zi řgens, zeg imsexxaren n Dawud, uřa d Ařitti Uriya immut. ¹⁸ Yu'ab issekk *ijj* n *umsexxar* uca iřaja i Dawud x mammec iggur umenyi. ¹⁹ Netta yumur i *umsexxar*, inna “Mařa cek tkemmřed řexbar nnek x mammec iggur marra umenyi ²⁰ uca imsar xenni ad tekkar tefqařt n ujeřid, ad ac yini “Mayemmi tudsem tandint deg umenyi? Ma war tessinem kenniw, aqa nitni ccaten-dd kenniw zi řĥiđ? ²¹ Man wen inyin Abimalik, mmis n Yarubbucat? Ma war ięi d ict n temyart tendared xas tasirt yueřan n tsirt zi řĥiđ, ařami netta immut di Tabas? Mayemmi tuy-

10:19 ‘as’ - s Teibranit ‘asen’.

11:10 ‘asafar’ - nię ‘amuddu’.

2 ŞAMWIL

urem tudsem ammu řhiđ?', xenni cek ad tinid 'Uřa d amsexxar nnek, Ařitti Uriya, itwaney.' "

²² Areqqas yuyur, yusa-dd ęar Dawud uca iřaja as marra x min xef t issekk Yu'ab. ²³ Areqqas inna i Dawud "Iryazen tuęa jehden xaney u nitni tuęa ffyen-dd ęarney ęars ař iyyar, maca neccin neřsar iten ęars ař tawwart *n tendint*. ²⁴ Xenni ccaten-dd inni itřakan s řqews zi řhiđ x imsexxaren nnek, ařami mmuten imsexxaren n ujeęid. Uřa d amsexxar nnek, Ařitti Uriya, immut." ²⁵ Xenni inna Dawud i ureqqas "Ammu i ęa tinid i Yu'ab 'War ttejji ad tiři tmesřact-a d taęeffant di tiřtawin nnek, maęar ssif ad icc wanita, dawehda wenneđni. Iři d aryaz deg umenęi ak-d tendint u hdem itt!' Egg days taryast s man aya." ²⁶ Tamęart n Uriya tesřa belli aqa aryaz nnes Uriya immut u nettat tegęa x sidi nnes acđan *n imettan*. ²⁷ Umi teędu řweqt n wecđan issekk Dawud ad tt-dd awyen di taddart nnes. Nettat tedweř d tamęart nnes uca turuw as-dd ijj n uřenjir. Maca min tuęa igęa Dawud, tuęa d aęeffan di tiřtawin n SIDI.

SIDI issekk Natan ęar Dawud

12 ¹ Issekk SIDI Natan ęar Dawud. Řami ęars yudef netta, inna as

"Deg ict n tendint tuęa din tnayen n yeryazen, ijjen tuęa ęars agra, wenneđni d amezřuđ. ² Buwagra ęars abarru n wuęi d ifunasen d tfunasin. ³ Amezřuđ maca war ęars walu myir ict n třuřit d tamezyant waha i tuęa dd-isęa. Netta tuęa issecca itt u tedweř tmeqqar ęars netta ak-d iřenjiren nnes. Tecca zeg uřeqquz nnes u teswa zeg ufenjař nnes u tteřteř x ifadden nnes. Tuęa-tt i netta am ict n yeęis. ⁴ Umi dd-yusa ijj n umsebrid ęar weryaz buwagra, yewęar xas netta řima ad issewjed *macca* i umsebrid i ęars-dd yusin zi txeswin nnes nię zeg ifunasen d tfunasin nnes. X uyenni iksi netta tařuřit tamezyant n weryaz amezřuđ uca issewjed itt i weryaz nni tuęa ęars-dd yusin."

⁵ Itwassary uxeyyeę n Dawud ařtas x weryaz nni, inna i Natan "S *tidett am* iddar SIDI, aryaz i iggin aya, tekkar as-dd řmewt ⁶ uca tařuřit tamezyant ad tt ixřef arebea n tseqqar, minzi netta igęa aya war *dayes* yarřim."

⁷ Xenni inna Natan i Dawud "Cek *simant* nnek d aryaz nni. Ammu iqkar SIDI, AREBBI n Israyil "Necc dehney cek d ajeęid x Israyil u necc ssnejmey cek zeg ufus n Cawul. ⁸ Necc wcię ac taddart n sidi nnek d temęarin n sidi nnek x ifadden nnek u necc wcię ac taddart n Israyil d Yahuda. Mařa aya drus, ad iři arnię wa nię ta i cek. ⁹ Mayemmi tesseřqared awař n SIDI u teggid min ięan d aęeffan di tiřtawin nnes? Cek tenęid Ařitti Uriya s ssif u teksid tamęart nnes, teggid tt d tamęart i yixef nnek uca tenęid t s ssif n ayt n řammun. ¹⁰ X uyenni řexxu, ssif war itřeyyid i řebda x taddart nnek, maęar cek tesseřqared ayi u teksid tamęart n Uřitti Uriya řima ad tedweř d tamęart nnek." ¹¹ Ammu i iqkar SIDI 'Xzar, necc ad xak ssekkareę tuęeffna zi taddart nnek u necc ad ac kksey timęarin nnek zzat i tiřtawin nnek, ad tent wceę i umqarreb nnek u netta ad iřteř ak-d temęarin nnek zzat i tiřtawin n tfuct. ¹² Maęar cek teggid tt s tnuffra, maca necc ad ggeę aya zzat i tiřtawin n marra Israyil u zzat i tiřtawin n tfuct.'" ¹³ Xas uca inna Dawud i Natan "Necc xđię ak-d SIDI!" Inna Natan i Dawud "SIDI ikkes ac ddenb nnek, war tmettid ca. ¹⁴ Minzi cek maca tarrid řęedyan n SIDI ad ceqqfen ařtas, uřa d mmic i d ac-dd itwarwen ad immet s tidett." ¹⁵ Xenni yuyur Natan ęar taddart nnes. SIDI iřqef ařenjir i tuęa dd-turuw temęart n Uriya i Dawud uca idweř iřřec ařtas.

Tazaęit n Dawud i mmis

¹⁶ Dawud yarzu AREBBI di řtwee n uřenjir u Dawud iřummm břa aqetři u netta yudef, izzeř x temmurt di řřret. ¹⁷ Imęaren n taddart nnes usin-dd, bedden ęars řima ad t arren ad dd-ikkar zi temmurt. Netta maca war ixs u war icci ayrum akidsen.

2 ŞAMWIL

¹⁸ Deg wass wiss sebæa imsar aqa ahenjir immut. Imsexxaren n Dawud gg^weden ad as inin, aqa ahenjir immut, mayar nitni nnan “Xzar, umi ahenjir tuya iddar ead, nessiweř akides, maca war yarney isři ca. Mammec i nzemmar řexxu ad as nini ‘Ahenjir immut?’ Netta ad igg tuæeffna *deg ixef nnes*.” ¹⁹ Dawud izra aqa imsexxaren nnes ssawaren s tşessect jarasen u Dawud yuca illa ahenjir tuya immut. Netta inna i imsexxaren nnes “Ma immut uhenjir?” Nitni nnan as “Aqa immut!” ²⁰ Xenni ikkar Dawud zi temmurt, issird, idhen ixef nnes, ibeddeř arruđ nnes. Netta yudef yar taddart n SIDI, yuđar. *Umi xenni* yaregg^wweh yar taddart, ittar ayrum u nitni ssarsen ayrum zzates uca icca. ²¹ Nnan as imsexxaren nnes “Min teggid cek řexxu? Umi ahenjir ead iddar, tzummed di ttwee nnes u trud. Awarni řami immut *maca* uhenjir, tekkared uca teccid ayrum.” ²² Netta yarra-dd xasen “Umi ahenjir ead iddar, zummey u ruř, mayar necc nniř ‘Wi issnen, SIDI ad xafi ihinn u ahenjir ad iddar.’” ²³ Řexxu maca immut. Mayemmi i řa zummey ead? Ma zemmary ad t-idd arrey? Necc ad řars rařey ict n twarāt, maca netta war dd-řari itteiqqib.” ²⁴ Dawud issezza tamyar nnes Batcabæ u netta yudef řars uca itteř akides. Nettat turuw-dd ijj n uhenjir, igga as Suliman. SIDI tuya ittexs it ²⁵ u s ufus n unabı Natan igga as Yadıdy, am mammec tuya ixş SIDI.

Ayelleb x tendint n Rabba n İammuniyyen

²⁶ Yu’ab immney ak-d Rabba n ayt n İammun u netta ihewwes tandint n ujeřid. ²⁷ Xas uca issekk Yu’ab ireqqasen yar Dawud, inna “Necc mmenyey ak-d Rabba ttfeř uřa d tandint n waman. ²⁸ Smun min iqqimen n řeskar uca nneđ i tendint, ttfeř itt, niř ad ttfeř necc tandint uca ad xas řayan s yişem inu.” ²⁹ Xenni isşmun Dawud marra řeskar, iffey yar Rabba. Immney akides uca itteř itt. ³⁰ İkkess x uzeřif tamrist n ujeřid, wenni s yijj n řewzen n ict n ‘talint’ n wureř u xas tayaqutin iyřan, u tet-wassars *temrist* x uzeřif n Dawud. Netta yiwi *ewwed* ict n tkeccađt d tameqqrant ařas zi tendint. ³¹ Řgens nni days *iřan* isşuffey it u issezzeř iten sadu řmencarat u sadu iyařzimen n wuzzař u sadu ccwařar n wuzzař uca netta ijj iten ad edun s řkucacat n llajur. Ammu i igga netta ak-d marra tineddam n ayt n İammun. Xenni ieřeb Dawud d marra řgens yar Urcalim.

Amnun d Tamar

13 ¹ Abcalum, mmis n Dawud, tuya řars ict n uřmas days ařri, qqaren as Tamar uca imsar awarni man aya. aqa Amnun, mmis n Dawud, ieceř itt. ² Amnun tuya icđen ařas ařami ggur ad ihřec x uřmas Tamar, mayar nettat tuya d taẽzarect uca tuya war izemmar di tiřřawin n Amnun ad as igg ca. ³ Amnun tuya řars ijj n umeddukeř qqaren ass Yunadab, ijj n mmis n Cimeā, umas n Dawud. Yunadab tuya d ijj n weryaz d amiřis ařas. ⁴ Netta inna as “Mayemmi tceđneđ ammu zi tuffut ař tuffut , cek, mmis n ujeřid? Ma war tersed cek ad ayi t *ewwed*? Amnun yarra-dd xas “Necc *ecqey* Tamar, uřmas n uma Abcalum.”

⁵ Inna as Yunadab “Zzeř di qama u egg ixef nnek theřced. Mařa xenni yusa-dd babac, řima ad xak issijj, ini as “Ejj uřma Tamar ad řari dd-tas mařend ad ayi tewc ayrum u ad tessewjed macca zzat i tiřřawin inu, řima ad zary, ad cceř zeg ufus nnes.” ⁶ Amnun izzeř din, isşniemiř ihřec. Umi dd-yusa ujeřid řima ad xas issijj, inna Amnun i ujeřid “Ejj ad dd-tas uřma Tamar mařend nettat ad ayi tessewjed tnayen n tiřariřatin n wuřawen u necc ad tent cceř zeg ufus nnes.”

⁷ Dawud issekk ijj yar Tamar, di taddart nnes, inna “Ruř maca yar taddart n umam Amnun u sewjed as macca.” ⁸ Tamar tuyur yar taddart n umas Amnun wenni din izzřen. Nettat teksi arecti tegg^wa t u tessewjed tiřariřatin n wuřawen zzat i tiřřawin nnes uca taref tiřariřatin n wuřawen. ⁹ Nettat teksi marmıta tfarrey itt zzates, maca netta yugi ad ıcc. Xenni inna Amnun “Ejj ad ffyen marra!” U marra ffyen xas.

2 ŠAMWIL

¹⁰ *Xenni* inna Amnun i Tamar “Awi-dd macca deg wexxam *n yiḍeš*, ḥima ad ccey zeg ufus nnem.” U Tamar teksi tiyariyat in n wuṛawen i tuṛa tegga u tiwyi tent i umas Amnun deg wexxam. ¹¹ Net-tat tessars itent zzates i macca. Netta iṭṭef itt, inna as “As-dd, ṭṭeš-dd ṛari, učma!” ¹² *Maca* nettat tenna as “Lla, a uma, war d ayi tessexsarid ca, maṛar ammu war itwagg di Israyil. War ttegg ca řefdiḥet-a! ¹³ Mani i ṛa uyureṛ di řefdiḥet inu? U cek, cek ad tiřid d ijjen zeg ibuhařiyen di Israyil. Siweř maca ak-d ujeḡid, minzi netta war d ayi ittettef xak.” ¹⁴ *Maca* Amnun war ixš ad ṛars iseř, maca ijhed xas uca issxarreg itt, iṭṭeš akides.

¹⁵ *Daweḥda nnes maca* ieiff itt s yijj n ueiffi d ameqqran aṭṭas, minzi aeiffi i zi tt ieiff, tuṛa-t d tameqqrant x tayri i zi tuṛa tt ieceq. Amnun inna as “Kkar, aggweř!” ¹⁶ *Xenni* inna as “War din řesbab maḥend ad ayi tessekkeḥ. Tuēffna-ya ad tiř ead d řeib d ameqqran x min i d ayi teggid.” Netta maca war ixš ad ṛars iseř. ¹⁷ Iřaṛa x uḥudri nnes wenni i xas ittsexxaren, inna as “Sekk ta xafi ṛar barra u belleṛ tawwart awarni as!”

¹⁸ Nettat tuṛa xas ijj n werruḥ aqqarqac izewwqen, maṛar ammu i itwayarḥent yessis n ujeḡid min ṛa kkent d tiezariyyin s řizarat. Amsexxar nnes yiwi tt ṛar barra, ibelleṛ tawwart awarni as. ¹⁹ Tamar tessuzzar iyyeḥ x uzeḡif nnes u tcarreg arruḥ aqqarqac izewwqen i tyarḥ nettat, tessars ifassen nnes x uzeḡif nnes uca tuyur tesyuyyu.

²⁰ Umas Abcalum isseḡsa tt “Ma tuṛa umam Amnun akidem? Xenni řexxu, učma, susem, netta d umam. War d am itteqqes bu řḥař!” U Tamar teqqim weḥdes di taddart n umas Abcalum. ²¹ *Řami* isřa ujeḡid Dawud x marra timesřayin-a, idweř ixeyyeq aṭṭas. ²² Abcalum maca war issiweř ead ak-d Amnun, war iḡi di ṭsebhant uřa di tēffant, maṛar Abcalum ieiff Amnun minzi wanita tuṛa issxarreg učmas Tamar.

Amnun itwaney zi Abcalum

²³ Awarni řami *edun* tnayen n isegḡusa munen, imsar, aqa Abcalum tuṛa ṛars irewwan di Bael-Ḥařur wenni iḡan ṛar Ifrayim u Abcalum iearḥ marra iḥenjiren n ujeḡid. ²⁴ Netta yuyur ṛar ujeḡid, inna “Xzar, amsexxar nnek ṛars irewwan! Ejj ujeḡid s marra imsexxaren nnes ad uyuren ak-d umsexxar nnek.” ²⁵ *Maca* ajeḡid yarra-dd x Abcalum “LLa, a mmi, ejj aney war dd-nettis marra, ḥima war xak nettegg dḍqeř!” Netta izeyyar xas, netta maca war ixš akides yuyur uca ibarek it. ²⁶ *Xenni* inna Abcalum “Mařa lla, ejj Amnun ad kidney yuyur!” Ajeḡid inna as “Mayemmi akidek i ṛa yuyur?” ²⁷ *Umi* xas izeyyar Abcalum, iija Amnun d marra iḥenjiren n ujeḡid akides uyuren.

²⁸ Abcalum yumur iḥudriyyen nnes, inna “Ḥḍam, xmi i ṛa yarecceq uř n Amnun zi binu u necc ad awem iniṛ “Wtem Amnun!”, xenni ittxeřša kenniw ad t nyem. War tteggwedem ca! Ma necc simant inu war t umureṛ? Iřim d iryazen u iřim d ayt n umenṛi.” ²⁹ Iḥudriyyen n Abcalum ggin ak-d Amnun am mammec i tuṛa xasen igga Abcalum. *Xenni* kkaren marra iḥenjiren n ujeḡid, nyin, kuř aryaz x usardun nnes, uca arewřen.

³⁰ *Umi* nitni tuṛa-ten ead deg webrid, imsar, aqa řexbar yiweḥ ṛar Dawud, itwanna “Abcalum inṛa marra iḥenjiren n Dawud, war iqqim uřa d ijjen zzaysen.” ³¹ Uca ikkar Dawud, icarreg arruḥ nnes uca izzeř x temmurt. Marra imsexxaren nnes bedden *din* ṛars s warruḥ nsen icar-rgen. ³² Yunadab *maca*, mmis n Cimeā, umas n Dawud, issiweř, inna “Sidi inu ittxeřša war ittyiř deg ixef nnes, aqa marra iḥudriyyen, iḥenjiren n ujeḡid, twanyen. Amnun waha i itwanyen, maṛar Abcalum igga aya di řbař nnes zeg wass i di issxarreg netta učmas Tamar. ³³ Ejj sidi inu ujeḡid war i d as ittyimi řḥař u war ttxarreř ‘Marra iḥenjiren n ujeḡid twanyen’, maṛar Amnun waha immut.”

³⁴ Abcalum tuṛa yarweř u aḥudri wenni ittēessan, issḡaeed tmuyři nnes, u xzar, aqa iwdan aṭṭas usin-dd zeg webrid i *iḡan* awarni as zeg uyezdis n wedrar. ³⁵ *Xenni* inna Yunadab i ujeḡid “Xzar din, iḥenjiren n ujeḡid i dd-ittasen. Aqa imsar am mammec inna umsexxar nnek.” ³⁶ Uca

2 ŞAMWIL

imsar umi netta ikemmeř awař nnes, aqa xedren-dd ihenjiren n ujeğid. Nitni ssgaeden tmijja nsen, run. Uřa d ajeğid d marra imsexxaren nnes ksin deg imetřawen.

³⁷ Abcalum tuřa yarweř u yuyur řar Talmay, mmis n Emmihud, ajeğid n Jacur. Dawud icden x mmis marra ussan nni. ³⁸ Abcalum tuřa yarweř yuyur řar Jacur. Dinni iqqim třata n iseggw usa. ³⁹ Aya issbedd ajeğid Dawud mařend ad iffeř *i umenři* ak-d Abcalum, mařar netta issęezza ixef nnes zi jjihet n řmewt n Amnun, mařar wanita aqa immut.

Tařraymect n Yu'ab d weęqeb n Abcalum řar Urcalim

14 ¹ Umi Yu'ab, mmis n řaruya, iřekkar aqa uř n ujeğid tuřa řidd i Abcalum, ² issekk Yu'ab *ij n ureqqas* řar Tuqqae uca ija ad ssenni dd-awyen ict n temřart d tamiyist, inna as "Ttzawgeř, egg axmi cem tcedned, yarđ arruđ n wecđan u war dehhen ixef nnem s zzect! Sneemiř am ict n temřart nni icednen x ijj n umetti ařas n wussan. ³ Adef řar ujeğid u siweř akides awař-a wanita d iijen." Uca Yu'ab inna as min i řa tini.

⁴ Tamřart zi Taqquea tenna i ujeğid, am tewđa s uyembub nnes řar temmurt, tuđar "Senjem ayi, a ajeğid!" ⁵ Inna as ujeğid "Min cem yuřin?" Nettat tenna as "S tidett necc d tajač, aryaz inu immut. ⁶ Tamsexxart nnek tuřa řars tnayen n ihenjiren u nitni s tnayen idsen mmenřen deg iyyar. Tuřa war din uřa d ijj ad ten ibđa. *Xenni* iwta iijen wenneđni uca inřa it. ⁷ U xzar, marra tawacunt řewweř x temsexxart nnek, nnan 'Awi-dd wenni inřen umas da, mařend ad t neney di ssibbet n řęmar n umas wenni t inřen u *ammu* i řa neqđa uřa x wewrit.' Ammu i xsen nitni ad ssxesyen *ayenni* n tirjet itteřduđen i d ayi iqqimen ařami war ttejjin i weryaz inu isem d min i řa iqqimen x temmurt."

⁸ *Xenni* inna ujeğid i temřart "Uyur řar taddart! Necc ad ssuffeř řumurat xam." ⁹ Maca tamřart zi Taqquea tenna i ujeğid "Sidi inu ajeğid, aqa řmuęiyyet teđa xafi u x taddart n baba. Ajeğid maca d řęarc nnes war daysen bu řeib." ¹⁰ Inna ujeğid "Awi ayi-dd wenni řar iđa ca xam, řari u netta war ittyimi ead ad cem iřada." ¹¹ Nettat tenna "Ejj ajeğid ad ixarreř di SIDI, AREBBI nnek, řima wenni ixsen ad ixřef idammen war yarenni ead di arzeyyet u war issuffuř mmi řar řtarf." *Xenni* inna netta "S tidett am iddar SIDI, mařa uřa d ijj n uzeřtu n ucewwaf nnes ad iwđa řar temmurt!" ¹² *Xenni* tenna temřart "Ttzawgeř, ejj tamsexxart nnek ad tini ead ijj n wawař i sidi." Uca netta inna "Siweř." ¹³ Tamřart tenna "Mayemmi xenni tenwid ad tegged ammu ak-d řgens n AREBBI? Mařar ajeğid issiweř awař-a, ittegg simant nnes řeib deg ixef nnes minzi ajeğid war dd-yarri řars wenni zzayes immenđaren. ¹⁴ Mařar neccin marra ad nemmet, aqa neccin am waman itwafarřen x temmurt, war nnyarwen. SIDI maca war ittekkes řęmar, maca ad ixarreř řima wenni zzayes itwammenđar, war ittyimi immenđar. ¹⁵ Xenni řexxu, necc usiř-dd da řima ad ssiwřey ak-d ujeğid, sidi inu, awař-a, minzi řgens issigged ayi. *Xenni* tenna temsexxart nnek 'Ejj ayi ad ssiwřey ak-d ujeğid, ad tař ad igg ujeğid min i řa tini tayya nnes, ¹⁶ mařar ajeğid ad iseř řar tayya nnes mařend ad tt ifekk zeg ufus n weryaz nni ixsen ad iteřřa necc d mmi zi tesřart i řřfeř zi AREBBI.' ¹⁷ Tamsexxart nnek tenna eawed 'Iři ad issyareyyeř wawař n sidi inu, ajeğid, mařar sidi inu, ajeğid, igga am ijj n lmalak n AREBBI ařami ittesřa min iřebřen d min war iřřin uca SIDI, AREBBI nnek, ad yiři akidek.' "

¹⁸ Ajeğid yarra-dd xas, inna i temřart "War xafi teffar walu zi tmesřact i x cem i řa sseqsıř." Tamřart tenna "Ejj sidi inu, ajeğid, ad issiweř." ¹⁹ Inna ujeğid "Ma Yu'ab řars afus di marra man aya?" Tamřart tarra-dd xas "S tidett am iddar řęmar inu, sidi inu, ajeğid, *ma izemmar* uřa d iijen ad ibeęeed x marra min issiweř sidi inu řar yefus niř řar uzeřmađ, ajeğid! Wah, amsexxar nnek Yu'ab d wenni i d ayi yumuren. Netta igga marra awařen-a deg uqemmum n temsexxart nnek. ²⁰ Aya igga it umsexxar nnek Yu'ab, řima ad iwc i tmesřact ijj n uyembub nneđni. Maca sidi inu d amiřis am ijj n umalak n AREBBI, ařami issen marra min ittemsaran di temmurt."

2 ŠAMWIL

²¹ Xas uca inna ujeġid i Yu'ab "Xzar εafak, necc ggiy man aya. Uyur, awi-dd aħudri Abcalum!"

²² Yu'ab iwda x uyembub nnes ħar temmurt, yuḍar uca iqada i ujeġid. Uca inna Yu'ab "Ass-a issen umsexxar nnek, aqa ufiy řxaḍar di tittawin nnek, sidi inu, ajeġid, minzi ajeġid igga ħar wawař n umsexxar nnes." ²³ Ikkar Yu'ab uca yuyur ħar Jacur u yiwiḍ ħar Urcalim ak-d Abcalum.

²⁴ Inna ujeġid "Ejj it ad iεqeb ħar taddart nnes. Udem inu *maca* war t iẓẓar." Xenni iεqeb Abcalum ħar taddart nnes, war iẓri udem n ujeġid.

²⁵ Di marra Israyil war iġi uřa d ijj n weryaz icewwar amecnaw Abcalum ařami itwassueřa aṭṭas. Zi tařeqqa n iḍaren ħars ař tqiccit n uzeġif war days uřa d ijj n řeib. ²⁶ Mařa netta iħeff acew-waf nnes - *mayar netta tuřa innum* ad t iħeff ħar uneggar n wussan εlaħsab ussan n *kuř assegg*^{was} minzi tuřa iddekk^{wař} idqeř xas - xenni iħeff u iwzen acewwaf n uzeġif nnes. *Tuřa řewzen n ucewwaf* mitayn n uciql εlaħsab řewzen n ujeġid. ²⁷ Twarwen-dd třata n iħenjiren i Abcalum d ict n yeġis qqaren as Tamar. Nettat d ict n temřart days aẓri.

²⁸ Abcalum izdey tnayen n isegg^{usa} di Urcalim. Netta war iẓri udem n ujeġid. ²⁹ Xenni issekk Abcalum *ijj n ureqqas* ħar Yu'ab, ħima ad t issekk ħar ujeġid, *maca* netta war ixs ad ħars-dd yas. Uca issekk ict n twařat nneḍnit, *maca* netta war ixs ad dd-yas. ³⁰ Inna i imsexxaren nnes "Xzarem, iyyar n Yu'ab i iġan x uyezdis n wenni inu u netta iẓẓu dinni timzin. Uyurem din, qqedem as timessi!" Uca imsexxaren n Abcalum qqden timessi i ureqqie n iyyar *nni*.

³¹ Xas uca ikkar Yu'ab uca issijj x Abcalum di taddart *nnes*, inna as "Mayemmi qqden imsexxaren nnek timessi i ureqqie n iyyar i iġan inu?" ³² Abcalum inna i Yu'ab "Xzar, necc ssekkey-dd ħark *ħima* ad ac iniy 'As-dd da, ħima ad cek ssekkey ħar ujeġid ad tinid: Min ħar dd-usiy *da* zi Jacur? Mliħ i necc mři dinni qqimey.' Xenni řexxu ittxeřsa ad ẓarey udem n ujeġid. Mařa dayi *εad řmuεřiyet*, ejj it ad ayi iney." ³³ Xenni yuyur Yu'ab ħar ujeġid, inna as aya. U wanita iřařa x Abcalum uca yudef netta ħar ujeġid, yuḍar zzates s uyembub nnes ħar temmurt, zzat i uyembub n ujeġid uca ajeġid issudem Abcalum.

Tameεmuč i igga Abcalum x Dawud

15 ¹ Awarni i uya imsar, aqa Abcalum iija ad as idebbaran ikarruten d iysan d xemsin n yeryazen inni ittazzřen ħar zzat nnes. ² Tuřa ittekkar Abcalum zic ħar tuffut n *řħař* uca ibedd *xenni* ħar uyezdis n webriḍ ħar tewwart n *tendint*. Uca imsar, meřmi mma ixs ijj n weryaz ad iraħ s ict n deewet ħar ujeġid i ccraε, iřařa-dd xas ħars, inna "Zi man tandint cek?" Mařa wanita xenni yarra-dd "Amsexxar nnek zeg ict zi tqebbař n Israyil", ³ inna as Abcalum "Xzar, timesřayin nnek mliħ u nican, *maca* ħar ujeġid war iġi uřa d ijj wenni ħark i řa isřen." ⁴ Abcalum yarni inna "Man wen d ayi i řa iġgen d řqaḍi di temmurt, *maħend kuř* aryaz wenni ħar iġa umcubbec niy ddeewet, ad řari dd-yas, necc ad as ayeř tasyart?" ⁵ Mařa iqarreb-dd ħars ijj n weryaz ħima ad as yuḍar, imsar, isswiẓẓeḍ afus nnes, iṭṭef it uca issudem it. ⁶ Ammu igga Abcalum ħar marra *inni iġan* zi Israyil, inni dd-yusin i ccraε ħar ujeġid. Ammu yucar Abcalum uř n yeryazen n Israyil.

⁷ Awarni i arebein n isegg^{usa} imsar aqa Abcalum inna i ujeġid "Ejj ayi ad uyurey, ad ssqefřey di Ĥibrun lwaεd inu i waεdey i SIDI. ⁸ Mařa amsexxar nnek igga ijj n lwaεd umi tuřa zeddyey necc *εad* di Jacur di Aram, nniy 'Mařa SIDI iija ayi s tidett ad dd-dewřey ħar Urcalim, *xenni* ad xedmey i SIDI.' " ⁹ Xenni inna as ujeġid "Uyur di řehna!" Ikkar netta uca yuyur ħar Ĥibrun.

¹⁰ Abcalum *maca* issekk ireqqasen x iḍaren ħar marra tiqebbař n Israyil ħima ad inin "Mařa kenniw tesřam i řħess n řbuq, xenni ittxeřsa ad tinim 'Abcalum d ajeġid di Ĥibrun.' " ¹¹ Uyuren

15:2 'tanfuč' - niy 'ddeewet'.

15:4 'Man wen d ayi i řa yegg d řqaḍi di temmurt' - řmeena n wawařen n Abcalum d wanita "Mři d ayi *maca* řa ggen d řqaḍi di temmurt'.

2 ŠAMWIL

ak-d Abcalum mitayn n yeryazen inni itwæardēn. Nitni uyuren akides di tešdiqt, war ssinen x walu. ¹² *Řami din* iqeddēn tiyarša, issekk Abcalum *εawed* yar Axitufil, Ajiluwi, wenni d amcawar n Dawud, zi tendint nnes, zi Jilu. *Ammu* i tedweř tmeemuč tmeýýar u immarni řgens i *iġan* yar Abcalum.

Arweř n Dawud zi Abcalum

¹³ *Xenni* dd-yusa ijj n ureqqas yar Dawud, inna “Uř n *kuř* aryaz *idweř* ak-d Abcalum!” ¹⁴ *Xenni* inna Dawud i marra imsexxaren nnes, inni tuýa ýars iġan di Urcalim “Kkarem, ad narweř, mayar war din ittiři usenjem zzat i wudem n Abcalum. Deyyam deg wuffuy niý ad taý netta ad yarzu ad xaney iħart, ad dayney igg tuεeffna uca ad iwwet tandint-a s řeqdeε n ssif.” ¹⁵ *Xenni* nnan imsexxaren n ujeġid i ujeġid “Xzar, imsexxaren nnek *ad ggen* εlaħsab marra min i ýa ixđareý sidi inu, ajeġid.” ¹⁶ *Ammu* iffeý ujeġid zi *tendint*, ak-d marra taddart nnes deg iřuraf nnes. Ajeġid iġja εecra n tiyya maħend ad ħđant taddart. ¹⁷ *Umi* dd-iffey ujeġid zi *tendint* ak-d marra řgens nnes deg iřuraf nnes, qqimen nitni bedden yar Taddart n Řagg^waj. ¹⁸ Marra imsexxaren kkin xas uřa d marra iεessasen n arrimet nnes d marra ireqqasen nnes n tazřa d marra Ijattiyyen, setta-mya n yeryazen nni dd-yusin x iđaren zi Jat, aqa kkin zzat i wudem n ujeġid.

¹⁹ *Xenni* inna ujeġid i Ittay, Ajitti “Mayemmi tersed uřa d cek ad tuyured akidney? Egeqeb u qqim yar ujeġid, mayar cek d ijj n ubarrani, aqa cek beεda tettwassuffyed zi temmurt nnek. ²⁰ Iđennad i dd-tusid cek. Ma necc ad cek iwyey akidney ass-a ħima ad teffyed *εawed*, *umi* necc ad uyureý mani mma i ýa ggureý. Eeqbet, awi-dd akidek aytmac. Ad kidek tiři teddukřit d tešdiqt.” ²¹ *Maca* Ittay inna i ujeġid, inna “*S tidett am* iddar SIDI u iddar sidi inu ajeġid, deg wemcan mani i ýa yiři sidi inu, ajeġid, mma immut niý iddar, dinni i ýa yiři uřa d amsexxar nnek!” ²² *Xenni* inna Dawud i Ittay “Uyur, řwa-dd!” *Xenni* ikka xas Ittay, Ajitti, ak-d marra iryazen nnes d iħenjiren i ýars iġan. ²³ Marra temmurt tru umi ikka řgens. Ajeġid iřwa tiýzart n Qidrun uřa d marra řgens iřwa, *ttfen* abrid n řexřa.

²⁴ U xzar, aqa din uřa d řaduq d marra Ilawiyyen inni yarbun Ttabut n Řeahd akides. Nitni ssarsen Ttabut n AREBBI u Abyatar iġaεeed *din* ýars ařami iqfeř uεeddu n marra řgens zi tendint.

²⁵ *Xenni* inna ujeġid i řaduq “Arr Ttabut n AREBBI yar tendint. Mařa necc ufiý řxađar zzat i tiřřawin n SIDI, xenni netta ad ayi dd-yarr yar *da*, ad ayi ijj ad t řary *εawed* uřa d Tazeddiyt. ²⁶ *Maca* mařa netta ad yini ‘Cek war d ayi dd-tusid x řxađar!’, aqa-yi *da*, ejj it ad kidi igg min ittwařa d ařebħan di tiřřawin nnes.”

²⁷ Yarenni inna ujeġid i ukehhan řaduq “Ma war teġid cek d amwařaw? Egeqeb di řehna yar temmurt nnek d tnayen n iħenjiren nnek akidek, mmic Aximaεaz d Yunatan, mmis n Abyatar.

²⁸ Xzar, necc ad rajiý di řexřa yar manis řekk^wan x *L’urdu*n, ýars ař dd i ýa tas ict n tebrat zzaywem yari.” ²⁹ Xas uca yiwy řaduq ak-d Abyatar Ttabut n AREBBI yar Urcalim uca qqimen dinni.

³⁰ Dawud iġaεeed tasawent n *wedrar* n Zzitun. Iru am dd-iġaεeed. Tuýa azeġif nnes ireħħef, yuyur x iđaren s řehřa. Uřa d marra řgens i ýars, *kuř* aryaz zzayes ireħħef azeġif nnes uca ġaεeden u run am ġaεeden. ³¹ *Xenni* itwaħaja i Dawud, nnan “Axitufil tuýa-t jar inni iggin tameemuč x uýezdis n Abcalum.” Uca inna Dawud “A SIDI, arr ccwar n Axitufil d tubbuheřya.”

³² *Řami* Dawud yiweđ yar tqiccet n *wedrar*, imsar aqa yuđar netta zzat i AREBBI. U xzar, yusa-dd Ĥucay, Ayarki, i umsagar akides s warruđ icarrgen u s ucař x uzeġif nnes. ³³ Dawud inna as “Mařa cek teřwid akidi, ad xafi tiřid d đđqeř. ³⁴ Mařa maca cek tseqbed yar tendint, ad tinid i Abcalum ‘Necc d amsexxar nnek, a ajeġid! Tuýa-yi zic d amsexxar n babac, řexxu maca ad iřiý d amsexxar nnek!’, *xenni* tzemmed ad tbeđřeđ ccwar n Axitufil. ³⁵ Ma war dinni ýark ikehhanen řaduq d Abyatar? Ad imsar ad tεawded marra min i ýa teřred zi taddart n ujeġid i ikehhanen

15:12 ‘Ajiluwi’ - ijj n weryaz zi Jilu.

15:27 ‘amwařaw’ d wenni ittwařan s tirja niý s tmezra

2 ŠAMWIL

Šaduq d Abyatar.³⁶ Aqa nitni ɣarsen dinni tnayen n iħenjiren nsen, Aximaɛaš, mmis n Šaduq, d Yunatan, mmis n Abyatar. Ad ayi-dd tessiwɗed marra awař i tesřid zzaysen.”

³⁷ Uca Ĥucay, ameddukeř n Dawud, yudef ɣar tendint uca uřa d Abcalum yudef ɣar Urcalim.

Amsagar n Dawud ak-d Šiba

16¹ Umi iɛdu Dawud cwayt x tqiccet n wedrar, iffey Šiba, amsexxar n Mafibucat, i umsagar akides s ict n tyuya n yeyyař barɗen, *twassarsen* xasen mitayn n iyrumen, mya n iyrumen n zzbib u mya n tini n unebdu d ict n tecyart *dayes* binu.² Inna ujeğid i Šiba “Min tersed ad tegged s uya?” Inna Šiba “Iyyař i taddart n ujeğid ĥima ad xasen nyen u ayrum d tini n unebdu i iħudriyyen ĥima ad ccen u binu i yenni yuhřen di řexřa ĥima ad swen.”³ Xenni inna ujeğid “Mani iğa mmis n sidi nnek?” Inna Šiba i ujeğid “Xzar, netta iqqim di Urcalim, maɣar netta inna “Ass-a taddart n Israyil ad ayi-dd tarr tageldit n baba.”⁴ Xenni inna ujeğid i Šiba “Xzar, marra min iğan n Mafibucat, ad yiři nnek!” Šiba inna “Nec uɗareɣ, mři ufiy řxaɗar di tiřřawin nnek, sidi inu, ajeğid!”

Dawud itwaneeř zi Cimeï

⁵ Umi dd-yusa ujeğid Dawud ɣar Baħurim, izra ijj n weryaz iffey-dd zi senni zi twacunt n taddart n Cawul. Qqaren as Cimeï, mmis n Jira. Netta iggur am ineeeeř.⁶ Netta iħejjar Dawud d marra imsexxaren n ujeğid Dawud s yezra, *am* řgens marra d marra ayt bu-teyrudt *bedden* zzates ɣar yefus d uzeřmaɗ.⁷ Ammu i iqqar Cimeï am t ineeeeř “Agg^wej, agg^wej, cek, aryaz n *usizzer* n idammen d weryaz i war isekk^win!”⁸ SIDI issiwed xak marra idammen n taddart n Cawul wenni deg wemcan nnes i tħekmed. SIDI iwca tageldit deg ifassen n mmic Abcalum. Xzar *man aya iffey-dd* zi tuɛeffna nnek umi cek d ijj n weryaz n *usizzer* n idammen.”⁹ Xenni inna Abicay, mmis n Šaruya, i ujeğid “Mayemmi i ɣa ineeř weqzin-a immuten, sidi inu, ajeğid? Ejj ayi ad din zwiɣ, ad as qessey azeğif.”¹⁰ Maca ajeğid inna “Min din jarayi d kenniw, iħenjiren n Šaruya? Aqa netta ineeř, umi d as inna SIDI ‘Neeř Dawud!’ Man wen izemmaren xenni ad yini ‘Mayemmi i teggid aya?’”¹¹ Dawud yarni inna i Abicay d marra imsexxaren nnes “Xzarem, mmi wenni dd-iffyen zi ddat inu, yarezzu ad ayi iney. Mahu xenni řexxu Abinyamini-ya? Jjem t ad ineeř, minzi SIDI i d as t innan.”¹² Ad taɣ SIDI ad itwařa ddenb inu uca ad ayi-dd yarr SIDI tašebħant i nneet nnes n wass-a.”¹³ Dawud ak-d yeryazen nnes tħfen abrid u Cimeï yuyur arendad nnes ɣar uyezdiz nneđni n tewrirt, am ineeeeř u ittħejjar it s yezra uca igga tašejjajt ad tɗuw.¹⁴ Yiwed ujeğid ak-d marra řgens i ɣars di Ayafim. Dinni izemmar ad yarr nnefs *ɛawed*.

Ĥucay d Axitufil ak-d Abcalum

¹⁵ Abcalum ak-d marra řgens, iryazen n Israyil, usin-dd ɣar Urcalim u Axitufil tuya-t ɣars.¹⁶ Umi i dd-yusa Ĥucay, Ayarki, ameddukeř n Dawud ɣar Abcalum, imsar belli Ĥucay inna i Abcalum “Ad iddar ujeğid, ad iddar ujeğid!”¹⁷ Abcalum inna i Ĥucay “Ma d man aya *xenni d ij n wescan* n taddukři i umeddukeř nnek? Mayemmi war triħed ak-d umeddukeř nnek?”¹⁸ Ĥucay inna i Abcalum “Lla, nec ad iřiɣ n wenni itwafarzen zi SIDI u *zi* marra řgens-a u *zi* marra iryazen n Israyil u nec ad ɣars qqimey.”¹⁹ I umi i ɣa sexxarey xenni? Ma war ittiři zzat i wudem n mmis? Am mammec nec xedmey zzat i wudem n babac, ammu i ɣa iřiɣ zzat i wudem nnek.”²⁰ Abcalum inna i Axitufil “Ewcet ccwar, min i ɣa negg?”²¹ Axitufil inna i Abcalum “Adef ɣar tiyya n babac tinni ija awarni as ĥima ad ĥɗant taddart. Ammu i ɣa iseř marra Israyil, aqa cek tessarzed ixef nnek ɣar babac uca ad twassjehden ifassen n marra inni akidek *iğan*.”²² Wtin i Abcalum

16:1 ‘tini n unebdu’ - niy ‘fruta n unebdu’.

2 ŠAMWIL

ict n tqiđunt x tzeqqa u Abcalum yudef ƣar tiyya n babas zzat i tiťťawin n marra Israyil.²³ Deg wussan nni itwaħseb ccwar n Axituřil axmi ijj n weryaz yarezzu awař n AREBBI. Ammu i iđan s marra ccwar n Axituřil, ƣar Dawud am ƣar Abcalum.

Cwar n Husay itwaħseb-dd ħsen zi cwar n Axituřil

17¹ Axituřil inna i Abcalum “Ejj ayi ad farzey tenεac-ařaf n yeryazen, ad sswejdey ħima ad đfarey Dawud ġiřet-a.”² Xenni necc ad xas hejmey, *mintra* ifassen nnes *εad* uħřen u đeeřen. Ad t ssarjijey netta u marra řgens i ƣars iđan ggur ad yarweř. Xenni necc ad wtey ajeđid, netta waha.³ Ad ƣark dd-arrey marra řgens. Aryaz i x tarezzud *aqa-t* amecnaw adwař n yewdan marra. Řgens ad ƣars yiři řehna.”⁴ Tuƣa aya d ijj n wawař nican di tiťťawin n Abcalum u di tiťťawin n marra imƣaren n Israyil.

⁵ Uca inna Abcalum “Řayat uřa i Ĥucay, Ayarki. Ejj aney ad ƣars nseř εawed min i ƣa yini.”

⁶ Umi dd-yudef Ĥucay, issiweř Abcalum akides, inna “Ammu i issiweř Axituřil. Ma ad negg am min iqqar wawař nnes? Mařa war iđi ammu, xenni siweř cek!”⁷ Xenni inna Ĥucay i Abcalum “Twařat-a ccwar nni iwcin Axituřil war iđi mliħ.”⁸ Yarni Ĥucay inna “Cek tessned aqa babac d yeryazen nnes nitni d ayt bu-teyruđt u aqa řεemar nsen yarezeg am ijj n ddub di řexřa, wenni umi itwacar wenjuy. Babac d ijj n weryaz aεeskari u netta war ittnusi ak-d řgens.”⁹ Aqa řexxu innuffar deg ijj zeg ifran niy deg ijj zeg imucan n tnuffra. Mařa ƣar umezwaru wđan ca zzaysen, xenni marra wi t i ƣa isřen, ad yini ‘Aqa din ict n tecti di řgens nni iđfaren Abcalum.’¹⁰ Xenni εad wenni i dd-ixeřqen i umenyi, wenni uř nnes am wuř n yijj n weyrad, ad ifceř deyya, maƣar marra Israyil issen aqa babac d ijj n bu-teyruđt u ƣars ayt n umenyi.¹¹ X uyenni ad ac ssecney ad tessmuned deyya marra Israyil zi Dan ař Bi’r-Sabea, ijj n ubarru aťtas am ijdi ƣar tma n řebħar, u cek simant nnek ad kidsen teffyed di řwest nsen ƣar umenyi.¹² Xenni neccin ad xas nehjem deg ijj zeg imucan n tnuffra mani i ƣa itwaf. Ad xas nehjem amecnaw iweťta nnda x temmurt. War ittyimi uřa d ijj n zzayes u zi marra iryazen inni ƣars iđan.¹³ Mařa netta ad issmun ixef nnes di ca n tendint, marra Israyil ad kkaren ad awyen iseywan ƣar tendint nni, ad tt njarr di teyzurt ařami war zzayes itwaf uřa d ijj n wezru εad.”

¹⁴ Xenni inna Abcalum uřa d marra iryazen n Israyil “Ccwar n Ayarki Ĥucay iħřa x ccwar n Axituřil.” Aqa SIDI tuƣa yumur ad beđřen ccwar n lemliħ n Axituřil, ħima SIDI ad yawi tuεeffna x Abcalum.

Dawud iruħ ƣar Maħanayim

¹⁵ Uca inna Ĥucay i ikehhanen řaduq d Abyatar “Ta d ta tuƣa ittcawar Axituřil i Abcalum d imƣaren n Israyil, maca d ta d ta ixef ttweřřiy necc.”¹⁶ Xenni řexxu, sekk deyya *ij n ureqqas* maħend ad ixebbar i Dawud, ad yini “War sens ġiřet-a deg imucan n użekkwi n řexřa. Żwa deyya, niy ad itwařarđ ujeđid d marra řgens i ƣars iđan.”¹⁷ Maca Yunatan d Aximaεař qqimen bedden ƣar tařa n Rujal. Ict n tesmeyt tuyur dinni, tħaja asen tt. Nitni uyuren u ħajan tt i ujeđid Dawud. Tuƣa war izemmar ad ten řaren *iwdan* am ttadřen nitni ƣar tandint.¹⁸ Waxxa amenni ijj n uħudri izra iten uca iħaja t i Abcalum. Maca ina s tnayen idsen uzzřen, usin-dd ƣar taddart n yijj n weryaz di Baħurim wenni tuƣa ƣar iđa ijj n wanu di řemraħ. Nitni đrin days.¹⁹ Tamyart teksi ict n tqebbart u tessars itt x uqemmum n wanu uca tareyyec xas iwzan i itwaqeccaren n temzin. Ammu i war dd-tbin tmesřact.²⁰ Řami imsexxaren n Abcalum usin-dd ƣar temyart di taddart, sseqsan tt “Mani iđa Aximaεař d Yunatan?” Tamyart tarra-dd xasen “Nitni řwan tiyzart nni.” Nitni ffyen arzun, war *ten* ufin. Xenni εeqben ƣar Urcalim.

²¹ Awarni i umi tuƣa nitni uyuren, imsar, nitni gaεeden zeg wanu, uyuren, xebbaren aya i ujeđid Dawud. Nitni nnan i Dawud “Kkarem, řwam aman deyya, maƣar ta d ccwar i xawem igga Axituřil.”

2 ŠAMWIL

²² Ikkar Dawud ak-d marra řgens i řars iřan u nitni řwan L'Urdun. řar tfawt n tuffut n wass, tuřa war din ead uřa d ijjen, war iřwi L'Urdun. ²³ Umi Axitufil iřra, aqa ccwar nnes itwabeřteř, ibardee netta i weřyur nnes, ikkar, yuyur řar taddart nnes di tendint nnes. Netta yumur i taddart nnes uca *xenni* yuyeř ixef nnes. Ammu i immut u itwandeř deg wendeř n babas. ²⁴ Dawud yiweř řar Mařanayim u Abcalum iřwa L'Urdun, netta d marra iryazen n Israyil akides. ²⁵ Abcalum tuřa igga Amasa x řeskar deg wemcan n Yu'ab. Amasa tuřa d mmis n yijj n weryaz qqaren as Yitra, Ayisrayli, wenni tuřa yudfen řar Abijayil, yeęis n Nařac, ućmas n řaruya, yemmas n Yu'ab. ²⁶ Israyil d Abcalum wtin iqiřan nsen di temmurt n Jilead.

²⁷ Umi dd-yusa Dawud řar Mařanayim, imsar, aqa Cubi, mmis n Nařac, zi Rabba, zeg ayt n řammun, d Maxir, mmis n řammiiyl zi Lu-Dabar, d Barzilay, Ajileadi zi Rujalim, ²⁸ iwyen ifar-racen d řřbaři d iqiřen n řřaxt d irden d temřin d waren, aqa qřan, uca ibawen d řeedes, aqa uřa d nitni qřan, ²⁹ d tamment d ddhen d uęi d trussi n tfunasin řar Dawud d řgens i řars iřan mařend ad ccen. Mařar nnan "Řgens ięuz, iheyyef, iffud di řexřa."

Ayelleb x Abcalum d řmewt nnes

18 ¹ Isedd Dawud řgens nni tuřa řars iřan u igga xasen imeqqranen x wařef d imeqqranen x mya. ² Dawud issekk řgens. Ict n tuřut zzaysen sadu ufus n Yu'ab, ict n tuřut sadu ufus n Abicay, mmis n řaruya, umas n Yu'ab, d ict n tuřut sadu afus n Ittay, Ajitti. Inna ujeęid i řgens "Uřa d necc ad akidwem ffyeř řar *umenyi*." ³ Maca řgens inna "Cek war akidney teffyeř ca řar *umenyi*, mařar mařa neccin narweř s tidett, war akidney řehhin. Mařa azyen zzayneř immut, war akidney řehhin. Mařar cek řexxu tsekkw^wid am eecra n řuřuf zzayneř. S uyenni řexxu mlih, mařa cek ad aney tewced afus zi tendint." ⁴ Xenni inna asen ujeęid "Necc ad ggeř min tetwařam mlih di tiřřawin nwem!" Ajeęid ibedd řar tewwart *n tendint* u marra řgens iffeř s řmyawat d řuřuf. ⁵ Yumur ujeęid i Yu'ab, Abicay d Ittay "Egg s uřaweř ak-d uřudri, ak-d Abcalum, di řřwee inu." Marra řgens isřa i ujeęid am yumur marra ikumandaren x Abcalum.

⁶ Řgens iffeř řar iyyar, řar umsagar ak-d Israyil. Amenři ikkar deg weřřar n Ifrayim. ⁷ Itwaęelleb din x řgens n Israyil zzat i wudem n imsexxaren n Dawud. Deg wass nni temsar din ict n tecti tameqqrant *ařami wřan eicrin-ařaf n yeryazen*. ⁸ Amenři iffeř zi senni di marra jwayeh. Deg wass nni iřarř weřřar *iryazen* zi řgens ktar zeg inni iřarř ssif.

⁹ Imsar Abcalum ibedd tiřř di tiřř ak-d imsexxaren n Dawud. Abcalum inya x ijj n userdun. Umi aserdun yuyur sadu řefruę imcubbcen n yijj n ubeęuř ameqqran, innuy netta s uzeęif nnes deg ubeęuř ařami iqqim ittenyuyur řar ujenna d temmurt d userdun yuyur swadday nnes. ¹⁰ Ijj n weryaz iřri t, iřaja t i Yu'ab, inna "Xřar, necc řřiř Abcalum yuyeř řar ijj n ubeęuř." ¹¹ Inna Yu'ab i weryaz i d as iřajan aya "Xřar, cek teřrid t, mayemmi war t teřwiřed ca dinni řar temmurt? Xenni ad iři d necc i d ac i řa iwcen eecra n *uqiyyat n nnuqart* d ijj n webyas!" ¹² Inna weryaz i Yu'ab "War wezzneř uřa d ařef n *uqiyyat n nnuqart* deg ifassen inu, war sswiřřiřeř afus inu x mmis n ujeęid mařar ajeęid yumur i cek d Abicay d Ittay deg imezzuyen n řgens, inna 'Ejj kuř ijj ad iřřa x uřudri Abcalum!' ¹³ Maca necc waxxa cemteř t - i ujeęid *maca* war tetřyimi uřa d ict n tmesřact teffar - xenni ad tiřid cek řidd inu." ¹⁴ Xenni inna Yu'ab "Necc war xak ttrajiř." U netta iksi třata n fritcat, iiju as ten deg wuř n Abcalum, am netta ead iddar *dinni* di řwest n ubeęuř.

¹⁵ Eecra n iřudriyyen inni d as yarebbun řesnař i Yu'ab, nnęen as uca wtin Abcalum, nyin t.

¹⁶ Xenni iřuř Yu'ab di řbuq uca ieqeb-dd řgens marra zeg weřřar n Israyil, minzi Yu'ab ixs ad iřaweř x řgens. ¹⁷ Nitni ksin Abcalum, nřaren t deg weřřar deg ict n tesraft tuęeř u ssaribun xas ijj n ueurric n yeřra imřar ařřas. Marra Israyil iřřef di tarewřa, kuř aryaz řar iqiřan nnes. ¹⁸ Umi tuřa iddar, iksi Abcalum i yixef nnes ijj n umayřu *iqeddsen*, issbedd it di Teřzurt n Ujeęid, minzi

18:6 'ařřar' - niř 'řřabet' niř 'tazgant'.

2 ŞAMWIL

inna “Nec war ɣari bu mmi i ɣa issɛeqrɛn isem inu.” Netta iɣaya as i umayɗu nni s yisem nnes. Yars aɗ ass-a qqaren as ‘afus n Abcalum’.

¹⁹ Xenni inna Aximaɛas, mmis n Şaduq “Ejj ayi ad azzɣɛɣ ɣar ujeɣid ad as ssiwɗɛɣ řexbar asebhan, aqa SIDI iħɗa t zeg ifassen n řeedyan nnes.” ²⁰ Maca Yu’ab inna as “Ass-a war tessiwɗɛd ca řexbar asebhan, maca deg ijj n wass nneɗni *tzemmed* ad tessiwɗɛd řexbar asebhan. Ass-a war tessiwɗɛd areqqas d asebhan maɣar mmis n ujeɣid immut.” ²¹ Inna Yu’ab i Kuci “Uyur, ini i ujeɣid, min tezrid cek!” Kuci yuɗar zzat i Yu’ab, uca xenni yuzzeř. ²² Xenni Aximaɛas, mmis n Şaduq, inna ict n twařat nneɗni i Yu’ab “Ad dd-yas wi ixsen, ejj ayi uřa d necc ad azzɣɛɣ awarni i Kuci!” Inna Yu’ab “Mayemmi tɛxsed *ɛad* ad tazzřed, a mmi? War din bu *ɛad* areqqas d asebhan i cek!” ²³ “Ad dd-yas wi ixsen”, inna netta, “necc xseɣ ad *din* azzɣɛɣ.” Xenni inna as Yu’ab “Azzeř!” Uca Aximaɛas yuzzeř x webrid n řewɗa uca izzar netta Kuci.

²⁴ Dawud iqqim jar tnayen n tewwura *n tendint*. Aɛessas iɣaɛɛed tazeqqa n tewwart *i iġan* ɣar řhiɗ u netta issɣaɛɛed tmuyři nnes, iceyyeɛ, iźra ijj n weryaz ittazzeř, netta weħdes. ²⁵ Aɛessas iɣaya, inna it i ujeɣid. Ajeɣid inna “Mařa netta weħdes, xenni ad yaweɗ ijj n ureqqas d asebhan!” Yarni iqarrebb-dd weryaz. ²⁶ Xenni iźra uɛessas *ɛad* ijj n weryaz nneɗni ittazzeř uca iɣaya ɣar uɛessas n tewwart, inna “Aqa, *igɣur-dd* *ɛad* ijj n weryaz mɣir netta weħdes.” Ajeɣid inna “Uřa d netta ad yaweɗ ijj n řexbar d asebhan.” ²⁷ Aɛessas inna *ɛawed* “Nec ttwařiy amezwaru iggur am Aximaɛas, mmis n Şaduq.” Inna ujeɣid “Wa d ijj n weryaz iřbeħ, netta ad dd-yas s yijj n ureqqas d asebhan.” ²⁸ Aximaɛas iɣaya, inna i ujeɣid “Řehna!” U netta yuɗar zzat i ujeɣid s uyembub nnes ɣar temmurt, inna “Ad itwabarek SIDI, AREBBI nnek, wenni i d ac isellmen iryazen, inni iɣaɛɛden afus nsen x sidi inu, ajeɣid.” ²⁹ Inna ujeɣid “Ma aħudri, Abcalum, aqa-t mliħ?” Inna Aximaɛas “Nec zriy ijj n ddħas d ameqqran, umi Yu’ab issekk amsexxar n ujeɣid d necc, amsexxar nnek, maca necc war ssineɣ min din *imsaren*.” ³⁰ Inna ujeɣid “Heyyed ɣar uyezdis, bedd da!” U netta iħeyyed ɣar uyezdis, iqqim ibedd *dinni*. ³¹ U xzar, yusa-dd uřa d Kuci u Kuci inna “Aqa da, ijj n řexbar d asebhan i sidi inu, ajeɣid. SIDI iħɗa cek zeg ufus n marra inni xak iyewwyen.” ³² Xenni inna ujeɣid i Kuci “Ma aħudri, Abcalum, aqa-t mliħ?” Inna Kuci “Iři ad dewřen marra řeedyan n sidi inu, ajeɣid, d marra inni xak iyewwyen maħend ad cek ggen tuɛeffna am uħudri.”

Dawud icɗen x Abcalum

19 ¹ Xenni innexřeɛ ujeɣid ațtas, iɣaɛɛed ɣar wexxam i iġan sennej i tewwart, iru. U am ikka ssa d ssa, inna “Mmi Abcalum, mmi inu, mmi Abcalum! Iři necc mmuteɣ deg wemcan nnek, Abcalum, mmi inu, mmi inu!” ² Itwanna i Yu’ab “Xzar, ajeɣid ittru, ittecɗin x Abcalum.” ³ Deg wass nni idweř usenjem n marra řgens ɣar wecɗan, maɣar řgens isřa deg wass nni “Ajeɣid icɗen x mmis.” ⁴ Deg wass nni dd-yudef řgens ɣar tendint am itħama řgens i ittseɗħa ixef nnes xmi ttarekk^wařen zeg umenyi.

⁵ Ajeɣid tuɣa ireħħef i uyembub nnes u iɣaya ujeɣid s tmijja ijehden “Mmi Abcalum, Abcalum, mmi inu, mmi inu!” ⁶ Xenni yudef Yu’ab ɣar ujeɣid di taddart, inna “Cek ass-a tessħecmed udem n marra imsexxaren nnek inni d ifekken ass-a řeɛmar nnek d řeɛmar n iħenjiren nnek d tħenjirin nnek uřa d řeɛmar n temɣarin nnek d řeɛmar n tiyya nnek, ⁷ umi tɛxsed inni cek itteiffen u umi teiffed inni cek ittɛksen. Maɣar cek tewcid aneɣ ass-a ad nessen, aqa ɣark imeqqranen d imsexxaren war sekk^win walu. Iwa ass-a ssneɣ, mařa Abcalum iddar u neccin marra tuɣa nemmut, man aya ad yiři nican di titťawin nnek. ⁸ Xenni řexxu, kkar, ffey ɣar barra u siweř i wuř n imsexxaren nnek, maɣar necc ad ac jjaġey ɣar SIDI, mařa cek war ɣarsen teffiyed ca, xenni ġiřet-a war ɣark ittyimi ad issens uřa d ijj n weryaz. D man aya ad yiři mahu i marra tuɛeffna i cek iřeqfen zi temzi nnek ɣars aɗ iɗa.” ⁹ Xenni ikkar ujeɣid, iqqim di tewwart n tendint. U nitni

2 ŠAMWIL

xebbaren marra řgens, nnan “Xzar, ajeğid iqqim di tewwart.” Uca yusa-dd marra řgens zzat i wudem n ujeğid. Maca Israyil yarweř, *kuř* aryaz řar iqiđan nnes.

Aeqeb n Dawud řar Urcalim

¹⁰ Uca marra řgens, di marra tiqebbař n Israyil, tuřa immecubbec, nitni nnan “Ajeğid issenjem aney zeg ufus n ředyan nney u netta ifekk aney zeg ufus n Ifilistiniyyen u řexxu yarweř zi temmurt zi ssibbet n Abcalum, ¹¹ *umi* Abcalum, wenni nedhen neccin *d ajeğid* xaney, immut deg umenyi. Xenni řexxu, mayemmi tessusmem *ammu* řima ad dd-tarrem ajeğid *ɛawed řar da?*” ¹² Xenni issekk ajeğid Dawud *ij n ureqqas* řar ikehhanen řaduq d Abyatar, inna “Siweř ak-d imřaren n Yahuda, ini ‘Mayemmi texsem ad tiřim d ineggura řima ad tarrem ajeğid řar taddart nnes? - *minzi awařen n marra Israyil iwđen řar ujeğid di taddart nnes* - ¹³ Kenniw d aytma inu, kenniw d aysum inu d idammen inu. Mayemmi texsem xenni ad tiřim d ineggura i d řa yarren ajeğid?’ ¹⁴ U i Amasa ad as tinim ‘Ma war iři cek d aysum inu d idammen inu? SIDI ad ayi igg ta d ta, mařa war tettiriđ d akumandar n řeeskar deg wemcan n Yu’ab zzat i wudem inu marra ussan.’ ” ¹⁵ Ammu *izemmar* Dawud ad řars-dd ijbedd uř n marra iryazen n Yahuda am *uř* n yijj n weryaz u nitni ssekken řar ujeğid nnan “Eqeb, cek d marra imsexxaren nnek.”

¹⁶ Xenni ieqeb ujeğid u yiweđ řar L'Urdun, *am ayt n* Yahuda usin-dd řar Jiljal i umsagar ak-d ujeğid i uzekk^{wi} n ujeğid x L'Urdun. ¹⁷ Uca Cimeı, mmis n Jira, ijj n Ubinyamini zi Bařurim, iksi deg uđar nnes, ihwa ak-d yeryazen n Yahuda i umsagar ak-d ujeğid Dawud. ¹⁸ Tuřa řars iřan ařef n yeryazen zi Binyamin uřa řiba, amsexxar n taddart n Cawul ak-d xemmeřac n iřenjiren nnes d eicrin n imsexxaren nnes akides. Nitni iwđen ad ɛdun L'Urdun zzat i wudem n ujeğid.

¹⁹ Teřwa řęarrabut i useřwi n taddart n ujeğid u řima ad tegg min iřan mliř di tiřřawin nnes. U Cimeı, mmis n Jira, iwđa řar *temmurt* zzat i wudem n ujeğid, umi dd-izwa wanita L'Urdun

²⁰ u netta inna i ujeğid “Ejj sidi war d ayi iřesseb řmuęsiyyet inu, war ittidar deg ufaryeđ i igga umsexxar nnes deg wass umi iffeř sidi inu, ajeğid, zi Urcalim řima ajeğid war t ikessi ammu řar wuř řima ad zzayi *intaqem*. ²¹ Mařar amsexxar nnek issen ‘necc, *wah*, necc xđiy’. Xzar necc ass-a d amezwaru zi marra taddart n Yusuf i dd-ihwan řima ad msagareř sidi inu, ajeğid.”

²² Xenni yarra-dd Abicay, mmis n řaruya, inna “Zeema war ittxeřři Cimeı ad immet x man aya? Aqa netta ineeř amedhun n SIDI.” ²³ Maca Dawud inna “Min jarayi-dd d akidwem, iřenjiren n řaruya, umi tdewřem ass-a d ředyan inu? Ma ittxeřřa ad itwaney ass-a ca n yijj di Israyil? Ma necc war ssineř, aqa necc ass-a dewřey d ajeğid n Israyil?” ²⁴ Ajeğid inna i Cimeı “Cek war tet-tmettid ca!” U ajeğid ijuř as.

²⁵ Uřa d Mafibucat, mmis n Cawul, yusa-dd i umsagar ak-d ujeğid. Netta tuřa war issird iđaren nnes, u war iřeff tmart nnes u war iřebben arruđ nnes zeg wass i di iffeř ujeğid řars ař ass i di dd-ieqeb netta di řehna. ²⁶ Umi i dd-yusa di Urcalim i umsagar ak-d ujeğid, imsar, aqa inna as ujeğid “Mayemmi war kidi truřed, Mafibucat?” ²⁷ Netta inna as “Sidi inu, ajeğid, amsexxar inu iřdar ayi, mařar amsexxar nnek tuřa iqqar ‘Necc xsey ad bardęey i weřyuř, ad xas nyey, ad rařey řar ujeğid’, mařar amsexxar nnek d aqidar. ²⁸ Netta iceqqef deg umsexxar nnek řar sidi inu, ajeğid. Maca sidi inu, ajeğid, am ijj n umalak n AREBBI. Egg, min iřan nican di tiřřawin nnek. ²⁹ Minzi marra taddart n baba tuřa war teři myir iryazen imettinen i sidi inu, ajeğid. Waxxa *amenni* cek tessyimed amsexxar nnek řar yenni ittetten řar řřabřa nnek! Min řari ɛad d tasyart u i umi i řa ttareř ɛad ktar řar ujeğid?” ³⁰ Ajeğid inna as “Mayemmi teggid ammu *ařřas* n wawařen x tmesřayin nnek? Necc nniř ‘Cek d řiba, kenniw ad tebđam tammurt.’ ” ³¹ Inna Mafibucat i ujeğid “Netta *izemmar* ad tt iksi marra, mařar sidi inu, ajeğid, aqa ieqeb řar taddart nnes di řehna.”

³² Barzillay, Ajileadi, ihwa zi Rujalim uca izwa L'Urdun ak-d ujeğid řima as t iqebbed x L'Urdun. ³³ Barzillay tuřa iwsar *ařřas*, ijj n weryaz n tmanyin n isegg^wusa. Netta tuřa iksi ajeğid umi

2 ŞAMWIL

t tuḡa di Maḡanayim, minzi netta tuḡa-t d ijj n weryaz ḡars agra aṭṭas. ³⁴ Ajeḡid inna i Barzillay “Zwa akidi. Necc ad cek ḡari ksiḡ di Urcalim.” ³⁵ Maca Barzillay inna i ujeḡid “Meḡaḡ n wussan n isegg^wusa n tudart inu *ead din* ḡima ad ffyey ak-d ujeḡid ḡar Urcalim?” ³⁶ Ass-a necc ḡari tmanyin n isegg^wusa. Ma zemmarey ad farzey *ead* min iṣebḡen zi min war iḡḡin? Ma izemmar umsexxar nnek ad iqqas min i ḡa ccey d min i ḡa swey? Ma zemmarey ad sḡey *ead* i tmijja n imedyazen d tmedyazin? Mayemmi i ḡa isseḡqeḡ umsexxar nnek *ead* x sidi inu, ajeḡid? ³⁷ Amsexxar nnek ad iḡwa cwayt L'Urdun ak-d ujeḡid. Mayemmi i d ayi ḡa iwc ujeḡid tarebbaḡt-a? ³⁸ Ejj amsexxar nnek ad ieqeb ḡima ad mettey di tendint inu, ḡar wendeḡ n baba d yemma. Aqa da, amsexxar nnek Kimham! Ejj it ad iḡwa ak-d sidi inu, ajeḡid. Egg as min tetwaḡid mliḡ di tiṭṭawin nnek.” ³⁹ Xenni inna ujeḡid “Kimham ad kidi iḡwa u min tetwaḡid mliḡ di tiṭṭawin nnek, ad as t ggey. Marra min zzayi tessutared, ad ac t ggey.”

⁴⁰ Umi iḡwa marra ḡgens L'Urdun u uḡa d ajeḡid iḡwa, xenni ajeḡid issudem Barzillay u ibarek it. Xas uca idweḡ netta ḡar temmurt nnes.

⁴¹ Ajeḡid maca yarni iedu ḡar Jiljal u Kimham yuyur akides. Marra ḡgens n Yahuda tuḡa yuyur ak-d ujeḡid umi netta tuḡa iḡwa, uḡa d azyen n ḡgens n Israyil. ⁴² U xzar, marra iryazen n Israyil usin-dd ḡar ujeḡid, nnan i ujeḡid “Mayemmi aytmatney, iryazen n Yahuda, ucaren cek i neccin u nedhen ajeḡid d taddart nnes ḡami tuḡa iḡwa L'Urdun d marra iryazen n Dawud akides?” ⁴³ Xenni arrin marra iryazen n Yahuda x ayt n Israyil “Minzi ajeḡid itteena ayi-dd. Mayemmi txeyyqed x uya? Ma necca neccin zi *macca* n ujeḡid niḡ yiwi-dd netta ict n tarzeft i neccin?” ⁴⁴ Iryazen n Israyil arrin-dd x yeryazen n Yahuda uca *Israyil* inna “Necc ḡari *ecra* n ifassen ḡar ujeḡid uca uḡa ak-d Dawud *ḡari necc* ktar xawem. Mayemmi i d ayi tesseḡqared? Ma war iḡi wawaḡ inu d amezwaru, maḡend ad dd-arrey ajeḡid inu?” Maca tuḡa awaḡ n yeryazen n Yahuda ijhed x wawaḡ n yeryazen n Israyil.

Ayewwey n Cabea

20¹ Tuḡa din ijj n weryaz i war isekk^win. Tuḡa qqaren as Cabea, mmis n Bikri, ijj n Ubinyamini. Netta isṣuḡ di ḡbuq, inna “Neccin war ḡarney tasyart di Dawud u neccin war ḡarney ḡwart ak-d mmis n Yassa. Ejj *kuḡ* aryaz ad yuyur ḡar iqiḡan nnes, a Israyil!” ² Uca *kuḡ* aryaz iffeḡ zi ḡar ḡeffar n Dawud, *iruh* awarni i Cabea, mmis n Bikri. Maca iryazen n Yahuda qqimen ḡesqen ak-d ujeḡid nsen, zi L'Urdun ḡars aḡ Urcalim.

³ Umi yudef Dawud ḡar taddart nnes di Urcalim, iksi ujeḡid *ecra* n temyarin, tiyya nnes nni tuḡa ijja awarni as ḡima ad ḡḡant taddart. Netta igga itent deg ict n taddart itwaḡḡan u netta itthilla daysent, maca war ḡarsent yudef. Nitenti qqiment bellent ḡars aḡ ass n ḡmewt nsen, am tejjaraḡin n yijj n weryaz iddaren. ⁴ Inna ujeḡid *ewed* i Amasa “ḡaya-dd x yeryazen n Yahuda ad munen ḡari di ṭṡata n wussan uca xenni bedd cek *simant* nnek da!” ⁵ Amasa iffeḡ ḡima ad iḡaya x Yahuda ad ssmunen, *maca* netta iṣeṭṡeḡ x ḡweqt i tuḡa akides igga ujeḡid. ⁶ Xenni inna Dawud i Abicay “ḡexxu ad aney igg Cabea, mmis n Bikri, tuṣeffna mahu x Abcalum. Ksi akidek imsexxaren n sidi u ḡḡar it, ḡima netta war izemmar ad yaf i yixef nnes tineddam ifaryen uca ad iḡree tiṭṭawin nney.” ⁷ Ffyen yeryazen n Yu'ab, *uyuren* awarni as, ak-d iṣessasen n arrimet d ireqqasen n tazḡa d marra ayt bu-teyruḡt. Nitni ffyen-dd zi Urcalim ḡima ad ḡḡaren Cabea, mmis n Bikri.

⁸ Umi ten tuḡa nitni ḡar wezru ameqqran n Jibeun, tuḡa Amasa zzat i wudem nsen. Yu'ab tuḡa itṡhezzam arruḡ nnes n umenyi i yaru. Tuḡa xas ijj n uḡezzam ak-d ssif deg ufurru i xas itwaggen ḡar tejeinna nnes. Umi yuyur netta ḡar zzat, iwḡa as ssif zzayes. ⁹ Inna Yu'ab i Amasa “Aqa cek mliḡ, uma?” Icebbar Yu'ab s ufus afusi di tmart n Amasa ḡima ad t issudem. ¹⁰ Amasa war iḡekkar i ssif i tuḡa deg ufus n Yu'ab uca netta iḡqef it zzayes ḡar tyezdist wiss xemsa n idmaren

2 ŠAMWIL

uca ffyen as-dd waḍan. Netta immut bṛa mma iṛqef it ict n twaṛat nneḍni. U Yu'ab ak-d umas Abicay idfar Cabea, mmis n Bikri. ¹¹ Ijj n weryaz ibedd ɣars ɣar Amasa. Tuɣa netta zeg imsexxaren n Yu'ab, inna “Ejj kuṛ ijjen i iḡan ak-d Yu'ab uṛa d wenni i iḡan ak-d Dawud, ad idfar Yu'ab!”

¹² Amasa maca tuɣa izzeṛ itwanned deg idammen nnes deg webriḍ ameqqran. Umi izra aryaz, aqa marra ṛgens iqqim ibedd, ijarr netta Amasa zeg webriḍ ɣar yeɣɣar u inḍar ijj n warruḍ tiwa nnes, minzi qaε wi ɣars dd-iwḍen, izra it, xenni iqqim ittbedda. ¹³ Aṛami tuɣa netta itwagg^wej x webriḍ, εdun marra iryazen awarni i Yu'ab, ḥima ad ḍfaren Cabea, mmis n Bikri, ¹⁴ wenni tuɣa ikka x marra tiqebbaṛ n Israyil ɣars aṛ Abal, u ɣar Bayt-Maeka u ɣar marra Ibiriyyen. Nitni munen uca ruḥen εawed awarni as. ¹⁵ Ammu dd-usin uca nneḍen as-dd di Abal-Bayt-Maeka. Nitni ssefyen ijj n lbaraj x tendint u lbaraj nni ibedd ɣar ṛḥiḍ n zzat i dd-inneḍen i tendint. Marra ṛgens i tuɣa ak-d Yu'ab, ggin ad areddḡen ṛḥiḍ ḥima ad as ssyεḍṛen.

¹⁶ Xenni tṛaɣa ict n temɣart d tmiɣist zi tendint “Sṛem, sṛem, inim i Yu'ab ‘As-dd da, ades-dd, aṛami zemmareɣ akidek ssiwṛeɣ.’ ” ¹⁷ Umi dd-yusa netta, yudes-dd ɣars, tenna temɣart “Ma cek d Yu'ab?” Netta inna “D necc.” Uca tenna as nettat “Seṛ ɣar wawaṛen n tayya nnek.” Netta inna “Necc ttesṛiɣ.” ¹⁸ Xenni tenna “Zic tuɣa ssiwṛen di kuṛ amcan, nnan ‘Ittxeṣṣa asen ad t sseqsan nican di Abal’, uca ammu i tt kemmṛen mliḥ. ¹⁹ Necc zeg inni n ayt n ṛehna d imtiqqan di Israyil u cek tessed ad tenɣed ict n tendint, tenni d yemmas i Israyil. Mayemmi i ɣa tṣarḍed ṛwart n SIDI?” ²⁰ Yu'ab yarra-dd xas, inna “Aya igg^wej xafi aṭṭas belli necc ad ṣarḍeɣ u ad nyεɣ!

²¹ Tamesṛact war teḡi amenni. Maca ijj n weryaz zeg idurar n Ifrayim, qqaren as Cabea, mmis n Bikri, iksi afus nnes x ujeḡid, x Dawud. Netta waha ittxeṣṣa ad tewcem, xenni ad ḥeyydeɣ zi tendint.” Tenna temɣart i Yu'ab “Xṣar, azeḡif nnes ad ac-dd immenḍar tiwa i ṛḥiḍ.” ²² Tusa-dd temɣart s tiɣit nnes ɣar marra ṛgens u nitni qessen i Cabea, mmis n Bikri, azeḡif, nḍaren t i Yu'ab. Xenni iṣuḍ Yu'ab di ṛbuq u nitni bezzεen ixef nsen, gg^wejen x tendint u kuṛ aryaz yuyur ɣar iqidān nnes u Yu'ab iεqeb ɣar Urcalim, ɣar ujeḡid.

Imdebbaran imeqqranen n Dawud

²³ Yu'ab itwagg d azeḡif x marra ṛεeskar n Israyil, u Banaya, mmis n Yahuyadaε, tuɣa x iεessasen n arrimet u x ireqqasen n tazṛa. ²⁴ Aduram ibedd x Ijizya u Yahucafāt, mmis n Axilud, tuɣa-t d amarir n umezruy. ²⁵ Ciwa tuɣa d amarir u Ṣaduq d Abyatar tuɣa-ten d ikehhanen. ²⁶ Uṛa d Eira tuɣa d ijj n umtiqqi n Dawud.

Ddeεwa n Ijibeuniyyen ḍidd i Cawul

21 ¹ Deg wussan n Dawud tuɣa din ijj ṛaṣ, tṛata n isegg^wusa, asegg^was awarni usegg^was. U Dawud yazu udem n SIDI u SIDI inna “D man aya x Cawul u x idammen i iṛεṣqen di taddart nnes, minzi netta inɣa Ijibeuniyyen.” ² Xenni iṛaɣa-dd ujeḡid x Ijibeuniyyen, issiweṛ akidsen. Ijibeuniyyen maca war dd-qqarṣen ca zeg ayt n Israyil, maca zi min iqqimen zeg Imuriyyen. Ayt n Israyil tuɣa jjuḡen asen, maca Cawul tuɣa yarezzu ad ten iwwet deg wecḍar nnes i ayt n Israyil d Yahuda. ³ Dawud inna i Ijibeuniyyen “Min d awem i ɣa ggeɣ u s min zi i ɣa ggeɣ aṣṛaḥ maḥend ad tbarkem ṛwart n SIDI?” ⁴ Ijibeuniyyen nnan as “War d aneɣ icqi nnuqart niɣ d wureɣ zi Cawul niɣ zi taddart nnes. εawed war d aneɣ-dd ikkar ad neney ca n yijj di Israyil.” U netta inna “Min i ɣa tinim, ad awem t ggeɣ.” ⁵ Nitni nnan i ujeḡid “Icqa aneɣ weryaz nni ixsen ad xaneɣ iqḍa u tuɣa inwa ad imḥa aɣimi nney di marra tammurt n Israyil. ⁶ Ad aneɣ mmewcen sebea n yeryazen zi tarwa nnes ḥima ad ten ayṛen zzat i SIDI di Jibeā n Cawul, wenni itwafarzen zi SIDI!” Uca ajeḡid inna “Necc ad ten wceɣ.” ⁷ Maca ajeḡid isseizz x Mafibucat, mmis n Yunatan, mmis

20:11 ‘ibedd ɣares’ - ixs ad yini ibedd ɣar arrimet n Amasa.

2 ŠAMWIL

n Cawul, di ttwec n tjažit i SIDI, tenni *tetwagg* jarasen, jar Dawud d Yunatan, mmis n Cawul.

⁸ Aježid iksi tnayen n ihenjiren n Rišfa, yeğis n Aya, i dd-turuw i Cawul, Armuni d Mafibucat, d xemsa n ihenjiren n učmas n Mixal, yeğis n Cawul, i dd-turuw i Eadriyil, mmis n Barzillay zi Maḥulay. ⁹ Netta iwca iten deg ifassen n Ijibeuniyyen, inni ten ayřen x wedrar zzat i uyembub n SIDI. Sebea nni wdan deg ict n twařat. Nitni twanyen deg wussan n tmegra, deg wussan imezwura, yar beddu n tmegra n temžin.

¹⁰ Xenni teksu Rišfa, yeğis n Aya, ict n txancet tessu tt zzat i ixef nnes x ijj n jjarf. Zi beddu n tmegra yars ařami i xasen-dd zeğeen waman zeg ujenna. Nettat war tejji ijdad n ujenna ad xasen areyyhen s uziř uřa d řewhuc n řexřa s ģiřet.

¹¹ Hajan as i Dawud min tuřa tegga Rišfa, yeğis n Aya, tayya n Cawul. ¹² Uca Dawud ittef abrid u zeg imezday n Yabic di Jilead ikkes ixsan n Cawul d ixsan n mmis Yunatan nni kksen nitni zeg wazzay n Bayt-San, mani ten ayřen Ifiliřiniyyen deg wass i di yeřben x Ifiliřiniyyen x Cawul di Jilbuea. ¹³ Netta issgaeed zi senni ixsan n Cawul d ixsan n mmis Yunatan. Nitni iwyen eawed ixsan n yenni itwayřen. ¹⁴ Neđřen ixsan n Cawul d mmis Yunatan di temmurt n Binyamin di řaylae deg wendeř n babas Qis u nitni ggin marra min d asen yumur uježid. Awarni man aya iija AREBBI ad itwasseřeh ixef nnes di ttwec n temmurt s tzažit nsen yuğen.

Amenyi ak-d Ifiliřiniyyen, ak-d ayt n Rafa

¹⁵ Ifiliřiniyyen mmenyen eawed ak-d Israyil. Dawud ihwa d imsexxaren nnes akides. Nitni mmenyen ak-d Ifiliřiniyyen uca idweř Dawud yuher atřas. ¹⁶ Yicbi zi Nub, ijj zeg ayt n Rafa, wenni lansa nnes tewzen třata mya n uciql n nnřas u wenni tuřa ibyes s yijj n ssif d amaynu, ittyiř as ad iwwet Dawud. ¹⁷ Maca Abicay, mmis n řaruya, iwca as afus u iwta Afiliřini, inya it. Xenni jjuğen as yeryazen n Dawud, nnan “Cek war akidney teffyed ead yar umenyi, mařend war txessyid řefnar n Israyil.”

¹⁸ Awarni as imsar, aqa ikkar eawed umenyi ak-d Ifiliřiniyyen di Jub. Řexdenni Sabkay, Ařucayi, iwta Saf, wenni d ijj zeg ayt n Rafa.

¹⁹ Uca eawed tuřa din umenyi ak-d Ifiliřiniyyen di Jub. Ilřanan, mmis n Yaeri-Ařjim, Abaytlařmi, iyreř x Julyat zi Jat. Akeccuđ n lansa igga am ijj n weemud n ukeccuđ n uxeyyed.

²⁰ Uca ikkar eawed umenyi di Jat. Tuřa din ijj n weryaz d azirar, s setta n idewdan yar ifassen nnes u setta n tfednin yar idaren nnes, marra řqedd nnes arebea u eicrin. Uřa d netta itwaxreq-dd di Rafa. ²¹ Netta isstehza zi Israyil, maca Yunatan, mmis n Cimea, umas n Dawud, iyreř xas.

²² Arebea-ya twaxeřqen-dd di Rafa di Jat u nitni wdan s ufus n Dawud u s ufus n imsexxaren nnes.

Izři n Dawud i usemyar n Arebbi

22 ¹ Dawud issiweř awařen n izři-ya i SIDI deg wass umi t ifekk SIDI zeg ufus n marra řeedyan nnes u zeg ufus n Cawul. ² Netta inna

“SIDI d tařđart inu d lburj inu d amsenjam inu.

³ SIDI n teřđart inu, necc yars i ya arewřey.

Cek d aseřqi inu d yicc n usenjem inu,

lburj inu yueřan u amcan inu n tarewřa.

Amsenjam inu, cek tfekked ayi zi řeunf.

⁴ Necc řayiy-dd x SIDI, wenni isdaheřen asemyar, u necc aqa twasnejmey zi řeedyan inu.

⁵ Mayar nnden ayi-dd řemwaj n řmewt,

2 ŠAMWIL

ssigg^wedent ayi řhemřat n waman ihajen.

⁶ Iseywan n řaxart carfen ayi,
tixecfin n řmewt řřarent ayi.

⁷ Di řehřaret inu řayiy-dd x SIDI u x AREBBI inu i x dd-řayiy.
Zi zzawect nnes isřa netta i tmijja inu
uca iyuyyan inu *udfen* řar imezzuyen nnes.

⁸ Xenni tenhezz u tarjijj temmurt,
dsusa n ujenna ttrařen-dd ttasen-dd u nhezzen,
mayar lyadab nnes tuya itwassary.

⁹ Ddexxan igaeed-dd zeg wenzar nnes
u timessi zeg uqemmum nnes třard,
řefhem itteřduduqen itwassary zzayes.

¹⁰ Netta igga ajenna ad yařar uca ihwa-dd,
aqa din ijj n useynu d abarcen sadu idaren nnes.

¹¹ Netta indeh x ijj n uxirub, *wah* idwa,
u netta itwařar x wafriwen n uřemmiđ.

¹² Netta igga tařest ad as tenned,
am ieuccuten, ijj n wegraw n waman,
iseynuten iqelljen ibbarecnen.

¹³ Zi tissiqť qibač nnes twassaryen řefhem itteřduduqen.

¹⁴ Uca ijja SIDI ajjaj ad idduqqez zeg ujenna,
uca Ameuři x kuřci igga tmijja nnes ttnefrara.

¹⁵ Netta iqarř fritcat n řqews nnes uca ibezzeē iten,
izzaryed assamen uca issigg^wed iten.

¹⁶ Tisiwin n řebřar dewřent ttbanent,
dsusa n ddunit dewřen earran zeg utextix n SIDI,
zeg uřuđi n řeēwin zi tenzart nnes.

¹⁷ Zi sennej issizřwed-dd *afus* nnes, yiwi ayi,
ijbed ayi-dd zeg waman mřaren.

¹⁸ Netta ifekk ayi-dd zi řeēdu inu ijheden,
zeg inni i d ayi icarrhen,
minzi nitni tuya jehden xafi.

¹⁹ Nitni řřaren ayi deg wass n arrzeyyet inu,
maca SIDI tuya d ameemmed inu.

²⁰ Netta indeh ayi řar ttasie uca issenjem ayi,
mayar netta tuya isseizza ayi.

²¹ SIDI ixřef ayi ełahřab tasegda inu,
ełahřab tazdugi n ifassen inu ixegęř ayi.

²² Mayar necc řřfey ibriden n SIDI,
war heyydeř ca x AREBBI inu s uxeyyeb.

²³ Mayar marra řřeqq nnes *tuya* zzat i *tiřřawin* inu,
war heyyideř ca x tweřřa nnes.

²⁴ Dewřey twakemmřey akides,
řđiy ixef inu zi řmueřiyet inu.

²⁵ SIDI ixřef ayi anect n tasegda inu,
anect n tazdugi inu zzat i *tiřřawin* nnes.

22:11 'axirub' - ijj n lmarka n lmalakat.

2 ŠAMWIL

²⁶ I umeddukeř ařdiq i teğid cek d ameddukeř ařdiq,
i bu-teyruđt ikemmřen i teğid cek tkemmřed.

²⁷ I wenni itwassizedgen aqa cek d amezdag,
ak-d wenni ifaryen aqa tfaryed ktar.

²⁸ Cek tessnejmed řgens itwahřar.

Tiřřawin nnek řidd i imęeffaren, cek ad *ten* tessehwid.

²⁹ Minzi cek d řefnar inu, SIDI!

SIDI igga tifawt di tağest inu.

³⁰ Minzi akidek ad azzřey x ict n bandiyya,
ak-d AREBBI inu ad neggzey x ijj n řhiđ.

³¹ Abrid n Arebbi ikmeř, awař n SIDI itwařeffa *di tmessi*.

Netta d aseřqi i marra inni days ittiqqan.

³² Mařar man man wen i iğan d Arebbi, mřir SIDI,
u man wen i iğan d tařđart, mřir AREBBI nney?

³³ Arebbi d lburj inu ijhed,
netta issarxu abrid nnes nican.

³⁴ Netta igga iđaren inu am yenni n iřayđen n wezřar,
u yarra ayi ad beddey x řegęudi inu.

³⁵ Netta isseřmed ifassen inu i umenři,
iřağen inu ad meğđen ijj n řqews n nnhas.

³⁶ Cek tewcid ayi aseřqi n usenjem nnek,
u s uwađeę nnek tessemřared ayi.

³⁷ Aqa tegged ttasię i uřurif sadu inu,
uca ticeębin inu war meyyřent.

³⁸ Necc đfarey řęedyan inu uca teğhiy ten,
u war dd tteiqqibey ař ten qđiy.

³⁹ Necc qđiy ten u ssnuqqbey ten ařami war kkaren ęawed.
Nitni wđan sadu iđaren inu.

⁴⁰ Cek tbeysed ayi s jjeđd i umenři,
tarriđ-dd inni i dd-řari ikkaren ad ađaren sadu inu.

⁴¹ Cek tewcid ayi timejjart n řęedyan inu, n yenni i d ayi ięiffen,
u necc aređğey ten.

⁴² Nitni xezwaren, *maca* war din tuyi amsenjem,
xezzaren řar SIDI, *maca* netta war xasen dd-řari.

⁴³ Necc weddarey ten am tęejjajt n temmurt,
am ucař x ibriden necc ęejney u rebzey ten.

⁴⁴ Cek tfekkid ayi zeg imcubbecen n weydud inu,
teğđid ayi d azeğif n řegnus,
ij n weydud war t ssiney, ad ayi isexxar.

⁴⁵ Tarwa n yijj n ubarrani ssnięmiřen sswađęen ayi.
Mřir řami isřa umezzuy waha, sřin-dd řari.

⁴⁶ Tarwa n yijj n ubarrani fecřen,
waxxa nitni tuya twanđden s lbarajat nsen.

22:28 'imęeffaren' - 'ayt bu-nnfaxet'.

22:31 'inni days ittiqqan' - 'inni xas ittecřen'.

2 ŠAMWIL

⁴⁷ Tudart i SIDI. Ad tetwabarek tešđart inu.

Ejj ad yiři AREBBI n tešđart n usenjem inu ad itwassgaēēed .

⁴⁸ Arebbi wenni i xafi ittentaqamen

u i d ayi itteggēn iyduden sadu ufus inu,

⁴⁹ wenni i d ayi issuffuyēn zeg *ufus* n řēēdyan inu,

wah, cek tesgaēēaded ayi tiwa n yenni i d ayi ittdaddan,

cek tessenjamed ayi zeg weryaz n řexcunet.

⁵⁰ X uyenni, SIDI, necc xsey ad cek qadiy

u ad zehhdey isem nnek.

⁵¹ Igga isenjaminen n ujeđid nnes myaren

uca isscen tamexsiwt nnes icewwaren i umedhun nnes,

i Dawud u i zzariēet nnes i řebda.

Awařen ineggura n Dawud

23¹ Ina d awařen ineggura n Dawud.

Dawud, mmis n Yassa issawař, bu-teyruđt wenni itwassēuğan, amedhun n AREBBI n Yaēqub d amedyaz iēizzen n Israyil issawař:

² “Arruħ n SIDI issiweř zzayi u awař nnes x iřes inu.

³ SIDI n Israyil inna, aqa Tašđart n Israyil tessiweř akidi

‘Ij n řħakem jar iwdan, ijj n umsegged,

ijj n řħakem wenni ittegg^weden zi AREBBI,

⁴ *wenni iggin* am tfawt yar tuffut xmi dd-tneqqar tfuct,

yar ict n tuffut břa iseynuten iēbubbzen,

mařa s tissiqt n tifawt, s wenžar aqa issuffuy ayemmuy aziza zi temmurt.’⁴

⁵ Waxxa taddart inu yar Arebbi war teđi amenni, aqa igga ayi ijj n řeahd i řebda, msettef u itwahđa di marra.

Mařar qaē asenjem inu d marra min isnekkaran řefrařet, ma war issyemma aya?

⁶ Wenni war isekk^win ad immenđar am ict n tseřđa ak-d isennanen,

marra nitenti, mařar war izemmar ad twařřfent s ufus.

⁷ Aryaz wenni ixsen ad tent iħada, itthēzzem s wuzzař d ukeccuđ n lansa

u nitni ad twasaryent s tmesi deg wemcan *nse*.”

Ayt bu-teyruđt n Dawud

⁸ Ina d ismawen n ayt bu-teyruđt i *iğan* yar Dawud: Yucayb Bacabbat, mmis n Utahkamuni, azeđif n ineyraf zi řēeskar. Lansa nnes tuđa d řehzut nnes, issnuqqeb tmenya-mya n yeryazen deg ijj n umenyi. ⁹ Awarni as yusa-dd Iliēazar, mmis n Dudu, mmis n Axuxi, netta d ijj zi třata n ayt bu-teyruđt *inni iğan* ak-d Dawud, řami sstehzan zzaysen Ifiliřiniyyen inni tuđa din ssmunen i umenyi u iryazen n Israyil tuđa gaēēden xasen *i umenyi*. ¹⁰ Netta ikkar, iwta deg Ifiliřiniyyen yars ařami afus nnes yuħer u iřseq ufus nnes di ssif. SIDI yiwiđ ijj n usenjem d ameqqran deg wass nni uca *iryazen* n řgens ēeqben awarni as, myir ħima ad keccđen. ¹¹ Awarni as yusa-dd Cam-

23:4 ‘řeřtic’ - niy ‘arrie’.

23:8 ‘deg ijj n umenyi’ - s Teibranit ‘deg icten ticti’.

2 ŞAMWIL

ma, mmis n Aji, Aharari. *Řami* nnjarwen Ifilistiniyyen ħar Laxi, tuġa dinni ijj n iyyar iccuren s řeedes. Řgens tuġa yarweř zzat i wudem n Ifilistiniyyen. ¹² Netta ibedd di řwest n ureqqie n iyyar nni uca ifekk it-idd uca iġřeb x Ifilistiniyyen. *Ammu* yarra as SIDI ijj n weġřab d ameqqran. ¹³ Třata zi třatin n izeġifen hwan, usin-dd ħar Dawud di řweqt n tmegra, deg ifri n Abdullam. Tuġa *din* ict n tejmeet n Ifilistiniyyen tewta iqiđan nsen di řewđa n teyzurt n Irafawiyyen. ¹⁴ Dawud *tuġa-t* deg ijj n lburj uca *tuġa* *din* ict n tecbart n iessasen n Ifilistiniyyen di Bayt-Laħm. ¹⁵ Uca Dawud iřqef it ufadi, inna “Wi i d ayi-dd i ħa yawyen aman zi tařa n Bayt-Laħm i iġan ħar tewwart n *tendint*?” ¹⁶ *Xenni* cuqqen třata n ayt bu-teyrudt nni řmargeħ n řeskar n Ifilistiniyyen, uymen-dd aman zi tařa n Bayt-Laħm, i iġan ħar tewwart n *tendint*. Ksin ten akidsen u iwđen ħar Dawud. Netta yugi ad ten isu, maca izeġee iten zzat i SIDI. ¹⁷ Netta inna “Aya igg^wej x afi, a SIDI, aqa necc ad ggey man aya. Ma ad swey idammen n yeryazen, inni *din* iruħen *am sebbřen* tudart nsen?” U netta war ixs ad ten isu. D man aya i t iggin třata n ayt bu-teyrudt nni.

¹⁸ Abicay, mmis n Yu’ab, mmis n řaruya, tuġa d azeġif n třata nni. Netta iħenneđ lansa nnes x teřt-mya, issnuqqeb iten. Netta ħars ijj n isem *itwacennee* jar třata nni. ¹⁹ Ma war iġi netta d wenni itwacenneen ařtas zi třata-ya? X uya tuġa netta d řqebťan nsen. Maca netta war yiwiđ uřa ħar třata n *imezwura*.

²⁰ *Xenni* Banaya, mmis n Yahuyadae, mmis n yijj weryaz imeħđen, timegga nnes myarent, netta zi Qabđiyil. Netta iġřeb x tnayen n iyraden ijeħden. Eawed tuġa netta ihwa *ict* n *twařat*, iġřeb x ijj n weyrad di řwest n yijj n wanu deg ijj n wass umi iwta wedfeř. ²¹ Netta iġřeb uřa x yijj n weryaz d Amiřri, ijj n weryaz issegg^waden. Amiřri tuġa ħars ict n lansa deg ufus *nnes*. Ihwa ħars s yijj n weemud, ikkes as lansa zeg ufus n Umiřri u inġa it s lansa nnes. ²² D man aya i igga Banaya, mmis n Yahuyadae. X uya ħars isem *icnee* jar třata n ayt bu-teyrudt. ²³ Netta tuġa d wenni itwacenneen ařtas zi třatin, maca war yiweđ ař třata imezwura. Dawud igga it jar imtiqqan ifarzen nnes.

²⁴ Tuġa Easayil, umas n Yu’ab, jar třatin; Ilħanan, mmis n Dudu, zi Bayt-Laħm;

²⁵ Camea, Aħarudi; Iliqa, Aħarudi;

²⁶ Halař, Afalťi; Eira, mmis n Eiqqic, Atiquei;

²⁷ Abieazar, Aeanatuti; Mabunnay, Aħucayi;

²⁸ řalmun, Axuxiy; Mahray, Anaťufati;

²⁹ Xalab, mmis n Baena, Anaťutafi; Ittay, mmis n Ribay, zi Jibe a zeg ayt n Binyamin;

³⁰ Banaya, zi Fireatun; Hidday, zi teyzurin n Jaec;

³¹ Abu-Ealbus, Aearabati; Eazamut, Abarħumi;

³² Ilyaħba, Acaelubuni; Zeg iħenjiren n Yacan, *myir* Yunatan;

³³ Camma, Aharari; Axiyam, mmis Carar, Arari;

³⁴ Ilifalať, mmis n Aħasbay, mmis n Maeki; Ieam, mmis n Axiťufil, Ajiluni;

³⁵ Ĥařray, Akarmali; Faeray, Alarabi;

³⁶ Ji’al, mmis n Natan, zi řuba; Bani, Ajadi;

³⁷ řalaq, Aeammuni; Naħray, Albi’rutu, aħemmař n řesnaħ n Yu’ab, mmis n řaruya;

³⁸ Eira, Ayitri; Jarab, Ayitri;

³⁹ Uriya, Aħitti, marra *jmie* sebea u-třatin n yeryazen.

Aħesseb n řgens d řeiqab n SIDI

24 ¹ Lyadab n SIDI iqqim itwassary x Israyil. Netta issekkar Dawud xasen, inna “Uyur ad řtesbed Israyil d Yahuda!” ² Inna ujeġid i Yu’ab, akumandar n řeskar, wenni tuġa ħars iġan “Ekk marra tiqebbař n Israyil, zi Dan ħars ař Bi’r-Sabea, ĥesseb řgens, maħend necc ad ssney řqedd n řgens.” ³ *Xenni* inna Yu’ab i ujeġid “Ad yarni SIDI, AREBBI nnek, i řgens-a am mammec

2 ŠAMWIL

ġan nitni řexxu u *ead* mya n tseqqar am mammec ġan nitni řexxu u ejj ad żarent tiġtawin n ujeġid. Maca i umi iwca taynit ujeġid i tmesřact-a?" ⁴ Maca awař n ujeġid ijhed x Yu'ab u x ikumandaren n řeeskar. U Yu'ab iffeř ak-d ikumandaren n řeeskar, yagg^wej x wudem n ujeġid ħima ad iħesseb řeeskar n Israyil. ⁵ Nitni żwan L'Urdun u wtin iqiđan nsen řar uyeřdis afusi n tendint n Ēaruēir tenni řar řwest n teřzart n Jad u řar Yaēzir. ⁶ Usin-dd di Jilead u di Taħtim-Ĥudci. Xas uca usin-dd řar Dan-Yaēan u řar jįwayeh n řidun. ⁷ Uca usin-dd řar tendint n řur i ifaryen s *ięebrawen* u řar marra tneddam n Iħiwiyyen d Ikanēaniyyen u iwđen *xenni* řar ljanub n Yahuda di Bi'r-Sabea. ⁸ Ammu kkin nitni marra tammurt u awarni ēdun teša n iyuren d eicrin n wussan usin-dd řar Urcalim. ⁹ U Yu'ab iwca i ujeġid řqedd n řeħsab n řgens. Israyil days tmenya-mya-ařaf n yeryazen imeħđen inni izemmaren x ssif u xemsa-mya-ařaf n yeryazen *tuya-ten* zi Yahuda.

¹⁰ Maca uř n Dawud ibda ad ireddu as, awarni iħesseb řgens u Dawud inna i SIDI "Necć xđiř *xak* aġtas s min ggiř. Uca řexxu, a SIDI, kkes řmueřiiyyet x umsexxar nnek, mařar necć ggiř tubbuheřya tameqqrant." ¹¹ Umi Dawud ikkar řar tuffut, imsar, aqa yusa-dd awař n SIDI i unabi Jad, amwařaw n Dawud, inna ¹² "Uyur, siweř i Dawud 'Ammu iqqar SIDI: Ad ac-dd ssareř třata n tmesřayin. Ixđar ict zzaysent uca ad ac tt ggeř.' " ¹³ Uca Jad yusa-dd řar Dawud, ixeřbar it, inna as "Ma ad iwđa sebea n isegg^wusa n řař x temmurt nnek? Niř tēxed ad tarewřed třata n iyuren zzat i wudem n řēedyan nnek u netta ad cek iđfar? Niř *tēxed* ad yiři tťaēun di temmurt nnek? Xenni řexxu, ssen *min i řa tixđared* u xzar, min i řa arrey d tamwarrit řar wenni d ayi dd-issekken."

¹⁴ Xenni inna Dawud i Jad "Necć twaħřareř aġtas. Ejj aneř ad newđa deg ifassen n SIDI, mařar arreħmet nnes temřar, maca war xseř ca ad wđiř deg ifassen n iwdan." ¹⁵ Xenni issiweđ SIDI ijj n tťaēun x Israyil, zi tuffut řars ař řmijař itwaggen. Mmuten sebein-ařaf n yeryazen n řgens zi Dan ař Bi'r-Sabea. ¹⁶ Umi issiřżweđ lmalak afus nnes x Urcalim, ħima ad tt iřđeř deg uđeyyeē, indem SIDI x tuēffna, inna i lmalak i iggur ad iřđeř řgens deg uđeyyeē "Cfa, sehwa afus nnek řexxu!" Tuřa **Lmalak n SIDI** ittaweđ řar unedrar n Uyabusi Arawna. ¹⁷ Umi Dawud iřra lmalak wenni iwtin řgens, issiweř Dawud ak-d SIDI, inna "Xzar, necć xđiř u necć ggiř řmueřiiyyet, maca uęi-řa, min ggin? Ejj ad yiři uřus nnek i tecti řari d řar taddart n baba."

Aēalřar x wendrar n Arawna

¹⁸ Deg wass nni beēda yusa-dd Jad řar Dawud, inna as "Gaēēed, sbedd ijj n uēalřar i SIDI x unedrar n Uyabusi Arawna." ¹⁹ Dawud igaeēed ēlaħsab awař n Jad, am mammec *t* yumur SIDI. ²⁰ Arawna iceyyeē u iřra ajeġid ak-d imsexxaren nnes usin-dd řars. Xenni yuyur Arawna řar barra, yuđar zzat i ujeġid s wudem nnes řar temmurt. ²¹ Arawna inna "Mayemmi i dd-yusa sidi inu, ajeġid, řar umsexxar nnes?" Dawud inna "Ĥima ad xak řęeř anedrar ħima ad bniř din ijj n uēalřar i SIDI, maħend ad tbedd tecti di řgens." ²² Xenni inna Arawna i Dawud "Ejj sidi, ajeġid, ad iksi u ad iwehheb min d as ittyiř d lemliħ di tiġtawin nnes. Xzar aqa din iyenduzen i třarřt n wecmađ u *ksi* dduzan n usarwet d řeħwayej n iyenduzen d akeccuđ *i tmessi*. ²³ Aya marra, a ajeġid, ad ac yewc Arawna i ujeġid." *ēawed* inna Arawna i ujeġid "Iři ad dd-tased cek x řxađar řar SIDI, AREBBI nnek!" ²⁴ Maca ajeġid inna i Arawna "Lla, maca necć ad xak t řęeř s ttaman *nnes ikmeř*, mařar necć war ttwehħbey i SIDI, AREBBI inu, tiřarřa n wecmađ i war isekk^win walu." U Dawud isřa anedrar d iyenduzen i xemsin n uciql n nnuqart. ²⁵ Dawud ibna din ijj n uēalřar i SIDI uca issgaēēed din tiřarřa n wecmađ d tewhibin n *řięięet*. Ammu itwasseřreħ SIDI x temmurt s tzaġit *n*sen yuęřen u tetwassbedd tecti di Israyil.

24:16 'anedrar' - niř 'andar'.

ADLIS AMEZWARU N IJEĞIDEN

Aduniya ixs ad iksi tagelda

1¹ Tuḡa ajeğid Dawud iwsar u imḡar deg wussan. Ssduřiyen t s maltat, *maca waxxa amenni* war t iřqif *ead řehmu*.² Nnan as imsexxaren nnes “Ejj ad arzun i sidi inu, ajeğid, ict n teħramt d taazarct u ejj itt ad tbedd zzat i wudem n ujeğid, ad days tethilla. Ejj itt ad teřteř ɣar idmaren nnes, ħima sidi inu, ajeğid, ad idweř iħemma.”³ Arzun nitni di marra temmurt n Israyil x ict n teħramt days azri. Ufin Abicaj, Tacunamit, uca iwyyen tt ɣar ujeğid.⁴ Taħramt tuḡa days azri ařtas u nettat tethilla days u tsexxar xas. Ajeğid war tt issin ca.

⁵ Aduniya, mmis n Hajjit, ixs ad issueřa ixef nnes, inna “Nec ad dewřey d ajeğid.” Netta idebbar ikarruten d imnayen uca izwaren xemsin n yeryazen s tazřa zzat i wudem nnes.⁶ Babas tuḡa eemmarř war xas isseqseħ řami d as inna “Mayemmi i teggid aya?” Eawed Aduniya tuḡa ɣars ijj n waddud icna. Netta turw it-idd awarni i Abcalum.⁷ Awařen nnes udfen ɣar Yu’ab, mmis n řaruya, u ɣar Abyatar, akehhan. Nitni wcin afus i Aduniya.⁸ Maca řaduq, akehhan, d Banaya, mmis n Yahuyadae, d Natan, anabi, d Cimēi d Riei uřa d ayt bu-teyruđt nni iġan ɣar Dawud, war qqinen ca ixef nsen ɣar Aduniya.

⁹ Aduniya iḡarř uġi d řebhayem d išejmiyyen išeħħen ɣar wezru n Zaħifa wenni ɣar tařa n Rujil. Netta iearđ marra aytnas, iħenjiren n ujeğid, u marra iryazen n Yahuda, imsexxaren n ujeğid.

¹⁰ Maca anabi Natan d Banaya d ayt bu-teyruđt d umas Suliman, war ten ierid ca.

¹¹ Xenni inna Natan i Batcabaē, yemmas n Suliman, inna “Ma war tesřid cek, aqa Aduniya, mmis n Hajjit, idweř d ajeğid? Aqa Dawud, siditney, war xas yargib?”¹² Xenni řexxu, as-dd, ejj ayi ad am wcey cwar, ħima ad tessnejmed tudart nnem d tudart n mmim Suliman.¹³ Uyur, adef ɣar ujeğid Dawud, ini as ‘A sidi inu, ajeğid, ma war tejjuġed i temsexxart nnek uca tennid: S tidett, mmim Suliman ad yiři d ajeğid awarni ayi u netta ad iqqim x řkursi igellden inu? Mayemmi iġa xenni Aduniya d ajeğid?’¹⁴ Xzar umi cem dinni tessawařed ead ak-d ujeğid, ad adfey uřa d nec ad kemmřey awařen nnem.”

¹⁵ Batcabaē tudef ɣar ujeğid deg wexxam n daxeř. Ajeğid tuḡa iwsar ařtas u Abicaj, Tasunamit, tsexxar as.¹⁶ Batcabaē tesseqwes azeğif uca tuđar i ujeğid uca ajeğid inna “Min cem yuynin?”

¹⁷ Nettat tenna as “A sidi, cek tejjuġed i temsexxart nnek ɣar SIDI, AREBBI nnek: S tidett, Suliman, mmim, ad yiři d ajeğid awarni ayi u netta ad iqqim x řkursi inu igellden!”¹⁸ Uca řexxu, xzar, Aduniya idweř d ajeğid, u řexxu, sidi inu, ajeğid, cek war xas tessargibed ca.¹⁹ Netta iḡarř i wařtas n řebhayem d ušejmiyyen išeħħen d wuġi u netta iearđ x marra iħenjiren n ujeğid u x Abyatar, akehhan, u x Yu’ab, akumandar n řeskar, maca amsexxar nnek Suliman, war t ierid ca.²⁰ ɤark cek, sidi inu, ajeğid, ɣark cek xezarent marra tiřtawin n Israyil, ħima cek ad asen tessecned, man wen i ɣa iqqim x řkursi igellden n sidi inu, ajeğid, awarni as netta.²¹ Niḡ ad imsar, mařa sidi inu, ajeğid, ad igg ad itwassars deg wendeř jar řejdud nnes, aqa nec d mmi ad twaħesben d mudnibin.”

²² U xzar, am tessaweř nettat ead ak-d ujeğid, yudef-dd anabi Natan.²³ Xebbaren aya i ujeğid, nnan “Xzar, aqa da anabi Natan.” Netta yusa-dd zzat i wudem n ujeğid, yuđar i ujeğid s uyembub nnes ɣar temmurt.²⁴ Uca inna Natan “Sidi inu, ajeğid, ma tennid cek ‘Aduniya ad

1:3 ‘Tacunamit’ - ict n temḡart zi Cunam, ict n tendint di temmurt n Issakar, ɣar ljanub n wedrar n Tabur, di ccamal n Israyil.

1:4 ‘war tt issin ca’ - man aya ixs ad yini ‘war kides iřteř ca.

1:6 ‘Nettat’ - yemmas Hajjit.

1:21 ‘mudnibin’ - niḡ ‘imednab’.

1 IJEĠIDEN

yiři d ajeġid awarni ayi u netta ad iqqim x řkursi inul'? ²⁵ Maġar netta ihwa ass-a u netta iyařs i wařtas n řebhayem d řmař iřehħen d wuġi u iearđ x marra iħenjiren n ujeġid u x ikumandaren n řeeskar u x ukehhan Abyatar. Xzar nitni ttetten u sessen zzat i wudem nnes, qqaren 'Ad iddar ujeġid Aduniya!' ²⁶ Maca necc, necc wenni d amsexar nnek, d ukehhan řaduq d Banaya, mmis n Yahuyadae, d Suliman, amsexxar nnek, war i d aneġ ierid ca. ²⁷ Ma iffey-dd wawař-a zi sidi inu, ajeġid? Ma *xenni* war tessargibed ca amsexxar nnek, man wen i ġa iqqim x řkursi igellden n sidi inu, ajeġid, awarni as?"

Dawud igga tagelda deg ufus n Suliman

²⁸ Ajeġid Dawud yarra-dd xas, inna "Řayat ayi-dd x Batcabae!" Nettat tusa-dd ġar zzat i wudem n ujeġid, tbedd *din* zzat i wudem n ujeġid. ²⁹ *Xenni* ijuġ ujeġid, inna "S tidett, am iddar SIDI, wenni ifekken řeemar inu zi marra řehřaret, ³⁰ wah nican, am d ac jjuġeġ ġar SIDI, AREBBI n Israyil, nniy 'Aqa mmim Suliman ad yiři d ajeġid awarni ayi u netta ad iqqim x řkursi inu deg wemcan inu, wah, ammu i t i ġa ggeġ s tidett ass-a.'" ³¹ Uca tuđar Batcabae s uyembub nnes ġar temmurt, teqqunjeř i ujeġid, tenna "Ad iddar sidi inu, ajeġid, i řebda!"

³² Xas uca inna ujeġid Dawud "Řayat ayi-dd i ukehhan řaduq, anabi, d Banaya, mmis n Yahuyadae!" Uca nitni usin-dd zzat i wudem n ujeġid. ³³ Inna asen ujeġid "Ksim imsexxaren n siditwem akidwem u ejj mmi Suliman ad iniy x usardun i ġari *iġan* u sehwa t ġar Jiħun. ³⁴ Ejj akehhan řaduq, ak-d unabi Natan, ad t idhen dinni d ajeġid x Israyil. *Xenni* ad tşuđem di řbuq u ad tinim 'Tudart i Suliman!' ³⁵ Ittxeřřa ad tgaeedem awarni as u netta ad dd-yař ad iqqim x řkursi igellden inu. Netta ad yiři d ajeġid deg wemcan inu, maġar necc umureġ as, ħima ad yiři d amgewwad x Israyil u x Yahuda." ³⁶ Banaya, mmis n Yahuyadae, yarra-dd x ujeġid, inna "Amin, ammu iqqar SIDI, AREBBI n sidi inu, ajeġid! ³⁷ Am mammec tuġa iġa SIDI ak-d sidi inu, ajeġid, ammu i ġa yiři netta uřa ak-d Suliman uca iři netta ad issemyar *ead* řkursi igellden nnes x řkursi n sidi inu, ajeġid Dawud!"

³⁸ *Xenni* akehhan řaduq ihwa ak-d unabi Natan d Banaya mmis n Yahuyadae, u ak-d iessasen n arrimet d ireqqasen n tazřa. Nitni ssenyen Suliman x usardun n ujeġid Dawud u nedhen t ġar Jiħun. ³⁹ Akehhan řaduq, iksi icc s zzeć zeg uqıđun uca idhen Suliman. Nitni řuđen di řbuq u marra řgens inna "Tudart i ujeġid Suliman!" ⁴⁰ Marra řgens igaeed awarni as. Iwdan řeffaren di tzamarin u farħen ict n řefraħet temġar ařami tfeġeq temmurt s řħess nsen.

⁴¹ Aya řřin t Aduniya d marra inewjiwen inni ġars *iġan*. Nitni tuġa bħřa mmunswen. Uřa d Yu'ab isřa i zzhir n řbuq, inna "Mana řħess zi tendint ammu s zzhir ařtas?" ⁴² Am issawař netta ead, yusa-dd Yunatan, mmis n ukehhan Abyatar. Aduniya inna "Adef-dd ġar daxeř, minzi cek d ijj n weryaz imeħden. Cek ad tawyed *nican* ijj n řexbar ařebħan." ⁴³ Yunatan yarra-dd, inna i Aduniya "S řemqřub, siditney, ajeġid Dawud, igga Suliman d ajeġid. ⁴⁴ Ajeġid issekk akides akehhan řaduq d unabi Natan d Banaya, mmis n Yahuyadae, d iessasen n arrimet d ireqqasen n tazřa u ina ggin t ad iniy x usardun n ujeġid. ⁴⁵ Akehhan řaduq d unabi Natan dehnen t d ajeġid di Jiħun u zi senni gaeeden s řefraħet ařami tehweř tendint. Aya d řħess i tesřim. ⁴⁶ Uřa d Suliman ittyima x řkursi n tgelda. ⁴⁷ Uřa d imsexxaren n ujeġid usin-dd ħima ad barken siditney, ajeġid Dawud, nnan 'Iři ad yarr SIDI isem n Suliman *ead* icna x yisem nnek u ad yarr SIDI řkursi nnes *ead* imġar x řkursi nnek.' Uca ajeġid yuđar x tassut nnes. ⁴⁸ Eawed inna ujeġid 'Ad itwabarrek SIDI, AREBBI n Israyil, wenni i d iwcın ass-a ad iqqim *ijjen* x řkursi igellden inu, *umi* tiřřawin inu *ead* zemmarent ad twařant aya.'" "

⁴⁹ Marra inewjiwen inni tuġa *iġan* ġar Aduniya nnxeřen, kkaren uca ffyen, *kuř* aryaz yuyur abrid nnes. ⁵⁰ Aduniya iggwed zi Suliman. Netta ikkar, yuyur uca icebbar deg waccawen n uealřar. ⁵¹ Xebbaren aya i Suliman, nnan "Xzar, Aduniya, iggwed zeg ujeġid Suliman, maġar aqa

1 IJEĞIDEN

netta icebbar deg waccawen n ucaltar, iqqar ‘Ejj ajeğid Suliman ad ijağ ass-a, aqa netta war in-eqq amsexar nnes s ssif!’ ”⁵² Inna Suliman “Maña netta d ijj n weryaz d amtiqqi, war xas iweṭṭi uña d ijj n uzuṭṭu n ucewwaf nnes, maca maña itwaf days tuṣeffna, ittṣeṣṣa ad immet.”⁵³ Ajeğid Suliman issekk *ij n ureqqas* u nitni kkesin t zeg ucaltar u netta yusa-dd, yuḍar zzat i ujeğid Suliman. Inna as Suliman “Ruḥ yar taddart nnek!”

Awařen ineggura n Dawud i Suliman

2¹ Umi i d udsen wussan n Dawud, ad immet, ieṣem netta i mmis Suliman, inna ² “Necc ad uyureḡ abrid n marra tammurt. Iři tmeḥḍed u iři d aryaz! ³ Ḥḍa awekkeṣ n SIDI, AREBBI nnek, ḥima ad tuyured di tebridin nnes, maḥend ad teṭṭfed di tweṣṣa nnes d řumurat nnes d lfarayid nnes d cchadat nnes am mammec t yura di ccariea n Musa, ḥima ad tegged s řeeqeṣ di marra min i ya tegged d mani mma i ya traḥed, ⁴ ḥima SIDI ad isseqeṣ awaṣ nnes i xafi issiweṣ, *umi* inna ‘Maña tarwa nnek ad ḥḍan abrid nsen ḥima ad uyuren s teṣdiqt zzat i wudem inu, s wuṣ nsen marra u s řeeṣar nsen marra, *xenni* war zzayek itwaqess uña d ijj n weryaz zi řkursi n Israyil.

⁵ Cek tessned eawed min i d ayi igga Yu’ab, mmis n řaruya, min igga netta i tnayen n ikuman-daren n řeeskar n Israyil: Abnir, mmis n Nir, d Amasa, mmis n Yatir. Netta inya iten. Di řweqt n řehna issizzeṣ idammen *am di řweqt* n umenyi uca *am di řweqt* n umenyi igga idammen yar webyas nnes i yars yar tejeinna nnes uña yar sandaliyat nnes nni x idaren nnes. ⁶ Egg elahsab tiyt nnek u war tteji acewwaf icaben nnes ad ihwa yar řaxart di řehna.

⁷ Egg tadukkrit ak-d ayt n Barzillay, Ajileadi. Nitni ad iřin jar inni i ya iccen zi ṭṭabra nnek, mayar ammu i dd-yusin yari umi arewṣeḡ zzat i wudem n umac Abcalum. ⁸ Xzar Cimeṣ, mmis n Jira, Abinyamini, zi Baḥurim. uña d netta akidek. Netta ineeṣ ayi s ict n nneṣet iqeṣhen deg wass umi necc arewṣeḡ yar Maḥanayim, maca immseṣqa akidi yar L’Urdun u necc jjuḡeḡ as yar SIDI, nniy ‘*Yari* maña ad t nyey s ssif!’ ⁹ Xenni řexxu, war t ḥeṣṣeb d amezdag, mayar cek d ijj n weryaz d amiḡis u tessned min i d as i ya tegged ḥima acewwaf nnes icaben ad ihwa yar řaxart s idammen.

¹⁰ Dawud itwassars *deg wenḍeṣ* jar řejdud nnes. Netta itwanḍeṣ di tendint n Dawud. ¹¹ Ussan i di tuya iḥekkem Dawud x Israyil, *tuya-ten* arebein n isegḡusa. Sebea n isegḡusa iḥkem di Ḥibrun u di Urcalim iḥkem tṛata u-tṛatin n isegḡusa.

Timegga amezwaru n ujeoqid Suliman

¹² Suliman iqqim x řkursi n babas Dawud u tageldit nnes tedweṣ tarenni di řemten aṭṭas. ¹³ *Xenni* Aduniya, mmis n Hajjit, yusa-dd yar Batcabaḡ, yemmas n Suliman, uca nettat tenna “Ma twasit nnek s řehna?” Netta inna “Řehna!” ¹⁴ Netta inna “Necc yari ijj n wawaṣ i cem.” Nettat tenna as “Siweṣ!” ¹⁵ Inna netta “Cem tessned, aqa tageldit tusa ayi-dd u marra Israyil igga dayi tiṭṭawin ḥima ad dewṣeḡ d ajeğid, waxxa tageldit tenneqṣeb uca tedweṣ i uma, minzi tuya tusa as-dd zi SIDI. ¹⁶ U řexxu necc xsey ad yarem ttary ict n řḥajet *waha*. War d ayi tagi!” Nettat tenna as “Siweṣ!” ¹⁷ Netta inna “Siweṣ ak-d ujeğid Suliman, mayar netta war cem ittarri, ḥima netta ad ayi iwc Abicaj, Tasunamit, d tamyart.” ¹⁸ Batcabaḡ tenna “Mliḥ, necc ad ssiwṣeḡ ak-d ujeğid di ṭṭwee nnek.”

¹⁹ *Xenni* Batcabaḡ tusa-dd yar ujeğid Suliman, ḥima akides tessiweṣ x Aduniya. Ajeğid ikkar i umsagar akides u yuḍar zzates. *Awarni man aya* iqqim x řkursi, ija ad *din* ssarsen ijj n řkursi i yemmas n ujeğid u nettat teqqim yar ufus afusi nnes. ²⁰ *Xenni* tenna as nettat “Necc xsey ad ac ttary ict n řḥajet *waha*. War d ayi tagi!” Inna as ujeğid: Seqsa, yemma, necc war cem tarriy ca.” ²¹ Nettat tenna as “*Ttzawgey cek* ḥima ad temmewc Abicaj, Tasunamit, i umac Aduniya d

1 IJEĞIDEN

tamyart.”²² Ajeğid Suliman yarra-dd xas, inna i yemmas “Mayemmi tettared cem i Aduniya Abicaj, Tasunamit? Ttar *xenni uṛa d* tageldit, maṛar netta d uma wenni d ameqqran xafi, *wah ttar itt i* netta u i ukehhan Abyatar d Yu’ab, mmis n Ṣaruya.”

²³ Ajeğid Suliman ijuḡ ṛar SIDI, inna “SIDI ad ayi igg ta d ta u *ead ktar zi* man aya, maṛar Aduniya issiweṛ awaṛ-a ḡidd i tudart nnes! ²⁴ Xenni řexxu, *s tidett am* iddar SIDI, wenni i d ayi issemt-nen u wenni i d ayi issyiman x řkursi n tgeldit n baba Dawud u wenni i d ayi iggin ict n taddart am mammec tuṛa inna. S tidett, Aduniya ad itwaney ass-a!”²⁵ Xas uca issekk ujeğid Suliman řumur-a s ufus n Banaya, mmis n Yahuyadae. Wanita iwta it uca immut Aduniya.

²⁶ Inna ujeğid i ukehhan Abyatar “Uyur ṛar Anatut, ṛar temmurt nnek, maṛar cek d ijj n weryaz *issdaheḡ řmewt*. Ass-a maca war cek neqqey ca, minzi cek tarbud Ttabut n Sidi inu, SIDI, zzat i wudem n baba Dawud u minzi cek tweddbed uṛa s marra i zi iweddeb baba.”²⁷ Suliman yuzzeṛ x Abyatar aṛami netta war tuṛi ead d akehhan n SIDI, ḡima ad itwakemmeṛ wawaṛ n SIDI i tuṛa issiweṛ zi jjihet n taddart n Eali di Cilu.

²⁸ Umi yiweḡ řexbar ṛar Yu’ab - aqa Yu’ab iffey, idfar Aduniya, waxxa netta war dd-iffiy ca ḡima ad idfar Abcalum - yarweṛ Yu’ab ṛar Uqিদုၤ n SIDI uca itṭef accawen n uealtar.²⁹ Xebbaren ajeğid Suliman aqa Yu’ab yarweṛ ṛar Uqিদုၤ n SIDI. U xzar, ibedd *din* ṛar uealtar. Suliman issekk *ṛars* Banaya, mmis n Yahuyadae, inna “Ruḡ *din*, neṛ it!”³⁰ Banaya yusa-dd ṛar Uqিদုၤ n SIDI uca inna as “Ammu i iqqar ujeğid ‘Ffey-dd ṛar barra!’ ” Netta inna “Lla, necc xsey ad mmteṛ da!” Banaya issiweḡ tamwarrit ṛar ujeğid, inna “Ammu i issiweṛ Yu’ab u ammu xafi dd-yarra.”³¹ Inna as ujeğid “Egg min i d ac inna netta, yeḡṛ it uca neḡṛ it, ḡima ad tagg^wejed x idammen i issizzeṛ Yu’ab x baṛeṛ, xafi u x taddart n baba.”³² Ammu i ṛa yarr SIDI idammen nnes x uzeḡif nnes, minzi netta isḡeyyed tnayen n yeryazen, inni iseggden u iḡṛa xas, uca inṛa iten s ssif umi baba war t issin: Abnir, mmis n Nir, akumandar n řeeskar n Israyil, u Amasa, mmis n Yatir, akumandar n řeeskar n Yahuda.³³ Ammu i ṛa eeqben idammen nsen x uzeḡif n Yu’ab u x uzeḡif n tarwa nnes i řebda. Maca Dawud d tarwa nnes d taddart nnes d řkursi nnes, ad ṛarsen yiṛi řehna zi SIDI i řebda.”³⁴ Banaya, mmis n Yahuyadae, yuyur *din* uca iwta it uca inṛa it. Netta itwandeṛ di temmurt nnes di řexṛa.³⁵ Ajeğid igga *xenni* Banaya, mmis n Yahuyadae, deg wemcan nnes nnes x řeeskar uca akehhan igga it Ṣaduq d ajeğid deg wemcan n Abyatar.

³⁶ Xenni ijj ajeğid ad řayan i Cimeṛ, inna as “Bna i yixef nnek ict n taddart di Urcalim uca zdey *din*, war tteffey ṛar da uṛa ṛar diha!”³⁷ Ad imsar deg wass i di i ṛa teffyed, ad tezwid tiyzart n Qidrun, aqa ad tessned nican ad temmted nḡṛa mma. Idammen nnek ad iṛin x uzeḡif nnek.”

³⁸ Cimeṛ yarra-dd x ujeğid “Awaṛ-a d lemlih. Am mammec issiweṛ sidi inu, ajeğid, ammu i ṛa igg uṛa d umsexxar nnek.” U Cimeṛ tuṛa izeddey aṭṭas n wussan di Urcalim.

³⁹ Maca awarni i tṛata n isegg^wusa, imsar, aqa tnayen n imsexxaren n Cimeṛ arewṛen ṛar Axic, mmis n Maeka, ajeğid n Jat. Xebbaren aya i Cimeṛ, nnan “Xzar, imsexxaren nnek aqa-ten di Jat.”

⁴⁰ Xenni ikkar Cimeṛ, ibardee i weyyuṛ nnes uca yuyur ṛar Axic ṛar Jat, ḡima ad yarzu x imsexxaren nnes. Cimeṛ yuyur *din* u yarra iten-dd zi Jat.⁴¹ Xebbaren aya i Suliman aqa Cimeṛ iffey zi Urcalim ṛar Jat uca ieqeb-dd.⁴² Ajeğid issekk ad řayan i Cimeṛ uca inna as “Ma war cek jjiy ad tejjaḡed ṛar SIDI u eeṛmey ac, nniy ‘Deg wass i di i ṛa teffyed diha niy ṛar dinni, ad tessned nican, ad temmted nḡṛa mma!’? U cek tennid ayi ‘Awaṛ-a i sṛiy, aqa-t mlih.’ ”⁴³ Mayemmi *xenni* war teḡdid ca tajaḡit n SIDI d řumur i d ac ggiiy?”⁴⁴ Yarenni inna ujeğid i Cimeṛ “Cek tessned x marra tuḡeffna i zi tuca-dd deg wuṛ nnek aqa teggid tt i baba. X uya SIDI ad dd-yarr tuḡeffna nnek x uzeḡif nnek.”⁴⁵ Maca ajeğid Suliman ad itwabarek u řkursi n Dawud ad itwassemten i řebda zzat i wudem n SIDI.”⁴⁶ Xas uca idebbar ujeğid x Banaya, mmis n Yahuyadae, u wanita yuyur ṛar barra, iwta Cimeṛ aṛami immut wanita. Ammu i tettwacedd tgeldit deg ufus n Suliman.

1 IJEĞIDEN

Aḍhar amezwaru n SIDI i Suliman d tutra nnes ḥima SIDI ad as iwc tiyit

3¹ Suliman idweř d aḍekk^wař n Firēun, ajeğid n Miřra. Netta yiwi yeğis n Firēun uca issidif it Ƴar tendint n Dawud, Ƴars ařami tuƳa isseqfeř řebni n taddart nnes d taddart n SIDI d řhiḍ i d as dd-innḍen i Urcalim. ² Myir řgens iqqim ittqeddām tiƳarřa x řegeudi waha, minzi ař ussan nni war tetwabenni ead taddart i yisem n SIDI. ³ Suliman tuƳa ittexs SIDI umi yuyur ełahřab tiweřřa n babas Dawud. Iqeddem myir tiƳarřa d řebxur x řegeudi waha.

⁴ Ammu i yuyur ujeğid *ict n twařat* Ƴar Jibeun, ḥima ad dinni iƳarř, maƳar řgaēedet nni tuƳa-tt d tameqqrant qaē. Issgaēēed Suliman x uealtar nni ařef tiƳarřa n wecmaḍ. ⁵ Iban SIDI di Jideun s ġiřet i Suliman deg *ict n terjit* uca inna AREBBI “Ttar, min *tettared* ad ac t wcey!”

⁶ Uca inna Suliman “Cek teggid tadukkři tameqqrant ak-d umsexxar nnek, baba Dawud, am mammec yuyur netta zzat i wudem nnek s teřdiqt d tsegda d tnicant n wuř Ƴark u cek txemmřed as tadukkři-t tameqqrant u cek tewcid as ijj n mmis ḥima ad iqqim x řkursi nnes iggelden, am *teğa* ass-a. ⁷ Xenni řexxu, SIDI, AREBBI inu, cek teggid amsexxar nnek d ajeğid deg wemcan n baba Dawud u necc *ead* d aḥenjir amežyan. Necc war ssineƳ, mammec i Ƴa ffƳey u mammec i Ƴa ēeqbey. ⁸ Amsexxar nnek aqa-t di řwest n řgens nnek nni tixḍared cek, ijj n řgens imƳar ařami war izemmar ad itwaqedd niƳ ad itwaḥseb zeg ubarru *nnes ameqqran*. ⁹ Ewc *xenni* i umsexxar nnek ijj n wuř ḥima izemmar ad iḥakem di řgens u ḥima ad ifarz s řeeqeř jar tařebḥant d taēeffant, minzi man wen izemmaren ad iḥakem x řgens-a ameqqran?”

¹⁰ Awař-a tuƳa d lemlih di tiřřawin n Sidi, řami zeema Suliman ittar man aya. ¹¹ Inna as AREBBI “Minzi cek *tettared* aya u war *tettared* ca tudart tazirart i yixef nnek, u war *tettared* agra i yixef nnek u war *tettared* ca tudart n řēedyan nnek, maca *tettared* i yixef nnek řeeqeř ḥima ad tzm̄mared ad tesřid ddeēwat *di řmeḥkama*, ¹² aqa x uya necc ggiƳ ełahřab awařen nnek. Xzar, necc wciƳ ac ijj n wuř d amiƳis d ifehhmen, am mammec war tuƳi qbeř i cek u war ittiři awarni ac. ¹³ Uřa d min war *tettared*, ad ac t wceƳ, am wagra am ueuği, ařami marra ussan *n tudart* nnek war *din* ittiři weryaz am cek jar ijeğiden. ¹⁴ Mařa cek tuyured x tebridin inu, ad teḥḍid tiweřřa inu d řumurat inu, am mammec yuyur babac Dawud, *xenni* necc ad sszuggareƳ ussan *n tudart* nnek

¹⁵ Ifaq-dd Suliman, u xzar, *tuƳa-tt d ict n terjit*. Netta yusa-dd Ƴar Urcalim uca ibedd zzat i Tta-but n Řeahd n SIDI u issgaēēed tiƳarřa n wecmaḍ u igga tiwhibin n řehna u issewjed *eawed* ijj n macca i marra imsexxaren nnes.

Řeḥkam amiƳis n Suliman

¹⁶ Xenni tnayen n temƳarin, *tinni iğan* d řeqḥab, usint-idd Ƴar ujeğid, beddent zzat i wudem nnes. ¹⁷ Ict n temƳart tenna “Mařa texsed, a sidi inu, necc zeddyey ak-d temƳart-a di taddart d ict u necc urweƳ *umi i d ayi tuƳa* Ƴars di taddart. ¹⁸ Deg wass wiss třata awarni i třařit, imsar, aqa uřa d tamƳart-a turuw-dd *ij n uḥenjir*. Neccin tuƳa nmun, war tuƳi Ƴarney uřa d ijj n ubar-rani di taddart, myir neccin s tnayen di taddart. ¹⁹ Aḥenjir n temƳart-a immut di ġiřet umi tezzeř nettat xas deg iḍes. ²⁰ Nettat tekkar Ƴar wezyen n ġiřet, tekkes ayi aḥenjir inu, umi tayya nnek teřteř u tessars it deg weḥsin nnes uca mmis nnes immuten tessars it deg weḥsin inu. ²¹ *Umi* necc kkareƳ Ƴar tuffut ḥima ad ssuřtuḍey aḥenjir inu, xzar, netta immut. Di řřbeḥ tuƳa-yi xezzareƳ mlih, zřiƳ tuƳa-t war iği ca d aḥenjir inu wenni i dd-urweƳ.” ²² Xas uca tenna temƳart nneḍnit “Lla, wenni iddaren d aḥenjir inu u wenni immuten d aḥenjir nnem!” Tenneḍnit tenna

3:6 ‘řkursi igellden’ - niƳ ‘learc’ (*ijj n wawař itwaksi zi teerabt*).

3:10 ‘Sidi’ - s Teibranit ‘Sidi inu’.

1 IJEĠIDEN

“Lla, wenni immuten d ahenjir nnem u wenni iddaren d ahenjir inu!” Ammu i ssiwřent zzat i wudem n ujeġid.

²³ Inna ujeġid “Tanita teqqar ‘Wenni iddaren d ahenjir inu u wenni immuten d ahenjir nnem’ uca wennedni teqqar ‘Lla, wenni immuten d ahenjir nnem u wenni iddaren d ahenjir inu.’ ”

²⁴ Xenni inna ujeġid “Awyem ayi-dd ijj n ssif!” Nitni iwyen ijj n ssif ęar ujeġid. ²⁵ Ajeġid inna “Qesset ahenjir iddaren x tnayen uca ewcet ijj n wezyen i icten u ewc i icten *nnedni* ijj n wezyen *nnedni*.” ²⁶ Maca tamęart i zi tuęa ahenjir iddaren, tessiweř ak-d ujeġid, minzi izzięez as mmis aęęas, tenna “A sidi, mařa tessed, ewcet as ahenjir iddaren, war t neqqet!” Tanita maca tenna “War ittiři inu uřa war ittiři nnem. Qesset t!” ²⁷ Xenni yarra-dd ujeġid, inna “Ewcet as ahenjir iddaren! War t neqqet. Nettat d yemmas.” ²⁸ Marra Israyil isřa x řehkam i zi iękem ujeġid u nitni gg^weden zzat i wudem n ujeġid, minzi nitni řrin belli tięit n AREBBI days řima ad igg azref.

Řhukkam imeqqranen n Sulima d řwulat nnes

4¹ Tuęa ajeġid Suliman d ajeġid x marra Israyil.

² Ina tuęa d řhukkam nnes imeqqranen:

Ėazarya, mmis n řaduę, *tuęa-t d awkiř amezwaru*.

³ Ilięuraf d Axiya, ięenjiren n Cica, *tuęa-ten d imariren*.

Yahucafat, mmis n Axilud, *tuęa-t d amarir amezwaru*.

⁴ Banaya, mmis n Yahuyadaę, *tuęa-t x řeeskar*.

řaduę d Abyatar *tuęa-ten d ikehhanen*.

⁵ Ėazarya, mmis n Natan, *tuęa-t x řwulat*.

Zabud, mmis n Natan, *tuęa-t d awkiř, ameddukeř n ujeġid*.

⁶ Axicar *tuęa-t x tzeddięt n ujeġid*.

Aduniram, mmis n Abda *tuęa-t x lįizya*.

⁷ Suliman ęars teneac n řwulat x marra Israyil, inni ibedden x řeeweč n ujeġid d taddart nnes. Ad iksi *kuř* ijj ijj n uyur deg usegg^was. ⁸ Ina d ismawen nsen:

mmis n Ĥur x idurar n Ifrayim.

⁹ Mmis n Daęar di Maęas u di Caęalbim u Bayt-Cams d Ilun-Bayt-Ĥanan.

¹⁰ Mmis n Ĥasad di Arubbut. Netta *tuęa ęars Suku d marra tammurt n Ĥafir*.

¹¹ Mmis n Abinadab ęars marra tiwririn n Dur. Tafat, yeęis n Suliman, *tuęa-tt ęars d tamęart*.

¹² Baęna, mmis n Axilud, ęars Taęnak, Majiddu d marra Bayt-Can i ięan ęar řurtan, swadday n Yazraęil, zi Bayt-Can ęars ař Abal-Maęula, ęars ař uyezdīs *nnedni* n Yuqnaęam.

¹³ Mmis n Jabar *tuęa* di Ramut-Jilead. Netta ęars dcurat n Ya’ir, mmis n Manassi, tinni *ięan* di Jilead. *Tuęa ęars uřa d jįiĥet n Arjub*, tenni di Bacan, settin n tineddam myarent s řĥiđ u s zze-krun n nnęas.

¹⁴ Axinadab, mmis n Ėiddu, *tuęa-t di Maęanayim*,

¹⁵ Aximaęaz *tuęa-t* di Naftali. Netta yiwi uřa Basimat, yeęis n Suliman, d tamęart *nnes*.

¹⁶ Baęna, mmis n Hucai, *tuęa-t* di Acir u di Baęalut.

¹⁷ Yahucafat, mmis n Faruę, *tuęa-t* di Yassakar.

¹⁸ Cimeį, mmis n Iyla, *tuęa-t* di Binyamin.

¹⁹ Jabar, mmis n Uri, *tuęa-t* di temmurt n Jilead, tammurt n Sięun, ajeġid n Imuriyyen, u Ėuj, ajeġid n Bacan. Netta *tuęa* d ayenni n lwali di temmurt nni.

3:24 ‘ęar ujeġid’ - s Teįbranit ‘zzat i wudem n ujeġid’.

4:3 ‘amarir - imariren’ - inni zemmaren x tira n řectub d umezruy.

1 IJEĞIDEN

²⁰ *Tuɣa řgens n Yahuda d Israyil s waṭṭas am ijdi ɣar tma n řebħar, ammu aṭṭas. Nitni ccin, swin u farħen.*

Řemyaret n Suliman

5¹ Suliman iħkem x marra tigeldawin, zeg iɣzar ɣars ař tammurt n Ifilistiniyyen u ař aymir n Miřra. Nitni tuɣa ttawyen tarzifin u sexxaren i Suliman, marra ussan n tudart nnes.² Asuniy n Suliman i ijj n wass tuɣa-t třatin ‘kur’ n waren azdad u settin ‘kur’ n waren,³ εecra n iyenduzen iřeħħen, εicrin n iyenduzen n heddu d mya n wuġi, ahta i udaden, iɣayđen n weɣzar, waccawen imeqqranen d iweẓẓiwen n řexřa.⁴ Maɣar netta iħkem x marra *tammurt* x tma-ya n iɣzar, zi Tifsax ɣars ař Ƴazza, x marra ijeğiden x tma-ya n yeyzar uca idweř as řehna ɣar marra jwayeh i d as-dd innđen.⁵ Yahuda d Israyil tuɣa zeddyen di řaman, kuř ijj sadu tzayart nnes u sadu wartu nnes, zi Dan ɣars ař Bi’r-Sabea, marra ussan n Suliman.⁶ Suliman tuɣa ɣars arebein-ařaf n řkurit n yeysan i ikarruten nnes u teneac-ařaf n imnayen.⁷ Lwulat-a, kuř ijj deg uyur nnes, thillan deg ujeğid Suliman u di marra inni tuɣa dd-ittasen ɣar ttabřa n ujeğid Suliman. Nitni war jjin ad ixeřř walu.⁸ Timẓin d uřum i iysan u i iysan n tazřa ttawyen ten ɣar wemcan mani mma iġa, kuř ijj am mammec awekkeř nnes.⁹ SIDI iwca i Suliman tiyt d řeεqeř s waṭṭas u ttasie n wuř am ijdi ɣar tma n řebħar.¹⁰ Tiyt n Suliman tuɣa d tameqqrant x tiyt n marra tarwa n manis i dd-tneqqar tfuct u x marra tiyt n Imiřriyyen.¹¹ Netta tuɣa d amiȳis x marra iwdan, x Itan, Azraħi, x Himan, Kalkul d Dardaε, iħenjiren n Maħul. Isem nnes idweř *itwassnen* ɣar marra řegnus i d as dd-innđen.¹² Netta issiweř teřt-ařaf n wawařen iweznen. Ařef u-sebea n izřan tuɣa-ten zzayes.¹³ Netta issiweř *εawed* x tcejjura, zi *tcejart* n tengelt x *idurar* n Lubnan ař tēelġet i dd-iȳemmyen zi řħiđ. Netta issiweř *εawed* x řmař, x iġdađ, x marra imuddaren inni ittbuēen u x iseřman.¹⁴ Zi marra řegnus usin-dd iwdan ħima ad sřen tiyt n Suliman, zi marra ijeğiden n temmurt inni tuɣa isřan x tiyt nnes.

Asewjed n Suliman i řebni n zzawect iqeddsen n Arebbi

¹⁵ Hiram, ajeğid n řur, issekk imsexxaren nnes ɣar Suliman, maɣar netta tuɣa isřa, aqa dehnen Suliman d ajeğid deg wemcan n babas. Iwa Hiram tuɣa řebda isseεizz Dawud.¹⁶ Suliman iija ad inin i Hiram.¹⁷ “Cek tessned aqa baba Dawud tuɣa war izemmar ad ibna ict n taddart i SIDI, AREBBI nnes, zi ssibbet n imenyan i zi i d as-dd innđen nitni, ɣars ařami ten igga SIDI sadu iđaren nnes.”¹⁸ Maca řexxu iwca ayi SIDI, AREBBI inu, řehna zi marra iȳezdisen. War iġi bu řeεdu u war din asiggwed n tuεeffna.¹⁹ U xzar, necc nwiȳ ad bniȳ ict n taddart i yisem n SIDI, AREBBI inu, am mammec issiweř SIDI i baba Dawud, inna ‘Mmic, wenni i ȳa ssȳimeȳ x řkursi nnek, ad ibna ict n taddart i yisem inu.’²⁰ Umur xenni, aqa ad ayi zedmen ticejjura n tengelt zeg *idurar* n Lubnan. Imsexxaren inu ad iřin ak-d imsexxaren nnek u necc ad ac wceȳ řmunet i imsexxaren nnek εlaħsab marra min d ayi i ȳa tinid, minzi cek tessned aqa neccin war ȳarney uřa d ijj wenni izemmaren ad izdem akeccuđ am ayt n řidun.”

²¹ Umi isřa Hiram awařen n Suliman, imsar, aqa ifarħ aṭṭas s waṭṭas, inna “Iři ad itwabarek SIDI ass-a, maɣar netta iwca i Dawud ijj n mmis d amiȳis x řgens-a d ameqqran!”²² Hiram issekk *ij n ureqqas* ɣar Suliman, inna “Nec sřiȳ i umi i tessekked *ij n ureqqas* ȳari. Nec ad ssqefřey marra mmezři nnek zi jjiħet n ukeccuđ n *tcejart* n tengelt d ukeccuđ n *tcejart* n umerzi.”²³ Imsexxaren inu ad t-idd awyen zeg *idurar* n Lubnan ɣar řebħar u necc ad t ssiwđey x tȳarruba n tħenya x

5:3 ‘iweẓẓiwen n řexřa’ - ij n lmarka n iġdađ am ‘iȳaziden’.

5:6 ‘amnay’ - aryaz wenni inyin x ijj n uyis.

5:13 ‘tēelġet’ - niȳ ‘hisup’.

5:17 ‘sadu iđaren’ - s Teibranit ‘sadu ađar nnes’.

5:22 ‘amerzi’ - niȳ ‘amedzi’.

1 IJEĠIDEN

řebħar ħar wemcan i d ayi i ħa tinid. Dinni ad t ssarxuy u cek ad t teksid. U cek ad tessqeffred marra meħri inu maħend ad tewced macca i taddart inu.”

²⁴ Uca Ĥiram iwca akeccuđ n *tcejart* n tengelt d ukeccuđ n *tcejart* n umerzi, anect mmeħri nnes.

²⁵ Iwca Suliman eicrin-ařef n ‘kur’ n irden i Ĥiram i macca i taddart nnes u eicrin n ‘kur’ n zzept n *zzitun* taħurrect. D man aya i iwca Suliman asegg^{was} x usegg^{was} i Ĥiram. ²⁶ SIDI iwca i Suliman tiħit am mammec tuħa i d as inna netta. Tuħa *din* řehna ħar Ĥiram d Suliman uca nitni s tnayen idsen ggin ijj n řeahd.

²⁷ Ajeġid Suliman issgaææed-dd zi marra Israyil *iryazen* i řxedmet. Asgaææed-a yiwi-dd třatin-ařaf n yeryazen i řxedmet. ²⁸ Issekk iten ħar *idurar* n *Lubnan*, æecra-ařaf deg uyur, s nnubet: ijj n uyur tuħa-ten x *idurar* n *Lubnan* u tnayen n iyuren tuħa-ten di taddart. Aduniram tuħa x udebbar n lġizya. ²⁹ Tuħa Suliman ħars *æawed* sebein-ařaf n yenni yarebbun đqeř d tmanyin-ařaf n isuydayen x *idurar*. ³⁰ Aħta æad i iweqqafen imezwura n Suliman nni iġan x řxedmet, tuħa *din* třata u-třatin-mya n *yeryazen* nni issegg^wuren řgens i iggin řxedmet. ³¹ Yumur ujeġid ad iwyen tisudar timeqqranin, tiřudar iřřan, tiřudar itwasuydan, ħima ad ssarsen dsas n taddart. ³² Iben-nayen n Suliman d ibennayen n Ĥiram uřa d Ijibayliyyen neqcen tent. Nitni sswejden akeccuđ d yezra ħima ad bnan taddart.

Řebni n zzawect iqeddsen

6¹ Deg usegg^{was} wiss arebea-mya u-tmanyin awarni i uffuy n ayt Israyil zi Miřra, deg usegg^{was} wiss arebea n tgelda n Suliman x Israyil, deg uyur n Ziwi, ayur wiss tnayen, imsar, aqa netta ibda ad ibna taddart n SIDI. ² Taddart i ibna ujeġid Suliman i SIDI tuħa-tt settin n iħaġen n tuzzeggart u eicrin n iħaġen n tiru u třatin n iħaġen n řueřa. ³ Asqif n wadaf, ħar zzat n *wexxam* n zzawect n taddart, tuħa-t eicrin n iħaġen n tezzuggart, ħar wudem n tiru n taddart, u tiru nnes tuħa-t æecra n iħaġen ħar wudem n taddart. ⁴ Netta igga i taddart tiburjatin nni zemmarjen ad twabellæent. ⁵ Ĥar řħiđ ħar marra iyezdisen nnes n taddart ibna ijj n řebni n zziyada, ħar řehyuđ i d as-dd innđen i taddart, řehyuđ zeg *wexxam* n zzawect u zeg *wexxam* n daxeř. Igga řebniyyat n ředřuf *am wafriwen* ħar iyezdisen n taddart. ⁶ Tiseřři n wadday tuħa-tt di xemsa n iħaġen n tiru u tenni di řwest *tuyat-tt* di sebea n iħaġen u tenni wiss třata *tuyat-tt* di sebea n iħaġen, maħar igga tinebdatin ħar barra n taddart ħar iyezdisen nnes, ħima *tiseřřin* war ttidfent ca di řehyuđ n taddart. ⁷ Umi tetwabna taddart, aqa tetwabna s třudar itwaqessen zi mani tent neqcen, ařami war twisřen ifđisen, niħ ccaqur niħ ca zi řeqcæ n wuzzař di taddart, řami tetwabna. ⁸ Tawwart i řebni n ředřuf ħar umerwasu *tuyat-tt* ħar uyezdis afusi n taddart. X ddrujat yennđen ttgaææaden ħar wenni deg umerwasu u zeg umerwasu ħar wenni wiss třata. ⁹ Ammu i ibna taddart, ikemmeř i-tt u issduři taddart s tħenya d řesřuf n tneglin. ¹⁰ Ibna *æawed* řebni n zziyada ħar marra taddart, xemsa n iħaġen n řueřa. Wanita yarsa s *tħenya* n ukeccuđ n *tcejart* n tengelt x taddart.

¹¹ Xenni yusa-dd wawař n SIDI ħar Suliman, inna ¹² “X taddart-a i tbennid, mařa cek tuyured elahřab tiweřřa inu u ad tegged lřarayiđ inu u ad teħđid řumurat inu umi daysent tuyured, xenni necc ad ac ssqeffrey awař i ssiwřey ħar babac Dawud. ¹³ D necc ad zedħey di řwest n ayt n Israyil u necc war semmħey ca di řgens inu Israyil.”

¹⁴ Suliman ibna taddart u ikemmeř i-tt. ¹⁵ Netta ibna uřa d udmawen n řehyuđ n taddart nni iġan ħar daxeř s tfeřwin n ukeccuđ n *tcejart* n tengelt. Zi tisi n taddart ħars ař tazeqqa, iřehħef iten s ukeccuđ uca iřehħef i tisi n taddart s ukeccuđ n *tcejart* n umerzi. ¹⁶ Tuħa ibna *æad* eicrin n iħaġen zeg iyezdisen n đeffar n taddart s tfeřwin n ukeccuđ n *tcejart* n tengelt, zi tisi ħars ař řehyuđ. Netta igga daxeř nnes d *wexxam* n daxeř i netta, Aqdas n Uqeddas. ¹⁷ Taddart *tuyat-tt* arebein n iħaġen n tuzzeggart, *ixs ad yini axxam* n zzawect nni ħar zzat. ¹⁸ Tuħa akeccuđ n *tcejart* n tengelt

6:15 ‘amerzi’ – niħ ‘amedži’.

1 IJEĠIDEN

i iġan ħar daxeŕ n taddart itwaneqqec s tteffaħin d nnuwwar yarezmen. Marra tuħa akeccuġ n tengelt, war ittban uħa d ijj weħru. ¹⁹ Igga *axxam n* daxeŕ ħar daxeŕ n taddart ħima ad din issars Ttabut n řeahd n SIDI.

²⁰ *Axxam n* daxeŕ *tuya-t* eicrin n iyaġen n tuzzeggart ħar uyeħdis n zzat u eicrin n iyaġen n řueħa. Iřehħef i-t s wureħ qaē. Iřehħef *ēawed* aēalħar s ukeccuġ n *tcejart n* tengelt. ²¹ Suliman iřehħef daxeŕ n taddart s wureħ qaē. Ħar zzat n *wexxam n* daxeŕ isseēdu ssnaseŕ n wureħ. iřehħef aēalħar s wureħ. ²² Ammu iřehħef netta marra taddart s wureħ, aħami tkemmeŕ marra taddart. Iřehħef marra aēalħar nni iġan ħar *wexxam n* daxeŕ, s wureħ.

²³ Deg *wexxam n* daxeŕ igga tnayen n ixiruben n ukeccuġ n uzemmur. Tididi nsen tuħa-tt di ēecra n iyaġen. ²⁴ Ijj n wafriw n uxirub *tuya iēebbar* xemsa n iyaġen uca afriw nneġni uħa d xemsa n iyaġen. Zeg yixef n yijj n wafriw ħars aħ ixef n wafriw nnes nneġni *aqat* ēecra n iyaġen. ²⁵ Uħa d axirub innēni *tuya iēebbar* ēecra n iyaġen. Ixiruben tuħa ħarsen s tnayen idsen ijj n řēebar d ijj n waddud. ²⁶ Ijj n uxirub tuħa řueħa nnes ēecra n iyaġen u ammu uħa d řueħa n uxirub nneġni. ²⁷ Netta issbedd ixiruben di řwest n taddart n daxeŕ. Ixiruben tuħa bezzēen ifriwen nsen aħami afriw n yijj ittakk^waġ ijj n řħiġ u afriw n uxirub nneġni ittakk^waġ nneġni. Ħar řwest n taddart mħaġan ifriwen nsen ayawya, afriw ħar wefriw. ²⁸ Netta iřehħef ixiruben s wureħ.

²⁹ Marra řehyuġ n taddart ħar marra iyeħdisen nnes inqec *daysen*, aqa iqess ineqqacen n ixiruben d tcejjura n tini d nnuwwar yarżmen, am *deg wexxam* di daxeŕ am *deg wexxam* n barra.

³⁰ Iřehħef tisi n taddart s wureħ am *deg wexxam* di daxeŕ am *deg wexxam* n barra. ³¹ I wadaf n *wexxam n* daxeŕ igga tiwwura n ukeccuġ n uzemmur. Tanebdat sennej ak-d řēġruf ħar uyeħdis n *tewwart ggin* ijj n řexmus n řħiġ. ³² Tnayen n tewwura *tuya-tent* zeg *ukeccuġ n* uzemmur. Netta inqec *daysen* ineqqacen n ixiruben d tcejjura n tini d nnuwwar yarżmen uca iřehħef *i-ten* s wureħ. Ibezzēē ureħ x ixiruben u x tcejjura n tini. ³³ Igga řēġruf ħar uyeħdis n wadaf n zzawect n *ukeccuġ n* izemmuren, *inni iggin* ict n terbaet n řħiġ. ³⁴ Tnayen n tewwura *tuya-tent* zeg *ukeccuġ n tcejart n* umerzi. Tnayen n tyemmar ħar *ttarf* n ict n tewwart tuħa ttquwwarent di *barra* u tnayen n tyemmar twaneqcent ħar *ttarf* n tennēnit tuħa ttquwwarent di *daxeŕ*. ³⁵ Netta inqec *daysen* ixiruben d tcejjura n tini d nnuwwac yarezmen u iřehħef *i-ten* s wureħ, ijj n wudem n teqcut ireyħen x wenqac .

³⁶ Netta ibna řemraħ ħar daxeŕ s tħata n iseddiyyen n tħuġar itwasuydan u s yijj n useddi n *ukeccuġ n tcejart n* tengelt.

³⁷ Deg usegg^was wiss arebēa itwassars dsas n taddart n SIDI, deg uyur Ziwi. ³⁸ Deg usegg^was wiss ħiħac n uyur Bul, aqa-t d ayur wiss tmenya, tetwakemmeŕ taddart s marra tiseqqar nnes u elahsab marra lfarayid. Netta ibna i-tt *deg ijj n řmijaħ n* sebēa n isegg^wusa.

Řeqħar n Suliman

7 ¹ Di taddart nnes ibna Salumu třeħħac n isegg^wusa. Netta ikemmeŕ marra taddart nnes. ² Netta ibna Taddart n Weħyar n Lubnan. *Tuya-tt* di mya n iyaġen n tuzzeggart u xemsin n iyaġen n tiru u tħatin n iyaġen n řueħa, tuħa-tt di arebēa n iseddiyyen n ipilaren n ukeccuġ n *tcejart n* tengelt u s tħenya n ukeccuġ n *tcejart n* tengelt tiwa i ipilaren. ³ Tuħa s ict n tzeqqa zeg *ukeccuġ n tcejart n* tengelt tiwa i tħenya n uēarreġ nni *iġan* x xemsa u-rebēin n ipilaren *nni*, aqa xemmestac n *tħenya* deg ijj n useddi. ⁴ Tuħa tiburjatin di tħata n iseddiyyen, *ict n* řēkwaza ajemmaġ i řēkwaza *nneġni*, tħata n twaħawin. ⁵ Marra tiwwura d řēġruf *nsent tuya-tent* d akwadrun n tburjet uca ict n řēkwaza *tuya-tt* ajemmaġ n ict n řēkwaza *nneġnit*, tħata n twaħawin. ⁶ Netta igga ijj n wesqif n ipilaren ħar zzat n taddart, xemsin n iyaġen n tuzzeggart u tħatin n iyaġen n

6:23 'ixiruben' - ijj n lmarka n lmalakat.

7:2 'azyar' - niy řyabet' niy 'taħgant'. 'řueħa' - niy 'tididi'.

1 IJEĠIDEN

tiru. Yar zzat tuġa-tt tasqift u *εawed* zzates netta *tnayen* n ipilaren d ijj n useqqef sennej xas. ⁷Netta igga *εawed* ijj n wesqif n wadaf zzat i rkursi igellden mani tuġa iħakem, asqif n wadaf n řmehkamet, uca issduři i-tt zi tisi ġars ař tisi *nneđni* s ukeccuđ n *tcejart* n tengelt. ⁸Taddart nnes, mani tuġa izeddey, *tuġa* din ġar đeffar n wesqif n wadaf n taddart, wenni itwaggen am wannedni, ġar daxeř ijj n řemraħ. Netta igga *εawed* ict n taddart i yeġis n Firėun, tenni yiwi Suliman d *tamyart*, amecnaw asqif-a wanita. ⁹Man aya marra *tuġa-t* zi tşuđar iġřan, twasuydant εlaħsab řeqyas, zi daxeř u zi barra twancaren s řmencar, u man aya zi dsas ař tťarf n sennej qae u zi barra ař řemraħ ameqqran. ¹⁰Dsas itwagg s tşuđar iġřan, izra n εecra n iġaġen d tmenya n iġaġen ¹¹u tiwa nsen tşuđar iġřan, twasuydant εlaħsab řeqyas, uřa d akeccuđ n *tcejart* n tengelt. ¹²Řemraħ ameqqran i d as-dd innđen *tuġa-t* zi třata n iseddiyyen n tşuđar itwasuydan d ijj n usseddi n ukeccuđ n *tcejart* n tengelt, am i řemraħ daxeř i taddart n SIDI am i wesqif n wadaf n taddart.

Řxedmet n Hiram, amziř n nnħas, i zzawect

¹³Ajeġid Suliman issekk ġar Ĥiram zi řur ħima ad dd-yas. ¹⁴Wanita tuġa d mmis n ict n tajjač zi teqbič n Naftali u babas *tuġa-t* d ijj n weryaz zi řur, ijj n wemziř n nnħas. Netta tuġa iccur s řefhamet d řeeqeř d tussna ħima ad issuffey qae řxedmet n nnħas. Netta yusa-dd ġar ujeġid Suliman u igga marra řxedmet nnes n *nnħas*.

¹⁵Netta igga *tnayen* n ipilaren n nnħas. Řueřa n yijj n upilar *tuġa-tt* tmentac n iġaġen uca s yijj n ufiřu n teneac n iġaġen *izemmar* ad inned i upilar nneđni. ¹⁶Netta igga *εawed* *tnayen* n ttijan n nnħas ifesyen ħima ad ten ssarsen x izeġifen n ipilaren. Řueřa n yijj n ttaj *tuġa-t* xemsa n iġaġen u řueřa n ttaj nneđni uřa d xemsa n iġaġen. ¹⁷*Uřa* d tiracciwin twaggent s ict n řxedmet n umudi d ifiřan n zzwaq twaggen s ssnaseř, i ttijan i *iġan* x izeġifen n ipilaren. Sebea i ijj n ttaj u sebea i ttaj nneđni. ¹⁸Igga ipilaren uřa d *tnayen* n iseddiyyen s *iremmanen* i d as-dd innđen tiwa i ict n traccia ħima ad zzaysen issduři ttijan i *iġan* x *iseddiyyen* n *iremmanen*. Ammu i igga uřa i ttaj nneđni. ¹⁹Ttijan x uzeġif n ipilaren nni *iġan* ġar wesqif n wadaf, twaggen s tlillicin, *řueřa* nsen *tuġa-t* arebea n iġaġen. ²⁰Ttijan i *iġan* x *tnayen* n ipilaren *usin-dd* zi sennej ak-d uqurar nni *tuġa* iqqnen ġar traccia uca mitayn n *iremmanen* quwwaren asen-dd di *tnayen* n iseddiyyen. Ammu i *igga* uřa x ttaj nneđni. ²¹Netta issbedd ipilaren ġar wesqif n wadaf n zzawect. Issbedd apilar afusi uca igga as Yaxin u issbedd uřa d apilar nneđni, igga as Buεaz. ²²X uzeġif n ipilaren *tuġa* *din* ict n řxedmet izewwqen s *řkisan* n tlillicin. Ammu tetwakemmeř řxedmet n ipilaren.

²³Netta igga ict n tarimant ifesyen. *Tuġa-t* řeebar nnes zi tťarf ař tťarf nneđni εecra n iġaġen, d uqurar qae, uca tiddi nnes *tuġa-t* di xemsa n iġaġen u s ict tezra n třatin n iġaġen tzemmed ad as tennđed. ²⁴Swadday i tma nnes *tuġa* i d as-dd innđen qae tifeħħatin, εecra di kuř ijj n uyiř nnđen i trimant. *Tnayen* n iseddiyyen n tfeħħatin *tuġa* twafesyen akides. ²⁵Tarimant tbedd x teneac n iyenduzen. Třata zzaysen arrin udem nsen ġar ccamal, třata zzaysen arrin s wudem nsen ġar řġarb, třata zzaysen arrin s wudem nsen ġar ljanub u třata zzaysen arrin s wudem nsen ġar ccarq. Tarimant *tarsa* xasen u marra zzeenquqat nsen *tuġa* dewřen ġar daxeř. ²⁶*Tuġa řebħar* igdar ijj n ufus u tma nnes *tuġa* am řxedmet izewwqen n tma n yijj n ufenjař niy amecnaw tanewwact n ict n tlillect. Twawit nnes ařfayen 'bat'.

²⁷Netta igga εecra n tkarrutin s nnħas. *Tuġa* tuzzeggart n ict n tkarrut arebea n iġaġen u tiru nnes arebea n iġaġen u řueřa nnes arebea n iġaġen. ²⁸Ammu i twaggent tkarrutin. Nitenti *tuġa* ġarsent tcappat εarrđent u tcappat εarrđent *tuġa-tent* jar ccafud. ²⁹X tcappat εarrđent jar ccaf-

7:19 'tillillicin' - ijj n lmarka n innuwwaren daysen azri aťtas.

7:23 'tarimant' - s teibranit 'řebħar' niy 'il'.

7:26 'bat' - ijj n 'bat' eraħař 20 niy 40 litru.

1 IJEĠIDEN

ud, *tuya iwřafen* n weyraden, iyenduzen d ixiruben. X ccafud aqa din ijj n usenned ħar sennej. Sadu weyraden d iyenduzen twaggent temrisin n tefray nni yuyřen ħar wadday. ³⁰ Ict n tkarrut tuya ħars arebea n tjarrarin n nnħas d izayřuten n nnħas. Arebea n idaren tuya ħarsen tiyadřin. U tiyadřin ifesyen nni *tuya-tent* sadu i tbanyut n usird qibač i mkuř tamrist. ³¹ Aqemmum nnes *tuya-t* ħar daxeř n ttaj n tkarrut, ijj n uyiř ħar sennej. Aqemmum nnes tuya-t d aquarar, *yusa-dd ak-d* isennaden, tiru nnes d ijj n uyiř d wezyen. U x uqemmum *tuya din* tinqacin u tcappat nsent ħar tťrufa n *uqemmum* tuya-tent s arebea n tyemmar, war ġint d tiqurarin. ³² Arebea n tjarrarin *tuya-tent* sadu tcappat earrđent u řehzamat n tjarrarin *tuya-tent ceddñent* ħar tkarrut. Řueřa n ict n tjarrat *tuya-t* ijj n uyiř d wezyen. ³³ Tijarrarin twaggent am twaggent tjarrarin n yijj n ukarru. Izayřuten nsent, barrat nsent, yantat nsent, arradyawat nsent d inuqqab nsent twafesyen marra. ³⁴ *Tuya din* arebea n tyadřin ħar arebea n tyemmura n ict n tkarrut. Tiyadřin ffyent zi *nnħas* n tkarrut. ³⁵ X tkarrut sennej *tuya din* ijj n tťarf n wezyen n uyiř ibedd iquwwar as-dd ħar marra iyezdisen nnes. X tkarrut sennej *tuya din* eawed ifassen i tkarrut d tcappat nnes i earrđen. ³⁶ X teřwiřin ħar ifassen nnes u x tcappat nnes earrđent inqec ixiruben, iyraden d tcejjura n tini, x kuř ijj n wemcan ixřa, uřa d temrisin n tifrayer ħar marra iyezdisen. ³⁷ Ammu i igga netta eecra n tkarrutin, marra s yijj n webrid n ufesyi, s yijj n řeqyas, s yijj n waddud. ³⁸ Igga eawed eecra n tbanyutin n nnħas. Ict n tbanyut iksi arebein n 'bat'. Ict n tbanyut *tuya-tt days* arebea n iyaġen n tiru. X qaē ict zi eecra n tkarrutin nni *tuya tekkar as-dd* ict n tbanyut. ³⁹ Igga xemsa n tkarrutin ħar uyezdis n zzat afusi n taddart u xemsa ħar uyezdis n zzat azeřmađ n taddart, maca tarimant igga it ħar uyezdis n zzat afusi n taddart, ħar uyezdis n ccarq ħar ljanub nnes. ⁴⁰ Igga Hiram tibanyutin, iyenjajen d tťawyat i urucci uca ikemmeř Hiram marra řxedmet nni igga i ujeġid Suliman i taddart n SIDI: ⁴¹ tnayen n ipilaren d tnayen n iquraren n ttijan inni iġan x izeġifen n tnayen n ipilaren nni uřa d tnayen n traccawin i d asent-i-dd innđen i tnayen n iquraren n ttijan inni iġan x izeġifen n tnayen n ipilaren, ⁴² arebea-mya n iremmamen i tnayen n traccawin, *twammsebđan* x tnayen n iseddiyyen n iremmamen i tracca ħima ad dřen tnayen n iquraren n ttijan inni x wudem sennej n ipilaren ⁴³ d eecra n tkarrutin d eecra n tbanyutin x tkarrutin nni ⁴⁴ d ict n trimant d teneac n iyenduzen sadu i trimant ⁴⁵ teydurin d iyenjajen d tťawyat i urucci. Marra řeqcuē-a igga Hiram i ujeġid Suliman i taddart n SIDI, *tuya-ten* zi nnħas icellelen. ⁴⁶ Ajeġid ikebb iten deg udewwar n L'Urdun di třaxt igdaren jar Sukkut d řartan. ⁴⁷ Suliman isseizz x *wewzan* n marra řeqcuē-a di ssibbet n řqedd nsen d ameqqran aťtas. War beqqcen di řewzen n nnħas. ⁴⁸ Suliman igga marra řeqcuē i taddart n SIDI: aealtar n wurey, tazewđa n wurey min xef *itwassars* weyrum n wesscan ⁴⁹ d řeqnadeř, xemsa ħar yeffus d xemsa ħar uzeřmađ, zzat i *wexxam* n daxeř, *aqa-ten zeg* zeg wurey qaē ak-d nnuwac d řefnarat d tjeqqadřin n *teftič* nni *itwaggen* marra s wurey. ⁵⁰ Uřa d tťbaři d tjeqqadřin d tťawyat i urucci d ifenjařen d tmejmarin nni *itwaggen* marra n wurey iřfan. *Xenni igga eawed* zzeckrunat i tewwura n taddart n daxeř, i Uqdas n Uqeddas, uřa i tewwura n taddart, i *wexxam* n zzawect, s wurey. ⁵¹ Ammu i tetwakemmeř marra řxedmet i igga ujeġid Suliman i taddart n SIDI. Uca Suliman issidef marra řeqcuē iqeddsen n babas: nnuqart d wurey d řeqcuē, uca issars *man aya marra* deg ixammen n txubay n taddart n SIDI.

Adeccen n zzawect

8 ¹ Xenni issmun Suliman imyaren n Israyil d marra izeġifen n tqebbař, imeqqranen n ibabaten n ayt n Israyil, ħar ujeġid Suliman di Urcalim ħima ad ssgaēden Ttabut n Řeahd n SIDI zi tendint n Dawud, tenni d řihyun. ² Marra iryazen n Israyil munen-dd ħar ujeġid Suliman ħar ficta deg uyur n Itanim, ayur wiss sebea. ³ Marra imeqqranen n Israyil usin-dd u ikehhanen

1 IJEĠIDEN

ssgaæden Ttabut. ⁴ Nitni ssgaæden Ttabut n SIDI ak-d Uqıdun n Umsagar uŕa d marra řeqcuæ iqeddsen i tuŕa iġan deg Uqıdun. Ssgaæden tt ikehhanen d ilawiyyen. ⁵ Ajeġid Suliman d marra tamesmunt n Israyil nni tuŕa ŕars-dd imunen, tuŕa-ten akides zzat i Ttabut, wehhben uġi d řebhayem, inni war izemmaren ad twaħesben zi ssibbet n řqedd ameqqran nsen.

⁶ Ikehhanen iwyen Ttabut n Řeahd n SIDI ŕar wemcan nnes, ŕar *wexxam* n daxeŕ n taddart, deg Uqdas n Uqeddas, aŕ sadu wafriwen n ixiruben. ⁷ Maŕar ixiruben bezzæen tnayen n wafriwen nsen tiwa n wemcan n Ttabut u ixiruben dŕin Ttabut d iæumad nnes i *tarebbut* zi sennej.

⁸ Iæumad nnes n *tarebbut* tuŕa ffyen-dd, aŕami twazaren ixfawen n iæumad nnes zeg Uqeddas zzat i wudem n *wexxam* n daxeŕ, maca zi barra war zemmaren ad ten ŕaren u *iæumad* qqimen dinni ŕars aŕ ass-a. ⁹ War iġi uŕa d ca di Ttabut mŕir tnayen n teŕwiħin i tuŕa days issars Musa ŕar Hurib, řami igga SIDI ijj n řeahd ak-d ayt n Israyil umi dd-ffyen zi Miřra.

¹⁰ Řami dd-ffyen ikehhanen zeg Uqeddas *ŕar barra*, imsar, aqa ijj n useynu iccur taddart n SIDI. ¹¹ War zemmaren ikehhanen ad qqimen bedden ħima ad sexxaren, zi ssibbet n useynu, minzi æuġi n SIDI tuŕa iccur taddart n SIDI. ¹² Xenni inna Suliman “SIDI inna aqa netta ad izdey deg ijj n useynu ibbumbes. ¹³ *S tidett* necc bniŕ ict n taddart, ict n tzeddiŕt i cek, ijj n wemcan imten ħima ad *din* tzedyed i řebda.”

¹⁴ Inneqřeb ujeġid s uŕembub nnes uca ibarek marra agraw-a n řgens n Israyil u marra tamesmunt n Israyil tuŕa tbedd. ¹⁵ Netta inna “Ad itwabarek SIDI, AREBBI n Israyil wenni issiwŕen s uqemmum nnes i baba Dawud d *wenni t* issqefŕen s ufus nnes umi inna ¹⁶ ‘Zeg wass i di nedhey řgens inu Israyil zi Miřra, war ixđarey uŕa d ict n tendint zi marra tiqebbaŕ n Israyil ħima ad *dinni* bniŕ ict n taddart ħima ad *din* yiŕi isem inu, *maca* necc ixđarey Dawud ħima ad yiŕi x řgens inu Israyil. ¹⁷ Tuŕa deg wuŕ n baba Dawud ħima ad ibna ict n taddart i yisem n SIDI, AREBBI n Israyil. ¹⁸ Uca SIDI inna i baba Dawud: Umi teggid deg wuŕ nnek ħima ad tebnid ict n taddart i yisem inu, di man aya i teggid mliħ umi t tuŕa deg wuŕ nnek. ¹⁹ Maca war iġi cek i ŕa ibnan taddart nni, maca mmic i dd-iffyen zi tejeinna nnek u netta ad ibna ict n taddart i yisem inu.

²⁰ SIDI issemten awaŕ nnes nni issiweŕ, maŕar necc dewŕey beddey deg wemcan n baba Dawud u qqimey x řkursi igellden n Israyil, am mammec tuŕa issiweŕ SIDI, u necc bniŕ ict n taddart i yisem n SIDI, AREBBI n Israyil. ²¹ Necc ggiŕ din ijj n wemcan i Ttabut tenni i di iġa řeahd n SIDI i igga netta ak-d ibabaten nney umi ten-dd indeh zi Miřra.”

²² Suliman ibedd zzat i uealŕar n SIDI arendad n marra agraw n řgens n Israyil, uca netta iksi ifassen nnes ŕar ujenna ²³ d netta inna “SIDI, AREBBI n Israyil, war iġi uŕa d ijj n AREBBI am cek deg ujenna sennej u x temmurt swadday, wenni iħđan řeahd d tmexsiwt icewwaren i imsexxaren nnek nni igguren zzat i wudem nnek s marra uŕ nsen, ²⁴ wenni iħđan x umsexxar nnek, baba Dawud, x min xef akides tessiwŕed, minzi s uqemmum nnek i tessiwŕed u s ufus nnek i tejjid ad itwakemmeŕ, am *teġa* ass-a. ²⁵ Xenni řexxu, SIDI, AREBBI n Israyil, ħđat di tŕtwee n umsexxar nnek, baba Dawud, x min kides tessiwŕed umi tennid ‘War itwaqess zzayek uŕa d ijj n weryaz zi zzat i wudem inu wenni iqqimen x řkursi igellden n Israyil, min i ŕa kken tarwa nnek ad ħđan ad uyuren abrid nsen zzat i wudem inu am mammec tuyured cek zzat i wudem inu.’ ²⁶ Xenni řexxu, a AREBBI n Israyil, egget ad dewŕen d tidett awaŕen nni tessiwŕed ak-d umsexxar nnek, baba Dawud.

²⁷ Maŕar ma s tidett ad izdey SIDI x temmurt? Xzar ajenna, *wah* ajenna n ijenwan war izemmar ad cek iksi, meħaŕ s drus taddart-a nni ssbeddey necc! ²⁸ Meyyeŕ ŕar tzaġit n umsexxar nnek u ŕar uzaweg nnes, a SIDI, AREBBI inu, ħima ad tesŕid ŕar uŕayi u ŕar tzaġit nni izzuġ umsexxar nnek ass-a zzat i wudem nnek. ²⁹ Ejj titŕawin nnek ad twarezment ġiŕet d wass tiwa i taddart-a, tiwa i wemcan-a i x tennid ‘aqa isem inu ad din yiŕi’ i useġi ŕar tzaġit i izzuġ umsexxar nnek deg wemcan-a. ³⁰ Seŕ *xenni* i uzaweg n umsexxar nnek u n řgens nnek Israyil tenni ttaren nitni deg

1 IJEĞIDEN

wemcan-a u seř cek *xenni* deg wemcan n tzeddiyt nnek, deg ujenna, *wah* seř u yfar.

³¹ Mařa ixđa ijj ak-d umqarreb nnes u tetwagg xas ict n tjağit ħima ad tt ijuğ u wanita yusa-dd uca ijuğ zzat i uəaltar nnek di taddart-a, ³² seř cek *xenni* deg ujenna u kkar u ħkem x imsexxa-ren nnek, ħima ad itwahkem x uəeffan, ejj abrid nnes ad ihwa x uzeğif nnes u egg s tsegda i umsegged u ewc it əlaħsab tasegda nnes. ³³ Mařa řgens nnek Israyil itwayřeb zzat i wudem n řeədu minzi nitni xďan akidek u nitni ad yark-dd dewřen uca ad ɛtarfen s yisem nnek u ad ɛağen ad ksin s řmeeruf i cek di taddart-a, ³⁴ seř cek *xenni* deg ujenna u yfar ddnub n řgens nnek Israyil u ndeh iten ad dd-dewřen yar temmurt nni tewcid i ibabaten nsen. ³⁵ Mařa ajenna itwabelleə ařami war din ittiři wenzar minzi nitni xďan akidek u nitni ad ɛɛağen am nnqeřben yar wemcan-a u ad ɛtarfen s yisem nnek u ad dd-dewřen zi ddnub nsen umi cek ten teħşared, ³⁶ seř cek *xenni* deg ujenna u yfar asen ddenb n imsexxaren nnek u n řgens nnek Israyil, minzi cek tessermeded iten abrid ařebħan nni ittxeřša ad uyuren, u ewc cek *xenni* anzar x temmurt nni tewcid d řwart i řgens nnek.

³⁷ Mařa din řaz di temmurt, *niy* řtaəun, *niy* itwasseccmed *imendi zeg usemmid*, *niy* jjriħect n tcej-jart *niy* tamuyri n weyřaf *niy* tamuyri ittetliəen, *niy* mařa iħşar it řeədu yar tewwura nnes, *niy* teřqef it mammec mma tegga ca n jjriħect *niy* ca n řeħřac, ³⁸ *xenni* man mma i ya izzuğ ijj n bna-dem zi marra řgens nnek Israyil u man mma i ya ittar, *am* nitni, kuř ijj ɛɛaysen, ssnen jjriħect n wuř nsen, u netta iksi *xenni* ifassen nnes yar taddart-a, ³⁹ seř cek *xenni* deg ujenna, amcan imten n tzeddiyt nnek, u yfar u kkar u ewc kuř ijj əlaħsab tibrudin nnes, am mammec tessned cek uř nnes, mařar cek waha i issnen uř n kuř bna-dem, ⁴⁰ ħima nitni ad cek ggweden marra ussan i ya kken ddaren x udem n temmurt nni tewcid i ibabaten nney,

⁴¹ uřa d abarrani nni war *iğan* zi řgens nnek, maca ad dd-yas di řtweə n yisem nnek zeg ict n temmurt iggwejen, ⁴² mařar nitni ad sřen x yisem nnek ameqqran u x ufus nnek ijehden u x uyıř nnek isswiɛɛaden! Mařa netta dd-yusa *xenni* u ad izağ di taddart-a, ⁴³ seř cek *xenni* zeg ujenna, amcan imten n tzeddiyt nnek, u egg əlaħsab marra min xef i d yark i ya iřaya ubarrani, ħima marra řegnus n ddunit ad ssnen isem nnek, ħima nitni ad cek ggweden, am řgens nnek Israyil, u ad ucin, aqa isem nnek itwabarreħ tiwa i taddart-a i bniy.

⁴⁴ Mařa řgens iffey yar umenyi ak-d řeədu nnes deg webrid x min xef ten tessekkeɛ u nitni ad ɛɛağen i SIDI *am* nnqeřben yar tendint-a i tixďared cek u yar taddart i bniy necc i yisem nnek, ⁴⁵ seř cek *xenni* deg ujenna i tɛağit nsen u i uzaweg nsen uca tayed asen tasyart. ⁴⁶ Mařa nitni xďan akidek - mařar war iği uřa d ijj bna-dem i war ixďan - u cek teffugmed xasen, ad ten tsellmed zzat i wudem n řeədu uca nitni ad ten nedhen d imeħbas yar temmurt n řeədu, mma teggwey *niy* tudes *i teğa* ⁴⁷ u nitni ad tuben deg wuř nsen di temmurt mani twaħebbsen u nitni ad tuben u ad xak-dd řayan di temmurt n yenni ten iħebbsen, ad inin: neccin nexđa u negga min war iseggden, aqa negga tuəeffna! ⁴⁸ u nitni ad yark-dd dewřen s marra uř nsen u s marra řeemar nsen di temmurt n řeədu nsen inni iten iħebbsen uca ad yark ɛɛağen *am* nnqeřben yar temmurt nni tewcid i ibabaten nsen, yar tendint-a i tixďared cek u yar taddart-a i bniy necc i yisem nnek, ⁴⁹ seř cek *xenni* deg ujenna, amcan imten n tzeddiyt nnek, i tɛağit nsen u i uzaweg nsen uca tayed asen tasyart ⁵⁰ u yfar i řgens nnek min zi xďan akidek u *yfar asen* marra ixetřan nsen i akidek ixďan u ewc asen arreħmet zzat i wudem n yenni i ten iħebbsen ħima nitni ad xasen areħmen. ⁵¹ Nitni mařar d řgens nnec d tasyart nnek nni i dd tessuffyed zi Miřra, zi řwest n uferran n wuzzař.

⁵² Ejj tiřřawin nnek ad twarżment i uħecceɛ n umsexxar nnek u i uħecceɛ n řgens nnek Israyil, maħend ad yarsen tesřed ak-d marra iřayan nsen yark, ⁵³ mařar cek tfarzed iten i yixef nnek d řwart zi marra řegnus n temmurt, am mammec tessiwřed cek s ufus n Musa, umsexxar nnek, umi tessuffyed cek ibabaten nney zi Miřra, a Sidi inu SIDI!"

1 IJEĠIDEN

⁵⁴ Ħami tuġa Suliman ikemmeġ marra tzaġit-a u *marra* aħeccem-a ġar SIDI, imsar, aqa netta ikkar zi zzat n ucaltar n SIDI, am t tuġa x ifadden nnes s wecrur iqwes am twasswizzden ifassen nnes ġar ujenna. ⁵⁵ Netta ikkar uca ibarek marra agraw n *ġgens* n Israyil, inna s tmijja ijeħden

⁵⁶ “Itwabarek SIDI, wenni issareyyħen *ġgens* nnes Israyil eħaħsab marra min tuġa issawaġ! Uħa d ijj n wawaġ zi marra awaħen iħebħanen i d issiweġ s ufus n umsexxar nnes Musa, war dd-iwđi uħa d ijj. ⁵⁷ Ad yiħi SIDI, AREBBI nney, akidney am tuġa iġa ak-d ibabaten nney. Iħi netta war i d aney itteġji u war i d aney ineħħar ⁵⁸ u *iħi* ad indeh uħawen nney ġars maħend neccin ad nuyur x tebridin nnes u ad neħđa řumurat nnes d tweħša nnes d lfarayid nnes nni yumur i ibabaten nney ⁵⁹ u ejj awaħen-a i ssiwřey s uħeccem zzat i wudem n SIDI, ass d ġiřet, ad iħin udsen ġar SIDI, AREBBI nney, ħima netta ad yay i umsexxar nnes d *ġgens* nnes Israyil tasyart, kuř ass s min i *ittiřiqen* i wass nni, ⁶⁰ maħend marra řegnus n temmurt ad ssnen aqa SIDI d AREBBI, war din nneđni, ⁶¹ u uř nwem ad yiħi imun maħend ad tuyurem ak-SIDI, AREBBI nney, eħaħsab tiweħša nnes u ħima ad teħđam řumurat nnes, am *teġa* ass-a.”

⁶² Ajeġid, u marra Israyil akides, weħħben tiġarša zzat i wudem n SIDI. ⁶³ Suliman iweħheb tnay-en u-eicrin-ařaf n ifunasen d tfunasin d mya u-eicrin-ařaf n wuġi d tġaršt n řehna nni iqeddem i SIDI. Ammu i deccnen nitni, ajeġid d marra ayt n Israyil, taddart n SIDI.

⁶⁴ Deg wass d ijjen iqeddes ujeġid řwest n řemraħ n zzat wenni *iġan* zzat i taddart n SIDI, minzi issewjed din tġaršt n wecmađ d tewhibt n *řyiġet* uħa d tadunt n tġarša n řehna, maġar aealtar n nnħas wenni *iġan* zzat i wudem n SIDI, tuġa d amezyan ħima ad iksi tiġarša n wecmađ d tewhibt n *řyiġet* d tadunt n tġarša n řehna.

⁶⁵ Di řweqt nni igga Suliman řeid *eawed*, d Israyil akides marra, ijj n wegraw n *ġgens* ameqqran zi Libu-Ĥamat ġars ař teyzart n Miřra, zzat i wudem n SIDI, AREBBI nney, sebea n wussan uħa d sebea n wussan ktar, arbečac n wussan. ⁶⁶ Deg wass wiss tmenya yarxu netta i *ġgens* uca nitni barken ajeġid. Awarni i uya uyuren ġar iqidan nsen s wuř ifarħ u s řxađar x marra řxar i tuġa igga SIDI i umsexxar nnes Dawud u i *ġgens* nnes Israyil.

Ađhar wiss tnayen n SIDI i Suliman

9¹ Awarni řami ikemmeġ Suliman řebni n taddart n SIDI u *řebni* n taddart n ujeġid uħa d marra min tuġa immezri u tuġa ixs ad t igg, ² iban as-dd SIDI i Suliman am i d as-dd iban di Jibeun.

³ Inna as SIDI “Necc sřiy i tzaġit nnek u i uħeccem nnek i zi tħeccmed zzat i wudem inu. Taddart i tebnid, qeddsey tt ħima ad ssmetney din isem inu i řebda uca tiħħawin inu d wuř inu ad din qqimen marra ussan. ⁴ Mařa cek tuyured zzat i wudem inu am mammec tuġa iggur babac Dawud, s wuř imun u s tsegda, u ad tegged am mammec marra i d ac umurey u ad teħđid tiweħša inu d lfarayid inu, ⁵ *xenni* ad ssmetney řkursi n tgelda nnek x Israyil i řebda, am mammec ssiwřey ġar babac Dawud, nniy ‘War itwaqess uħa d ijj n weryaz zzayek zi řkursi igellden n Israyil!’

⁶ Maca mařa kenniw, cek d tarwa nwem, ad tħeyydem zi ġar đeffar inu u kenniw war tħetħam ead řumurat inu d tweħša inu, nni wciy zzat i wudem nwem, u kenniw ad tuyurem ad tsexxarem i irebbiten nneđni, ad asen tađarem, ⁷ xenni ad qđiy Israyil zi temmurt nni d asen wciy uca taddart-a i qeddsey i yisem inu ad tt mmendařey zeg wudem inu u Israyil ad idweř d ijj n umeđya d *ict* n *řqecceet* n ustehzi iqeshen ġar marra řegnus. ⁸ U x taddart-a tenni yueřan qaē, marra wi xas i ġa ikken, ad itebhet ad iħeffar. Nitni ad inin ‘Mayemmi igga SIDI ammu di temmurt-a u di taddart-a?’ ⁹ Ad inin ‘Minzi nitni semħen di SIDI, AREBBI nsen, wenni i dd issuffyen ibabaten nsen zi temmurt n Miřra u minzi nitni cebbaren di irebbiten nneđni u Israyil yuyur ad asen yuđar u ad asen isexxar, x uyenni issiweđ AREBBI marra řřar-a xasen.’ ”

1 IJEĞIDEN

Řebniyat n Suliman d ubarru n iyurraba nnes

¹⁰ Awarni i eicrin n isegg^wusa i di ibna Suliman tnayen n tudrin, taddart n SIDI u taddart n ujeğid, imsar ¹¹ - aqa Hiram, ajeğid n Şur iwca i Suliman elahsab mezri nnes akeccuđ n tcejjart n tengelt d ukeccuđ n tcejjart n umerzi d wurey - aqa Suliman iwca i Hiram eicrin n tneddam di temmurt n Ljalil. ¹² Hiram iffeý zi Şur ħima ad ixzar tineddam nni i d as iwca Suliman, maca tuýa-tent war cnant di tiṭṭawin nnes. ¹³ Netta inna “Mana tineddam-a i d ayi tewcid, awma?” U netta iřaya asent ‘tammurt n Kabul’. *Nitenti twařayant ammu ħars ař ass-a*. ¹⁴ Hiram tuýa issekk i ujeğid mya u-eicrin n talint n wurey.

¹⁵ D wa d awař x lǵizya i tuýa issgaæeed ujeğid Suliman maĥend ad ibna taddart n SIDI d taddart nnes d lqelea d Majiddu d řhiđ n Urcalim d Haşur d Majiddu d Jazar. ¹⁶ Firæun, ajeğid n Mişra, tuýa igæeed, iṭṭef Jazar, iqedd as timessi. Inya Ikenæaniyyen i tuýa izeddyen di tendint u iwca i-tt d tarzeft n tesřit i yeğis, tamýart n Suliman. ¹⁷ Suliman *ieawed* ibna *xenni* Jazar d Bayt-Ĥurun n wadday ¹⁸ d Baela d Tadmar di řexřa, di temmurt nni. ¹⁹ *Netta ibna eawed* marra tineddam n řexzen nni ħars ħar Suliman u tineddam n ikarruten u tineddam n imnayen u marra min tuýa imezri Suliman ad t ibna di Urcalim u x *idurar* n Lubnan u di marra tammurt i x iĥkem.

²⁰ Marra řgens i iqqimen n Imuriyyen, Iĥittiyyen, Ifiriziyyen, Iĥiwiyyen d Iyabusiyyen, inni war iğin ca zi ayt n Israyil, ²¹ iĥenjiren nsen nni iqqimen awarni asen di temmurt, inni war izem-maren ad ten ĥarrmen i *uteĥĥi* ayt n Israyil, igga xasen Suliman lǵizya n tesmuýi ař ass-a. ²² Zeg ayt n Israyil *maca* war iggi Suliman uřa d ijj d ismey, minzi nitni tuýa-ten d Iæeskariyyen d imsexxaren nnes d řĥukkam nnes d ineyraf nnes *zi řæskar* d imeqqranen n ikarruten nnes d imnayen nnes. ²³ Ina d imeĥdayen nni tuýa itwařeqqmen x řxedmet di ṭṭwee n Suliman, xemsa-my a u-xemsin n *yeryazen* nni tuýa idebbaren x řgens nni tuýa ittettṭfen di řxedmet.

²⁴ Maca yeğis n Firæun tgææed zi tendint n Dawud ħar taddart i tuýa i d as ibna. Řexdenni ibna lqelea.

²⁵ Třata n twařawin deg usegg^was issgaæeed Suliman tiyarřa n wecmađ d tewhibin n řehna x uealřar n SIDI i tuýa ibna u ak-d man aya ibexxar uřa d jjawi zzat i wudem n SIDI, *umi* tuýa ikemmeř taddart.

²⁶ Ajeğid Suliman ibna uřa d ijj n wagraw n iyarruba di Eişyun-Jabar nni iğan ħar tma n Řebĥar n Uyanim, di temmurt Idum. ²⁷ Hiram issekk imsexxaren nnes s wagraw n iyarruba nni, ibeĥriyyen inni issnen řebĥar, *jmiæ* ak-d imsexxaren n Suliman. ²⁸ Nitni iwđen ħar Ufir u ksin zi senni arebea-my a u-eicrin n talint n wurey u iwyen t ħar ujeğid Suliman.

Anewjew n tajeğidt n Saba

10 ¹ Tajeğidt n Saba tesřa x ccennæet n Suliman tenni i dd-yusin ak-d yisem n SIDI u nettat tusa-dd ħima ad t tqeğeb s ṭuĵa n twafit. ² Nettat tusa-dd ħar Urcalim s ict n tmunit i d as-dd idfaren s dđqeř n *wagra* aṭṭas, s iřeyman nni yarebbun řebzar d waṭṭas n wurey d ižra iýřan u nettat tusa-dd ħar Suliman u tessiweř akides x marra min ħars deg wuř. ³ Suliman icarĥ marra awařen n tjeğidt. War din uřa d ijj n wawař s *řemeani* innuffaren ařami war izemmar ujeğid ad as t icarĥ.

⁴ Tajeğidt n Saba tezra marra tiyit n Suliman d taddart i ibna ⁵ d macca x ṭṭabřa nnes d mammec qqimen imsexxaren nnes d mammec bedden ixeddamen nnes d warruđ nsen d iwarraden nnes d ddruj *izewwqen* i x dd-igææed ħar taddart n SIDI uca war iqqim *days eřaĥař* buĥbeř *ead*. ⁶ Nettat tenna i ujeğid “Awař nni sřiy di temmurt inu x wawařen nnek u x tiyit nnek, nican d tidett.

⁷ Necc war uminey ca s wawařen nni, ħars ařami dd-usiy danita u *xenni* tiṭṭawin inu zrint aya. Xzar azyen *zi kuř* man aya war d ayi itwanna. Tiyit d tcuni elahsab ccennæet i x sřiy, aqa cek sen-

1 IJEĠIDEN

nej nsent. ⁸ Sseċd n yeryazen nnek, sseċd n imsexxaren nnek, inni ibedden zzat i wudem nnek řebda, inni zemmar n ad sřen tiyit nnek. ⁹ Itwabarek SIDI, AREBBI nnek, wenni umix dd-tusid x řxadar řima ad cek yegg x řkursi n Israyil. Minzi SIDI ittexs Israyil i řebda. X uya igga cek d ajeġid, mařend ad tegged řřeqq d tsegda.” ¹⁰ Nettetawca i ujeġid mya u-ēicrin n talint n wurey d wařtas n řebzar d yezra iřřan. Ijj n ufeyyed n řebzar am wanita i iwcin tajeġid n Saba i ujeġid Suliman, emmarř ead war dd-yusi ca.

¹¹ Uřa d agraw n iřarruba n Hiram i-dd yiwyen urey zeg Ufir, yiwyi-dd ařtas n ukeccuđ n *tcejart* n řandal d yezra iřřan zi Ufir. ¹² Ajeġid igga zeg ukeccuđ n řřandal wanita tiřenya i taddart n SIDI u i taddart n ujeġid uřa d řgambriyat d lřarpāt i imedyazen. Akeccuđ n řřandal am wanita emmarř war dd-yusi niy itwazar ead.

¹³ Ajeġid Suliman iwca i tjeġid n Saba marra min tuya temmezri, man mma tuya tettar. Sennej i man aya iwca as elahřab *tizemmar* n ufus n ujeġid Suliman. *Xenni* tenneqřeb u teeqeb řar temmurt nnes, nettat d imsexxaren nnes.

Agra ařtas n Suliman

¹⁴ Řqedd n wurey i ittadfen řar Suliman deg ijj n usegg^was tuya setta-mya u-setta u-settin n talint n wurey, ¹⁵ břa *min iksi* zeg itijariyyen u zi tsebbabt n isebbaben u zi marra ijeġiden n Weeraben u zi lwulat n temmurt.

¹⁶ Ajeġid Suliman igga eawed mitayn n tcappat timeqqrān n *useřqi* zeg wurey itwaddzen. Deg ict n tcappa itwagg setta-mya n uciql n wurey. ¹⁷ *Yarni igga netta* teřt-mya n tcappat n useřqi zeg wurey itwaddzen. Itwagg deg ict n tcappa třata n ‘mina’ n wurey. Ajeġid issars itent di taddart n Wezyar n Lubnan.

¹⁸ Ajeġid Suliman igga eawed ijj n řkursi igellden ameqqrān zi řeaj uca iyeġef it s wurey iřřan.

¹⁹ Řkursi wanita řars setta n tareffidin u azeġif n řkursi řar đeffar nnes tuya-t iquwwar u řar tnayen n iyezdisen n řkursi tuya řan iyaġen u tnayen n wayraden tuya bedden zzat i iyaġen.

²⁰ Tenēac n wayraden bedden řar tnayen n iyezdisen x setta n tareffidin. Am netta war itwagg ead uřa deg ict n tgeldit.

²¹ Marra iřarrafen n tissit n Suliman *tuya-ten* n wurey u marra řeqcū n Taddart n Wezyar n Lubnan *tuya-ten* s wurey iřřan, war din nnuqart *days*, *mayar* deg wussan n Suliman tuya řessben tt d walu. ²² *Mayar* ajeġid tuya řars ijj n wagraw n iřarruba n Tarcic x řebřar *jmiē* ak-d wegraw n iřarruba n Hiram. Ict n twařat di třata n isegg^wusa yudef wegraw n iřarruba n Tarcic, yiwi urey d nnuqart, řeaj d ibayusen d iřawsen. ²³ Ajeġid Suliman iēdu marra ijeġiden n ddunit deg wagra d tiyit. ²⁴ Marra ddunit yāzu *ad řaren* udem n Suliman mařend ad sřen tiyit nnes i tuya issars SIDI deg wuř nnes. ²⁵ Nitni usin-dd asegg^was awarni i umas, kuř ijj s tarzeft nnes, s řeqcū n nnuqart, řeqcū n wurey, arruđ, řesnař, řebzar, iysan d isardan. ²⁶ Suliman issmun ikarruten d imnayen. Netta tuya řars ařef u-arebea-mya n ikarruten d tenēac-ařaf n imnayen uca yiwyi ten řar tneddam n ikarruten u řar ujeġid di Urcalim.

²⁷ Ajeġid igga nnuqart di Urcalim amecnaw iřra u *tcejjura* n tengelt igga *iten* amecnaw izemmurēn nni *iřan* ařtas di Temmurt Iwařan.

²⁸ Iwyen-dd iysan i Suliman zi Miřra s *ufus* n ict n terbiē n tsebbabt n ujeġid nni *ten* teksi s yijj n ttaman *imetnen* zeg ict n terbiē nneđnit n tsebbabt. ²⁹ Ijj n ukarru igaeēēd-dd u itwassuffyed zi Miřra s *ij* n *ttaman* n setta-mya n uciql n nnuqart u ijj n uyis s mya u-xemsin n uciql. Nitni ssuffyen ten s ufus nsen i marra ijeġiden n iřittiyyen u i ijeġiden n Iramiyyen.

10:17 ‘ařar’ - niy ‘řyabet’ niy ‘tařgant’.

10:18 ‘řeaj’ - ixs ad yini ‘accawen n lřil’.

10:21 ‘ařar’ - niy ‘řyabet’ niy ‘tařgant’.

1 IJEĠIDEN

Aċbed n lašnam zi Suliman

11¹ Ajeġid Salumu tuġa ittexs aţtas n temyarin tibarranin, *am tuġa ittexs yeġis n Fireun: timyarin* Timu'abin, Tieammunin, Tidumin, Tişidunin, Tiġittin,² *timyarin* zi řegnus i x tuġa inna SIDI i ayt n Israyil "Kenniw war ġarsen ttadfem uca uŗa d nitenti war ġarwem ttadfent. S tidett ad ġwant nitenti uŗ nwem ħima ad tuyurem awarni i irebbiten nsent!" Suliman iqqen ġarsent s tayri.³ Netta tuġa ġars sebċa mya n temyarin, tiġeġidin, u tŗata-mya n tiyya. Nitenti ġwant uŗ nnes.⁴ Řami dd-tiwed tewsar ġar Suliman ġwant temyarin nnes uŗ nnes, *aŗami* yuyur awarni i irebbiten nneđni. Uŗ nnes war iqqim imun i SIDI, AREBBI nnes, am wuŗ n babas Dawud.⁵ Suliman yuyur awarni i Actarut, arebbi n Işiduniyyen, u awarni i Milkum, nnei n arebbi n Iċammuniyyen.⁶ Suliman igga *min iġan d aċeffan* di tiţţawin n SIDI. Netta war t-tuġi iċđar marra i SIDI am babas Dawud.⁷ Xenni ibna Suliman ict n řġaċċet i Kamuc, nnei n arebbi n Imu'abiyyen, deg wedrar wenni *iġan* zzat i Urcalim, u i Mulix, nnei n arebbi n ayt n ċammun.⁸ Ammu i igga i marra timyarin nnes tibarranin tinni iwyen řċbxur d tġarŗa n wecmađ i irebbiten nsen.⁹ X uyenni iffugem SIDI x Suliman, minzi uŗ nnes tuġa iġeyyed x SIDI, AREBBI n Israyil, i tuġa ġars-dd iban tnayen n twaŗawin,¹⁰ *waxxa* tuġa itwumur as *nican* maġend war iggur awarni i irebbiten nneđni u netta *xenni* war iġđa min d as yumur SIDI.¹¹ Uca SIDI inna i Suliman "Minzi cek imsar ac ammu aŗami war teġđid ca řċahd inu d tweŗŗa inu nni cek umureġ, ad zzayek qeŗċeġ tagelda-ya uca ad tt wċeġ i umsexxar nnek.¹² Deg wussan nnek war t gġeġ *ċad* di tŗweċ n babac Dawud, *maca* ad tt qeŗċeġ zeg ufus n mmic.¹³ Maca necc war xak qeŗċeġ tageldit marra. Ad wċeġ ict n teqbiċ i mmic di tŗweċ n umsexxar inu Dawud u di tŗweċ n Urcalim nni farzey necc."

Řċedyan n Suliman

¹⁴ SIDI issekkan-dd i Salumu iġ n řċċdu, Hadad, Adumi. Netta zi tarwa n uġeġid n Idum.¹⁵ Umi tuġa Dawud di Idum u Yu'ab, ameqqran nnes n řċċskar, iġaċċed maġend ad indeŗ inni itwas-snuqqben, imsar, aġa inġa marra *min iġan d awtem* di Idum.¹⁶ Maġar Yu'ab iqqim dinni setta n iyuren ak-d marra Israyil, aŗami iteġġa marra *min iġan d awtem* di Idum.¹⁷ Hadad maca izem-mar ad yarweŗ, netta d ca n yeryazen Idumiyyen zeg imsexxaren n babas akides, u nitni ffġen ġar Miŗra. Tuġa Hada *ċad* d iġ n uġenġir d amezyan.¹⁸ Nitni tuġa kkaren zi Midyan uca iwđen ġar Faran. Dinni ksin nitni iryazen n Faran akidsen uca usin-dd ġar Miŗra ġar Fireun, aġeġid n Miŗra. Wanita iwca as ict n taddart u iwc as awaŗ *ad as iwc* macca uŗa iwca as ict n temmurt.¹⁹ Hadad yufa řxađar ameqqran di tiţţawin n Fireun, aŗami wanita iwca as uċmas d tamġart, uċmas n tġeġidt Taġfanis.²⁰ Uċmas n Taġfanis turuw as-dd mmis Janubat, wenni tessuţţuđ Taġfanis di taddart n Fireun aŗami *xenni* Janubat *iyma* di řwest n ayt n Fireun.²¹ Isŗa Hadad di Miŗra belli Dawud tuġa igga ad itwassars *deg wenđeŗ* ak-d ibabaten nnes uca Yu'ab, akumandar n řċċskar, immut. *Xenni* inna Hada i Fireun "Sekk ayi-dd, ad raġeġ ġar tem-murt inu!"²² Maca Fireun inna "Min cek ixeŗŗen ġari, řami dayek zŗiġ cek tċessed ad tċeqbed ġar temmurt nnek?" Netta inna "Walu, maca *waxxa amenni* sekk ayi-dd din!"²³ SIDI issekkan xas *ċawed* iġ n řċċdu nneđni, Razun, mmis n Ilidaċ, wenni tuġa yarewŗen zi sidi nnes Hadad-ċazar, aġeġid n řuba.²⁴ Tuġa issmun iryazen, idweŗ d řqebŗan n bandiyya *n*sen. Xuya tuġa ixs Dawud ad ten iney. *Maca* nitni ruġen ġar Dimacq, zedġen din u areyyisen di Di-macq.²⁵ Netta tuġa-t d řċċdu n Israyil marra ussan n Suliman d man aya sennej i řġar i igga Hadad. Netta iċiff Israyil u yareyyes x Aram.²⁶ Yarubeam, mmis n Nabaţ, iġ n Ufrati zi řarada, iġ n umsexxar n Suliman issġaċċed afus nnes

11:14 'tarwa' - s Teibranit 'zzariċet'.

11:16 'iteġġa' - s Teibranit 'iqdeċ'.

1 IJEĞIDEN

x ujeğid. Yemmas qqaren as Şaruea, tuşa-tt d tajač. ²⁷ D man aya d ssibbet i zi tuşa dd-issgaæed afus nnes x ujeğid. Tuşa Suliman ibenna lqelea, iqqen tazzit di tendint n babas Dawud. ²⁸ Tuşa Yarubeam d ijj n bu-teyruđt imehden. Izra Suliman aqa aħudri imheđ di řxedmet uca netta igga as x marra řxedmet n tarebbut n taddart n Yusuf. ²⁹ Di řweqt nni imsar aqa Yarubeam iffeý zi Urcalim uca yufa it unabi Axiya deg webriđ. Wanita tuşa yarđ ijj n warruđ n jdiđ u nitni s tnayen idsen tuşa=ten wehdsen deg iyyar. ³⁰ Axiya ittef arruđ n jdiđ nnes wenni yarđen u icar-reg it di tenæac n imezziqen. ³¹ Inna i Yarubeam “Ksi æecra n imezziqen i cek, mayar ammu i iqqar SIDI, AREBBI n Israyil ‘Xzar, necc ad carrgeý tageldit zeg ufus n Suliman uca ad ac wceý æecra n tqebbař, ³² maca ict n teqbič ad tiři i netta di ttewee n umsexxar inu Dawud u di ttewee n Urcalim, tandint tenni farzey necc zi mara tqebbař n Israyil. ³³ Mayar nitni semhen dayi u uđaren i Actarut, arebbi n İsiduniyyen, i Kamuc, arebbi n Imu’abiyyen, u i Malkam, arebbi n ayt n Eammun. War uyuren nitni di tebridin inu maħend ad ggen min iğan nican di tiťtawin inu u war ħđin tiweşsa inu d lfarayıđ inu am t igga babas Dawud. ³⁴ Maca war i d as ttekksey ca marra tageldit zeg ufus nnes, maca ad t ssmetney d řħakem marra ussan n tudart nnes di ttewee n umsexxar inu Dawud, wenni farzey d wenni iħđan řumurat inu d tweşsa inu, ³⁵ maca ad kksey tageldit zeg ufus n mmis u ad cek wceý æecra n tqebbař zzayes ³⁶ u i mmis ad as wceý ict n teqbič, maħend ad teqqim i umsexxar inu Dawud ict n tfawt zzat i wudem inu di Urcalim, tandint nni farzey necc i yixef inu ħima ad din ssmetney isem inu. ³⁷ Necc ad cek ksiý u cek ad tħekmed x marra min immezri řeemar nnek u ad tiřid d ajeğid x Israyil. ³⁸ Mařa cek tesřid yar marra min zi cek umureý, ad tuyured x tebridin inu u ad tegged min iğan nican di tiťtawin inu am teħđid tiweşsa inu d řumurat inu am t igga umsexxar inu Dawud, xenni ad imsar aqa necc ad ac bniý ict n taddart i ya teqqim am mammec tt bniý i Dawud u necc ad ac wceý Israyil ³⁹ u necc ad ssehwiý tarwa n Dawud, maca war iği i řebda.”

⁴⁰ Suliman tuşa yarezzu ad iney Yarubeam, maca Yarubeam ikkar, yarweř yar Mişra, yar Cixaq, ajeğid n Mişra. Netta iqqim di Misra yars ařami immut Suliman.

Řmewt n Suliman

⁴¹ Min iqqimen n imezruyen n Suliman d marra min igga d tiýit i yars, ma man aya marra war itwazemm ca deg wedlis n imezruyen n Suliman? ⁴² Řweqt nni iħkem Suliman x marra Israyil di Urcalim, tuşa arebein n isegg^wusa. ⁴³ Suliman itwassars deg wendeř jar řejdud nnes. Netta itwandeř di tendint n babas Dawud u mmis Raħabeam idweř d ajeğid deg wemcan nnes.

Abeťtu n tgellidit

12 ¹ Raħabeam yuyur yar Cakim, mayar marra Israyil tuşa yusa-dd yar Cakim ħima ad t ggen d ajeğid. ² Umi isřa Yarubeam, mmis n Nabať, x man aya, umi tuşa ead di Mişra - aqa netta tuşa yarweř zi zzat n wudem n ujeğid Suliman u Yarubeam tuşa izdeý di Mişra - imsar ³ aqa ssekken-dd yars ireqqasen, jjin ad xas řayan. Yarubeam d marra agraw n řgens n Israyil usin-dd u ssiwřen ak-d Raħabeam, nnan ⁴ “Babac igga xaney ijj n uzayřu iqseħ. Xenni řexxu, sarxu cek řxedmet iqeshen n babac uřa d azayřu iđeqřen i xaney igga, xenni ad cek nexdem.” ⁵ Netta inna asen “Uyurem u æeqbem awarni i třata n wussan.” Uca yuyur řgens.

⁶ Imcawar ujeğid Raħabeam ak-d imeqqranen, inni tuşa ibedden zzat i wudem n babas Suliman umi tuşa ead iddar, inna “S min zi d ayi tweşsam ad arrey x řgens-a?” ⁷ Nitni ssiwřen akides, nnan “Mařa cek teggid ixef nnek ass-a d amsexxar i řgens-a, ad xasen tsexxared, ad xasen tar-red u ad kidsen tessiwřed s wawařen icnan, xenni ad dewřen nitni d imsexxaren nnek marra

11:27 ‘tazect’ - niý ‘řxawi’.

11:39 ‘tarwa’ - s Teibranit ‘zzariæet’.

1 IJEĞIDEN

ussan.”⁸ Maca netta inđar ccwar i d as tuya wcin imeqqranen uca imcawar ak-d iħudriyyen nni tuya akides imyaren u bedden řexxu zzat i wudem nnes.⁹ Netta isseqsa ten “Man tcawarem ad t narr x wawař n řgens, minzi ssiwřen akidi, nnan *ayi* ‘Sarxu azayřu i xaney igga babac.’ ”

¹⁰ Iħudriyyen inni akides tuya imyaren ssiwřen akides, nnan “Ammu i ya tarred x řgens i kidek issiwřen innan ‘Babac issedqeř azayřu nney, maca řexxu cek sarxu t xaney’ u ammu i kidsen i ya tessiwřed ‘Ađad amezyan inu ad yiři d ameqqran x tejeinna n baba.¹¹ Mařa baba iqgen awem ijj n uzayřu iqeshen, *xenni* necc ad t ssdeqřey ead. Mařa baba yarebbi kenniw s urekkud, necc ad kenniw textexey s iyarđmiwen.’ ”

¹² Deg wass wiss třata usin-dd Yarubeam d marra řgens yar Raħabeam, am mammec tuya issiweř ujeğid, tuya inna “Eeqbem-dd yari awarni i třata n wussan!”¹³ Ajeğid yarra-dd řgens s ict n temwarrit iqeshen, mayar netta inđar ccwar i d as wcin imeqqranen.¹⁴ Issiweř akidsen elahsab ccwar n iħudriyyen, inna “Baba issedqeř azayřu nwem, maca necc ad ssdeqřey ead azayřu nwem. Baba yarebbi kenniw s urekkud, necc ad kenniw textexey s iyarđmiwen.”

¹⁵ Ajeğid war isři ca yar řgens, mayar aneqřeb-a tuya i dd-yusa zi SIDI, ħima ad issemten awař i tuya issiweř SIDI s ufus n Axiya, Aciluni, mmis n Nabař.

¹⁶ Umi marra Israyil izra aqa ajeğid war yarsen isři ca, yarra-dd řgens x ujeğid, inna “Man tasyart i yarney di Dawud? Neccin war yarney bu tesyart yar mmis n Yassa. Yar iqiđan nnek, a Israyil! Xenni řexxu, řha ak-d taddart nnek, Dawud!” Uca yuyur Israyil yar iqiđan nsen.¹⁷ Ayt n Israyil inni tuya izeddyen di tneddam n Yahuda, aqa Raħabeam tuya xasen d ajeğid.¹⁸ Ajeğid Raħabeam issekk yarsen Aduram, wenni *iğan* x ljizya, u marra Israyil yarjem it s yezra ařami immut. Ajeğid Raħabeam inya deyya x ijj n ukarru ħima ad yarweř yar Urcalim.¹⁹ Ammu i iyewwey Israyil x taddart n Dawud yars ař ass-a.²⁰ Umi isřa marra Israyil aqa Yarubeam tuya ieqeb-dd, imsar, aqa řayan as ħima ad dd-yas yar tmesmunt uca ggin t d ajeğid x marra Israyil. Uřa d ijj war iđeffar ead taddart n Dawud myir taqbič n Yahuda.

²¹ Raħabeam yusa-dd yar Urcalim uca issmun marra taddart n Yahuda d teqbič n Binyamin, mya u-tmenyin-ařaf n *iryazen* itwafarzen, twadarrben i umenyi, ħima ad mmenyen ak-d taddart n Israyil, ħima ad dd-arren tageldit yar Raħubeam, mmis n Suliman.²² Xenni yusa-dd wawař n SIDI yar Cimaeya, aryaz n AREBBI, inna²³ “Siweř ak-d Raħabeam, mmis n Suliman, ajeğid n Yahuda, u ak-d marra taddart n Yahuda u tenni n Binyamin u i marra min iqqimen n řgens, ini²⁴ ‘Ammu issiweř SIDI: War ttgaædem u war ttmmenya ak-d aytmatwem, ayt n Israyil. Ittxeřa ad ieqeb *kuř* ijj n weryaz yar taddart nnes, mayar d man aya i imsaren zzayi.’ ” Nitni sřin yar wawař n SIDI uca eeqben uca uyuren yar *wemcan* nsen elahsab awař n SIDI.

Yarubeam igga ieejmiyyen n wurey d lařnam

²⁵ Yarubeam ibna Cakim x idurar n Ifrayim uca izdey dinni. Zi senni iffey uca ibna Fanuwil.

²⁶ Inna Yarubeam deg wuř nnes “Tageldit ad teeqeb yar taddart n Dawud,²⁷ mařa řgens ad dd-igaeæed ħima ad yawi tiwhibin di taddart n SIDI di Urcalim. Xenni ad dd-idweř wuř n řgens-a yar siditsen, yar Raħabeam, ajeğid n Yahuda. Ad ayi nyen u ad eeqben yar Raħabeam, ajeğid n Yahuda.”²⁸ Imcawar ujeğid. Xenni igga tnayen n ieejmiyyen n wurey, inna asen i řgens “D ařas i kenniw mařend ad tgaædem yar Urcalim. Aqa da, irebbiten nnek, a Israyil, inni cek i dd-issuffyen zi Miřa.”²⁹ Netta issbedd ijj n ucejmi di Bayt-Il u wenedni issbedd it di Dan.³⁰ Aya idweř d aerađ yar ddnuw. Řgens izwar yuyur zzat i wudem n yijj n ucejmi.

³¹ Netta issbedd ict n zzawect x řgeudi. Igga ikehhanen i d iqqarsen zi marra třrufa n řgens inni war *iğin* zeg ayt n Lawi.

³² Deg uyur wiss tmenya, deg wass wiss xemmesřac n uyur, igga Yarubeam ijj n řeid, am řeid i

12:28 ‘amwa’ - niy ‘ayenduz’ niy ‘yuggu’.

1 IJEĠIDEN

tteġġen di Yahuda, u netta issġaġeed tiyarša x uelġtar. Netta igga ammu di Bayt-Il ħima ad iqed-dem tiyarša i iġejmiyyen i yegga. Igga eawed ikehhanen di Bit-Il x reġeudi nni igga.

³³ Deg wass wiss xemmesġac deg uyur wiss tmenya n uyur i tuġa ixarreš netta deg wuř nnes, issġaġeed tiyarša x uelġtar nni igga di Bayt-Il. Ammu i issbedd netta ijj n řeid i ayt n Israyil uca ibexxar řebxur x uelġtar.

Aryaz n Arebbi zi temmurt n Yahuda

13¹ Xzar s wawař n SIDI yusa-dd ijj n weryaz n AREBBI zi Yahuda ġar Bayt-Il. Yarubeam tuġa ibedd zzat i uelġtar ħima ad iwehheb řebxur.² Netta iřaya x uelġtar, s wawař n AREBBI, inna “A aealġtar, aealġtar, ammu i iqqar SIDI, ad dd-itwaxřeq ijj n mmis di taddart n Dawud, ad as qqaren Yuciya. Ad xak igg d tayaršt ikehhanen n reġeudi inni xak iwehħben řebxur uca ad xak itwacmeđ min iqqimen n ixsan n iwdan.”³ Deg wass nni iwca ict n řeeřamet, inna “Ta d řeeřamet i x issiweř SIDI. Xzar aealġtar ad icarreg u iġeđ i xas iġan ad zzayes-dd iħruġeđ.”

⁴ Umi isřa ujeġid awař n weryaz n AREBBI wenni iřayan x uelġtar di Bayt-Il, imsar, aqa Yunatan isswizzeđ afus nnes x uelġtar, inna “Třef it!” Maca afus nnes, wenni tuġa ġars isswizzeđ, yużey, ařami war izemmar ead ad t-idd yarr ġars.⁵ Icarreg uelġtar uca iħruġeđ zzayes yiġeđ elahřab řeeřamet i iwca weryaz n AREBBI s wawař n SIDI.⁶ Xenni yarra-dd ujeġid, inna i weryaz n AREBBI “Ttar SIDI, AREBBI nnek, uca řaġ xafi ħima afus inu ad ġari dd-idweř!” Uca iebed weryaz n AREBBI i uġembub n SIDI uca afus n ujeġid idweř-dd ġars uca idweř am mammec t tuġa qbeř.⁷ Xas uca issiweř ujeġid ak-d weryaz n SIDI “As-dd ġar taddart inu uca areyyeħ! Uřa d necc ad ac wceġ ict n terzeft.”⁸ Aryaz n AREBBI maca yarra-dd x ujeġid “Waxxa cek tewcid ayi azyen n taddart nnek, necc war akidek ġġureġ u war tticceġ aġrum deg wemcan-a uřa war da sessey.⁹ Maġar ammu i d ayi yumur SIDI s wawař nnes, inna “Cek war *dinni* ttetted u war *dinni* tsessed u war tēiqqib x webrid i x dd-tusid.”¹⁰ Uca netta iruħ x ijj n webrid nneđni u war dd-ieqib ca x webrid i x dd-yusa ġar Bayt-Il.

¹¹ Di Bayt-Il tuġa izeddeġ ead ijj n unabi iwsar. Mmis nnes yusa-dd, iħaja as min tuġa igga weryaz n AREBBI deg wass nni di Bayt-Il, uřa d awařen i issiweř i ujeġid. Nitni ħajan as ten i babatsen.

¹² Issiweř akidsen babatsen “X man abrid i yuyur netta?” Iħenjiren tuġa řrin man abrid tuġa iřtef weryaz n SIDI wenni tuġa i dd-yusin zi Yahuda.¹³ Netta inna asen “Bardem ayi i weġyuř!” Nitni bardem as i weġyuř uca netta inya xas iruħ.¹⁴ Netta yaredded aryaz n AREBBI uca yufa it am iqqim sadu ict n tbeġuđt. Netta inna as “Ma cek d aryaz n AREBBI wenni dd-iffyē zi Yahuda?” Netta inna “D necc!”¹⁵ Xenni inna as “As-dd akidi ġar taddart inu u ecc aġrum.”¹⁶ Maca netta inna “Necc war zemmareġ akidek eeqbey u necc war akidek-dd ttaseġ. Uřa d necc war ttetteġ, war sessey deg wemcan-a.¹⁷ Maġar x ufus n SIDI iffey-dd wawař ġari “Cek war tzem-mared ad dinni tecced aġrum u war tsessed aman. Cek war tzem-mared ad tēeqbed x webrid i x dd-tusid.”¹⁸ Netta inna as “Uřa d necc d ijj n unabi am cek uca ijj n umalak issiweř akidi s wawař n SIDI, inna ‘Awyi t ġark di taddart nnek, ħima ad yecc aġrum, ad isess aman.’” Ammu issxarreq xas.¹⁹ Uca netta ieqeb akides u netta icca aġrum di taddart nnes, iswa aman.

²⁰ Umi qqimen nitni ġar řřabřa, aqa yusa-dd wawař n SIDI ġar unabi wenni tuġa t-idd yarrin

²¹ u netta iřaya i weryaz n AREBBI i dd-yusin zi Yahuda, inna “Ammu i iqqar SIDI ‘Maġar cek tġewwyed x wawař n SIDI u war teħđid řumur i d ac yumur SIDI, AREBBI nnek,²² maca tēeqbed u teccid aġrum u teswid aman deg wemcan i x i d ac inna: War tzem-mared ad *din* tecced aġrum u war *din* tsessed aman, x uya arrimet nnek immuten war dd-tusa deg wenđeř n ibabaten nnek.”

²³ Awarni umi tuġa icca d iswa, ibardee as i weġyuř i unabi i d igga ad dd-idweř.²⁴ Ammu dd-iffey uca imsagar akides ijj n weyrad, inya it. Řxecbet nnes tuġa temmendar *din* x webrid u aġyuř ibedd zzates uca uřa d ayrad ibedd zzat i řxecbet.²⁵ U xzar, edun ca n yeryazen, řrin

1 IJEĠIDEN

řxecbet temmenđar x webrid uřa d ayrad ibedd zzat i řxecbet. Nitni usin-dd uca ssiwřen x man aya di tendint n unabbi iwsaren.²⁶ Umi anabi wenni i t-idd yarrin zeg webrid, isřa manaya, inna netta “Wa d aryaz n AREBBI wenni tuřa iřewwyen x wawař n SIDI. X uyenni iwca it SIDI i weyrad u wanita imezzez it uca inřa it elahřsab awař n SIDI wenni tuřa kides issiwřen.”²⁷ Uca netta issiweř ak-d iřenjiren nnes, inna “Bardęem ayi i weyyuř!” Nitni bardęen as²⁸ uca netta iffeř, yufa řxecbet temmenđar x webrid uřa d ayyuř d wayrad i ibedden zzat i řxecbet. Ayrad war yecci řxecbet u war imezzez ayyuř.²⁹ Xenni issgaęeed unabbi řxecbet, issars i-tt x weyyuř uca yiwyi tt akides. Ammu i dd-yusa unabbi iwsaren di tendint řima ad xas iwwet agejdur u ad t inđeř.³⁰ Netta inđeř řxecbet deg wenđeř nnes u nitni wtin xas agejdur “Uh, uma inu!”³¹ Awarni i umi tuřa t inđeř, imsar, aqa netta issiweř ak-d iřenjiren nnes, inna “Xmi necc i řa mmteř, neđřem ayi deg wenđeř i di immenđar weryaz n AREBBI u ssarsem ixsan inu x uęezdis n ixsan nnes!”³² Mařar awař i ibarreř s wawař n SIDI x uęaltar-a nni iřan di Bayt-Il u x marra tizawiyyin n řgeřudi nni iřan di tneddam n Samarya, ad dd-iffey nican.”³³ Awarni i wawař-a war dd-iddekk“iř ca Yarubeam zeg webrid aęeffan nnes, maca yařeqqem eawed ikehhanen zi marra třruřa n řgens x řgeřudi. Wenni t ixsen, yařeqqem it u wanita idweř d ijj zeg ikehhanen n řgeřudi.”³⁴ Zi tmesřact-a tewđa taddart n Yarubeam di dd-nub ařami dd-tqarreb řar uteřři d waredeř zi temmurt.

Yarubeam d unabbi Ahiya

14¹Di řweqt nni idweř Ahiya, mmis n Yarubeam, ihreč.² Inna Yarubeam i temřart nnes “Kkar, beddeř arruđ nnem, mařend war ięeqqeř ijj aqa cem d tamřart n Yarubeam, ad tuyured řar Cilu. Aqa dinni anabi Axiya wenni i d xafi innan aqa necc ad dewřey d ajeřid x řgens-a.”³ Ksi eecra n iřrumen d tefđiřin d ijj n uqdiř n tamment akidem uca uyur řars! Netta ad am yini min i řa imsaren ak-d uřenjir.”⁴ Uca ammu i tegga temřart n Yarubeam. Nettet tekkar, tuyur řar Cilu, tiweđ řar taddart n Axiya. Axiya tuřa war itwiři mařar tiřřawin nnes tuřa dewřent ttemmsent di tewsaret nnes.⁵ Maca SIDI inna i Axiya “Xřar, ad dd-tas temřart n Yarubeam řima ad cek tesseqsa x mmis minzi wanita ihřec. Ta d ta i d as i řa tinid. Xmi i dd řa tas, ad imsar, nettat ad tessnięmeř ixef nnes d icten nneđnit.

⁶Umi isřa Axiya řřess n iřuraf nnes řar tewwart, imsar, aqa netta inna “Adef-dd řar daxeř, a tamřart n Yarubeam! Mayemmi tessnięmiřed ixef nnem amecnaw cem d icten nneđnit? Necc twassekkeř-dd řarem s ict n tebrat iqesřen.”⁷ Uyur, ini i Yarubeam ‘Ammu i iqqar SIDI, AREBBI n Israyil: Necc ssgaęedeř cek zi jar řwest n řgens u ggiř cek d amgewwad x řgens inu Israyil⁸ u necc carrgeř tageldit zi taddart n Dawud uca wciř ac tt. Cek maca war teřid am umsexar inu Dawud, wenni iřđan řumurat inu d wenni i dd ayi iđfaren řima ad yegg mřir min iřan nican di tiřřawin inu.⁹ Cek teggid tt d taęeffant mahu x min ggin marra inneđni qbeř i cek uca cek tuyured teggid irebbiten nneđni d řexyařat nneđni ifesyen řima ad ayi tesęared uca tendared ayi awarni i weęur nnek.¹⁰ X uyenni ad awyeř tuęeffna x taddart n Yarubeam u ad teřřiř zi Yarubeam marra wi t itteggan x řřid, am wenni itwabelleęen, am wenni itwajjen di Israyil, u necc ad mřiř min iqqimen n taddart n Yarubeam, am mammec farđen řeyřar řars ař i řa iqđa.¹¹ Man wen zi taddart n Yarubeam i řa immten di tendint, ad t ccen yiřan u wi i řa immten deg iyyar, ad t ccen iřđad n uęenna, mařar SIDI d wenni tt innan.

¹²U cem, kkar, uyur řar taddart nnem! Mařa iđaren nnem ad awyen řar tendint, ad immet uřenjir.¹³ Marra Israyil ad xas wten agejdur u nitni ad t neđřen, mařar netta waha zi taddart n Yarubeam ad itteř aņeř, mařar di taddart n Yarubeam mřir days waha i itwaf min iřan nican i SIDI, AREBBI n Israyil.¹⁴ SIDI maca ad dd-issekkar ijj n ujeřid x Israyil wenni i řa iteřřan taddart n Yarubeam, ass aqa d wa. Min din? Wah, ead řexxu!¹⁵ SIDI ad iwwet Israyil, ad t issenhezz

1 IJEĞIDEN

ssa d ssa am uyanim deg waman, u netta ad iqree Israyil zi temmurt-a iŝebhen i iwca i ibabaten nsen u netta ad ten yareyyec ayirin i yeyzar, minzi nitni ggin i yixef nsen tirebbin n cwarti u s̄aren zzaysent SIDI. ¹⁶ Netta ad isellem Israyil di ssibbet n ddnub i igga Yarubeam u i zi dd-yarra Israyil ad ix̄a.

¹⁷ Uca tekkar temyart n Yarubeam, teŧtef abrid uca tiweđ yar Tirza. Umi dd-tusa yar tnebdar n taddart, immut uhenjir. ¹⁸ Nitni neđren t u marra Israyil iwta xas agejdur, ełahsab awař n SIDI i issiweř s ufus n umsexar nnes, anabi Axiya.

¹⁹ Imezruyen iqqimen n Yarubeam, mammec immney d mammec iħkem, xzar, aqa twazemmen deg wedlis n usettef n ijeğiden n Israyil. ²⁰ Ussan i tuya iħekkem Yarubeam tuya tnayen u-eicrin n issegg^wusa. Netta itwassars *deg wendeř* jar řejdud nnes u mmis Nadab idweř ad iħkem deg wemcan nnes.

Řmewt n Raħubeam, mmis n Suliman

²¹ Raħubeam, mmis n Suliman, tuya d ajeğid di Yahuda. Netta tuya yars waħit u-rebein n isegg^wusa umi idweř netta d ajeğid. Netta iħkem sebeřac n isegg^wusa di Urcalim, di tendint i ix̄ar SIDI zi jar marra tiqebbař n Israyil ħima ad din issemten isem nnes. Yemmas qqaren as Niema, *tenni d* ict n Taeammunit. ²² Yahuda igga *min iġan* d aeėffan di tiřřawin n SIDI u nitni s̄aren t mahu x marra min tuya ggin ibabaten nsen s ddnub nsen i zi x̄an.

²³ Mařar uřa d nitni bnan řegeudi i yixef nsen d imayđuten *iqeddsen* d tirebbin n cwarti, di marra tiwririn yueřan u sadu kuř tacejjart tazizit. ²⁴ Tuya din uřa d iryazen iqeħħbiyyen di temmurt. Nitni ggin marra jjeayef n řegnus i tuya issuffey SIDI zi řwart zzat i wudem n ayt n Israyil.

²⁵ Deg usegg^was wiss xemsa n ujeğid Raħubeam, imsar, aqa igaeėed Cicak, ajeğid n Miřra, đidd i Urcalim. ²⁶ Netta ikkes řeknuz zi taddart n SIDI u řeknuz zi taddart n ujeğid, *iwa*, netta ikkes marra. Iksi uřa d marra tcappat n useřqi n wurey nni igga Suliman. ²⁷ Deg wemcan nsent igga ujeğid Raħubeam tcappat n useřqi n nnħas. Igga i-tent deg ifasssen n imeqqranen x ireqqasen n tazřa nni tuya tteessan yar wadaf n taddart n ujeğid. ²⁸ Meřmi mma i ya yadef ujeğid yar taddart n SIDI, imsar, aqqa ireqqasen n tazřa arebbun tent u iwyen tent xenni eawed yar wexxam n ireqqasen n tazřa. ²⁹ Imezruyen iqqimen n Raħubeam d marra min igga, ma man aya *marra* war itwazemm ca deg wedlis n usettef n ijeğiden n Yahuda? ³⁰ Tuya iġa umenyi jar Raħubeam d Yarubeam marra ussan. ³¹ Raħubeam itwassars *deg wendeř* jar řejdud nnes. Netta itwandeř jar řejdud nnes di tendint n Dawud. Yemmas qqaren as Niema, ict n *temyart* Taeammunit. Mmis Abiya idweř d ajeğid deg wemcan nnes.

Abiyam, ajeğid x temmurt n Yahuda

15 ¹ Deg usegg^was wiss tmenřac n ujeğid Yarubeam, mmis n Nabař, idweř Abiya d ajeğid x Yahuda. ² Netta iħkem třata n isegg^wusa di Urcalim. Yemmas qqaren as Maeka, yeğis n Abicalum. ³ Netta yuyur di marra ddnub n babas nni tuya igga qbeř nnes uca uř nnes war tuyi ca icđar yar SIDI, AREBBI nnes, am wuř n babas Dawud. ⁴ Maca di řřwee n Dawud iwca as SIDI, AREBBI nnes, ict n řefnar di Urcalim, umi igga ad issekkar mmis awarni as u umi igga ad yejj Urcalim tbedd, ⁵ mařar Dawud tuya igga *min iġan* nican di tiřřawin n SIDI u netta tuya war iħeyyed di marra tudart nnes x marra min i d as yumur netta, myir di tmesřact n Uriya, Aħitti. ⁶ Tuya *din* amenyi jar Raħubeam d Yarubeam, marra ussan n tudart nnes.

⁷ Imezruyen iqqimen n Abiya d marra min igga, ma war twazemmen ca deg wedlis n usettef n ijeğiden n Yahuda? Tuya din eawed amenyi jar Abiyam d Yarubeam. ⁸ Abiya iġa *ixef* nnes ad itwassars *deg wendeř* n babas. Neđren t di tendint n Dawud. Mmis Asa idweř d ajeğid deg wemcan

14:23 'tacejjart' - niya 'addag' ('iddagen').

1 IJEĞIDEN

nnes.

Asa, ajeğid x temmurt n Yahuda

⁹ Deg usegg^was wiss eicrin n Yarubeam, ajeğid n Israyil, idweř Asa d ajeğid x Yahuda. ¹⁰ Netta iħkem waħit u-rebein n isegg^wusa di Urcalim. Ĥennas qqaren as Maeka, yeğis n Abicalum. ¹¹ Asa igga *min iğan* nican di tiṭṭawin n SIDI, am babas Dawud. ¹² Netta issuffey iryazen iqeħħbiyyen zi temmurt uca iħeyyed marra imeyda n *n lašnam nsen* i tuya ggin ibabaten nnes. ¹³ Netta issħeyyed uřa d Ĥennas Maeka zi jjeħd nnes *am tjeğidt*, mařar nettat tuya tegga ijj n řexyař d jjeifect n trebbi n cwarti. Asa iqešš uřa d jjeifect nnes uca isscemđ i-tt řar teyzart n Qidrun. ¹⁴ Waxxa war twaħeyydent řegeudi, maca uř n Asa tuya icđar nican i SIDI, marra ussan *n tudart* nnes. ¹⁵ Netta yiwi řeqcue iqeddsen n babas d min tuya iqeddes netta di taddart n SIDI: nnuqart d wureř d řeqcue *nneđni*.

¹⁶ Tuya *din* amenři jar Asa d Baeca, ajeğid n Israyil, marra ussan nsen. ¹⁷ Baeca, ajeğid n Israyil, igaeed řar *umenři* đidd i Yahuda uca ibna Rama Ĥima war ittejji uřa d ijj ad yuyur řar Asa Ĥima ad řars-dd yas. ¹⁸ Xenni iksi Asa marra nnuqart d wureř i tuya iqqimen deg ixxamen n txubay zi taddart n SIDI uřa d txubay zi taddart n ujeğid uca isellem *marra* aya i imsexxaren nnes. Uca ajeğid Asa issekk iten řar Bin-Hadad, mmis n Tabrimun, mmis n Ĥazyun, ajeğid n Aram, wenni tuya izeddyen di Dimacq, Ĥima ad yini ¹⁹ “*Aqa din* ijj n řeahd řarayı d cek, řar baba d babac. Xzar necc ad ac-dd ssekkey ict n terzeft n nnuqart d wureř. Ruħ cek, fsi řeahd nnek ak-d Baeca, ajeğid n Israyil, maħend netta ad igaeed ad xafi igg^wej.” ²⁰ Binhadad isřa řar ujeğid Asa uca issekk netta imeqqranen n řeskar nnes řar tneddam n Israyil. Netta iyřeb x Eiyun d Dan d Abal-Bayt-Maeka d marra Kinnarut ak-d marra tammurt n Naftali. ²¹ Umi Baeca isřa x uya, imsar, aqa netta issbedd di řebni n Rama uca iqqim izeddeř di Tirza. ²² Ajeğid Asa iija ad itwabarreħ di marra Yahuda, war ittyimi Ĥed, Ĥima nitni ad kksen izra zi Rama d ukeccuđ nnes i zi tuya ibenna Baeca. U s man aya ibna ujeğid Asa *tandint* n Jibea di Binyamin d Miřfa.

²³ Imezruyen iqqimen n Asa, marra timegga nnes imeħden d marra min igga uřa d tineddam nni ibna, ma nitni war twazemmen ca deg wedlis n usettef n ijeğiden n Yahuda? Maca umi iwsar netta, iħřec netta zeg idaren nnes s tnayen. ²⁴ Asa itwassars *deg wendeř* řar řejdud nnes. Netta itwandeř řar řejdud nnes di tendint n babas Dawud. Mmis Yahucafať idweř d ajeğid deg wemcan nnes.

Nadab, ajeğid x temmurt n Israyil

²⁵ Nadab, mmis n Yarubeam, idweř d ajeğid x Israyil deg usegg^was wiss tnayen n Asa, ajeğid n Yahuda. Netta iħkem tnayen n isegg^wusa x Israyil. ²⁶ Netta igga *min iğan* d aeėffan di tiṭṭawin n SIDI uca yuyur deg webriđ n babas u di ddnuđ nnes i zi yarra Israyil ad ixđa.

²⁷ Baeca, mmis n Abiya, zi taddart n Issakar, igga xas ict n tmeemuč u Baeca iyřeb xas di Jibbatun nni *iğan* n Ifiliřtiniyyen, umi Nadab d marra Israyil tuya innđen i Jibbatun. ²⁸ Inya it Baeca deg usegg^was wiss třata n Asa, ajeğid n Yahuda, u netta idweř d ajeğid deg wemcan nnes. ²⁹ Umi idweř netta *maca* d ajeğid, imsar, aqa iqđa netta x marra taddart n Yarubeam. Netta war iiji uřa d ca n Yarubeam nni *yarrin* nnefs, ad iqqim iddar ařami iteħħa ełahřab awař n SIDI nni tuya issiweř s ufus n umsexxar nnes Axiya, Aciluni, ³⁰ di ssibbet n ddnuđ n Yarubeam i zi ixđa netta u i zi yarra Israyil ad ixđa s weřar nnes i zi isear SIDI, AREBBI n Israyil.

³¹ Imezruyen iqqimen n Nadab, d marra min igga, ma man aya war itwazemm ca deg wedlis n usettef n ijeğiden n Israyil? ³² Tuya *din* amenři jar Asa d Baeca, ajeğid n Israyil, marra ussan nsen.

1 IJEĠIDEN

Basa, ajeġid n Israyil

³³ Deg usegg^was wiss t^rata n ujeġid Asa, ajeġid n Yahuda, idweř Baeca, mmis n Axiya, d ajeġid x marra Israyil di Tirza, u *netta iħkem* arebea u-eicrin n isegg^wusa. ³⁴ Netta igga *min iġan* d aeffan di tiġawin n SIDI uca netta yuyur deg webriđ n Yarubeam u di ddnuđ nnes i zi yarra-dd Israyil ad ixđa.

Ajeġid Basa itwawebbex zeg unabbi Yahu

16¹ Yusa-dd wawař n SIDI ęar Yahu, mmis n Ħanani, x Baeca, inna ² “Minzi necc ssgaęędeę-dd cek zi tęejjajt u ggię cek d amęewwad x řgens inu Israyil uca cek tuyured x webriđ n Yarubeam u tarrid řgens inu Israyil ad ixđa umi i d ayi tescared s ddnuđ nsen, ³ xzar, x uya ad mħię min iqqimen n Baeca d min iqqimen n taddart nnes u necc ad ggeę taddart nnek am taddart n Yarubeam, mmis n Nabať. ⁴ Man wen zi taddart n Baeca i ęa immten di tendint, ad t ccen yiťan u man wen zzayes i ęa immten deg iyyar, ad t ccen yiđdađ n ujenna.

⁵ Imezruyen iqqimen n Baeca, d marra min igga, ma man aya war itwazemm ca deg wedlis n usettef n ijeġiden n Israyil? ⁶ Baeca itwassars *deg wenđer* jar řejdud nnes u netta itwandeř di Tirza. Mmis Iyla idweř d ajeġid deg wemcan nnes. ⁷ Ammu dd-yusa wawař n SIDI s ufus n unabbi Yahu, mmis n Ħanani, uřa x Baeca d taddart nnes d x marra taęeffant i igga di tiġawin n SIDI, umi t isęar s řexdayem n ifassen nnes u umi d idweř *ammu* am taddart n Yarubeam uřa minzi netta tuya iqđa wanita.

Iyla, ajeġid n Israyil

⁸ Deg usegg^was wiss setta u-eicrin n Asa, ajeġid n Yahuda, idweř Iyla, mmis n Baeca, d ajeġid x Israyil di Tirza, i *ijj n řmijař* n tnayen n isegg^wusa. ⁹ Zimri, amsexxar nnes, wenni d ameqqran x ijj n wezyen n ikarruten n *umenyi*, igga xas ict n tmeęmuć umi t tuya di Tirza, am tuya iscar di taddart n Arřa, wenni tuya d amehđay x taddart di Tirza. ¹⁰ Zimri yudef, iwta it uca inęa it deg usegg^was wiss sebea u-eicrin n Asa, ajeġid n Yahuda. Netta idweř d ajeġid deg wemcan nnes. ¹¹ Řami idweř netta d ajeġid uca inęa x řkursi, imsar, aqa iqđa netta x marra taddart n Baeca. Netta war iji uřa d ijj wenni t iggin x řħiđ *ad iddar* u uřa d *ijj* wenni *izemmaren* ad as intaqem u uřa d *ijj* zeg imeddukař nnes. ¹² Ammu itehđa Zimri marra taddart n Baeca ełahsab awař n SIDI nni issiweř Baeca s ufus n unabbi Yahu ¹³ di ssibbet n marra ddnuđ n Baeca d ddnuđ n mmis Iyla i zi xđan nitni u i zi arrin nitni Israyil ad ixđa am searen SIDI, AREBBI n Israyil, s *irebbiten* nsen ibeťtiřen. ¹⁴ Imezruyen iqqimen n Iyla, d marra min igga, ma nitni war twazemmen ca deg wedlis n usettef n ijeġiden n Israyil?

Zimri, ajeġid n Israyil

¹⁵ Deg usegg^was wiss sebea u-eicrin n Asa, ajeġid n Yahuda, tuya Zimri sebea n wussan d ajeġid di Tirza. Řgens tuya inned i Jibbatun nni *iġan* n Ifilistiņiyyen. ¹⁶ Řgens i tuya iwtin iqıđan nnes *din*, isřa aqa itwanna “Zimri tuya igga d ict n tmeęmuć uca inęa ajeġid.” Deg wass nni marra řgens yarra Eumri, wenni d ameqqran x řęeskar, d ajeġid x Israyil, di řmargeħ n řęeskar. ¹⁷ Eumri igaęęed-dd zi Jibbatun d marra Israyil akides uca nnđen as-dd i Tirza. ¹⁸ Umi iźra Zimri aqa tandint tuya tetwatťef, yudef di lqelea n taddart n ujeġid, iqedd netta i taddart n ujeġid tiwa nnes timessi uca immut ¹⁹ di ssibbet n ddnuđ i tuya igga, umi igga *min iġan* d aeffan di tiġawin n SIDI, umi yuyur deg webriđ n Yarubeam uřa s ddnuđ i igga am dd-yarra Israyil ad ixđa.

²⁰ Imezruyen iqqimen n Zimri, d tameęmuć i igga, ma man aya war itwazemm ca deg wedlis n usettef n ijeġiden n Israyil?

1 IJEĞIDEN

Ǝumri, ajeğid n Israyil

²¹ Xenni itwammsebda řgens n Israyil x tnayen n iziynat. Ijj n wezyen n řgens *ibedd* awarni i Tibni, mmis n Jinat, mařend nitni ad t ggen d ajeğid u ijj n wezyen *nneđni ibedd* awarni i Ǝumri. ²² Řgens nni *ibedden* awarni i Ǝumri, tuđa ijhed x řgens nni *ibedden* awarni i Tibni, mmis n Jinat. Uca immut Tibni u Ǝumri idweř d ajeğid.

²³ Deg usegg^was wiss wařit u-třatin n Asa, ajeğid n Yahuda, idweř Ǝumri d ajeğid x Israyil. Netta iřkem tenεac n isegg^wusa. Di Tirza iřkem setta n isegg^wusa. ²⁴ Xenni isđa netta adrar n Samarya zi Camir s tnayen n talint n nnuqart u netta *ibda* ad ibna x wedrar n Samarya. Iřđa as i tendint i ibna Samarya, εlařsab isem n Camir, bab n wedrar. ²⁵ Ǝumri igga *min iđan* d aεeffan di tiřřawin n SIDI. Netta tuđa d *aεeffan* mahu x marra inni tuđa zzayes izwaren. ²⁶ Netta yuyur di marra tibridin n Yarubeam, mmis n Nabař, u di ddnuv nnes i zi yarra Israyil ad ixđa, umi searen nitni SIDI, AREBBI n Israyil, s *irebbiten* nsen ibeřřiren.

²⁷ Imezruyen iqqimen n Umri, d min igga d marra timegga nnes imeřđen i igga, ma man aya war itwazemm ca deg wedlis n usettef n ijeğiden n Israyil? ²⁸ Ǝumri itwassars *deg wenđer* jar řejdud nnes. Netta itwanđer di Samarya. Mmis Axab idweř d ajeğid deg wemcan nnes.

Axab, ajeğid n Israyil, yiwi Izabil d tamıart

²⁹ Axab, mmis n Ǝumri, idweř d ajeğid x Israyil deg usegg^was wiss tmenya u-třatin n Asa, ajeğid n Yahuda. Axab mmis n Ǝumri, iřkem x Israyil tnayen u-εicrin n isegg^wusa x Israyil di Samarya.

³⁰ Axab, mmis n Ǝumri, igga *min iđan* d aεeffan di tiřřawin n SIDI, mahu x marra inni tuđa zzayes izwaren. ³¹ Umi iřseb drus aqa netta iřřef di ddnuv n Yarubeam, mmis n Nabař, imsar, aqa netta yiwi Izabal, yeğis n It-Baεal, ajeğid n Iřiduniyyen, d tamıart uca yuyur ad isexxar i Baεl, yuđar as. ³² Netta issbedd ijj n uεalřar i Baεl di zzawect n Baεl nni ibna netta di Samarya. ³³ Netta igga εawed ict n trebbit n cwarti. Axab iεdu s wesεar nnes i SIDI, AREBBI n Israyil, x marra ijeğiden nni tuđa i d as izwaren.

³⁴ Deg wussan nnes ibna Ĥiyil, zi Bayt-Il, *tandint* n Ariřa. Issars dsas nnes di ssum n mmis amen-zu Abiram u di ssum n mmis amazuz Sajub yarekkeb netta tiwwura εlařsab awař n SIDI i issiweř s ufus n Yacuea, mmis n Nun.

Anabbi Iliya řar iřzar n Krit

17 ¹ Iliya, Aticbi, zi Ticbi di Jilead, inna i Axab “S tidett am iddar SIDI, AREBBI n Israyil, wenni umi beddeř zzat i wudem nnes, mařa ad dd-yas nnda niř anřar deg isegg^wusa-ya, *ad yiři* aya myir s wawař inu!” ² Yusa as-dd wawař n SIDI, inna ³ “Uyur zi senni, arr s *uzeğif* řar ccarq uca snuffar ixef nnek řar tiřzart n Krit wenni *iđan* zzat n L'Urdun. ⁴ Ad imsar, ad teswed zi tiřzart u necc umureř i ibayřiwen, aqa ad cek dinni sseccen.” ⁵ Netta yuyur *deg webrid* uca igga εlařsab awař n SIDI. Netta yuyur ad izdeř řar teřzart n Krit nni *iđan* zzat i L'Urdun. ⁶ Ibayřiwen iwyen as-dd ařrum d weysum řar tuffut uřa d ařrum d weysum řar tameddit u netta iswa zi teřzart.

Iliya d tajjač n řarfat

⁷ Awarni i wařřas n wussan, imsar, aqa yužey tiřzart, mařar war iwti ca wenřar di temmurt.

⁸ Yusa as-dd wawař n SIDI, inna ⁹ “Kkar, uyur řar řarfat nni *iđan* řar řidun u zdeř dinni. Xzar necc umureř dinni i ict n tejjač mařend ad cek tessecc.” ¹⁰ Netta ikkar, yuyur řar řarfat. Umi

17:1 ‘Aticbi’ - ijj n weryaz zi Ticbi zi jwayeh n Jilead.

17:3 ‘zzat n ...’ - s Teibranit ‘zzat i wudem n ...’ εawed di nnumra 5.

1 IJEĠIDEN

yusa-dd netta yar tewwart n tendint, xzar, aqa din ict n tejjač tetharwac akeccuđ. Netta iřaya xas, inna “Awi ayi-dd ca n waman deg uyarraf-a, ħima ad swey.” ¹¹ Umi tuyur nettat ħima ad dd-tawi aya, iřaya-dd netta xas “Awi ayi-dd ijj n uřeqqim n weyrum deg ufus nnem.” ¹² Maca nettat tenna “S tidett am iddar SIDI, AREBBI nnek, min ħari d tafdiřt, aqa mƧir ict n wuru n waren deg ubuqař d ca n zzect deg uyarraf! Xzar necc ħarwcey tnaen n ikeccuđen u ad t sswejdey i necc d mmi, ħima ad t necc ad nemmet.” ¹³ Inna as Iliya “War ttegg^wed ca. Uyur, egg min tuřa ten-nid, maca egg ayi-dd d amezwaru ict n tefdiřt u awi tt-i-dd da ħari. Awarni uya ad tessengg^wed ca i cem u i ixef nnem d mmim.” ¹⁴ Mařar ammu i iqqař SIDI, AREBBI n Israyil ‘Aren deg ubuqař war ixekk^wi u zzect deg uyarraf war tneqqiř ař ass i di i řa iwc SIDI anřar ifeyyđen x wudem n temmurt.’ ” ¹⁵ Nettat tuyur uca tegga elahřab awař n Iliya. Ammu i ccin netta d nettat d taddart nnes, ařas n wussan. ¹⁶ Aren deg ubuqař war ixekk^wi d zzect deg uyarraf war tneqqeř elahřab awař n SIDI i issiweř s ufus n Iliya.

¹⁷ Awarni man aya, imsar, aqa ihřec mmis n temřart-a, n llala n taddart. Řehřac nnes yarni ařas arami war ittari ead nnefs. ¹⁸ Nettat tenna i Iliya “Min din jarayi d cek, a cek, aryaz n AREBBI? Ma cek tusa-dd ħari ħima ad ayi tessseqřed x ddnuđ inu u ħima ad tenyed mmi?” ¹⁹ Netta yarra-dd xas “Ewc ayi-dd mmim!” U netta iksi t zeg weřsin nnes, yarbu t řar sennej řar wexxam n nnej mani tuřa izdey netta simant nnes uca issars it x qama nnes. ²⁰ Xenni iřaya řar SIDI, inna “SIDI, AREBBI inu, ma tegged xenni ead taěeffant di tejjač-a i umi necc zedyey *am ubarrani*, ařami tenyed mmis?” ²¹ Netta isarreř ixef nnes řřata n twařawin tiwa i uřenjir u iřaya řar SIDI, inna “SIDI, AREBBI inu, ejj ad řars dd-yeeqeb řeemar n uřenjir-a!” ²² Uca SIDI isřa i tmijja n Iliya. Řeemar n uřenjir ieqeb-dd řars eawed ařami idweř iddar. ²³ Iliya iksi ařenjir uca issehwa t zeg wexxam n nnej di taddart uca iwca as t i yemmas. Inna Iliya “Xřar, mmim iddar!” ²⁴ Tenna temřart i Iliya “Řexxu ssney aqa cek d ijj n weryaz n AREBBI u aqa awař n SIDI deg uqemmmum nnek d tidett.”

Iliya d inabiyyen n Baēal x wedrar n Karmil

18 ¹ Awarni i wařas n wussan, imsar, aqa yusa-dd wawař n SIDI řar Iliya deg usegg^was wiss řřata, inna “Uyur, scen ixef nnek i Axab, mařar necc ad wcey anřar di temmurt.” ² Uca yuyur Iliya ħima ad isscen ixef nnes i Axab. Tuřa řař imřar di Samarya. ³ Axab tuřa iřaya i Eubadya wenni iřan x taddart. Eubadya tuřa ittegg^wed SIDI ařas. ⁴ Umi Izabal iqđa inabiyyen n SIDI, imsar, aqa Eubadya yiwi mya n inabiyyen, issnuffar iten, xemsin deg ijj n yefri, u isteq iten s weyrum d waman. ⁵ Axab inna i Eubadya “Uyur di temmurt řar marra tařawin n waman u řar marra tięezratin. Ad tař ad naf aheddu u *zemmaren* iysan d isardan ad qqimen ddaren u ad taf nhřa mma nenřa řmař.” ⁶ Nitni bđan tammurt jarasen ħima ad tt cučen. Axab yuyur x ijj n webrid weřdes u Eubadya yuyur weřdes x ijj webrid nneđni.

⁷ Umi tuřa Eubadya deg webrid, xzar, aqa immeřqa akides Iliya. Eubadya ieqeř it, iwđa zzates s uyembub nnes řar *temmurt*, inna “Ma d cek, sidi inu Iliya?” ⁸ Inna as wanita “D necc. Uyur, inna as i sidi nnek ‘Xřar, Iliya aqa-t danita!’ ” ⁹ Maca netta inna “Man ddenb i ggiy, aqa cek ad ayi tsellmed deg ifassen n Axab ħima ad ayi iney? ¹⁰ S tidett am iddar SIDI, AREBBI nnek, war din uřa d ijj n řgens niy ict n tgeldit, mani sidi inu war iiji ad xak yarzu! Mařa nnan nitni ‘Netta war da iři!’, xenni iija řgens nni ad iijař belli war cek ufin. ¹¹ U řexxu cek tennid ‘Uyur, ini i sidi nnek: Xzar Iliya aqa-t danita!’ ¹² Ad tař ad imsar, xmi i xak i řa uyurey, aqa Arruř n SIDI ad cek iksi, war ssiney mani. Mařa xenni necc ad dd-asey ħima ad t iniy i Axab u netta war cek ittif, netta ad ayi iney. Necc, amsexxar nnek, wenni ittegg^wden SIDI zi temři inu. ¹³ Ma war d ac eiwden ca i sidi inu, min ggiy necc, umi Izabal inřa inabiyyen n SIDI? Aqa necc snuffarey mya n yeryazen zeg inabiyyen, kuř xemsin deg ijj n yefri, uca eetqey ten s weyrum d waman? ¹⁴ U řexxu teqqared

1 IJEĠIDEN

‘Uyur, ini i sidi nnek: Iliya aqa-t da!’ Netta ad ayi iney.”¹⁵ Inna Iliya “S tidett am iddar SIDI n řeeskarat zzat i wudem nnes umi i beddey, aqa nican necc ad seccney ixef inu ass-a!”

¹⁶ Xenni yuyur Eubadya řar umsagar ak-d Axab u ixebbar it. Uca Axab yuyur i umsagar ak-d Iliya. ¹⁷ Umi iżra Axab Iliya, imsar, aqa Axab inna as “Ma cek d ađeyyee n Israyil?” ¹⁸ Netta inna ‘Necc war đıyyeey ca Israyil, maca cek d taddart n babac umi kenniw tejjim řumurat n SIDI řar uyezdis u tuyurem awarni i Ibaelen. ¹⁹ Xenni řexxu, smun marra Israyil řar wedrar n Karmil uřa d arebea-mya u-xemsin n inabiyyen n Bael d arebea-mya n inabiyyen n trebbit n cwarti nni ittetten zi ttabřa n Izabal.”

²⁰ Axab issekk ict n tebrat řar marra ayt n Israyil u issmun inabiyyen řar wedrar n Karmil. ²¹ Iliya iqarreb-dd řar marra řgens, inna “Mečřař ead i řa tekkem ead ttneqřabem kenniw řar tnayen n iyezdisen? Mařa SIDI d AREBBI, đfarem as-dd u mařa d Bael, xenni đfarem wanita!” Maca řgens war xas dd-yarri uřa s yijj n wawař. ²² Xenni inna Iliya i řgens “Necc waha i iqqimen d anabi n SIDI uca inabiyyen n Bael aqa-ten s arebea-mya u xemsin n yeryazen. ²³ Ejj ad aney wcen tnayen n imwan. Ejj iten xenni ad farzen ijj n umwa i yixef nsen, ad t bđan u ad t ssarsen x ukeccuđ, maca war ttegggen timessi sadu nnes. Necc ad sswejdey amwa nneđni, ad t ssarsey x ukeccuđ u war tteggey timessi sadu nnes. ²⁴ Xenni ad třayam isem n arebbi nwem u necc ad řayıy isem n SIDI uca AREBBI wenni i řa yarren s tmessi, d netta ad yiři d AREBBI.” Uca iřaya marra řgens, nnan “Awař-a d lemlıř!”

²⁵ Inna Iliya i inabiyyen n Bael “Xđarem i yixef nwem ijj n umwa wanita u sswejdem as t d amezwaru, mařar kenniw s wařřas. Řayam xenni isem n arebbi nwem, maca war srusam ca timessi sadu nnes.” ²⁶ Nitni ksin amwa i d asen iwca netta u sswejden t. Xenni řayan i yisem n Bael, zi tuffut řars ař azal u nnan “A Bael, arr aney-dd!” Maca walı n řřess uca uřa d ijj war dd-yarri ca. Nitni negzen x uelřar i *din* itwaggen. ²⁷ řar wazal ibda Iliya ittgessar xasen, inna “Řayam s tmijja ijehden, aqa-t d arebbi. Nican netta ittxemmam niy ıezzeř cwayt niy netta ead deg webrid. Ad tay ittetteř uca ittxeřřa as ad ifaq xenni.” ²⁸ Nitni řuyyen s tmijja ijehden u qeřřen ıxef nsen s řesyuf d iřricen am tnamit nsen, ařami uzzřen idammen nsen xasen. ²⁹ Umi ıedu azal, imsar, aqa nitni ttnebban řars ař dd i řa yawyen tawhibt n řyiğet. Maca war *din* uřa d ict n tmijja uca uřa d ijj war dd-yarri u war *din* bu listijaba walı.

³⁰ Xenni inna Iliya i řgens “Qarrebem-dd yari!” Marra řgens iqarreb-dd řars u netta ıedeř aealřar n SIDI i tuřa itwahdem. ³¹ Iliya ıksi teneac n yeřra, x řqedd n tqebbař n iřenjiren n Yaequb, wenni umi i dd-yusa wawař n SIDI i tuřa inna “Israyil ad yiři d isem nnek.” ³² S yeřra nni ibna netta aealřar deg yisem n SIDI. Iqewwar i uelřar ict n tarya s řqedd n tnayen n řeqyas n zzariet. ³³ Isettef akeccuđ uca ibđa amwa di ıeğıqen, issars it x ukeccuđ. ³⁴ Inna “Eemmarem arebea n ibuqařen s waman uca zeğgem ten tiwa i tyařřt n wecmađ u x ukeccuđ!” Uca inna netta “Ggem t twařat nneđnit!” U nitni ggin t twařat nneđnit. Xenni inna netta “Ggem t wiss třata n twařawin!” U nitni ggin t wiss třata n twařawin. ³⁵ Ttazzřen waman nnden i uelřar. U netta ıemmar uřa d tarya s waman.

³⁶ Umi qeddmen tawhibt n řyiğet, imsar, aqa anabi Iliya iqarreb-dd, inna “SIDI, AREBBI n Ibrahim d Iřhaq d Israyil, ejj ad itwassen ass-a aqa cek d AREBBI di Israyil u aqa necc d amsexxar nnek i ġıy u belli necc ggiy marra awařen-a s wawařen nnek. ³⁷ Arr ayi-dd, SIDI, arr ayi-dd řima řgens-a ad issen, aqa cek, a SIDI, d AREBBI i teğid u řima cek ad tessceqbed uř nsen yark.” ³⁸ Uca tehwa-dd tmessi n SIDI, tecca tayařřt n wecmađ d ukeccuđ d yeřra d ttejjajt, uca teřseř uřa d aman i iğan di tarya. ³⁹ Marra řgens iżra it. Nitni wđan s uyembub nsen řar temmurt, nnan “SIDI d AREBBI, SIDI d AREBBI!” ⁴⁰ Iliya inna asen “Třfem inabiyyen n Bael, war tejjam uřa d ijj zzay-sen ad yarweř.” Třfen ten uca Iliya ijja iten ad ssehwani řar teyzart n Qicun uca inya iten dinni.

⁴¹ Xenni inna Iliya i Axab “Gaeeed, ecc teswed, mařar necc aqa ttesřıy řřess n yijj n ucarcar n

1 IJEĞIDEN

wenẓar aṭṭas.”⁴² Axab igaeēed ḥima ad icc ad isu uca igaeēed Iliya ẓar tqiccat n Karmil. Iqqunjeř x temmurt uca igga udem nnes ẓar ifadden nnes.⁴³ *Xenni* inna i uḥudri nnes “Gaēēed uca xzar ẓar řebḥar!” Wanita igaeēed, ixzar ẓar řagg^waj, inna “War *ttwiřiy* walul!” Iliya inna “Dweř-dd twařat nneḍnit!” *uca ammu* sebaa n twařawin!”⁴⁴ Ẑar twařat wiss sebaa, imsar, aqa inna “Xzar, ict n tseynut tamezyant, am ufus n yijj n weryaz, igaeēed-dd zi řebḥar.” Inna netta “Uyur, ini i Axab ‘Ḥezzem, hwa-dd maḥend anẓar war cek ittettef.”⁴⁵ Ẑar u ẓar ibbarcen ujenna s iseynuten u s ušemmid uca ibda wenẓar ad iwwet aṭṭas. *Xenni* inya Axab *deg ukarru*, iffey, yuyur ẓar Yizraēil.⁴⁶ Tuẓa afus n SIDI x Iliya. Netta ibyes taejinna nnes uca yuyur zzat i wudem n Axab ẓars ařami dd-tiwḍed ẓar Yazraēil.

Iliya x wedrar n Hurib

19¹ Axab iḥaja i Izabal marra min igga Iliya uřa d marra x mammec netta inya marra inabiyyen s ssif.² Izabal tessekk ijj n ureqqas ẓar Iliya maḥend ad as yini “Iři ad ayi ggen irebbiten ta d ta uřa d ktar zi man aya, mařa war wciẓ tiwecca di řweqt-a řeemar nnek deg wemcan d ijj amecnaw řeemar n yijj zzaysen.”³ Netta ixzar, ikkar uca iruḥ ḥima ad injem řeemar nnes. Yusa-dd ẓar Bi’r-Sebaa nni iḡan di Yahuda u ijja aḥudri nnes dinni.⁴ Netta simant nnes yuyur ticři n webrid n yijj n wass di řexřa, iqqim izzeř sadu tazegg^wart n wazzu uca ittar ḥima ad immet řeemar nnes, inna “Kfa, a SIDI, ksi řexxu řeemar inu, maẓar necc war ġiẓ ḥsen x ibabaten inu.”⁵ Netta *xenni* izzeř, itteř sadu ict n tzeegg^wart n wazzu. U xzar, ijj n lmalak iḥada t, inna as “Kkar, ecc!”⁶ Umi netta issgaeēed tamuyři nnes, xzar, zzat i uzeġif nnes aqa din ict n tefḍiřt i tuẓa itwassegg^wen s řefhem uřa d ict n tebriqt s waman. *Xenni* icca u iswa uca idweř εawed izzeř *din*.⁷ **Lmalak n SIDI** yusa-dd twařat wiss tnayen, iḥada t, inna “Kkar, ecc, niẓ abrid *ad yiři* d azirar xak.”⁸ Netta ikkar, icca, iswa u s jjeḥd n macca yuyur netta *ticti n* arebein n wussan d arebein n ġiyaři ẓars ař adrar n AREBBI, Hurib.

⁹ Dinni yiweḍ ẓar ijj n yefri uca issens dinni. U xzar, yusa as-dd awař n SIDI, inna as “Min da i ẓa tegged, Iliya?”¹⁰ Netta inna “Nec cḍareẓ ař tṭarf di tṭweē n SIDI, AREBBI n řeekarat, maẓar ayt n Israyil semḥen di řeahd nnek, hedmen iealtaren nnek u inabiyyen nnek twanẓen s ssif, myir necc d wenni iqqimen u nitni arezzun ad kksen uřa d tudart inu.”

¹¹ Netta inna “Ffey, bedd x wedrar zzat i wudem n SIDI.” U xzar, iēdu-dd SIDI. Ict n tḥaryat temẓar u tejhed aqa tewta idurar u teřbez řejruf zzat i wudem n SIDI. *Maca* SIDI tuẓa war iġi ca di tḥaryat. Awarni i tḥaryat yusa-dd ijj n wenhezzi n temmurt. *Maca* SIDI tuẓa war iġi ca deg wenhezzi.¹² Awarni i wenhezzi *tusa-dd* tmessi. *Maca* SIDI tuẓa war iġi ca di tmessi. Awarni i tmessi *tuya din* ijj n řḥess ifsus, yarsa.

¹³ Umi isřa Iliya, imsar, aqa iřeḥḥef netta ayembub nnes deg upartessu nnes, iffey ẓar barra uca ibedd ẓar uqemmum n yefri. U xzar, ict n tmijja issiweř akides, tenna “Min da tegged Iliya?”

¹⁴ Netta inna “Nec cḍareẓ ař tṭarf di tṭweē n SIDI, AREBBI n řeekarat, maẓar ayt n Israyil semḥen di řeahd nnek, hedmen iealtaren nnek u inabiyyen nnek twanẓen s ssif, myir necc d wenni iqqimen u nitni arezzun ad kksen uřa d tudart inu.”

¹⁵ Inna as SIDI “Uyur, εqeb abrid nnek ẓar řexřa n Dimacq u xmi i ẓa tawḍed ẓar din, dhen Hazayil d ajeġid x Aram!”¹⁶ Uřa d Yahu, mmis n Nimci, ad t tdehned d ajeġid x Israyil uca Ilica, mmis n Cafat zi Abal-Maḥula, dhen it d anabi deg wemcan nnek.¹⁷ Ad imsar, aqa Yahu ad iney wi i ẓa inejmen i ssif n Hazayil u Ilica ad iney wi i ẓa inejmen i ssif n Yahu.¹⁸ *Xenni* jjiẓ necc di Israyil sebaa-ařaf n *řeemur*, marra inni ifadden nsen war qqunjeřen zzat i Bael u marra inni aqemmum nsen war t issudmen.”

1 IJEĠIDEN

Tařayit n Ilicas

¹⁹ Iffey Iliya zi senni, yufa Ilica, mmis n Cafat. Netta tuřa icarrez s teneac n izayřuten n iyenduzen u netta *simant nnes icarz* x wiss teneac. Iliya iedu řars, inřar xas apartessu nnes. ²⁰ Řexdenni ismeř netta deg iyenduzen nnes, ieřef awarni i Iliya, inna “Ttzawgeř, ejj ayi ad ssudmey baba d yemma *i uqebbed*, xenni ad cek đfareř.” Netta inna as “Uyur, dweř, minzi min dayek ggiř necc?” ²¹ Ieqeb netta *xenni* awarni as, iksi ijj n uzayřu n iyenduzen uca iřarř asen. S ukeccuđ n uzayřu issegg^wu aysum nsen, iwca t i řgens mařend ad icc. *Awarni i uya* ikkar uca idřar Iliya, isexxar as.

Řeřřaret n Samarya s ufus n Bin-Hadad, ajeřid n Aram

20¹ Bin-Hadad, ajeřid n Aram, issmun marra řeeskar nnes. Tuřa akides tnayen u-třatin n ijeřiden s iysan d ikarruten. Netta igaeed, inneđ i Samarya d immney akides. ² Xenni issekk netta ireqqasen řar Axab, ajeřid n Israyil, daxeř di tendint. ³ Inna as “Ammu i iqřar Bin-Hadad, nnuqart nnek d wureř nnek inu. Uřa d timřarin nnek d tarwa nnek icewwaren, aqa-ten inu.” ⁴ Ajeřid n Israyil yarra-dd xas, inna “Am mammec tennid, a sidi inu ajeřid. Necc nnek s marra min řari.” ⁵ Ireqqasen usin-dd ict n twařat nneđnit, nnan “Ammu issiweř Bin-Hadad, inna ‘Waxxa necc jjiř ad ac inin ‘Ittxeřřa ad ayi tewced nnuqart d wureř nnek d temřarin nnek d iřenjiren nnek’, ⁶ maca tiwecca řar řweqt-a ad ssekkey imsexxaren inu řark, mařend nitni ad arzun di taddart nnek u di tudrin n imsexxaren nnek. Ad imsar marra min řark ieizzen di tiřřawin nnek, s ifassen nsen, ad t awyen.”

⁷ Xenni iřařa ujeřid n Israyil x marra imřaren n temmurt, inna “Snem *xenni* u xzarem aqa w-nita inwa řřar, mařar tuřa issekk-dd řari mařend *ad iksi* timřarin inu d iřenjiren inu d nnuqart inu d wureř inu u necc war d as t teqđieey.” ⁸ Marra imřaren d marra řgens nnan as “War řars ttesři u war d as ttic ttesři!” ⁹ Xenni inna i ireqqasen n Bin-Hadad “Inim i sidi inu, ajeřid ‘Marra umi i tessekked amsexxar nnek řar umezwaru ad t ggeř, maca tamesřact-a war zemmareř ad t ggeř.” Ffřen ireqqasen u xebbaren as t. ¹⁰ Xas uca issekk Bin-Hadad řars, inna “Iři ad ayi ggen irebbiten ammu u ad arnin ead ktar, mařa taejjajt n Samarya war tqedđ řima ad teccur uru n ifassen n marra řgens i yuyuren deg iřuraf inu!” ¹¹ Yarra-dd ujeřid n Israyil, inna “Inim as ‘Wen-ni ibeysen abyas, war ittcennee ixef nnes am wenni t issarsen.’ ” ¹² Umi iřřa i wawař-a, imsar, am tuřa isess ak-d ijeřiden deg iqđan, aqa inna i imsexxaren nnes “Sbeddem ixef nwem!” U nitni sswejden ixef nsen *i umenyi* đidd i tendint.

¹³ U xzar ijj n unabı yusa-dd řar Axab, ajeřid n Israyil, inna “Ammu i issiweř SIDI ‘Ma tetwařid cek řřaci-ya ameqqran? Xzar ass-a necc ad t wceř deg ufus nnek řima ad tessned aqa necc d SIDI.’ ” ¹⁴ Uca Axab inna “Zi man wen?” Netta inna “Ammu i issiweř SIDI ‘S iřudriyyen n řřukkam n leamalat.’ ” U netta inna “Man wen i řa ibdan amenyi?” Inna netta “Đ cek!” ¹⁵ Xas uca isedd netta iřudriyyen n řřukkam n leamalat. Tuřa-ten di mitayn u-tnayen u-třatin. Isedd awarni asen marra řgens. Marra ayt n Israyil, tuřa-ten di sebea-ařaf *n yeryazen*. ¹⁶ Ffřen nitni řar wazal. Bin-Hadad tuřa iscar deg iqđan, netta d ijeřiden, tnayen u-třatin n ijeřiden i d as iwcın afus. ¹⁷ Iřudriyyen n řřukkam n leamalat ffřen-dd d imezwura. Bin-Hadad tuřa issekk ca *n ibergagen* u nitni xebbaren as, nnan “Aqa iryazen ffřen-dd zi Samarya.” ¹⁸ Netta inna “Mařa nitni ffřen-dd i řehna, řřfem ten ddaren u mařa nitni ffřen-dd i umenyi, řřfem ten waxxa *amenni am* ddaren!” ¹⁹ Ffřen-dd iřudriyyen n řřukkam n leamalat zi tendint ak-d řeeskar *i dd-yusin* awarni asen. ²⁰ Kuř aryaz iřřeb x weřrim nnes ařami arewřen Iramiyyen u Israyil idřar iten. Maca Bin-Hadad, ajeřid n Aram, injem x uyis ak-d ca n imnayen.

²¹ Xenni iffeř uřa d ajeřid n Israyil u netta iřřeb x iysan d ikarruten *n umenyi* ařami igga as ict n

1 IJEĠIDEN

tecti d tameqqrant i Aram. ²² *Xenni* yusa-dd unab i ȳar ujeġid n Israyil, inna as “Uyur, mħeđ ixef nnek, Ssen u xzar min ȳark ad t tegged, mayar awarni i ukemmeř n usegg^was ad xak iffeȳ ujeġid n Aram *twařat nneđnit*.

Amenȳi ȳar Afiq

²³ *Mayar* imsexxaren n ujeġid n Aram nnan as “AREBBI nsen d ijj n arebbi n idurar, s uyenni xaney tuȳa jehden. Mařa neccin *maca* nemney akidsen di řwařa *yueřan*, ma xenni neccin war xasen nettejhid! ²⁴ Egg min iqqar wawař-a ‘Kkes kuř ijj zeg ijeġiden zeg wemcan nnes u ggem lwulat deg wemcan nsen. ²⁵ Smun ammu ijj n řeeskar am řeeskar nni tweddared, s yeysan am yeysan nni u s ikarruten am ikarruten nni, uca ejj aney akidsen nemney di řwařa *yueřan*. Mařa *xenni* neccin war xasen nettejhid!” U netta isřa ȳarsen uca amenni i igga. ²⁶ ȳar ukemmeř n usegg^was, imsar, aqa Bin-Hadad isedd Aram. Iffey ȳar Afiq i umenȳi ak-d Israyil. ²⁷ Uřa d ayt n Israyil twasedden. Wcin asen řeeweč u nitni ffȳen i umsagar akidsen. Ayt n Israyil wtin iqıđan nsen ajemmađ nsen amecnaw tnayen n tħimmirin timeȳyanin n tȳařin. *Inni n Aram maca* emmaren tammurt. ²⁸ Yusa-dd ȳarsen weryaz n SIDI, issiweř ak-d ujeġid n Israyil, inna “Ammu i issiweř SIDI ‘Minzi inni n Aram nnan: SIDI d ijj n arebbi n idurar, war iġi d ijj n arebbi n tseȳyin, x uya i ȳa wceȳ řȳaci-ȳa ameqqran deg ufus nnek, ħima kenniw ad tteeqřem, aqa necc d SIDI.’ ” ²⁹ Tuȳa wtin nitni iqıđan nsen sebca n wussan arendad n wayawȳa. Deg wass wiss sebca, imsar, aqa ikkar umenȳi. Deg ijj n wass nȳin ayt n Israyil mya-ařaf n *yeryazen* x iđaren zi Aram. ³⁰ Inni iqqimen arewřen ȳar Afiq daxeř i tendint uca řħiđ iwđa x sebca u-eicrin-ařaf n *yeryazen*, nni tuȳa iqqimen. Uřa Bin-Hadad tuȳa ȳarweř uca yudeř ȳar tendint yuyur zeg *ijj n wexxam* ȳar ijj n wexxam *nneđni*. ³¹ *Xenni* nnan as imsexxaren nnes “Xzar, neccin nesřa, aqa ijeġiden n tad-dart n Israyil d ijeġiden daysen tamexsiwt icewwaren. Ejj aney ad nebyes s txuncay n *wecđan* ȳar webyas u s iseywan ȳar izeġifen nney uca ad neffey ȳar ujeġid n Israyil. Ad taȳ ad cek yejj ad teddared.” ³² Nitni beysen s txuncay n *wecđan* u *ggin* iseywan ȳar izeġifen nsen uca *ammu* dd-usin nitni ȳar ujeġid n Israyil, nnan “Amsexxar nnek Bin-Hadad inna ‘Ejj ad iddar řee mar inu!’ ” U netta inna “Ma netta ead aqa t iddar? Netta d uma!” ³³ Iryazen fehmen aya d ict n řeeřamet teřbeř uca arzun deȳȳa x ca ma aqa man aya nican uca nnan “Umac Bin-Hadad ...” Uca netta inna “Asem-dd, awȳem t-idd *danita*.” *Xenni* iffeȳ Bin-Hadad ȳars u netta issenȳa t deg ukarru. ³⁴ Netta inna as “Tineddam nni tuȳa iřteř baba zi babac, ad ten arrey uca egg i yixef nnek tibridin di Dimacq am mammec igga baba tibridin di Samarya.” Uca *Axab inna* “Necc ad ac arxuy x ijj n řeahd.” U netta iqqen akides ijj n řeahd uca ȳarxu as.

Anabbi iwebbex Axab

³⁵ Ijj n weryaz zeg ayt n inabiyyen inna i umqarreb nnes s wawař n SIDI “Wwet ayi!” Aryaz yugi *maca* ad t iwwet. ³⁶ Inna as netta “Minzi cek war teřřid ȳar tmijja n SIDI, xzar, ȳar ad xafi teffȳed, ad cek iney ijj n weyrad.” Umi xas yuyur, iřqef it ijj n weyrad u wanita inȳa it. ³⁷ *Xenni* yufa ijj n weryaz nneđni, inna “Wwet ayi!” Aryaz nni iwta it ammu ařami t iyzem. ³⁸ Yuyur unab i, ibedd ȳar webriđ i *umeřqi ak-d* ujeġid. Issnuffar ixef s ict n tkettant x tiřřawin nnes. ³⁹ Umi dd-ieđu ujeġid, imsar, aqa iřȳa i ujeġid, inna “Amsexxar nnek tuȳa iffeȳ ȳar řwest n umenȳi. Uca xzar, aqa din ijj weryaz yusa-dd ȳar uȳezdis, yiwi ayi-dd ijj n weryaz, inna ‘Ĥđa aryaz-a, maca mařa iweddard ȳar useddi n *řeeskar*, ad yiři řee mar nnek deg wemcan nnes niȳ ad txeġřed ict n talint n nnuqart.’ ” ⁴⁰ řami tuȳa ittceȳeř umsexxar nnek da d diha, imsar, aqa war *din* iqqim ead.” Inna as ujeġid n Israyil “Wa d řħukm nnek, tewtid t s yixef nnek!” ⁴¹ Netta ikkes deȳȳa takettant x tiřřawin nnes uca ieqeř it ujeġid n Israyil, aqa-t d ijj zeg inabiyyen. ⁴² Netta inna as “Ammu i issiweř SIDI ‘Minzi cek tejjid aryaz nni ħarmey necc i *uteřħi*

1 IJEĞIDEN

ad injem zeg ufus nnek, ad yiři řeřmar nnek deg wemcan n řeřmar nnes u řgens nnek deg wemcan n řgens nnes.”⁴³ Ajeğid n Israyil yuyur s řxađar ixsaren d ixeyyiqen řar taddart uca yusa-dd řar Samarya.

Řehwic n tzayart n Nabut

21¹ Awarni i tmesřayin-a aqa din min imsaren ak-d Nabut, Ayazraēili, wenni řars ict n řehwic n tzayart di Yazraēil zzat i řeqřar n Axab, ajeğid n Samarya.² Axab issiweř ak-d Nabut, inna “Ewc ayi đđirect nnek řima ad řari yiři d aftis n řxuđart, mařar aqa tudes i taddart inu. Necc ad ac wceř days ijj n weřwic n tzayart iřbeř xas, niř mařa man aya d lemlih di tiřřawin nnek, necc ad cek xeğřey ttman nnes s *ttmenyat* n nnuqart.”³ Maca Nabut inna i Axab “SIDI ad ayi iřđa, necc ad ac wceř tařřart n ibabaten inu!”⁴ Uca ieqeb Axab řar taddart nnes s řxađar ixsaren d ixeyyiqen zi ssibbet n wawař i kides issiweř Nabut, Ayazraēili, umi inna “Necc war d ac tticceř tařřart n ibabaten inu.” U netta izzeř x qama nnes, yarra ařembub nnes řar řhiđ u war icci ařrum.

⁵ Tamyart nnes Izabal tusa-dd řars, tessiweř akides “Min din ařami tceđned ammu u war tettetted ařrum?”⁶ Netta issiweř akides “Mařar necc ssiwřey ak-d Nabut, Ayazraēili, nniř as ‘Ewc ayi ařwic n tzayart nnek i *ttmenyat* n nnuqart, niř, mařa tedsed ad ac wceř ijj n weřwic *nneđni* deg wemcan nnes’, *maca* netta inna ‘Necc war d ac tticceř ařwic n tzayart inu!’ ”⁷ Tenna as temyart nnes Izabal “Ma *xenni* cek ttegged ixef nnek d ajeğid x Israyil? Kkar, ecc ařrum u ejj uř nnek ad yiři mliř! Necc ad ac wceř ařwic n tzayart n Nabut, Ayazraēili.”⁸ Nettat tura tibratin x yisem n Axab uca tcemmec itent s *txađent* nnes n ucemmiē u tessekk tibratin i imeqqranen u i tarwa n tařřet nni tuřa izeddyen řar Nabut di tendint nnes.⁹ Di tebratin tura nettat, tenna “Barrřem s yijj n uřummi u ssyimem Nabut řar zzat n marra řgens¹⁰ uca ssbeddem tnayen n iryazen, ayt i war isekk^win, qibač nnes řima ad xas cehden, ad inin ‘Cek tceqqfed di AREBBI u deg ujeğid!’ Sufyem t xenni řar barra u arejmem t řars ař d immet.”

¹¹ Iryazen n tendint, imeqqranen d tarwa n tařřet nni tuřa izeddyen di tendint nnes, ggin elahřab *tabrat* i d asen-dd tessekk Izabal, am mammec yurin di tebratin nni tuřa d asen-dd tessekk.¹² Nitni barrřen s yijj n uřummi u ssyimen Nabut řar zzat n marra řgens.¹³ *Xenni* usin-dd tnayen n yeryazen, ayt i war isekk^win, uca qqimen qibač nnes. Iryazen i war isekk^win cehden xas, x Nabut, zzat i řgens, nnan “Nabut iceqqef di SIDI u deg ujeğid.” Nitni ssuffyen t barra i tendint uca arejmen t ařami immut.¹⁴ *Awarni* as jjin ad inin i Izabal “Nabut itwarjem u netta immut.”¹⁵ Umi tesřa Izabal, aqa Nabut itwarjem, immut, imsar, aqa Izabal tenna i Axab “Kkar, ksi ařwic n tzayart n Nabut, Ayazraēili, d řwart, *ařwic* i yugin netta ad ac t iwc s *ttmenyat* n nnuqqart, mařar Nabut war iddar ca *ead*, *maca* immut.”¹⁶ Umi isřa Axab, belli Nabut immut, imsar, aqa Axab ikkar mařend ad ihwa řar weřwic n tzayart n Nabut, Ayazraēili řima ad t iksi d řwart.

¹⁷ *Xenni* yusa-dd wawař n SIDI řar Iliya, Aticbi, inna¹⁸ “Kkar, hwa řima ad temmeřqid ak-d Axab, ajeğid n Israyil, wenni *iřan* di Samarya. Xzar netta deg weřwic n Nabut mani řar dd-ihwa řima ad t iksi d řwart.¹⁹ ittxeřřa ad kides tessiwřed, ad tinid ‘Ammu i inna SIDI: Ma war tenyid u *xenni* tekksed uřa d tařřart *nnes*?’ *Ėawed* ittxeřřa ad kides tessiwřed, ad tinid ‘Ammu i iqar SIDI: deg wemcan mani řeřřen iřan idammen n Nabut, ad řeřřen iřan uřa d idammen nnek, uřa d inni nnek!’ ”

²⁰ Inna Axab i Iliya “Ma tufid ayi cek, a řeđdu inu?” Netta inna “Necc ufiř cek minzi cek tezenzed ixef nnek mařend ad tegged min iřan d aeřfan di tiřřawin n SIDI.²¹ Xzar necc ad xak ssiwđey řřar u ad mřiř min iqqimen nnek. Ad teřřiř marra wenni t itteggem x řhiđ, *am* wenni itwabelleen, *am* wenni itwajjen di Israyil.²² Necc ad ařrey taddart nnek *am* taddart n Yarubeam,

21:2 ‘đđirect’ - niř ‘ařwic n tzayart’.

1 IJEĠIDEN

mmis n Nabaṭ, u am taddart n Baeca, mmis n Axiya, zi ssibbet n wesear i zi d ayi tessared u umi tarriḍ Israyil ad ixḍa.”²³ Issiweř SIDI uřa x Izabal, inna “Iṭan ad ccen Izabal di tarya n uḥeṭṭu n Yazraeil.”²⁴ Man wen zi Axab i ęa immten di tendint, ad t ccen iṭan u man wen i ęa immten deg iyyar ad t ccen ijḍaḍ n ujenna.”

²⁵ Maca uřa d ijj war ięi *emmarş d aeffan* am Axab i izzenzen ixef nnes ḥima ad yegg *min ięan d aeffan* di tiṭṭawin n SIDI, am t tearn temyart nnes Izabal. ²⁶ Netta igga min ięan d jjeifect ar ṭṭarf umi netta yareddef imeyḍa n *n laşnam nsen* u *umi igga* elahsab marra min iggin Imuriyyen nni tuęa issuffey SIDI zi řwart zzat i wudem n ayt n Israyil.”

²⁷ Umi isřa Axab awařen-a, ibda netta ad icarreg arruḍ nnes, yarḍ ict txancet x arrimet nnes, iżumm. Eawed iṭtes deg ict n txancet u netta yuyur s arexwan. ²⁸ Xenni yusa-dd wawař n SIDI ęar Iliya, Aticbi, inna ²⁹ “Ma teřrid mammec issehwa Axab ixef nnes zzat i wudem inu? Minzi netta issehwa ixef nnes zzat i wudem inu, necc war ssikk^wiḍey řęar deg wussan nnes, maca deg wussan n mmis ad ssiwḍey řęar x taddart nnes.”

Amenęi ak-d Aram x Ramut di Jilead

22¹ Třata n isegg^wusa ḥḍan nitni řhudnet, war din tuęi amenęi jar Aram d Israyil. ² Deg usegg^was wiss třata, řami dd-ihwa Yahucafaṭ, ajeęid n Yahuda, ęar ujeęid n Israyil, imsar, ³ aęa ajeęid n Israyil inna i imsexxaren nnes “Ma tessnem aęa Ramut di Jilead nney? U neccin neḥḍa řhudnet war ten nettekkes zeg ufus n ujeęid n Aram.” ⁴ Xenni inna i Yahucafaṭ “Zeema ad kidi teffyed ęar umenęi ęar Ramut di Jilead?” Inna Yahucafaṭ i ujeęid n Israyil “Necc ad iřię am teęid cek, řgens inu am řgens nnek, iysan inu am yeysan nnek.”

⁵ Inna Yahucafaṭ eawed i ujeęid n Israyil “Seqsa eafak ass-a x wawař n SIDI.” ⁶ Xenni issmun ujeęid n Israyil inabiyyen, eřaḥař arebea-mya n yeryazen, uca inna asen “Ma ad ffyey ęar umenęi ęar Ramut di Jilead nię ad t jjeę?” Nitni nnan “Gaęeed, maęar SIDI ad ten iwc deg ufus n ujeęid.” ⁷ Maca Yahucafaṭ inna “Ma war da ca ijj n unabi n SIDI, maḥend ad nzemmar ad t nesseqsa neccin?” ⁸ Xenni inna ujeęid n Israyil i Yahucafaṭ “Aęa ead da ijj n weryaz i zzayes nzemmar ad nesseqsa SIDI. Maca necc carhey t, maęar netta war d ayi ittnebba emmarş s min isebḥen, maca myir s *min ięan d aeffan*. Aęa-t d Mixa, mmis n Yimla.” Inna Yahucafaṭ “War ttejji ajeęid ad issiwiř amenni!” ⁹ Xenni iřaya-dd ujeęid n Israyil i ijj n umsexxar icennęen, inna “Deęya awi-dd Mixa, mmis n Yimla.” ¹⁰ Ajeęid n Israyil d Yahucafaṭ, ajeęid n Yahuda, qqimen *din*, kuř ijj x řkursi nnes, yarḍen s warruḍ n ijeęiden x wazzay ęar uqemmum n tewwart *n tendint* n Samarya u marra inabiyyen tuęa ttnebban zzat i wudem nsen. ¹¹ řidqiya, mmis n Kanęana, tuęa igga i ixef nnes accawen n wuzzař, inna “Ammu i issiweř SIDI ‘S yina i ęa tessnuqqbed Iramiyyen, ęars ař ten i ęa teqḍiḍ.’” ¹² Marra inabiyyen tuęa ttnebban kifkif, nnan “Gaęeed ęar Ramut di Jilead, ad tiřid tfeřḥed, minzi SIDI ad ten iwc deg ufus n ujeęid.”

¹³ Areqqas wenni tuęa iṭṭfen *abrid* ḥima ad iřaya i Mixa, issiweř, inna “Xęar xenni, awařen n inabiyyen *axmi dd-ffyen* zeg ijj n uqemmum s řxir ęar ujeęid. Ttzawgeę ad iřin wawařen nnek amecnaw awařen nsen, siweř min işebḥen.” ¹⁴ Maca Mixa inna “S tidett am iddar SIDI, min d ayi i ęa yini SIDI, ad t inię.” ¹⁵ Umi dd-yusa netta ęar ujeęid, inna as ujeęid “Mixa, ma ad neffey nec-cin ęar Ramut di Jilead nię ad t nejį?” Inna as netta “Gaęeed, ad tiřid tfeřḥed, minzi SIDI ad ten iwc deg ufus n ujeęid.” ¹⁶ Inna as ujeęid “Meḥař n twařawin ittxeşsa ayi ad cek ssjaęey, war d ayi tennid myir tidett deg yisem n SIDI?” ¹⁷ Uca netta inna “Necc zřię marra Israyil twabezzen x idurar am wuęi war ęarsen bu umeksaw. Inna SIDI ‘Ina war ęarsen bu isiditen, ejj *kuř* aryaz ad dd-idweř ęar taddart nnes di řehna.’” ¹⁸ Xenni inna ujeęid n Israyil i Yahucafaṭ “Ma war d ac nnię ‘Netta ittnebba xafi walu n min işebḥen, myir *min ięan d aeffan*?’”

22:10 ‘azzay’ - nię ‘anedrar’

1 IJEĞIDEN

- ¹⁹ Mixa inna *ɛawed* “S uyenni seř i wawař n SIDI. Necc zřiy SIDI iqqim x řkursi d marra řeeskar n ujenna ibedd yars, yar yeffus nnes u yar uzeřmađ nnes.” ²⁰ SIDI inna ‘Man wen i ya iywan Axab yars ař i ya igaeed, ad iwđa di Ramut di Jilead?’ Wa inna ammu u win inna ammu. ²¹ Xenni iffeý-dd ijj n buħbeř, ibedd zzat i wudem n SIDI, inna ‘Necc ad t ywiý.’ SIDI isseqsa t ‘S minzi?’ ²² Netta inna ‘Necc ad ffeý u ad dewřey d ijj n buħbeř issxarriqen deg uqemmum n marra inabiyyen nnes.’ U netta inna ‘Ad tfeřhed maħend ad t teýwid. Ffeý u egg amenni!’ ²³ Xenni řexxu, SIDI iwca ijj n buħbeř issxarriqen deg ufus n marra inabiyyen nwem uca SIDI ibarreħ xak s řyar.” ²⁴ Xenni iqarreb-dd řidqiya, mmis n Kaneana, yar Mixa, iwti t yar uyesmir, inna “Mani xenni tuýa zzayi iedu arruħ n SIDI ħima ad kidek issiweř?” ²⁵ Inna Mixa “Xzar, ad t tżared deg wass nni di i ya temhafed zeg ijj n wexxam deg wexxam *nneđni*, ħima ad tessnuffared ixef nnek.” ²⁶ Ajeğid n Israyil inna “Třfem Mixa, nedhem t yar Amun, azeğif ameqqran n tendint, u yar Yuwac, mmis n ujeğid. ²⁷ Ad tinim ‘Ammu i iqqar ujeğid: Nđarem wa di řehbes u seccem t s weýrum n řehşaret u s waman n řehşaret yars ař i dd ya eeqbey necc di řehna.’ ” ²⁸ Mixa inna “Mařa cek teeqbed-dd *ca n wass* di řehna, xenni SIDI war iği xafi issiweř!” Netta inna *ɛawed* “Sřem, řegnus, marra *kenniwi*!”
- ²⁹ Awarni as iffeý-dd ujeğid n Israyil ak-d Yahucafať, ajeğid n Yahuda, yar Ramut di Jilead.
- ³⁰ Inna ujeğid n Israyil i Yahucafať “Necc ad beddřey arruđ, xenni ad dd-ffeyey yar umenyi. Cek *maca tzemmed* ad tyarđed arruđ nnek!” Ajeğid n Israyil igga arruđ war iği nnes, iffeý-dd yar umenyi. ³¹ Ajeğid n Aram tuýa yumur *maca* i imeqqranen n ikarruten *n umenyi*, inni zzaysen yars tnayen u-třatin, inna “Ittxeřsa awem war ttmenyim ak-d umeqqran niý ak-d umezyan, myir ak-d ujeğid n Israyil!” ³² Umi imeqqranen n ikarruten *n umenyi* zřin Yahucafať, imsar, aqa nitni nnan “Aqa d wa, ajeğid n Israyil!” Nitni meyyřen xas ħima akides mmenyen, *maca* Yahucafať isyuyy. ³³ Umi zřin imeqqranen n ikarruten *n umenyi*, aqa netta tuýa war iği d ajeğid n Israyil, imsar, aqa dewřen-dd *war t areddfen ead*.
- ³⁴ Xenni iěeyyen ijj n weryaz řqews s řbař nnes d acemřař uca iřqef ajeğid n Israyil jar wawađ n iyağen n warruđ n wuzzař nnes. Řexdenni inna wanita i wenni ineddhen akarru “Qřeb afus nnek, suffey ayi zeg umenyi, maýar necc iyzmey aťtas.” ³⁵ Deg wass nni idweř umenyi yewear aťtas. Iqqim ujeğid ibedd deg ukarru *deg umenyi* ak-d Iramiyyen, *maca* yar tmeddit immut netta. Idammen n uyezzim tuýa uzzřen deg ueddis n ukarru. ³⁶ Yar uyeğay n tfuct jjin ad barrħen s jjeħd di marra řeeskar, nnan “Kuř aryaz *ad dd-ięeb* yar tendint nnes u *kuř* aryaz yar temmurt nnes!” ³⁷ Immut ujeğid, iwyen t yar Samarya. Nitni neđřen ajeğid di Samarya. ³⁸ Ssirden akarru deg uyeřmam n Samarya uca řeřhen iřan idammen nnes, mani řeqħab ssirdent days, ełahsab awař n SIDI i tuýa issiweř.
- ³⁹ Imezruyen iqqimen n Axab, d marra min igga d taddart n řeaj i ibna d marra tineddam i ibna, ma man aya war itwazemm *ca* deg wedlis n usettef n ijeğiden n Israyil? ⁴⁰ Axab itwassars *deg wendeř* jar řejdud nnes. Mmis Axazya idweř d ajeğid deg wemcan nnes.

Yahucafať, ajeğid n Yahuda

- ⁴¹ Yahucafať, mmis n Asa, idweř d ajeğid x Israyil, deg usegg^was wiss arebea n Axab, ajeğid n Israyil. ⁴² Yahucafať tuýa yars xemsa u-třatin n isegg^wusa, umi idweř netta d ajeğid. Netta iħkem xemsa u-eicrin n isegg^wusa di Urcalim. Yemmas qqaren as Azuba, yeğis n Calxi. ⁴³ Netta yuyur di marra tibrudin n babas Asa. Netta war xasent iħeyyed u netta igga *min iğan* nican di tiťtawin n SIDI. ⁴⁴ Řegeudi *maca* war twakksent. Řgens yiwi ead tiýarřa d tewhibin n řebxur x řegeudi. ⁴⁵ Yahucafať igga řehna ak-d ujeğid n Israyil.
- ⁴⁶ Imezruyen iqqimen n Yahucafať, d tmegga nnes imeħđen i igga d mammec immney, ma man aya war itwazemm *ca* deg wedlis n usettef n ijeğiden n Yahuda? ⁴⁷ Netta imħa iqeħbiyyen iqqimen zi temmurt, inni tuýa iqqimen zeg wussan n babas Asa. ⁴⁸ Di Idum war tuýi *din* *ca n ujeğid*,

1 IJEĞIDEN

maca ijj n lwali n ujeğid.⁴⁹ Yahucafaṭ igga iyarruba n Tarcic ḥima ad nedhen yar Ufir ad awyen urey. Maca war dd-ffiṣen ca, mayar iyarruba arzen di Eiṣyun-Jabar.⁵⁰ Xenni inna Axazya, mmis n Axab, i Yahucafaṭ “Ejj imsexxaren inu ad nedhen ak-d imsexxaren nnek x iyarruba.” Maca Yahucafaṭ yugi.⁵¹ Yahucafaṭ itwassars *deg wenḍer* jar řejdud nnes. Netta itwanḍer jar řejdud nnes di tendint n babas Dawud. Mmis Yuram idweř d ajeğid deg wemcan nnes.

Axazya, ajeğid n Israyil

⁵² Axazya, mmis n Axab, idweř d ajeğid x Israyil di Samarya, deg usegg^was wiss sebeṭac n Yahucafaṭ, ajeğid n Yahuda. Netta iḥkem tnayen n isegg^wusa x Israyil.⁵³ Netta igga *min iğan d aεeffan* di tiṭṭawin n SIDI. Netta yuyur x webrid n babas u x webrid n yemmas u x webrid n Yarubeam, mmis n Nabaṭ, wenni yarrin Israyil ad ixḍa.⁵⁴ Netta tuṣa ittsexxar i Baēl, yuḍar as. Netta isεar SIDI, AREBBI n Israyil, s marra min tuṣa igga babas.

ADLIS WISS TNAYEN N IJEĞIDEN

Iliya izwar ibarreḥ s řmewt n Axazya

1 ¹ Awarni i řmewt n Axab iyewwey Mu'ab x Israyil. ² Iwḍa-dd Axazya s traccia n řkazi n tyurfet nnes di Samarya uca iyzem. Netta issekk ireqqasen inna asen “Ruḥem yar Ba'al-Zabub, arebbi n Eaqrun, maḥend ad tesseqsam ma war d ayi ineqq uyezzim-a.”

³ Maca **Lmalak n SIDI** issiweř-dd yar Ilicaē, Aticbi “Kkar, gaēēed, řqa ireqqasen n ujeğid n Samarya u siweř akidsen ‘Ma s tidett war din AREBBI di Israyil, ařami kenniw tuyurem ħima ad tesseqsam Ba'al-Zabub, arebbi n Eaqrun?’ ⁴ X uyenni, ammu i issiweř SIDI ‘War dd-thekk^wid ca zi tassut i x tgaēēded, maca ad temted řmewt.’ ” Uca iffeyy Iliya.

⁵ Řami dd-ēeqben ireqqasen yar Aḥaziya, inna asen i nitni “Min ix s ad yini man aya, řami dd-tēeqbem ēawed?” ⁶ Nitni arrin-dd xas “Ijj n weryaz imsagar akidney, inna aney “ēeqbem yar ujeğid wenni kenniw dd-issekken, ad as tinim ‘Ammu i issiweř SIDI: Ma s tidett ma war yarwem zeema ca AREBBI di Israyil ařami tessekked cek ħima ad tesseqsid Ba'al-Zabub, arebbi n Eaqrun? X uyenni war dd-thekk^wid ca zi tassut i x tgaēēded, maca cek ad temted řmewt.’ ”

⁷ Netta issiweř akidsen “Mammec igga waddu n weryaz nni i kidwem imsagaren u issiweř akidwem awařen-a?” ⁸ Nitni arrin-dd xas “Netta d ijj n weryaz, iceēear, yars ijj n webyas n ccark x tejeinna nnes.” Xenni inna netta “Wa d Iliya, Aticbi.”

⁹ Netta issekk řqebṭan n xemsin s xemsin n yeryazen nnes yars. Wanita igaeēed yars, u xzar, Iliya tuḡa ittyima x tqiccat n wedrar. U netta issiweř yars “Cek, aryaz n AREBBI, ajeğid inna ac ‘Hwa-dd!’ ” ¹⁰ Iliya yarra-dd u inaa i řqebṭan x xemsin “Mařa necc aqa d aryaz n AREBBI, ejj ad tewḍa tmessi zeg ujenna, ad cek tecc, cek d xemsin n yeryazen nnek.” Řexdenni tewḍa-dd tmessi zeg ujenna, tecca it netta d xemsin n yeryazen nnes.

¹¹ Xas uca issekk yars ēawed ijj n řqebṭan nneḍni x xemsin ak-d xemsin n yeryazen nnes. Wanita iṭṭef awař u issiweř akides “Cek, aryaz n AREBBI, ammu i iqqar ujeğid ‘Hwa-dd deyya!’ ” ¹² Iliya yarra-dd uca inna asen “Mařa necc d aryaz n AREBBI, ammu i dd ḡa tewḍa tmessi zeg ujenna, ad cek tecc d yeryazen nnek,” Řexdenni tewḍa-dd tmessi zeg ujenna, tecca it netta d xemsin n yeryazen nnes.

¹³ Issekk ēawed ijj n řqebṭan x xemsin, i twařat wiss třata, ak-d xemsin n yeryazen nnes. Umi igaeēed řqebṭan x xemsin wiss třata uca yiweḍ yars, yuḍar netta x ifadden nnes zzat i Iliya uca iḥeccem it, inna “Cek, aryaz n AREBBI, ejj ad teswa tudart inu d tudart n xemsin n imsexxaren nnek, n xemsin-a, di tiṭṭawin nnek. ¹⁴ Xzar timessi tewḍa-dd zeg ujenna, tecca tnayen n řqebṭanat x xemsin ak-d xemsin n yeryazen nsen. Ejj ad teswa tudart inu di tiṭṭawin nnek!”

¹⁵ Uca inna **Lmalak n SIDI** i Iliya “Hwa akides, war ttegg^wed ca zzat i wudem nnes!” Ikkar netta, ihwa akides yar ujeğid. ¹⁶ Uca issiweř akides “Ammu i iqqar SIDI ‘Mařa cek tessekked ireqqasen nnek, ħima ad sseqsan Ba'al-Zabul, arebbi n Eaqrun, axmi war din iğī AREBBI di Israyil ħima ad t tesseqsid x wawař nnes, x uyenni war dd-thekk^wid ca zi tassut i x tgaēēded, maca ad temmted řmewt.’ ” ¹⁷ Ammu i immut netta ełahsab awař n SIDI i tuḡa issiweř Iliya. Mařa netta tuḡa war yars bu mmis, idweř Yuram d ajeğid deg wemcan nnes deg usegg^was wiss tnayen n Yuram, mmis n Yahucafaṭ, ajeğid n Yahuda.

¹⁸ Imezruyen iqqimen n Axazya, d min igga, ma man aya war itwazemm ca deg wedlis n usettef n ijeğiden n Israyil?

1:5 ‘Řami dd-ēeqben ireqqasen yar Aḥaziya’ - s Teibranit ‘Řami yars dd-ēeqben ireqqasen’.

1:8 ‘Aticbi’ - ijj n weryaz zi tendint n Ticbi

2 IJEĠIDEN

Iliya itwammeksi yar ujenna

2¹ Imsar yar tmeksit n Iliya s *ufus* n n SIDI deg ict n tħaryadt yar ujenna, aqa iffey Iliya ak-d Ilicaε zi Jiljal. ² Inna Iliya i Ilicaε “Qqim da, maġar SIDI issekk ayi yar Bayt-Il.” Maca Ilicaε inna “S tidett am iddar SIDI u iddar řemar nnek, necc war cek ttejjij.” Ammu i hwan nitni s tnayen yar Bayt-Il. ³ Ffjen-dd imeħdaren n inabiyyen, inni *tuya iġan* di Bayt-Il, yar Ilicaε, nnan as “Ma tessned cek, aqa SIDI ass-a ad ikkes bab nnek tiwa i uzeġif nnek?” Netta yarra-dd “Uřa d necc aqa ssney t. Sqarem!”

⁴ Iliya inna as “Qqim da, Ilicaε, maġar SIDI issekk ayi yar Ariħa.” Maca netta inna “S tidett am iddar SIDI u iddar řemar nnek, necc war cek ttejjij ca!” Ammu dd-usin nitni yar Ariħa. ⁵ Xenni usin-dd ayt n inabiyyen nni *iġan* di Ariħa yar Ilicaε, nnan as “Ma tessned cek, aqa SIDI ass-a ad ikkes bab nnek tiwa i uzeġif nnek?” Netta yarra-dd “Uřa d necc aqa ssney t. Sqarem!”

⁶ Iliya maca inna as “Qqim da, maġar SIDI issekk ayi yar L'Urdun.” Maca netta inna “S tidett am iddar SIDI u am iddar řemar inu, necc war cek ttejjij ca!” Uca nitni uyuren s tnayen idsen.

⁷ Uřa d xemsin n yeryazen zeg ayt n inabiyyen uyuren uca qqimen bedden arendad nsen yar řagg^waj, am bedden nitni s tnayen idsen yar L'Urdun. ⁸ Xenni iksi Iliya aseřham nnes, issunned it uca iwta zzayes x waman nni twabdan x tnayen n iyezdisen u nitni żwan s tnayen idsen x řazay.

⁹ Řami żwan nitni, imsar, aqa Iliya inna i Ilicaε “Ttar ict n řħajet i d ac i ġa ggeġ, qbeř mma xak i ġa mmeksiġ!” Ilicaε yarra-dd “Ad xafi-dd hwant tnayen n tseqqar n buħbeř nnek!” ¹⁰ Iliya inna “Cek tettared ict n tmesřact tewear. Mařa cek teżrid ayi řami xak i ġa mmeksiġ, ad ac imsar ammu, maca mařa war iġi amenni, war ittemsar ca.”

¹¹ Uca imsar am nitni gguren u ssawařen ak-d wayawya, xzar, aqa din ict n tkarrut n tmessi ak-d iysan n tmessi tenni tebda iten ijj x wennedni. Ammu igaeēed Iliya di tħaryadt yar ujenna.

¹² Ilicaε izra it uca iřaya xas “Baba inu, baba inu! Akarru n Israyil d imnayen nnes!” Umi netta war t itwiři ead, iksi netta arruđ nnes uca icarreg it x tnayen. ¹³ Xenni issmun-dd aseřham i zzayes dd-yewdan uca ieqeb u ibedd yar tma n L'Urdun. ¹⁴ Netta iksi aseřham n Iliya i tuya xas iwdan, iwta zzayes x waman, inna “Mani iġa SIDI AREBBI n Iliya? Wah, netta!” Uca netta iwta x waman uca mmsebdan nitni x tnayen n iyezdisen uca izwa Ilicaε.

¹⁵ Umi ayt n inabiyyen nni *din* ibedden arendad n Ariħa, żrin t, nnan “Buħbeř n Iliya yarsa x Ilicaε.” Nitni usin-dd ġars uca uđaren zzates yar temmurt. ¹⁶ Xenni nitni nnan as “Xzar xenni, jar imsexxaren nnek *aqā din* xemsin n ayt n umenġi. Ejj iten ad uyuren, ad arzun x sidi nnek, ad taġ SIDI iksi t uca inđar it x ijj n wedrar niġ deg ict zi teyzurin.” Maca netta inna “War ttssekkim *uřa d ijj!*” ¹⁷ Umi xas eemmden nitni ařami d as iweddar min i ġa yegg uca inna “*Iwa* sekkem *ten din!*” Nitni ssekken xemsin n yeryazen d ina arzun třata n wussan, maca nitni war t ufin. ¹⁸ Uca eeqben-dd nitni ġars, minzi netta tuya iqqim di Ariħa. Netta inna asen “Ma war d awem nniġ necc ‘War ttriħem ca?’ ”

Elicaε issgenfa aman n Ariħa

¹⁹ Iryazen n tendint nnan i Ilicaε “Xzar xenni, addud n tendint mliħ, am mammec itwařa sidi inu simant nnes, maca aman war iħřin u tammurt war tettic řyiġet.” ²⁰ Netta inna “Awyem ayi-dd ijj n tħebbsi d amaynu u ggem days tameġaħt!” Uca nitni iwyen as t-idd. ²¹ Xenni iffey netta zi *tendint* yar tařa n waman uca inđar days tameġaħt nni, inna “Ammu i iqqar SIDI ‘Nec arriġ aman-a řebħen. War dd ttiwyen řmewt niġ d agray ead.’ ” ²² Aman dewřen řebħen eawed ġars ař ass-a eħařsab awař n Ilicaε i issiweř.

Iħudriyyen sseħqaren Ilicaε di Bayt-Il

²³ Zi senni igaeēed netta yar Bayt-Il. Am ittgaēēed netta abrid, ffjen-dd iħudriyyen zi tendint inni t i ikk^waren, nnan as “Aqeccar, gaēēed! Aqeccar, gaēēed!” ²⁴ Netta inneqřeb-dd, ixzar day-

2 IJEĠIDEN

sen uca ixza ten deg yisem n SIDI. Řexdenni usin-dd tnayen n ddubat zeg wezȳar u mezzqen tnayen-u-arebein n iħudriyyen. ²⁵ Zi senni yuyur netta ȳar wedrar n Karmil uca zi senni ieqeb ȳar Samarya.

Amenyi n Yuram, ajeġid n Israyil, dıdd i Mu'ab

3¹ Deg usegg^was wiss tmentac n Yahucafať, ajeġid n Yahuda, idweř Yuram, mmis n Axab, d ajeġid x Israyil di Samarya. Netta iħkem teneac n isegg^wusa. ² Netta igga min iġan d aeëffan di tiťťawin n SIDI, maca war *t iggi* ammu *d taeëffant* am babas d yemmas, maȳar netta ikkes amayđu *iqeddsen* n Baéal wenni igga babas. ³ Maca netta iqqim imennee di ddnuh n Yarubeam, mmis n Nabať, wenni yarrin Israyil ad ixđa. Netta war xasen iħeyyed. ⁴ Micae, ajeġid n Mu'ab, tuȳa d ameksi u tuȳa itticc i ujeġid n Israyil myat-ařaf n izmaren d tađuft n myat-ařaf n icarriyyen. ⁵ Řami immut Axab, imsar, aqa iȳewweȳ ujeġid n Mu'ab x ujeġid n Israyil.

⁶ Deg wass nni iffeȳ-dd ujeġid Yuram zi Samarya uca isedd marra Israyil. ⁷ Iťťef abrid uca isekk *ij n ureqqas* ȳar Yahucafať, ajeġid n Yahuda, inna "Ajeġid n Mu'ab iȳewweȳ xafi. Mma cek ad kidi teffȳed deg umenȳi ak-d Mu'ab?" Uca netta inna "Necce ad ffȳeȳ akidek. Necce ad iřȳ am cek, řgens inu am řgens nnek d iysan inu am iysan nnek." ⁸ Inna "X man abrid i ȳa ngeæeed?" Netta inna "X webrid n řexřa n Idum."

⁹ Řexdenni yuyur ujeġid n Israyil d ujeġid n Yahuda d ujeġid n Idum. Nitni nnden ijj n webrid n sebea n wussan uca war tuȳi din aman i řeekar u i řebhayem nni ten iđfaren. ¹⁰ Xenni inna ujeġid n Israyil "Axeyȳeb i neccin umi dd-iřȳa SIDI třata n ijeġiden-a ħima ad ten iwc deg ufus n Mu'ab!" ¹¹ Uca Yahucafať inna "Ma war da iġi ijj n unabı n SIDI wenni i zi i ȳa nesseqsa SIDI?" Xenni yarra-dd ijjen zeg imsexxaren n ujeġid n Israyil, inna "Ilicae, mmis n Cafat, wenni izeġeen aman x ifassen n Iliya, aqa-t danita!"

¹² Uca inna Yahucafať "ȳars netta awař n SIDI." Uca ajeġid n Israyil d Yahucafať d ujeġid n Idum hwan-dd ȳars. ¹³ Ilicae inna i ujeġid n Israyil "Min dinni jar ayi-dd d cek? Uyur ȳar inabiyyen n babac u ȳar inabiyyen n yemmac!" Maca ajeġid n Israyil yarra-dd xas "Lla, maȳar SIDI iřȳa-dd i třata-ȳa n ijeġiden ȳar *da*, ħima ad ten iwc deg ufus n Mu'ab." ¹⁴ Ilica yarra-dd xas "S tidett am iddar SIDI n řeekar nni umi beddeȳ zzat i wudem nnes, mři necc war ȳari bu uweqqar i wudem n Yahucafať, ajeġid n Yahuda, ad ȳiři necc war cek ħessbeȳ u war dayek xezzareȳ. ¹⁵ Řexxu *maca* awi ayi-dd ijj iccat x ifiřan. Řami tuȳa ittirar wenni iccaten x ifiřan, imsar aqa afus n SIDI ȳarsa-dd xas.

¹⁶ Inna netta "Ammu i iqqar SIDI 'Ggem di teȳzurt-a tařȳiwin u d tařȳiwin *ktar!*'" ¹⁷ Maȳar ammu i iqqar SIDI 'Kenniw war tȳarrem asemmiđ uřa d anȳar, *ead maca* taȳzurt-a ad teccur s waman uca kenniw ad tesswem, kenniw uřa d řebhayem nwem d řmar nwem.' ¹⁸ Man aȳa *ead* drus di tiťťawin n SIDI. Netta ad awem iwc uřa d Mu'ab deg ifassen nwem. ¹⁹ Kenniw ad tewtem kuř tandint ifaryen s *iȳebrawen* u kuř tandint icenneen uca ad tȳeđeem kuř tacejjart iřebħen u ad tbellem marra řeunřarat n waman u ad tȳeȳȳeem kuř iȳȳar iřebħen n temmurt s ȳeȳra."

²⁰ Uca di tiwecca ȳar *tseæet* i ȳar dd-ttawȳen tawhibt n řȳiġet, imsar, aqa usin-dd waman zi Idum uca tȳebba temmurt s waman. ²¹ Marra Mu'ab iřa aqa ijeġiden ffȳen-dd i umenȳi akidsen uca xenni twařȳan-dd marra inni *izemmaren* ad sennħen s weȳas n řesnaħ uřa d ȳenni sennej marra uca nitni ssbedden ixef nsen ȳar weȳmir. ²² Nitni kkaren ȳar uteffu n řřbeħ uca umi i dd-tenȳar tfuct x waman, đharen-dd waman d izegg^wayen am idammen i Imu'abiyyen inni ȳar ujemmađin. ²³ Nitni nnan "Ina d idammen. Ijeġiden nȳin ixef nsen am mmenȳen *jarasen*

2:24 'azyar' - niȳ 'řȳabet' niȳ 'tazgant'.

3:4 'ameksi' - niȳ 'aniči'.

2 IJEĠIDEN

s ssif uca ijj iwta wennedni. Iwa ayt n Mu'ab, ttfem takeccadt!" ²⁴ Maca umi nitni iwden yar řmargeħ n řeskar n Israyil, kkaren-dd ayt n Israyil uca wtin ayt n Mu'ab. Nitni arewřen zzat i wudem nsen. U nitni udfen *di temmurt* uca wtin Mu'ab. ²⁵ Nitni hedmen tinneddam u *kuř* aryaz inđar azru nnes x kuř iyyar iřebħen uca dřin t. *Ėawed* netyen nitni marra řeunřarat n waman uca qeđeen kuř tacejjart iřebħen ařami ceřen myř izra n Qir-Ĥarisat. Ayt bu-iğayen nnden as uca yeđřen tt. ²⁶ Umi izra ujeğid n Mu'ab, belli amenyi iwear xas ařas, issmun-dd yars sebea mya n yeryazen nni *izemmaren* ad jebden ssif ĥima ad icuqq yar ujeğid n Idum, maca nitni war zemmaren. ²⁷ Xenni iksi netta mmis amenzu wenni i ya idewřen d ajeğid awarni as uca yiwyi t x řħiđ d tayarřt n wecmađ. Uca yusa-dd ijj n ufugem d ameqqran x Israyil. Nitni ffyen zzayes uca eeqben yar temmurt nsen.

Zzect n tajjač

4 ¹ Ict zi temyarin n ayt n inabiiyyen třaya i Ilicaē uca tenna "Amsexxar nnek, aryaz inu, immut, uca cek tessned belli amsexxar nnek tuya ittegg^wed SIDI. Řexxu yusa-dd bab n wareřtař ĥima ad iksi akides tnayen n iħenjiren inu d isemyan." ² Inna as Ilicaē "Min zemmarey ad am ggey? Ini ayi min yarem di taddart." Nettet tarra-dd xas "Tamsexxart nnek war yars walu myř ict n tyarraft days zzect." ³ Xenni inna "Ttar i yixef nnem tiqduħin barra i taddart, tiqduħin xwant zi marra ajjaren nnem, war iği drus." ⁴ Xenni adef yar daxeř uca belleē tawwart awarni am u awarni i iħenjiren nnem. Farrey xenni zzect di marra tiqduħin nni u min iğan iccur sars itt yar uyezdis!" ⁵ Xenni nettat tuyur xas uca tbellee tawwart awarni as u awarni i iħenjiren nnes. Nitni iwyen yars tiqduħin u nettat tfarrey daysent zzect. ⁶ Umi ccuren marra iřarrafen, imsar, nettat tenna i mmis "Awi ayi-dd ead ict n teqduħt!", maca netta yarra-dd xas "War da teqqim ca teqduħt ead!" U zzect tuya teqđa. ⁷ Nettet maca tuyur ad tt txebbar i weryaz n AREBBI u wanita inna "Uyur, zenz zzect u xeğeř bab n wareřtař nnem u zi min i ya iqqimen ad zzayes teddared cem ak-d iħenjiren nnem."

Elicaē d temyart zi Cunam d mmis

⁸ Deg ijj n wass umi dd-ikka Ilicaē x Cunam, imsar, aqa ict n temyart icenneen issbedd it din ĥima ad yars icc. Řebda umi tuya dd-itekk x *tendint* nni, imsar, aqa iħeyyed x webriđ nnes yar din ĥima ad icc ayrum. ⁹ Nettet maca tenna i weryaz nnes "Xzar, necc uciy aqa aryaz-a i yarney-dd yusin řebda, aqa-t d amqeddas. ¹⁰ Ejj aney ad nebna sennej ijj n wexxam d tamezyant s řeħyuđ uca ad negg din ijj n qama, ict n ttabra, ijj n řkursi d ijj n řefnar i netta. Mařa imsar xenni, netta mařa yusa-dd yarney, izemmar netta ad dinni iezeř ixef nnes." ¹¹ Deg ijj n wass imsar aqa Ilicaē yusa-dd din uca iezeř ixef nnes deg wexxam n nnej uca iruħ izzeř dinni. ¹² Xenni inna netta i uħudri nnes Jiħazi "Řaya-dd i Tcunamect tanita!" Netta iřaya as u nettat tbedd zzat i wudem nnes. ¹³ Netta tuya i d as innan i *umsexxar* nnes "Ini as 'Cem tethillid dayney ařas. Min izemmar ad am itwagg? Ma ad tay din ict n řħajet min xef nzemmar ad nessiweř ak-d ujeğid niy ak-d ukumandar ameqqran n řeskar di ttwee nnem?" "Maca nettat tenna "Necc zeddyey di řwest n řgens inu."

¹⁴ Xenni netta tuya inna "Min izemmaren ad am itwagg?" Uca inna Jiħazi "Nettat war yars aħenjir u aryaz nnes iwsar." ¹⁵ Xenni inna netta "Řaya-dd xas!" U netta iřaya-dd xas uca teqqim nettat tbedd di tewwart. ¹⁶ Xas uca inna "Di řweqt-a itwaggen, mařa tusa-dd tsaeet n tudart, ad teksid aħenjir deg iyağen nnem." Uca nettat tenna "Lla, a sidi inu, aryaz n AREBBI, war sxar-riq *zeema* x temsexxart nnek!" ¹⁷ Tamyart tedweř teksu s ddeyset uca turuw-dd ijj n uħenjir di řweqt itwaggen, yar řħař n tudart nni x tuya Ilicaē akides issiweř.

3:23 'ijj' - s Teibranit 'aryaz'.

2 IJEĠIDEN

¹⁸ *Umi* imyar uhenjir, imsar deg ijj n wass, iffey-dd barra yar babas, yar icewwaren. ¹⁹ Inna i babas “Azeġif inu, azeġif inu!” U netta inna i ijj n uħudri “Arbu t yar yemmas!” ²⁰ Netta yarbu t uca yiwyi t yar yemmas. Netta tuya ittyima x ifadden nnes yars aħ azal, *xenni uca* immut netta. ²¹ Nettat tekkar, tessars it x qama n weryaz n AREBBI. Tbellee nettat tawwart xas uca teffey. ²² Třaya-dd x weryaz nnes, tenna as “Sekk ayi-dd ijjen zeg iħudriyyen d ijj zi teyyař ħima ad uyurey deyya yar weryaz n AREBBI u *xenni* ad eeqbey *ɛawed*.” ²³ Netta inna “Mayemmi i ya tuyured yars ass-a? Aqa war iġi d abeddi n uyur u war iġi d ssebt.” Nettat tenna “Kuřci ad yiři mliħ!” ²⁴ Nettat tbardey i teyyuċ u tenna i uħudri nnes “Ndeh itt, qqim ggur. Am tnedhed war tbeddi di ttwee inu, myir xmi d ac t i ya iniy necc.” ²⁵ Nettat teffey uca tiwed yar weryaz n AREBBI, yar wedrar n Karmil. Umi tt izra netta zi řaggwaj, inna netta i Jiħazi, aħudri nnes, “Xzar, aqa din d Tacunamect.” ²⁶ Řexxu, uyur řqa tt uca ini as “Ma aqa cem mliħ? Ma aryaz nnem aqa-t mliħ? Ma ahenjir nnem aqa-t mliħ? Uca nettat tenna “Aqa-ten mliħ!” ²⁷ *Umi maca* dd-tusa yar weryaz n AREBBI x wedrar, tqebbed nettat x idaren nnes. Jiħazi yudef-dd din, ħima ad tt iearn yar uyezdis, maca aryaz n SIDI inna “Aħta as, mayar řeemar nnes icden days u SIDI issnuffar xafi min xef u war d ayi issargeb ca.” ²⁸ Tenna nettat “Ma necc ttarey i sidi inu ijj n mmi? Ma war nniy necc ‘War d ayi cemmet!’?” ²⁹ Inna netta i Jiħazi “Byes tajeinna nnek, ksi aekkaz inu deg ufus nnek uca ttef abrid! Mařa cek temmeřqid ca n yijj, war xas ttseġam, u mařa iseġem xak ħed, war xas-dd ttarra ca! Sars aekkaz inu x uyembub n uhenjir!” ³⁰ *Maca* yemmas n uhenjir tenna “S tidett am iddar SIDI u iddar řeemar inu, necc war xak ttheyyidey ca!” Netta ikkar, idfar itt. ³¹ Tuya Jiħazi izwar deyya zzatsen u issars aekkaz x uyembub n uhenjir, maca netta war iggi ca řħess uřa twarrit. *Xenni* ieqeb ħima ad xas iřqa uca iħaja as t, inna “Ahenjir war dd ifiq.” ³² *Umi* dd-yusa Ilicaey yar taddart, ahenjir tuya immut u immars x qama nnes. ³³ Yudef netta yar wexxam, ibellee tawwart awarni asen s tnayen idsen uca izzuġ i SIDI. ³⁴ *Xenni* ibedd zzat i qama uca iwda tiwa n uhenjir uca issars netta aqemmum nnes x uqemmum nnes, tiřtawin nnes x tiřtawin nnes, ifassen nnes x ifassen nnes. Netta issbuzzeř tiwa nnes uca teħma arrimet n uhenjir. ³⁵ *Xenni* ieqeb-dd, yuyur di taddart da d diha, igaeed twařat nneđni uca issbuzzeř ixef nnes tiwa nnes. Řexdenni ieđes uhenjir sebea n twařawin uca yarzem uhenjir tiřtawin nnes. ³⁶ Iřaya-dd netta i Jiħazi, inna “Řaya-dd x Tcunamect!” Uca netta iřaya-dd xas uca tusa-dd nettat yars, inna “Arbu mmim!” ³⁷ Tudef nettat din, tewda yar idaren nnes uca tuđar yařs ař tammurt uca *xenni* teksi mmis uca teffey yar barra.

Ilicaey d řewt di marmita

³⁸ *Umi* dd-ieqeb Ilicaey yar Jiljal, tuya din řař di temmurt u raġ n inabiyyen qqimen zzates. Inna netta i uħudri nnes “Egg marmita d tameqqrant u egg taħrirt i ayt n inabiyyen.” ³⁹ *Xenni* dd-iffey ijjen zzaysen yuyur yar weħwic barra ħima ad dd-yawi tibbi. Netta yufa ijj n wezbir n řexřa uca iřqed-dd zzayes ařami iccur *ubeħrur* n warruđ nnes s teksact n řexřa. *Xenni* ieqeb-dd uca iqess iten di marmita. Aqa nitni war tt ssinen. ⁴⁰ *Xenni* faryen aya i iryazen ħima ad ccen. Umi qqasen nitni zi teħrirt-a, imsar, aqa nitni řuyyen deg ujenna, řayan “A yaryaz n AREBBI, řmewt aqa-tt di marmita!” Uca nitni war zemmarren ad zzayes ccen. ⁴¹ Netta inna “Awi ayi-dd *drus* n waren! Netta issuyes it di marmita, inna “Faryem aya i řgens ħima ad icc!” *Xenni* idweř war dinni ca war iħři di marmita.

Ilicaey issecc mya n yeryazen s ict lmuęjiza

⁴² Yusa-dd ijj n weryaz zi Bael-Calica, yiwi-dd i weryaz n SIDI ařrum zi řřabet tamenzut, eicrin n iřrumen n temřin d řħebb ibaryen *n imendi* deg ict n tecyart uca netta inna “Ewc *man* aya i

4:38 ‘ayt n inabiyyen’ - ixs ad yini ‘inni ixsen ad řemden ad dewřen d inabiyyen. Aqa-ten d imeħđaren n Ilicaey.

2 IJEĠIDEN

řgens.”⁴³ Maca wanita inna “Mammec t i ęa ssarseę i mya n yeryazen?” Netta *maca* inna “Ewc it i řgens ad t yecc, maęar ammu i issiweř SIDI ‘Ad ccen u ead ad iceřř’.”⁴⁴ Netta issars asen t uca ccin nitni u iceřř xasen am mammec *tuya inna* wawař n SIDI.

Ilicaę d usgenfi n Nuęman zi Aram

5¹ Nuęman, akumandar n řeeskar n ujeęid n Aram, tuęa-t d ijj n weryaz ęars ssumęet zzat i wudem n sides nnes u tuęa ęars ccen ařřas, maęar zzayes i yiwi SIDI asenjem i Aram. Aryaz *nni* tuęa d ijj n bu-teęruđt imeęęden, *maca* tuęa days řbars.² Tuęa din bandiyyat zi Aram, iwyent-dd ict n teęramt zi temmurt n Israyil d tameębust. Tuęa-tt *txeddem* i temęart n Nuęman.³ Tenna i lallas “Mři, *tuya* sidi ęar unabi di Samarya, *xenni* iři netta ad t issgenfa zi řbars nnes.”

⁴ *Xenni* iffeę wanita. Netta ięaja t i sides nnes, inna “Ammu d wammu i tessiweř teęramt zi temmurt n Israyil.”⁵ *Xenni* inna ujeęid n Aram “Uyur din u necc ad ssekkey ict n tebrat i ujeęid n Israyil.” Netta yuyur deg webrid uca iksi eęcra n talint n nnuqart d setta-ařaf n uciql n wureę d eęcra n warruđ icnan.⁶ Netta issiweđ tabrat i ujeęid n Israyil, *ammu* i yura “Mařa tiweđ-dd tebrat-a ęark, xzar, aęa necc ssekkey-dd ęark amsexxar inu Nuęman maęend ad t tessgenfid zi řbars nnes.”⁷ *Umi* ięra ujeęid n Israyil tabrat, icarreg netta arruđ nnes uca iřaęa “Nec maęar ma d AREBBI ařami zemmareę ad sseddareę ijj n umetti ařami netta dd-issekk ijj n weryaz ęari, maęend necc ad t ssgenfię zi řbars nnes? Iwa, ssnem uca xzarem, aęa netta yarezzu ayi řesbab waha.

⁸ *Umi* isřa Ilicaę, aryaz n AREBBI, belli ajeęid n Israyil icarreg arruđ nnes, imsar aęa netta issekk *ijj* ęar ujeęid ħima ad as yini “Mayemmi tcarrged arruđ nnek? Ejj it ad ęari-dd yas ħima *xenni* netta ad issen, aęa ijj n unabi di Israyil i ięan.”⁹ Ammu dd-yusa Nuęman ak-d iysan d ukarru nnes uca ibedd ęar tewwart n taddart n Ilicaę.¹⁰ *Xenni* issekk Ilicaę ijj n ureqqas ęars, inna “Uyur u ssird ixef nnek sebea n twařawin di L'Urdun, *xenni* ad tedweř arrimet nnek teggenfa uca cek ad tiřid d amezdag.”¹¹ Idweř Nuęman ixeyyeę uca yuyur netta, inna “Xzar, necc nnię deg ixef inu ‘Netta ad iffeę ęar barra, ad ibedd *din* maęend ad iřaęa isem n SIDI AREBBI uca ad issekk s ufus nnes amcan u ammu i ęa iggenfa řbars.”¹² War ięi d Abana d Farfar, ięezran n Dimacq, ħsen x marra ięezran n Israyil? Ma war zemmary necc ad dinni ssirdeę ħima ad zedgeę?” Netta inneęřeb uca yuyur *iccur* s tefqeřt.

¹³ Imsexxaren nnes usin-dd ęars uca ssiwřen akides, nnan “Baba, mři anabi nni ittar zzayek ca min iwearen, iři teggid t? I meelik d ac inna ‘Sird ixef nnek u cek ad dd-tdewřed tizdiged?’”¹⁴ *Xenni* ihwa-dd ęar L'Urdun uca isseęęeę ixef nnes sebea n twařawin di L'Urdun am mammec inna wawař n unabi n AREBBI uca *tedweř* arrimet nnes teggenfa amecnaw arrimet n yijj n uęenјir u netta idweř izdig.

¹⁵ *Xenni* ieęeb ęar weryaz n AREBBI ak-d marra řeeskar uca yiweđ *din*, ibedd zzat i wudem nnes, inna “Xzar, řexxu necc ssneę, aęa war ięi AREBBI mani mma x marra tammurt myir di Israyil waha. *Xenni* řexxu, eafek ksi zeg umsexxar nnek ict tarzeft n uqadi!”¹⁶ *Maca* netta inna “S tidett am iddar SIDI wenni umi beddeę zzat i wudem nnes, necc war kessię walu!” U netta issheccem it, ħima ad iksi *ca*, *maca* netta yugi.¹⁷ Inna Nuęman “Mařa lla, iři *xenni* ad immewc i umsexxar nnek ařřas n ucař anect *zemmaren* tnayen n iserdan ad arbun, maęar amsexxar nnek war ittiwi ead tayarřt n wecmađ nię tayarřt i irebbiten inneđni myir i SIDI waha.”¹⁸ *Maca* iři ad ięfar SIDI i umsexxar nnek ta *waha*, mařa sidi inu ad yadeę ęar zzawect n Rimmun ħima ad yađar u netta ad ięemmed dinni x uęiř inu, aęa necc *xenni* ad ađareę *ammu* di zzawect n Rimmun. Mařa ad uđareę ammu di zzawect n Rimmun, iři ad ięfar SIDI tamesřact nni i umsexxar nnek.”¹⁹ Inna as “Uyur di řehna!” U netta isafar tammurt, igg^wej xas *ij* n *webrid*.

²⁰ Inna Jięazi, aęudri n Ilicaę, aryaz n AREBBI, “Xzar, sidi inu isseizz x Naęman, Aramiyu, maęend

2 IJEĠIDEN

ad iksi *ca* zeg ufus nnes zi min tuġa i dd-yiwi netta. *S tidett* am iddar SIDI, necc ad t areddfey uca ad zzayes ksiġ *ca*!”²¹ Jiġhazi yuyur yardef Nuġman. *Umi* Nuġman iżra, aqa netta yusa-dd awarni as, idra-dd netta zeg ukarru maġend akides imsagar, inna “Mliġ?”²² Netta yarra-dd xas “Mliġ. Sidi inu issekk ayi-dd maġend ad yini ‘Aqa, ġar řexxu *ead* usin-dd tnayen n iġudriyyen zeg ayt n inabiyyen zeg idurar n Ifrayim. Ewc asen maca ict n talint n nnuqart d tyuya n warruđ icanan.’”²³ Uca inna Nuġman “*Eafak*, ksi zzayi tnayen n talint n nnuqart.” Netta iġeccem it u igga tnayen n talint n nnuqart di tnayen n tecyarin uca iwca tnayen n warruđ icanan i tnayen n iġudriyyen nnes inni ten yarbun ġar zzat n wudem nnes.²⁴ *Umi* yiweđ ġar řgaēdet, iksi ten zeg ifassen nsen uca yiwyi ten ġar taddart, iġja iryazen ad uyuren uca ffyen nitni.

²⁵ *Awarni i man aya* yudef uca ibedd zzat i bab nnes. Ilicaē isseqsa t “Manis dd-tusid, a Jiġhazi?” Uca netta inna “Amsexxar nnek war dd-iffiġ *ca* mani.”²⁶ Maca Ilicaē inna as “Ma war tuġi uř inu din iġđar, umi dd-idra weryaz zeg ukarru nnes i umsagar akidek? Maġar ma d řġar ad tmenēed nnuqart d warruđ d tcejjura n zzitun d iġwicen d iġuřiyyen d ifunasen d tfunasin d imsexxaren d tayyawin?”²⁷ Řbars n Nuġman maca ad iřseq i řebda dayek u i warra nnek!” *Xenni* iffey zi zzat i wudem nnes s řbars, d acemřar am wedfeř.

Taceqqurt ifettaġen

6¹ Ayt n inabiyyen nnan i Ilicaē “Xzar, amcan mani nzeddey zzat i wudem nnek, iġřar i neccin.”² Ejj aney ad nuyur ġar L'Urdun u dinni qae iġ zzayneġ ad dd-yawi iġ n ukeccuđ, maġend ad negg ict n tzeddiġt i neccin.” Netta inna “Uyurem!”³ Iġjen zzaysen maca inna “*Eafak*, uyur-dd ak-d imsexxaren nnek.” Netta inna “Necc akidwem uyureġ.”⁴ Netta yuyur akidsen. *Umi* dd-usin nitni ġar L'Urdun, zedmen izeyran.⁵ Řami izdem iġ ict n tcejjart, imsar, aqa řeqdeē n wuzzař n ccaqur iwđa deg waman uca netta iřaġa, inna “Axeyyeb, sidi inu, *ccaqur* tuġa itwarđeř!”⁶ Aryaz n AREBBI inna “Mani iwđa?” *Umi* d as isscen netta amcan, iqeřř iġ n ukeccuđ, inđar it din u yiwi-dd uzzař iggur sennej.⁷ Inna netta “Sgaēēed it-idd ġark!” *Xenni* isswiżzeđ s ufus nnes uca iřtef it.

Timegga n Ilicaē deg umenġi ak-d Aram

⁸ Ajeġid n Aram immney ak-d Israyil uca imcawar ak-d imsexxaren nnes, inna “Deg wemcan-a d deg wemcan nni ad wtey iqiđan inu.”⁹ Maca aryaz n AREBBI issekk iġ ġar ujeġid n Israyil, inna “*Ĥđa* ixef nnek ad tekkeđ ssa d ssiha, maġar zi senni i hwan inni n Aram.”¹⁰ Ajeġid n Israyil issekk *ireqqasen* ġar wemcan i x tuġa akides issiweř weryaz n AREBBI u i zi tuġa i d as iēřem uca itwaġđa din. *U aya* war *imsar ca* ict n twařat *waha* niġ tnayen n twařawin.¹¹ Uř n ujeġid n Aram ihaj x man aya u netta iřaġa i imsexxaren nnes, inna asen “Ma war tzemmarem kenniw ad ayi tinim man wen jaraney ittraġ ak-d ujeġid n Israyil?”¹² Iġjen zeg imsexxaren nnes inna “Lla, sidi inu, ajeġid! Maca Ilicaē, anabi wenni iġan di Israyil, issargeb ujeġid n Israyil awařen i tessawařed deg wexxam nnek n yiđeř.”¹³ Inna netta “Uyurem u xzarem mani ittiři netta, maġend ad ssekkey iġ ad t-idd yawi *ġar da*.” Itwanna as “Netta aqa-t di Dutan.”¹⁴ *Xenni* issekk netta iysan d ikarruten d iġ n řeeskar ameqqran. Nitni iwđen din di ġiřet uca nnđen-dd i tendint.

¹⁵ Amsexxar n AREBBI ikkar ġar tuffut uca iffey ġar barra, u xzar, iġ n řeeskar tuġa inned i tendint s yeysan d ikarruten. *Xenni* inna as aġudri “Ayyaw, sidi inu, min i ġa negg?”¹⁶ Netta inna “War tteggwed *ca*, maġar inni ġarney ařas xasen.”¹⁷ Ilicaē iġzuġ, inna “A SIDI, arzem as tiřawin, maġend ad iřar!” U SIDI yarzem i uġudri tiřawin ařami itwařa. U xzar, adrar iccur s yeysan d ikarruten n tmessi i dd-innden i Ilicaē.¹⁸ *Umi* ġars dd-usin nitni, iġzuġ Ilicaē i SIDI, inna “Wet maca řgens-a s tuddarġeč!” U iwta ten netta s tuddarġeč ełasab awař n Ilicaē.

¹⁹ Xas uca inna asen Ilicaē “Wa war iġi d abrid nican u war teġi d tandint nican. Đfarem ayi-dd!

2 IJEĠIDEN

Necc ad kenniw nedhey ħar weryaz nni x tarezzum!” U netta indeh iten ħar Samarya. ²⁰ Umi iwden nitni ħar Samarya, imsar, aqa Ilicaē yarzem tiṭṭawin n iryazen-a, maḥend ad xzaren!”. Uca yarzem asen SIDI tiṭṭawin aṛami żrin nitni. Xzar aqa nitni tuḡa-ten di řwest n Samarya. ²¹ Umi ten iżra, inna ujeġid n Israyil i Ilicaē “Ma ad ten nyey, a baba inu?” ²² Maca wanita inna “War ten neqq ca! Cek s yixef nnek ma ad tenyed inni tḥebbsed s ssif nnek d řqews nnek? Sars asen-dd ayrum d waman maḥend nitni ad ccen ad swen uca xenni ad ēeqben ħar sidi nsen.” ²³ Issewjed asen ijj n umensi d ameqqran uca nitni ccin swin. Awarni aya yarxu asen uca ffyen ħar sidi nsen. Xenni war dd-usint bandiyyat n Aram ead di temmurt n Israyil.

Binhadad, ajeġid n Samarya, inned-dd i tendint n Samarya

²⁴ Awarni i uya imsar, aqa Banhadad, ajeġid n Aram, issmun marra řeeskar nnes, iffey ħima ad inned i Samarya. ²⁵ Imsar ijj n řaž d ameqqran di Samarya, maḡar xzar, nitni nnđen as-dd aṛami idweř ijj n uzeġif n yijj weyyuř isekk^wa tmanyin n uqiyyat n nnuqart d ijj n arrbee n yijj n řeqyas s řeqbar n wedbir i xemsa n uqiyyat n nnuqart. ²⁶ Umi iedu ujeġid n Israyil x řḥiḍ, imsar, belli tṛaḡa as-dd ict n temyart, tenna “Ewc ayi-dd afus, a sidi inu, ajeġid!” ²⁷ Netta inna “Maṛa SIDI war d am iwci afus, mammec necc d am i ħa wcey afus? Ma ad yiři s ca zeg unedrar niy zi tsirt n uḍiř?” ²⁸ Inna as ujeġid “Min cek yuḡin?” Nettet tenna “Tamyart-a tenna ayi ‘Awi-dd mmim ħima ass-a ad t necc u mmi ad t necc xenni tiwecca.’ ” ²⁹ Ammu neccin nesseg^w mmi uca necci t. Maca řami d as nniy tiwecca nnes ‘Ewc řexxu mmim ħima ad t necc!’, řexdenni tessnuffar nettat mmis.”

³⁰ Umi isṛa ujeġid awařen n temyart-a, icarreg netta arruḍ nnes uca ammu i yuyur netta x řḥiḍ uca iżra řgens illa aqa yarḍ netta ict n txancet x arrimet nnes. ³¹ Netta inna “Ammu i d ayi igga SIDI, u ammu eawed, maṛa iqqim uzeġif n Ilicaē, mmis n Cafat, xas ař ass-al!”

³² Ilicaē iqqim di taddart nnes d imeqqranen qqimen ħars. Netta tuḡa issekk ijj n weryaz ħar zzat nnes, maca qbeř mma yaweḍ ureqqas ħars, inna Ilicaē i imeqqranen “Ma teżrim aqa wanita, mmis n yijj n uneqqam, issekk-dd wenni i d ayi i ħa iqeşşen azeġif? Ḥḍam řexxu, xmi dd i ħa yas ureqqas, belleem tawwart u sbeddem t ħar tewwart! Ma war itwaseř řḥess n işuraf n sides awarni as?” ³³ Řami tuḡa akidsen issawař ead, ihwa-dd ureqqas ħars. Uca ajeġid inna “Xzar, tuēeffna-ya zi SIDI. Min i ħa rajiy ead xenni zi SIDI?”

Ilicaē izwar ibarreḡ s usenjem n Samarya

7 ¹ Xenni inna Ilicaē “Sřem i wawař n SIDI! Ammu i iqqar SIDI ‘Tiwecca ħar řweqt-a ad teswa ijj n řeqyas n waren n ssmid ħar tewwart n Samarya mḡir ijj n uciql d tnayen n řeqyas n temżin ijj n uciql waha!” ² Ijj n uneyraf n řeeskar nni x uyiř nnes iēmmed ujeġid, yarra-dd x weryaz n AREBBI “Xzar, maṛa SIDI igga řekwaza deg ujenna, ma izemmar aya ad imsar?” Netta inna “Xzar, ad tżared s tiṭṭawin nnek maca war zzayes tettetted.”

³ Tuḡa din arebea n yeryazen zzat i wadaf n tewwart, inni innan ijj i wennedni “Mayemmi neqqim neccin da, ħars ař i ħa nemmet?” ⁴ Maṛa ad nini ‘Ejj aney ad nadeř ħar tendint, xenni iġa řaž di tendint u neccin ad days nemmet u maṛa neqqim neccin da, ad nemmet eawed. Xenni řexxu, ejj aney ad neffey ad newḍa deg ifassen n řmargeḡ n řeeskar n Aram. Maṛa nitni jjin aney neddar, ad neqqim neddar u maṛa nitni nyin aney, xenni ad nemmet.” ⁵ Nitni kkaren di tbambast ħima ad uyuren ħar řmargeḡ n řeeskar n Aram. Maca umi udfen nitni ħar tṭarf n řmargeḡ n řeeskar n Aram, war din tuḡi uřa d ijjen. ⁶ Maḡar Sidi ijja řeeskar n Aram ad iseř i ijj n ujarri n ikarruten d ijj n ddriz n iysan d ġḡarey n yijj n řeeskar d ameqqran, aṛami nitni

6:27 ‘anedrar’ - niy ‘andarar’.

7:1 ‘reqyas’ - eřayen 7-8 litru.

2 IJEĠIDEN

nnan ijjen i wennedni “Xzar, ajeġid n Israyil iħarrec-dd xaney ijeġiden n lħittiyyen d ijeġiden n Imišriyyen.” ⁷ Nitni *xenni* kkaren uca arewřen di tbambast uca jjin iqidan nsen d yeysan nsen d yeyyař nsen uřa d řmargeř n txuzan am mammec ten tuřa uca arewřen mařend ad qqimen ddaren.

⁸ *Řami* dd-iwđen ayt bu-řbarř řar řtarf n řmargeř n řeeskar, udfen deg ijj n uqিদun, ccin, swin u iwyen zi senni nnuqart d wureř d warruđen uca ffyen, ssuffaren tt. Awarni man aya eeqben-dd, udfen deg ijj n uqিদun nneđni uca iwyen uřa zi senni *ca* uca ffyen, ssuffaren tt. ⁹ *Xenni* nnan i wayawya “Neccin war nettegg min iřan nican. Ass-a d ijj n wass n řexbar ařebřan u neccin nesseyd. Mařa nrja *da* řars ař ggur ad iffu řřař, ad aney teřqef řmueřiyet. Xenni řexxu, asem-dd, ejj aney ad nuyur, ad tt neawed di taddart n ujeġid.”

¹⁰ Nitni iwđen *din*, řayan x ueessas n tewwart n tendint, řajan asen, nnan “Neccin nudef di řmargeř n txuzan n Aram, u xzar, war *din* uřa d ijj u war nesři i *ca* n řřess n yewdan, myř iysan tuřa qqnen d yeyyař tuřa carfen d iqidan am mammec *řan*.” ¹¹ Iřaya x ieessasen uca ssiwđen nitni areqqas *řar* taddart n ujeġid.

¹² Ikkar ujeġid di řiřet, inna i imsexxaren nnes “Necc ad awem iniř min akidney i řa yegg Aram. Nitni ssnen, aqqa neccin d ayt bu-řuř. X uyenni ffyen zi řmargeř n txuzan řima ad nuffaren deg iyyar, qqaren ‘Mařa nitni ad ffyen zi tendint, ad ten neřtef ddaren uca ad nadeř di tendint.’” ¹³ Ijjen zeg imsexxaren yarra-dd, inna “Ejj ad ksin maca xemsa n iysan nni ead *din* iřan, inni iqqimen di tendint *u xenni* ad nřar ma ad asen imsar am wařřas n ayt n Israyil inni *da* iqqimen, *niř* am wařřas n ayt n Israyil inni itwahellken. Ejj aney ad ten nesekk uca xenni ad nřar *min i řa řiři*.”

¹⁴ Ksin nitni tnayen n iysan n tazřa. Ajeġid issekk iten awarni i řeeskar n Aram, inna “Uyurem u texzare!” ¹⁵ Nitni đfaren ten ař L'Urdun, u xzar, abrid marra inti s warruđ d řeřwayej nni immendařen Iramiyyen am tuřa ttqeřiqen *di tarewřa nsen*. Ireqqasen eeqben u ssiwđen řexbar i ujeġid. ¹⁶ *Xenni* iffeř řgens zi *tendint* uca keccđen řmargeř n txuzan n Aram uca temmenz ijj n řeqyas n waren n ssmid s yijj n uciql d tnayen n řeqyas n řemzin s yijj n uciql ełahřab awař n SIDI. ¹⁷ Igga ujeġid ajudan n řeeskar wenni x ittcař, řima ad řiři x tewwart uca iefes xas řgens di tewwart ařami immut netta am mammec tuřa inna weryaz n AREBBI, wenni issiwřen umi tuřa řars-dd ihwa ujeġid. ¹⁸ Aqa imsar am mammec tuřa issiweř weryaz n AREBBI i ujeġid, inna “Tiwecca řar řweqt-a ad mmenzent řar tewwart n Samarya tnayen n řeqyas n řemzin s yijj n uciql d yijj n řeqyas n waren n ssmid s yijj n uciql. ¹⁹ Tuřa yarra-dd uneyraf n řeeskar x weryaz n AREBBI, inna “Xzar, waxxa mařa SIDI igga řekwaza deg ujenna, ma izemmar ad imsar uya?” U netta tuřa inna “Xzar, ad t tžared s tiřřawin nnek, maca war zzaysen tettetted.” ²⁰ Ammu i d as temsar, mařar řgens iefes xas di tewwart ařami immut.

Cwar n Ilicaē i temyart zi Cunam d weeqeb nnes

¹ *Řami* issiweř rexxu Ilicaē ak-d temyart tenni umi netta tuřa issfaq mmis, inna “Kkar, ffey, **8** cek ak-d twacunt nnek u zdeř am ubarrani mani mma tzemmed ad tzedyed, mařar SIDI yura ict n řeřřaret n řař tenni i řa yekken eawed sebea n isegg^wusa x temmurt.” ² Uca tekkar temyart, tegga ełahřab awař n weryaz n AREBBI. Nettat teffey ak-d twacunt nnes uca tezdeř sebea n isegg^wusa di temmurt n Ifiliřiniyyen.

³ Awarni i sebea n isegg^wusa, imsar belli tamyart teeqeb-dd zi temmurt n Ifiliřiniyyen. Nettat teffey řima ad tettar twiza n ujeġid x taddart nnes d yeyyar nnes. ⁴ Ajeġid tuřa ittharred ak-d Jiřazi ařudri n weryaz n AREBBI, inna “Řaja ayi marra timesřayin timeqqranin i igga Ilicaē.”

7:6 ‘Sidi’ - s Teibranit ‘Sidi inu’.

7:16 ‘řeqyas’ - eřayen 7-8 litru.

2 IJEĠIDEN

⁵ Am tuġa ittewwad wanita i ujeġid x mammec Ilicaē tuġa dd-issfaq ijj n umettin, xzar, imsar belli tamġart tenni umi issfaq mmis, tusa-dd ħima ad tettar twiza n ujeġid x taddart nnes d yeyyar nnes. *Xenni* inna Jiħazi “A sidi ajeġid, ta d tamġart d wa d mmis i dd issfaq Ilicaē ġar tudart.” ⁶ Ajeġid isseqsa tamġart u nettat tħaja as tt-id. *Xas uca* iwca as ujeġid ijj n umsexxar icennēen, inna “Hđat ad ġars itwarr marra min iġan nnes uħa d marra ššabet n iyyaren zeg wass nni di tejja nettat tammurt, ġars aħ ass-a.”

Ilicaē di Dimacq

⁷ Ilicaē yusa-dd ġar Dimacq *umi* Bin-Hadad, ajeġid n Aram, ihřec. Ĥajan as, nnan “Aqa aryaz n AREBBI yusa-dd danita.” ⁸ *Xas uca* inna ujeġid i Ĥazayil “Awi-dd akidek ict n terzeft, ruħ ad teřqid aryaz n AREBBI uca seqsa zzayes SIDI, ad tinid “Ma necc ad ggenfiġ zi řehřac-a?” ⁹ Ĥazayil yuyur ad t iřqa uca yiwi akides ict n terzeft, eřam kuř n min iġan d lemlih zi Dimacq, ijj n đđqeř n arebein n iřeyman. Netta yiweđ u ibedd zzates, inna “Mmic Bin-Hadad, ajeġid n Aram, issekk ayi-dd ġark maħend ad nniġ ‘Ma ad ggenfiġ zi řehřac-a?’ ” ¹⁰ inna as Ilicaē “Uyur uca tinid ‘Cek war teggenfid ca kuřcil’ SIDI isscen ayi, aqa netta ad immet nican.”

¹¹ Udem nnes ibear u isseqseħ days tmuyři aħami war issin min i ġa yegg. *Xenni ibda* weryaz n AREBBI ittru. ¹² *Xenni* inna Ĥazayil “Mayemmi ittru sidi inu?” Netta inna “Minzi necc ssney řehřiq i d ġa tawyed cek i ayt n Israyil. Cek ad teqqded timessi i tneddam nsen ifaryen s iyebrawen, ad tenyed iħudriyyen nsen s ssif u ad trebzed iħenjiren nsen d timġarin nsen i iksin s ddeyset ad asent tcarrged aēddis.” ¹³ Ĥazayil inna “Maġar min iēna umsexxar nnek, aqzin nni, aqa netta izemmar ad tt igg d tameqqrant?” Ilicaē inna “SIDI isscen ayi-dd belli cek ad tiřid d ajeġid x Aram.” ¹⁴ *Xenni* iffeġ Ilicaē. Uca yusa-dd ġar sidi nnes u wanita inna as “Min d ac inna Ilicaē?” U netta yarra-dd “Netta inna ayi ‘Aqa cek ad teggenfid!’ ” ¹⁵ Tiwecca nnes imsar aqa iksi netta ict n malta, isseyđeř itt deg waman uca issars itt x uyembub nnes aħami immut. Uca idweř Ĥazayil d ajeġid deg wemcan nnes.

Yuram, ajeġid n Yahuda

¹⁶ Deg usegg^was wiss xemsa n Yuram, mmis n Axab, ajeġid n Israyil, umi tuġa Yahucafāt d ajeġid n Yahuda, idweř Yuram, mmis n Yahucafāt, d ajeġid n Yahuda. ¹⁷ Netta tuġa ġars tnayen u-třatin n isegg^wusa umi netta idweř d ajeġid. Netta iħkem tmenya n isegg^wusa di Urcalim.

¹⁸ Netta yuyur deg webrid n ijeġiden n Israyil, am mammec tuġa tegga taddart n Axab, maġar yeġis n Axab tedweř d tamġart nnes. Netta igga min iġan d aēeffan di tiřřawin n SIDI. ¹⁹ *Maca* SIDI war ixs ad yareddeġ Yahuda di řřweē n umsexxar nnes Dawud, am mammec i d as tuġa inna, ad as iwc řebda ijj n řefnar zzat i tiřřawin nnes s tarwa nnes.

²⁰ Deg wussan nnes issen Yuram ad ixtutteř zi sadu ifassen n Yahuda u nitni ggini ijj n ujeġid x yixef nsen. ²¹ Yuram iēdu *xenni* ak-d marra ikarruten n *umenyi* nnes ġar řaēir. Uca imsar aqa iħkar s ġiřet uca iħjem x ayt n Idum inni tuġa d as-dd innđen i netta u i imeqqranen n ikarruten n *umenyi*. Yarweř řgens ġar iqiđan nnes. ²² *Xenni* xtutřren ayt n Idum zi ġar ifassen n Yahuda ġars aħ ass-a. Di řweqt nni beēda iyewwey uħa d Libna.

²³ Imezruyen i iqqimen n Yuram, d marra min igga, ma man aya *marra* war itwazemm ca deg wedlis n usettef n ijeġiden n Yahuda? ²⁴ Yuram itwassars *deg wendeř* ġar řejdud nnes. Netta itwandeř ġar řejdud nnes di tendint n Dawud. Mmis, Axazya idweř d ajeġid deg wemcan nnes.

Axazya, ajeġid n Yahuda

²⁵ Deg usegg^was wiss teneac n Yuram, mmis n Axab, ajeġid n Israyil, ibda Axazya, mmis n Yuram, ajeġid n Yahuda, ad iħkem. ²⁶ Axazya tuġa ġars tnayen u-eicrin n isegg^wusa umi idweř netta d ajeġid. Netta iħkem ijj n usegg^was di Urcalim. Yemmas qqaren as Eatalya, yeġis n Eumri,

2 IJEĞIDEN

ajeğid n Israyil. ²⁷ Netta yuyur deg webrid n taddart n Axab u netta igga min iğan d aeffan di tiṭṭawin n SIDI, am taddart n Axab, mayar netta tuṭa d aḍekk^wař n taddart n Axab.

²⁸ Iffey netta ak-d Yuram, mmis n Axab, i umenṭi ak-d Ḥazayil, ajeğid n Aram, ṭar Ramut di Jilead u Iramiyyen ṭerben x Yuram. ²⁹ Xenni yaregg^weḥ ujeğid Yuram, maḥend ad yarzu di Yazra'il agenfu zeg iyezzimen nni i d as tuṭa ggin ayt n Aram umi immney netta di Ramut ak-d ujeğid nsen Ḥazayil, ajeğid n Aram. Axazya, mmis n Yahuram, ajeğid n Yahuda, ihwa-dd *din* ḥima ad issijj x Yuram, mmis n Axab, di Yazraeil, umi tuṭa ihrec netta.

Yahu idweř d ajeğid n Israyil

9 ¹ Xenni anabi Ilicaē iřaya-dd i ijjen zeg imeḥḍaren n inabiyyen, inna as “Byes u ksi aṭarraf-a n zzeṭ deg ufus nnek uca tuyured ṭar Ramut di Jilead. ² Xmi dinni i ṭa tawḍed, arzu x Yahu, mmis n Yahucafaṭ, mmis n Nimci. Adef ṭars uca ejj it ad dd-ikkar zi řwest n yaytmas, ndeh it ṭar ijj n wexxam iṭṭurfiy mliḥ. ³ Xenni ksi aṭarraf n zzeṭ, zeḡeē it x uzeḡif nnes uca ini ‘Ammu i iqṭar SIDI: Necc dehney cek d ajeğid x Israyil.’ Xenni arzem tawwart tuyured u war ttraja ead ktar!”

⁴ Aḥudri, amsexxar ameṭṭyan n unabī, yuyur deg webrid ṭar Ramut di Jilead. ⁵ Umi *din* dd-yiwed netta, xzar, řqebṭanat n řeskar tuṭa qqimen *din* u netta inna “Necc ṭari ijj n wawař i cek, a řqebṭan. Yahu isseṭsa “I man wen zzayney?” Netta inna “I cek, a řqebṭan!” ⁶ Xenni ikkar Yahu, yudef di taddart. U netta izeḡeē as zzeṭ x uzeḡif nnes, inna as “Ammu i iqṭar SIDI, AREBBI n Israyil ‘Necc dehney cek d ajeğid x řgens n SIDI, x Israyil.’ ⁷ Cek ad tewted taddart n Axab, sisi nnek, u necc ad ntaqmey i idammen n imsexxaren inu, inabiyyen uřa d idammen n marra imsexxaren n SIDI nni itwassizzřen s ufus n Izabil. ⁸ Marra taddart n Axab ad tetwakkes u necc ad qḍiṭ zi taddart n Axab marra wi t itteḡḡen x řḥiḍ, *am* wenni itwabelleen, *am* wenni itwajjen di Israyil. ⁹ Necc ad arrey taddart n Axab amecnaw taddart n Yarubeam, mmis n Nabaṭ, u amecnaw taddart n Baeca, mmis n Axiya. ¹⁰ Iṭan ad ccen Izabil deg iyyar n Yazraeil uca war ittiři uřa d ijj wenni tt i ṭa inedřen.” Xenni yarzem netta tawwart uca yarweř. ¹¹ Umi dd-iffey Yahu ṭar barra ṭar imsexxaren n sides, itwanna as “Aqa cek mliḥ? Mayemmi i ṭark-dd yusa ubuḥaři-ya?” Netta yarra-dd xasen “Kenniw tessnem maca aryaz d řḥarḍ nnes!” ¹² Maca nitni nnan “D ixarriqen, ini aney t!” Inna netta “Ammu d wammu i kidi issiweř, inna ‘Ammu i iqṭar SIDI: Necc dehney cek d ajeğid x Israyil.’ ” ¹³ Řexdenni qeḡqen u kuř ijj iksi arruḍ nnes uca issars it sadu nnes x tareddifin n ddruj uca suḍen di řbuq, nnan “Yahu d ajeğid!”

¹⁴ Yahu, mmis n Yahucafaṭ, mmis n Nimci, igga ijj n řeahd ḍidd Yuram. Yuram, netta *jmiē* ak-d marra Israyil tuṭa iḥḍa x Ramut di Jilead zzat i wudem n Ḥazayil, ajeğid n Aram. ¹⁵ Maca ajeğid Yuram yaregg^weḥ-dd maḥend ad yarzu agenfu di Yazraeil zeg iyezzimen i d as tuṭa ggin ayt n Aram, umi immney netta ak-d Ḥazayil, ajeğid n Aram. Yahu inna “Mařa kenniw tettafqem, xenni war ttejjim ad iffey uřa d ijj zi tendint ad yarweř maḥend ad issiwed řexbar-a di Yazraeil.”

Řmewt n ujeğid Yuram d ujeğid Ahazya

¹⁶ Xenni inya netta *deg ukarru nnes*, indeh ṭar Yazraeil, mayar dinni i tuṭa Yuram. Axazya, ajeğid n Yahuda, tuṭa ihwa-dd ḥima ad issijj x Yuram. ¹⁷ Aecessas ibedd x řřumeet di Yazraeil uca iṭra Yahu yusa-dd, inna “Necc twařiṭ ijj n uhimur.” Xenni inna Yuram “Awi-dd ijj n bu-uyis uca ssekk it-idd i umsagar akidsen, ad yini “Ma d řehna *min xef dd-tusid*?” ¹⁸ Bu-uyis inya ḥima ad t iřqa, inna “Ammu i iqṭar ujeğid ‘Ma d řehna *min xef dd-tusid*?’ ” Maca Yahu inna “Mani cek icqa řehna? As-dd ṭar ḍeffar inu.” Aecessas ierem aya, inna “Amsexxar yiwed ṭarsen, maca war dd-iēqib ca.” ¹⁹ Issekk ujeğid ijj n bu-uyis wiss tnayen. Umi dd-yusa wanita ṭarsen, inna “Ammu i iqṭar ujeğid “Ma d řehna *min xef dd-tusid*?’ ” Maca Yahu yarra-dd xas “Mani cek icqa řehna.

2 IJEĠIDEN

As-dd ȝar ȝeffar inu.”²⁰ Aessas ieřem aya eawed “Netta yiweđ iten, maca war dd-ieqib ca u mammec ineddeh uzeġif nsen igga am Yahu, mmis n Nimci, maȝar netta ineddeh amecnaw ijj n ubuhaři.”

²¹ Xenni inna Yuram “Hezzmem akarru!” Hezzmen akarru nnes u Yuram, ajeġid n Israyil, iffeȝ ak-d Axazya, ajeġid n Yahuda, nedhen kuř ijj akarru nnes. Nitni ffȝen i umsagar ak-d Yahu uca ufin t ȝar yeȝȝar n Nabut, Ayazraeili.²² Imsar umi izra Yuram Yahu mani inna “Ma d řehna i x dd-tusa-idd, a Yahu?” Maca wanita yarra-dd “Mammec d řehna min i ȝa yiřint tuqeĥbiyyat n yemmac Izabil d tseĥĥarin nnes ammu s wařtas?”²³ Uca inneqřeb Yuram ĥima ad yarweř uca netta inna i Axazya “Tamenziwt, Axazya!”²⁴ Maca Yahu imnee řqews nnes deg ufus uca iřqef Yuram s fritca jar iȝaĝen nnes. Fritca tesnuqqeb qae uř nnes uca iwđa deg ukarru nnes.²⁵ Xenni inna Yahu i Bidkar, aneȝraf nnes n řeeskar “Ksi t uca nđar it deg iȝȝar n Nabut, Ayazraeili, maȝar eqeř cek, necc d cek, ijj ȝar uȝezdis n wenneȝni, nedhen x ikarruten nney awarni i babas Axab umi xas icetca SIDI ammu uca inna²⁶ ‘Ma war zřiy iđennađ idammen n Nabut d iĥenjiren nnes, inna SIDI. Ammu necc i zzayek i ȝa xeřfeȝ x yeȝȝar-a, inna SIDI.’ Xenni řexxu, ksi t uca nđar it x yeȝȝar ełahřab awař n SIDI.”

²⁷ Umi Axazya, ajeġid n Yahuda, izra aya, iřtef netta abrid ȝar Bayt-Hagan. Yahu iđfar it u řami yiweđ ȝar teysart n Jur wenni iĝan ȝar Jiblieam, inna “Wwet uřa d wenni x ukarru!” U netta yarweř ȝar Majiddu uca immut din.²⁸ Imsexxaren nnes iwyen x ukarru ȝar Urcalim uca neđřent deg wenđeř nnes jar řejdud nnes di tendint n Dawud.²⁹ Deg usegg^was wiss ĥiřac n Yuram, mmis n Axab, idweř Axazya d ajeġid x Yahuda.

Řmewt n Izabil

³⁰ Xenni yusa-dd Yahu ȝar Yazraeil. Řami tt teřa Izabil, tkeĥĥeř nettat tiřřawin nnes, tzewweq acewwaf nnes uca texzar zi řkazi ȝar swadday.³¹ Umi dd-yudef Yahu zi tawwart, tenna “Ma d řehna i x dd-tusid, Zimri, cek d aneqqam n sides?”³² Netta ixzar ȝar řkazi sennej uca inna “Wi akidi iĝan? Man Wen?” Xenni xzaren tnayen niȝ řřata n imsexxaren icenneen ȝars din swadday.³³ Netta inna asen “Nđarem tt-dd swadday!” Nitni nđaren-tt-dd swadday ařami idammen nnes twaruccen x řĥiđ u x iysan d netta irbez itt.³⁴ Netta yudef uca icca u iswa. Awarni i uya inna “Xzarem ȝar tmexziwt nni u neđřem tt, maȝar nettat d yeĝis n ujeġid.”³⁵ Nitni uyuren ĥima ad tt neđřen, maca nitni war tt ufin ca mȝir taceqquft n uzeġif nnes d iđaren d ifassen waha.³⁶ Umi dd-eqben nitni, eawden as t u netta yarra-dd “Wa d awař n SIDI nni issiwřen s uqemmmum n umsexxar nnes, llicae Aticbi. Netta inna “X yeȝȝar n Yazraeil iřan ad ccen aysum n Izabil.³⁷ Řxecbet n Izabil ad tiři am řeȝbar x yeȝȝar deg weĥwic n Yazraeil, ař i ȝa taf war din wi i ȝa inin ‘Ta d Izabil.’”

Yahu ad iney řwacun n Axab

10¹ Axab tuȝa ȝars sebein n iĥenjiren di Samarya. Yahu yura tibratin, issekk itent ȝar Samarya i imeqqranen n Yazraeil, i imȝaren u i yenni yarebban iĥenjiren n Axab, inna² “Mařa řexxu tabrat-a tusa-dd ȝarwem, am ȝarwem iĥenjiren n sidityem řa d ikarruten d yeȝȝar uřa d ict n tendint ifaryen s iȝebrawen d řesnaĥ,³ arzum xenni x yenni iřebĥen d inni imeĥden qae jar tarwa n sidityem u syimem t x řearc n babas u wtem di řřwee n taddart n sidityem.”⁴ Maca nitni gg^weden ařtas, nnan “Xzar, tnayen n ijeġiden war zemmaren ad qqimen bedden zzates, mammec i ȝa nzemmar neccin ad neqqim nbedd?”⁵ Inni iĝan x taddart u x tendint uřa d imȝaren d yenni yarebban iĥenjiren n Axab ssekken ij n ureqqas ȝar Yahu, nnan “Neccin d imsexxaren nnek u marra min d aney i ȝa tinid, ad t negg. Neccin war nettegg uřa d ijj d ajeġid. Egg min tetwařid nican di tiřřawin nnek.”

9:31 ‘aneqqam’ - aqa-t d aryaz wenni inȝin ijj n bnađem.

2 IJEĠIDEN

⁶ *Xenni* yura ħarsen ict n tebrat i twařat wiss tnayen, inna “Mařa aqa kenniw ħar uyezdis inu uca ad tesřem ħar min i ħa iniy, ksim *xenni* izeġifen n tarwa n siditwem u asem-dd tiwecca ammu ħar řweqt-a ħari di Yazraeil. Iħenjiren n ujeġid, sebain n yeryazen, *tuya-ten* di tendint ħar imcenneen nni ten yarebban.” ⁷ Umi ħarsen-dd tiweđ tebrat, imsar, belli nitni tťfen iħenjiren n ujeġid, nġin ten marra, sebain n yeryazen. Nitni ggin izeġifen nsen di řkurbat uca ssekken tent ħars ħar Yazraeil. ⁸ Ijj n umsexxar yusa-dd, issiweđ areqqas, inna “Aqa iwyen-dd izeġifen n iħenjiren n ujeġid.” Netta inna “Sarsem ten ħars ař tiwecca di tnayen n ieurrac ħar wadaf n tewwart.” ⁹ Ħar tiwecca, umi iffeř netta ħar barra, imsar, aqa ibedd *din* uca inna i marra řgens “Kenniw d imseggaden. Xzarem, d necc i iggin ict n tmeemuč x sidi inu u nġiř t. Maca wi inġin marra ina? ¹⁰ Snem, aqa war iweťti ħar temmurt uřa d ijj n wawař n SIDI nni inna đidd i taddart n Axab, mařar SIDI igga min tuya inna s uqemmum n umsexxar nnes Ilicaē.” ¹¹ Yahu inya marra wi iqqimen zi taddart n Axab di Yazraeil uřa d marra imcenneen nnes d imeddukař nnes d ikehhanen nnes, ařami war iqqim uřa d iijen zzayes iddar ead.

¹² *Xenni* ikkar uca itťef abrid ħar Samarya. Umi t tuya netta deg webrid, *imsar* di Bayt-Ēaqd n imeksawen, ¹³ immeřqa Yahu ak-d awmaten n Axazya, ajeġid n Yahuda uca inna “Min teenam kenniw?” Nitni arrin-dd “Neccin d awmaten n Axazya u nehwa-dd ħima ad nseġem x iħenjiren n ujeġid d iħenjiren n tjeġidt.” ¹⁴ *Xenni* inna “Tťfem ten ddaren!” Tťfen ten ddaren u nġin ten ħar wanu n Bayt-Ēaqd. *Tuya-ten* di tnayen u arebain n yeryazen. War iiji netta uřa d ijj zzaysen iddar. ¹⁵ Netta iffeř zi senni uca yufa Yunadab, mmis n Rikab, wenni dd-iffyēn i umsagar akides, iseġem xas. Inna as netta “Ma uř nnek iseggem *akidi* am mammec iseggem wuř inu akidek?” Yunadab yarra-dd xas “Amenni, amenni! Ewc *ayi-dd* afus nnek.” Netta iwca as afus uca iija it ad dd-iniy ħars deg ukarru. ¹⁶ Netta inna “As-dd akidi uca ad tžared cđaret inu i SIDI.” Nitni jjin t ad dd-iniy akides deg ukarru. ¹⁷ Umi yiweđ ħar Samarya, inya netta marra inni tuya iqqimen n Axab di Samarya, ařami t iqđa qaē am mammec inna wawař n SIDI nni tuya inna i Ilicaē.

Yahu iqđa x weēbed n Baēal

¹⁸ Yahu issmun marra řgens uca inna asen “Axab tuya isexxar i Baēal cwayt, *maca* Yahu ad as isexxar aťtas. ¹⁹ *Xenni* řexxu, řařam-dd x marra inabiyyen n Baēal d marra imsexxaren nnes d marra ikehhanen nnes *maħend* ad ħari-dd *asen*. Hđam aqa ad iqqim ħed, minzi ħari ict n tyařt d tameqqrant i Baēal. Marra wi i ħa iřaben, war ittyimi iddar.” Yahu *maca* igga ta s tħraymect maħend ad iqđa x imsexxaren n Baēal. ²⁰ *Xas* uca inna Yahu “Qeddsem ijj n umuni ifarzen i Baēal!” U nitni barrħen i man aya. ²¹ Issekk Yahu *ireqqasen* di marra Israyil u marra imsexxaren n Baēal usin-dd, war iqqim uřa d ijj war dd-yusi. Nitni udfen ħar zzawect n Baēal ařami teccur zzawect zi tťarf ař tťarf. ²² *Xenni* inna i wenni iġan x wexxam n warruđ “Awi-dd arruđen i marra imsexxaren n Baēal!” U wanita yiwi asen-dd arruđ.

²³ Yudeř Yahu ak-d Yunadab, di zzawect n Baēal u netta inna i imsexxaren n Baēal “Xzarem mliħ, aqa war ħarwem ittiři uřa d ijj zeg imsexxaren n SIDI, myir imsexxaren n Baēal waha.”

²⁴ Umi iwđen maħend ad *din* awyen tiyařsa d tiyařsa n wecmađ, tuya issbedd Yahu tmanyin n yeryazen di barra, inna “Zeg weryaz nni ħa yejj ad injem ijj zeg yeryazen nni ggiř deg ifassen nwem, ad *idweř* řeemar nnes deg wemcan n řeemar nni.”

²⁵ *Řami* iqfeř usewjed n tiyařt n wecmađ, imsar belli netta inna i řqebťanat “Adfem, wwtem ten, war ttejjim uřa d ijj ad injem!” Nitni nġin ten s řeqđeē n ssif u ineyrafen n řeēskar nđaren ten barra. Nitni udfen ař uř n zzawect n Baēal. ²⁶ Nitni kksen imayđuten *iqeddsen* zi zzawect n Baēal uca ssaryen ten. ²⁷ Nitni hedmen ameyđa *iqeddsen* n Baēal. Hedmen *eawed* zzawect n Baēal uca ggin tt d ict n tzubact ħars ar ass-a. ²⁸ Ammu i imħa Yahu Baēal zi Israyil. ²⁹ Maca Yahu war

10:10 ‘s uqemmum’ - s Teibranit ‘s ufus’.

10:12 ‘imeksawen’ - niř iničan’.

2 IJEĞIDEN

ibedd zeg weđfar n ddnub n Yarubeam, mmis n Nabať, wenni yarrin Israyil ad ixđa: iĕejmiyyen n wurey nni iġan di Bayt-Il. ³⁰

³⁰ SIDI inna i Yahu “Minzi cek teggid nican umi teggid min iġan nican di titťawin inu uca teggid ak-d taddart n Axab marra min yari deg wuř, ad qqimen tarwa nwem x řearc n Israyil ař jjiř wiss arebea.” ³¹ Maca Yahu war iħđi ca ad yuyur elahsab ccariĕa n SIDI, AREBBI n Israyil, s marra uř nnes. Netta war iħeyyed x ddnub n Yarubeam wenni yarrin Israyil ad ixđa.

³² Deg wussan nni ibda SIDI ad issemzi Israyil. Ĥazayil iwta iten di marra tammurt n Israyil, ³³ zi L'Urdun manis i dd-tneqqar tfuct, marra Jilead, *tammurt* n Ijadiyyen d Irubiniyyen d Imanas-siyyen, zeg Arueir wenni iġan yar teyzart n Arnun: Jilead d Bacan. ³⁴ Imezruyen iqqimen n Yahu, d marra min igga d marra timegga nnes imeħđen, ma nitni war twazemmen ca deg wedlis n usettef n ijeġiden n Israyil? ³⁵ Yahu itwassars *deg wendeř* jar řejdud nnes. Neđřen t di Samarya. Mmis Yahuyahaz idweř d ajeġid deg wemcan nnes. ³⁶ Ussan i di tuya Yahu iħekkem di Samarya aqa-ten di tmenya u-ĕicrin n isegg^wusa.

Akehhan Yahuyadaĕ yumur ĥima ad nyen Atalya, tajeġidt d yemmas n Axazya

11 ¹ Umi Ėatalya, yemmas n Axazya, tezra, aqa mmis immut, tegga ad teqđa x marra tarrawt *n twacunt* n ujeġid. ² Maca Yahuciba, yeġis n ujeġid Yuram, uĕmas n Axazya, teksi Yuwac, mmis n Axazya, s tnuuffra zi jar iħenjiren n ujeġid nni itwanyen uca tiwyi t ak-d tenni t issuťtuđen deg wexxam n yiđeř uca *dinni* i t tessnuffar zi Ėatalya ĥima war itwaneqq. ³ Netta iqqim inuffar akides setta n isegg^wusa di taddart n SIDI, *umi* iħkem Ėatalya x temmurt.

⁴ Deg usegg^was wiss sebea issekk Yahuyadaĕ uca ijja ad dd-asen řqebťanat x mya n iĕessasen n arrimet u n ireqqasen n tazřa uca issmun iten yars di taddart n SIDI. Netta igga akidsen ijj n řeahd uca ijja iten ad jjaġen di taddart n SIDI. Netta isscen asen *ĕawed* mmis n ujeġid. ⁵ Netta yumur iten, inna “D man aya i ya teggem: ict n ttuřut nwem, inni i ya yadfen deg wass n ssebt, ad ĕessen yar taddart n ujeġid. ⁶ Ict n ttuřut *ad tbedd* yar tewwart n řur u ict n ttuřut yar tewwart awarni i ireqqasen n tazřa. *Ammu* i ya teessem x taddart di tnubbat. ⁷ Tnayen n izeynat nwem, zi marra inni i ya iffyen di ssebt, ad ĥđan yar taddart n SIDI, yar ujeġid. ⁸ Kenniw ad tenndem i ujeġid, *kuř* aryaz s řesnaħ nnes deg ufuř nnes, u wenni i ya yarzun ad yadef jar řeřfuf ad itwaney. Ittxeřřa kenniw ad teqqimen ak-d ujeġid mařa netta iffeř niř mařa yudeř.

⁹ Řqebťanat x mya ggin am mammec iweřřa ukehhan Yahuyadaĕ uca nitni kuř ijj iksi iryazen nnes inni yudfen deg wass n ssebt, *jmiĕ* ak-d yenni iffyen deg wass n ssebt uca usin-dd yar ukehhan Yahuyadaĕ. ¹⁰ I řqebťanat n mya iwca ukehhan lansat d tcappat ifsusen n useřqi i tuya iġan n ujeġid Dawud d tinni *tuya iġan* di taddart n SIDI. ¹¹ Ireqqasen n tazřa bedden s řesnaħ deg ufuř zeg uyezdis afusi ař ayezdis azeřmađ n taddart, yar uĕaltar u yar taddart, *ammu* quwwaren-dd i ujeġid. ¹² *Xenni* issuffeř-dd mmis n ujeġid yar barra uca igga as tamrist x *uzeġif* uca iwca as Cha-det. *Ammu* i t ggin d ajeġid, dehnen t. Nitni wtin deg ifassen, nnan “Ad iddar ujeġid!”

¹³ Ėatalya tesřa řħess n Iĕeskariyyen n tazřa d wenni n řgens uca tusa-dd nettat yar řgens yar taddart n SIDI. ¹⁴ Tezra, u xzar, ajeġid ibedd yar upilar am mammec teġa di lqaĕida uca řqebťanat d řyayťat *bedden* yar ujeġid. Marra řgens n temmurt ifraħ u iřuđ di řyayťat. *Xenni* tcarreg Ėatalya arruđ nnes uca tesyuyy “Tamenziwt, tamenziwt!” ¹⁵ Maca yumur ukehhan Yahuyadaĕ i řqebťanat x mya, inni tuya iġan x řĕeskar, uca inna asen “Suffyem tt-idd yar barra uca nyem wi tt i ya iđfaren s ssif.” Mařar akehhan tuya inna “War tt ttejji ad tetwaney di taddart n SIDI.” ¹⁶ Nitni ssarsen xas ifassen uca ruħen x webrid i di neddhen iysan yar taddart n ujeġid uca tetwaney nettat dinni.

¹⁷ Yahuyadaĕ igga ijj n řeahd jar SIDI d ujeġid d řgens ĥima ad iřin d ijj n řgens i SIDI u *ammu*

2 IJEĞIDEN

ɛawed jar ujeğid d řgens. ¹⁸ Xas uca yudef marra řgens n temmurt ɣar zzawect n Baɛal u hedmen tt. Iɛaltaren nnes d řexyařat nnes arzin ten qae. U nitni nyin Mattan, akehhan n Baɛal, zzat i iɛaltaren. Akehhan yařeqqem iweqqafen x taddart n SIDI. ¹⁹ Netta yiwi řqebřanat x mya d iɛessasen n arrimet d ireqqasen n tazřa d marra řgens n temmurt u nitni ssehwan ajeğid zi taddart n SIDI uca kkin x webrid n Tewwart n Ireqqasen n Tazřa tenni ɣar taddart n ujeğid u dinni iqqim netta x řearc n ijeğiden. ²⁰ Marra řgens n temmurt ifarř u tandint tedweř tarsa, awarni mma nyin ɛatalya s ssif ɣar taddart n ujeğid.

Yahu'ac, ajeğid n Yahuda

12 ¹ Yuwac tuɣa ɣars sebea n isegg^wusa, umi netta idweř d ajeğid. ² Deg usegg^was wiss sebea n Yahu idweř Yuwac d ajeğid. Netta iřkem arebein n isegg^wusa di Urcalim. Yemmas qqaren as Dıbya zi Bi'r-Sebea. ³ Yuwac igga min iřan nican di tiřřawin n SIDI, marra ussan min ikka ukehhan Yahuyadae isseřmed it. ⁴ Meelik war twakksent řegendi. Uca řgens tuɣa ittqeddem ead tiɣarřa d tewhibin n řebxur x řegendi. ⁵ Yuwac inna i ikehhanen "Marra nnuqart n tewhibin itwaqeddsen nni i ɣa itwawyen di taddart n SIDI, řa nnuqart n uɛeddu, aqa-tt d nnuqart n uqeddar n řeemur, uřa marra nnuqart i x dd-yusa deg wuř n yijj n weryaz řima ad tt yawi ɣar taddart n SIDI,

⁶ ad tt ksin ikehhanen i yixef nsen, kuř aryaz zeg inni issen nnes uca nitni ad zzayes areqqeen řehyud iqeřřsen, marra min *din* itwafen iqeřřsen." ⁷ Deg usegg^was wiss řřata u-eicrin n ujeğid Yuwac war ɛeddřen ikehhanen ead řehyud icarrgen n taddart. ⁸ Xenni iřaya ujeğid Yuwac i ukehhan Yahuyadae u i ikehhanen *innedni*, inna asen "Mayemmi war tɛeddřem kenniw řehyud icarrgen n taddart? Xenni řexxu, zi ssa tsawent war tkessim ead nnuqart i dd-ittasen zeg inni tessnem myir řima ad tt tessiwdem i weedař n min iqeřřsen di taddart."

⁹ Ikehhanen qebřen nitni mařend war kessin ead nnuqart zi řgens u xenni war *řdijen ca ead* ad ɛeddřen taddart. ¹⁰ Akehhan Yahuyadae iksi ict n tsenduqt, igga ijj n unuqqib di tqebbart nnes uca issars itt zzat i uɛaltar ɣar yeffus n kuř ijj n wenni ittadfen taddart n SIDI uca ikehhanen, inni iřdan x tnebdabt, ggin days marra nnuqart i dd-itwawyen di taddart n SIDI. ¹¹ Umi řrin belli din ařřas n nnuqart di tsenduqt, imsar aqa igaeɛed umarir n ujeğid ak-d arrays n ikehhanen. Nitni ssmunen tt di txunca uca weznen nnuqart nni itwafen di taddart n SIDI. ¹² Nitni wcin řqedd iweznen n nnuqart deg ufus n yenni iggin řxedmet, i imeřdayen n taddart n SIDI. U nitni wcin tt *ɛawed* i inejjaren u i ibennayen nni tuɣa ixeddmn di taddart n SIDI ¹³ u i imassuten d isuydayen u i tmesyiwt n ukeccud d třudar yuydan itteřwajan i wareqqee n min iqeřřsen zi řehyud di taddart n SIDI u i marra min seyyaren i wareqqee n taddart. ¹⁴ Myir war twaggen řa řřbaři n nnuqart řa tjeqqadın řa řřawyat i urucci d řayayřat řa d řeqcue n wurey uřa d nnuqart i taddart n SIDI zi marra nnuqart i itwawyen di taddart n SIDI. ¹⁵ Maca nitni wcin marra i yenni iggin řxedmet uca areqqeen zzayes taddart n SIDI. ¹⁶ War mmseřsiben ca ak-d yeryazen nni umi wcin nnuqart d řexrař i řxedmet i iggin, minzi nitni ttegggen s utiqqi. ¹⁷ Nnuqart n ict n řyarřt n umarwas d nnuqart n řyarřa n ddenb war twawawyent ɣar taddart n SIDI. Tuɣa-tt i ikehhanen.

¹⁸ Xenni igaeɛed řazayil, ajeğid n Aram, immney ak-d Jat, iřřef it. Awarni man aya iɛewweř řazayil tmuyři nnes ɣar Urcalim řima ad igaeɛed řidd nnes. ¹⁹ Maca Yuwac iksi marra řeqcue iqeddsen nni tuɣa itwaqeddes itent Yahucafař ak-d Yuram u ak-d babas n Axazya, ijeğiden n Yahuda, uřa d řeqcue iqeddsen nnes d marra wurey nni tuɣa iřan ɣar řeknuz n taddart n SIDI u n taddart n ujeğid uca issekk aya ɣar řazayil, ajeğid n Aram. Xas uca igg^wej netta x Urcalim.

²⁰ Imezruyen iqqimen n Yuwac, d marra min igga, ma man aya marra war itwazemm ca deg wedlis n usettef n ijeğiden n Yahuda? ²¹ Imsexxaren nnes ɣewwyen xas uca ggin xas nitni ict n

2 IJEĠIDEN

tmeemuċ uca nġin Yuwac di taddart n lqelċa manis hekk^wan ġar Silla. ²² Aqa Yuzakad, mmis n Cimeat, d Yahuzabad, mmis n Cumir, imsexxaren nnes, wtin t aġami immut. Nitni neġġren t ġar řejdud nnes di tendint n Dawud. Amařya, mmis, idweř d ajeġid deg wemcan nnes.

Yahuwaġaz, ajeġid n Israyil

13 ¹ Deg usegg^was wiss tġata u-ċicrin n Yuwac, mmis n Axazya, ajeġid n Yahuda, idweř Yahuyaġaz, mmis n Yahu, d ajeġid x Israyil. Netta iġkem sebtac n isegg^wusa di Samarya.

² Netta igga min iġan d aċeffan di tiġġawin n SIDI u netta iġfar ddnub n Yarubeam, mmis n Nabaġ, wenni yarra Israyil ad ixġa. Netta war iġeyyed x man aya. ³ X uyenni itwassary iġaġab n SIDI x Israyil. Iwca iten netta deg ifassen n Ĥazayil, ajeġid n Aram, u deg ifassen n Bin-Hadad, mmis n Ĥazayil, marra ussan *nni*.

⁴ Maca Yahuyaġaz iġeccem zzat i wudem n SIDI u SIDI isġa as, maġar netta izra řeġřaret n Israyil i zi ten iġřař ujeġid n Aram. ⁵ SIDI iwca iġj n umsenjem i Israyil, aġami zemmaren nitni ad nnfekken zeg ufus n Aram u ayt n Israyil zedyen *ċawed* am qbeř deg iqiġan nsen. ⁶ Maca nitni war ġeyyden ca x ddnub n taddart n Yarubeam wenni yarrin Israyil ad ixġa. Uġa d netta yuyur ammu uca tarebbi t cwarti teqqim tbedd di Samarya.

⁷ Maġar netta war iġji zi řeeskar n Yahuyaġaz mġir xemsin n imnayan d *ċecra* n ikarruten d *ċecra* aġef n *yeryazen* x iġaren, maġar ajeġid n Aram tuġa iġġa iten, igga iten am t*ċejjajt* ġar usarwet.

⁸ Imezruyen iqqimen n Yahuyaġaz, d marra min igga d marra timegga nnes imeġġden, ma man aya *marra* war itwazemm ca deg wedlis n usettef n ijeġiden n Israyil? ⁹ Yahuyaġaz itwassars *deg wendeř* ġar řejdud nnes. Neġġren t di Samarya. Mmis Yuwac idweř d ajeġid deg wemcan nnes.

Yuwac, ajeġid n Israyil

¹⁰ Deg usegg^was wiss sebea u-tġatin n Yuwac, ajeġid n Yahuda, idweř Yuwac, mmis n Yahuyaġaz, d ajeġid x Israyil. Netta iġkem sebtac n isegg^wusa di Samarya. ¹¹ Netta igga min iġan d aċeffan di tiġġawin n SIDI. Netta war iġeyyed x ddnub n Yarubeam, mmis n Nabaġ, wenni yarrin Israyil ad ixġa, *maca* netta yuyur *amenni*. ¹² Imezruyen iqqimen n Yuwac d marra min igga d marra timegga nnes imeġġden i zi immney ak-d Amařya, ajeġid n Yahuda, ma man aya *marra* war itwazemm ca deg wedlis n usettef n ijeġiden n Israyil? ¹³ Yuwac itwassars *deg wendeř* ġar řejdud nnes. Yarubeam inya x řearc nnes. Yuwac itwandeř di Samarya ġar ijeġiden n Israyil.

Řmewt n Ilicaċ d Imuejiza ġar wendeř nnes

¹⁴ Ilicaċ itwařqef s řehġac i zi i ġa immet u Yuwac, ajeġid n Israyil, ihwa-dd ġars uca iru zzates, inna “Baba inu, baba inu! Akarru n Israyil d imnayan nnes!” ¹⁵ Maca Ilicaċ inna “Ksi řqews d fritcat!” Netta iġtef i yixef nnes iġj n řqews d fritcat. ¹⁶ *Xenni* inna netta i ujeġid n Israyil “Sars afus nnek x řqews!” Uca issars netta afus nnes x řqews uca issars Ilicaċ ifassen nnes x ifassen n ujeġid, ¹⁷ inna “Arzem řkazi ġar manis i dd-tneqqar tfuct!” Uca netta yarzem it. *Xenni* inna Ilicaċ “Wwet!”. U netta iwta s řqews nnes. Uca netta inna “Aqa-tt d ict n fritca n usenjem i *dd-yusin* zi SIDI uġa d ict n fritca n usenjem n Aram, minzi cek ad tġeřbed Aram di *ċafik* aġami t teqġid.” ¹⁸ *Xas* uca inna netta “Ksi fritcat!” Uca netta iġtef itent. *Xenni* inna i ujeġid n Israyil “Wwet x temmurt!” Uca netta iwta tġata n twařawin x temmurt uca řexdenni ibedd. ¹⁹ *Aryaz* n AREBBI ixeyyeq xas aġtas, inna “Tuġa itt*ċeřřa* ad tewted xemsa niġ setta n twařawin, iři ad t*ġeř*bed x Aram aġami t i ġa teqġid *qae*. Řexxu maca ad t*ġeř*bed x Aram *mġir* tġata n twařawin.

²⁰ Ilicaċ immut uca nitni neġġren t. Bandiyyat n Imu’abiyyen udfent ġar temmurt ġar umezwaru

13:14 ‘imnayan’ - inni inyin x iysan u nedhen xasen.

2 IJEĞIDEN

n usegg^{was}. ²¹ U xzar, umi tuya nettřen *ict n twařa* ijj n weryaz, imsar aqa žrin ict n bandiyya. Nitni ndaren aryaz deg wender n Ilicaε. *Umi days iwđa* weryaz, iħada iysan n Ilicaε, idweř iddar εawed uca ikkar ibedd x idaren nnes.

Iyellaben n Yuwac x Aram

²² Ĥazayil, ajeğid n Aram, iħřar x Israyil, marra ussan n Yahuyaħaz. ²³ Maca SIDI iħinn x řgens nnes uca yarħem xasen uca inneqřeb řarsen di tťweε n řeahd nnes ak-d Ibrahim, Iřhaq d Yaεqub. Netta tuya war ixs ad ten yaredeğ u war ixs ad ten issekk zi zzat n wudem nnes, ař řexxu.

²⁴ Ĥazayil, ajeğid n Aram, immut u mmis Bin-Hadad idweř d ajeğid deg wemcan nnes. ²⁵ Yuwac, mmis n Yahuyaħaz, ikkes-dd zeg ifassen n Bin-Hadad, mmis n Ĥazayil, tineddam nni tuya w-nita iťťef zeg ifassen n babas Yahuyaħaz. Yuwac iyřeb xas třata n twařawin uca yarra-dd tineddam εawed řar Israyil.

Amařya, ajeğid n Yahuda

14 ¹ Deg usegg^{was} wiss tnayen n Yuwac, mmis n Yahuyaħaz, ajeğid n Israyil, idweř Amařya, mmis n Yuwac, d ajeğid. *Netta idweř d ajeğid x Yahuda.* ² Netta tuya řars xemsa u-εicrin n isegg^{usa}, umi idweř netta d ajeğid. Netta iħkem di Urcalim. Yemmas qqaren as Yahueadan zi Urcalim. ³ Netta igga min iğan nican di tiťťawin n SIDI, maca war iği am babas Davud. Igga nican am mammec igga babas Yuwac. ⁴ Myir war twakksen řegeudi. Řgens yiwi εad tiyarřa d tewhibin n řebxur di řegeudi. ⁵ Umi tuya tagelda temten deg ifassen nnes, imsar belli netta inya imsexxaren nni inyin ajeğid, babas. ⁶ Maca iħenjiren n iqettařen war ten inyi ca, am mammec t yura deg wedlis itwannden n ccariεa n Musa, i di iweřřa SIDI, inna “Ibabaten war twaneqqen di ssibbet n iħenjiren *n sen* uřa iħenjiren war twaneqqen di ssibbet n ibabaten *n sen*, mayar kuř ijj ad itwaney x ddnuβ *n yixef* nnes.”

⁷ Netta iyřeb x ayt n Idum di teyzurt n Tameğaħt, εecra ařef *n yeryazen*, u iťťef Salah deg umenyi u igga as Yaqtayil, řars ař ass-a.

⁸ Xenni issekk Amařya ireqqasen řar Yahuyaħaz, mmis n Yahu, ajeğid n Israyil, inna “As-dd, ejj aney ad nemmeřqa *i umenyi*.” ⁹ Maca Yuwac, ajeğid n Israyil, issekk *ij n ureqqas* řar Amařya, ajeğid n Yahuda, inna “Tazegg^wart *i iyemmyen x idurar n Lubnan*, issekk *ict n tebrat* řar *tcejart n tengelt x idurar n Lubnan*, inna ‘Ewc yeğis d tamyart *i mmi!*’ Maca ijj n řewħuc *i din yuyuren x idurar n Lubnan*, ikka u iefes x tzeegg^wart.” ¹⁰ Iwa cek tyeřbed x Idum u řexxu tdewřed dayk nnfaxet deg wuř nnek. Iři tetweqqared u qqim di taddart nnek, *minzi* mayemmi *i řa* temmenđared ixef nnek di řyar u ad tewďid, cek d Yahuda akidek?”

¹¹ Maca Amařya war ixs ad iseř uca Yuwac, ajeğid n Israyil, igaeεed ařami netta d Amařya, ajeğid n Yahuda, mmqabařen řar Bayt-Cams *i iğan* di Yahuda. ¹² Yahuda itwayřeb zzat *i wudem* n Israyil uca nitni arewřen, kuř ijj řar uqidun nnes. ¹³ Yuwac, ajeğid n Israyil, iťťef Amařya, ajeğid n Yahuda, mmis n Yahuwac, mmis n Axazya, di Bayt-Cams uca yiweď t-idd řar Urcalim. *Dinni* igga ict n tazzit di řħid n Urcalim, Tewwart n Ifrayim řars ař Tewwart n Teymart, x ijj n webriđ n arebea mya n iyağen. ¹⁴ Yiwi marra urey d nnuqart d marra řeqcuε *i itwafen* di taddart n SIDI u deg ixammen n txubay n taddart n ujeğid, *uřa d irehhanen* uca iεqeb řar Samarya.

¹⁵ Imezruyen iqqimen n Yuwac d min igga d tmegga nnes imeħden d mammec netta immney ak-d Amařya, ajeğid n Yahuda, ma man aya *marra* war itwazemm ca deg wedlis n usettef n ijeğiden n Israyil? ¹⁶ Yuwac itwassars *deg wender* jar řejdud nnes. Netta itwandeř di Samarya jar ijeğiden n Israyil. Mmis Yarubeam idweř d ajeğid deg wemcan nnes. ¹⁷ Amařya, mmis n Yuwac, ajeğid n Yahuda, iddar awarni *i řmewt* n Yuwac, mmis n Yahuyaħaz, ajeğid n Israyil, xemmestac n isegg^{usa}.

2 IJEĞIDEN

¹⁸ Imezruyen iqqimen n Amašya, ma nitni war twazemmen ca deg wedlis n usettef n ijeğiden n Yahuda? ¹⁹ Nitni ggin ict n tmeemuč xas di Urcalim, ařami netta yarweř ęar Laxic, *maca* nitni ssekken awarni as inni t idfaren ęar Laxic uca nęin t dinni. ²⁰ Nitni iwyen t-idd x iysan u netta itwandeř di Urcalim, jar řejdud nnes, di tendint n Dawud. ²¹ Marra řgens n Yahuda yiwi Țazarya, wenni umi ęar ięa seřęac n isegg^wusa, u ggin t d ajeğid deg wemcan n babas Amašya. ²² Netta ibna llat u yarra t *deg ufus* n Yahuda, awarni umi itwassars ujeğid *deg wendeř* jar řejdud nnes.

Yarubeam, ajeğid n Israyil

²³ Deg usegg^was wiss xemmeřac n Amašya, mmis n Yuwac, ajeğid n Yahuda, idweř Yarubeam, mmis n Yuwac, ajeğid n Israyil di Samarya. Netta iřkem wařit u-eicrin n isegg^wusa di Samarya. ²⁴ Netta igga min ięan d aēeffan di tiřęawin n SIDI. Netta war ięeyyed x marra ddnub n Yarubeam, mmis n Nabař, wenni yarrin Israyil ad ixęa. ²⁵ Netta yarra-dd marra tammurt n Israyil *sadu ufus nnes* zi Libu-Ĥamat ęars ař Rebęar n řewęa ełahřab awař n SIDI, AREBBI n Israyil, i tuęa issiweř s uqemmum n umsexxar nnes Yunus, mmis n Amittay zi Jat-Ĥafir. ²⁶ Maęar SIDI ięra aęa řeyben n Israyil d amarzag ařęas u war din iqqim *ead* wenni itwabelleen d wenni umi itwajjen u war tuęi wenni iēawnen i Israyil. ²⁷ SIDI tuęa war yini netta ad imęa isem n Israyil zi *sadu ajenna*, *maca* issenjem iten s ufus n Yarubeam, mmis n Yuwac.

²⁸ Imezruyen iqqimen n Yarubeam d marra min igga d marra timegga nnes imeęden d mammec netta immney u mammec ikesseb twařat nneđnit Dimacq d Ĥamat inni *tuęa ięan* ęar Yahuda, ma man aya *marra* war itwazemm ca deg wedlis n usettef n ijeğiden n Israyil? ²⁹ Yarubea itwassars *deg wendeř* jar řejdud nnes, jar ijeğiden n Israyil. Mmis Zakarya idweř d ajeğid deg wemcan nnes.

Țazarya, ajeğid n Yahuda

15 ¹ Deg usegg^was wiss sebea u eicrin n Yarubeam, ajeğid n Israyil, idweř Țazarya d ajeğid. *Netta tuęa d* mmis n Amašya, ajeğid n Yahuda. ² *Netta tuęa* ęars seřęac n isegg^wusa umi idweř netta d ajeğid. Netta iřkem di Urcalim. Yemmas qqaren as Yakulya zi Urcalim. ³ Netta igga min ięan nican di tiřęawin n SIDI, igga nican am mammec tuęa igga babas Amašya. ⁴ Myir war twakksent řegeudi. Řgens yiwi *ead* tięarřa d tewhibin n řebxur x řegeudi. ⁵ Maca SIDI iwta ajeğid ařami iřřec s řbarř ař ass n řmewt nnes. Netta iqqim izeddeę deg ict n taddart twaezeř *minřra* Yutam, mmis n ujeğid, tuęa d řemqeddem n tzeddięt *n ujeğid* u ięekkem x řgens n temmurt. ⁶ Imezruyen iqqimen n Țazarya d marra min igga, ma man aya *marra* war itwazemm ca deg wedlis n usettef n ijeğiden n Yahuda? ⁷ Țazarya itwassars *deg wendeř* jar řejdud nnes. Neđřen t jar řejdud nnes di tendint n Dawud. Mmis Yutam idweř d ajeğid deg wemcan nnes.

Zakarya, ajeğid n Israyil

⁸ Deg usegg^was wiss tmenya u-třatin n Țazarya, ajeğid n Yahuda, tuęa Zakarya, mmis n Yarubeam, ięekkem x Israyil di Samarya, setta n iyuren. ⁹ Netta igga min ięan d aēeffan di tiřęawin n SIDI, ammu nican am mammec ggin řejdud nnes. Netta war ięeyyed x ddnub n Yarubeam, mmis n Nabař, wenni yarrin Israyil ad ixęa. ¹⁰ Callum, mmis n Yabic, igga xas ict n tmeemuč uca iwta it zzat i řgens uca inęa it. Netta idweř d ajeğid deg wemcan nnes.

¹¹ Imezruyen iqqimen n Zakarya, xęar, aęa-ten twazemmen deg wedlis n usettef n ijeğiden n Israyil. ¹² Wa d awař i tuęa issiweř SIDI ęar Yahu, inna “Ięenjiren nnek ad qqimen x řearc n Israyil ař jjiř wiss arebea” uca ammu i temsar.

2 IJEĞIDEN

Callum, ajeğid n Israyil

¹³ Deg usegg^was wiss tesca u-třatin n Euziya, ajeğid n Yahuda, idweř Callum, mmis n Yabic, d ajeğid. Netta iħkem ijj n uyur ikmeř di Samarya. ¹⁴ Manaħim, mmis n Jadi, zi Tirša iffey-dd ęars uca yusa-dd ęar Samarya, iwta Callum, mmis n Yabic, di Samarya, uca inya it. Netta idweř d ajeğid deg wemcan nnes.

¹⁵ Imezruyen iqqimen n Callum d tmeemuč i igga netta, xzar, man aya itwazemm deg wedlis n usettef n ijeğiden n Israyil. ¹⁶ Xenni ięřeb Manaħim x Tafsah, ak-d marra inni days, uca iwta eawed uřa d tammurt nnes zi Tirša, minzi nitni tuya war d as arzimen tiwwura. Netta iħart xasen, marra timyarin s ddeyset fetqen asent aeeddis.

Manaħim, ajeğid n Israyil

¹⁷ Deg usegg^was wiss tesca u-třatin n Eazarya, ajeğid n Yahuda, idweř Manaħim, mmis n Jadi, d ajeğid x Israyil. Netta iħkem eecra n isegg^wusa di Samarya. ¹⁸ Netta igga min ięan d aeėffan di tiřřawin n SIDI. Marra ussan n tudart nnes netta war ięeyyed ca x ddnuB n Yarubeam, mmis n Nabař, wenni yarrin Israyil ad ixđa. ¹⁹ Xenni yusa-dd Ful, ajeğid n Accur, ggur ad ihjem x temmurt. Manaħim iwca ařef n talint n nnuqart i Ful ĥima ad issemten tageldit deg ufus nnes. ²⁰ Ĥima ad issiwed nnuqart i ujeğid n Accur, iksi tt zi Israyil, zi marra ayt bu-wagra. Zi kuř aryaz iksi xemsin n uciql. Xas uca ieqeb ujeğid n Accur, war iqqim ead di temmurt.

²¹ Imezruyen iqqimen n Manaħim d marra min igga, ma man aya marra war itwazemm ca deg wedlis n usettef n ijeğiden n Israyil?

Faqahya, ajeğid n Israyil

²² Netta itwassars deg wendeř jar řejdud nnes. Mmis Faqahya idweř d ajeğid deg wemcan nnes.

²³ Deg usegg^was wiss xemsin n Eazarya, ajeğid n Yahuda, idweř Faqahya, mmis n Manaħim, d ajeğid x Israyil. Netta iħkem tnayen n isegg^wusa di Samarya. ²⁴ Netta igga min ięan d aeėffan di tiřřawin n SIDI. Netta war ięeyyed x ddnuB n Yarubeam, mmis n Nabař, wenni yarrin Israyil ad ixđa. ²⁵ Faqah, mmis n Ramalya, aneyraf n řeskar, igga xas ict n tmeemuč, uca iwwet it di Samarya, di lburj n taddart n ujeğid, uřa d Arjub d Ariya, u akides xemsin n yeryazen zi Jilead. Netta inya it u idweř d ajeğid deg wemcan nnes.

²⁶ Imezruyen iqqimen n Faqahya d marra min igga, ma man aya marra war itwazemm ca deg wedlis n usettef n ijeğiden n Israyil?

Faqah, ajeğid n Israyil

²⁷ Deg usegg^was wiss tnayen u-xemsin n Eazarya, idweř Faqah, mmis n Ramalya, d ajeğid x Israyil. Netta iħkem eicrin n isegg^wusa di Samarya. ²⁸ Netta igga min ięan d aeėffan di tiřřawin n SIDI. Netta war ięeyyed ca x ddnuB n Yarubeam, mmis n Nabař, wenni yarrin Israyil ad ixđa.

²⁹ Deg wussan n Faqah, ajeğid n Israyil, yusa-dd Tiylat-Falasir, ajeğid n Accur. Netta iħewwes Eayun d Abil-Bayt-Maeka d Yanuħ d Qasac d Ĥařur d Jilead d Ljalil d marra tammurt n Naftali. Netta indeh iten di lmenfa ęar Accur. ³⁰ Hucae, mmis n Ila, igga ict n tmeemuč x Faqah, mmis n Ramalya, u iwta it uca inya it. Netta idweř d ajeğid deg wemcan nnes deg usegg^was wiss eicrin n Yutam, mmis n Euziya.

³¹ Imezruyen iqqimen n Faqah, d marra min igga, xzar, ma man aya marra war itwazemm ca deg wedlis n usettef n ijeğiden n Israyil?

Yutam, ajeğid n Yahuda

³² Deg usegg^was wiss tnayen n Faqah, mmis n Ramalya, ajeğid n Israyil, idweř Yutam d ajeğid. Tuya netta d mmis n Euziya, ajeğid n Yahuda. ³³ Netta tuya ęars xemsa u-eicrin n isegg^wusa umi

2 IJEĞIDEN

idweř d ajeğid. Netta iħkem seṭṭac n iseggg^wusa di Urcalim. Yemmas qqaren as Yaruca, yeğis n řaduq. ³⁴ Netta igga min iğan nican di tiṭṭawin n SIDI. Igga nican am mammec igga babas Ēuziya. ³⁵ Myir war twakksen řegēudi. Řgens yiwyi-dd *ead* tiyarřa d tewhibin n řebxur x řegēudi. Netta ibna ict n tewwart yueřan di taddart n SIDI.

³⁶ Imezruyen iqqimen n Yutam, d marra min igga, ma nitni war twazemmen ca deg wedlis n usettef n ijeğiden n Yahuda? ³⁷ Deg wussan nni ibda SIDI ad issekk Rařin, ajeğid n Aram, d Faqaħ, mmis n Ramalya, řar Yahuda. ³⁸ Yutam itwassars *deg wendeř* jar řejdud nnes. Netta itwandeř jar řejdud nnes di tendint n babas Dawud. Mmis Aħaz idweř d ajeğid deg wemcan nnes.

Aħaz, ajeğid n Yahuda

16 ¹ Deg usegg^was wiss sebetac n Faqaħ, mmis n Ramalya, idweř Aħaz, mmis n Yutam, d ajeğid n Yahuda. ² Netta *tuya* řars eicrin n iseggg^wusa, umi netta idweř d ajeğid. Netta iħkem seṭṭac n iseggg^wusa di Urcalim. Netta war iggi min iğan nican di tiṭṭawin n SIDI, AREBBI nnes, am mammec *igga* babas Dawud. ³ Netta yuyur deg ibriden n ijeğiden n Israyil. Netta ijja *ead* mmis ad yuyur di tmesi am mammec marra jjeayef n řegnus inni *tuya* iearren SIDI zzat i wudem n ayt n Israyil. ⁴ Netta yiwyi-dd tiyarřa d tewhibin n řebxur x řegēudi u x tewwirin u sadu marra azyar aziza. ⁵ Xas uca iffeř Rařin, ajeğid n Aram, d Faqaħ, mmis n Ramalya, ajeğid n Israyil, immney ak-d Urcalim. Nitni nnden i Aħaz, *maca* war zemmaren ad xas yeřben.

⁶ Di řweqt nni yarra-dd Rařin, ajeğid n Aram, Ilat i Idum u netta issuffeř ayt n Yahuda zi Ilat uca usin-dd Iramiyyen řar Ilat uca *qqimen* zeddyen din řars ar ass-a. ⁷ Aħaz issekk ireqqasen i Tiřlat-Falasir, ajeğid n Accur, inna “Necc d amsexxar nnek d mmic. Gaēēed d tfekked ayi zeg ufus n ujeğid n Aram d ujeğid n Israyil, inni xafi innqeřben.” ⁸ Aħaz yiwi nnuqart d wurey i itwafen di taddart n SIDI u deg ixammen n txubay n taddart n ujeğid uca issekk *aya am* ict n terzeft i ujeğid n Accur. ⁹ Ajeğid n Accur isřa řars u ajeğid n Accur igaeēed řar Dimacq uca iṭṭef itt. Netta indeh itt di lmenfa řar Qir u inya Rařin.

¹⁰ Ajeğid Aħaz iffeř řar Dimacq i umsagar ak-d Tiřlat-Falasir, ajeğid n Accur u izra ijj n uealřar di Dimacq. Ajeğid Aħaz issekk ijj n umedya n uealřar d tweřřaf nnes n řebni, n mammec itwagg marra, řar ukehhan Uriya. ¹¹ Xas uca ibna ukehhan Uriya aealřar. Akehhan Uriya ibna t am mammec marra min issekk ujeğid Aħaz zi Dimacq řar *řweqt i di* dd-ieqeb ujeğid Aħaz zi Dimacq. ¹² Umi dd-yusa ujeğid zi Dimacq, izra ujeğid aealřar uca iqarrebb-dd ujeğid řar uealřar uca igaeēed xas *tiyarřa*. ¹³ Netta issary tayarřt nnes d tewhibt nnes *n řyiğet* u ifarrreř xas tawhibt n useyyeb nnes uca irucc idammen n tyarřa nnes n řehna x uealřar. ¹⁴ Aealřar n nnřas nni ibedden zzat i wudem n SIDI, ikkes it zeg uyezdis n zzat n taddart, jar uealřar *n jdid* d taddart n SIDI, uca issars it řar uyezdis n ccamal n uealřar *n jdid*. ¹⁵ Řexdenni iweřřa ujeğid Aħaz i ukehhan Uriya, inna “Sary tayarřt n wecmađ n řřbeħ d tewhibt *n řyiğet* n tmeddit řa tayarřt n wecmađ n ujeğid d tyarřt *n řyiğet* d tyarřt n wecmađ i marra řgens n temmurt d tewhibin nsen *n řyiğet* d tewhibin nsen n useyyeb u rucc xas marra idammen n marra tiyarřa. Aealřar n nnřas ad yiři i nnec ĥima ad xarrřeř *ead*. ¹⁶ Akehhan Uriya igga am mammec marra s minzi iweřřa ujeğid Aħaz. ¹⁷ Ajeğid Aħaz iqess tcappat earrđent x tkarrutin uca ikkes *zzaysent* tabanyut. Ikkes uřa d tarimant n waman zeg ifunasen n nnřas inni sadu nnes uca issars itt x ict n zzellij n weřru. ¹⁸ Pasu n ssebt i *tuya* ibnan řar taddart uřa d adaf n ujeğid řar uyezdis n barra zi taddart n SIDI ikkes iten di ssibbet n ujeğid n Accur. ¹⁹ Imezruyen iqqimen n Aħaz d min igga, ma man aya *marra* war itwazemm ca deg wedlis n usettef n ijeğiden n Yahuda? ²⁰ Aħaz itwassars *deg wendeř* jar řejdud nnes, di tendint n Dawud. Mmis Ĥazaqiya idweř d ajeğid deg wemcan nnes.

16:6 ‘Iramiyyen’ - ayt n llaam.

16:17 ‘tarimant’ - s teibranit ‘řebřar’ niy ‘il’.

2 IJEĠIDEN

Hucaε, ajeġid n Israyil ař lmenfa n yar Accur

17¹ Deg usegg^was wiss tenεac n ujeġid Aħaz n Yahuda, idweř Hucaε, mmis n Ila, d ajeġid x Israyil di Samarya. Netta iħkem tesa n isegg^wusa. ² Netta igga min iġan d aεeffan di tiġtawin n SIDI, maca war iġi anect n ijeġiden n Israyil, inni tuya iħekkmn zzates. ³ Calmanassar, ajeġid n Accur, iħjem xas uca Hucaε idweř d amsexxar nnes uca s *uyiř* iwca as lġizya. ⁴ Ajeġid n Accur yufa aqa Hucaε igga ict n tmeemuč. Wanita tuya issekk ireqqasen nnes yar Su, ajeġid n Miřra, uca war ixegęę lġizya i ujeġid n Accur am qbeř zeg usegg^was ař usegg^was. Ajeġid n Accur icedd it s iceddiyyen di řehbes. ⁵ Ajeġid n Accur iwđa x marra tammurt uca igaeed yar Samarya u inned as-dd třata n isegg^wusa. ⁶ Deg usegg^was wiss tesa n Hucaε, iħewwes ajeġid n Accur Samarya uca indeh ayt n Israyil yar Accur u issezdey iten di Ĥalaħ u yar Xabur, iyzar n Juzan d tneddam n Imadayen.

Řgens n Israyil di lmenfa zi ssibbet n ddnuh nnes

⁷ Aya imsar minzi ayt n Israyil xđan x SIDI, AREBBI nsen, wenni ten dd-issgaēden zi Miřra, zi sadu i ufus n Firēun, ajeġid n Miřra, umi nitni tuya ad gg^weden irebbiten innedni ⁸ u ggin ad ddaren elahsab tiweřsa n řegnus nni iearren iten SIDI zi zzat i wudem nsen, u *elahsab tiweřsa* n ijeġiden n Israyil inni ten iggin. ⁹ Ayt n Israyil tuya dřin timesřayin i war ittřiqin zzat i SIDI u nitni ssbedden i ixef nsen řegēudi di marra tineddam nsen, *wah* zeg ijj n lburj n teessast yars ař ict n tendint ifaryen s *ięebrawen*. ¹⁰ Nitni sssbedden imayđuten *iqeddsen* d trebbitin n cwarti x kuř tawirt yueřan u sadu kuř azyar d aziza. ¹¹ Nitni iwyen tiwhibin n řebxur x marra řegēudi, am mammec řegnus inni tuya issufey SIDI zi zzat i wudem nsen. Nitni ggin timesřayin tieffanin ĥima ad searen SIDI. ¹² Nitni sexxaren i imeyđa n *lašnam* i x tuya d asen inna SIDI “Kenniw war tzemmarem ad teggem aya!” ¹³ SIDI ieřem i Israyil d Yahuda s uqemmum n marra inabiyyen, s marra imwařawen uca inna “Tubem zeg ibriden nwem iεeffanen u ĥđam x lfarayid inu d tweřsa inu elahsab marra ttwarat i umurey i řejdud nwem u wenni i d awem-dd ssekkey s ufus n imsexxaren inu, inabiyyen. ¹⁴ Nitni *maca* war sřin ca, *maca* sseqseĥen iġimaren nsen amecnaw mammec tuya itwasseqseĥ iři n řejdud nsen inni war uminen di SIDI, AREBBI nsen. ¹⁵ Nitni ndaren tiweřsa d řeahd nnes, wenni igga netta ak-d řejdud nsen, uřa d cĥadat nnes nni tuya xasen ighed. Nitni uyuren awarni i min iġan ixwan u *ammu* i dewřen uřa d nitni xwan, u *nitni uyuren εawed* awarni i řegnus nni i d asen-dd innden i x tuya d asen inna SIDI aqa ad tteggan am mammec *ggin* nitni. ¹⁶ Nitni gg^wejen x marra tiweřsa n SIDI, AREBBI nsen, u ggin i yixef nsen řexyařat ifesyen, tnayen n iεejmiyyen. Nitni ggin *εawed* tirebbin n cwarti uca uđaren i marra řeskar n uġenna u sexxaren i Baεal. ¹⁷ Nitni arrin iĥenjiren nsen d tĥenjirin nsen ad ccuqen di tmessi uca ssxedmen aεezzem d tagezzant u zzenzen ixef nsen maĥend ad ggen min iġan d aεeffan di tiġtawin n SIDI ĥima ad t searen. ¹⁸ X uyenni idweř SIDI iffugem ařas x Israyil, ařami netta inđar iten x uyembub nnes. War zzaysen iqqim walu myir taqbič n Yahuda.

¹⁹ Maca uřa d Yahuda war iĥđa lfarayid n SIDI, AREBBI nnes. Nitni uyuren di tweřsa n Israyil nni ggin s yixef nsen.

²⁰ SIDI inđar marra arraw n Israyil. Netta issbehdeř iten uca iwca iten deg ufus n imkeccađan ařami inđar iten x uyembub nnes. ²¹ Mařar netta tuya iqřeε Israyil zi taddart n Dawud uca ggin Yarubeam, mmis n Nabař d ajeġid. Yarubeam *maca* ibđa Israyil x SIDI uca yarra iten ad ggen ijj n ddenb d ameqqran. ²² Ayt n Israyil kkin di marra ddnuh i igga Yarubeam. Nitni war xasen ĥeyyden ca, ²³ ařami inđar SIDI Israyil zi zzat i wudem nnes, am mammec tuya issiweř s uqemmum n marra imsexxaren nnes, inabiyyen. Itwassuffey-dd Israyil zi temmurt nnes yar Accur, yars ař ass-a.

17:16 ‘amwa’ - niy ‘ayenduz’ niy ‘yuggu’.

2 IJEĠIDEN

Řegnus innedni di Samarya

²⁴ Ajeġid n Accur yiwi-dd iwdan zi Babil d Kuta d Ċawa d Ĥamat d Safarwayimu issezdey iten di tneddam n Samarya, deg wemcan n ayt n Israyil. Nitni ttfen Samarya d řwart *i yixef nsen* u uyuren ad zedyen di tneddam nnes. ²⁵ Umi dinni zedyen nitni ċad cwayt, imsar aqa nitni war gg^widen ca SIDI. *Xenni* issekk SIDI iyraden jarasen inni inġin ca zzaysen. ²⁶ Nitni ssiwřen *x man aya* ak-d u ujeġid n Accur, nnan “Řegnus inni i d tnedhed d tessezdyed cek di tneddam n Samarya, war ssinen, mammec *teġa* tubbart n AREBBI n temmurt. *X uya* netta issekk iyraden jarasen, u xzar, nitni nġin ten, maġar war ssinen ca lfarida n AREBBI n temmurt.

²⁷ Ajeġid n Accur yumur, inna “Jjem ad din irah ijjen zeg ikehhanen nni tnedhem zi senni. Nitni ad *din* rahen u ad *din* zedyen u netta ad asen isseřmed tubbart n AREBBI n temmurt.” ²⁸ Uca yusa-dd ijjen zeg ikehhanen nni tuġa nedhen zi Samarya uca netta izdey di Bayt-il u isseřmed iten mammec i ġa weqqaren SIDI. ²⁹ Maca kuř řgens yarni ad igg irebbiten n yixef nnes uca ssbedden ten di tudrin n řgeudi nni tuġa bnan imezday n Samarya, kuř řgens di tneddam nsen mani tuġa zeddyen. ³⁰ Iryazen n Babil ggin *i yixef nsen* Sukkut-Bnut, u iryazen zi Kuta ggin Narjal, u iryazen zi Ĥamat ggin Acima, ³¹ u lċawiyen ggin iwrafen n Nibħaz d Tartaq, uca Isafarwayim sscemden iħenjiren nsen i Adrammilik d Ċanammilix, irebbiten n Safarwayim. ³² Nitni gg^weden *ċawed* SIDI u zi marra řeřfuf nsen ggin nitni ikehhanen i yixef nsen inni i d asen isexxaren di tudrin n řgeudi. ³³ Nitni gg^weden SIDI uca sexxaren uřa i irebbiten *n ixef nsen* am mammec *tua teġa* tubbart n řegnus i zi tuġa twanedhen nitni.

³⁴ Ĥars ař ass-a ttegggen nitni elahřsab tťbayeċ n zic nsen. Nitni war ttegg^wden ca SIDI u war ttegggen ca elahřsab tiweřřa d lfarayid d ccariea d řumur i igga SIDI x ayt n Yaċqub wenni umi tuġa iwca isem Israyil. ³⁵ SIDI igga ijj n řċahd akidsen uca netta yumur iten, inna “Kenniw war tzemmarem ad tweekqarem irebbiten nneđni, war d asen ttađarem, war d asen ttsexxaram u war d asen ttawyem taġarřt. ³⁶ Maca ittweřřa ad tegg^wdem SIDI wenni kenniw dd-issuffġen s jħhed ameqqran d uġiř isswizzđden zi Miřra u ad tađarem zzates u ad as tawyem taġarřt. ³⁷ Ad teħđam tiweřřa d lfarayid d ccariea d řumur nni i d awem yura netta maħend ad tent teggem kuř ass. War tzemmarem ad tegg^wdem irebbiten nneđni. ³⁸ War ttettum řċahd i ggiġ akidwem u war tettweekqarem i irebbiten nneđni, ³⁹ maġar ad tegg^wdem SIDI, AREBBBI nwem. Netta ad kenniw issenjem zeg ufus n marra řċedyan nwem.”

⁴⁰ Maca nitni war xsen ad řren, maca ggin am mammec tuġa nnumen nitni. ⁴¹ Řegnus gg^weden SIDI u sexxaren uřa i řexyařat nsen ineqcen deg umur d ijjen. Uřa d iħenjiren nsen d iħenjiren n iħenjiren nsen ttegggen *ċad* am mammec ggin řejdud nsen, ġars ař ass-a.

Ĥazaqiya d ajeġid x Yahuda

18 ¹ Deg usegg^was wiss třata n Hucaċ, mmis n Ila, ajeġid n Israyil, imsar belli Ĥazaqiya idweř d ajeġid. *Netta tuġa* d mmis n Aħaz, ajeġid n Yahuda. ² *Netta tuġa* ġars xemsa u-ċicrin n isegg^wusa umi idweř netta d ajeġid. *Netta iħkem* teřa u-ċicrin n isegg^wusa di Urcalim. Yemmas qqaren as Abi, yeġis n Zakarya. ³ *Netta igga* min iġan nican di tiťtawin n SIDI. *Netta igga* nican am mammec igga babas Dawud. ⁴ *Netta ikkes* řgeudi, yarza imayđuten *iqeddsen*, iħdem tarebbi n cwarti uca irbez ařiar n nnħas i tuġa igga Musa minzi ayt n Israyil tuġa i d as dd-yiwyen tiwhibin n řebxur ġars ař ussan nni. *Netta iřaya* as Naħuctan. ⁵ *Netta issars* atiqqi nnes x SIDI, AREBBI n Israyil. Jar marra ijeġiden n Yahuda inni i dd-yusin awarni as niġ *ddaren* qbeř nnes, tuġa war iġi uřa d ijj am netta. ⁶ *Netta tuġa idfar* abrid n SIDI, war xas iħeyyed ca zi ġar đeffar nnes. *Netta tuġa iħeťta* řumurat nnes nni tuġa yumur SIDI i Musa. ⁷ SIDI tuġa akides. Mani mma tuġa ittraħ, tuġa netta ifřeħ. *Netta iyewwey* x ujeġid n Accur u war xas isexxar *ċad*. ⁸ *Netta iġřeb* x Ifiliřtiniyyen ġars ař Ĥazza ak-d jwayeh nnes, zi lburj n tċessast ġars ař tineddam ifaryen *s iyebrawen*.

2 IJEĠIDEN

⁹ Deg usegg^was wiss arebea n ujeġid ̠azaqiya, d asegg^was wiss sebea n Hucae, mmis n Ila, ajeġid n Israyil, imsar belli Calmanassir, ajeġid n Accur, igaeed didd i Samarya uca iṭṭef itt. ¹⁰ Nitni ṭṭfen tt awarni i ṭṭrata n isegg^wusa. Deg usegg^was wiss setta n ̠azaqiya, aqa-t d asegg^was wiss tesea n Hucae, ajeġid n Israyil, ṭṭfen nitni Samarya. ¹¹ Ajeġid n Accur indeh ayt n Israyil yar Accur uca yiwyi ten yar ̠alah, yar Xabur, iɣzar n Juzan d tneddam n Imadayan, ¹² mayar nitni tuɣa war s̠in yar min inna SIDI, AREBBI nsen uca arzin řeahd nnes. Marra min yumur Musa, amsexxar n SIDI, war d as s̠in u war t ggin. »

Adaf n Sanḥarib d řeskar nnes di temmurt n Yahuda

¹³ Deg usegg^was wiss arbeṭac n ujeġid ̠azaqiya igaeed Sanḥarib, ajeġid n Accur, didd i marra tineddam ifaryen n Yahuda, iṭṭef itent. ¹⁴ ̠azaqiya, ajeġid n Yahuda, issekk *ireqqasen* yar ujeġid n Accur, yar Laxic, inna “Necce xḍiɣ! Beceed xafi! Marra min xafi i ɣa tegged, ad t arbuɣ.” *Xenni* igga ujeġid n Accur ict n lɣizya x ̠azaqiya, ajeġid n Yahuda: teṭ mya n talint n nnuqart d ṭṭratin n talint n wureɣ. ¹⁵ ̠azaqiya iwca marra nnuqart nni itwafen di taddart n SIDI u deg ixammen n txubay n taddart n ujeġid. ¹⁶ Di řweqt nni iqeṣṣ ̠azaqiya, ajeġid n Yahuda, marra wureɣ n tewwura n zzawect n SIDI u n ředruf yar uyezdiz n tewwart inni tuɣa iɣarř ̠azaqiya, ajeġid n Yahuda, s wureɣ uca iwca it i ujeġid n Accur.

¹⁷ *Xenni* issekk ajeġid n Accur lɣiniral ak-d uzeġif n imsexxaren icennesen d ukumandar n řeskar ak-d ijj n řeskar d ameqqran zi Laxic yar ujeġid ̠azaqiya di Urcalim. Nitni gaeden, iwḍen yar Urcalim. Uca awarni řami gaeden uca iwḍen nitni, bedden yar uqadus n waman n uyeřman n sennej, wenni iġan yar webriid ameqqran yar Weḥwic n Uṣebban. ¹⁸ Nitni řayan i ujeġid. *Xenni* uyuren ɣarsen Ilyaqim, mmis n ̠ilqiya, wenni d řemqeddem n tzeddiɣt n *ujeġid*, ak-d umarir Cibna d Yuwax, mmis n Asaf, amarir n umezruy. ¹⁹ Akumandar n řeskar inna asen “Inim i ̠azaqiya ‘Ammu i iqqar ujeġid ameqqran, ajeġid n Accur: Man atecři aya i x tettecřed?

²⁰ Aqa-t d řḥard n iyencicen *waha*, umi tennid: aqa *ɣarney* timezra d jjeħd i umenyi! Man wen i x tettecřed cek, aqa cek tyewwyed xafi? ²¹ Xzar řexxu, aqa tettecřed x Miřra, x uyanim nni innḍefsen wenni, umi ḥed xas i ɣa iemmed, ittejjju deg ufus nnes uca issnuqqeb it. Ammu i iġa Firēun, ajeġid n Miřra, i marra inni xas ittecřen. ²² Mařa kenniw ad d ayi tinim: Neccin nettceř x SIDI, AREBBI nney, *xenni necc ad iniy*, ma netta war iġi d wenni i zi iḥeyyed ̠azaqiya řegendi d iēalṭaren u *xenni* inna i Yahuda d Urcalim: Ad taḍarem zzat i uealṭar-a di Urcalim? ²³ *Xenni* řexxu, egg *maca* ak-d sidi inu, ajeġid n Accur, ijj n umḥarrem: necc ad ac wceɣ arřayn n yeysan mařa cek zeg uyezdiz nnek ad asen-dd tawyed imnayan? ²⁴ Mammec tessed cek ad tennqeřbed x wudem n lwali, wenni qae d amezyan n imsexxaren n sidi inu, uca ad tettecřed x Miřra di ssibbet n ikarruten d imnayan? ²⁵ Eawed, mayar ma necc gaedeɣ-dd didd n wemcan-a ḥima ad t areddġey břa SIDI? SIDI ini ayi: Gaeeed didd i temmurt-a, areddeġ itt.’ ”

²⁶ Uca nnan Ilyaqim, mmis n ̠ilqiya d Cibna d Yuwax i ukumandar n řeskar “Siweř eafek s Tramit ak-d imsexxaren nnek, minzi nefhem as mliḥ. War kidney ssiwiř s Tyahudect deg imezzuyen n řgens i iġan x řḥiḍ.” ²⁷ *Maca* akumandar n řeskar ini asen “Ma issekk ayi-dd sidi inu yar sidi nnek u ɣark ḥima ad ssiwřey awařen-a, war iġi i yeryazen nni iqqimen x řḥiḍ, *maḥend ad iniy* aqa-ten *jmie* akidwem ad ccen asuffey nsen u ad swen ibeccicen nsen?” ²⁸ *Xenni* ikkar ukumandar, iřaya s jḥhed s Tyahudact uca issiweř, inna “Sřem i wawař n ujeġid ameqqran, ajeġid n Accur! ²⁹ Ammu i iqqar ujeġid ‘Ḥḍam war kenniw ittyecci ̠azaqiya minzi netta war izemmar ad kenniw ifekk zeg ufus nnes. ³⁰ War ttejjim ̠azaqiya ad kenniw yarr ad tettecřem x SIDI, ad tinim: SIDI ad aney issenjem nican u tandint war tettecřem ca deg ifassen n ujeġid n Accur.’ ³¹ War tesřim ca yar ̠azaqiya, mayar ammu i iqqar ujeġid n Accur ‘Ggem ayi array uca ffyem-dd zi *tendint* ɣari, *xenni* izemmar kuř ijjen zzaywem ad icc zi tzayart nnes u zeg wartu n

18:12 ‘yar min inna’ - s Teibranit ‘yar tmijja n’.

2 IJEĠIDEN

tazart nnes u ad isu aman zeg wanu nnes,³² ħars aħ dd-aseħ u ad kenniw awyey ħar ict n tem-murt amecnaw tammurt nwem: ħar ict n temmurt teccur s imendi d waman n uđiħ, ħar ict n temmurt teccur s weyrum d tzayarin, ict n temmurt n zzitun d zzect d tamment. Ammu i ħa teqqimem teddarem, war tmettim ca. War ttesřam ħar Ĥazaqiya, maħar netta ittyarra ken-niw xmi netta iqqar: SIDI ad aney issenjem!³³ Ma zemmarren *xenni* irebbiten n řegnus kuř ijj zzaysen ad fekken tammurt nsen zeg ufus n ujeġid n Accur?³⁴ Mani ġan irebbiten n Ĥamat d Arfad? Mani ġan irebbiten n Safarwayim d Haniē d Eiwa? Ma ssnejmen nitni Samarya zeg ufus inu?³⁵ Man wen zi marra irebbiten n timmura *nneđni* issnejmen tammurt nnes zeg ufus inu ařami i ħa issenjem SIDI Urcalim zeg ufus inu?”

³⁶ Řgens maca iseyd, war xas-dd yarri s wawař, maħar řumur n ujeġid tuħa iqqar “Kenniw war xas-dd tarrim ca!”³⁷ *Xenni* yusa-dd Ilyaqim, mmis n Ĥilqiya, řemqeddem n tzeddiyt *n ujeġid*, ak-d Cibna amarir, d Yuwax, mmis n Asaf, amarir n umezruy s warruđ icarrgen ħar Ĥazaqiya. Nitni ħajan as marra awařen n ukumandar n řeskar.

Awař amezwaru x ufekki n Urcalim s uqemmum n unabbi Icaēya

19¹ Umi isřa ujeġid Ĥazaqiya isřa aya, imsar belli netta icarreg arruđ nnes u idřa ixef nnes s ict n txancet *n wecđan* uca yudef ħar taddart n SIDI.² Netta issekk Ilyaqim, řemqeddem n tzeddiyt *n ujeġid*, ak-d Cibna, amarir, d imeqqranen d ikehhanen, s txuncay *n wecđan* i uřeħħef ħar unabbi Icaēya, mmis n Amuř.³ Nitni nnan as “Ammu i iqqar Ĥazaqiya ‘Ass-a d ijj n wass n řeħřaret u n weeqab u n ubehdeř, maħar iħenjiren iwđen-dd ħars aħ arzam n uēeddis *n yemmatsen*, maca war din jjeħd i twarut.⁴ Ad taħ SIDI, AREBBI nnek, isřa marra awařen n ukumandar n řeskar wenni itwassekken zi sides nnes, ajeġid n Accur, ħima ad istehza zi AREBBI iddaren u *ad taħ* SIDI, AREBBI nnek, ad iēaqeb awařen i isřa netta. Ejj *xenni* ad iġaēēed ict n tzaġit di tťweē n řbaqiyyet nni i ħa tetwaf *ēad*.’ ”

⁵ *Ammu* iwđen imsexxaren n ujeġid Ĥazaqiya ħar Icaēya.⁶ Inna asen Icaēya “Ammu ittxeřřa ad tinim i siditwem ‘Ammu i iqqar SIDI: War tegg^wed ca zeg wawařen i tesřid cek, i zi i d ayi ceqqfen imsexxaren n ujeġid n Accur.⁷ Xzar necc ad days ggeħ ijj n buħbeř u netta ad iseř ict n řexbar u ad dd-iēqeb ħar temmurt nnes u necc ad t nyēħ *din* di temmurt nnes s ssif.’ ”

Sanħarib igga ēawed bezzez x Urcalim

⁸ Akumandar yaregg^weħ uca yufa ajeġid n Accur deg umenyi ak-d *tendint* n Libna, minzi tuħa isřa belli netta tuħa iffeħ zi Laxic.⁹ Umi isřa aqa itwanna x Tirhaqa, ajeġid n Kuc, “Xzar, iffeħ-dd ħima akidek immney!” issekk *ēawed* ireqqasen ħar Ĥazaqiya, uca inna¹⁰ “Ammu i ħa tessiwřem ak-d Ĥazaqiya, ajeġid n Yahuda, ad tinim ‘War tteġġi ad cek iħwa SIDI nnek wenni x tettecřed u wenni innan: Urcalim war tweťti i ujeġid n Accur deg ifassen!¹¹ Xzar tesřid min ggin ijeġiden n Accur ak-d marra timmura nneđnit, tinni tuħa ad twaredđġent. Ma tťyř ac ad tetwassnejmed?¹² Ma ssnejmen ten irebbiten n řegnus inni yareddġen řejdud inu, am Juzan d Ĥaran d Rřif d ayt n ēadan inni *tuħa izeddyen* di Talassar?¹³ Mani iġa ujeġid n Ĥamat d ujeġid n Arfad d ujeġid n *tendint* n Safarwayim uřa d *ajeġid* n Hanaē d Eiwwa?’ ”

Tazaġit n Ĥazaqiya

¹⁴ Ĥazaqiya iksi tibratin zeg ufus n imsexxaren uca iyri ten. *Xenni* iġaēēed netta ħar taddart n SIDI uca ibezzeē iten Ĥazaqiya zzat i wudem n SIDI¹⁵ u Ĥazaqiya iźzuġ zzat i wudem n SIDI, netta inna “A SIDI, AREBBI n Israyil, wenni izeddyen jar ixiruben! Cek, *wah* cek weħdek d AREBBI n marra tigeldawin n ddunit. Cek teggid ijenwan d temmurt.¹⁶ A SIDI, ewc amezzuħ nnek, tesřed!

19:15 ‘ixiruben’ - ijj n lmarka n lmalakat.

2 IJEĞIDEN

Arzem, SIDI, tiṭṭawin nnek, tẓared! Seř i wawařen n Sanḥarib nni dd-issekk ḥima ad istehza zi AREBBI iddaren.¹⁷ D tidett, a SIDI, ijeğiden n Accur qḍan řegnus nni, xarriben timmura nsen¹⁸ u ndaren irebbiten nsen di tmessi, maḡar tuḡa war ġin d irebbiten, maca d timegga n ufus n yewdan, zeg ukeccuḍ d weẓru uca nitni qḍan ten.¹⁹ Řexxu maca, a SIDI, AREBBI nney, senjem aney zeg ufus nnes, maḡend marra tigeldawin n ddunit ad ssnen, a SIDI, aqa cek weḡdek d AREBBI.”

Awař wiss tnayen x ufekki n Urcalim s uqemmum n unabbi Icaeya

²⁰ Xenni issekk Icaeya, mmis n Amuř, ij n ureqqas ḡar Ḥazaqiya, inna “Ammu i issiweř SIDI, AREBBI n Israyil ‘Nec sřiy mammec cek i d ḡari tezzuḡed x Sanḥarib, ajeğid n Accur.²¹ Wa d awař i x issiweř SIDI ‘Taẓzarct, tayeğit řihyun, tessēḡar i cek, nettat testehza zzayk, tayeğit Urcalim thezza azeğif awarni ac!²² Man wen i zi testehzid u i x tceqqafed u man wen i x tessjehded tmijja nnek u i man wen tessgaēded tiṭṭawin nnek? Cek tettiennaned x Umqeddas n Israyil!²³ S ufus n imsexxaren nnek testehzid Sidi inu, tennid: S ubarru n ikarruten inu nedhey nec x idurar yuyren, x tqiccatin yueřan qaē n Lubnan. Nec ad zedmey ticejjura n tengelt nnes yueřan d tcejjura n umerzi nnes icnan qaē u nec ad ḡars adfey ař tixuzan nnes yueřan, di cbarq n tcejjura n tengelt nnes.²⁴ Nec ḡziḡ u swiḡ zeg waman iḡriben u s iřuraf n iḍaren inu ssizyey marra iyezran n Miřra.’²⁵ Ma war tesřid cek, aqa aṭṭas zeg wami nec ggiḡ tt ammu u zeg wussan n weḡař uya i kewwney? Řexxu jjiḡ t ad dd-iffey aqa cek d wenni i ḡa yarrin tineddam ifaryen d řxirbat.²⁶ Imezday nsen tuḡa-ten arxun, arzin u sedḡin. Nitni tuḡa-ten am ufsu deg iyyar, am uyemmuy aziza, am arrbiē x tzeywin, u am imendi itwasscemḍen s usemmiḍ qbeř mma ad yeyma.²⁷ Maca nec ssney ayimi nnek d uffuy nnek d twasit nnek d uyewwey nnek xafi.²⁸ Minzi cek tyewwyed xafi u tuffet nnek i war innhewřen tiwed ḡar imezzuyen inu, ad ac ssekkey ict n tekruet deg wenzaren u ad ggey ict n sřimet jar iyencicen nnek u nec ad cek arrey x webrid i di dd-tusid da.²⁹ D ta ad ac tiři d řeēřamet: deg usegg^was-a ad teccem min i ḡa iyemmyen s yixef nnes u deg usegg^was awarni as min zzayes i ḡa iyemmyen ēawed, maca deg usegg^was wiss třata ad tẓareem u ad temjarem, ad tezzum iḡwicen n tẓayarin uca ad teccem řyḡet nnes.³⁰ Maḡar min inejmen, min iqqimen zi taddart n Yahuda, ad iwwet ēawed iẓewran ḡar swadday u sennej ad yawi řyḡet.³¹ Maḡar zi Urcalim ad dd-teffey ict n řbaqiyyet u zeg wedrar n řihyun ad iffey min itwassnejmen. Cḍaret n SIDI n řeēskarad ijeḡden ad igg aya.³² X uyenni, ammu i iqqar SIDI x ujeğid n Accur: Netta war dd-ittidef ca di tendint-a u netta war days iccit ca uřa d ict n fritca u netta war ḡars-dd iqarreb ca s ict n tcappa n useřqi u war xas tbeqqiḍen ijj n lbaraj.³³ X webrid i x dd-yusa netta, ad dd-iēqeb. War ittidiḍ ca ḡar tendint-a, inna SIDI.³⁴ Nec ad sseřqiḡ x tendint-a ḥima ad tt ssnejmey di tṭweē inu u di tṭweē n umsexxar inu Dawud.’”

Afekki n Urcalim

³⁵ Di ġiřet nni, imsar, aqa iffey **Umalak n SIDI** u inḡa mya u-xemsa u-tmenyin-ařaf n yeryazen di řmargeḡ n txuzan n řeēskar n Accur. Umi i dd kkaren nitni tiwecca nnes, xzar, aqa-ten marra idsen d řxecbat.³⁶ Uca Sanḥarib, ajeğid n Accur, yarza iqiḍan nnes, iruḡ uca iēqeb ḡar temmurt nnes. Netta iqqim di Ninwa.³⁷ Umi netta ijj n wass yuḍar di taddart n SIDI nnes Nisrux, imsar, aqa iḡenjiren nnes Adrammilik d Carařar nyin t s ssif. Nitni arewřen ḡar temmurt n Ararat. Mmis Asarḡaddun idweř d ajeğid deg wemcan nnes.

Řeḡřac n Hazaqiya d usgenfi nnes

20¹ Deg wussan nni idweř Ḥazaqiya iḡřec aṭṭas. Yusa-dd ḡars unabbi Icaeya, mmis n Amuř, inna as “Ammu i iqqar SIDI ‘Ewc řumurat i taddart nnek, maḡar cek ad temmted, war

19:23 ‘amerzi’ - niḡ ‘amedzi’.

2 IJEĠIDEN

tetteddared *ead ktar.*’ ” ² *Xenni* inneqřeb Ғazaqiya s uyembub nnes җar řhiđ uca ittar җar SIDI, inna ³ “A, SIDI, eqeř aqa necc uyurey zzat i wudem nnek s teřdiqt u s yijj n wuř ikemmřen u ggiy min iğan nican di tiřtawin nnek.” Uca ibda Ғazaqiya ittru s jjhed. ⁴ Tuya ead war iffiiy Icaeya ca zi řwest n tendint, řami imsar yusa-dd җars wawař n SIDI, inna ⁵ “Eqeb uca ini i Ғazaqiya, amgewwad n řgens inu ‘Ammu i iqqar SIDI, AREBBI n babac Dawud: Necc sři y i tzağit nnek u zři y i imeřtawen nnek. Xzar necc ad cek ssengeniy. Deg wass wiss řrata ad tgaeded eawed җar taddart n SIDI. ⁶ Necc ad arniy xemmetřac n isegg^wusa i wussan *n tudart* nnek u necc ad cek ssnejmey zeg ufus n ujeğid n Accur, uřa d tandint. Necc ad sseřqiy x tendint-a di řtwee inu u di řtwee n umsexxar inu Dawud.’ ” ⁷ Xas uca inna Icaeya “Ksi ijj n weyrum n tazart!” Nitni iwyen t-idd, ssarsen x ubuerus uca idweř iggenfa. ⁸ Ғazaqiya *maca* inna i Icaeya “Man řeeřamet aqa SIDI ad ayi issgenfa u necc ad gaededey җar taddart n SIDI deg wass wiss řrata?” ⁹ Inna Icaeya “Aya ad ac tiři d řeeřamet n SIDI, aqa SIDI ad isseqfeř awař nni issiweř ‘Ma ad tiři ad tuyur җar zzat eecra n tareffidin niy ad dd-teeqeb eecra tareffidin җar deffar?’ ” ¹⁰ Ғazaqiya inna “Ihwen i tiři mağend ad tezzuggar eecra n treffidin, lla, ejj tiři ad teeqeb eecra n tareffidin җar deffar.” ¹¹ Uca iřaya unabi Icaeya җar SIDI d wanita iija tiři ad dd-teeqeb x treffidin i x tehwa x ddruj n Aħaz: eecra n tareffidin җar deffar.

Ireqqasen zi Babil

¹² Di řweqt nni issekk Baradux-Baladan, mmis n Baladan, ajeğid n Babil, tibratin d ict n tarzeft җar Ғazaqiya, maҗar netta tuya isřa aqa Ғazaqiya ihřec. ¹³ Ғazaqiya isřa asen uca isscen asen marra taddart n txubay nnes: nnuqart d wurey d řeeweč n balsam d zzect d řehri n řesnağ nnes d marra min itwafen deg ixammen nnes n txubay. War iqqim walu di taddart nnes u di marra řeğkamet nnes nni war tuyi d asen t isscen.

¹⁴ *Xenni* yusa-dd unabi Icaeya җar ujeğid Ғazaqiya, inna asen “Min nnan iryazen nni u manis dd-usin җark?” Ғazaqiya inna “Nitni usin-dd zeg ict n temmurt tigg^wej, zi Babil.” ¹⁵ Netta inna “Min zřin nitni di taddart nnek?” Ғazaqiya inna “Nitni zřin marra min iğan di taddart inu. War iqqim ca zi min iğan deg ixammen n txubay inu, war d asen t ssecney.” ¹⁶ *Xenni* inna Icaeya i Ғazaqiya “Seř i wawař n SIDI! ¹⁷ ‘Ad dd-asen wussan meřmi min iğan marra di taddart nnek uřa d min yarwen řejdud nnek җars ař ass-a, ad itwammeksi җar Babil. War ittyimi walu, inna SIDI. ¹⁸ Ad awyen uřa zeg iğenjiren nnek inni dd i řa iffyen zzayek, inni ad ten tejjed, ħima ad iřin d imsexxaren imcenneen di řeqřar n ujeğid n Babil.’ ” ¹⁹ Ғazaqiya inna i Icaeya “Awař n SIDI i d ayi tennid iřbeğ.” Netta inna eawed “Niy lla, mařa *xenni* deg wussan inu ad *din* yiři řehna d teřdiqt?”

²⁰ Imezruyen iqqimen n Ғazaqiya d marra timegga nnes imeğden d mammec netta igga ayeřmam d uqadus n waman u *mammec* indeh aman di tendint, ma man aya *marra* war itwazemm ca deg wedlis n usettef n ijeğiden n Yahuda? ²¹ Ғazaqiya itwassars *deg wenđer* җar řejdud nnes. Mmis Manassi idweř d ajeğid deg wemcan nnes.

Manassi, ajeğid n Yahuda

21 ¹ Manassi *tuya* җars tenεac n isegg^wusa umi idweř d ajeğid. Netta iğkem xemsa u-xemsin n isegg^wusa di Urcalim. Yemmas qqaren as Hafřibah. ² Netta igga min iğan d aeeffan di tiřtawin n SIDI, am jjeayef n řegnus nni tuya issuffey SIDI zi zzat n wudem n ayt n Israyil zi řwart nsen. ³ Netta ibda ad iedeř řegeudi nni tuya ihdem babas Ғazaqiya. Netta issbedd iealřaren i Baεal uca igga ict n trebbit n cwarti am mammec tuya tt igga Axab, ajeğid n Israyil, uca yuđar zzat i marra řeeskar n ujenna uca isexxar asen. ⁴ Issbedd netta eawed iealřaren n SIDI i x inna

20:10 ‘Ғazaqiya’ - nican s Teibranit ‘Yeğazqiyahu’.

2 IJEĠIDEN

SIDI “Di Urcalim ad ssmetney isem inu.”⁵ Netta ibna *ɛawed* iɛaltaren i marra řeskar n ujenna di tnayen n řemraħat n taddart n SIDI.⁶ Netta ijja mmis ad yekk di tmessi u netta issxeddem tabezgiwt u tuya ittgezzen. Netta yiwi-dd inni issawařen ak-d imettan d yenni issuffuyen jnun. Netta igga ařtas min iġan d aɛeffan di tiřřawin n SIDI mařend ad t isar.⁷ Netta issbedd *ɛawed* ijj n řexyař ineqcen n trebbi n cwarti nni tuya igga di taddart nni x tuya inna SIDI i Dawud, mmis n Suliman “Di taddart-a u di Urcalim i farzey zi marra tiqebbař n Israyil, ad ssmetney isem inu i řebda.”⁸ Necc war ttejjij *ɛad ađar* n Israyil ad iweddar barra i temmurt i wciy i řejdud nsen. Myir ittxeřša asen ad řđan ad ggen am mammec marra min d asen nniy u am mammec marra ccariea i d asen yumur umsexxar inu Musa.”⁹ Maca nitni war sřin ca mařar Manassi yarr iten ad weddaren, ařami arenyen nitni di tuɛɛfna mahu řegnus nni imřa SIDI zzat i wudem n ayt n Israyil.¹⁰ *Xenni* issiweř SIDI s uqemmm n imsexxaren nnes, inabiyyen, inna¹¹ “Minzi Manassi, ajeġid n Yahuda, ittegg jjeayef-a, igga netta tuɛɛfna mahu x ayt n Amur inni *i din iġan* qbeř nnes. Netta yarra uřa d Yahuda ad ixđa s imeyđa nnes *n lařnam*.”¹² X uyenni, ammu i iqqar SIDI, AREBBI n Israyil ‘Necc ad awyey ict n tuɛɛfna x Urcalim d Yahuda ařami marra wi xas i řa isřen s tnayen n imezzuyen nnes ad řneřnen.¹³ Necc ad qqney i Urcalim ařu n řebar n Samarya d řmizan n taddart n Axab. Necc ad meřey Urcalim am mammec meřey ijj n řtebři. Meřem u *xenni* qeřben tt x uzeġif nnes.¹⁴ Ad jjeř min iqqimen zi tesřart n řwart inu uca ad ten ssiwđey řar ifassen n ředyen nsen u nitni ad dewřen d tařegġwast d takeccađt i marra ředyen nsen,¹⁵ mařar nitni ggin min iġan d aɛeffan di tiřřawin n SIDI u *mařar* nitni searen ayi zeg wass i di dd-ffyen řejdud nsen zi Miřra řars ař ass-a.¹⁶ *ɛawed* tuya Manassi issizzeř ařtas n idammen imezdagen ařami zzaysen iccur marra Urcalim zeg ijj n řřarf řar wennedni, Nbřa mma nidar ddenb nnes i zi yarra Yahuda ad ixđa umi igga min iġan d aɛeffan di tiřřawin n SIDI.¹⁷ Imezruyen iqqimen n Manassi d marra min igga uřa d ddenb nnes i igga netta, ma man aya *marra* war itwazemm ca deg wedlis n usettef n ijeġiden n Yahuda?¹⁸ Manassi itwassars *deg wenđeř* jar řejdud nnes. Netta itwanđeř di řemraħ n taddart nnes, di řemraħ n Euřa. Mmis, Amun idweř d ajeġid deg wemcan nnes.

Amun, ajeġid n Yahuda

¹⁹ Amun tuya řars tnayen u-ɛicrin n isegġwusa umi idweř d ajeġid. Netta iħkem tnayen n isegġwusa di Urcalim. Yemmas qqaren as Mcullamit, ict n yeġis n řaruz zi Yutba.²⁰ Netta igga min iġan d aɛeffan di tiřřawin n SIDI, ammu nican am mammec igga babas Manassi.²¹ Netta yuyur kuř abrid i di yuyur babas. Netta isexxar i imeyđa *n lařnam* i tuya isexxar uřa d babas uca yuđar asen.²² Netta ismeř di SIDI, AREBBI n řejdud nnes u netta war yuyur ca deg webrid n SIDI.²³ Imsexxaren n Amun ggin xas ict n tmeemuč uca nřin ajeġid di taddart nnes.²⁴ Maca řgens n temmurt nřin marra inni tuya iggin ict n tmeemuč i ujeġid Amun uca řgens n temmurt ggin mmis Yuciya d ajeġid deg wemcan nnes.²⁵ Imezruyen iqqimen n Amun d min igga, ma man aya *marra* war itwazemm ca deg wedlis n usettef n ijeġiden n Yahuda?²⁶ Netta itwanđeř deg wenđeř nnes di řemraħ n Euřa. Mmis Yuciya idweř d ajeġid deg wemcan nnes.

Yuciya, ajeġid n Yahuda, ad yaf adlis n Ttawrat

22¹ Yuciya tuya řars tmenya n isegġwusa umi idweř netta d ajeġid. Netta iħkem wařit u-třatin n isegġwusa di Urcalim. Yemmas qqaren as Yadidya, yeġis n řadaya zi Buřqat.² Netta igga min iġan nican di tiřřawin n SIDI. Netta yuyur di kuř abrid n babas Dawud, war iħeyyed x webrid řar yeffus uřa řar uzeřmađ.³ Deg usegġwas wiss tmenřac n ujeġid Yuciya, imsar belli ajeġid Yuciya issekk amarir Cafan, mmis n Ařalya, mmis n Macullam řar taddart n SIDI, inna⁴ “Gaɛɛed řar řilqiya, arrays n ikeh-

2 IJEĠIDEN

hanen, ħima ad issewjed tmenyat n nnuqart i dd yiwyen di taddart n SIDI d tinni i dd-yarwen iċessasen n tewwura zi řgens.⁵ Ejj iten ad tent ggen deg ifassen n yenni i iggin řxedmet, i imeĥdayen n taddart n SIDI, ħima nitni ad tent wcen i yenni iggin řxedmet i *din* iġan di taddart n SIDI ħima ad areqqeen řeĥyuđ n taddart.⁶ i ineqqacen *n ukeccuđ d wezru*, i ibennayen, i imas-suten u i tmesyiwt n ukeccuđ d tşuđar itwasuydan i weđdar n taddart.”⁷ Maca war akidsen ggin řeĥsab zi jjihet n *ttmenyat n nnuqart* i d asen immewcen, mařar nitni teggen s utiqqi.

⁸ *Xenni* inna arrays n ikehhanen Ĥilqiya i umarir Cafan “Necc ufiy adlis itwannđen n ccariea di taddart n SIDI.” Uca iwca Ĥilqiya i Cafan adlis itwannđen u wanita iyra it.⁹ *Awarni* as yuyur umarir Cafan řar ujeġid uca issiweđ řexbar i ujeġid, inna “Imsexxaren nnek ssmunen *ttmenyat n nnuqart* nni itwafen di taddart uca wcin tent deg ifassen n yenni i iggin řxedmet, i imeĥdayen x taddart n SIDI.”¹⁰ *Eawed* iĥaja umarir Cafan i ujeġid, inna “Akehhan Ĥilqiya iwca ayi ijj n wedlis.” Cafan iyra it zzat i wudem n ujeġid.

¹¹ Umi isřa ujeġid awařen n wedlis itwannđen n ccariea, imsar, netta icarreg arruđ nnes.

¹² Ajeġid yumur i ukehhan Ĥilqiya u i Axiqam, mmis n Cafan, u i Eakbur, mmis n Mixa, u i Cafan, amarir, u i Easaya, amsexxar n ujeġid, inna ¹³ “Uyurem, arzum SIDI di tťwee inu u di tťwee n řgens u di tťwee n marra Yahuda zi jjihet n wawařen-a n wedlis-a itwannđen i itwafen, mařar afugem n SIDI i yaryin didd nney d ameqqran, minzi řejdud nney war sřin ca řar wawařen n wedlis-a itwannđen ħima ad ggen am mammec *i days* yurin marra i neccin.”

¹⁴ *Xenni* yuyur ukehhan Ĥilqiya ak-d Axiqam, Eakbur, Cafan d Easaya řar tnabbit Xulda, tamřart n Callum, mmis n Tiqwa, mmis Ĥarĥas, wenni iĥetťan x warruđen. Nettat tezdey di Urcalim, deg wezyen nneđni. Nitni ssiwřen akides.¹⁵ Nettat tenna asen “Ammu i iqqar SIDI, AREBBI n Israyil ‘Ini i weryaz nni kenniw i řari-dd issekken:’¹⁶ Ammu i iqqar SIDI: Xzar necc ad awyeř tuċeffna x wemcan-a u x imezday nnes, aqa marra awařen n wedlis-a itwannđen i iyra ujeġid n Yahuda,¹⁷ mařar nitni semĥen dayi, iwyen tiwhibin n řebxur i irebbiten nneđni ařami dayi searen s marra řxedmet n ifassen nsen. Afugem inu ad itwassary didd i wemcan-a u war ixessi ca ktar.¹⁸ *Maca* inim i ujeġid n Yahuda, wenni kenniw dd-issekken da ħima ad tesseqsam SIDI: Ammu i iqqar SIDI, AREBBI n Israyil, x wawařen i tesřid cek: ¹⁹ Minzi uř nnek idweř yarđeb u cek tesswađeđ ixef nnek zzat i wudem n SIDI umi cek tesřid x min ssiwřeř necc x temmurt-a u x imezday nnes - aqa nitni ad dewřen d řxarbet d nneċřet - u umi tcarrged arruđ nnek uca trud zzat i wudem inu, x uya d ac sřiř, inna SIDI.²⁰ X uyenni, aqa necc ad cek ssmuneř ak-d řejdud nnek uca ad twassarsed deg wenđeř di řehna u tiťťawin nnek war řarrent tuċeffna i d řa awyeř x wemcan-a.’ ” Nitni ssiwđen tamwarrit řar ujeġid.

Ařeqqeĥ s ufus n Yuciya

23¹ *Xenni* issekk ujeġid *ireqqasen* uca marra iwessura n Yahuda d Urcalim munen řars.² Ajeġid iġaeċeđ řar taddart n SIDI ak-d marra iryazen n Yahuda d marra imezday n Urcalim uřa d ikehhanen d inabiyyen d marra řgens, zeg umeřyan ař umeqqran u netta iyra xasen deg imezzuřen nsen marra awařen n wedlis n řeahd nni tuřa itwaf di taddart n SIDI.³ Ajeġid tuřa ibeđd řar ijj n upilar uca netta iqqn řeahd zzat i SIDI ħima ad iđfar SIDI, ad iĥđa řumurat nnes d Chadet nnes d tweřřa nnes s marra uř *nnes* u s marra řeċmar *nnes* maĥend ad issemten awařen n řeahd-a nni yurin deg wedlis-a. U řgens yudeř marra di řeahd.

⁴ Ajeġid yumur i arrays n ikehhanen Ĥilqiya d ikehhanen n usetteř wiss tnayen d iċessasen n tewwart, aqa nitni ad ssuffřen marra řeqcue nni tuřa itwaggen i Baēal u i trebbit n cwarti uřa i marra řeēskar n ujenna zi zzawect n SIDI řar barra u netta issecmeđ man aya *marra* barra i Urcalim deg iyyaren n Qidrun u netta ijja ad arbun iřęeđ nnes řar Bayt-Il.⁵ Netta ikkes

2 IJEĠIDEN

ɛawed ikehhanen n lašnam inni tuɣa řeqqmen ijeġiden n Yahuda ħima ad qeddmen tiwhibin n řebxur di řegėudi, di tneddam n Yahuda u di jwayeh i dd innđen i Urcalim uřa d yenni qeddmen tiwhibin n řebxur i Baɛal d tfuct d tziri d temmura n ujenna u i marra řeeskar n ujenna. ⁶ Netta issuffey uřa d tarebbit n cwarti zi taddart n SIDI *igga it* barra i Urcalim ɣar teyzart n Qidrun. Netta issecmeđ it ɣar teyzart n Qidrun u iddez it d taɛejjajt u yareyyec it x imedřan n ayt n řgens. ⁷ Netta ihdem ixxamen n yeryazen iqeħħbiyyen nni tuɣa ɣar taddart n SIDI, mani ttzetřtent temyarin iqıđan nni ggin am ict n zzawect i trebbit n cwarti. ⁸ Netta iija ad ssuffyen marra ikehhanen zi tneddam n Yahuda uca netta issexmej řegėudi mani qeddmen ikehhanen tiwhibin n řebxur, zi Jabɛa ař Bi'r-Sebea. Netta ihdem řegėudi ɣar tewwura, uřa d inni *iđan* ɣar wadaf n Tewwart n Yacuea, azeġif ameqqran n tendint, ɣar uzeřmađ n wenni *i tuɣa ittadef* Tawwart n Tendint. ⁹ Maca ikehhanen n řegėudi war dd-iwyen tiyarřa x uɛalřar n SIDI di Urcalim, maca nitni ccin ayrum břa antun di řwest n aytmatsen. ¹⁰ Netta issexmej uřa d Tufat nni *iđan* di teyzurt n ayt n Hinnum, ħima uřa d ijj war isseđdu mmis niɣ yeġis x tmessi i Mulek. ¹¹ Netta ikkes iysan i tuɣa ggin ijeġiden n Yahuda i řewqar n tfuct ɣar wadaf n taddart n SIDI, ɣar texxamt n Natan-Malak, amsexxar icenneen, wenni *iđan* ɣar řebniyyat barra i zzawect. Netta iqedd i ikar-ruten n tfuct s tmessi. ¹² *Uřa d iɛalřaren* nni tuɣa ibedden x tzeqqa n tyurfet n Ařaz nni tuɣa ggin ijeġiden n Yahuda uřa d iɛalřaren i igga Manassi di tnayen n řemrařat n taddart n SIDI, ihdem iten ujeġid u netta irbez iten, *issigg^wej iten* zi senni uca inđar taɛejjajt nsen di teyzart n Qidrun. ¹³ Uca issexmej ujeġid řegėudi nni *din iđan* zzat i Urcalim, ɣar yeffus n Wedrar n Uđeyyee, wenni ibnan Suliman, ajeġid n Israyil, i Actarut, jjeifect n ayt n řidun, u i Kamuc, jjeifect n ayt n Mu'ab, u i Milkum, nnei n ayt n ɛammun. ¹⁴ Netta yarza imayđuten *iqeddsen* di iwetwiten uca iqřee tirebbin n cwarti uca iccur amcan nsen s yexsan n yewdan. ¹⁵ Uřa d aɛalřar nni *iđan* di Bayt-Il d řgaɛɛdet wenni iggin Yarubeam d wenni yarrin Israyil ad ixđa, aqa aɛalřar nni d řgaɛɛdet nni ihdem iten s tnayen idsen. Netta issecmeđ řgaɛɛdet, iddez it ařami tedweř d taɛejjajt uca issecmeđ tarebbit n cwarti. ¹⁶ *Umi* dd-inneqřeb Yuciya, izra imedřan i tuɣa dinni x wedrar uca issekk *din ca n yeryazen* uca iksi-dd ixsan zeg imedřan uca issecmeđ iten x uɛalřar. Netta issexmej it ɛlařsab awař n SIDI i zi ibarreħ weryaz n AREBBI wenni ibarrřen awařen-a. ¹⁷ *Xenni* inna "Mana weřru n wenđeř i din twařiy?" Nnan as yeryazen n tendint "Wa d anđeř n weryaz n AREBBI wenni tuɣa dd-yusin zi Yahuda u wenni ibarrřen s timesřayin-a nni teggid ak-d uɛalřar n Bayt-Il." ¹⁸ Netta inna "Jjem t din! Uřa d iijen war itthidi ixsan nnes!" Ammu i jjin nitni ixsan nnes *jmie* ak-d yexsan n unabı wenni dd-yusin zi Samarya. ¹⁹ Ikkes Yuciya marra tudrin n řegėudi nni *iđan* di tneddam n Samarya i tuɣa ssbedden ijeġiden n Israyil mařend ad searen SIDI. Netta igga zzaysen am mammec igga di Bayt-Il. ²⁰ Marra ikehhanen n řegėudi inni *tuɣa iđan* din, iyarř asen x iɛalřaren uca issecmeđ ixsan n bnadem. Awarni as ieqeb netta ɣar Urcalim.

Řeid ameqqran n tyarřt n useđdu

²¹ Ajeġid yumur i marra řgens "Swejdem *tyarřt n useđdu* i SIDI, AREBBI nwem, am mammec itwari deg wedlis-a n řeahd." ²² Ict n *tyarřt n useđdu* am ta tuɣa war tetwagg *ɛemmarř* zeg wus-san n řquđat nni tuɣa iħekkmn Israyil uřa di marra ussan n ijeġiden n Israyil d ijeġiden n Yahuda. ²³ Maca deg usegg^was wiss tmenřac n ujeġid Yuciya tetwasewjed *tyarřt-a* n useđdu i SIDI di Urcalim.

²⁴ Yuciya ikkes uřa d yenni issawařen ak-d imettan d yenni issuffuyen jnun d řexyařat imezyanen n lašnam d imeyđa n *lašnam* d marra jjeayef i tuɣa twařan di temmurt n Yahuda u di Urcalim, ħima ad issemten awařen n ccariɛa i tuɣa itwarin deg wedlis itwannđen i tuɣa yufa ukehhan Hılqiya di taddart n SIDI. ²⁵ Qbeř nnes tuɣa war din uřa d ijj n ujeġid am netta, idweř-dd ɣar SIDI s marra uř nnes u s marra řeɛmar nnes d s marra tizemmar nnes, ɛlařsab ccariɛa n

2 IJEĞIDEN

Musa, uŕa awarni as tuŕa war iġi uŕa d iġen am netta.

²⁶ Maca SIDI war iġi zi řħaduq n lyađab nnes d ameqqran i zi tuŕa itwassary lyađab nnes x Yahuda zi ssibbet n marra ašcar i d as igga Manassi. ²⁷ SIDI inna “Ad ssigg^wjeŕ uŕa d Yahuda x uŕembub inu, am mammec ssigg^wjeŕ necc Israyil u necc ad nđareŕ tandint-a Urcalim i farzeŕ uŕa d taddart i xef nniŕ ‘Ad yiŕi isem inu diha.’ ”

²⁸ Imezruyen iqqimen n Yuciya d marra min igga, ma man aya *marra* war itwazemm ca deg wedlis n usettef n ijeġiden n Yahuda?

²⁹ Deg wussan nnes igaeed Fireun Nixu, ajeġid n Miřra, dıdd i ujeġid n Accur řar yeŕzar n Lfurať. Ajeġid Yuciya iffey maĥend ad t iŕqa, maca Nixu inŕa it řar Majıddu řami t yezra. ³⁰ Imsexxaren nnes iwyen t d ametti x iġi n ukarru zi Majıddu řar Urcalim, ssiwđen t řar Urcalim uca neđřen t deg wenđer nnes. Řgens n temmurt iksi Yahuyaĥaz uca dehnen t, ggin t d ajeġid deg wemcan n babas.

Yahu’aĥaz, ajeġid n Yahuda

³¹ Yahuyaĥaz tuŕa řars tŕata u-eicrin n isegg^wusa, umi idweř netta d ajeġid. Netta iĥkem tŕata n iyuren di Urcalim. Yemmas qqaren as Ĥamutal, yeġis n Irmıya zi Libna. ³² Netta igga min iġan d aeefan di tiťťawin n SIDI. Netta igga nican am mammec ggin řejdud nnes. ³³ Fireun Nixu iġa ad t ibellee di Ribla di temmurt n Ĥamat ĥima war iĥekkem ead di Urcalim. Netta igga i temmurt iġi n multa n mya n talint n nnuqart d ict n talint n wureŕ. ³⁴ Xenni igga Fireun Ilyaŕim, mmis n Yuciya d ajeġid deg wemcan n babas uca ibeddeř isem nnes řar Yahuyaŕim. Maca Yahuyaĥaz yiwyi it uca yusa-dd řar Miřra uca immut dinni.

Yuyakim, ajeġid n Yahuda

³⁵ Yahuyaŕim iwca nnuqart d wureŕ i Fireun, maca netta tuŕa iqeddar tammurt ĥima *izemmar* ad isellem nnuqart nni ełahsab řumur n Fireun. *Kuř iġi* n weryaz ełahsab aqeddar nnes, *ammu i* ittar nnuqart d wureŕ n řgens n temmurt ĥima ad t iwc i Fireun Nixu. ³⁶ Yahuyaŕim tuŕa řars xemsa u-eicrin n isegg^wusa umi idweř netta d ajeġid. Netta iĥkem ĥiťac n isegg^wusa di Urcalim. Yemmas qqaren as Zabida, yeġis n Fidaya zi Rumat. ³⁷ Netta igga min iġan d aeefan di tiťťawin n SIDI. Netta igga nican am mammec ggin řejdud nnes.

Yahuda idweř sadu ufus n ujeġid n Babil řmıjař n tŕata n isegg^wusa

24¹ Deg wussan nnes igaeed Nibuxadnařřir, ajeġid n Babil, u Yahuyaŕim idweř iťae as tŕata n isegg^wusa. *Xenni inneqřeb* uca iŕewweŕ xas. ² Issekk-dd řars SIDI bandıyyat n Ikaldaniyyen d bandıyyat n Aram d bandıyyat n Mu’ab d bandıyyat n ayt n Eammun. Netta issekk iten řar Yahuda ĥima ad tt xarrben ełahsab awař n SIDI i tuŕa issiweř s uqemmum n imsexxaren nnes, inabiyyen. ³ Wah, man aya *imsar* ak-d Yahuda ełahsab řumur n SIDI ĥima ad t issigg^wej x wudem nnes di ssibbet n ddnub n Manassi, di ssibbet n marra min igga wanita. ⁴ Uŕa di ssibbet n idammen imezdagen i issızzeř řami tuŕa zzaysen iccur Urcalim. SIDI tuŕa war ixs ad as iŕfar. ⁵ Imezruyen iqqimen n Yahuyaŕim d marra min igga, ma man aya *marra* war itwazemm ca deg wedlis n usettef n ijeġiden n Yahuda? ⁶ Yahuyaŕim itwassars *deg wenđer* řar řejdud nnes. Mmis Yahuyakin idweř d ajeġid deg wemcan nnes. ⁷ Ajeġid n Miřra war iffıŕ ead řar *umenyi* zi temmurt nnes, maŕar ajeġid n Babil tuŕa iksi marra min tuŕa iġan n ujeġid n Miřra zi teŕzart n Miřra řars aŕ iŕzar n Lfurať.

24:2 ‘s uqemmum’ - s Teıbranıt ‘s ufus’.

24:3 ‘ełahsab řumur n SIDI’ - s Teıbranıt ‘x uqemmum n SIDI’.

2 IJEĠIDEN

Yahuyakin, ajeġid n Yahuda - amezwar n lmenfa yar Babil

⁸Yahuyaxin tuġa ġars tmentac n isegg^wusa umi idweř netta d ajeġid. Netta iħkem tħata n iyuren di Urcalim. Yemmas qqaren as Neħuċta, yeġis n llnatan zi Urcalim. ⁹Netta igga min iġan d aċeffan di tiġtawin n SIDI. Netta igga nican am mammec igga babas. ¹⁰Di řweqt nni ffyen imsexxaren n Nabuxadnařřir, ajeġid n Babil ġar Urcalim uca nnċen i tendint. ¹¹Uřa Nabuxadnařřir, ajeġid n Babil, *simant nnes* yusa-dd ġar tendint am d as-dd nnċen imsexxaren nnes. ¹²Xenni yuyur Yahuyakin, ajeġid n Yahuda, ġar ujeġid n Babil, netta ak-d yemmas d imsexxaren nnes d imeqqranen nnes d imsexxaren nnes icennċen. Ajeġid n Babil iħebbes it deg usegg^was wiss tmenya n tgelda nnes. ¹³Netta iħewwes zi senni marra tixubay zi taddart n SIDI d txubay zi taddart n ujeġid uca iqřee marra řeqcue n wuřeř, inni tuġa igga Suliman, ajeġid n Israyil, di zzawect n SIDI, am mammec tuġa issiweř SIDI. ¹⁴Netta iksi marra Urcalim ak-d marra imeqqranen d marra ayt bu-teřrudt imeħċen, eecra-ařaf n imeħbas, uřa d kuř aneqqac *n ukeccuċ d weřru* d imziřen. War itwajji uřa d ijj myir imezřaċ n řgens n temmurt. ¹⁵Indeh netta Yahuyakin ġar Babil. Uřa d yemmas n ujeġid d temřarin n ujeġid d imsexxaren nnes icennċen d marra inni s tzemmar di temmurt yiwyi ten ġar lmenfa zi Urcalim ġar Babil. ¹⁶Marra iryazen imeħċen, sebea ařef *n yeryazen*, uřa d ineqqacen *n ukeccuċ d weřru* d imziřen, ařef *n yeryazen*, d marra *abarru* n ayt bu-teřrudt inni izemmaren i umenři, aqa ajeġid n Babil indeh iten marra ġar lmenfa ġar Babil. ¹⁷Ajeġid n Babil igga Mattanya, eemmis, d ajeġid deg wemcan nnes uca ibeddeř isem nnes ġar řidqiya.

řidqiya, ajeġid n Yahuda

¹⁸řidqiya tuġa ġars waħit u-eicrin n isegg^wusa umi idweř netta d ajeġid. Netta iħkem ħiřac n isegg^wusa di Urcalim. Yemmas qqaren as Ĥamuřal, yeġis n Irmiya zi Libna. ¹⁹Netta igga min iġan d aċeffan di tiġtawin n SIDI. Netta igga nican am mammec igga Yahuyařim. ²⁰Zi ssibbet n lřaċab n SIDI, imsar ak-d Urcalim d Yahuda ařami ten issekk zi zzat i wudem nnes. *Awarni* as tuġa iyewweř řidqiya x ujeġid n Babil.

Yahuda di lmenfa ġar Babil

25¹Deg usegg^was wiss teřea n řeħkamet nnes, deg uyur wiss eecra, deg wass wiss eecra n uyur, imsar aqa yusa-dd Nabuxadnařřir, ajeġid n Babil, ġar Urcalim, netta ak-d marra řeeskar nnes. Netta inneċ as-dd uca quwwaren as s yijj n lbaraj. ²Teqqim tendint tetwaħřar ař asegg^was wiss ħiřac n ujeġid řidqiya. ³Deg wass wiss teřea n uyur wiss arebea, *umi* tuġa řař iqseħ di tendint u řgens n temmurt war ġarsen tuři bu weřrum, ⁴aqa tetwarz tendint u marra lreeskariyyen arewřen di ġiřet x webrid n tewwart *i iġan* jar tnayen n řeħyud nni *iġan* ġar řemraħ n ujeġid, waxxa Ikaldaniyyen tuġa quwwaren i tendint, uca ajeġid yuyur deg webrid n řewċa. ⁵Maca řeeskar n Ikaldaniyyen đfaren ajeġid u nitni ħarten xas di řewċat n Ariħa u marra řeeskar nnes idweř itwabezzee xas. ⁶Třfen ajeġid uca iwyen t ġar ccamal ġar ujeġid n Babil, ġar Ribla uca ħekmen xas. ⁷Nitni ġarsen i iħenjiren n řidqiya zzat i tiġtawin nnes uca ssdaryřen tiġtawin n řidqiya uca carfen t s tnayen n řeqyud n nnħas uca iwyen t ġar Babil.

⁸*Awarni* as deg uyur wiss xemsa, deg wass wiss xemsa n uyur - tuġa-t deg usegg^was wiss tseċřac n Nabuxadnařřir, ajeġid n Babil - yusa-dd Nabuzaradan, řqebřan n iessasen n arrimet, amsexxar n ujeġid n Babil, di Urcalim. ⁹Issecmeċ taddart n SIDI d taddart n ujeġid d marra tudrin n Urcalim uřa kuř taddart d tameqqrant issary as timessi. ¹⁰Řeħyud i dd-innċen i Urcalim yedřen ten marra řeeskar n Ikaldaniyyen nni *iġan* ak-d řqebřan n iessasen n arrimet. ¹¹Min iqqimen n řgens nni itwajjen di tendint d marra inni tuġa iedun ġar ujeġid n Babil d min iqqimen n řřaci, indeh iten Nabuzaradan, řqebřan n iessasen n arrimet, ġar lmenfa. ¹²Řqebřan n iessasen n

2 IJEĞIDEN

arrimet iija myir ca n imezrađ n temmurt am ayt n tzayart d ifeğaḥen.

¹³ Ipilaren n nnḥas di taddart n SIDI d tkarrutin d trimant n nnḥas nni tuḡa *din* yar taddart n SIDI, arzin ten Ikaldaniyyen u nitni ksin xasen marra nnḥas yar Babil.¹⁴ Uṛa d tiydurin d iḡenjayan d tjeqqadın d tmejmarin uṛa d marra řeqcuε n nnḥas i zi tuḡa ttsexxaren, ksin ten.

¹⁵ Řqebṭan n iεessasen n arrimet yiwi-dd timejmarin d tṭawyat i urucci, *marra min tuḡa iḡan* n wureḡ niḡ n nnuqart. ¹⁶ Uṛa d tnayen n ipilaren d trimant d tkarrutin nni tuḡa igga Suliman i taddart n SIDI. Tuḡa war izemmar ad itwawzen marra nnḥas n marra řeqcuε-a. ¹⁷ Řueṛa n yijj n upilar tuḡa days tmeṇṭac n iḡaḡen u ttaj i xas, tuḡa n nnḥas i yeḡa. Řueṛa n ttaj tuḡa-t tṛata n iḡaḡen d tracciwin d iremmamen i d as dd-innden i ttaj tuḡa-ten marra n nnḥas. Ammu i tuḡa uṛa d apilar wiss tnayen d tracca i xas *iḡan*.

¹⁸ Saraya, řqebṭan n iεessasen n arrimet, yiwi *akis εawed* akehhan ameqqran d ukehhan wiss tnayen řafanya d tṛata n iεessasen n tewwart. ¹⁹ Netta yiwi-dd ijj n umsexxar icenneen wenni itwařeqqmen x Iεeskariyyen d xemsa n yeryazen imeḥden zeg imtiqqan n ujeḡid inni itwafen di tendint, *jmiε* ak-d umarir n umeqqran n řeskar wenni izemmen řgens n temmurt i umenḡi uṛa d settin n yeryazen zi řgens n temmurt nni itwafen di tendint. ²⁰ *Awarni mma* ten yawi Nabuzaradan, řqebṭan n iεessasen n arrimet, yuyur akidsen yar ujeḡid n Babil, yar Ribla. ²¹ Ajeḡid n Babel iwwet iten, inḡa iten di Ribla di temmurt n Ḥamat. Ammu i itwandeh Yahuda zi temmurt nnes yar lmenfa. ²² X řgens i tuḡa iqqimen di temmurt n Yahuda i tuḡa iija Nabuxadnařřir, ajeḡid n Babil, aqa igga xasen Jadalya, mmis n Axiqam, mmis n Cafan. ²³ *Umi sřin* ikumandaren n řeskar, nitni d yeryazen nsen, belli ajeḡid n Babil igga Jadalya *d awkiř*, usin-dd nitni yar Jadalya di Miřfa. Tuḡa Ismaeil, mmis n Natanya, Yuḡanan, mmis n Qariḡ, Saraya, mmis n Tanḡumit, Anufaṭi, d Yazanya, mmis n Maeki, nitni d yeryazen nsen. ²⁴ Jadalya iijuḡ asen i nitni u i yeryazen nsen, inna asen “War tegg^wdem ca zeg imsexxaren n Ikaldaniyyen. Qqimem di temmurt uca sexxarem i ujeḡid n Babil, xenni ad tiřim mliḡ.”

²⁵ *Maca* deg uyur wiss sebea yusa-dd Ismaeil, mmis n Natanya, mmis n Ilicamaε, *wenni* dd-iqqarřen zeg ujeḡid, ak-d εecra n yeryazen. Nitni wtin Jadalya ařami immut uṛa d Iyahudiyyen d Ikaldaniyyen inni řars iḡan di Miřfa. ²⁶ *Xenni* ikkar marra řgens, zeg umeḡyan ař ameqqran, uṛa d imeqqranen n terbiein n řeskar, ffyen nitni yar Miřra, minzi nitni gg^wden zi Ikaldaniyyen.

Yahuyakin iṭtef nniemet di Babil

²⁷ Deg usegg^was wiss sebea u-tṛatin di lmenfa n Yahuyakin, ajeḡid n Yahuda, deg uyur wiss tenεac, deg wass wiss sebea u-εicrin n uyur, imsar, aqa Iwil-Marudax, ajeḡid n Babil, deg usegg^was i di idweř d ajeḡid, issgaεεed-dd azeḡif n Yahuyakin, ajeḡid n Yahuda, zi řeḡbes. ²⁸ Netta issiweř akides s ředrafet uca igga řkursi nnes tiwa i řkarasi n ijeḡiden nneḡni i tuḡa řars iḡan di Babil. ²⁹ Yahuyakin ibeddeř arruḡ nnes n řeḡbes uca idweř ittett řebda řars marra ussan n tudart nnes. ³⁰ X řεuċ nnes, aqa immewc as zeg ujeḡid řebda ict n řεweċ, aqedda n wass x wass nnes, marra ussan n tudart nnes.

25:13 ‘tarimant’ - s teibranit ‘řebḡar’ niḡ ‘il’.

ADLIS AMEZWARU N IMEZRUYEN

Jjiřat zi Adam ař Ibrahim

1 ¹ Adam, Cit, Anuc, ² Qinan, Mahlal'il, Yarid, ³ Axnux, Matucalah, Lamak, ⁴ Nuħ, Sam, Ĥam, Yafat,

⁵ Iħenjiren n Yafat *tuya-ten d* Jumar, Majuj, Maday, Yawan, Tubal, Macik d Tiras.

⁶ Iħenjiren n Jumar *tuya-ten d* Ackanaz, Difat d Tujarma.

⁷ Iħenjiren n Yawan *tuya-ten d* Ilica, Tarcica, Ikittiyyen d Idudaniyyen.

⁸ Iħenjiren n Ĥam *tuya-ten d* Kuc, Miřrayim, Fuř d Kenėan.

⁹ Iħenjiren n Kuc *tuya-ten d* Saba, Ĥawila, Sabta, Raėama d Sabtaka. D tarwa n Raėama *tuya-ten d* Caba d Dadan.

¹⁰ Kuc ijja-dd Nimrud. Wanita ibda ad yiři d ijj n ujebbar x temmurt.

¹¹ Miřrayim ijja-dd Iludiyyen, Iėanamiyyen, Ilahabiyyen, Inaftuħiyyen,

¹² Ifatrusiyyen, Ikařluħiyyen, inni zi i dd-iqqarřen Ifiliřiniyyen, uřa d Ikařturiyyen.

¹³ Kenėan ijja-dd Sidun, amenzu nnes, d Ĥitti, ¹⁴ Ayabusi, Amuri, Ajirjaci, ¹⁵ Aħawi, Aėarqi, Asiniy, ¹⁶ Arwadi, Ařamari d Uħamati.

¹⁷ Iħenjiren n Sam *tuya-ten d* Ilam, Accur, Arfakcad, Lud, Aram, Euz, Ĥul, Jatar d Macik.

¹⁸ Arfakcad ijja-dd Calah u Calah ijja-dd Eabir.

¹⁹ Twarwen-dd i Eabir tnayen n iħenjiren. Ijjen qqaren as Falaj, minzi deg wussan nnes tetwabđa temmurt, uca qqaren as i umas Yuqřan.

²⁰ Yuqřan ijja-dd Almudad, Calaf, Ĥařarmawt, Yarah, ²¹ Haduram, Uzal, Diqla, ²² Eibal, Abimayil, Caba, ²³ Ufir, Ĥawila d Yubab. Marra ina *tuya-ten d* iħenjiren n Yuqřan.

²⁴ Sam, Arfakcad, Calah, ²⁵ Eabir, Falah, Raėu, ²⁶ Saruj, Naħur, Tarah, ²⁷ Abram, wa d Ibrahim.

²⁸ Iħenjiren n Ibrahim *tuya-ten d* Iřahq d Ismaeil.

Tarwa n Ismaeil

²⁹ Ina d inni zzaysen itwarwen: amenzu n Ismaeil *tuya-t d* Nabayut, xenni Qidar, Adbiyil, Mibsam,

³⁰ Micmae d Duma, Massa, Ĥadad d Tayma, ³¹ Yařur, Nafic d Qidma. Ina *tuya-ten d* iħenjiren n Ismaeil.

Tarwa n temyart n zziyada n Qařura

³² Iħenjiren n Qařura, tayya n Ibrahim. Nettet turuw-dd Zimran, Yuqcan, Madan, Midyan, Yicbaq d Cuħa. Iħenjiren n Yuqcan *tuya-ten d* Caba d Dadan.

³³ Iħenjiren n Midyan *tuya-ten d* Eifa, Eifar, Ĥanuk, Abidae d Aldaėa. Nitni marra *tuya-ten d* tarwa n Qařura.

1:6 'Difat' - deg wedlis Amz.10:3 nufa 'Rifat'

1:7 'Tarcica' - deg wedlis Amezwaru 10:4 nufa 'Tarcic'.

1:22 'Eibal' - deg wedlis Amezwaru 10:28 nufa 'Eubal'.

1 IMEZRUYN

Tarwa n Ishaq

³⁴ Ibrahim ijja-dd Ishaq. Ihenjiren n Ishaq tuya-ten d Eisu d Israyil.

Tarwa n Eisu, mmis n Ishaq

³⁵ Ihenjiren n Eisu tuya-ten d Ilifaz, Raewil, Yaesus, Yaalam d Quraḥ.

³⁶ Ihenjiren n Ilifaz tuya-ten d Tayman, Umar, Šafi, Jaetam, Qinaḥ, Timnae d Eamaliq.

³⁷ Ihenjiren n Raewil tuya-ten d Naḥat, Zarah, Camma d Mizza.

Tarwa n Saer di temmurt n Idum

³⁸ Ihenjiren n Saer tuya-ten d Luṭan, Cubal, Šibeun, Eana, Dicun, Iṣar d Dican.

³⁹ Ihenjiren n Luṭan tuya-ten d Huri d Humam uca tuya Timnae d uḥmas n Luṭan.

⁴⁰ Ihenjiren n Cubal tuya-ten d Ealyan, Manaḥat, Eibal, Cafi d Unam. Ihenjiren n Šibeun tuya-ten d Aya d Eana.

⁴¹ Ihenjiren n Eana myir: Dicun. Ihenjiren n Dicun tuya-ten d Hamran, Icban, Yitran d Karan.

⁴² Ihenjiren n Iṣar tuya-ten d Bilhan d Zaewan d Yaekan. Ihenjiren n Dicun tuya-ten d Euṣ d Aran.

Ijeḡiden n Idum d izeḡifen n tqebbař nsen

⁴³ Ina d ijeḡiden i tuya iḡan x Idum, qbeř mma tuya iḡekkem ijj n ujeḡid x ayt n Israyil:

Baliē, mmis n Baer. Tandint nnes řayan as Dinhaba.

⁴⁴ Balaē immut uca Yu'ab, mmis n Zarah, zi Buřa, iḡkem deg wemcan nnes.

⁴⁵ Yu'ab immut uca Hucam zi temmurt n Itaymaniyyen iḡkem deg wemcan nnes.

⁴⁶ Immut Hucam uca Hadad mmis n Badad wenni iyeřben Midyan deg iyyar n Mu'ab, iḡkem deg wemcan nnes. Isem n tendint nnes tuya qqaren as Eawit.

⁴⁷ Immut Hada uca Simla zi Masriqa iḡkem deg wemcan nnes.

⁴⁸ Immut Simla uca Cawul, zi Raḡubut yar yeyzar, iḡkem deg wemcan nnes.

⁴⁹ Immut Cawul uca Baēl-Hanan, mmis n Eakbur, iḡkem deg wemcan nnes.

⁵⁰ Immut Baēl-Hanan uca Hadad iḡkem deg wemcan nnes. Tandint nnes qqaren as Faēi u tamyart nnes qqaren as Maḡiṭab'il, yeḡis n Mařrid, yeḡis n Ma-Dahab.

⁵¹ Immut Hadad uca xenni dewřen yina d imyaren n Idum: amyar Timnae d umyar Ealwa d umyar Yatit, ⁵² d umyar Ahulibama d umyar Iyla d umyar Finun ⁵³ d umyar Qanaḥ d umyar Tayman d umyar Mibřar ⁵⁴ d umyar Majdiyil d umyar Eiram. Ina tuya d imyaren n tqebbař n Idum.

Teneac n ihenjiren n Israyil

2¹ Ina tuya d ihenjiren n Israyil: Rubin, Cimeun, Lawi d Yahuda, Issakar d Zabulun, ² Dan, Yusuf d Binyamin, Naftali, Jad d Acir.

1:36 'Qinaḥ' - deg wedlis Amezwaru 36:11 nufa 'Zifu'. 'Timnae' - isem wanita war t nufa deg wedlis Amezwaru udem 36. Ad tay iceyyar isem wanita yar ict n temyart tenni taru Eamaliq i Ilifaz.

1:39 'Humam' - deg wedlis Amezwaru 1:39 nufa 'Haymam'.

1:40 'Ealyan' - deg wedlis Amezwaru 36:23 nufa 'Ealwan'. 'Cafi' - deg wedlis Amezwaru 36:23 nufa 'Cafu'. 'Šibeun' - deg wedlis Amezwaru 36:24 nufa 'Šabeun'.

1:42 'Yaekan' - deg wedlis Amezwaru 36:27 nufa 'Eaqan'.

1:50 'Hadad' - deg wedlis Amezwaru 36:39 nufa 'Hadar'. 'Pahi' - deg wedlis Amezwaru 36:39 nufa 'Pahu'.

1 IMEZRUYEN

Tarwa n Yahuda

³ **Iḥenjiren n Yahuda** *tuya-ten d* Eir d Unan d Cayla. Tṛata twarwen as-dd zeg yeğis n Cuəa, Takaneanit. Eir, amenzu n Yahuda, tuya d aəeffan di tiṭṭawin n SIDI. S uyenni inya it.

⁴ Tamar, tasṛit nnes, turuw as-dd Faraş d Zarah. *Tuya yars s marra xemsa n iḥenjiren.*

⁵ **Iḥenjiren n Faraş** *tuya-ten* Ḥaşrun d Ḥamul.

⁶ Iḥenjiren n Zarah *tuya-ten d* Zimri, Itan, Himan, Kalkul d Daraə. S marra xemsa.

⁷ Iḥenjiren n Karmi *tuya-ten d* Axan, wenni iyeḏṛen Israyil di řeyben, minzi igga s řeydar ak-d min tuya itwaḥarrmen gguren yar uteḥḥi.

⁸ Iḥenjiren n Itan: *myir* Eazarya.

⁹ **Iḥenjiren n Ḥaşrun** inni i d as-dd itwarwen *tuya-ten d* Yarḥam'il d Ram d Kalubay.

¹⁰ Ram ijja-dd Eamminadab, Eamminadab ijja-dd Naḥcun, amyar n ayt n Yahuda.

¹¹ Naḥcun ijja-dd Salmu, Salmu ijja-dd Buəaz,

¹² Buəaz ijja-dd Eubid, Eubid ijja-dd Yassa.

¹³ Yassa ijja-dd Iliyab, amenzu nnes, wiss tnayen Abinadab, wiss tṛata Cimeə, ¹⁴ wiss arebeəa Natanayil, wiss xemsa Radday, ¹⁵ wiss setta Uşam d wiss sebeəa Dawud.

¹⁶ Suyetmatsen *tuya-ten d* Şaruya d Abijayil. Iḥenjiren n Şaruya *tuya-ten c* Abicay d Yu'ab d Easayil, tṛata *n iḥenjiren.*

¹⁷ Abijayil turuw-dd Amasa u babas n Eamasa *tuya d* Yatru, Asmaəili.

¹⁸ **Kalib**, mmis n Ḥaşrun, ijja-dd ak-d Eazuba, tamyard nnes, yeğis Yariəut. D ina d iḥenjiren nnes: Yacar, Cubab d Ardun.

¹⁹ *Umi* immut Eazuba, yiwi Kalib Ifrat i yixef nnes *d tamyard* u nettat turuw as-dd Ḥur. ²⁰ Ḥur ijja-dd Uri u Uri ijja-dd Başalyil.

²¹ Awarni as yudef Ḥaşrun yar yeğis n Maxir, babas n Jilead, u netta iwyi tt *d tamyard* umi yars tuya settin n isegg^wusa u nettat turuw as-dd **Sajub**.

²² Sajub ijja-dd Ya'ir. Netta yars tṛata u-əicrin n tneddam di temmurt n Jilead. ²³ Jacur ak-d Aram ikkes zzaysen dcurat n Ya'ir, uṛa Qanat d tnedddam i yars dd-iqqnen, s marra settin n tneddam. Ina marra *tuya-ten d* iḥenjiren n Maxir, babas n Jilead.

²⁴ Awarni i řmewt n Ḥaşrun di Kalab-Ifirat, turuw as-dd Abiya, tamyard n Ḥaşrun, Accur, babas n Taquəa.

²⁵ **Iḥenjiren n Yarḥam'il**, amenzu n Ḥaşrun, *tuya-ten d* Ram, amenzu, *xenni* Buna, Awran, Uşama d Axiya.

²⁶ Yarḥam'il tuya yars ead ict n temyard nneḏnit qqaren as Aṭara. Nettat *tuya d* yemmas n Unam.

²⁷ Iḥenjiren n Ram, amenzu n Yarḥam'il *tuya-ten d* Maəaş d Yamin d Eaqar.

²⁸ Iḥenjiren n Unam *tuya-ten d* Cammay d Yadaə. Iḥenjiren n Cammay *tuya-ten d* Nadab d Abicur.

²⁹ Tamyard n Abicur qqaren as Abiḥayil. Nettat turuw as-dd Aḥban d Mulid.

³⁰ Iḥenjiren n Nadab *tuya-ten d* Salad d Affayim. Salad immut bṛa iḥenjiren. ³¹ Iḥenjiren n Af-fayim: *myir* Yicei. Tarwa n Yicei: *myir* Cican. Iḥenjiren n Cican: *myir* Axlay.

³² Iḥenjiren n Yadaə, umas n Cammay, *tuya-ten d* Yatru d Yunatan. Yatru immut bṛa iḥenjiren.

³³ Iḥenjiren n Yunatan *tuya-ten d* Falat d Zaza. Ina *tuya-ten d* tarwa n Yarḥam'il.

³⁴ Cican tuya war yars bu iḥenjiren, maca yessis *wah*. Cican tuya yars ijj n umsexxar d Amişri, qqaren as Yarḥaə. ³⁵ Cican iwca yeğis d tamyard i umsexxar nnes Yarḥaə u nettat turuw as-dd Eattay.

1 IMEZRUYEN

³⁶ Attay ijja-dd Natan, Natan ijja-dd Zabad, ³⁷ Zabad ijja-dd Iflal, Iflal ijja-dd Eubid, ³⁸ Eubid ijja-dd Yahu, Yahu ijja-dd Eazarya, ³⁹ Eazarya ijja-dd Halaş, Halaş ijja-dd Ileasa, ⁴⁰ Ileasa ijja-dd Sismay, Sismay ijja-dd Callum, ⁴¹ Callum ijja-dd Yaqamya d Yaqamya ijja-dd Ilicamae.

⁴² **Ihenjiren n Kalib**, umas n Yarham'il: *myir* Micae, amenzu nnes wenni d babas n Zif, uŕa d tarwa n Marica, babas n Hibrun. ⁴³ Ihenjiren n Hibrun *tuya-ten d* Quraḥ, Taqquea, Raqam d Camea.

⁴⁴ Camae ijja-dd Raḥam, babas n Jaraqeam, u Raḥam ijja-dd Cammay.

⁴⁵ Mmis n Cammai *tuya-t d* Maēun. Maēun tuya d babas n Bayt-Şur.

⁴⁶ Eifa, tayya n Kalib, turuw-dd Haran, Muşa d Jaziz. Haran ijja-dd Jaziz.

⁴⁷ Ihenjiren n Jahday *tuya-ten d* Rajam, Yutam, Jican, Falat, Eifa d Caēaf.

⁴⁸ Ak-d tayya n Kalib, Maeka, ijja-dd netta Cabar d Tarhana.

⁴⁹ Nettat turuw-dd Caēaf, babas n Madmanna, Cawa, babas n Makbina d babas n Jabea. Yeğis n Kalib tuya Eaksa.

⁵⁰ Ina d tarwa n Kalib, mmis n Hur, amenzu n Ifrata: Cubal, babas n Qaryat-Yaearim, ⁵¹ Salma, babas n Bayt-Laḥm d Harif, babas n Bayt-Jadir.

⁵² Ihenjiren n Cubal, babas n Qaryat-Yaearim, *tuya-ten d* Haruwa d Haşi-Hammanuḥut.

⁵³ Tiwacunin n Qaryat-Yaearim *tuya-ten d* Iyitriyyen, Ifutiyyen, Icumatiyyen d Imacraēiyyen. Zzaysen i dd-iqqarşen İşureiyyen d İctawuliyyen.

⁵⁴ Tarwa n Salma *tuya-ten d* Bayt-Laḥm, İniṭufatiyyen, Eaṭrut, Bayt-Yu'ab d Haşi-Hamanuḥi d İşureiyyen.

⁵⁵ Tiwacunin n imariren nni izeddyen di Yaebis, *tuya-ten d* Itaeatiyyen d Icameayyen d Isuka- niyyen. Nitni d İqiniyyen inni dd iqqarşen zi Hammat, babas n taddart n Rakab.

Tarwa n Dawud

3 ¹ Ina tuya d **ihenjiren n Dawud inni i d as-dd itwarwen di Hibrun**: amenzu tuya d Amnun n Axinuēam zi Tayazraēilit; wiss tnayen Daniyal n Abijayil, Takarmalit; ² wiss tŕata Abcalum, mmis n Maeka, yeğis n Talmay, ajeğid n Jacur; wiss arebea Aduniya, mmis n Hajjit; ³ wiss xemsa Cafatya n Abiṭal, wiss setta Yitarēam, n temyart nnes Eajla. ⁴ Twarwen as-dd setta di Hibrun, minzi netta iḥkem dinni sebea n isegg^wusa d setta n iyuren u di Urcalim iḥkem tŕata u-tŕatin n isegg^wusa.

⁵ **D ina twarwen as-dd di Urcalim**: Cimea, Cubab, Natan, Suliman. Arebea-ya tuya-ten d ihenjiren n Batcue, yeğis n Eammiyil.

⁶ Xenni Yibḥar, Ilicamea, Ilifalat, ⁷ Nujah, Nafaj, Yafie, ⁸ Ilicamae, Iliyadae, Ilifalat, tesea n *ihenjiren*.

⁹ Ina marra d ihenjiren n Dawud, nhŕa ihenjiren n tiyya, u Tamar tuya d uċmatsen.

¹⁰ **Mmis n Suliman tuya-t d Raḥubeam**, mmis nnes Abiya, mmis nnes Asa, mmis nnes Yahucafat,

¹¹ mmis nnes Yuram, mmis nnes Axazya, mmis nnes Yuwac, ¹² mmis nnes Amaşya, mmis nnes Eazarya, mmis nnes Yutam, ¹³ mmis nnes Aḥaz, mmis nnes Hazaqiya, nnes mmis Manas-si, ¹⁴ mmis nnes Amun, mmis nnes Yuciya.

¹⁵ Ihenjiren n Yuciya *tuya-ten d* amenzu Yuḥanan, wiss tnayen Yuyaqim, wiss tŕata Şidqiya, wiss arebea Callum.

¹⁶ Ihenjiren n Yuyaqim *tuya-ten d* mmis Yakunya, mmis nnes Şidqiya.

¹⁷ Ihenjiren n Yakunya, amehbus: *myir* Ca'alitiyil tuya-t d mmis ¹⁸ u Malkiram d Fadaya d Cinaşşar d Yaqamya d Hucamea d Nadabya.

¹⁹ Ihenjiren n Fadaya *tuya-ten d* Zarubbabil d Cimeı. Ihenjiren n Zarubbabil *tuya-ten d* Macul-

3:1 'Tayazraēilit' - ict n temyart zi Yazraeil. 'Takarmalit' - ict n temyart zi Karmil.

1 IMEZRUYEN

lam d Һananya d uċmatsen *tuya-tt d Calumit*,²⁰ u *xenni* Һacuba d Uwhil d Baraxya d Һasadya d Yucab-Һasad, xemsa *n iҺenjiren*.

²¹ AҺenjir n Һananya *tuya-t* Falatya d Yicciya. IҺenjiren n Rafaya, iҺenjiren n Arnan, iҺenjiren n Eubadya, iҺenjiren n Cakanya.

²² IҺenjiren n Caxanya, *myir* Cimeiya u iҺenjiren n Cimeiya *tuya-ten d* Һattuc, Yijeal, BariҺ, Naerya d Cafat, setta *n iҺenjiren*.

²³ IҺenjiren n Naerya *tuya-ten d* Ilyacini, Һazaqiya d Eazriqam, tɾata *n iҺenjiren*.

²⁴ IҺenjiren n Ilyacini *tuya-ten d* Hudayahu, Ilyacib, Falaya, Aqqub, YuҺanan, Dalaya d Eanani, sebca *n iҺenjiren*.

Tarwa n Yahuda

4¹ IҺenjiren n Yahuda *tuya-ten d* Faraş, Һaşrun d Karmi d Һur d Cubal.

² Ra'aya, mmis n Cubal, ijja-dd YaҺat u YaҺat ijja-dd Axumay d Lahad. Tina d tiwacunin n Işareiyen.

³ Ina *tuya-ten n Һur*, babas n Eitam: Yazaraeil, Yacma d Yadbac. Isem n uċmatsen *tuya-t d* Haşlalfuni. ⁴ Fanuwil *tuya-t d* babas n Jadur u Eazar *tuya-t d* babas n Һuca. Ina *tuya-ten d* iҺenjiren n Һur, amenzu n Ifrata, babas n Bayt-LaҺm.

⁵ Aċhur, babas n Taqquc, tuya Һars tnyen n temyarın, Һala d Naera. ⁶ Naera turuw as-dd Axuzam, Һafar, Ataymani d Axactari. Ina *tuya-ten d* iҺenjiren n Naera. ⁷ IҺenjiren n Һala *tuya-ten d* Şarat, ŞuҺar d Itnan.

⁸ Quş ijja-dd Eanub d Haşubiba, d twacunin n Axarhil, mmis n Harum.

⁹ Yaebiş tuya Һars ccan x yaytmas. Yemmas tuya tegga as Yaebiş, mayar nettat tenna “Necc urwey t-idd s řehriq.” ¹⁰ Yaebiş iřaya x SIDI n Israyil, inna “Mařa cek tbarked ayi u ad twessced aymir *n temmurt* inu uca ad kidi yiři ufus nnek, ad xafi tessigg^wejed řyar Һima war d ayi iřeqqef!” Uca AREBBI issiweċ as min ittar.

¹¹ Kalub, umas n CuҺa, ijja-dd MaҺir, babas n Ictun. ¹² Ictun ijja-dd Bayt-Rafa d FasiҺ d TaҺinna, babas n tendint n NaҺac. Ina d iryazen n Rayka.

¹³ IҺenjiren n Qanaz *tuya-ten d* Eutniyil, Saraya u iҺenjiren n Eutniyil, *myir* Һatat.

¹⁴ U Maعونatay ijja-dd Eafra, Eafra u Saraya ijja-dd Yu'ab, babas n Teyzurt n IҺrayfiyyen, mayar nitni d ayt n şşeneet.

¹⁵ IҺenjiren n Kalib, mmis n Yafunni, *tuya-ten d* Eiru, Iyla d Naeam. IҺenjiren n Iyla, *myir* Qinaz.

¹⁶ IҺenjiren n Yahlaliyil *tuya-ten d* Zif d Zifa d Tiriya d Asarayil.

¹⁷ IҺenjiren n Eazra *tuya-ten d* Yatar d Marad d Eafir d Yalun. Nettat turuw-dd Maryam d Cammay d YicbaҺ, babas n Ictamuc.

¹⁸ Tamyart nnes Tayahudit turuw-dd Yarid, babas n Jadur, d Һabir, babas n Suku, d Yaqutiyl, babas n ZanuҺ. Ina d iҺenjiren n Bitya, yeğis n Firoun, tenni yiwi Marad *d tamyart*.

4:18 'Tayahudit' - ict n temyart zi Yahuda.

1 IMEZRUYN

¹⁹ Ihenjiren n temyart n Hudiya, ućmas n Naħam, *tuya-ten d* babas n Qaeila, Ajarmi, d Ictamus, Amaeki.

²⁰ Ihenjiren n Cimun *tuya-ten d* Amnun d Rinna, Bin-ħanan d Tilun. Ihenjiren n Yieci *tuya-ten d* Zuħayt d Ban-Zuħayt.

²¹ Tarwa n Cila, mmis n Yahuda, *tuya-ten d* Eir, babas n Lika, Laeda, babas n Marica d twacunin n taddart n yenni ixeddmn s tiffest di taddart n Acbiea.

²² U *xenni* Yuqim d yeryazen n Kuziba, d Yuwac d Saraf, inni išeğden x Mu'ab, d Yacubi-Laħm. D man aya d řexbarat tiqdimin. ²³ Nitni d ayt n řraxt u zedyen di Nataeim d Jadira. Nitni qqimen zeddyen din ħima ad sexxaren i ujeğid.

Tarwa n Cimeun

²⁴ Ihenjiren n Cimeun *tuya-ten d* Namuyil d Yamin, Yarib, Zarah, Cawul.

²⁵ Callum d mmis d mmis nnes Mibsam d mmis nnes Micmae.

²⁶ Tarwa n Micmae: mmis Ĥammuyil, mmis nnes Zakkur, mmis nnes Cimeı.

²⁷ Cimeı *tuya* ħars seřac n ihenjiren d setta n řenjin. Maca aytmas war ħarsen *tuyi* bu ihenjiren ařas u mara tiwacunin nsen war mmarnint ca am tinni n tarwa n Yahuda. ²⁸ Nitni zedyen di Bi'r-Sabea, di Mulada, di Ĥařar-Cueal, ²⁹ di Bilha di Eařim, di Tulad, ³⁰ di Baytu'il, di Ĥurma, di řiqalay, ³¹ di Bayt-Markabut, di Ĥařar-Susim, di Bayt-Biri u di Caearayim. Ĥars ařami Dawud idweř d ajeğid *tuya* ina d tneddam nsen ³² d dcurat nsen: Eiřam, Eayn, Rimmun, Tukan d Eacan, xemsa n tneddam ³³ ak-d marra dcurat i d asent-dd innden i tneddam-a, ħars ař Bael. Tina d jwayeh mani zeddyen u nitni ħdan s yixef nsen lista n jjadira.

³⁴ Macubab d Yamlik, Yuca, mmis n Amařya, ³⁵ Yuwil d Yahu, mmis n Yuciba, mmis n Saraya, mmis n Easiyil, ³⁶ Ilyueinay d Yaequba d Yacuħaya d Easaya d Eadiyil d Yasimiyil d Banaya ³⁷ d Ziza, mmis n Cifeı, mmis n Allun, mmis n Yadaya, mmis n Cimri, mmis n Cameiya. ³⁸ Ina *inni i* da itwařayan s yisem *nsen*, *tuya-ten d* imeqqranen di twacunin nsen uca tudrin n ibabaten nsen *tuya* mmarnin ařas. ³⁹ Nitni uyuren ħars ař dd-usin ħar Jadur, ħar ccarq n teyzurt, ħima ad ufin mani i ħa ihedd wuğı nsen. ⁴⁰ Nitni ufin *din* ddmani n tarewsa ccuren mliħ, cnan uřa d ict n temmurt tewsee ħar marra iyezdisen, tarsi u days řhudnet, mařar inni n Ĥam *tuya* zeddyen din zic. ⁴¹ Ina, inni itwazemmen s ismawen *nsen*, usin-dd deg wussan n ujeğid Ĥazaqiya, ajeğid n Yahuda, u nitni hedmen iqiđan nsen uřa d Imaeuniyyen inni i din ufin. Nitni teħħan ten, ħars ař ass-a. Nitni uyuren ad zedyen deg wemcan nsen, mařar *tuya* dinni *tammurt n* tarewsa i wuğı nsen.

⁴² Zeg ina, zeg ayt n Cimeun, ffyen *eawed* xemsa mya n yeryazen ħar idurar n Saer. Falıya d Naeriya d Rafaya d Euzziyil, ihenjiren n Yiceı, *bedden* ħar uzeğif nsen. ⁴³ Nitni nıyn min iqqimen n Ieamaliqiyyen inni dd itwassnejmen u nitni zeddyen dinni ħars ař ass-a.

Tarwa n Rubin

5 ¹ Ayt n Rubin, amenzu n Israyil, minzi netta *tuya-t* d amenzu, maca umi netta iearra x tassut n babas, temmewc tasyart n tmenzut nnes i ayt n Yusuf, mmis n Israyil, maca war iğı amenni ařami netta itwazemm di lista n jjadira ełahřab tasyart n tmenzut nnes. ² Mařar Yahuda idweř d bu-teyruđt jar aytmas u zzayes iffeř amgewwad, waxxa tasyart n tmenzut *tuya-tt* ħar Yusuf.

4:41 'Ĥazaqiya' - s Teıbranit 'Yeħazqiyahu'.

5:1 'tamenzut' - niy 'axeřqeđ amezwaru' niy 'tařařit tamezwarut' niy 'tawařut tamezwarut'.

1 IMEZRUYEN

³ **Ihenjiren n Rubin**, amenzu n Israyil, *tuya-ten d* Hānuk d Fallu, Hāṣrun d Karmi.

⁴ Tarwa n Yuwil: mmis Cameiya, mmis nnes Juj, mmis nnes Cimeī, ⁵ mmis nnes Mixa, mmis nnes Ra'aya, mmis nnes Bael, ⁶ mmis nnes Ba'ira, wenni yiwyi Tiylat-Filnasar, ajeḡid n Accur, di lmenfa. Netta tuya d ameqqran n Irubiniyyen.

⁷ Aytmas, *twaṣettfen* elahsab tiwacunin nsen, umi nitni twazemmen di lista n jjadira elahsab taṛaṛit nsen, *tuya-ten d* azeḡif Yaēiyil d Zakarya.

⁸ u Balie, mmis n Asa, mmis n Camei, mmis n Yuwil. Netta tuya izeddey di Earueir aṛ Nabu d Bael-Maēun. ⁹ Izdey di ccarq ḡars aṛ wadaf ḡar řexṛa zeg iḡzar n Lfurat, maḡar řebhayem nsen dewřen s waṭṭas di temmurt n Jilead. ¹⁰ Deg wussan n Cawul ggin nitni amenyi ak-d Ihajariyyen, inni iwdan s ufus nsen. Nitni ggin ad zedyen deg iqidan nsen x marra aḡezdis ḡar ccarq n Jilead.

Tarwa n Jad

¹¹ Tarwa n Jad tuya zeddyen ajemmaḡin nsen di temmurt n Bacan ḡars aṛ Salxa. ¹² Yuwil *tuya-t d* azeḡif nsen u Cafam *tuya-t d* wiss tnayen, uca Yaēnay d Cafat zedyen di Bacan.

¹³ Aytmatšen, elahsab n taddart n ibabaten nsen, *tuya-ten d* Mixayil d Macullam d Cabea d Yuray d Yaēkan d Ziea d Eabir, sebea n wawmaten.

¹⁴ Ina *tuya-ten d* ihenjiren n Abihayil, mmis n Huri, mmis n Yaruḡ, mmis n Jilead, mmis n Mixayil, mmis n Yacicay, mmis n Yahdu, mmis n Buz.

¹⁵ Axi, mmis n Eabdiyil, mmis n Juni, *tuya-t d* azeḡif n taddart n ibabaten nsen.

¹⁶ Nitni zedyen di Jilead, di Bacan u di tnedddam i ḡars dd-iqqnen u di marra ddmāni n tarewsa n Carun ḡars aṛ timawin nsen. ¹⁷ Marra ina twazemmen di listat n jjadira, deg wussan n Yutam, ajeḡid n Yahuda, u deg wussan n Yarubḡaēam, ajeḡid n Israyil.

¹⁸ Zeg ayt n Rubin d Ijadiyyen d wezyen n teqbič n Manassi, zeg ayt n umenyi, zeg inni yareb-bun tcappa n useḡqi d ssif d yenni imeḡden řqews u tuya darrben deg umenyi, aqa *din* arebea u-rebein-aṛaf u-sebea-mya u-settin inni i dd-iffyēn ak-d řeēskar. ¹⁹ Nitni mmenyēn ak-d Ihajariyyen u *ak-d* Yaṭur d Nafic d Nudab. ²⁰ Nitni twaēawnen *deg umenyi* akidsen uca Ihajariyyen d marra inni akidsen *iḡan*, mmewcen deg ufus nsen, maḡar nitni ṣuyyēn deg umenyi ḡar AREBBI u wanita iija ad issarḡa ixef nnes s tḡaḡit yuḡyēn nnes, minzi nitni tuya ttecren xas. ²¹ Nitni ḡewwsen řmaṛ nsen: xemsin-aṛaf n iṛeyman nsen, mitayn u-xemsin-aṛaf n wuḡi u aṛfeyn n yeyyaṛ u mya-aṛaf n iwdan. ²² Minzi tuya *din* aṭṭas n yenni itwanyēn, maḡar tuya-t d iij n umenyi n SIDI. Nitni ggin ad *din* zedyen deg wemcan nsen ḡars aṛ tameḡbast.

Tarwa n Manassi

²³ Tarwa n wezyen n teqbič n Manassi zedyen di temmurt, Nitni mmarnin zi Bacan ḡars aṛ Bael-Hirmun d Sanir d wedrar n Hārmun. ²⁴ Ina *tuya-ten d* izeḡifen n taddart n ibabaten: Eafir d Yacei d Iliyil d Eazriyil d Yarmiya d Hudaya d Yaḡdiyil. Nitni *tuya-ten d* ayt bu-teḡruḡt irya-zen imeḡden, iryazen n yisem, izeḡifen n taddart n ibabaten nsen. ²⁵ Nitni ḡdaren AREBBI n ibabaten nsen uca qeḡben ak-d irebbiten n řegnus n temmurt, inni tuya itteḡḡa AREBBI zzat i wudem nsen. ²⁶ Xenni issekkan SIDI n Israyil buḡbeṛ n Ful, ajeḡid n Accur, d buḡbeṛ n Tiylat-Filnasar, ajeḡid n Accur u wanita iḡewwes iten, Irubiniyyen d Ijadiyyen d wezyen n teqbič n Manassi. Netta yiwyi ten ḡar Halaḡ d Xabur d Hara u ḡar iḡzar n Juzan u nitni *qqimen dinni* ḡars aṛ ass-a.

5:7 'taṛaṛit' - niy 'axṛaq'.

5:21 'iwdan' - s Teibrānit 'řeemuṛ'.

1 IMEZRUYEN

Tarwa n Lawi - Tarwa n ukehhan ameqqran yars ař Yuřadaq wenni itwahebbesen yar Babil

- ²⁷ **Ihenjiren n Lawi** *tuya-ten d* Jarcun, Qahat d Marari.
²⁸ **Ihenjiren n Qahat** *tuya-ten d* Eamram, Yiřhar d Hibrun d Euzyil.
²⁹ **Ihenjiren n Eamram** *tuya-ten d* Harun d Musa d Maryam. **Ihenjiren n Harun** *tuya-ten d* Nadab d Abihu, Iliazar d Itamar.
³⁰ Iliazar ijja-dd Finahas, Finahas ijja-dd Abicuea,
³¹ Abicuea ijja-dd Buqqi, Buqqi ijja-dd Euzzi,
³² Euzzi ijja-dd Zarahya, Zarahya ijja-dd Marayut,
³³ Marayut ijja-dd Amarya, Amarya ijja-dd Axiřub,
³⁴ Axiřub ijja-dd řaduq, řaduq ijja-dd Aximaeeş,
³⁵ Aximaeeş ijja-dd Eazarya, Eazarya ijja-dd Yuřanan
³⁶ u Yuřanan ijja-dd Eazarya. Wanita tuya d wenni ittsexxaren am ukehhan di taddart i ibna Suliman di Urcalim.
³⁷ Eazarya ijja-dd Amarya, Amarya ijja-dd Axiřub,
³⁸ Axiřub ijja-dd řaduq, řaduq ijja-dd Callum,
³⁹ Callum ijja-dd Hilqiya, Hilqiya ijja-dd Eazarya,
⁴⁰ Eazarya ijja-dd Saraya u Saraya ijja-dd Jořadaq.
⁴¹ Yahuřadaq yuyur *akidsen* umi SIDI indeh Yahuda d Urcalim di lmenfa s ufus n Nabuxadnařar.

Tarwa n Lawi

- 6**¹ **Ihenjiren n Lawi** *tuya-ten d* Jarcun, Qahat d Marari.
² Ina d ismawen n **ihenjiren n Jarcun**: Libni d Cimeı.
³ **Ihenjiren n Qahat** *tuya-ten d* Eamram d Yiřhar d Hibrun d Euzziyil.
⁴ **Ihenjiren n Marari** *tuya-ten d* Mařli d Muci. Tina d tiwacunin n Ilawiyyen, elahşab ibabaten nsen.

⁵ **N Jarcun**: mmis Libni, mmis nnes Yařat, mmis nnes Zimma,⁶ mmis nnes Yuwax, mmis nnes Eıddu, mmis nnes Zarah, mmis nnes Ya'itray.

⁷ **Ihenjiren n Qahat**: mmis Eamminadab, mmis nnes Qurah, mmis, Assir, ⁸ mmis nnes Ilqana, mmis nnes Abiyasaf, mmis nnes Assir, ⁹ mmis nnes Tařat, mmis nnes Uriyil, mmis nnes Euziyya, mmis nnes Cawul.
¹⁰ **Ihenjiren n Ilqana** *tuya-ten* Eamasay d Aximut. ¹¹ Ilqana: mmis *tuya-t* Ilqana, mmis nnes řufay, mmis nnes Nařat, ¹² mmis nnes Iliyab, mmis nnes Yaruřam, mmis nnes Ilqana, mmis nnes řamwil.

¹³ **Ihenjiren n řamwil** *tuya-ten d* Yuwil amenzu nnes d wiss tnayen *tuya-t d* Abiya. ¹⁴ **Ihenjiren n Marari**: Mařli, mmis nnes Libni, mmis nnes Cimeı, mmis nnes Euzza, ¹⁵ mmis nnes Cimea, mmis nnes řajiya d mmis nnes Easaya.

¹⁶ D yina i igga Dawud řima ad iřin x uyennej n yizřan di taddart n SIDI, awarni řami tuya yarsa Ttabut. ¹⁷ Nitni tuya ttsexxaren zzat i Uqıřun n Umsagar s izřan, yars ař ibna Suliman taddart n SIDI di Urcalim. Nitni bedden di tsexxart nsen elahşab lfariřa nsen. ¹⁸ Ina d inni i *din* ibedden ak-d tarwa nsen: zeg ihenjiren n Iqařatiyyen, **Himan**, amedyaz, mmis n Yuwil, mmis n řamwil, ¹⁹ mmis n Ilqana, mmis n Yaruřam, mmis n Iliyil, mmis n Tuwah, ²⁰ mmis n řuf, mmis n Ilqana,

1 IMEZRUYEN

mmis n Maḥat, mmis n Eamasay, ²¹ mmis n Ilqana, mmis n Yuwil, mmis n Eazarya, mmis n Şafanya, ²² mmis n Taḥat, mmis n Assir, mmis n Abiyasaf, mmis n Qurah, ²³ mmis n Yişhar, mmis n Qahat, mmis n Lawi, mmis n Israyil.

²⁴ Umas **Asaf** tuya ittbedda yar ufusi nnes. Tuya Asaf d mmis n Baraxya, mmis n Cimeï, ²⁵ mmis n Mixayil, mmis n Baesiya, mmis n Malkiya, ²⁶ mmis n Itni, mmis n Zarah, mmis n Eadaya, ²⁷ mmis n Itan, mmis n Zimma, mmis n Cimeï, ²⁸ mmis n Yaḥat, mmis n Jarcum, mmis n Lawi.

²⁹ Ayt matsen, tarwa n Marari, bedden yar uzermaḍ: **Itan**, mmis n Qici, mmis n Eabdi, mmis n Mallux, ³⁰ mmis n Ḥacabya, mmis n Amaşya, mmis n Hilqiya, ³¹ mmis n Amşı, mmis n Bani, mmis n Camar, ³² mmis n Maḥli, mmis n Muci, mmis n Marari, mmis n Lawi.

³³ Ayt matsen, ilawiyyen, tuya twaggen i qae tsexxart di Tzeddiyt, taddart n SIDI. ³⁴ Harun d tarwa nnes, inni ibexxaren tiyarşa x uealṭar n wecmaḍ u x uealṭar n řebxur, aqa-ten ḥima ad bedden ak-d qae řxedmet deg Uqdas n Uqeddas u ḥima ad řerḥen ak-d Israyil am mammecc tuya yumur Musa, amsexxar n AREBBI.

³⁵ Ina d iḥenjiren n Harun: mmis Ilieazar, mmis nnes Finaḥas, mmis nnes Abicuēa, ³⁶ mmis nnes Buqqi, mmis nnes Euzzi, mmis nnes Zarahya, ³⁷ mmis nnes Marayut, mmis nnes Amarya, mmis nnes Axiṭub, ³⁸ mmis nnes Şaduq, mmis nnes Aximaēaş.

³⁹ Ina d **imucan mani zedyen nitni**, elahsab řemrageḥ n tzeddiyt nsen x temmurt nsen, i tarwa n Harun, i twacunin n Iqahatiyyen, minzi tuya-tt teqduḥt i nitni. ⁴⁰ Wcin asen Ḥibrun di temmurt n Yahuda ak-d ddmanni n tarewsa nnes i d as-dd innḍen. ⁴¹ Iyyar n tendint d dcurat nnes wcin t Kalib, mmis n Yifunni. ⁴² Wcin nitni i Harun tinneddam n tarewřa Ḥibrun d Libna ak-d ddmanni n tarewsa nnes, Yattir d Ictamuē ak-d ddmanni n tarewsa nnes, ⁴³ Ḥilayn ak-d ddmanni n tarewsa nnes d Dabir ak-d ddmanni n tarewsa nnes ⁴⁴ d Eacan ak-d ddmanni n tarewsa nnes d Bayt-Cams ak-d ddmanni n tarewsa nnes.

⁴⁵ Zi teqbič n Binyamin *ksin nitni* Jabēa ak-d ddmanni n tarewsa nnes d Eallimat ak-d ddmanni n tarewsa nnes d Eanatut ak-d ddmanni n tarewsa nnes. Marra tinneddam nsen *tuya-ten d řreṭṭac* n tneddam yar twacunin nsen.

⁴⁶ I tarwa n Qahat i iqqimen zi twacunt n teqbič, *twaeeynent* s tqedduḥt ecra n tneddam zeg wezyen n teqbič n wezyen n Manassi.

⁴⁷ I tarwa n Jarcun *twaeeynent* i twacunin nsen zi teqbič n Issakar u zi teqbič n Acir u zi teqbič n Naftali u zi teqbič n Manassi di Bacan řreṭṭac n tneddam.

⁴⁸ I tarwa n Marari i twacunin nsen *twaeeynent* s tqedduḥt tenēac n tneddam zi teqbič n Rubin u zi teqbič n Jad u zi teqbič n Zabulun.

⁴⁹ Ayt n Israyil wcin i ilawiyyen tinneddam-a ak-d ddmanni n tarewsa nsen. ⁵⁰ S tqedduḥt wcin nitni tinneddam-a i itwařayan s yisem nsent zi teqbič n Yahuda u zi teqbič n Cimeun u zi teqbič n Binyamin.

⁵¹ *Inni iqqimen* zi twacunin n ayt n Qahat řṭfen tinneddam zi teqbič n Ifrayim di temmurt nsen.

⁵² Minzi wcin asen zi tneddam n tarewřa nsen Cakim ak-d ddmanni n tarewsa nnes x idurar n Ifrayim d Jazar ak-d ddmanni n tarewsa nnes ⁵³ d Yaqmaēam ak-d ddmanni n tarewsa nnes d Bayt-Ḥurun ak-d ddmanni n tarewsa nnes ⁵⁴ d Ayalun ak-d ddmanni n tarewsa nnes d Jat-Rimmun ak-d ddmanni n tarewsa nnes. ⁵⁵ Zeg wezyen n teqbič n Manassi *ksin nitni* Anir ak-d ddmanni n tarewsa nnes d Bileam ak-d ddmanni n tarewsa nnes i min iqqimen zi twacunt n ayt n Qahat.

⁵⁶ Tarwa n Jarcum *ksin* zi twacunt n wezyen n teqbič n Manassi: Julan di Bacan ak-d ddmanni n tarewsa nnes d Actarut ak-d ddmanni n tarewsa nnes. ⁵⁷ U zi teqbič n Issakar *ksin nitni* Qdac ak-d

1 IMEZRUYN

ddmani n tarewsa nnes, Dubra ak-d ddmanni n tarewsa nnes, ⁵⁸ Ramut ak-d ddmanni n tarewsa nnes u Eanim ak-d ddmanni n tarewsa nnes. ⁵⁹ Zi teqbič n Acir *ksin nitni* Macal ak-d ddmanni n tarewsa nnes d Eabdun ak-d ddmanni n tarewsa nnes, ⁶⁰ d Huquq ak-d ddmanni n tarewsa nnes d Raħub ak-d ddmanni n tarewsa nnes. ⁶¹ Zi teqbič n Naftali *ksin nitni* Qadac di Ljalil ak-d ddmanni n tarewsa nnes d Hammun ak-d ddmanni n tarewsa nnes d Qiryatayim ak-d ddmanni n tarewsa nnes.

⁶² Inni iqqimen n tarwa n Marari *ksin* zi teqbič n Zabulun Rimunu ak-d ddmanni n tarewsa nnes, d Tabur ak-d ddmanni n tarewsa nnes ⁶³ u ƣar ujemmađ n L'Urdun ƣar Ariħa, ccarq n L'Urdun, *ksin nitni* zi teqbič n Rubin Bařar di řexřa ak-d ddmanni n tarewsa nnes d Yahřa ak-d ddmanni n tarewsa nnes ⁶⁴ d Qadimut ak-d ddmanni n tarewsa nnes d Mayfaea ak-d ddmanni n tarewsa nnes ⁶⁵ u zi teqbič n Jad *ksin nitni* Ramut di Jilead ak-d ddmanni n tarewsa nnes d Maħanayim ak-d ddmanni n tarewsa nnes ⁶⁶ d Ĥacbun ak-d ddmanni n tarewsa nnes d Yaezir ak-d ddmanni n tarewsa nnes.

Tarwa n tqebbař inneđni

7 ¹ *Iħenjiren n Issakar tuya-ten d Tulae d Fuwwa d Yacub d Cimrun, arebea n iħenjiren.*

² *Iħenjiren n Tulae tuya-ten d Euzzi d Rafaya d Yariyil d Yahmay d Yibcam d Camuwil, izeğifen n tudrin n ibabaten, n Tulae, ayt bu-teyrudt imeħđen. Deg wussan n Dawud tuya řqedd n inni itwazemmen elahřab třařit nsen tnayen u-eicrin-ařaf u-setta-mya n yeryazen.*

³ *Iħenjiren n Euzzi, myir Yazraħya u ayt n Yazraħa tuya-ten d Mixayil d Eubadya d Yuwil d Yaciya, nitni marra tuya-ten xemsa n izeğifen.* ⁴ *Tuya xasen řumur x terbiein n řeeskar, inni tuya itwasettfen elahřab tařařit nsen u elahřab taddart n ibabaten nsen. Aqa-ten di setta u-třatin-ařaf n yeryazen, maƣar nitni tuya ƣarsen ařtas n temƣarin d iħenjiren.* ⁵ *Uca xenni aytmatsen zeg marra tiwacunin n Issakar, sebea u-tmanyin-ařaf n ayt bu-teyrudt imeħđen, inni itwazemmen marra di listat n jjadira.*

⁶ *Iħenjiren n Binyamin tuya-ten d Bilae d Bakar d Yadiayil, třata n iħenjiren.*

⁷ *Iħenjiren n Bilae tuya-ten d Iřbun d Euzzi d Euzyiyl d Yarimut d Eayri, xemsa n izeğifen n tudrin n ibabaten, ayt bu-teyrudt imeħđen. Twazemmen zzaysen tnayen u-eicrin-ařaf n yeryazen di listat n jjadira.*

⁸ *Iħenjiren n Bakar tuya-ten d Zamira d Yuεac d Ilicazar d Ilyuεini d Eumri d Yarimut d Abiya d Eanatut d Ealamat. Nitni marra tuya-ten d tarwa n Bakar.* ⁹ *Twazemmen zzaysen elahřab tařařit nsen u twasettfen elahřab izeğifen n tudrin n ibabaten nsen eicrin-ařaf u-mitayn n ayt bu-teyrudt imeħđen di listat n jjadira.*

¹⁰ *Iħenjiren n Yadiel, myir Bilhan. D iħenjiren n Bilhan tuya-ten d Yaεic d Binyamin d Ihud d Keneana d Zaytan d Tarcic d Axicaħar.* ¹¹ *Nitni marra tuya-ten d iħenjiren n Yadiel. Sebeřac-ařaf n ayt bu-teyrudt imeħđen, twasettfen elahřab izeğifen n tudrin n ibabaten ffƣen ak-d řeeskar ƣar umenyi.*

¹² *Cuffim d Huffim tuya-ten d iħenjiren n Eir, Hucim, ayt n Aħir.*

¹³ *Iħenjiren n Naftali tuya-ten d Jaħřiyil d Juni d Yařar d Callum, ayt n Bilha.*

¹⁴ *Iħenjiren n Manassi: Acriyil, wenni dd-turuw nettat. Tayya nnes, ict n temyart Taramit, turuw-dd Maxir, babas n Jilead.* ..

¹⁵ *Maxir iksi ict n temyart i Ĥuffim d Cuffim. Isem n ućmas tuya-tt d Maeka. Isem n wenni wiss tnayen tuya-t d řalufħad. řalufħad ƣars yessis.*

7:4 'terbiein' - s Teibranit 'bandiyyat'. Uřa di 12:19.

7:14 'Taramit' - ict n temyart zi temmurt n Aram.

1 IMEZRUYEN

¹⁶ Maška, tamyart n Maxir, turuw-dd ijj n mmis uca tegga as Farac u umas qqaren as Carac u ihenjiren nnes *tuya-ten d* Ulam d Raqam.

¹⁷ Ihenjiren n Ulam: *myir* Badan. Ina d ihenjiren n Jilead, mmis n Maxir, mmis n Manassi.

¹⁸ X učas Hamulakat, nettat turuw-dd Ichud d Abieazar d Maħla.

¹⁹ Ihenjiren n Camidae *tuya-ten d* Ixyan, Cakim d Laqħi d Anieam.

²⁰ **Ihenjiren n Ifrayim**, *myir* Cutalah d mmis nnes Barad d mmis Taħat d mmis Ileada d mmis nnes Taħat ²¹ d mmis nnes Zabad d mmis nnes Cutalah u *xenni* Eazar d Ilead. Iryazen n Jat, inni dd-itwaxeřqen di temmurt, nyin ten, minzi nitni *tuya* hwan, ħima ad kksen řmař nsen.

²² Ifrayim, babatsen, icden ařtas n wussan uca aytmas usin-dd ħima ad t eezzan. ²³ Xenni yudef netta x temyart nnes uca teksu ddeyset uca turuw-dd ijj n uhenjir. Netta igga as Bariea, minzi *deg wussan nni* *tuya* d arzeyyet di taddart nnes.

²⁴ Yeęis *tuya* Cira. Nettat tessbedd Bayt-Ĥurun n wadday d Bayt-Ĥurun n nnej d Uzzin-Cira.

²⁵ Rafea *tuya* d mmis uřa d Racaf uca mmis Talah d mmis nnes Taħan, ²⁶ mmis nnes Laedan, mmis nnes Eammihud, mmis nnes Ilicamae, ²⁷ mmis nnes Nun d mmis nnes Yahucue.

²⁸ Agra nsen d wemcan mani zeddyen *tuya* Bayt-Il ak-d tnedddam i ħars dd-iqqnen d Naeran ħar ccarq u Jazar ħar řħarb ak-d tnedddam i ħars dd-iqqnen uřa d Cakim ak-d tnedddam i ħars dd-iqqnen ħars ař Yazza ak-d tnedddam i ħars dd-iqqnen. ²⁹ *Tuya* Bayt-Can ak-d tnedddam i ħars dd-iqqnen, Taenak ak-d tnedddam i ħars dd-iqqnen, Majiddu ak-d tnedddam i ħars dd-iqqnen u Dur ak-d tnedddam i ħars dd-iqqnen *deg* ifassen n ayt n Manassi. Ayt n Yusuf, mmis n Israyil, zeddyen daysent.

³⁰ **Ihenjiren n Acir** *tuya-ten d* Yimna d Yicwa d Yicwi d Bariea d Saraħ *tenni d* učasmsen.

³¹ Ihenjiren n Bariea *tuya-ten d* Ĥabir d Malkiyil. Netta d baba n Birzawat.

³² Ĥabir ijja-dd Yaflit d Cumir d Ĥutam d učasmsen Cuca. ³³ Ihenjiren n Yaflit *tuya-ten d* Fasak d Bimhal d Eacwat. Ina *tuya-ten d* ihenjiren n Yaflit.

³⁴ Ihenjiren n Camar *tuya-ten d* Axi d Ruhja, Yahubba d Aram.

³⁵ Ihenjiren n umas Hilam *tuya-ten d* řufah d Yimnah d Calac d Eamal.

³⁶ Ihenjiren n řufah *tuya-ten d* Suwah d Ĥaranfar d Cuca d Biri d Yamra, ³⁷ Bařar d Hud d Camma d Cilca d Yitran d Ba'ira.

³⁸ Ihenjiren n Yitram *tuya-ten d* Yifunni d Ficfa d Ara.

³⁹ Ihenjiren n Eulla *tuya-ten d* Araħ d Ĥaniyil d Riřya.

⁴⁰ Marra ina *tuya-ten d* ihenjiren n Acir, izeęifen n tudrin n ibabaten n ayt bu-teyruđt ifarzen imeħden, izeęifen n imeqqranen. Nitni twazemmen di listat n jjadira n řeeskar i umenyi. *Tuya* řqedd nsen setta u-eicrin-ařaf n yeryazen.

Tarwa n Binyamin

8 ¹ Binyamin ijja-dd Balae, amenzu nnes, Acbil d wiss tnayen u Axrax d wiss třata, ² Naħu d wiss arebea u Rafea d wiss xemsa.

³ Balae *tuya* ħars ihenjiren-a: Addar d Jayra d Abihud ⁴ d Abicuea d Nueman d Axux ⁵ d Jira d Cafufan d Ĥuram.

⁶ Ina d ihenjiren n Aħud. Nitni *tuya-ten d* izeęifen n tudrin n ibabaten n imezday n Jibeaa uca nedhen ten di lmenfa ħar Manaħat,

⁷ aqa d Naeman d Axiya d Jira. Netta indeh iten di lmenfa. U netta ijja-dd Euzza d Axiħud.

⁸ Caħarayim ijja-dd ihenjiren di temmurt n Mu'ab, awarni i umi *tuya* issuffey timyarin nnes Ĥucim d Baera.

1 IMEZRUYEN

⁹ Ak-d temyart nnes Xudac ijja-dd netta Yubab d Dıbya d Mica d Malkam, ¹⁰ Yaꝣuꝣ d Cabiya d Mirma. Ina *tuya-ten d ihenjiren* nnes, izeğifen n *tudrin n ibabaten*.

¹¹ Ak-d Hucim ijja-dd netta Abitub d Ilfaeal.

¹² Ihenjiren n Ilfaeal *tuya-ten d* Eabir d Miceam d Camid, wenni ibnan Unu d Lud ak-d ak-d tned-ddam i yars dd-iqqnen, ¹³ d Bariea d Camae. Ina *tuya-ten d* izeğifen n *tudrin n ibabaten* n imezday n Ayalun. Nitni uzzren x imezday n Jat.

¹⁴ Axiyu d Cacaq d Yarimut ¹⁵ d Zabadya d Earad d Eadar ¹⁶ d Mixayil d Jicfa d Yuxa *tuya-ten d* ihenjiren n Bariea.

¹⁷ Zabadya d Macullam Hazki d Habir ¹⁸ d Yicmaray d Yazliya d Yubab *tuya-ten d* ihenjiren n Ilfaeal.

¹⁹ Yaqim d Zikri d Zabdi ²⁰ d Iliēinay d Şillatay d Iliyl ²¹ d Eadaya d Baraya d Cimra *tuya-ten d* ihenjiren n Cimi.

²² Yicfan d Eabir d Iliyl ²³ d Eabdun d Zixri d Hanan ²⁴ d Hananya d Eilam d Entutiya ²⁵ d Yafdiya d Fanuwil *tuya-ten d* ihenjiren n Cacaq.

²⁶ Camcaray d Caħarya d Ealya ²⁷ d Yaeracya d Iliya d Zikri *tuya-ten d* ihenjiren n Yaruħam.

²⁸ Ina *tuya-ten d* izeğifen n *tudrin n ibabaten*, *twasettfen* elahsab tařarit nsen, izeğifen *i iğan*. Nitni tuya zeddyen di Urcalim.

Familya n Cawul

²⁹ Di Jibeun izdey babas n Jibeun u tamyart nnes qqaren as Maeka. ³⁰ Amenzu nnes *tuya* Eabdun, *xenni* Şur d Qis d Baēal d Nadab ³¹ d Jadur d Axxiyu d Zakir.

³² Miqlut ijja-dd Cama. Uřa d nitni zeddyen di Urcalim ajemmađ n aytmat-sen, *jmie* ak-d yaytmat-sen.

³³ Nir ijja-dd Qis u Qis ijja-dd Cawul u Cawul ijja-dd Yunatan d Malkicuea d Abinadab d Icbaeal.

³⁴ Mmis n Yunatan *tuya* Marib-Baēal. Marib-Baēal ijja-dd Mixa.

³⁵ Ihenjiren n Mixa *tuya-ten d* Fitun d Malik d Tariē d Aħaz.

³⁶ Aħaz ijja-dd Yahueadda u Yahueadda ijja-dd Ealmat d Eazmut d Zimri. Zimri ijja-dd Muřa

³⁷ u Muřa ijja-dd Bineā. Mmis nnes *tuya* Rafae d mmis nnes Ileasa d mmis nnes Ařiyal.

³⁸ Ařiyal *tuya* yars setta n ihenjiren u ina d ismawen nsen: Eazriqam d Bukra d Icmaeil d Caeraya d Eubadya d Hanan. Nitni marra *tuya-ten d* ihenjiren n Ařiyal.

³⁹ Ihenjiren n umas Eaciq *tuya-ten d* Ulam, amezwaru nnes, u wiss tnayen *tuya-t d* Yaꝣuc d wiss třata Ilifalať.

⁴⁰ ihenjiren n Ulam *tuya-ten d* iryazen, ayt bu-teyrudť imeħden nni imeħden řqews. Nitni tuya yarsen aťtas n ihenjiren d wayyawen, *s marra* mya u-xemsin. Marra ina zeg ayt n Binyamin.

Imezday n Urcalim

9 ¹ Marra Israyil itwazemmem *di listat n jjadira* u xzar, nitni twazemmen deg wedlis n ijeğiden n Israyil d Yahuda. Yahuda itwandeh yar lmenfa yar Babil di ssibbet n řeydar nsen. ² Imezday imezwura *i tuya izeddyen* x wagra nsen, di tneddam nsen, *tuya-ten ayt n* Israyil d ikehhanen d ayt n Lawi d imsexxaren n zzawect.

³ Zeg ayt n Yahuda u zeg ayt n Binyamin u zeg ayt n Ifrayim u zeg ayt n Manassi zeddyen *ina* di Urcalim: ⁴ Eutay, mmis n Eammihud, mmis n Eumri, mmis n Imri, mmis n Bani. *Netta tuya* zeg ayt n Farař, mmis n Yahuda. ⁵ Zeg Iciluniyyen Easaya, amenzu ak-d ihenjiren nnes ⁶ u zeg ayt n Zarah Yaꝣuyil. Zeg aytmat-sen *tuya zeddyen din* setta mya u-tesēin *n yeryazen*.

⁷ Zeg ayt n Binyamin Sallu, mmis n Macullam, mmis n Huduya, mmis n Hasnuwa ⁸ d Yibniya, mmis n Yaruħam, u Iyla, mmis n Euzzi, mmis n Mikri, u Macullam, mmis n Cafatya, mmis n

1 IMEZRUYEN

Raεuyil, mmis n Yibniya. ⁹ Ayt matsen, *twasettfen* elahsab tařařit nsen, *tuya-ten* di tessa-mya u-setta u-xemsin n yeryazen. Marra iryazen-a *tuya-ten* d izeğifen n tudrin n ibabaten i tudrin n ibabaten nsen.

¹⁰ Zeg ikehhanen Yadeiya d Yahuyarib d Yakin ¹¹ d Eazarya, mmis n Hilqiya, mmis n Macullam, mmis n řaduq, mmis n Marayut, mmis n Axiřub, amehđayi n taddart n AREBBI, ¹² d Eadaya, mmis n Yaruřam, mmis n Fařur, mmis n Malkiya, d Maesay, mmis n Adiyil, mmis n Yařzira, mmis n Macullam, mmis n Macillimit, mmis n Immir. ¹³ Ayt matsen *inni tuya iqqnen* řar izeğifen n tudrin n ibabaten, *tuya-ten deg* ařef u-setta-mya u-settin n ayt bu-teyruđt imehđen, *inni iggin* řxedmet i tsexxart di taddart n SIDI.

¹⁴ Zeg ayt n Lawi *aqa din* Camaya, mmis n řacub, mmis n Eazriqam, mmis n řacabya, zeg ayt n Marari, ¹⁵ d Baqbaqar d řarac d Jalal d Matanya, mmis n Mixa, mmis n Zikri, mmis n Asaf, ¹⁶ d Eubaya, mmis n Camaeya, mmis n Jalal, mmis n Yadutun, d Baraxya, mmis n Asa, mmis n Ilqana, wenni izeddyen di ředcur n Inufatiyyen.

¹⁷ Ieessasen n tewwart *tuya-ten* d Callum, Akkub, řalmun d Aximan d tawmat nsen. Callum *tuya-t* d azeğif. ¹⁸ řars ař řexxu *bedden nitni* řar tewwart n ujeğid di manis i dd-tneqqar tfuct. Nitni d ieessasen n tewwart řar řemrageř n txuzan n ayt n Lawi. ¹⁹ Callum, mmis n Quri, mmis n Abiyasaf, mmis n Qurah, d aytmas *inni tuya iqqnen* řar taddart n babas, Iqurařiyyen, *tuya tteessan* x tsexxart *am* ieessasen n tewwura n Tzeddiyt *am* mammec *tuya* ibabaten nsen d ieessasen n tewwura di řmargeř n řeeskar n SIDI. ²⁰ Finařas, mmis n Iliεazar, *tuya-t* zic d amgewwed nsen. SIDI *tuya* akides. ²¹ Zakarya, mmis n Macalmiya, *tuya-t* d aeessas n tewwart řar wadaf n Uqiđun n Umsagar.

²² Marra inni itwafarzen *am* ieessasen n tewwart řar tnebdatin, *tuya-ten* di mitayn u-teneac n yeryazen. Nitni twazemmen *di lista n jjadira* elahsab ředcur nsen. Dawud d řamwil, amwařaw, ssmetnen ten di řfusina i d asen-dd itwawekkřen. ²³ Nitni *tuya tteessan* ak-d tarwa nsen řar tewwura n tendint n SIDI, di taddart n uqiđun. ²⁴ Ieessasen n tewwura *tuya bedden* řar arebea n jwayeh n usemmiđ, řar ccarq, řar řyarb, řar ccamal, řar ljanub. ²⁵ Ayt matsen *inni tuya izeddyen* di ředcur nsen usin-dd di řwawqat itwaggen řima *ad sexxaren* akidsen sebea n wussan. ²⁶ Mařar di řxedmet i d asen-dd itwawekkřen *tuya* nitni d arebea n ieessasen imezwura x tewwura zeg ayt n Lawi. Nitni twareqqmen x yexxamen u x txubay n taddart n SIDI. ²⁷ Nitni ssensen udsen taddart n SIDI di ġiřet, mařar *tuya* twakellfen s tēessast d warzam n *tewwart* kuř řřbeř. ²⁸ Ca zzaysen twaggen x dduzanat n tsexxart, mařar nitni řesben *dduzanat nni* umi ten ssidfen u umi ten ssuffyen. ²⁹ Ca *nneđni* zzaysen twaggen x dduzanat u x marra řeqcuε iqeddsen u x waren n ssmid d binu d zzect d jjawi d řebzar. ³⁰ Imsewjaden n txeğeđt ittfuřen ak-d řebzar *tuya i dd-iqqarřen* zeg ayt n ikehhanen. ³¹ Mattitya, *ijjen* zeg ayt n Lawi, *tuya* d amenzu n Callum, Aquraři. Itwawekkeř as i netta ad issewjed tasnennit. ³² Zeg ayt n Iqahatiyyen, zeg ayt matsen, *tuya* ca twareqqmen x *tecnifin* n weyrum n wescan řima ad tent sswejden kuř ass n ssebt.

³³ Ina *tuya-ten* uřa d imedyazen, izeğifen n tudrin n ibabaten řar Ilawiyyen, inni itwanfekken zi řexdayem *nneđni* minzi nitni xasen řima ad ceyřen ak-d řxedmet-a ass d ġiřet. ³⁴ Ina *tuya-ten* d izeğifen n tudrin n ibabaten řar Ilawiyyen, *twasettfen* elahsab tařařit nsen, izeğifen i iğan. Nitni *tuya* zeddyen di Urcalim.

Tarwa n Jibeun

³⁵ Di Jibeun zedyen Yaεuyil, babas n Jibeun u isem n temyart nnes *tuya-t* Mačka ³⁶ u mmis nnes amenzu *tuya* Eabdun, u *xenni tuya zeddyen din* řur d Qis d Nir d Nadab ³⁷ d Jadur d Axiyu d Zakarya d Miqlut. ³⁸ Miqlut ijja-dd Cimea. Uřa d nitni *tuya* zeddyen di Urcalim, ajemmađ n ayt matsen, *jmiε* ak-d ayt matsen.

³⁹ Nir ijja-dd Qis u Qis ijja-dd Cawul u Cawul ijja-dd Yunatan d Malkicuea d Abinadab d Icbaeal.

1 IMEZRUYEN

⁴⁰ Mmis n Yunatan *tuya* Marib-Baæl u Marib-Baæl ijja-dd Mixa.

⁴¹ Ihenjiren n Mixa *tuya-ten d* Fitun d Malak d Tahria.

⁴² Aħaz ijja-dd Yaera u Yaera ijja-dd Ealmat d Eazmut d Zimri u Zimri ijja-dd Muša

⁴³ u Muša ijja-dd Binea. Mmis nnes *tuya* Rafaya, mmis nnes Ileasa u mmis nnes Ašil.

⁴⁴ Ašil *tuya* ħars setta n ihenjiren u ina d ismawen nsen: Eazriqam d Bukra d Ismael d Caerya d Eubadya d Hanaan. Ina *tuya-ten d* ihenjiren n Ašil.

Řmewt n Cawul

10¹ Mmenġen Ifilištiniyyen ak-d Israyil. Iryazen n Israyil arewřen zzat i wudem n Ifilištiniyyen uca wdan d imettan x temmurt n idurar n Jilbuea. ² Ifilištiniyyen ħfaren Cawul u ihenjiren nnes bħa qeħtu uca nġin Ifilištiniyyen Yunatan d Abinadab d Malkicuea, ihenjiren n Cawul. ³ Tuħa amenyi ak-d Cawul iwear. Imjebbaden n řqews ufin t u netta tuħa igg^wed aħtas zeg imjebbaden n řqews. ⁴ Uca inna Cawul i uħemmař n řesnaħ nnes “Suffey-dd ssif nnek, snuqqeb ayi zzayes! Niħ ad taħ ad dd-asen inni war ixtinen, ad zzayi stehzan.” Maca aħemmař n řesnaħ nnes war ixs *ad tt igg*, maħar netta tuħa igg^wed aħtas. *Xenni* iksi Cawul ssif uca isseyħeř ixef nnes xas. ⁵ Umi izra uħemmař n řesnaħ, aqa Cawul immut, iwħa řa d netta x ssif nnes uca immut. ⁶ Ammu i immut Cawul ak-d řřata n ihenjiren nnes uca qaē taddart nnes temmut eawed. ⁷ Umi řrin yeryazen n Israyil, inni tuħa di řewħa n teyzurt, belli iryazen n Israyil arewřen u Cawul d ihenjiren nnes twanġen, semħen nitni di tneddam nsen uca arewřen. Řexdenni usin-dd Ifilištiniyyen uca dewřen zeddyen din.

⁸ Tiwecca nnes umi dd-usin Ifilištiniyyen ħima ad keccħen inni itwanġen, imsar, aqa ufin Cawul d ihenjiren nnes, inni tuħa iwħan x wedrar n Jilbuea. ⁹ Nitni keccħen t uca iwyen azeħif nnes d řesnaħ nnes uca ssekken ten di temmurt n Ifilištiniyyen, ħima ad ssiwħen řexbar ašebħan ħar řexyařat n ššanam nsen u ħar řgens. ¹⁰ Nitni ssarsen řesnaħ n Cawul di taddart n arebbi nsen u aceqquf n uzeħif nnes semmaren t ħar řħiħ n Bayt-Can.

¹¹ Umi sřan marra *imezday n* Yabic min gġin Ifilištiniyyen ak-d Cawul, ¹² *xenni* kkaren marra iryazen imeħħen uca ksin řxecbet n Cawul d řxecbat n ihenjiren nnes uca iwyen ten ħar Yabic. Nitni neħřen ixsan nsen sadu i tcejart n ubeħuħ di Yabic uca řummen seba n wussan.

¹³ Cawul immut di ssibbet n řeydar nnes i zi tuħa iyeddar SIDI, di ssibbet n wawař n SIDI i war iħħif days u umi yarzu ccwar ħar wenni issawařen ak-dd imettan ¹⁴ uca war isseqsi SIDI. S uyenni inħa it uca issmuħħi tageldit i Dawud, mmis n Yassa.

Dawud idweř d ajeħid - aħħefu n Urcalim

11¹ Marra Israyil yusa-dd ħar Dawud ħar Ĥibrun, nnan “Xřar, neccin d aysum d idammen nnek. ² Ead umi tuħa Cawul d ajeħid xaney, aqa d cek i dd-issuffyen Israyil ħar *umenyi* uca tjeħded t-idd ad dd-idweř. Eawed inna ac SIDI, AREBBI nnek ‘Cek ad tarewsed řgens inu Israyil u cek ad tiřid d amġewwad x Israyil.’ ” ³ *Xenni* usin-dd marra imħaren n Israyil ħar ujeħid di Ĥibrun u ajeħid Dawud igga ijj n řeahd akidsen di Ĥibrun zzat i wudem n SIDI. Nitni dehnen Dawud d ajeħid x Israyil elahsab awař n SIDI s uqemmmum n řamwil.

⁴ Dawud iffey ak-d marra Israyil ħar Urcalim, aqa-t d Yabus. Dinni *tuya* zeddyen ayt n Yabus, imezday n temmurt. ⁵ Imezday n Yabus nnan i Dawud “Cek war da tettidfed ca.” Maca Dawud iħħef lburj n řihyun wenni *idewřen* d tandint n Dawud. ⁶ Maħar Dawud inna “Kuř ijj wenni i ħa iwten ayt n Yabus d amezwaru, ad idweř d azeħif d řqebħan. Uca Yu’ab, mmis n Saraya, igaeēed d amezwaru u s *uyenni* idweř netta d azeħif. ⁷ Tuħa Dawud izeddey di lqelea. X uyenni d as qqa-ren tandint n Dawud. ⁸ Netta ibna tandint i d as-dd innden, zi lqelea u zi senni iquwwar as-dd.

1 IMEZRUYEN

Yu'ab iedeř min iqqimen n tendint.⁹ Dawud idweř yarenni di řemyaret, mařar SIDI n řeskarat tuřa-t akides.

Ayt bu-teyruđt n Dawud

¹⁰ Ina d izeřifen n ayt bu-teyruđt n Dawud, inni issecnen jjeħd akides di tgeldit, di marra Israyil, ĥima ad t ggen d ajeřid ełahsab awař n SIDI x Israyil. ¹¹ Ta d lista n leadađ n ayt bu-teyruđt n Dawud: Yacubeam, mmis n Hakmuni, aneyraf n řřatin. Netta iħenneđ s lansa nnes x řřata mya n yeryazen nni issnuqqeb di tecti nni d icten. ¹² Awarni as yusa-dd Iłieazar, mmis n Dudu, Axuxi. Netta tuřa d ijj zi řřata n ayt bu-teyruđt. ¹³ Netta tuřa-t ak-d Dawud di Fas-Dammim. Ifiliřtiniyyen nnyarwen din i umenyi. Udem n yeyyar tuřa iccur s temřin umi yarweř řgens zeg Ifiliřtiniyyen. ¹⁴ Nitni bedden di řwest n yeyyar uca ssaren t. Nitni yeřben x Ifiliřtiniyyen. Ammu i yarra SIDI d ijj n usenjem d ameqqran.

¹⁵ Třřata zi řřatin n izeřifen hwan, usin-dd řar Dawud deg ifri n Abdullam. Řeskar n Ifiliřtiniyyen tuřa iwta iqıđan nnes di řewđa n teyřurt n Irafawiyyen. ¹⁶ Dawud tuřa-t d lburj u tuřa din ict n tecbart n ieessasen n Ifiliřtiniyyen di Bayt-Laħm. ¹⁷ Dawud iřqef it ufadi, inna "Wi i d ayi-dd i řa yawyen aman zi tařa n Bayt-Laħm nni iřan řar tewwart n tendint?" ¹⁸ Xenni cuqqen řřata n ayt bu-teyruđt nni řmargeħ n řeskar n Ifiliřtiniyyen, uymen-dd aman zi tařa n Bayt-Laħm, tenni iřan řar tewwart n tendint. Ksin ten akidsen uca iwđen řar Dawud. Netta yugi ad ten isu, maca izeře iten zzat i SIDI. ¹⁹ Netta inna "Aya igg^wej xafi, a SIDI, aqa necc ad ggey man aya. Ma ad swey idammen n yeryazen s řeemar nsen *daysen*, mařar nitni sebbřen tudart nsen simant nsen?" U netta war ixs ad ten isu. D man aya iggin řřata n ayt bu-teyruđt nni. ²⁰ Abicay, mmis n Yu'ab, tuřa d azeřif n řřata nni. Netta iħenneđ lansa nnes x teřt-my a n yeryazen, issnuqqeb iten. Netta řars ijj n yisem *itwacennnen* jar řřata nni. ²¹ Jar řřata tuřa Abicay d wenni itwacennnen tnayen n imuren u netta tuřa d ameqqran nsen. Maca netta war yiwiđ uřa am řřata n imezwura. ²² Xenni Banaya, mmis n Yahuyadae, mmis n yijj n weryaz imeħđen, timegga nnes mřarent, netta zi Qabđiyil. Netta iğřeb x tnayen n iyraden jehden. Eawed tuřa netta ihwa ict n *twařat*, iğřeb x ijj n weyrad di řwest n yijj n wanu deg ijj n wass umi iwta wedfeř. ²³ Netta iğřeb uřa x yijj n weryaz d Amiřri, s yijj tiddi n xemsa n iyařen. Amiřri tuřa řars ict n lansa deg ufus *nnes tegga* am yijj n weemud n ukeccuđ n uxeyyeđ. Ihwa řars s yijj n weemud, ikkes as lansa zeg ufus n Umiřri uca inya it s lansa nnes. ²⁴ D man aya i igga Banaya, mmis n Yahuyadae. X uya řars iğa isem *icnee* jar řřata n ayt bu-teyruđt. ²⁵ Netta tuřa d wenni itwacennnen ařřas zi řřatin, maca war yiweđ ař řřata *imezwura*. Dawud igga it jar imtiqqan ifarzen nnes.

²⁶ Ayt bu-teyruđt imeħđen *tuřa-ten*: Easayil, umas n Yu'ab; İlħanan, mmis n Dudu, zi Bayt-Laħm; ²⁷ Cammut, Aharudi; Ĥalıř, Alfaluni; ²⁸ Eira, mmis n Eiqqic; Ataquēi. Abieazar, Aeānatuti; ²⁹ Sibbi-kay, Aħucati; Eilay, Axuxi; ³⁰ Maharay, Anařufati; Xalid, mmis n Baēna, Anařufati; ³¹ Ittay, mmis n Ribay, zi Jibeā zeg ayt n Binyamin; Banaya, Afareātuni; ³² Huray zi teyřarin n Jaēac; Abiyil, Aeārabati; ³³ Eazmut, Abaħrumi; Ilyahba, Acaēalbuni; ³⁴ Tarwa n Ĥacim, Ajazuni; Yunatan, mmis n Cajay, Aharari; ³⁵ Axiyam, mmis n Sakar, Aharari; İlifal, mmis n Ur; ³⁶ Ĥafir, Amakirati; Axiya, Afaluni; ³⁷ Ĥařru, Akarmali; Naēray, mmis n Izbay; ³⁸ Yuwil, umas n Natan; Mibħar, mmis n Ĥa-jri; ³⁹ řaliq, Aeammuni; Naħray, Aba'iruti, aħemmař n řesnaħ n Yu'ab, mmis n řaruya; ⁴⁰ Eira, Ayitri; Jarib, Ayitri; ⁴¹ Uriya, Aħitti; Zabad, mmis n Aħlay; ⁴² Adina, mmis n Ciza, Arubini, *wenni* d azeřif n ayt n Rubin u sennej nnes *eāđ řřatin n yeryazen*; ⁴³ Ĥanan, mmis n Maēka; d Yucafāt, Amatni; ⁴⁴ Euzziya Aeactaruti; Camaē d Yaēuwil, iħenjiren n Ĥutam, Aeāruēiri; ⁴⁵ Yadieil, mmis n Cimri, d Yuħa, umas, Ařiři; ⁴⁶ İliyil Amaħwim d Yaribay d Yucuwyā, iħenjiren n İlnaēam, d Yitma Amu'abi; ⁴⁷ İliyil d Eubid d Yaēsiyil zi Mařubaya.

1 IMEZRUYEN

Imedfaren n Dawud di Şiqalay

12¹ D yina i dd-yusin yar Dawud yar Şiqalay, umi tuğa ead ittegg^wej x wudem n Cawul, mmis n Qic. Nitni *tuya tteqqen* i ayt bu-teyrudt inni iwcin afus i Dawud deg umenŷi. ² Nitni tuğa hezmen s řeqwas u zemmaren *ad hejjaren* s ufus afusi u s ufus azeřmađ s yežra u ad wten fritcat s řqews. Nitni tuğa-ten zeg aytmas n Cawul, zi Binyamin. ³ Axieazar tuğa d azeğif nsen, *xenni* Yuwac, *nitni s tnayen idsen* d ihenjiren n Camaea, Ajibaei, *xenni* Yazu'il d Falať, *nitni s tnayen idsen* d ihenjiren n Eazmut, u Baraxya d Yahu, Aeanatuti ⁴ u Yacmaeya Ajibeuni, *wenni* d ijj n bu-teyrudt jar tratin uca *netta tuya t x tratin*, ⁵ uřa d Yarmiya d Yařziyil d Yuřanan d Yuzabad Ajadiri, ⁶ d Ileuzay d Yarimut d Baeliya d Camarya d Cafatya Ařarufi, ⁷ d Ilqana d Yaciyahu d Eazriyil d Yueazar d Yacubeam, Iqurařiyyen, ⁸ u yar *uneggar* Yueila d Zabadya, *nitni s tnayen idsen* d ihenjiren n Yaruřam zi Jadur.

⁹ Uřa zeg ayt n Jad aqa din inni issebđan ixef nsen *řima ad řwan* yar Dawud, di lqelea yar řexřa. Ayt bu-teyrudt imeřđen, Ieeskariyyen *wejden* i umenŷi, twařezmen s tcappat timeqqranin n useřqi d iřricen. Udmawen nsen am wudmawen n yeyraden u nitni uyuren s tazřa am iřayden n wežyar x idurar. ¹⁰ Eazar tuğa t d azeğif, Eubadya d wiss tnayen, Iliyab d wiss trata, ¹¹ Micmanna d wiss arebea, Yarmiya d wiss xemsa, ¹² Eattay d wiss setta, Iliyil d wiss sebea, ¹³ Yuřanan d wiss tmenya, Ilzabad d wiss tesea, ¹⁴ Yarmiya d wiss eecra, Maxbanay d wiss řiřac. ¹⁵ Ina tuğa-ten zeg ayt n Jad, izeğifen n řeeskar. Amežyan itwařseb am mya *n yeryazen* d ameqqran am ařef. ¹⁶ Ina d yenni iřwan L'Urdun deg uyur amezwaru, umi isfi *L'Urdun* barra marra n tmewwin nnes u nitni uzzřen x marra imezday n řewđat n teyzurt, *i iřan* yar ccarq d řyarb.

¹⁷ Uřa zeg ayt n Binyamin u zeg ayt n Yahuda usin-dd yar Dawud yar lqelea n wedrar. ¹⁸ Dawud iffey-dd řarsen řima ad ten iřqa u netta issiweř, inna asen “Mařa kenniw tusim-dd řari řima ad ayi tewcem afus, xenni necc ad iřiy s wuř d ijj akidwem, *maca mařa kenniw tusim-dd* řima ad ayi tsellmen i řeedyan inu, waxxa war *din iři* řexcunet yar ifassen inu, *xenni iři* ad t iřar AREBBI n řejdud nney u ad kenniw ixeges!” ¹⁹ Iwđa-dd Arruř am warruđ x Eamasay, aneyraf n tratin, uca netta inna “Neccin akidek, Dawud, u neccin akidek, miss n Yassa. Řehna, řehna *ad kidek yiři* u řehna *ad yiři* ak-d yenni i d ac iwcin afus, mařar AREBBI iwca ac afus.” *Xenni* issidef iten Dawud u igga ten d izeğifen n terbiein n řeeskar.

²⁰ Uřa zi Manassi *tuya ten* din inni iedun yar Dawud, umi dd-iffey netta ak-d Ifiliřiniyyen yar umenŷi ak-d Cawul. Nitni war d asen jjin ad wcin afus, minzi řbacat n Ifiliřiniyyen ssekken t, nnan “*Zeema* netta izemmar ad iedu s izeğifen nney yar sides.” ²¹ Umi dd-ieqeb yar Şiqalay, edun *ina* řars zeg ayt n Manassi: Eadnař, Yuzabad, Yadieil, Mixayil, Yuzabad, Ilihu d Şilltay, izeğifen n řuruf n Manassi. ²² Nitni wcin afus i Dawud *deg umenŷi* ak-d bandiyya n imkeccaden *n ayt n Eamaliq*, mařar nitni marra tuğa-ten d ayt bu-teyrudt imeřđen u nitni tuğa-ten d izeğifen di řeeskar. ²³ Mařar di řweqt nni usin-dd *yeryazen* yar Dawud zeg wass ař ass řima ad as wcin afus ařami *dewřen* d ijj n řeeskar d ameqqran am ijj n řeeskar n AREBBI.

Mammec řeeskar n Dawud tuğa imeqqar di Hibrun

²⁴ Wa d řqedd n izeğifen i tuğa isswejden i umenŷi, inni dd-yusin yar Dawud di Hibrun mařend ad sseedun tageldit n Cawul řars am mammec t inna SIDI:

²⁵ Zeg ayt n Yahuda, inni yarbun tcappat timeqqranin n useřqi d iřricen, setta-ařaf u-temn-mya *n yeryazen*. Nitni tuğa sswejden i umenŷi.

²⁶ Zeg ayt n Cimeun *tuya řqedd* n ayt bu-teyrudt imeřđen i řeeskar sebea-ařaf u-mya *n yeryazen*.

²⁷ Zeg ayt n Lawi arebea-ařaf u-setta-mya *n yeryazen*.

²⁸ Yahuyadae tuğa d amgewwad n ayt n Harun u netta yiwi akides teřt-ařaf u-sebea-mya *n yeryazen*.

1 IMEZRUYEN

²⁹ Šaduq d ijj n uħudri, ijj n bu-teyrudt imeħden. Zi taddart nnes *tuya din* tnayen u-eicrin n řqebtanat.

³⁰ Zeg ayt n Binyamin, aytmas n Cawul, *tuya din* teřt-ařaf n *yeryazen*, minzi azyen ameqqran zzaysen *tuya* ħeřtan taddart n Cawul. ³¹ Zeg ayt n Ifrayim *tuya din* eicrin-ařaf u-tmenya-mya n *yeryazen*, ayt bu-teyrudt imeħden, iryazen s yisem di taddart n babatsen.

³² Zeg wezyen n teqbič n Manassi *tuya din* tmenřac-ařaf n *yeryazen*, inni *tuya* twarecčhen s yis-mawen nsen maħend ad dd-asen ad ggen Dawud d ajeğid.

³³ Zeg ayt n Yassakar inni issnen u fehmen ikuden ħima ad ssnen min *tuya* x Israyil ad igg, usin-dd izeğifen nsen, mitayn n *yeryazen*, u marra aytmatsen *tuya-ten* sadu afus nsen.

³⁴ Zeg ayt n Zabulun, *zeg yenni* dd-iffyen ak-d řeskar s marra řesnaħ nsen *tuya din* xemsa-ařaf n *yeryazen* u *nitni tuya* sswejden ħima ad ssbedden ixef nsen nhřa afray.

³⁵ Zi Naftali *tuya din* ařef n řqebtanat. Nitni arbun ict n tcappa n useřqi d tameqqrant d lansa,

³⁶ Zeg ayt n Dan *tuya din* tmenya u-eicrin ařef u-setta-mya n *yeryazen* wejden i umenyi.

³⁷ Zi Acir ffyen-dd arebea-ařaf n *yeryazen* ak-d řeskar ħima ad ssbedden ixef nsen deg useddi.

³⁸ Zeg ujemmađ n L'Urdun, *zeg Irubiniyyen* u *zeg Ijadiyyen* u *zeg wezyen* n teqbič n Manassi *tuya din* mya u-eicrin-ařaf n *yeryazen* ak-d marra řesnaħ n yijj n řeskar n umenyi.

³⁹ Marra Iesekariyyen-a usin-dd twasettfen deg iseddiyyen u s wuř imun řar Ĥibrun ħima ad ggen Dawud d ajeğid x marra Israyil. Uřa min iqqimen n ayt Israyil *tuya-ten* s wuř d ijj ħima ad ggen Dawud d ajeğid. ⁴⁰ Nitni qqimen třata n wussan dinni řar Dawud, u nitni ccin swin, mařar aytmatsen *tuya* bedden akidsen. ⁴¹ Uřa d yenni yudsen řars ař Issakar d Zabulun d Naftali usin-dd iwyen-dd weřrum x iyyař, x iřeyman, x isarđan u x iyenduzen, s řeeweč *am farina* d iyrumen n tazart d iyrumen n zzbib d binu d zzect d iyenduzen d wuři s ufeyyed, mařar *tuya din* řefrařet di Israyil.

Ttabut zi taddart n Abinadab řar taddart n Eubid-Idum

13 ¹ Dawud imcawar ak-d imeqqranen x wařef d x mya u ak-d marra imgewwaden. ² Dawud inna i marra agraw n řgens n Israyil “Mařa yarđa i kenniw uřa i SIDI, AREBBI nney, ejj aney ad nessekk deřya *ireqqasen* řar yaytmatney nni iqqimen di marra timmura n Israyil u řar ikehhanen d ayt n Lawi nni izeddyen akidsen di tneddam ak-d ddmani n tarewsa nsen, ħima nitni ad řarney nnyarwen ³ u ejj aney ad řarney-dd narr Ttabut n AREBBI, mařar deg wussan n Cawul war akides neřhi. ⁴ Marra agraw n řgens inna belli ad ggen ammu, mařar d man aya d ict n tmesřact d tařebħant di titřawin n řgens.

⁵ Dawud issmun marra Israyil, zi Ciħur di Miřra řars ař Libu-Ĥamat, ħima ad ssgaeden Ttabut n AREBBI řar Qaryat-Yaearim. ⁶ Xenni iffeř Dawud ak-d marra Israyil řar Baela řar Qaryat-Yaearim wenni iřan di Yahuda ħima ad ssgaeden Ttabut zi senni. Ttabut n SIDI wenni izeddyen jar ixiruben mani itwabarreħ isem *ameqqran nnes*. ⁷ Nitni iwyen-dd Ttabut n AREBBI x ijj n ukarru n jdid zi taddart n Abinadab. Euzza d Axiyu nedhen akarru. ⁸ Dawud d marra Israyil tiraren lmuřa s marra jjeħd nsen zzat i wudem n AREBBI s yezřan, s řgambriyat d lħarpat d ibendiren d teğunin n wuzzař d řřayřat.

⁹ Umi dd-iwđen nitni řar unedrar n Kidon, isswiřzeđ Euzza afus nnes ħima ad itřef Ttabut minzi nderfen iyenduzen. ¹⁰ Xenni itwassary lyađab n SIDI x Euzza uca iwta it mařar wanita isswiřzeđ afus nnes řar Ttabut uca immut din zzat i wudem n AREBBI.

12:33 ‘sadu afus nsen’ - s Teibranit ‘sadu aqemmum nsen’.

13:6 ‘ixiruben’ - ijj n lmarka n lmalakat.

13:9 ‘anedrar’ - niy ‘andar’.

1 IMEZRUYEN

¹¹Yiweḍ ssem ɣar wuř n Dawud , aqa SIDI isɛar ammu x Euzza uca igga as i wemcan nni Fariř-Euza ɣars ař ass-a. ¹²Deg wass nni teřqef Dawud tigg^wudi zi AREBBI u netta inna “Mammec i ɣa ggeɣ ad ɣari-dd awyey Ttabut n AREBBI?” ¹³Dawud war ijji ad ɣars-dd awyen Ttabut di tendint n Dawud, maca ijja it ad yagg^wej ɣar taddart n Euḃid-Idum, Ajitti. ¹⁴Ikka Ttabut n AREBBI třata n iyuren di taddart nnes ɣar ayt *bab* n taddart n Euḃid-Idum uca ibarek SIDI taddart n Euḃid-Idum d marra min ɣars iğan.

Ccan n Dawud imyar

14¹Hiram, ajeğid n řur, issekk ireqqasen ɣar Dawud uřa d tcejjura n tengelt d ineqqacen n wezru n řhiḍ d ineqqacen n ukeccuḍ. Nitni ssbedden as ict n taddart. ²Dawud issen, aqa SIDI tuɣa igga it d ajeğid x Israyil u tuɣa issgaɛɛed tageldit nnes ařas di řtwee n řgens nnes Israyil.

³Dawud iksi ead timɣarin nneḍnit di Urcalim u Dawud yarni ijja-dd ead iħenjiren d yessis nneḍni. ⁴Ina d ismawen n tarwa i ɣars-dd *itwarwen* di Urcalim: Cammue, Cubab, Natan, Suliman, ⁵Ibħar, Ilicue, Ilfalař, ⁶Nujah, Nafaj, Yafie⁷Ilicamae, Baɛalyadae d Ilifalař.

⁸*Umi* sřan Ifiliřtiniyyen, aqa dehnen Dawud d ajeğid x Israyil, gaɛeden marra Ifiliřtiniyyen ħima ad arzun x Dawud. Dawud isřa *i man aya* uca netta iffeɣ ad kidsen imsagar. ⁹Ifiliřtiniyyen usin-dd uca bezzeen ixef nsen di řewḍa n teyzurt n Irafawiyyen. ¹⁰*Xenni* isseqsa Dawud AREBBI, inna “Ma ad gaɛdeɣ ḍidd i Ifiliřtiniyyen? Ma ad ten tegged deg ufus inu?” SIDI inna i Dawud “Gaɛeed, necc ad ten ggeɣ deg ufus nnek!” ¹¹Nitni gaɛeden ɣar Bael-Farařim. Dinni i iwta Dawud Ifiliřtiniyyen, inna “S ufus inu icuqq SIDI di řeedyan inu am tarezzit n waman.” X uyenni igga as i wemcan nni Bael-Farařim. ¹²Ifiliřtiniyyen jjin irebbiten nsen dinni uca yumur Dawud u nitni sscemḍen ten s tmesi.

¹³Ifiliřtiniyyen gaɛeden ict n twařat nneḍnit uca bezzeen ixef nsen di řewḍa n teyzurt. ¹⁴Dawud isseqsa AREBBI u AREBBI inna “War ttgeɛeid ca awarni asen, maca nneḍ asen-dd, ad ɣarsen-dd tased zeg urendad n tcejjart n umetti. ¹⁵Xmi i ɣa tesřed i tecři n iřuraf di tqiccat n tcejjart n umetti, xenni i ɣa teffyed ɣar umenɣi, maɣar xenni AREBBI ad ac izwar zzat i wudem nnek ħima ad iwwet řeeskar n Ifiliřtiniyyen.” ¹⁶Dawud igga am mammec d as yumur AREBBI u nitni wtin Ifiliřtiniyyen zi Jibeun ɣars ař Jazar. ¹⁷Ammu i iffeɣ isem n Dawud di marra timmura uca SIDI issiweḍ tigg^wudi zzayes x marra řegnus.

Ttabut tetwassmuřti zi taddart n Euḃid-Idum ɣar Urcalim

15¹Dawud igga i yixef nnes tudrin di tendint n Dawud u netta igga *ɛawed* ijj n wemcan i Ttabut n AREBBI uca issbedd as ijj n uqiḍun *dinni*. ²*Xenni* inna Dawud “Uřa d ijjen war izemmar ad yarbu Ttabut n AREBBI mɣir Ilawiyyen waha, maɣar SIDI ifarz iten ħima ad arbun Ttabut n AREBBI u ħima ad as sexxaren i řebda.” ³Dawud issmun-dd marra Israyil ɣar Urcalim ħima ad ssgaɛeden Ttabut n SIDI ɣar wemcan nnes nni tuɣa d as igga.

⁴Dawud issmun uřa d ayt n Harun d Ilawiyyen.

⁵Zeg ayt n Qahat *tuya* Uriyil d ameqqran *nsen* d aytmas *tuya-ten* di mya u-eicrin.

⁶Zeg ayt n Marari *tuya* Easaya d ameqqran *nsen* u aytmas *tuya-ten* di mitayn u-eicrin.

⁷Zeg ayt n Jarcum *tuya* Yuwil d ameqqran *nsen* u aytmas *tuya-ten* di mya u-třatin.

⁸Zeg ayt n Iliřafan *tuya* Camaɣya d ameqqran *nsen* d aytmas *tuya-ten* di mitayn.

⁹Zeg ayt n Ĥibrun *tuya* Iliyil d ameqqran *nsen* d aytmas *tuya-ten* di tmenyin.

¹⁰Zeg ayt n Euzziyal *tuya* Eamminadab d ameqqran *nsen* d aytmas *tuya-ten* di mya u-tenɛac.

¹¹Dawud iřaya i ikehhanen řaduq d Abyatar uřa i Ilawiyyen Uriyil, Easaya, Yuwil, Camaɣya,

1 IMEZRUYEN

Iliyil d Eamminab. ¹² Netta inna asen “Kenniw d izeğifen n *tudrin* n ibabaten n ayt n Lawi. Qed-dsem ixef nwem, kenniw d aytmatwem, ħima ad tessgaædem Ttabut n SIDI, AREBBI n Israyil *yar wemcan* nni d as sswejdey. ¹³ Minzi kenniw war teggim aya qbeř, aqa SIDI, AREBBI nney, isear xaney *ammu* minzi neccin war xas narzu ełahsab lfariđa. ¹⁴ Ikehhanen d Ilawiyyen qed-dsen ixef nsen ħima ad ssgaæden Ttabut n SIDI, AREBBI n Israyil. ¹⁵ Ayt n Lawi arbun Ttabut n AREBBI, am mammec yumur Musa ełahsab awař n SIDI, s tyarđin nsen d iεumad n trebbut *tuya* xasen immarsen.

¹⁶ Dawud inna i imeqqranen n Ilawiyyen, aqa nitni ad ssbedden aytmatšen, imedyazen ak-d dduzan n llya, ak-d lharpat, ak-d řgambriyat d tağunin n wuzzař, ad asen sřen *iwdan* s yijj n řħess ijehden ittfewwajen. ¹⁷ Nitni ssbedden Hayman, mmis n Yuwil, u zeg aytmas: Asaf, mmis n Baraxya, u zeg ayt n Marari, umatsen, Itan, mmis n Qucaya, ¹⁸ u akidsen aytmatšen di dduq n *teessast* wiss tnayen: Zakarya, Bin, Yaæziyil, Camiramut, Yaħiyil, Eunni, Iliyab, Banaya, Maæasya, Mattitya, Ilifalya, Maqniya, Eubid-Idum d Yaæiyil, *nitni tuya-ten* d iεessasen n tewwart.

¹⁹ Imedyazen Hayman d Asaf d Itan ggin ad asen sřen *iwdan* s tağunin n nnħas ²⁰ u Zakarya d Euzziyil d Camiramut d Yaħiyil d Eunni d Iliyab d Maæasya d Banaya s lharpat itwarriglan *yar sennej* ²¹ d Mattitya d Ilifalya d Maqniya d Eubid-Idum d Yaæiyil d Eazazya s řgambriyat di řmeftaħ tmenya ħima ad ssuyuren *izřan*. ²² Kananya, ameqqran n Ilawiyyen, *tuya-t* x llya. Netta isseřmed asen lmuşıqa, mayar netta issen as. ²³ Baraxya d İlqana *tuya-ten* d iεessasen n tewwart *yar Ttabut*. ²⁴ Ikehhanen Cabanya d Yahucafať d Natanayil d Eamasay d Zakarya d Banaja d Iliεazar řuđen di řyayťat zzat i Ttabut n AREBBI u Eubid-Idum d Yaħiya *tuya-ten* d iεessasen n tewwart *yar Ttabut*.

Adaf n Ttabut di tendint n Dawud

²⁵ Ammu i imsar, aqa Dawud d imeqqranen n Israyil d imeqqranen x wařef řťfen abrid ħima ad ssgaæden Ttabut n Řeahd n SIDI s řefraħet zi taddart n Eubid-Idum. ²⁶ Umi arbun Ilawiyyen Ttabut n Řeahd n SIDI, imsar aqa nitni qeddmn sebæa n iεejmiyyen d sebæa n iħuřiyyen d tağaršť *i SIDI*. ²⁷ Dawud *tuya* yard ij n upartessu n řeqťen azdad, uřa marra Ilawiyyen, inni *yar-bun* Ttabut d yenni *tuya* ittyennajen, d Kananya, amehđayi x yenni ittyennajen *yar usmuťti*. Dawud yard *uřa d netta* ij n upalťu n *ukehhan* n řeqťen. ²⁸ Ammu i isgaæeed marra Israyil Ttabut n SIDI s iyuyyan n řefraħet u s uşuđi s řbuq d řyayťat u s řħess n tağunin n wuzzař uca ggin ad ten sřen *iwdan* s lharpat d řgambriyat. ²⁹ Řami yiweđ Ttabut n SIDI *yar tendint* n Dawud, imsar, aqa Mixal, yeğis n Cawul, texzar zi řkazi uca tezra mammec ineggez u mammec icetťeh ujeğid Dawud uca tessetħqar it deg wuř nnes.

Dawud idebbar aæbed n SIDI s iyarřa d izřan d tzağit

16 ¹ Nitni ssidfen Ttabut n SIDI *yar daxeř* uca ssarsen t di řwest n uqıđun nni *tuya* d as-dd icedd Dawud uca Dawud iqeddem tiyarřa n wecmađ d tiyarřa n řehna zzat i wudem n SIDI. ² Umi Ikemmeř David aqeddem n tyaršť n wecmađ d tiyarřa n řehna, ibarek řgens deg yisem n SIDI. ³ Netta ibđa, iryazen d temyarın, i marra di Israyil i kuř ij ij n wengur n weyrum, ij n uceğiq n weysum n ufunas d ij n wareqqie n zzbib. ⁴ Netta igga ca n Ilawiyyen d imsexxaren i Ttabut n SIDI u ħima ad sseeqřen u ad qadan u ad ssemyaren SIDI, AREBBI n Israyil. ⁵ Asaf *tuya-t* d azeğif d Zakrya *tuya-t* d wiss tnayen awarni as u *xenni* Yaæiyil, Camiramut, Mattitya, Iliyab, Banaya, Eubid-Idum d Yaæiyil s dduzanat am lharpat d řgambriyat uca Asaf igga ad as sřen s teğunin n wuzzař. ⁶ Ikehhanen Banaya d Yaħziyil *uyuren* s řyayťat zzat i Ttabut n Řeahd n SIDI. ⁷ Deg wass nni igga Dawud i twařat tamezwarut x Asaf d aytmas maħend ad ssemyaren SIDI.

1 IMEZRUYEN

Azehhid n Dawud

- ⁸ “Semyarem SIDI, řayam x yisem nnes,
barrhem s tmegga nnes jar řegnus.
⁹ Yennjem as, zehhdem i netta,
siwřem x marra řeějaye nnes.
¹⁰ Cennem s yisem nnes amqeddes,
řima uř n yenni yarezzun SIDI, ad ifarř.
¹¹ Seqsam x SIDI d jjehd nnes,
arzum udem nnes řebda.
¹² Ěeqřem x řeějaye nnes i igga,
x řeěřamet nnes u di řehkamat n uqemmmum nnes.
¹³ Zzarięet n Israyil, amsexxar nnes,
ayt n Yaęqub twafarzen!
¹⁴ Netta d SIDI, AREBBI nney.
Řehkamat *i dd-ittasen* x marra tammurt.
¹⁵ Ěeqřem x řeahd nnes i řebda,
awař nni i iweřřa i ařef n řecyur,
¹⁶ i igga ak-d Ibrahim
u *issemten it s tjařit* nnes i Iřaq.
¹⁷ Netta igga it d ict n tewseyyet i Yaęqub,
i Israyil *igga it d ijj* n řeahd i řebda
¹⁸ umi issiweř, inna “Ad ac wcey tammurt n Kenęan,
afiřu *n řeębar* n tesyart nwem!”
¹⁹ umi kenniw *tuya kenniw* d ijj n wuru n yeryazen, s drus,
uřa am d ibarraniyyen days. ²⁰ Nitni teleęn zi řgens řar řgens,
u zeg ict n tgeldit řar ijj n řgens nneđni.
²¹ Netta war iiji uřa d ijj ad ten isseřřar,
u netta ięaqeb ijeřiden di řtweę nsen.
²² War řadad ca imedhan inu
u war tteggem řar deg inabiyyen inu.
²³ Yennjem i SIDI, marra tammurt,
barrhem i usenjem nnes ass x wass.
²⁴ Ĥajam aęuęi nnes jar řegnus,
řeějaye nnes jar marra řegnus.
²⁵ Mařar SIDI d ameqqran u issdaęę asemřar ařřas,
u netta d amagg^wed mahu marra irebbiten.
²⁶ Minzi marra irebbiten n řegnus aqa-ten d lařnam, maca SIDI igga ijenwan.
²⁷ Tissiqt d leadama *aqa-tent* zzat i wudem nnes,
jjehd d řefrařet deg wemcan nnes.
²⁸ Wcem i SIDI, a tiwacunin n řegnus,
wcem i SIDI aęuęi d jjehd.
²⁹ Wcem i SIDI aęuęi n yisem nnes,
awyem tawhibt uca asem-dd zzat i wudem nnes,
sejdem i SIDI s ucewwar iqeddsen.
³⁰ Arjijjem zzat i wudem nnes, a marra tammurt!
Nican, řexxu ddunit tbedd temten, war ttenhezzi *ęad*.
³¹ Ejj ajenna ad ifarř u tammurt ad tarr mezri

1 IMEZRUYEN

u jar řegnus ad itwanna: SIDI iħekkem.

³² Ejj ad izhar řebħar d tcurrent nnes,
ejj ad isřiwřiw yeyyar s řefraħet s marra min days.

³³ Xenni ad sřiwřiwent marra tcejjura n wezyar zzat i wudem n SIDI,
maýar netta ad dd-yas, ħima ad isegged tammurt.

³⁴ Qadam SIDI, maýar netta işbeħ,
maýar tamexsiwt nnes icewwaren *tettyima* i řebda.

³⁵ Inim: Senjem aney, a AREBBI n usenjem nney.
ndeh aney nmun, senjem aney zi řegnus,
ħima ad nqada isem amqeddas nnek u ad ac nşebbeħ s izřan n usebbeħ.

³⁶ Aqadi i SIDI, AREBBI n Israyil, zi řebda ař řebda!”

U marra řgens inna “Amin!” uca imdeħ SIDI.

Dawud iħda x tsexxart i Ttabut d Zzawect

³⁷ Netta ijja itt din, zzat i wudem n Ttabut n SIDI, i Asaf d yaytmas ħima ad sexxaren řebda zzat i wudem n Ttabut, *ħima ad ggen* kuř ass min yurin i wass nni. ³⁸ Eubid-Idum ak-d aytmas, *tuya-ten jmie* tmenya u-settin n yeryazen. Eubid-Idum, mmis n Yaditun, d Ĥusa *tuya-ten d* iessasen n tiwwura ³⁹ uca akehhan řaduq d yaytmas, ikehhanen, *tuya ttsexxaren* zzat i Tzeddiyt n SIDI x řgaædet nni *iğan* yar Jibeun, ⁴⁰ ħima ad awyen tiyarřa n wecmađ břa aqetřu x uealřar n wecmađ, yar řşbeħ u tmeddit, am mammec marra min yuran di ccariea n SIDI, tenni i d asen igga d tewşiyet. ⁴¹ Yarsen *tuya* Hayman d Yadutun ak-d inneđni nni itwafarzen d yenni itwaggen s yisem *nsen* ħima ad qadan SIDI, maýar tamexsiwt nnes icewwaren *tettyima* i řebda. ⁴² Hayman d Yadutun *tuya* yarsen řyayřat d tağunin n wuzzař maħend ad asen sřen *yewdan*, uřa d dduzanat n lmusiqa i usemyar n SIDI. Arrawen n Yadutun *tuya bedden* yar tewwart n *wadaf*.

⁴³ Xenni yuyur marra řgens, kuř ijj yar taddart nnes. Uřa d Dawud ieqeb yar taddart nnes ħima ad ibarek taddart nnes.

Awař n Arebbi i Dawud x řebni n zzawect d řkursi igellden

17 ¹ Umi izdey Dawud di taddart nnes, imsar, netta inna i unabi Natan “Xzar, necc zeddyey deg ict n taddart n ukeccuđ n *tcejjart n* tengelt, *maca* Řeħmeř n Řeahd n SIDI aqa-t di řkettan n uqiđun.” ² Natan yarra-dd x Dawud “Egg marra min yark deg wuř nnek maýar AREBBI akidek.”

³ Di ġiřet nni imsar aqa iffey-dd wawař n SIDI yar Natan, inna ⁴ “Uyur uca ini i umsexxar inu Dawud ‘Ammu iqpar SIDI: War d ayi tbennid taddart i necc ħima ad days zedyey, ⁵ maýar zeg wass umi dd-ssgaædey Israyil zi Miřra, necc war zdiyey *emmarř* deg ict n taddart. Maca necc *tuya* ggurey zeg uqiđun yar uqiđun, zi tzeddiyt yar tezddiyt. ⁶ Mani mma uyurey ak-d marra Israyil, ma necc ssiwřey *emmarř* uřa s ijj n wawař ak-d ijjen zeg řquđat n Israyil inni *tuya* ggiy ad arewsen řgens inu Israyil u nniy ‘Mayemmi kenniw war d ayi tbennim ca taddart s ukeccuđ n *tcejjart n* tengelt?’ ”

⁷ Xenni řexxu, ammu i ya tinid i umsexxar inu, i Dawud “Ammu i iqpar SIDI n řeeskarat ijehden ‘Nec iwyeý-dd cek zi řkuri, zi yar đeffar n wuři, maħend ad tdewřed d amgewwad x řgens inu Israyil. ⁸ Mani mma tuyured, *tuya-yi* akidek u necc teħħiy marra řeedyan zzat i tiřřawin nnek u necc ggiy ac ijj n yisem am yisem n imeqqranen i *iğan* x temmurt. ⁹ Nec neyycey ijj n wemcan

16:33 ‘azyar’ - niy ‘řyabet’ niy ‘tazgant’.

1 IMEZRUYEN

i řgens inu uca zzuy t *din* maħend ad izdey deg wemcan *nnes* u war itwassenhezzi ead u war t sšheššarin ead ayt n řmuešiyet, am deg umezwaru, ¹⁰ u zeg wussan umi necc ggiy řquđat x řgens inu Israyil. Necc sswađeey marra řeedyan nnek u ssargbey cek belli SIDI ad ac ibna ict n taddart. ¹¹ X minni i ya qeffren wussan nnek u cek ad tetwassarsed *deg wendeř* ak-d imezwura nnek, ad imsar, necc ad ssekkarey zzariet nnek awarni ac, tenni dd i ya iffyen zi tarwa nnek u necc ad ssmetney tageldit nnes. ¹² Netta ad ayi ibna ict n taddart u necc ad ssbeddey řearc nnes i řebda. ¹³ Necc ad iřiy d babas u netta ad ayi yiři d mmi u necc war xas sšheyyidey ca tmexsiwt inu icewwaren am mammec tt šheyydey x wenni tuya d ac izwaren. ¹⁴ Necc ad t ssmetney di taddart inu u di tgeldit inu i řebda u řearc nnes ad ibedd imten i řebda.”

¹⁵ Natan issiweř ak-d Dawud nican am mammec marra awařen-a u am mammec marra asargeb-a.

Aqadi n Dawud i Arebbi

¹⁶ Xenni yudef ujeđid Dawud uca iqqim zzat i wudem n SIDI, inna “Min eniy necc, Sidi inu SIDI, u min teena taddart inu aqa cek tnedhed ayi-dd ħars ař danita? ¹⁷ Di tiřřawin nnek tuya man aya drus *waha*, a AREBBI, u řexxu tessiwřed ead x taddart n umsexxar nnek deg ijj n yimar igg^wej u txezzared dayi am ijj n ufiřu n bnadem i dd-ittawyen ħar sennej, a SIDI, AREBBI! ¹⁸ Min d ac i ħa yini Dawud ead ktar x ccenect i tessecned i umsexxar nnek? Aqa cek tessned amsexxar nnek! ¹⁹ A SIDI, aqa teggid marra řemyaret-a di řřwee n umsexxar nnek u elahsab uř nnek, ħima ad tessargbed marra timesřayin-a timeqqranin. ²⁰ A SIDI, uřa d ijj war iđi am cek. War din AREBBI myir cek, s marra min nesřa s imezzuyen nney. ²¹ Man wen i iđan am řgens nnek Israyil, ayenni n řgens i iđan x temmurt i ħar iřah AREBBI ħima ad t ifdi i yixef nnes d ijj n řgens ħima ad igg i yixef nnes ijj n yisem s tmegga timeqqranin d issigg^wden u ħima ad yazzeř x řegnus zzat i wudem n řgens nnek, wenni tefdid zi Miřra? ²² Cek teggid řgens nnek Israyil d ijj n řgens i yixef nnek i řebda. Cek, a SIDI, aqa cek tdewřed d AREBBI i nitni.

²³ Xenni řexxu, a SIDI AREBBI, ejj awař nni tessiwřed x umsexxar nnek u x taddart nnes ad ibedd i řebda u egg am mammec tessiwřed. ²⁴ Ejj isem nnek ad itwassemřar i řebda umi i ħa inin ‘SIDI n řeskarat ijeħden, AREBBI n Israyil, aqa-t d AREBBI x Israyil’ uca iři ad tetwassemten taddart n umsexxar nnek Dawud zzat i wudem nnek. ²⁵ Mařar cek, AREBBI inu, tessargbed deg imezzuyen n umsexxar nnek aqa cek ad as tebnid ict n taddart. X uyenni tusa-dd i umsexxar nnek deg wuř ħima ad iřzađ zzat i wudem nnek. ²⁶ Xenni řexxu, a SIDI, cek d AREBBI nni u cek tessiwřed s *marra* tcuni-ya x umsexxar nnek. ²⁷ Xenni řexxu, aqa yarđa i cek ad tbarked taddart n umsexxar nnek ħima ad tiři zzat i wudem nnek i řebda. Minzi cek, a SIDI, tbarked tt uca ad tiři tetwabarek i řebda.”

Iyellaben n Dawud

18 ¹ Awarni i aya imsar, aqa Dawud iřeb x Ifiliřiniyyen uca yarra iten sadu nnes. Netta ikkes Jat d tnedddam i ħars dd-iqqnen zeg ufus n Ifiliřiniyyen. ² Netta iřeb uřa d x ayt n Mu’ab ařami ayt n Mu’ab) dewřen d imsexxaren i Dawud, inni ittxeššan ad wcen Ijizya.

³ David iřeb eawed x Hadar-Ėazar, ajeđid n řuba, ħars ař Ĥamat, umi tuya dd-iffey wanita ħima ad issemtem řehkamet nnes ħar yeyzar n Lfurař. ⁴ David ikkes zzayes ařef n ikarruten d sebea-ařaf n imnayen d eicrin-ařaf n yeryazen x iđaren u Dawud iqešš iđaren n marra *iysan* n ikarruten uca ijja zzayes mya n *iysan* n ikarruten.

⁵ Yusa-dd Aram zi Dimacq ħima ad iwc afus i Hadad-Ėazar, ajeđid n řuba, u Dawud iřeb x tnayen u-eicrin-ařaf n yeryazen n Aram. ⁶ Dawud igga řeskarat n *uħewwes* jar Iramiyyen n Di-

18:3 ‘řehkamet nnes’ - s Teibranit ‘afus nnes’.

1 IMEZRUYEN

macq u Iramiyyen dewřen d imsexxaren n Dawud inni ixegšen ljizya. SIDI igga ttasie mani mma iruh Dawud. ⁷ Dawud yiwi tcappat n useřqi n wurey nni tuya iğan n imsexxaren n Hadad-Ėazar u yiwyi ten ęar Urcalim. ⁸ Dawud iksi aţtas n nnęas zi Ţabęat d Xun, tineddam n Hadar-Ėazar. Zzayes igga Suliman tarimant tameqqrant n nnęas d ipilaren d řeqcue n nnęas.

⁹ Umi Tuęi, ajeęid n Ĥamat, isřa aqa Dawud iyřeb x marra řeeskar n Hadad-Ėazar, ajeęid n řuba, ¹⁰ issekk netta mmis Haduram ęar ujeęid Dawud ĥima ad isseqsa x umeddur nnes u ĥima ad as ibarek, minzi netta immney ak-d Hadar-Ėazar uca iyřeb xas - maęar Hadad-Ėazar tuya i Tuęi d ijj n weryaz yarezzu amenęi - u *netta yiwi akides* eřam kuř řeqcue n wurey u n nnuqart uřa n nnęas. ¹¹ Ajeęid Dawud iqeddes iten i SIDI *jmie* ak-d nnuqart d wurey i d yiwi zi marra řegnus, zi Idum, zi Mu'ab, n ayt n Ėammun, n Ifiliřtiniyyen u n ayt n Ėamaliq.

¹² Abicay, mmis n řarawya, iyřeb x Idum di teyzurt n Tameęaęt, tmentac-ařaf n *yeryazen*. ¹³ Netta igga řeeskarat n *uęewwes* di Idum ařami marra Idumiyyen dewřen d imsexxaren i Dawud u SIDI igga ttasie i Dawud mani mma iffeý netta.

Imdebbaran imeqqranen n Dawud

¹⁴ Dawud iĥkem x marra Israyil u Dawud igga s řęeqq d tsegda i marra řgens nnes. ¹⁵ Yu'ab, mmis n řaruya, *tuya-t* x řeeskar u Yahucafat, mmis n Axilud, *tuya-t* d amarir n umezruy.

¹⁶ řaduq, mmis n Axięub, d Abimalik, mmis n Abyatar, tuya-ten d ikehhanen u Cawca tuya-t d amarir.

¹⁷ Banaya, mmis n Yahuyadaę, *tuya-t* x ięessasen n arrimet n *ujeęid* u x ireqqasen n tazřa. Ięenjiren n Dawud *tuya-ten* d imezwura ęar ufus n ujeęid, d *imtiqqan* nnes.

Amenęi ak-d Amun d Aram

19 ¹ Awarni aya imsar, aqa Naęac, ajeęid n ayt n Ėammun, immut. Mmis idweř d ajeęid deg wemcan nnes. ² *Xenni* inna Dawud “Necc xsey ad ssecney tadukkři i Ĥanun, mmis n Naęac, am mammec d ayi isscen babas tadukkři.” Dawud issekk *ireqqasen* ĥima ad t ięezza x *řmewt* n babas uca iwęden imsexxaren n Dawud ęar temmurt n ayt n Ėammun. ³ *Xenni* nnan řęukkam n ayt n Ėammun i sidi nsen Ĥanun “Ma ixs Dawud ad iweqqar babac s *tidett* di tięęawin nnek, minzi netta issekk-dd inni cek i ęa ięezzan? Maęar war dd-issekk Dawud imsexxaren nnes ęark, ĥima ad arzun di tendint ad tt sseņęerben u *xenni* ad tt bergagen?” ⁴ *Xas* uca ięęef Ĥanun imsexxaren n Dawud uca ięeff asen azyen zi tmart uca ięeřř asen azyen n warruę ař đeffar uca issekk iten. ⁵ Nitni ięęfen *abrid* uca ĥajan x yeryazen-a i Dawud. S uyenni d asen issekk *ireqqasen*, minzi nitni tuya sseđęan aţtas. Inna ujeęid “Qqimem di Arięa ař d i ęa temęar tmart nwem, xenni ad dd-tdewřem.”

⁶ Umi řrin ayt n Ėammun belli nitni tuya ssarzgen ixef nsen ęar Dawud, issekk Ĥanun ak-d ayt n Ėammun ařef n talint n nnuqart ĥima ad cran i yixef nsen ikarruten d imnayen zi Misibutamya, zi Aram-Maęka u zi řuba. ⁷ Nitni cran i yixef nsen tnayen u-řřatin-ařaf n ikarruten n *umenęi* u *iwyen-dd* ęar *uyezdis* nsen ajeęid n Maęka d řgens nnes. Nitni usin-dd uca wtin iqidān nsen zzat i wudem n *tendint* n Maydaba. Uřa d ayt n Ėammun nnyarwen zi tneddam nsen uca ffyen ęar umenęi. ⁸ Umi isřa Dawud aya, issekk Yu'ab s marra řeeskar nnes, ayt bu-teýruęt. ⁹ Uřa d ayt n Ėammun ffyen-dd uca sedden ixef nsen i umenęi ęar wadaf n tendint u ijeęiden nni dd-usin, *tuya-ten* s yixef nsen deg iyyar. ¹⁰ Umi ięřa Yu'ab, aqa amenęi řa zeg urendad uřa zi đeffar n uyembub nnes, ixęar netta zi marra inni itwafarzen di řeeskar n Israyil uca issbedd iten i *umenęi* ajemmaę n Iramiyyen. ¹¹ Min iqqimen n řgens igga iten sadu i ufus n umas Abicay u nitni ssbedden ten ajemmaę n ayt n Ėammun. ¹² Inna netta “Mařa Aram ięhed xafi, xenni as-dd, ewc ayi afus! Mařa

18:8 ‘tarimant’ - s teibranit ‘řebęar’ nię ‘il’.

1 IMEZRUYEN

ayt n Eammun jehden xak, xenni ad dd-asey ad cek fekkey. ¹³ Iři d aryaz u ejj aney ad niři nemheđ di ttwew n řgens nney u di ttwew n tneddam n AREBBI. Iři ad igg SIDI min iğan mliħ di tiṭṭawin nnes.” ¹⁴ Xenni iqarreb-dd Yu’ab d řgens i yars iğan ař zzat i wudem n Aram i umenyi uca ina tṭfen di tarewřa zzat i wudem nnes. ¹⁵ Umi žrin ayt n Eammun, aqa Iramiyyen arewřen, tṭfen uřa d nitni di tarewřa zzat i wudem n umas Abicay uca eqqben yar tendint. Yu’ab yiweđ yar Urcalim.

¹⁶ Umi izra Aram aqa nitni twayellben zzat i wudem n Israyil, ssekken nitni ireqqasen uca semħen Iramiyyen inni tuya izeddyen yar ujemmad n yeyzar, ad ffyen, uřa d Cubak, akumandar n řeskar n Hadar-Eazar. ¹⁷ Umi itwannu aya i Dawud, issmun netta marra Israyil, izwa L'Urdun, yusa-dd yarsen uca isedd ixef nnes i umenyi. Umi isedd Dawud ixef nnes i umenyi ak-d Iramiyyen uca nitni mmenyen akides. ¹⁸ Iramiyyen arewřen zzat i wudem n Israyil uca iqda Dawud x sebēa-ařaf n ikarruten n umenyi d arebein-ařaf n yerazen x idaren zeg Iramiyyen. Eawed inya Cubak, akumandar n řeskar nsen. ¹⁹ Umi žrin marra imsexxaren n Hadar-Eazar, aqa nitni twayellben zzat i wudem n ayt n Israyil, ggin nitni řehna ak-d Israyil uca sexxaren as. War dd-yusi di řeqeř yar Iramiyyen ead ad fekken ayt n Eammun ict n twařat nneđnit.

20 ¹ Yar uqeṭṭu n usegg^was n jdid, di řweqt i dd itteffyen ijeğiden yar umenyi, imsar aqa Yu’ab igewwed řeskar. Netta yareddeğ tammurt n ayt n Eammun uca inneđ i Rabba, iħřar itt, minřa Dawud iqqim di Urcalim. Yu’ab iğřeb x Rabba uca iteħħa tt. ² Dawud ikkes tamrist n ujeğid x uzeğif nnes uca yufa řewzen nnes d ict n ‘talint’ n wurey u xas tayaqutin iğřan. Tettwassars temrist x uzeğif n Dawud. Netta yiwi-dd eawed ict n tkeccađt d tameqqrant aṭas zi tendint. ³ Řgens nni days iğan, issuffey it uca issezzeř iten sadu řmencarat u sadu iyařzimen n wuzzař u sadu ccwaqar n wuzzař. Ammu i igga Dawud ak-d marra tineddam n ayt n Eammun. Xenni ieqeb Dawud d marra řgens yar Urcalim.

Amenyi ak-d Ifiliřtiniyyen

⁴ Awarni as imsar, aqa ikkar eawed umenyi ak-d Ifiliřtiniyyen di Jazar. Řexdenni iğřeb Sabkay, Aħucayi, x Saffay, wenni d ijj zeg ayt n Rafa, uca twasswađeen nitni. ⁵ U tuya din eawed amenyi ak-d Ifiliřtiniyyen. Ilħanan, mmis n Yaeir, iğřeb x Laħmi, umas n Juliyat, zi Jat. Akeccuđ n lansa nnes igga am ijj n weemuđ n ukeccuđ n uxeyyed. ⁶ Uca ikkar eawed umenyi di Jat. Tuya din ijj n weryaz d azirar, s setta n idewđan deg ifassen nnes u setta n tfednin deg idaren nnes, marra řqedd nsen arebea u-eicrin. Uřa d netta itwaxřeq-dd i Rafa. ⁷ Netta isstehza zi Israyil, maca Yunatan, mmis n Cimeā, umas n Dawud, iğřeb xas. ⁸ Ina twaxeřgen-dd i Rafa di Jat u nitni wđan s ufus n Dawud u s ufus n imsexxaren nnes.

Aħesseb n řgens d řeqiab d wemcan n taddart n SIDI Arebbi

21 ¹ Xenni ikkar-dd yebřis x Israyil uca yucem Dawud ħima ad iħseb Israyil. ² Dawud inna i Yu’ab u i imeqqranen n řgens “Uyurem, ħesbem Israyil zi Bi’r-Sebea ař Dan uca awyem ayi-dd meċař, maħend necc ad ssney meċař idsen.” ³ Xenni inna Yu’ab “Iři ad yarni SIDI di řgens nnes am iğa řexxu ead mya n tseqqar. Mařar ma war ġin marra, sidi inu ajeğid, d imsexxaren n sidi inu? Mayemmi yars yar sidi inu asitem-a? Mayemmi i ya idweř Israyil s umarwas?” ⁴ Maca awař n ujeğid ijhed x Yu’ab u Yu’ab iffeý, ikka marra Israyil uca ieqeb-dd yar Urcalim. ⁵ Yu’ab iwca i Dawud řqedd n řħsab n řgens am ikmeř. Marra Israyil days milyun u-myat-ařaf n yeryazen inni izemmaren x ssif u Yahuda days arebea-myat u-sebein-ařaf n yeryazen nni izemmaren x ssif. ⁶ Maca ayt n Lawi d Binyamin war ten iħsib ca, mařar awař n ujeğid tuya d aeiffi i Yu’ab.

1 IMEZRUYEN

⁷ Tamesřact-a tuya d taeffant di tiřřawin n SIDI uca netta iwta Israyil. ⁸ *Xenni* inna Dawud i AREBBI “Nec xđiř *xak* ařřas, s minzi necc ggiř aya. Xenni řexxu, kkes řmuęřiyet x umsexxar nnek, minzi necc ggiř s tubbuheřya ařřas.” ⁹ SIDI issiweř řar Jad, amwařaw n Dawud, inna ¹⁰ “Uyur, siweř řar Dawud uca ini ‘Ammu i iqqar SIDI: Ad ac-dd ssarseř řřata n tmesřayin. Ixđar ict zzaysent i cek. Ad ac tt ggeř.’ ” ¹¹ Jad yusa-dd řar Dawud, inna as ‘Ammu i iqqar SIDI ‘Ixđar cek: ¹² Třata n isegg^wusa n řař niř řřata n iyuren i di i řa tetwahellked cek zzat i wudem n yenni cek iřřaren u ssif n řeedyan nnek ad cek iđfar, niř řřata n wussan n ssif n SIDI, aqa-t d řřaęun di temmurt d **Lmalak n SIDI** ad iđeyyeę marra tammurt n Israyil? Xenni řexxu, xzar, mammec i řa yarreř x wenni i d ayi-dd issekken.’ ” ¹³ *Xenni* inna Dawud i Jad “Nec twařřareř ařřas. Ejj ayi ad wđiř deg ufus n SIDI, mařar arreřmet nnes d tameqqrant ařřas, war ttegg ad wđiř deg ufus n bnađem.”

¹⁴ Uca issiweđ SIDI řřaęun x Israyil uca wđan di Israyil sebein-ařaf n yeryazen. ¹⁵ Issekk SIDI ijj n lmalak řar Urcalim řima ad t iđeyyeę u umi ibda netta ad t iđeyyeę, iřra it SIDI uca indem x tuęeffna uca netta inna i lmalak n uđeyyeę “Cfa, sehwa řexxu afus nnek!” Tuřa **Lmalak n SIDI** ibedd řar unedrar n Uyabusi Urnan. „

¹⁶ *Umi* issgaęeed Dawud tiřřawin nnes, iřra **Lmalak n SIDI** ibedd řar temmurt d ujenna am iřřef ufus nnes ssif isswizęed it x Urcalim. *Xenni* iwđa Dawud d imeqqranen n řęens, am tuřa řeřřfen s txuncay n *wecđan*, s uyembub nsen řar temmurt. ¹⁷ Uca inna Dawud i SIDI “Ma war ięi d necc i innan aqa ittxeřřa ad řesben řęens? Wah, d necc i tuřa ixđan u iggin řmuęřiyet ařřas. maca uęi-ya, min ggin? A SIDI, AREBBI inu, ejj ad yiři ufus nnek i tecti řari d řar taddart n baba, war ięi maca řar řęens nnek.”

¹⁸ *Xenni* inna **Lmalak n SIDI** i Jad, ad yini i Dawud belli ittxeřřa i Dawud ad igaaęeed řima ad issbedd ijj n uęalřar i SIDI x unedrar n Uyabusi Arnan. ¹⁹ Uca Dawud igaaęeed ełařsab awař n Jad nni issiweř s yisem n SIDI.

²⁰ Uca inneqřeb-dd Arnan, iřra lmalak. Arebea n iřenjiren nnes i tuřa řars *ięan*, nnuffaren. Urnan tuřa issarwat irden.

²¹ Yiweđ Dawud řar Arnan uca issgaęeed Arnan tiřřawin uca iřra Dawud. *Xenni* iffeř-dd netta zeg unedrar uca yuđar zzat i Dawud s uyembub nnes řar temmurt. ²² Inna Dawud i Arnan “Ewc ayi anedrar řima ad xas bniř ijj n uęalřar i SIDI. Ewc ayi *amcan* s ttaman nnes imun, řima ad issbedd ticti-ya di řęens.” ²³ Arnan inna i Dawud “Ksi t i cek uca ad yegg, sidi inu ajeęid, min ięan d ařebřan di tiřřawin nnes. Xzar necc ad wceř iyenduzen-a am tyarřa n wecmađ d dduzan n usarwet d akeccuđ i *tmessi* d irden i tewhibt n *řyięet*. Nec ad wceř aya marra.” ²⁴ Inna ujeęid Dawud i Arnan “Lla, necc xseř nican ad t syeř s ttaman nnes ikmeř, minzi min ięan nnek, war t kessiř i SIDI *řima ammu* i řa wehhbey tyarřř n wecmađ i SIDI i d řa inqamen bařeř.” ²⁵ Ammu i iwca Dawud i Arnan deg wemcan nni iciqlen n wureř s yijj n řewzen n setta-mya n iciqlen. ²⁶ Dawud issbedd dinni ijj n uęalřar i SIDI uca yiwi xas tiřarřa n wecmađ d tewhibin n *řyięet*. Netta iřařa i SIDI u wanita yarra-dd xas s *tmessi* zeg ujenna x uęalřar n wecmađ. ²⁷ Inna SIDI i lmalak ad yarr ssif deg weřraf nnes.

²⁸ Di řweqt nni, umi iřra Dawud aqa SIDI yarra-dd xas x unedrar n Uyabusi Arnan, yiwi *din* tiřarřa. ²⁹ Di řweqt nni tuřa tazeddiřř n SIDI, tenni tuřa igga Musa di řexřa d uęalřar i tyarřa n wecmađ, x řgaęedet n Jibeun. ³⁰ Dawud *maca* war izemmar ad *din* yuyur řima ad yarzu x SIDI, mařar netta tuřa teřqf it tigg^wudi zi ssif n **Lmalak n SIDI**.

1 IMEZRUJEN

Asewjed i řebni n zzawect

22¹ Inna Dawud “Da i ya *tbedd* taddart n SIDI, AREBBI, u da i ya *yiři* u^ealtar n tyarša n wecmađ i Israyil.”² Dawud yumur, ad ssmunen ibarraniyyen inni iğan di temmurt n Israyil u netta igga isuydayen ħima ad arzen izra ad ten ssuydan i řebni n taddart n SIDI.³ Dawud issewjed aţtas n wuzzař i řewtadat i tewwura n wadaf u i tħenya n u^earrađ uřa d waţtas n nnħas, *deg ijj n řqedd* i war izemmar ad itwawzen,⁴ uřa d akeccuđ n tengelt, ijj n řqedd war izemmar ad itwahseb, minzi ayt n řidun d ayt n řur ssiwđen aţtas n ukeccuđ n *tcejart* n tengelt yar Dawud.⁵ Dawud inna “Mmi Suliman d aħudri *ead* u d arhef. Taddart maca i ya itwassbedden i SIDI ad tiři d tameqqrant isseuġen ħima isem nnes d řeezz nnes ad idweř yar marra timmura. Necc ad as sswejdeř.” Ammu i issewjed Dawud aţtas qbeř i řmewt nnes.

⁶ Xenni iřaya netta i mmis Suliman uca yumur it ħima ad ibna ict n taddart i SIDI, AREBBI n Israyil.⁷ Inna Dawud i Suliman “Mmi, necc simant inu tuřa-t deg wuř inu ħima ad bniř ict n taddart i yisem n SIDI, AREBBI inu.⁸ Maca iffeř-dd řari wawař n SIDI, inna ‘Cek tessizzřed aţtas n idammen u teggid imenyan iqeshen. Cek war tbennid i yisem inu taddart, mařar cek tessizzřed zzat i wudem inu aţtas n idammen x temmurt.’⁹ Xzar mmic wenni i d ac i ya itwarwen u netta i ya yiři d ijj n weryaz n řħudnet, mařar necc ad as wceř řħudnet zi marra řeedyan i d as-dd innden, mařar isem nnes ad yiři Suliman u deg wussan nnes ad wceř řehna d řħudnet i Israyil.¹⁰ Netta ad ibna ict n taddart i yisem inu u netta ad yiři i necc d mmis u necc ad as iřiř d Tbatat u necc ad ssmetney řearc n tgelda nnes x Israyil i řebda.’

¹¹ Xenni řexxu, mmi inu, SIDI ad yiři akidek u cek ad tferħed u cek ad tebnid taddart n SIDI, AREBBI nnek am mammec tuřa xak issiweř.¹² Iři ad ac iwc SIDI tiřit d řeeqeř uřa d usuyar x Israyil ħima ad tetwahđa ccariea n SIDI, AREBBI nnek.¹³ Xenni ad tiřid tferħed xmi i ya teħđid ħima ad ggen tiweřša d lfarayid, tinni yumur SIDI s Musa i Israyil. Iři d aryaz u iři tmeħded, war ttegg^wed ca u war tefciř!

¹⁴ Xzar-dd, di řehřaret inu sswejdeř yar ufus i taddart n SIDI myat-ařaf n ‘talint’ n wureř d wařef x wařef n ‘talint’ n nnuqart uřa d nnħas d wuzzař ařami war tzemmar ad tetwawzen. Uřa d akeccuđ u izra iwyey ten-dd. U cek ad xas tarnyed *ead*.¹⁵ Cek řark *ead* aţtas n *yeryazen* ħima ad ggen řxedmet, isuydayen d řemeuġam i *uneqqac* n weřzu d ukeccuđ d eřam kuř *iwdan* nni i yar teġa řefhamet di eřam kuř řxedmet.¹⁶ Urey d nnuqart d nnħas d wuzzař anect war izemmar ad itwawzen. Kkar, egg it uca SIDI ad kidek yiři.

¹⁷ Dawud yumur *ead* i marra imeqqrannen n Israyil, maħend ad wcen afus i mmis Suliman u netta inna¹⁸ “Ma war iři SIDI, AREBBI nwem, akidwem uca iwca awem řħudnet yar marra iyezdisen nwem? Mařar netta igga marra imezday n temmurt deg ufus inu uca tammurt tetwagg sadu ufus inu zzat i wudem n SIDI u zzat i wudem n marra řgens.¹⁹ Xenni řexxu, wcem uř d řee^wmar nwem ħima ad tarzum x SIDI, AREBBI nwem, uca kkarem uca bnam zzawect iqeddsen n SIDI AREBBI ħima Ttabut n Řeahd n SIDI d marra řeqc^wue iqeddsen n AREBBI zemmareⁿ ad twassidfen di taddart i ittwabnan i yisem n SIDI.”

Dawud idebbar řxedmet n llawiyyen

23¹ Umi tuřa Dawud iwsar u ijjiw^en ussan, igga netta mmis Suliman d ajeġid x Israyil.² Netta issmun-dd marra imeqqrannen n Israyil uřa d ikeħhanen d ayt n Lawi.³ Twaħesben llawiyyen zi třatin n isegg^wusa d sennej. Tuřa řqedd nsen azeġif azeġif tmenya u-třatin-ařaf n yeryazen.⁴ Zzaysen tuřa *din* arebea u-eicrin-ařaf n yenni itwaggen d imseyyaren x řxedmet di taddart n SIDI uca *aq^a din* setta-ařaf n iweqqafen d řquđat,⁵ arbeea-ařaf n ieessasen n tewwart d arebea-ařaf n imedyazen i izran n uşebbah i SIDI, ak-d dduzanat n *lmusiq^a* nni ggiř necc, inna Dawud, ħima ad ssemyaren SIDI s yezřan n uşebbah.

22:2 ‘yumur’ - s Teibranit ‘inna’.

1 IMEZRUYEN

⁶ David ibda ten di terbiein, *twasettfen* elahsab ihenjiren n Lawi, Jarcun, Qahat d Marari.

⁷ Zeg Ijarcuniyyen tuya-ten d Laedan d Cimei. ⁸ Ihenjiren n Laedan *tuya-ten d* azeğif Yaḥiyil, Zitam d Yuwil, tṛata *n yeryazen*. ⁹ Ihenjiren n Cimei *tuya-ten d* Calumit, Ḥaziyil d Ḥaran, tṛata *n yeryazen*. Ina *tuya-ten d* izeğifen *n tudrin n* ibabaten n Laedan. ¹⁰ Ihenjiren n Cimei *tuya-ten d* Yaḥat, Zayna, Yaεuc d Bariea. Ina *tuya-ten d* ihenjiren n Cimei. ¹¹ Yaḥat tuya-t d azeğif u Ziza wiss tnayen, *maca* Yaεuc d Bariea war tui ḡarsen ihenjiren aṭṭas. Yar řehsab twaḡesben nitni d ict n taddart n ibabaten.

¹² Ihenjiren n Qahat *tuya-ten d* Eamram, Yiṣhar, Ḥibrun d Euzziyil, arebea *n yeryazen*. ¹³ ihenjiren n Eamram *tuya-ten d* Harun d Musa. Harun itwaεeř ḡima ad itwaqeddes d amqeddes qaε, netta d ihenjiren nnes, i řebda, ḡima ad ibexxar jjawi zzat i wudem n SIDI, ḡima ad as isexxar u ḡima ad ibarek s yisem nnes i řebda. ¹⁴ Tarwa n Musa, aryaz n AREBBI, twaṛayan jar teqbič n Lawi. ¹⁵ Ihenjiren n Musa *tuya-ten d* Jarcun d Iliεazar. ¹⁶ Zi tarwa n Jarcun *tuya* Cabuwil d azeğif. ¹⁷ Mmis n Iliεazar *tuya d* azeğif Raḡabya. Ihenjiren nneḡni tuya war ḡars ca. Ihenjiren n Raḡabya *maca tuya-ten* deg waṭṭas. ¹⁸ Zeg tarwa n Yiṣhar *tuya* Calumit d azeğif. ¹⁹ Ihenjiren n Ḥibrun *tuya-ten d* azeğif Yariya, Amarya wiss tnayen, Yaḡziyil wiss tṛata d Yaqmaεam wiss arebea. ²⁰ Zeg tarwa n Euzziyil *tuya* Mixa d azeğif d Yaciya wiss tnayen.

²¹ Ihenjiren n Marari *tuya-ten d* Maḡli d Muci. Ihenjiren n Maḡli *tuya-ten d* Iliεazar d Qis. ²² Iliεazar immut u netta war ḡars tui bu ihenjiren, *maca* yessis *wah*. Tarwa n Qis, aytmatsen, iwyen ten d *tamyart*. ²³ Ihenjiren n Muci *tuya-ten d* Maḡli d Eadir d Yarimut, tṛata *n yeryazen*.

²⁴ Ina d tarwa n Lawi, *inni itwasettfen* elahsab *tudrin n* ibabaten nsen, *inni itwazemmen* ḡar řehsab nsen s řqedd n ismawen nsen azeğif azeğif, *inni iggin* tasexxart i taddart n SIDI, zi eicrin isegḡ^wusa sennej. ²⁵ Maḡar Dawud tuya inna “SIDI, AREBBI n Israyil, iwca řhudnet i řgens nnes u netta ad izdeḡ di Urcalim i řebda.” ²⁶ *Netta inna* εawed x ayt n Lawi “Nitni war ḡdijen εad ad arbun Tazeddiyt d marra řeqcε nni i dd ittasen ak-d tsexxart.” ²⁷ Minzi elahsab awařen ineggura n Dawud, *tuya* řqedd n tarwa n Lawi d *inni iḡan* zi eicrin isegḡ^wusa sennej. ²⁸ Nitni bedden ak-d tarwa n Harun di tsexxart di taddart n SIDI, *ḡar uḡetṭu* x řemraḡat barra u x ixammen n řexzen u x usizdeg n marra řeqcε iqeddsen d řxedmet n tsexxart di taddart n AREBBI, ²⁹ umi sswejden *nitni* ayrum n wescan d waren n ssmid i tewhibt *n řyiḡet* d teřfap bṛa antun, umi ssxedmen axdim u *gg^win* arecti u man aya i marra řqedd d marra řeqyas ³⁰ u maḡend ad iřin wejden di kuř řṣbeḡ ḡima ad sebbḡen u ad ssemyaren i SIDI aṛ ateffu n tmeddit, ³¹ u maḡend ad awyen řebda marra tiyarša n wecmaḡ n SIDI zzat i wudem n SIDI elahsab řqedd i yeḡa di lfariḡa i d as ittṛiqqan, deg wussan n ssebt, deg iyuren n jdid u di řεyud itwaggen. ³² Ittxeřša asen ad ḡḡan taweqqaft nsen i Uqidun n Umsagar d taweqqaft nsen i zzawect iqeddsen d taweqqaft *nsen* ḡar uyezdīs n tarwa n Harun, aytmatsen, ḡar tsexxart n taddart n SIDI.

Tirbiein n ikehhanen

24 ¹ Tirbiein n tarwa n Harun. Ihenjiren n Harun *tuya-ten d* Nadab, Abihu, Iliεazar d Itamar. ² Nadab d Abihu mmuten zzat i wudem n babatsen. War ḡarsen bu ihenjiren. Iliεazar d Itamar tuya ttsexxaren am ikehhanen.

³ Dawud ibda ten *jmiε* ak-d řaduḡ zi tarwa n Iliεazar d Aximalik zi tarwa n Itamar elahsab taweqqaft nsen i tsexxart nsen. ⁴ Ufin aḡa ḡar tarwa n Iliεazar aṭṭas n izeğifen jar yeryazen x ḡar tarwa n Itamar. Bḡan ten *ammeni*: jar tarwa n Iliεazar *aḡa din* seṭṭac n izeğifen n tudrin n ibabaten u jar tarwa n Itamar tmenya *n izeğifen* n tudrin n ibabaten. ⁵ Nitni bḡan ten s tqedduḡt, am yina niḡ am yina, maḡar imeqqranen n zzawect iqeddsen d imeqqranen n AREBBI *tuya-ten* zi tarwa n Iliεazar u zi tarwa n Itamar.

1 IMEZRUYN

⁶ Camaya, mmis n Natanyil, *wenni tuya* d amarir zi *teqbič* n Lawi, izemmen iten zzat i wudem n ujeğid d řhukkam d ukehhan Abyatar d Aximalik, mmis n Abyatar, u zzat i wudem n izeğifen n tudrin *n ibabaten* jar ikehhanen u jar Ilawiyyen. Ggin *taqedduħt* i ict n taddart n ibabaten i Iliazar, *xenni* i ict *n taddart n ibabaten* i Itamar. ⁷ *Taqedduħt* tamezwarut tekkar as-dd i Yahuy-arib, wiss tnayen i Yadeiya,

⁸ wiss třata i Ĥarim, wiss arebea i Saćurim, ⁹ wiss xemsa i Malkiya, wiss setta i Miyamin, ¹⁰ wiss sebea i Huquq, wiss tmenya i Abiya, ¹¹ wiss tesa i Yacuea, wiss eecra i Cakanya, ¹² wiss ĥittac i Ilyacib, wiss teneac i Yaqim, ¹³ wiss třetřac i Ĥuffa, wiss arbeetac i Yacabad, ¹⁴ wiss xemmetac i Bilja, wiss setřac i Immir, ¹⁵ wiss sebetac i Ĥizir, wiss tmentac i Ĥafšiš, ¹⁶ wiss tseetac i Faqaħya, wiss eicrin i Yaħazqiyil, ¹⁷ wiss waħit u-eicrin i Yaxin, wiss tnayen u-eicrin i Jamul, ¹⁸ wiss třata u-eicrin i Dalaya, wiss arebea u-eicrin i Maćazya. ¹⁹ Ina tuya xasen taweqqaft maħend ad adfen taddart n SIDI elahsab *asettef n* tasexxart nsen am mammec lfariđa *i dd-yusin* s ufus n babatsen Harun am mammec i d as yumur SIDI, AREBBI n Israyil.

Tiwacunin n Ilawiyyen

²⁰ Zi jjiħet *n usettef n* min iqqimen n tarwa n Lawi, aqa Cubayil *tuya d azeğif* i iħenjiren n Ėamram u Yaħadya i tarwa n Cubayil. ²¹ I Raħabya: i tarwa n Raħabya *idweř* Yaciya d azeğif. ²² I tarwa n Yiřhar Calumit. I tarwa n Calumit Yahat. ²³ U x tarwa *n Ĥibrun tuya* Yariya d *amezwaru*, Amarya d wiss tnayen, Yaħziyil d wiss třata, Yaqmaćam wiss arebea. ²⁴ I tarwa n Ėuzziyil Mixa. I tarwa n Mixa: Camir. ²⁵ Umas n Mixa *tuya d* Yacciya. I tarwa n Yaciya Zakarya. ²⁶ Iħenjiren n Merari *tuya-ten d* Maħli d Muci. Iħenjiren n Yaćazya: Banu *tuya d azeğif*. ²⁷ Tarwa n Marari: i mmis Yaćazya: Cuham, Zakkur d Eibri. ²⁸ I Maħli Iliazar. Netta tuya war ħars bu iħenjiren. ²⁹ I Qis: iħenjiren n Qis: Yarħamyil. ³⁰ Iħenjiren n Muci *tuya-ten d* Maħli, Ėadir d Yarimut. Ina *tuya-ten d* tarwa n Lawi, *twasettfen* elahsab *tudrin n* ibabaten nsen.

³¹ Uřa d nitni ndaren tiqedduħin amecnaw aytmatšen, tarwa n Harun, zzat i wudem n ujeğid Dawud d řaduq d Aximalik d izeğifen n *tudrin n* ibabaten jar ikehhanen u jar Ilawiyyen, am ibabaten *inni iğan* d azeğif am umatsen d amezyan qać.

Imedyazen

25 ¹ Dawud d ikumandaren n řeeskar eezřen i tsexxart zi tarwa n Asaf d Himan d Yadutun, *iryazen* inni ittnebben s řgambriyat d lħarpat d tağunin n wuzzař. Řqedd n yeryazen i iggin řxedmet n tsexxart *tuya-t d* wa: ² Zi tarwa n Asaf *tuya-ten* Zakkur d Yusuf d Natanya d Acryil, iħenjiren n Asaf, *d inni i iğan* sadu ufus n Asaf, wenni tuya ittnebban x iceyyaren n ujeğid. ³ X Yadutun: tarwa n Yadutun *tuya-ten d* Jadalya, řari, Yicćiya, Ĥacabya d Mattatya, setta *n yeryazen*, inni *iğan* sadu ufus n babatsen Yadutun, wenni tuya ittnebba s řgambri, ĥima ad qadan d ssemyaren SIDI. ⁴ X Himan: tarwa n Himan *tuya-ten d* Buqqiya, Mattanya, Ėuzziyil, Cabuwil, Yarimut, Ĥananya, Ĥanani, Iliyata, Jiddalti, Rumamti-Ćazar, Yucbaqaca, Malluti, Hutir d Maħziyut. ⁵ Nitni marra *tuya-ten d* tarwa n Himan, amwařaw n ujeğid s řefħamet n wawařen n SIDI. Ĥima ad issgaćeed *icc nnes* yarzef SIDI i Himan arbeetac n iħenjiren d tħenjirin.

⁶ Marra ina *tuya-ten* sadu ufus n babatsen, *n* Asaf, Yadutun d Himan, i izřan di taddart n SIDI s tağunin n wuzzař d lħarpat d řgambriyat, i tsexxart di taddart n AREBBI sadu ufus n AREBBI.

⁷ Řqedd nsen, *jmić* ak-d aytmatšen, inni tuya twassřemden deg izřan i SIDI, *n* marra inni ħarsen tizemmar *di man aya*, tuya-t mitayn u-tmenya u-tmanyin.

⁸ Nitni ndaren tiqedduħin i tćessast, am umezyan am umeqqrان, am umseřmad am umeħđar.

⁹ *Taqedduħt* tamezwarut tekkar as-dd i Yusuf.

1 IMEZRUYEN

Wiss tnayen i Jadalya. Netta d aytmas d ihenjiren nnes, tenεac n yeryazen.

¹⁰ Wiss tṛata tekkar as-dd i Zakkur. Ihenjiren nnes d aytmas, tenεac n yeryazen.

¹¹ Wiss arebea tekkar as-dd i Yašri. Ihenjiren nnes d aytmas, tenεac n yeryazen. ¹² Wiss xemsa tekkar as-dd i Natanya. Ihenjiren nnes d aytmas, tenεac n yeryazen.

¹³ Wiss setta tekkar as-dd i Buqqiya. Ihenjiren nnes d aytmas, tenεac n yeryazen.

¹⁴ Wiss sebea tekkar as-dd i Yacaryila. Ihenjiren nnes d aytmas, tenεac n yeryazen.

¹⁵ Wiss tmenya tekkar as-dd i Yaceiya. Ihenjiren nnes d aytmas, tenεac n yeryazen.

¹⁶ Wiss tesεa tekkar as-dd i Mattanya. Ihenjiren nnes d aytmas, tenεac n yeryazen.

¹⁷ Wiss εecra tekkar as-dd i Cimeī. Ihenjiren nnes d aytmas, tenεac n yeryazen.

¹⁸ Wiss ḥiṭac tekkar as-dd i ʿazaryil. Ihenjiren nnes d aytmas, tenεac n yeryazen.

¹⁹ Wiss tenεac tekkar as-dd i Hacabya. Ihenjiren nnes d aytmas, tenεac n yeryazen.

²⁰ Wiss tṛetṭac tekkar as-dd i Cubayil. Ihenjiren nnes d aytmas, tenεac n yeryazen.

²¹ Wiss arbeṭac tekkar as-dd i Mattitya. Ihenjiren nnes d aytmas, tenεac n yeryazen.

²² Wiss xemmeṣac tekkar as-dd i Yarimut. Ihenjiren nnes d aytmas, tenεac n yeryazen.

²³ Wiss seṭṭac tekkar as-dd i Ḥananya. Ihenjiren nnes d aytmas, tenεac n yeryazen.

²⁴ Wiss sebeṭac tekkar as-dd i Yacbaqacya. Ihenjiren nnes d aytmas, tenεac n yeryazen.

²⁵ Wis tmenṭac tekkar as-dd i Ḥanani. Ihenjiren nnes d aytmas, tenεac n yeryazen.

²⁶ Wiss tseṣac tekkar as-dd i Malluti. Ihenjiren nnes d aytmas, tenεac n yeryazen.

²⁷ Wiss eicrin tekkar as-dd i Iliyata. Ihenjiren nnes d aytmas, tenεac n yeryazen.

²⁸ Wiss waḥit u-eicrin tekkar as-dd i Hutir. Ihenjiren nnes d aytmas, tenεac n yeryazen.

²⁹ Wiss tnayen u-eicrin tekkar as-dd i Jiddalti. Ihenjiren nnes d aytmas, tenεac n yeryazen.

³⁰ Wiss tṛata u-eicrin tekkar as-dd i Maḥziyut. Ihenjiren nnes d aytmas, tenεac n yeryazen.

³¹ Wiss arebea u-eicrin tekkar as-dd i Rumamti-ʿazar. Ihenjiren nnes d aytmas, tenεac n yeryazen.

Iεessasen n tewwart, inni x řeknuz d imeḥḍayen

26 ¹ Tirbiein n iεessasen n tewwura:

N Iquraḥiyyen: Macalamya, Quri, zi tarwa n Asaf. ² Macalamya tuḡa ḡars ihenjiren: Zakarya tuḡa-t d amenzu, Yadieil wiss tnayen, Zabadya tṛata, Yatniyil wiss arebea, ³ ʿilam wiss xemsa, Yuḥanan wiss setta, Ilihu-ʿinay wiss sebea.

⁴ Uṛa ʿubid-Idum tuḡa ḡars ihenjiren: Cameiya tuḡa-t d amenzu, Yahuzabad wiss tnayen, Yuwax wiss tṛata, Sakar wiss arebea, Natanayil wiss xemsa, ⁵ ʿamiyil wiss setta, Issakar wiss sebea, Faalṭay wiss tmenya, maḡar ibarek it AREBBI. ⁶ Uṛa i mmis Cameiya twaxeṛqen as-dd ihenjiren, inni tuḡa d řḥukkam di taddart n babatsen, minzi nitni tuḡa-ten d ayt bu-teyruḍt imeḥḍen.

⁷ Ihenjiren n Camaṡya tuḡa-ten d ʿutni, Rafayil, ʿubid-Idum, Ilzabad, aytmas, tarwa imeḥḍen, Ilihu d Camakya.

⁸ Ina marra tuḡa-ten zeg ihenjiren n ʿubid-Idum, nitni d ihenjiren nsen d wawmaten nsen, irya-zen imeḥḍen, ccuren s jjeḥd i tsexxart nsen, tnayen u-settin n yeryazen n ʿubid-Idum. ⁹ Macalamya tuḡa ḡars ihenjiren d wawmaten, tarwa imeḥḍen, tmenṭac n yeryazen.

¹⁰ Ḥusa, zeg ayt n Marari, tuḡa ḡars ihenjiren. Cimri tuḡa d azeḡif, waxxa netta war iḡi d amenzu, maca babas igga it d azeḡif. ¹¹ Ḥilqiya tuḡa-t d wiss tnayen, Tabalya wiss tṛata, Zakarya wiss arebea. Marra ihenjiren d wawmaten n Ḥuca tuḡa-ten di tṛetṭac n yeryazen. ¹² X terbiein-a n iεessasen n tewwura, x izeḡifen n ayt bu-teyruḍt, tuḡa ccḡeṛ n tεessast, jmie ak-d aytmaten, ḥima ad sexxaren di taddart n SIDI.

¹³ Nitni ndaren taqedduḥt, am umeḡyan am umeqqran, i taddart n babatsen, i tewwart u i tewwart nneḍni. ¹⁴ Taqedduḥt i ccarq tekkar as-dd i Calamya. Uṛa i mmis Zakarya, wenni d amca-

1 IMEZRUYEN

war d amiysis, tewda *as-dd* taqedduht u taqedduht nnes ikkar *as-dd* i ccamal. ¹⁵ I Eubid-Idum *tekkar as-dd tqedduht* i ljanub u i ihenjiren nnes i taddart n ixammen n řehrit. ¹⁶ I Cuffim d Ĥuca *tekkar asen-dd tqedduht* i lyarb, ak-d tewwart n Calkat yar webrid ameqqran igaeeden yar zzawect. Ijj n ueessas *tuya ibedd* yar *Ijj n ueessas inneđni*. ¹⁷ Yar manis i dd-tneqqar tfuct *bedden* setta n iessasen u yar ccamal *bedden din* kuř ass arebea. Yar ljanub *εawed* kuř ass arebea u yar ixammen n řehrit tnayen u *εawed* tnayen. ¹⁸ Yar řebni barra yar uyezdis n lyarb n zzawect arebea yar webrid ameqqran u tnayen yar řebni n barra. ¹⁹ Tina tuya d tarbiein n iessasen n tewwura zi tarwa n Uquraĥi u zi tarwa n Marari.

²⁰ Uca aytmatšen Ilawiyyen *tuya-ten* x txubay n taddart n SIDI u x řeknuz n řeqcuε itwaqeddsen.

²¹ Ihenjiren n Laedan, ihenjiren n Ujarcuni, *inni tuya* yar Laedan. Zeg izeġifen *n taddart* n ibabaten, *inni tuya-ten* yar Laedan, Ajarcuni: Jaĥiyili. ²² Ihenjiren n Yaĥiyili *tuya-ten d* Zitam d Yuwil, umas. Nitni *tuya-ten* x řeknuz n taddart n SIDI.

²³ N Iramiyyen d Iyiřhariyyen d Iĥabruniyyen d Euzziyilen ²⁴ *tuya* Cabuwil, mmis n Jarcum, mmis n Musa, d amehdayi x txubay. ²⁵ Awmaten nnes zeg Iliεazar *tuya-ten d* mmis Raĥabya, mmis nnes Yacaεya, mmis nnes Yuram, mmis nnes Zikri d mmis nnes Calumit. ²⁶ Calumit w-nita d aytmas *tuya-ten* x řeknuz n řeqcuε itwaqeddsen, inni iqeddes iten ujeġid Dawud ak-d izeġifen *n tudrin* n ibabaten u ak-d imeqqranen x wařef d x mya u ak-d ikumandaren n řeskar.

²⁷ Nitni tuya qeddsen ten zi garrat u zi tkeccađt ĥima ad zzaysen εedřen taddart n SIDI. ²⁸ Uřa marra min tuya iqeddes it umwařaw řamwil, d Cawul, mmis n Qis, d Abnir, mmis n Nir, d Yu'ab, mmis n řaraya. Marra min tuya itwaqeddsen *tuya* sadu afus n Calumit d aytmas.

²⁹ Zeg Iyiřhariyyen *tuya-ten* Kananya d ihenjiren nnes xeddmen am iweqqafen d řquđat barra di *temmurt n* Israyil. ³⁰ Zeg Iĥabruniyyen, *tuya* yar Ĥacabya d aytmas, iryazen imeĥden, ařef u-sebea-mya n *yeryazen*, taweqqaft x Israyil, yar ujemmađ n L'Urdun yar lyarb, x marra řxedmet i SIDI d x tsexxart i ujeġid. ³¹ Zeg Iĥabruniyyen *tuya* Yariya d azeġif, n Iĥabruniyyen, n řecyur nsen *inni dd-iqqarsen* zeg ibabaten. Deg usegg^was wiss arebein n tgeldit n Dawud twarzun u twafen ayt bu-teyrudt imeĥden di Yaεzir di Jilead. ³² Aytmas *tuya-ten d* tarwa imeĥden, ařfayn u-sebea-mya izeġifen *n tudrin* n ibabaten. Ajeġid Dawud igga ten x Irubiniyyen, Ijadiyyen d wezyen n teqbič n Manassi, x marra timesřayin n AREBBI u x *marra* timesřayin n ujeġid.

Ikumandaren n řeskar

27¹ Ina d ayt n Israyil ak-d řqedd nsen, izeġifen *n tudrin* n ibabaten d imeqqranen x wařef d imeqqranen x mya ak-d iweqqafen nsen, inni tuya ittsexxaren i ujeġid di marra timesřayin n tiggayin, x man wen i dd-ittasen d x man wen ittraĥen u *man aya* zeg uyur ař uyur *nneđni* di marra iyuren n usegg^was. Ict n teggayt *days* arebea-ařaf n *yeryazen*.

² Yasubeam, mmis n Zabdiyil, *tuya* x terbiet tamezwarut i uyur wiss amezwaru. Tarbiet nnes *days* arebea-ařaf n *yeryazen*.

³ *Netta tuya* zeg tarwa n Farař. *Netta* d azeġif n marra ikumandaren n řeskar deg uyur amezwaru.

⁴ Dudađ, Axuxi, *tuya* x taggayt n uyur wiss tnayen. Miqlut d amehdayi n terbiet nnes. Tarbiet nnes *days* arebea-ařaf n *yeryazen*.

⁵ Banaya, mmis n Yahuyadaε, akehhan ameqqran tuya d akumandar wiss třata n řeskar i uyur wiss třata. Tarbiet nnes *days* arebea-ařaf n *yeryazen*.

26:15 'řehrit' - niy 'ixxamen n uxemmeř'.

1 IMEZRUYEN

⁶ Banaya wa *tuya* d bu-teyrudt n tratin u netta *tuya* x tratin. Mmis Eammizabad *tuya* x teggayt nnes.

⁷ Easayil, mmis n Yu'ab, d wiss arebea i uyur wiss arebea u mmis Zabadya *tuya* awarni as. Tarbiet nnes *days* arebea-ařaf n yeryazen.

⁸ Camhut, Ayazarahi, akumandar, *tuya* x taggayt wiss xemsa i uyur wiss xemsa. Tarbiet nnes *days* arebea-ařaf n yeryazen.

⁹ Eira, mmis n Eiqqis, Atiquei, *tuya* d wiss setta i uyur wiss setta. Tarbiet nnes *days* arebea-ařaf n yeryazen.

¹⁰ Haliř, Afalituni, zi tarwa n Ifrayim, *tuya* d wiss sebea i uyur wiss sebea. Tarbiet nnes *days* arebea-ařaf n yeryazen.

¹¹ Sibkay, Ahucati, n Izarahiyyen, d wiss tmenya i uyur wiss tmenya. Tarbiet nnes *days* arebea-ařaf n yeryazen.

¹² Abieazar, Aeanatuti, n Ibinyaminiyyen, *tuya* d wiss tesea i uyur wiss tesea. Tarbiet nnes *days* arebea-ařaf n yeryazen.

¹³ Maharay, Anařufati, i Izarahiyyen, *tuya* d wiss eecra i uyur wiss eecra. Tarbiet nnes *days* arebea-ařaf n yeryazen.

¹⁴ Banaya, Afareatuni, zi tarwa n Ifrayim, *tuya* d wiss řiřac i uyur wiss řiřac. Tarbiet nnes *days* arebea-ařaf n yeryazen.

¹⁵ Xalday, Anařufati, n twacunt n Eutniyil, *tuya* d wiss teneac i uyur teneac. Tarbiet nnes *days* arebea-ařaf n yeryazen.

¹⁶ Ina bedden x tqebbař n Israyil:

I Irubiniyyen *tuya* Iliazar, mmis n Zikri, d amgewwed.

I Icameuniyyen: Cafatya, mmis n Maeka.

¹⁷ I Lawi: Ĥacabya, mmis n Qamuwil.

I Harun: řaduq.

¹⁸ I Yahuda: Ilihu, zeg aytmas n Dawud.

I Issakar: Eumri, mmis n Mixayil.

¹⁹ I Zabulun: Yicmaeya, mmis n Eubadya.

I Naftali: Yarimut, mmis n Eazaryil.

²⁰ I ayt n Ifrayim: Ĥucae, mmis n Eazarya.

I wezyen n teqbič n Manassi: Yuwil, mmis n Fadaya.

²¹ I wezyen n teqbič n Manassi di Jilead: Jaddu, mmis n Zakarya.

I Binyamin: Yaesiyil, mmis n Abner;

²² I Dan: Eazaryil, mmis n Yaruřam.

Ina *tuya* d řřukkam n tqebbař n Israyil. ²³ Dawud war iksi ca řqedd n yenni řar iřa eicrin n isegg^wusa d swadday, mařar SIDI *tuya* inna aqa netta ad yarr Israyil deg wařřas am itran n ujenna.

²⁴ Yu'ab, mmis n řaruya, *tuya* ibda ad iřseb řgens, maca war t ikemmeř umi dd-yusa ijj n lyadab d ameqqran x Israyil. X uyenni war itwagg řqedda deg wedlis n imezruyen n ujeřid Dawud.

Iwkiřen n ujeřid

²⁵ Eazamut, mmis n Eadiyil, *tuya* x txubay n ujeřid.

Yunatan, mmis n Euzziya, *tuya* x txubay n temmurt, di tneddam, di dcurat u di lburjat.

²⁶ Eazri, mmis n Kalub, *tuya* iřřefacbar x řxedmet deg iyyar řima ad carzen acař.

²⁷ Cimeı, Aramati, *tuya* iřřefacbar x iřwicen n tzayart.

Zabdi, Acifmi, *tuya* x zzad n binu nni iřřan deg iřwicen n tzayart.

1 IMEZRUYEN

²⁸ Baēl-Ḥanan, Ajadiri, *tuya iṭṭef acbar* x iḥwicen n z Zitun u x izemmuren nni iḡan di Temmurt Iwaṭan.

Yuwac *tuya* x zzad n zzect.

²⁹ Ciṭray, Acaruni, *tuya iṭṭef acbar* x ifunasen d tfunasin, inni ihedda di řewḡa n Carun. Cafat, mmis n Ealay, *tuya* x ifunasen d tfunasin di řewḡat n teyzurt.

³⁰ Ubil, Asmaēili, *tuya iṭṭef acbar* x iřeyman, Yaḥadya, Amirunuti, *tuya* x tiḡyař.

³¹ Yaziz, Aḥajri, *tuya iṭṭef acbar* x wuḡi.

Nitni marra *tuya* ten d imeḡdayen x wagra nni iḡan n ujeḡid Dawud.

³² Yunatan, eemmis n Dawud, *tuya* d amcawar, ijj n bnadem d amiyis. Netta *tuya* eawed d amarir. Yaḥiyil, mmis n Ḥakmuni, *tuya* řar iḡenjiren n ujeḡid *yarebba iten*.

³³ Axitufil *tuya* d amcawar n ujeḡid

u Ḥucay, Arkiti, *tuya* d ameddukeř n ujeḡid.

³⁴ Yahuyadae, mmis n Banaya, d Abyatar *tuya-ten* awarni i Axitufil.

Yu'ab *tuya-t* d akumandar n řeeskar n ujeḡid.

Dawud igga x Suliman maḡend ad ibna zzawect n SIDI

28¹ David issmun di Urcalim marra imeqqranen n Israyil d řḡukkam n tqebbař d imeqqranen n terbiein d imsexxaren n ujeḡid d imeqqranen x wařef d imeqqranen x mya d imeqqranen i iḡan x marra agra d řkesbet n řmar n ujeḡid d iḡenjiren nnes uřa d imsexxaren icenneen d ayt bu-teyruḡt, *wah*, kuř bu-teyruḡt imeḡden.

² Ikkar ujeḡid Dawud, inna “Sřem-dd řari, aytma d řgens inu! Necc simant inu *tuya-t* řari deg wuř inu ḡima ad bniḡ ict n taddart n řhudnet i Ttabut n Řeahd n SIDI u i tnebdat n iḡaren n AREBBI nney uca sswejdeḡ necc i řebni.”³ Maca SIDI inna ayi ‘Cek war tbennid i yisem inu taddart, maḡar cek d ijj n weryaz n imenḡan u tessizřed aṭṭas n idammen.’⁴ SIDI, AREBBI n Israyil, ifarz ayi zi marra taddart n baba ḡima ad dewřey d ajeḡid x Israyil i řebda, minzi netta ifarz Yahuda ḡima ad yiři d amgewwed uca *xenni* taddart n baba zi taddart n Yahuda uca jar iḡenjiren n baba yarḡa dayi u igga ayi d ajeḡid x marra Israyil.⁵ Jar marra iḡenjiren inu, maḡar SIDI iwca ayi aṭṭas n iḡenjiren, ifarz netta mmi Suliman ḡima ad iqqim x řkursi n tgelda n SIDI x Israyil.⁶ Netta inna ayi ‘Mmic Suliman ad ibna taddart inu d řemraḡat inu, maḡar netta i farzey d mmi u necc ad as iřiḡ d babas.’⁷ Necc ad ssmetney tageldit nnes i řebda mařa netta ad iḡfar tiweřřa d lfarayid inu s jjeḡd, am mammec teḡa ass-a.’⁸ Xenni řexxu, *ad awem eēřmey* zzat i tiṭṭawin n marra Israyil, agraw n řgens n SIDI, u deg imezzuyen n AREBBI nney, ḡima ad teḡḡam u ad tarzum marra tiweřřa n SIDI, AREBBI nwem, maḡend ad tetṭfem tammurt tařebḡant tanita d řwart uca ad tt tejjem d řwart i řebda arrawen nwem awarni awem.⁹ U cek, mmi Suliman, sen AREBBI n babac u sexxar as s wuř imun d s řeemar ixsen, minzi SIDI ittbeqqec marra uřawen uca ifehhem marra min dd-ittasen řar ixarriřen n *uzeḡif nney*. Mařa cek tarzud xas, netta ad zzayek itwaf, maca mařa tsemḡed days, ad cek inḡar i řebda.¹⁰ Xzar řexxu, minzi SIDI ifarz i cek ḡima ad as tebnid ict n taddart d zzawect iqeddsen. Iři d aryaz uca egg it!”

¹¹ Dawud iwca i mmis Suliman ijj n umedya n wesqif u n řebniyat u n yexammen n txubay u n tyurfatin u yexxamen n daxeř d *umedya* n wexxam n tqebbart n weřřaḡ.¹² uřa d ijj n umedya n marra min řars-dd yusa s Arruḡ x řemraḡat n taddart n SIDI u x marra ixammen i d as-dd innḡen u x marra ixammen n txubay n AREBBI d ixammen n txubay n tewhibin iqeddsen¹³ uca x terbiein n ikehhanen d ilawiyyen u x marra řxedmet i tsexxart n taddart n SIDI u x marra řeqcue i tsexxart n taddart n SIDI.¹⁴ X wureḡ s řewzen *nsen* n wureḡ i marra řeqcue n tsexxart, uřa i řeqcue n nnuqart s řewzen *nsen*, i marra řeqcue n tsexxart u i marra tasexxart.¹⁵ Xenni řewzen i řeqnadeř n wureḡ d řefnarat nsen n wureḡ s řewzen n kuř řḡendiř d řefnarat nnes

1 IMEZRUYEN

wehħdes, uŕa i řeqnadeŕ n nnuqart řewzen n yijj n řqendĩř d řefnarat nnes, am mammec dd-yusa ak-d tsexxart n kuř řqendĩř. ¹⁶ *Ǝawed* řewzen n wurey i tťabŕat i x twabezzeen ayrum, i kuř tťabra *weħdes* uŕa d řewzen n nnuqart i tťabŕat n nnuqart ¹⁷ uŕa d urey iřfan i furcayat u i tťawyat i urucci u i ifenjaŕen n wurey, aqa řewzen n kuř afenjaŕ *wehħdes*, uŕa i ifenjaŕen n nnuqart řewzen i kuř afenjaŕ *wehħdes* ¹⁸ u i uealtar n řebxur s řewzen nnes s wurey iřfan uŕa *ammu Ǝawed* i umedy a n ikarruten, i ixiruben n wurey inni ibezzeen *wafriwen nsen* uca dŕin Ttabut n Řeahd n SIDI. ¹⁹

¹⁹ Man aya marra, inna Dawud, itwassefhem ayi s tira zeg ufus n SIDI, marra řexdayem i dd *ittasen ak-d* umedy a n řebni.

²⁰ Xenni inna Dawud i mmis Suliman “Iři d aryaz u iři tmeħded u egg it! War ttegg^wed ca u war arexxu, maŕar SIDI AREBBI, AREBBI inu, ad yiři akidek. Netta war cek ittejji u war dayek isemmeħ ŕars aŕ akemmeŕ n marra řxedmet i tsexxart di taddart n SIDI. ²¹ Xzar, aqa din tarbiċin n ikehhanen d Ilawiyyen i marra tasexxart di taddart n AREBBI u i marra řxedmet *aqā din* ŕark marra inni i ŕar teĝa di řxadar nsen *ħima ad tt ggen* s tiyit i kuř řxedmet uŕa d řħukkam d marra řgens *bedden akidek ħima ad ggen* marra awaŕen nnek.”

Šsedqet i řebni n zzawect

29 ¹ Uca inna ujeĝid David i marra agraw n řgens “Mmi Suliman d ayennni wenni ifarz it AREBBI. Netta *Ǝad* d amezyan d arexfen uca řxedmet d tameqqrant, maŕar war iĝi řeqsar i ijj n bna dem maca i SIDI AREBBI. ² S marra tizemmar inu sswejdey i taddart n AREBBI inu urey i *min iĝan* n wurey, nnuqart i *min iĝan* n nnuqart, nnħas i *min iĝan* n nnħas, uzzaŕ i *min iĝan* n wuzzaŕ, akeccuđ i *min iĝan* n ukeccuđ d izra n ‘biril’ d izra i ŕa twaggen di tcuyar d izra ibarcanen yareqqen uŕa d izra itwassqareqcen, uŕa *Ǝad* eřam kuř izra iyŕan, uca *xenni aťtas* n izra n řmarmur d acemřaŕ. ³ Zi tayri inu i taddart n SIDI inu, ad arzfey zeg wagra inu *Ǝad* urey d nnuqart, tiwa i min sswejdey necc i taddart n zzawect iqeddsen, ⁴ *Ǝad* tŕata-ařaf n talint n wurey zeg wurey n Ufir d sebea-ařaf talint n nnuqart iřfan maħend ad zzaysen ħenncen řeħyud n ixxamen. ⁵ Urey i *min iĝan* n wurey d nnuqart i *min iĝan* n nnuqart, i marra řxedmet i *ya tetwaggen* s ufus n iħrayfiyyen. Man wen *xenni* ixsen ass-a ad iccur afus nnes s *tewhibin* i SIDI?”

⁶ Xas uca iwyen imeqqranen n *tudrin* n ibabaten d řħukkam n tqebbaŕ n Israyil d imeqqranen x wařef d imeqqranen x mya d imeqqranen x řxedmet n ujeĝid tiwhibin nsen s řxađar. ⁷ Nitni arzfen i tsexxart n taddart n SIDI xemsa-ařaf n talint n wurey d Ǝecra-ařaf draxmi d Ǝecra-ařaf n talint n nnuqart d tmentac-ařaf n talint n nnħas d mya-ařef n talint n wuzzaŕ. ⁸ Wenni ŕar ufin izra iyŕan, iwc iten i wexxam n txubay n taddart n SIDI wenni tuŕa sadu ufus n Yaħiyil, Ajarcuni. ⁹ Řgens ifarħ s tewhibin nsen i *immewcen* s řxađar, maŕar nitni wcin zeg wuř imun qae s řxađar i SIDI uca ajeĝid Dawud ifarħ ict n řefraħet d tameqqrant aťtas.

Izři n usemyar n Dawud

¹⁰ Dawud isseuĝ SIDI zzat i titťawin n marra agraw n řgens, inna

“Ttwaseuĝed cek, SIDI, AREBBI n babatney Israyil, zi řebda ŕars aŕ řebda!

¹¹ I cek, a SIDI, řemyaret d tizemmar d řeezz d ccan d lƎađama, minzi marra min iĝan deg ujenna u x temmurt i iĝan nnek. Zzayek, a SIDI, i teĝa tageldit uca cek tessgaƎeded ixef nnek d azeĝif tiwa marra.

¹² Agra d ccan zzat i wudem nnek u cek tšeĝded x marra *min iĝan*. Aqa-t deg ufus nnek *ħima ad tewced* řemyaret d jjeħd i marra.

28:18 ‘ixiruben’ - ijj n lmarka n lmalakat.

1 IMEZRUJEN

¹³ Xenni řexxu, AREBBI nney, neccin nettqada cek u nettšebbeḥ deg yisem n řeezz nnek.

¹⁴ Mañar min eniḡ necc d min iena řgens inu, aqa neccin řarney tizemmar ad newc ammu s řxaḍar? Zzayek dd-ittas marra u min i d ac newca, *newca it* zeg ufus nnek.

¹⁵ Mañar neccin mȳir d ibarraniyyen d imezday n zzyada zzat i wudem nnek, am řejdud nney. Ussan nney x temmurt amecnaw ict n tiri u rayas war din iḡi.

¹⁶ SIDI, AREBBI nney, zeg ufus nnek yusa-dd marra afeyyed-a i nesewjed ḥima ad nebna ict n taddart i cek, i yisem nnek d amqeddes. Marra aya d nnek.

¹⁷ Necc ssney, a AREBBI inu, aqa cek tqeḡbed uř uca aqa itteḡjeb ac useggem. Necc, deg useggem n wuř inu, wciḡ marra aya s řxaḍar u zriḡ s řefraḡet, aqa uřa řgens nnek i da iḡan, iwca ac t s řxaḍar.

¹⁸ A SIDI, AREBBI n řejdud nney, n Ibrahim d Iřaḡ d Israyil, ḥḍa *xenni* i řebda aqa aya ad yejj ṭṭabee nnes x ixariřšen deg wuř n řgens nnek u ndeh uř nsen řark!

¹⁹ Ewc uřa i mmi Suliman ijj n wuř imun qaḡ maḡend netta ad iḥḍa řumurat nnek d cchadet nnek d tiweřša nnek u maḡend ad yegg marra u maḡend ad tebnid řeqsar-a i x sswejdeḡ necc.”

Suliman iḡaeed řkursi iggellden n SIDI uca Dawud immut

²⁰ Xenni inna Dawud i marra agraw n řgens “Seuḡem SIDI, AREBBI nwem!” Xenni isseuḡa marra agraw n řgens SIDI, AREBBI n řejdud nsen. Nitni uḍaren azeḡif uca qqunjřen i SIDI u i ujeḡid.

²¹ Tiwecca nnes iwyen nitni tiyarša i SIDI. Nitni iwyen ařef n imwan d ařef n icarriyyen d ařef n iḡuřiyyen ak-d marra tiwhibin n useyyeb d tyarša n wecmaḍ i SIDI u *xenni* aṭṭas n tyarša i marra Israyil. ²² Deg wass nni ccin u swin nitni s řefraḡet tameqqrant zzat i wudem n SIDI u nitni ggin Suliman, mmis n Dawud, d ajeḡid i twařat wiss tnayen u nitni dehnen t d amgewwed zzat i SIDI u řaduḡ *dehnen t* d akehhan. ²³ Suliman iqqim x řearc n SIDI am ujeḡid deg wemcan n babas Dawud. Netta iřreḡ u marra Israyil isřa as. ²⁴ Marra řḡukkam d ayt bu-teḡruḍt uřa d marra iḡenjiren n ujeḡid Dawud, wtin deg afus ad qqimen sadu *afus n* ujeḡid Suliman. ²⁵ SIDI yarra Sulayaman ad idweř d ameqqran ař ṭṭarf zzat i tiṭṭawin n Israyil. Netta iwca as aweqqar igellden i tuḡa war iḡi uřa řar ijj n ujeḡid x Israyil qbeř nnes.

²⁶ Ammu i iḡkem Dawud, mmis n Yassa, x marra Israyil. ²⁷ Ussan nni tuḡa iḡkem x Israyil, aqa-ten arebein n isegg^wusa. Netta iḡkem di Ḥibrun sebea n isegg^wusa u di Urcalim třata u-třatin n isegg^wusa. ²⁸ Netta immut umi icab mliḡ, ijjiiwen ussan, agra d ueuḡi. Mmis Salomo idweř d ajeḡid deg wemcan nnes. ²⁹ imezruyen n ujeḡid Dawud, imezwura d ineggura, aqa twazemmen deg wedlis n imezruyen n umwařaw řamwil u deg wedlis n imezruyen n unabi Natan u deg wedlis n imezruyen n umwařaw Jad ³⁰ s marra *min yuran* x tgelda nnes u x tzemmar nnes u x ikuden i xas-dd ikkin uřa x Israyil u x marra tigeldawin n temmura.

ADLIS WISS TNAYEN N IMEZRUYEN

Suliman ittar tiyit zi SIDI

1¹ Suliman, mmis n Dawud, itwassemten di tgelda nnes, minzi SIDI, AREBBI nnes, tuya-t akides uca yarni di řemyaret nnes ař tťarf. ² Suliman issiweř ak-d marra Israyil, ak-d imeqqranen x wařef u x mya u ak-d řquđat u ak-d marra imeqqranen di marra Israyil, izeğifen n *tudrin* n ibabaten. ³ Nitni tťfen abrid, Suliman d marra agraw n *řgens* akides, řar řgaædet nni *iğan* řar Jibeun, minzi dinni i tuya aqiđun n Umsagar n AREBBI i igga Musa, amsexxar n SIDI, di řexřa. ⁴ Maca Dawud yiwi Ttabut n AREBBI zi Qiryat-Yaæarim řar *wemcan* i dd as issewjed Dawud, minzi netta iwta ijj n uqiđun i *Ttabut* di Urcalim. ⁵ Aæaltar n nnhas nni igga Bařaliyil, mmis n Uri, mmis n Ĥur, tuya din zzat i Uqiđun n Umsagar n SIDI. Suliman yarzew din *jmie* ak-d marra agraw n *řgens* ⁶ uca issgaæed din Suliman, zzat i wudem n SIDI, ict n tyarřt x uæaltar n nnhas nni *iğan* řar Uqiđun n Umsagar. Netta iqeddem xas ařef n tyarřa n wecmađ. ⁷ Di ġiřet nni, iban-dd AREBBI i Suliman, inna as “Ttar, min *texsed* ad ac t wcey!” ⁸ Suliman inna i AREBBI

“Cek tessecned i baba Dawud tamexsiwt *nnek* icewwaren u teggid ayi d ajeğid deg wemcan nnes. ⁹ Xenni řexxu, a SIDI AREBBI, ejj ad iffey wawař i tessiwřed ak-d baba Dawud s tidett, minzi teggid ayi d ajeğid x ijj n řgens iwseæ am teejjajt n tmurt. ¹⁰ Ewc ayi řexxu tiyit d tussna, ĥima ad ffey u ad æeqbey zzat i wudem n řgens-a, minzi wi izemmaren ad iħkem x řgens-a ameqqran s řheqq?”

¹¹ Xenni inna AREBBI i Suliman

“Minzi aya řark deg wuř u minzi cek war tettared agra, řeksibet niy ccan niy tudart n yenni i cek icarrhen u war tettared tudart tazirart, maca minzi tettared tiyit d tussna ĥima ad tgeww-ded řgens inu s řheqq, i wenni umi i x cek ggiy d ajeğid, ¹² aqa temmewc ac řexxu tiyit d tussna u ad ac wcey agra d řeksibet d ccan am mammec war *ten* iťťif uřa d ijj n ujeğid zzatek u war ttiřin *ead ammu* awarni ac.

Afyyeđ n wagra n Suliman

¹³ Yiweđ-dd Suliman zi řgaædet nni *iğan* řar Jibeun, zi zzat n Uqiđun n Umsagar, di Urcalim uca iħkem x Israyil. ¹⁴ Suliman issmun ikarruten d imnayen. Netta tuya řars ařef u-arebea-mya n ikarruten d teneac-ařaf n imnayen uca yiwyi ten řar tneddam n ikarruten u řar ujeğid di Urcalim. ¹⁵ Ajeğid igga nnuqart di Urcalim amecnaw anect n yežra uca netta igga ticejjura n tengelt anect n ubarru n izemmuren nni *iğan* di Temmurt Iwařan. ¹⁶ Iwyen-dd iysan i Suliman zi Miřra s *ufus* n ict n terbiet n tsebbabt n ujeğid nni *ten* teksi s yijj n ttaman *imetnen* zeg ict n terbiet nneđnit n tsebbabt. ¹⁷ Iwyen-dd ijj n ukarru uca ssuffyen t-idd zi Miřra s *ijj* n ttaman n setta-myat n uciql n nnuqart u ijj n uyis s mya u-xemsin n uciql. Nitni ssuffyen ten s ufus nsen i marra ijeğiden n iħittiyyen u i ijeğiden n Aram. ¹⁸ Suliman inna *aqa d řweqt* ĥima ad tetwabna ict n taddart i yisem n SIDI d ict n taddart i tgelda nnes.

2 IMEZRUJEN

Asewjed i řebni n zzawect di Urcalim

2¹ Suliman iřseb sebein-ařaf n yeryazen i tarebbut d tmenyin-ařaf n yeryazen d isuydayen x idurar uřa d řřatin u-setta-mya n yenni iřan xasen d iweqqafen. ² Xenni issekk netta imsexxaren řar Ĥuram, ajeřid n řur, inna “*Egg akidi am mammec teggid ak-d baba Dawud, tessekked řars akeccuđ n tcejart n tengelt mařend ad ibna taddart i yixef nnes řima ad days izdey.*” ³ Xzar necc xsey ad bniř ict n taddart řar yisem n SIDI, AREBBI inu, řima ad as tt qeddsey, řima ad ssgaedeř *din řebxur ittřuřen zzat i wudem nnes u řima ad din ssarseř řebda ařrum n wescan u řima ad din qeddmey tiřarřa n wecmađ, řar řsbeř u s řiřet, deg wussan n ssebt, deg iyuren imaynuten u di řřeyad itwaggen n SIDI, AREBBI nney.* D man aya itwagg x Israyil i řebda. ⁴ Taddart i řa bniř, ad tiři d tameqqrant, mařar AREBBI nney d ameqqran x marra irebbiten. ⁵ Man wen i řar teđa tzemmar ad as ibna ict n taddart? Aqa ajenna, *wah* ajenna n ijenwan, war izemmar ad t iksi! U min eřiř necc, aqa necc ad as bniř ict n taddart mřir řima ad ssgaedeř řebxur zzat i wudem nnes? ⁶ Xenni řexxu, sekk ayi-dd ijj n weryaz izemmar ad ixdem s wureř d nnuqart d nnřas d wuzzař uřa s *uřiřu* adeřmi d uzegg^wař yuřřen d udeřmani u wenni issen ad igg inqacen, *mařend ad ixdem jmiē* ak-d imiřisen, inni řari di Yahuda u di Urcalim, inni dd-yiwi baba Dawud. ⁷ Siweđ ayi-dd uřa d akeccuđ n tcejart n n tengelt d umerzi d ukeccuđ n tcejart n řandel azegg^wař, minzi necc ssney, aqa imsexxaren nnek třřakan deg unezdam n tcejjura n Lubnan, u xzar, imsexxaren inu *ad wcen afus* i imsexxaren nnek. ⁸ mařend ad ayi sswejden marra akeccuđ *nni*, mařar taddart *nni* i řa bniř, ad tiři d tameqqrant d řecejeb. ⁹ U xzar, necc ad wceř i imsexxaren nnek, inni d inezdamen *nni* izeddmen akeccuđ, eicrin-ařef *n řqedd* n ‘kur’ n yirden d eicrin-ařaf *řqedd* n ‘kur’ n temřin d eicrin-ařaf *n řqedd* n ‘bat’ n binu d eicrin-ařaf *n řqedd* n ‘bat’ n zzect. ¹⁰ Ĥuram, ajeřid n řur, yarra-dd aseřsi s tira uca issekk *tabrat-a* řar Suliman “Mařar SIDI ittexs řgens, igga cek d ajeřid xasen.” ¹¹ Uca *xenni* inna Ĥuram “Itwasseuđa SIDI, AREBBI n Israyil, wenni iggin ajenna d temmurt, aqa netta iwca i Dawud ijj n uřenjir d amiřis *wenni* řar teđa řefřamet d řeēqeř, wenni i řa ibnan ict n taddart i SIDI uřa i tgelda nnes! ¹² Xenni řexxu, necc ad ssekkeř ijj n weryaz izemmar, wenni i řar teđa řefřamet, u *netta* d Ĥuram Abi, ¹³ mmis n ict n temřart zeg yessis n Dan. Babas d ijj n weryaz zi řur wenni řar i yeđa tussna řima ad ixdem s wureř, nnuqart, nnřas, uzzař u s weřru d ukeccuđ, s *uřiřu* arjuwani d udeřmani, s řeqřen azdad u s *uřiřu* azegg^wař yuřřen u řima ad inqec eřam kuř ineqqacen u řima ad yarcem eřam kuř iřeqqamen *nni* i d as i řa immewcen, u *man aya jmiē* ak-d imiřisen nnek d imiřisen n babac Dawud. ¹⁴ Xenni řexxu, ad issekk sidi inu irden d temřin d zzect d binu, min xef tuřa issawař, řar imsexxaren nnes. ¹⁵ Neccin ad nezdem ticejjura n Lubnan anect i d ac ittřeřřan uca neccin ad ac tent i-dd nawi x třarruba n třenya x řebřar řar Yafa u cek ad tent tessgaēded *xenni* řar Urcalim. ¹⁶ Suliman iřseb marra iryazen ibarraniyyen *nni* iřan di temmurt n Israyil, awarni i řeřsab umi ten iřseb babas Dawud. Ufin *aqā din* mya u-třata u-xemsin-ařaf *n yeryazen.* ¹⁷ Sebein-ařaf zzaysen igga i-ten d inni yarebbun řeřmeř u tmanyin-ařaf d isuydayen x idurar n Lubnan d setta u-třatin-mya *igga* i-ten d iweqqafen řima ad ggen řgens ad ixdem.”

Řebni n zzawect

3¹ Suliman ibda řebni n taddart n SIDI di Urcalim x wedrar n Muriyya, mani dd-iban i babas Dawud u mani issewjed Dawud ijj n wemcan x wendrar n Uyabusi Urnan. ² Netta ibda řebni deg uyur wiss tnayen, deg wass wiss tnayen deg usegg^was wiss arebea n tgeldit nnes. ³ Wanita

2:7 ‘amerzi’ - niř ‘amedzi’.

3:1 ‘anedrar’ - niř ‘andar’.

2 IMEZRUYEN

d dsas *i issars* Suliman i řebni n taddart n AREBBI: tuzzeggart *nnes* deg iyağen, elahsab řeqyas amezwaru, *tuya-tt* settin n iyağen d tiru *nnes tuya-t* eicrin n iyağen. ⁴ Asqif n wadaf, nni *tuya iğan* yar zzat n tuzzeggart *n taddart*, *tuya-t* days eicrin n iyağen *umi t eebbaren* yar zzat n tiru n taddart u řueřa *nnes tuya-t* days mya u-eicrin n iyağen. Tuya idřa *wesqif n wadaf* yar daxeř s wurey iřfan. ⁵ Taddart tameqqrant igga as tazeqqa s ukeccuđ n *tcejjart n* umerzi uca yarni xas wurey izedgen u izewweq it s *tcejjura n* tini d tlullucin. ⁶ Eawed izewweq netta taddart s yizra iyřan. Urey tuya d urey zi Farawayim. ⁷ Ammu i idřa netta taddart d tħenya d tnebdatin d řehyuđ *nnes* d tewwura *nnes* s wurey uca inqec ixiruben di řehyuđ. .

⁸ Netta igga uřa d axxam n Uqdas n Uqeddas. Tuzzeggart *nnes* days eicrin n iyağen *umi t eebbaren* yar zzat n tiru n taddart. Uřa d tiru *nnes tuya-t* eicrin n iyağen. Netta idřa i-t s setta-mya n 'talint' n wurey izedgen. ⁹ Řewzen n imesmaren issekk^wa xemsin n uciql n wurey. Idřa uřa d tiyurfatin n sennej s wurey. ¹⁰ Deg wexxam n Uqdas n Uqeddas igga tnayen n ixiruben, *am řxedmet* n wenqac, u iřehħef i-ten s wurey. ¹¹ Afriwen n ixiruben *jmiε eebbaren* eicrin n iyağen di tuzzeggart. Afriw amezwaru *ieebbar* xemsa n iyağen n tuzzeggart u ittakk^wađ řħiđ n taddart. Afriw nneđni n xemsa n iyağen ittakk^wađ afriw n uxirub nneđni. ¹² Afriw n uxirub nneđni *ieebbar uřa* d xemsa n iyağen *uca ittakk^wađ řħiđ* n taddart. Afriw nneđni n xemsa n iyağen iřeqqef afriw n uxirub nneđni. ¹³ Afriwen n ixiruben-a twabezzēen eicrin n iyağen u nitni bedden x idaren nsen d iyembab nsen ssewcen yar daxeř n wexxam. ¹⁴ Netta igga uřa d ařehħaf s *řeqten* adeħmi d arjuwani d azegg^way yuğyen u zi řeqten azdad uca igga xas ixiruben.

Huram igga marra řeqcue n nnħas i zzawect

¹⁵ Yar zzat n taddart igga netta tnayen n ipilaren s ict n tzzeggart n xemsa u-třatin n iyağen. Ttaji x tqiccat *nnes tuya-t* xemsa n iyağen. ¹⁶ Netta igga uřa d tilullucin am tinni deg *wexxam* n daxeř uca igga i-tent x tqiccatin n ipilaren. Igga uřa d mya n iremmamen uca icedd i-ten yar tlullucin. ¹⁷ Netta issbedd ipilaren yar zzat n zzawect, ijjen x yeffus u ijjen x uzeřmađ. Wenni yar yeffus igga as Yaxin u wenni x uzeřmađ igga as Buεaz.

4 ¹ Netta igga uřa d aealřar n nnħas. Tuzzeggart *nnes tuya-tt* eicrin n iyağen u řueřa *nnes* eicrin n iyağen. ² Xenni igga netta tarimant ifesyen. *Tuya řeεbar nnes* εecra n iyağen zi tħarf ař tħarf *nneđni* u *tuya-tt* d taquract. Tiddi *nnes tuya-tt* xemsa n iyağen uca ict n tezra n třatin n iyağen inneđ as-dd. ³ Sadu *nnes* beddent řexyařat n iyenduzen, aqa nndēn as-dd. *Tifeħħatin* tuya i d as-dd innēn qae, εecra di kuř ijj n uyiř, tuya qqnent ak-d wayawya am quwwarent i trimant di tnayen n iseddiyyen. Iyenduzen twafesyen d ijjen *ak-d trimant*. ⁴ Tarimant tbedd x tenεac n iyenduzen. Třata zzaysen arrin udem nsen yar ccamal, třata zzaysen arrin udem nsen yar řyarb, třata zzaysen arrin udem nsen yar ljanub u třata zzaysen arrin udem nsen yar ccarq. Tarimant *tarsa* xasen u marra zzeenquqat nsen dewřen yar daxeř. ⁵ Tuya *tarimant* tegdar tiru n ufus u tma *nnes* am řxedmet izewwqen n tma n yijj n ufenjař niy amecnaw tanewwact n ict n tlillect. X twawit *nnes*, aqa iksi teřt-ařaf n 'bat'. ⁶ Eawed igga netta εecra n tbanyutin uca zzaysen igga xemsa x yeffus u xemsa x uzeřmađ ħima ad daysent ssirden. Min itwasswejden i tyarřt n wecmađ ssirden *tt* daysent, maca tarimant tuya-tt n ikeħhanen maħend ad days ssirden ixef nsen. ⁷ Netta igga εecra n řeqnadeř n wurey elahsab lfariđa u netta issbedd itent di zzawect, xemsa x yeffus u xemsa x uzeřmađ. ⁸ Netta igga εecra n tzewđiwin uca igga itent di zzawect,

3:5 'amerzi' - niy 'amedzi'.

3:7 'ixiruben' - ijj n lmarka n lmalakat.

4:2 'tarimant' - s Teibranit 'řebħar' niy 'il'.

4:5 'taililect' - ijj n lmarka n innuwwaren daysen azri ařas. 'bat' - ijj n 'bat' eraħař 20 niy 40 litru.

2 IMEZRUJEN

xemsa x yeffus u xemsa x uzeřmađ. Igga uřa d mya n tťawyat i urucci. ⁹ Netta igga řemrah i ikehhanen d wazzay ameqqran ak-d tewwura i wazzay uca iřehħef itent s nnħas. ¹⁰ Tarimant igga i-tt x uyezdis afusi, ħar uyezdis n ccarq jjihet n ljanub. ¹¹ Ĥuram igga uřa d tiydurin d iřenjajen d tťawyat i urucci. Ammu ikemmeř Ĥuram cyeř n řxedmet i igga i ujeğid Suliman i taddart n AREBBI.

¹² Igga tnayen n ipilaren d iquraren d ttijan i iğan x uzeğif n tnayen n ipilaren d tnayen n trac-ciwin ħima ad zzaysent dřen tnayen n iquraren n ttijan i iğan x uzeğif n ipilaren ¹³ uřa d arebea-mya n iremmamen i tnayen n tracciwin: tnayen n iseddiyyen i kuř traccia ħima ad zzaysent dřen tnayen n iquraren n ttijan nni iğan tiwa sennej x wudem n ipilaren. ¹⁴ Igga uřa d tikarrutin u x tkarrutin igga tbanyutin i usird, ¹⁵ Igga uřa d tarimant d icten uřa d tenεac n iyendužen sadu nnes ¹⁶ d teydurin d iřenjajen d furcayat d marra řeqcue zzayes igga iten Ĥuram Abi i ujeğid Suliman, i taddart n SIDI, zi nnħas icellelen. ¹⁷ Ajeğid ikebb itent deg udewwar n L'Urdun di třaxt igdaren jar Sukkut d řarada.

Suliman itthilla di marra min iğan n wurey i zzawect n SIDI

¹⁸ Suliman igga marra řeqcue-a x ubarru, ařami war beqqcen ca di řewzen n nnħas. ¹⁹ Suliman igga marra řeqcue i taddart n SIDI: aealřar n wurey d tzewđiwin min xef itwammars weyrum n wescan ²⁰ d řeqnadeř ak-d řefnarat nsen zeg wurey qae, inni i ħa itwassaryen εlaħsab lfariđa zzat i wexxam n daxeř, ²¹ nnewwac d řefnarat d tjeqqadın n teftiċ, marra zeg wurey. Tuħa-t d wurey izedgen. ²² Uřa d tjeqqadın d tťawyat i urucci d tmejmarin d tqedduħin n jjawi tuħa-tent zeg wurey izedgen. Adaf n taddart, tiwwura n daxeř zzat i Uqdas n Uqeddas d tewwura n taddart, i wexxam n zzawect, tuħa-tent zeg wurey.

Adeccen n zzawect

5 ¹ Ammu i tetwakemmeř marra řxedmet i igga Suliman i taddart n SIDI. Uca issidef Suliman marra řeqcue iqeddsen n babas: nnuqart d wurey d řeqcue, uca issars *man aya marra* deg ixammen n txubay n taddart n AREBBI. ² Xenni issmun Suliman imeqqranen n Israyil d marra izeğifen n tqebbař, imeqqranen n ibabaten n ayt n Israyil, di Urcalim ħima ad ssgaεden Ttabut n Řeahd n SIDI zi tendint n Dawud, tenni d řihyun. ³ Marra iryazen n Israyil munen-dd ħar ujeğid ħar ficta. Tuħa-tt deg uyur wiss sebea.

⁴ Marra imeqqranen n Israyil usin-dd uca ssgaεden ikehhanen Ttabut. ⁵ Nitni ssgaεden Ttabut n SIDI ak-d Uqıđun n Umsagar uřa d marra řeqcue iqeddsen i tuħa din iğan deg Uqıđun. Ssgaεden aya ikehhanen d ilawiyyen. ⁶ Suliman ajeğid d marra tamesmunt n Israyil, tenni i tuħa ħars-dd imunen, tuħa-tt akides zzat i Ttabut. Nitni wehhben uği d řebħayem nni břa řeħsab di ssibbet n ubarru i di iğan. ⁷ Iwyen ikehhanen Ttabut n Řeahd n SIDI ħar wemcan nnes, ħar wexxam n daxeř n taddart, deg Uqdas n Uqeddas, ař sadu wafriwen n ixiruben, — ⁸ mayar ixiruben bezzēen tnayen n wafriwen nsen x wemcan n Ttabut uca ixiruben dřen Ttabut d ieumad nnes i tarebbut zi sennej, — ⁹ zi senni ssřeħmen ieumad n tarebbut maħend ad banent texfawin n ieumad i dd-iffyen zi Ttabut ħar zzat n wexxam n daxeř, maca war dd-ttbinint zi barra. Aqa-tt din ař ass-a. ¹⁰ Tuħa war iği ca di Ttabut, mȳir tnayen n teřwiħin i days issars Musa ħar Hurib, ařami igga SIDI ijj n řeahd ak-d ayt n Israyil umi dd-ffyen zi Miřra.

¹¹ Uca imsar ařami dd-ffyen ikehhanen zeg Uqeddas - mayar marra ikehhanen nni tuħa izem-maren ad twafen, tuħa qeddsen ixef nsen břa mma ad wcen taynit i terbiein nsen — ¹² uca ilawiyyen d imedyazen, nitni marra, Asaf, Hayman, Yadutun, tarwa nsen d aytmatsen, yarđen řeqten azdad, u bedden s tağunin n wuzzař d lħarpat d řgambriyat ħar uyezdis n ccarq n uealřar

5:7 'ixiruben' - ij n lmarka n lmalakat.

2 IMEZRUYEN

u akidsen tuḡa eṛaḥaṛ mya u-eicrin n ikehhanen nni iṣuḍen di ṛḡayṭat, ¹³ iwa, umi ṣṣuḍen am ijj n weryaz di ṛḡayṭa, ḡennjen u ḡḡin ad itwaseṛ ṛḡess d ijjen am ssemyaran u tqadan SIDI, aṛami ssgaēden s ṛḡayṭat d taḡunin n wuzzaṛ d dduzanat n llyā nneḍni ḡwaru nsen ḡar ujenna am ssemyaran SIDI aqa netta iṣbeḡ u tamexsiwt nnes icewwaren i ṛebda i teḡa, iwa xenni imsar aqa taddart, taddart n SIDI, tetwaccur s useynu. ¹⁴ War zemmarren ikehhanen ad qqimen bedden ḡima ad sexxaren di ssibbet n useynu, minzi aēuḡi n SIDI tuḡa iccur taddart n AREBBI.

Tazaḡit n Suliman

6¹ Xenni inna Suliman

“SIDI inna aqa netta ad izdey deg ijj n useynu ibbarecnen.² S tidett necc bniḡ ict n taddart, ict n tzeddiyt i cek, ijj n wemcan imten ḡima ad *din* tzedyed i ṛebda.³ Issneqṛeb ujeḡid ayembub nnes uca ibarek marra agraw n ṛḡens n Israyil u marra agraw n ṛḡens n Israyil tuḡa ibedd.⁴ Netta inna “Ad itwabarek SIDI, AREBBI n Israyil. wenni issiwṛen s uqemmum nnes ḡar baba Dawud d wenni t ikemmṛen s ufus nnes umi inna⁵ “Zeg wass i di nedhey ṛḡens inu Israyil zi Miṣra, war ixḍarey uṛa d ict n tendint zi marra tiqebbaṛ n Israyil ḡima ad *dinni* bniḡ ict n taddart ḡima ad *din* yiṛi isem inu u war ixḍarey aryaz ḡima ad yiṛi d ṛḡakem x ṛḡens inu Israyil,⁶ maca ixḍarey Urcalim ḡima ad *din* yiṛi isem inu, maca necc ixḍarey Dawud ḡima ad yiṛi x ṛḡens inu Israyil.”⁷ Tuḡa deg wuṛ n baba Dawud ad ibna ict n taddart i yisem n SIDI, AREBBI n Israyil.⁸ Uca SIDI inna i baba Dawud “Umi teggid deg wuṛ nnek ḡima ad tebnid ict n taddart i yisem inu, aqa mliḡ umi teggid man aya deg wuṛ nnek.⁹ Maca war iḡi d cek i ḡa ibnan taddart nni, maca mmic i dd-iffyen zi teḡcinna nnek d netta i ḡa ibnan ict n taddart i yisem inu.”¹⁰ SIDI issemten awaṛ nnes nni issiweṛ, maḡar necc dewṛey beddey deg wemcan n baba Dawud u qqimey x ṛkursi igellden n Israyil, am mammec tuḡa issiweṛ SIDI, u necc bniḡ ict n taddart i yisem n SIDI, AREBBI n Israyil.¹¹ Necc ssarsey dinni Ttabut wenni i di iḡa ṛeahd n SIDI i igga netta ak-d ayt n Israyil.”

¹² Netta ibedd zzat i uealṭar n SIDI arendad n marra agraw n ṛḡens n Israyil, uca netta iksi ifassen nnes ḡar ujenna.¹³ Minzi Suliman tuḡa igga ict n tenhirt n nnḡas u igga it di ṛwest n ṛemraḡ. Tuḡa days xemsa n iḡaḡen n tuzzeggart, xemsa n iḡaḡen n tiru d tṛata n iḡaḡen n tididi. Netta ibedd xas, iqqunjeṛ x ifadden nnes arendad i marra agraw n ṛḡens n Israyil uca iksi ifassen nnes ḡar ujenna u netta inna

¹⁴ “SIDI, AREBBI n Israyil, deg ujenna sennej u x temmurt swadday war iḡi uṛa d ijj n AREBBI am cek, wenni iḡḍan ṛeahd d tmexsiwt icewwaren i imsexxaren nnek nni igguren zzat i wudem nnek s marra uṛ nsen,¹⁵ wenni i itwaḡḍan i umsexxar nnek, baba Dawud, x min xef akides tessiwṛed, minzi s uqemmum nnek i tessiwṛed u s ufus nnek i t tkemmṛed, am teḡa ass-a.¹⁶ Xenni ṛexxu, SIDI, AREBBI n Israyil, ḡḍat di tṭwee n umsexxar nnek, baba Dawud, x min kides tessiwṛed umi tennid ‘War itwaqess zzayek uṛa d ijj n weryaz zi zzat i wudem inu wenni i iqqimen x ṛkursi igellden n Israyil, min i ḡa kken arrawen nnek ḡeṭṭan ad uyuren abrid nsen eḡaḡsab ccariea am mammec tuyured cek zzat i wudem inu.’¹⁷ Xenni ṛexxu, a AREBBI n Israyil, egg ad dewṛen d tidett awaṛen nni tessiwṛed ak-d umsexxar nnek, ak-d Dawud.

¹⁸ Maḡar ma s tidett ad izdey SIDI x temmurt? Xzar ajenna, wah ajenna n ijenwan war izemmar ad cek iksi, meḡaṛ s drus taddart-a i ssbeddey necc!¹⁹ Meyyeṛ ḡar tzaḡit n umsexxar nnek u ḡar uzaweg nnes, a SIDI, AREBBI inu, ḡima ad tesṛed ḡar uṛayi u ḡar tzaḡit nni izzuḡ umsexxar nnek zzat i wudem nnek.²⁰ Ejḡ tiṭṭawin nnek ad twarżment ass d ḡiṛet tiwa i taddart-a, tiwa i wemcan-a min xef tessiwṛed aqa isem nnek ad itwassemten *din* ḡima ad tesṛed ḡar tzaḡit i izzuḡ

2 IMEZRUYEN

umsexxar nnek deg wemcan-a ²¹ u seř i uzaweg n umsexxar nnek u n řgens nnek Israyil xmi ttzžağan deg wemcan-a u seř cek *xenni* zeg wemcan n tzeddiyt nnek, zeg ujenna, *wah* seř u yfar.

²² Mařa ixđa ijj ak-d umqarreb nnes u tetwagg xas ict n tjařit ħima ad tt ijjuğ u wanita yusa-dd uca ijjuğ zzat i uelřar nnek di taddart-a, ²³ seř-dd cek *xenni* deg ujenna u kkar u ħkem x imsexxaren nnek, ħima ad itwaeaqeb ueeffan, ejj abrid nnes ad ihwa x uzeğif nnes u egg s tsegda i umsegged u ewc it elahřab tasegda nnes.

²⁴ Mařa řgens nnek Israyil itwayřeb zzat i wudem n řeđu minzi nitni xđan akidek u nitni ad yark-dd dewřen uca ad neemen s yisem nnek u ad zžažen ad ksin s řmeeruf zzat i wudem nnek di taddart-a, ²⁵ seř-dd cek *xenni* zeg ujenna u yfar ddnuv n řgens nnek Israyil uca ndeh iten ad dd-dewřen yar temmurt nni i d asen tewcid u i ibabaten nsen.

²⁶ Mařa ajenna itwabellee ařami war din ittiři wenřar minzi nitni xđan akidek u nitni ad zžažen am arrin azeğif yar wemcan-a u ad neemen s yisem nnek u ad dd-dewřen zi ddnuv nsen umi -iten teřřared cek, ²⁷ seř-dd cek *xenni* deg ujenna u yfar asen ddenb n imsexxaren nnek d ddenb n řgens nnek Israyil, minzi cek tessřemded asen abrid ařebħan nni ittxeřřa ad kken, u ewc cek *xenni* anřar i temmurt nni tewcid d řwart i řgens nnek.

²⁸ Mařa iğa řař di temmurt, mařa *din* řtaeun, *niy imendi* itwasscemđen zeg *usemmid*, *niy* jjriħect n tcejart *niy* tamuyri n weyřaf *niy* tamuyri ittetlieen, mařa iħřar it řeđu yar tewwura nnes, *niy* teřqef it mammec mma tegga ca n jjriħect *niy* mammec mma igga ca n řeħřac, ²⁹ *xenni* man mma i ya iřžuğ ijj n bnadem zi marra řgens nnek Israyil u min mma i ya ittar, *am* nitni, kuř ijj zžaysen, ssnen jjriħect nsen d řeħriq nsen, u netta iksi *xenni* ifassen nnes yar taddart-a, ³⁰ seř-dd cek *xenni* zeg ujenna, amcan imten n tzeddiyt nnek, u yfar u ewc kuř ijj elahřab tibridin nnes, am mammec cek tessned uř nnes, mařar cek waha i issnen uř n bnadem, ³¹ ħima nitni ad cek gg^weden u ad uyuren di tebridin nnek marra ussan i ya kken ddaren x wudem n temmurt nni tewcid i ibabaten nney.

³² Uřa mařa netta d abarrani nni war *iğan* zi řgens nnek, maca ad dd-yas di řtwee n yisem nnek zeg ict n temmurt tigg^wej, di řtwee n yisem nnek ameqqran d ufus nnek ijeħden d uyiř nnek isswiřžaden. *Xenni mařa* dd-yusin uca zžažen, am arrin azeğif yar taddart-a, ³³ seř-dd cek *xenni* zeg ujenna, zeg wemcan imten n tzeddiyt nnek, u egg elahřab marra min xef d yark i ya iřaya ubarrani, ħima marra řegnus n ddunit ad ssnen isem nnek, ħima nitni ad cek gg^weden, am řgens nnek Israyil, u ad ssnen aqa isem nnek itwabarreħ tiwa i taddart-a i bniy.

³⁴ Mařa řgens iffey yar umenyi ak-d řeedyan nnes deg webrid i x tessekkeđ iten u nitni ad zžažen i cek *am* arrin azeğif yar tendint-a i tixđared cek u yar taddart i bniy nnec i yisem nnek, ³⁵ seř-dd cek *xenni* zeg ujenna i tžařit nsen u i uzaweg nsen uca tayed asen tasyart.

³⁶ Mařa nitni xđan akidek — mařar war iği uřa d ijj n bnadem i war ixetřin — u cek teffugmed xasen, ad ten tsellmed zzat i wudem n řeđu uca nitni ad ten nedhen d imeħbas yar temmurt n řeđu, tigg^wej *niy* tudes i teğa, ³⁷ u *mařa* nitni *xenni* ad tuben deg wuř nsen di temmurt mani twaħebbsen u nitni ad tuben u ad xak-dd řayan di temmurt n tħebbast nsen, ad inin: neccin nexđa u negga min war iseggden, aqa negga tuueffna! ³⁸ u nitni ad yark-dd dewřen s marra uř nsen u s marra řeemar nsen di temmurt n řeedyan nsen mani twaħebbsen nitni uca ad yark zžažen *am* arrin azeğif yar temmurt nni tewcid i ibabaten nsen, yar tendint-a i tixđared cek u yar taddart-a i bniy nnec i yisem nnek, ³⁹ seř-dd cek *xenni* zeg ujenna, amcan imten n tzeddiyt nnek, i tžařit nsen u i uzaweg nsen uca tayed asen tasyart. Yfar *xenni* řgens nnek min zi xak xđan.

⁴⁰ *Xenni* řexxu, AREBBI inu, ejj tiřřawin nnek ad iřint arzment d imezzuyen nnek ad iřin ħđan i tžařit deg wemcan-a. ⁴¹ *Xenni* řexxu, a SIDI AREBBI, adef yar arraħet nnek, cek d Ttabut n jjeħd nnek. Ejj ad iřin ikeħhanen nnek, a SIDI AREBBI, arrđen s usenjem, uca iři ad farħen iřdiqen nnek s řxar. ⁴² A SIDI AREBBI, war tarri aymbub n umedhun nnek, idar di tmexsiwt icewwaren n umsexxar nnek Dawud.”

2 IMEZRUYEN

Aeugi n SIDI iccur zzawect

7¹ Umi ikemmeř Suliman ʒaʒiṭ *nnes*, tehwa-dd tmessi zeg ujenna tecca tayaršt n wecmaḍ uřa d tyarša *inneḍni* uca iccur ueugi n SIDI taddart. ² Ikehhanen war zemmarenen ad adfen taddart n SIDI, minzi aeugi n SIDI tuya iccur taddart n SIDI. ³ Umi ʒrin marra ayt n Israyil belli tehwa-dd tmessi nni uca aeugi n SIDI tiwa n taddart, uḍaren nitni s uyembub nsen ʒar temmurt x tisi n zzellij, sejden u qadan SIDI, maʒar netta iřbeḥ u tamexsiwt nnes icewwaren *tettyima* i řebda.

⁴ Ajeḡid, u marra Israyil akides, wehhben tiyarša zzat i wudem n SIDI. ⁵ Suliman iwehheb tnayen u-eicrin-ařaf n ifunasen d tfunasin d mya u-eicrin ařaf n wuḡi d tayaršt n řehna. Ammu i ideccen ujeḡid d marra ayt n Israyil taddart n SIDI. ⁶ Ikehhanen *tuya bedden* ʒar tsexxart nsen uca llawiiyyen *bedden* ak-d dduzan n ḡya n SIDI nni igga ujeḡid Dawud ħima ad qadan SIDI — maʒar tamexsiwt nnes icewwaren *tettyima* i řebda — s usebbeḥ n Dawud nni deg ufus nsen u aren-dad nsen řuḍen ikehhanen di řyayṭa u marra Israyil ibedd *akidsen*. ⁷ Suliman iqeddes řwest n řemraḥ n zzat, wenni *iḡan* zzat i taddart n SIDI, minzi yiwi din tayaršt n wecmaḍ d tadunt n tewhibin *n řyiḡet*, maʒar aealṭar n nnḡas nni *iḡan* zzat i wudem n SIDI, tuya war izemmar ad ikisi tayaršt n wecmaḍ d tewhibt *n řyiḡet* d tadunt.

⁸ Di řweqt nni iēyyed Suliman řeid n sebea n wussan d marra Israyil akides, ijj n wegraw *n řgens* ameqqran, zi Libu-Ḥamat ʒars ař teyzart n Miřra. ⁹ Deg wass wiss tmenya ggin ijj n umuni ifarzen minzi di sebea n wussan ggin nitni adeccen n uealṭar uřa d řeid n sebea n wussan. ¹⁰ Deg wass wiss řřata u-eicrin n uyur wiss sebea yarxu netta i řgens ad raḡen ʒar iqidan nsen, s wuř ifarḡen d řxaḍar s marra řxar i igga SIDI i umsexxar nnes Dawud u i řgens nnes Israyil.

Aḍhar wiss tnayen n SIDI i Dawud

¹¹ Ammu ikemmeř Suliman řebni n taddart n SIDI d taddart n ujeḡid. Marra min tuya deg wuř n Suliman ħima ad tt igg di taddart n SIDI u di taddart nnes, aqa ifřeḥ *ad igg* aya. ¹² SIDI iban-dd i Suliman di ḡiřet, inna as

“Necc sřiy i ʒaʒiṭ nnek u farzey amcan-a i yixef inu ħima ad yiři d taddart *i tewhibt n tyaršt*.

¹³ Xmi i ʒa bellēy ajenna maḡend war iccit wenṣar *ead* niy mařa umurey tamuyri iřeḡḡfen maḡend ad tecc temmurt niy axmi d ssekkey ṭṭaeun jar řgens inu, ¹⁴ uca řgens inu, x minxef itwařaya isem inu, ad issehwa ixef nnes, ad iṣṣaḡ, u nitni ad arzun udem inu u ad tuben zi tebridin nsen tiēffanin, *xenni* necc ad ʒarsen-dd sřey zeg ujenna, ad asen yfarey u ad ssgenfiy tammurt nsen. ¹⁵ *Xenni* řexxu, tiṭṭawin inu ad iřint arzment d imezzuyen inu ad ḡḡan x ʒaʒiṭ zeg wemcan-a, ¹⁶ maʒar řexxu ixḍarey taddart-a u qeddsey tt ħima ad ssmetney din isem inu i řebda u tiṭṭawin inu d wuř inu *ad din qqimen* marra ussan.

¹⁷ Mařa cek tuyured zzat i wudem inu am mammec tuya iggur babac Dawud u ad tegged am mammec marra i d ac umurey uca ad teḡdid tiweřša inu d lfarayiḡ inu, ¹⁸ *xenni* ad ssmetney řkursi n tgelda nnek, am mammec ggiy řeahd ak-d babac Dawud, nniy ‘War d ac ittweřša uřa d ijj n weryaz nni iḡekkmen di Israyil!’

¹⁹ Maca mařa kenniw ṭeyydem zi tweřša inu d řumurat inu nni wciy zzat i wudem nwem u kenniw ad tuyurem ad tsexxarem i irebbiten nneḍni, ad asen taḍarem, ²⁰ *xenni* ad qḡiy x Israyil zi temmurt nni i d asen wciy uca taddart-a, i qeddsey i yisem inu, ad tt ssenḍarey zeg wudem inu u Israyil ad idweř d ijj n umedyā *d ict n řqecēet* n ubehdeř itteqqsen jar marra řegnus. ²¹ U x taddart-a tenni yueřan qaē, marra wi xas i ʒa ikken, ad itebhet, ad yini ‘Mayemmi igga SIDI ammu di temmurt-a u di taddart-a?’ ²² Ad inin ‘Minzi nitni semḡen di SIDI, AREBBI nsen, wenni i dd-issuffyen ibabaten nsen zi temmurt n Miřra u minzi nitni cebbaren di irebbiten nneḍni u Israyil yuyur ad asen yaḍar u ad ten isexxar, x uyenni isseyḡeř netta marra řḡar-a xasen.’ ”

2 IMEZRUYEN

Řebniyat n Suliman innedni

8¹ Awarni i eicrin n isegg^wusa i di ibna Suliman tnayen n tudrin, taddart n SIDI u taddart n ujeğid, imsar² aqa Suliman ibna *εawed* tineddam i d as iwca Ĥuram uca issezdey din ayt n Israyil. ³ Awarni as iffeɣ Suliman ɣar Ĥamat-Šuba uca iṭṭef itt. ⁴ Netta ibna Tadmur di řexřa uřa d marra tineddam n zzad nni ibna di Ĥamat. ⁵ Netta ibna uřa d Bayt-Ĥurun n nnej d Bayt-Ĥurun n wadday d tneddam ifaryen s řehyuđ d tewwura d iεumad n wefray, ⁶ uřa d Baēla d marra tineddam n zzad nni iğan ɣar Suliman d marra tineddam n ikarruten d marra tineddam n imnayen u *xenni* marra min issitem Suliman ad tt ibna di Urcalim u di Lubnan u di marra tammurt n řehkam nnes.

⁷ Marra řgens i iqqimen n lhittiyyen, Imuriyyen, Ifiriziyyen, lhiwiyyen d Iyabusiyyen, inni war iğin ca zi ayt n Israyil, ⁸ arrawen nsen nni iqqimen awarni asen di temmurt, inni war twaqđan s ufus n ayt n Israyil, igga xasen Suliman ljiɣya n tesmuɣi ař ass-a. ⁹ Zeg ayt n Israyil *maca* war iggi Suliman d isemyan i řexdayem nnes, minzi nitni tuɣa-ten d Iεeskariyyen d imeqqranen x ineɣraf nnes *zi řeeskar* d imeqqranen n ikarruten nnes d imnayen nnes.

¹⁰ Ina d imeğdayen imeqqranen nni tuɣa ɣar ujeğid n Suliman, mitayn u-xemsin *n yeryazen* nni tuɣa ittdebbaren x řgens.

¹¹ Suliman issgaεeed yeğis n Firεun zi tendint n Dawud ɣar taddart i tuɣa i d as ibna, minzi inna “Tamɣart inu war tzeddey ca ɣar taddart n Dawud, ajeğid n Israyil, minzi imucan mani dd-tusa Ttabut n SIDI aqa-ten qeddsen.

Tiɣarša n Suliman d taynit nnes i tsexxart n zzawect

¹² Xenni issgaεeed Suliman tiɣarša n wecmađ i SIDI x uεaltar n SIDI nni tuɣa ibna zzat i wesqif n wadaf n *zzawect*, ¹³ εlařsab lfariđa i kuř ass i tewhibt n tyarša, am mammec *teqqar* tawšiyyet n Musa deg wussan n ssebt, deg iyuren imaynuten u třata n twařawin deg usegg^was di řeεyad it-waggen, di Řeid n Weyrum Nbřa Antun, di řeid n Ssimanat u di Řeid n Iεuccuten. ¹⁴ Am mammec dd-tusa lfariđa n babas Dawud issbedd Sulayman *εawed* tarbiεin n ikehhanen i řxedmet nsen d *terbiεin* n Ilawiyyen i tsexxart nsen, ĥima ad ssemyaren AREBBI u ad sexxaren i ikehhanen εlařsab awař n *lfariđa* i kuř asss, uřa d iεessasen n tewwart di terbiεin nsen ɣar kuř tawwart, minzi ammu i yeğa řumur n Dawud, aryaz n AREBBI. ¹⁵ War iħeyyed uřa di ijjen ammu niɣ ammu x řumur n ujeğid i ikehhanen d Ilawiyyen u i ixammen n txubay. ¹⁶ Ammu i tetwasseqfeř marra řxedmet n Suliman ař ass-a, *zeg usarsi* n dsas n taddart ɣars ař akemmeř nnes, *wah ammu* i tetwakemmeř taddart n SIDI.

Urey i dd issmunen tyarruba n Suliman

¹⁷ Xenni iruħ Sulayman ɣar Eiřyun-Jabir u ɣar Aylat, ɣar tma n řebħar, di temmurt n Idum. ¹⁸ S ufus n imsexxaren nnes issekk Ĥuram ɣars iyarruba d imsexxaren nni issnen řebħar u nit-ni nedhen ak-d imsexxaren n Suliman ɣar Ufir uca iwyen-dd zi senni arebea-myat n talint n wureɣ u usin-dd *zzayes* ɣar ujeğid Suliman.

Tawasit n tjeğidt n Saba ɣar Suliman

9¹ Tajeğidt n Saba tesřa x ccennεet n Suliman uca ĥima ad tqeğeb Suliman s tħuja n twafit tusa-dd ɣar Urcalim s ijj n ukaravan s đđqeř *n wagra* aṭṭas, s iřeyman nni yarebbun řebzar d waṭṭas n wureɣ d iřza iyřan u nettat tusa-dd ɣar Suliman uca tessiweř akides x marra min ɣars deg wuř. ² Suliman icarħ marra awařen nnes. War din uřa d ijj n wawař s *řemeani* innuffaren i Suliman ařami war izemmar ad as t icarreh.

2 IMEZRUYEN

³ Tajeġidt n Saba tezra marra tiyit n Suliman d taddart i ibna ⁴ d macca x ttabra nnes d mammec qqimmen imsexxaren nnes d mammec bedden ixeddamen nnes d warruḍ nsen d iwarraden nnes d warruḍ nsen d mammec igaeēed am dd-igaeēed yar taddart n SIDI uca war iqqim days *ērahaṛ* buḥbeṛ *ead*. ⁵ Nettet tenna i ujeġid “Awaṛ nni sṛiy di temmurt inu x wawaṛen nnek u x tiyit nnek, nican d tidett. ⁶ Necc war uminey ca s wawaṛen nni, yars aṛami dd-usiy danita u xenni tiṭṭawin inu zrint aya. Xzar azyen n tiyit nnek tameqqrant war d ayi itwanna. Aqa cek sennej x řexbar i *xak* sṛiy. ⁷ Sseed n yeryazen nnek, sseed n imsexxaren nnek, inni ibedden zzat i wudem nnek řebda u ittesřan yar tiyit nnek. ⁸ Itwabarek SIDI, AREBBI nnek, wenni umi dd-tusid x řxaḍar ħima ad cek yegg d ajeġid i SIDI, AREBBI nnek, x řkursi nnes. Minzi AREBBI ittexs aṭṭas ad yejj Israyil i řebda. X uya igga cek d ajeġid xasen i řebda maḥend ad tegged řheqq d tsegda.”

⁹ Nettet tewca i ujeġid mya u-εicrin n talint n wurey d waṭṭas n řebzar d izra iyřan. Řebzer am wanita i tewca tjeġidt n Saba i ujeġid Suliman, εemmarř war yiři *ead*.

¹⁰ Imsexxaren n Ĥuram i dd iwyen urey zeg Ufir ak-d imsexxaren n Suliman, iwyen εawed akeccuḍ n *tcejart* n řandal azegg^way d yezra iyřan. ¹¹ Ajeġid igga zeg ukeccuḍ nni n *tcejart* n řandel azegg^way ddrujat timeqqranin i taddart n SIDI u i taddart n ujeġid u εawed d řgambriyat d lharpat i imedyazen. Am man aya war t zrin εemmarř qbeṛ di temmurt n Yahuda.

¹² Ajeġid Suliman iwca i tjeġidt n Saba marra min tuya days d meżri, min mma tettar, ktar zi min dd ttiwi yar ujeġid. *Xenni* tenneqřeb u teeqeb yar temmurt nnes, nettat d imsexxaren nnes.

Aṭṭas n wagra n Suliman

¹³ Řqedd n wurey i ittadfen yar Suliman deg ijj n usegg^was tuya setta-mya u-setta u-settin n tal-int n wurey, ¹⁴ nhřa arrbeḥ zeg iryazen imsewwqen u zi tsebbabt n isebbaben d arrbeḥ n wurey d nnuqart i Suliman zeg ijeġiden n Weeraben marra u zi lwulat n temmurt.

¹⁵ Ajeġid Suliman igga εawed mitayn n tcappat timeqqranin n *useřqi* zeg wurey itwaddzen. Itwagg days deg ict n tcappa setta-mya n uciql n wurey. ¹⁶ *Yarni igga netta* třata-mya n tcappat n *useřqi* zeg wurey itwaddzen. Itwagg deg ict n tcappa teřt-myat n uciql n wurey. Ajeġid issars itent di taddart n Wezyar n Lubnan.

¹⁷ Ajeġid Suliman igga εawed ijj n řkursi igellden ameqqran n řεaj uca iyeřf it s wurey iřřan.

¹⁸ Řkursi wanita yars setta n tareffidin u ict n tneddabt n wurey tetwacedd i řkursi. Yar tnayen n iyezdisen n řkursi tuya řan iyaġen u tnayen n wayraden tuya bedden zzat i iyaġen. ¹⁹ Teneac n wayraden bedden yar tnayen n iyezdisen x setta n tareffidin. Am netta war itwagg *ead* uřa deg ict n tgeldit.

²⁰ Marra iyarrafen n tissit n Suliman *tuya-ten* n wurey u marra řeqcue n Taddart n Wezyar n Lubnan *tuya-ten* s wurey iřřan, war din nnuqart *dayes*, *mayar* deg wussan n Suliman tuya řessben tt d walu. ²¹ Mařar ajeġid tuya yars iyarruba nni inedhen yar Tarcic ak-d imsexxaren n Ĥuram. Ict n twařat di třata n isegg^wusa udfen iyarruba yar Tarcic, iwyen-dd urey d nnuqart, řεaj d ibayusen d iřawsen. ²² Ajeġid Suliman iεdu marra ijeġiden n ddunit deg wagra d tiyit.

²³ Marra ijeġiden n ddunit arzun *ad zaren* udem n Suliman maḥend ad sřen yar tiyit nnes i tuya issars SIDI deg wuř nnes. ²⁴ Nitni usin-dd asegg^was awarni i umas, kuř ijj s tarzeft nnes, s řeqcue n nnuqart, řeqcue n wurey, arruḍ, řesnaḥ, řebzar, iysan d isardan.

²⁵ Suliman tuya yars arebea-mya n řkurit i iysan d ikarruten u i teneac-ařaf n imnayen. Igga ten di tneddam n ikarruten u yar ujeġid di Urcalim. ²⁶ Netta iħkem x marra ijeġiden zeg iyzar yars ař tammurt n Ifiliřiniyyen u ař aymir n Miřra. ²⁷ Ajeġid igga nnuqart di Urcalim amecnaw

9:16 ‘azyar’ - niy ‘řyabet’ niy ‘tazgant’.

9:17 ‘řεaj’ - ixs ad yini ‘accawen n lfil’.

2 IMEZRUZEN

izra u tcejjura n tengelt igga iten amecnaw izemmuren nni iġan aṭṭas di Temmurt Iwaṭan. ²⁸ Uca iwyen-dd iysan i Suliman zi Mišra u zi marra timmura.

Řmewt n Suliman

²⁹ Min iqqimen n imezruzen n Suliman, imezwura d ineggura, ma man aya war itwazemmem ca deg wedlis n imezruzen n unabi Natan u di nnubuwa n Axiya Axiluni u di tmezriwin n umwařaw Yaedu x Yarubeam, mmis n Nabař. ³⁰ Suliman iħkem di Urcalim arebein n iseggwusa x marra Israyil. ³¹ Suliman itwassars *deg wender* jar řejdud nnes uca neđřen t di tendint n babas Dawud. Mmis Raħabeam idweř d ajeġid deg wemcan nnes.

Abeṭṭu n tgeldit

10 ¹ Raħabeam yuyur ġar Cakim, maġar marra Israyil tuġa yusa-dd ġar Cakim ħima ad t ggen d ajeġid. ² Umi isřa Yarubeam, mmis n Nabař, x man aya, umi t tuġa netta ead di Mišra - zeema netta tuġa yarweř zeg wudem n ujeġid Suliman - imsar as aqa netta ieqeb-dd. ³ Ssekken-dd ġars, ġjin ad xas řayan. Yarubeam d marra tamesmunt n Israyil usin-dd u ssiwřen ak-d Raħabeam, nnan ⁴ “Babac igga xaney ijj n uzayřu iqseħ. Xenni řexxu, sarxu cek řxedmet iqeshen n babac uřa d azayřu iđeqřen i xaney igga, xenni ad cek nexdem.” ⁵ Netta inna asen “Uyurem u eeqbem awarni i třata n wussan.” Uca yuyur řgens.

⁶ Imcawar ujeġid Raħabeam ak-d imeqqranen, inni tuġa ibedden zzat i wudem n babas Suliman umi tuġa ead iddar, inna “S minzi i d ayi tweřřam ad arrey x řgens-a?” ⁷ Nitni ssiwřen akides, nnan “Mařa cek teggid s tcuni ak-d řgens-a u ad kidsen tegged ġar řxađar nsen uca ad kidsen tessiwřed s wawařen icnan, xenni ad dewřen nitni d imsexxaren nnek marra min iqqimen n ussan.” ⁸ Maca netta inđar ccwar i d as tuġa wcin imeqqranen uca imcawar ak-d iħudriyyen nni i tuġa akides imġaren u bedden řexxu zzat i wudem nnes. ⁹ Netta isseqsa iten “S minzi i d ayi tweřřam ad narr x wawař n řgens, minzi ssiwřen akidi, nnan ‘Sarxu azayřu i xaney igga babac.’” ¹⁰ Iħudriyyen nni akides tuġa imġaren ssiwřen akides, nnan “Ammu i ġa tarred x řgens i kidek issiwřen u nnan ‘Babac isseđqeř azayřu nney, maca řexxu cek sarxu t xaney’ u ammu i akidsen i ġa tessiwřed ‘Ađad amezyan inu ad yiři d ameqqran x tejeinna n baba. ¹¹ Mařa baba iqqen awem ijj n uzayřu iqseħ, xenni necc ad t sseđqeřey ead. Mařa baba itextex kenniw s urekkuđ, necc ad kenniw textexey s iyardmiwen.’”

¹² Deg wass wiss třata yusa-dd Yarubeam ak-d marra řgens ġar Raħabeam, am mammec tuġa issiweř ujeġid, tuġa inna “Eeqbem-dd ġari awarni i třata n wussan!” ¹³ Ajeġid yarra-dd x řgens s ict n temwarrit iqeshen, maġar ajeġid Yarubeam ismeħ di ccwar n imeqqranen. ¹⁴ Issiweř akidsen elahřab ccwar n iħudriyyen, inna “Necc ad sseđqeřey ead azayřu nwem. Baba itextex kenniw s urekkuđ, necc ad kenniw textexey s iyardmiwen.” ¹⁵ Ajeġid war isři ca ġar řgens, maġar aneqřeb-a tuġa yusa-dd zi AREBBI, ħima ad issemten SIDI awař i tuġa issiweř s uqemmum n Axiya, Aciluni, mmis n Nabař.

¹⁶ Umi izra marra Israyil aqa ajeġid war ġarsen-dd isři ca, yarra-dd řgens x ujeġid, inna “Man tasyart i ġarney di Dawud? Neccin war ġarney bu tesyart ġar mmis n Yassa. Marra kenniw ġar iqiđan nwem, a Israyil! Řha řexxu ak-d taddart nnek, Dawud!” Uca marra Israyil yuyur ġar iqiđan nsen. ¹⁷ Ayt n Israyil nni i tuġa izeddyen di tneddam n Yahuda, aqa Raħabeam tuġa xasen d ajeġid. ¹⁸ Ajeġid Raħabeam issekk ġarsen Aduram, wenni iġan x lġizya, u ayt n Israyil arjmen t s yezra ařami immut. Ajeġid Raħabeam inya deyya x ijj n ukarru ħima ad yarweř ġar Urcalim.

¹⁹ Ammu i iġewwey Israyil x taddart n Dawud ġars ař ass-a.

10:16 ‘Marra kenniw ġar iqiđan nwem’ - s Teibranit ‘Aryaz ġar iqiđan nnek!’.

2 IMEZRUYEN

Ajeğid Raḥabeam iqqim iḥekkem x Yahuda

11¹ Raḥabeam yusa-dd ɣar Urcalim uca issmun marra taddart n Yahuda d Binyamin, mya u-tmenyin-aɾaf *n iryazen* itwafarzen, twadarrben x umenyi, ḥima ad mmenyen ak-d taddart n Israyil, ḥima ad dd-arren tageldit ɣar Raḥabeam. ² Xenni yusa-dd wawaɾ n SIDI ɣar Cimaɣya, aryaz n AREBBI, inna ³ “Siweɾ ak-d Raḥabeam, mmis n Suliman, ajeğid n Yahuda, u ak-d marra Israyil di *temmurt n Yahuda d Binyamin*, uca ini ⁴ ‘Ammu i issiweɾ SIDI: War ttgaɛɛadem ca u war tmmenɣam ca ak-d aytmawem, ayt n Israyil. Ittxeɣsa ad ieqeb *kuɾ ijj n weryaz* ɣar taddart nnes, maɣar d man aya i imsaren zi ɣari.’ ” Nitni sɾan ɣar wawaɾ n SIDI uca ɛeqben, war uyuren ca ɣar Yarubeam.

Timegga imezwura n ujeğid Raḥabeam

⁵ Raḥabeam izdeɣ di Urcalim uca ibna di Yahuda tineddam i useɾqi. ⁶ Ibna Bayt-Laḥam, ɛiṭam, Taqusa, ⁷ Bayt-Šur, Suku, ɛadullam, ⁸ Jat, Marica, Zif, ⁹ Adurayim, Laxis, ɛaziqa, ¹⁰ Šurea, Ayyalun d Ḥibrun nni *iğan* d tneddam ifaryen di Yahuda d Binyamin. ¹¹ Issejhed lqeleat-a u igga xasen řḥukkam u ixzen *daysent* macca, zzect d binu ¹² uca *issars* tcappat timeqqranin *n useɾqi* d iḥricen. Ammu i ten issejhed aɾ tɾarf u *ammu i dewɾen* Yahuda d Binyamin deg ufus nnes.

¹³ Ikehhanen d ayt n Lawi nni *iğan* di marra Israyil, qqnen ɣars zi marra timmura nsen. ¹⁴ Minzi ayt n Lawi jjin dman nsen d wagra nsen uca usin-dd ɣar Yahuda d Urcalim, maɣar Yarubeam d iḥenjiren nnes mmenɗaren ten zi tukehant n SIDI. ¹⁵ Netta yaɾeqqem ikehhanen i yixef nnes i řegeudi u i *ššanam-n-* imuyan u i ɛejmiyyen nni tuɣa igga. ¹⁶ Awarni asen usin-dd inni iwcin ixef nsen s wuɾ zi marra tiqebbaɾ n Israyil ḥima ad arzun SIDI, AREBBI n Israyil, ḥima ad wehben tiɣarša i SIDI, AREBBI n ibabaten nsen. ¹⁷ Ammu ssjehden nitni tageldit n Yahuda u ssmetten Raḥabeam, mmis n Suliman, tɾata n isegg^wusa, maɣar nitni uyuren tɾata n isegg^wusa deg webrid n Dawud d Suliman.

¹⁸ Sennej Maḥla, yeğis n Yarimut, mmis n Dawud, yiwi Raḥabeam Abixayil, yeğis n Iliyab, miss n Yassa, d tamɣart i yixef nnes. ¹⁹ Nettat turuw as-dd iḥenjiren: Yaɛuc, Camarya d Zaham. ²⁰ Awarni as yiwi netta Maɛka, yeğis n Abcalum d *tamɣart*. Nettat turuw as-dd Abiya, ɛattay, Ziza d Calumit. ²¹ Raḥabeam tuɣa ittens Maɛka, yeğis n Abcalum, aṭṭas x temɣarin nnes nneɗnit d x tiyya nnes, maɣar netta yiwi tmentac n temɣarin d settin n tiyya. Netta yejj-dd tmenya u-ɛicrin n iḥenjiren d settin n yessis. ²² Raḥabeam igga Abiya, mmis n Maɛka, d azeğif, ḥima ad yiɾi d řḥakem jar aytmaz, ḥima ad t yarr d ajeğid. ²³ Netta issexdem řeeqeɾ uca ibɗa marra iḥenjiren nnes x marra timmura n Yahuda d Binyamin u di marra tineddam ifaryen u iwca asen macca s waṭṭas u yarzu asen aṭṭas n temɣarin *i nitni*.

Sisak, ajeğid n Mišra, iḥjem x Yahuda

12¹ Umi tuɣa Raḥabeam issemten tageldit *deg ufus nnes* u tuɣa ijhed, iwɗa netta zi ccarisa n SIDI, netta uɾa d marra Israyil akides. ² Deg usegg^{was} wiss xemsa n ujeğid Raḥabeam, imsar aqa Cicak, ajeğid n Mišra, igaeɛed ɣar Urcalim, minzi nitni tuɣa ɣewwɣen x SIDI, ³ s mitayn-aɾaf n ikarruten *n řeeskar* d setta-aɾaf n imnayen d ijj n řgens war izemmar ad itwahseb ca i dd-yusin akides zi Mišra: Ilibiyyen d Isukkiyyen d Ikuciyyen. ⁴ Netta iṭṭef tineddam ifaryen n Yahuda uca yusa-dd ɣar Urcalim.

⁵ Xenni yusa-dd unab i Cameiya ɣar Raḥabeam u ɣar imeqqranen n Yahuda, inni tuɣa imunen di Urcalim di ssibbet n Cicak, inna asen “Ammu i issiweɾ SIDI ‘Kenniw tḥeyydem xafi, x uya ḥeyydeɣ uɾa d necc xawem, jjiɣ kenniw deg ufus n Cicak.’ ” ⁶ Xenni ssehwani imeqqranen n Israyil d ujeğid, ixef nsen, nnan “SIDI d amsegged *i yeğal*!” ⁷ Umi iɣra SIDI, aqa nitni ssehwani

11:15 ‘amwa’ - niɣ ‘ayenduz’ niɣ ‘yuggu’.

2 IMEZRUJEN

ixef nsen, iffey wawař n SIDI ęar Cameiya, inna “Nitni ssehwan ixef nsen. Necc war ten teħhię ca, maca ad asen dd-awyeę asenjem deęya, maħend afugem inu s ufus n Cicak war itwazięie ca x Urcalim, ⁸ maca ad dewřen d imsexxaren nnes, ħima ad ssnen tasexxart i necc d tsexxart i tgeldawin n temmura.”

⁹ Uca Cicak, ajeęid n Miřra, ięaęeed ħidd i Urcalim u yiwi marra tixubay n taddart n SIDI d txubay n taddart n ujeęid. Netta yiwi *akis* marra, uřa d tcappat n *useřqi* n wureę i tuęa igęa Suliman.

Řehkamet n Raħabeam

¹⁰ Deg wemcan nsent igęa ujeęid Raħabeam tcappat n *useřqi* n nnħas. Igęa itent deg ifassen n imeqqranen x ireqqasen n tazřa nni i tuęa itteessan ęar wadaf n taddart n ujeęid. ¹¹ Meřmi mma i ęa yadef ujeęid ęar taddart n SIDI, imsar, aęa ireqqasen n tazřa usin-dd, arebbun tent u iwyen tent xenni eawed ęar wexxam n ireqqasen n tazřa.

¹² Umi isswaęee ixef nnes, ięa lyaęab n SIDI xas, ařami war t ięeyyeę marra. Tuęa din ead di Yahuda timesřayin řebħent. ¹³ Ajeęid Raħabeam issejhed ixef nnes uca iqqim iħekkem. Raħabeam *tuęa* ęars waħit u-rebein n isegę^wusa umi idweř netta d ajeęid. Netta iħkem sebeęac n isegę^wusa di Urcalim, di tendint i ixęar SIDI zi jar marra tięebbař n Israyil ħima ad din issemten isem nnes. Yemmas qqaren as Niema, *tenni d* Taęammunit. ¹⁴ Igęa min ięan d aęeffan maęar war issewjed uř nnes maħend ad yarzu x SIDI.

¹⁵ Imezrujen n Raħabeam, imezwura d ineggura, ma nitni war twazemmen ca deg wawařen n unabı Cameiya d umwařaw Eıddu, di tıtwee n listat n jjadira, uřa d imenęan jar Raħabeam d Yarubeam di marra ussan. ¹⁶ Raħabeam itwassars *deg wendeř* jar řejdud nnes. Netta itwandeř jar řejdud nnes di tendint n Dawud. Mmis Abiya idweř d ajeęid deg wemcan nnes.

Abiya, ajeęid n Yahuda, d uyelleb nnes x Yarubeam

13 ¹ Deg useęę^was wiss tmenęac n ujeęid Yarubeam, mmis n Nabaę, idweř Abiya d ajeęid x Yahuda. ² Netta iħkem třata n isegę^wusa di Urcalim. Yemmas qqaren as Mixaya, yeęis n Uriyil zi Jibea. Tuęa *maca* umenęi jar Abiya d Yarubeam. ³ Abiya issekkar amenęi s ijj n řeeskar n ayt bu-teęruđt imeħęen, arebea-mya-ařaf n yeryazen itwafarzen uca Yarubeam igęa aseddi s tmenęa-mya-ařaf n yeryazen itwafarzen, ayt bu-teęruđt imeħęen. ⁴ Uca Abiya ibedd x tqiccat n wedrar n řamarayim nni *ięan* x idurar n Ifrayim, inna “Sřem ęari, Yarubeam d marra Israyil! ⁵ Ma war tessinem ca aęa SIDI, AREBBI n Israyil, iwca tagelda x Israyil s yijj n řeahd n tmeęaħt i Dawud d tarwa nnes i řebda? ⁶ Maca Yarubeam, mmis n Nabaę, amsexxar n Suliman, mmis n Dawud, ikkar uca ięewweę x sides nnes. ⁷ Iryazen ixwan, ayt i war isekk^win, usin-dd ęars uca ssjehden ixef nsen ħidd i Raħabeam, mmis n Suliman, umi Raħabeam tuęa ead d ameęyan d aħnin n wuř u war izemmar akidsen imqudda. ⁸ Uca řexxu, ittyiř awem ad tiřim tjeħdem x tgeldit n SIDI tenni *ięan* deg ifassen n ayt n Dawud. Waxxa, kenniw s yijj n ubarru d ameqqran, maca ęarwem ięejmiyyen n wureę nni igęa Yarubeam d irebbiten i kenniw. ⁹ Ma war tendarem ikeħhanen n SIDI, tarwa n Harun d tarwa n Lawi u teggim i yixef nwem ikeħhanen am mammec *t tteęęen* řegnus di *marra* timmura? Marra wenni i dd-yusin s yijj n umwa d sebea n icarriyyen i ixsen ad itwagg d akeħhan, aęa idweř d akeħhan n yenni war ięin ca d irebbiten. ¹⁰ Maca xanę, aęa SIDI d AREBBI nney u neccin war xas nħeyyed ca uca ikeħhanen nni isexxaren i SIDI, aęaten d tarwa n Harun uca llawiyyen *akidsen* di řxedmet *i yeęan*. ¹¹ Kuř řřbeħ d ģiřet nitni ssruęan tięarřa n wecmađ i SIDI. Uřa d nitni *tteęęen* řebxur ittfuħen d usettef n weęrum n wescan x tzewęa tezdeg u x řęendiř n wureę u x řefnarat ħima ad tent ssaręen kuř tameddit, maęar neccin nxezzar ęar tsexxart n SIDI, AREBBI nney, maca kenniw tħeyydem xas. ¹² Xzarem, SIDI

13:8 ‘amwa’ - nię ‘ayenduz’ nię ‘yugęu’.

2 IMEZRUYEN

aqa-t akidney ħar zzatnney u ħarney uŕa d ikehhanen nnes s řŕayŕat i uřuđi *n umenyi*. A ayt n Israyil, war tmenyam ca ak-d SIDI, AREBBI n ibabaten nwem, maħar kenniw war tŕŕihim ca.”

¹³ Maca Yarubeam iĵa *iten* ad ggen ict n ddura maĥend ad ggen taxceft ħar đeffar nsen. Nitni tuħa-ten zzat i wudem n Yahuda u ħar đeffar nsen tuħa din taxceft. ¹⁴ Umi nqeŕben ayt n Yahuda, zrin, aqa amenyi tuħa-t zi zzat d zi đeffar. Nitni syuyyen ħar SIDI uca řuđen ikehhanen di řŕayŕat. ¹⁵ Iryazen n Yahuda ssgaeden deg iyuyyan n umenyi u řami ssgaeden iryazen n Yahuda deg iyuyyan, imsar, aqa AREBBI iwta Yarubeam d marra Israyil di tŕŕwee n Abiya d Yahuda. ¹⁶ Ayt n Israyil arewřen zzat i wudem n ayt n Yahuda uca SIDI igga i-ten deg ufus nsen. ¹⁷ Abiya, ak-d řgens nnes, wtin ten s ict n tecti d tameqqrant, minzi wđan zzaysen} *xemsa-myat-ařaf n yeryazen i itwafarzen zi Israyil*. ¹⁸ (Ammu i dewřen ayt n Israyil nnbehtřen di řweqt nni, maca ayt n Yahuda dewřen jehden, minzi nitni ttecren x SIDI, AREBBI n ibabaten nsen. ¹⁹ Abiya idfar Yarubeam uca itŕŕef zzayes tineddam Bayt-Il ak-d tneddam i d as-dd innđen d Yacana ak-d dcurat nnes d Ifrun ak-d tneddam i d as-dd innđen. ²⁰ War teqqim ead tzemmar ħar Yarubeam deg wussan n Abiya. Ħar uneggar iwta it SIDI, ařami immut.

²¹ Abiya maca idweř yarenni di jjeħd. Netta yiwi arbeřac n temyarın u netta iĵa-dd tnayen u-eicrin n iĥenjiren d seřŕac n yessis. ²² Min iqqimen n imezruyen n Abiya, am tebridin nnes am wawařen nnes, aqa man aya itwazemmem deg wedlis n tyuri n unabi Eıddu. ²³ Abiya itwassars deg *wenđer* ĵar řejdud nnes uca neđřen t di tendint n Dawud uca mmis Asa idweř d ajeĵid deg wemcan nnes. Deg wussan nnes tuħa ħars eecra n isegg^wusa n řhudnet di temmurt.

Asa, ajeĵid n Yahuda, d uyelleb nnes x Zarah

14 ¹ Asa igga *min iġan* nican di tiřŕawin n SIDI, AREBBI nnes. ² Netta ikkes iealřaren n *irebbiten* iĵriben d řegeudi uca ihdem imayđuten *iqeddsen* uca iqess tirebbin n cwarti. ³ Netta inna i Yahuda, ad arzun SIDI, AREBBI n ibabaten nsen uca ad đfaren ccarięa d tewřiyyet. ⁴ Netta ikkes *ęawed* řegeudi d ipilaren n tfuct zi marra tineddam n Yahuda. Tageldit tuħa ħars řhudnet sadu netta. ⁵ Ibna tineddam ifaryen di Yahuda maħar tammurt tuħa days řhudnet. War tuĵi din amenyi akides deg isegg^wusa nni minzi SIDI iwca as řhudnet. ⁶ Maħar netta inna “Eĵj aney ad nebna tineddam-a uca ad tent nquwwar s řeĥyud d lburjat d tewwura d ieumad n wefray, maħar tammurt ead zzatney s *řhudnet*, minzi neccin narzu x SIDI, AREBBI nney, narzu xas u netta iwca aney řhudnet.” U nitni bnan uca feřĥen. ⁷ Asa tuħa ħars iĵ n řęeskar n teřt-myat-ařaf *n yeryazen* zi Yahuda, inni iksin tcappa tameqqrant *n useřqi* d lansa, mitayn u-tmanyin-ařaf *n yeryazen* zi Binyamin, inni yarebbun tcappa *n useřqi* u zemmaren x řqews. Nitni marra tuħa-ten d ayt n bu-teyruđt imeĥđen.

⁸ Iffey Akucit Zarah *i umenyi* akidsen s yijj n řęeskar n yijj n melyun *n yeryazen* d teřt-myat n ikarruten. Netta yusa-dd ħars ař Marica. ⁹ Asa iffeĥ i umsagar akides uca sedden nitni ixef nsen i umenyi di teyzurt n řafata ħar Marica. ¹⁰ Asa iřaya ħar SIDI, AREBBI nnes, inna “A SIDI, aya isheř xak ĥima ad tadfed ĵar *yenni deg* wařŕas d *yenni* war ħar iġi jjeħd. Eawen aney, a SIDI, AREBBI nney, maħar neccin nettceř xak u nusa-dd qibač i ubarru-ya s yisem nnek. A SIDI, cek d AREBBI nney, war tteĵji uŕa d iĵ n weryaz ad akidek imearra.” ¹¹ Uca SIDI iwta ayt n Kuc zzat i wudem n Asa d Yahuda uca ayt n Kuc arewřen. ¹² Asa d řgens i tuħa akides, đfaren ten ħars ař Jarar. Wđan ařŕas zeg ayt n Kuc ařami war zemmaren ad bedden ead, minzi nitni twayeŕben zzat i wudem n SIDI d řęeskar nnes uca tŕŕfen ict n tkeccađt d tameqqrant. ¹³ Nitni wtin marra tineddam i dd innđen i Jarar, maħar arrehbet n SIDI *tewđa-dd* xasen u nitni keccđen marra tineddam, maħar tuħa tban-dd dinni ařŕas n tkeccađt. ¹⁴ Nitni hedmen uŕa d iqıđan n řmař uca tŕŕfen uġi d iřeyman uca eeqben ħar Urcalim.

2 IMEZRUJEN

Amenyi n Asa didd i weēbed n lašnam

15¹ Xenni yusa-dd Arruḥ n AREBBI x Ǝazarya, mmis n Ǝudid. ² Netta yuyur ibedd zzat i Asa, inna as “Seř-dd Ƨari, Asa, d marra ayt n Yahuda d Binyamin! SIDI aqa-t akidwem u kenniw akides. Mařa tarezzum xas, netta ad kenniw yarr ad t tafem, maca mařa kenniw tḥeyydem xas, ad xawem iḥeyyed uřa d netta. ³ Aṭtas n wussan i iqqim Israyil břa AREBBI n tidett u břa ijj n ukehhan issyaran u břa ccariea. ⁴ Mařa dewřen-dd nitni Ƨar SIDI, AREBBI n Israyil, di řehřaret u arzun xas, netta iija i-ten ad t afen. ⁵ Deg wussan nni war din tuƧi řehna i wenni i dd-iffyen u i wenni yaregg^when, maƧar aqa din aṭtas n řehweř Ƨar marra imezday n temmura. ⁶ Ijj n řgens itwaefes zeg ijj n řgens *nneḍni* u ict n tendint zeg ict n tendint *nneḍnit*, maƧar AREBBI issigg^wed i-ten s kuř řehřaret. ⁷ Kenniw *maca* iřim d iryazen u war ttejjim ad arzum ifassen nwem, maƧar aqa din řmunet i řxedmet nwem. ⁸ Umi Asa, isřa awařen-a d nnubuwa n unabi Ǝudid, issejhed ixef nnes uca ibeēed jjeayef zi marra tammurt n Yahuda d Binyamin u zi marra tinnedam nni i tuƧa iṭṭef x idurar n Ifrayim uca iēdeř uealtar n SIDI, wenni iƧan zzat i wesqif n wadaf i zzawect n SIDI. ⁹ Issmun marra Yahuda d Binyamin, uřa d ibarraniyyen zeg Ifrayim, zi Manassi u zi Cimeun. MaƧar aṭtas zi Israyil Ǝdun Ƨars, umi nitni Ƨrin, aqa SIDI, AREBBI nnes, tuƧa-t akides. ¹⁰ Nitni munen di Urcalim deg uyur wiss třata, deg usegg^was wiss xemmeřac n tgelda n Asa. ¹¹ Deg wass nni wehhben nitni sebea-myat n ifunasen d tfunasin d tyarřt i SIDI zi tkeccaḍt i kidsen iwyen. ¹² Nitni udfen deg ijj n řeahd *ak-d SIDI* maḥend ad arzun SIDI, AREBBI n ibabaten nsen, s marra uř nsen u s marra řeemar nsen. ¹³ Marra wenni war yarezzun x SIDI, AREBBI n Israyil, ittxeřřa ad itwaney, am umezƧan am umeqqran, am weryaz am temƧart. ¹⁴ Nitni jjuƧen i SIDI s tmijja tejhed, sadu uřuḍi s řƧayṭat d řebwaq. ¹⁵ Marra Yahuda tfarḥ x tjaƧit maƧar nitni tuƧa ggin tt s marra uř nsen umi nitni arzun xas s marra arḍa nsen u netta iija ten ad t afen uca SIDI iwca asen řhudnet zi marra iyezdisen nsen. ¹⁶ Netta ikkes uřa i ḥennas Maeka jjehd nnes, maƧar nettat tuƧa tegga ict n jjeifect n řexƧař i trebbit n cwarti. Asa iceqqar jjeifect nnes, irbez i-tt uca isscemḍ i-tt Ƨar teƧzart n Qidrun. ¹⁷ Waxxa war twaḥeyydent řegeudi, maca uř n Asa tuƧa icḍar nican i SIDI, marra ussan n *tudart* nnes. ¹⁸ Netta yiwi řeqcuē iqeddsen n babas d min tuƧa iqeddes netta di taddart n SIDI: nnuqart d wureƧ d řeqcuē *nneḍni*. ¹⁹ War din iqqim Ǝad umenyi ař asegg^was wiss xemsa u-třatin n tgelda n Asa.

Řeahd n Asa ak-d Aram didd i Israyil

16¹ Deg usegg^was wiss setta u-třatin n tgelda n Asa, iffey Baca, ajeƧid n Israyil, i *umenyi* ak-d Yahuda uca ibna Rama, ḥima war ittejji uřa d ijj ad iffey Ƨar barra niƧ ad dd-ieqeb Ƨar Asa, ajeƧid n Yahuda. ² Xenni iksi Asa marra nnuqart d wureƧ zeg ixxamen n txubay zi taddart n SIDI u zi taddart n ujeƧid uca issekk *marra* aya Ƨar Bin-Hadad, ajeƧid n Aram, wenni i tuƧa izeddyen di Dimacq, inna ³ “Aqa *din* ijj n řeahd jarayi d cek, Ƨar baba d babac. Xzar, necc ad ac-dd ssekkey ict n terzeft n nnuqart d wureƧ. Ruḥ cek, fsiy řeahd nnek ak-d Baeca, ajeƧid n Israyil, maḥend netta ad igaeēed ad xafi igg^wej.” ⁴ Bin-Hadad isřa Ƨar ujeƧid Asa u netta issekk imeqqranen n řeskar nni Ƨars iƧan Ƨar tneddam n Israyil. Netta iƧřeb x Ǝiyun d Dan d Abal-Mayim uřa x marra tinnedam n řexzen n Naftali. ⁵ Umi isřa Baeca man aya, imsar, aqa netta issbedd řebni n Rama uca ismeḥ di řxedmet nnes. ⁶ Xenni yiwi Asa marra ayt n Yahuda u nitni ksen izra n Rama uřa d tiḥenya nnes i zi tuƧa tt ibna Baeca uca ibna zzayes netta Jabea d Miřfa. ⁷ Deg wussan nni yusa-dd umwařaw Ḥanani Ƨar Asa, ajeƧid n Yahuda, inna as “Ma tettecřed cek x ujeƧid n Aram u war iƧi x SIDI, AREBBI nnek, s uyenni yarweř řeskar n ujeƧid n Aram zeg ufus nnek. ⁸ Ma war tuƧi uřa d ayt n Kuc d ayt n Libiya s yijj n řeskar ameqqran, s waṭtas n ikarruten d imnayen? Maca minzi cek tettecřed x SIDI, iwca iten netta deg ufus nnek. ⁹ MaƧar

2 IMEZRUYEN

tiṭṭawin n SIDI tṥewwment tiwa i marra tammurt, ḥima ad kides ibedd i wenni iḡan s wuṛ imun. Di man aya tegged tubbuheṛya, maṃar zi řexxu d tsawent ad *din* iṛin imenyan akidek.” ¹⁰ Asa ihaj x umwaṛaw uca ijja ad t ggen di řehbes, maṃar x uya tuṃa xas iseṛ. Di řweqt nni d ict iḡsar Asa ca zi řgens.

¹¹ Xzar, imezruyen n Asa, imezwura d ineggura, xzar, aqa-ten twazemmem deg wedlis n ijeḡiden n Yahuda d Israyil. ¹² Deg usegg^was wiss teṣea u-tṛatin n tgelda nnes ihṛec Asa zeg iḡaren. Maca di tqiccet n řehṛac nnes uṛa řami tuṃa ihṛec, netta war yarzu ca x SIDI, maca x imesgenfan. ¹³ Asa itwassars *deg wendeṛ* jar řejdud nnes. Immut deg usegg^was wiss waḥit u-rebein zi řehkamet nnes. ¹⁴ Neḡṛen t deg wendeṛ i tuṃa igga i yixef nnes di tendint n Dawud uca ssarsen t x qama i tuṃa tēemmar s řebzer d marra min iḡan d řeṣtur ittṫuḥen itwaxeḡḡden s ufus n uḡrayfi. Nitni qdden as ict n tmessi d tameqqrant aṭṭas.

Řehkamet ijeḡden n Yahucafaṭ x Yahuda

17 ¹ Mmis Yahucafaṭ idweṛ d ajeḡid deg wemcan nnes u netta issejhed ixef nnes ḡidd i Israyil. ² Netta yiwi řeṣkar ṃar marra tineddam ifaryen n Yahuda u igga řeṣkarat n uḡewwes di temmurt n Yahuda u di tneddam n Ifrayim, tinni i tuṃa iṭṭef babas Asa. ³ SIDI tuṃa-t ak-d Yahucafaṭ, maṃar netta iḡfar ibriden imezwura n babas Dawud, war yarzu ca x Ibaelen, ⁴ maca yarzu x SIDI n babas uca yuyur x tweṣṣa nnes, war iggi am *t igga* Israyil. ⁵ SIDI issemten tagelda *tenni* deg ufus nnes u marra Yahuda yiwi tarzefin. Idweṛ ṃars aṭṭas n wagra d ccan. ⁶ Uṛ nnes itwassemḡeḡ deg ibriden n SIDI u netta ikkes uṛa d řeḡeudi d trebbitin n cwarti zi Yahuda. ⁷ Deg usegg^was wiss tṛata n řehkamet nnes issekk netta *ict n tebrat* i řḡukkam, i Bin-Ḥayil, Eubadya, Zakarya, Nataniyil d Mixaya, ḥima ad ssṃaren di tneddam n Yahuda. ⁸ *Ruḥen* akidsen Ilawiyyen Cameiya, Natanya, Zabadya, Easayil, Camiramut, Yunatan, Tubiya d Ṭub-Aduniya, *marra* Ilawiyyen, uca uṛa d ikehhanen Alicamae d Yahuram *ruḥen* akidsen. ⁹ Nitni ssṃaren di Yahuda u tuṃa ṃarsen adlis itwannḡden n ccariēa n SIDI. Kkin nitni marra tineddam n Yahuda uca ssṃaren řgens. ¹⁰ X marra tigeldawin n temmura i-dd-innḡden i Yahuda tusa-dd arrehbet n SIDI, maḡend war ssekkarent amenṃi ak-d Yahucafaṭ. ¹¹ Zeg Ifiliṣṫiniyyen usin-dd ca iwyen tarzefin d nnuqart am Ijizya. Uṛa d Aeraben ssekken as uḡi, seḡea-aṛaf u-seḡea-myat n icarriyyen d seḡea-aṛaf u-seḡea-myat n imuyan. ¹² Ammu i idweṛ Yahucafaṭ yarni di řemyaret aṛ ṭṭarf uca ibna Iqeleat d tneddam n řexzen di Yahuda. ¹³ Tuṃa ṃars aṭṭas n řxedmet di tneddam n Yahuda, uṛa d Ieṣkariyyen, ayt bu-teṃruḡt imeḡden, di Urcalim. ¹⁴ D wanita d řehṣab nsen, eḡaḡsab tudrin n ibabaten nsen. Di Yahuda *aqā ina* d imeqqranen x řuṛuf: ameqqran Adna u akides teṛt-myat-aṛaf n ayt bu-teṃruḡt imeḡden. ¹⁵ ṃar uyezdīs nnes ameqqran Yahunatan u akides mitayn u-tmanyin-aṛaf *n yeryazen*. ¹⁶ ṃar uyezdīs nnes *ameqqran* Eamasya, mmis n Zikri, wenni tuṃa isebbṛen ixef nnes s řxaḡar u akides mitayn-aṛaf n ayt bu-teṃruḡt imeḡden. ¹⁷ Zi Binyamin *tuṃa* Aliyadae, ijj n bu-teṃruḡt imeḡden, *d ameqqran nsen* u akides mitayn-aṛaf *n yeryazen* s řqews d tcappa n useṛqi i umenṃi. ¹⁸ ṃar uyezdīs nnes *ameqqran* Yahuzabad u akides mya u-tmanyin-aṛaf *n yeryazen* ḡezzen i umenṃi. ¹⁹ Ina tuṃa ttsexxaren i ujeḡid, bṛa inni i tuṃa igga ujeḡid x tneddam ifaryen s *iyebrawen* di marra Yahuda.

Řeahd n Yahucafaṭ ak-d Axab

18 ¹ Yahucafaṭ ṃars agra d ccan ifeyyeḡ u netta imeḡec ak-d Axab. ² Awarni ca n isegg^wusa ihwa-dd ṃar Axab, ṃar Samarya. Axab iṃarṣ i waṭṭas n wuḡi d iyenduzen i řgens i tuṃa akides iḡan uca iṃwa t ad iffeṃ *ṃar umenṃi* ṃar Ramut-Jilead. ³ Axab, ajeḡid n Israyil, inna i

17:3 'Ibaelen' - irebbiten iṃriben, war ḡin ca d Arebbi, maca d ccwaṭen.

2 IMEZRUYEN

Yahucafaṭ, ajeḡid n Yahuda “Zeema ad kidi teffyed ɣar Ramut di Jilead?” Inna Yahucafaṭ i ujeḡid n Israyil “Necc ad iṛiy am cek, řgens inu am řgens nnek u neccin ad kidek *neffey* ɣar umenyi.”

⁴ Inna Yahucafaṭ *ɛawed* i ujeḡid n Israyil “Seqsa *ɛafak ass-a x wawař* n SIDI.” ⁵ *Xenni* issmun ujeḡid n Israyil inabiyyen, areba-mya n yeryazen, uca inna asen “Ma ad ffey ɣar umenyi ɣar Ramut di Jilead niɣ ad ggeɣ bnaqes?” Nitni nnan “Gaɛɛed, maɣar SIDI ad ten iwc deg ufus n ujeḡid.” ⁶ *Maca* Yahucafaṭ inna “Ma war da ca *ɛad anabi* n SIDI maḡend ad *nzemmar* ad t nesseqsa neccin?” ⁷ *Xenni* inna ujeḡid n Israyil i Yahucafaṭ “Aqa da *ɛad ijj* n weryaz zzayes i *nzemmar* ad nesseqsa SIDI. Maca necc carhey t, maɣar netta war d ayi ittnebba *ɛemmarř* s min iřebḡen, maca myir s *min iḡan* d *ɛeffan*. Aqa d Mixa, mmis n Yimla.” Inna Yahucafaṭ “War tejja ajeḡid ad issiwiř amenni!” ⁸ *Xenni* iṛaya-dd ujeḡid n Israyil i ijj n umsexxar icennɛen, inna “Deɣya awi-dd Mixa, mmis n Yimla.” ⁹ Ajeḡid n Israyil d Yahucafaṭ, ajeḡid n Yahuda, qqimen *din*, kuř ijj x řkursi nnes, yarḡen arruḡ n ijeḡiden, *qqimen* x wazzay ɣar wadaf n tewwart n *temdint* n Samarya u marra inabiyyen tuɣa ttnebban zzat i wudem nsen. ¹⁰ řidqiya, mmis n Kaneana, tuɣa igga i yixef nnes accawen n wuzzař, inna “Ammu i issiweř SIDI ‘S yina i ɣa tessnuqqbed Iramiyyen ɣars ař ten i ɣa teqḡid.’ ” ¹¹ Marra inabiyyen tuɣa ttnebban kifikif, nnan “Gaɛɛed ɣar Ramut di Jilead, ad tiřid tfeřḡed, minzi SIDI ad ten iwca deg ufus n ujeḡid.”

¹² Areqqas nni tuɣa ittffen *abrid* ḡima ad iṛaya i Mixa, issiweř, inna “Xzar xenni, awařen n inabiyyen *axmi dd-ffyen* zeg ijj n uqemmum s řxir ɣar ujeḡid. Ttzawgeɣ ad iřin wawařen nnek amecnaw awařen nsen, ini min iřebḡen.” ¹³ *Maca* Mixa inna “S tidett am iddar SIDI, min d ayi i ɣa yini AREBBI, ad t iniy.” ¹⁴ *Umi* dd-yusa netta ɣar ujeḡid, inna as ujeḡid “Mixa, ma ad neffey neccin ɣar Ramut di Jilead niɣ ad negg bnaqes?” Inna as netta “Gaɛɛdem, ad tiřim tfeřḡem, minzi nitni ad twaggen deg ufus nwem.” ¹⁵ Inna as ujeḡid “Meḡař n twařawin i d ayi ittxeřřan ad ac jjaḡeɣ, war d ayi tennid myir tidett s yisem n SIDI?” ¹⁶ Uca netta inna “Necc zriɣ marra Israyil twabezzeen x idurar am wuḡi i war ɣar iḡi umeksaw. Inna SIDI ‘Ina war ɣarsen bu isiditen, ejj kuř aryaz ad dd-idweř ɣar taddart nnes di řehna.’ ” ¹⁷ *Xenni* inna ujeḡid n Israyil i Yahucafaṭ “Ma war d ac nniɣ ‘Netta war xafi ittnebba ca di min iřebḡen, maca myir s *min iḡan* d *ɛeffan*!’?”

¹⁸ Inna *ɛawed* “S uyenni seř i wawař n SIDI. Aqa zriɣ SIDI iqqim x řkursi u marra řeeskar n ujenna ibedd x yeffus nnes d uzeřmaḡ nnes. ¹⁹ SIDI inna ‘Man wen i ɣa iɣwan Axab, ajeḡid n Israyil, ḡima ad igaeɛed, ad iwḡa di Ramut di Jilead?’ Wa inna ammu u win inna ammu. ²⁰ *Xenni* iffey-dd ijj n arruḡ, ibedd-dd zzat i wudem n SIDI, inna ‘Necc ad t ɣwiɣ.’ SIDI isseqsa t ‘S min zi?’ ²¹ Netta inna ‘Necc ad dd-ffey u ad dewřey d ijj n buḡbeř issxarriqen deg uqemmum n marra inabiyyen nnes.’ U netta inna ‘Ad tawḡed maḡend ad t teywid. Ffey u egg amenni!’ ²² *Xenni* řexxu, SIDI iwca ijj n buḡbeř issxarriqen deg ufus n inabiyyen nnek uca SIDI ibarreḡ xak s min iḡan d *ɛeffan*.”

²³ *Xenni* iqarreb-dd řidqiya, mmis n Kaneana, ɣar Mixa, iwwet i-t ɣar uyesmir, inna “Mani xenni tuɣa zzayi iɛdu arruḡ n SIDI ḡima ad akidek issiweř?” ²⁴ Inna Mixa “Xzar, ad t tzared deg wass nni di i ɣa temhafed zeg ijj n wexxam ɣar wenneḡni ḡima ad tessnuffared ixef nnek.” ²⁵ Ajeḡid n Israyil inna “Třfem Mixa, nedhem t ɣar Amun, azeḡif ameqqran n temdint, u ɣar Yuwac, mmis n ujeḡid, ²⁶ ad tinim ‘Ammu i iqqar ujeḡid: Nḡarem wa di řehbes u seccem t s weyrum n řehřaret u s waman n řehřaret ɣars ař i ɣa dewřey necc di řehna.’ ” ²⁷ *Xenni* Mixa inna “Mařa cek tseqbed-dd ca n wass di řehna, xenni SIDI war xafi issiweř!” Uca inna *ɛawed* “Sřem-dd a řegnus, marra kenniwl!”

²⁸ Awarni as iffey-dd ujeḡid n Israyil ak-d Yahucafaṭ, ajeḡid n Yahuda, ɣar Ramut di Jilead.

²⁹ Inna ujeḡid n Israyil i Yahucafaṭ “Necc ad beddřey arruḡ, xenni ad dd-ffey ɣar umenyi. Cek *maca tzemmed* ad tyarḡed arruḡ nnek!” Ajeḡid n Israyil igga arruḡ war iḡi nnes uca ffyen-dd nitni ɣar umenyi. ³⁰ Ajeḡid n Aram tuɣa yumur imeqqranen n ikarruten n *umenyi* nni ɣars iḡan, inna “Ittxeřřa awem war ttmenɣam ca ak-d umeqqran niɣ ak-d umezyan, myir ak-d ujeḡid n

2 IMEZRUYEN

Israyil!” ³¹ Umi imeqqranen n ikarruten *n umenyi* zrin Yahucafaṭ, imsar, aqa nitni nnan “Aqa d wa, ajeḡid n Israyil!” Nitni nnḡen as ḡima akides mmenyen, maca Yahucafaṭ isyuyy uca SIDI iwca as afus u AREBBI issḡeyyed iten xas. ³² Umi zrin imeqqranen n ikarruten *n umenyi*, aqa netta tuḡa war iḡi d ajeḡid n Israyil, imsar, aqa nitni dewṛen-dd x webriid nsen *war t areddfen*.

³³ *Xenni iḡeyyen ijj n weryaz ṛqews s ṛbaṛ nnes d acemṛaṛ uca iṛqef ajeḡid n Israyil jar wawaḡ n iḡaḡen n warruḡ nnes n wuzzaṛ. Ṛexdenni inna wanita i wenni ineddhen akarru “Qṛeb afus nnek, suffey ayi-dd zeg umenyi, maḡar necc aqa yezmey.”* ³⁴ Deg wass nni idweṛ umenyi iwḡar aṭṭas. Iqqim ujeḡid n Israyil ibedd deg ukarru aṛ tameddit *deg umenyi* ak-d Iramiyyen. Netta im-mut ḡar ṛweqt n uḡeḡay n tfuct.

Yahucafaṭ iwawebbex, maca iqqim iṛṡeq ḡar Arebbi

19 ¹ Yahucafaṭ ajeḡid n Yahuda, iḡeqb ḡar taddart nnes di Urcalim di ṛehna. ² Yahu, mmis n Ḥanani, amwaṛaw, iffeḡ-dd ḡars ḡima ad t iṛqa, inna i ujeḡid Yahucafaṭ “Ma cek teggiid twiza i uḡeffan u ad tessed inni iḡiffen SIDI? Ammu i xak yarsa lḡaḡab zi zzat n wudem n SIDI.

³ Waxxa amenni itwaf dayek min iṡebḡen, maḡar tekksed tirebbin n cwarti zi temmurt uca teswejded uṛ nnek i tarezzut x AREBBI.”

⁴ Yahucafaṭ iqqim izeddeḡ di Urcalim uca iffeḡ ḡawed jar ṛḡens, zi Bi’r-Sebea ḡar idurar n Ifrayim, uca yarra iten ad dd-dewṛen ḡar SIDI, AREBBI n ibabaten nsen. ⁵ Netta yaṛeqqem ṛquḡat di temmurt, di marra tinneddam ifaryen n Yahuda, zi tendint aṛ tandint. ⁶ Netta inna i ṛquḡat “Xzarem min i ḡa teggem, maḡar war ṡḡekkmem i iwdan, maca i SIDI u netta aqa iḡḡar akidwem deg weḡkam. ⁷ *Xenni ṛexxu, ad xawem tiṛi tiggwudi n SIDI. Ḥḡam u ggem t, maḡar i SIDI, AREBBI nney, war iḡi ṛḡecc u war ittegg s wudmawen u war ikkessi tarzifin.*”

⁸ Umi dd-ḡeqben ḡar Urcalim, igga Yahucafaṭ uṛa di Urcalim *ca* n Ilawiyyen d ikehhanen d izeḡifen n *tudrin* n ibabaten n Israyil i udebbar n ṛḡḡkam n SIDI u i ddḡawi. ⁹ Netta yumur i-ten, inna “Ggem amenni s tiggwudi n SIDI, s teṡdiqt u s yijj n wuṛ *nican* imun.” ¹⁰ ḡar kuṛ ddeḡwet i d awem i d ḡa yawyen aytmatwem nni izeddḡen di tneddam nsen, jar idammen d idammen u jar ccariea d ṛumur d tewṡiyyat d lfarayid, ittḡeṡṡa ad asen tḡeṛmem, maḡend nitni war ttḡeddan x SIDI, ad xawem-dd iwḡa ijj n lḡaḡab d ameqqran u x aytmatwem. Ggem amenni, xenni war daywem tt ittegg ḡed. ¹¹ Xzarem, Amarya d akehhan ameqqran i xawem iḡan di marra ddeḡwet n SIDI u Zabadya, mmis n Ismaḡil, ṛḡakem n taddart n Yahuda, aqa-t x kuṛ ddeḡwet n ujeḡid. Uṛa d iweqqafen, Ilawiyyen, *din* zzat i wudem nwem. Iṛim d iryazen u ggem *t* uca SIDI ad yiṛi ak-d wenni iṡeṛḡen.”

Aḡelleb n Yahucafaṭ x Mu’ab d Ammun

20 ¹ Awarni i uya imsar, aqa ayt n Mu’ab d ayt n ḡammun d innedni akidsen zeg Imaḡuniyyen usin-dd ad mmenyen ak-d Yahucafaṭ. ² Usin-dd *ireqqaqen* ḡawden i Yahucafaṭ, nnan “Aqa aṭṭas n ṛḡaci usin-dd ad kidek mmenyen zeg ujemmaḡin n ṛebḡar, zi Aram. Xzar, nitni di Ḥaṡṡun-Tamar, ix s ad yini ḡayn-Jadi.

³ Yahucafaṭ iggwed uca igga ixef nnes ittseḡsa x SIDI. Netta ijja ad barrḡen s uḡummi di marra Yahuda. ⁴ Ssmunen ayt n Yahuda maḡend ad arzun twiza n SIDI. Nitni usin-dd uṛa zi marra tinneddam n Yahuda ḡima ad arzun x SIDI. ⁵ Yahucafaṭ ibedd deg wegraw *n ṛḡens* n Yahuda d Urcalim, di taddart n SIDI, zzat i ṛemraḡ n jdid, inna

⁶ “A SIDI, AREBBI n ibabaten nney, ma cek war teḡid *ca* d AREBBI n ijenwan d ṛḡakem x marra tigeldawin n ṛegnus? Deg ufus nnes i *immars* jḡehd d tzemmar, aṛami war izemmar uṛa d ijj

2 IMEZRUYN

ad iqqim ibedd zzatek. ⁷ A AREBBI nney, ma war tuzziřed ca x imezday n temmurt-a zzat i wudem n řgens nnek n Israyil uca tewcid *tammurt* i řebda i zzariřet n Ibrahim, *amedukkeř* nnek ieizzen. ⁸ Nitni qqimen zeddyen days uc bnan days ict n zzawect i cek, i yisem nnek uca nnan ⁹ ‘Mařa iřqef aney ca n ccar, *axmi* ssif n řehkam niy řtaeun niy řaz, xenni neccin ad nbedd zzat i taddart-a u zzat i wudem nnek, mařar isem nnek aqa-t di taddart-a u neccin ad xak dd-nřaya zi řehřaret nney uca *xenni* cek ad *yarney-dd* tesřed u ad *aney* tessnejmed. ¹⁰ Uca řexxu, xzar, ayt n Eammun d ayt n Mu’ab d yenni zeg idurar n Sařir inni i umi war tejjid ca ayt n Israyil ad dd-ad-fen řar *temmurt nsen* umi dd-usin zi temmurt n Miřra, minzi nitni kkin as-dd zeg webrid nneđni u war ten aredřen, ¹¹ xzarem, nitni xsen ad aney xeğřen uca usin-dd řima ad aney ssuffřen zi tesřart nnek i d aney tewcid d řwart. ¹² A, AREBBI nney, ma cek war xasen řhekkmed ca? Mařar neccin war xasen nzemmar x řřaci-ya ameqqran wanita i řarney-dd iffřen u war nessen min i řa negg, maca *aqa narr-dd* řiřawin nney řark.”

¹³ Marra ayt n Yahuda bedden zzat i wudem n SIDI, uřa d iřenjiren imezyanin nsen d temřarin nsen d iřenjiren nsen.

¹⁴ Uca ihwa-dd Arruř n SIDI *din* di řwest n wegraw n řgens x Yařazayil, mmis n Zakarya, mmis n Banaya, mmis n Yařiyil, mmis n Ulawi Mattanya, zi tarwa n Asaf. ¹⁵ Netta inna “Sřem-dd řari, marra ayt n Yahuda uřa d kenniw, imezday n Urcalim, u cek, ajeğid Yahucafař! Ammu i d awem iqqar SIDI ‘War ttegg^wdem ca, war ttneřřiem ca zi řřaci-ya ameqqran wanita, minzi amenři war iři akidney, maca ak-d AREBBI. ¹⁶ Hwam řarsen tiwecca. Xzarem, nitni ggur ad gaēden zi tsawent n řiř u kenniw ad xasen txeccem řar uneggar n teyzurt zzat i řexřa n Yaruwil. ¹⁷ Kenniw *maca* war ttmenřim ca. Kkarem, *qqimem* tbeddem u xzarem asenjem n SIDI *ad yiři* akidwem, a Yahuda d Urcalim! War ttegg^wdem ca u war ttneřřiem. Tiwecca ffřen i umsagar akidsen, minzi SIDI aqa-t akidwem.” ¹⁸ *Xenni* yuđar Yahucafař x uyembub nnes řar temmurt u marra ayt n Yahuda d marra imezday n Urcalim wđan x *temmurt* zzat i wudem n SIDI řima ad sejden i SIDI. ¹⁹ Ilawiyyen zeg ayt n Quhat u zeg ayt n Qurař kkaren řima ad sseuřan SIDI, AREBBI n Israyil, s ict n tmijja tejhed ařřas.

²⁰ Tiwecca zic kkaren nitni uca ffřen řar řexřa n Taquēa. řar wuffř nsen ibedd-dd Yahucafař *din*, inna “Sřem-dd řari, a Yahuda, d kenniw, imezday n Urcalim. Amnem di SIDI, AREBBI nwem, *xenni* ad řiřim di řaman, amnem zi inabiyyen, *xenni* ad tarebřem.” ²¹ Netta imcawar ak-d řgens uca issbedd imedyazen zzat i SIDI d yenni i d as i řa isebbřen s ucewwar iqeddsen am uyuren zzat i wudem n *yeryazen* i iřezzen s řesnař, ad inin “Qadam SIDI, mařar tamexsiwt nnes icewwaren *tettyima* i řebda!” ²² Di řweqt řami bđan nitni s usřiřři d usebbř, igga SIDI tixcefin x ayt n Eammun d Mu’ab u x *yenni* i tuřa dd-iffřen řidd i Yahuda zeg idurar n Sařir uca twawten nitni.

²³ Ayt n Eammun d ayt n Mu’ab kkaren x imezday n idurar n Sařir řima ad ten hellken u ad ten aredřen. Umi qđan nitni x imezday n Sařir, hellken ijj wenneđni. ²⁴ *Umi* dd-yiwiđ Yahuda řar řřumēet n uřetřtu di řexřa, nđaren tmuřři nsen x řřaci u xzar, mři řxecbat wđant x temmurt, uřa d ijj war injim. ²⁵ Yahucafař d řgens nnes usin-dd řima ad řřfen takeccađt nsen uca ufin řarsen ařřas n sseřet d řxecbat d řeqcū iřřan uca kksen *ēřam kuř zzayes* i yixef nsen ařami war zemmarēn ad t arbun. Ttkeccađēn řřata n wussan, mařar *tuya* *din* ařřas.

²⁶ Deg wass wiss arebēa munen nitni di řewđa n teyzurt n Baraka, minzi *din* sseuřan SIDI. X uyenni qqaren as i wemcan nni ‘iřzar n Baraka’, řar i řexxu. ²⁷ Awarni uya dewřen marra iryazen n Yahuda d Urcalim. Yahucafař yuyur řar zzat řima ad ēeqben řar Urcalim *ccuren* s řefrařet, mařar SIDI tuřa issfarř iten x řēedyen nsen. ²⁸ Sadu *tirart* n lřarpāt d řgambriyat d řřayřat usin-

2 IMEZRUYEN

dd nitni yar Urcalim, yar taddart n SIDI. ²⁹ Tigg^wudi n SIDI tuya teřqef marra tigeldawin n tem-mura umi sřint, aqa SIDI immney ak-d ředyan n Israyil. ³⁰ Tageldit n Yahucafař tufa řhudnet uca AREBBI nnes iwca as řehna zi marra iyezdisen.

Aneggar n řehkamet n Yahucafař

³¹ Ammu i iřkem Yahucafař Yahuda. Netta tuya ġars xemsa u-třatin n isegg^wusa, umi idweř d ajeřid. Netta iřkem xemsa u-ěicrin n isegg^wusa di Urcalim. Yemmas qqaren as Ǝazuba, yeęis n Cilhi. ³² Netta idfar ibriden n babas Asa, war xasen iřeyyed ca u netta igga, min ięan nican di tiřřawin n SIDI. ³³ Myir řegeudi war twakksent, mařar řgens war tuři Ǝad yarra uř nnes ġar SIDI n ibabaten nsen. ³⁴ Min iqqimen n imezruyen n Yahucafař, imezwura d ineggura, xzar, aqa man aya marra itwazemm deg wedlis n imezruyen n Yahu, mmis n Ĥanani, wenni itwazemm deg wedlis n ijeřiden n Israyil.

³⁵ Awarni i uya igga Yahucafař ijj n řeahd ak-d Ařazya, ajeřid n Israyil, wenni iggin tuěeffna ařřas di marra min tuya igga. ³⁶ Netta iqqen akides ijj n řeahed, ĥima ad ggen iřarruba, inni i ġa ineddhen ġar Tarcic. Nitni bnan iřarruba di Ǝiřyun-Jabar. ³⁷ Maca AliƎazar, mmis n Dodawahu zi Marica, ittnebbax Yahucafař, inna “Minzi cek teqqned ijj n řeahd ak-d Ařaziya, aqa SIDI yarza řexdayem nnek.” Ammu imsar aqa twarzen iřarruba ařami war zemmaren ad nedhen ġar Tarcic.

Řehkamet iěeffnen n Yuram

21 ¹ Yahucafař itwassars deg wendeř jar řejdud nnes. Netta itwandeř jar řejdud nnes di tendint n Dawud. Mmis Yuram idweř d ajeřid deg wemcan nnes. ² Aytmas, iřenjiren n Yahucafař tuya-ten d Ǝazarya, Yařiyil, Zakarya, Ǝazaryahu, Mixayil d Cafatya. Ina marra tuya-ten d iřenjiren n Yahucafař, ajeřid n Israyil. ³ Babatsen iwca asen ařřas n terzefin n nnuqart d wureř u n řeqcuě iřřan uřa d tineddam di Yahuda, maca tageldit iwca i-tt i Yuram, mařar wanita tuya d amenzu.

⁴ Umi Yuram ikkar-dd x tgeldit n babas uca imneě di tizemmar nnes, inřa marra aytmas uřa d ca n řřukkam n Israyil s ssif. ⁵ Yuram tuya ġars tnayen u-třatin n isegg^wusa umi idweř netta d ajeřid. Netta iřkem tmenya n isegg^wusa di Urcalim. ⁶ Netta yuyur deg webrid n ijeřiden n Israyil, am mammec tuya tegga taddart n Axab, mařar yeęis n Axab tedweř d tamřart nnes. Netta igga min ięan d aěeffan di tiřřawin n SIDI. ⁷ Maca SIDI war ixs ad yareddeę Yahuda di řřweě n umsexxar nnes Dawud uřa umi i d as tuya inna, ad as iwc řebda ijj n řefnar zzat i tiřřawin nnes, i netta u i tarwa nnes.

⁸ Deg wussan nnes tuya issen Yuram ad ixtutteř sadu ifassen n Yahuda u nitni ggin ijj n ujeřid x yixef nsen. ⁹ Yuram iědu xenni ak-d marra imeqqranen nnes d marra ikarruten nnes n umenyi. Uca aqa ikkar s ġiřet u iřřeb x ayt n Idum inni i tuya i d as-dd innřen i netta u i imeqqranen n ikarruten n umenyi. ¹⁰ Ǝad xtuttřen ayt n Idum jar ifassen n Yahuda ġars ař ass-a. Di řweqt nni beěda iřewweř uřa d Libna, mařar Yahuda tuya iřeyyed x SIDI, AREBBI n ibabaten nnes.

¹¹ Netta issbedd uřa d řegeudi x idurar n Yahuda. Netta yarra imezday n Urcalim ad qeřřben ak-d irebbiten nneđni, wah tuya netta iěarn Yahuda ġar man aya. ¹² Tiweđ-dd ġars ict n tebrat n unabı Iliya, teqqar “Ammu i iqqar SIDI, AREBBI n babac Dawud ‘Mařar cek war tuyured x ibriden n babac Yahucafař u x ibriden n Asa, ajeřid n Yahuda, ¹³ maca tuyured x ibriden n ijeřiden n Israyil uca tarrid Yahuda d imezday n Urcalim ad qeřřben ak-d irebbiten inneđni, am mammec i t tegga taddart n Axab, u minzi cek tenřid uřa d aytmac zi taddart n babac, inni i tuya i xak icnan, ¹⁴ xzar, x uyenni SIDI ad cek iřqef s ict n tecti d tameqqrant jar řgens nnek d tarwa nnek d temřarin nnek d marra agra nnek. ¹⁵ Cek simant nnek ad tewđid deg ijj n řehřac n tekrićt iqeřen, ař dd i ġa teffey tekrićt ġar barra zi ssibbet n řehřac ass idfar umas .”

2 IMEZRUYEN

¹⁶ SIDI issehweř arruħ n Ifilistiniyyen d Weeraben, inni izeddyen x uyezdis n ayt n Kuc, x Yahuram. ¹⁷ Nitni gaæden ƣar Yahuda, udfen tammurt u ksin marra agra nni iġan di taddart n ujeġid uřa d iħenjiren d temyarin, ařami war d as iqqim myir Yahuyaħaz, amazuz n iħenjiren nnes. ¹⁸ Awarni aya iwta it SIDI s yijj n řehřac war izemmar ad zzayes iggenfa. ¹⁹ Umi tuya netta ihřec ammu ass idfar umas uca iædu řweqt ařami ædun tnayen n isegg^wusa, imsar, aqa takrict nnes teffey-dd ƣar barra u netta immut s řehřiq d ameqqran. Řgens nnes war d as issary ca tmessi am tmessi n ibabaten nnes. ²⁰ Netta tuya ƣars tnayen u-třatin n isegg^wusa umi idweř d ajeġid. Netta iħkem tmenya n isegg^wusa di Urcalim. Netta ifna, war xas indeb ħed. Neđřen t di tendint n Dawud, war iġi deg imeđřan n ijeġiden.

Ajeġid Axazya itwaney s ufus n Yahu

22 ¹ Imezday n Urcalim ggin Aħazya, mmis amazuz, d ajeġid deg wemcan nnes, mayar marra aytmas imeqqranen tuya twanęen zeg ict n bandiyya i tuya dd-yudfen ak-d Weeraben ƣar řmargeħ n txuzan. Aħazya, mmis n Yuram, tuya xenni d ajeġid n Yahuda. ² Axazya tuya ƣars tnayen u-rebein n isegg^wusa, umi idweř d ajeġid. Netta iħkem ijj n usegg^was di Urcalim. Yemmas qqaren as Eatalya, yeġis n Eumri. ³ Netta yuyur deg ibriden n taddart n Axab, mayar yemmas d tamcawart nnes di marra tuæeffna i igga. ⁴ Netta igga min iġan d aæeffan di tiřřawin n SIDI, amecnaw taddart n Axab, mayar awarni i řmewt n babas tuya-ten d imcawaren nnes ařami ikka x uzeġif.

⁵ Netta idfar ccwar nsen uca iffeý ak-d Yahuram, mmis n Axab, ajeġid n Israyil, i umenýi ak-d Ĥazayil, ajeġid n Aram, ƣar Ramut di Jilead uca Iramiyyen ƣeřben x Yuram. ⁶ Xenni yaregg^weh maħend ad yarzu di Yazra'il agenfu zeg iyezzimen nni i d as tuya ggin ayt n Aram umi immney netta di Ramut ak-d ujeġid nsen, Ĥazayil, ajeġid n Aram. Eazarya, mmis n Yahuram, ajeġid n Yahuda, ihwa-dd *din* ħima ad issijj x Yuram, mmis n Axab, di Yazraeil, umi tuya ihřec netta. ⁷ Aredeġ n Aħazya tuya zi AREBBI umi dd-yusa ƣar Yahuram. Umi dd-yiweđ *din*, iffeý ak-d Yahuram ƣar Yahu, mmis n Nimci, wenni i tuya idhen SIDI maħend netta ad iqđa x taddart n Axab. ⁸ Umi iqđa Yahu x řřukm n taddart n Axab, imsar, aqa yufa řřukkam n Yahuda d iħenjiren n aytmas n Aħazya, inni i tuya ittsexxaren i Aħazya, uca inya iten. ⁹ Xenni yarzu x Aħazya u nitni řřfen t am tuya innuffar di Samarya uca iwyen t ƣar Yahu. Nyn t u neđřen t, minzi nnan "Netta d mmis n Yahucafař, wenni yarezzun x SIDI s marra uř nnes." Ammu war iqqim i taddart n Aħazya uřa d ijj n wenni i di iġa jjeħd ħima ad iħkem am ujeġid.

Yuwac iqqim iddar umi tsizzeř Atalya idammen n aytmas

¹⁰ Umi Eatalya, yemmas n Aħazya teźra, aqa mmis immut, tekkar nettat uca teteħħa marra tarwa n ujeġid n taddart n Yahuda. ¹¹ Maca Yahucabeat, yeġis n ujeġid, teksi Yuwac, mmis n Aħazya, uca texđef it zi jar iħenjiren n ujeġid nni i itwanęen uca tessidef it ak-d tenni t issuđuđen deg ijj n wexxam n yiđeř. Ammu i tegga Yahucabeat, yeġis n ujeġid Yahuram, tamýart n ukehhan Yahuyadae - mayar nettat d ućmas n Aħazya - tessnuffar it i Eatalya u tanita war t tenýi ca. ¹² Setta n isegg^wusa i iqqim netta innufar ƣarsen di taddart n AREBBI u Eatalya tuya teħekkem x temmurt.

Yuwac itwagg x tgeldit

23 ¹ Deg usegg^was wiss sebea issejhed Yahuyadae ixef nnes uca igga ijj n řeahd ak-d řqebřanat n mya, Eazarya, mmis n Yuram d Ismaeil, mmis n Yuħanan, d Eazarya, mmis n Eubid, d Maesiya, mmis n Eadaya, d Ilicafař, mmis n Zikri. ² Nitni kkin x temmurt n Yahuda, ssmunen

22:10 'tarwa' - s Teibranit 'zzariet'.

2 IMEZRUYEN

Ilawiyyen zi tneddam n Yahuda uŕa d izeġifen n ibabaten *n tudrin* n Israyil uca usin-dd ȳar Urcalim.³ Marra agraw *n řgens* igga ijj n řeahd ak-d ujeġid di taddart n AREBBI u netta inna asen “Xzar, mmis n ujeġid aqa ad idweř d ajeġid, am mammec i t inna SIDI x ayt n Dawud!”⁴ Netta yumur iten, inna “D man aya i ȳa teggem: ict n ttuřut nwem, inni n ikehhanen d ilawiyyen i ȳa yadfen deg *wass* n ssebt, ad eessen ȳar tewwura.”⁵ Ict n ttuřut *ad tbedd* ȳar taddart n ujeġid u ict n ttuřut ȳar Tewwart n Dsas u marra řgens *ad ibedd* di řemraĥat n taddart n SIDI.⁶ Uŕa d ijj war ittidef ȳar taddart n SIDI, mȳir ikehhanen d *ayt n Lawi*, inni ittsexxaren, ad adfen maȳar nitni d imqeddasen u marra řgens ad iĥđa min ittxeřřan ad itwaĥđa i SIDI.⁷ Ayt n Lawi ad nnđen i ujeġid, *kuř* aryaz s řesnaĥ nnes deg ufus nnes u wenni i ȳa yarzun ad yadef ȳar taddart ad itwaney. Kenniw ad teqqimen ak-d ujeġid mani mma iġa ȳar twasit d wuffuy.

⁸ Ayt n Lawi d marra Yahuda ggin am mammec marra min *i d asen* yumur ukehhan Yahuyadae uca iwyen *kuř* ijj *zzaysen* iryazen nnes nni yudfen di ssebt uŕa d yenni dd-iffyten di ssebt, maȳar akehhan Yahuyadae war iwci řeswacar i terbiein.⁹ Akehhan Yahuyadae iwca i imeqqranen n mya lansat d tcappat ifsusen n useřqi i tuȳa iġan n ujeġid Dawud d tinni i *tuȳa iġan* di taddart n SIDI.¹⁰ Netta issbedd řgens, *kuř* ijj s lansa nnes deg ufus, zeg uȳezdis afusi ař aȳezdis azeřmađ n taddart, ȳar uealřar u ȳar taddart, *ammu* i dd-quwwaren i uheřřu n ujeġid.¹¹ Nitni ssuffyten-dd mmis n ujeġid ȳar barra uca ggin as tamrist x *uzeġif* uca wcin as Chadet. *Ammu* i t ggin uca Yahuyadae d iĥenjiren nnes dehnen t, nnan “Ad iddar ujeġid!”

¹² *Umi* tesřa Eatalya řĥess n řgens i dd-yusin tazzřen ȳar din uca ssemyaren ajeġid, tudef-dd nettat ȳar řgens di taddart n SIDI.¹³ Tezra, u xzar, ajeġid ibedd ȳar upilar ȳar tewwart u ȳar ujeġid d řqebřanat d řebwaq. Marra řgens n temmurt ifraĥ u iřuđ di řȳayřat. *Uŕa d* imedyazen ak-d dduzanat n lmuřiq a inni issnen mammec i ȳa sebbĥen *bedden din*. *Xenni* tcarreg Eatalya arruđ nnes uca tesyuyy “Tamenziwt, tamenziwt!”

¹⁴ Maca yumur ukehhan Yahuyadae i řqebřanat n mya, inni i tuȳa iġan x řeeskar, uca inna asen “Suffyem tt-idd ȳar barra uca nyem s ssif wi tt i ȳa idřaren. Maȳar akehhan tuȳa inna “War tt neqqem di taddart n SIDI.”¹⁵ Nitni ssarsen xas ifassen uca *umi* iwđen ȳar wadaf n Tewwart n lysan ȳar taddart n ujeġid, nyin tt dinni.

¹⁶ Yahuyadae igga ijj n řeahd jaras-dd d marra řgens d ujeġid ĥima ad iřin d ijj n řgens i SIDI.

¹⁷ Xas uca yudef marra řgens ȳar zzawect n Baal u hedmen tt. Iealřaren nnes d řexyařat nnes arzin ten qae. U nitni nyin Mattan, akehhan n Baal, zzat i iealřaren.¹⁸ Yahuyadae igga tas-exxart x taddart n SIDI deg ufus n ikehhanen n *ayt n Lawi* nni tuȳa Dawud ibđa *di terbiein* i taddart n SIDI ĥima ad qeddmn tiȳarřa n wecmađ n SIDI am mammec itwari di ccarięa n Musa, s řefraĥet d izřan, am t iweřřa Dawud.¹⁹ Netta issbedd ieessasen x tewwura n taddart n SIDI, maĥend uŕa d ijj mammec mma igga mařa ixmej, war din ittidef ca.²⁰ Netta yiwi imeqqranen n mya d imcennsen d imdebbaren d marra řgens n temmurt uca issehwa ajeġid zi taddart n SIDI u nitni udfen taddart n ujeġid s Tewwart Yuęřan uca ssyimen ajeġid x řkursi n tgeldit.²¹ Marra řgens n temmurt ifarĥ u tandint tedweř tarsi, awarni umi nyin Eatalya s ssif.

Řeĥkamet n Yuwac

24¹ Yuwac tuȳa ȳars sebea n isegg^wusa umi idweř d ajeġid. Netta iĥkem arebein n isegg^wusa di Urcalim. Yemmas qqaren as Dıbya zi Bi'r-Sebea.² Yuwac igga min iġan nican di titřawin n SIDI, min ikka ukehhan Yahuyadae iddar.³ Yahuyadae yiwi as tnayen n temȳarin u netta ija-dd iĥenjiren d řĥenjirin.⁴ Awarni i uȳa tuȳa inwa Yuwac s wuř ĥima ad ieđeř taddart n SIDI.⁵ Netta issmun ikehhanen d ilawiyyen, inna asen “Kkem x tneddam n Yahuda u yarwem ijj n řqedd n nnuqart di *kuř* asegg^was zi marra Israyil ĥima ad teđřem taddart n SIDI. Bdam deȳya s uȳa!” Maca ayt n Lawi war qeġqen ca.

2 IMEZRUYN

⁶ Ajeġid iṛaya i uzeġif Yahuyadae, inna as “Mayemmi war tesseqsid ayt n Lawi x mammec dd-iffex usmuni zi Yahuda d Urcalim n tewhibt n usgaeed n Musa, amsexxar n SIDI, u n weg-raw n Israyil i Uqidun n Chadet?” ⁷ Aqa iḥenjiren n Eatalya taeeffant arzin taddart n SIDI uca ssmuṭṭiyen marra řeqcue iqeddsen n SIDI yar Ibaelen.

⁸ Ajeġid yumur ħima ad ggen ict n tşenduqt u nitni ssarsen tt barra yar tewwart n taddart n SIDI. ⁹ Xenni řayan di Yahuda d Urcalim ħima ad yarwen i SIDI tawhibt n usgaeed nni igga Musa, amsexxar n SIDI, x Israyil di řexřa. ¹⁰ Marra imeqqranen d marra řgens tuya farĥen u nitni iwyen-dd *tiwhibin* uca ndaren tent di tşenduqt ařami teccur. ¹¹ Di řweqt umi-dd ssidfen tşenduqt x řumur n ujeġid s ufus n ayt n Lawi uca żrin aqa *days* aṭṭas n nnuqart, imsar, aqa yusa-dd umarir n ujeġid d uweqqaf n ukehhan ameqqran uca ssexwan tşenduqt, ssgaeeden t u iwyen t *eawed* yar wemcan nnes. Ammu i ggin nitni ass idfar umas uca ssmunen-dd aṭṭas n nnuqart.

¹² Ajeġid d Yahuyadae wcin aya *xenni* i imdebbaren n řxedmet di ṭṭwee n taddart n SIDI. Nitni cran isuydayen d inejjaren ħima ad eedřen taddart n SIDI, uřa d imziřen n wuzzař d nnhas, ħima *uřa d nitni* ad eedřen taddart n SIDI. ¹³ Ixeddamen tuya xeddmn u sadu ufus nsen tuyur řxedmet nican yar zzat. Nitni arrin taddart n SIDI amecnaw mammec tt tuya amezwaru u arnin di řemten nnes. ¹⁴ Umi tt kemmřen, iwyen min iqqimen n nnuqart zzat i wudem n ujeġid u zzat i Yahuyadae uca netta igga zzayes řeqcue i taddart n SIDI, řeqcue i tsexxart u i tewhibin n wecmađ, tiyenjayin d řeqcue n wurey d nnuqart. Marra min *ikka* Yahuyadae d ussan *iddar*, ttawyen řebda tiyarřa n wecmađ i taddart n SIDI.

¹⁵ Yahuyadae iwsar u uzan yars wussan n *tudart* uca immut. Netta tuya yars mya u-řřatin n isegg^wusa umi immut. ¹⁶ Neđřen t jar ijeġiden di tendint n Dawud, mayar netta tuya igga min iġan nican di Israyil, am i SIDI am i taddart nnes.

¹⁷ Awarni i řmewt n Yahuyadae usin-dd řḥukkam n Yahuda uca uđaren zzat i ujeġid uca isřa ajeġid yarsen. ¹⁸ Nitni semĥen di taddart n SIDI, AREBBI n ibabaten nsen, uca sexxaren i treb-bitin n cwarti d řexyařat n řřanam. *Xenni* idweř ijj n lyadab d ameqqran x Yahuda u x Urcalim di ssibbet n řmuęsiyyet nsen. ¹⁹ Netta issekk jarasen inabiyyen ħima ad ten yarra ad eeqben yar SIDI. Nitni cehden xasen, maca war d asen sřin ca. ²⁰ Arruḥ n AREBBI ihwa-dd x Zakarya, mmis n ukehhan Yahuyadae. Netta ibedd zzat i řgens, inna asen “Ammu i iqqar AREBBI ‘Mayemmi kenniw tēddam řumurat n SIDI? Ammu war tefřiḥim ca. Minzi ṭeyydem x SIDI, ad xawem iḥeyyed netta.’ ” ²¹ Nitni ggin xas ict n tmeemuč u ḥejjaren t x řumur n ujeġid di řemraḥ n taddart n SIDI. ²² Ajeġid Yuwac war ixarreř di tmexsiwt icewwaren, tenni i d as tuya isscen babas Yahuyadae. Netta inya mmis. Umi Yuwac immut, inna “SIDI ad t iřar u ad yarzu *ad t ixřef!*”

²³ Yar uneqřeb n usegg^was, imsar, aqa issgaeed řeeskar n Aram x Yuwac. Nitni usin-dd yar Yahuda d Urcalim u sshellken zi řgens marra řḥukkam n řgens uca ssekken marra takeccađt nsen yar ujeġid n Dimacq. ²⁴ Waxxa tuya řeeskar n Aram drus n yeryazen waha, aqa SIDI igga asen ijj n řeeskar d ameqqran deg ufus nsen, umi nitni ḥeyyden x SIDI, AREBBI n ibabaten nsen. Nitni ggin řeḥkamat x Yuwac. ²⁵ Umi xas ffyen nitni - aqa jjin t ihřec aṭṭas - ggin xas imsexxaren nnes ict n tmeemuč di ssibbet n *usizzeř* n idammen jar iḥenjiren n ukehhan Yahuyadae. Nyin t am iġa di tassut nnes. Neđřen t di tendint n Dawud, maca war t ndiřen ca di tmedřin n ijeġiden. ²⁶ Ina d inni i xas iggin ict n tmeemuč: Zabad, mmis n Cimea, Taęammunect, d Yahuzabad, mmis n Cim-rit, Tamu’abect. ²⁷ Amecnaw iḥenjiren nnes, d ubarru n dđdeř n min i xas ggin *inabiyyen*, d min iġan n dsas n taddart n AREBBI, xzar, *marra man aya* itwazemmem di tira n wedlis n ijeġiden. Mmis Amařya idweř d ajeġid deg wemcan nnes.

2 IMEZRUYEN

Ayelleb n Amašya, ajeğid n Yahuda, x Idum

25¹ Amašya tuḡa ḡars xemsa u-εicrin n isegg^wusa umi idweř d ajeğid. Netta iḡkem tešea u-εicrin n isegg^wusa di Urcalim. Yemmas qqaren as Yahueaddan, *tuḡa-tt* zi Urcalim.

² Netta igga min iḡan nican di tiṭṭawin n SIDI, maca war iḡi s wuř imun *qae*.³ Umi issemten netta tagelda nnes, imsar, aqa inḡa imsexxaren nnes, inni i tuḡa inḡin babas ajeğid.⁴ Maca iḡenjiren n ayt bu-arrqabet war ten inḡi ca, am mammec *t* yura deg wedlis itwannēden n ccariea n Musa, i zi iwešša SIDI, inna “Ibabaten war twaneqqen di ssibbet n iḡenjiren *n*sen u iḡenjiren war twaneqqen di ssibbet n ibabaten *n*sen, maḡar kuř iḡ ad itwaney x ddnuḡ n *yixef* nnes.”

⁵ Amašya issmun ayt n Yahuda uca issbedd iten εlaḡsab tudrin n ibabaten ak-d imeqqranen n wařef ak-d imeqqranen n mya i kuř Yahuda d Binyamin. Netta isedd iten, zi εicrin isegg^wusa sennej uca yufa jarasen teřt-myat-ařaf n *yeryazen* twafarzen ḡima ad ffyen ak-d řeeskar, inni itwadarrben x uḡric d tcappa tameqqrant n useřqi. ⁶ Netta icra-dd myat-ařaf n ayt bu-teyruđt imeḡden zi Israyil s mya n talint n nnuqart.

⁷ *Xenni* yusa-dd ḡars iḡ n weryaz n SIDI, inna “A, ajeğid, war tteḡji řeeskar n Israyil akidek itteffey, maḡar SIDI war iḡi ak-d Israyil, ak-d marra ayt n Ifrayim. ⁸ Maca mařa waxxa *amenni*, ffey, egg it, iwa iři d aryaz deg umenḡi. AREBBI ad cek iḡdeř zzat i wudem n řeeđu, maḡar AREBBI ḡars tizemmar maḡend ad εawen u ad iḡ ad iḡdeř.” ⁹ Amašya inna i weryaz n AREBBI “Maca min i ḡa imsaren s mya n talint i wciḡ i terbiein n řeeskar n Israyil?” Aryaz n AREBBI inna “SIDI ḡars ktar zi man aya ḡima ad ac t iwc.” ¹⁰ Uca iεeř Amašya tarbiein n řeeskar i tuḡa ḡars dd-yusin zi Ifrayim, yeḡ itent ad aregg^weḡent ḡar wemcan nsen. *Xenni* iřqef iten uxeyyeq d ameqqran x Yahuda uca εeqben s tefqeḡt ḡar wemcan nsen.

¹¹ Amašya maca igga taryast, indeḡ řgens nnes uca iffeḡ ḡar teḡzurt n Tmeḡaḡt, inḡa εecra-ařaf n *yeryazen* zeg ayt Saεir. ¹² *εawed* εecra-ařaf n *yeryazen* ḡebbsen ten ayt n Yahuda am ddaren, uca iwyen ten ḡar tqiccat n ḡjarf uca εarnen ten zi senni ḡar swadday ařami ftuttyen marra. ¹³ Maca iryazen n terbiein n řeeskar nni i tuḡa iḡa Amašya ad εeqben ařami war kidsen dd-tteffyen ḡar umenḡi, hejmen x tneddam n Yahuda, zi Samarya ař Bayt-Ḥurun uca nḡin zzaysen třata-ařaf n *yeryazen* uca ḡewwsen ict n tkeccađt tameqqrant aṭṭas.

¹⁴ Awarni řami dd-εeqeb Amašya s uḡelleb x ayt n Idum, imsar, netta tuḡa yiwi irebbiten n ayt n Saεir uca issbedd iten zzates uca yuđar zzat i wudem nsen uca iqeddem asen řebxur. ¹⁵ Uca itwassary ḡađab n SIDI x Amašya u netta issekk iḡ n unab i ḡars. Wanita inna as “Mayemmi tarzud irebbiten n řgens, inni i tuḡa war izemmaren ad fekken řgens nsen zeg ufus nnek?” ¹⁶ Umi netta issiweř *ammu*, imsar, aqa inna as “Ma ḡḡin cek d amcawar n ujeğid? Bedd, mayemmi i cek i ḡa wten?” *Xenni* ibedd unab i, inna “Řexxu necc ssney, aqa SIDI iεzem ḡima ad cek yareddeḡ, minzi cek teggid aya u war teřid ḡar ccwar inu.”

Taxessart n Yahuda deg umenḡi ak-d Israyil

¹⁷ Amašya, ajeğid n Yahuda, imcawar. Issekk netta *ireqqaşen* ḡar Yuwac, mmis n Yahuyaḡaz, mmis n Yahu, ajeğid n Israyil, inna “As-dd, ejj aney ad nemmeřqa *i umenḡi*.” ¹⁸ Maca Yuwac, ajeğid n Israyil, issekk *iḡ n ureqqaş* ḡar Amašya, ajeğid n Yahuda, inna “Tazegg^wart *i iyemmyen* x *idurar* n Lubnan, issekk *ict n tebrat* ḡar tengelt x *idurar* n Lubnan, inna ‘Ewc yeḡis d tamḡart i mmi!’ Maca iḡ n řweḡc i *din* yuyuren x *idurar* n Lubnan, ikka uca iεfes x tezegg^wart.” ¹⁹ “Teqqared cek *ak-d ixef nnek* Xzar, aqa cek tyeřbed x Idum!” u řexxu tudef nnnfaxet deg wuř nnek. Weqqar ixef nnek u qqim di taddart nnek, *minzi* mayemmi i ḡa tegged ixef nnek di řḡar u ad tewđid, cek d Yahuda akidek?” ²⁰ Maca Amašya war ixs ad iseř, maḡar man aya yusa-dd zi AREBBI maḡend ad ten iwc deg ufus *n*sen, minzi nitni arzun irebbiten n Idum. ²¹ *Xenni* iḡaεeed Yuwac, ajeğid n Israyil. U netta d Amašya, ajeğid n Yahuda, mmeřqan *i umenḡi* ḡar Bayt-Cams, i iḡan

2 IMEZRUYN

di Yahuda. ²² Yahuda itwayřeb zzat i wudem n Israyil uca nitni arewřen, kuř ijj ȳar uqiđun nnes. ²³ Ȳahuyahaz, ajeġid n Israyil, iṭṭef Amařya, ajeġid n Yahuda, mmis n Yuwac, mmis n Ȳahuyahaz di Bayt-Cams uca yiwyi it ȳar Urcalim. *Dinni* igga ict n tazzit di řhiđ n Urcalim, zi Tewwart n Ifrayim ȳars ař Tewwart n Teymart, x ijj n webrid n arebea mya n iȳaġen. ²⁴ Yiwi marra ureȳ d nnuqart d marra řeqcuē i itwafen di taddart n AREBBI u deg ixammen n txubay n taddart n ujeġid uřa d imerhanen uca iēqeb ȳar Samarya.

²⁵ Amařya, mmis n Yuwac, ajeġid n Yahuda, iddar awarni i řmewt n Yuwac, mmis n Ȳahuyahaz, ajeġid n Israyil, *ēad* xemmestac n isegg^wusa. ²⁶ Min iqqimen n imezruyen n Amařya, imezwura d ineggura, ma nitni war twazemmem ca deg wedlis n ijeġiden Yahuda d Israyil? ²⁷ Zeg wami iħeyyed Amařya x SIDI, ggin xas ict n tmeemuč di Urcalim, maca netta yarweř ȳar Laxic. *Xenni* ssekken *iryazen* awarni as uca nȳin t dinni. ²⁸ Iwyen t-idd x iysan uca neđřen t jar řejdud nnes di tendint n Yahuda.

Eużziya, ajeġid n Yahuda, d řehkamet nnes ifeřhen

26 ¹ *Xenni* yiwi marra řgens n Yahuda Eużziya, netta tuȳa ȳars seṭṭac n isegg^wusa, u ggin t d ajeġid deg wemcan n babas Amařya. ² Netta ibna Ilat u yarra t *deg ufus* n Yahuda, awarni umi itwassars ujeġid *deg wenđer* jar řejdud nnes. ³ Eużziya tuȳa ȳars seṭṭac n isegg^wusa umi idweř netta d ajeġid. Netta iħkem tnayen u-xemsin n isegg^wusa di Urcalim. Yemmas qqaren as Yakulya zi Urcalim. ⁴ Netta igga min iġan nican di tiṭṭawin n SIDI, igga nican am mammec tuȳa igga babas Amařya. ⁵ Umi tuȳa yarezzu nettta x AREBBI deg wussan n Zakarya, wenni i tuȳa ifehhem tmezra n AREBBI, *wah* deg wussan i di tuȳa yarezzu x SIDI, imsar aqa AREBBI iwca as afřaħ.

⁶ Netta iffeȳ uca immney ak-d Ifiliřtiniyyen uca igga ict n tazzit di řhiđ n Jat d řhiđ n Yabna d řhiđ n Acdud. Netta ibna tineddam ȳar Acdud u di *temmurt* n Ifiliřtiniyyen. ⁷ AREBBI ibedd akides đidd i Ifiliřtiniyyen u đidd i Weeraben, inni izeddyen di Jur-Bael, u đidd i Imaēuniyyen.

⁸ Ayt n Eammun xeġšen Ijizya i Eużziya uca idweř yisem nnes itwassen ař wadaf n Miřra, maȳar netta tuȳa idweř ijhed aṭṭas. ⁹ Di Urcalim issbedd Eużziya řřumeat ȳar Tewwart n Teymart u ȳar Tewwart n Teyzurt u ȳar tyemmura uca issemten i-tent. ¹⁰ Netta ibna *ēawed* řřumeat di řexřa uca iȳza aṭṭas n wanuten, maȳar ȳars řebhayem aṭṭas di Temmurt Iwaṭan u di řwaṭa *yueřan*, u tuȳa ȳars ifeġaħen d ayt n tzayart deg idurar uřa deg iyyaren iēarřen, maȳar netta tuȳa ittexs tafeġaħt.

¹¹ Eużziya tuȳa ȳars ijj n řeeskar n Iēeskariyyen imdarrben, tteffȳen ȳar *umenȳi* di terbiein, ēlaħsab leadad i tuȳa itwasedden zzaysen s ufus n umarir Ȳaeiyil d uweqqaf Maēasiya, s řumur n Ĥananya, ijj zi řħukkam n ujeġid. ¹² Řqedd imun n izeġifen n *tudrin* n ibabaten, n ayt bu-teȳruđt imeħden tuȳa ařfayn u-setta-myat n *yeryazen*. ¹³ Sadu afus nsen tuȳa din ijj n řeeskar n teřt-myat u-sebea-ařaf u-xemsa-myat n *yeryazen*, Iēeskariyyen imdarrben s jjeħd *iccuren* i umenȳi ĥima ad wcen afus i ujeġid đidd i řēedu. ¹⁴ Eużziya issewjed asen tcappat n useřqi d iħricen d warruđ n wuzzař d řeqwas d iȳra n yiġiy, i marra řeeskar. ¹⁵ Di Urcalim igga netta dduzanat itwassuffȳen zeg imsuffȳen imiȳisen ĥima ad tent ggen x řřumeat u x tyemmura ĥima ad zzaysent qarřent s fritcat d yezra. Ammu i idweř isem nnes icnee ȳar řagg^waj, maȳar i netta umi tettwagg twiza s řēejeb, ařami idweř yarni di jjeħd.

Řehřac n lbarř iřqef Eużziya d mammec immut

¹⁶ Maca umi idweř ijhed, issgaēēed ixef nnes deg wuř nnes ařami issiweđ *ixef nnes* ȳar wareyyeb u netta iȳdar SIDI, AREBBI nnes, maȳar yudef di zzawect n SIDI ĥima ad ibexxar x uealṭar n řebxur. ¹⁷ Akehhan Eazarya yuyur awarni as u akides ikehhanen n SIDI, tmanyin n yerya-

2 IMEZRUYEN

zen imeħđen. ¹⁸ Nitni qaṭeen i ujeğid Euzziya, nnan as “War cek icuwwar, Euzziya, maħend ad tawyed řebxur i SIDI, myir i ikehhanen, ayt n Harun, inni itwaqeddsen i tewhibt n řebxur. Ffey zi zzawect, mañar cek teydared u man aya war d ac-dd ittiwi ccan zzat i SIDI, AREBBI nnek. ¹⁹ Xenni iseär Euzziya am itṭef netta řebxur i tewhibt n řebxur deg ufus nnes. Am iseär netta ammu x ikehhanen, iffey as-dd řbarš di tenyart nnes, zzat i tiṭṭawin n ikehhanen di taddart n SIDI, ȝar uēalṭar n řebxur. ²⁰ Umi inneqřeb ukehhan ameqqran Eazarya d marra ikehhanen ȝars, xzar, days řbarš di tenyart nnes. Nitni ħsaren t deȝya ad ssenni yagg^wej uřa d netta simant nnes iqeğeq ad iffey, minzi SIDI tuȝa iwta it. ²¹ Maca SIDI iwta ajeğid ařami ihřec s řbarš ař ass n řmewt nnes. Netta iqqim izeddeȝ deg ict n taddart tetwaēzeř, mañar netta tuȝa itwaqess zi SIDI. Mmis Yutam tuȝa *itwařeqqem* x tzeddiȝt n *ujeğid* u iħekkem x řgens n temmurt.

²² Imezruyen iqqimen n Euzziya, imezwura d ineggura, aȝa izemm i-ten unabi Icaȝya, mmis n Amuř. ²³ Euzziya immars *deg wenđer* jar řejdud nnes. Neđerēn t jar řejdud nnes deg iyyar n wenđer n ijeğiden, mañar nnan “Netta tuȝa days řbarš!” Mmis Yutam idweř d ajeğid deg wemcan nnes.

Yutam, ajeğid n Yahuda

27 ¹ Yutam tuȝa ȝars xemsa u-eicrin n isegg^wusa umi netta idweř d ajeğid. Netta iħkem seṭṭac n isegg^wusa di Urcalim. Yemmas qqaren as Yaruca, yeğis n řaduq. ² Netta igga min iğān nican di tiṭṭawin n SIDI. Netta igga nican am mammec igga babas Euziȝa, maca netta war yudif ca di zzawect n SIDI. Uřa d řgens tuȝa *ead* ifsed ixef nnes. ³ Netta ibna tawwart n taddart n SIDI, tenni yueřan *qae*. Uřa ȝar Ufil ibna aṭṭas. ⁴ Eawed ibna tineddam x idurar n Yahuda u deg izeyran ibna lqeleat d řřumēat. ⁵ Netta immney ak-d ayt n Eammun u iȝřeb xasen, ařami ayt n Eammun ssiwđen ȝars deg usegg^was nni *ead* mya n ‘talint’ n nnuqart d eecra-ařaf n ‘kur’ n irden d eecra-ařaf ‘kur’ n temžin. Uřa deg usegg^was wiss tnayen d wiss třata ssiwđen ayt n Eammun ȝars man aya eawed. ⁶ Ammu i idweř Yutam ijhed, mañar netta issegged ibriden nnes zzat i wudem n SIDI, AREBBI nnes.

⁷ Imezruyen iqqimen n Yutam, d marra min igga, ma man aya war itwazemmem ca deg wedlis n imezruyen n ijeğiden n Yahuda? ⁸ Netta tuȝa ȝars xemsa u-eicrin n isegg^wusa umi idweř d ajeğid. Netta iħkem seṭṭac n isegg^wusa di Urcalim. ⁹ Yutam immars *deg wenđer* jar řejdud nnes. Netta itwandeř jar řejdud nnes di tendint n Dawud. Mmis Aħaz idweř d ajeğid deg wemcan nnes.

Řehkamet iēffnen n Aħaz

28 ¹ Aħaz tuȝa ȝars eicrin n isegg^wusa, umi idweř netta d ajeğid. Netta iħkem seṭṭac n isegg^wusa di Urcalim. Netta war iggi min iğān nican di tiṭṭawin n SIDI, AREBBI nnes, am mammec igga babas Dawud. ² Netta yuyur deg ibriden n ijeğiden n Israyil. Eawed igga netta řexyařat ifesyen i Ibaēlen. ³ Netta tuȝa ittbexxar di teȝzurt n Bin-Hinnum uca issecmed iħenjiren nnes di tmeřsi u igga am mammec ggin marra řegnus i xef yužzeř SIDI zzat i wudem n ayt n Israyil. ⁴ Netta yiwyi-dd tiȝarša d tewhibin n řebxur x řegēudi u x tewririn u sadu marra aȝyar aziza. ⁵ SIDI, AREBBI nnes, iwca it deg ifassen n ujeğid n Aram. Nitni wtin t u ħebbsen zzaysen ijj n ubarru imȝar u iwyen ten ȝar Dimacq. Immewc Aħaz deg ifassen n ujeğid n Israyil,

26:17 ‘Eazarya’ - s Teibranit ‘Eazarya-hu’. ‘iryazen’ - s Teibranit ‘iħenjiren’.

26:19 ‘Euzziya’ - s Teibranit ‘Euzziya-hu’. ‘zzat i tiṭṭawin n’ - s Teibranit ‘zzat i wudmawen n’.

28:2 ‘Ibaēlen’ - aȝa-ten d lařnam.

2 IMEZRUJEN

wenni i d as iwtin ict n tecti d tameqqrant. ⁶ Faqaḥ inya deg ijj n wass di Yahuda mya u-eicrin-aṛaf n yeryazen, marra nitni d ayt n umenḡi, umi ḥeyyden nitni x SIDI, AREBBI n ibabaten nsen. ⁷ Zikri, ijj n bu-teyrudt zi Ifrayim, inya Maḥasiya, mmis n ujeḡid, d ʕazrikam, aweqqaf n taddart d Ilqana, wenni d wiss tnayen awarni i ujeḡid. ⁸ Ayt n Israyil nedhen zeg aytmatšen mitayn-aṛaf n temyarin d iḥenjiren d ṭhenjirin d ṭhebbast uca ggin asen ict n tkeccadt d tameqqrant. Iwyen takeccadt nni yar Samarya.

⁹ Dinni iḡa ijj n unab i n SIDI, qqaren as ʕubid. Wanita iffey yar řeskar i d iḥeqben yar Samarya, inna asen “Xzarem, minzi SIDI, AREBBI n ibabaten nwem, tuḡa iḥar x Yahuda, igga i-ten netta deg ufus nwem u kenniw tenḡim ten s ict n tefqeḥt tiweḍ aṛ ajenna. ¹⁰ U řexxu texsem kenniw ad teggem ayt n Yahuda d Urcalim d isemḡan d tsemḡin nwem. Ma war idfar xenni umarwas yar SIDI, AREBBI nwem? ¹¹ Sřem-dd řexxu ḡari u arrem imeḥbas nni i ṭhebbsem zeg aytmatwem maḡar řḥaduḡ n lḡaḍab n SIDI xawem i dd-yusa.” ¹² Xenni ssbedden yeryazen-a zeg izeḡifen n ayt n Ifrayim ixefnsen zzat i yenni i dd-yareggweḥen zi řeskar: ʕazarya, mmis n Yuḡanan, Baraxya, mmis n Macillimut, Ḥazaqiya, mmis n Callum, d ʕamasa, mmis n Hidlai. ¹³ Nitni nnan asen “War tzemmarem ad tessidfem imeḥbas danita, maḡar nitni ad xaney-dd arenyen amarwas zzat i SIDI. Ma ittyiř awem nzemmar ad narni ʕad di ddnuḡ nney d umarwas nney, waxxa ʕad ḡarney aṭṭas n imarwasen u řḥaduḡ n lḡaḍab n AREBBI aqa-t x Israyil?”

¹⁴ Xenni semḥen yeryazen iḥezzen s řesnaḥ deg imeḥbas d tkeccadt zzat i imeqqranen d marra agraw n řgens. ¹⁵ Iryazen, inni itwasemman qbeř s ismawen nsen, kkaren uca thellan deg imeḥbas, ssyarden marra inni i tuḡa iḡan d iḥaryanen s warruḍ zi tkeccadt. Ssyarden ten s warruḍ d tsira u wcen asen ad ccen u ad swen. ʕawed dehnen ten uca ssyimen inni i tuḡa iḍeefen x yeyḡar u ammu iwyen ten yar aytmatšen yar Ariḡa, Tandint n Tini. Awarni man aya ʕeqben nitni simant nsen yar Samarya.

¹⁶ Di řweqt nni issekk Aḡaz ireqqasen yar ijeḡiden n Accur, ḥima nitni ad as wcen afus. ¹⁷ Uṛa d ayt n Idum usin-dd uca wtin nitni Yahuda u nedhen ten di ṭhebbast. ¹⁸ Ifiliṭiniyyen hejmen x tneddam n Temmurt Iwaṭan d ljanub n Yahuda uca ṭṭfen Bayt-Cams, Ayyalun, Jadirut, Suku d tneddam i d as-dd innḡen, Timna d tneddam i d as-dd innḡen d Jimzu d tneddam i d as-dd innḡen uca zedyen dinni. ¹⁹ Maḡar SIDI issehwa Yahuda di ssibbet n Aḡaz, ajeḡid n Yahuda, minzi netta issarxu Yahuda zi SIDI aṛami iḡdar Yahuda SIDI. ²⁰ Tiḡlat-Filnasir, ajeḡid n Accur, yusa-dd ḡars. Netta igga xas bezzez u war t issejhed. ²¹ Maḡar Aḡaz iksi agra zi taddart n SIDI u zi taddart n ujeḡid u zi řḡukkam uca iwca aya i ujeḡid n Accur, maca man aya war d as ineffe ca. ²² Di řweqt i di itwaḡsar, yarni ujeḡid Aḡaz ʕad di řmuḥṣiyyet nnes zzat i SIDI. ²³ Netta iqeddem tiḡarṣa i irebbiten n Dimacq, inni xas iḡeřben, inna “Maḡar irebbiten n ijeḡiden n Aram wcen asen afus, uṛa d necc ad asen wehhbey ḥima ad ayi wcen afus ʕawed.” Maca nitni dewřen i uweṭṭu nnes u i marra Israyil. ²⁴ Aḡaz issmun řeqcuḥ zi taddart n AREBBI uca yarza řeqcuḥ n taddart n AREBBI di iwetwiten uca ibelleḥ tiwwura n taddart n SIDI uca igga i yixef nnes iḥaltaren di kuř taymart n Urcalim. ²⁵ Igga uṛa d řeḡeudi di kuř tandint n Yahuda ḥima ad awyen řebxur i irebbiten nneḡni. Ammu i issekkar lḡaḍab n SIDI, AREBBI n ibabaten nnes.

²⁶ Imezruyen iqqimen d marra ibriden nnes, imezwura d ineggura, xzar, aqa twazemmen deg wedlis n ijeḡiden n Yahuda d Israyil. ²⁷ Aḡaz itwassars deg wendeř jar řejdud nnes. Neḡřen t di tendint, di Urcalim, maca war t ssarsen ca deg imeḡran n ijeḡiden n Israyil. Mmis Ḥazaqiya idweř d ajeḡid deg wemcan nnes.

2 IMEZRUYEN

Ḥazaqiyya, ajeġid n Yahuda, issizdeg zzawect n SIDI

29¹ Ḥazaqiya idweř d ajeġid umi tuya ęars xemsa u-eicrin n isegġ^wusa. Netta iḥkem teęa u-eicrin n isegġ^wusa di Urcalim. Yemmas qqaren as Abiya, yeġis n Zakarya.² Netta igga min ięan nican di tiṭṭawin n SIDI. Netta igga nican am mammec igga babas Dawud.³ Deg usegġ^was amezwaru n řehkamet nnes, deg uyur amezwaru, yarzem netta tiwwura n taddart n SIDI uca iedeř itent.⁴ Issidef ikehhanen d ayt n Lawi uca issmun iten x wazzay ęar uyezdis n ccarq.⁵ Inna asen “Sřem-dd ęari, a ayt n Lawi. Qeddsem ixef nwem uřa d taddart n SIDI, AREBBI n ibabaten nwem u kksem marra min yaręuđen zi zzawect.⁶ Maęar ibabaten nney tuęa-ten d iyeddaren u ggin min ięan d aęeffan di tiṭṭawin n SIDI, AREBBI nney. Nitni ḥeyyden xas uca nnęerben udmawen nsen zi Tzeddiyt n SIDI uca arrin ęars s weerur.⁷ Ead uřa d tiwwura n wesqif n wadaf n zzawect bellęen tent, ssxesyen řefnarat u war ssaryen řa d řebxur u war ssgaęeden uřa d tięaręa n wecmađ i AREBBI n Israyil di zzawect.⁸ X uęa yusa-dd lęađab ameqqran n SIDI x Yahuda d Urcalim uca isellem iten netta i unexřeę u i wareddeġ u i usemęi, am mammec tetwařam kenniw s tiṭṭawin nwem.⁹ Xzarem, ibabaten nney wđan s ssif u ięenjiren nney d ṭęenjirin nney d temęarin nney aęa-ten di řehbes x uęa.¹⁰ Řexxu aęa-tt ęari deg wuř inu maęend ad ggeę ijj n řeahd ak-d SIDI, AREBBI n Israyil, ḥima řĥaduq nnes ad xaney ibeęeed.¹¹ A tarwa inu, war arexxum, minzi SIDI ifarz i kenniw, aęa ad tbeddem zzat i wudem nnes ḥima ad as tsexxarem u ḥima kenniw ad as tiřim d imsexxaren nnes u ad as tsexxarem s řebxur.

¹² Xenni kkaren ayt n Lawi: Maęat, mmis n Eamasay, d Yuwil, mmis n Eazarya, zi tarwa n Quęat. Zi tarwa n Marari, Qis, mmis n Eabdi, d Eazarya, mmis n Yahlayil. Zi tarwa n Jarcun, Yuwax, mmis n Zimma, d Eidan, mmis n Yuwax.¹³ Zi tarwa n Iliřafan, Cimri d Yaęiyil u zi tarwa n Asaf, Zakarya d Mattanya.¹⁴ Zi tarwa n Hayman, Yaęiyil d Cimei u zi tarwa n Yadutun, Cimeiya d Euzziyil.¹⁵ Nitni ssmunen aytmatsen uca qeddsen ixef nsen, ełahsab řumur n ujeġid wenni ięemmden x wawařen n SIDI, ḥima ad ssizedgen taddart n SIDI.¹⁶ Ikehhanen udfen ęar taddart n SIDI ḥima ad tt ssizedgen uca nitni ssuffęen marra řexmej i ufin di zzawect ęar řemraę n taddart n SIDI uca ayt n Lawi ksin t ḥima ad t awyen ęar barra, ęar teęzart n Qidrun.¹⁷ Deg wass amezwaru n uyur amezwaru bđan s tesqeddast uca deg was wiss tmenya n uyur iwđen nitni ęar wesqif n wadaf n zzawect SIDI uca ammu i qeddsen nitni taddart n SIDI di tmenya n wusssan. Deg wass wiss seṭṭac n uyur umezwaru tuęa kemmřen řxedmet.¹⁸ Nitni udfen ęar ujeġid Ḥazaqiya, nnan “Neccin nessizdeg marra taddart n SIDI, aęalřar n wecmađ ak-d marra dduzanat nnes d ṭṭabřa s weęrum n wescan ak-d marra dduzanat nnes.¹⁹ Marra řeqcue i inđar ujeġid Aęazya deg wusssan n tgelda nnes zi řeydar nnes, needeř iten u nqeddes iten. Aęa-ten zzat i uęalřar n SIDI.

²⁰ Xenni ikkar ujeġid Ḥazaqiya zic uca issmun imeqqranen n tendint uca igaeęeed ęar taddart n SIDI.²¹ Nitni iwyen-dd sebea n imwan d sebea n iḥuřiyyen d sebea n izmaren d sebea n imyanen ad iřin d taęaręt n ddenb i tgeldit, řa i zzawect uřa i Yahuda uca netta inna i tarwa n Harun, ikehhanen, ḥima ad ten qeddmen x uęalřar n SIDI.²² ęaręen i iyenduzen uca sseřqan ikehhanen i idammen uca ruccen ten x uęalřar. Nitni ęaręen uřa d icarriyyen uca ruccen idammen x uęalřar. ęaręen nitni uřa i izmaren uca ruccen idammen x uęalřar.²³ Nitni iwyen-dd imyanen i tyaręt n ddenb zzat i wudem n ujeġid d wegraw n řgens uca ssarsen nitni xasen ifassen nsen.²⁴ Ikehhanen ęaręen asen u s idammen nsen ssizedgen aęalřar n ddenb ḥima ad fdin i marra Israyil, maęar ajeġid tuęa igga taęaręt n wecmađ d tyaręt n ddenb nni i marra Israyil.²⁵ Netta issbedd ayt n Lawi di taddart n SIDI s taęunin n wuzzař d řgambriyat d lharpat, ełahsab řumur n Dawud d Jad, amwařaw n ujeġid, d unabi Natan, minzi řumur-a tuęa i dd-yusa zi SIDI s uęemmum n inabiyyen.²⁶ Ayt n Lawi bedden *din* s dduzanat n *lmusiqa* n Dawud u ikehhanen ak-d řęayřat.

²⁷ Xenni yumur Ḥazaqiya ad awyen taęaręt n wecmađ x uęalřar. Di tsaeęet i di tebda tyaręt n wecmađ, ibda uřa d azehhed i SIDI s řęayřat u s dduzanat n *lmusiqa* n Dawud, ajeġid n Israyil.

²⁸ Marra agraw n řgens yuđar ęar temmurt, am ttęennajen s yezři u ttęuđan di řęayřat u man

2 IMEZRUYN

aya marra ikka ɣars aʔami tetwakemmeʔ tyaršt n wecmað. ²⁹ Umi ikemmeʔ usiwed n tyaršt n wecmað, iqqunjeʔ ujeğid d marra inni tuɣa ɣars iğan uca sejden. ³⁰ Awarni i uya inna ujeğid d imeqqranen i ayt n Lawi, ad sseuğan SIDI s wawařen n Dawud d umwařaw Asaf. Uca sseuğan nitni aʔami dd-tusa řefrahet uca ssqewsen nitni izeğifen nsen uca uðaren.

³¹ Ĥazaqiya yarra-dd, inna “Řexxu kenniw twareqqmem d ikehhanen i SIDI. Asettiw-dd uca awyem-dd tiyarša d tewhibin n uqadi i taddart n SIDI.” Xenni uca yiwi-dd wegraw n řgens agra d tiyarša d tewhibin n uqadi u marra inni i ɣar tt tuɣa di řxadar nsen iwyen-dd tiyarša n wecmað.

³² Řqedd n tyarša n wecmað i dd-yiwi wegraw n řgens, aqa-t di sebein n iyenduzen d mya n icarriyyen d mitayn n izmaren. Nitni marra twawyen-dd d tayaršt n wecmað i SIDI. ³³ U tiwhibin iqeddsen aqa-tent di setta-myat n iyenduzen d teřt-ařaf n iħuřiyyen. ³⁴ Maca aqa din drus n ikehhanen u nitni war zemmaren ad ssarxun tiřmect n marra tiyarša n wecmað. X uya eawnen ten aytmatsen, ilawiyyen, aʔami kemmřen řxedmet u aʔami ikehhanen nneðni tuɣa qeddsen ixef nsen, minzi ilawiyyen tuɣa seggden deg wuř ktar ĥima ad qeddsen ixef nsen zeg ikehhanen. ³⁵ Tuɣa din eawed ařtas n tyarša n wecmað u xenni uřa d tadunt n tyarša n uqadi d tewhibin n useyyeb i tyarša n wecmað. Ammu i tetwaedeř tsexxart n taddart n SIDI. ³⁶ Ĥazaqiya d marra řgens farħen x min tuɣa issewjed SIDI i řgens, maɣar tamesřact tetwagg břa mma ad as ggen řeħsab.

Řeid n useedu deg wussan n Ĥazaqiyya

30 ¹ Awarni i uya issekk Ĥazaqiya ireqqasen ɣar marra Israyil d Yahuda u yura řa d tibratin i Ifrayim d Manassi, ĥima ad dd-asen ɣar taddart n SIDI di Urcalim ad eeyyden řeid n tyaršt n useedu i SIDI, AREBBI n Israyil. ² Maɣar imcawar ujeğid ak-d imeqqranen nnes d marra agraw n řgens di Urcalim, ĥima ad ggen řeid n tyaršt n useedu deg uyur wiss tnayen, ³ maɣar nitni war zemmaren ad t ggen di řweqt nnes itwaggen, minzi tuɣa war qeddsen ca ařtas n ikehhanen u řgens war t tuɣi imun ead di Urcalim. ⁴ Tamesřact-a tuɣa-tt nican di tiřtawin n ujeğid u di tiřtawin n marra agraw n řgens. ⁵ Nitni ggim, ad barrħen di marra Israyil zi Dan ɣars aʔ Bi'r-Sebea, ĥima ad dd-asen ad ggen řeid n tyaršt n useedu di Urcalim i SIDI, AREBBI n Israyil, maɣar tuɣa war tt ggim ařtas n wussan, am mammec tuɣa tura.

⁶ Ireqqasen n tazřa kkin s tebratin n ujeğid deg ufus x marra Israyil d Yahuda u barrħen am mammec t yumur ujeğid, nnan “Kenniw, ayt n Israyil, dewřem-dd ɣar SIDI, AREBBI n Ibrahim, Iřhaq d Israyil, xenni netta ad dd-idweř ɣar yenni yarewřen zeg ufus n ujeğid n Accur, inni iqqimen ɣarwem. ⁷ War ttiřim am ibabaten nwem d aytmatwem, inni idewřen ɣdaren SIDI, AREBBI n ibabaten nsen, aʔami ten isellem netta ɣar wareddeğ, am mammec tettwařam s yixef nwem. ⁸ War ttiřim řexxu tqeřhem, iřim amecnaw ibabaten nwem. Wcem afus i SIDI u asem-dd ɣar zzawect nnes tenni issqeddes netta i řebda. Sexxarem i SIDI, AREBBI nwem, xenni ad xawem iħeyyed řħaduq n lyaðab n SIDI. ⁹ Mařa kenniw tdewřem-dd ɣar SIDI, ad afen aytmatwem d tarwa nwem arreħmet zzat i wudem n yenni i-ten iħebbsen aʔami dd-dewřen ɣar temmurt-a. Maɣar SIDI, AREBBI nwem d bab n uħinni d arreħmet u netta war xawem issħeyyid ca ayembub mařa kenniw tdewřem-dd ɣars.

¹⁰ Ammu i uyuren ireqqasen n tazřa zi tendint ɣar tendint, kkin x temmurt n Ifrayim d Manassi ɣars aʔ Zabulun, maca ĥeccen xasen u kkwaren ten. ¹¹ Maca ca n yeryazen zi Acir, Manassi d Zabulun sswaðeen ixef nsen uca usin-dd ɣar Urcalim. ¹² Uřa di Yahuda indeh ufus n SIDI, aqa nitni s wuř d iijen ad đfaren řumur n ujeğid u n řħukkam nni itwaggen elahřsab awař n SIDI.

¹³ Munen wařtas n yewdan zi řgens di Urcalim ĥima ad eeyyden řeid n tyaršt n useedu deg uyur wiss tnayen. Ammu i tuɣa din iij n wegraw n řgens d ameqqran ařtas.

¹⁴ Nitni kkaren u kksen iealtaren nni iğan di Urcalim. Kksen uřa d marra iealtaren n řebxur uca ndaren ten di teyzart n Qidrun. ¹⁵ Deg wass wiss arbeřac n uyur wiss tnayen ɣarřen nitni i tyaršt

2 IMEZRUYEN

n useɗu. Ikehhanen d ayt n Lawi iwɗen ad seɗhan u tuɣa bɗan ad qeddsen ixef nsen uca iwyen tiyarša n wecmaɗ ɣar taddart n SIDI. ¹⁶ Nitni bedden deg wemcan nsen am mammec i teggur ɣarsen elahsɗab ccariea n Musa, aryaz n AREBBI. Ikehhanen ruccen idammen *nni ksin zeg ifassen n ayt n Lawi.* ¹⁷ Minzi aɗtas deg wegraw *n ɣgens* tuɣa war qeddsen ixef nsen. S uya bedden ayt n Lawi x tiyaršt n izmaren n *tyaršt n useɗu* i marra inni war izdigen, hima ad ten qeddsen i SIDI. ¹⁸ Maɣar azyen ameqqran n ɣgens, *zzaysen* aɗtas zeg Ifrayim d Manassi d Issaxar d Zabulun, tuɣa war twassizedgen ixef nsen. Nitni ccin *tayaršt n useɗu* war iɣi am mammec tura. Maca ɤazaqiya izzuɣ i nitni, inna “Sidi icna, iɗi netta ad ifdi xasen, ¹⁹ x kuɗ ijj wenni inwan ad yarzu x AREBBI s marra uɗ nnes, wenni d SIDI, AREBBI n ibabaten nnes, waxxa war iɣi s usizdeg *i ittriqen* i zzawect iqeddsen.” ²⁰ SIDI isɗa ɣaɗ ɤazaqiya uca issgenfa ɣgens.

²¹ *Ammu* i ɛeyyden ayt n Israyil, inni tuɣa innyarwen di Urcalim, seɓea n wussan ɣeid n weyrum bɗa antun s ɣefrahet tameqqrant. Ayt n Lawi d ikehhanen sseuɣan SIDI ass x wass s dduzanat *n lmuɣa ccurent* s jjeɗd i SIDI. ²² ɤazaqiya issiweɗ ɣar wuɗ n marra llawiiyyen inni ɣar teɣa ɣefhamet n tussna iseggmenn n SIDI. Ccin nitni seɓea n wussan zi tiyarša di ɣweqt itwaggen *n ɣeid*, am tuɣa iwyen tiyarša n uqadi u qɗan SIDI, AREBBI n ibabaten nsen. ²³ *Umi* imcawar wegraw *n ɣgens* marra maɗend ad t ggen ict n twaɗat nneɗni i seɓea n wussan, arnin nitni *ɛad* seɓea n wussan *ccuren* s ɣefrahet, ²⁴ maɣar ɤazaqiya, ajeɣid n Yahuda, tuɣa iwca aɣef n iɛejmiiyyen d seɓea-aɗaf n iɗuɗiiyyen uca ɣhukkam tuɣa wcin aɣef n imwan d ɛecra-aɗaf n iɗuɗiiyyen. Ikehhanen tuɣa twaqeddsen *ixef nsen* s waɗtas.

²⁵ Ifarɗ marra wegraw *n ɣgens* n Yahuda, uɗa d ikehhanen d ayt n Lawi d marra agraw *n ɣgens* n yenni i dd-yusin zi Israyil, uɗa d ibarraniyyen nni dd-yusin zi Israyil d yenni izeddyen di *temmurt* n Yahuda. ²⁶ Tuɣa din ɣefrahet d tameqqrant di Urcalim, maɣar zeg wussan n Suliman, mmis n David, ajeɣid n Israyil, tuɣa war imsar ɛad am uya di Urcalim. ²⁷ *Xenni* bedden ikehhanen n ayt n Lawi uca barken ɣgens. Tmijja nsen tetwaseɗ, maɣar taɣaɣit nsen tudef ɣar tzeddiyt tamqeddest nnes deg ujenna.

Aɣeyyed n laɣnam d cɗaret n jɗid i ɣxedmet di zzawect

31 ¹ Awarni ɣami kemmɗen nitni ssa, ffyen-dd marra ayt n Israyil nni tuɣa din iɣan ɣar tneddam n Yahuda u arzin imayɗuten *iqeddsen* uca qeɗeen tirebbin ncwarti uca hedmen ɣegeudi d iɛaltaren zi marra Yahuda d Binyamin, u *ammu i ggin* di Ifrayim d Manassi aɗami tt kemmɗen. *Awarni i uya* ɛeqben marra ayt n Israyil, kuɗ ijj ɣar wagra nnes, ɣar tneddam nsen.

² ɤazaqiya issbedd tarbiein n ikehhanen d ayt n Lawi, elahsɗab tirbiein nsen, kuɗ ijj elahsɗab tasexxart nnes, ikehhanen d ayt n Lawi i tiyaršt n wecmaɗ u i tiyarša n uqadi, hima ad sexxaren u ad qadan u ad sseuɣan di tewwura n ɣemrageɗ n SIDI.

³ *Netta* iwca uɗa d tasyart n ujeɣid zeg wagra nnes i tiyarša n wecmaɗ, i tiyarša n wecmaɗ ɣar tuffut u ɣar tmeddit uɗa d tiyarša n wecmaɗ i wussan n ssebt u i uyuren imaynuten u i ɣeɣad itwaggen, am mammec itwari di ccariea n SIDI. ⁴ *Netta* inna i ɣgens, i imezday n Urcalim, ad wehhben tasyart n ikehhanen d ayt n Lawi, hima ina ad iɗin jehden di tyuri n ccariea n SIDI. ⁵ *Umi* dd-yiweɗ wawaɗ nni, iwyen-dd ayt n Israyil s ufeyyed *zeg* usuffey amezwaru n imendi, n binu n jɗid d zzect d tamment u zi marra ɣyiget n yeyyar. Iwyen uɗa d ɣeɣur zi marra s ufeyyed.

⁶ Tarwa n Israyil d Yahuda, inni izeddyen di tneddam n Yahuda, iwyen uɗa d ɣeɣur zi ɣebhayem u zeg wuɣi uɗa d ɣeɣur n tewhibin iqeddsen nni itwagqeddsen i SIDI, AREBBI nsen, uca ggin *tent* d asettef. ⁷ Deg uyur wiss tɗata bɗan nitni ad ssarsen isbedditen zi tisi s usettef u deg uyur wiss seɓea kemmɗen tt. ⁸ *Umi* ɤazaqiya d ɣhukkam usin-dd u ɣrin isbedditen nni, barken nitni SIDI d ɣgens nnes Israyil. ⁹ ɤazaqiya isseqsa ikehhanen d ayt n Lawi x isbedditen nni. ¹⁰ ɛazarya, akehhan ameqqran zi taddart n ɣaduq yarra-dd xas, inna “Zeg wami dd-nekkar ad nawi tawhibt

2 IMEZRUYEN

n usgaæed yar taddart n SIDI, aqa yarney min i ya necc ař tyawant uca ead iqqim ařas icetř, mařar SIDI ibarek řgens nnes, ařami iqqim řqedd n wařřas icetř.”

¹¹ Xenni inna řazaqiya, ad sswejdén ixammen n taddart n SIDI u nitni sswejdén ten. ¹² Nitni ssid-fén tawhibt n usgaæed d řæcur d tewhibin iqeddsen din s řmanet. Kunanya, Alawi, amehřdayi, d umas Cimeï, wenni d wiss tnayén, tuřa-ten x man aya *marra*. ¹³ Yařiyil, Eazazyá, Nařat, Easayil, Yarimut, Yuzabad, Iliyil, Yismaxya, Mařat, Banaya *tuřa-ten* d iweqqafen sadu ufus n Kunanya d Cimeï, umas, x řumur n ujeřid řazaqiya d Eazarya, ameqqran n taddart n SIDI. ¹⁴ Quri, mmis n Yimna, Alawi, æessas řar tewwart řar uyezdis n ccarq, *tuřa itwafarř* x tewhibin s řxařar n AREBBI, řima ad ibřa tawhibt n usgaæed n SIDI d tewhibin iqeddsen qaæ. ¹⁵ Eadan, Minyamin, Yecuæa, Cimeïya, Amarya d Cakunya bedden řar uyezdis nnes elahřab tarbiein nsen řima ad wezzéen di tneddam n ikehhanen i aytmatsén, am i imeqqranen am i imeřyanén. ¹⁶ Maca war wcin ca i yenni itwazemmen di lista n řjadira n yeryazén i řar iřa řřata n isegg^wusa sennej zi marra inni dd-yusin řar taddart n SIDI i řxedmet n kuř ass i wass nni, i řxedmet di tsexxart nsen, elahřab tarbiein nsen. ¹⁷ Azemmen di lista n řjadira n ikehhanén *tuřa-t* elahřab taddart n ibabaten nsen u n ilawiiyyén zi eicrin n isegg^wusa sennej, elahřab tasexxart nsen, elahřab tarbiein nsen. ¹⁸ Nitni wezzéen i yenni itwazemmen di lista n řjadira ak-d marra tarwa nsen d temřarin nsen d iřenjiren nsen d yessitsén zi marra agraw n řgens, mařar nitni tuřa ssqeddasén ixef nsen s tidett i tewhibin iqeddsén. ¹⁹ Jar tarwa n Harun, ikehhanén, deg iyyarén n ddmani n tneddam nsen, di kuř tandint, *tuřa din* iryazén nni itwazemmen s ismawén nsen řima ad wcn tasyart i marra awtem jar ikehhanén u i marra inni itwazemmen di lista n řjadira jar ayt n Lawi. ²⁰ Ammu i igga řazaqiya di marra Yahuda. Netta igga min iřan nican zzat i wudem n SIDI, AREBBI nnes. ²¹ Marra řxedmet i ibřa di řřweæ n tsexxart n taddart n SIDI u di řřweæ n ccariea d tewřiiyyet řima ad yarzu ammu AREBBI, igga itt s marra uř nnes uca ifeřř.

Ahejjem n Sanřarib d weægeb nnes

32 ¹ Awarni i temsarin-a d ussecni-ya n ttiqqet, yusa-dd Sanřarib, ajeřid n Accur. Netta yudef di Yahuda uca inned i tneddam ifaryén u inna ad ten itřef i yixef nnes. ² Izřa řazaqiya, aqa Sanherib yusa-dd uca inwa ad immney x Urcalim. ³ Netta imcawar ak-d řřukkam d ayt bu-teyruřt nnes mařend ad netyén tařawin n waman barra i tendint u nitni wcin as afus. ⁴ Iwyén-dd ařřas zi řgens uca netyén marra tařawin uřa d teyřart i d ittazzřén di řwest n temmurt uca inna “Mayemmi i dd řa yasén ijeřiden n Accur uca ad afén ařřas n waman?” ⁵ Netta issejhed *tandint* uca ieđer marra řřid i tuřa itwarzen d iwetwiten uca yarra it ad igææed řars ař řřumæat u řar barra *igga* ijj n řřid nneřni. Netta issejhed lqelea di tendint n Dawud uca *igga* ařřas n lansat d tcappat n useřqi. ⁶ Netta *igga* ikumandaren n řæskar x řgens uca issmun i-ten řars deg wazzay n tewwart n tendint uca issiweř ařami daysén *igga* uř, inna ⁷ “Iřim d iryazén u iřim tmeřdem, war ttneřřieem zzat i wudem n ujeřid n Accur uřa zzat i wudem n marra řřaci nni řars iřan, mařar wenni řarney aqa-t deg wařřas x wenni řars. ⁸ řars ijj n uyiř n weysum n *bnadem*, maca řarney SIDI, AREBBI nney, řima ad aney iwc afus u řima ad immney amenyi nney.” Uca řgens ittecceř x wawařén n řazaqiya, ajeřid n Yahuda.

⁹ Awarni i man aya, am tuřa netta simant nnes zzat i Laxic d marra řřukkam akides, issekk Sanřarib, ajeřid n Accur, imsexxarén nnes řar Urcalim řar řazaqiya, ajeřid n Yahuda, u řar marra Yahuda nni *iřan* di Urcalim, inna ¹⁰ “Ammu i inna Sanřarib, ajeřid n Accur ‘Min xef tettecřem kenniw, aqa kenniw *tzemmarem* ad teqqimém di Urcalim xmi d as-dd i řa nneřn? ¹¹ Yarezzu řazaqiya ad kenniw iywa, řima ad tarrem ixef nwém i řmewt zi řař d ufadi xmi iqqar netta: SIDI, AREBBI nney, ad aney issenjem zeg ufus n ujeřid n Accur? ¹² Ma war ikkis řazaqiya

2 IMEZRUYEN

nni uṛa d řegendi nnes d iēaltāren nnes u *ma war* issiweř netta ak-d Yahuda d Urcalim, inna: Myir i ijj n uēaltā ad taḍarem u ad xas tawyem řebxur! ? ¹³ Ma war tessinem kenniw, min ggiy necc d ibabaten inu s marra řegnus n timmura? Ma ssnejmen irebbiten n řegnus n timmura nni tammurt nsen zeg ufus inu? ¹⁴ Man wen zi jar marra irebbiten n řegnus nni, i tuṛa izemmaren ad qḍan x ibabaten inu *niṛ* tuṛa izemmaren ad issenjem řgens nnes zeg ufus inu, aṛami AREBBI nwem ad kenniw issenjem zeg ufus inu? ¹⁵ *Xenni* řexxu, war ttejjim Ḥazaqiya ad kenniw icmet u war kenniw issyekk^{wi} ammu. War tettiqqam ca, maṛar uṛa d ijj n arebbi zi man mma n řgens *niṛ* tageldit tuṛa izemmar as ad issenjem řgens nnes zeg ufus inu *niṛ* zeg ufus n ibabaten inu. Meḥař qell ead AREBBI nwem ad kenniw issenjem zeg ufus inu! ? ”

¹⁶ Uca imsexxaren nnes ssiwřen ead ktar ḍidd i SIDI AREBBI u ḍidd i umsexxar nnes Ḥazaqiya.

¹⁷ Netta yura eawed tibratin ḥima ad isseḡar SIDI, AREBBI n Israyil, u ḥima ad xas issiweř u inna “Am mammec irebbiten n řegnus n temmura, inni war izemmaren ad ssnejmen řgens nsen zeg ufus inu, ammu war izemmar AREBBI n Ḥazaqiya ad issenjem řgens nnes zeg ufus inu!” ¹⁸ Nitni syuyyen s jjeħd s yiřes n Tyahudect ṛar řgens n Urcalim nni *ibedden* x řḥiḍ ḥima ad ten ssigg^wden u ad ten ssxarewḍen, maḥend ad tṛfen tandint. ¹⁹ Nitni ssiwřen x AREBBI n Urcalim amecnaw x irebbiten n řegnus n *marra* tammurt, inni *iḡan* myir řxedmet n iwdan waha.

²⁰ Ajeḡid Ḥazaqiya d unabi Icaṛya, mmis n Amuř, zṛuḡen x man aya, řaṛan ṛar ujenna. ²¹ Uca issekk-dd SIDI ijj n umalak, wenni iqḍan x marra ayt bu-teṛuḍt imeḥden d řḥukkam d imeqqranen n řeskar n ujeḡid n Accur. *Xenni* idweř-dd netta ṛar temmurt nnes s řeḥya x uyembub u umi netta dd-yusa ṛar taddart n arebbi nnes, aqa inni dd-iffyen zi arrimet nnes, nyin t s ssif.

²² Ammu i issenjem SIDI Ḥazaqiya d imezday n Urcalim zeg ufus n Sanḥarib, ajeḡid n Accur, u zeg ufus n marra. Netta tuṛa issar iten. ²³ Aṛṛas i dd yiwyen tiwhibin ṛar SIDI di Urcalim d řeqcūe iṛan ṛar Ḥazaqiya, ajeḡid n Yahuda. Zi senni tuṛa ṛars řewṛar d ameqqran di tiṛṛawin n marra řegnus.

Řehřac n Ḥazaqiyya, usgenfi nnes d řmewt nnes

²⁴ Deg wussan nni idweř Ḥazaqiya ihřec aṛṛas aṛami ggur ad immet. Netta izzuḡ ṛar SIDI u wana issiweř-dd ṛars uca iwca as-dd ijj n řeēřamet d řeejeb. ²⁵ *Maca* Ḥazaqiya war iggi ełahsab tcuni i d as-dd itwassecnen, maṛar uř nnes idweř days nnfaxet u x uya yusa-dd ijj n lyaḍab d ameqqran xas u x Yahuda d Urcalim. ²⁶ Ḥazaqiya *maca* isswaḍeē ixef nnes di ssibbet n nnfaxet n wuř nnes, am netta am imezday n Urcalim, aṛami lyaḍab ameqqran n SIDI war xasen dd-yusi deg wussan n Ḥazaqiya. ²⁷ I Ḥazaqiya immewc as wagra d ccan s waṛṛas. Netta igga i ixef nnes ixammen n txubay i nnuqart, i wureṛ, i yeṛra iṛan, i řebzar, i tcappat n useřqi u marra min iḡan d řeqcūe ijebbden. ²⁸ *Igga* uṛa d tixubay i řyiḡet n imendi, i binu n jdid d zzect, uṛa d řkurit i marra řmař d řeēraři ifaryen i tḥimmirin. ²⁹ Netta igga tineddam i yixef nnes s yijj n wagra d ameqqran n wuḡi d řebhayem, maṛar SIDI tuṛa iwca as ijj n wagra imṛar aṛṛas. ³⁰ Ḥazaqiya nni tuṛa eawed d wenni ibelleen uffuy i iḡan sennej qaē n waman n *teyzart* n Jiḥun u yarr itt nican ṛar wadday ṛar řṛarb n tendint n Dawud, maṛar Ḥazaqiya tuṛa ifreḥ di marra min igga. ³¹ Di tmesřact n imsekkan n řḥukkam n Babil inni ṛars dd-itwassekken ḥima ad sseḡsan x řeēřamet n řeejeb nni tuṛa di temmurt, *imsar* aqa iija it SIDI ḥima ad t iqeḡeb, ḥima ad issen marra min iḡan deg wuř nnes.

³² Imezruyen iqqimen n Ḥazaqiya d taddukkřit nnes icewwaren, xzar, aqa man aya itwazemm di tmeṛra n unabi Icaṛya, mmis n Amuř, u deg wedlis n ijeḡiden n Yahuda d Israyil. ³³ Ḥazaqiyya

32:15 ‘Ḥazaqiya’ - s Teibranit ‘Ḥazaqiya-hu’. Uṛa di nnumrawat 24,25,26,27 d 30.

32:31 ‘imsekkan’ - *niṛ* ‘ssufara’.

32:32 ‘Ḥazaqiya’ - s Teibranit ‘Ḥazaqiya-hu’. Uṛa di nnumrawat 33 d 33:3.

2 IMEZRUJEN

itwassars *deg wendeŕ* jar řejdud nnes. Neđřen t *deg wendeŕ* yueřan qae n imedřan n ayt n Dawud. Marra Yahuda d imezday n Urcalim ssecnen as řewqar řar řmewt nnes. Mmis Manassi idweŕ d ajeřid deg wemcan nnes.

Řehkamet ieffnen n Manassi, ajeřid n Yahuda

33¹ Manassi *tuya* řars tenęac n isegg^wusa umi idweŕ d ajeřid. Netta iřkem xemsa u-xemsin n isegg^wusa di Urcalim. ² Netta igga min iřan d aeëffan di tiřřawin n SIDI, am jjeayef n řegnus nni *tuya* issuffey SIDI zi zzat n wudem n ayt n Israyil zi řwart nsen. ³ Netta ibda ad ieđeŕ řegeudi nni *tuya* ihdem babas Ĥazaqiya. Netta issbedd iealřaren i Baęal uca igga tirebbin n cwarti uca yuđar zzat i marra řeeskar n ujenna uca isexxar asen. ⁴ Issbedd netta eawed iealřaren n SIDI i x inna SIDI “Di Urcalim ad ssmetney isem inu.” ⁵ Netta ibna eawed iealřaren i marra řeeskar n ujenna di tnayen n řemrařat n taddart n SIDI. ⁶ Netta iija ad kken iřenjiren nnes di tmesi di teyzurt n mmis n Hinnum u netta issxeddem tabezgiwt d tgezzant d tseřřart. Netta yiwi-dd inni issawařen ak-d imettan d yenni issuffuyen jnun. Netta igga ařřas min iřan d aeëffan di tiřřawin n SIDI mařend ad t isear. ⁷ Netta issbedd ijj n řexyař ineqcen nni igga di taddart n AREBBI, i x *tuya* inna AREBBI i Dawud u i mmis Suliman “Di taddart-a u di Urcalim, tenni farzey zi marra tiqebbař n Israyil, ad ssmetney isem inu i řebda” ⁸ u necc war ttejiřy ađar n Israyil ad iffeř ead barra i temmurt nni uriř i ibabaten nwem, mařa nitni myir ad řđan marra min i d asen umureř ad t ggen ełahřab marra ccariea d marra tiweřřa d marra lřarayiđ *nni d asen immewcen* s ufus n Musa. ⁹ Manassi iija Yahuda d imezday n Urcalim ad weddaren, ařami ggin d aeëffan x řegnus i x *tuya* SIDI iqđa zzat i wudem n ayt n Israyil.

¹⁰ Iwa SIDI *tuya* issiweŕ i Manassi u i řgens nnes, maca nitni war d as wcin ca taynit. ¹¹ SIDI issekk řarsen ikumandaren n řeeskar n ujeřid n Accur. Nitni řebbsen Manassi s tsennarin uca carfen t s tnayen n ssnaseř n nnřas uca ndhen t řar Babil. ¹² Umi t iřřar AREBBI ammu, iksi netta s řmeeruf s uęeccem zzat i wudem n SIDI, AREBBI nnes, u netta iwađeę ixef nnes ař řřarf zzat i wudem n AREBBI n ibabaten nnes ¹³ u netta iřřuř řars uca AREBBI iija ad issarđa ixef nnes zzayes s tzařit yuřřen nnes u yarra it-idd řar Urcalim. *Xenni* issen Manassi, aqa SIDI d AREBBI.

¹⁴ Awarni i uya ibna netta řřiđ n barra i tendint n Dawud, řar uyeřdis n ccarq n Jiřun di teyzurt, u řars ař Tawwart n Iseřman uca iquwwar uřa d Euřil s *ijj n řřiđ* u netta issgaęeed i-t ařřas. Netta igga uřa d ikumandaren n řeeskar di marra tineddam n Yahuda. ¹⁵ Netta ikkes irebbiten iyriben d řexyař *n řřanam* zi taddart n SIDI uřa d marra iealřaren nni *tuya* ibna x wedrar n taddart n SIDI di Urcalim uca immenđar i-ten barra i tendint. ¹⁶ Netta issbedd aealřar n SIDI uca iqeddem xas tiřarřa n řehna d tiřarřa n uqadi uca inna i ayt n Yahuda ad eebden SIDI, AREBBI n Israyil.

¹⁷ Maca řgens yarni ead yiwi-dd tiřarřa x řegeudi, maca myir i SIDI, AREBBI nsen, waha.

¹⁸ Imezruyyen iqqimen n Manassi d tzařit nnes řar AREBBI uřa d awařen n imwařawen, inni řars issiweŕen deg yisem n SIDI, AREBBI n Israyil, xzar, aqa man aya *marra itwazemm* deg wedlis n usettef n ijeřiden n Israyil. ¹⁹ Tazařit nnes d mammec iija ad itwasseřřeř ixef nnes s tzařit yuřřen nnes uřa d marra ddnub nnes d řeydar nnes d imucan mani ibna řegeudi u issbedd tirebbin n cwarti d řexyařat ineqcen qbeř mma itwasswađeę netta, xzar, *man aya marra itwazemm* deg wawařen n imwařawen. ²⁰ Manassi itwassars *deg wendeŕ* jar řejdud nnes. Neđřen t di taddart nnes. Mmis Amun idweŕ d ajeřid deg wemcan nnes.

Amun, ajeřid n Yahuda

²¹ Ammun *tuya* řars tnayen u-eicrin n isegg^wusa umi idweŕ d ajeřid. Netta iřkem tnayen n isegg^wusa di Urcalim. ²² Netta igga min iřan d aeëffan di tiřřawin n SIDI, *nican* am mammec t igga babas Manassi. Amun iqeddem tiřarřa i marra řexyařat ineqcen i *tuya* igga babas Manassi

2 IMEZRUYEN

uca isexxar asent. ²³ Netta war isswaḍeḥ ixef nnes zzat i wudem n SIDI, am mammec isswaḍeḥ babas Manassi ixef nnes, maca Amun wanita yarni *waha* deg umarwas. ²⁴ Imsexxaren nnes ggin xas ict n tmeemuč uca nŷin t di taddart nnes. ²⁵ Řgens n temmurt *maca* nŷin marra inni tuŷa iggin tameemuč x ujeğid Amun uca ggin mmis Yuciya d ajeğid deg wemcan nnes.

Yuciya, ajeğid n Yahuda, d řehkamet nnes icnan

34 ¹ Yuciya *tuŷa* ŷars tmenya n isegg^wusa umi idweř netta d ajeğid. Netta iħkem waħit u-třatin n isegg^wusa di Urcalim. ² Netta igga min iğan nican di tiřřawin n SIDI. Netta yuyur deg ibriden n babas Dawud, war iffiy x *webri*đ řa ŷar yeffus uřa ŷar uzeřmađ. ³ Deg usegg^was wiss temnya n řehkamet nnes, umi t tuŷa netta ead d aħudri, ibda netta ad yarzu x SIDI n babas Dawud. Deg usegg^was wiss tenēac ibda netta ad issizdeg Yahuda d Urcalim zi řegēudi d trebbitin n cwarti d řexyařat ineqcen ifesyen. ⁴ Zzat i tiřřawin nnes hedmen iealtaren n Baēal uca izdem ipilaren n tfuct nni xasen dd-ibanen sennej. Tirebbitin n cwarti d řexyařat ifesyen yarza itent di iwetwiten uca iddez itent u taēejjajt nsent yareyyec i-tt x imeđřan n yenni tuŷa d asen dd-yiwyen tayarřt. ⁵ Issary ixsan n ikehhanen x iealtaren nsen. *Ammu* i issizdeg netta Yahuda d Urcalim. ⁶ Uřa ŷar tneddam n Manassi d Ifrayim d Cameun, *wah* ŷars ař Naftali, ŷar marra iyezdisen n imucan itwareddğen nsen, ⁷ ihdem iealtaren uca irbez tirebbin n cwarti d řexyařat ifesyen uca iddez itent u netta izdem marra ipilaren n tfuct di marra Israyil. Awarni i uya ieqeb-dd ŷar Urcalim.

⁸ Deg usegg^was wiss tmenřac n řehkamet nnes, awarni řami issizdeg tammurt d taddart, issekk Cafan, mmis n Ařalya, d Maēasiya, ameqqran n tendint, d Yuwax, mmis n Yuwaħaz, amarir n umezruy, ħima ad eedřen taddart n SIDI, AREBBI nnes. ⁹ Nitni usin-dd ŷar Hilqiya, arrays n ikehhanen, u wcin as nnuqart i dd itwawyen di taddart n AREBBI d tinni dd-yarwen ayt n Lawi, inni tuŷa ieessen ŷar wadaf, zeg ufus n Manassi d Ifrayim u zi marra min iqqimen n Israyil u zi marra Yahuda d Binyamin u zi marra imezday n Urcalim. ¹⁰ Nitni wcin tt i yenni tuŷa iseyyaren řxedmet, inni iğan x taddart n SIDI uca ina wcin tt i yenni iggin řxedmet di taddart n SIDI maħend ad tt eedřen u ad tt ssjehden. ¹¹ Nitni wcin tt i iħrayfiyyen u i imařřuten i tmesyiwt n třuđar itwassuydan d ukeccuđ i tħenya n uēarrađ maħend ad ggen tiŷurfin i tudrin, tinni ijjin ijeğiden n Yahuda ad arxun. ¹² Iryazen xedmen s řaman. Yaħat d Eubadya, ilawiyyen zeg ayt n Marari, tuŷa-ten d iweqqafen xasen, uřa d Zakarya d Macullam zeg ayt n Quħat, ħima ad seyyaren. Ilawiyyen marra tuŷa itthakan di dduzanat n lmuřiq. ¹³ Nitni *tuŷa-ten* x yenni yarebbun řehmeř u nitni d imseyyaren i marra inni tuŷa ixeddmen di řexdayem ifarzen. Zeg ilawiyyen *twařeqqmen* uřa d imariren d iweqqafen d ieessasen n tewwura.

¹⁴ *Umi* ksin *tmenyat* n nnuqart nni tuŷa i dd-ittadfen ŷar taddart n SIDI, yufa ukehhan Hilqiya adlis itwannđen n ccariēa n SIDI, *i tuŷa d asen immewcen* s ufus n Musa. ¹⁵ Hilqiya yarra-dd, inna i umarir Cafan “Necc ufiŷ di taddart n SIDI adlis n ccariēa.” Uca iwca Hilkiya adlis i Cafan. ¹⁶ Cafan yiwi adlis ŷar ujeğid. Netta ixebbar ajeğid, inna “Marra min umuren i imsexxaren nnek, aqa ttegggen t. ¹⁷ Nitni faryen *temnyat* n nnuqart i ufin di taddart n SIDI uca wcin tt deg ufus n iweqqafen u n yenni ittegggen řxedmet.” ¹⁸ *Xenni* iħaja umarir Cafan i ujeğid *ammu*, inna “Akehhan Hilqiya iwca ayi ijj n wedlis!” Cafan iŷra zzayes x ujeğid. ¹⁹ Umi isřa ujeğid awařen n ccariēa, imsar, icarreg netta arruđ nnes. ²⁰ Yumur ujeğid i Hilqiya u i Axiqam, mmis n Cafan, u i Eabdun, mmis n Mixa, u i umarir Cafan i Easaya, amsexxar n ujeğid, inna ²¹ “Uyurem, seqsam SIDI di řřweē inu u di řřweē n min iqqimen n Israyil d Yahuda x wawařen n wedlis i itwafen. Maŷar afugem wenni xaney itwazeğēen zi SIDI, aqa-t d ameqqran, minzi ibabaten nney war ħđin ca

33:25 ‘Yuciya’ - s Teibranit ‘Yuciya-hu’.

34:8 ‘Ařalya’ - s Teibranit ‘Ařalya-hu’. ‘Maēasiya’ - s Teibranit ‘Maēasiya-hu’.

2 IMEZRUYN

awař n SIDI ħima ad ggen am mammec min itwarin marra deg wedlis.”

²² Xenni yuyur Ĥilqiya ak-d yenni itwassekken zeg ujeġid ȳar tnabbit Xulda, tamȳart n Callum, mmis n Tuqahat, mmis n Ĥasra, wenni ibedden x řehri n warruđ. Nettat tezdeȳ di Urcalim deg weȳzen nneđni zzayes uca ssiwřen akides x man aȳa. ²³ Nettat tenna asen “Ammu i iqqar SIDI, AREBBI n Israyil ‘Inim i weryaz nni kenniw dd-issekken ȳari:’²⁴ Ammu i iqqar SIDI ‘Xzar necc ad ssiwđeȳ tuęeffna x wemcan-a u x imezday nnes, marra nnearı nni itwarin deg wedlis nni zzayes itȳaȳaren zzat i wudem n ujeġid n Yahuda, ²⁵ maȳar nitni ħeȳyden xafi u iȳȳen tiȳhibin i ireb-biten nneđni ařami d aȳi ssearen s marra řexdayem n ifassen nsen. Afugem inu ad itwazeġeȳ x wemcan-a u war ixessi.’ ²⁶ Maca i ujeġid n Yahuda, wenni kenniw dd-issekken da ħima ad tesseqsam SIDI, ad as tinim: Ammu i iqqar SIDI, AREBBI n Israyil ‘X wawařen nni teřid cek, ²⁷ maȳar idweř wuř nnek ȳarđeb u cek tesswađeed ixef nnek zzat i wudem n AREBBI umi teřid i wawařen nnes x wemcan-a u x imezday nnes, u umi cek tesswađeed ixef nnek uca tcarrged arruđ nnek u trud zzat i wudem nnek, s uȳa dd-sřiy necc eawed ȳark, inna SIDI. ²⁸ Xzar, necc ad cek jȳeȳ ad tetwassarsed *deg wenđeř* ȳar řejdud nnek u cek ad tetwassarsed *deg wenđeř* nnek s řehna u tiřřawin nnek war twiřint ca marra tuęeffna nni i ȳa ssiwđeȳ x wemcan-a u x imezday nnes.’ ” Nitni eawden awař-a i ujeġid.

²⁹ Xenni issekk ujeġid *ireqqasen* uca issmun marra imeqqranen n Yahuda d Urcalim. ³⁰ Uca igaeęeed ujeġid ȳar taddart n SIDI ak-d marra irȳazen n Yahuda d imezday n Urcalim uřa d ikeħħanen d ayt n Lawi u marra řgens, zeg umeqqran ař ameȳȳan, u ȳrin xasen marra awařen n wedlis n řeahd nni tuȳa itwafen di taddart n SIDI. ³¹ Ajeġid ibedd deg wemcan nnes uca iqqen řeahd zzat i wudem n SIDI ħima ad iđfar SIDI u ħima ad iħđa řumurat nnes d cchadat nnes d tȳeřřa nnes s marra wuř nnes u s marra řeęmar nnes u ħima ad igg awařen nni itwarin deg wedlis-a. ³² Netta iȳja marra inni iġan di Urcalim d Binyamin, ad kkaren *ħima ad tssmetnen* uca imezday n Urcalim ggın ełahřab řeahd n AREBBI, AREBBI n ibabaten nsen. ³³ Yuciȳa ikkes marra jȳeȳayef zi temmura n ayt n Israyil u ȳarra marra inni *izeddyen* di Israyil ttsexxaren i tsexxart n SIDI, AREBBI nsen. Marra ussan *n tudart* nnes war ħeȳyden ca zeg weđřar n SIDI, AREBBI n ibabaten nsen. .

Ajeġid Yuciȳa ięeȳyed řeid n ȳarřř n Useędu

35 ¹ Xenni igga Yuciȳa řeid n ȳarřř n useędu i SIDI di Urcalim. ȳarřen i ȳarřř n useędu deg wass wiss arbeęřac n uyur amezwaru. ² Netta issbedd ikeħħanen ȳar imucan n teęsast nsen uca igga daysen uř ȳar řxedmet di taddart n SIDI. ³ Inna i llawiȳȳen, inni isseřmaden marra Israyil, inni tuȳa itwaqeddsen i SIDI “Sarsem Ttabut di taddart nni ibna Suliman, mmis n Dawud, ajeġid n Israyil. Kenniw war tarebbum ead đđqeř nnes x ȳarđin nwem. Sexxarem řexxu i SIDI, AREBBI nwem, u i řgens nnes Israyil ⁴ u swejdem ixef nwem, *am tetwasettřem* ełahřab tudrin n ibabaten nwem, ełahřab tarbiein nwem, am mammec tt yura Dawud, ajeġid n Israyil, u am mammec tt yura mmis Suliman. ⁵ Sbeddem ixef nwem di zzawect, *tetwasettřem* ełahřab řeřřue n taddart n ibabaten, i tawmat nwem, řgens, u *tetwasettřem* ełahřab tarbiein n tudrin n ibabaten n ayt n Lawi. ⁶ ȳarřem i ȳarřř n useędu u qeddsen ixef nwem. Swejdem tt i aytmatwem, maħend ad teggem ełahřab awař n SIDI *i d awem immewcen* s ufus n Musa.

⁷ Yuciȳa iwca uġi, izmaren d imȳanen imeȳȳanen, i tarwa n řgens, marra aȳa i ȳarřř n useędu i marra inni i din iġan, uca řqedd nsen teřř-ařaf u *xenni eawed* teřř-ařaf n iyenduzen. Marra aȳa i dd-yusin zeg wagra n ujeġid. ⁸ Řħukkam nnes wcın ict n tewhibt s řxađar i řgens, i ikeħħanen u i llawiȳȳen:

Ĥilqiȳa, Zakariȳa d ȳaħiȳil, iweqqafen n taddart n AREBBI, wcın i ikeħħanen i ȳarřř n useędu ařřayn u-setta-mȳa zeg wuġi u *xenni* teřř-mȳa n iyenduzen.

34:33 ‘Yuciȳa’ - s Teibranit ‘Yuciȳa-hu’.

2 IMEZRUYEN

⁹ Kunanya, Cimeiya d Nitniyil, aytmas, d Ħacabya, Yaċiyil d Yuzabad, imeqqranen n Ilawiyyen, wcin i Ilawiyyen i *tyaršt n useċdu xemsa-aġaf zeg wuġi u xenni xemsa mya n iyenduzen*.

¹⁰ Ammu isswejden i řxedmet. Ikehhanen tuġa bedden deg wemcan nsen u Ilawiyyen di terbiein nsen eġaħsab řumur n ujeġid. ¹¹ Nitni ġarřen i *tyaršt n useċdu uca ikehhanen ruccen idammen zeg ufus nsen uca kksen ayt n Lawi zzaysent iřmawen*. ¹² Nitni ħuzen *tyaršt n wecmađ zzayes ħima ad asen tt wcen, i řefruē n tudrin n ibabaten, i ihenjiren n řgens, ħima ad tt wehħben d tyaršt i SIDI, am mammec tura deg wedlis n Musa uca ammu i iggin ak-d iyenduzen* ¹³ Xenni cenfen nitni *tyaršt n useċdu tiwa i tmessi am mammec teġa di lqaēida. Iziynat iqeddsen nneđni cenfen ten di marmitat d iřenjiren d tiqsiřin uca iwyen ten deġya ġar marra řgens*. ¹⁴ Awarni aya sswejden uřa i yixef nsen u i ikehhanen, maġar ikehhanen, tarwa n Harun, tuġa řħan ak-d uwehħeb n *tyarša n wecmađ d tadunt ař ġiřet. Awarni aya sswejden Ilawiyyen i yixef nsen u i ikehhanen, tarwa n Harun*.

¹⁵ Imedyazen, tarwa n Asaf, *tuġa bedden* deg wemcan nsen, eġaħsab řumur n Dawud, Asaf, Hayman d Yadutun, amwařaw n ujeġid, uca iēessasen n tewwura *bedden* ġar kuř tawwart. Tuġa war ittxeřři ad jjen řxedmet nsen, maġar aytmatsen, ayt n Lawi, sswejden tt asen.

¹⁶ Marra tasexxart n SIDI teēdeř *mliħ* deg wass nni i uħeřtu n *řeid n tyaršt n useċdu u i uwehħeb n tyarša n wecmađ x uēalțar n SIDI eġaħsab řumur n ujeġid Yuciya*. ¹⁷ Ayt n Israyil, inni *din iġan, ħđan tyaršt n useċdu deg wass nni u sebea n wussan ggin nitni řeid n weyrum břa antun*. ¹⁸ War din tuġi di Israyil bu *tyaršt n useċdu am ta zeg wussan n unabı řamwil u uřa d ijen zeg ijeġiden n Israyil war issewjed ict n tyaršt n useċdu am mammec tt igga Yuciya ak-d ikehhanen d ayt n Lawi u ak-d marra Yahuda d Israyil, nni din iġan, u ak-d imezday n Urcalim*. ¹⁹ Deg usegg^was wiss tmentac n tgeldit n Yuciya tetwagg *tyaršt n useċdu tanita*.

Řmewt n Yuciya

²⁰ Awarni i marra aya, umi ikemmeř Yuciya taddart, iffey-dd Naxu, ajeġid n Miřra, ġar Lfurať ħima ad immney ak-d Karkamic. Uca Yuciya iffey-dd i umsagar akides. ²¹ Naxu *maca issekk-dd ġars ireqqasen, inna “Min di jar ayi-dd cek, a ajeġid n Yahuda? War iġi ġark i dd ffeyē ass-a, maca ġar ict n taddart nneđni tenni iġan akidi deg umenyi uca SIDI inna ayi ad qeġqey. X uya ħeyyed x SIDI, wenni akidi ibedden niġ ad cek iđeyyee.”* ²² Maca Yuciya war issneqřeb aymbub nnes zzayes, maca igga ixef nnes war iġi d netta ħima akides immney u netta war isři ġar wawařen n Naxu *inni i dd yusin zeg uqemmum n AREBBI, maca yusa-dd ġar umenyi di řewđa n Majiddu*. ²³ Maca imjebbaden n řqews řeqfen ajeġid Yuciya. *Xenni inna ujeġid i imsexxaren nnes “Nedhem ayi zi senni, maġar necc twayezmey ațtas!”* ²⁴ Imsexxaren nnes ksin t deg ukarru uca nedhen t deg ijj n ukarru nneđni wenni ġars uca iwyen t ġar Urcalim. Immut *dinni* uca neđřen t deg imeđřan n ibabaten nnes. Marra Yahuda d Urcalim ceđnen x Yuciya. ²⁵ Irmiya igga ict n yezři s ugejdur x Yuciya. Ař ass-a marra imedyazen d tmedyazin ssawařen x Yuciya deg izřan s igejduren nsen, minzi nitni ggin tt d ict n tewřiyyet di Israyil. Xzar, nitni twazemmen deg izřan s igejduren.

²⁶ Imezruyen i iqqimen n Yuciya d tmexxiwt nnes icewwaren, aqa aya *marra* am mammec tura di ccariea n SIDI. ²⁷ Imezruyen nnes, imezwura d ineggura, xzar, aqa twazemmen deg wedlis n ijeġiden n Israyil d Yahuda.

Yahuyaħaz, ajeġid n Yahuda

36 ¹ Řgens n temmurt ksin Yahuyaħaz, mmis n Yuciya, uca ggin t d ajeġid di Urcalim deg wemcan n babas. ² Yahuyaħaz *tuġa* ġars třata u-eicrin n isegg^wusa, umi idweř netta d ajeġid. Netta iħkem třata n iyuren di Urcalim. ³ Ajeġid n Miřra ikkes it d *ajeġid* zi Urcalim uca igga i temmurt ijj n multa n mya n talint n nnuqart d ict n talint n wureġ. ⁴ Ajeġid n Miřra igga

2 IMEZRUJEN

umas Ilyaqim d ajeğid x Yahuda d Urcalim. Netta ibeddeř isem nnes ęar Yahuyaqim. Maca umas Yahuyahaz iřtef Naxu uca yiwyi it ęar Miřra.

Yahuyaqim, ajeğid n Yahuda

⁵ Yahuyaqim tuya ęars xemsa u-eicrin n isegg^wusa umi idweř netta d ajeğid. Netta iħkem ĥiřac n isegg^wusa di Urcalim. Netta igga min ięan d aeffan di tiřřawin n SIDI, AREBBI nnes. ⁶ Nabuxadnařřir, ajeğid n Babil, iffey *i umenyi* akides uca icarf it s tnayen n ssnaseř n nnuqart ĥima ad t yawi ęar Babil. ⁷ Nabuxadnařřir yiwi uřa d *ij n wezyen* n řeqcuę zi taddart n SIDI ęar Babil uca issars iten di zzawect di Babil. ⁸ Imezruyen iqqimen n Yahuyaqim d jjeayef i igga u min ęars itwafen, xzar, marra man aya itwazemmem deg wedlis n ijeğiden n Israyil d Yahuda. Mmis Yuyaxin idweř d ajeğid deg wemcan nnes.

Yahuyakin, ajeğid n Yahuda

⁹ Yahuyakin tuya ęars tmenřac n isegg^wusa umi idweř netta d ajeğid. Netta iħkem řřata n iyuren d eecra n wussan di Urcalim. Netta igga min ięan d aeffan di tiřřawin n SIDI. ¹⁰ ęar ubeddeř n usegg^was ijja ujeğid Nabuxadnařřir ad t yawi ęar Babil s řeqcuę ięřan zi taddart n SIDI. Netta igga umas řidqiya d ajeğid n Yahuda d Urcalim.

řidqiya, ajeğid n Yahuda, di tmeħbast ęar Babil

¹¹ řidqiya tuya ęars waħit u-eicrin n isegg^wusa umi idweř netta d ajeğid. Netta iħkem ĥiřac n isegg^wusa di Urcalim. ¹² Netta igga min ięan d aeffan di tiřřawin n SIDI, AREBBI nnes. Netta war isswađeę ixef nnes zzat i wudem n unabi Irmiya *wenni issiwřen* zeg uqemmum n SIDI. ¹³ Uřa d netta iyewwey x ujeğid Nabuxadnařřir, wenni t ijjin ad ijjaę ęar AREBBI. Netta issemħeđ iri nnes uca isseqseħ uř nnes maħend war dd-iddikk^wiř ęar SIDI, AREBBI n Israyil. ¹⁴ U marra imeqqranen zeg ikehhanen uřa d řgens ruħen igg^wjen ařřas di řeydar nsen, *ggin* am mammec marra jjeayef n řegnus. Nitni ssxemjen taddart n SIDI tenni tuya iqeddes di Urcalim. e

¹⁵ SIDI, AREBBI n ibabaten nsen, issekk-dd ęarsen *inehharen* s ufus n ireqqasen nnes, řexxu niy řexmin, maęar netta tuya izzięiz as řgens nnes d tzeddiyt nnes. ¹⁶ Nitni maca stehzan zeg ireqqasen n SIDI u sseħqaren awařen nnes. Nitni ggin tađřa x inabiyyen nnes, ęars ařami afugem n SIDI igaeęed x řgens nnes, ařami war iqqim ead usgenfu. ¹⁷ Netta igga ajeğid n Ikaldaniyyen ad dd-iffey ęarsen, wenni inyin iħudriyyen nnes s ssif di taddart n zzawect. Netta war isseizz x iħudriyyen niy x teřariyyin uřa x iwessura d imeccaybuten. AREBBI iwca iten marra deg ufus nnes. ¹⁸ Marra řeqcuę n taddart n AREBBI, řeqcuę imeqqranen d imezyanen, uřa d txubay n taddart n SIDI d txubay n ujeğid d řħukkam nnes, aqa marra aya yiwyi it ęar Babil. ¹⁹ Nitni sscemđen taddart n SIDI, hedmen řħiđ n Urcalim uca qqđen marra řeqřur nnes s tmessi u *ammu* areddęen marra řeqcuę ięřan ařřas. ²⁰ Wi iqqimen zi ssif, yiwyi it di tħebbast ęar Babil uca dewřen nitni d imsexxaren i netta u i iħenjiren nnes ař řeħkamet n tgeldit n Lfurs. ²¹ - ĥima ad itwasseqfeř wawař n SIDI *i issiweř* s uqemmum n Irmiya - ęars ařami teksi tammurt *isegg^wusa nnes* n ssebt. Marra ussan n wareddeę tuya tammurt tareyyeħ, ęars ařami tkemmeř sebein n isegg^wusa.

Aęqeb n řgens s ufus n Kurac n Lfurs

²² Maca deg usegg^was amezwaru n ujeğid Kurac, ajeğid n Lfurs - ĥima ad itwakemmeř wawař n SIDI s uqemmum n Irmiya - issekkar-dd SIDI buħbeř n Kurac, ajeğid n Lfurs, uca ijja netta ad dd-iffey ijj n ubarreħ di marra tageldit nnes, uřa di tira, maħend ad yini ²³ “Ammu i iqqar Kurac, ajeğid n Lfurs ‘SIDI, AREBBI n ujenna, iwca ayi marra tigeldawin n temmurt uca netta igga xafi ad bniy ict taddart di Urcalim tenni *ięan* di Yahuda. Qae man wen mma zzaywem zi marra řgens nnes, ad yiři SIDI, AREBBI nnes, akides, ejj it ad igaeęed!”

ΕΑΖΡΑ

Řumur n Kurac, ajeğid n Lfars

1¹ Deg usegg^was amezwaru n ujeğid Kurac n Lfurs, issekkar SIDI, ħima ad itwakemmeř wawař n SIDI zeg uqemmum n Irmiya, buħbeř n Kurac, ajeğid n Lfurs, maħend ad itwabarreh ammu di marra tageldit nnes s uqemmum d tira

² “Ammu i iqqar Kurac, ajeğid n Lfurs ‘SIDI, AREBBI n ujenna, iwca ayi marra tigeldawin n tem-murt uca netta igga xafi, ad as bniy ict n taddart di Urcalim, tenni iğan di Yahuda. ³ Man wen zzaywem zi řgens nnes, ad yiři AREBBI akides, ejj it ad igæed yar Urcalim, tenni iğan di Yahuda, ad ibna taddart n SIDI, AREBBI n Israyil. Aqa-t d AREBBI wenni izeddyen di Urcalim. ⁴ Qæ wenni iqqimen izeddyen di ca n marra imucan mani izdey d abarrani, ad kkaren iryazen n wem-can nnes ad as wcen afus s nnuqart d wurey, s wagra d řmař, u man aya břa tawhibt immewcen s řxađar i taddart n SIDI, tenni iğan di Urcalim.’ ”

⁵ Xenni kkaren izeğifen n tudrin n ibabaten n Yahuda d Binyamin uřa d ikehhanen d ilawiyyen u marra inni umi issfaq AREBBI buħbeř maħend ad gaæden ħima ad bnan taddart n SIDI wenni izeddyen di Urcalim. ⁶ Marra inni i d asen-dd innđen wcin asen afus s řeqcue n nnuqart, s wurey, s wagra u s řmař u s tarzifin iyřan, břa min immewcen s řxađar. ⁷ Ajeğid Kurac issuffey řeqcue n taddart n SIDI, tinni tuya iksi Nabuxadnařar zi Urcalim, igga iten di taddart n arebbi nnes. ⁸ Kurac, ajeğid n Lfurs, issuffey itent yar barra s ufus n Mitradat, bab n txabect, uca iwca i tent s řęhsab i Cicbařřar, ameqqran n Yahuda.

⁹ Wa tuya d řqedd nsen: řřatin n řřbařa n wurey, ařef n řřbařa n nnuqart, tesæa u-εicrin n řemwas, ¹⁰ řřatin n ifenjařen n wurey, arebea-mya u-εecra n ifenjařen innedni n nnuqart d wařef n řeqcue nneđnit. ¹¹ Marra řeqcue n wurey d nnuqqart tuya iwđen xemsa-ařaf u-arebea-mya. Marra aya yiwyi t Cicbařřar akides, jmiε ak-d imenfiyyen, inni itwaksin zi Babil yar Urcalim.

Lista n imeħbas inni iεeqben ak-d Zarubbabil

2¹ Ina d tarwa n leamala, inni, zeg imenfiyyen nni i dd-iksi Nabuxadnařřar, ajeğid n Babil, di řweqt nni akides, i dd-igæeden zi tmeħbast uca εeqben yar Urcalim d Yahuda, kuř ijj yar tendint nnes, ² uca usin-dd ak-d Zarubbabil, Yecuea, Nahamya, Saraya, Raelaya, Murdaxai, Bilcan, Misfar, Biyway, Raħum d Baena. Wa d řqedd n yeryazen n řgens n Israyil.

³ Ayt n n Farεuc, ařfayn u-mya u-tnayen u-sebein n yeryazen.

⁴ Ayt n Cafatya, teřt-mya u-tnayen u-sebein n yeryazen.

⁵ Ayt n Araħ, sebea-mya u-xemsa u-sebein n yeryazen.

⁶ Ayt n Fahat-Mu’ab, n tarwa n Yecuea n Moab, ařfayn u temnem-mya u-tenεac n yeryazen.

⁷ Ayt n Eilam, ařef u-mitayn u-arebea u-xemsin n yeryazen.

⁸ Ayt n Zattu, tesæa-mya u-xemsa u-settin n yeryazen.

⁹ Ayt n Zakkay, sebea-mya u-settin n yeryazen.

¹⁰ Ayt n Bani, setta-mya u-tnayen u-rebein n yeryazen.

2:2 ‘leadađ’ - niy ‘amdan’.

- ¹¹ Ayt n Babay, setta-mya u-třata u-εicrin *n yeryazen*.
¹² Ayt n Earjad, ařef u-mitayn u-tnayen u-εicrin *n yeryazen*.
¹³ Ayt n Aduniqam, setta-mya u-setta u-settin *n yeryazen*.
¹⁴ Ayt n Biyway, ařfayn u-setta u-xemsin *n yeryazen*.
¹⁵ Ayt n Eadin, arebea-mya u-arebea u-xemsin *n yeryazen*.
¹⁶ Ayt n Ařir, zi Hazaqiya, tmenya u-teseın *n yeryazen*.
¹⁷ Ayt n Biřay, teřt-mya u-třata u-εicrin *n yeryazen*.
¹⁸ Ayt n Yura, mya u-teneac *n yeryazen*.
¹⁹ Ayt n Hacum, mitayn u-třata u-εicrin *n yeryazen*.
²⁰ Ayt n Jibbar, xemsa u-teseın *n yeryazen*.
²¹ Ayt n Bayt-Lahm, mya u-třata u-εicrin *n yeryazen*.
²² Iryazen ni Nařufa, setta u-xemsin *n yeryazen*.
²³ Iryazen n Eanatut, mya u-tmenya u-εicrin *n yeryazen*.
²⁴ Ayt n Eazmut, tnayen u-rebeın *n yeryazen*.
²⁵ Ayt n Qiryat-Earim, Kafira d Ba'irut, sebea-mya u-třata u-rebeın *n yeryazen*.
²⁶ Ayt n Rama d Jabae, setta-mya u-wahed u-εicrin *n yeryazen*.
²⁷ Iryazen n Mixmas, mya u-tnayen u-εicrin *n yeryazen*.
²⁸ Iryazen n Bayt-Il d Eay, mitayn u-třata u-εicrin *n yeryazen*.
²⁹ Ayt n Nabu, tnayen u-xemsin *n yeryazen*.
³⁰ Ayt n Maybic, mya u-setta u-xemsin *n yeryazen*.
³¹ Ayt n *ij n* Eilam nneđni, ařef u-mitayn u-arebea u-xemsin *n yeryazen*.
³² Ayt n Harim, teřt-mya u-εicrin *n yeryazen*.
³³ Ayt n Lud, Hadid d Unu, sebea-mya u-xemsa u-εicrin *n yeryazen*.
³⁴ Ayt n Ariřa, teřt-mya u-xemsa u-rebeın *n yeryazen*.
³⁵ Ayt n Sana'a, teřt-ařaf u-setta-mya u-třatin *n yeryazen*.

³⁶ **Ikehhanen**

- Ayt n Yadeiya, zi taddart n Yecuεa, tesea-mya u-třata u-sebeın *n yeryazen*.
³⁷ Ayt n Immir, ařef u-tnayen u-xemsin *n yeryazen*.
³⁸ Ayt n Façur, ařef u-mitayn u-sebea u-rebeın *n yeryazen*.
³⁹ Ayt n Harim, ařef u-sebeřac *n yeryazen*.

⁴⁰ **Ilawiyyen.**

Ayt n Yecuεa, ayt n Qadmiyil, zeg ayt n Hudawya, arebea u-sebeın *n yeryazen*.

⁴¹ **Imedyazen**

Ayt n Asaf, mya u-tmenya u-εicrin *n yeryazen*.

⁴² **Ayt n ieessasen n tewwura.**

Ayt n Callum, ayt n Ařir, ayt n řalmun, ayt n Eaqquub, ayt n Hařiřa, ayt n Cubay, aqa-ten *jmiε* mya u-tesea u-třatin *n yeryazen*.

⁴³ **Imsexxaren n zzawect**

Ayt n řiřa, ayt n Hasufa, ayt n řabaεut,

⁴⁴ ayt n Qiruc, ayt n Ciεaha, ayt n Fadun,

2:41 'imedyazen' - niy 'imeynujen'.

⁴⁵ ayt n Labana, ayt n Həjaba, ayt n Əaqqub,
⁴⁶ ayt n Həjab, ayt n Camlay, ayt n Hənan,
⁴⁷ ayt n Jadil, ayt n Həjar, ayt n Ra'aya,
⁴⁸ ayt n Raşin, ayt n Naqquda, ayt n Jazzam,
⁴⁹ ayt n Uzza, ayt n Fasiḥ, ayt n Bisay,
⁵⁰ ayt n Asna, ayt n Maəunim, ayt n Nafusim,
⁵¹ ayt n Baqbuq, ayt n Haqufa, ayt n Hərhur,
⁵² ayt n Başlut, ayt n Maḥida, ayt n Hərcə,
⁵³ ayt n Barqus, ayt n Sisara, ayt n Tamah,
⁵⁴ ayt n Nasih, ayt n Həṭifa.

⁵⁵ **Iḥenjiren n imsexxaren n Suliman.**

Ayt n Suṭay, ayt n Sufarat, ayt n Faruda,

⁵⁶ ayt n Yaəala, ayt n Darqun, ayt n Jiddil,

⁵⁷ ayt n Cafatya, ayt n Həṭṭil, ayt n Fuxarat-Ḍəḍabayim d ayt n Ami.

⁵⁸ Marra imsexxaren n zzawect d tarwa n imsexxaren n Suliman, aqa-ten *jmiə* teṛt-mya u-tnay-en u-tescin *n yeryazen*.

⁵⁹ Ina d inni dd-igaəeden zi Tal-Milah, Tal-Hərcə, Karub, Addan d Immir, *maca* war zemmaren ad ssecnen zi jjihet n taddart n ibabaten nsen niy zi jjihet n tarwa nsen, aqa nitni *qarsen-dd* zi Israyil:

⁶⁰ ayt n Dalaja, ayt n Ṭubiyya, ayt n Naquda, setta-mya u-tnayen u-xemsin *n yeryazen*.

⁶¹ Uca zi ayt n ikehhanen, ayt n Həbaya, ayt n Haqquş, ayt n Barzillay, *aca* zzaysen inni iwyen ict n temyart zi yessis n Ujileadi Barzillay u twaṛayan s yisem nnes.

⁶² Nitni arzun x tewriqt n uzemmam nsen *deg wedlis n taşiret*, *maca* war t ufin. X uyenni twassuffyen nitni zi tukehhan. ⁶³ Lwali ameqqran inna asen, war ttetten zi tmesṛayin iqeddsen qae ṡars aṛ i ṡa ikkar ijj n ukehhan ak-d Urim d Tummim.

⁶⁴ Marra agraw *n ṛgens tuya di* tnayen u-arebein-aṛaf u-teṛt-mya u-settin *n yeryazen*, ⁶⁵ nhṛa imsexxaren d tsemyin nsen. Ina tuya-ten marra seḃea-aṛaf u-teṛt-mya u-seḃea u-tṛatin uca ṡarsen mitayn n imedyazen d tmedyazin.

⁶⁶ Iysan nsen *tuya-ten di* seḃea-mya u-setta u-tṛatin u isardan nsen *tuya-ten di* mitayn u-xemsa u-reḃein.

⁶⁷ Iṛeyman nsen *tuya-ten di* areḃea-mya u-xemsa u-tṛatin u iyyaṛ nsen *tuya-ten di* seḃea-mya u-eicrin.

⁶⁸ Umi dd-yusin ṡar taddart n SIDI di Urcalim, wcin ca n izeḡifen *n tudrin* n ibabaten s ṛxaḍar i taddart n AREBBI ḥima ad tt ssbedden *deg wemcan* nnes. ⁶⁹ Nitni wcin i ssenduq n txubay i ṛxedmet anect n wagra nsen waḥit u-settin-aṛaf n 'draxma' n wureḡ d xemsa-aṛaf n 'mina' n nnuqart d mya n warruḍ *n teṛmect* i ikehhanen.

⁷⁰ Ikehhanen d Ilawiiyyen d ca zi ṛgens, imedyazen, iəessasen n tewwart d imsexxaren n zzawect uyuren ad zedyen di tneddam nsen uṛa d marra Israyil *yuyur ad izdey* di tneddam nnes.

2:65 'imedyazen d tmedyazin' - niy 'imeynujen d tmeynujin'.

2:69 'tixubay' - niy 'ṛeknuz'.

Beddu n řebni wiss tnayen n taddart n Arebbi

3¹ Umi dd-yiwed uyur wiss sebea u ayt n Israyil tuya-ten di tneddam, issmun řgens am ijj n weryaz di Urcalim. ² Yecuēa, mmis n Yušadaq, ikkar ak-d aytmas, ikehhanen, d Zarubbabil, mmis n Ca’altiyil, ak-d aytmas, bnan aealtar n AREBBI n Israyil, ĥima ad xas qeddmn tiyarša n wecmađ, am mammec tura di ccariea n Musa, aryaz n AREBBI. ³ Nitni ssbedden aealtar deg wemcan nnes *mani t tuya d amezwaru*, minzi tigg^wudi zi řegnus n temmura tewđa-dd xasen, uca qeddmn xas tiyarša n wecmađ i SIDI, tiyarša n wecmađ i ššbeĥ u i tmeddit. ⁴ Uca ēeyyden Řeid n Iēuccuten, am mammec t yura, uca *qeddmn* tiyarša n wecmađ, ass idfar umas, *tuya řqedd nsent* i ijj n wass *elaḥsab min itwaggen* i wass nni. ⁵ Awarni as *qeddmn nitni* tañaršt n wecmađ n řebda d *tyarša* i uyuren n jdid u i marra řēcyad itwaggen n SIDI inni tuya itwaqeddsen u *ēawed tiyarša* n kuř ijj wenni itťewēen ĥima ad iqeddem ict n tewhibt s řxađar i SIDI.

⁶ Zeg wass amezwaru n uyur wiss sebea bđan nitni ad qeddmn tiyarša n wecmađ i SIDI, maca dsas n zzawect n SIDI war itwagg *ēad*. ⁷ Wcin nitni nnuqart i imassuten u i inejjaren, uca i *ayt n* Sidun u i *ayt n* řur *wcin nitni* macca d tissit d zzećt maĥend ad awyen akeccuđ n tneglin n Lubnan ĥar řebĥar ĥar Yaffa *elaḥsab ttesriĥ* i d asen iwca Kurac, ajeġid n Lfurs. ⁸ Deg usegg^was wiss tnayen awarni wawađ nsen ĥar taddart n AREBBI di Urcalim, deg uyur wiss tnayen, bđan Zarubbabil, mmis n Ca’altiyil, d Yecuēa, mmis Yušadaq, d aytmas nsen i iqqimen, ikehhanen d Ilawiyyen d marra inni i dd-yusin zi tmehbast ĥar Urcalim, *di řxedmet*. Nitni ggin Ilawiyyen zi eicčřin isegg^wusa sennej maĥend ad tťfen acbar x řxedmet n taddart n SIDI. ⁹ Uca ikkar Yecuēa d iĥenjiren nnes d aytmas, Qadmyil d tarwa nnes, ayt n Yahuda, am ijj n weryaz maĥend ad tťfen acbar x yenni iggin řxedmet di taddart n AREBBI. Ayt n Ĥinadad ak-d iĥenjiren nsen d aytmatšen Ilawiyyen.

¹⁰ Umi tuya ibennayen ssrusan dsas i zzawect n SIDI, ssbedden nitni ikehhanen s warruđ nsen ak-d řĥaytat, d Ilawiyyen, ayt n Asaf, s teġunin n wuzzař ĥima ad ssemyaren SIDI am mammec tuya i d asen isscen ufus n Dawud, ajeġid n Israyil. ¹¹ Nitni yennjen s nnubat i SIDI s usemyar d uqadi, aqa netta iřbeĥ minzi tamexsiwt nnes icewwaren x Israyil tettyima i řebda. U marra řgens isyuy s yijj n usřiwřew imyar i usemyar n SIDI mayar dsas i taddart n SIDI tuya immars. ¹² Aťtas n ikehhanen d Ilawiyyen d izeġifen n *tudrin n* ibabaten, imeqqranen inni izřrin umi itwagg dsas n taddart tamezwarut, inni ĥar iġa *ēad* taddart nni zzat i tittawin nsen, run s tmijja ijehden, *maca uřa d aťtas* arenyen di tmijja *nsen* s usřiwřew u s řefraĥet, ¹³ ařami war zemmaren ad meyyzen řĥess n usřiwřew d řĥess n usyuyyi s imetťawen n řgens, minzi řgens isyuy s yijj n usřiwřew imyar ařami itwaseř řĥess zi řagg^waj.

Řeckaset x řebni n taddart n Arebbi

4¹ Umi sřan řēedyan n Yahuda d Binyamin, aqa ayt n lmenfa tuya bennan zzawect i SIDI, AREBBI n Israyil, ² usin-dd nitni ĥar Zarubbabil d izeġifen n *tudrin n* ibabaten uca nnan asen “Ejj aneĥ ad nebna *jmiē* akidwem, minzi uřa d neccin narezzu AREBBI, am kenniw, aqa tuya nqeddem tiyarři zeg wussan n Asarĥaddun, ajeġid n Accur, wenni i d aneĥ-dd da issgaeēden.”

³ Maca Zarubbabil d Yecuēa d izeġifen iqqimen n *tudrin n* ibabaten n Israyil, nnan asen “War iġi i kenniw d neccin maĥend ad nebna *jmiē* ict n taddart i AREBBI nney. Neccin weĥedney ad tt nebna i SIDI, AREBBI n Israyil, am mammec i d aneĥ yumur ujeġid Kurac, ajeġid n Lfurs.”

⁴ Uca imsar, aqa řgens n temmurt ssarxun ifassen n řgens n Yahuda uca ssigg^widen ten x řebni.

⁵ Cran imcawaren đidd nsen maĥend ad ssbeťťřen anway nsen u *aya ikka* marra ussan n Kurac, ajeġid n Lfurs, ař tgelda n Dariyus, ajeġid n Lfurs. ⁶ Umi tuya Aĥacwiruc d ajeġid, ĥar beddu n tgelda nnes, uran nitni ijj n ucetci đidd i imezday n Yahuda d Urcalim.

⁷ Deg wussan n Artahcasta yura Biclām *ak-d* Mitradat *d* Ṭabayil d iēciren nnes innedni, i ujeġid Artahcasta, ajeġid n Lfurs. Tuḡa tabrat tura s tira n *iṛes n* taramit u tuḡa tarjmen tt *εawed* ɣar taramit.

⁸ Raḡum, amsuffey n řehkamat, d umarir Cimcay urin ict n tebrat i ujeġid Artahcasta didd i Urcalim, tenni *dayes yura* ammu:

⁹ “Raḡum, amsuffey n řehkamat, d umarir Cimcay d inni iqqimen zeg iqrinen nsen di řxedmet, Idiniyyen d Ifarstikiyyen d Iṭarfiliyyen d Ifarsiyyen d Irkawiyyen d Ibabiluniyyen d Icuca-nixiyyen d Idahwiyyen d Ieilamiyyen, ¹⁰ d řegnus nnedni, inni iwyi ten Asnaffar ameqqran amcennee di lmenfa u issezdey iten di tendint n Samarya u di jjihet iqqimen ɣar ujemmad n iɣzar. Uca *xenni*.”

¹¹ Ta d tiřemt n tebrat i d as-dd ssekken i ujeġid Artahcasta:
“Imsexxaren nnek, iryazen nni *iġan* ɣar ujemmad n iɣzar, uca *xenni*.”

¹² “Iři ad issen ujeġid aqa Udayen i dd-igaεeden zi ɣark, aqa iwden-dd ɣarney ɣar Urcalim uca nitni aqa bennan tandint nni iɣewwyen taεeffant, aqa ttkemmařen řehyuḡ u εeddřen dsasat. ¹³ *Xenni* řexxu, iři ad issen ujeġid, mařa tandint nni ad tetwassbedd twařat nnedni u řehyuḡ ad twakemmřen, aqa nettat war tticc lɟizya řa d řεecur uřa d dđariba n webrid uca *ammu* i ɣa tessexsar tendint arbeḡ n ijeġiden. ¹⁴ *Xenni* řexxu, umi neccin nettmeġaḡ macca nney s tmeġaḡt n řeqser u war i d aney-dd tusi mařa neccin nxezzar umi itwassbehdeř ujeġid, x uyenni nes-sekk-dd tabrat-a uca nessargeb aya i ujeġid, ¹⁵ ḡima ad arzun deg wedlis n imezruyen n ibabaten nwem uca ad tafed deg wedlis n imezruyen uca ad zzayes tessned aqa tandint-a d ict n tendint iɣewwyen, tiwi-dd arrziyyet i ijeġiden d iqlimen u zeg wečar uya ssekkaran days nitni aɣewwey. S uyenni tetwahdem tendint-a. ¹⁶ Neccin nessargeb ajeġid, aqa, mařa ad tetwabna tendint-a *εawed* uca ad twakemmřen řehyuḡ nnes, xenni war ɣark ttetiři ca teřɣart *εad* aɣirin i iɣzar.”

¹⁷ Ajeġid issekk tamwarrit i Raḡum, amsuffey n řehkamat, d umarir Cimcay d inni iqqimen zeg iqrinen nsen di řxedmet inni izeddyen di Samarya uřa i yenni iqqimen *zeddyen* aɣirin i iɣzar:

“Řehna, uca *xenni*.”

¹⁸ “Tabrat i d aney-dd tessekkem, aqa tetwayar xafi *am mammec teġa* nican. ¹⁹ Uca *awarni řami* umurey aya, tetwagg ict n tarezzut uca ufin aqa tandint-a tɣewwey x ijeġiden zeg wečar uya uca ssekkaren days *řebda* aɣewwey d řehweř. ²⁰ *εawed* tuḡa *din* ijeġiden imeqqranen x Urcalim, inni tuḡa iḡekkmnen di marra *jwayeh* aɣirin i iɣzar uca tetwaxeġeř asen lɟizya d řεecur d dđariba n webrid. ²¹ Iwa, řexxu umurem ad ssbeddem iryazen-a. Tandint war tbenni twařat nnednit ɣars ař i ɣa itwassuffey zzayi řumur *i uya*. ²² Yarwem aqa ad tarxum zi tmesřact-a. Mayemmi i ɣa temyar druct *εad* i zi i ɣa twassexsaren ijeġiden?”

²³ Řami tetwayar tebrat n ujeġid Artahcasta i Raḡum d Cimcay, amarir, d iqrinen nsen di řxedmet, uyuren ina s tazřa ɣar Urcalim, ɣar Wudayen uca ssbedden ten zi *řxedmet nsen* s uyř u s řxuncet. ²⁴ *Xenni* tbedd řxedmet i taddart n Arebbi wenni izeddyen di Urcalim uca iqqim ibedd ař asegg^was wiss tnayen n tgelda n Dariyus, ajeġid n Lfurs.

Beddu řebni  awed deg wussan n ujeřid Dariyus

5¹ Xenni nabben inabiyyen, anabiy  aggayi d Zakarya, mmis n Eidu, i Wudayen nni iřan di Yahuda d Urcalim. Nabben řarsen s yisem n Arebbi n Israyil.² Xas uca ikkar Zarubbabil, mmis n Ca’altiyil, d Yacuea, mmis n Yuřadaq, uca nitni bdan ad bnan taddart n Arebbi wenni izeddyen di Urcalim, uca inabiyyen n Arebbi, inni akidsen ibedden, *tuya-ten din* akidsen.

³ Di řweqt nni yusa-dd Tatnay, lwali n *weqlim* ayirin i iřzar, ak-d Catar-Buznay u řarsen iqri-nen nnes di řxedmet, uca nnan asen ammu “Man wen i kenniw yumuren, mařend ad tebnam taddart-a u *mařend* ad tkemmřem řřid-a?” ⁴ Xenni nenna asen neccin ismawen n yeryazen i tuya ibennan řebni-ya. ⁵ Maca tiřř n Arebbi nsen tuya-tt x imřaren n Wudayen uca war ggin ad ten ssbedden zi řxedmet ař i řa tawed tmesřact řar Dariyus uca awarni aya ad řřfen tabrat x man aya.

⁶ Tiřemt n tebrat nni issekk Tatnay, lwali n *temmurt* ayirin i iřzar, ak-d Catar-Buznay d iqri-nen nnes di řxedmet, iqri-nen nni iřan ayirin i iřzar, řar ujeřid Dariyus.

⁷ Nitni ssekken as-dd ict n tebrat tura days ammu

“Ad yiři i ujeřid Dariyus řehna zi marra iřezdisen!”

⁸ “Iři ad issen ujeřid, aqa neccin nuyur řar *weqlim* n Yahuda, řar taddart n Arebbi ameqqran. Aqa ggur ad tetwabna s izra imeqqranen u itwagg ukeccuđ di řehyuđ. Řxedmet-a tetwagg s cđaret uca tegg^wur mliř jar ifassen nsen. ⁹ Neccin nesseqsa imeqqranen-a u nnan *asen* ammu ‘Man wen i d awem iwcin řumur mařend ad tessbeddem taddart-a u ad tkemmřem řřid-a?’

¹⁰ Nesseqsa ten uřa x ismawen nsen řima ad ac ten-dd nini, ařami niweđ ad nzemmem ismawen n yeryazen nni iřan řar uzeřif nsen. ¹¹ Nitni arrin aney-dd, nnan ammu ‘Neccin d imsexxaren n Arebbi n ujenna d temmurt u nebna taddart tenni tetwabna danita ařřas n isegg^wusa zeg wami. Ijj n ujeřid d ameqqran n Israyil ibna tt u ikemmeř itt. ¹² Maca awarni řami ssearen ibabaten nney Arebbi n ujenna, aqa iwci ten deg ufus n Nabuxadnařřar, ajeřid n Babil, Axaldiwi, wenni ihedmen taddart-a u issendeh řgens di lmenfa řar Babil.

¹³ Maca deg usegg^was amezwaru n Kurac, ajeřid n Babil, yumur Kurac ad ssbedden taddart-a n Arebbi *twařat nneđni*. ¹⁴ Uřa d řeqcue n wurey d nnuqart zi taddart n Arebbi, inni ikkes Nabuxadnařřar zi zzawect di Urcalim, issidef iten řar zzawect n Babil, aqa issuffey iten Kurac zi zzawect di Babil u iwci *ten i ij n weryaz* qqaren as Cicbařřar, wenni tuya igga d lwali. ¹⁵ Netta inna as: Ksi řeqcue-a ruř, ggem ten di zzawect di Urcalim uca ittxeřřa ad din tetwabna taddart n Arebbi deg wemcan nnes n *zic*.

¹⁶ Xas uca yusa-dd Cicbařřar nni uca issars dsasat i taddart n Arebbi di Urcalim u zi senni ař řexxu aqa nitni bennan *tt, maca* war tetwakemmeř *ead*.’ ¹⁷ Xenni řexxu, mařa yarđa i ujeřid, iři ad arzun deg wexxam n txubay n ujeřid di Babil, ma s tidett immewc řumur zi řar ujeřid Kurac řima ad tetwabna taddart-a n Arebbi *twařat nneđni* uca ad aney-dd itwassekk *xenni* lřarar n ujeřid.”

Řumur n ijeřid Dariyus

6¹ Xenni issuffey ujeřid Dariyus řumur uca arzun di taddart n idlisen itwannđen mani twaxemmřent txubay din di Babil. ² Xenni itwaf di Ařmata ijj n wedlis itwannđen di lqelea tenni iřan deg *weqlim* n Midya u days tuya tira-ya n řidaret

³ “Deg usegg^was amezwaru n ujeřid Kurac, issuffey Kurac řumur-a ‘X taddart n Arebbi di Urcalim. Aqa ittxeřřa ad tetwabna taddart nni *twařat nneđnit* deg wemcan mani qeddmn tiyarřa

u *ittxeŝša* ad twassgaædent dsasat nnes. Řueřa nnes *ad tiři* settin n iyağen, tiru nnes settin n iyağen, ⁴ s třata n řesdud n tşudar timeqqranin d ijj n ssedd n tefřewt d jdid, u min din ixexşen ad zzayes tetwakellef zi taddart n ujeğid. ⁵ Uřa d řeqcœ n wureğ d nnuqart n taddart n Arebbi, inni ikkes Nabuxadnaşşar zi zzawect nni *iğan* di Urcalim u iwyi ten yar Babil, ad twarren u man aya ad dd-idweř yar zzawect nni *iğan* di Urcalim, yar wemcan nnes uca ad temmarsed di taddart n Arebbi.’

⁶ S man aya, Tatnay, lwali n *temmurt* aýirin i yeyzar, Catar-Buznay d iqqrinen nnes di řxedmet, iqqrinen nni *iğan* aýirin i yeyzar, agg^wjem zi senni! ⁷ Jjem řxedmet di tťwee n taddart-a n Arebbi, *hima* lwali n Wudayen ak-d imýaren n Wudayen ad bnan taddart-a n Arebbi twařat nneđnit deg wemcan nnes.

⁸ Eawed itwassuffey-dd zzayi řumur x min ittxeŝša ad teggem i imýaren n Wudayen-a mağend ad tetwabna taddart-a n Arebbi *twařat nneđni*. Zeg wagra n ujeğid, zi ljizya n *temmurt* aýirin i iýzar, ad itwaxeğeş s cđaret min ittxeşşen iryazen-a mağend war tettbeddi ca *řxedmet*. ⁹ U min ittxeşşen zeg ieejmiyyen d icarriyyen d izmaren d týarşı n wecmađ i Arebbi n ujenna, u zeg irden d tmeğaht d binu d zzect, elağsab awař n ikehhanen i *iğan* di Urcalim, ad asen immewc zeg wass yar wass, *hima* war ittxiŝša uřa d walu, ¹⁰ *hima* ad qeddmn ict n řefwağet ittfuğen i Arebbi n ujenna uca ad zzağen di tťwee n tudart n ujeğid d iğenjiren nnes.

¹¹ Itwassuffey-dd zzayi řumur *hima* kuř ijjen wenni i ya ibeddřen tawşıyyet-a, ad itwakkes ijj n weemud zi taddart nnes ad t ssbedden, ad xas itwayeř netta uca di ssibbet-a ad tedweř taddart nnes d ict n tzubact n řeybar.

¹² Iři ad ihdem Arebbi, wenni i din issezdyen isem nnes, marra ijeğiden d řegnus nni i ya isswizzden afus nsen mağend ad beddřen niğ ad aredğen taddart n Arebbi nni *iğan* di Urcalim. Necc Dariyus, d wenni i iwcın řumur. Ejj ad itwagg man aya s cđaret.”

Adeccen n zzawect d řeid amezwaru n týaršt n useđdu

¹³ Xenni Tatnay, lwali n *temmurt* aýirin i iýzar ak-d Catar-Buznay d iqqrinen nnes di řxedmet ggin s cđaret elağsab řumur i tuğa dd-issekk ujeğid Dariyus. ¹⁴ D imýaren n Wudayen bnan u nitni arnin mliğ *di řebni* umi tuğa ittnebb Ĥaggayi d Zakarya, mmis n Eiddu. Nitni bnan u kemmřen t elağsab řumur n Arebbi n Israyil u elağsab řumur n Kurac d Dariyus d Artahcasta, ajeğid n Lfurs. ¹⁵ Tetwakemmeř taddart deg wass wiss třata n uyur Adar, aqa-t d asegg^was wiss setta n tgelda n ujeğid Dariyus. ¹⁶ Ayt n Israyil, ikehhanen d ayt n Lawi d ayt n lmenfa i iqqimen, *ggin* adeccen n taddart-a n Arebbi s řefrağet. ¹⁷ I udeccen n taddart n Arebbi iwyen nitni mya n ieejmiyyen, mitayn n icarriyyen d arebea-mya n izmaren d *tayaršt* uřa d tenεac n imyan i tayaršt n ddenb i marra Israyil elağsab řqedd n tqebbař n Israyil. ¹⁸ Nitni ssbedden ikehhanen s terbiğin nsen u llawiyyen di terbiğin nsen i tsexxart i Arebbi wenni *iğan* di Urcalim, elağsab tawşıyyet n wedlis itwannđen n Musa.

¹⁹ Deg wass wiss arbeętac n uyur amezwaru sswejden ayt n lmenfa uřa d *tayaršt* n useđdu. ²⁰ Minzi ikehhanen d llawiyyen ggin ad ssizdgen ixef nsen am ijj n weryaz. Tuğa-ten marra d imezdagen u nitni yarşen *tayaršt* n useđdu i marra ayt n lmenfa u i ayt matsen ikehhanen u i yixef nsen.

²¹ Ayt n Israyil, inni idewřen zi lmenfa, ccin zzayes uřa d kuř ijjen wenni tuğa issarxun ixef nnes zi řexmej n řegnus n *temmurt* am yarşen igg^wur *hima* ad yarzu SIDI, AREBBI n Israyil. ²² Sebea n wussan eeyyden nitni Řeid n weğrum břa antun, minzi SIDI tuğa issefrağ iten uca issmeyerř uř n ujeğid n Accur yarşen mağend ad issejhed ifassen nsen yar řxedmet n taddart n AREBBI, AREBBI n Israyil.

Řumur n ujeğid Artahčasta i Eazra

7¹ Awarni man aya, řami tuğa d tagelda n Artahčasta, ajeğid n Lfurs, aqa *din* Eazra, mmis n Saraya, mmis n Eazarya, mmis n Hilqiya, ² mmis n Callum, mmis n řaduq, mmis n Axiřub, ³ mmis n Amarya, mmis Eazarya, mmis n Marayut, ⁴ mmis n Zarahya, mmis n Euzi, mmis n Buqqi, ⁵ mmis n Abicuea, mmis n Finřas, mmis n Alięazar, mmis n Harun, arrays n ikehhanen. ⁶ Eazra wanita igaeęed-dd zi Babil. Netta tuğa d ijj n umseřmad d amiyis n ccariea n Musa tenni tuğa i d iwca SIDI, Arebbi n Israyil, uca ajeğid iwca as marra x tutra nnes minzi afus n SIDI, Arebbi nnes, tuğa-t xas. ⁷ Deg usegg^was wiss sebea n ujeğid Artahčasta gaęeden akides řar Urcalim *ij n řqedda* n ayt Israyil d ikehhanen d ilawiyyen d imedyazen d ieęsasen n tewwura d imsexxaren n zzawect. ⁸ Deg uyur wiss xemsa n usegg^was wiss sebea n ujeğid yiweđ Eazra řar Urcalim. ⁹ Deg wass amezwaru n yuyur amezwaru *tuğa-t d beddu* n wuffuy zi Babil uca deg umezwaru n yuyur wiss xemsa yiweđ netta di Urcalim, minzi tuğa afus iřebřen n AREBBI xas, ¹⁰ mayar Eazra igga deg wuř nnes ad yazu di ccariea n SIDI u ad tt igg uřa ad isseřmed tiweřřa d lfarayıđ di Israyil.

¹¹ Ta d tiřemt n tebrat i iwca ujeğid Artahčasta ak-d Eazra, akehhan d umseřmad n tira *iqeddsen*, *wenni d amseřmad* deg wawařen n řumurat n SIDI d tweřřa nnes i Israyil

¹² “Artahčasta, ajeğid n ijeğiden, i Eazra, akehhan d umseřmad n ccariea n Arebbi n ujenna, řehna imun!” Uca xenni *min yuran di tebrat*.

¹³ “Itwassuffey-dd zzayi řumur řima kuř ijj di tgeldit inu, zi řgens n Israyil u zeg ikehhanen d ilawiyyen, wenni s yixef nnes ixs ad yuyur řar Urcalim, ad kidek yuyur. ¹⁴ Aqa cek tetwassek-ked s ufus n ujeğid d sebea n imcawaren nnes řima ad tbeqqced di Yahuda zi jjihet n ccariea n Arebbi tenni *ięan* deg ifassen nnek ¹⁵ u řima ad din tawyed nnuqart d wurey nni tuğa iwca ujeğid d imcawaren nnes s řxađar i Arebbi n Israyil, wenni řar teęa tzeddiyt di Urcalim, ¹⁶ u *ęawed* marra nnuqart d wurey i řa tafed di marra aqlim n Babil, ak-d tewhibt n uęewweę n řgens d ikehhanen, zeg inni i řa iwcen s uęewweę i taddart n Arebbi nsen tenni *ięan* di Urcalim, ¹⁷ řima xenni ad tesyed s nnuqart-a s cđaret ifunasen, icarriyyen, izmaren ak-d tewhibin nnes n řyięet d tewhibin n useyyeb řima ad tent tqeddmed x uealřar n taddart n Arebbi, tenni *ięan* di Urcalim. ¹⁸ S min i řa iqqimen n nnuqart d wurey ggem zzayes min tetwařid cek d aytmac mliř elahřab timexsa n Arebbi nwem. ¹⁹ Uca řeqcue i d ac immewcen i tsexxart di taddart n Arebbi, seędu ten i Arebbi n Urcalim. ²⁰ Min i řa ixeřřen ead ktar i taddart n Arebbi nnek, min i řa yiři xak ad t txeęřed, ewc it zeg wexxam n txubay n ujeğid. ²¹ Necc, ajeğid Artahčasta, ssuffey-dd řumur i marra imeřđayen n txubay *di temmurt* aýirin i iýzar, mařend ad itwagg s cđaret marra min zzaywem i řa ittar ukehhan Eazra, amseřmad n ccariea n Arebbi n ujenna, ²² řars ař mya n ‘talint’ n nnuqart, řars ař mya ‘kur’ n irden, řars ař mya ‘bat’ n binu, řars ař mya n ‘bat’ n zzect uca i tmeęařt *war din* bu tawřiyyet. ²³ Marra min *ięan* zi řumur n Arebbi n ujenna, ad itwagg s cđaret i taddart n Arebbi n ujenna, minzi mayemmi i dd řa yas lyađab x tgelda n ujeğid u x iřenjiren nnes? ²⁴ Zi jjihet n marra ikehhanen d ilawiyyen, d imeynujen d ieęsasen n tewwura d imsexxaren n zzawect d imsexxaren n taddart n Arebbi wanita, aqa ad kenniw nxebbar, war izemmar ad xasen itwagg řęęur, řa d ljiřya uřa d đđariba n webriđ. ²⁵ Cek maca, Eazra, s tiyit i d ac immewcen řeqqem imdebbaren d řquđat inni i řa iřekmen i marra řgens nni ięan *di temmurt* aýirin i yeyzar, i marra inni issnen izerfan n Arebbi. Uca i yenni war ten issinen, ittxeřřa ad ten-dd tessargbed. ²⁶ Kuř iijen wenni war iđfaren ccariea n Arebbi nwem d uzerf n ujeğid, ittxeřřa ad itwahkem s cđaret, mma s řmewt niy s lmenfa niy s multa n wagra niy s řehbes.”

7:7 ‘imedyazen’ - niy ‘imeynujen’.

7:25 ‘řeqqem’ - niy ‘semma’. ‘imzurfa’ - niy ‘řquđat’.

²⁷ Asemyar i SIDI, Arebbi n ibabaten nney, wenni iggin aya ammu deg wuř n ujeđid ħima ad yarni acennee di taddart n SIDI nni *iđan* di Urcalim. ²⁸ Aqa netta isscen ayi tamexsiwt nnes icew-waren zzat i wudem n ujeđid d imcawaren nnes d marra řhukkam n ujeđid! Uca umi xafi tuya afus n SIDI, AREBBI inu, ggiy uř u ssmuney izeđifen n Israyil ħima ad kidi gaeden.

Lista n yinni dd-idewřen ak-d Eizra

8¹ Ina d izeđifen n *tudrin* n ibabaten, ak-d lista n jjadira nsen, inni akidi dd igaden zi Babil umi tuya teđa tgelda n ujeđid Artahcasta.

² Zeg ayt n Finhas: Jarcum, zeg ayt n Itamar: Daniyal, zeg ayt n Dawud: Hařuc.

³ Zeg ayt n Cakanya, zeg ayt n Faruc: Zakarya u akides twazemmen mya u-xemsin n yeryazen ak-d jjadira nsen.

⁴ Zeg ayt n Fařat-Mu'ab: Alihueinay, mmis n Zarahya u akides mitayn n yeryazen.

⁵ Zeg ayt n Cakanya, mmis n Yahzi'il, u akides teřt-mya n yeryazen.

⁶ Zeg ayt n Eadin: Eabid, mmis n Yunatan, u akides xemsin n yeryazen.

⁷ Zeg ayt n Eilam: Yaceiya, mmis n Eatalya, u akides sebein n yeryazen.

⁸ Zeg ayt n Cafatya: Zabadya, mmis n Mixa'il, u akides tmanyin n yeryazen.

⁹ Zeg ayt n Yu'ab: Eubadya, mmis n Yahiyil, u akides mitayn u-tmentac n yeryazen.

¹⁰ Zeg ayt n Bani: Calumit, mmis n Yucafya, u akides mya u-settin n yeryazen.

¹¹ Zeg ayt n Babay: Zakarya, mmis n Babay, u akides tmenya u-eicrin n yeryazen.

¹² Zeg ayt n Eajad: Yuřanan, mmis n Haqqatan u akides mya u-ecra n yeryazen.

¹³ Zeg ayt n Aduniqam, ineggura, d ina d ismawen *nsen*: Alifalař, Yaeyil d Cameiya u akidsen settin n yeryazen.

¹⁴ Zeg ayt n Biyway: Eutay d Zabbud u akides sebein n yeryazen.

Asafar d twasit yar Urcalim

¹⁵ Necc ssmuney ten yar iřzar nni ittekken x Ahawa. Dinni newta iqiđan nney řřata n wussan u necc řekkarey i řgens d ikehhanen u war ufiy uřa d ijjen zeg ayt n Lawi. ¹⁶ Xenni ssekkey řexbar yar Alieazar, yar Ariyil, yar Cameiya, yar Alnatan u yar Yarib u yar Alnatan u yar Natan u yar Zakarya u yar Macullam, *inni d izeđifen*, u yar Yuyarib u yar Alnatan, *iryazen* řarsen řefhamet. ¹⁷ Ssekkey ten yar Eiddu, azeđif, deg wemcan *umi qqaren* Kasifya, uca ggiy asen awařen deg uqemmum nsen ħima ad ten inin i Eiddu, i ućmas u i isemyan n zzawect deg wemcan *umi qqaren* Kasifya, mařend ad aney-dd awyen imsexxaren i taddart n AREBBI. ¹⁸ Umi tuya xaney afus iřebřen n AREBBI, ssekken aney-dd ijj n weryaz, ijjen zi tarwa n Mařli, mmis n Lawi, mmis n Israyil, u *wanita* d Carabya, ak-d tarwa nnes d aytmas, *marra idsen tmentac n yeryazen*, ¹⁹ d Ĥacabya u akides Yacaeya, zeg ayt n Marari, ak-d aytmas d iřenjiren nsen, eicrin *n yeryazen*. ²⁰ U zeg isemyan n zzawect nni iwcin Dawud d yimcenneen i tsexxart i Ilawiyyen, aqa-ten mitayn u-eicrin n isemyan n zzawect inni marra twařayan s ismawen nsen.

²¹ Xenni řayiy dinni yar iřzar n Ahawa s yijj n uřummi, mařend ad nessadar ixef nney zzat i wudem n AREBBI nney, mařend ad zzayes nettar ticři d tamimunt i neccin u i tarwa nney imezyanen u i wagra nney, ²² mařar necc ttedđiy ad ttarey ict n terbiřet n řeeskar zi yar ujeđid mařend ad aney teawen deg webriđ dıdd i řeedu, minzi tuya nessawař deg ujeđid, nenna "Afus n AREBBI aqa-t d ařebřan x marra inni t yarezzun, maca jjeđd nnes d lyađab nnes *ad dd-asen* x marra inni i xas ittagg^wjen."²³ Iwa neccin nřumm u nettar aya zi AREBBI nney u netta istajeb aney i tzađit yuđřen nney.

²⁴ *Xenni farzey teneac n yeryazen zeg imeqqranen n ikehhanen: Carabya d Ħacabya u akidsen eecra n aytmatsen.* ²⁵ Necc wezney zzatsen nnuqart d wurey d řeqcue, aqa aya d tawhibt n usgaeed i taddart n AREBBI nney, tenni issgaeed ujeđid ak-d imcawaren nnes d yimcennnen d marra inni *din* itwafen zi Israyil. ²⁶ Necc wezney u ggiy asen deg ifassen nsen setta-mya u-xemsin n ‘talint’ n nnuqart u mya n řeqcue n nnuqart *iweznen* mya n ‘talint’ u mya n ‘talint’ n wurey ²⁷ u eicrin n ifenjařen n wurey sekk^wan ařef ‘draxma’ n wurey uřa d tnayen n řeqcue n nnħas, icellel, icna, ijebbbed am wurey. ²⁸ Nniy asen “Kenniw d imqeddassen zzat i SIDI u řeqcue-a aqa qeddsen *i ġan*, uřa d nnuqart-a d wurey-a, inni d tawhibt s řxađar i SIDI, AREBBI n ibabaten nwem. ²⁹ Eessem u ħđam aya ħars ař t i ħa tweznem zzat i wudem n imeqqranen n ikehhanen d ilawiyyen d imeqqranen n *tudrin* n ibabaten n Israyil di Urcalim, deg ixammen n taddart n SIDI.” ³⁰ *Xenni tťfen ikehhanen d ilawiyyen řewzen n nnuqart d wurey d řeqcue ħima ad awyen aya marra ħar Urcalim ħar taddart n AREBBI.*

³¹ Deg wass wiss teneac n uyur amezwaru neksi iqiđan nney maħend ad nuyur ħar Urcalim. Tuħa afus n AREBBI xaney uca issenjem aney zeg ufus n řeedu u *zeg ufus* n yenni *i d aney* iggin taxceft deg webriđ. ³² Uca niweđ ħar Urcalim u neqqim dinni třata n wussan. ³³ Deg wass wiss arebea itwawzen nnuqart d wurey d řeqcue di taddart n AREBBI nney uca newca aya i ukehhan Marimut, mmis n Uriya, uca Alięazar, mmis n Finħas, *tuya-t* akides uřa d Yuzabad, mmis n Yecuęa, d Nuęadya, mmis n Bannuy, tnayen n ilawiyyen. ³⁴ *D man aya imsar elahřsab řqedd d řewzen n marra aya u marra řewzen itwawzen di řweqt nni d ijjen.* ³⁵ Ayt n lmenfa inni dd-ięeqben zi tmeħbast, ssgaeeden i AREBBI n Israyil tiħarřa n wecmađ: teneac n imwan i marra Israyil, setta u-tesęin n icarriyyen u sebea u-sebein n izmaren, teneac n imyan, marra aya d taħarřt n wecmađ i SIDI. ³⁶ Nitni wcin tiweřsa n ujeđid i ijeđiden *i ġan* sadu ujeđid u i lwulat *di temmurt* ayirin i iħzar u nitni wcin afus i řgens u *i* taddart n AREBBI.

Tzađit d ttubet n Eazra x timyarin iryiben

9 ¹ Awarni řami itwakemmeř man aya *marra*, usin-dd ħari řħukkam, nnan “Řgens n Israyil d ikehhanen d ayt n Lawi war qqimen twammssebđan x řegnus n temmura-ya, *mayar* neawat nsen am tinni n lkenęaniyyen d iħittiyyen d ifiriziyyen d iyabusiyyen d ięammuniyyen d Imu’abiyyen d Imiřriyyen d Imuriyyen. ² Nitni iwyen zeg yessitsen *timyarin* i yixef nsen u i iħenjiren nsen ařami řuren zzarięet d tamqeddast s řegnus n temmura-ya, wah, afus n řħukkam d imdebbaren *tuya-t* d amezwaru di řeyđar-a.”

³ Umi sřiy necc aya, carrgey arruđ inu d upartessu inu, qeřęey-dd acewwaf n uzeđif u n tmart uca qqimey jeęęarey. ⁴ *Xenni* munen-dd xafi marra, inni ittarrijjen zi AREBBI n Israyil, di ssibbet n řeyđar n imenfiyyen, maca necc qqimey jeęęarey ař řweqt n tyarřt n tmeddit. ⁵ ħar tyarřt n tmeddit faqey-dd zeg weęear inu s warruđ inu icarrgen d upartessu inu *icarrgen* uca udarey x ifadden u sswizzđey ifassen inu ħar SIDI, AREBBI inu.

⁶ Nniy “AREBBI inu, necc sedħiy u twassbeħđrey ař war zeimey ad ħark-dd ssgaeędey udem inu, a AREBBI inu, minzi řmuęęiyyet nney temħar aney x uzeđif u amarwas nney imħar ħars ař ajenna. ⁷ Zeg wussan n ibabaten nney ħars ař ass-a *aqa-ney* deg umarwas d ameqqran u x řmuęęiyyet nney nemmewc neccin, ijeđiden nney d ikehhanen nney, deg ifassen n ijeđiden n temmura, i ssif, i tmeħbast, i ukeccęd d řefđiħet, am mammec *i teġa* ass-a. ⁸ Řexxu *tuya* din ict n tzeħziħt tamezyant n nnięmet n SIDI, AREBBI nney, i usenjem n min iqqimen u ħima ad aney yewc ijj n řewted di zzawect u tfawt i tiťtawin nney, a AREBBI nney, u ħima ad aney-dd yarr nnefs cwayt di tesmuyi nney. ⁹ Aqa neccin d isemyan, maca di tesmuyi nney war dayney ismiħ AREBBI nney, maca netta idřa aney s tmexsiwt nnes icewwaren zzat i wudem n ijeđiden n Lfurs maħend ad aney-dd yarr nnefs i usbeddi n taddart n AREBBI

twařat nneđni u i weędař n řxarbet u ħima ad aney iwc ijj n wemcan itwannęden s řehyuđ di Yahuda u di Urcalim.

¹⁰ Uca řexxu, min i ya nini awarni uya ead, a AREBBI nney, minzi neccin nesmeħ di řumurat nnek, ¹¹ tinni tumured s tsexxart n imsexxaren nnek, inabiyyen, inni innan "Tammurt tenni i ya tadfem maħend ad tt teťťfem d řwart, d ict n temmurt tetwassexmej s řexmej n řegnus n temmura, s nneawat nsen i zi tt ccuren nitni zi tťarf ař tťarf nneđni s texmuji nsen.

¹² Xenni řexxu, war tticcem yessitwem d temyarin i iħenjiren nsen, uřa d yessitsen war tent ttiwym i iħenjiren nwem uca war arezzum x řaman nsen niy řxar nsen i řebda ħima ad tdewřem tjeħdem u ad teccem mummu *n řyiġet* n temmurt u ad tt tewcem d řwart i řebda i tarwa nwem.'

¹³ Uca awarni marra min i d aney imsaren di ssibbet n tmegga nney tięeffanin d umarwas nney ameqqran, a AREBBI nney, aqa cek tesseřqid xaney ařami war netwahellek ca s řmueřiyet nney u tewcid aney asenjem amecnaw wanita. ¹⁴ Ma nzemmar řexxu ad dd-nedweř ħima ad narz twařat nneđnit tiweřřa nnek u ad nemřec ak-d řegnus nni *iggin* nneawat-a? Ma *xenni* cek war xaney txeyyqed s tefqeħt uca ad xaney teqđid ař mani war ittyimi řbaqiyyet uřa d asenjem? ¹⁵ A SIDI, AREBBI n Israyil, cek d amsegged, minzi neccin neqqim netwassenjem am mam-mec *i teġa* ass-a. Aqa neccin s umarwas *i neġa* zzat i wudem nnek, minzi uřa d ijjen war izemmar ad ibedd zzat i wudem nnek di ssibbet-a."

Řgens issekk timyarin iryiben

10 ¹ Umi izzuġ Eazra ammu, inęem, iru uca iwđa x *ifadden* zzat i taddart n AREBBI, aqa issmun-dd xas řyaci d ameqqran aťtas n yeryazen d temyarin d ayt n Israyil, minzi řgens iru s imeťťawen imeqqranen. ² *Xenni* Cakanya, mmis n Yahi'il, ijjen zeg ayt n Eilam, itťef deg wawař, inna i Eazra

"Neccin aqa neyđar AREBBI nney uca neccin niwi timyarin tibarranin zi řegnus n temmurt nessezdey itent akidney. Xenni řexxu, aqqa din asitem i Israyil di man aya. ³ Ejj aney ad negg ijj n řeahd ak-d AREBBI ħima ad nazzeř x marra timyarin d min zzaysent dd-ixeřqen, ełahřab acawar n Sidi inu u n yenni ittarjijjen i řumur n AREBBI, uca *xenni* ad itwagg ełahřab ccarięa. ⁴ Kkar, minzi tamesřact-a aqa-tt x *weęrur* nnek u neccin akidek nbedd. Iři d aryaz, egg *it!*"

⁵ *Xenni* ikkar Eazra uca netta ija imeqqranen n ikeħhanen d ilawiyyen d marra Israyil ad jjaġen ad ggen ełahřab awař-a uca nitni jjuġen *t*. ⁶ *Xenni* ikkar Eazra *iffey* zi zzat i wudem n taddart n AREBBI, yudef deg wexxam n Yuħanan, mmis n Ilyasib. *Umi* yudef *dinni*, war icci ayrum war iswi aman, mayar netta icđen x řeyđar n imenfiyyen. ⁷ Uca ggin ijj n ubarreħ di Yahuda d Urcalim i marra ayt n lmenfa maħend ad munen di Urcalim. ⁸ Qaę wenni war i dd yusin di řmijar *n třata* n wussan, am mammec *iġa* deg ucawar n řħukkam d imyaren, marra agra nnes ad as itwaħarrem u netta simant nnes ad itwammsebđa x wegraw *n řgens* n imenfiyyen.

⁹ Di třata n wussan njarwen marra iryazen n Yahuda d Binyamin di Urcalim. Tuřa deg wass wiss eicrin n uyur wiss teęa. Marra řgens iqqim deg wazzay n taddart n AREBBI. Marra tarjijjen zi tmesřact-a uřa zeg wenřar i d iweťťan s waťtas. ¹⁰ Akeħhan Eazra ikkar, inna asen "Kenniw teyđarem u kenniw tiwym timyarin tibarranin *zi řegnus* tesszedyem tent akidwem *u ammu i* teggim tarnim deg umarwas n Israyil. ¹¹ Xenni řexxu, qđam SIDI, AREBBI n ibabaten nwem, u ggem min ixs netta uca msebđam x řegnus n temmurt uřa x temyarin tibarranin."

¹² Marra agraw *n řgens* yarra xas s jjhed "Aqa-t x *weęrur* nney maħend ad negg ełahřab awařen nnek! ¹³ Maca aqa *din* aťtas n iwdan u aqa d řweqt n wenřar u war řarsen bu jjeħd maħend ad

10:3 'Sidi' - niy 'Sidi inu'.

qqimen bedden barra uřa d man aya war ięi d ict n řxedmet n yijj nię tñayen n wussan, minzi ařřas zzayneę eeddan di tmesřact-a. ¹⁴ Ejj ad bedden řřukkam deg wemcan n marra agraw n řgens uca *ejj* ad dd-asen deg wussan itwaggen, inni di tneddam řarsen timęarin tibarranin, *jmię* ak-d imeqqranen n kuř tandint d řquđat nnes, ař xaneę i řa ibeęeed řřaduq n lęađab n AREBBI nney.”

¹⁵ Myir Yunatan, mmis Easa'il, d Ařazya, mmis n Tiqwa, tuęa ttęekksen x man aya u Macullam d Cabatay, wcin asen afus.

¹⁶ Maca ayt n lmenfa ggin *t* ammu. *Xenni* itwafarzen nitni, akehhan Eazra d yeryazen *inni* d izeęifen n ibabaten i taddart n ibabaten nsen. Nitni marra twařayan s yisem nsen uca qqimen deg wass amzwaru n uyur wiss eęcra řima ad arzun di temsřact-a ¹⁷ u deg wass amezwaru n uyur amezwaru qđan *timesřayin* n marra iryazen nni iggin ad sszedęen akidsen timęarin tibarranin. ¹⁸ Itwaf belli inni zeg ayt n ikehhanen inni isszedęen řar ixef nsen temęarin tibarranin, aqa-ten zeg ayt n Yecusea, mmis n Yuřadaq, u zeg aytmas, Maęciya d Alieazar d Yarib d Jadalya. ¹⁹ Nitni wtin x ufus ad ssekken timęarin nsen, u umi daysen amarwas, *ad* awyen ijj n uřuři zi řřimart i umarwas nsen.

²⁰ Zi tarwa n Immir: řanani d Zabadya.

²¹ Zi tarwa n řarim: Maęsiya d Iliya d Cameiya d Yahiyil d Euzziya.

²² Zi tarwa n Fařur: Alyaęina, Maęciya d Ismaęil d Natanayil d Yuzabad d Aleasa.

²³ Zeg ayt n Lawi: Juzabad d Cimeį d Qalaya, wa d Qaliřa, d Fařya d Yahuda d Alieazar.

²⁴ Zeg imedyazen: Alyasib, u zeg ięessasen n tewwura: Callum d řalam d Uri.

²⁵ Zi Israyil: zeg ayt n Faręuc: Ramya d Jiziya d Malkiya d Miyamin d Alieazar d Malkiya d Banaya.

²⁶ Zeg ayt n Eilam: Mattanya, Zakariya d Yaři'il d Eabdi d Yarimut d Iliya.

²⁷ Zeg ayt n Zattu: Alyaęinay, Ilyacib, Mattanya d Yarimut d Zabad d Eaziza.

²⁸ Zeg ayt n Babay: Yuřanan, řananya, Zabbay d Eatlay.

²⁹ Zeg ayt n Bani: Macullam, Mallux d Eadaya, Yacub d Ca'al, Yaramut.

³⁰ Zeg ayt n Fařat-Mu'ab: Eadna d Kalal, Banaya, Maęsiya, Mattanya, Bařaliyil d Binnuy d Manassi.

³¹ Zeg ayt n řarim: Alieazar, Jaciya, Malkiya, Cimeįya, Cimeun. ³² Binyamin, Mallux d Camarya.

³³ Zeg ayt n řacum: Mattanay, Mattatta, Zabad, Alifalat, Yarimay, Manassi, Cimeį.

³⁴ Zeg ayt n Bięway: Maęaday, Eamram d Uwyil, ³⁵ Banaya, Badya, Kaluhi, ³⁶ Wanya, Marimut, Ilyacib, ³⁷ Mattanya, Mattnay d Yaęsu ³⁸ d Bani d Binnuy, Cimeį ³⁹ d Calmaya d Natan d Eadaya,

⁴⁰ Maknadbay, Cacay, Caray, ⁴¹ Eazaryil d Calamya, Camarya, ⁴² Callum, Amarya, Yusuf.

⁴³ Zeg ayt n Nabu: Yaęiyil, Mattatya, Zabad, Zabina, Yaddu d Yuwil, Banaya.

⁴⁴ Marra ina tuęa iwyen timęarin tibarranin uca ca zzaysen tuęa řarsen timęarin urwent-i-dd iřenjiren.

10:14 'deg wussan itwaggen' - ixs ad yini 'deg wussan i iřđaren nitni'.

10:24 'imedyazen' - nię 'imeęnujen'.

NAḤAMYA

Tazağit n Naḥamya i řgens n Israyil

¹ Awařen n Naḥamya, mmis n Ḥakalya. Imsar deg uyur n Kisluw, deg usegg^was wiss eicrin, umi d ayi tuḡa di řeqsar Cudan, ² aqa yusa-dd Ḥanani, ijjen zeg aytma, *munen* ak-d ca n yeryazen zi Yahuda uca sseqsiḡ ten x Wudayen nni itwassnejmen, inni iqqimen zi tmeḥbast, u x Urcalim. ³ Nitni nnan ayi “Inni iqqimen, inni i din iqqimen di leamala zi tmeḥbast, aqa-ten di řeyben d ameqqran u di řefdiḡet uca řḥiḡ n Urcalim itwarz u tiwwura nnes twasscemdent.”

⁴ Umi sřiy necc awařen-a, imsar, aqa qqimey ḡar *temmurt*, ruḡ u cedney ca n wussan, ḡummey u ḡuḡey zzat i wudem n SIDI n ujenna. ⁵ Necc nniḡ “A SIDI, AREBBI n ujenna, cek d Arebbi d ameqqran issagg^waden, wenni ittffen di řeahd d tmexsiwt icewwaren di ttwee n yenni cek it-texsen u inni ittffen di tweřša nnek. ⁶ Ejj ad yiři umezzuy nnek iften u titṭawin nnek arzment ḡima ad tesřid i tzağit n umsexxar nnek nni ḡuḡey ass-a zzat i wudem nnek, ass d ġiřet, di ttwee n ayt n Israyil, imsexxaren nnek. Neemey *εawed* s ddnub n ayt n Israyil i zi xak xḡan. Necc d taddart n baba, aqa neccin nexḡa *akik*. ⁷ Neccin negga akidek aṭṭas n řeib u war netṭif ca di řumurat d tweřša d lfarayid i zi tumured i umsexxar nnek Musa. ⁸ Idar awař i tumured i umsexxar nnek Musa umi tennid “Mařa kenniw d iyeddaren, aqa ad kenniw ṭarrceḡ jar řegnus, ⁹ *maca mařa* kenniw tdewřem-dd ḡari, ad ttffem di řumurat inu u ad tent teggem, waxxa din zzaywem inni x yuḡḡren ḡar ttarf aneggar n ujenna, necc ad ten-dd ssmuney zi senni, ad ten awyey ḡar wemcan i ixḡarey nnec ḡima ad dinni ssezdyey isem inu. ¹⁰ Nitni *wah* d imsexxaren nnek d řgens nnek nni tfekked s jjeḡd nnek ameqqran u s ufus nnek ijehden. ¹¹ A, Sidi inu, iři ad iften umezzuy nnek ḡar tzağit n umsexxar nnek u ḡar tzağit n imsexxaren nni igg^weden isem nnek. Ejj amsexxar nnek ad yaweḡ u ewc as arreḡmet zzat i wudem n weryaz-a. Necc tuḡa-yi d awarrad n ujeğid.

Ajeğid Artahcasta n Lfurs issekk Naḥamya i Urcalim

² ¹ Deg uyur n Nisan, deg usegg^was wiss eicrin n ujeğid Artahcasta, *umi* tuḡa din binu zzat i wudem nnes, imsar, aqa ksiḡ binu uca wciḡ t i ujeğid. Eemmarř war nnzemmey zzat i wudem nnes. ² *Xenni* inna ayi ujeğid “Mayemmi innzemm wudem nnek, u cek war teḡřiced ca? Aqa man aya war iḡi mḡir d ijj n řḡar n wuř ibarrcnen.” *Xenni* dewřey necc nnxeřey aṭṭas. ³ Nniḡ i ujeğid “Tudart i ujeğid i řebda. Mammec war ittiři wudem inu innzemm, aqa tandint, amcan n imeḡřan n ibabaten inu, d řxarbet d tewwura nnes tecca itent tmessi?” ⁴ Inna ayi ujeğid “Man *xenni* min tettared cek?” *Xenni* ḡuḡey i AREBBI n ujenna ⁵ uca nniḡ i ujeğid “Mařa tusa as-dd i ujeğid x řxaḡar u yufa amsexxar nnek arḡa zzat i wudem nnek, ammu sekk ayi ḡar Yahuda, ḡar tendint n imeḡřan n ibabaten inu ḡima ad tt bniḡ *εawed*.” ⁶ *Xas* uca inna ayi ujeğid, umi teqqim temḡart n ujeğid x uyezdis nnes “Meḡař i ḡa tekk twaḡit nnek u meřmi i dd i ḡa tteeqbed?” Uca ittyři as aya mliḡ i ujeğid, issekk ayi *dinni* umi necc d as nniḡ *řqedd* n ijj n řmijař.

⁷ Arniḡ nniḡ as i ujeğid “Mařa tusa as-dd i ujeğid x řxaḡar, *xenni* ad ayi mmewcent tebratin i lwulat n *temmurt* ayirin i iḡzar, maḡend ad ayi ssqebbḡen ař i ḡa yawḡey ḡar Yahuda, ⁸ uřa d ict n tebrat i Asaf, aεessas n weḡwic ameqqran n ujeğid, ḡima ad ayi yewc akeccuḡ ḡima ad zzayes negg tiḡenya i tzeqqa sennej i tewwura n řeqsar nni iḡan zzat i taddart, u i řḥiḡ n tendint, u i taddart mani i ḡa zedyey.” Uca ajeğid iwca ayi tent minzi tuḡa afus ařebḡan n AREBBI xafi. ⁹ *Xenni* iwḡey ḡar lwulat di *temmurt* ayirin i iḡzar u wciḡ asen tibratin n ujeğid. Ajeğid issekk akidi uřa d ikumandaren d imnayen n iysan. ¹⁰

2:9 ‘imnayen n iysan’ - niḡ ‘inni ineddhen iysan’.

¹⁰ *Umi* Sanballaṭ zi Ħurun, d Tubiya, amsexxar Aεammuni, sřin aya, tuḡa aya ḡarsen d ict n tmesřact d taεeffant aṭṭas, aqa yusa-dd ijj bnadem ḡima ad yarzu řxar i ayt n Israyil.

Naḡamya ibda řxedmet nnes di Urcalim

¹¹ Ammu usiḡ-dd ḡar Urcalim uca dinni qqimeḡ třata n wussan. ¹² *Xenni* kkareḡ di ḡiřet, necc d ca n yeryazen akidi, uca necc tuḡa war ssargbey uřa d ijj n bnadem x min tuḡa i d ayi igga SIDI deg wuř ḡima ad t ggeḡ i Urcalim uca war kidi ksiḡ řmař myir řmar minxef i nyiḡ. ¹³ Di ḡiřet ffyeḡ zi Tewwart n Teyzurt ḡars ař Tařa n Řhaycet u ssenni ḡar Tewwart n Řeybar. Necc xemmeḡ řeḡyuḡ n Urcalim, inni itwahedmen u tiwwura nnes tecca itent tmesi. ¹⁴ Necc nedheḡ *xenni* ḡar Tewwart n Tařa d uyeřmam n ujeḡid, *maca* war *tuyi* din ttasie i řmař sadu inu ḡima ad arniḡ ḡar zzat. ¹⁵ *Xenni* gaεεdeḡ di ḡiřet x tseḡya uca xemmeḡ řḡid uca εeqbey-dd, uca udfey εawed zi Tewwart n Teyzurt. *Ammu i dd-εeqbey.*

¹⁶ Imdebbaren war ssinen mani tuḡa ruḡeḡ d min tuḡa xseḡ ad ggeḡ. Maḡar necc ḡars ař din war ssargbey uřa d ict n řḡajet i Wudayen d ikehhanen d tarwa n tařiřet d imdebbaren d innedni inni iggin řxedmet. ¹⁷ *Xenni* nniḡ asen “Kenniw tettwařam řeyben i di neḡa, aqa Urcalim tetwaredeḡ u tiwwura nnes tecca itent tmesi. Asem-dd, ad nebna řḡid n Urcalim, ḡima war netwasseḡqar εad ktar.” ¹⁸ Necc ḡajiḡ asen mammec afus n SIDI inu tuḡa d ařebḡan xafi uřa d awařen i d ayi inna ujeḡid. *Xenni* nnan “Neccin ad nekkar ad nebna.” Uca nitni ssjehden ifassen nsen i řxedmet.

¹⁹ *Umi* Sanballaṭ, zi Ħurun, d Tubiya, amsexxar Aεammuni, d Weεrab Jacam, sřan t, ssthezzan zzayneḡ u sseḡqaren aneḡ. Nitni nnan “Manaya min i da tetteggem? Ma texsem ad tyewwyem x ujeḡid?” ²⁰ Necc arriḡ xasen, nniḡ asen “AREBBI n ujenna ad aneḡ iwc afus, u neccin, imsexxa-ren nnes, ad nekkar ad nebna. Kenniw *maca* war ḡarwem bu tesḡart uřa d řḡeḡq niḡ řidaret di Urcalim.”

Řebni n řeḡyuḡ n Urcalim

^{3 1} Arrays n ikehhanen ameqqran Ilyacib, ikkar, uřa d aytmas, ikehhanen, uca nitni bnan Tawwart n Wuḡi. Nitni qeddsen tt uca ssbedden days tiwwura nnes. Nitni qeddsen tt ař Řburj n Mya, ař Řburj n ḡananiyil.

² ḡar uyezdīs nnes bnan yeryazen n Ariḡa uca ḡar uyezdīs nsen ibna Zakkur, mmis n Imri.

³ Tawwart n Wesřem bnan tt ayt n Sana. Nitni arekkben tiḡenya n tzeqqa u ssbedden days tiwwura ak-d zzeḡrunat d iεumad n wefray.

⁴ X uyezdīs nsen ibna Marimut, mmis n Uriya, mmis n Quř, u ḡar uyezdīs nsen tuḡa iεeddeř Macullam, mmis n Baraxya, mmis n Macizabyil u ḡar uyezdīs nsen iεeddeř řaduq, mmis n Baεna.

⁵ ḡar uyezdīs nsen tuḡa εeddřen imezday n Taquεa, *maca* imcennεen jarasen war ssqewsen ca iri i řxedmet n SIDI nsen.

⁶ Yuyadaε, mmis n Fasiḡ, d Macullam, mmis n Basudya, tuḡa εeddřen Tawwart Taqdimt. Nitni arekkben tiḡenya n tzeqqa u ssbedden days tiwwura ak-d zzeḡrunat d iεumad n wefray.

⁷ ḡar uyezdīs nsen tuḡa iεeddeř Malaṭya zi Jibeun, d Yadun, Amiyarunuti, d yeryazen zi Jibeun u zi Miřfa ḡars ař mani tuḡa řkursi n lwali n *temmurt* aḡirin i iḡzar.

⁸ ḡar uyezdīs nnes tuḡa iεeddeř Euzziyil, mmis n ḡarhaya, ijjen zeg iḡeddaden n wureḡ, u ḡar uyezdīs nnes iεeddeř ḡananya, mmis n yijj zeg inni isswejden řεεṭuř. Nitni jjin Urcalim ḡars ar řḡid d miriw *am t tuyi*.

⁹ ḡar uyezdīs nsen tuḡa iεeddeř Rafaya, mmis n Ħur, ameqqran x wezyen n udewwar n Urcalim. ¹⁰ ḡar uyezdīs nsen tuḡa iεeddeř Yadaεa, mmis n ḡarumaf, ajemmaḡ n taddart nnes. U ḡar uyezdīs nnes tuḡa iεeddeř ḡattuc, mmis n ḡacabniya.

¹¹ Malkiya, mmis n Ḥarim d Ḥaccub, mmis n Faḥat-Mu'ab *ēdřen* tasyart wiss tnayen uṛa d Ṛburj n Tefqunt.

¹² yar uyezdīs nsen tuṛa *īēddeṛ* Callum, mmis n Luḥic, ameqqran x wezyen nneḍni n udewwar n Urcalim, ak-d yessīs.

¹³ Ḥanun d imezday n Zanuḥ *ēdřen* Tawwart n Teyzurt. Nitni arekkben tiḥenya u ssbedden days tiwwura ak-d zzeekrunat d *īēmad* n wefray uca *ēdřen ēawed* aṛef n iyaḡen n ṛḥiḍ yars aṛ Tewwart n Ṛeybar.

¹⁴ Malkiya, mmis n Rakab, ameqqran n udewwar n Bayt-Karim, tuṛa *īēddeṛ* Tawwart n Ṛeybar. Netta yarekkeb tiḥenya u issbedd days tiwwura ak-d zzeekrunat d *īēmad* n wefray.

¹⁵ Callum, mmis n Kulhuz, ameqqran n udewwar Miṣfa, tuṛa *īēddeṛ* Tawwart n Taṛa. Ibna itt u nitni arekkben tiḥenya n tzeqqa uca issbedd days tiwwura ak-d zzeekrunat d *īēmad* n wefray. Netta *īēdeṛ ēawed* ṛḥiḍ zeg uyeṛmam n Cilah yar weḥwic n ujeḡid yars aṛ ddruj nni ihekk^wan zi tendint n Dawud yar swadday. ..

¹⁶ Awarni as tuṛa *īēddeṛ* Naḥamya, mmis n *Ḥazbuq*, ameqqran n wezyen n udewwar n Bayt-Ṣur, yars aṛ ajemmaḍ i imeḍṛan n Dawud u yars aṛ jjubb itwaggen u yars aṛ Taddart n Ayt bu-teyruḍt.

¹⁷ Awarni as tuṛa *ēeddřen* Ilawiyyen. Raḥum, mmis n Bani, u yar uyezdīs nnes Ḥacabya, ameqqran n wezyen n udewwar n Qačila, deg udewwar nnes.

¹⁸ Awarni as tuṛa *ēeddřen* aytmatsen, Baway, mmis n Ḥinadad, ameqqran x wezyen nneḍni n udewwar n Qačila.

¹⁹ Yar uyezdīs nnes tuṛa *Ḥazir*, mmis n Yecuēa, ameqqran n Miṣfa, *īēddeṛ* ict n ṭṭarf nneḍni ajemmaḍ i tsawent yar taddart n ṛesnaḥ, yar mani idewwar *ṛḥiḍ*.

²⁰ Awarni as tuṛa Barux, mmis n Zabbay, *īēddeṛ* s cḍaret ijj n ṭṭarf nneḍni, zi mani i ya idewwar *ṛḥiḍ* yars aṛ tewwart n taddart n Ilyacib, arrays n ikehhanen.

²¹ Awarni as tuṛa Marimut, mmis n Uriya, mmis n Quz, *īēddeṛ* ijj n ṭṭarf nneḍni, zi tewwart n taddart n Ilyacib aṛ aneggaru n taddart n Ilyacib.

²² Awarni as tuṛa *ēeddřen* ikehhanen. Nitni d iryazen zi jjhet n *L'Urdun*.

²³ Awarni asen tuṛa *īēddeṛ* Binyamin d Ḥaccub, ajemmaḍ i taddart nsen. Awarni asen tuṛa *īēddeṛ* *Ḥazarya*, mmis n Maḥasiya, mmis n *Ḥananiya*, zzat i taddart nnes.

²⁴ Awarni as tuṛa Binnuy, mmis n Ḥinadad, *īēddeṛ* ijj n ṭṭarf nneḍni, zi taddart n *Ḥazarya* yars aṛ mani i ya idewwar *ṛḥiḍ* yars aṛ taymart.

²⁵ Falal, mmis n Uzay, *tuṛa īēddeṛ* ajemmaḍ mani i ya idewwar *ṛḥiḍ* d *ujemmaḍ* n lburj yueṛan wenni irefēen x tzeddiyt n sennej n ujeḡid, tenni yar zzat n ṛemraḥ n ṛeḥbes. Awarni as *tuṛa īēddeṛ* Fadaya, mmis n Farēuc.

²⁶ Imsexxaren n zzawect inni zedyen di Ufil, *tuṛa ēeddřen* ajemmaḍ i Tewwart n Waman yar ccarq u yar lburj issewcen yar barra.

²⁷ Awarni asen tuṛa imezday n Taquēa *ēeddřen* ijj n ṭṭarf nneḍni ajemmaḍ i lburj ameqqran issewcen yar barra yars aṛ ṛḥiḍ n Ufil.

²⁸ Tuṛa ikehhanen *ēeddřen* Tawwart n Iysan, kuṛ ijj ajemmaḍ i taddart nnes.

²⁹ Awarni asen tuṛa *īēddeṛ* Ṣaduq, mmis n Immir, ajemmaḍ i taddart nnes. U awarni as tuṛa *īēddeṛ* Camaya, mmis n Cakanya, aēessas n Tewwart n Ccarq.

³⁰ Awarni as tuṛa Ḥananya, mmis n Calamya, d Ḥanun, mmis n Ṣalaf wiss setta, *ēeddřen* ijj n ṭṭarf nneḍni. Awarni as tuṛa *īēddeṛ* Macullam, mmis n Baraxya, ajemmaḍ i texxamt nnes.

3:15 'ayeṛmam n Cilah' - ayeṛmam-a ad tay d simant n uyeṛmam am uyeṛmam n Silwam wenni aman nnes ffyen zeg ṛeunṣar n Jihun uca iwḍen yar uyeṛmam n Silwam s qanat n Hizqiya tenni neqcen swadday i temmurt eṛaḥaṛ deg usegg^was 701 qbeṛ Lmasiḥ (*xṣar ēawed* Ica. 8:6).

³¹ Awarni as tuḡa iḡeddeṛ Malkiya, iḡjen zeg iḡeddaden n wureḡ, ḡars aṛ taddart n imsexxaren n zzawect d isebbaben, aḡemmaḡ i Tewwart n Ṛḡḡsab u ḡars aṛ axxam n sennej ḡar teḡmart.

³² Jar wexxam n sennej ḡar teḡmart d Tewwart n Wuḡi, tuḡa ḡeddṛen imziren n wureḡ d isebbaben.

Ṛḡedyan war zemmaren ad ssbedden Ṛxedmet

³³ Umi Sanballaṭ isṛa, aḡḡa neccin nbenna Ṛḡiḡ, imsar, aḡa idweṛ ixeyyeḡ, isḡar aṭṭas uca netta issbehdeṛ Udayen.

³⁴ Tuḡa netta issawaṛ jar aytmas d ṛḡeskar n Samarya, inna “Min tteḡḡen Wudayn-a iḡeḡfen? Ma ad ten neḡḡ? Ma ad qedmmen tiḡarṣa? Ma ad t kemmṛen deg iḡḡ n wass? Ma ad ssekkaren tudart ḡawed zi arwinat inni itwacemḡen?” ³⁵ Tuḡa akides Ṭubiya, Aḡammuni, inna “ḡad maṛa bnan t ḡawed, xmi i ḡa iffeḡ iḡḡ n weḡḡeb waha, xenni ad iḡdem Ṛḡiḡ nsen n weḡru.”

³⁶ “Seṛ, a AREBBI nney, mammec i nedweṛ netwasseḡḡar uca arr aseḡḡar nsen x uzeḡif nsen uca sellem iten d takeccaḡt ḡar ict n temmurt n uḡebbes ³⁷ u war sduṛiy ṛmuḡṣiyyet nsen u war tteḡḡi ad itwamḡa ddnub nsen zzat i wudem nnek, minzi nitni ssduḡḡzen cek qibaḡ i ibennayen.”

³⁸ Neccin nebna Ṛḡiḡ, aṛami Ṛḡiḡ aṛ azyen idweṛ iḡḡen, minzi ṛḡens iḡḡa uṛ nsen ad t ḡḡen.

4 ¹ Umi *maca* Sanballaṭ d Ṭubiya d Waḡraben d Iḡammuniyyen d Icdudiyyen sṛan, aḡa aḡdaṛ n ṛḡḡyud n Urcalim ittraḡ ḡar zzat, tizziyin bdant ad qḡnent, imsar, aḡa nitni xeyyḡen aṭṭas.

² Nitni marra ḡḡin tameḡmuḡ maḡend ad dd-asen ad mmenḡen ak-d Urcalim, ad dinni ssekkaren ṛḡweṛ. ³ Neccin *maca* nḡuḡ ḡar AREBBI nney u di ssibbet nsen nessbedd ict n tḡessast xasen ass d ḡṛet.

⁴ Xenni inna Yahuda “Jḡhed n yenni yarebbun yuḡeṛ, maḡar din aṭṭas n ṛxarbet. War nzemmar x ṛebni n Ṛḡiḡ.” ⁵ Ṛḡedyan aḡa nnan “Nitni war tticin u war ttwiṛin walu ḡars aṛ i dd ḡa nas di ṛwest nsen u ad ten neneḡ. Ammu i ḡa nessbedd Ṛxedmet.

⁶ Uca imsar, aḡa Udayen, inni ḡarsen izeddyen, usin-dd nnan aneḡ ḡecra n twaṛawin “Ittḡeṣṣa kenniw ad ḡarney-dd tḡeqbem!”

⁷ Uca awarni i Ṛḡiḡ ḡar imucan iwaṭan u ḡar tseḡḡar ifruren, aḡa ssbeddeḡ ṛḡens ḡlaḡsab ṛwacunat nsen, ak-d ṛesyuf nsen d iḡṛicen nsen d ṛeqwas nsen. ⁸ Necc xzareḡ, xenni kkareḡ, nniḡ i tarwa n taṣiṛet u i imdebbaren u i min iḡḡimen n ṛḡens “War zzaysen tegḡ^wedem ca! Sidi inu d ameqḡran u issagḡ^wad. Fekkarem days, temmenḡem i aytmatwem, iḡenjiren nwem, yes-sitwem, timḡarin nwem d tudrin nwem.”

⁹ Umi sṛan Ṛḡedyan nney, aḡa *neccin* nargeb xas u aḡa AREBBI ibḡeṛ anyway nsen, imsar xenni neccin marra idney neḡḡeb ḡar Ṛḡiḡ, kuṛ iḡḡ ḡar wemcan *nnes*. ¹⁰ Zeg wass nni imsar, aḡa azyen n imsexxaren inu tuḡa xeddmen u azyen nneḡni zzaysen ṭṭfen iḡṛicen d tcappat n useṛḡi d ṛeqwas d warrud n wuzzaṛ uca imeḡḡranen *bedden* awarni i kuṛ taddart n Yahuda. ¹¹ X yenni ibnan Ṛḡiḡ, aḡa inni zzaysen tuḡa yarebbun, xeddmen s yijj n ufus, am tuḡa bardḡen, u s ufus nneḡni ṭṭfen lansa ¹² u inni tuḡa ibennan, kuṛ iḡḡen zzaysen ḡars ssif iḡḡen x tmeṣṣaḡt nnes am tuḡa ibenna. Wenni ittṣuḡen di ṛbuḡ, aḡa-t akidi.

¹³ Nniḡ i tarwa n taṣiṛet u i imdebbaren u i min iḡḡimen n ṛḡens “Ṛxedmet temḡar u teyru. Nec-cin netwabezzee x Ṛḡiḡ, iḡḡen igḡ^wej x wennedni. ¹⁴ Deg wemcan mani i ḡa tesṛem ṛḡess n ṛbuḡ, munem-dd dinni xaney. AREBBI nney ad immneḡ di ṭṭwee nney.

¹⁵ Ammu i nexdem uca azyen zzaysen ṭṭfen iḡṛicen zi tuffut n wass ḡars aṛ i dd ḡa ffḡen itran.

¹⁶ Di ṛweḡt nni nniḡ i ṛḡens “Kuṛ aryaz ad issens daxeṛ di Urcalim ak-d umsexxar nnes uca

4:7 ‘ṛesyuf’ - niḡ ‘iḡenyan’.

ammu i ɣarney i ɣa yiřin d aecessas di ġiřet u deg wass *ad iřin i řxedmet*.”¹⁷ Uřa d ijj zzayney war ikkis arruđ, war iđi necc řa d aytma řa d imsexxaren inu uřa d yeryazen n tæssast. Kuř ijj *iřtef* lansa deg ufus nnes afusi.

Nahamya iwca afus i imezřad

5¹ Ikkar ijj n uyuyyi imɣar n řgens u n temɣarin nsen *cetcant* x aytmatsent, Udayen.² Din inni innan “Iřenjiren nney d thenjirin nney d neccin d ařas. Ittxeřsa ad nsey imendi ħima ad necc ad neddar.”³ Inneđni nnan “Neccin narhen iyyaren nney d iħwicen nney n tzayart d tudrin nney d ađman, ħima ad nawi imendi deg *wussan n řaz*.”⁴ Inneđni nnan “Neccin narđer nnuqart i lǵizya i ujeđid x iyyaren nney u x iħwicen n tzayart nney.”⁵ “Xenni řexxu, aysum nney d weysum n aytmatney, iřenjiren nney d iřenjiren nsen, u xzar, neccin narra iřenjiren nney d thenjirin nney am isemyan. Aqa din zi yessitney tinni i idewřen *am tsemyin* uca afus nney war izemmar *ad igg* ca u iyyaren nney d iħwicen n tzayart nney deg ufus n inneđni.”

⁶ Umi sřiy necc iyuyyan nsen d wawařen-a, dewřey xeyyqey ařas.⁷ Necc xarrsey deg wuř inu u cetciɣ x tarwa n tařiret u x imdebbaren, nniɣ asen “Kuř ijen zzaywem days d řeib umi ittar arriba zeg umas.” Necc ggiɣ ijj n wegraw d ameqqran đidd nsen.⁸ Necc nniɣ asen “Neccin nesya aytmatney, Udayen, inni tuɣa itwazzenzen i řegnus, ełahsab tizemmar nney. Kenniw *maca*, ma texsem ad tezzenzem tawmat nwem niɣ nitni xenni teggim ten řexxu ad twammenzen i neccin?” Uca sseyden war ufin min i ɣa inin.⁹ Xas uca nniɣ necc “Min teggem kenniw, war iđi nican. Ma war ittxeřsa ad tuyurem zzat i AREBBI nney s uweqqar zi ssibbet n useħqar n řegnus, řeedyan nney?”¹⁰ Uřa d necc, aytma d imsexxaren inu, aqa narđer asen nnuqart d imendi. Jjem aney ad nesmeħ *maca* di arriba-ya.¹¹ Arrem asen ass-a iyyaren nsen, iħwicen nsen n tzayart, řeerařit nsen n zzitun d tudrin nsen uřa d tayarst wiss mya n nnuqart d imendi d binu n jdid d zzect nni i zzaysen tettarem.”¹² Xas uca nnan nitni “Ad asen t narr marra u war zzaysen t net-tettar *ead*. Neccin ad negg, am mammec tennid cek.” Uca řayiy i ikehhanen u jjiɣ ten ad jjađen, aqa nitni ad ggen ełahsab awař-a.¹³ Xenni zzerzey weħsin n warruđ inu, nniɣ “Ammu i ɣa izzerz AREBBI kuř aryaz, wenni war iřřifen deg wawař-a, zi taddart nnes u zeg wagra nnes, netta ad immerz ad ixwa *ammu*.” Agraw n řgens marra inna “Amin!” U nitni ssemyaren SIDI d řgens i iggin ełahsab awař-a.¹³

Amedya n Nahamya

¹⁴ Uřa d necc d yaytma war necci ca zi macca n lwali zeg wass nni di i d ayi tuɣa igga *ujeđid* d lwali nsen di temmurt n Yahuda, zeg usegg^{was} wiss eicrin ař asegg^{was} wiss tnayen u-třatin n ujeđid Artahcasta, *teqqar* teneac n isegg^{was}.¹⁵ Lwulat nni din iđan qbeř i necc, tuɣa ggin đđqeř x řgens u tuɣa ksin zzayes aɣrum d binu u eawed arebein n uciql n nnuqart. Uřa d imsexxaren nsen seğđen x řgens. Necc *maca* war ggiɣ aya zi tigg^{wudi} n AREBBI.¹⁶ Aqa wciɣ jjeħd inu i řxedmet ɣar řħiđ u neccin war nesyi ca aħwic u marra imsexxaren inu munen din x řxedmet.¹⁷ ɣar řřabřa inu *qqimen* mya u-xemsin n yeryazen zeg Wudayen u zeg imdebbaren uřa d inni i ɣarney-dd yusin zi řegnus i d aney-dd innđen.¹⁸ Min itwasswejden i ijj n wass tuɣa d ijj n uyenduz, setta zzaysen twafarzen zeg wuđi, uřa d iđađ twasswejden u di kuř eecra n wussan eřam kuř binu s ufeyyeđ. S marra aya war ttareɣ *macca* n lwali, mayar tasexxart tessedqeř ařas x řgens-a.¹⁹ Idar ayi s řxar, a AREBBI inu, s marra min ggiɣ necc i řgens-a.

5:13 ‘aħsin’ - niɣ ‘abeħrur’.

Akemmeř n řhiđ

⁶¹ Umi xebbaren Sanballať d Țubiya d Waerab Jacam d řeedyan nneđni, aqa necc tuđa ssbeddey řhiđ u war tuđi days teqqim tazzit *ead*, aqa zeema necc tuđa-yi *ead* war arekkbey tiwwura, *xenni* imsar,² aqa Sanballať d Jacam ssekken-dd ħari řexbar, nnan “As-dd, ad nemmzar di dcurat di řewđa n Unu.” Nitni maca tuđa nwan ad ggen tačeffant akidi.³ Necc ssekkey ħarsen ireqqa-sen ad inin “Nec xeddmey řexxu di řxedmet d tameqqrant, x uya war zemmarey ad dd-asey. Mayemmi i ħa tbedd řxedmet-a mařa jjiy tt, hwiy-dd ħarwem?”⁴ Nitni ssekken ayi-dd tabrat-a arebea n twařawin u necc tarriy xasen s twarrit d icten.⁵ Uca issekk-dd ħari Sanballať i twařat wiss xemsa řexbar-a. Amsexxar nnes tuđa ħars ict n tebrat tarzmen s ufus nnes,⁶ yura days “Aqa idweř itwassen ħar řegnus u Jacmu iqqar ‘Cek d Wudayen texsem ad tġewwġem. X uyenni tess-beddem řhiđ u cek tessed ad tdewřed d ajeġid nsen’, ammu i iqqaren wawařen-a.”⁷ Cek *ead*ed tařeqmed inabiyyen maġend ad xak-dd barġen, ad inin ‘Netta d ajeġid di Yahuda!’ Awařen-a ad awđen maca i ujeġid. X uya as-dd řexxu, ad nemcawar.”⁸ Necc maca ssekkey as tabrat maġend ad as iniy “Timesřayin-a i tennid, war ġint ca d tidett, maca cek teggid tent deg wuř nnek.”⁹ Minzi nitni marra xsen ad aney ssigg^wden, nnan “Nitni ad kksen ifassen nsen zi řxedmet, maġend war tt teggen.” Xenni řexxu, sejhed ifassen inul¹⁰ U necc udfey ħar taddart n Camaya, mmis n Dalaya, mmis n Maġiřabi. Netta tuđa ibellee x ixef nnes dinni, inna “Ejj aney ad nmun di taddart n AREBBI, di řwest n zzawect, ad nbellee tiwwura n zzawect, maġar ad dd-asen nitni, ħima ad cek nġen, *wah*, ad dd-asen di ġiřet ħima ad cek nġen.”¹¹ Maca necc nniy “Ma necc d ijj n weryaz i tarewřa? Ma iġjen am necc ad yadef di zzawect uca ad iqqim iddar? War ġgur ad tt ttadfey.”¹² Minzi necc argbey u ħriy, aqa war iġi d AREBBI i tuđa t-idd issekken, maca netta issiweř ak-d nnubuwa-ya xafi, minzi Țubiya d Sanballať tuđa cran t.¹³ Netta tuđa cran t, maġend necc ad ġġ^wdey ad ġġey amenni uca ad xđiy, maġend ad ħarsen yiři ca i zi d ayi i ħa ggen isem d ačeffan, ħima ad ayi čeyyaren.¹⁴ A SIDI inu, idar i Țubiya d Sanballať, min ġġin, uřa d tanabit Nučadya d inabiyyen nneđni inni yarezzun ad ayi ssigg^wden.¹⁵ Itwakemmeř řhiđ awarni i tnayen u-xemsin n wussan, deg wass wiss xemsa u-čicrin n *uyur n* Ilul.¹⁶ Umi sřan marra řeedyan nney manawya řa d marra řegnus i d aney-dd innđen ħrin t, dewřen nitni d imuqřiřen di tiřřawin nsen, ucin aqa d SIDI nney i tuđa iggin řxedmet-a.¹⁷ Deg wussan nni urin tarwa n tařiřet n Yahuda ařřas n tebratin, tinni issekken i Țubiya uřa d tinni iffyen zi Țubiya ħarsen.¹⁸ Maġar ařřas di Yahuda tuđa jjuġen asen, maġar netta tuđa d ađekk^wař n Caxanya, mmis n Araġ, u mmis nnes Yuġanan tuđa yiwi yeġis n Macullam, mmis n Baraxya, d tamyart.¹⁹ *č*awed ssiwřen zzat i wudem inu x tmegga nnes tiřebġanin u ssiwđen awařen inu ħars. U Țubiya tuđa i d ayi-dd issekkan tibratin ħima ad ayi issigg^wed.

Tačessast n tendint

⁷¹ Umi řhiđ tuđa itwassbedd *č*awed, imsar, aqa ġġiy tiwwura ad twarekkbent u ičessasen n tewwura d imedyazen d Ilawiyyen ad twařeqmen.² Necc umurey i uma Ĥanani d Ĥananya, ameqqran n lqelea di Urcalim, minzi netta d ijj n weryaz d amtiqqi, ittegg^wed AREBBI ktar x wařřas *inneđni*.³ Necc nniy asen “War ttnurziment tewwura n Urcalim ħars ař i ħa tezwey tfuct uca ġjem ad belleen tiwwura, u ad arren izekrunen mintřa nitni bedden *ead* i tačessast. Ittxeřša ad ggen ičessasen zeg imezday n Urcalim, kuř ijj deg wemcan n tačessast nnes u kuř ijj qibač i taddart nnes.”⁴ Tuđa tandint tennejbed u temyār, tuđa maca days řġens drus u tudrin tuđa war bnint *ead*.

6:6 ‘Jacmu’ - niy (xzar nnumra 2).

7:1 ‘imedyazen’ - niy ‘imeynujen’.

Lista n ayt n tḥebbast inni iṣeqben ak-d Zarubbabil

⁵ Igga AREBBI deg wuṛ inu ad řayiy i tarwa n tařiret d imdebbaren ḥima ad yiři ijj n uzemmem n řgens uca ufiy lista n jjadira n yenni dd-igaēden d amezwaru, ufiy yura days *man aya*. ⁶ Zeg imenfiyyen inni iwyi akides Nabuxadnař, ajeřid n Babil, aqa d ina d ayt n leamala, inni dd-igaēden zi tmeḥbast, iṣeqben řar Urcalim d Yahuda, kuř ijj řar tendint nnes, ⁷ inni dd-yusin ak-d Zarubbabil, Yecuēa, Naḥamya, Eazarya, Raēamya, Naḥamani, Murdaxay, Bilcan, Misfarat, Biyway, Naḥum d Baēna.

Wa d řqedd n yeryazen n řgens n Israyil.

⁸ Ayt n n Farēuc, ařfayn u-mya u-tnayen u-sebein *n yeryazen*.

⁹ Ayt n Cafatya, teřt-mya u-tnayen u-sebein *n yeryazen*.

¹⁰ Ayt n Arah, setta-mya u-tnayen u-xemsin *n yeryazen*.

¹¹ Ayt n Fahat-Mu'ab, zeg ayt n Yecuēa d Yu'ab, ařfayn u-tmenya-mya u-tmenya-ēecra *n yeryazen*.

¹² Ayt n Eilam, ařef u-mitayn u-arebea u-xemsin *n yeryazen*.

¹³ Ayt n Zattu, tmenya-mya u-xemsa u-rebein *n yeryazen*.

¹⁴ Ayt n Zakkay, sebea-mya u-settin *n yeryazen*.

¹⁵ Ayt n Binnay, setta-mya u-tmenya u-rebein *n yeryazen*.

¹⁶ Ayt n Babay, setta-mya u-tmenya u-eicrin *n yeryazen*.

¹⁷ Ayt n Earjad, ařfayn u-ťert-mya u-tnayen u-eicrin *n yeryazen*.

¹⁸ Ayt n Aduniqam, setta-mya u-sebea u-settin *n yeryazen*.

¹⁹ Ayt n Biyway, ařfayn u-sebea u-settin *n yeryazen*.

²⁰ Ayt n Eadin, setta-mya u-xemsa u-xemsin *n yeryazen*.

²¹ Ayt n Aťir, zi Ḥazaqiya, tmenya u-tesēin *n yeryazen*.

²² Ayt n Ḥacum, teřt-mya u-tmenya u-eicrin *n yeryazen*.

²³ Ayt n Biřay, teřt-mya u-arebea u-eicrin *n yeryazen*.

²⁴ Ayt n Ḥarif, mya u-tenēac *n yeryazen*.

²⁵ Ayt n Jibeun, xemsa u-tesēin *n yeryazen*.

²⁶ Iryazen n Bayt-Laḥm d Naťufa, mya u-tmenya u-tmanyin *n yeryazen*.

²⁷ Iryazen n Eanatut, mya u-tmenya u-eicrin *n yeryazen*.

²⁸ Iryazen n Bayt-Eazmut, tnayen u-rebein *n yeryazen*.

²⁹ Iryazen n Qaryat-Yaēarim, Kafira d Ba'irut, sebea-mya u-ťrata u-rebein *n yeryazen*.

³⁰ Iryazen n Rama d Jabaē, setta-mya u-waḥed u-eicrin *n yeryazen*.

³¹ Iryazen n Mixmas, mya u-tnayen u-eicrin *n yeryazen*.

³² Iryazen n Bayt-Il d Eay, mya u-ťrata u-eicrin *n yeryazen*.

³³ Iryazen n Nabu nneđni, tnayen u-xemsin *n yeryazen*.

³⁴ Ayt n yijj n Eilam nneđni, ařef u-mitayn u-arebea u-xemsin *n yeryazen*.

³⁵ Ayt n Ḥarim, teřt-mya u-eicrin *n yeryazen*.

³⁶ Ayt n Ariḥa, teřt-mya u-xemsa u-rebein *n yeryazen*.

³⁷ Ayt n Lud, Ḥadid d Unu, sebea-mya u-waḥed u-eicrin *n yeryazen*.

³⁸ Ayt n Sana'a, teřt-ařaf u-tesēa-mya u-ťratin *n yeryazen*.

³⁹ Ikehhanen

Ayt n Yadeiya, zi taddart n Yecuēa, tesēa-mya u-ťrata u-sebein *n yeryazen*.

⁴⁰ Ayt n Immir, ařef u-tnayen u-xemsin *n yeryazen*.

⁴¹ Ayt n Faḥur, ařef u-mitayn u-sebea u-rebein *n yeryazen*.

⁴² Ayt n Ḥarim, ařef u-sebeťac *n yeryazen*.

⁴³ **Ilawiyyen.**

Ayt n Yecuʿa, ayt n Qadmiyil, zeg ayt n Huduwya, arebea u-sebein *n yeryazen*.

⁴⁴ **Imedyazen**

Ayt n Asaf, mya u-tmenya u-rebein *n yeryazen*.

⁴⁵ **Ayt n iʿessasen n tewwura.**

Ayt n Callum, Ayt n Aṭir, ayt n Ṭalmun, ayt n ʿaqqub, ayt n Ḥaṭiṭa, ayt n Cubay, aqa-ten *jmiʿ* mya u-tmenya u-ṭṭatin *n yeryazen*.

⁴⁶ **Imsexxaren n taddart iqeddsen**

Ayt n Ṣiḥa, ayt n Ḥasufa, ayt n Ṭabaʿut,

⁴⁷ ayt n Qiruc, ayt n Ciʿa, ayt n Fadun,

⁴⁸ ayt n Labana, ayt n Ḥajaba, ayt n Salmay,

⁴⁹ ayt n Ḥanan, ayt n Jadil, ayt n Ḥajar,

⁵⁰ ayt n Raʿaya, ayt n Rašin, ayt n Naqquda,

⁵¹ ayt n Jazzam, ayt n ʿazza, ayt n Fasiḥ,

⁵² ayt n Bisay, ayt n Maʿunim, ayt n Naficasim,

⁵³ ayt n Baqbuq, ayt n Ḥaqufa, ayt n Ḥarḥur,

⁵⁴ ayt n Bašlit, ayt n Maḥida, ayt n Ḥarca,

⁵⁵ ayt n Barqus, ayt n Sisara, ayt n Tamah,

⁵⁶ ayt n Naših, ayt n Ḥaṭifa,

⁵⁷ **Ayt n imsexxaren n Suliman.**

Ayt n Suṭay, ayt n Sufarat, ayt n Farida,

⁵⁸ ayt n Yaʿla, ayt n Darqun, ayt n Jiddil,

⁵⁹ ayt n Caṭaṭya, ayt n Ḥattil, ayt n Fuxarat-Ḥaḍḍabayim d ayt n Amun.

⁶⁰ Marra imsexxaren n taddart iqeddsen d ayt n imsexxaren n Suliman, aqa-ten *jmiʿ* teṭt-myā u-tnayen u-tessein *n yeryazen*.

⁶¹ Ina d inni iḡaʿeden zi Tal-Milḥ, Tal-Ḥarca, Karub, Addan d Immir, *maca* nitni war zemmaran ad ssecnen zi jjiḥet n taddart n ibabaten nsen niḡ zi jjiḥet n tarwa nsen, aqa nitni *ffiyen* zi Israyil:

⁶² ayt n Dalaya, ayt n Ṭubiya, ayt n Naqquda, setta-myā u-tnayen u-rebein *n yeryazen*.

⁶³ Uca zeg ikehhanen: ayt n Ḥabaya, ayt n Haqquṣ, ayt n Barzillay, *aca* zzaysen *wenni* iwyen ict n temyart zi yessis n Ujileadi Barzillay u itwaṛaṡa s yisem nsen.

⁶⁴ Nitni arzun x tewriqt n uzemmem nsen *di lista n jjadira*, *maca* war tt ufin. X uyenni twassuffyen nitni zi tukehhan. ⁶⁵ Lwali ameqqran inna asen, war ttetten zi tmesṛayin iqeddsen qaʿ yaṣ aṣ i ḡa ikkar ijj n ukehhan ak-d Urim d Tummim.

⁶⁶ Marra agraw *n ṛgens tuṡa di* tnayen u-arebein-aṛaf u-teṭt-myā u-settin *n yeryazen*,

⁶⁷ nhṛa imsexxaren d tsemyin nsen, inni tuṡa-yen marra sebea-aṛaf u-teṭt-myā u-sebea u-ṭṭatin uca ḡarsen mitayn u-xemsa u-rebein n imedyazen d tmedyazin.

⁶⁸ Iṛṡyman nsen *tuṡa-ten di* arebea-myā u-xemsa u-ṭṭatin u iḡyaṛ nsen *tuṡa-ten di* setta-aṛaf u-sebea-myā u-eicrin.

7:44 'imedyazen' - niḡ 'imeynujen'.

⁶⁹ Ca zeg izeḡifen *n tudrin* *n* ibabaten wcin i řxedmet. Lwali ameqqran iwca i ssenduq *n* txubay *n* řxedmet ařef draxmat *n* wurey d xemsin řřawyat i urucci d xemsa-mya u-řřatin *n* tikkas i ikehhanen.

⁷⁰ Ca nneđni zeg izeḡifen *n tudrin* *n* ibabaten wcin i ssenduq *n* txubay i řxedmet eicrin-ařaf draxmat *n* wurey d ařfayn mina *n* nnuqart.

⁷¹ Uca min iqqimen zi řgens iwca eicrin-ařaf ‘draxma’ *n* wurey d ařfayn ‘mina’ *n* nnuqart d sebēa u-settin *n* tikkas i ikehhanen.

⁷² Ikehhanen d ilawiyyen d iēssasen *n* tewwart d imedyazen d ca zi řgens d imsexxaren *n* taddart iqeddsen uřa d marra Israyil zedyen di tneddam nsen.

Tayuri i řgens zi ccariea *n* Musa

⁸ ¹ Umi ibda uyur wiss sebēa uca tuřa ayt *n* Israyil di tneddam nsen, imun marra řgens am ijj *n* weryaz deg wazzay *n* Tewwurt *n* Waman, nnan i Eazra, amseřmed *n* ccariea, ad yawi adlis *n* ccariea *n* Musa, tenni yumur SIDI i Israyil. ² Deg wass amezwaru *n* uyur wiss sebēa yiwi-dd ukehhan Eazra ccariea zzat i wudem *n* wegraw *n* řgens wenni iřan zeg yeryazen d temřarin d marra inni izemmaren ad as fehmem xmi i d as i řa sřen. ³ Netta iřra zzayes řar wudem *n* wazzay i iřan zzat i Tewwurt *n* Waman, zi tuffut ař azyen *n* wass, i yeryazen d temřarin d inni izemmaren ad as fehmem. Tuřa imezzuyen *n* marra řgens řar wedlis itwannđen *n* ccariea. ⁴ Uca Eazra, amseřmad *n* ccariea, ibedd x ijj *n* ddruj *n* ukeccuđ wenni i iggin i uya uca x uyezdis nnes afusi bedden Mattitya d Camae d Eanaya d Uriya d řilqiya d Maēasiya u x uzeřmad nnes *bedden* Fadaya d Micayil d Malkiya d řacum d řacbaddana, Zakarya d Macullam. ⁵ Yarzem Eazra adlis zzat i tiřřawin *n* marra řgens, mařar ibedd sennej i marra řgens uca umi t yarzem, ikkar-dd řgens marra.

⁶ Eazra issemyar SIDI, AREBBI d ameqqran, uca řgens yarra-dd s ifassen nsen řar ujenna “Amin, amin!” uca nitni yuđaren, sejden i SIDI s wudem nsen řar temmurt. ⁷ Yecuēa d Bani d Carabya, Yamin, Eaqquq, Cabbatay, Hudiya, Maēasiya, Qaliřa, Eazarya, Yuzabad, řanan, Falaya d ilawiyyen ssřemden řgens di ccariea u řgens *iqqim* di blasa nsen. ⁸ Nitni řrin zeg wedlis itwannđen, zi ccariea *n* AREBBI, carrřen u ssecnen řmeēna i daysen uca ammu i ssfehmen min itwayřin. ⁹ Uca Nařamya, wenni d lwali ameqqran, d ukehhan Eazra, amseřmad, d ilawiyyen inni issřemden řgens, nnan i marra řgens “Ass-a d amqeddes i SIDI, AREBBI nwem. War ccatem agejdur, war ttrum.” Minzi marra řgens tuřa iru umi sřan awařen *n* ccariea. ¹⁰ Inna asen *ēawed* “Uyurem u teccem *macca* issweijden s wařřas *n* zzect u sswem binu amiziđ uca wcem *macca* i wenni war d as ssweijden walu, mařar ass-a d ijj *n* wass d amqeddes i Sidi nney. War řřissifem, mařar řefrařet *n* SIDI d jjeħd nwem. ¹¹ Ilawiyyen ssfewwjen marra řgens, nnan “Sqařem, mařar ass-a d amqeddes i iřa. War řřissifem ca!” ¹² Xenni yuyur marra řgens řima ad ccen ad swen u ad ředqen u řima ad farřen s wařřas, minzi nitni fehmen i wawařen i d asen ittwannan. ¹³ Tiwecca nnes munen izeḡifen *n tudrin* *n* ibabaten *n* marra řgens d ikehhanen d ilawiyyen řar useřmad *n* ccariea Eazra řima ad arzun řefřamet deg wawařen *n* ccariea.

Aēeyyed *n* řeid *n* Txuzan *n* Ifetwan

¹⁴ Nitni ufin belli itwari di ccariea, aqa SIDI yumur s ufus *n* Musa, ittxeřřa i ayt *n* Israyil ad zedyen deg iēuccuten di řeid deg uyur wiss sebēa ¹⁵ u ittxeřřa asen ad zzayes barrřen uca ad sseēdun ijj *n* uřaři di marra tneddam nsen uřa di Urcalim řima ad inin “Fřem řar wedrar u awyem-dd ifetwan *n* tcejjura *n* zzitun d ifetwan *n* izemmuren d ifetwan *n* tariřant d ifetwan *n* tcejjart *n* tini d ifetwan *n* marra ticejjura řarsent tifrāy mařend ad zzaysen teggem iēuccuten,

7:69 ‘txubay’ - niy ‘řeknuz’.

am mammec t tura. ¹⁶ Xenni iffey-dd řgens řar barra, iwyen-dd *ifetwan* uca ggin i yixef nsen iεuccuten, kuř ijj x tzeqqa nnes u di řemrařat nsen u di řemrařat n taddart n AREBBI u deg wazzay n Tewwurt n Waman u deg wazzay n Tewwurt n Ifrayim.

¹⁷ Marra agraw n řgens n yenni dd-iseeqben zi tmeřbast, ggin tixuzan n ifetwan u zedřen deg iεuccuten minzi ayt n Israyil war ggin aya zeg wussan n Yecuεa, mmis n Nun, ař ass-a uca řefrařet tuya tt d tameqqrant ařas. ¹⁸ Ass idfar umas itwayra xasen zeg wedlis n ccariea n AREBBI, zeg wass amezwaru řars ař ass aneggaru. Ammu i εeyyden řmijař n sebea n wussan u deg wass wiss tmenya tuya din ijj n umuni ifarzen am mammec i teđa di lřariđa.

Ass n ttubet d tzařit

⁹ ¹ Deg wass wiss arebea u-εicrin n uyur-a munen ayt n Israyil s uzummi u řeřřfen deg warruđ n wecđan u s tεejjajt x uzeřif. ² Uca tarwa n Israyil tebđa ixef nnes zi marra ibarraniyyen u uyuren nitni bedden u neemen zi ddnuđ nsen d řmuεřyyet n ibabaten nsen. ³ Nitni kkaren, bedden deg wemcan nsen uca řrin ict n terbaet n wass zeg wedlis itwannđen n ccariea n SIDI, AREBBI nsen, uca ict n terbaet nneđni neemen s ddnuđ nsen uca sejden i SIDI, AREBBI nsen. ⁴ X ddruj n Ila-wiyyen ibedd Yecuεa d Bani, Qadmiyil, Cabanya, Bunni, Carabya, Bani d Kanani, řayan s tmijja ijehden řar SIDI, AREBBI nsen. ⁵ Uca Ilawiyyen, Yecuεa d Qadmiyil, Bani, řacabniya, Carabya, Hudiya, Cabanya d Fatařya nnan “Kkarem, tbarkem SIDI, AREBBI nwem, zi řebda řar řebda! Iři ad itwabarek isem n uεuđi nnek, wenni yuεřan x marra lřaraka d usemyar!”

⁶ “Cek d SIDI, myir cek. Cek teggid ajenna d ujenna n ijenwan d marra tizemmar nsen, tammurt d marra min xas iřan, řebřur d marra min days iřan uca cek tewcid asen tudart uca tizemmar n ujenna ttađaren ac i cek.

⁷ Cek d SIDI, AREBBI, wenni ifarzen Abram. Cek tessuffyed t-idd zi Ur n Ikaldaniyyen uca teggid as Ibrahim.

⁸ Cek tufid uř nnes days řaman zzat i wudem nnek u cek teggid akides řeahd belli cek ad tewced i zzariεet nnes tammurt n Ikenεaniyyen u n Iřittiyyen u n Imuriyyen u n Ifariziyyen u n Iya-busiyyen u n Ijirjasiyyen uca tegged εlařsab awařen nnek, minzi cek d amsegged i teđid.

⁹ Cek tezřid tamara n ibabaten nney di Miřra u cek tesřid iyuyyan nsen zi řar řebřar n Uyanim.

¹⁰ Cek teggid řeεřamat d řeεjayeđ řar Fireun u řar marra imsexxaren nnes u řar řgens n temmur, minzi cek tessned, aqa nitni ggin đidd nsen s uεeffar u cek teggid i ixef nnek ijj n isem, am teđa ass-a.

¹¹ Cek tebđid řebřar zzat i wudem nsen ařami nitni εdun x temmurt yuřřen di řwest n řebřar uca inni xasen ittazřřen tenđared ten di řařay am ijj n weřru deg waman ijehden.

¹² Zeg ijj n uqellij n useynu tgewwded ten s wass u s yijj n uqellij n tmessi s řiřet řima ad asen tewced tifawt x webrid i x i řa uyuren.

¹³ Cek tehwid-dd x wedrar n Sina u tessiwřed akidsen zeg ujenna uca tewcid asen lřarayid iseggeden d izerfan i di iđa řaman d tweřša d řumurat iřebřen.

¹⁴ Tessecned asen ssebt nnek iqeddsen uca teggid xasen řumurat d tweřša d ccariea s ufus n Musa, amsexxar nnek.

¹⁵ Cek tewcid asen ařrum zeg ujenna i řař nsen uca tessuffyed asen-dd aman zi teřđart i ufadi nsen uca tennid asen ad adfen řar temmurt, tenni x tessgaεded afus nnek řima ad tejjaged ad ten tt-idd tewced, řima nitni ad tt řřen d řwart.”

¹⁶ “Aqa nitni ak-d ibabaten nney ggin s uεeffar d tyennant u war sřin ca řar řumurat nnek.

¹⁷ Nitni ugin ad řars sřen, war fekkaren di řeεjayeđ nnek i řarsen teggid u nitni yennan u deg

9:1 ‘deg warruđ n wecđan’ = s Teibranit ‘s txancet’. ‘tεejjact’ - s Teibranit ‘ucař’.

uyewwey nsen ggin ijj d uzeğif x yixef nsen ħima ad eqben yar tesmuyi nsen. Maca cek d ijj n Arebbi iyeffaren, dayek nniemet d arreħmet, war txeyyqed ca s tazra uca aqa dayek tamexsiwt icewwaren s waṭṭas u cek war daysen tesmiħed ca.

¹⁸ Ead, umi ggin nitni ijj n umwa ifesyen i yixef nsen, nnan ‘Wa d arebbi nnek i cek i dd-issuffyen zi Miṣra’, uca nitni ceqqfen aṭṭas, ¹⁹ aqa cek maca di arreħmet nnek tameqqrant war ten tejjid ca di řexra. Aqellij n useynu i iğan ħima ad ten igewwed s wass war xasen igg^wij ca ura d aqellij n tmessi i iğan ħima ad asen iwc tifawt deg webrid i x i ya uyuren, war xasen igg^wij ca s ġiřet.

²⁰ Cek tewcid Arruħ nnek asebħan, ħima ad ten isseřmed u cek war i d asen tekkised ca ‘manna’ zeg uqemmum nsen uca tewcid asen aman i ufadi nsen.

²¹ Arebein n isegg^wusa cek tetthellid daysen di řexra. War ħarsen ittxiřsa ura d ca n řħajet, arruď nsen war yarci ca uca idaren nsen war uffen.

²² Cek tewcid asen marra tigeldawin d řegnus uca cek tebďid asen tt elahsab iymiren nsen. Nitni tťfen tammurt n Siħun d řwart, aqa-tt d tammurt n ujeğid n Ĥacbun, d temmurt n Euj, ajeğid n Bacan.

²³ Cek tarrid tarwa nsen aṭṭas amecnaw itran deg ujenna u cek tessidfed ten di temmurt i x tuħa tennid i ibabaten nsen, nitni ad ħars adfen ħima ad tt tťfen d řwart.

²⁴ Arraw yudef uca tťfen tt d řwart u zzat i wudem nsen aqa teggid imezday n temmurt sadu afus nsen, ura d ijeğiden nsen d řegnus n temmurt, ħima ad zzaysen ggen min i d asen ittyiř mliħ.

²⁵ Nitni ħewwsen tinnedam ifaryen d ict n temmurt isseymayen u nitni tťfen eawed tudrin d řwart ccurent s marra řxar, anuten itwayzen, iħwicen n tzayart d iħwicen n zzitun d tcejjura n fruta s ufeyyed, uca nitni ccin jjiwnen, dewřen řeħħen uca arrin-dd mezri s tcuni nnek tameqqrant.

²⁶ Xenni maca dewřen war tťisen uca yewwyen xak uca ndaren ccarića nnek u nyin inabiyyen nnek inni tuħa icehhden jarasen maħend ad ten-dd arren ħark. Aqa ceqqfen dayek s yijj n uceqqef imyar.

²⁷ X uya tarrid ten deg ufus n imeħřaren nsen inni i ten iħřaren, maca mařa řayan-dd xak di řweqt n řeħřaret nsen, xenni tesřid ħarsen zeg ujenna uca di arreħmet nnek tameqqrant tewcid asen imsenjamen nni i ten ifekken zeg ufus n imeħřaren nsen.

²⁸ Mařa nitni ufin řhudnet, ggin eawed řħar zzat i wudem nnek uca teggid ten deg ufus n řeedyan nsen uca nitni seğďen xasen. Umi tuben nitni, řayan-dd xak, aqa tesřid asen zeg ujenna u tfekked iten s arreħmet nnek aṭṭas n twařawin.

²⁹ Cek tcehded đidd i nitni ħima ad dd-eqben yar ccarića nnek, maca nitni ggin s ueffar u war sřin ca ħar tweřsa nnek. Aqa xďan zi jjiħet n lfarayid nnek, umi bnadem wenni zzaysen i ħa yegg ad zzaysent iddar, uca nitni arrin-dd ħarsen aerur, tuħa ssqeshen iri nsen, war ħark-dd sřin.

³⁰ Aṭṭas n isegg^wusa cek tħemmřed akidsen, tcehded đidd i nsen s Arruħ nnek, s tsexxart n inabiyyen, maca nitni war sřin ca uca tewcid ten deg ufus n řegnus n temmura.

³¹ Di arreħmet nnek tameqqrant war ten taredğed ca u war daysen tesmiħed ca, maħar cek d ijj n SIDI d aħnin d arħim.

³² “Xenni řexxu, AREBBI nney, aqa cek, Arebbi d ameqqran, izemmaren, issagg^waden, wenni itťfen di řeahd u di tmexsiwt icewwaren, war řesseb ca drus zzat i wudem nnek marra řeħben i xaney ikkin, x ijeğiden nney, x řħukkam nney u x ikeħħanen nney u x inabiyyen nney u x ibabaten nney u x marra řgens nney zeg wussan n ijeğiden n Accur ař ass-a.

³³ Tuħa cek d amsegged di marra min xaney ikkin, maħar cek teggid aney s teřdiqt, neccin maca negga s řeqjaħet.

³⁴ Ijeğiden nney, řħukkam nney, ikeħħanen nney d ibabaten nney war ggin ccarića nnek uca war sřin ħar řumurat nnek ura ħar cħadat nnek nni tcehded đidd i nsen.

³⁵ S tgeldit nsen u s řxar nsen aṭṭas i d asen tewcid u s temmurt tameqqrant isseymayen i d asen tewcid, war cek sexxaren ca uca war tuben zi tmegga nsen ticeffanin.

³⁶ Xzar ass-a aqa neccin d isemyan u tammurt i tewcid i ibabaten nney maḥend ad zzayes necc řyiġet d řxar, Xzar aqa-nex d isemyan i days neġa.

³⁷ Řyiġet tameqqrant nnes *ad traḥ* yar ijeġiden, inni i xaney teggid di ssibbet n ddnub nney, uca nitni ttseġaden x arrayem nney u x řmař nney am mammec i d asen ittyiř mliḥ, u neccin aqa-nex di řeḥşaret d tameqqrant.”

Řeahd d wesrussi n řxatim

10¹ “U x qae man aya neccin ad negg ijj n řeahd imten uca ad t nzemmen di tira uca imeqqrannen nney, ilawiyyen nney d ikehhanen nney ad xas ggen acemmiē. ² Inni xas iggin acemmiē d ina: Naḥamya, wenni d lwali ameqqran, mmis n Ḥakalya d řidqiya, ³ Saraya, Eazarya, Yarmiya, ⁴ Faḥur, Armarya, Malkiya, ⁵ Ḥattuc, Cabanya, Mallux, ⁶ Ḥarim, Marimut, Eubadya, ⁷ Daniyal, Jinnitun, Barux, ⁸ Macullam, Abiya, Miyamin, ⁹ Maēazya, Biljay d Camaēya. Ina d ikehhanen.

¹⁰ Uca ilawiyyen: Yecuēa, mmis n Azanya, Binnay. Zeg ayt n Ḥinadad, Qadmiyil. ¹¹ Uřa d ayt-matsen: Cabanya, Hudiya, Qaliṭa, Qalaya, Ḥanan, ¹² Mixa, Raḥub, Ḥacabya, ¹³ Zakkur, Carabya, Cabanya, ¹⁴ Hudiya, Bani, Baninu.

¹⁵ Izeġifen n řgens: Fareuc, Faḥat-Mu’ab, Eilam, Zattu, Bani, ¹⁶ Bunni, Eazjad, Bibay, ¹⁷ Aduniya, Biyway, Eadin, ¹⁸ Aṭir, Ḥazaqiya, Eazzur, ¹⁹ Hudiya, Ḥacum, Bişay, ²⁰ Ḥarif, Eanatut, Nibay, ²¹ Majfiēac, Macullam, Ḥazir, ²² Macizabyil, řaduq, Yaddue, ²³ Falatya, Ḥanan, Eanaya, ²⁴ Hucae, Ḥananya, Ḥacub, ²⁵ Halluḥic, Filja, Cubiq, ²⁶ Raḥum, Ḥacabna, Maēsiya, ²⁷ d Axiya, Ḥanan, Eanan, ²⁸ Mallux, Ḥarim d Baēna.

²⁹ Inni iqqimen zi řgens, ikehhanen, ilawiyyen, iēssasen n tewwura, imedyazen, imsexxaren n zzawect d marra inni i d iēezřen ixef nsen x řegnus n temmura yar ccariea n AREBBI, timyarin nsen, iḥenjiren nsen d yessitsen, kuř ijj wenni yars tussna d řefhamet, ³⁰ nitni řeşqen yar ayt-matsen, imcennēen nsen, uca ccarcen di nneēřet d tjaġit maḥend ad ddaren elašsab ccariea n AREBBI, tenni immewcen s ufus n Musa, amsexxar n AREBBI, uca *maḥend* ad ḥdan marra řumurat n SIDI, Siditye, uca ad ṭṭfen di lfaryiḍ nnes d tiweşsa nnes ³¹ uca war netticc yessitney i řegnus n temmurt uca war nettiwi yessitsen i iḥenjiren nney *d tamyart*.

³² Uca mařa řegnus n temmurt usin-dd deg wass n ssebt, iwyen şşeřeet d eřam kuř imendi ḥima ad zzenzen aya, aqa neccin di ssebt niy deg ijj n wass iqeddsen nneḍni war xasen nettiwi walu uca aqa neccin ad nej *tammurt* deg usegg^{was} wiss sebea u war nkessi arriba zeg uřa d yijjen.

³³ Negga xaney řumurat maḥend ad newc ict n tuřut n uciql deg usegg^{was} i tsexxart n taddart n AREBBI nney, ³⁴ i weyrum n wescan u i tewhibt *n řyiġet* n řebda u i tyarşt n wecmaḍ n řebda deg wussan n ssebt u i iyuren imaynuten, i řeeyad itwaggen u i tmesřayin iqeddsen u i tyarşa n ddenb maḥend ad fdin x Israyil u x marra tasexxart n taddart n AREBBI nney.

³⁵ Neccin, ikehhanen, ilawiyyen d řgens, ggin taqedduḥt i tewhibt n ukeccuḍ tenni tuya ittxeşşan ad tetwassidef yar taddart n AREBBI nney, elašsab tudrin n ibabaten nney, deg wussan itwaggen, asegg^{was} awarni i usegg^{was}, maḥend ad tetwassecmeḍ x uealřar n SIDI, AREBBI nney, am mammec i tura di ccariea.

³⁶ Uca *negga xaney eawed* maḥend ad nawi tamenzut n temmurt nney d tmenzut n řyiġet n marra ticejjura yar taddart n SIDI, asegg^{was} x umas ³⁷ uřa d imenza n iḥenjiren nney d řmař nney am mammec i tura di ccariea uca ad nawi imenza n řebhayem nney d wuġi nney di taddart n

10:29 ‘imedyazen’ - niy ‘imeynujen’.

10:35 ‘ussan’ - s Teibranit ‘ikuden’.

AREBBI, yar ikehhanen nni ittsexxaren di taddart n AREBBI.

³⁸ Uca *negga xaney* *ɛawed* ad nettawi tamezwarut *n min itwaggen* zeg warecti nney u zi tewhibin n usgaɛɛed nney u zi fruta n marra ticejjura u zi binu d zzeɛt yar ikehhanen deg ixammen n taddart n AREBBI nney, uɾa d ɾeɛcur n temmurt nney yar Ilawiyyen u Ilawiyyen *simant nsen* ad ɾɾfen ɾeɛcur di marra tineddam mani tuɾa nxeddem neccin x temmurt, ³⁹ uca ad *din* yiɾi ijj n ukehhan, ijj n mmis n Harun, yar Ilawiyyen xmi i ɾa ɾɾfen Ilawiyyen ɾeɛcur uca Ilawiyyen *simant nsen* ad awyen ict n teɛcart n ɾeɛcur yar taddart n AREBBI, yar taddart n txubay, ⁴⁰ minzi ayt n Israyil d ayt n Lawi ad awyen tawhibt n usgaɛɛed n imendi, n binu n jdid d zzeɛt deg ixammen mayar ɾeqcuɛ n zzawect iqeddsen aqqa-ten din uɾa d ikehhanen inni ittsexxaren d iɛessasen n tewwura d imedyazen uca ittxeɟɟa aney war nsemmeɟ ca di taddart n AREBBI nney. ³⁴

Imezday n jdid n Urcalim d tneddam iqqimen

11 ¹ Imeqqranen n ɾgens qqimen zeddyen di Urcalim uɾa min iqqimen n ɾgens ggin taqedduɾt maɾend ijj zi ɛecra ad izdeɟ di Urcalim, tandint iqeddsen, u tesɛa di tneddam nneɟni. ² ɾgens ibarek marra iryazen nni iqeddmn ixef nsen s ɾxaɟar ad zeddyen di Urcalim. ³ Ina d izeɟifen n lɛamala, inni tuɾa izeddyen di Urcalim. Di tneddam n Yahuda tuɾa zeddyen din ayt n Israyil, ikehhanen d Ilawiyyen d imsexxaren n zzawect iqeddsen d ayt n isemyan n Suliman, kuɾ ijj deg wagra nnes, di tneddam nsen. ⁴ Di Urcalim tuɾa zeddyen ca zeg ayt n Yahuda u zeg ayt n Binyamin. Zeg ayt n Yahuda: ɛataya, mmis n ɛuzziya, mmis n Zakarya, mmis n Amarya, mmis n Cafatya, mmis n Mahalayil, zeg ayt n Faraɟ, ⁵ d Maɛsiya, mmis n Barux, mmis n Kulɾuza, mmis n ɾazaya, mmis n ɛadaya, mmis n Yuyarib, mmis n Zakarya, mmis n Uciluni. ⁶ Marra ayt n Faraɟ inni izeddyen di Urcalim, *aqqa-ten* arebea-mya u-tmenya u-settin n lɛeskariyyen.

⁷ Ina d ayt n Binyamin: Sallu, mmis n Macullam, mmis n Yucid, mmis n Fadaya, mmis n Qulaya, mmis n Maɛsiya, mmis n Itiyil, mmis n Yacaɛya, ⁸ u awarni as Jabbay, Sallay: tesɛa-mya u-tmenya u-ɛicrin *n yeryazen*.

⁹ Tuɾa Yuwil, mmis n Zikri, d amehɟay xasen u Yahuda, mmis n Hasnuwa tuɾa d amehɟay wiss tnayen x tendint.

¹⁰ Zeg ikehhanen: Yadaɛya, mmis n Yuyarib, Yakin, ¹¹ Saraya, mmis n ɾilqiya, mmis n Macullam, mmis n ɟaduq, mmis n Marayut, mmis n Axiɾub, amehɟayi n taddart n AREBBI. ¹² U aytmatsen, inni ixeddmn di taddart, *marra idsen* tmenya-mya u-tnayen u-ɛicrin *n yeryazen*. *Xenni* ɛadaya, mmis n Yaruɾam, mmis n Falalya, mmis n Amɟi, mmis n Zakarya, mmis n Faɾɾur, mmis n Mal-kiya, ¹³ d aytmaz, izeɟifen n ibabaten, marra idsen mitayn u-tnayen u-rebein *n yeryazen*. *Xenni* Amcisay, mmis n ɛazaryil, mmis n Axxay, mmis n Maclimut, mmis n Immir ¹⁴ d aytmatsen, ayt bu-teɾruɟt imeɾɟen, marra idsen mya u-tmenya u-ɛicrin *n yeryazen*. Tuɾa Zabdiyil, mmis n Hajdulim, d amehɟay xasen.

¹⁵ Zi Ilawiyyen: Camaɛya, mmis n ɾaccub, mmis n ɛazriqam, mmis n ɾacabya, mmis n Bunni,

¹⁶ uca tuɾa Cabbatay d Yuzabad d izeɟifen n Ilawiyyen, inni ibedden ak-d ɾxedmet di barra n taddart n AREBBI. ¹⁷ uca *xenni* Mattanya, mmis n Mixa, mmis n Zabdi, mmis n Asaf, azeɟif wenni iɟan x ubeddu n uqadi, d Baqbuqya wenni i tuɾa d wiss tnayen zeg aytmaz, u ɛabda, mmis n Cammuɛa, mmis n Jalal, mmis n Yadattun. ¹⁸ Marra Ilawiyyen i iɟan di tendint iqeddsen, *marra idsen* mitayn u-arebea u-tmanin.

¹⁹ Uca iɛessasen n tewwura: ɛaqqub, ɾalmun ak-d aytmatsen, inni ittɾfen aɾetɾtu di tewwura *n*

10:39 'tixubay' - niɟ 'ɾeknuz'.

10:40 'imedyazen' - niɟ 'imeynujen'.

11:5 'Aciluni' - ijj n weryaz zi tendint n Cilu.

tendint, marra idsen mya u-tnayen u-sebein.

²⁰ Inni iqqimen n ayt Israyil, ikehhanen d ilawiyyen, zedȳen di tneddam n Yahuda, kuř ijj di tesyart nnes.

²¹ Uca imsexxaren n zzawect zedȳen di Eufil. Tuȳa řiřa d Jicfa x imsexxaren n zzawect.

²² Tuȳa Euzzi, mmis n Bani, mmis n Ḥacabya, mmis n Mattanya, mmis n Mixa d řemqeddem n ilawiyyen di Urcalim. Zeg ayt n Asaf tuȳa imedyazen x řxedmet di taddart n AREBBI. ²³ Maȳar tuȳa din xasen ict n tewřiyyet n ujeȳid u x imedyazen *tuȳa din* ijj n weqqan, kuř ass ict n tewřiyyet *i ittřiȳen* i wass nni.

²⁴ Tuȳa Fařařya, mmis n Macizabyil, zeg ayt n Zarař, mmis n Yahuda, d afus afusi n ujeȳid di marra min iřeqqfen řgens.

²⁵ Di dcurat ȳar iyyaren nsen tuȳa din ayt n Yahuda inni tuȳa izeddȳen di Qaryat-Arebea d tneddam i ȳars dd-iqqnen u di Dibbun d tneddam i ȳars dd-iqqnen u di Yaȳabřiȳil d tneddam i ȳars dd-iqqnen. ²⁶ u di Yecuēa u di Mulada u di Bayt-Falař ²⁷ u di Hařar-Cueal u di Bi'r-Sabea d tnedddam i ȳars dd-iqqnen, ²⁸ u di řiqłay u di Makuna d tneddam i ȳars dd-iqqnen ²⁹ u di Eayn-Rimmun u di řarea u di Yarmut, ³⁰ Zanuřa, Adullam d tnedddam i ȳars dd-iqqnen, Laxic d iyyaren nnes, Eaziqqa d tnedddam i ȳars dd-iqqnen. Nitni wtin iqiřan nsen zi Bi'r-Sabea ȳars ař tayzurt n Hinnum.

³¹ Tuȳa ayt n Binyamin zeddȳen zi Jabae di Mixmas d Eaya d Bayt-Il d tnedddam i ȳars dd-iqqnen, ³² Eanatut, Nub, Eananya, ³³ Hařur, Rama, Jittayim, ³⁴ Ḥadid, řabuēim, Naballař, ³⁵ Lud d Unu d Teyzurt n Teyzurt n Iřrayfiyyen.

³⁶ Zeg ilawiyyen *zedȳen din* terbiřin zi Yahuda ȳar Binyamin.

Lista n ikehhanen d ilawiyyen

12 ¹ Ina d ikehhanen d ilawiyyen inni dd-igaēeden ak-d Zarubabbil, mmis n Ca'alȳiȳil, d Yecuēa: Saraya, Yarmaya, Eazra, ² Amarya, Mallux, Ḥařřuc, ³ Cakanya, Rařum, Marimut, ⁴ Eiddu, Jinni-tuy, Abiya, ⁵ Miyamin, Maēadya, Bilja, ⁶ Camaēya, Yuyarib, Yadaēya, ⁷ Sallu, Eamuq, Ḥilqiya d Yadeāya. Ina d izeȳifen imeqqranen n ikehhanen deg wussan n Yecuēa.

⁸ Uca ilawiyyen *d ina*: Yecuēa, Binnuy, Qadmiȳil, Carabya, Yahuda d Mattanya, *wenni* iȳan x izřan n uqadi, netta d aytmas. ⁹ Baqbuȳya d Eunni d aytmatšen bedden arendad nsen *ttrajan* i nnubet nsen. ¹⁰ Yecuēa ijja-dd Yuyaqim u Yuyaqim ijja-dd Ilyacib, u Ilyacib ijja-dd Yuyadaē, ¹¹ u Yuyadaē ijja-dd Yunatan d Yunatan ijja-dd Yaddue.

¹² Deg wussan n Yuyaqim d ikehhanen-a i tuȳa d izeȳifen n ibabaten: Maraya i Saraya, Ḥananya i Yirmiȳa, ¹³ Macullam i Eazra Yuřanan i Amarya, ¹⁴ Yunatan i Maliku, Yusuf i Cabinya, ¹⁵ Eadna i Ḥarim, Ḥilqay i Marayut, ¹⁶ Zakarya i Eiddu, Macullam i Jinnitun, ¹⁷ Zikri i Abiya, Fiłřay i Minyamin d Muēadya, ¹⁸ Cammuea i Bilja, Yahunatan i Camaēya, ¹⁹ d Mattanay i Yuyarib, Euzzi i Yadaēya, ²⁰ Qallay i Sallay, Eabir i Eamuq, ²¹ Ḥacabya i Ḥilqiya, Natanayil i Yadaēya.

²² Deg wussan n Ilyasib, Yuyadaē d Yuřanan d Yaddue, twazemmen izeȳifen n *tudrin* n ibabaten n ilawiyyen uřa d ikehhanen ař tagelda n Dariyus, Afarsi. ²³ Twazemmen ayt n Lawi, izeȳifen n *tudrin* n ibabaten, deg wedlis n imezruyen ȳars ař ussan n Yuřanan, mmis n Ilyacib.

²⁴ Izeȳifen n ilawiyyen tuȳa Ḥacabya, Carabya d Yecuēa, mmis n Qadmiȳil, d aytmatšen *inni ibedden* ajemmařin nsen řima ad sseȳaren u ad qadan, am mammec tuȳa teȳa tewřiyyet n Dawud, aryaz n AREBBI, ijj tuȳa ittraja *nnubet nnes* arendad n wenneřni wenni ittrajan *nnubet nnes*. ²⁵ Tuȳa Mattanya d Baqbuȳya d Eubadya, Macullam d řalmum d Eaqquq, iēessasen n tew-

11:23 'imedyazen' - niȳ 'imeȳnuȳen'. 'ict n tewřiyyet' - s Teibranit 'ijj n wawař'.

wart inni iēessen x řehrit n tewwura *n tendint*.²⁶ Ina tuya-ten deg wussan n Yuyaqim, mmis n Yecuea, mmis n Yušadaq, uřa deg wussan n Naḥamya, lwali, u n ukehhan Eazra, amseřmed n ccariēa.

Adeccen n řhiḍ n Urcalim

²⁷ Yar udeccen n řhiḍ n Urcalim arzun nitni x Ilawiyyen di marra imucan nsen maḥend ad ten awyen yar Urcalim ḥima nitni ad ssqefřen adeccen, ad ggen řefraḥet s uqadi u s yezřan, s teğunin n wuzzař, s lharpat d řgambriyat.²⁸ Nitni ssmunen x ayt n imedyazen zeg udewwar n Urcalim u zi dcurat n Unuřufati²⁹ u zi Bayt-Jiljal uřa zeg iyyaren n Jiba d Eazmawit, minzi ime-dyazen bnan i yixef nsen dcurat i dd-innden i Urcalim.³⁰ Ikehhanen d Ilawiyyen ssizedgen ixef nsen uca awarni i uya ssizedgen nitni uřa d řgens d tewwura d řhiḍ.

³¹ Xenni ggiy izeğifen n Yahuda ad nyen x řhiḍ u ssbeddey tnayen n terbiḥin n uyennej d kulat. Ict *n kula* tuyur sennej x řhiḍ yar yeffus yar Tewwart n Řeyřbar³² uca yareddef itt Hucaēya s yijj n wezyen n řemquddam n Yahuda,³³ d Eazarya, Eazra d Macullam,³⁴ Yahuda d Binyamin d Camaēya d Yirmiya³⁵ u zeg ayt n ikehhanen inni yarsen řyayřat: Zakarya, mmis n Yunatan, mmis n Camaēya, mmis n Mattanya, mmis n Mixaya, mmis n Zakkur, mmis n Asaf,³⁶ d aytmas Camaēya d Eazaryil, Milalay, Jilalay, Maēay, Natanayil d Yahuda, Ḥanani ak-ddduzan n řmusiqa n Dawud, aryaz n AREBBI, uca zzat i wudem nsen tuya iggur Eazra, amseřmed n ccariēa.³⁷ X Tewwart n Tařa uca *xenni nican* qibač nsen nyen nitni ddrujjat n tendint n Dawud mani dd-igaēēed řhiḍ sennej i taddart n Dawud ař Tawwart n Waman, yar ccaraq.

³⁸ Tarbiḥt n uqadi wiss tnayen tuyur yar jjiḥet nneḍnit uca necc areddfey tt ak-d wezyen *nneḍni* n řgens, *nekka* x řhiḍ sennej i Lburj n Tefqunt ař řhiḍ amiriw³⁹ uca xenni *nekka* x Tewwart n Ifrayim u x Tewwart Taqdimt u x Tewwart n Iseřman d Lburj n Ḥananiyil d Lburj n Mya yars ař Tawwart n Wuği uca nitni qqimen bedden yar Tewwart n Řeḥbes.

⁴⁰ Xenni beddent tnayen n terbiḥin n uqadi di taddart n AREBBI, uřa d necc ak-d wezyen n im-debbaren akidi.⁴¹ Uřa d ikehhanen Ilyaqim, Maēsiya, Minyamin, Mixaya, Ilyueinay, Zakarya, Ḥananya, ak-d řyayřat⁴² uca *xenni* Maēsiya d Camaēya d Aliēazar d Euzzi d Yuḥanan d Malkiya d Eilam d Eazar. D imedyazen ggin ad twasřen u tuya Yizraḥa d ameḥḍay.

⁴³ Deg wass nni qeddmn nitni tiyarša d timeqqranin. Marra farḥen, mařar AREBBI igga asen ict n řefraḥet d tameqqrant. Uřa d timyarin d iḥenjiren imezyanen tuya farḥen ařami řefraḥet n Urcalim tuya ttesřan as zi řagg^{waj}.

Taynit di řtweē n tewhibin ełahsab ttawrat n Musa

⁴⁴ Deg wussan nni ggin iryazen ad iřin x ixammen *i iğan* i txubay, i tewhibin n usgaēēed, i usuffuy tamezwarut *n šřabet* u i řēēcur ḥima ad daysent yarwen tiseqqar i dd-ikkaren i ikehhanen d Ilawiyyen zeg iyyaren n tneddam, mařar Udayen tuya farrḥen zeg ikehhanen d Ilawiyyen nni i din ibedden.⁴⁵ U ḥḍan x uḥetřtu n AREBBI nsen u x usizdeg, *jmiē* ak-d imedyazen d iēessasen n tewwura, ełahsab tawřiyyet n Dawud d mmis Suliman.⁴⁶ Mařar zic, deg wussan n Dawud, tuya Asaf d azeğif n imedyazen, i izřan n usebbeḥ uřa i uqadi i AREBBI.⁴⁷ X uya iwca marra Israyil di marra ussan n Zarubbabil u deg wussan n Naḥamya tiseqqar n imedyazen d iēessasen n tewwura, kuř tasyart n yijj n wass deg wass nnes, uca nitni ssqeddsen tt i Ilawiyyen u Ilawiyyen ssqeddsen tt i ayt n Harun.

12:25 'řehrit' - niy 'ixxamen n uxemmeř'.

12:44 'tixubay' - niy 'řeknuz'.

Acđar n Naḥamya di t̥twee n ccariea

13¹ Deg wass nni ȳrin deg imezzuȳen n řgens zeg wedlis n Musa uca itwaf aqa tura days belli iȳ n Ueammuni d iȳ n Umu'abiy eemmarř mma tuȳa zemmaren ad adfen deg wegraw *n řgens* n AREBBI i řebda, ² maȳar nitni war ffiȳen ȳar ayt n Israyil s weȳrum d waman, *maca* cran Bilēam đidd nsen maḥend ad ten inēř uca *xenni* AREBBI nney yarra nneēřet d lbaraka.³ Umi řřin ccariea-ȳa, imsar, aqa farzen x Israyil marra inni ixegđen zi tařřet.

⁴ Qbeř tuȳa akehhan Ilyacib, wenni tuȳa x ixammen n taddart n AREBBI nney, aqa ittās as-dd i Ṭubiȳa, ⁵ igga as iȳ n wexxam d ameqqran. Dinni tuȳa *xemmřen* qbeř tawhibt *n řȳiřet*, jȳawi d řeqcūe u řēecur n imendi, n binu n jdid uřa n zzect inni i dd-ikkaren i Ilawiȳȳen u i imedyazen u i iēessasen n tewwura, uřa d tȳarřt n usgaēēed n ikehhanen.

⁶ Di marra man aȳa war d aȳi tuȳi ca di Urcalim, maȳar deg usegg^was wiss tnayen u-třatin n Artahcasta, aȳegid n Babil, tuȳa ēeqbey-dd ȳar uȳegid. Awarni *ij n řmijař* n wussan ttareȳ zeg uȳegid ttesriḥ *maḥend ad dd-ēeqbey*. ⁷ Iwđey ȳar Urcalim uca iban-dd aȳi řȳar nni i igga Ilyacib di t̥twee n Ṭubiȳa umi i d as igga iȳ n wexxam di řemraḥat n taddart n AREBBI. ⁸ Tuȳa aȳa d ict n tmesřact d taēeffant ațtas di tițtawin inu uca nđareȳ marra řeqcūe n Ṭubiȳa zeg wexxam ȳar barra. ⁹ Nniȳ aqa ittxeřša asen ad ssizedgen ixammen uca arriȳ daysen řeqcūe n taddart n AREBBI, uřa d tawhibt *n řȳiřet* d jȳawi.

¹⁰ Twassargbey *ēawed*, aqa tiseqqar *i dd-ittasen* i Ilawiȳȳen war d asen mmewcen ařami Ilawiȳȳen d imedyazen nni iggin řxedmet, arewřen, kuř iȳ ȳar yeyȳar nnes. ¹¹ Mmcubbceȳ ak-d imdeb-baren, nniȳ “Mayemmi tetwasmēḥ taddart n AREBBI?” U necc ssmuney ten uca arrey ten-idd deg wemcan nsen. ¹² *Xenni* marra Yahuda yiwi-dd řēecur n imendi uřa n binu n jdid uřa n zzect deg ixammen n txubay. ¹³ Gȳiȳ imeqqranen x ixammen n txubay: akehhan Calamya d umarir řaduȳ d Fadaya zeg Ilawiȳȳen uca gȳiȳ asen ȳar uȳezdis Ḥanan, mmis n Zakkur, mmis n Mat-tanya, maȳar tuȳa twaḥesben d imtiqqan. Nitni xasen maḥend ad bđan aȳa i aytmatšen.

¹⁴ Idar aȳi i man aȳa, a AREBBI inu, u war tmeḥḥid tadukkřit inu nni ssecney i taddart n AREBBI inu u i tsexxart i days *iřan*.

¹⁵ Deg wussan nni zřiȳ aqa di Yahuda inni ittcuȳan di tsirt deg wass *n ssebt* uřa d inni i dd-iȳȳen imendi, arbun t x yeyȳař, uřa d binu, ađiř, tazart d ēřam kuř řēḥmuř nni iȳȳen deg wass *n ssebt*. ¹⁶ Tuȳa ayt n řur zeddyen dinni, iȳȳen-dd iseřman d marra sseřēet, zznuzant di ssebt i ayt n Yahuda u di Urcalim. ¹⁷ Necc ēeyȳareȳ tarwa n tařřet n Yahuda, nniȳ asen “Man tuēēeffna i tetteggem i zi tesseiřgem ass *n ssebt*?” ¹⁸ Ma war gȳin ibabaten nwem amenni uca *xenni* ma war dd-issiweđ AREBBI nney marra řȳar-a xaney u x tendint-a? U kenniw tarennim *ēad* di řḥaduȳ *n lȳadab nnes* x Israyil umi tesseiřgem ssebt.”

¹⁹ Uca imsar xmi i dd ȳa tewđa tařest di tewwura n Urcalim, qbeř mma ad yaweđ ssebt, aqa nniȳ ad twabellēent tewwura uca arniȳ nniȳ ad tent arzman awarni i ssebt waha uca ssbeddeȳ imsexxaren inu ȳar tewwura, maḥend war d itwassidef uřa d iȳ n řēḥmeř deg wass *n ssebt*.

²⁰ Uca ammu issensen isebbaben d imzenzan n ēřam kuř sseřēet ict niȳ tnayen n twařawin barra zzat i řēḥȳuđ *n Urcalim*. ²¹ Uca cehdeȳ xasen, nniȳ asen “Mayemmi tettnusam kenniw x uȳezdis n řḥiđ? Mařa kenniw teggim t twařat nneđnit, ad xawem wteȳ afus.” Zi senni war dd-usin *ēad* di ssebt.

²² Nniȳ *ēawed* i Ilawiȳȳen, ad ssizdegen ixef nsen ad bedden d iēessasen ȳar tewwura *n tendint*, maḥend ad qeddsen ass *n ssebt*.

Uřa i uȳa idar aȳi, AREBBI inu, u ḥinn xafi ēlahřsab řemyaret n tmexsiwt nnek icewwaren.

²³ Deg wussan nni zřiȳ *ēawed* Udayen nni issezdȳen ȳarsen timȳarin n Acđud d ēammun d Mu'ab. ²⁴ Aȳȳen n tarwa nsen ssawařen s iřes n Acđud, war zemmaren ad ssiwřen iřes n Wuday-

en, maca kuř ijj *tuya issawař* εlaḥsab iřes n kuř řgens.²⁵ Necc εeyyarey ten u neřrey ten u *ca n* yeryazen zzaysen wtiy ten, qeřey acewwaf nsen u jjiy ten ad jjařen yar AREBBI “Yarwem ad tewcem yessitwem i tarwa nsen u yarwem ad tawyem yessitsen i tarwa nwem niy i ixef nwem *d tamyart*.”²⁶ Ma war ixđi Suliman, ajeğid n Israyil, di tmesřact-a? D man aya *tuya umi war din* iği d ajeğid am netta jar waṭtas n řegnus uca *tuya ittexs it AREBBI u AREBBI igga it d ajeğid x* marra Israyil? *Waxxa amenni* yarrent t temyarin tibarranin maḥend ad ixđa uřa d netta.²⁷ Ma xenni ad yarwem nseř *ead ktar* umi tetteggem marra řyar-a ameqqran u tyeddarem AREBBI uca tessezdayem timyarin tibarranin akidwem?

²⁸ Ijjen zi tarwa n Yuyadaε, mmis n Ilyacib, arrays n ikehhanen *tuya d aḍekk^wař* n Sanballaṭ zi Ḥurun. X uya *użṛey* xas zi yari

²⁹ Idar asen, a AREBBI inu, minzi nitni ssxemjen tukehant, *řxedmet n ikehhanen*, d řeahd n tukehant u n ilawiyyen.

³⁰ U necc ssizedgey ten zi marra min *tuya d abarrani* u necc arecčey aḥeṭṭu n ikehhanen d ilawiyyen, kuř ijj řxedmet nnes,³¹ uřa i tewhibt n ukeccuḍ, di řweqt nnes itwaggen, u i tmenzut *n řřabet*.

Idar ayi, a AREBBI, i řxar.

13:24 ‘iřes’ - niy ‘tutlayt’.

ISTIR

Řeid ameqqran n ujeğid Aḥacwiruc

1¹ Imsar deg wussan n Aḥacwiruc - netta d Aḥacwiruc wenni i tuḡa iḥekkmen zi temmurt n Řhend ař tammurt n Kuc x mya u-sebea u-eicrin n leamalat - ² *wah* deg wussan nni - umi iqqim ujeğid Aḥacwiruc x řkursi n tgeldit nni tuḡa di lqelea n Cucan, ³ deg usegg^was wiss řrata n řḥukm nnes - igga ict n zzardet i marra arruyas d imsexxaren nnes - tuḡa zzat i wudem nnes inni i x řeeskar di *temmurt* n Lfurs d Madya u tarwa n tařiret d arruyas n leamalat ⁴ umi isscen agra n ueuği n tgeldit nnes d ccan d řemřaḥet n řemyaret nnes, deg wařtas n wussan, aqa mya u-tmanyin n wussan - ⁵ uca *umi* edun wussan nni, *xenni* tuḡa issewjad ujeğid ict n zzardet i marra řgens nni tuḡa *din* di lqelea n Cucan, zeg umeqqran ař amezyan, sebea n wussan, deg wazzay n weḥwic n řeqřar igellden. ⁶ Aqa *din arwaqat* icemřařen d izizawen d idehmanen mmuden s ifiřan n řeqřen azdad d arjuwani di texřazin n nnuqart řar ipilaren n řmarmur. Řectawat *tuya-tent* n wureḡ d nnuqart *mmarsent* x tisi n zzellij days *ařru* aziza am smaraxt d *weřru* d acemřař d *weřru* am tyaqut d *weřru* d abarcen. ⁷ Sseswin di řeqcue n wureḡ u tuḡa řeqcue msebđan, ta war yarwis ta, uca tuḡa *din* binu igellden s wařtas, anect i tuḡa izemmar ufus n ujeğid *ad t iwc*. ⁸ Tuḡa swin ełahřab řumur, war iği s uyiř, minzi ammu i iweřřa ujeğid i marra imeqqranen n taddart nnes, maḥend ad ggen řxađar i marra. ⁹ Tajeğidt Wacti tegga uřa d nettat ict n zzardet i temyarin di taddart igellden nni tuḡa n ujeğid Aḥacwiruc.

Tajeğidt Wacti tewđa

¹⁰ Deg wass wiss sebea, umi idweř wuř n ujeğid ifarḥ s binu, inna i Mahuman, Bizta, Ḥarbuna, Biḡta d Abayta, Zitar d Karkas, aqa nitni d sebea n imsexxaren icennēen i tuḡa isexxaren zzat i wudem n ujeğid Aḥacwiruc, ¹¹ ḥima ad awyen tajeğidt Wacti zzat i wudem n ujeğid s temrist igellden maḥend ad isscen ařri nnes i řegnus u i arruyas, minzi nettat tuḡa days ařri. ¹² Maca tajeğidt Wacti tugi ad dd-tas ełahřab awař n ujeğid *nni d as-dd yusa* s ufus n imsexxaren icennēen. Ixeyyeq ujeğid ařtas uca ikkar days wesear. ¹³ *Xenni* inna ujeğid i imiyisen inni ifehhmen iku-den, minzi ammu i tuḡa tetwagg tmesřact n ujeğid zzat inni ifehhmen deg uzerf u di řeḥkam, ¹⁴ i Karcana, Citar, Admata, Tarcic, Maras, Marsana d Mamukan, sebea n arruyas n Ifarsiyyen d Imadayen, *inni* tuḡa yudsen ařtas uca zemmarenen ad řaren udem n ujeğid u nitni ksin imucan imezwura di tgeldit ¹⁵ “Min d aney ittweřřan ad negg ak-d tjeğidt Wacti ełahřab řqanun, minzi nettat war teggi awař n ujeğid Aḥacwiruc i dd-issekk s ufus n imsexxaren nnes icennēen?” ¹⁶ *Xenni* inna Mamukan zzat i wudem n ujeğid d arruyas “Tajeğidt Wacti war teggi ca řeib deg ujeğid d arruyas waha, maca uřa di marra arruyas d marra řegnus di marra leamalat n ujeğid Aḥacwiruc. ¹⁷ Minzi min tegga nettat ad iffeḡ řar marra temyarin uca ad yarr iryazen nsen ad twasseḥqaren jar tiřawin nsent xmi qqarent ‘Ajeğid Aḥacwiruc inna, ad ssekken řar tjeğidt Wacti maḥend ad dd-tas zzat i wudem nnes, maca nettat war dd-tusi ca.’ ¹⁸ Uřa d tirruyasen n Lfurs d Madya, tinni isřan i twarrit n tjeğidt, ad inint ammu ass-a i marra arruyas n ujeğid uca ammu i *din* i řa yiři ijj n řqedd n useḥqar d ufugem. ¹⁹ Mařa iejeb as řḥař i ujeğid, ejj it *xenni* ad issuffeḡ ijj n řumur, ad t izemm di řqawanin n Ifarsiyyen d Imadayen maḥend war t ttēeddan, u war ittejji ad dd-tas tajeğidt Wacti *ead* zzat i wudem n ujeğid Aḥacwiruc uca ejj ajeğid ad iwc tagelda nnes i ḥed nneđni zzates, ad tiři ḥsen zzayes. ²⁰ *Xmi* i řa itwaseř řumur n ujeğid,

1:7 ‘řeqcue’ - ifenjařen d iřarrafen.

wenni i ɣa yegg di marra tageldit nnes, *tenni* d tameqqrant, *xenni* ad dewřent marra temɣarin ad weqqarent iryazen nsent, zeg umezɣan ař ameqqran.”²¹ Tuɣa awař-a d lemlih di tiřřawin n ujeğid d arruyas uca igga ujeğid ełahsab awař n Mamukan.²² Issekk tibratin ɣar marra leamalat n ujeğid, i kuř leamala s tira nnes *i ɣars* u i kuř řgens s iřes nnes, ĥima kuř aryaz ad yiři d bab n taddart nnes uca ad issiweř s iřes n řgens nnes.

Istir tedweř d tajeğidt n jdidi

2¹ Awarni man aya, umi yarsa uxeyyeq n ujeğid, idweř ittxemmam deg Wacti d min tegga u di min xas itwaggen n řehkam.² *Xenni* nnan imsexxaren n ujeğid i tuɣa i d as ittsexxaren “Ejj ad itwassekk ad arzun tiyyawin i ujeğid, tieezriyyin i di iğa wezri.”³ Ejj ajeğid ad igg iweqqafen x marra leamalat n tgeldit nnes, ad ssmunen marra tibřiyn, tieezřiyn, nni i di iğa wezri, ɣar lqelea n Cucan, ɣar taddart n temɣarin, sadu i teessast n Hijay, amsexxar icenneen n ujeğid wenni d aeessas x temɣarin uca ad asent wcen timesřayin i uthelli n wezri.⁴ Tabřiyt i ɣa ieejben i ujeğid ad tiři d tajeğidt deg wemcan n Wacti. Tuɣa awař-a d lemlih di tiřřawin n ujeğid uca netta igga ammu.

⁵ Tuɣa *din* ijj n weryaz d Uday di lqelea n Cucan, qqaren as Murdaxay, mmis n Ya'ir, mmis n Cimeı, mmis n Kis, ijj n weryaz zi Binyamin,⁶ wenni inđar zi Urcalim ak-d imenfiyyen nni inđar ak-d Yakunya, ajeğid n Yahuda, wenni umi inđar Nabuxadnařřar, ajeğid n Babil, *akides* di lmenfa.⁷ D netta wenni i tuɣa isseymen Hadassa, ixs ad yini Istir, yeğis n eemmis, minzi war ɣars tuɣi *ead* babas niɣ yemmas u nettat tuɣa d ict n temɣart s yijj n waddud icuwwar u days azri. *Awarni umi* immut babas d yemmas, iksi tt Murdaxay, iggi tt d yeğis nnes.⁸ Ařami itwasen wawař n ujeğid d řqanun nnes uca twassmunent ařřas n tibřiyn di lqelea n Cucan sadu i teessast n Hijay, imsar belli tetwasseedu Istir eawed ɣar taddart n ujeğid, *tedweř* sadu teessast n Hijay, aeessas n temɣarin.⁹ Teejeb as tařrant uca nettat tusa as-dd x řxađar di tiřřawin nnes. Netta iqeğeq ĥima ad ad as iwc timesřayin i uthelli n wezri d macca nnes, u *ħima ad as iwc* uřa d sebea n temsexxarin tibřiyn itwaxđaren zi taddart n ujeğid uca issmuřři itent ɣar wemcan icnan qaē di taddart n temɣarin.¹⁰ Istir war txebbar ca řgens nnes niɣ jjadira nnes, minzi Murdaxay iweřřa tt maħend war t teqqar ca.

¹¹ Tuɣa Murdaxay iggur kuř ass zzat i řemřah i iğan zzat i taddart n temɣarin maħend ad issen mammec teğa Istir d min i d as i ɣa imsaren.¹² Tařrant awarni tennedni tas as-dd nnubet ĥima ad tadeř ɣar ujeğid Aħacwiruc, awarni teneac n uyuren n *uzeyyen* am mammec teğa tewřiyyet i temɣarin, minzi ammu i twakemmřen wussan n uthelli n wezri: setta n uyuren s zzect n mirru d setta n iyuren s řeēcub ittfulen d fumadat i temɣarin.¹³ *Ammu* dd-tusa tebřiyt ɣar ujeğid. Marra min tettar, immewc as maħend ad zzayes teffey zi taddart n temɣarin ɣar taddart n ujeğid.¹⁴ S ģiřet tudeř ɣar daxeř u ɣar řřbeħ teeqeb-dd ɣar taddart wiss tnayen n temɣarin sadu uħeřřu n Caeyaz, axeddam icenneen n ujeğid, aeessas n tiyya. War dd-teeqeb ɣar ujeğid, myir mařa teejeb as i ujeğid uca tetwařaya s yisem nnes.

¹⁵ Řami dd-tiweđ nnubet n Istir, yeğis n Abixayil, eemmis n Murdaxay, wenni tt yarrin d yeğis, war tettar walu myir min inna Hijay, amsexxar icenneen n ujeğid, aeessas n temɣarin, uca tuɣa Istir tudeř di řxađar i marra wi tt izrin.¹⁶ *Ammu* i g iwyen Istir ɣar ujeğid Aħacwiruc, ɣar taddart igellden nnes, deg uyur wiss eēcra, aqa-t d uyur n řibit, deg usegg^was wiss sebea n tgelda nnes.¹⁷ Ajeğid tuɣa ittexs Istir x marra timɣarin *nneđni* uca nettat tufa arđa d řehnunect ktar zzat i wudem n marra tiezuray nneđni. Issars tamrist igellden x uzeğif nnes uca yarra itt d tajeğidt deg wemcan n Wacti.¹⁸ Igga ujeğid ict n zzardet i marra arruyas nnes d imsexxaren nnes, zzardet n Istir. Uca netta igga řehna di marra leamalat uca iwca timewca ełahsab tizemmar n ujeğid.

Murdaxay ibdeř aneqqi n ujeđid

¹⁹ Xmi twassmunent tiezuray eawed, iqqim Murdaxay řar tewwart n ujeđid. ²⁰ Istir war txebar ca i jjadira nnes niř *man iřan d* řgens nnes, am mammec i d as yumur Murdaxay, minzi Istir tuřa tegg^wur ełahsab řumur n Murdaxay amecnaw mammec tuřa tettegg umi tuřa řars tetwarebba. ²¹ Deg wussan nni, am iqqim Murdaxay di tewwart n ujeđid, tuřa Biřtan d Tarac, tnayen n imsexxaren icennēen n ujeđid zeg ieessasen n tewwart, xeyqqen ařtas u tuřa arezzun ad sswizzden afus řar ujeđid Ařacwiruc. ²² Tameřact-a tedweř tetwassen řar Murdaxay uca netta ixebbar *itt* Istir, tajeđidt, uca Istir tenna man aya i ujeđid s yisem n Murdaxay. ²³ Arzun di man aya uca ufin man aya d tidett. Uyřen ten s tnayen x teřnact uca uran t deg wedlis n imezruyen zzat i wudem n ujeđid.

Tameřmuč n Haman đidd i Wudayen

3¹ Awarni man aya ikkar ujeđid Ařacwiruc, igga ccan d ameqqran di Haman, mmis n Hammadata, Axaxi, uca issgaēēed it uca yarra řkursi nnes sennej i marra arruyas nni řars iřan. ² Marra imsexxaren n ujeđid tuřa-ten di tewwart n ujeđid, qqunjřen, uđaren zzat i Haman, minzi ammu i t yumur ujeđid, maca Murdaxay war iqqunjeř u war yuđar. ³ Nnan imsexxaren n ujeđid i iřan di tewwart n ujeđid, i Murdaxay “Mayemmi teēddid x řumur n ujeđid?” ⁴ Umi xas nnan aya zeg wass řar wass u netta war d asen isři ca, imsar aqa nitni xebbaren aya i Haman řima ad řaren ma ad qqimen awařen n Murdaxay bedden, minzi netta issargeb iten belli aqa netta d Uday.

⁵ Řami izra Haman belli Murdaxay war iqqunjeř u war d as yuđar, idweř Haman iccur s tefqeřt.

⁶ Maca ittyř as aya d aseřqar mařend ad isswizzeđ afus nnes řar Murdaxay waha, minzi ssiwřen akides x řgens n Wudayen. X uya i yarezzu Haman ad ihellek marra Udayen nni iřan di marra tageldit n Ařacwiruc, řgens n Murdaxay. ⁷ Deg uyur amezwaru, wenni d ayur n Nisan, deg usegg^was wiss teneac n ujeđid Ařacwiruc, ggin taqedduřt n Pur, zzat i wudem n Haman, zeg wass řar wass *nneđni* u zeg uyur řar uyur *nneđni* řars ař ayur wiss teneac, wenni d ayur n Adar. ⁸ Minzi inna Haman i ujeđid Ařacwiruc “Aqa din ijj n řgens imřarrec u itwabđa jar řegnus di marra leamalat uca izerfan nsen farrqen x marra řegnus u nitni war řřifen ca deg izerfan n ujeđid. S uyenni war d as ieēdeř i ujeđid ad ten yejj *ammu*. ⁹ Mařa tusa as-dd i ujeđid s řxađar, *xenni* ad itwari *ij n řumur* řima ad ten aređřen. Necc ad ggeř ad sswezney ijj n řqedd n eēcra-ařaf n talint n nnuqart deg ifassen n yenni i řa iřđan x řxedmet, mařend ad t ssidfen deg ixammen n txubay n ujeđid.” ¹⁰ Ajeđid ikkes taxadent n ucemmiē i zi yareccem zeg *uđad n* ufus nnes uca iwca itt i Haman, mmis n Hammadata, Axaxi, řēēdu n Wudayen. ¹¹ Inna ujeđid i Haman “Nnuqart nnec jjiř ac tt, uřa d řgens, řima ad zzayes tegged min twarid d lmliř di tiřřawin nnek.”

¹² Deg uyur amezwaru, deg wass nnes wiss řřeřřac, mřayan imariren n ujeđid uca uran marra min yumur Haman i ijeđiden *i iřan* sadu ujeđid u *sadu* i lwulat nni *iřan* x kuř leamala u i aruyas n kuř řgens uca i kuř leamala s tira nnes u i kuř řgens s iřes nnes. Tuřa tura s yisem n ujeđid u tetwacemmeē *tebrat* s txadent n ucemmiē n ujeđid. ¹³ Ssekken tibratin ak-d ireqqasen ittazzřen řar marra leamalat n ujeđid, řima ad aređřen u ad nyen marra Udayen, zeg umeřyan ař umeqqran, iřenjiren imeřyanen d temřarin, deg wass d ijjen, deg wass wiss řřeřřac n uyur wiss teneac, wenni d ayur n Adar, u *xenni* ad keccđen marra min řarsen d takeccađt. ¹⁴ Tuřa ittxeřša ad ssuffřen min iřan di tira am ijj n uzerf, zeg ict n leamala ař teneđni s břayřay i mar-

3:1 ‘Ajaji’ - ijjen zeg ayt n Ajaj.

3:7 ‘Nisan’ - ixs ad yini ‘Abril’. ‘Adar’ - min ixs ad yini ‘Mars’.

3:8 ‘izerfan’ - niř řřqawanin’.

3:12 ‘imariren’ - nitni d inni ittarin.

ISTIR

ra řegnus, ħima ad iřin ħezzen i uya deg wass d ijj. ¹⁵ Ffıen ireqqasen ittazzřen, twacejjeen s uzeyyar s wawař n ujeğid. Itwasuffey uzerf di lqelea n Cucan. Tuya ajeğid d Hamam qqimen sessen, maca tandint n Cucan tuya-tt tehweř.

Lqarar n Istir

4 ¹ Umi yargeb Murdaxay x marra min itwaggen, icarreg tcamir nnes, yard ict n txancet *issuyes* iyyed x uzeğif nnes uca izwa di řwest n tendint uca tuya issuyyu ict n tyuyit tejhed tarzeg. ² Yiwed-dd ař tawwart n ujeğid, minzi war izemmar ħed ad yadef řar tewwart n ujeğid am yard txancet n řezat. ³ Di kuř leamala d kuř tandint mani yiwed řumur n ujeğid, iřqef Udayen ijj n ufeqqus d ameqqran d użummi d unixses d iuyuyan uca qqimen ařas zzaysen zzřen di txancet d iyyed.

⁴ Timesexxarin tibřiyin n Istir d imsexxaren nnes icennnen usin-dd maĥend ad tt xebbaren s uya uca teĥzen tjeğidt ařas. Tessekk tcamirat i Murdaxay maĥend ad tent yard, ad ikkes taxancet nnes, maca netta war tent iqbiř. ⁵ Xenni třaya Istir i Hatax, ijj zeg imsexxaren icennnen n ujeğid, wenni tuya i d as igga ujeğid d amsexxar, uca tumur it x Murdaxay maĥend ad ixzar min t yuyn d mayemmi igga ammu. ⁶ Hatax iffey řar Murdaxay, řar wazzay i iġan zzat i tewwart n ujeğid ⁷ uca Murdaxay iawed as marra min d as imsaren d řař n nnuqart iwawed Haman ad t iwzen i ixammen n txubay n ujeğid, i Wudayen, maĥend ad ten yareddeğ. ⁸ Netta iwca as ict n tiřemt n tira n uzerf i itwassuffıen di Cucan maĥend ad ten aredğen ħima ad tt isscen i Istir u ad as yini u ad as yumur maĥend ad traĥ řar ujeğid ad as tzawg u maĥend ad as tettar zzat i wudem nnes di řtwee n řgens nnes. ⁹ Yudef Hatax uca iawed awařen n Murdaxay i Istir. ¹⁰ Tessiweř Istir i Hatax uca tumur it ad yini i Murdaxay ¹¹ “Marra imsexxaren n ujeğid d marra řgens di leamalat n ujeğid ssnen mliĥ belli marra wi i řa yadfen řar ujeğid deg wazzay n zzat, am war dd-itwařaya, d aryaz niř d tamřart i iġa, aqa *din* xas ijj n řeĥkam waha, d řmewt, mřir mařa ajeğid isswiżzeğ as tayřarect nnes n wurey, ħima ad iqqim iddar. Třatin n wussan i iedun necc war xafi-dd iřaya ħed maĥend ad dd-asey řar ujeğid.” ¹² Eawden nitni awařen n Istir i Murdaxay. ¹³ Xenni inna Murdaxay, ad inin i Istir eawed “War txemmam, aqa cem tzemmed ad tarewřed di taddart n ujeğid ktar x marra Wudayen nneđni. ¹⁴ Minzi mařa cem tesseyded s tidett di řweqt-a, ad din yiři řefsaset d usellek i Wudayen zeg webriđ nneđni, maca cem d taddart n babam ad aredğen. Wi issnen ma teksid aweqqar igellden řar ict n řweqt am tanita?” ¹⁵ Xenni inna Istir, ittxeřsa ad arren x Murdaxay ¹⁶ “Uyur, smun marra Udayen i izeddyen di Cucan uca řummem ayi i necc, war tettem, war tsessem třata n wussan, ġiřet d wass. Uřa d necc d temsexxarin tibřiyin inu ad řumment ammu, uca xenni ad adfey řar ujeğid min war icuwwar elařsab azerf. Mařa fniř, xenni fniř!” ¹⁷ Xenni iffey Murdaxay uca igga am mammec marra min x i d as tumur Istir.

Istir tettar aawen n ujeğid

5 ¹ Deg wass wiss třata, imsar, aqa Istir tyarđ arruđ igellden uca truĥ tekkar deg wazzay n daxeř n taddart n ujeğid, nican qibař i ujemmad n taddart n ujeğid. Tuya ajeğid iqqim x řkursi nnes igellden di taddart igellden aredad n tewwart n taddart. ² Xmi izra ujeğid tajeğidt Istir tbedd deg wazzay, imsar, aqa tufa řxađar di tiřawin nnes, ařami ajeğid isseřqa tayřarect nnes n wurey i tuya řars deg ufus nnes i Istir uca tqarreb-dd Istir, tĥada tixeft n teyřarect. ³ Xenni inna as ujeğid “Min cem yuyn, a tajeğidt Istir, niř min teena tutra nnem? Ad am temmewc waxxa teğa d azyen n tgeldit!” ⁴ Tenna Istir “Mařa tusa as-dd i ujeğid s řxađar, aqa netta ad dd-yas ass-a ak-d Haman řar zzardet i d as sswejdey.”

4:14 ‘abrid’ - s Teibranit ‘amcan’.

⁵ *Xenni* inna ujeġid “Jjem Haman ad iqeġeq ad igg am mammec tenna Istir.” *Řami* dd-yusa ujeġid ak-d Haman ġar zzardet nni i tessewjed Istir, ⁶ inna ujeġid i Istir umi swin binu “Min dayem iġan d mezri? Ad am immewc. Min iġan d tutra nnem? Ad ġarem tiři waxxa d azyen n tgeldit.” ⁷ *Xenni* tarra xas Istir, tenna “Mezri inu d tutra inu, ⁸ mařa *xenni* necc ufiġ řxađar di tiřřawin n ujeġid u mařa tusa as-dd i ujeġid s řxađar ħima ad issiweđ mezri inu d tutra inu, aqa ad dd-yas ujeġid ak-d Haman ġar zzardet inu nni d as i ġa sswejdeġ, *xenni* tiwecca ad ggeġ ełahřab awař n ujeġid.” ⁹ Iffey Haman deg wass nni, ifarĥ u tuġa-t ġar řxadar nnes ařřas, maca umi iřra Haman Murdaxay iqqim di tewwart n ujeġid, war ikkar, war ġars inhezz, *xenni* iccur Haman s tefqeřt. ¹⁰ Maca Haman itebbet ixef nnes u *umi* yiweđ ġar taddart, iġa ad dd-asen imeddukař nnes d Zarac, tamġart nnes. ¹¹ Uca issiweř Haman akidsen x ueuġi n wagra nnes u x iřramen nnes i ġars iġan s wařřas u x marra min zi i d as icennee ujeġid u d mammec it issġaeđ sennej i arruyas d imsexxaren n ujeġid. ¹² Eawed inna Haman “Uřa d tajeġidt Istir war teġji řed ad dd-yas ak-d ujeġid ġar zzardet i tessewjed, mġir necc, uca ařeqqa uřa d tiwecca twaearđeġ ak-d ujeġid. ¹³ Maca man aya marra war d ayi icqi min ġa kkeġ necc ttwařiġ Murdaxay, Uday, iqqim di tewwart n ujeġid.” ¹⁴ *Xenni* tenna Zarac, tamġart nnes, ġmie ak-d imeddukař nnes “Eġ ad ssbedden ict n řřenact *mani* t ġa aġřen ad yiři řueřa nnes xemsin n iġiřen uca ġar řřbeĥ ad tinid i ujeġid, ħima ad ġars aġřen Murdaxay u *xenni* ad tuyured s řefrařet ġar zzardet ak-d ujeġid.” Ittiġiř as i Haman aqa man aya d iġ n ccwar icna uca ssbedden tařnact n wayař.

Ccenseť i Murdaxay

6 ¹ Di ġiřet nni simant nnes tuġa yuġi ad ikk iđes x ujeġid uca inna ad as-dd awyen adlis n imezruyen uca ġaren zzaysen zzat i wudem n ujeġid. ² Itwaf uran *dayes*, aqa Murdaxay ixebbar x Biġtana d Tarac, tnayen n imsexxaren icenneen n ujeġid, zeg ieessasen n tewwart, inni tuġa yarezzun ad wten afus n ujeġid Ařacwiruc. ³ *Xenni* inna ujeġid “Man ccan d řemyaret i itwaggen i Murdaxay x man aya?” Imsexxaren n ujeġid nni tuġa i d as ittsexxaren, nnan “War d as itwagg walu di řřwee nnes!” ⁴ *Xenni* inna ujeġid “Wi *din* barra deg wazzay?” Haman tuġa ead mammec dd-ittadeť ġar wazzay n taddart n ujeġid i iġan ġar barra qae ħima ad yini i ujeġid ħima ad yayeř Murdaxay ġar řřenact n wayař, tenni i d as issewjed. ⁵ Imsexxaren n ujeġid nnan as “Aqa d Haman i da ibedden deg wazzay.” *Xenni* inna ujeġid “Eġ it ad yadeť!” ⁶ *Xmi* yudeť Haman, inna as ujeġid “Min i ġa itwaggen ak-d weryaz i umi ixs ujeġid ad t icennee?” Ixemmam Haman deg wuř nnes “Man wen ixs ujeġid ad icennee ktar zzayi?” ⁷ X uyenni yarra-dd Haman x ujeġid “Aryaz i ixs ujeġid ad t icennee, ⁸ ad as immewc tcamir igellden i zi innum ujeġid ad yarđ uřa d ayis i xef innum ujeġid ad iniy uca ad ssarsen tamrist igellden x uzeġiř nnes. ⁹ Ad ggen tcamir d uyis deg ufus n yiġi zi arruyas n ujeġid, *ijjen* zi tarwa n tařiřet, uca ad zzayes ssyarden aryaz nni i ixs ujeġid ad icennee uca ad t ssnedhen x uyis deg wazzay n tendint, uca ad barrřen ‘Ammu i ġa itwagg ak-d weryaz, wenni ixs ujeġid ad t icennee!’ ” ¹⁰ *Xenni* inna ujeġid i Haman “Qeġeq, ksi tcamir d uyis am mammec tennid uca egg amenni ak-d Murdaxay wenni iqqimen di tewwart n ujeġid u war teġji uřa d iġ n wawař ad iwđa zi marra min tessiwřed.” ¹¹ Iksi Haman tcamir d uyis uca issyard Murdaxay s tcamir u issnedh it x wazzay n tendint uca issekkar abarřeĥ qibač nnes “Ammu i ġa itwagg ak-d weryaz wenni umi ixs ujeġid ad as icennee!” ¹² *Awarni* aya ieqeb Murdaxay eawed ġar tewwart n ujeġid, maca Haman yuyur deġya ġar taddart, iřzen u tuġa azeġiř nnes iřeĥřef. ¹³ Eawed Haman i Zarac, tamġart nnes, u i marra imeddukař nnes marra min i d as imsaren. *Xenni* nnan as imiġisen nnes d Zarac, tamġart nnes “Mařa Murdaxay, wenni zzat i wudem nnes tebdid ad tewđid, zi zzariet n Wudayen i yeġan, war d as tzemmarred, maca s tidett ad tewđid zzat i wudem nnes.” ¹⁴ Umi nitni ssiwřen ead akides, usin-dd imsexxaren icenneen d ujeġid uca qeġqen ad awyen Haman ġar zzardet nni i tessewjed Istir.

Řhukm x Haman

7¹ Umi dd-yiwed ujeğid ak-d Haman ħima ad swen ak-d Istir, ² inna ujeğid, εawed deg wass wiss tnayen, ak-d tissit n binu i Istir “Min dayem iğan d mezri, a tajeğidt Istir! Ad am immewc. D min iğan d tutra nnem? Ad ħarem tiři waxxa d azyen n tgeldit.” ³ Xenni tarra xas tjeğidt Istir, tenna “Mařa xenni ufiy nniemet di tiřřawin nnek, a ajeğid, u mařa tusa as-dd i ujeğid s řřađar, ejj ad ayi wcen tudart inu x mezri inu u řřens inu x tutra inu. ⁴ Mařar neccin nemmenz, necc d řřens inu, mařend ad netwaredeğ u ad netwateħħa. Mařa nemmenz am isemyan d tsemyin, necc ad ssusmey, minzi x uya řřesaret war tettiři anect ařami icuwwar ad řředdey ajeğid.” ⁵ Xenni issiweř ujeğid Aħacwiruc, inna i tjeğidt Istir “Min iena netta u mani iğa wenni ħar iğa wuř iccur mařend ad igg ammu?” ⁶ Tenna as Istir “Aryaz nni i d aney iħřaren d řředu nney, aqa d wa d Haman aεeffan!” Xenni innexřee Haman zzat i wudem n ujeğid d tjeğidt. ⁷ Ikkar ujeğid ihaj s tefqaħt, iija řřabřa n binu uca yuyur ħar weħwic n řřeqřar. Haman iqqim ibedd mařend ad iħeccem Istir di řřtwee n tudart nnes, mařar netta yuca ak-d ujeğid aqa-t iεewweř ad days igg řřar. ⁸ Ařami dd-idweř zeg weħwic n řřeqřar ħar taddart mani teğa řřabřa n binu, yufa Haman iwđa x tassut i x tuřa teźzeř tjeğidt Istir. Xenni inna ujeğid “Řexxu aqa iħekk^weř uřa d tajeğidt ħari di taddart!” Qae war dd-iffiř wawař zeg uqemmun n ujeğid, ařami tuřa imsexxaren řřeħħfen as i Haman x uyembub. ⁹ Ĥarbuna, ijj zeg imsexxaren icennēen, inni tuřa ibedden zzat i wudem n ujeğid, inna “Aqa din taħnact n wayař, tenni i tuřa igga Haman i Murdaxay wenni tuřa issiweř mliħ deg ujeğid, tbedd ħar taddart n Haman u řřueřa nnes xemsin n iřiřen.” Xenni inna ujeğid “Ayřem ħars Haman!” ¹⁰ Uyřen Haman ħar teħnact i tuřa igga netta simant nnes i Murdaxay uca yarsa uxeyyeq n ujeğid.

Min igga ujeğid di řřtwee n Wudayen

8¹ Deg wass nni ajeğid iwca as i tjeğidt Istir taddart n Haman, řředu n Wudayen, uca yusa-dd Murdaxay zzat i wudem n ujeğid, minzi Istir txeřřar s minzi *das-dd itas* i nettat. ² Ajeğid ikkes-dd taxadent n ucemmiε, tenni tuřa dd-ikkes zi Haman uca iwca as-tt i Murdaxay u Istir tegga Murdaxay x taddart n Haman. ³ Uca tessiweř Istir twařat nneđni zzat i wudem n ujeğid, tewđa as ħar iđaren, tetru u tħeccem it mařend ad issigg^wej taεeffant n Haman, Axaxi, uřa d tameεmuč i tuřa ixarreř đidd i Wudayen. ⁴ Ajeğid isswizzeđ as i Istir tayřarect nnes n wurey. Xenni Istir tekkar, tbedd zzat i wudem n ujeğid. ⁵ Nettat tenna “Mařa mliħ i ujeğid u necc ufiy nniemet zzat i wudem nnes u mařa tseggem tmesřact-a zzat i wudem n ujeğid u necc udfey as di řřađar di tiřřawin nnes, ejj ad arin ca ħima ad twabedřrent tebratin nni i di teğa tmeεmuč n Haman, mmis n Hammadata, Axaxi, tinni i yura i uhellek n Wudayen di marra leamalat n ujeğid. ⁶ Mařar mammec zemmarey ad xzarey řřar i řa iřeqfen řřens inu? U mammec zemmarey ad xzarey ashellek n jjadira inu” ⁷ Xenni inna ujeğid Aħacwiruc i tjeğidt Istir u i Wuday Murdaxay “Aqa da, wciy taddart n Haman i Istir u netta s yixef nnes uyřey t ħar tħenact, minzi isswizzeđ afus nnes ħar Wudayen. ⁸ Ad tarim kenniw *simant nwem* s yisem n ujeğid min iğan icna di tiřřawin nwem di řřtwee n Wudayen. Cemmem t s txadent n ujeğid, minzi tira i yuran s yisem n ujeğid u itwacemmeen s txadent n ucemmiε n ujeğid, war izemmar ħed ad tent ibdeř.” ⁹ Xenni twařayan imariren n ujeğid, di řřweqt nni, deg uyur wiss třata, wenni umi *qqaren* as ayur n Siwan, deg wass wiss třata u-εicrin zzayes, uca uran am mammec marra min yumur Murdaxay, aqa uran t i Wudayen, ijeğiden *i iğan* sadu i ujeğid u i lwulat u i arruyas n leamalat, zi Řřhend ař Kuc, mya u-sebea u-εicrin n leamalat, i kuř leamala s tira nnes u i kuř řřens s yiřes nnes u εawed i Wudayen s tira nsen u s yiřes nsen. ¹⁰ Itwari s yisem n ujeğid Aħacwiruc u icemmee *tabrat* s txadent n ucemmiε n ujeğid uca ssekken tibratin nni ak-d ireqqasen ittazřřen x yeysan, nyin x yeysan n tazřa igellden n jjadira icnan qae, ¹¹ aqa ajeğid iwca asen i

Wudayen *ttesriħ* maħend ad munen di kuř tandint i di ġan u ad kkaren di t̃twee n tudart nsen, ħima ad areddġen, ad nyen u ad teħħan kuř řeeskar zi řgens d leamala nni ten i ya iħşaren, uřa d iħenjiren imezyanen d temyarin, u ħima ad keccden min t̃tfen zzaysen ¹² *d man aya* deg wass d ijjen di marra leamalat n ujeġid Aħacwiruc, deg wass wiss t̃reṭṭac n uyur wiss tenεac, aqa-t d ayur n Adar. ¹³ Tuya ittxeřřa ad tetwasuffey ict n tiřemt n tira-ya am uzerf di marra leamalat maħend ad itwassargeb i marra řegnus, aqa Udayen ad iřin ħezzen deg wass nni ħima ad ntaqmen zi řeedyan nsen. ¹⁴ Ireqqasen ittazzřen, inni yenyin x iysan n tazřa igellden, ffyēn deyya, twacejjeēn s uzeyyar s wawař n ujeġid. Itwassuffey uzerf εawed di lqelea n Cucan. ¹⁵ Xas uca iffey-dd Murdaxay zzat i wudem n ujeġid deg ict n useřham igellden *n tcuqet* tadehmanit d tacemřač u s ict n temrist d tameqqrant n wurey d ict n useřham n řeqten azdad arjuwani uca tandint n Cucan tegga tanewwart s řefraħet. ¹⁶ Udayen tuya řarsen tfawt d řefraħet, d warcuq d ccan. ¹⁷ Di kuř leamala u di kuř tandint mani mma dd-yiweđ wawař n ujeġid d uzerf nnes, tuya din řefraħet d warcuq jar Wudayen d zrud d wussan iřebħen u waṭtas zi řegnus n temmurt dewřen d Udayen, minzi tewđa-dd xasen tiggwudi zeg Wudayen.

Anqam n Wudayen x řeedyan nsen

9 ¹ Deg uyur wiss tenεac, wenni d ayur n Adar, deg wass wiss t̃reṭṭac zzayes, umi dd-tiweđ *řweqt* i di tuya ad ggen awař n ujeġid d uzerf nnes, deg wass i di tuya ttrajan řeedyan n Wudayen ad xasen mmenđaren, tuya řħař s řeeks, mařar Udayen mmenđaren x yenni ten icarhen. ² Ssmunen Udayen di tneddam nsen di marra leamalat n ujeġid Aħacwiruc, maħend ad wten inni tuya ittexsen ad daysen ggen řřar uca uřa d ijj mma izemmar ad iqqim ibedd zzatsen, minzi marra řegnus tuya fecřen s tiggwudi n Wudayen. ³ Marra arruyas n leamalat d ijeġiden *i iġan* sadu ujeġid d lwulat d imsexxaren n ujeġid wcin afus i Wudayen, minzi tiggwudi n Murdaxay tewđa xasen, ⁴ minzi Murdaxay tuya řars ccan di taddart n ujeġid uca řexbar nnes iffey řar marra leamalat, minzi aryaz Murdaxay tuya ccan nnes iggur yarenni εad. ⁵ Yeřben Wudayen marra řeedyan nsen am ten ccaten s ssif, s uneqqi d uhellek. Ggin ak-d řeedyan nsen mammec xsen. ⁶ Di lqelea n Cucan nyin u hellken Udayen xemsa-mya n yeryazen. ⁷ Uřa d Farcandata d Dalfun d Acfat ⁸ d Furata d Adalya d Aridata ⁹ d Farmacta d Arisay d Ariday d Wayzata, ¹⁰ εecra n iħenjiren n Haman, mmis n Hamadat, řeēdu n Wudayen, nyin ten, maca war sswizzden ca ifassen nsen řar tkeccađt. ¹¹ Deg wass nni d ijj iwyen-dd qedda n imettan zzat i wudem n ujeġid di lqelea n Cucan. ¹² Inna ujeġid i tjeġidt Istir “Di lqelea n Cucan Udayen nyin u hellken xemsa-mya n yeryazen uřa d εecra n iħenjiren n Haman. Min i ya yiři ggin εad di leamalat nneđni n ujeġid? Min εad řarem d mezri? Ad am immewc! Min *iġan* d tutra nnem? Ad řarem tiři!” ¹³ *Xenni* tenna Istir “Mařa mliħ i ujeġid, ejj ad immewc ttesriħ i Wudayen *i iġan* di Cucan uřa d tiwecca maħend ad ggen εlaħsab azerf n wass-a uca ejj ad ayřen εecra n iħenjiren n Haman řar teħnact.” ¹⁴ *Xenni* inna ujeġid, ad ggen ammu. *Řexdenni* itwassuffey-dd ijj n uzerf di Cucan uca uyřen εecra n iħenjiren n Haman. ¹⁵ Udayen nni *iġan* di Cucan, munen εawed deg wass wiss arbeēac zeg uyur n Adar uca nyin teřt-mya n yeryazen, maca war sswizzden ca ifassen nsen řar tkeccađt. ¹⁶ Munen εawed Wudayen nneđni di leamalat n ujeġid ħima ad kkaren di t̃twee n tudart nsen u ħima ad t̃tfen řehna zi řar řeedyan nsen. Nyin xemsa u-sebein-ařaf n yeryazen jar inni ten icarrhen, maca war sswizzden ca ifassen nsen řar tkeccađt.

Ařeqqem n řeid n 'Purim'

¹⁷ Man aya imsar deg wass wiss třetřac n uyur n Adar u deg wass wiss arbeřac zzayes areyyřen uca ggin t d ijj n wass n zzardet d řefrařet. ¹⁸ Udayen nni iřan di Cucan, munen deg wass wiss třetřac n uyur uřa deg wass wiss arbeřac uca nitni areyyřen deg wass wiss xemmeřac uca ggin t d ijj n wass n zzardet d řefrařet. ¹⁹ X uyenni Udayen, inni iřan di řkampu, inni izeddyen di tneddam břa řehyuř, ggin ass wiss arbeřac n uyur n Adar d ict n temsart n řefrařet d zzardet u d ijj n wass d ařebřan, ass i di kuř ijj issekka ariřalut i wenneřni. ²⁰ Izemm Murdaxay imezruyen-a uca issekk tibratin i marra Udayen nni iřan di marra řamalat n ujeřid Ařacwiruc, i yenni iřan yudsen d inni iřan igg^wejen, ²¹ mařend ad ten arren ad řđan ass wiss arbeřac n uyur n Adar uřa d wass wiss xemmeřac zzayes, zeg usegg^was ař asegg^was nneřni - ²² ełahřab ussan i di řřfen Udayen arrařet zi řeedyan nsen, u ełahřab ayur nni tuřa i d asen ibeđřen zi řehřen řar refrařet u zeg wecđan řar wass ařebřan - řima ad ten arren d ussan n zzardet d řefrařet u řima kuř ijj ad issekk ayiralut i wenneřni u řima ad wcen i imezřađ. ²³ Qeբřen Wudayen min bđan ad đfaren ead u min d asen yuran s ufus n Murdaxay, ²⁴ minzi Haman, mmis n Hamadata, Axaxi, řeedu n marra Udayen, tuřa ittřarreř ict n texceř đidd i Wudayen mařend ad ten ihellek u minzi tuřa inđar Pur, aqa-t d taqedduřt, řima ad ten yaređdeř u ad ten ihellek, ²⁵ maca umi dd-tusa Istir zzat i wudem n ujeřid, yumur netta s tira mařend ad yarr x uzeřif nnes taxceřta taeeřant, tenni tuřa ixarreř đidd i Wudayen, uca uyřen tarwa nnes řar teřnact. ²⁶ X uya řayan ussan-a 'Purim', zeg isem n 'Pur'. X uya, zi ssibbet n wawařen n tebrat-a u zi ssibbet n min řrin s yixef nsen zi man aya u zi ssibbet n min d as imsaren, ²⁷ kkaren ad řđan ussan-a uca qeբřen Wudayen i yixef nsen u i tarwa nsen u i marra inni řarsen dd-iqqnen, mařend war sseđđun ca ad řđan tnayen n wussan-a am mammec xasen itwari u ełahřab řweqt i řarsen itwaggen i kuř asegg^was ²⁸ uca ad idaren u ad řđan ussan-a di kuř řjiř, di kuř tawacunt, di kuř řamala u di kuř tandint u war sseđđun ca ussan-a n Purim řar Wudayen u war ittetwagg uneggar řar řidaret nsen s tarwa nsen. ²⁹ Tajeřidt Istir, yeřis n Abiřayil, tura řmie ak-d Wuday Murdaxay, s marra ti-zemmar, řima ad arekkzen twařat nneřnit tabrat-a x tmeřřact n Purim. ³⁰ Issekk tibratin i marra Udayen di mya u-sebea u-eicrin n řamalat n tgeldit n Ařacwiruc, řmie ak-d wawařen n řehna d teřđiqt, ³¹ řima ad neyycen ussan-a n Purim di řweqt nsen itwaggen, am mammec i d asen yumur Wuday Murdaxay, řmie ak-d tjeřidt Istir, u am mammec ggin x yixef nsen u x tarwa nsen timesřayin am uřummi d uweřřu n ugeřdur. ³² Min itwannan zi Istir igga ad iřin wawařen-a x Purim beđden uca twarin deg ijj n weđlis.

Řemyaret tameqqrant n Murdaxay

10 ¹ Ajeřid Ařacwiruc igga řizya x yinni řadu nnes di temmurt u di tegzirin n řebřar. ² Marra min igga n řjeřd d tzemmar uřa d abarreř x řemyaret n Murdaxay, wenni i d as iwcin i ujeřid ijj n ccan imřar, ma war ten yurin deg weđlis n usetteř n ijeřiden n Madya d Lfurs? ³ Minzi tuřa Murdaxay d wenni wiss tnayen awarni i ujeřid Ařacwiruc uca tuřa-t d ameqqran řar Wudayen u ařřas zeg aytmas ařđan zzaysen u netta tuřa yarezzu min iřan řsen i řgens nnes u tuřa issawař s řřar x marra zzariēet nnes.

IZEHHIDEN

ADLIS AMEZWARU - IZEHHIDEN 1-41

1¹ Sseed n weryaz,
wenni war igguren di ccwar n ieffanen,
d wenni war ibedden deg webrid n imednab,
d wenni war iqqimen x řkursi n yenni isseřqaran,
² maca řefrařet nnes aqa-tt di ccarięa
u ittegg itt ass d řiřet.
³ Ad yiři am ict n tcejart i itwazzun řar iyezran n waman,
tenni itticcen řyiřet nnes di řweqt nnes,
afar nnes war ittizey.
Marra min ittegg, ad yiři.

⁴ War *třiřin* ieffanen ammu,
minzi *nitni* am icarfa ittawyi t usemmiđ.
⁵ Minzi ieffanen war ttbeddin ca deg wass n řeřsab
uřa d imednab di tmesmunt n imseggaden,
⁶ Minzi SIDI issen abrid n imseggaden,
maca abrid n ieffanen aqa ad ifna.

2¹ Mayemmi tthajen řegnus
u ttemtimen řegnus *s wawařen* ixwan?
² Kkaren ijeřiden n temmurt
uca mmcawaren řřukkam *marra* řidd i SIDI
u řidd i Lmasiř nnes:
³ ‘Ejj aney ad nqess iceddiyyen nsen
u ad xaney nessbeęęed tisyunin nsen!’

⁴ Wenni izeddyen deg ujenna, iđeřřec,
Sidi inu ad zzaysen istehza.
⁵ Xenni ad kidsen issiweř s lyadab nnes
uca s řřaduq n lyadab nnes ad ten issigg^wed.
⁶ ‘Nec aqa dehney Ajeřid inu,
x řihyun, adrar inu iqeddsen!’

⁷ Nec ad barrřey tikkest n wawař!
SIDI inna ayi
‘Cek d Mmi, jjiy-dd cek ass-a!’
⁸ Ttar zzayi u nec ad ac wcey řegnus d řwart
uřa d tineggura n temmurt ad řark iřint d agra i cek.
⁹ Ad ten trebzed s yijj n weqdib n wuzzař,
ad ten tarřed d tarezzit amecnaw ijj n uřarrař n třaxt.

¹⁰ Řexxu *xenni*, a ijeğiden, iřim d ifehhamen,
tebbtem ixef nwem, a řquđat n temmurt!

¹¹ Sexxarem i SIDI s tigg^wudi
u farhem s tarjijet.

¹² Sudmem Mmis, ĥima netta war ittxeyyiq
u ad tetwahellkem kenniw deg webrid,
waxxa axeyyeq nnes itwasseyri drus waha.

Sseed n marra inni i ġars-dd yarewřen.

3 ¹ Azehhed n Dawud, umi yarweř zeg wudem n mmis Abcalum.

² A SIDI, inni d ayi iħeřřaren aqa kettaren,
aťtas aqa-ten đidd inu.

³ Aťtas aqa qqaren x řeemar inu
'I netta war din *iğ*i usenjem ġar AREBBI!' Silah.

⁴ *Aħeqqa* cek, a SIDI, d aseřqi i necc, aeuği inu,
uca cek d wenni issgaeden azeğif inu.

⁵ S tmijja inu řayiy i SIDI
uca netta yarra-dd xafi zeg wedrar nnes iqeddsen. Silah.

⁶ Senndey uca ikka xafi yiđeř,
faqey-dd, minzi Arebbi iawen ayi.

⁷ War gg^widey zi eecra n řuřuf n řgens,
inni i d ayi dd-innden ssbedden ixef nsen x iyezdisen inu.

⁸ Kkar, a SIDI, senjem ayi,
a AREBBI inu, minzi cek tewtid marra řeedyan inu ġar uyemir,
aqa teddzed tiymas n ieffanen.

⁹ Asenjem aqa-t zi SIDI,
ad tiři lbaraka nnek x řgens nnek. Silah.

4 ¹ I umeqqran n imeynajen. Ak-d uzenzun. Azehhed n Dawud.

² Arr-dd xafi xmi dd ttřayiy, a AREBBI n tsegda inu!
Di řeřşaret aqa cek teggid ayi ttasie.
Ĥinn xafi u seř-dd ġar tzağit inu!

³ Tarwa n *yijj* n weryaz, ař meřmi i ġa yiři ueuği inu d řear?
Ař meřmi i ġa texsem řbaťeř,
ad tarzum x ixarriqen? Silah.

⁴ Snem *xenni*, aqa SIDI iħuzz i yixef nnes ijjen i di *iğ*a arđa nnes.
SIDI ad ayi iseř xmi d as i ġa řayiy.

⁵ Arjijjem, u war xeṭtim.
Siwřem deg wuř nwem di řectu nwem uca susmem. Silah.

⁶ Qeddmem tiyarřa n tsegda
u ttecřem x SIDI.

⁷ Ařtas qqaren ‘Wi d aneř i řa issecnen řxar?’
A SIDI, ejj ad xaney-dd tenqar tfawt n wudem nnek, a SIDI!

⁸ Cek tessfarřed ayi deg wuř inu
ktar di řweqt i di tuřa imendi nsen d binu n jdid nsen wesreen ařtas.

⁹ Di řehna ad zzřeř u ad řřřeř,
minzi mřir cek, a SIDI, ad ayi tesszedřed di řaman.

5 ¹ I umeqqran n imeřnajan, ak-d temja. Azehhed n Dawud.

² A SIDI, seř-dd i min i řa iniy,
fehmet i unixses inu.

³ Ĥekkar i tmijja n uzaweg inu,
a Ajeřid inu u AREBBI inu,
aqa i cek i umi řřřařiy.

⁴ Yar tuffut, a SIDI, tesřid cek i tmijja inu,
řar tuffut nnqeřbey-dd řark
uca qqimeř řtrajiy.

⁵ Cek war teřid ca d AREBBI nni ittexsen tuřeffna,
bnadem ařeffan war řark ittiff ařimi.

⁶ Ibuřařiyen war qqimen bedden zzat i řřřawin nnek,
cek tcarrhed marra inni itteggen řřar.

⁷ Ad thellked ayt bu-ixarriqen.
SIDI itteiffa aryaz n idammen d řyecc.

⁸ Maca s řemyaret n tmexsiwt nnek icewwaren ad adfeř necc řar taddart nnek,
ad ac ařareř řar zzawect nnek iqeddsen s tigg^wudi zzayek.

⁹ A SIDI, suyur ayi x webrid n tsegda nnek
di řřwee n yenni i d ayi iřeřřan,
seggem abrid nnek zzat i wudem inu.

¹⁰ Minzi deg uqemmum nsen war din bu řaman,
jjuf nsen d axeyyeb,
tmijja nsen d aneř yarezmen,
arebbun txancet s yiřes nsen.

¹¹ Dea ten, a AREBBI,
ejj iten ad wřan s ccwar nsen,
azzeř xasen di ssibbet n wařřas n ixetřan nsen,
minzi nitni řewwřen xak.

IZEHHIDEN

¹² Jjem marra inni xak ittecčren ad farħen,
ejj iten ad sřiwerħwen i řebda.
Cek tfaryed xasen
u inni ittexsen isem nnek ad negzen s řefraħet *i yarsen* dayek.
¹³ Minzi cek, *a SIDI*, ad tbarked amseggad,
ad as tquwwarded s uħinni am s ict n tcappa n useřqi d ameqqran.

6¹ I umeqqran n imeynajen. Ak-d uzenzun x ufiřu wiss tmenya. Azehhed n Dawud.

² A SIDI, war d ayi ttweddbab di lyađab nnek
u war d ayi ttextix ca deg wesear nnek!
³ Ĥinn xafi, *a SIDI*, mařar necc aqa arxuy.
Sgenfa ayi, *a SIDI*, mařar ixsan inu ttarjijjin!
⁴ Wah, řeemar inu yarjef ađtas
u cek, *a SIDI*, ař meřmi?
⁵ Dweř-dd, *a SIDI*, fekk řeemar inu,
senjem ayi di tťwee n tmexsiwt nnek icewwaren.
⁶ Minzi di řmewt war dinni bu řidaret nnek.
Wi cek i řa iqadan di řaxart?

⁷ Necc uħřey s inixsisen inu.
Ģiřet tekmeř necc ssuffey qama inu,
uřa d tassut inu teťtebteb qae s imeťtawen.
⁸ Tiťt inu teřři s wecđan,
aqa-tt tetwacc zi marra iřrimen inu.

⁹ Agg^wjem xafi, marra inni itteggen řmuęsiyyet,
minzi SIDI isřa i tmijja n imeťtawen inu.
¹⁰ SIDI isřa i uzaweg inu,
SIDI ad iqbeř tzađit inu.
¹¹ Marra řeedyan inu ad ten teřqef řefđihet d unexřie,
ad dd-dewřen řar đeffar,
ak-d warmac n tiťtawin ad ssedħan.

7¹ Ijj n yezři n Dawud deg wađtas n tmijjiwin nni iřennej i SIDI di ssibbet n Kuc, Abinyamini.

² A SIDI, Arebbi inu, aqa xak i ttecřey!
Senjem ayi zi marra inni xafi ittazžřen uca fekk ayi!
³ Maħend netta war d ayi izeeef am weyrad u ad ayi imezzeq,
řami war din wi i řa ifekken!

⁴ A SIDI, AREBBI inu, mařa necc ggiř man aya,
mařa din ca n řyecc iřseq deg ifassen inu,
⁵ mařa necc xeřfey wenni akidi iddaren di řehna s řřar,
- *maca* necc ssnejmey wenni i d ayi ijeyyfen x walu -,

⁶ *xenni* ejj ad yazzeŕ řeđu x řeřmar inu u ad ayi ieđu
u ad ieřes x tudart inu
u ad issezdey netta aeuři inu di tcejjajt! Sila.

⁷ Kkar-dd, *a* SIDI, di lyađab nnek,
sueřa ixef nnek x wehjam n yenni i d ayi iheřsaren
u faq di tťwee inu, aqa teggid tumured lhukm.

⁸ Ijj n weydud n řegnus ad ac dd-inneđ
u sennej nnes ad dd-tdewřed řar sennej.

⁹ SIDI ad ihakem řegnus.
Egg dayi řheqq, *a* SIDI, elahřab tasegda inu
u elahřab řekmaret i xafi yarsin.

¹⁰ Sbedd tuęeffna n ieęffanen u semten amsegged,
cek, wenni iqegřen uřawen d tyezřař, *a* AREBBI iseggden!

¹¹ Tcappa n useřqi inu řar AREBBI,
amsenjem n imseggmen n wuřawen.

¹² AREBBI d ijj n řqađi iseggden,
ijj n Arebbi nni isexxđen kuř ass.

¹³ Mařa war dd-ieqib, ad isseqđee netta ssif nnes,
ad imheđ řqews nnes uca ad xas ineyyəc.

¹⁴ Igga xas řesnař ineqqen,
iggur ad yarr fritcat nnes d iřefđawen yareqqen.

¹⁵ Xzar, aqa iwđa-dd xas řehřiq n tarwa n řmuęsiyyet
u iksi ddeyset n tamara
uca yuru-dd ixarriqen.

¹⁶ Iqqaz ijj n weřfur uca issuęey it,
maca d netta *s yixef nnes* i iwđan deg weřfur nni i igga.

¹⁷ Arber nnes ad řars-dd idweř ař azeęif nnes
u řexcunet nnes ad dd-tehwa x uceqquf nnes.

¹⁸ Ad qadiy SIDI x tsegda nnes
u ad zehhdey i yisem n SIDI, n Ameuři x kuřci.

8¹ I umeqqran n imeynajen, *s teynint n* Ujitti. Azehhed n Dawud.

² *A* SIDI, Arebbi nney, mammec icennee yisem nnek x marra tammurt,
cek d wenni iggin leađama nnek sennej i ijenwan.

³ Zeg uqemmmum n ihenjiren d iseyman
teggid jjehd x yenni i cek iheřsaren,
řima ad tbelleeđ abrid x řeđu u x wenni yarezzun ad intaqem.

⁴ Mařa twařiř ajenna, řxedmet n iđewđan nnek,
taziri d yetran, inni teggid cek,

⁵ min iena *xenni* bnađem, aqa cek txarrřed days
u mmis n bnađem, aqa cek txezzared řars?

IZEHHIDEN

- ⁶ U cek tarrid t cwayt qell i AREBBI,
u tewcid as ict n temrist n uεuđi d řeezz.
⁷ Tarrid t netta ad iħkem x tmegga n ifassen nnek.
Tuđa tessarsed marra swadday i iđaren nnes,
⁸ iħuřiyyen d ifunasen, marra ina, daysen εawed řmař n yeyyar.
⁹ Ijđad n ujenna d iseřman n řebħar,
marra min ittcuqan ibriden n řebħur.

¹⁰ A SIDI, Sidi nney, mammec icennes yisem nnek di marra tammurt!

9¹ I umeqqran n imeynajen. S *teynint* n ‘Anuri n memmi’. Azehhed n Dawud.

- ² Necc ad qadiy SIDI s marra uř inu,
necc ad barrħey marra řeejayeb nnek.
³ Ad zzayek farħey ad zzayek sřiwiřiwey.
Necc ad zehhdey i yisem nnek,
a cek, Ameuđi x kuřci!
⁴ Umi řeedyan inu dewřen ġar đeffar, wđan u ġeřyen zzat i wudem nnek.
⁵ Maġar cek twennid ayi tasyart inu u tbellēed ddeewet inu,
teqqimed x řkursi, a cek d řqadi d amsegged.
⁶ Cek tεaqbed řegnus, thellked aεeffan,
temħid isem nsen i řebda qaε.
⁷ Řeedu, aqa nitni twaqđan, aqa-ten d řxirbat i řebda.
Tġedřed tineddam nsen, řidaret nsen tefna.
⁸ SIDI ittyima i řebda.
Issbedd řkursi nnes i řeħkam.
⁹ Netta ad icarree ddunit s tsegda
u ad iħkem řegnus s řħeqq.
¹⁰ SIDI d lburj yueřan i wenni ittmendaren,
ijj n lburj yueřan deg wakuden n řeħřaret.
¹¹ Inni issnen isem nnek, ad xak ttecřen,
maġar inni xak yarezzun, war daysen tsemmħed, a SIDI.

¹² Zehhdem i SIDI, wenni izeddġen x *wedrar* n řihyun, barrħem s tmegga nnes ġar řegnus.
¹³ Minzi netta yarezzu x usizzeř n idammen, ittxarrař daysen.
War ittu ca iġuyyan n řmusakin.
¹⁴ Ĥinn xafi, a SIDI,
xzar ġar řeyben inu i dd-yusin zeg inni d ayi icarrhen,
cek d wenni i d ayi ġa issġaēeden zi tewwura n řmewt,
¹⁵ Ĥima ad barrħey s marra ccan nnek
di tewwura n yeġis n řihyun.
Necc farrħey x usenjem nnek.

¹⁶ Řegnus wđan deg weħfur i iggin nitni.
Ađar nsen itwacedd di traccia

nni ssnuffaren nitni simant nsen.

¹⁷ SIDI idweř itwassen.

Netta yuřa tasyart,

aεeffan innuy di tmeġġa n ifassen nnes. Ejj ifiřan ad denddnen. Sila.

¹⁸ Iεeffanen ad dd-dewřen řar řaxart,

marra řegnus nni ittun AREBBI.

¹⁹ Maca amezřuđ war itwattu i řebda,

war itwaqetřee řayas n řmusakin i řebda.

²⁰ Kkar, a SIDI, řima war iddikk^{wiř} bnadem ijhed ktar.

Ejj řegnus ad twacarreen zzat i wudem nnek.

²¹ Sigg^{wed} iten, a SIDI,

ejj řegnus ad ssnen aqa nitni d iwdan *waha!* Sila.

10¹ A SIDI, mayemmi teqqimed tigg^{wed} *ammu?*
Mayemmi tessnuffared ixef nnek deg wakuden n řehřaret?

² S nnfaxet iđeffar uεeffan řmeskin.

Aqa ad yiři ad twatřfen di tmeεmač i di ttxarrřen.

³ Mařar aεeffan isseuřa ixef nnes

řar mezři n řεεmar nnes,

ittbarek ađemmaε,

ittceqqaf di SIDI.

⁴ Aεeffan amecnaw wenni issgaεεaden tinzar nnes řar ujenna,
war ittbeqqec.

“War din AREBBI”, man aya d marra min di ittxarřen.

⁵ Marra ibriden nnes tteffřen as mliř kuř twařat.

Řehkamat nnek ttuεřant xas.

Ittzawar marra inni t iřeřřaren.

⁶ Netta iqqar deg wuř nnes “War ttenhezziř,
mařar zi jjiř ař jjiř war d ayi iřeqqef uřa d ijj n řřar.”

⁷ Aqemmum nnes *dayes* nneεřet,

iccur s ixarriřen d ddeř.

Sadu yiřes nnes *aqa din* tamara d řmuεřiyyet.

⁸ Netta ittyima řar texceft di dcurat,
deg imucan innuffaren, ineqq inni war iggin ca.

Tiřřawin nnes mmenđarent x řmeskin.

⁹ Iřbet deg wemcan innufaren,

am weyrad deg udurri n uxeccab.

Netta ittřekkar řima ad yacar řmeskin.

Ittacar řmeskin umi t ijebbbed di traccia nnes.

¹⁰ Netta ihekk^wa-dd řar wadday, ittađar
u řmeskin iweřřa řar *waccaren* nnes ijehden.

¹¹ Iqqar deg wuř nnes “AREBBI ittu,

netta issnuffar udem nnes,

εemmarř ad t iřar.”

¹² Kkar, a SIDI, AREBBI, ssgææed afus nnek,
war ttettu řmusakin.

¹³ Mayemmi ittceqqaf uæeffan di AREBBI,
mayemmi iqqar deg wuř nnes
“Cek war tettbeqqaced!”

¹⁴ Aqa cek tezrid, minzi twařid tamara d wecđan
maĥend ad ten tessarsed deg ufus nnek.
Řmeskin ittarr-dd ħark s uzeġif.
Cek d ameawen n uyujir.

¹⁵ Arz aġir n uæeffan
u beqqec řyar n wenni itteggen tuæeffna
ař war ttifed walu *ead*.

¹⁶ SIDI d ajeġid i řebda qaæ.
Řregnus twateĥĥan zi temmurt nnek.

¹⁷ A SIDI, cek tesřid i mezri n imwađeen,
ad tessmetned uřawen nsen,
ad ħarsen tmeyyřed amezzuy nnek

¹⁸ ĥima ad tewced tasyart i uyujir u i wenni itwaĥeřřaren,
maĥend uřa d ijj n bnadem x temmurt war ittyimi issagg^wad *ead uřa d ijj*.

11 ¹ I umeqqran n imeynajen. Zi Dawud.

Necc ttečřey x AREBBI. Mammec teqqarem i řeemar inu
“Arewřem ħar idurar, a ijđad!”?

² Maġar xzar, iæeffanen aqa meĥĥden řqews,
ssrusan fritcat nsen ħar ufiřu
ĥima ad wten di taġest deg inni umi isegged wuř.

³ Wah, dsusa n ddunit twaredđġen!
Min *izemmar xenni* ad yegg umsegged?

⁴ SIDI *izeddey* di řeqřar nnes iqeddsen,
řkursi n SIDI *ittbedda* deg ijenwan.
Tiřřawin nnes ttwařant,
řxezrat nnes arezzunt di tarwa n bnadem.

⁵ SIDI ittbeqqec amsegged,
maca řeemar nnes itteiffa aæeffan d wenni ittexsen řeunf.

⁶ Netta ad iwwet iæeffanen s ijj n wenzar n txecfin,
timessi d řecbariyyet d ict n tĥaryat tameqqrant *ad iřint* d tasyart n řkas nnes.

⁷ Minzi SIDI d amsegged,
ittexs timegga iseggden.
Marra inni igguren nican ad ħaren aġembub nnes.

12¹ I umeqqran n imeynajen. Azehhed n Dawud. X ufiřu wiss tmenya.

² Senjem, a SIDI, minzi ařdiq itwaqđa,
mayar war din *ead* imtiqqan jar tarwa n bnadem.

³ Nitni ssawařen jarasen s ixarriqen,
s iyencicen ccuren s uřhinneb iyekk^wan,
aqa ssawařen s tnayen n iyembab.

⁴ Ejj SIDI ad iqđeε marra iyencicen s uřhinneb iyekk^wan,
uřa d iřes s wawařen n nnfaxet.

⁵ inni iqqaren “S yiřes nney ad řarney yiři uqarru imyar,
iyencicen aqa-ten nney!
Man wen *iřan* xaney d sidi?”

⁶ “Di ssibbet n ddeğ *i itteggen* x řmusakin uřa di ssibbet n iyuyyan n imezřađ,
ad kkarey řexxu necc”, inna SIDI.

”Wenni x tuřa idduqez, ad t awyey di řaman.”

⁷ Awařen n SIDI aqa-ten d awařen řfan,
twassizdgen *am* nnuqart deg ijj n řkas i ufesyi di temmurt,
twassizdgen sebea n twařawin.

⁸ Cek, a SIDI, ad ten teħđid,
ad aney teřřared zi jjiř-a,
i řebda qae.

⁹ Iaeffanen gguren nnden mani mma,
xmi i řa ikkar ddeğ jar tarwa n bnadem.

13¹ I umeqqran n imeynajen. Azehhed n Dawud.

² Mečarř ead, a SIDI, i d ayi i řa tettud?
Ař mečarř ead i xafi i řa tessnuffared ayembub nnek?

³ Mečarř i iqqimen ad ggey ead řehmum di řeemar inu,
acđan deg wuř inu mkuř ass?
Ar meřmi i řa isseuğa řeedu inu ixef nnes xafi?

⁴ Xzar-dd, arr-dd, xafi a SIDI, AREBBI inu!
arzem ayi tiřřawin inu, řima necc war tteřřsey iđes n unuri,

⁵ řima řeedu inu war iqqar
“Necc yellbey xas!”, wenni i d ayi iřeřřaren war ifarreř,
mařa ggurey faryey.

⁶ Necc ttečřey x tmexsiwt nnek icewwaren.
Uř inu ad ifarř x usenjem nnek.
Necc ad yennjey i SIDI,
mayar netta igga dayi řxir.

14¹ I umeqqran n imeynajen. Azehhed n Dawud.

Abuhaři inna deg wuř nnes “War din bu AREBBI!”
Nitni ttaredğen, ttegggen timesřayin idexsen ,
war din uřa d ijj ittegg min icnan.

² SIDI ixezzar-dd zeg ujenna ęar tarwa n iwdan
ħima ad izar, ma din ħed days řefhamet,
ijj wenni yarezzun AREBBI.

³ Marra ffyen zeg webrid,
aqa-ten jmię dewřen d ięeffanen,
war din uřa d ijj ittegg řxar,
uřa d ijj.

⁴ Marra inni ittegggen řmuęıyyet ma war ęarsen bu tussna,
inni ittetten řgens inu amecnaw xmi ttetten aęrum?
Nitni war ttřayan x SIDI.

⁵ Aqa tewđa-dd xasen din tigg^wudi temęar,
mayar AREBBI aqa-t ak-d jjiř n imseggaden.

⁶ Kenniw tnefdem array n řemsakin,
minzi SIDI d amcan nnes n tarewřa.

⁷ Ih, aqa asenjem n Israyil ad dd-yas zi řihyun!
Xmi dd i ęa yarr SIDI imeħbas n řgens nnek,
ad yarceę Yaęqub,
ad ifarħ Israyil.

15¹ Azehhed n Dawud.

A SIDI, man wen i ęa iqqimen deg uqidun nnek?
Man wen i ęa izedęen x wedrar nnek iqeddsen?

² Wenni igguren di řekmařet n tudart nnes u ittegg taseęda
u *wenni* issawařen tidett deg wuř nnes.

³ Wenni war ittceqqafen s yiřes nnes,
wenni war ittegggen řęar i ięciren nnes
u war ittzawar aęjar nnes.

⁴ Wenni immendaren zi *Arebbi* aqa itwasseħęar di tiřřawin nnes,
maca inni ittegg^weden SIDI, ittweqqar iten.
Ijjuğ di txessart nnes
war *t* ittbeddiř.

⁵ Wenni war itticcen *tmenyat* n nnuqart nnes s arriba
u war ittęřtef arracka đidd i wenni war di ięin řeib.
Wenni ittegggen man aya,
war iggur ad ifarę i řebda.

16¹ Ict n tira yuġyen ineqcen. Zi Dawud.

Ħda xafi, a Arebbi, maġar necc arewřeġ-dd ġarek.

² *Řeemar inu* tenna i SIDI “Cek d Sidi inu,
uřa d řxar inu, war din min xak yueřan!”

³ X imqeddasen i *izeddyen* x temmurt u x ayt n ttařet,
aqa marra arđa inu aqa-t akidsen.

⁴ Tamara n yenni iđeffaren *ammu* deġya ijj n *arebbi* nneđni, ad twaktarent.
Necc war ttfarriġeġ tawhibt nsen n useyyeb n idammen
u war ttidareġ ismawen nsen x iyencicen inu.

⁵ SIDI d tasyart inu d řkas inu.
Cek tetřfed taqedduřt inu deg ufus nnek.

⁶ Ifiřan n *řebar* kkaren ayi-dd deg imucan iřebřen,
wah, tasyart aqa tusa-dd xafi mliř.

⁷ Necc ad barkey SIDI, wenni i d ayi ineřřen.
Uřa s řiřet sřremdent ayi tyezřař inu.

⁸ Necc řebda tteġgeġ SIDI zzat i tiřřawin inu.
Umi netta *iřa* x ufus afusi inu,
necc war farrġeġ.

⁹ S uyenni uř inu ifarreř
u aeuři inu ittarcıq.

Wah, uřa d aysum inu ad iddar s řaman.

¹⁰ Maġar cek war tsemmřed ca di řeemar inu di řaxart,
u war tettarrıd ařdıq nnek ad iřar řyecc.

¹¹ Cek ad ayi tessecned abrid n tudart,
tyawant zi řefrařet aqa-t zzat i uyembub nnek,
nniemat aqa-ten deg ufus nnek i řebda.

17¹ Tazařit n Dawud.

A SIDI, seř ġar min iřan nican, ġgem řbař i uyuyyi inu,
ewc amezzuy xmi ttzařıġ s iyencicen war zzaysen dd-ittekk ca uxarriq.

² Ejj řřeqq inu ad iffey zi zzat i wudem nnek,
ejj tiřřawin nnek ad xezřarent ġar min iřan iseggdan.

³ Cek tqeğbed uř inu, tarzud *days* s řiřet.
Tjarrbed ayi, *maca* war tufid walu.

Mařa xarřeġ di ca war iřři, war dd-teffiġ ca zeg iyenciden inu.

⁴ X min tteġgen iwdan,
aqa necc ħdıy ixef inu,
elařsab awař zeg iyencicen nnek, zi tebridin n ayt-řeunf.

⁵ Gġıy iřuraf inu di jjurrat n iđaren nnek,
řima war farrġen iđaren inu.

- ⁶ Necc řayiy xak, minzi cek ad xafi-dd tarred,
a Arebbi, ewc ayi amezzuɣ, seř i min ɣa iniy.
- ⁷ Iři ad tetwafarzed s tmexsiwt nnek icewwaren,
cek d wenni i issenjamen inni yarezzun mani i ɣa yarewřen
zeg ufus n yenni i ittyewwyen x ufus nnek afusi.
- ⁸ Hɗa ayi am weryaz amezyan deg yeğis n titť nnek,
snuffar ayi di tiři n wafriwen nnek
- ⁹ zeg ičeffanen inni d ayi iheššaren,
inni d řeedyan n řeemar inu, inni d ayi ittquwwaren.
- ¹⁰ Nitni belleen ixef nsen s tdunt nsen,
s uqemmum nsen ssawařen s nnfaxet.
- ¹¹ Řexxu quwwaren nitni i ișuraf nney,
titťawin nsen mmuqqřent maħend ad *aney* ndaren ɣar temmurt.
- ¹² Netta yarwes deg weyrad nni imezzren ad imezzeq *taymart nnes*,
x yijj n weyrad d amezyan izeddyen deg imucan innuffaren.
- ¹³ Kkar, a SIDI, ruħ msagar akides, ɣdeř-it ɣar temmurt.
Fekk řeemar inu s ssif nnek zeg učeffan,
- ¹⁴ s ufus nnek zeg iryazen, a SIDI, zeg iryazen
nni ɣarsen ddunit d tasyart min ttekken ddaren,
inni zi tetteemmed ačedis nsen s řeknuz inuffaren,
uřa d iħenjiren nsen twayawanen,
ttejjan min iqqimen nitni i tarwa nsen.
- ¹⁵ Necc ad ɣareɣ aɣembub nnek di tsegda,
ad dd-dewřey jjiwney s waddud nnek xmi dd i ɣa faqeɣ.

18¹ I umeqqran n imeynajen. Azehhed n Dawud, amsexxar n SIDI
i issiwřen awařen n yezři-ya i SIDI
deg wass umi t ifekk SIDI
zeg ufus n marra řeedyan nnes u zeg ufus n Cawul.

- ² Netta inna
“Necc ttexsey cek, a SIDI, jjeħd inu d cek.
- ³ SIDI d tașđart inu d lburj inu d amsenjem inu,
Arebbi inu, jjarf inu, necc ɣars i ɣa arewřey.
Cek d aseřqi inu d yicc n usenjem inu,
lburj inu yueřan.
- ⁴ Necc řayiy-dd x SIDI, wenni isdaħeğen asemɣar,
u necc aqa twassnejmey zi řeedyan inu.
- ⁵ Iseywan n řmewt nnđen ayi-dd,
ssigg^wedent ayi řħemřat n waman ihajen.
- ⁶ Iseywan n řaxart carfen ayi,
tixecfin n řmewt ħšarent ayi.
- ⁷ Di řeħšaret inu řayiy-dd x SIDI, u x AREBBI inu i x dd-řayiy.
Zi zzawect nnes isřa netta i tmijja inu

uca iɣuyyan inu *udfen* ɣar imezzuyen nnes.

⁸ *Xenni* tenhezz u tarjijj temmurt,
dsusa n idurar ttraħen-dd ttaşen-dd u nhezzen,
mayar lyaḍab nnes tuya itwassary.

⁹ Ddexxan iɣaæed-dd zi tenzarin nnes u timessi zeg uqemmum nnes tşarḍ,
řefħem itteħduduɣen itwassary zzayes.

¹⁰ Netta iija ajenna ad yaḍar uca *xenni* ihwa-dd netta,
aqa din ijj n useynu d abarcen sadu iḍaren nnes.

¹¹ Netta indeh x ijj n uxirub, *wah* iḍwa,
uca iħewwem x wafriwen n uşemmiḍ.

¹² Netta igga tağest am ijj n udurri x yixef nnes, *am* texzant nnes n ifetwan,
ijj n wegraw n waman, iseynuten iqelljen ibbarecnen.

¹³ Zi tissiqt qibač nnes twassaryen řefħem itteħduduɣen.

¹⁴ Uca iija SIDI ajaj ad idduqqez zeg ujenna,
Amɛuğ x kuřci igga tmijja nnes ttnefrara.

¹⁵ Netta issekk fritcat n řqews nnes uca ibezzeɛ iten,
izzaryeḍ assamen uca issigg^wed iten.

¹⁶ Tisiwin n iyezran dewřent ttbanent,
dsusa n ddunit dewřen ɛarran

zeg utextex n SIDI,
zeg uşuḍi n řɛwin zi tenzart nnes.

¹⁷ Zi sennej issizżweḍ-dd *afus nnes* , yiwi ayi,
ijbed ayi-dd zeg waman myaren.

¹⁸ Netta ifekk ayi-dd zi řɛdu inu ijeħden, zeg inni i d ayi icarrhen,
minzi nitni tuya jehħden xafi.

¹⁹ Nitni ħşaren ayi deg wass n arziyyet inu,
maca SIDI tuya d amɛemmed inu.

²⁰ Netta indeh ayi ɣar ttaşie uca issenjem ayi,
mayar netta tuya isseizza ayi.

²¹ SIDI ixřef ayi ɛlaħsab tasegda inu,
ɛlaħsab tazdugi n ifassen inu ixegęş ayi.

²² Maɣar necc tťfey ibriden n SIDI,
war heyyḍey ca x AREBBI inu s uxeyyeb.

²³ Maɣar marra řħeqq nnes *tuya* zzat i *tiťťawin* inu,
war heyyḍey ca x tweşša nnes.

²⁴ Dewřey akides kemřey,
ħḍiy ixef inu zi řmuęşiyyet inu.

²⁵ SIDI ixřef ayi anect n tsegda inu,
anect n tazdugi n ifassen inu zzat i *tiťťawin* nnes.

²⁶ I umeddukeř aşdiq i teğid cek d ameddukeř aşdiq,
i bu-teyrudť ikemmřen i teğid cek tkemmřed.

²⁷ Ak-d wenni işfan aqa teşfid ktar,
ak-d wenni ifaryen aqa tfaryed ktar.

²⁸ Cek tessnejmed řgens itwaħşaren.
Tiťťawin imɛeffaren ad tent tesseħwid.

- ²⁹ Minzi cek d řefnar inu, SIDI!
AREBBI inu ittegg tifawt di tağest inu.
- ³⁰ Minzi akidek ad azzřey x ict n bandiyya,
ak-d AREBBI inu ad negzey x ijj n řhiđ.
- ³¹ Abrid n Arebbi ikmeř, awař n SIDI itwařeffa *di tmessi*.
Netta d aseřqi i marra inni days ittiqqan.
- ³² Mayar man wen i iğan d Arebbi, myir SIDI,
u man wen i iğan d tařđart, myir AREBBI nney?
- ³³ Arebbi wenni i d ayi ittbeysen s jjhed
d wenni i d ayi itticcen abrid inu ikmeř.
- ³⁴ Netta igga idaren inu am yenni n iřayđen n wezyar,
u yarra ayi ad beddey x řegęudi inu.
- ³⁵ Netta isseřmed ifassen inu i umenyi,
iřağen inu ad meħđen ijj n řqews n nnhas.
- ³⁶ Cek tewcid ayi aseřqi n usenjem nnek,
afus nnek afusi d asenned inu
u s uwađeę nnek tessemyared ayi.
- ³⁷ Aqa teggid ttasie i uřurif sadu inu,
uca ticeębin inu war meyyřent.
- ³⁸ Necc đfarey řeđyan inu u teħhiy ten,
u war dd-tteiqibey ař ten qđiy.
- ³⁹ Necc ssnuqqbey ten řars ařami war zemmaren ad kkaren eawed.
Nitni wđan-dd sadu idaren inu.
- ⁴⁰ Cek tbeysed ayi s jjehd i umenyi,
tarriđ-dd inni řari dd-ikkaren ad ađaren sadu inu.
- ⁴¹ Cek tewcid ayi iri n řeđyan inu, n yenni i d ayi icarrhen,
u necc aređęey ten.
- ⁴² Nitni řayan, *maca* war din tuyi umsenjem,
řayan x SIDI, *maca* netta war xasen dd-yarri.
- ⁴³ Necc weddarey ten am teęjjajt zzat i usemmiđ,
am ucař x ibriden u necc eęney xasen.
- ⁴⁴ Cek tfekked ayi zeg imcubbcen n weydud,
teggid ayi d azeğif n řegnus,
ijj n weydud war t ssiney, ad ayi isexxar.
- ⁴⁵ Myir řami isřa umezzuř waha, sřin-dd řari.
Tarwa n yijj n abarrani ssniemiřen ssubuđen ayi.
- ⁴⁶ Tarwa n yijj n abarrani fecřen,
nitni ffyen-dd zi lbarajat nsen, arjijjen.
- ⁴⁷ Tudart i SIDI u ad tetwabarek teřđart inu.
Iři ad itwassgaęęed AREBBI n usenjem inu.
- ⁴⁸ Arebbi wenni xafi ittentaqamen
u *wenni* d ayi ittegggen iyduden sadu ufus inu,
- ⁴⁹ *wenni* i d ayi issuffuyen zeg *ufus* n řeđyan inu,
wah, cek tessgaęęaded ayi tiwa n yenni i d ayi ittđaddan,
cek tessenjamed ayi zeg weryaz n řexcunet.

⁵⁰ X uyenni, SIDI, necc xsey ad cek qadiy,
u ad zehhdey isem nnek.

⁵¹ Igga isenjimen n ujeġid nnes myaren
uca isscen tamexsiwt nnes icewwaren i umedhun nnes,
i Dawud u i zzariċet nnes i řebda.

19¹ I umeqqran n imeynajen. Azehhed n Dawud.

² Ijenwan barrhen s uēuġi n Arebbi
uca tessiweř řqubbet x řxedmet n ifassen nnes.

³ Ass awarni ass itteffey-dd wawař
u ġiřet awarni ġiřet teddakk^wař tussna tarra nnefs.

⁴ War iġi d řhard u war ġin ca d awařen,
tmijja nsen war d as ittesři hed.

⁵ Afirū n useggem nsen iffey x temmurt marra
uca awařen nsen ffyen ġars ař tťarf n ddunit.
Netta igga diha ijj n uqiđun i tfuct,

⁶ amecnaw muřay nni dd-issijjen zeg wexxam n řemřac,
isřiwřew am ijj n bu-taryast ħima ad iksi di ticři nnes.

⁷ Netta iffey-dd zeg ijj n tťarf n ujenna
uca yuyur ġars ař tťarf nnes nneđni
uca war tennuffar uřa d ict n řĥajet i řĥaduq nnes.

⁸ Aqa tekmeř ccariea n SIDI,
tiwi-dd agenfu i buĥbeř.
Chadet n SIDI days řaman,
tewca tiyit i uqubbani.

⁹ Řumurat n SIDI seggdent,
ssfarrhen uř.

Tawřiyet n SIDI teřfa,
tesscan tifawt i titťawin.

¹⁰ Tiggg^wudi zi SIDI teřfa,
teqqim tbedd i řebda.
Lfarayid n SIDI d tidett,
aqa-tent d řĥeqq marra.

¹¹ Nitenti jebbdent mezri ktar zeg wurey,
wah, ktar zeg wurey iřfan
u aqa-tent d timiziđin x tamment niy x tamment n teyrařt.

¹² Uřa d amsexxar nnek itwawebbex zzaysent,
deg uĥeřtu nsent *tennuffar* days řmunet tameqqrant.

¹³ Ixeřtan, wi zzaysent yucin?
Sizdeg ayi zi *min* war ittbinen.

¹⁴ Ĥda amsexxar nnek εawed zi nnfaxet,
ħima war xafi tettřeġid
u ħima ad iřiy d amezdag zeg uxeřtu imyaren.

¹⁵ Iři ad dd-asen wawařen n uqemmum inu

d ixarişşen n wuř inu
i řxađar nnek, a SIDI, a taşđart inu d amefdi inu!

20¹ I umeqqran n imeynajen. Azehhed n Dawud.

² Iři ad xak-dd yarr SIDI deg wass n řehşaret,
ad cek issizdey isem n AREBBI n Yaęqub *deg wemcan* yueřan ifaryen.

³ Iři ad ac iwc afus zi zzawect
u ad cek dd-ieawen zi řihyun.

⁴ Iři netta ad cek yidar di tewhibin *n řyğęt* nnek
u ad tiři tyarşt n wecmađ nnek amecnaw tadunt i netta. Sila.

⁵ Iři netta ad ac iwc ełahşab *min immezri* wuř nnek u ad ikemmeř marra inwayen nnek.

⁶ Neccin ad nesřiwřew x usenjem nnek
u ad nessueřa ibanduten deg yisem n AREBBI.
Iři ad issjiwen SIDI marra mezri nnek.

⁷ Řexxu ssney, aqa SIDI ad yawi asenjem i Umedhun nnes.
Netta ad t-idd yarr zeg ijenwan n zzawect nnes iqeddsen s tmeğga timeqqranin n usenjem s
ufus afusi nnes.

⁸ Ina ttxarraşen deg ikarruten u ina deg iysan,
maca neccin ad nxarreş deg isem n SIDI, AREBBI nney.

⁹ Nitni uđaren uca wđan,
neccin ad nekkar u neqqim nbedd.

¹⁰ A SIDI, awi-dd asenjem!
Ejj ad aney dd-yarr ujeğid deg wass i di nřaya.

21¹ I umeqqran n imeynajen. Azehhed n Dawud.

² A SIDI, ajeğid ifarĥ zi jjehd nnek
u meĥař netta igga tanewwart x usenjem nnek!

³ Tewcid as mezri n wuř nnes
uca cek war tugid ca azaweg n iyencicen nnes. Sila.

⁴ Mařar cek tusid-dd i umsagar akides s lbarakat n řxar,
teqqned as ict n temrist n wurey iřfan x uzeğif nnes.

⁵ Ittar ac tudart *tazirart*,
tewcid as tt,
tuzzeggart n wussan i řebda qaę.

⁶ Imřar ueuği nnes s usenjem nnek,
tissiqt d řęezz temmars xas.

⁷ Minzi cek tarrid t d lbarakat i řebda,
cek teccured t s řefrahet řar wudem nnek.

- ⁸ Maɣar ajeǧid ittcař x SIDI
u s tmexsiwt icewwaren n Umeuǧi x kuřci netta war ittefrij.
- ⁹ Afus nnek ad yaf marra řeedyan nnek,
afus afusi nnek ad yaf marra inni cek icarrhen.
- ¹⁰ Cek ad ten tarrid amecnaw ict n tefqunt icemmđen di řweqt n twasit nnek,
SIDI ad ten iřarđ s lyadab nnes
uca timessi ad ten tecc.
- ¹¹ Ad temħid řyiǧet nsen zi temmurt
uca ad teteħħid zzarišet nsen jar tarwa n bnadem.
- ¹² Maɣar nitni nedyen ac řřar,
ggin ict n tmeemuč,
maca war zemmaren walu.
- ¹³ Maɣar cek ad ten tegged jar titřawin,
s ifiřan n řqews nnek ad tneyyced x wudmawen nsen.
- ¹⁴ Sgaēēed ixef nnek, a SIDI, s jjhed nnek!
Ejj aney ad nyennej uca ad nzehhed i tzemmar nnek.

22¹ I umeqqran n imeynajen, s *teynint* n ‘Tudadt n tuffut’. Azehhed n Dawud.

- ² Arebbi inu, Arebbi inu, mayemmi i d ayi tejjid?
Zi řagg^waj i *teǧid* zeg usenjem inu,
zeg wawařen i syuyyuǧ *am weyrad*.
- ³ A AREBBI inu, řayiy deg wass, *maca* cek war xafi-dd-tarrid ca,
u s ģiřet, u necc war ufiy arrahet.
- ⁴ Cek d amqeddes i *teǧid*, tzeddyed di řwest n izřan n usebbeħ n Israyil.
- ⁵ Ttecřen xak řejdud nney,
tuǧa ttecřen u cek tarrid ten ad nejmen.
- ⁶ Nitni syuyyen-dd ǧark uca twassnejmen,
nitni tuǧa ttecřen xak u nitni war nnħecmen ca.
- ⁷ Necc d ict n tkecca, war iǧi d aryaz,
necc d řħegra n iwdan uca twasseħqarey jar řgens.
- ⁸ Marra inni i d ayi izrin, stehzan zzayi,
arzmen iyencicen *nsen*, ssenhezzan azeǧif.
- ⁹ *Qqaren* “Seēdu t x SIDI,
ħima wanita ad t ifekk u ad t issenjem,
maɣar netta yarđa xas.”
- ¹⁰ Minzi cek tjebbded ayi-dd zeg uēeddis n yemma,
cek tarrid ayi ad ttecřeǧ x wabbucen n yemma.
- ¹¹ Zi řemrawet twammendarey xak,
zeg uēeddis n yemma aqa cek d Arebbi inu.
- ¹² War ttyimi bu ǧar řagg^waj,
maɣar řehřaret tudes u war din ca ameāawan.

IZEHHIDEN

- ¹³ Attas n imwan nn̄den ayi-dd,
ifunasen n řexřa ijehden zi Bacan quwwaren ayi-dd,
¹⁴ arzman-dd yari aqemmum nsen
amecnaw ijj n weyrad izehhar.
¹⁵ Necc twafarryey am waman u marra ixsan inu twamsebđan.
Uř inu am ccmeε, aqa ifsi daxeř inu.
¹⁶ Jjehd inu yuzey am uceęiq n ict n tqedduřt,
iřes inu iřseq yar waney inu.
Cek tessarsed ayi di teejjajt n řmewt.
¹⁷ Mařar iřan nn̄den ayi-dd,
ict n bandiyya n tarwa n řeřřam quwwaren ayi-dd,
aqa amecnaw ayrad ifassen d idaren inu.
¹⁸ Zemmarey ad řesbey marra ixsan inu
u nitni ttwařan ayi u xezzaren-dd yari.
¹⁹ Nitni bđan arruđ inu jarasen
uca ggin taqedduřt x řeebayet inu.
- ²⁰ Cek, *a* SIDI, war *ttiři* yar řagg^waj, *a* jjehd inu,
as-dd deyya řima ad ayi teawned.
²¹ Fekk řeεmar inu zi ssif,
ayenni zeg uqeřtes n weqzin.
²² Ffek ayi zeg uqemmum n weyrad,
fekk ayi zeg waccawen n ifunasen n řexřa! Aqa cek tesřid ayi.
- ²³ Ad barrřey isem nnek i wawmaten inu,
ad xak sebřey di řwest n wegraw n řgens.
²⁴ Kenniw, inni ittegg^wden SIDI, semyarem t, *kenniw* marra zzariεet n Yaεqub,
seuęem t u weqqarem t, *kenniw s* marra zzariεet n Israyil,
²⁵ mařar netta war isseřqir ca řeřřaret n wenni itwařřaren u war tt ieiff ca
u war xas issnuffar ca udem nnes,
maca netta isřa as mařa iřaya as-dd.
- ²⁶ Zzayek ad dd-yas uqadi inu deg ijj n wegraw *n řgens* ameqqran,
ad kemmřey lwueud inu zzat i yenni i zzayes ittegg^weden.
²⁷ Imwađεen ad ccen u ad jjiwnen,
inni arezzun x SIDI ad as sebřen,
uřawen nsen ad ddaren i řebda.
- ²⁸ Marra tineggura n temmurt ad t idarent
uca ad dewřen yar SIDI
u marra twacunin n ddunit ad ađaren zzat i wudem nnek,
²⁹ minzi tageldit i SIDI *i teęa*
u netta ihekkem x řegnus.
³⁰ Marra *iwdan n* tadunt di temmurt ad ccen ad sejden,
marra inni dd-ihekk^wan di teejjajt ad ađaren zzat i wudem nnes
d yenni war zemmarenen ad řđan řeεmar nsen.

- ³¹ Zzariċet ad as tsexxar,
ad tetwazemm d array i Sidi inu.
- ³² Ad dd-asen, ad barrhen tasegda nnes i yijj n řgens
nni i dd ya itwaxeřqen mařar nettat aqa igga itt.

23¹ Azehhed n Dawud.

- SIDI d ameksa inu, war xafi ittekk ca zzef.
- ² Netta issareyyař ayi di ddmanni n tarewsa izizawen,
ineddeh ayi řar waman yarsan.
- ³ Netta issfaqa řemar inu,
ineddeh ayi di řatar n tsegda di řťwee n yisem nnes.
- ⁴ Waxxa ggurey di teyzurt n tiri n řmewt,
war ttegg^wdey zi řřar, mařar cek akidi.
Aekkaz nnek d tařřarct nnek ttfewwjen xafi.
- ⁵ Tesswejaded řťabřa inu zzat i wudem n yenni i d ayi iřeřřaren.
Tdehhned azeřif inu s zzect, řkas inu ifeyyed.
- ⁶ Iwa, řxir d tmexsiwt icewwaren ad ayi đfaren
marra ussan n tudart inu,
necc ad qqimey di taddart n SIDI
ař aneggar n wussan.

24¹ Azehhed n Dawud.

- I SIDI teřa temmurt d uemmar nnes,
ddunit d imezday nnes..
- ² Mařar netta issars dsas nnes x řebřur
u issemten itt x sseřrat.
- ³ Wi izemmaren ad igaeed adrar n SIDI,
wi izemmaren ad ibedd x wemcan iqeddsen?
- ⁴ Wenni řar iřa ifassen imezdagen d wuř iřfa,
wenni war dd-ittarri řemar nnes x min ifennan
u war ittjjařa s ixarriqen,
- ⁵ d netta ad iksi lbaraka zi SIDI
uřa d tasegda zi AREBBI n usenjem nnes.
- ⁶ D wa d jjiř n yenni xas yarezzun,
inni yarezzun x uyembub nnek, aqa-t d Yaequb. Sila.
- ⁷ Sgaeedem izeřifen nwem, a tiwwura,
u sgaeedem tiwwura nnek n řebda,
hima ad yadef ujeřid n ueuři!
- ⁸ Man wen i iřan d ajeřid n ueuři?
D SIDI, ijhed, ijebbbar,
SIDI aqa-t d ajebbbar deg umenyi.

⁹ Sgaɛɛdem izeğifen nwem, a tiwwura,
u sgaɛɛdem tiwwura nnek n řebda,
hima ad yadef ujeğid n uɛuği!

¹⁰ Min iɛna netta, ajeğid-a n uɛuği?
SIDI n řeskarat d netta d ajeğid n uɛuği. Sila.

25¹ Azehhed n Dawud.

Alif. Dawud.

ğark, a SIDI, i d ssgaɛɛdey řeɛmar inu.

² **Bat.** A AREBBI inu, necc ttecřey xak.

Ejj ayi war ttsedħiy,
ejj ředyan inu war neggzen sennej s řefraħet xafi.

³ **Gimel.** Wah, marra inni cek ittrajan war ttsedħin.
Inni iggin s řeydar břa ssibbet, ad ggen tisedħi.

⁴ **Dalit.** A SIDI, sscen ayi ibriden nnek,
sğar ayi imesraq nnek.

⁵ **Hi.** Ndeh ayi di tidett nnek u sğar ayi,
minzi cek d AREBBI n usenjem inu,
necc ssitimey xak ass marra.

⁶ **Zayin.** Ɛqeř, a SIDI, x arrehmet nnek
u x tmexsiwt nnek icewwaren,
mağar aqa-tent *ğant* zi řebda.

⁷ **Xit.** War ttidar ca ddnub n temzi inu,
uřa d ixetřtan inu.
Xemm *maca* ġari di tmexsiwt icewwaren nnek,
di tťwee n tcuni nnek, a SIDI.

⁸ **Tit.** SIDI icna u d ařdiq,
s uyenni ad issğar imednab deg webrid nnes.

⁹ **Yud.** Netta ad igewwed imwađeen s řheqq
u netta ad isseřmed abrid nnes i imwađeen.

¹⁰ **Kaf.** Marra imesraq n SIDI aqa-ten d tamexsiwt icewwaren d teřdiqt,
i yenni iħetřtan řeahd nnes d ccahadat nnes.

¹¹ **Lamid.** Di tťwee n yisem nnek, a SIDI,
ğfar řmueřiyet inu, mağar aqa-tt d ařřas.

¹² **Mim.** Man wen d aryaz i ittegg^weden SIDI?
Netta ad as isseřmed abrid i ittxeřřa ad ixđar.

¹³ **Nun.** Řeɛmar nnes ad issens di řxir
u zzariet nnes ad iwart tammurt.

¹⁴ **Samix.** Řaman i din n SIDI i yenni zzayes ittegg^wden
u řeahd nnes maħend ad as ten issargeb.

¹⁵ **Ɛayin.** Tiřřawin inu řebda di SIDI,
minzi netta ad ifekk iđaren inu zi tracca.

- ¹⁶ **Pi.** Arr-dd yari s uyembub u ħinn xafi,
maɣar necc aqa-yi weħdi u di řeyben.
- ¹⁷ **Tsadi.** Řeħşarat n wuř inu aqa mmarnint.
Suffey ayi zi ddiqat i d ayi.
- ¹⁸ **Rix.** Xzar-dd ɣar řeyben inu d warber inu
u ksi xafi marra ddnub inu.
- ¹⁹ **Rix.** Xzar ɣar řeedyan inu, minzi nitni twaktaren
u carrhen ayi s yijj n wecrah iqeşen.
- ²⁰ **Cin.** Ĥða x řeemar inu u fekk ayi!
war d ayi tejji ca ad sedħiɣ, minzi necc xak i ttecřey.
- ²¹ **Tav.** Iři řekmaret d tsegda ĥđant ayi,
maɣar necc ssitimeɣ dayek.
- ²² **A AREBBI,** fdi Israyil zi marra řeħşarat nnes.

26¹ Zi Dawud.

- Aɣ ayi tasyart inu, a SIDI,
maɣar necc ggureɣ di řekmaret.
Necc ttecřey x SIDI,
war ttefriyey ca.
- ² Qeğeb ayi, a SIDI, u jarreb ayi,
seşfa tiżzař inu d wuř inu.
- ³ Minzi tamexsiwt nnek icewwaren aqa-tt zzat i tiṭṭawin inu
u necc ggureɣ di tidett nnek.
- ⁴ Necc war ttiyimiy ak-d iryazen war issekk^win
u war ttmuney ak-d yenni icemmten.
- ⁵ Necc carrhey agraw n tarwa n řehram
u war ttiyimiy ak-d ičeffanen.
- ⁶ Necc ssiridey ifassen inu am war dayi řeib
uca ttenndey i uəalṭar nnek, a SIDI,
- ⁷ maħend ad ggeɣ ad sřen i tmijja teccur s uqadi
u ĥima ad barrħey s marra řeşjayeɣ nnek.
- ⁸ A SIDI, necc ttexsey axxam n tzeddiyt n taddart nnek
uřa d amcan n Tzeddiyt n uəuği nnek.
- ⁹ War smuna řeemar inu ak-d imednab
uřa d tudart inu ɣar iryazen i issazzařen idammen.
- ¹⁰ inni i ɣar iğa ifassen ccuren s tučeffna
uřa d afus nsen afusi iccur s řyecc.
- ¹¹ Necc ggureɣ nican,
fdi ayi u ħinn xafi.
- ¹² Ađar inu ibedd x temmurt iwaṭan.
Necc ad barkey SIDI di tesmunin.

27¹ Azehhed n Dawud.

SIDI d tifawt inu d usenjem inu,
wi zi i ya gg^wedey?

SIDI d lqelēa ijehden i tudart inu,
wi zi i ya nxeřēey *ēad*?

² Umi ħari dd-qarrben iēeffanen ħima ad ccen aysum inu,
nnqarđen yenni i d ayi iħeřřaren d řēedyan inu simant nsen uca wđan *yar temmurt*.

³ Mařa iħjem xafi ijj n řēeskar,
waxxa amenni uř inu war ittegg^wed ca.
Mařa ikkar xafi umenġi, *ēad* necc ttecřey x man aya.

⁴ Ict n řħajet ttarey zi SIDI
ta ad xas arzuġ: min i ya kkey ddarey ad qqimey ad zedġey di taddart n SIDI
ħima ad xzarey ředrafet n SIDI
u ħima ad beqcey di zzawect nnes.

⁵ Maġar netta issdurri ayi deg udurri nnes deg wass n řġar.
Netta isseřqa ayi deg useřqi n uqiđun nnes.
Netta issgaēēed ayi x ict n teřđart.

⁶ Řexxu ad itwassgaēēed uzeġif inu x řēedyan inu inni i d ayi dd-inndēn
u s wesruddeħ *di řbuq* ad awyey tiġarřa ġar uqiđun nnes,
ad ġennjeġ, *wah* ad zehhdey i SIDI.

⁷ Seř ġar tmijja inu, *a* SIDI, xmi i ġa řaġiġ,
ħinn xafi u arr-dd xafi.

⁸ Zzayek i issawař wuř inu “Arzu x uġembub inu!”
Necce arezzuġ x uġembub nnek, *a* SIDI.

⁹ War zzayi tteffar aġembub nnek,
war ttxiyyab amsexxar nnek di lġađab.
Tuġa cek d amēawen inu.
War d ayi ttsemħed u war d ayi ttejji, *a* AREBBI n usenjem inu.

¹⁰ Maġar baba d yemma aqa semħen dayi,
maca SIDI ad ayi iksi ġars.

¹¹ Scen ayi abrid nnek, *a* SIDI,
u ndeh ayi ġar webrid iseggmen
di ttweē n yenni i d ayi iħeřřaren.

¹² War d ayi ttsellem ġar *mezri deg* řēemar n yenni i d ayi iħeřřaren,
maġar icehhaden n ixarriqen kkaren xafi,
inni i xafi ittřuđen s řexcunet.

¹³ Mařa necc zeema war uminey ad ġarey řxar n SIDI
di temmurt n yenni iddaren ...!

¹⁴ Raja SIDI, iři d aryaz
u netta ad dayek yegg uř,
wah raja SIDI.

28¹ Azehhed n Dawud.

I cek umi řayıř, a SIDI, aqa cek d tařđart inu.

War ttegg ca ixef nnek war řari ttesřid,
mařend, s wesqar nnek, war ttarekk^wiseř ak-d yenni dd-ihekk^wan deg wenđeř.

² Seř i tmijja n uřeccem inu, xmi xak ttřayıř,
xmi kessiř ifassen inu řar wexxam nnek *n daxeř* iqeddsen.

³ War d ayi ttjarri ak-d ičeffanen
u ak-d yenni itteggen řmučşıyyet,
inni issawařen x řehna ak-d imqarraben nsen,
am řarsen iğa řřar deg wuř nsen.

⁴ Xeğeř asen am ttegggen nitni u xeğeř asen am tučeffna n tmegga nsen.
Xeğeř asen am řxedmet n ifassen nsen,
ewc asen řmunet nsen i issdaheğen,

⁵ minzi nitni war xezzaren řar refčayer ř n SIDI
uřa řar řxedmet n ifassen nnes.
Netta ad ten iřđeř, war ten ibenni ca.

⁶ Itwabarek SIDI,
mayar netta isřa i tmijja n uřeccem inu.

⁷ SIDI d řčezz inu d tcappa n useřqi inu,
uř inu ittceř xas
u necc twačawney.

Uř inu ineggez s řefrařet
u s yezři necc ad t qadiř.

⁸ SIDI d jjehd nsen
u netta d lburj ijehden n isenjimen i umedhun nnes.

⁹ Senjem řgens nnek u barek tasyart nnek n řwart
u arwes iten u arbu ten i řebda qač.

29¹ Azehhed n Dawud.

Wcem i SIDI, iřenjiren n AREBBI,
wcem i SIDI ačuři d tzemmar.

² Wcem i SIDI ačuři n yisem nnes,
sejdem i SIDI s ucewwar iqeddsen.

³ Tmijja n SIDI *teddarđeř* tiwa i waman,
SIDI n učuři isshemhem,
SIDI, x waman ařřas.

⁴ Tmijja n SIDI *teccur* s jjehd,
tmijja n SIDI *teccur* s řčezz

⁵ Tmijja n SIDI tettarezza *ticejjura* n tneglin,
SIDI ittarežza tineglin n Lubnan.

⁶ Yarra iten ad negzen amecnaw ayenduz,
adrar n Lubnan d *wedrar* n Sirjun amecnaw mmis n ufunas n řexřa.

⁷ Tmijja n SIDI tneqqec iceεεařen n tmessi.

⁸ Tmijja n SIDI tarra řexřa ittarjijji,
SIDI yarra řexřa n Qadic ittarjijji.

⁹ Tmijja n SIDA tarra tiyayđin n wezyar ttarwent
uca netta ittearra izeyran,
maca di zzawect tamqeddast nnes marra tessawař x uεuđi nnes.

¹⁰ SIDI tuya ittyima *am řqadı* řar sseřřet n waman,
SIDI ittyima *am* ujeđid i řebda.

¹¹ SIDI ad iwc jjehd i řgens nnes,
SIDI ad ibarek řgens nnes s řehna.

30¹ Azehhed n Dawud, izři n udeccen n taddart n Dawud.

² Necc ad cek ssueřiy, *a* SIDI,
mayar cek tessgaεded ayi
uca war tejjid ca řsedyan inu ad farřen x weεrur inu.

³ A SIDI, AREBBI inu, necc řayiy ac
uca cek tessgenfid ayi.

⁴ A SIDI, cek tessueřid řεεmar inu zi řaxart,
tarriđ ayi-dd řar tudart zi jar yenni dd-ihekk^wan deg weřfur.

⁵ Zehhđem i SIDI, *kenniw* iřđiqen nnes
u qadam mařend ad tεeqřem x tqeddast nnes.

⁶ Mayar lyadıab nnes *ittekk* drus *waha*,
maca řxađar nnes ittyima *marra* tudart.
Di tmeddit aqa din imetřawen řars ař ģiřet,
maca řar tuffut aqa din asřiwřew.

⁷ Deg uřřař inu nniy
“War ggurey ca faryey i řebda!”

⁸ A SIDI, di řxađar nnek tessmetned adrar inu s umetten ijehden,
maca umi třeřřfed aymbub nnek, dewřey ttegg^wedey.

⁹ Necc řayiy ac-dd, *a* SIDI
u ttarey nniεmet zi Sidi inu.

¹⁰ Man řefđeř n idammen inu, n uhekk^wu inu deg wenđeř?
Ma ad cek tqada tεejjajt?
Ma ad tbarreř s teřdiqt nnek?

¹¹ Seř-dd řari, *a* SIDI, u řinn xafi,
a SIDI, iři d ameawen inu.

¹² Cek aqa tarriđ acđan inu d ccđiř n tqurarect,
tessarxud txancet inu n wecđan
u tessbeysed ayi s řefrařet,

¹³ řima aεuđi ad ac izehhed u war ittsum.
A SIDI, AREBBI inu, necc ad cek qadiy i řebda.

31 ¹ I umeqqran n imeynajen. Azehhed n Dawud.

² Necc ttecčey xak, a SIDI,
war ttejji ad iřiy ttsedħiy i řebda,
fekkk ayi s tsegda nnek.

³ Ewc ayi amezzu y nnek, fekk ayi deyya.
Iři d tařđart ijeħden i necc,
ijj n lburj ħima ad ayi tessnejmed.

⁴ Mařar cek d tařđart inu d lburj inu.
Ndeh ayi, thilla dayi di řťweε n yisem nnek.

⁵ Fekk ayi zi tracca nni xafi ggin s tnuffra,
mařar cek d jjeħd inu.

⁶ Deg ufus nnek i ggiy buħbeř inu.
Cek tefdid ayi, a SIDI, Arebbi d ařđiq cek.

⁷ Necc carrhey inni ittceyřen ixef nsen s *irebbiten* iεeddun, ifennan.
Necc ttecčey x SIDI.

⁸ Necc ad arecqey u ad farħey zi tmexsiwt nnek icewwaren,
minzi cek tetwařid řeyben inu u taregbed x řeħřarat inu

⁹ u war d ayi tarrid řar ufus n řεedu inu,
maca teggid ayi ttasie řar idaren inu.

¹⁰ Ĥinn xafi, a SIDI, mařar twaħeřřarey,
tiřť inu d řεemar inu d uεeddis inu aqa fecřen.

¹¹ Mařar tudart inu tkemmeř s wecđan
u isegg^wusa inu s uzehhar.
Jjhed inu iħeyyef zi řmuεřiyyet inu
u ixsan inu aqa arcan.

¹² I marra inni d ayi iħeřřaren dewřey d astehzi
u i jjiran inu qae ařťas.
Inni i d ayi ittwařin deg webrid, ttrak^wařen zzayi.

¹³ Ttun ayi necc s wuř am yijj n umettin,
dewřey amecnaw iceqfan n weqdiħ,

¹⁴ mařar necc sřiy aqa ařťas ceqqfen *dayek*,
assigg^wed n yenni d ayi-dd innđen umi xafi ggin tameεmuč.
Tuřa neddyen ayi ħima ad kksen tudart inu.

¹⁵ *Maca* necc ttecčey xak, a SIDI,
necc qqarey ‘Cek d AREBBI inu!’

¹⁶ Ikuden inu aqa-ten deg ufus nnek.
Senjem ayi zeg ufus n řεedyan inu u zeg inni i d ayi idεeffaren,

¹⁷ Ejj udem nnek ad yegg tifawt x imsexxaren nnek,
senjem ayi s tmexswit nnek icewwaren.

¹⁸ A SIDI, war ttejji ad dewřey ttsedħiy,
mařar necc xak i tťrayiy.
Arr iεeffanen ad dewřen ttsedħan,
arr iten ad ssusmen di řaxart.

¹⁹ Ejj ad sqaren iyencicen issxarriqen,
inni issawařen s nnfaxet dıdd i umsegged,
s uęeffar d usehqar.

²⁰ Meċař imeqqar řxar nnek i txemmřed i yenni i cek ittegg^weden,
wenni tessewjded i yenni ġark dd-yarekk^wařen zi tarwa n bnađem.

²¹ Cek tessdduryed ten s uřehhef n uyembub nnek
zi nnfaxet n bnađem.
Cek tessnuffared ten di texzant
zeg umcebbec n iyencicen.

²² Ad itwabarek SIDI,
maġar netta yarra ayi-dd tamexsiwt nnes icewwaren d řeejeb
deg ict n tendint ifaryen.

²³ Necc deġya nniġ “Necc twaqessey zi zzat i tiřřawin nnek!”
Maca ead cek tesřid i tmijja n uheccem inu, umi dd xak řayix.

²⁴ Seizzem SIDI, marra iřdiqen nnes,
maġar SIDI iheřřa x yenni ittamnen
u wenni ittegggen s nnfaxet ittxeęę it s ufeyyed.

²⁵ Iřim d iryazen u netta ad daywem yegg uř,
marra kenniw, inni ittrajan SIDI.

32¹ Zi Dawud. Axemmi.

Sseđ n wenni umi tetwayfar tēddit nnes,
wenni umi idřin x ddnub nnes.

² Sseđ n weryaz wenni umi war iheřřeb ca SIDI řmuęiyyet nnes
u wenni i ġa ięa buheբ war days bu řyecc.

³ Umi sqareġ, arcan ixsan inu,
s uzehhar inu, ass marra.

⁴ Maġar ass d ġiřet afus nnek issedqeř ayi,
idammen n tudart inu dewřen *am* řařay n unebdu.

⁵ Ssaregbey ac ddenb inu
u war ssduryey řmuęiyyet inu.
Necc nniġ “Ad neemey zeg ixetřan inu ġar SIDI”
u cek teġfared ayi řmuęiyyet inu.

⁶ X uyenni marra ařdiq ad ac isjed di řweqt umi ten tejjed ad cek ufin.
Xmi din ict n sseřřet n waman ařřas war t třeqqef qaę.

⁷ Cek d amcan n udurri i necc,
teřřared ayi zi řehřaret,
tquwwared ayi s iyuyyan n řefrahet n ufecki.

⁸ Necc ad cek ssġareġ uca ad ac ssřemdeġ abrid ittxeřřa ad days tuyured.
Necc ad cek weřřix, ad xak tiři tiřř inu.

⁹ War ttiři amecnaw ayis,

amecnaw asardun b̄ra řeeqeř,
 inni ittxeřša ad ten qemeen s ssrimet d weryam,
 u niy war izemmar ad yark dd-iqarreb.
¹⁰ Ațtas ġant tamara n uceffan,
 maca wenni ittcařen x SIDI,
 ad as iquwwar netta s tmexsiwt nnes icewwaren.
¹¹ Iři tfarħed di SIDI u arecqem, a imseggaden, u sřiweřwem,
 a marra inni yar iġa wuř iseggmen!

33 ¹ Sřiweřwem x SIDI, kenniw imseggaden,
 asebbeħ d tunger i yenni iseggmen.
² Qadam SIDI s řgambri, zehhden as s lharpa d leud n εcra n ifiřan.
³ Yennjem as s yijj n yezři amaynu,
 irarem mliħ, s uřuđi di řbuq.
⁴ Minzi awař n SIDI iseggem
 u marra min ittegg, ittegg it s teřdiqt.
⁵ Netta ittexs tasegda d řħeqq.
 Tammurt teccur s tmexsiwt icewwaren n SIDI.
⁶ Zeg wawař n SIDI twaggen ijenwan
 u zi Arruħ n uqemmum nnes marra řeskarat nsen.
⁷ Netta issmun aman n řebħar amecnaw ijj n weybar.
 Netta ixemmeř aman yuġyen deg ixammen n txubay.
⁸ Iři ad tegg^wed marra tammurt zi SIDI,
 ad bedden marra imezday n ddunit x uyezdis s uweqqar.
⁹ Mařar netta issawař uca aqa t din,
 netta ittamar uca ad yiři ibedd din.
¹⁰ A SIDI, arzem ccwar n řegnus.
 Netta issebđeř tiēenkrifin n řegnus.
¹¹ Ccwar n SIDI ad iqqim ibedd i řebda,
 tiēenkrifin n wuř nnes zi jjiř yar jjiř.
¹² Sseed n řgens i yar iġa AREBBI nnes d SIDI,
 řgens nni ixđar it netta d tasyart i yixef nnes.
¹³ SIDI ixezzar-dd zeg ujenna
 uca ittwařa marra tarwa n bnadem.
¹⁴ Zeg wemcan n tzeddiyt nnes ixezzar yar marra imezday n temmurt.
¹⁵ Netta weħdes d wenni i ikewwnen uř nsen,
 netta iħekkar i marra timegga nsen.
¹⁶ Ajeġid war itwassenjam s yijj n řeskar d ameqqran,
 bu-teyruđt war itwafekki s jjeħd ațtas.
¹⁷ Aqa d axarriq belli ayis ad dd-yawi asenjem
 uřa s jjeħd nnes ameqqran war dd-ittenfekki.
¹⁸ Xzar, tiťt n SIDI x yenni zzayes ittegg^weden,
 x yenni ittrajan tamexsiwt nnes icewwaren
¹⁹ ħima ad ifekk řeemar nsen zi řmewt
 u ħima ad ten yejj qqimen ddaren di řař.

- ²⁰ Ĥeemar nney ittraja SIDI,
 aqa netta d aewen nney d tcappa nney n useřqi.
²¹ Zzays i ifarreĥ wuř nney,
 minzi neccin nettcař x yisem nnes iqeddsen.
²² Iři ad xaney tarsi tmexsiwt nnek icewwaren, a SIDI,
 ełahsab mammec i cek nettraja.

34¹ Zi Dawud, umi issniemiř igga ixef nnes d abuhaři zzat i wudem n Abimilik
 wenni i xas yuzžřen ařami yuyur netta.

- ² **Alif.** Necc xsey ad barkey i SIDI řebda,
 asebbiĥ nnes ad yiři deg uqemmum inu břa qetřtu.
³ **Bat.** Ĥeemar inu ad isebbeĥ i SIDI.
 Imwađeen ad as sřen u ad farĥen.
⁴ **Gimel.** Semyarem akidi SIDI
 u ejj aney ad nessueřa isem nnes jmiē.
⁵ **Dalit.** Necc arzuy x SIDI u netta yarra-dd xafi
 uca ifekk ayi zi marra tigg^wudi inu.
⁶ **Hi.** Nitni xezzen yars uca cececeen
 u iyembab nsen war ten ttřehřafen emmarř.
⁷ **Zayin.** Ĥmeskin-a iřaya u SIDI isřa yars
 uca ifekk it zi marra řehřarat nnes.
⁸ **Xit.** Lmalak n SIDI iquwwar s řmargeĥ nnes x yenni t ittegg^weden
 u netta ifekk iten.
⁹ **Tit.** Qasem d txezzarem, aqa SIDI icna.
 Sseed n weryaz ijehden wenni i xas ittcařan.
¹⁰ **Yud.** Gg^wedem SIDI, *kenniw* imqeddasen nnes,
 mayar inni t ittegg^weden war ten ittxeřři ca.
¹¹ **Kaf.** Iyraden imezyanen tteĥwajen u daysen řaz,
 maca inni yarezzun x SIDI,
 war ten ittxeřři walu zi marra *min iđan* d řxar.
¹² **Lamid.** Asem-dd, kenniw iřenjiren, sřem-dd yari!
 Necc ad awem ssřemdey tigg^wudi n SIDI.
¹³ **Mim.** Man wen i iđan d aryaz wenni i di iđa mežri di tudart,
 wenni i ittexsen ussan ĥima ad izar řxar?
¹⁴ **Nun.** Mneē iřes nnek zi řyar
 uřa d iyencicen nnek zeg wawař n řyecc.
¹⁵ **Samix.** Heyyed x tuēeffna u egg řxar.
 Arzu x řehna u đfar it.
¹⁶ **Eayin.** Tiřřawin n SIDI x imseggaden
 uřa d imezzuyen nnes meyyřen yar iyuyyan nsen.
¹⁷ **Pi.** Udem n SIDI đidd i yenni ittegg^weden řyar,
 ĥima ad ikkess řidaret daysen zi temmurt.
¹⁸ **Tsadi.** Nitni řayan u SIDI isřa-dd yarsen
 uca ifekk iten zi marra řehřarat nsen.

¹⁹ **Quf.** SIDI yudes i marra inni umi itwarż wuř nsen
uca issenjam inni umi itwarbez arruħ nsen.

²⁰ **Rix.** Aţtas iġan ifeqqusen n imseggaden,
maca SIDI ifekk iten zzaysen marra qaε.

²¹ **Cin.** Netta iħeţta ixsan nnes marra,
uřa d ijj zzaysen war ittareżzi.

²² **Taf.** Aqa řyar ad iney aεeffan
u inni icarrhen amsegged ad twaεaqben.

²³ SIDI ifedda řεemar n imsexxaren nnes
uca marra inni i xas ittcařan, war ggur ad twaεaqben.

35¹ Zi Dawud.

Mcubbec, a SIDI, ak-d yenni akidi ittemcubbucen,
mney ak-d yenni kidi ittmenyan.

² Tţef tcappa n useřqi d tcappa tameqqrant uca kkar,
ewc ayi afus.

³ Jbed-dd lansa uca qqen *abrid* qbeř i umsagar ak-d yenni i d ayi iđaffaren,
ini i řεemar inu “Asenjem nnek aqa d necc!”

⁴ Arr inni yarezzun x řεemar inu
ad twaxarewċen u ad twafedħen,
ejj inni ittxarriřen di řyar xafi
ad twaεarrnen yar đeffar u ad ssnuffaren ixef nsen zeg usedħi.

⁵ Ejj iten ad dewřen am icarfa deg uřemmiđ u ejj **Lmalak n SIDI** ad ten iεarn.

⁶ Ejj ad yiři webrid nsen d taġest u ad yiři itteħřuġuđ
uca ejj **Lmalak n SIDI** ad ten iđfar.

⁷ Mařar břa ssibbet ssnuffaren xafi aħfur s traccia nsen,
břa ssibbet yzin t i řεemar inu.

⁸ Ejj areddeġ ad xas dd-yas břa ma issen
uca ejj traccia nnes nni issnuffar ad t tetţef
u ad *days* dd-iwċa netta *d ij uweţtu* i t i ya yareddġen.

⁹ Řεemar inu ad ifarħ zi SIDI,
ad yarceq deg usenjem nnes.

¹⁰ Ad inin marra ixsan inu “A SIDI, man wen *iġan* am cek! Cek d wenni issenjamen řmeskin zeg
wenni i xas ijehhden
uřa d řmeskin d umezřuđ zeg inni i d asen ikeccċen.

¹¹ Icehhaden iqtatęiyyen kkaren.
Min war ssiney, ttseqsan ayi.

¹² Arrin ayi-dd řyar di řxar,
jjin řεemar inu weħdes.

¹³ Necc *maca* yarđey ict n txancet řami tuřa heġcen nitni,
ggiy ad izumm řεemar inu

IZEHHIDEN

uca taḡaḡit inu tetteyyima tdekk^wař-dd ɣari di daxeř inu.

¹⁴ Axmi t tuḡa d ameddukkeř inu niḡ d uma, ammu i tuḡa ggureḡ,
amecnaw ca n yijj iceṭṭ x yemmas aqa tuḡa-yi ggureḡ ɣennsey *deg warruḍ* d abarcen.

¹⁵ Xmi ttqejdihēḡ, farḥen nitni u ttmunen ak-d wayawya.

Nitni ttmunen ḡidd inu, inni n wadday, břa ma ad t ssney.

Nitni kksen xafi taqcurt, war ssusmen.

¹⁶ Amecnaw icemmaten, zeg inni iḡeṭṭsen i yijj n uřeqquz n weyrum,
ttyezzen-dd ɣari tiymas.

¹⁷ A Sidi, ař meḡař i ɣa tekkeḡ txezzared *waha?*

Senjem ayi zeg wareddeḡ nsen i iggin,

zeg weyraden imezyanen.

¹⁸ Necc ad cek qadiḡ deg yijj n wegraw *n řgens* d ameqqran,
ad cek sebbḡeḡ jar waṭṭas n řyaci zi řgens.

¹⁹ War ttejji inni iḡan d řeedyan inu di řbaṭer ad xafi farḥen,
war ttejji inni i d ayi icarrhen ad xafi mmseymazzen břa ssibbet.

²⁰ Maɣar nitni war ssiwiřen ca x řehna, maca ttxarrřen deg wawařen *ccurren* s řyecc
ḡidd i iwdan i yarezzun řhudnet di temmurt.

²¹ Nitni arezzmen aqemmum nsen qaē,
qqaren ayi “Ha, ha, tiṭṭ nney simant nnes teḡra itt!”

²² A SIDI, cek teḡrid tt, war tesqara, Sidi inu,
war xafi ttegg^wij ca.

²³ Faq, kkar di ṭṭweē n řḡeqq inu,
a AREBBI inu d Sidi inu, di ṭṭweē n ddeswet inu.

²⁴ Ḥkem xafi s řḡeqq eḡaḡsab tasegda nnek, a SIDI, AREBBI inu,
u war ten ttejji ad xafi farḥen.

²⁵ War ttejji ad inin deg wuř nsen “Ha, aqa-neḡ mliḡ”, war ten ttejji ad inin “Aqa nsarḡ it!”

²⁶ Ejj inni ifarrḥen x arḡiyyet inu,
ad twaxarewḡen u ad ssuffaren ixef nsen jmiē,
ejj inni iggin ixef nsen myaren zzati
ad yarḡen s usedḡi d řefḡiḡet.

²⁷ Ejj inni yarḡan di tsegda ad sřiweřwen u ad farḥen
u ejj iten ad inin
“D ameqqran d SIDI wenni i yarḡan di řehna n umsexxar nnes.”

²⁸ Xenni iřes inu ad ibarreḡ tasegda nnek d usebbiḡ nnek ass marra.

36¹ I umeqqran n imeynajen. Zeg umsexxar n SIDI. Zi Dawud.

² Axeṭṭu n uēffan issawař daxeř deg wuř inu
“War ɣars tigg^wudi n AREBBI zzat i tiṭṭawin nnes.”

³ Minzi axeṭṭu-ya iřinnab it di tiṭṭawin nnes,
ařami yufa aqa řmuēṡiyyet nnes *tarra it-idd* ɣar wecrah.

⁴ Awařen n uqemmum nnes aqa-ten d řyecc d wecmat,
netta issbedd ad yarzu řefhamet ḡima ad igg řxar.

⁵ Ittxemmem di řyecc di qama nnes,

iggur ad ibedd deg ijj n webrid war iṣebḥen.
 Ṛyar war t ittmendir.

⁶ A SIDI, tamexsiwt nnek icewwaren *tiwed* ɣars aṛ ijenwan,
 taṣdiqt nnek aṛ iseynuten.

⁷ Tasegda nnek *tegga* am idurar n Arebbi,
 řehkammat nnek am waman yuḡyen.
 SIDI issenjam bnadem d řmař.

⁸ Mečar tiɣra tmexsiwt nnek icewwaren, a AREBBI,
 aṛami tarwa n bnadem tarekk^wařen ɣar tiři n wafriwen nnek.

⁹ Nitni twassjawnen s ufeyyed s tadunt n taddart nnek
 uca ijj n yezzar s nneami nnek tewced *asen* min i ɣa swen.

¹⁰ Maɣar ɣark i iḡa řeunṣar n tudart,
 di tfawt nnek aqa nettwařa tifawt.

¹¹ Swiẓzed tamexsiwt nnek icewwaren x yenni i cek issnen
 u tasegda nnek x yenni i ɣar iḡa wuř iseggmen.

¹² War ttejji ad xafi dd-yas uɗar n ayt n nnfaxet
 war ttejji afus n ieffanen ad ayi dd-yarr ad tellɛey mani mma.

¹³ Aqa din i wɗan inni itteggen řmuṣiyyet,
 twayedřen ɣar temmurt u war zemmaren ɛad ad kkaren ɛawed.

37¹ Zi Dawud.

Alif. War tetwareqq *tafqeḥt* nnek x tarwa n řehram,
 war ttasem x yenni itteggen řyecc.

² Maɣar ad wɗan deɣya amecnaw arrbiɛ uca ad iṣrawen am arrbiɛ aziza.

³ **Bat.** Ttceř x SIDI u egg řxar,
 zdey di temmurt u iři d ařdiq.

⁴ Arr meẓri di SIDI
 u netta ad cek iwc isitimen n wuř nnek.

⁵ **Gimel.** Arr ticři nnek ɣar SIDI
 u ttcař xas u netta ad *tt* igg.

⁶ Netta ad isseɗhar tasegda nnek am tfawt
 u řheqq nnek am iceɛciɛen n tfuct di ttḥa n uziř.

⁷ **Dalit.** Susem zzat i SIDI u raja t.
 War ttejji *tafqeḥt* nnek ad tasmed x wenni ifeřhen deg webrid nnes,
 x weryaz nni itteggen taḥraymect.

⁸ **Hi.** Ejj tafqeḥt nnek ad tarsi u ejj axeyyeq nnek *ad irah*.
 War ttejji *tafqeḥt* nnek ad tasmed,
ad yawi tuɛeffna waha.

⁹ Maɣar tarwa n řehram ad twateḥḥan,
maca inni issitimen x SIDI ad warten tammurt.

¹⁰ **Vav.** Myir cwayt waha uca aɛeffan war ittyimi *ɛad*.
 Ad tḥekkared ai wemcan nnes,
maca war din ittiři *ɛad*.

¹¹ Imwaḍḍen ad warten tammurt
uca ad arren meẓri di řehna ameqqran.

¹² **Zayin.** Aeffan ittzarreş di tmeemač tiḥraymiyyin ḍidd i umsegged
uca ittʔezx xas tiyḡas.

¹³ Sidi inu iḍeḥḥec xas,
mayar ittwařa aqa ass nnes ad dd-yas.

¹⁴ **Xit.** Ieffanen jebden-dd ssif u meḥden řqews
ḥima ad yeḍřen řmeskin d umezřuḍ,
ḥima ad ȳaršen i yenni i igguren deg webrid nsen nican.

¹⁵ Ssif nsen ad ten iřqef deg wuř nsen
u řeqwas ad twarzen.

¹⁶ **Tit.** Drus i ȳars ȳar umsegged
ḥsen zeg ufeyyeḍ n waṭṭas n ieffanen.

¹⁷ Maȳar iȳağen n ieffanen ad twarzen,
maca SIDI ad isenned imseggaden.

¹⁸ **Yud.** SIDI issen ussan n yenni igguren nican
u tasyart nsen ad teqqim i řebda.

¹⁹ War twaqemmiḥen di řweqt taeffant
u deg wussan n řaȳ ad twassjiwnen.

²⁰ **Kaf.** Maȳar ieffanen ad fnan
u řeedyan n SIDI ad weddaren,
ad twaqḍan amecnaw min iğan iȳřan qaε zeg izmaren iqebbuzen,
ad ḍwen di tayyut.

²¹ **Lamed.** Aeffan yareṭṭeř, war ittarri *amarwas*,
maca amsegged itṭḥinn, itticc.

²² Maȳar inni zzayes itwabarken ad warten tammurt,
maca inni zzayes i twaneēřen, ad twateḥḥan.

²³ **Mim.** Işuraf n weryaz ijehden twassmettnen zi SIDI
u netta ȳarḍa x webrid nnes.

²⁴ Mařa iwḍa, war ittmendar,
mayar SIDI iwca as afus nnes.

²⁵ **Nun.** Necc tuȳa-yi d ameȳyan, řexxu wsareȳ,
maca εemmarş war ȳriȳ amsegged itwajj
niȳ tarwa nnes arezzun x weȳrum.

²⁶ Ass ikmeř netta itṭḥinna u ȳareṭṭeř *i imezřaḍ*
u zzariεet nnes ad tiři i lbaraka.

²⁷ **Samix.** Heyyeḍ x řȳar u egg řxar
uca ad ȳark tiři tzeddiȳt i řebda qaε.

²⁸ Maȳar SIDI ittexs řḥeqq
u war isemmeḥ deg işḍiqen nnes.
Ad twaḥḍan i řebda qaε,
maca zzariεet n ieffanen ad tetwateḥḥa.

²⁹ Imseggaden ad warten tammurt
uca ad days zedyen i řebda.

³⁰ **Pi.** Aqemmum n umsegged ittbarreh s tiyit
uŕa d iŕes nnes issawaŕ s řheqq.

³¹ **Řqanun** n AREBBI nnes deg wuŕ nnes,
iřuraf nnes war ttefriyen.

³² **Tsadi.** Aĕeffan iŕebbet i umsegged
u yarezzu ad t iney.

³³ **SIDI** war zzayes yarexxu afus nnes,
war days ittegg řyar xmi t i ya iħakem.

³⁴ **Quf.** Sitim x SIDI u ttef deg webrid nnes
u netta ad cek issgaĕĕed hima ad twarted tammurt.
Ad tẓared aqa iĕeffanen ad twateħħan.

³⁵ **Rix.** Necc tuẓa zriẓ ijj n uĕeffan d bu-řeunf
wenni imeqqar amecnaw tangelt tazizawt.

³⁶ Aqa iĕdu řweqt uca xzar, war t tuẓi ca ĕad din.
Arzuẓ xas, maca idweŕ war iĕi ĕad.

³⁷ **Schin.** Hĕa x wenni iĕan ikmeŕ u xezzar ẓar wenni igguren nican,
maẓar aneggar n weryaz nni ad yiŕi d řehna.

³⁸ Iĕeffanen ad twareddĕgen jmiĕ,
min iqqimen ẓar ĕeffar zeg iĕeffanen ad itwateħħa.

³⁹ **Tav.** Asenjem n imseggaden ad dd-yas zi SIDI,
aqa netta d jjeħd nsen di řweqt n řehřaret.

⁴⁰ SIDI ad asen iwc afus u ad ten ifekk.
Netta ad ten ifekk zeg iĕeffanen u ad ten issenjem,
maẓar nitni ttiqqan days.

38¹ Aزههد n Dawud. I řidaret.

² A SIDI, war d ayi tteaqab deg wesĕar nnek
u war d ayi ttweddab s ufugem nnek.

³ Maẓar fritcat n řqews nnek udfent dayi
u afus nnek ittzeyyar xafi.

⁴ War *din* ittyima min iĕan ikemmŕen di arrimet inu zi lẓaĕab nnek ihajen,
war iqqim min iřehħen deg ixsan inu.

⁵ Maẓar řmuĕřiyat inu gaĕĕdent ayi ẓar uzeĕif inu,
deqqŕent xafi am ijj n ddqeŕ imẓar aẓtas.

⁶ Iyezzimen inu daysen arriħet u geyyħen s tubbuheŕya inu.

⁷ Dewŕey qewsey, necc dewŕey ẓensey aŕ tẓarf.
Ass marra ggureẓ deg warruĕ n weĕĕan d abarcen.

⁸ Maẓar ttaciẓ tijeinnatin inu aŕẓint s tmessi marra
u war *din* ittyimi min iĕan ikemmŕen di arrimet inu.

⁹ Necc jemmdeẓ u twaẓeĕŕey qaĕ,
necc syuyyuy s zzhir n wuŕ inu.

¹⁰ A Sidi inu, marra min di ẓari meẓri aqa-tt zzatek
u asqinfi inu war zzayek ittnuffar.

- ¹¹ Uř inu iddendun, marra jjehd iffey ayi
uřa d tifawt *teffey* zi tiřřawin inu,
wah uřa d nitenti war řari beddent *ead*.
- ¹² Imeizzen inu d imeddukař inu bedden arendad *inu řar* řjriřect inu
u wi i d ayi yudsen ittagg^wej xafi.
- ¹³ Inni yarezzun ad kksen tudart inu, nedyen ayi tixecfin
u inni yarezzun ad ayi ggen řřar,
ssawařen am mmezren ad areddřen
u ceřen s řřecc ass marra.
- ¹⁴ Necc *maca* tteggey ixef inu axmi d adehcur,
u am weynaw nni i war yarezzmen aqemmum nnes.
- ¹⁵ Necc am weryaz war ittesřin
u wenni war řar iři twarrit zeg uqemmum nnes.
- ¹⁶ Mařar necc ttrajiř cek, *a* SIDI,
cek ad dd-tarrid, Sidi inu, AREBBI inu!
- ¹⁷ Mařar necc nniř “Ejj iten war xafi farrřen,
xmi i řa faryen idaren inu,
war ssemyaran ixef nsen xafi.
- ¹⁸ Mařar necc aqa ggur ad nřarřey
u řehriř inu aqa-t řebda zzati.
- ¹⁹ Mařar ssargbey ac řmuęřiyyet inu,
aqa tegg^wedey zi ddenb inu.
- ²⁰ Řeedyan inu ddaren, aqa-ten s tzemmar,
uca ařřas *iřan* inni d ayi icarrhen břa ssibbet.
- ²¹ Inni i itarran řřar s řřar ssbedden ixef nsen řidd inu
umi necc arezzuř x min isebřen.
- ²² War dayi semmeř, *a* SIDI, AREBBI inu,
war xafi tagg^wej.
- ²³ Deyyet řima ad ayi tewcid afus,
a Sidi inu, asenjem inu.

39¹ I umeqqran n imeynajen. I Yadutun. Azehhed n Dawud.

- ² Nniř “Necc ad kkarey ad řđiř ibriden inu zi ddenb n yiřes inu,
necc ad řřfey ařeřřu řar uqemmum inu s ict n tecmant
min i řa yekk uęeffan netta zzati.”
- ³ Necc dewřey am weynaw *u řehřfey ixef inu* s useřd,
necc bekmey uřa x řřar,
maca řehriř inu tuřa yarenni.
- ⁴ Uř inu idweř iřemma di daxeř inu,
tetwassarey ict n tmessi řar unixses inu.
Xenni ssiwřey s yiřes inu
- ⁵ “A SIDI, scen ayi aneggar inu
u man iřa řqedd n wussan inu,
řima ad ssney mammec arxfey necc.

⁶ Xzar, cek tarrid ussan inu am icbaren n ufus
u tazzuggart n tudart inu zzat i cek axmi d walu.
Kuř bnadem, mammec mma ibedd imten,
nican am ict n tayyut.” Sila.

⁷ Iwa bnadem iggur am ijj n řexyař,
wah, *am* ict n tayyut *ammu* i ittrař ittas-dd.
Netta issmun, war issin man wen t i řa iksin řars.

⁸ U řexxu min i řa sitmey, a Sidi inu?
Aqa necc ttrajiy cek!

⁹ Fekk ayi zi marra ixetřtan inu
u war d ayi ttegg ca d tisedřac i ubuřaři.

¹⁰ Necc dewřey am weynaw, war arezzmey aqemmum inu,
mařar d cek i iggin man aya.

¹¹ Ksi zzayi jjriřect nnek,
aqa necc fenniř s uřeffu iřeřřaren n ufus nnek.

¹² Mařa cek tetextixed ca n weryaz x řmuęřiyet nnes,
xenni tessfessyed acewwar n waddud nnes am tcinda.
Iwa kuř bnadem *ad ifna am ict n tayyut*.

¹³ Seř i třařit inu, a SIDI, u řess i uřuyyi inu.
War ttebkim řar imetřawen inu,
mařar necc aqa-yi d abarrani, d amezduř n zzyada řark,
am marra řejdud inu.

¹⁴ Sheyyed xafi mařend ad cececeey *ead s řefrařet*,
qbeř mma ad rařey u war *da ttiřiř ead*.

40 ¹ I umeqqran n imeřnajan. Zi Dawud. Azehhed.

² Ssitimey qaę x SIDI
u netta yarra-dd řari s uzeřif
uca issřess řar uřuyyi inu.

³ Netta issgaęeed ayi-dd zeg ijj n wanu icexxaren, zeg ubeřaę d ubaryuř,
u netta issars idaren inu x teřřart,
issemten iřuraf inu.

⁴ Netta igga ayi ijj n yezři d amaynu deg uqemmum inu,
ijj n izři n usebbeř i AREBBI.
Ařřas ad t řaren, ad tecřen x SIDI.

⁵ Sseęd n weryaz ijehden wenni ittecřen x SIDI,
wenni war ittmeyyřen řar ayt n nnfaxet
uřa řar yenni iweddaren řar uxarriř.

⁶ Ařřas, a SIDI, AREBBI inu, d řeęjayeb nni teggid
uřa d min tenwid xaney.
Uřa d ijj mma izemmar ad dd-iębar ixef nnes akidek.

Necc ad asen hajiŷ u ad xasen ssiwřę.
Aqa nitni deg wařtas war zemmaren ad twařesben.

⁷ War texsed tayarřt d tewhibt *n řyigęt*.

Cek tessnuqqbed imezzuŷen inu.

Tayarřt n wecmađ d tyarřt n ddenb war tent tettared.

⁸ Xenni nniŷ “Xzar, necc ad dd-aseŷ, deg wedlis itwannęden yura xafi.

⁹ Necc ęari mezri, *a AREBBI*, ħima ad ggeŷ min texsed cek.

Ccarięa nnek aqa-tt di daxeř n tekričt inu.”

¹⁰ Necc ttbarrřę řexbar ařebĥan n tsegda *nnek* deg wegraw *n řgens* ameqqran.

Xzar, necc war tteqqney iyencicen inu, *a SIDI*, cek tessned t.

¹¹ War ttxemmřę tasegda nnek daxeř deg wuř inu,

necc ssawařę x tidett nnek u x usenjem nnek.

Tamexsiwt nnek icewwaren war tt ssuffareŷ deg wegrawn *řgens* ameqqran.

¹² Cek, *a SIDI*, war xafi tessbeddid arreĥmet nnek.

Ejj tamexsiwt nnek icewwaren d teřdičt nnek ad ayi ĥđant řebda.

¹³ Maŷar war izemmar ad itwařeřřeb řęar i d ayi iquwwaren,

řmuęřiyat inu ttmenęen ayi-dd

u necc dewřę war ttwiřiy ęad *s man aya*.

Aqa-tent d ařtas x ucewwaf n uzeĝif inu

uca uř inu ittefciř.

¹⁴ *A SIDI*, iři ad ac yarđa ħima ad ayi tessnejmed,

a SIDI, deŷyat ħima ad ayi tewced afus.

¹⁵ Ejj inni i yarezzun řeęmar inu ħima ad t teĥĥan,

ad twaxarweđen u ad ssufaren ixef nsen *jmię*,

ejj inni yareřtan x řęar,

ad dewřen ęar đeffar u ad twassbeĥđren.

¹⁶ Ejj iten ad twaredĝen am uxeĝeř i řefđiĥet nsen *i iggin*,

inni din iqqaren “Ha, ha!”

¹⁷ Ejj marra inni xak yarezzun, ad arren mezri, ad zzayek farĥen.

Ejj inni ittexsen asenjem nnek ad inin řebda “*SIDI* d ameqqran!”

¹⁸ Necc aqa-yi di řęęben u d umezřuđ, *maca* Sidi inu ięeř xafi.

Cek d wenni i d ayi iwcın afus d wenni i d ayi issnejmen.

A AREBBI inu, war ttęeřtař ca.

41 ¹ I umeqqran n imeŷnajeŷ. Azehhed n Dawud.

² Sseęd n wenni i ifeĥĥmen i řmeskin.

SIDI ad t ifekk deg wass n řęar.

³ *SIDI* ad t iĥđa u ad t yejj ad iddar

ucaa ad t jjen ad ifarĥ di temmurt.

War t ttsellam ca i řeęmar n řęedyan nnes.

⁴ *SIDI* ad kides ibedd di tassut n řehřac.

Cek tettbedđřed marra řectu nnes umi iheĝec netta.

⁵ Necc nniy “A SIDI, ħinn xafi, sggenfa řeemar inu, mayar necc xđiy akic.”

⁶ Řeedyan inu ssawařen xafi s řyar
“Meřmi i ya immet u ad itwakkes isem nnes?”

⁷ Mařa yusa-dd maħend ad izar, issawař di řbařeř.
Uř nnes issmun řars řyecc,
xenni itteffey řar barra, issawař.

⁸ Marra inni i d ayi icarrhen temtamnen xafi jmiε,
aqa-ten ttxarriřen dayi maħend *ad* ayi *ggen* řyar.

⁹ Iřqef it actab abarcen
u wenni dd-iwđan *ammu*, war dd-ittekkar εad.

¹⁰ Uřa d aryaz nni wi ak-d ddarey di řehna,
wenni di ttiqqiř, wenni iccin ayrum inu,
aqa issemyar xafi anirz nnes.

¹¹ Cek *maca*, a SIDI, ħinn xafi u snekkar ayi-dd,
xenni necc ad ten xeğřey.

¹² S man aya ad ssney aqa necc usiř ac-dd i cek x řxađar,
mařa řeεdu inu war zzayi ifarreħ s usřiwřew.

¹³ U xafi, aqa cek tticced ayi afus di *ssibbet* n řekmaret inu
u tessbedded ayi zzat i wudem nnek i řebda.

¹⁴ Ad itwabarek SIDI, AREBBI n Israyil,
zi řebda uřa i řebda! Amin, *wah* amin!

ADLIS WISS TNAYEN - IZEHHIDEN 42-71

42 ¹ I umeqqran n imeynajen. Axemmi n ayt n Qurah.

² Am iyayđ n wezyar ittmezri řar tyezrin n waman,
ammu uřa d uř inu ittmezri řark, a AREBBI.

³ Řeemar inu ittfada řar AREBBI, řar Arebbi iddaren.
Meřmi i ya adfey u ad baney zzat i wudem n SIDI?

⁴ Imetřawen inu tuřa-ten d ayrum inu ass d ģiřet,
umi i d ayi qqaren ass imun “Mani iğa AREBBI nnek?”

⁵ Necc tidarey di man aya u necc ssfarryey řeemar inu xafi,
mayar tuřa ggurey řar taddart n SIDI deg ijj n uħimur iqqen,
s řħess n usřiwřew d uqadi, ijj n řyaci ittεeyyen.

⁶ A řeemar inu, mayemmi tqeđed ammu, u tyewwyed xafi?
Raja AREBBI, mayar ad t qadiř εad x isenjamin zeg wudem nnes,
aqa-t d AREBBI inu.

⁷ A AREBBI, řeemar inu iqneđ ammu xafi.
S uyenni tidarey cek zi temmurt n L’Urdun
u zeg *idurar* n Hirmun, zeg wedrar n Miřara.

⁸ Řħemřet n waman tettřaya i řħemřet n waman nneđni řar zzhir n icercuren nnek,
marra iyezran d řemwaj kkin xafi.

⁹ Zeema SIDI ad iweřřa tamexsiwt nnes icewwaren s wass,
uca ad řari yiři yijj n yezři di ģiřet,

IZEHHIDEN

aqa-t d tzağit i Arebbi n tudart inu.

¹⁰ Necc ad iniy i Arebbi “Taşdart inu *d cek*, mayemmi i d ayi tettud?

Mayemmi gğurey *deg werruđ* d abarcen zi ssibbet n ddeğ n řeđu?”

¹¹ Inni i d ayi iħeşşaren ssbehttřen ayi s ict n tajjut ineqqen deg ixsan inu, umi d ayi qqaren “Mani iğa AREBBI nnek?”

¹² A řeemar inu, mayemmi tqeñded ammu, u tyewwyed xafi?

Raja AREBBI, mayar ad t qadiy ead x isenjamin zeg wudem nnes, aqa-t d AREBBI inu.

Min iqqimen n Uzehhed 42

43¹ Ay ayi tasyart, *a* AREBBI, u tnedhed ddeewet inu.

Fekk ayi zeg ijj n řgens war days bu tmexsiwt, zeg weryaz n wecmat d řyecc.

² Aqa cek d AREBBI n jjeħd inu, mayemmi *xenni* d ayi tenđared?

Mayemmi gğurey *deg werruđ* d abarcen zi ssibbet n ddeğ n řeđu?”

³ Sekk-dd tifawt nnek d tidett nnek, maħend ad ayi gewwdent, ad ayi nedhent yar wedrar nnek iqeddsen u yar tzeddiyin nnek

⁴ uca ad dd-asey yar uealťar n AREBBI, yar Arebbi n řefraħet, *wenni d arceq* inu.

Necc ad cek qadiy s řgambri, *a* AREBBI, Arebbi inu!

⁵ A řeemar inu, mayemmi tqeñded ammu, u tyewwyed xafi?

Raja AREBBI, mayar ad t qadiy ead x isenjamin zeg wudem nnes, aqa-t d AREBBI inu.

44¹ I umeqqran n imeynajen. Zeg ayt n Qurah. Axemmi.

² A AREBBI, neccin nesřa t s imezzuyen nney,

ibabaten nney ħajan aney tt:

Cek teggid ict n tmeggıt d tameqqrant deg wussan nsen, deg wussan n weħař uya.

³ S ufus nnek aqa tessuffyed řegnus zi tesyart

u *xenni* tezzud ten days.

Cek teggid řyar di řegnus,

maca tbezzeed ten nitni.

⁴ Mařar nitni war warten ca tammurt s ssif

u ayiř nsen war d asen dd-yiwi asenjem,

maca afus nnek afusi, ayiř nnek, d tfawt n uyembub nnek,

minzi nitni usin-dd ac x řxađar.

⁵ Aqa cek d ajeğid inu, *a* AREBBI!

Ewc *ead řexxu* řumur i isenjamin n Yaequb.

⁶ Akidek ad neydeř inni i d aney iħeşşaren,

s yisem nnek ad neefes x yinni i xaney ittemearran.

⁷ Mařar necc war ttecrey x řqews inu

u ssif inu war d ayi issenjam.

⁸ Mařar cek tessenjamed aney zeg inni i d aney iħeşşaren

u tessbeħdiřed inni i d aney icarrhen.

⁹ Neccin nsebbeħ i AREBBI ass marra

u ad nqada isem nnek i řebda. Sila.

- ¹⁰ Maca řexxu tenđared aney u tessbehdařed aney
u cek war tetteffiyed ca ak-d řeskarat nney ħar umenyi.
- ¹¹ Cek tejjid aney nettrakk^{wa}ř zžat i wenni i d aney iħeşşaren
u inni i d aney icarrhen ttkeccđen *min tessen* i yixef nsen.
- ¹² Cek tewcid aney am wuđi i macca
u tezzuzzared aney jar řegnus.
- ¹³ Cek tezznuzid řgens nnek s walu
u deg uzzenzi nsen war ħark bu řefđeř.
- ¹⁴ Cek tettegged aney d řħegra i wajjaren nney,
d ustehzi d ubehdeř ħar yenni i d aney-dd ittennden.
- ¹⁵ Cek tettegged aney d amedya jar řegnus,
tettegged ad xaney hezzen azeđif jar temmura.
- ¹⁶ Ass marra řear inu aqa-t zžati ħar *tiřřawin inu*
u řehya idřa ayembub inu
- ¹⁷ zi ssibbet n řħess n yenni isseħqaran u ttceqqafen,
zi ssibbet n řeđu d wenni i yarezzun antaqem.
- ¹⁸ Aya marra ikka xaney, *maca* war cek nettu,
war nyecc ca di řeahd nnek.
- ¹⁹ Uř nney war idwiř ħar đeffar
u iřuraf nney war dd-ffiyen ca zeg umesruq nnek,
- ²⁰ waxxa cek trebzed aney deg ijj n wemcan n řehwayec n řebħar
u tedřid aney s tiři n řmewt.
- ²¹ Mři tuġa nettu isem n AREBBI nney
uca nesswizzed ifassen nney ħar yijj n arebbi d ayrib,
- ²² ma iři SIDI war yarezzu di man aya?
Aqa netta yareggeb x min innuffaren deg wuř.
- ²³ Maġar di řřwee nnek neqqen aney kuř ass,
aqa ħessben aney am wuđi n tyarřt.
- ²⁴ Faq, mayemmi tetřřed, Sidi inu?
Faq, war d aney netřar i řebda!
- ²⁵ Mayemmi i ħa teffared ayembub nnek,
ad tettud řeyben d ddeđ nney?
- ²⁶ Maġar řeemar nney ittađar ħar řejjajt,
aęeddis nney iřeşseq di temmurt.
- ²⁷ Kkar, ewc aney afus
u fdi xaney di řřwee n tmexsiwt nnek icewwaren.

45¹ I umeqqran n imeġnajen. S *teynint* n tlillicin.
Zeg ayt n Qurah. Axemmi, izři n tayri.

- ² Zeg wuř inu idduqqez-dd ijj n wawař d aşebħan,
necc qqarey i ujeđid min dd-sswejdey necc,
iřes inu d řeqřem n yijj n umarir imeħđen.
- ³ Cek tecnid x marra tarwa n bnadem,

nneimet tetwazeḡe x iyencicen nnek,
s uyenni i cek ibarek AREBBI i řebda.

⁴ Byes ssif x tmessaḡt nnek, a bu-teyruḡt,
tissiqt nnek d řeezz nnek.

⁵ Řeezz nnek, iři tefřeḡed, ndeh di tṭwee n wawař n tidett
u di tṭwee n uwaḡe iseggden.

Afus nnek afusi ad cek isseřmed timesřayin ssagg^wadent.

⁶ Fritcat nnek qeḡsent

- wah řegnus ad wḡan sadu ufus nnek -
cuqqent uř n řeedyan n ujeḡid.

⁷ Řkursi nnek igellden, a AREBBI, aqa-t i řebda qaε.

Tayḡarect n tgeldit nnek d ict n teyḡarect n tsegda.

⁸ Cek tettekses tasegda u tcarrhed řyar.

S uyenni i cek idhen, a AREBBI, AREBBI nnek,
s zzeḡt n řefraḡet tiwa i iεciren nnek.

⁹ Marra řeebayat nnek amecnaw mirru d wecfir d řqarfa,
zi řeqsur n řeaj ssfarraḡen cek

¹⁰ yessis n ujeḡid jar tinewjiwin nnek iweqqaren,
tasřit n ujeḡid tbedd ac x ufusi, s werruḡ zeg wurey iqquren zi Ufir.

¹¹ Seř, a yeḡi, u xzar, ewc amezzuḡ nnem!

Ttu řgens nnem d taddart n babam!

¹² Xenni ajeḡid ad immezri deg wazri nnem,
maḡar netta d sidi nnem!

Aḡar zzates!

¹³ U yessis n řur s ict n tarzeft,

ammu uřa d ayt bu-wagra n yijj n řgens ad arzun ad xam arḡan.

¹⁴ Yeḡis n ujeḡid, marra aεuḡi nnes aqa-t daxeř,
arruḡ nnes d ijj n umuddi zeg ufiřu n wurey.

¹⁵ Ad tetwandeh ḡark deg warruḡ aqarqac immuden.

Tiezariyyin i tt iḡeffaran, aqa-tent d timeddukař nnes nni i dd ḡark ttawyen.

¹⁶ Aqa ttawyen tent s řefraḡet d warecceq,
ammu i ḡa adfen ḡar řeqsar n ujeḡid.

¹⁷ Tarwa nnek ad iřin deg wemcan n ibabaten nnek,
cek ad ten tegged d řḡukkam di marra tammurt.

¹⁸ Necc ad idareḡ isem nnek di kuř jjiř d kuř jjiř awarni as.
X uyenni, ad cek qadan marra řegnus i řebda qaε.

46¹ I umeqqran n imeynajen. Zeg ayt n Qurah. S lharpat itwarriglan ḡar sennej. Izři.

² AREBBI d amcan n tarewřa d jjeḡd i neccin.

Aqa iban-dd nican aqa itticc afus di řeḡsarar.

³ X uyenni war nttegg^wed ca, mařa tbeddeř tammurt
u xmi ttenhezzan idurar deg wuř n řebḡur,

⁴ mařa tthajant řḡemřat nnes n waman u tteggent akuffu,
mařa ttenhezzen idurar s unneqřeb nnes! Sila.

⁵ Tiɣzarin n yeyzar ad ssfarrhent tandint n AREBBI,
zzawect tamqeddast n tzeddiyin n Umeuḡi x kuṛci.

⁶ AREBBI aqa-t di řwest nnes, war tettenhezza,
AREBBI ad as iwc afus xmi dd i ya tessij tuffut.

⁷ Řegnus ttmuazzaren, tigeldawin ttenhezzant.
Netta issgaæed tmijja nnes, aqa tefsi temmurt.

⁸ SIDI n řeeskarat aqa-t akidney,
AREBBI n Yaεqub d lburj nney yueřan. Sila.

⁹ Asem-dd, xzarem timegga n SIDI,
netta i iggin timesřayin issagg^waden x temmurt.

¹⁰ Netta issbedda imenyan ɣars ař aneggar n temmurt,
netta ad yarz řqews u iccat lansa di iwetwiten,
ikarruten issecmađ iten s tmessi.

¹¹ Sbedd, ittxeřsa ad tessnem illa aqa necc d AREBBI.
Necc ad twassgaædey jar řegnus,
necc ad twassgaædey x temmurt.

¹² SIDI n řeeskarat aqa-t akidney,
AREBBI n Yaεqub d lburj yueřan i neccin. Sila.

47¹ I umeqqran n imeynajen. Zeg ayt n Qurah. Azehhed.

² A marra řegnus, wtem deg ifassen,
syuyyem i AREBBI s usřiwřew ijehden.

³ Maɣar SIDI, Ameuḡi x kuṛci, aqa issagg^wad,
netta d ijj n ujeḡid d ameqqran x marra tammurt.

⁴ Netta issađara aney-dd řegnus
uřa d iyduden *yarra ten* sadu iđaren nney.

⁵ Netta ifarrez tasyart nney n temmurt i neccin,
tenni d afeyyec n Yaεqub wenni tuya ittexs. Sila.

⁶ AREBBI yuři sennej s usřiwřew, SIDI,
ɣar tmijja n řbuq.

⁷ Zehhdem i AREBBI, zehhdem!
Zehhdem i ujeḡid, zehhdem!

⁸ Maɣar SIDI d ajeḡid x marra tammurt.
Zehhdem izehhiden iweznen.

⁹ AREBBI iħekkem x řegnus,
AREBBI ittyima x řkursi nnes iqeddsen.

¹⁰ Tarwa n tařiret n řegnus twassmunen ɣar řgens n AREBBI n Ibrahim,
maɣar tcappat n useřqi n temmurt i AREBBI.
Netta aqa-t itwassεuḡa qaε.

48¹ Izři, azehhed zeg ayt Qurah.

² SIDI d ameqqran u ittehdaja ad itwassemýar aţtas,
di tendint n AREBBI nney, x wedrar nnes iqeddsen.

³ Ŗueřa nnes d řemřahet, aqa adrar n řihyun d řefrahet i marra tammurt,
iyezdisen n ccamal, tandint n ujeđid d tameqqrant.

⁴ AREBBI aqa-t di řeqsur nnes,
netta itwassen am ijj n lburj yueřan.

⁵ Mayar xzar, ijeđiden munen,
aqa ffyen jmię.

⁶ Ŗami t řrin nitni, tbehten,
aqa nnjerfan uca arewřen deyya.

⁷ Dinni iten tetťef tarjijit,
am řehriq n ict n temýart tettaru.

⁸ S usemmid n manis dd-tneqqar tfuct tettarezzid iyarruba n Tarcic.

⁹ Am mammec tuęa nesřa t,
ammu i tt netwařa di tendint n SIDI n řęeskarat, di tendint n AREBBI nney.
AREBBI ad tt issemten i řebda. Sila.

¹⁰ A AREBBI, neccin nidar tamexsiwt nnek icewwaren,
di řwest n zzawect nnek tamqeddast.

¹¹ Amecnaw isem nnek, a AREBBI,
ammu ittakkwad uřa d ccan nnek řars ař tineggura n temmurt.
Afus nnek afusi iccur s tsegda.

¹² Ejj adrar n řihyun ad ifarř,
jjem yessis n Yahuda ad arecęent zi ssibbet n řehkamat nnek.

¹³ Kkem x řihyun, nnđem as-dd, řesbem řřumęat nnes!

¹⁴ Ggem uř nwem x lbaraj nnes,
xzarem mliř di řeqsur nnes
řima ad tt ttęawded i jjiř i dd řa yasen.

¹⁵ Mayar AREBBI wanita d AREBBI nney i řebda qaę.
Netta ad aney indeh ař řmewt.

49¹ I umeqqran n imeýnagen. Zeg ayt n Qurah. Azehhed.

² Sřem i uya, marra řegnus,
řhessem marra, a imezday n temmurt,

³ am tarwa n Adam am tarwa n yijj n weryaz,
ayt bab n wagra d imezřad marra!

⁴ Aqemmum inu issawař tiýit
u ixarřiřen n wuř inu ccuren s řefhamet.

⁵ Necc ad wceý amezzuy inu i wawař iweznen,
ad ssargbey řhajit inu n twafit řar tirart n řgambri.

⁶ Mayemmi i řa ggwedę deg wussan ięeffanen,
xmi i d ayi dd-tettned řmuęiyyet n yenni i d ayi-dd iđeffaren di tiři inu.

⁷ *Aqa din* inni ittcařen x řeksibet nsen
u tfeyycen s wagra nsen ameqqran,
⁸ *maca* uřa d ict n tawmat war tzemmar ad tefdi ijj n weryaz,
war tzemmar ad txeğę ttaman n ddeyyet nnes i AREBBI.
⁹ Řefdiyyet n řeemar nsen tiğřa ařřas,
war dd-tettis i řebda,
¹⁰ ħima netta ad iddar i řebda
u eemmarř war ızarr anđerř.
¹¹ Mağar ittwařa imiyisen mmuten,
maca abuhaři d uqeffuħ ad twaqessen s tnayen
uca ad jjen řeksibet nsen i inneđni awarni asen.
¹² Axarreř nsen yuğğen aqa tudrin nsen *ad qqiment* i řebda,
tizeddiyin nsen zi jjiř ař jjiř.
Waxxa uřa d timmura ggin asent ismawen nsen.
¹³ Bnadem s *marra* ccan *nnes*, war ittyimi ca.
Netta yarwes di řmař nni i yegguren ġar qeřřu.
¹⁴ Abrid-a i ġarsen aqa-t d min i xef sennden nitni
uca inni ten iđeffaren ad jjiwnen s uqemmum nsen. Sila.

¹⁵ Am iħuřiyyen ssareyyħen nitni ixef nsen di řaxart,
řmewt ad ten tarwes.
Imseggaden ad xasen ħekmen x řřbeħ
uca addud nsen *ad tedweř* i řyecc di řaxart,
twassuffyen nitni zi tzeddiyt nnes.
¹⁶ Maca SIDI ad ifdi řeemar inu zeg ufus n řaxart,
mağar netta ad ayi yawi *akis*. Sila.

¹⁷ War ttegg^wed ca mařa ca n weryaz idweř d bu-wagra,
mařa acuwwar n taddart nnes yarni,
¹⁸ mağar di řmewt nnes war akides ikessi ca marra aya,
acuwwar nnes war ihekk^wi akides awarni as.
¹⁹ Waxxa itwabarek řeemar nnes di tudart nnes,
u nitni ad cek ssemyaren mağar cek teggid min isebħen i yixef nnek,
²⁰ aqa ad dd-tawđed ġar jjiř n řejdud nnes,
nni war řarren tifawt i řebda.
²¹ Bnadem s tecrimt, *maca* war ifehhem,
netta am řebhimet ifennan.

50 ¹ Ijj n uzehhed n Asaf. Arebbi n irebbiten, SIDI issawař
u netta ittřaya i temmurt zi mani dd-tenqar tfuct ġars ař mani teğři.

² Zi řihyun, aźri ikemmřen,
ittban AREBBI ittissiq.
³ AREBBI nney ad dd-yas, war isseyđ ca.
Timessi zzates ad tecc
u taħaryadř i d as-dd ittennđen ad iřuđ ařřas.

⁴ Netta ad iřaya i ijenwan sennej
u i temmurt ħima ad iħkem x řgens nnes.

⁵ “Smunem-dd ħari iřdiqen inu,
inni kidi itteggen řeahd s tyařst.”

⁶ Ijenwan ttbarrħen tasegda nnes,
mayar AREBBI simant nnes aqa-t d řqađi. Sila.

⁷ “Seř, a řgens inu, u necc ad ssiwřey, Israyil,
u necc ad cehdey i cek: Aqa necc, AREBBI, d AREBBI nnek!

⁸ War iġi x tyařsa nnek ad cek webbxey,
mayar tiyařsa nnek aqa-tent řebda zzati.

⁹ War kessiġ ca amwa zi taddart nnek
uřa d imuyan zi teqwirin nnek.

¹⁰ Mayar marra imuddar n wezyar aqa inu,
řmař x wařef idurar.

¹¹ Necc ssney marra ijđaq n idurar
uca min ittemxuttaren deg yeyyar aqa-tt akidi.

¹² Mři tuya dayi řaž, ma ad iři war i d ac t qqarey i cek,
mayar inu ddunit d uemmar nnes.

¹³ Ma ad ccey *xenni* aysum n ifunasen
niy idammen n imuyan?

¹⁴ Awi-dd i SIDI tyařst n uqadi
u seqfeř lwuud nnek i Umęuġi x kuřci.

¹⁵ Řaya ayi-dd deg wass n řehřaret,
xenni ad cek ssnejmey uca cek ad ayi tegged ccan.”

¹⁶ Maca i uęeffan iqqar AREBBI
“Mayemmi tbarrħed tiweřsa inu
u teggid řeahd inu deg uqemmum nnek,

¹⁷ *umi* tcarrħed atextex inu
u tenndared awařen inu awarni ac.

¹⁸ Mařa tezriđ ijj n uxewwan, ammu teggured akides
u cek tettřurid ak-d yenni izennan.

¹⁹ Aqemmum nnek tettarrid t i řyar
u iřes nnek ittxarreř deg wecmat.

²⁰ Tettymid *dinni* tessawwařed x umac,
tessefdaħed zi mmis n yemmas.

²¹ Aya tettegged t u necc sseydiy. Ttyiř ac, aqa-yi am cek.
Necc ad cek webbxey zzat i titřawin nnek.

²² Fhem aya *xenni*, a cek i ittun Arebbi,
ħima war *kenniw* tmezzqey *am* war din ittiři ufekki.”

²³ Wenni i dd-ittawyen tyařst n uqadi, ittegg ayi ccan
u issewjad abrid ħima ad as ssecney asenjem inu.

51¹ I umeqqran n imeynajen. Azehhed n Dawud.
² Ařami i dd ęars yusa unabi Natan,
 awarni řami yudef Dawud ęar Batcabaęa.

³ Ĥinn xafi, a AREBBI, ęlařsab tamexsiwt nnek icewwaren.
 Mseř ixetęan inu ęlařsab afeyyeę n arreřmet nnek.

⁴ Ssird řmueřiyet inu zzayi marra
 u sizdeg ayi zi ddenb inu,

⁵ maęar necc ssney ixetęan inu
 u ddenb inu řebda ibedd ayi-dd ęar tięęawin.

⁶ Akidek waha i xęiy
 u necc gęiy min ięan d aęeffan jar tięęawin nnek,
 ařami cek tseggded deg wawařen nnek
 u teřfid di řęękamat nnek.

⁷ Xzar, necc twaxeřqed-dd di ddnub,
 di ddnub teksi ayi yemma.

⁸ Xzar, cek tettexsed tidett di daxeř
 u di tnuffra tesscaned ayi tięit.

⁹ Ksi xafi ddnub s teelęet, xenni ad dewřey qqureę,
 sird ayi, xenni ad dewřey d acemřar x wedfeř.

¹⁰ Arr ayi ad sřey arcuq d řefraęet,
 řima ixsan nni i trebzed cek,
 ad arjijjen zi řefraęet.

¹¹ Snuffar ddnub inu zzat i uęembub nnek
 u mseř i marra řmueřiyet inu.

¹² Xřeq-dd dayi uř izdig, a AREBBI,
 u jedded di daxeř inu ijj n arruř imetnen.

¹³ War d ayi neęęar zeg uęembub nnek
 u war zzayi ttekkes Arruř Iqeddsen nnek.

¹⁴ Ewc ayi ęawed řefraęet n usenjem nnek
 uřa d ijj n buřbeř iqedden i akidi i ęa ibedden.

¹⁵ Xenni ad ssęareę ibriden nnek i yenni xak ięeddun
 uca ad ęarek dd-ęeqben imednab.

¹⁶ Senjem ayi zeg umarwas n idammen, a AREBBI, AREBBI n usenjem inu,
 xenni ad isřewřiw iřes inu x tsegda nnek.

¹⁷ Arzem ayi iyencicen inu, a Sidi inu,
 xenni ad barręey ccan nnek,

¹⁸ maęar war d ak tecqi tęarřt, necc iři wcię ac tt,
 taęarřt n wecmaę war d ac dd tettis x řxaęar.

¹⁹ Tięarřa n AREBBI aqa-tent d ijj n buřbeř yarez
 uca ijj n wuř iddez war t tessęęarid, a AREBBI!

²⁰ Egg řxar i řihyun ęlařsab řxaęar nnek, bna řęęyuę n Urcalim!

²¹ Xenni ad taręid di tęarřa n řmueřiyet,
 di tęarřt n wecmaę ikemmřen.
 Xenni ad qeddmnen imwan x uealęar nnek.

52¹ I umeqqran n imeynajen. Axemmi n Dawud.
² Ĥami dd-yusa Duwaε, zi Idum,
 ixebbar Cawul, inna as
 “Aqa Dawud yusa-dd ɣar taddart n Aximalik.”

³ Mammec tfeyyced zi tæeffant, a jjiheř?
 Tamexsiwt icewwaren n SIDI *tettekk* ass imun.
⁴ Iřes nnek ittxarreř di řɣar,
 amecnaw ijj n řmus iqeđeen i uħeffi issuffuy acmat.
⁵ Cek ttexsed tæeffant aťtas x tşebħant,
 řhard s ixarriqen ktar aťtas x řhard n tsegda. Sila.

⁶ Cek tettexsed awařen ihellken
 uřa d iřes *iccur* s wecmat.
⁷ Maca Arebbi ad cek yareddeğ i řebda,
 netta ad cek iťtef, ad cek ikkes zi tzeddiyt.
Wah netta ad cek iqřee zeg iźewran nnek zi temmurt n yenni iddaren. Sila.

⁸ Imseggaden ad t ɣaren ad gg^weden.
 Ad xas deħcen, *ad inin*
⁹ “Xzar aryaz ijehden wenni umi war iggi Arebbi jjehd nnes,
 maca tuɣa ittceř x wagra nnes ameqqran.
 Tuɣa idweř ijhed s řɣar nnes.”

¹⁰ Necc ad iřiy amecnaw ijj n uzemmur d aziza di taddart n AREBBI.
 Necc ttiqqey di tmexsiwt icewwaren n AREBBI i řebda qaε.
¹¹ Necc ad cek qadiy i řebda qaε,
 mayar cek teggid *t*.
 Ad ssitimeɣ deg yisem nnek,
 mayar netta d aşebħan i işdiqen nnek.

53¹ I umeqqran n imeynajen. S *teynint* n ‘Izři n wecđan’.
 Axemmi n Dawud.

² Abuhaři inna deg wuř nnes “War din bu AREBBI!”
 Nitni ittaredğen, ttegggen řyecc,
 war din uřa d ijj ittegg min icnan.
³ AREBBI ixezzar-dd zeg ujenna ɣar tarwa n iwdan
 ĥima ad iźar ma din ĥed ɣars řefhamet,
 ijj zeg inni yarezzun AREBBI.
⁴ Marra ffyen zeg webrid,
aqā-ten jmiε dewřen d iεeffanen,
 war din uřa d ijj ittegg řxar,
 uřa d ijj.

⁵ Inni i ittegggen řmuesiyyet ma war ħarsen tussna,
inni i ittetten řgens inu axmi ttetten aŗrum?
War ttřayan x AREBBI.

⁶ Aqa din i xasen tewđa tigg^wudi temyar, umi war din tigg^wudi,
maŗar AREBBI iřarrec ixsan n yenni i xak ihejjmen.
Cek tessbehdřed ten, minzi AREBBI inđar iten.

⁷ Ah, aqa asenjem n Israyil ad dd-yas zi řihyun!
Xmi dd i řa isseeqeb AREBBI imeľbas n řgens nnek,
ad yarceq Yaequb,
ad ifarľ Israyil.

54¹ I umeqqran n imeynajen. Ak-d uzenzun. Axemmi n Dawud.
² řami dd-usin Iziffiyyen, nnan as i Cawul “Ma war issnuffar Dawud ixef nnes yarney?”

³ Senjem ayi, a AREBBI, s yisem nnek,
u ħkem xafi s tzemmar nnek ijehden.

⁴ A AREBBI, seř i tzaġit inu,
sħess i wawařen n uqemmum inu.

⁵ Maŗar ibarraniyyen kkaren akidi
u ayt n řeunf arezzun ad ayi nyen.
War ttegggen ca AREBBI zzat i tiřřawin nsen. Sila.

⁶ Xzar, AREBBI d amęawen inu.
Sidi inu aqa-t jar yenni i d ayi isennden.

⁷ Netta ad ixegęę řřar i yenni i d ayi iħeřřaren.
Qđa xasen di teřdiqt nnek.

⁸ S řxađar ad ac-dd awyey tiŗarřa,
uca ad qadiŗ isem nnek, a SIDI,
maŗar netta d ařebħan.

⁹ Maŗar netta issenjem ayi zi marra řehřaret
uca yarra ayi-dd ad xezzareŗ x řeedyan inu swadday.

55¹ I umeqqran n imeynajen. Ak-d uzenzun.
Axemmi n Dawud.

² A AREBBI, seř i tzaġit inu
u war ssnuffara ca ixef nnek zzat i uzaweg inu!

³ Ĥđa ayi u arr-dd xafi.
Nec ttraħeŗ ttaseŗ-dd řar zzat d đeffar am ttcetciŗ u ssyunfiŗ s jjeħd.

⁴ Zi řħess n řeedu, zeg uhuddi n ieeffanen,
maŗar nitni hejmen-dd xafi s řmuesiyyet u đeffaren ayi s tefqeħt.

⁵ Uř inu itteqqes ayi daxeř
u inexřieen n řmewt wđan-dd xafi.

⁶ Tigg^wudi d tarjijjit třfent ayi uřa d arjeř iħřar ayi.

⁷ Necc nniy “Mři i d ayi wcin afriwen am ict n tedbirt,
xenni iři dıwıy uca ad zedyey di ca n wemcan *nneyni*.

⁸ Xzar, iři ad arewřey ƣar řagg^waj qae,
ad ssensey di řexřa. Sila.

⁹ Iři ad marey ħima ad twafekkey zeg usemııd, zi tħaryadt.

¹⁰ řard-iten, a Sidi inu, sebđa iřes nsen,
minzi ttwařıy řeunf d umenyi di tendint.

¹¹ Ass d ģıřet gguren deg wenned nnes x řehıyud
u ƣar daxeř nnes *aqa din* řeyben d tamara.

¹² Řyar aqa-t daxeř nnes
u azzay nnes war zzayes ttħeyyiden ca ddeğ d wecmat.

¹³ Maƣar war iğı d řeedu wenni i d ayi isseħqaran, *minzi* aya zemmarey ad t ksiy,
uřa d wenni i d ayi icarrhen i issemyaren ixef nnes s wawař xafi,
minzi zzayes zemmarey ad nnuffarey.

¹⁴ Maca aqa d cek, a bnadem, cek d aqrin inu,
ameddukkeř inu d umqarreb inu!

¹⁵ Neccin, inni igguren ak-d wayawya di ttiqqet,
neggur ƣar taddart n AREBBI deg uhimur.

¹⁶ Iři ad xasen tewđa řmewt ařami dd-hwan am ddaren di řaxart,
maƣar aqa din řyar di tudrin nsen, deg wuřawen nsen.

¹⁷ Necc, *wah* necc ad řayıy x AREBBI u SIDI ad ayi issenjem.

¹⁸ Ƣar tmeddit u ƣar uteffu u s uziř ad cetciy u ad ssıunfey
u netta ad iseř i tmijja inu

¹⁹ Netta ifdi řeemar inu di řehna zeg inni xafi ihejmen,
minzi tuƣa-ten deg wařřas đidd inu.

²⁰ SIDI ad iseř u ad ten dd-issehwa. Netta ittyima zeg wečarř uya. Sila.
Aqa nitni war ttbeddiřen u war ttegg^weden ca AREBBI.

²¹ Netta inetřar afus deg inni ak-d wi *igga* řehna,
netta issaruřřud řeahd nnes.

²² Aqemmum nnes yarđeb ħsen zi trussi, maca deg wuř nnes itturja amenyi.
Awařen nnes d iřeqqayen x zzect, maca aqa-ten *am* řesyuf twajebden.

²³ Nđar amnus nnek x SIDI u netta ad dayek itthilla. Ėemmarř war ittejji amsegged ad ifary.

²⁴ Cek *maca*, AREBBI, ad ten tessehıwıd deg wanu n uhellek.
Iryazen n idammen d řyecc war ttkemmřen azyen n wussan nsen.
Maca necc ttecřey xak.

56¹ I umeqqran n imeynajen. S *teynint* n “İct n tedbirt ibekkmem *deg* imucan igg^wejen.” Zi
Dawud. Tira yuğyen ineqcen. Řami xas ħarten İfilistiniyyen di Jat.

² Ĥinn xafi, a AREBBI, maƣar ijj n bnadem yarezzu ad ayi iřard.
Ass marra iħeřřar ayi ijj n umjahed.

³ Inni i d ayi iħeṣṣaren xsen ad ayi ṣarḍen ass marra,
mayar inni kidi ittmenyan aqa-ten s waṭṭas, *a* Amēuḡi x kuṛci!

⁴ Deg wass i di i ya gg^wedey, ad xak ttecṛey.

⁵ X AREBBI, wenni umi i ya sebḥey awaṛ nnes, x AREBBI i ttecṛey, war ttegg^widey ca,
mayar min zemmaren ad ayi ggen midden?

⁶ Nitni qeḡben awaṛen inu ass ikmeṛ,
marra tnawi nsen aqa-ten xafi d řyar.

⁷ Nitni munen, nuffaren,
nitni ḥeṭṭan inarziwen inu
xmi arezzun nitni *ad nyen* řeemar inu.

⁸ Ma zemmaren nitni ad arewṛen waxxa ggin řyecc?
Sehwa řegnus di lyaḍab nnek, *a* AREBBI!

⁹ Cek tħesbed *ussan n* weṭlae inu.
Egg imeṭṭawen inu di tzeyyat n waman nnek,
ma war ġint deg wedlis nnek?

¹⁰ Xenni ad dewṛen řeedyan inu yar ḍeffar, deg wass umi i ya řayiy.
Nec ssney aya: AREBBI aqa-t akidi.

¹¹ X AREBBI, wenni umi i ya ssemyarey awaṛ nnes, x SIDI, awaṛ nnes ad t ssemyarey,

¹² x AREBBI i xef ttecṛey, war ttegg^widey ca,
mayar min izemmar bnadem ad ayi yegg?

¹³ Xafi, *a* AREBBI, arsin lwuēud i cek *itwaggen*.
Ad *ten* kemmṛey i cek s uqadi.

¹⁴ Mayar cek tessnejmed řeemar inu zi řmewt,
u ma war *teħḍid uṛa d* idaren inu zeg uneqraḍ,
ħima ad uyurey zzat i wudem n AREBBI di tfawt n yenni iddaren?

57¹ I umeqqran n imeynajen. ‘War t ttareddeġ!’ Zi Dawud.
Tira yuġyen ineqcen. Umi yarweṛ zi Cawul deg ifri.

² Hinn xafi, *a* AREBBI, ħinn xafi, mayar řeemar inu yarweṛ-dd yark.
Nec arewṛey di tiři n wafriwen nnek, yars aṛ i ya edunt řmuṣibat.

³ Nec ad řayiy yar AREBBI, Amēuḡi x kuṛci,
yar Arebbi wenni i d ayi i ya inedhen aṛ aneggar yar min iṣebḥen.

⁴ Netta ad dd-issekk asenjem inu zeg ujenna,
ad issbehdeṛ wenni i d ayi dd-ideffaren. Sila.
AREBBI ad issekk tamexsiwt nnes icewwaren d teṣdiqt nnes.

⁵ Řeemar inu aqa-t jar iyraden,
nec zzṛey jar tarwa n bnadem *inni am* iṣeḍḍawen yareqqen.
Tiymas nsen *am* lansat d fritcat *n řqews*
u iṛes nsen *am* ijj n ssif iqḍee.

⁶ A AREBBI, sgaēēed ixef nnek tiwa i ijenwan
u arr aēuḡi nnek sennej i marra tammurt,

⁷ Nitni ggin tracca i iṣuraf inu,
 řeemar inu tuṣa iynes.
 Nitni yzin ayi aḥfur,
maca wḍan days simant nsen. Sila.

⁸ A AREBBI, uř inu yarekken, uř inu yarekken,
 aqa necc ad yennjey ad zehhdey, uřa d aeuḡi inu.

⁹ Faq, aeuḡi inu! Faq, lharpa d řgambri!
 Necc ttexsey ad ssfaqey tfawt n řřbeḥ.

¹⁰ Necc ad cek qadiy jar řegnus, a Sidi inu,
 ad ak zehhdey jar řegnus.

¹¹ Maṣar tamexsiwt nnek icewwaren *tettakk^wad* ṣars ař ijenwan
 u tařdiqt nnek ṣars ař iseynuten.

¹² A AREBBI, sgaæeed ixef nnek tiwa i ijenwan
 u *arr* aeuḡi nnek sennej i marra tammurt.

58¹ I umeqqran n imeynajen. ‘War *t* ttareddeḡ!’ Zi Dawud.
 Tira yuḡyen ineqcen.

² Ma tessawařem s tidett tasegda deg useydi?
 Ma s *tidett* tḥekkmem tarwa n bnaðem s řḥeqq?

³ Lla, *maca* deg wuř nwem tetteggem řyecc,
 di temmurt txemmamem di řeunf n ifassen nwem.

⁴ Zeg *wami ḡan di* řemřawet ffyen iæeffanen zeg webrid,
 zeg uæddis n yemmatsen weddaren ayt n bu-ixarriqen.

⁵ Aqa daysen ssem am semm n ufiyar.
 Nitni amecnaw ict n třeřsa tadehcourt tenni iqqnen amezzuṣ nnes,

⁶ tenni i war ittesřin ṣar tmijja n iæezzamen,
uřa ṣar tmijja n useḥḥar nni itthakan aṭṭas di tseḥḥart.

⁷ A AREBBI, arṣ asen tiṣmas deg uqemmum nsen,
 arṣ tiṣmas n teymart n iyraden imezyanen, a SIDI!

⁸ Ejj iten ad fesyen, ařami nitni ffyen am waman.
 Mařa imeḥḥed netta řqews s fritcat nnes, ejj iten war qḍiæen.

⁹ Ejj it ad ifna am ubucceř irizzen
 Ejj iten, amecnaw weṭtu n uæddis n tmeṭṭut, war řarren tfuct.

¹⁰ Qbeř ma ad acant marmitat nwem ak-d řeḥmu n cbarq n isennanen,
 ad days iṣuḍ netta ad yazzeř x weysum d aziza niṣ itteḥduduq.

¹¹ Amsegged ad ifarḥ
 xmi i ṣa iẓar antaqem.
 Netta ad issird iḍaren nnes deg idammen n iæeffanen.

¹² Ad yini bnaðem “Xenni aqa din řyiḡet i umsegged,
 aqa din ijj n AREBBI nni iḥekkmem di temmurt.”

59¹ I umeqqran n imeynajen. ‘War t ttareddeğ!’
Zi Dawud. Tira yuğyen ineqcen.
Umi Cawul iija ad ḥḍan taddart nnes ḥima ad t nyen.

² Fekk ayi zi řeedyan inu, *a AREBBI*,
sgaæed ayi sennej i uḥeṭṭu zeg inni i xafi ittekkaren.

³ Fekk ayi zeg inni itteggen řyecc
u senjem ayi zeg iryazen n idammen.

⁴ Aqa, xzar, nitni ggin ict n texceft i řeemar inu,
nitni munen xafi.

War din axeṭṭu uṛa d ddenb ḡari, *a SIDI*!

⁵ Waxxa war ggiḡ ljarima,
aqa nitni tazzřen-dd ḡari, wejden.

Faq, as-dd ḡar umsagar akidi u xzar.

⁶ Cek, *a SIDI*, AREBBI n řeskarat, AREBBI n Israyil,
faq ḥima ad treqfed marra řegnus.

War tṭḥinni x uṛa d ijj zi marra iyeddaren inni itteggen řyecc.

⁷ Aqa ttæeqben ḡar tmeddit,
ttzun amecnaw aqzin
u ttennden i tendint.

⁸ Xzar, s uqemmum nsen ssusufen *qaæ*,
řesyuf nsen aqa-ten x iyencicen nsen,
minzi man wen i ḡa isřen.

⁹ Cek *maca*, *a SIDI*, ad xasen tdeḥced,
cek ad tḥecced x marra řegnus.

¹⁰ A jjehd nnes, necc ad t rajiy,
mayar AREBBI d lburj inu yueřan.

¹¹ Tamexsiwt icewwaren n AREBBI inu ad ayi tizwar,
AREBBI ad ayi dd-yarr ad zareḡ inni i d ayi iḥeřşaren.

¹² War ten neqq ca, maḥend řgens inu war t ittettu.
Ejj iten ad weddaren zi tzemmar nnek
u menḍar iten swadday, *mayar cek d* tcappa n useřqi nney *a Sidi* inu.

¹³ X ddnub n uqemmum nsen, x wawařen n iyencicen nsen,
x uya ejj iten ad twaḥebbsen di nnfaxet nsen,
uṛa x nneēřet u x uxarriq nni xef tṭḥarden.

¹⁴ Keḥḥeḍ iten deg ufugem *nnek*,
keḥḥeḍ iten ařami war ḡin *ead*
u arr iten ad ssnen, aqa AREBBI d řḥakem di Yaæqub,
wah ḡars ař tineggura n temmurt. Sila.

¹⁵ Aqa ad æeqben ḡar tmeddit,
ttzun amecnaw aqzin
u ttennden i tendint.

¹⁶ Ejj iten ttemhafan da d diha x macca,
u, mařa war jjiwnen, ejj iten *xenni* ad din ssensen *barra*.

¹⁷ Necc ad yennjey x jjhed nnek,
 ɣar uteffu n řħař ad sřiweřwey x tmexsiwt nnek icewwaren,
 mayar tuɣa cek d ijj n lburj yueřan i necc,
 cek d mani i ɣa arewřey deg wass n řehřaret.

¹⁸ Jjehd inu, necc ad xak zehhdey,
 mayar cek AREBBI d lburj yueřan inu,
 AREBBI n tmexsiwt inu icewwaren.

60¹ I umeqqran n imeynajen. S *teynint* n ‘Talillect d acehhad’.
 Tira yuğyen ineqcen zi Dawud i useřmed.

² Awarni řami tuɣa ittmmenɣa ak-d Iramiyyen zi Misubutamya
 u ak-d Iramiyyen zi řuba, idweř-dd Yu’ab
 uca iwta ayt n Idum di teyzurt n Tmeğahř, eecra ařaf n *iryazen*.

³ A AREBBI, cek tendared aney, tarzid aney
 u tfugmed! Sbedd aney eawed!

⁴ Cek tessenhezzed tammurt, tfeğqed tt.
 Sgenfa tirezřa nnes, mayar aqa ttenhezza.

⁵ Cek tessecned *ixef nnek* i řgens nnek s řeqsařet.
 Cek tewcid aney ad nsu ccrab issdewwaxen.

⁶ Inni cek ittegg^weden, teggid asen ict n bandira
 i ɣar ttrak^wařen zi *fritcat* n řqews. Sila.

⁷ Ĥima imeizzen nnek ad twafekken,
 awi asenjem s ufus afusi nnek u arr-dd xaney.

⁸ AREBBI tuɣa issawař di zzawect tamqeddast nnes,
 s uyenni ad negzey s řefrařet.
 Necc ad bđiy Cakim u ad eebbarey tayzurt n Sukkut.

⁹ Jilead inu, Manassi inu,
 Ifrayim d jjehd n uzeğif inu,
 Yahuda d amgewwed inu.

¹⁰ Mu’ab d sarijj inu n usird,
 x Idum ad ndarey tisira inu,
 necc ad dduqzey s usřiweřew x *temmurt* n Filicit.

¹¹ Wi i d ayi i ɣa inedhen *di* tendint ifaryen?
 Wi i d ayi i ɣa igewwden ɣar Idum?

¹² Ma war d aney tenđared, a AREBBI,
 u ak-d řeskarat nney ma war akidsen dd-teffiyeđ ead, a AREBBI?

¹³ Ewc aney afus ĥima ad aney tessenjmed zi řehřaret,
 mayar asenjem s ufus n yijj n bnadem aqa-t bařeř.

¹⁴ Ak-d SIDI ad negg s wemħad
 u netta ad iefes x yenni i d aney iħeřřaren.

61¹ I umeqqran n imeynajen. Ak-d uzenzun. Zi Dawud.

² A AREBBI, seř i uřayi inu,
ewc taynit i tzařit inu.

³ Zi tťarf aneggar n temmurt tťrayiy xak,
xmi ittefcir wuř inu.

Ndeh ayi x ijj n jjarf yueřan xafi.

⁴ Mayar tuya cek d amcan n tarewřa i necc,
d lburj ijeħden řidd i řeėdu.

⁵ Necc ad qqimey deg uqıđun nnek i řebda,
ad ddurriyey sadu wafriwen nnek. Sila.

⁶ Mayar cek, a AREBBI, tesřid yar lwueud inu.
Cek tewcid ayi tasyart n yenni ittegg^weden isem nnek.

⁷ Ad tarnid *ead* ussan x wussan n ujeřid,
ařami isegg^wusa nnes ad iřin zi jjiř ař jjiř.

⁸ Netta ad iqqim zzat i wudem n AREBBI i řebda.
Iři ad xas řđan tamexsiwt icewwaren d teřdiqt.

⁹ Ammu i ya zehhdey i yisem nnek i řebda,
řima ad kemmřey lwueud inu, ass *awarni* umas.

62¹ I umeqqran n imeynajen. Sadu ufus n Yadutun. Zi Dawud.

² Řeemar inu yaressa, ittraja AREBBI waha,
aqa zzayes *dd-ittas* usenjem inu.

³ Aqa-tt d tařđart inu d usenjem inu,
netta d lburj inu yueřan, war ttefriyey aťtas.

⁴ Mečarř *ead* i ya tekkem thejjmem-dd x weryaz,
marra kenniw ad t hedmem
am yijj n řřid iwđa, am yijj n weyřbar i ittwayeđřen.

⁵ Nitni ttarriřen waha řima ad t-idd řeđřen zeg wemcan nnes yueřan.
Nitni areťtan s ixarriqen.

Ttbarken s uqemmum nsen,
maca deg wuř nsen neeřen. Sila.

⁶ Arsa u raja waha x AREBBI,
mayar zzayes i dd-ittas řayas inu.

⁷ Aqa-tt d tařđart inu d usenjem inu,
netta d lburj inu yueřan, war ttefriyey ca.

⁸ Asenjem inu d ueuři inu aqa-ten di AREBBI,
netta d tařđart inu ijeħden, amcan inu n tarewřa aqa-t d AREBBI.

⁹ Tiqqem řebda di SIDI, a řgens!
Zeřgem uř nwem zzat i uyembub nnes.
AREBBI d amcan nney n tarewřa. Sila.

- ¹⁰ Tarwa n bñadem aqa-ten baṭeṛ
u tarwa n weryaz aqa daysen řyecc.
Di řmizan s tnayen n ttawyat ad gaεeden,
aqa-ten jmiε ffyen-dd zi řbaṭeṛ.
¹¹ War ttiquqam di řeḥṣaret u war ttuffem ak-d tukkarda.
Maṛa agra εawed imeqqar, war xas ssrusam uř nwem.
¹² AREBBI issiweř ict n twařat, necc sřiy tt tnayen n twařawin,
aqa “Jjehd zi AREBBI”.
¹³ Tamexsiwt icewwaren i cek, a Sidi inu!
Minzi cek ad txeğřed kuř ijj εlaḥsab min igga.

63¹ Azehhed n Dawud, ařami t tuya di řexra n Yahuda.

- ² A AREBBI, cek d Arebbi inu! Yar tuffut arezzuy xak,
řeεmar inu ittfada-dd yarek, aysum inu ittmežri dayek,
deg ict n temmurt yužyen ittfadan břa aman.
³ Ammu i dayek xezzarey di zzawect tamqeddast nnek,
ḥima ad žarey jjehd nnek d uεuži nnek.
⁴ Mağar tamexsiwt nnek icewwaren teḥřa x tudart,
s uyenni iyencicen inu ad ac sebbḥen.
⁵ Ammu ad cek barkey di tudart inu,
ad ssgaεdey ifassen inu deg yisem nnek.
⁶ Řeεmar inu ad ijjiiwen amecnaw tyawant zi trussi d tadunt
u s iyencicen isřiwřewen ad cek isebbeḥ uqemmum inu,
⁷ maṛa necc ttxarrřey dayek di tassut,
ttxemmamey dayek ġar uđufen n wecbar n ġiřet.
⁸ Minzi tuya cek d amεawen inu,
uřa di tiři n wafriwen nnek ad sřiwřewey.

⁹ Řeεmař inu iřeřseq dayek awarni ac,
afus nnek afusi iteṭṭef dayi.
¹⁰ Inni ittexsen ad areddğen řeεmar inu
ad iřin deg wemcan yuğyen sadu temmurt.
¹¹ Nitni ad twasellmen i tzemmar n ssif,
ad iřin d takeccađt i iceεbawen.
¹² Maca ajeğid ad ifarḥ i AREBBI.
Kuř ijj zeg inni i ġa ittjağan ġar Arebbi ad ifeyyec,
minzi aqemmum n yenni issawařen s ixarriqen ad itwabellee.

64¹ I umeqqran n imeynajen. Azehhed n Dawud.

- ² Seř, a AREBBI, i tmijja inu xmi ttetciy,
ḥḍa tudart inu zeg usiggwed n řeεdu.
³ Sdurri ayi zi tmeεmuč n iεeffanen,
zi řğaci n yenni ittegggen řmuεřiyet,

⁴ inni isseqdaen iřes nsen amecnaw ssif,
qarrřen awar yarezgen am fritca *n řqews* nsen,
⁵ ħima ad wten *s řqews* x wenni ikemmřen.
Deyya ad xas neyycen, *iwa* war din minzi i ya gg^weden.
⁶ Nitni ħezzen maħend ad ggen min war iħħřin,
ssawařen s tnuffra maħend ad nedyen řefxux,
Qqaren “Wi ten i ya ızaren!”
⁷ Nitni ttxarrřen di *eřam kuř* taεeffant, aqa-ten wejden, ict n tmeεmuč n teħraymect.
Aqa min iğan daxeř deg weryaz u deg wuř nnes aqa-tt yuğey.

⁸ AREBBI ad ten iwwet s fritca *n řqews*,
deyya ad banen jrrayeħ nsen.
⁹ Iřes nsen ad ten yarr ad nqarđen deg ixef nsen,
kuř ijj, zeg inni ten ittwařan, ad yarweř.
¹⁰ *Xenni* ad gg^wedden marra iwdan uca ad barrřen timegga n SIDI
uca ad xzaren mliħ di min dd issufuy.
¹¹ Amsegged ad ifarħ s SIDI u ad xas itceř
u marra inni umi isegged wuř ad farřen.

65¹ I umeqqran n imeynajen. Azehhed n Dawud. Izři.

² *Zi řhudnet* issdaħeğ i cek asebbeħ, *a* AREBBI di řihyun,
ittxeřša ad itwakemmeř lwaed i cek.
³ Cek tesřid i tzağit,
marra aysum ad yarek dd-yas.
⁴ Řmueřiyet tuğa tjeħhed xafi,
maca cek tefdid ixetřan nney.
⁵ Sseed n wenni i tfarrzed cek u tessqarrbed it-idd *yark*,
ħima ad izdey di řemraħat nnek.
Neccin ad nejjiwen s řxar n taddart nnek,
s min iqeddsen zi řeqsar nnek.
⁶ Cek ad xaney-dd tarred di tsegda s tmegga issagg^waden,
a AREBBI n usenjem nney.
Aqa *cek* d řaman n marra *inni yar* tneggura n temmurt
u x jwayeħ yigg^wejen yar ujemmad n řebħar.
⁷ *Cek* d wenni issrusan idurar s jħhed nnes,
u cek tbekksed s tzemmar.
⁸ *Netta* d wenni i ittarran řehweř n řebħur yaressa,
řehweř n řemwaj d lharaj n řegnus.
⁹ Inni izeddyen yar tneggura *n temmurt* ttegg^weden zi řečřamat nnek,
aqa cek tettarrid tuffut n řřbeħ uřa d aweřtu n tmeddit ad sřiweřwen.

¹⁰ Cek tarezzfed tammurt u tettarrid *iyezran* ad tt cuqqen,
aqa cek tettarrid itt-idd s řxir ařřas.
Iyzar n AREBBI *wenni tt ittcuqq* ittccur s waman.
Cek tessewjaded imendi nsen, mayar i uya i tesswejdjed tammurt.

¹¹ Cek tettessawed mseqqem řatarat n wecraz , tesshekk^wid ibuda nnes.
Tessarđabed tammurt s inecnacen,
tettbarked aýemmuy nnes.

¹² Cek tetteggged ttaj i usegg^was n řxar nnek
u řatarat n iřuraf nnek ttudumen s tadunt.

¹³ Aqa ttudumen x dđmani n řexřa,
tiwririn bekksept s řefrařet.

¹⁴ Dđmani n tarewsa ssun s wuři
uřa d tiyzurin dřint s imendi.
Nitni dduqquzen s usřiwwřew, *wah*, tıyennajen.

66¹ I umeqqran n imeynajen. Izři. Azehhed.

Sřiwwřewem i AREBBI, marra tammurt!

² Zehhđem i uęuři n yisem nnes,
isseęuđa *it* i usebbeř nnes.

³ Inim i AREBBI “Mammec ssagg^wadent tmeđa nnek!”
Zi řemyaret n jřhed nnek ad *xak* ssniēmiren řeđyan nnek.

⁴ Marra tammurt, *wah* ad ac ađaren u ad zehhđen,
ad zehhđen i yisem nnek. Sila.

⁵ Asem-dd u xzarem timeđa n AREBBI.
Min igga *Arebbi* issagg^wad tarwa n bnadem.

⁶ Netta yarra řebřar d řbar.
Nitni řwan iřzar x iđaren.

Dinni i zzayes nfarreř.

⁷ S jřehđ nnes netta iřekkem i řebda.

Tiřřawin nnes ttęessent x řęgnus.

řarwen ad kides temmęarram *kenniw* inni ittyewwyen. Sila.

⁸ Barkem AREBBI nneř, *kenniw a* řęgnus
u ggem ad itwaseř řřess n usebbiř nnes.

⁹ Netta d wenni i d aneř itticcen tudart
u war iřji ađar nneř ad ifary.

¹⁰ Minzi cek, *a* AREBBI, tqeğbed aneř,
cek tessizedged aneř amecnaw xmi ssizdagen nnuqart.

¹¹ Cek tnedhed aneř di traccia *n řřex*.

Tssarsed aneř iřj n uęęzzem iđeqřen x teejinna nneř.

¹² Cek tejjid iwdan ad nyen x izeğifen nneř,
aqa neccin nedweř řar tmessi d waman,
maca cek tessuffyed aneř s iřj n řqedd ifeyyed.

¹³ Necc ad adfeř s řyarřa n wecmađ řar taddart nnek,
necc ad ac xeğřeř lwuęud inu,

¹⁴ *lwuęud* nni neřęen zzayes iyencicen inu
u issiweř zzayes uqemmum inu,
řami tuřa-yi di řeřřaret.

IZEHHIDEN

¹⁵ Tiyaṛṣa n wecmaḍ n řmar iřehḥen ad ac tent-idd awyey ak-d řebxur n icarriyyen. Necc ad ac sswejdey iyenduzen d iřayden. Sila.

¹⁶ Marra kenniw i ittegg^wden AREBBI, assettiw-dd u řrem, necc xsey ad awem řawdey min i d ayi igga di řeemar inu.

¹⁷ Ead iřaya xas uqemmum inu *xenni* aqa netta itwassemřar sadu yiřes inu.

¹⁸ Mři tuya nwiř řmuęsiyyet deg wuř inu, *xenni* aqa Sidi inu war d ayi ittesři ca.

¹⁹ S tidett, AREBBI *maca* iřa ayi, aqa netta iwca taynit i tmijja n tzařit inu.

²⁰ Ad itwabarek AREBBI wenni war inḍaren tazařit inu u war d ayi ikkis tamexsiwt nnes icewwaren.

67¹ I umeqqran n imeynajen. Ak-d uzenzun. Azehhed. Izři.

² Iři ad xaney iřinn AREBBI.

Netta ittejja ayembub nnes yareqq xaney. Sila.

³ Maḥend ad ssnen abrid nnek x temmurt, ad ssnen asenjem nnek jar marra řegnus.

⁴ Řegnus ad cek qadan, *a* AREBBI, marra řegnus ad cek qadan.

⁵ Řegnus ad farḥen, ad sřiweřwen, mayar cek ad tḥekmed x řegnus nican u cek ad tessuyured řegnus x temmurt. Sila.

⁶ Řegnus ad cek qadan, *a* AREBBI, marra řegnus ad cek qadan.

⁷ Tammurt tettic řyiřet nnes. AREBBI, AREBBI nney, ad aney ibarek.

⁸ AREBBI ad aney ibarek u marra tineggura n temmurt ad zzayes gg^wedent.

68¹ I umeqqran n imeynajen. Zi Dawud. Azehhed. Izři.

² AREBBI ad ikkar, řeedyan nnes ad twareyycen u inni t icarrhen ad arewřen zzat i uyembub nnes.

³ Cek ad ten tessigg^wjed am ddexxan iřṭaw, am ccmeę ifessi di tmessi, ammu i řa fnan ičeffanen zzat i uyembub n AREBBI.

⁴ Maca imseggaden ad farḥen, ad negzen zi řefraḥet zzat i uyembub n AREBBI u ad yebban řefraḥet.

⁵ Yennjem i AREBBI, zehhden i yisem nnes, ggem ijj n webrid yuęřan i wenni ineddhen di řewḍa. SIDI d isem nnes.

Negzem s řefraḥet zzat i uyembub nnes.

IZEHHIDEN

⁶ Ijj n babatsen n iyujiřen, ijj n řqađi n tajjařin d AREBBI di tzeddiyt nnes iqeddsen.

⁷ AREBBI issezdey inni weħdsen deg ict n twacunt, issuffuğ imeħbas s uřaħ, maca imyewwayen ad zedyeñ deg ict n temmurt itwasscemden zi *tfuct*.

⁸ A AREBBI, ařami tizzared zzat i wudem n řgens nnek, ařami tuğa teggured di řexřa. Sila.

⁹ *Xenni* tenhezz temmurt uca ucruren ijenwan zzat i wudem n AREBBI, uřa d adrar n Sina *inhezz* zzat i wudem n AREBBI, AREBBI n Israyil.

¹⁰ *Ak-d* wenřar ifsusen, cek trucced *tammurt*, a AREBBI, řwart nnek nni i tuğa issřawen, tewcid as cek *εawed* jjeħd.

¹¹ Taħimart nnek tuğa tzeddey days. S tcuni nnek tessweġded tt i řmeskin, a AREBBI.

¹² Sidi inu iwca awař.

Timyarin nni dd-ittwayen řexbar ařebħan *ttkewwnent* ijj n ubarru d ameqqran n treqqasin.

¹³ Ijeğiden n řeskarat ttrak^wařen, aqa nitni ttrak^wařen u tenni iqqimen di taddart, tbeřřa takeccađt.

¹⁴ *Xenni* kenniw ad tbuzzřem jar tnayen n ifrayen, afriwen n udbir twařeħħfen s nnuqart u arric nnes s wureğ aziza ittissiqen.

¹⁵ Řami Amzemmar x kuřci issareyyec ijeğiden di temmurt, iccat wedfeř x řalmun.

¹⁶ Adrar n AREBBI, adrar n Bacan. Adrar n Bacan d ijj n wedrar s tqiccitin.

¹⁷ Mayemmi txezzarem ammu s wasam, *kenniw* a idurar s marra tiqiccitin *nwem*, ġar wedrar i imeğři it AREBBI i yixef nnes d tazeddiyt? *Wah, nican* SIDI ad din izdey i řebda.

¹⁸ Ikarruten n AREBBI aqa-ten d εecrayat n řuřuf d εecrayat n řuřuf, uřa d εecrayat n wařaf d εecrayat n wařaf. Sidi inu aqa-t jarasen, Sina *aqa itwařeħħef* s tqeddast.

¹⁹ Cek tuřyed ġar sennej, tnedhed di tmeħbast, cek tmenēed tarzifin zeg iwdan, *iwa εad* zeg imyewwyeñ, ħima SIDI, AREBBI, ad izdey *dinni*.

²⁰ Ad itwabarek Sidi inu. Ass x wass yarebbu i neccin ddquřat. Arebbi netta d amsenjem nney. Sila.

²¹ Arebbi nni d ijj n Arebbi n isenjamin i neccin u aqa din ifekkiten zi řmewt ġar SIDI, Sidi inu.

²² S tidett, AREBBI, ad irbez azeğif n řēedyan nnes, aceqquf s ucewwaf n wenni iqqimen ittenneđ s imerwusa n *ddnub* nnes.

²³ Sidi inu inna “Necc ad *kenniw* dd-arrey zi Bacan, ad *kenniw* dd-arrey zi řağay n řebħar,

²⁴ ħima ad tħarrced s uđar nnek deg idammen *uca uřa d iřes* n yiřan nnek ad *iřtef* tasyart nnes zi řēedyan.

²⁵ Nitni žrin ibriden nnek mammec ten tuyured, *a* AREBBI, ibriden n Arebbi inu, ajeđid inu *iřehħfen* di tqeddast.

²⁶ Imeynajan tuđa gguren ħar zzat, inni iccaten x ifiřan ħar đeffar, tibřiyn, tinni ittiraren x ibendiřen nsent di řwest.

²⁷ Barkem AREBBI di tmesmunin, *a* SIDI, zi řeunřar n Israyil.

²⁸ Aqa din Binyamin amezyan, wenni xasen ittřeđđden, *xenni* řħukkam n Yahuda ak-d ubarru n ieciren nsen, *uřa d* řħukkam n Zabulun *d* řħukkam n Naftali.

²⁹ AREBBI iweřřa mađend ad tetwassejehded, *a* AREBBI, sejhed min teggid di tťwee nney

³⁰ zi zzawect nnek sennej i Urcalim.

Ijeđiden ad ac iwyen tarzifin.

³¹ Sigg^wed řweħc nni *jar* uyanim, abarru n ifunasen ijeħden ak-d ieejmiyyen n řegnus, ařami itwarbez ařami idweř nnuqart iddez.

Netta izeđe řegnus nni tuđa ttmezren deg umenyi.

³² Ad dd-asen imcenneen zi Miřra,

Kuc ad iksi ifassen nnes ħar AREBBI s tezřa.

³³ A tigeldawin n temmurt yennjent i AREBBI, zehhđent i Sidi inu. Sila.

³⁴ Netta d wenni ineddhen deg ijenwan n ijenwan zeg weħař uya. Xzar, aqa netta igga ijj n řħess ijeħden s tmijja nnes.

³⁵ Wcem jjeħd i AREBBI!

Leađama nnes aqa-tt tiwa i Israyil

u jjeħd nnes aqa-t deg iseynuten.

³⁶ A AREBBI, mammec tessig^weded zi tizawwiyyin nnek, AREBBI n Israyil, *cek* d wenni itticen jjeħd d tzemmar i řgens. Ad itwabarek AREBBI.

69¹ I umeqqran n imeynajan. S *teynint* n tillicin. Zi Dawud.

² Senjem ayi, *a* AREBBI, maħar aman iwđden ayi ħar řesmar inu.

³ Necc ħebbiđ deg ubaryuđ yuđeđ, war *din* mani i ħa beddeđ.

Aqa-yi deg waman yuđeđ u řħemřet tettazzeř xafi.

⁴ Necc uħřeđ s iyuyyan, tmijja inu tebbuybeħ, tiťtawin inu qđant zeg uraji x AREBBI inu.

⁵ Inni i d ayi icarrhen x walu ttweseen x ucewwaf *i iđan* x uzeđif inu.

Inni yarezzun ad ayi isseigťen, řeedyan inu i *xafi* ixarriqen, dewřen jehhden.

Min war ucaređ, ittweřřa ayi ad tt-idd arrey.

⁶ A AREBBI, cek tessned tubbuheřya inu u imerwusa *n ddnub* inu war xak ffaren.

⁷ Ejj inni xak issitimen, war ttsedħin,

a Sidi inu, SIDI n řeskarat,

ejj inni xak yarezzun, war twafetťhen,

a AREBBI n Israyil.

- ⁸ Maɣar di ṭtwee nnek i kessiy aseḥqar,
u aseḍṛhi iṛeḥḥef i uyembub inu.
- ⁹ Dewṛey d aɣrib ɣar aytma
u i tarwa n yemma dewṛey d abarrani.
- ¹⁰ Maɣar c̣daret i taddart nnek tecca ayi
uca aseḥqar n yenni cek isseḥqaran iẉda-dd xafi.
- ¹¹ Necc ruɣ ɣar uɣummi n řeemar inu,
maca aya yiwi ayi-dd eṛam kuř aseḥqar.
- ¹² Necc yaṛdeɣ ict n txancet,
maca dewṛey asen d ijj n lmatal.
- ¹³ Inni iqqimen ɣar tewwart *n tendint* ssawařen xafi
uṛa d izṛan n yenni issessen ccrab.
- ¹⁴ Necc maca ttettary ɣark, *a SIDI!*
Aqa din ijj n řweqt n uḥinni, *a AREBBI,*
s řemyaret n tmexsiwt nnek icewwaren.
Arr-dd xafi di řaman n usenjem nnek.
- ¹⁵ Jbed ayi-dd zeg ubaryuḍ u ejj ayi war ṭṭebbiy!
Ejj ayi ad twafekkey zeg inni i d ayi icarrhen u zeg waman yuḡyen.
- ¹⁶ War ttejj i ad ayi tawi řḥemřet, řaḡay ad ayi isaṛḍ,
anu ad xafi ibellee aqemmum nnes.
- ¹⁷ Arr ayi-dd, *a SIDI,* maɣar tamexsiwt nnek icewwaren teṣbeḥ.
Qṛeb ɣari eḷaḥṣab arreḥmet nnek ifeyyḍen.
- ¹⁸ War tteffar ca aɣembub nnek x umsexxar nnek,
maɣar necc twaḥṣareɣ.
Arr ayi-dd daweḥda.
- ¹⁹ Ades ayi-dd ɣar řeemar inu, fekk it.
Fdi ayi di ssibbet n řeedyan inu.
- ²⁰ Cek tessned řear inu d useḍhi inu d řef̣diḥet inu,
aqa marra inni i d ayi iḥeṣṣaren *bedden* zzatek.
- ²¹ Aseḥqar yaṛz ayi uṛ u necc qeḍey aṭṭas.
Necc rajiɣ aziḡez, maca walu, u *rajiɣ* inni d ayi i ɣa ieezzan,
maca war ufiɣ *uṛa d ijjen*.
- ²² Nitni ggin ssem di macca inu
uca i ufadi inu ggin ayi ad sweɣ řxeḡ.
- ²³ Ejj ṭtabṛa nsen ad tedweř d řfex
uṛa d ict n tsendect i yenni akidsen ibedden.
- ²⁴ Ṣdaryeř tiṭṭawin nsen ḥima war ttwiřin *ead*
uca arr tiɣinnatin nsen ad ttenhezzant řebda.
- ²⁵ Zeḡee xasen asear nnek
u ejj řḥaduq n ḷyaḍab nnek ad ten iṛqef.
- ²⁶ Ejj řmargeḥ n tzeddiyt nsen ad idweř d řxarbet,
maḥend war *days* izeddeɣ *ead* uṛa d ijjen.
- ²⁷ Maɣar nitni darracen x weryaz nni tuɣa tewtid cek
uca s řḥard nsen arnin i řeḥriq n yenni itwaṛeqqfen zzayek.
- ²⁸ Arr ddenb x ddenb nsen
u war ten ttejj i ad dd-asen di tsegda nnek.

²⁹ Ejj iten ad twamhan zeg wedlis n tudart
u war twazemmamen ca yar imseggaden.

³⁰ Maca necc aqa-yi di řeyben u qeđey.
Asenjem nnek, a AREBBI, issgaēēed ayi sennej.

³¹ Necc ad sebbhey isem n AREBBI s yijj n yezři
u s uqadi ad as ssemyarey.

³² Aya ad yarđa SIDI ktar zeg ijj n ufunas,
zeg ijj n umwa s waccawen d tecđect temsebđa.

³³ Imwađēen inni tt izrin, ad farhen,
inni yarezzun x AREBBI, aqa uř nwem ad iddar.

³⁴ Mařar SIDI ittesřa yar imezřađ
u war issehqiri ca imehbas nnes.

³⁵ Ejj ajenna d temmurt ad t ssemyaren,
řebhur d marra min daysen ittenhezzan.

³⁶ Mařar SIDI ad issenjem řihyun
u ad ibna ēawed tineddam n Yahuda
u nitni ad din zedyen u ad tt warten.

³⁷ Zzariēet n imsexxaren nnes ad tt teťťef d tasyart
u inni ittexsen isem nnes ad days zedyen.

70¹ I umeqqran n imeynajen. Zi Dawud. I řidaret.

² A AREBBI, deyyat ħima ad ayi tessnejmed,
a SIDI, ħima ad ayi teawned.

³ Ejj inni yarezzun řēmar inu
ad twaxarewđen u ad ssnuffaren ixef nsen,
ejj inni yareťťan x řřar, ad dewřen yar đeffar u ad twassbehdřen.

⁴ Ejj iten ad řťfen řmunet i issdaheřen ařami i řa twasbehdřen,
inni din iqqaren “Ha, ha!”

⁵ Ejj marra inni xak yarezzun, ad arcqen, ad farhen dayk.
Iři inni ittexsen asenjem nnek ad inin řebda “AREBBI d ameqqran!”

⁶ Necc di řeyben u zeřđey, a AREBBI, deyyat řari.
Cek d twiza inu d umsenjem inu, a SIDI, war ttēēťťar ca!

71¹ Necc ttcařey xak, a SIDI,
ejj ayi ēemmarř war ttsedħiy i řebda.

² Fekk ayi s tsegda nnek u arxu ayi.
Arr-dd řari amezzuy nnek u senjem ayi.

³ Iři i necc d ijj n jjarf i tzeddiyt ħima ad řars dd-asey řebda.
Cek tweřřid ħima ad twassnejmey,
mařar cek d tařđart inu d lburj inu.

⁴ AREBBI inu, senjem ayi zeg ufus n uēeffan,
zeg ufus n wenni iggin řřar u zi bu-yezzeu.

IZEHHIDEN

⁵ Maɣar cek d asitem inu, Sidi inu, SIDI, *cek* d atecři inu zi temzi inu.

⁶ Zeg uɛeddis *n yemma*, tuɣa-yi ɛemmdeɣ xak,
zeg wami dd-ffyeɣ zeg uɛeddis *n yemma*,
aqa cek d amɛawen inu, necc sebheɣ cek řebda.

⁷ I waṭṭas necc am ict *n řeeřamet*,
maca cek d amcan inu ijhed i tarewřa.

⁸ Ejj aqemmum inu ad iccur s usebbeḥ nnek,
ass imun s ccan nnek.

⁹ War xafi ttmenɗar deg wussan *n tewsar* inu,
war d ayi semmeḥ mařa jjehd inu iruḥ.

¹⁰ Maɣar řeedyan inu ssawařen xafi
u inni yarezzun řeɛmar inu, mmcawaren jmiɛ.

¹¹ Nitni qqaren “AREBBI ismeḥ days.
Dfarem t u menɛem t, maɣar war din bu umsenjem.”

¹² A AREBBI, war tɥimi tigg^wejed xafi,
a AREBBI inu, ewc ayi deɣya afus.

¹³ Ejj iɣrimen *n tudart* inu ad twasedḥan u ad twaccen,
ejj inni yarezzun ad ayi ggen řyar ad twadřen s useḥqar d řefdiḥet.

¹⁴ Necc maca ad qqimeɣ ttrajiy řebda
uca ad arniɣ *ɛad* yar usebbiḥ nnek.

¹⁵ Aqemmum inu ad ibarreḥ s tsegda nnek,
asenjem nnek, ass imun,
maɣar necc war ssineɣ řqedd nnes.

¹⁶ Necc ad dd-aseɣ s tmegga timeqqranin *n Sidi* inu, SIDI,
necc ad idareɣ tasegda nnek, myir tenni nnek waha.

¹⁷ A AREBBI, cek tuɣa tesseřmaded ayi zi temzi inu
u necc ɣars ař ass-a ttbarrheɣ s řeejayeb nnek.

¹⁸ A AREBBI, war d ayi semmeḥ ca, waxxa necc wsareɣ cabey,
ɣars ař i ɣa ḥajiy i jjiř-a x *tmegga* *n* uɣus nnek uřa x *tmegga* nnek timeqqranin
i marra min dd i ɣa yasen.

¹⁹ A AREBBI, tasegda nnek tiweḍ ɣars ař sennej *qaɛ*,
maɣar cek teggid tmegga timeqqranin!
A AREBBI, man wen iḡan am cek!

²⁰ Aqa cek tejjid tekka xafi aṭṭas *n řeḥřarat* d řyar,
waxxa *amenni* cek ad ayi tesseddared ɛawed
uca ad ayi tessuffyed zeg waman yuḡyen *n* temmurt.

²¹ Cek tarriid řemyaret inu ad temɣar
u cek ad ayi-dd tennɗed s ufewwej nnek.

²² Ad cek qadiɣ *ɛawed* s lharpa, x řaman nnek, a AREBBI.
Ad zehhdeɣ s řgambri, a Amqeddas *n* Israyil.

²³ Iyencicen inu ad sřiwřewen i cek, aqa ad zehhdeɣ i cek
uřa d řeɛmar inu nni tefdid cek.

²⁴ Uřa d iřes inu ad iḥaja x tsegda nnek ass marra,
maɣar inni yarezzun ad ayi ggen řyar, ssufaren ixef nsen,
iwa twafedḥen.

72¹ I Suliman.

A AREBBI, ewc *tiyit* i ujeġid *maħend* ad iħakem *am* cek
u ewc tasegda nnek i mmis n ujeġid.

² Xenni netta ad iħakem řgens nnes s tsegda
u řmusakin nnek s řħeqq.

³ Idurar ad iwyen řehna i řgens,
uřa d tiwririn s tsegda.

⁴ Netta ad iħakem řmusakin n řgens,
netta ad issenjem tarwa n imezřad uca ad irbez wenni *ten* iħeřřaren.

⁵ Nitni ad zzayek gg^weden min řa tekk tfuct *teřa*
u taziri *ad tesscen* udem *nnes*, zi jjiř ař jjiř.

⁶ Netta ad dd-ihwa x arrbie iweġden i weřtac
am tinecnacin issarđaben tammurt.

⁷ Deg wussan nnes ad innuwar umsegged
u ad din yiři řehna ifeyyđen řars ař tettafed taziri war teġi ead.

⁸ Netta ad iħkem zi řebřar ař řebřar
u zeg iřzar ař tineggura n temmurt.

⁹ Inni izeddyen di řexřa ad qqunjeřen zzates
u řeedyan nnes řeřhen taeejjajt.

¹⁰ Ijeġiden n Tarcic ad dd-iwyen ict n tewhibt,
ijeġiden n Caba d Saba ad dd-qarrben tarzifin.

¹¹ Marra ijeġiden ad as ađaren,
marra řegnus ad as sexxaren.

¹² Mařar netta ad ifekk amezřuđ wenni řars ittřayan
uřa d řmeskin d wenni war řars ameawen.

¹³ Netta ad ieteq wenni iđeefen d umezřuđ
u netta ad issenjem řeemar n imezřad.

¹⁴ Netta ad iffek řeemur nsen zi ddeġ d řeunf
u idammen nsen ad sekk^wan ařřas di titřawin nnes.

¹⁵ Netta ad iddar uca immewc as wureř zi Caba
uca ad as seġden řebda, ass marra ad t barken.

¹⁶ Ad yiři ijj n ufeyyed n imendi di temmurt x tqiccat n idurar,
řyiġet nnes ad tenhezz am *tcejjura n* Lubnan
u inni zi tendint ad nuwwaren am ařemmuy *aziza* di temmurt.

¹⁷ Isem nnes ad iqqim i řebda.

Min řa tekk tfuct ad yejj udem nnes ad yareqq,
ad inuwwar isem nnes uca ad twabarken nitni
u marra řegnus ad t ssemyaren.

¹⁸ Ad itwabarek SIDI, AREBBI, AREBBI n Israyil.
Netta ittegg řeeyayeb, netta waha.

¹⁹ Ad itwabarek isem n ueuġi nnes i řebda.

Iři ad tetwaccur marra tammurt s ueuġi nnes. Amin, *wah*, amin.

²⁰ Tiziġatin n Dawud, mmis n Yassa, aqqa kemmřent.

ADLIS WISS TRĀTA: IZEHHIDEN 73-89

73¹ Azehhed n Asaf.

U aqa AREBBI d asebhan i Israyil, i yenni s wur isfan.

² Necc maca, eřařař tuya idaren inu ffyen zeg webrid,
war iqqim walu ad hřuğden iřuraf inu.

³ Mařar necc tuya usmey zeg ibuhařiyen,
řami zriř aqa iceffanen mliř i řan.

⁴ Mařar war din bu tisyunin i řmewt nsen
u aqurar n ayt bab n tzemmar nsen aqa ibedd nican.

⁵ Nitni war carrcen deg warber n iwdan
u war twařeqqfen am wezyen ameqqran n bnadem.

⁶ X uyenni tettayeř asen-dd nnfaxet am tseddect řar yiri nsen
uca iřehhef asen řeunf am ijj n warruđ.

⁷ Tiřřawin nsen twaffyent zi tadunt,
nitni eeddun řexyařat n wur.

⁸ Nitni stehzan u s břayřay ssawařen x řřar, x ddeğ,
aqa ssawařen-dd zi sennej.

⁹ Nitni arezzmen uqemmum nsen x ujenna
u iřes nsen iggur x temmurt.

¹⁰ X uya inneqřeb řgens nnes dinni,
aman ifeyyden ttsekkafen ten nitni.

¹¹ Nitni qqaren “Mammec i řa issen AREBBI *man aya?*
Ma aqa din tussna řar Umeuři x kuřci?”

¹² Xzar, aqa-ten d iceffanen,
eđ ddaren řebda di řřudnet, u ssemyaran agra nsen.

¹³ Wah, amenni waha ssizedgeř ur inu
u ssirdeř ifassen inu di tazdugi.

¹⁴ Ass marra twařezziř
u kuř řřbeř twatxetxey.

¹⁵ Mři nniř “Ad ssiwřey ta d tal”,
xzar, iři řdareř jjiř n iřenjiren nnek.

¹⁶ Ittřiř ayi zemmareř ad fehmeř aya,
maca di tiřřawin inu ittawi-dd myir tamara,

¹⁷ řars ařami udfey di tzawiyyin n AREBBI
u fehmeř taneggarut nsen.

¹⁸ Wah, cek tessrusi ten x imucan itteřruğuden,
cek tyeřřred ten d řxirbat.

¹⁹ Mammec dewřen twaredřen deg ict n tecti,
twamhan u twaqdan s iceřwawen issaggwaden.

²⁰ Am ict n tarjit řar ufaqi, a Sidi,
ammu i řa tessetqared abeyyen n řexyař nsen xmi dd i řa tfaqed.

- ²¹ Mayar uř inu tuća itwassarzeg *di řweqt nni*
u ittejju ayi řehriq di tyeżżař inu.
- ²² Necc tuća-yi d aqeffuħ,
tuća-yi am ict n zzayřet d tameqqrant ġarek.
- ²³ *Ėad maca* řebda aqa-yi ġark,
cek teřřfed ayi zeg ufus afusi inu.
- ²⁴ Cek ad ayi tgewwded s ccwar nnek
u awarni man aya ad ayi teksid ġar uċuġi nnek.
- ²⁵ Man wen i ġari deg ujenna ġaca cek?
Akidek war tzemmar uřa d ict n tmesřact ad ayi tarġa.
- ²⁶ Mařa arrimet d wuř inu inu semmħen dayi,
xenni AREBBI d tařđart n wuř inu d tařđart inu i řebda.
- ²⁷ Mayar xzar, inni zzayek ittegg^wejen, ad fnan.
Kuř ijj wenni xak itttheyyġen am ittqeħħeb,
cek ad t tkeħħeġed.
- ²⁸ Necc maca, ředaset inu i SIDI d mliħ i necc.
Necc ggiġ Sidi inu, SIDI, d amcan n tarewřa inu
ħima necc ad barrħey marra timegga nnek.

74¹ Axemmi n Asaf.

Mayemmi, *a AREBBI*, tendared i řebda?
Mayemmi i ġa ġarġ lyadab nnek x wuġi n dđmani n tarewsa nnek?

- ² Xemmem di tmesmunt nnek nni i tuća tkesbed zeg weġar uya,
taqbiċ n tesđart n řwart nnek tenni i tefdid,
adrar n řihyun wenni x tuća tzeddyed.
- ³ Sgaċċed iřuraf nnek ġar min ġareddġen i řebda!
Řeġdu ġarra marra di zzawect tamqeddast d řxirbet.
- ⁴ Inni cek iħeřřaren uyuren di řwest n imucan nnek n umsagar,
ssbeddan řeċřamat nsen d řeċřamat.
- ⁵ Itwassen *aqa wa* am *ijj n weryaz* issgaċċed ccwaqar di cbarq immcubbċen
- ⁶ u řexxu arġin *marra* inqacen ġmiċ s ccaqur d ifġisen.
- ⁷ Nitni qqeden timessi i tzeyyawin nnek,
aqa ċarran Tazeddiťt n ġisem nnek ġars ař tammurt.
- ⁸ Nitni nnan deg wuř nsen “Ejj aneġ ġmiċ ad ten nareddġ!”
Ammu i ssarġen marra imucan n Umsagar n AREBBI di temmurt.
- ⁹ Řeċřamat nney war ten nettwiři *ċad*, war da uřa d ijj n unabi *ċad* uca uřa d ijj ġaraney issen ař
meřmi *ċad*.
- ¹⁰ Ař meřmi, *a AREBBI*, ad zzayek istehza wenni iħeřřaren?
Ma ad dayek iceqqef řeġdu i řebda?
- ¹¹ Mayemmi i tettegged ad dayney ismeħ afus nnek, afus nnek afusi?
Suffuy it zeg weħsin *n upartessu* nnek,
qġa xasen.

- ¹² Zeg wečhař uya aqa SIDI d ajeğid inu.
Netta d wenni i ittawyen isenjamin di řwest n temmurt.
- ¹³ S tzemmar nnek tfetqed řebħar,
izeğifen n řhaycat teddzed iten x waman.
- ¹⁴ Cek trebzed izeğifen n Liwiyatan,
tewcid it d macca i řgens n řexřa.
- ¹⁵ Cek tarrid řeunřar ad idduqgez uřa d tiyzart,
cek tessizyed iyezran i ittazzřen břa qeřřu.
- ¹⁶ Ass nnec, nnec uřa d ġiřet,
cek teggid din tafuct d tziri.
- ¹⁷ Cek tessmetned marra iymiren n temmurt,
anebdu d tgerst aqa teggid as tifras.
- ¹⁸ Eqeř x man aya: řeedu isseħqar SIDI
u ijj n řgens d abuhaři iceqqef deg yisem nnek.
- ¹⁹ War tticc řeemar n tejlilleħt nnek i řewħuc,
war tettu i řebda tudart n řmusakin nnek.
- ²⁰ Xzar řar řeahd nnek, mařar *deg* imucan n řřam di temmurt
aqa daysen tudrin n řeunf.
- ²¹ War tteji wenni itwaħeřřaren ad dd-ieqeb s usedħi,
ejj řmeskin d umezřad ad sebbħen isem nnek.
- ²² Kkar bedd, a AREBBI, belle ddeewet nnek,
xemm mammec cek isseħqarran ibuhařiyyen ass imun.
- ²³ War ttettu ca ayyuyi n iyrimen nnek,
asbuear n yenni i xak iyewwyen
ittgaeead řar ujenna břa aqeřřu.

75 ¹ I umeqqran n imeynajen. ‘War ttareddeğ!’ Azehhed n Asaf. Izři.

- ² Neccin nettqada cek, a AREBBI, nettqada!
Aqa isem nnek yudes, aqa řeejayeb nnek ssawařen x *man aya*.
- ³ Mařar necc ad řřfey řħař itwaggen,
ad ggeř ccrae s řħeqq.
- ⁴ Tammurt ak-d marra imezday nnes fesyen,
maca necc ssmettney ipilaren nnes. Sila.
- ⁵ Necc nniř i ibuhařiyyen “War ttegg^wedem ca!”
u i ieeffanen ‘War ssgaeeadem icc!
- ⁶ War ssgaeeadem icc nwem *ammu* sennej,
war ssawařem s nnfaxet.
- ⁷ Mařar asgaeeed war dd-ittas zi ccarq
niř zi řřarb uřa zi řexřa.
- ⁸ Mařar AREBBI d řqadi.
Netta issehekk^wa ijj u issgaeead wenneđni.
- ⁹ Mařar aqa *din* ijj n řkas deg ufus n SIDI
u binu ittegg kuffu u itwaxeğad marra.

Netta ittkebbba zzayes.

Marra ieffanen n temmurt ad zemmen uŕa d antun nnes zi swadday umi zzayes i ȳa swen.

¹⁰ Necc ad t barrheȳ i řebda qaε,

necc ad zehhdeȳ i AREBBI n Yaεqub.

¹¹ Necc ad zedmeȳ marra accawen n ieffanen,

accawen n imseggaden ad twassgaεeden.

76¹ I umeqqran n imeȳnajeȳ. Ak-d uzenzun.
Azehhed n Asaf, izři.

² SIDI itwassen di Yahuda,

isem nnes d ameqqran di Israyil.

³ Taxzant nnes aqa-tt di Salim

u tazeddiȳt nnes di řihȳun.

⁴ Dinni yarza fritcat yareqqen n řqews,

tcappa n useřqi d ssif uŕa d amenȳi. Sila.

⁵ Cek tessagg^waded u tjeħded

x idurar n tkeccađt.

⁶ Inni ijeħden deg wuř twakeccđen.

Nitni nnudmen, řřšen

uca uŕa d ijj zeg iryazen imeħden war izemmar ad imearra.

⁷ S utextex nnek, a AREBBI n Yaεqub,

akarru d uyis ȳarqen deg ȳiđes.

⁸ Cek, *wah* cek tessagg^waded

u wi i izemmaren ad iqqim ibedd zzat i wudem nnek

xmi dd i ȳa ikkar lȳađab nnek?

⁹ Zeg ujenna teggid ad itwaseř řħukm.

Tetřef tegg^wudi tammurt uca tesseyđ,

¹⁰ umi ikkar SIDI maħend ad icarree,

ħima ad ifekk marra imwađeen n temmurt. Sila.

¹¹ Maȳar afugem n iwdan ad cek iqada,

min iqqimen n ufugem ad t ssusmen.

¹² Wcem lwuεud u ggem zzaysen zzat i SIDI, AREBBI nwem.

Ejj marra inni d as-dd innđen ad awȳen řřđaqi i wenni ittxeřřa ad zzayes gg^weden,

¹³ wenni ittekksen i řħukkam buħbeřat nsen,

wenni i issagg^waden ijeğiden n temmurt.

77¹ I umeqqran n imeȳnajeȳ. Sadu ufus n Yadutun.
Azehhed n Asaf.

² Necc ssgaεdeȳ tmijja inu ȳar AREBBI uca řayȳ,

ssgaεdeȳ tmijja inu ȳar AREBBI

u netta ad ayi iseř.

IZEHHIDEN

³ Deg wass n řehşaret inu arzuy Sidi inu.

S ġiřet sswizzđey afus inu břa mma ad as arxuy,
řeemar inu yugi ad itwaezza.

⁴ Umi tuya ttidarey AREBBI, *xenni ttzehharey, ttxemmamey,*
xenni yarxu buřbeř inu. Sila.

⁵ Cek tmeneed tiřřawin inu ad qqiment faqent,
necc nnhewřey u war ssiwřey.

⁶ Necc ttxemmamey deg wussan n weřař uya,
necc ttidarey isegg^wusa n ikuden *iędun ařřas zeg wami* .

⁷ Necc ttxarrsey deg uzenzun inu s ġiřet,
xmi ttxemmamey necc deg wuř inu u buřbeř inu yarezzu.

⁸ Ma ad *aney* inđar Sidi inu i řebda
u war *xafi* itřřinni ead?

⁹ Ma tbedd tmexsiwt nnes icewwaren i řebda?
Ma itwabđeř lwaęd *xenni* zi jjiř ař jjiř?

¹⁰ Ma ittu Arebbi ařinni nnes?
Ma di lyađab nnes ibelleę arreřmet nnes?" Sila.

¹¹ Nniy "Wa d řeędab inu,
aqa d isegg^wusa zeg ufus n Umęuęi x kuřci."

¹² Necc ad idarey timegga n SIDI,
ad eęqřey x řeęjaye b nnek n zic.

¹³ Necc ad barrřey s marra řexdayem nnek
u ad ssiwřey x marra min teggid.

¹⁴ A AREBBI, abrid nnek aqa di tqeddast *i yeęa!*
Man wen *i yeęan* d Arebbi ameqqran am AREBBI?

¹⁵ Cek d Arebbi wenni itteggen řeęjaye b,
cek tessecned tizemmar nnek jar řegnus.

¹⁶ Cek tefdid řgens nnek s uyiř nnek,
tarwa n Yaęqub d Yusuf. Sila.

¹⁷ Aman řrin cek, *a* AREBBI, aman řrin cek uca arjijjen,
wah aman yuřyen nnhewřen.

¹⁸ Iseynuten iđeqqřen farrřen-dd aman nsen,
iseynuten yuęřan ssgaęęden tmijja nsen uřa d fritcat n řqews nnek đwint da d diha.

¹⁹ Ittenneđ řřess n wajjaj nnek,
assamen ggin tifawt x ddunit,
tammurt tenhezz tarjiji.

²⁰ Abrid nnek *icuq* di řebřar u amesraq nnek deg waman imeqqranen
uca war binen iřuraf *n iđaren* nnek.

²¹ Cek tnedhed řgens nnek am ict n řřimmart
s ufus n Musa d Harun.

78¹ Axemmi n Asaf.

A řgens inu, ewc amezzuŷ i ccariea inu!
Meyyřem amezzuŷ nwem řar wawařen n uqemmum inu.

² Necc ad arzmey aqemmun inu s wawař iweznen,
necc ad barrħey řemeani innuffaren zeg weħař uya,

³ inni nesřa u nessen
u inni d aney řajan ibabaten nney.

⁴ Neccin war ten netteffar zi tarwa nney, zi jjiř i dd řa yasen.
Ad nbarreħ s tmeġga isebbħen n SIDI
u s tmeġga ijehden d řeċjaye b nni tuřa igga.

⁵ Mayar netta igga ict n cħadet di Yaęqub
uřa d ict n ccariea di Israyil

nni tuřa yumur i ibabaten nney
maħend ad tt ssyaren i tarwa nsen,

⁶ maħend jjiř i dd řa yasen ad issen,
iħenjiren nni i dd řa itwaxeřqen *awarni asen*
u *xenni* nitni ad kkaren ad tt sseędun i tarwa nsen

⁷ maħend nitni ad ssarsen řaman nsen x AREBBI
u war ttettun ca timeġga n AREBBI,
maca ad řdan tiweřřa nnes,

⁸ war ttiřin amecnaw ibabaten nsen,
ijj n jjiř aęennan u iyewwęyen,
ijj n jjiř s wuř war imten u s yijj n arruħ iydaren Arebbi.

⁹ Ayt n Ifrayim, imjebbaden n řqews,
ęeqben deg wass n umenyi.

¹⁰ War řdan řeahd ak-d AREBBI
u uġin ad uyuren di ccariea nnes.

¹¹ Nitni ttun timeġga nnes d řeċjaye b nni i d asen isscen.

¹² Zzat i *tiřřawin* n ibabaten nsen igga netta ijj n řeċjeb,
di temmurt n Miřra, deg iyyar n řuean.

¹³ Netta ibđa řebħar uca isseřwa ten zzayes
u ijja aman ad bedden am weřbar.

¹⁴ Netta issqebbeđ iten s wass s useynu
u s ġiřet marra s tfawt n tmessi.

¹⁵ Netta ibđa řejruf di řexřa
uca iwca i řgens ad isu s ufeyyeđ
amecnaw zeg waman yuğęen.

¹⁶ Netta ijja řeunřarat ad feyyđent zi sseğah
u netta ijja aman ad hwan am iyezran.

¹⁷ Maca nitni arnin di ddnu b nsen xas
u deg wesear deg Umeuęi x kuřci *umi tuřa-ten* di tnezruft yuřęen.

¹⁸ Nitni jarrben Arebbi deg wuř nsen
umi ttaren macca řar *mezri* n řeęmar nsen.

- ¹⁹ Nitni ssiwřen dıdd i AREBBI, nnan
 “Ma izemmar Arebbi ad issewjed ttabra di řexra?
²⁰ Xzar, netta iwta di teřđart
 ařami dd-uzzřen zzays waman d iyezran.
 Ma izemmar netta ad iwc ayrum
 niy issewjed aysum i řgens nnes?”
²¹ S uyenni isra SIDI uca itwassary lyadab nnes.
 Timessi tarya dıdd i Yaεqub
 u ikkar-dd lyadab nnes dıdd i Israyil,
²² mayar nitni war tciřin ca x AREBBI
 u war uminen deg usenjem nnes.
²³ Netta yumur iseynuten sennej
 u yarzem tiwwura n ujenna.
²⁴ Ifarrey-dd xasen ‘manna’
 u iwca asen imendi zeg ujenna.
²⁵ Marra ccin ayrum n ijebbaren.
 Issekk asen macca nsen yar webrid ařami jjiwnen.
²⁶ Netta igga asemmiđ n manis dd-tenqar tfuct ad ikkar deg ujenna
 u s tzemmar nnes issekk-dd asemmiđ n ljanub.
²⁷ Ijja aysum ad xasen-dd iwđa am *wenzar n* tεejjajt
 u ijđad s wafriwen am ijdi n řebhur.
²⁸ Netta ijja iten ad wđan di řwest n řmargeh,
 yar marra iyezdisen n tzeddiyin nsen.
²⁹ Nitni ccin u jjiwnen qae
 u ksin min di tuya demεen.
³⁰ Nitni tuya εad war twafekken zeg weđmaε nsen,
 macca tuya εad deg uqemmum nsen,
³¹ *umi* i xasen ikkar lyadab n AREBBI
 u netta inya zeg inni iřan d iqebbuzen qae jarasen
 u yarra-dd inni itwafarzen zi Israyil ad adaren yar *tεejjajt n* temmurt.
³² Maca nitni qae amenni arnin ggin ddnub
 u war uminen di řεejayeb nnes.
³³ Netta ijja ussan nsen ad εdun am ijj n řefwar
 u iseggwusa nsen am ict n řεurret.
³⁴ Xmi ten i ya iney, arzun x Arebbi
 u dewřen yars, arzun xas s cđaret.
³⁵ Nitni εeqřen aqa AREBBI d tařđart nsen
 d Arebbi, Ameuři x kuřci, amefdi nsen.
³⁶ Maca nitni ssniemiřen s uqemmum nsen
 u s yiřes nsen ssxarriqen xas.
³⁷ Uř nsen war t tuyi ca imten akides,
 war uyuren s teřdiqt ak-d řεahd nnes.
³⁸ Netta *maca* tuya yarehhem *daysen* u ifdi řmueřiyet,
 war yareddeğ, maca ařtas n twařawin ijja zi lyadab nnes
 u war issekkar marra asεar nnes.

- ³⁹ Netta ieqeř aqa nitni myir d aysum waha,
am ijj n usemmid ieddu war dd-itteiqqib.
- ⁴⁰ Mečar n twarawin searen t di řexřa,
ggin as řehriq di řexřa!
- ⁴¹ Twarat awarni tenneynit qeğben Arebbi
u ggin řehriq i Umqeddes n Israyil.
- ⁴² Nitni war eqiřen ca ead x ufus nnes,
x wass nni řami ten ifda zeg ufus n yijjen i ten ihsaren,
- ⁴³ ařami igga řeēřamat di Miřra
uřa d řeējaye b deg iyyar n řuean,
- ⁴⁴ ařami igga iyezran nsen ad dewřen d idammen
uřa d marra řeunřarat nsen
řima nitni war zemmaren ad zzaysen swen ead.
- ⁴⁵ Netta issekk jarasen ijj n weyraf n ibeēēac i ten iccin
uřa d iqarqriwen, inni ten teħħan.
- ⁴⁶ Netta iwca min řarsen iřemmyen i tmuyri ittetiēen
uřa d řřabet nsen i tmuyri n weyřaf.
- ⁴⁷ Inya tazayart nsen s tebrurri
uřa d izemmuren nsen s ibqugen imeqqrannen n tebrurri.
- ⁴⁸ Netta ijja řmar nsen i ubruri
u tiħimriwin nsen i wassamen.
- ⁴⁹ Netta issekk řħaduq n lyadab nnes jarasen,
amuzzar d tefqeħt d řeħeřran,
umi dd-issekk lmalakat nnes s jrayeħ.
- ⁵⁰ Netta iseggem ijj n umesraq i lyadab nnes,
war isseizz x řeēmar nsen zi řmewt
uca isseēdu tudart nsen i řtaēun.
- ⁵¹ Netta inya marra imenza di Miřra,
amezwaru n tzemmar n teryast deg iqidān n řam.
- ⁵² Netta igga řgens nnes ad issgaēēed am wuři
uca issqebbeđ iten am ict n tiħmart di řexřa.
- ⁵³ Netta indeh iten di řaman, war gg^widen walu,
mayar řebħar idřa řeēdyan nsen.
- ⁵⁴ Netta iwyi ten řar temmurt n zzawect nnes iqeddsen,
řar wedrar-a nni d ikseb ufus afusi nnes.
- ⁵⁵ Netta issuffey řegnus zzat i wudem nsen
u igga ad asen-dd tekkar tesřart nsen s ufiřu *n řeēbar*
u issezdey tiqebbař n Israyil deg iqidān nsen.
- ⁵⁶ Maca nitni jarrben t u searen AREBBI, Ameuři x kuřci,
u war hđin cchadat nnes.
- ⁵⁷ Nitni dewřen řar đeffar uca ggin s řeydar am ibabaten nsen.
Nitni weddaren am ict n fritca n řqews i iffyen s řexdee.
- ⁵⁸ Nitni ssekkaren lyadab nnes s řegēudi nsen
u hewřen asam nnes s řexyařat nsen ineqcen
- ⁵⁹ AREBBI isřa man aya uca itwassary lyadab nnes
uca idweř ieiff ařas zi Israyil.

- ⁶⁰ Netta ijja tazeddiyt nnes di Cilu,
aqiḍun mani tuḡa izeddeḡ jar iwdan.
- ⁶¹ Netta yarra tizemmar nnes ḡar tḡebbast
uṛa d talwizt nnes ḡar ufus n wenni t iḡeṣṣaren.
- ⁶² Netta isellem ṛgens nnes i ssif
u ixeyyeq aṭṭas x tesḡart nnes.
- ⁶³ Timessi tecca iḡudriyyen nsen
u tiezariyyin nsen war xasent dd-iwyen iyennijen.
- ⁶⁴ Ikehhanen nsen wḍan s ssif
u tijaṛ nsen war runt ca.
- ⁶⁵ Xenni ifaq-dd Sidi inu amecnaw ca n yijj tuḡa iṭṭṣen,
amecnaw ijj n bu-teyrudt nni issyuyyu zi binu.
- ⁶⁶ Netta iwta wenni t iḡeṣṣaren ḡar ḍeffar,
igga daysen ṛfedihet i ṛebda.
- ⁶⁷ Aqiḍun n Yusuf inḍar it
u taqbič n Ifrayim war tt ifarz.
- ⁶⁸ Ifarz taqbič n Yahuda,
adrar n Ṣihyun wenni tuḡa ittexs.
- ⁶⁹ Ibna zzawect nnes tamqeddast, am ṛgeḡudi,
am temmurt nni issemten i ṛebda.
- ⁷⁰ Netta ifarz amsexxar nnes Dawud
u iksi t zi ṛkurit n wuḡi.
- ⁷¹ Ijja it ad dd-yas zi ḡar ḍeffar n wuḡi,
maḡend ad yarwes Yaḡqub, ṛgens nnes, uṛa d Israyil, ṛwart nnes.
- ⁷² Netta yarwes iten εlaḡsab tasegda n wuṛ nnes
uca igewwed iten s ufus ijehden nnes.

79¹ Azehhed n Asaf.

- A Arebbi, ṛegnus udfen ṛwart nnek.
Nitni ssxemjen zzawect nnek tamqeddast,
arrin Urcalim d ṛxirbat.
- ² Ṛxecbat n imsexxaren nnek wcin tent d macca i ijḍaḍ n ujenna,
aysum n iṣḍiqen nnek i ṛewḡuc n temmurt.
- ³ Idammen nsen zeḡḡen ten am waman ḡar marra iyezdisen n Urcalim
uca uṛa d ijj war *ten* inḍiṛ.
- ⁴ Neccin nedweṛ d ṛfedihet i jjiran nney,
d ustehzi d useḡqar i marra inni i d aney dd-innḍen.
- ⁵ Ar meṛmi, a SIDI? Ma ad teqqimed tesḡared *ammu* i ṛebda?
Ma ad itwassary wasam nnek am tmessi?
- ⁶ Farrey asear nnek x ṛegnus inni war cek issinen
u x marra tigeldawin, tinni war ittṛiḡin x yisem nnek.
- ⁷ Maḡar nitni ccin Yaḡqub
u areddḡen tazeddiyt nnes.

⁸ War xaney ɛeqqeɣ ɛlaħsab řmuɛɣiyyet nney n zic.

Qeġeq, ejj arrehmet nnek ad kidney temsagar,
mayar neccin neɖɛef aṭṭas.

⁹ Ewc aney afus nnek, *a AREBBI*, di ṭṭweɛ n uɛuġi n yisem nnek
u senjem aney u seṣřeh ddnub nney di ṭṭweɛ n yisem nnek.

¹⁰ Mayemmi i ya inin řegnus “Mani iġa AREBBI nsen?” Ejj antaqem n idammen itwassizzřen n
řgens nnek ad idweř itwassen jar řegnus zzat i tiṭṭawin nney.

¹¹ Ejj azehhar n umeħbus ad dd-yas zzat i wudem nnek,
ejj uřa d řemyaret n uyiř nnek *ad tfekk iħenjiren* n řmewt.

¹² Arr asen i jjiran nney abehdeř nsen seba n tseqqar ġar weħsin nsen,
abehdeř nsen i zi cek feɖħen, *a Sidi inu*.

¹³ Neccin d řgens nnek d wuġi n ddmanni n tarewsa nnek.

Nettqada cek i řebda, zi jjiř ař jjiř.

Neccin ad nbarreh ccan nnek.

80¹ I umeqqran n imeynajen. S teynint n ‘Tillicin’.
Cchadet n Asaf. Azehhed.

² Seř, aniči n Israyil, wenni i yarekk^wesen Yusuf am wuġi,
weni ittyiman x ixiruben, ban-dd di tissiqṭ!

³ Sekkar tizemmar nnek zzat i wudem n Ifrayim d Binyamin d Manassi
u as-dd ħima ad aney tfekked.

⁴ A AREBBI, arr aney-dd u ejj aymbub nnek ad yary,
xenni ad netwafekk.

⁵ A SIDI, AREBBI n řeskarat,
meħař i ya tekked tettxeyyaqed zi tzaġit n řgens nnek?

⁶ Cek tessecced ten s weyrum n imeṭṭawen,
tarrid ten ad swen imeṭṭawen třata n tseqqař.

⁷ Cek teggid aney d *ict n tcamma* n imcubbecen i jjiran nney
u ředyan nney stehzazen jarasen.

⁸ Arr aney-dd, *a AREBBI* n řeskarat, u ejj aymbub nnek ad yary,
u *xenni* ad netwafekk.

⁹ Cek tqeřeed ict n tzayart zi Miřra,
tuzzřed x řegnus, uca tezzud-itt *din*.

¹⁰ Cek tesswejdjed as *amcan* u tarrid tt-idd ad tewwet iźewran
uca nettat tɛemmar marra tammurt.

¹¹ Twassduryen idurar s tiři nnes
uca řefrue nnes *tuya-ten* am tcejjura n tengelt n Arebbi.

¹² Igga tiseɖwin nnes ad awɖent ař řebħar
u ifetwan nnes iziyzawen ař iyzar.

¹³ Mayemmi tyedřed iyebrawen nnes,
ařami marra inni dd-ittekken x webrid, řeqqden tt.

¹⁴ Iřef zeg wezyar *barra* n tzayart iqřeb itt

u řewhuc n řexřa heddan tt.

¹⁵ A SIDI n řeskarat, dweř-dd *yarney*, sijn-dd zeg ujenna,
u xzar, u arzeř tazayart-a

¹⁶ u tthilla di tzayart tenni izžu ufus nnek afusi
u di tmemmit nni tessjehded i yixef nnek.

¹⁷ Aqa tetwassecmed s tmessi, tetwaqdeε.

Zeg usegg^wed n uyembub nnek ad weddaren.

¹⁸ Ad yiři ufus nnek ak-d weryaz n ufus nnek afusi,
ak-d mmis n bnadem wenni tessjehded i yixef nnek.

¹⁹ *Xenni* war xak nheyyed ca řar deffar.

Ejj aney ad neddar, *xenni* ad nřaya x yisem nnek.

²⁰ A SIDI, AREBBI n řeskarat, arr aney-dd

u ejj ayembub nnek ad yary,
u *xenni* ad netwafekk.

81 ¹ I umeqqran n imeynajen. S *teynint* n Ujitti. N Asaf.

² Šřiwřem i AREBBI, jjehd nney,
duqqzem s řefrařet i AREBBI n Yaεqub.

³ Sgaεdem ict n yezři n usebbih, awi abendir,
řgambri miziđ d lharpa.

⁴ Šuđem di řbuq řar ubeddi n uyur
u řar tziri iqefřen, řar wass n řeid nney.

⁵ Mařar ta d tawřiyyet i Israyil
d ict n lfariđa i AREBBI n Yaεqub.

⁶ Igga itt d cchadet di Yusuf,
řami dd-iffey řidd i temmurt n Miřra.
Aqa sřiř ijj n yiřes war d as fehmeř.

⁷ Tayruđt nnes fekkey tt zi ddqeř,
ifassen nnes arxun zi tsuřet i *tuya yarebbu netta*.

⁸ Cek třayid di řeřřaret u necc fekkey cek zzayes.
Necc arřiř-dd xak zeg wexxam innuffaren n wajjaj,
řar waman n Mariba qeřbey cek. Sila.

⁹ Seř, řgens inu, *xenni* necc ad cehdeř di řwest nnek, Israyil,
ma tersed cek ad řari-dd tesřed s *tidett*.

¹⁰ War řark ittiři ijj n arebbi d ayrib
u cek war ttađar uřa i yijj n arebbi i war tessined.

¹¹ Necc d SIDI, AREBBI nnek, wenni cek dd-issuffyen zi Miřra.
Arzem aqemmun nnek u necc ad t ccureř.

¹² Maca řgens inu war isři ca řar tmijja inu
u Israyil war d ayi ixs.

¹³ S *uyenni* jjiř ten i wuř nsen iqeřen,
ařami i řa uyuren di řecwar n *uzeřif* nsen.

¹⁴ Mři dd-isřa řari řgens inu,

mři Israyil ixs ad yuyur deg ibriden inu!

¹⁵ Xenni mammec deyya iři qđıy x řeedyan nsen
u ad nnđey afus inu đidd i yenni ten iħeşşaren.

¹⁶ Ad yiři inni icarrhen SIDI ssniemiřen ad sswađeen ixef nsen i SIDI
uca řweqt nsen ad iqqim i řebda.

¹⁷ Ad yiři aqa iwca as macca zi lemliħ n yirden
u s tamment zeg wezru ad cek issjjiwen.

82¹ Azehhed n Asaf.

AREBBI ibedd deg wegraw n Arebbi.

Netta iħekkem s řheqq di řwest n irebbiten.

² Mečar i ya tekkem tħekkmem s řyecc
u ad tessgaεdem udem n iεeffanen? Sila.

³ Ĥekmem s řheqq x wenni iđeεfen u x iyujiřen,
ayem tasyart i wenni itwaħşaren u i umezřuđ.

⁴ Fekkem wenni iđeεfen d umezřuđ,
kksem t-idd zeg ufus n iεeffanen.

⁵ Nitni war ttessnen u war fehmen,
gguren ttennden di tağest,
marra dsusa n temmurt ttenhezzan.

⁶ Necc nniy ‘Kenniw d irebbiten,
kenniw marra d tarwa n Umeuği x kuřci!’

⁷ Ead ad temtem am kuř bnadem
uca ad tewđam am kuř ijjen zi řħukkam.

⁸ Kkar, a AREBBI, Ĥkem x temmurt,
minzi cek ad tetťfed tasyart nnek zi marra řegnus.

83¹ Izři. Azehhed n Asaf.

² A AREBBI, war sseyd,
war ttegg ixef nnek d adehcur, war seqqar ca, a Arebbi.

³ Mañar xzar, řeedyan nnek ttarrujduden,
inni cek icarrhen ssgaεeden azeğif.

⁴ Di tnuffra ttarrşen deg ijj n umuni n ccwar đidd i řgens nnek
uca ttemcawaren x yenni itwaħetťan zzayek.

⁵ Qqaren ‘Asem-dd, ad ten nteħħa, am řgens,
ařami war ittidar ead deg yisem n Israyil.’

⁶ Mañar ttemcawaren s wuř d ijj
uca ttegggen ijj n řeahd đidd i cek.

⁷ Iqiđan n Idum d ayt n Ismaeil,
Mu’ab d ayt n Hajar,

⁸ Jabal d Eammun d Eamaliq,
Filicit d imezday n řur.

⁹ Uřa d Accur immarni yarsen.
Nitni wcin afus i ayt n Luř. Sila.

¹⁰ Egg asen am Midyan d Sisara,
am Yabin yar yeyzar n Qicun.

¹¹ Nitni twatehhan yar Eayn-Dur,
dewřen am řeybar i temmurt.

¹² Egg iten d tarwa n ttařet nsen am Yurab d Di'b
u marra ayt n tzemmar nsen am Zabař d řalmunaε,

¹³ inni iqqaren

‘Ejj aney ad neřteř tizeddiyin n AREBBI i yixef nney d řwart.

¹⁴ A AREBBI inu, egg iten am yijj n uqellij ittennden *di řewin*,
am uřum zzat i wudem n usemmiđ.

¹⁵ Amecnaw timessi tessreqqa azyar
u amecnaw aceεař ittett idurar,

¹⁶ azzeř ammu xasen s usemmiđ nnek
u snexřε iten s řharyađt nnek.

¹⁷ Reřheř udem nsen s řehya,
mařend nitni, a SIDI, ad arzun x yisem nnek.

¹⁸ Ejj iten ad barrqen u ad arejfen i řebda
u ejj iten ad seđhan uca ad twahellken,

¹⁹ řima ad ssnen, aqa cek waha i yar iđa yisem n SIDI,
Ameuři x marra tammurt.

84¹ I umeqqran n imeynajen, s *teynint* n Ujitti.
Zeg ayt n Qurah. Azehhed.

² Mammec tteizzent tzeddiyin nnek,
a SIDI n řeeskarat!

³ Řemar inu days mezri, *wah* ifenna s *uweřheř* x řemrařat n SIDI,
uř inu d weysum inu sřiwrıwen i Arebbi iddaren.

⁴ Uřa d zřawec ittař εad ict n taddart
u tafaręest tufa ijj n řeuč i yixef nnes i di tessrusa issđawen nnes,
yar iealtaren nnek, a SIDI n řeeskarat,
ajeęid inu d AREBBI inu!

⁵ Sseεd n yenni izeddyen di taddart nnek,
aqa-ten ttsebbahen i cek břa qeřtu. Sila.

⁶ Sseεd n iwdan inni *ittafen* jjehd nsen dayek,
inni iřeřtan ibriden ięaεeden yar *zzawect* nnek deg wuř nsen.

⁷ Xmi ttcuqqan iyzar n imeřtawen, arrin t d ijj n řeunsar.
Uřa d anřar amezwaru ad *ten* issdurri s lbarakat.

⁸ Nitni gguren zi jjehd ař jjehd, ad dd-banen yar AREBBI di řihyun.

⁹ A SIDI, AREBBI n řeeskarat, seř i třaęit inu,
řheř, a AREBBI n Yaεqub! Sila.

- ¹⁰ A AREBBI, *cek d* tcappa nney n useřqi,
aqa xzar ęar wudem n umedhun nnek!
¹¹ Maęar ijj n wass di řemraęat nnek ięřa x wařef *n wussan nneđni*.
Maelik ufię ad beddeę x tnebdar n taddart n AREBBI
uřa d atlae deg iqıđan n ueeffan.
¹² Maęar SIDI AREBBI d tfuct d tcappa n useřqi,
SIDI ad iwc aęinni d ueuęi.
Netta war isseizzi řxar deg inni igguren s řekmaret.
¹³ A SIDI n řeekarar, sseed n bnadem nni dayek ittiqqan.

85 ¹ I umeqqran n imeęnajeń. Zeg ayt n Quraę. Azehhed.

- ² Cek tarđid x temmurt, *a* SIDI,
tessenęeřbed tameębast n Yaęqub.
³ Tkessid řmueęiyyet x řgens nnek,
tedřid marra ddnub nnes. Sila.
- ⁴ Cek tmeńeed aduqęez n marra lęađab nnek
u tesstewwjed řęaduq n lęađab nnek
⁵ Arr aneę, *a* AREBBI n usenjem nney,
u sebđeř lęađab nnek.
⁶ Ma tersed ad xaneę txeęyęed i řebda?
Ma ad tegged lęađab nnek ad iqqim zi jjiř ař jjiř?
⁷ Ma war d aneę tejjid ad neddar eawed,
ęima ad ac ifarę řgens nnek?
- ⁸ Scen aneę-dd tamexsiwt nnek icewwaren, *a* SIDI,
u ewc aneę asenjem nnek.
⁹ Necc xseę ad sřeę min i ęa issiweř Arebbi, SIDI,
maęar netta ad issiweř ak-d řgens nnes u ak-d iřdięen nnes x řehna.
ęarwem, mařa nitni ad dd-dewřen ęar min xef ttcařen nitni.
¹⁰ Nican, aqa yudes-dd usenjem nnes i yenni t igg^weden,
ęima aeuęi *nnes* ad izdeę di temmurt.
¹¹ Tamexsiwt icewwaren d teřdiqt ad msagarent,
taseęda d řehna ad mmsudumen.
¹² Tidett ad teęmi zi temmurt
u taseęda ad tessiję ęar swadday zeg uęenna.
¹³ SIDI ad iwc uřa d min iřebęen
u tammurt nney ad tewc řęięet nnes.
¹⁴ Taseęda ad as tizwar zzat i wudem nnes
u netta ad idfar jjurret n iřuraf nnes.

86¹ Tazağit n Dawud.

A SIDI, arr-dd amezzuɣ nnek ɣari, seř ayi, maɣar necc di řeyben u zeřdeɣ.

² Ḥda x řeemar inu, maɣar necc d ařdiq,

a AREBBI inu, senjem amsexxar nnek, wenni i xak ittcařan.

³ Ḥinn xafi, a Sidi inu,

maɣar necc ttřayiy-dd xak ass am ikmeř.

⁴ Sfarh řeemar n umsexxar nnek,

maɣar i cek, a Sidi inu, ssgaedeɣ řeemar inu.

⁵ Maɣar cek, a Sidi inu, d ařebhan u d amsameh

u ɣarek tamexsiwt icewwaren i marra inni ɣark dd-ittřayan, a SIDI.

⁶ A SIDI, seř i tzağit inu

u hekkar i tmijja n uheccem inu.

⁷ Deg wass n řehřaret inu ttřayiy-dd ɣark,

maɣar cek ad xafi dd-tarred.

⁸ Jar irebbiten war iği uřa d ijjen amecnaw cek, a Sidi inu,

u war din min yarwesen di tmegga nni teggid.

⁹ Marra řegnus i teggid, a Sidi inu, ad dd-asen

u ad ađaren zzat i wudem nnek

u ad sseuğen isem nnek.

¹⁰ Maɣar cek d ameqqran u d wenni itteggen řeeyayeb,

cek wehdec d AREBBI i teğid.

¹¹ Scen ayi, a SIDI, necc ad uyureɣ di tidett nnek,

ssmun uř inu maħend ad gg^wedeɣ isem nnek.

¹² A Sidi inu, AREBBI inu, necc xsey ad cek qadiɣ

u necc ad cennēey isem nnek i řebda qaε.

¹³ Maɣar tamexsiwt nnek icewwaren temɣar xafi

u cek tessnejmed řeemar inu zi řağay n řaxart.

¹⁴ A AREBBI, ayt n nnfaxet kkaren-dd akidi

u bandiyyat n ayt bu-řēenf arezzun ad *nyen* řeemar inu.

Cek war ɣarsen teğid qibač i tiřtawin nsen.

¹⁵ Maca cek a Sidi inu, d ijj n AREBBI d arħim d aħnin,

ɣark ttasie n řxađar d tmexsiwt icewwaren temɣar d teřdiqt.

¹⁶ Xzar-dd ɣari u tħinned xafi,

egg jjeħd nnek deg umsexxar nnek

uca senjem mmis n tayya nnek.

¹⁷ Egg ict n řeēřamet di třweε inu,

ħima inni d ayi icarrhen ad t ɣaren ad seđħan,

maɣar cek, a SIDI, tewcid ayi afus u tessfewwjed xafi.

87¹ Azehhed, izři zeg ayt n Qurah.

Dsas nnes *aqat* x idurar iqeddsen.

² SIDI ittexs tiwwura n řihyun ařtas

x marra tizeddyin n Yaεqub.

³ Timesřayin yueřan qqarent xam,
a tandint n AREBBI. Sila.

⁴ Necc ad ssεeqřey Rahab d Babil ęar yenni d ayi issnen.
Xzar, Afiliřini d Uřuri ak-d Ukuci. ‘Wanita itwaxeřqed-dd din.’

⁵ Maca x řihyun ad inin ‘Ina marra twaxeřqen-dd days!’
u Ameuęi x kuřci ad tt issemten.

⁶ SIDI ad izemmem di lista n řegnus
‘Wanita ixřeq-dd din’. Sila.

⁷ Am yenni tyennjen am yenni iceřřhen
Tařawin inu marra dayem!’

88¹ Izři, azehhed zeg ayt n Quraę. I umeqqran n imeęnagen,
s *teynint* n ‘Izři n wecđan’ ęar řeřřaret.
Axemmi n Himan, Azraęi.

² A SIDI, AREBBI n usenjem inu,
deg wass i di dd i ęa syuyyey ęark s ęiřet,

³ ejj *xenni* ad dd-tas tęaęit inu zzatek,
ewc amezzuy nnek i uřayi inu.

⁴ Maęar řeemar inu ijjiwen s řmuřibat
u tudart inu tudes-dd řaxart.

⁵ Necc twaęessabey am yenni dd-ihekk^wan deg weřfur *n wenđerř*,
necc am ijj n weryaz ijehden umi war days jjhed *εad*.

⁶ Necc aqa ttwaęuzey jar imettan,
am yenni itwanyen ttezzřen deg wenđerř,
inni war ten tettidared *εad*
u twaęeđeen zeg ufus nnek.

⁷ Cek teggid ayi deg wenđerř yuęęen qae,
di taęest, di řaęay.

⁸ Afugem nnek aqa-t xafi
u s marra řemwaj nnek tessehekk^wid ayi. Sila.

⁹ Imqarraben inu tessigg^wejed iten xafi,
tarrid ayi d nnei i nitni.
Necc itwabelles xafi, war zemmarey ad dd-ffyey.

¹⁰ Tiřř inu teemec s řeyben.

A SIDI, ass marra ttřayiy ęark,
necc ksiy ęark ifassen inu.

¹¹ Ma ad tegged ijj n řeęjeb deg imettan?
Niy ad dd-kkaren inni immuten, ad cek qadan? Sila.

¹² Ma ad barrhen s tamexsiwt nnek icewwaren deg wender,
s tešdiqt nnek deg uhellek?

¹³ Ma ad twassnen řeejayeb nnek di tağest
u tasegda nnek di temmurt n tattut?

¹⁴ A SIDI, necc ttřayiy cek
u tařağit inu tettas-dd zzatek yar uteffu.

¹⁵ Mayemmi, a AREBBI, tneřřared řemar inu
u mayemmi tetteffared ayembub nnek zzayi?

¹⁶ Zi temzi inu aqa-yi di řeyben u ggur ad mmtey,
ksiy ihudditen nnek xafi,
necc twařsarey zzaysen.

¹⁷ Tettekk xafi třaryat n tmessi n lyadab nnek,
jjrayeh nnek tteřřant ayi.

¹⁸ Ass marra ttenndent ayi-dd amecnaw aman,
ttquwwarent ayi-dd marra.

¹⁹ Ameizz inu d ameddukeř inu tessigg^wejed iten xafi,
iećiren inu aqa-ten s tağest twařeh^hfen.

89¹ Axemmi n Itan, Azrahi.

² Ad yennjey x tmexsiwt icewwaren n SIDI i řebda,
ad barrhey tašdiqt nnek s uqemmum inu zi jjiř ař jjiř.

³ Mařar necc nniy “Tamexxsiwt icewwaren tetwabna i řebda,
aqa tessmetned tašdiqt nnek deg ijenwan.”

⁴ “Nec ggij ijj n řeahd ak-d wenni farzey i yixef inu,
jjuğey i umsexar inu Dawud

⁵ ‘Nec ad ssmetney zzariet nnek i řebda
u ad bniy řkursi nnek zi jjiř ař jjiř.’ ” Sila.

⁶ Ijenwan ttqadan řeejeb nnek, a SIDI, uřa d agraw n imqeddasen ittqada cek x řaman nnek.

⁷ Mařar man wen deg iseynuten izemmar ad itwēebbar ak-d SIDI,
man wen jar iřenjiren n Arebbi yarekk^wes di SIDI?

⁸ SIDI iwear ařas deg wegraw n imqeddasen
u marra inni d as dd-innden gg^weden zzayes.

⁹ A SIDI, AREBBI n řeskarat,
man wen yar iğa tizemmar am cek, a SIDI!
Řaman nnek ittenneđ i cek.

¹⁰ Cek tħekkmed x nnfaxet n řebřar, xmi dd-ttnekkaren řemwaj nnes, aqa cek taressid iten.

¹¹ Aqa trebzed Rahab am yijjen wenni issnuqqben,
tzeğeed ředyan nnek s uyiř nnek ijehden.

¹² Nnek ajenna, nnek uřa d tammurt.
Ddunit d uemmar nnes tessmetned iten cek.

¹³ Cek txeřqed-dd ccamal d ljanub,
Tabur d Hirmun sřiwrēwen s yisem nnek.

¹⁴ Aqa řarek ayiř i di teggid taryast,
afus nnek ijhed, afus afusi nnek itwassgaēad.

¹⁵ Tasegda d řheqq aqa-ten d dsas n řkursi nnek,
tamexsiwt icewwaren d teřdiqt ittizwaren zzat i uyembub nnek.

¹⁶ Sseed n řgens i issnen *ad meyyzen* asruddeř *n řbuq, a SIDI*,
nitni ad uyuren di tfawt n uyembub nnek.

¹⁷ Nitni ad farřen ass marra s yisem nnek
uca ad dd-twasgaæden zi tsegda nnek,

¹⁸ mařar cek d řemřařet n jjehd nsen
u icc nney ad itwassgaæed s řxařar nnek.

¹⁹ Wah, tcappa nney n useřqi zi SIDI
u ajeřid nney n Umqeddas n Israyil.

²⁰ Ict n twařa tuřa tessiwřed di tmeřra x weřdiq nnek, tennid
“S ufus n ijj n bu-teyruřt i di ggiy twiza,
ijj wenni itwafarzen zi řgens ssgaædey-t.

²¹ Necc ufiy Dawud, amsexxar inu,
uca dehney t s zzect iqeddsen,

²² ařami afus inu ad kides itwassemtem,
uřa d ayiř inu ad t issemřed.

²³ Řeedu war t issagg^wad
u mmis n řmueřsiyyet war t iřeřřar.

²⁴ Inni t iřeřřaren ad ten rebzey zzat i wudem nnes
u inni t icarrhen ad ten wtey.

²⁵ Tařdiqt inu d tmexsiwt icewwaren inu, aqa-ten akides *i řa yiřin*
uca ad itwassgaæed yicc nnes s yisem inu.

²⁶ Ad ssarsey afus nnes x řebřar
u afus nnes afusi x iyezran.

²⁷ Netta ad xafi dd-iřařa
“Baba inu, Arebbi inu, aqa cek d jjarf n usenjem inu.”

²⁸ Necc ad t ggey d amenzu inu,
ameuři x ijeřiden n temmurt.

²⁹ I řebda ad řđiy tamexsiwt inu icewwaren zzates
uca ad qqimey ttetřffey s řmanet di řeahd inu akides.

³⁰ Ad zzuy zzariæet nnes i řebda
u řkursi nnes min řa kken ussan n ujenna řan.

³¹ Mařa tarwa nnes ffyen ccariæa inu,
war gguren ak-d lfarayid inu,

³² mařa fesden tiweřřa inu
u war řetřin řumurat inu,

³³ *xenni* ad xeřřey æeddu nsen s uemud
u řmueřsiyyet nsen s teyyita.

³⁴ Maca war xasen ttekksey tamexsiwt inu icewwaren
u war nekkarey tařdiqt inu.

³⁵ War tteřřabey řeahd inu
u min dd-iffyen zeg iyencicen inu,
war tt tbeddiřey.

³⁶ Ict n twařat tuřa ttjařiř řar tqeddast inu
‘Æemmarř ad ssxarrqey x Dawud!’

IZEHHIDEN

³⁷ Zzarieet nnes ad teqqim i řebda
u řkursi nnes *ad din ibedd* zzati am tfuct.

³⁸ Netta ad iqqim ibedd i řebda am tziri
u wenni d acehhad deg iseynuten aqa-t d amtiqqi.” Sila.

³⁹ Maca cek tɛarned t u tenɔared t,
cek tfuggmed x umedhun nnek.

⁴⁰ Cek tenɔared řeahd ak-d umsexxar nnek,
u tɛsded tamrist nnes s *ubeğæ* n temmurt.

⁴¹ Tyeɔred marra řehyud nnes,
thedmed tinnedam nsen ifaryen s *iyebrawen*.

⁴² Marra inni dd-ikkin abrid keccɔen t,
netta idweř d aseħqar i jjiran nnes.

⁴³ Cek tessgaɛded afus afusi n yenni t iħeřřaren,
tessfarrħed marra řeedyan nnes.

⁴⁴ Cek tessenqeřbed řeqɔe n ssif nnes
u war t tɛewwřed ħima ad iqqim ittbedda deg umenyi.

⁴⁵ Cek tessbedded aźri nnes
u řkursi nnes tenɔared t ħar temmurt.

⁴⁶ Cek tessemźid as ussan n temźi nnes,
tedřid t s řeřɔiħet. Sila.

⁴⁷ Ħars ař meřmi ɛad, a SIDI, ad tessnuffared ixef nnek řebda,
uca ad yary ufugem nnek am tmessi?

⁴⁸ ɛqeř x řmijar n tudart inu!
Mayemmi dd-txeřqed marra tarwa n bnadem bařeř?

⁴⁹ Man aryaz ijehden war ittwiři řmewt,
man aryaz nni i ħa ifekken řeɛmar nnes zeg ufus n řaxart? Sila.

⁵⁰ A Sidi inu, mani ġant tmegga n tmexsiwt nnek icewwaren,
tinni x tuħa tejjuğed i Dawud s řmanet nnek?

⁵¹ A SIDI, ɛqeř x useħqar n imsexxaren nnek
nni arebbuy deg weħsin inu zeg ubarru n marra řegnus,

⁵² i zi d ayi sseħqaran řeedyan nnek, a SIDI,
i zi sseħqaran nitni iřuraf n umedhun nnek.

⁵³ Ad itwabarek SIDI i řebda qaɛ!
Amin, *wah*, amin!

ADLIS WISS AREB&A: IZEHHIDEN 90-106

90 ¹ Taźağit n Musa, aryaz n AREBBI.

A Sidi inu, cek tuħa d tazeddiyt nney zi jjiř ħar jjiř.

² Qbeř mma ad dd-twarwen idurar
u ad tessuffyed tammurt, ddunit,
wah aqa cek teğid d Arebbi zi řebda ař řebda.

³ Cek tejjid bnađem ad ieqeb Ƴar tsejjajt
u teqqared ‘Eeqbetti-đđ tarwa n bnađem!’
⁴ MaƳar ařef n isegƳ^wusa di titťawin nnek am wass ieđun n ieđnnađ,
am ict n *nnubet* n teessast di ğireť.
⁵ Cek tfarđed ten, aqa-ten am yiđes.
Ƴar tuffut nitni ggin am arrbie isřawen.
⁶ Ƴar uteffu ittzyziw *arrbie* uca *xenni* ittisřaw,
Ƴar tmeddit ittwamjar, ittazey.

⁷ MaƳar neccin nefna s lyadıab nnek
u nennexře zeg ufugem nnek.
⁸ Cek teggid řmuęsiyyet nney zzatek,
ddnub nney innuffaren di tfawt n uyembub nnek.
⁹ MaƳar marra ussan nney ad eđun deg wesxeđ nnek.
Neccin nesseeđu isegƳ^wusa nney am ijj n usqinfi.
¹⁰ Tudart nney tettekk sebein n isegƳ^wusa,
niƳ mařa tgaęeed, aqa tmanyin n isegƳ^wusa.
Min days d aeuři nney, *ittaru-đđ* d tamara d řweřan,
deyya ttekk teđu, neťťaw din.
¹¹ Man wen i issnen řqesřan n lyadıab nnek
d wesxeđ nnek anect n řqedd i ittxeřsa ad zzayek igg^wed?
¹² Seřmed aney ad neřseb ussan nney
řima ad dd-nawi uř *iccuren* s tiyit.

¹³ Dweř-đđ, a SIDI, ař meřmi?
řinn x imsexxaren nnek.
¹⁴ Sjiwen aney Ƴar uteffu s tmexsiwt nnek icewwaren,
xenni ad nesřiwřew uca ad nfarř marra ussan nney.
¹⁵ Sfarř aney anect n wussan i d aney teřřared,
anect n isegƳ^wusa i di neřra řřar.
¹⁶ Scen řxedmet nnek i imsexxaren nnek
u řęezz nnek x tarwa nsen.
¹⁷ Iři ad xaney tehwa řeđrafet n SIDI, AREBBI nney
u semnten cek řxedmet n ifassen nney,
wah, řxedmet n ifassen nney semten tt.

91 ¹ Wenni izeddyen deg uđurri n Ameuři x kuřci,
aqa netta ad issens di tiři n Umzemmar x kuřci.
² Ad iniƳ i SIDI ‘Cek d amcan inu n tarewřa d lburj inu,
AREBBI inu, wenni x ttecřeƳ!’
³ MaƳar netta ad cek ifekk zi texceť n ineymaren n ijdadı,
zi řťaeun yareddęen.
⁴ S arric nnes ad cek ideř
u sadu wafriwen nnes ad tafed ađurri.
Tařdiqt nnes *amecnaw* tcappa tameqqrant n useřqi
d werruđ n wuzzař.

⁵ War ttegg^wed ca zeg unexřie n ġiřet,
 zi fritca n řqews i *din* iřřawen s wass,
⁶ uřa zi řřaεun i dd-ittennden di taġest,
 zi lhalak i yareddġen s uziř.
⁷ Mařa wđan uřa d ařef řar uyezdis nnek
 d ijj n ubarru řar afus afusi nnek,
 ammu maca war cek dd ittikk^wid.
⁸ Ad twařid aya s tiřřawin nnek waha
 u ad tżared axeġeř i řa ittwaxeřfen zeg iεeffanen.
⁹ Mařar *xak* 'SIDI, aqa-t d amcan inu n tarewřal'.
 Cek teggid Ameuġi x kuřci d tazeddiyt i cek,

¹⁰ u war dayek tneřřeh tuεeffna
 uřa d jjiřect war dd-tqarrab ca řar uqiđun nnek,
¹¹ mařar netta ad xak yumur lmalakat nnes
 mařend ad cek řđan di marra ibriden nnek.
¹² Ad cek ksin x ifassen nsent,
 řima ađar nnek war ineggeř aźru.
¹³ Ad tεefsed x weyrad u x řřefsa,
 ad tεejned x wayrad ameźyan d řřaycet *n řebřar*.

¹⁴ Umi dd-iqqen netta řari,
 necc ad t ssnejmey.
 Necc ad t ssgaεdey, mařar netta issen isem inu.
¹⁵ Netta ad ayi iřařa u necc ad xas dd-arrey.
 Di řřęřaret aqa-yi řars.
 Necc ad t fekkey, ad as sseuġey.
¹⁶ Necc ad t ssejjiwney ak-d tuzzuggart n wussan
 u necc ad as ssecney asenjem inu.

92 ¹ Azehhid. Ijj n izři i wass n ssebt.

² Mammec iřbeř mařend ad nqada SIDI
 , ad nzeħhed i yisem nnek,
 a Ameuġi x kuřci,
³ mařend ad nbarreř s tcuni nnek iccuren
 u s teřdiqt nnek di ġyaři,
⁴ *di leud* s εecra n ifiřan u di lharpa
 u s *tirart* x ifiřan n řgambri.
⁵ Mařar cek tessfarřed ayi, a SIDI, zi tmegga nnek,
 necc ad sřiweřwey x řεεayeř n ifassen nnek.

⁶ Mammec myarent tmegga nnek, a SIDI,
 mammec uġyen ixarřiřen nnek!
⁷ Ijj n uqeffuř war řars min i řa iεawed
 u abuhaři war ifehhem man aya.

⁸ Maṛa ieffanen yemmyen am arrbiε
u marra inni itteggen řmuεṣiyyet newwaren,
aqa aya ad issiwεd atehḥi nsen i řebda qae.
⁹ Cek d Amεuḡi x kuṛci i řebda, a SIDI!
¹⁰ Maṡar xzar, řeedyan nnek, SIDI,
řeedyan nnek ad fnan,
marra inni itteggen řyecc ad mmṡarrcen.
¹¹ Cek ad tessgaεded accaw inu am wenni n ufunas n řexṛa,
twadehney s zzect n ṡri.
¹² Tiṡṡ inu ad ṡzar inni xafi ittcekkmen,
imezzuṡen inu ad sṛen i iṡrimen inu, aqa-ten d ieffanen.

¹³ Amsegged ad inewwar am tcejart n tini,
ad iṡmi am tcejart n tengelt x idurar n Lubnan,
¹⁴ inni itwazzun di taddart n SIDI,
ad nuwwaren di řemraḥat n AREBBI nney.
¹⁵ Nitni ad wcen řyiḡet di tewsar,
ad qqimen ṣeḥḥen u d ṡri.
¹⁶ maḥend ad barrḥen, belli SIDI aqa-t nican.
Netta d taṣḡart inu u war days bu řyecc.

93 ¹ SIDI iḥekkem, netta yarred s leaḡama,
SIDI yarred s jjeḥd am s iḡi n uḥezzam.
Wah, ddunit tbedd temten,
war tettenhezzi ca.
² Řkursi igellden nnek imten zi meḡaṛ uya,
zi řebda cek teḡid.
³ Iyezran ttgaεden, a SIDI,
iyezran ttgaεden tmijja nsen,
iyezran ad ssgaεden zzhir nsen.
⁴ SIDI di řuεṛa ijhed x zzhir n waṡṡas n waman ijehden
u x uhaji n řebḥar.
⁵ Cchadat nnek aqa daysent řaman.
Taqeddast tekkar as-dd i taddart nnek, a SIDI,
ṡars aṛ marra ussan.

94 ¹ A Arebbi n untaqem, SIDI, Arebbi n untaqem,
ban-dd di tissiqṡ!
² Řqaḡi n temmurt, sgaεεed ixef nnek,
arr tasyart i imεeffaren am min ssdaḥeḡen nitni.
³ Meḡaṛ i ṡa kken εad ieffanen, a SIDI,
meḡaṛ i ṡa kken neggzen ieffanen s řefraḡet,
⁴ ad qqimen ssawaṛen awaṛen iqeṣḥen,
meḡaṛ i ṡa qqimen marra inni itteggen řmuεṣiyyet ad ssemyaren ixef nsen?
⁵ A SIDI, nitni rebbzen řgens nnek,
u ḥeṣṣaren tasyart n řwart nnek.

⁶ Nitni neqqen tajjač d ubarrani
u yarršen i iyujiřen.

⁷ Nitni qqaren 'SIDI war tt ittwiři
u AREBBI n Yaëqub war i d as ittħekkar.'

⁸ Fetnem kenniw iqeffuħen di řgens *jmië* ak-d ibuhařiyyen,

meřmi i ya tdewřem tfehmem?

⁹ Ma war ittesři wenni i iẓzun amezzuy?
Ma war ızarr wenni iggin tiťť?

¹⁰ Ma war ittëaqeb wenni ittextixen řegnus,
wenni isseřmaden tussna i bnadem?

¹¹ SIDI yareggeb x ixarrišen n iwdan,
aqa-ten am ijj n uşuđi waha.

¹² Sseəd n weryaz nni cek ttextexed, a SIDI,
u wenni tessereřmaded cek zi ccariëa,

¹³ ħima ad t tessareyyeħed zeg wussan iëeffnen,
ğars ař ya itwaħfar weħfur i iëeffanen.

¹⁴ Mağar SIDI war inettar řgens nnes
u war isemmeħ di tesyart nnes.

¹⁵ Mağar řħukm ad dd-idweř ħar tsegda
u marra inni ħarsen uř iseggden ad tt-idd ðeffaren.

¹⁶ Man wen kidi i ya ibedden ðidd iëeffanen?
Man wen i xafi i ya iwten ðidd i yenni itteggen řyecc?

¹⁷ Mři war iği SIDI d twiza inu,
iři izdeğ řëmar inu ëřaħař deg wesyađ.

¹⁸ Mařa nniy 'Ađar inu ittefriy!'
xenni tetťef ayi tmexsiwt nnek icewwaren, a SIDI!

¹⁹ Mařa mmarnin dayi ixarrišen ař tťarf,
tuğa řëmar inu ittarr mezri deg usfewwej nnek.

²⁰ Ma *iři tettexsed* ad kidek issmun řkursi n řyecc
nni i issiwđen řeyben x dsas n tewşıyyet?

²¹ Nitni ħeşşaren řëmar n umseggad
u cehhden x idammen ibarran s řğar.

²² SIDI tuğa d ijj n lburj yueřan xafi
u AREBBI inu d taşđart n tarewřa inu.

²³ Netta ad xasen isseeqeb řmuëşıyyet nsen
u am tteggen nitni řğar nsen ad ten iqđa netta.
SIDI, AREBBI nney, ad ten iteħħa.

95¹ Asem-dd, ejj aneɣ ad nesřiwřew zzat i SIDI,
ejj aneɣ ad nedduqqez s usřiwřew i teřđart n usenjem nnes.

² Ejj aneɣ ad nades ɣar uɣembub nnes s uqadi,
ejj aneɣ ad as nesřiwřew s izehhiden.

³ Maɣar SIDI d ijj Arebbi d ameqqran,
ijj n ujeğid d ameqqran sennej i marra irebbiten.

⁴ Deg ufus nnes imucan yuɣyen qae n temmurt
uřa d tiqiccatin n idurar aqa nnes.

⁵ Nnes řebřar, maɣar ixřeq it-idd
u ifassen nnes ggin-dd uřa d řbar.

⁶ Asem-dd, ejj aneɣ ad nesjed, ad nađar,
ejj aneɣ ad neqqunjeř zzat i SIDI, wenni d aneɣ iggin,

⁷ maɣar netta d AREBBI nnes u neccin d řgens n tarewsa nnes
u d uęi n ufus nnes.

Mařa ass-a tseğem ɣar tmijja nnes,

⁸ war sseqsiřem ca uř nwem, am di Mariba,
am deg wass n Massa di řexřa,

⁹ mani tuɣa d ayi ttjarrben řejdud nwem,
qeğben ayi,

waxxa tuɣa nitni řrin řxedmet inu.

¹⁰ Arebein n isegg^wusa tuɣa tteiffey jjiř-a, u nniɣ
‘Aqa-ten d ijj n řgens s wuř nsen iweddaren
u war ssinen nitni ibriden inu.

¹¹ X uyenni necc jjuğey di lɣađab inu
‘Nitni war dd-ttidfen eemmarř di arrařet inu!’

96¹ Ʉennjem i SIDI ijj n yezři amaynu,
Ʉennjem i SIDI, marra tammurt!

² Ʉennjem i SIDI, barkem isem nnes,
beccarem i usenjem nnes ass x wass.

³ Barrřem aeuęi nnes jar řegnus,
řeejayeb nnes jar marra řegnus.

⁴ Maɣar SIDI d ameqqran u issdaheğ asemyar ařřas,
u netta d amsagg^wed mahu marra irebbiten.

⁵ Minzi marra irebbiten n řegnus aqa-ten d lařnam,
maca SIDI igga ijenwan.

⁶ Tissiqt d řeezz ġant zzat i wudem nnes,
jjehd d wazri aqa-ten di zzawect nnes.

⁷ Wcem i SIDI, a tiwacunin n řegnus,
wcem i SIDI aeuęi d jjehd.

⁸ Wcem i SIDI aeuęi n yisem nnes,
awyem-dd tawhibt u asem-dd ɣar řemrařat nnes,

⁹ sejdem i SIDI s ucewwar iqeddsen,
arjijjem zzat i wudem nnes, a marra tammurt!

¹⁰ Inim jar řegnus ‘SIDI iħekkem!
Nican, řexxu ddunit tbedd temten, war ttenhezzi *ead*.
Netta ad iħkem řegnus s řħeqq.

¹¹ Ejj ajenna ad ifarħ u tammurt ad tarceq,
ejj ad izhar řebħar d uemmar nnes,
¹² ejj ad isřiwřiw yeyyar s řefraħet s marra min days,
xenni ad sřiwřiwent marra tcejjura n wezyar
¹³ zzat i wudem n SIDI, mayar netta ad dd-yas,
mayar netta ad dd-yas ħima ad icarree tammurt.
Netta ad icarree ddunit s tsegda
u řegnus s řħeqq nnes.

97¹ SIDI iħekkem,
ejj tammurt ad tfarħ u ad arecquent tegzirin.
² Quwwaren as iseynuten ibarcanen,
tasegda d řħeqq aqa-ten d dsas n řkursi igellden nnes.
³ Timessi teggur as ħar zzat n wudem nnes
tqedd iyrimen nnes i d as dd-ittennċen.
⁴ Assamen nnes ssraqqan ddunit,
tammurt tżarr itt, tenhezza.
⁵ Idurar fesyen am ccmeħ zzat i wudem n SIDI,
zzat i wudem n SIDI n marra tammurt.
⁶ Ijenwan ttbarrħen tasegda nnes
d marra řegnus ttwařan aeuġi nnes.

⁷ Ad ssedħan marra inni ittsexxaren i řexyařat ineqcen n ukeccuċ,
marra, inni ittcennēen di lařnam.
Aċarem zzates kenniw, marra irebbiten.
⁸ řihyun isřa, ifarħ
u yessis n Yahuda arecquent
zi ssibbet n řħkamat nnek, a SIDI.
⁹ Mařar cek, SIDI, d Ameuġi x marra tammurt,
cek d wenni yueřan qae x marra irebbiten.

¹⁰ Kenniw i ittexsen SIDI, carhem řřar.
Netta iħetřa x řeemur n iřdiqen nnes,
netta issenjam zeg ufus n iħeffanen.
¹¹ Tifawt tetwazare i umsegged
d řefraħet i yenni řar iġa uř iseggden.
¹² Kenniw imseggaden, farħem zi SIDI
u qadam xmi tettidarem taqeddast nnes.

98¹ Ijj n uzehhid.

Yennjem i SIDI ijj n yezři d jdid, mayar netta igga řeejayeb.
Afus nnes afusi d uyiř nnes iqeddsen ssnejmen t.

² SIDI isscen asenjem nnes,
issargeb tasegda nnes zzat i tiřřawin n řegnus.

³ Netta ieqeř x tmexsiwt nnes icewwaren
u x teřdiqt nnes řar taddart n Israyil
u marra tineggura n temmurt řrint asenjem s *ufus n* n SIDI nney.

⁴ Syuyyem s řefrařet zzat i SIDI, marra tammurt,
syuyyem u řřiweřwem u zehhdem.

⁵ Zehhdem i SIDI s řgambri,
s řgambri u s tmijja n yezři.

⁶ s řřayřat d řřess n řebwaq.
Sřiweřwem zzat i wudem n ujeřid, SIDI.

⁷ Ejj ad izhar řebřar d marra aemmar nnes,
ddunit d yenni days izeddyen.

⁸ Ejj iyezran ad wten camxa s ifassen,
idurar ad ssřiwiřwen *jmiε*

⁹ zzat i wudem n SIDI,
mayar netta ad dd-yas řima ad iřkem tammurt.
Netta ad iřkem tammurt s tsegda d řegnus s řřeqq.

99¹ SIDI iřekkem, ejj ad arjijjen řegnus.
Netta iqqim jar ixiruben, tammurt tebda ad tenhezz.

² SIDI d ameqqran di řihyun
u yueřa ařřas x marra řegnus.

³ Ejj iten ad qadan isem nnek ameqqran issagg^waden,
ad inin aqa netta d amqeddas.

⁴ Jjehd n ujeřid aqa netta ittexs řřeqq.
Cek teggid amcan imten i tasegda,
teggid řřeqq d tsegda di Yaεqub.

⁵ Seuřem SIDI, AREBBI nney,
ařarem zzat i tnebdar n iřaren nnes.
Aqa netta d amqeddes!

⁶ Musa d Harun *tuya-ten* zeg ikehhanen nnes
u řamwil *tuya* zeg inni iřayan isem nnes.
Nitni řayan řar SIDI uca netta isřa asen.

⁷ Issiweř akidsen zeg uqellij n useynu.
Nitni řřan cchadar nnes uřa d tiweřřa nnes nni d asen iwca.

⁸ A SIDI, AREBBI nney, cek teřřid asen.
Cek d ijj n AREBBI iřeffaren,
uřa d umtaqem x tmegga nsen.

⁹ Səuğem SIDI, AREBBI nney,
ađarem zzat i wedrar nnes iqeddsen,
mağar SIDI, AREBBI nney, d amqeddes *i iğā*.

100¹ Izři n uqadi.

Ejj ad tesyuyy marra temmurt s řefrahet zzat i SIDI.

² Sexxarem i SIDI s řefrahet,
asem-dd zzat i wudem nnes s usřiwřiw.

³ Snem, aqa SIDI d AREBBI *i iğā*.
Netta ixreq aney-dd, war iği d neccin i iggin *aya*,
řgens nnes d uği n tarewsa nnes.

⁴ Adfem tiwwura nnes s uqadi,
řemrahat nnes s izřan n usebbih,
qadam t, barkem isem nnes.

⁵ Mağar SIDI d asebhan,
minzi tamexsiwt nnes icewwaren *tettyima* i řebda
u taşdiqt nnes zi jjiř ař jjiř.

101¹ Azehhed n Dawid.

Necc ad ġennjeğ x tmexsiwt icewwaren d řheqq,
necc ad zehhdeğ i cek, *a* SIDI!

² Necc ad ggeğ s řeqeř elahsab ijj n webrid ikemmřen.
Meřmi ġari i dd ġa tased?

Necc ad uyureğ di řwest n taddart inu s wuř nican,

³ Necc war ttegeğ řyecc zzat i tiřřawin inu.
Necc carrheğ min tteğgen inni xak iheyyden
u *man aya* war d ayi iřeşseq.

⁴ Uř ittefriyen ittxeşsa ad xafi yagg^wej,
necc war ttessney min war iħħřin.

⁵ Wenni iceqqfen deg umqarreb nnes s tnuffra, ad t teħhiğ.
Wenni ittkebbaren s tiřřawin nnes d wenni ittēeffaren s wuř nnes,
war t kessiğ.

⁶ Tiřřawin inu *arezzunt* x imtiqqan di temmurt, ħima nitni ad ġari qqimen.
Wenni igğuren deg ijj n webrid ikemmřen, ad ayi isexxar.

⁷ Wenni itteğgen řyecc, war ittyima di taddart inu,
uřa d bu-ixarriqen war ittwassemten zzat i tiřřawin inu.

⁸ Kuř şşbeğ ad teħhiğ marra iēeffanen zi temmurt,
ħima *ammu* i ġa mħiğ marra inni itteğgen řmueşiyet zi tendint n SIDI.

102¹ Tazağit n wenni iħeşşaren mařa mana ayenni d aţţas xas
u ittfarrey imunas nnes zzat i SIDI.

² A SIDI, seř yar tzağit inu

u ejj ayuyyi inu ad yark dd-yawed.

³ War tteffar aymbub nnek xafi deg wass i di twaħşarey.

Arr-dd yari amezzuy nnek deg wass i di řayiy,

seř-dd *xenni* yari deyya,

⁴ minzi ussan inu edun am ddexxan

u ixsan inu am tefqunt icemden.

⁵ Uř inu ittisřaw u yużey am arrbiε,

ařami ttuy ad ccey ayrum inu.

⁶ Ixsan inu řeşqen yar teřmect inu zi ssibbet n uzehhar yuğyen inu.

⁷ Necc am ict n tecyukt di řexřa, dewřey am ijj n muka jar řxirbat.

⁸ Necc beddey faqey,

necc dewřey am yijj n wejdiđ i iqqimen weħdes x tzeqqa.

⁹ Řeedyan inu ttekk^waren ayi ass marra.

Inni i iggin am ibuhařiyen awařen ayi,

ggin xafi tameεmuč.

¹⁰ Mařar ttettey iğyed am weyrum

u xeğdey tisessit inu s imeţřawen

¹¹ zi ssibbet n lyadab nnek d wesεar nnek,

mařar cek tessgaεded ayi u tendared ayi εawed yar temmurt.

¹² Ussan inu am ict n tiři izzuggarten

u necc tazıey am tuga.

¹³ Maca cek, a SIDI, ad teqqimed i řebda

u zi jjiř ař jjiř ad dayek xarrşen.

¹⁴ Cek ad tekkared ad tarħemed x řihyun,

mařar aqa d řweqt ad xas tħinned,

minzi řweqt itwaggen tiwed-dd.

¹⁵ Mařar ızra nnes usin-dd x řxađar n imsexxaren nnek

u nitni ksin s uşħissef di tεejjajt nnes.

¹⁶ Řegnus ad gg^weden isem n SIDI

u marra ijeğiden n temmurt *ad gg^weden* aεuği nnek,

¹⁷ xmi i ya ibna SIDI řihyun *twařat nneđnit*,

u ad dd-iban deg uεuği nnes,

¹⁸ ad iřha ak-d tzağit n umezřuđ

u war isseħqara tazağit nsen.

¹⁹ Man aya ad itwari i jjiř i dd ya yasen

u řgens nni dd i ya itwaxeřqen,

ad isebeħ i SIDI,

²⁰ mařar SIDI aqa issijj-dd zi zzawect nnes yuεřan,

zeg ujenna ixzar-dd SIDI yar temmurt swadday

²¹ ħima ad iseř anixsis n umeħbus,

ħima ad yarxu i yenni *iğān d* tarwa n řmewt,

²² maħend ad barrħen s yisem n SIDI di řihyun

d ccenεet nnes di Urcalim,

²³ xmi dinni i ya twassmunen řegnus
uřa d tigeldawin řima ad sexxaren i SIDI.

²⁴ Netta issarxu jjehd inu ak-d webrid,
netta issemři deg wussan inu.

²⁵ Necc nniř ‘War d ayi kessi deg wezyen n wussan *n tudart* inu, *a Arebbi*,
aqa iseg^wusa nnek *ttyiman* zi jjiř ař jjiř.

²⁶ Deg umezwaru tessmetned dsas i temmurt
u ijenwan d řxedmet n ifassen nnek.

²⁷ Ina ad fnan, maca cek ad tdumed.
Nitni marra ad arcan am warruđ,
cek ad ten tbeddřed am ict n řeebayet
uca nitni ad twabeddřen.

²⁸ Cek *maca* d cek
u iseg^wusa nnek war qeřřin eemmarř.’

²⁹ Iřenjiren n imsexxaren nnek ad *din* zedyen
u tarwa nsen ad twassmetnen zzat i wudem nnek.

103¹ *Azehhed* n Dawud.

Barek SIDI, *a řee*mar inu,
d marra min dayi, isem nnes iqeddsen.

² Barek SIDI, *a řee*mar inu, u war ttettu eemmarř marra min igga iřbeř.

³ Wenni d ac iyeffaren marra ddnub nnek,
wenni issgenfan marra řehřacat nnek,

⁴ wenni issenjamin tudart nnek zeg wenđerř,
u wenni xak iggin ijj n ttaj n tcuni d arreřmet,

⁵ wenni issjjawanen aqemmum nnek s min iřebřen,
u wenni ittarran řemři nnek am ugider.

⁶ SIDI ittegg tasegda d řheqq
i marra inni itwařeřaren.

⁷ Netta isscen i Musa ibriden nnes,
i ayt n Israyil timegga nnes.

⁸ SIDI days arreřmet d řeřnunect,
řars ttasie n řxađar u netta iccur s tmexsiwt icewwaren.

⁹ Netta war ittemcubbuc i řebda,
war ittyimi *ittxeyyiq* i řebda.

¹⁰ Netta war d aneř ittegg ełařsab ddnub nney
u war zzayneř ixeřef ełařsab řmuęsiyyet nney,

¹¹ mayar am ujenna yuęřan x temmurt,
ammu i temřar tmexsiwt nnes icewwaren sennej i marra inni i t ittegg^weden.

¹² Am igg^wej ccarq x řřarb,
ammu issigg^wej netta ixetřan nney xaney.

¹³ Am mammec iřinn ijj n tbatat x iřenjiren nnes,
ammu i iřinn SIDI x yenni t ittegg^weden.

¹⁴ Mayar netta issen mammec netwakewwen,
netta ieqeř aqa neccin d acař.

¹⁵ Ussan n bnadem amecnaw tuga,
netta ittnuwwar amecnaw tanuwwact n yeyyar.

¹⁶ Mařa ikka-dd xas usemmiđ, war iqqim,
u amcan mani tuya tbedd, war xas ittessen ead.

¹⁷ Maca tamexsiwt icewwaren n SIDI
tettyima zi řebda ař řebda sennej i yenni t ittegg^weden
u tasegda nnes *tettyima* i iřenjiren d wayyawen,

¹⁸ i marra inni iřenřan řeahd nnes
u ieqqřen x řumurat nnes mařen ad zzaysen ttegg.

¹⁹ SIDI issbedd řkursi nnes deg ujenna
u tageldit nnes tħekkem x marra *min iğan*.

²⁰ Barkem SIDI, *a kenniw*, lmalakat nnes, ayt bu-teyrudt imeřen, inni ittegg awař nnes,
inni ittesřan i tmijja n wawař nnes.

²¹ Barkem SIDI, marra řeskarat nnes,
a kenniw, imsexxaren nnes. inni ittegg min d as yareřan!

²² Barkem SIDI, *kennint*, a marra timesřayin i igga,
di mani mma i teđa řehkamet nnes.
Barek SIDI, a řemar inu.

104 ¹ Barek SIDI, a řemar inu!
A SIDI, AREBBI inu, mammec d ameqqran cek!
Cek tyarđed s leađama d řeezz.

² Netta iřenřef ixef nnes s tfawt amecnaw s ijj n upartessu,
netta ittbezze ajenna am tjartiřt n yijj n uqıđun.

³ Aqa *netta* d wenni issarsen ixamen nnes sennej x waman
am x tħenya n tzeqqa,

d wenni iggin iseynuten d akarru nnes,
d wenni igguren x wafriwen n usemmiđ,

⁴ d wenni iggin lmalakat nnes am isemmiđen,
u imsexxaren nnes d ict tmessi ittħdudduqen.

⁵ Netta issbedd tammurt x dsusa nnes,
war ggur ad tenhezz emmarř i řebda.

⁶ Cek třenřfed as s waman yuzyen am s yijj n warrud,
aman bedden tiwa i idurar.

⁷ Nitni arewřen zeg usigg^wed nnek,
qeğqen ad ffyen zi tmijja n wajjaj nnec.

⁸ Twassgaeden idurar, hekk^wwant teysarin,
deg wemcan i d asen teggid.

⁹ Cek teggid aymir i waman u war ggur ad t edun,
war dekk^wiřen mařen ad dřen tammurt.

¹⁰ *Netta* d wenni ineddhen tařawin di teyzurin,
tazzřent din jar idurar.

¹¹ Aqa wardent marra řmar n yeyyar,
iyyař n řexřa ttekksen afadi nsen zzaysent.

¹² Ijđad n ujenna zeddyen řar temmawin nsen,
zi jar řefruε tettekk-dd tmijja nsen.

¹³ *Netta aqa* d wenni ittessun idurar zeg ixxamen nnes deg ujenna,
tammurt tettyawan zi řyiřet *i dd-iffyen* zi min teggid cek.

¹⁴ *Netta* igga arrbiε iyemmi i řmar
uřa d ayemmuy di řtwε n bnadem,
mařend ad dd-yawi ayrum zi temmurt

¹⁵ u binu nni issfarrařen uř n bnadem
ařami iyembab ad *zzayes* wessgen mahu zi zzect,
uřa d ayrum nni issejhed uř n bnadem.

¹⁶ Ticejjura n SIDI ttyawanent,
ticejjura n tengelt n Lubnan nni iřzu netta,

¹⁷ mani ttegggen ijđad řεecc nsen,
aqa abellarj řars taddart nnes di tcejjura n umerži.

¹⁸ Idurar yuεřan aqa-ten i iřayden n řřuđar,
řejruf d amcan n tarewřa i ikawkawen n teřđart.

¹⁹ *Netta* igga taziri d řεεbar i ikuden itwaggen,
tafuct tessen meřmi i řa teyři.

²⁰ Cek tessekkid-dd tařest u tewđa-dd řiřet,
i di ttextutyen marra řewřuc n wezyar.

²¹ Ayraden imezyanen zehharen x zzardet
u mařend ad ttaren macca nsen zi SIDI.

²² Mařa teffey-dd *xenni* tfuct, ttecruruden nitni řar řmargeř
uca ttyemmaren deg ifran nsen.

²³ *Xenni* itteffey bnadem řar řxedmet nnes,
řar tewwuri nnes řars ař řiřet.

²⁴ Mammec ařas i teggid, *a* SIDI,
s tiyit i teggid marra timesřayin,
tammurt tetwaccur s wagra nnek.

²⁵ Řebřar, wenni ameqqran, yiriw řar marra iyezdisen nnes.
Dinni issfuffiy marra s imuddaren imeqqranen d imezyanen, war zemmaren ad twařesben.

²⁶ Aqa din gguren iřarruba u *din iddar* Lawiyatan,
wenni teggid řima ad days ittirar.

²⁷ Nitni marra ttrajan cek,
ad asen tewced macca nsen di řweqt.

²⁸ Mařa tewcid asen, ssmunan nitni,
mařa tarzmed afus nnek,
ddakk^waren jjiwnen s řxar.

²⁹ Mařa teffared ayembub nnek,
aqa nitni ttnexřaεen,

mařa tkessid asen nnefs,
ad mmten u ad dd-dewřen ęar ucař.

³⁰ Mařa tessekked-dd Arruħ nnek,
xenni twaxeřqen-dd nitni
u tettarrid cek aęembub n temmurt d amaynu.

³¹ Aęuęi n SIDI ad yiři i řebda,
SIDI ad ifarħ i marra min igga.

³² Netta d wenni ixezzaren i temmurt uca ittarjijj,
mařa iħada idurar, ad dduxxnen nitni.

³³ Necc xsey ad ęennjey i SIDI min i ęa kkey ddareę,
ad zehhdeę i AREBBI inu, min *da* i ęa kkey ğię.

³⁴ Axemmem inu ad dd-yas x řxaęar nnes,
necc ad faręey i SIDI.

³⁵ Imednab ad nnęexęen qae zi temmurt
u ięeffanen war ttiřin ead.
Barek SIDI, a řeęmar inu,
hallilu-Yah!

105 ¹“Qadam SIDI, řaęam x yisem nnes,
barręem s tmegga nnes jar řegnus.

² ęennjem as, zehhdem i netta,
siwřem x marra řeęjaye b nnes.

³ Cennęem s yisem nnes iqeddsen,
ħima uř n yenni i yarezzun SIDI, ad ifarħ.

⁴ Seqsam x SIDI d jjeħd nnes,
arzum udem nnes řebda.

⁵ ęeqřem x řeęjaye b nnes i igga,
x řeęřamet nnes u x řeħkamat n uęemmun nnes.

⁶ Zzarieet n Israyil, amsexxar nnes,
ayt n Yaęqub twafarzen!

⁷ Netta d SIDI, AREBBI nney.
Řeħkamat *i dd-ittasen* x temmurt marra.

⁸ ęeqřem x řeahd nnes i řebda,
awař nni iweřřa i wařef n jjiřat,

⁹ i igga ak-d Ibrahim
u *issemten it* s tjaęit nnes i Iřhaq.

¹⁰ Netta igga it d ict n tewęeyyet i Yaęqub,
i Israyil *igga it* d ijj n řeahd i řebda

¹¹ umi issiweř, inna “Ad ac wceę tammurt n Kenęan,
afiřu *n řeębar* n tesęart nwem!”

¹² umi tuęa kenniw deg ijj n wuru n yeryazen, s drus,
u am ibarraniyyen i days.

- ¹³ Nitni telæn zi řgens yar řgens *nneḍni*,
u zeg ict n tgeldit yar ijj n řgens *nneḍni*.
- ¹⁴ Netta war iiji uřa d ijj n bnadem ad ten isseřsar,
u netta iεaqeb ijeğiden di ṭtweε nsen.
- ¹⁵ War ṭthadam ca imedhunen inu
u war tteggem řyar deg inabiyyen inu.
- ¹⁶ *Xenni* iřaya-dd i řaz yar temmurt.
Yarza asen marra řεεweč n weyrum.
- ¹⁷ Issekk-dd netta ijj n weryaz yar zzat i uyembub nsen,
Yusuf immenz d ismey.
- ¹⁸ Carfen idaren nnes deg iceddiyyen,
řεemar nnes itwařsar deg wuzzař.
- ¹⁹ Yars ařami itwasseqfeř wawař nnes,
řřard n SIDI issizdeg as.
- ²⁰ Issekk ujeğid *ijj* ħima ad as issarxu,
řřakem n řegnus idřeq it.
- ²¹ Netta igga it d bab x taddart nnes
uřa d řřakem x marra min yars.
- ²² ħima ad yars dd-yarr řřukkam
u ħima ad isseřmed tiyit i imyaren nnes.
- ²³ *Awarni* aya yusa-dd Israyil yar Miřra
u Yaεqub iqqim am ubarrani di temmurt n Ĥam.
- ²⁴ Netta igga řyiğet di řgens nnes ațtas
u yarra it ijhed x yenni t iħeřřaren.
- ²⁵ Netta yarra uř nsen inneqřeb
ařami dewřen carrhen řgens nnes
u dewřen yeddaren imsexxaren nnes.
- ²⁶ *Xenni* issekk-dd Musa, amsexxar nnes,
d Harun wenni ifarz it netta.
- ²⁷ Nitni barrħen jarasen s řεεřamat nnes
u *ggin* řεεjaye b di temmurt n Ĥam.
- ²⁸ Netta issekk-dd tağest uca tedweř marra d tağest.
U nitni war yewwyen ca x wawařen nnes.
- ²⁹ Netta yarra aman nsen d idammen
u inya iseřman nsen.
- ³⁰ Netta yarra tammurt nsen tessfuffi s iqarqriwen
yars ař daxeř deg ixammen n ijeğiden nsen.
- ³¹ Netta issiweř uca yusa-dd weyřaf n ibeεεac,
nnamus *wḍan-dd* x temmurt nsen marra.
- ³² Netta yarra anzar nsen d abrurri,
issekk-dd timessi itteħdudduqen x temmurt nsen.
- ³³ Netta iwta tazayart nsen d wartu nsen
u yarza ticejjura di temmurt nsen.
- ³⁴ Netta issiweř, *xenni* tusa-dd tmuyri
uřa d iburexsen i war zemmaren ad twaħesben,

³⁵ inni isarḍen marra afsu di temmurt nsen,
ccin řyġet n ucař *n temmurt* nsen.
³⁶ Netta inya marra imenza di temmurt nsen,
tarwa tamezwarut n marra taryast nsen.
³⁷ Netta issuffey iten-dd s nnuqart d wurey
u war tuya din uřa d ijj di tqebbař nsen i inderfen.
³⁸ Miřra tfarř s wuffuy nsen,
mayar tewḍa-dd xasen tigg^wudi temyar.

³⁹ Netta ibezzeē aseynu am ijj n arwaq
d tmessi i ya iwcen tifawt s ġiret.
⁴⁰ Nitni zzuġen u netta yarra ad dd-asent tisekkurin
uca issjjiwen iten s weyrum n ujenna.
⁴¹ Netta yarzem tařḍart d waman dduqqzen-dd,
uzzřen x řařay u *dewřen* am yeyzar.
⁴² Mayar netta ieqeř x wawař nnes iqeddsen,
x umsexxar nnes Ibrahim.
⁴³ Netta issuffey-dd řgens nnes s řefrařet,
inni zzayes itwafarzen s usřiwřiw.
⁴⁴ Netta iwca asen timmura n řegnus
u nitni warten tamara n řegnus,
⁴⁵ ħima ad řřfen di tweřša nnes
u ad řḍan izerfan nnes. Hallilu-Yah.

106¹ Hallilu-Yah qadam SIDI, mayar netta iřbeř,
mayar tamexsiwt nnes icewwaren tettyima i řebda.

² Wi izemmaren ad iřaja timegga timeqqrarin n SIDI,
ad ibarreř marra ccan nnes?
³ Sseēd n yenni iřḍan řęeqq,
sseēd n yenni ittegggen řebda tasegda.
⁴ Idar ayi, *a* SIDI, s řxaḍar i řgens nnek,
ēahed ayi s usenjem nnek,
⁵ mařend ad řarey řxar i yenni zzayek itwafarzen,
mařend ad farřey s řefrařet n řgens nnek,
mařend ad farřey s yixef inu *jmiē* ak-d teřart nnek.

⁶ Neccin nexḍa, *jmiē* ak-d ibabaten nney,
negga řyecc,
negga tuēeffna.
⁷ Ibabaten nney di Miřra war ħikin di řeējaye b nnek,
war xarrřen deg ufeyyed n tmexsiwt nnek icewwaren,
maca nitni yewwyen řar řebřar, řar řebřar n Uyanim.
⁸ Maca netta issenjem iten di řřweē n yisem nnes,
ħima ad ssaregeben řemyaret nnes.
⁹ Netta iwebbex řebřar n Uyanim ařami idweř yuřey
uca ijja iten ad uyuren řar waman yuġyen amecnaw *di řexra.*

- ¹⁰ Netta ifekk iten zeg ufus n yenni *iten* iɛiffen,
issenjem iten zeg ufus n řeɛdu.
- ¹¹ Aman dřin inni ten iħeřřaren,
war iqqim uřa d ijjen zzaysen.
- ¹² Nitni ttecřen x wawařen nnes,
sebbħen as s yijj n yezři n usebbeħ.
- ¹³ Maca ttun deyya timegga nnes,
war xsen ad rajan *ɛad* ccwar nnes.
- ¹⁴ Nitni dewřen ttmeyyřen ařřas di řexřa
u qeğben Arebbi di tnezruft.
- ¹⁵ Xenni iwca asen min ttaren,
maca issemzi řqedd n řeɛmur nsen.
- ¹⁶ Nitni dewřen usmen zi Musa di řmargeħ n iqiđan
u zi Harun, amqeddes n SIDI.
- ¹⁷ Tammurt tennurzem, řard Datani
uca tenti tarbiet n Abiram.
- ¹⁸ Timessi tessecmeđ tarbiet nsen,
ijj n uceɛɛař n tmessi iqqed iɛeffanen *nni*.
- ¹⁹ Nitni ggin ijj n uɛejmi ħar Ĥurib
uca uđaren zzat i yijj n řexyař ifesyen.
- ²⁰ Nitni beddřen aɛuği n SIDI
ak-d řexyař n yijj n ufunas i ittetten arrbie.
- ²¹ Nitni ttun Arebbi, amsenjem nsen,
wenni tuya iggin timegga d timeqqranin di Miřra,
- ²² řeɛjaye b di temmurt n Ĥam,
timegga ssagg^wadent ħar řebħar n Uyanim.
- ²³ Inna aqa ad ten ikeħħeđ,
mři war iği d Musa, wenni ifarz,
ikkar-dd di txenduqt zzat i wudem nnes di řřweɛ nsen
maħend ad issbeɛɛed afugem nnes i zi ix s ad ten ihellek.
- ²⁴ Nitni kksen taqcurt x temmurt nsen tařebhant,
war ttecřen ca x wawař nnes.
- ²⁵ *maca* nitni ndeqmen deg iqiđan nsen
u war řřin ca ħar tmijja n SIDI.
- ²⁶ Netta issgaɛɛed afus nnes xasen
ijjuğ ad ten isseyđeř di řexřa.
- ²⁷ u maħend ad isseyđeř tarwa nsen jar řegnus
u maħend ad ten immřarrec di temmura.
- ²⁸ Nitni ssřeħmen ixef nsen ħar Baɛal-Fayur
uca ccin tiyarřa n imettan.
- ²⁹ Nitni searen SIDI s tmegga nsen,
ħars ařami i d xasen tewđa jjriħect.
- ³⁰ Xenni ikkar-dd Finaħas, yusa-dd jarasen
u ammu i tetwassbedd jjriħect.

³¹ Aya itwahseb as-dd d tasegda,
zi jjiř ař jjiř i řebda.

³² Nitni searen t yar waman n Mariba
u di ssibbet nsen igga netta řyar di Musa.

³³ Mařar nitni ssarezgen řeřmar nnes,
řars ařami iffey wawař war idbiřen zeg iyencicen nnes.

³⁴ Nitni war teħħan řegnus
i xef i d asen inna SIDI *ittxeřša ad ten teħħan*.

³⁵ Nitni řsuren ixef nsen ak-d řegnus
u řemden ad ggen min ggin nitni.

³⁶ Nitni tuřa ttsexxaren i řexyařat n řřanam nsen
inni d asen idewřen d taxceft.

³⁷ Nitni iwyen iřenjiren nsen d řenjirin nsen d tayarřt i ccwařen.

³⁸ Nitni ssizzřen idammen ibarran,
idammen n iřenjiren nsen d řenjirin nsen
nni i iwyen d tayarřt i řexyařat n řřanam n Kenčan,
řars ařami tedweř temmurt tefsed s idammen.

³⁹ Nitni dewřen xemjen zi tmegga nsen
uca qeħħben s řexdayem nsen.

⁴⁰ Itwassary lyadab n SIDI x řgens nnes
u netta ičiff tasyart nnes.

⁴¹ Netta isellem iten řar ifasssen n řegnus
u inni ten icarrhen dewřen seğden xasen.

⁴² Hřaren ten řeedyan nsen
u nitni twasswađen sadu afus nsen.

⁴³ Ařřas n twařawin tuřa netta issenjam iten,
maca nitni ssarezgen xas s tyennant nsen
u twassmezyen s řmuęřyyet nsen.

⁴⁴ *Waxxa amenni* netta ixzar-dd *ead* řarsen umi ten tuřa di řeřřaret,
umi isřa tyuyyit nsen.

⁴⁵ Yidar řeahd nnes di řřweę nsen
u indem zi ssibbet n tmexsiwt nnes icewwaren.

⁴⁶ Isscen asen arreħmet *nnes*
zzat i wudem n marra inni ten iħebbsen.

⁴⁷ Senjem aney, *a* SIDI, AREBBI,
ndeh aney nmun zi řegnus,
ħima ad nqada isem amqeddas nnek
u ad cek nsebbeħ s yezřan n usemyar.

⁴⁸ Aqadi i SIDI, AREBBI n Israyil,
zi řebda ař řebda!”

Ejj marra řgens ad yini “Amin! Hallilu-Yah!”

107¹ Qadam SIDI, mayar netta d asebhan,
mayar tamexsiwt nnes icewwaren *tettyima* i řebda.

² Ejj inni itwafdin zi SIDI ad ssiwřen ammu,
inni i ifdi zeg ufus n yenni *iten* iħeşşaren

³ inni i issmun zi temmura,
zi ccarq, zi řyarb, zi ccamal u zi řebħar.

⁴ *Tuya din* inni iweddaren di řexřa,
abrid *nsen* ikka x řexřa,
war ufin tandint maħend ad days zedyen.

⁵ Daysen řaž d ufadi,
řeemar *nsen* ifceř daysen.

⁶ *Xenni* syuyyen ħar SIDI di řeħşaret *nsen*,
u netta issenjem iten zi tigg^wudi *nsen*.

⁷ Netta indeh iten deg ijj n webrid isegged,
maħend ad uyuren ħar ict n tendint ħima ad *days* zedyen.

⁸ Ejj iten ad qadan SIDI x tmexsiwt nnes icewwaren
u x řeejayeb nnes i tarwa n bnadem.

⁹ Mayar netta issjjiwen řeemar iffuden
u řeemar iğuzen iccur it s řxar.

¹⁰ *Tuya din* inni iqqimen di tağest d tiři n řmewt
s iceddiyen n ddeğ d wuzzař,

¹¹ inni iggin tayennant ak-d wawař n SIDI
u war sřin ħar ccwar n Umeuği x kuřci.

¹² Netta issdeğ uř *nsen* s tamara,
nnderfen war ufin wi i ħa iwcen afus.

¹³ *Xenni* řayan i SIDI di řeħşaret *nsen*,
u netta issenjem iten zi tigg^wudi *nsen*.

¹⁴ Netta issuffey iten zi tağest u zi tiři n řmewt
u yarža iceddiyen *nsen*.

¹⁵ Ejj iten ad qadan SIDI x tmexsiwt nnes icewwaren
u x řeejayeb nnes i tarwa n bnadem.

¹⁶ Mayar netta ihdem tiwwura n nnħas
u yarža zzeekrunat n wuzzař.

¹⁷ *Tuya din* ibuhařiyyen inni itwaæddben zi ssibbet n uxeřtu *nsen*
u zi ssibbet n řmueşıyyet *nsen*.

¹⁸ Ieiff řeemar *nsen* zi marra macca
uca iwđen ħars ař tewwura n řmewt.

¹⁹ *Xenni* řayan i SIDI di řeħşaret *nsen*,
u netta issenjem iten zi tigg^wudi *nsen*.

²⁰ Netta issekk awař nnes
u issgenfa iten u issenjem iten zeg imeđran.

²¹ Ejj iten ad qadan SIDI x tmexsiwt nnes icewwaren
u x řeejayeb nnes i tarwa n bnadem.

²² Ejj iten ad awyen tiyarša n uqadi
u ad barrhen timegga nnes s usriwřew.

²³ Tuya *din* inni ihekk^wan ęar řebęar s ięarruba,
inni iggin řxedmet nsen x ibarruten n waman.

²⁴ Żrin min igga SIDI
uřa d řeęjaye b nnes di řaęaę n řebhar.

²⁵ Mařa netta issiweř, ikkar-dd ijj n usemmiđ
nni issgaęeden řemwaj nnes.

²⁶ Gaęeden ęar ujenna
uca hwan ęar tisi n řaęaę,
ifsi řeęmar nsen zi tigg^wudi.

²⁷ Meyyřen, meyyřem zi ssa ęar da am umescar,
iweddar asen marra řeęqer nsen x *min i ęa ggen*.

²⁸ Xenni řayan i SIDI di řehęaret nsen,
u netta issuffey iten-dd zi tigg^wudi nsen.

²⁹ Netta yarra asemmiđ ad yars,
ařami dewřent řemwaj sseyđent.

³⁰ Nitni faręen umi arsint řemwaj
u *umi* netta indeh iten ęar řmuyyi i ęars tuęa mezren.

³¹ Ejj iten ad qadan SIDI x tmexsiwt nnes icewwaren
u x řeęjaye b nnes i tarwa n bnadem

³² u ad t sseuęen deg wegraw n řgens
u ad t cenneen jar imęaren.

³³ Netta yarra ięezran d řexřa
u řeunęarat *yarra iten* d tammurt iffuden,

³⁴ u tammurt i itticen řyięet *yarra itt* d tameęaęt
zi ssibbet n tuęeffna n yenni i days izeddyen.

³⁵ Netta yarra řexřa d ayeřmam n waman
u tammurt yużyen d řeunęarat.

³⁶ Dinni i issezdeę inni ięužen
uca sbedden nitni *din* ict n tendint maęend ad *days* zedyen.

³⁷ Nitni zarreen deg iyyaren u tteżżun tizayarin,
tinni dd-ittawyen igumma d řyięet *nsen*.

³⁸ Netta ibarek iten, *ařami* dewřen deg wařęas
uca agra n řmar nsen war itwassemęi.

³⁹ Xenni maca dakk^wařen nitni di drus *ęawed*
uca hekk^wan ęar řaęaę zi ssibbet n řehęaret d řęar d wecđan.

⁴⁰ Netta ittkebba *ijj n yeyzar* n useęqar x tarwa n řařiřet nsen
uca ijja iten teleen di řexřa mani war *ęin* ibriden.

⁴¹ Issgaęed-dd amezřuđ zi řeęben
uca yarra tiwacunin am řımarin timezyanin n wuęi.

⁴² Imseggaden ttwařen uca farręen.
maca marra *ayt n řmuęsiyyet* tteqqnen aqemmum *nsen*.

⁴³ Wenni d amięis, ejj it ad ięđa
u ejj iten ad ssnen nican *min ixs ad tini* tmexsiwt icewwaren n SIDI.

108¹ Izři. Azehhed n Dawud.

² A AREBBI, uř inu iĕewweř,
necc ad yennjey ad zehhdey, uřa d aĕuđi inu.

³ Faq, lharpa d řgambri!
Necc xsey ad ssfaqey tifawt n řřbeř.

⁴ Necc ad cek qadiy jar řegnus, a SIDI,
ad ak zehhdey jar temmura.

⁵ Mařar tamexsiwt nnek icewwaren *tettakk^wad* tiwa i ijenwan,
u tařdiqt nnek řars ař iseynuten.

⁶ A AREBBI, sgaĕĕed ixef nnek tiwa i ijenwan
u *arr* aĕuđi nnek sennej i marra tammurt,

⁷ řima imeizzen nnek ad twanejmen,
awi asenjem s ufus afusi nnek u arr-dd xaney *awař*.

⁸ AREBBI tuřa issawař di zzawect nnes,
s uyenni i řa negzey s řefrařet.
Necc ad bđiy Cakim u ad ĕebbarey taysart n Sukkut.

⁹ Jilead inu, Manassi inu,
Ifrayim d jjehd n uzeđif inu,
Yahuda d amgewwed inu.

¹⁰ Maca Mu'ab d ssarij inu n usird,
x Idum ad nđarey tisira inu,
x *temmurt* n Filicit ad dduqqzey s uřřiwřew.

¹¹ Wi d ayi i řa inedhen *di* tendint ifaryen s *iyebrawen*?
Wi d ayi i řa igewwden řar Idum?

¹² Ma war d aney tenđared, a AREBBI,
u ak-d řĕeskarat nney ma war dd-teffiyed *ĕad* akidsen, a AREBBI?

¹³ Ewc aney afus řima *ad aney tessnejmed* zi řĕřsaret,
mařar asenjem s ufus n yijj n bnadem aqa ibđeř.

¹⁴ Ak-d SIDI ad negg s wemřad
u netta ad iefes x yenni d aney iřeřřaren.

109¹ I umeqqran n imeynajen. Azehhed n Dawud.

A AREBBI n usebbiř inu, war řyidi!

² Mařar aqemmum n yijj n uĕeffan
d uqemmum ixarriřen i xafi innurzmen.
Nitni ssawařen akidi s yijj n yiřes icemmten.

³ Nnđen ayi-dd s wawařen iccuren s wecrah ,
ttmenyan akidi x walu.

⁴ I twarrit x tmexsiwt inu kkaren nitni đidd inu,
u necc kessiy s řmeĕruf.

⁵ Nitni xeđřen ayi řřar s řřar
u tamexsiwt inu s wecrah.

- ⁶ Egg xas ijj n uεeffan
u ejj cciṭan ad ibedd ɣar uyezdīs nnes.
- ⁷ Maṛa ad xas carreen, ad iffey am ijj n uqṭaṭei
uca uṛa d taṣaɣit nnes ad tiṛi d ddenb.
- ⁸ Iṛi ussan nnes ad dewṛen udrusen *waha*,
ejj wennedni ad iṭṭef ṛfusina nnes.
- ⁹ Iṛi ad dewṛen iḥenjiren nnes d iyujiren
d temyart nnes d tajjač.
- ¹⁰ Iṛi ad tellen iḥenjiren nnes da d diha u ad ttaren
u ad arzun x macca jar ṛxirbat nsen.
- ¹¹ Iṛi ad ittar bu-umarwas marra min ɣars
u ad keccden ibarraniyyen *ṛyiɣet n* warbar nnes.
- ¹² Iṛi war ɣars ittiṛi uṛa d ijj ad as yegg s tmexsiwt
uca uṛa d ijj mma ad iḥinn x iyujiren nnes.
- ¹³ Iṛi ad twateḥḥan tarwa nnes,
u ad itwamḥa isem nsen di jjiṛ i d ɣa yasen.
- ¹⁴ Iṛi SIDI ad yidar ṛmueṣiyyet n ibabaten nnes
u εemmarṣ war imeḥḥi ddenb n yemmas.
- ¹⁵ Iṛi nitni ad bedden ṛebda qibač i SIDI
u netta ad ikkes ṛidaret nsen x temmurt.
- ¹⁶ Maɣar netta war iεqiṛ ḥima ad yegg s tmexsiwt icewwaren,
maca marrten amezṛuḍ d ṛmeskin
uṛa d wenni umi itwarṣ wuṛ ḥima ad t iney.

- ¹⁷ Umi tuɣa netta ittexs nneεṛet,
ejj itt ad xas tewḍa,
u umi netta war ifarḥ s lbaraka,
ejj itt ad xas tigg^wej.
- ¹⁸ U umi yarḍ netta nneεṛet am warruḍ nnes,
ejj itt ad tadeɣ *xenni* am waman ɣar daxeṛ nnes
u am zzect deg ixsan nnes.
- ¹⁹ Iṛi ad tiṛi *nneεṛet nni* am warruḍ i di ittṛeḥḥef
u am webyas i ibekkes ṛebda.
- ²⁰ Ta d ṛmunet n SIDI i iɣrimen inu
u i yenni issawaṛen ṛɣar x ṛεemar inu.

- ²¹ Maca cek, a SIDI, Sidi inu, egg dayi *am mammec texsed* di ṭṭweε n yisem nnek,
maɣar tamexsiwt nnek icewwaren d taṣebḥant, senjem ayi.
- ²² Maɣar necc zeṛḍey u meḥtaj i ɣiy
u uṛ inu itwassnuqqeb ɣar daxeṛ *deg idmaren inu*.
- ²³ Amecnaw ict n tiṛi izzuggarten qeṭṭiɣ,
zṛuzan ayi am ijj n uburxes.
- ²⁴ Ifadden inu ttarjijjin s uzummi
u arrimet inu ittxeṣṣa it tadunt.
- ²⁵ Necc dewṛey asen d ict n *ṛqecεet n* useḥqar.
Maṛa zrin ayi, ssenhezzan azeɣif nsen.

- ²⁶ Ewc ayi afus, a SIDI, AREBBI inu,
senjem ayi ɛlaḥṣab tamexsiwt nnek icewwaren,
²⁷ ḥima nitni ad ssnen aqa-tt d afus nnek,
aqa cek i iggin man aya, a SIDI.
²⁸ Nitni d yenni ineeɛɛren, maca cek tettbarked,
nitni ttɣewwyen, ad dewren ttsedhan
uca amsexxar nnek ad ifarḥ.
²⁹ Ejj iɣrimen inu ad yarden s řefdiḥet
u ad řehḥfen deg usedḥi am deg ijj n upartessu.
³⁰ Zeg wuř inu ad qadiɣ SIDI s uqemmum inu
u ad t ssemyarey jar ubarru.
³¹ Maɣar netta ad ibedd ak-d řmeskin
ḥima ad t issenjem zeg inni iḥekkmen x řeɛmar nnes.

110¹ Azeħhed n Dawud.

- SIDI inna i Sidi inu:
Qim ɣar ufus afusi inu,
ɣars ař dd-ssarsey řeedyan nnek d tanebdad sadu idaren nnek.
² SIDI ad issekk tayɣarct n tzemmar nnek zi řihyun,
cek ad tşellted di řwest n řeedyan nnek.
³ Řgens nnek ad yiři d amseɛɛaf deg wass n tzemmar nnek,
di tissiqt iqeddsen zi řemřawřet n tuffut,
ammu i ɣa yiři nnda n yenni dd-itwaxeřqen ɛad mammec.
⁴ SIDI ijjug u ɛemmarş ad xas indem
“Cek d akeħhan i řebda ɛlaḥsab asettef n Malkiřadiq.
⁵ Sidi inu aqa-t ɣar ufus afusi nnek.
Netta ad irbez ijeğiden deg wass n lyadab nnes.
⁶ Netta ad iḥakem x řegnus. Aqa da *tammurt* teccur s řxecbat.
Ad irbez ijj n uzeğif x ict n temmurt d tameqqrant.
⁷ Netta ad isu zi teyzart,
x uyenni ad issgaɛɛed azeğif nnes.

111¹ Hallilu-Yah!

- Alif.** Ad qadey SIDI s marra uř inu,
Bat. řami i ɣa munen imseggaden di řaman uřa *di tmesmunt nsen*.
² **Gimel.** Řefeayeř n SIDI d imeqqranen,
Dalit. aqa twarezzun zi marra inni zzaysen ifarrḥen.
³ **Hi.** Netta igga s leadama d řeɛzz,
Vav. u tasegda nnes tettyima i řebda.
⁴ **Zayin.** Netta igga ijj n řeid i řidaret n řeɛjayeb nnes.
Xit. SIDI d aḥnin u days arreħmet.
⁵ **Tit.** Netta iwca macca i yenni t itteggweden, **Yud.** ittidar řeahd nnes i řebda.
⁶ **Kaf.** Netta isscen i řgens nnes timegga nnes ijehden,

Lamid. ħima ad asen iwc tasyart n řegnus.

⁷ **Mim.** Řefəayer n ifassen nnes d tidett d řheqq,

Nun. marra tiweřša nnes d řmanet,

⁸ **Samix.** aqa-ten bedden i řebda,

Əayin. twaggen di tidett u s tsegda.

⁹ **Pi.** Netta issewjed ict n řefdiyyet i řgens nnes,

Tsadi. igga řeahd nnes i řebda.

Quf. Isem nnes d amqeddas d issegg^waden.

¹⁰ **Rix.** Tigg^wudi n SIDI d tamezwarut n tiyit.

Cin. Marra inni ittegggen amenni, aqa ħarsen řeqeř d lemliħ.

Tav. Ccan nnes ittyima i řebda.

112¹ Hallilu-Yah!

Alif. Sseəd n weryaz nni ittegg^weden SIDI,

Bat. wenni ifarrħen ařtas x tweřša nnes.

² **Gimel.** Tarwa nnes ad wesəen ař řtarf di temmurt,

Dalit. jjiř n imseggaden ad itwabarek.

³ **Hi.** Řxir d wagra ad ccuren taddart nnes

Vav. u tasegda nnes tettyima i řebda.

⁴ **Zayin.** I imseggaden teyři tfawt di tağest.

Xit. Aħnin *netta* u days arrehmet d řheqq.

⁵ **Tit.** Aryaz nni aqa itthinna u yareřteř, *ad yiři* mliħ,

Yud. aqa iəddeř timesřayin nnes nican.

⁶ **Kaf.** Maħar *netta* war ittyimi ittenhezza i řebda.

Lamid. Ad *din* tiři ict n řidaret deg umsegged i řebda.

⁷ **Mim.** Netta war ittegg^wed zi nnab i war iħħřin,

Nun. Uř nnes imten, ittcař x SIDI.

⁸ **Samix.** Uř nnes imten, war ittegg^wed,

Əayin. ħars ař i ħa ixzar ħar yenni t-idd iħeřšaren.

⁹ **Pe.** Izuzzar, itticc i imezřad.

Tsadi. Tasegda nnes tettyima i řebda,

Quf. icc nnes ad itwassueřa s ccan.

¹⁰ **Rix.** Ad t iřar ueeffan u ad ixeyyeq.

Cin. Netta ad iyezz s teymas, *xenni* ad ifsi.

Tav. Mezri n iėeffanen ad ibdeř.

113¹ Hallilu-Yah, seuğem *kenniw* imsexxaren n SIDI, seuğem isem n SIDI!

² Ad itwabarek isem n SIDI

zi řexxu ħars ař řebda.

³ Zi manis dd-tneqqar tfuct ař manis tyeği tfuct
ad itwassəuğa isem n SIDI.

⁴ SIDI yueřa x marra řegnus,
tiwa i ijenwan d əuği nnes.

⁵ Man wen iġan am SIDI, AREBBI nney,
wenni izeddyen di řueřa qae,
⁶ wenni yuđaren
maĥend ad izar deg ijenwan u x temmurt!
⁷ Wenni dd-issnekkaran amuqřır zi tzejajt
u ijebd-dd amezruđ zeg wefrađ
⁸ maĥend ad t issyim ak-d tarwa n tařret,
ak-d ayt n tařret n řgens nnes.
⁹ Wenni issezdayen tenni war ittirwen di taddart
am ict n tyemmat n iĥenjiren tfarĥ. Hallilu-Yah.

114 ¹ Ařami iffey Israyil zi Miřra,
taddart n Yaequb zeg ijj n řgens s yiřes n midden,
² xenni idweř Yahuda d zzawect nnes tamqeddast,
Israyil d tammurt n řĥkamet nnes.
³ Řebĥar izar it uca yarweř,
L'Urdun inneqřeb řar đeffar.
⁴ Idurar negzen am icarriyyen,
tiwrrin am izmaren.

⁵ Min cek yuřin, a řebĥar, ařami trekk^wařed,
a cek L'Urdun, ařami tennqerřbed řar đeffar?
⁶ A idurar, *min kenniw yuřin* ařami tneggzem am icarriyyen
d tewrrin am izmaren?
⁷ A tammurt arijji zzat i wudem n Sidi,
zzat i wudem n Arebbi n Yaequb,
⁸ wenni yarrin tařđart d řĥemřet n waman,
sseġaĥ d řeunsarat n waman.

115 ¹ War iġi i neccin, a SIDI, war iġi i neccin,
mayar i yisem nnek ad yiři ueuġi,
di ssibbet n tmexsiwt nnek icewwaren d teřdiqt nnek.
² Mayemmi i řa qqaren řegnus
'Mani iġa SIDI nsen?'
³ SIDI aqa-t deg ujenna,
igga marra min d as yarıan.
⁴ Řexyařat nsen n řřanam aqa-tent zi nnuqart d wurey,
řxedmet n ifassen n iwdan.
⁵ Nitni řarsen aqemmum, *maca* war ssiwiřen,
řarsen titřawin *maca* war ttwiřin,
⁶ Nitni řarsen imezzuyen, *maca* war ttesřin,
řarsen tinzar, *maca* war ttcemmin.
⁷ Ifassen nsen war zemmaren ad cebbaren,
iđaren nsen war zemmaren ad uyuren.
Nitni war ssuffuyen řĥess zi tmijja nsen.

⁸ Inni tent iggin, ad daysent arewsen,
kuř ijj zeg inni xasent ittečřen.

⁹ Israyil, ttceř x SIDI.
Netta d twiza nsen d tcappa n useřqi nsen.

¹⁰ Taddart n Harun, ttceř x SIDI.
Netta d twiza nsen d tcappa n useřqi nsen.
¹¹ *Marra kenniw* inni ittegg^weden SIDI, ttecčrem x SIDI.
Netta d twiza nsen d tcappa n useřqi nsen.

¹² SIDI ieqeř xaney, netta ad ibarek.

Ad ibarek taddart n Israyil,
ad ibarek taddart n Harun.

¹³ Netta ad ibarek inni t ittegg^weden,
imežyanen *jmiε* ak-d imeqqranen.

¹⁴ SIDI ad awem issmarni *tarwa*,
i kenniw uřa i tarwa nwem.

¹⁵ Kenniw tetwabarkem zi SIDI,
wenni iggin ajenna d temmurt.

¹⁶ Ijenwan, *wah* d ijenwan n SIDI,
maca tammurt iwca itt i tarwa n bnadem.

¹⁷ Imettan war zemmaran ad ssemyaren SIDI
uřa d inni dd-ihwan deg ususem.

¹⁸ Neccin ad nbarek SIDI,
zi řexxu řars ař i řebda. Hallilu-Yah!

116 ¹ Necc ttexsey,
mařar SIDI isřa i tmijja inu u i uřeccem inu,

² mařar netta iwca ayi amežžuy nnes.
Ad as řařiy marra ussan *n tudart inu*.

³ Iseywan n řmewt cedden ayi
u tewđa-dd xafi tigg^wuda n řaxart.
Necc ufiy aqa-yi twařşarey u cedney.

⁴ Řařiy x yisem n SIDI, nniy
'A SIDI, fekk řeεmar inul'

⁵ SIDI d ařnin d amsegged
u AREBBI nney days řeřnunect.

⁶ SIDI iřeřta uřawen n iřafiyyen.
Necc tuřa-yi *am* unedbar, *maca* netta issenjem ayi.

⁷ Hna εawed, a řeεmar inu,
mařar SIDI igga ac min iřebřen.

⁸ Mařar cek, a SIDI, teřđid řeεmar inu zi řmewt
u tiřřawin inu zeg imeřřawen, ađar inu zeg uneqrađ.

⁹ Ad uyurey zzat i wudem n SIDI
di temmura n yenni iddaren.

¹⁰ Necc umney, waxxa necc nniy ‘Necc twahşarey aţtas!’

¹¹ Di tigg^wudi inu nniy ‘Marra iwdan d ayt bu-ixarriqen!’

¹² Mammec i ya xeğsey SIDI x marra řxar i d ayi igga?

¹³ Ad ssgaædey řkas n isenjimen imeqqranen
u ad řayiy x yisem n SIDI.

¹⁴ Necc ad ssqefřey lwuēud inu i SIDI
qibač i marra řgens nnes.

¹⁵ Aqa iyřa di tiţřawin n SIDI
řmewt n iřdiqen nnes.

¹⁶ A SIDI, aqa necc d amsexxar nnek,
nnec d amsexxar nnek, mmis n tayya nnek.
Cek tessarxud xafi iceddiyen inu.

¹⁷ Necc ad cek-dd awyey ict n tyarřt n uqadi
u ad řayiy x yisem n SIDI.

¹⁸ Necc ad ssqefřey lwuēud inu i SIDI
qibač i marra řgens nnes.

¹⁹ di řemrařat n taddart n SIDI,
di řwest nnem, a Urcalim! Hallilu-Yah.

117¹ Seuğem SIDI, marra řegnus,
sebhem t, marra iyduden.

² Mařar tamexsiwt nnes icewwaren d tameqqrant sennej nney
u tařdiqt n SIDI tettyima i řebda, Hallilu-Yah!

118¹ Qadam SIDI, mařar netta d ařebřan,
mařar tamexsiwt nnes icewwaren tettyima i řebda.

² Ejj Israyil ad yini
‘Tamexsiwt nnes icewwaren tettyima i řebda.’

³ Ejj taddart n Harun ad tini
‘Tamexsiwt nnes icewwaren tettyima i řebda.’

⁴ Ejj inni ittegg^weden SIDI ad inin ‘Tamexsiwt nnes icewwaren tettyima i řebda.’

⁵ Di řeřřaret řayiy řar SIDI.
SIDI yarra-dd xafi umi iwca ayi ttasie.

⁶ SIDI aqa-t akidi, necc war ttegg^wedey ca,
mařar min izemmar bnadem ad ayi igg?

⁷ SIDI aqa-t akidi jar yenni d ayi iwcin afus.
Necc ad xezzarey řar swadday x yenni d ayi icarrhen.

⁸ Iřřa ad arzuř dduri řar SIDI
x utecři x bnadem.

⁹ Iřřa ad arzuř dduri řar SIDI
x utecři x tarwa n tařiret.

¹⁰ Marra řegnus nnēden ayi-dd.
Necc yeđřey ten s yisem n SIDI.

¹¹ Nitni nn̄den ayi-dd, *wah*, nitni quwwaren ayi.
Necc Ƴeḍṛey ten s yisem n SIDI.

¹² Nitni nn̄den ayi am tzizwa,
aqa amecnaw timessi n isennanen xesyen.
Necc Ƴeḍṛey ten s yisem n SIDI.

¹³ Cek tearn̄ed ayi s řeqsaḥet ařami ggur ad wḍiy,
maca SIDI iwca ayi-dd afus.

¹⁴ SIDI d jjeḥd inu d azehhed *inu*,
netta idweř ayi d asenjem.

¹⁵ Deg iqiḍan n imseggaden *itwaseř řḥess* n usřiwřew d usenjem.
Afus afusi n SIDI igga s jjeḥd.

¹⁶ Afus afusi n SIDI itwassgaēēed,
afus afusi n SIDI igga s jjeḥd.

¹⁷ Necc war tmettiy ca, ad ddarey,
ad barrḥey timegga n SIDI.

¹⁸ SIDI isstextex ayi aṭṭas,
maca war d ayi iwci i řmewt.

¹⁹ Arzmem ayi tiwwura n tsegda,
necc ad zzaysent adfey, ad qadiy SIDI.

²⁰ Ta d tawwart n SIDI,
imseggaden ad zzayes adfen.

²¹ Necc ad ac qadiy umi i d ayi tesřid
u cek tdewřed ayi d asenjem.

²² Ažru i war xsen ibennayen,
idweř d ixef n teymart.

²³ Aya itwasseqfeř zi SIDI
u man ya d řeējeb di tiṭṭawin nney.

²⁴ Wa d ass i igga SIDI,
ejj aney ad narceq u ad days nfarḥ.

²⁵ A SIDI, awi-dd asenjem,
a SIDI, awi-dd affaḥ.

²⁶ Itwabarek wenni i dd yusin s yisem n SIDI!
Neccin ad kenniw nbarek zi taddart n SIDI.

²⁷ Arebbi d SIDI nni d aney iggin tfawt.
Qqnem *tayarřt* n řeid s iseywan yar waccawen n uēalṭar.

²⁸ Cek d Arebbi inu, x uya ad cek qadiy,
a AREBBI inu, ad cek sseuḡey.

²⁹ Qadam SIDI, mařar netta d ařebḥan,
mařar tamexsiwt nnes icewwaren tettyima i řebda.

119¹ **ALIF.** Sseəd n yenni ikemmřen abrid *n tudart* nsen břa řeib,
inni igguren x webrid n ccarięa n SIDI.

² Sseəd n yenni iřetřan cchadat nnes,
inni xas yarezzun s marra uř nsen.

³ Uřa d inni war itteggen řyecc,
maca gguren deg ibriden nnes.

⁴ A SIDI, cek tumared
mařend bnadem ad iřđa tiweřřa nnek nican .

⁵ Mři qae ibriden inu twaseggden
mařend ad řđiy tiweřřa nnek,

⁶ *xenni* emmarř ad seřřiy
mařa necc xezzarey řar marra tiweřřa nnek.

⁷ S wuř iqquř ad cek qadiy,
mařa necc řemdey řeřkam nnek iseggden.

⁸ Ad řđiy tiweřřa nnek!
War dayi semmeř *marra* !

⁹ **BAT.** Mammec i řa issizdeg ijj n ubřiy abrid nnes?
S wemnae nnes deg wawař nnek.

¹⁰ Necc arezzuy xak s wuř inu yarzem,
war d ayi ttejjı ad ffyeę x řumurat nnek.

¹¹ Necc xemmřey awař nnek deg wuř inu,
mařend war akidek xetřiy.

¹² Tetwabarked cek, a SIDI,
seřmed ayi tiweřřa nnek.

¹³ S iyencicen inu barrřey
x marra lfarayıđ n uqemmum nnek.

¹⁴ Aqa farřey s webrid n cchadat nnek
am x marra min iřan iyřa.

¹⁵ Ad xarrřey di řumurat nnek
u necc ad xezzarey řar imesraq nnek.

¹⁶ Necc neemey s tweřřa nnek,
awař nnek war t tettuy.

¹⁷ **GIMEL.** Egg tcuni i umsexxar nnek
mařend ad ddarey u ad řđiy awař nnek.

¹⁸ Arzem ayi tiřřawin inu
řima ad řarey řeęjaye b n ccarięa nnek.

¹⁹ Necc aqa-yi d abarrani x temmurt,
war xafi teffar řumurat nnek.

²⁰ Řeemar inu itwafna
s uweřřec řar lfarayıđ nnek.

²¹ Cek teaqbed imęeffaren itwaneęřen,
inni itteffyen x řumurat nnek.

²² Ksi xafi řefđiřet d useřqar,
mařar necc řđiy cchadat nnek.

²³ Uŕa d řhukkam qqimen u ssawařen ak-d wayawya xafi,
*aq*a amsexxar nnek ittcharreš di twešša nnek.

²⁴ Cchadat nnek d mezri inu,
*aq*a-tent d imcawaren inu.

²⁵ DALIT. Řeemar inu iřšeq yar tæjjajt,
 arr-dd dayi tudart elahsab awař nnek.

²⁶ Necc neemey ac x ibriden inu u cek testajbed ayi.
 Seřmed ayi tiwešša nnek.

²⁷ Arr ayi ad ssney abrid n řumurat nnek
 u ad xarrsey di řeeyayeb nnek.

²⁸ Řeemar inu ifsi s wecđan,
 seggem ayi yar *webrid* n wawař nnek.

²⁹ Sigg^wej ayi x *webrid* n ixarriqen,
 ħinn xafi s ccariea nnek.

³⁰ Necc ixđarey abrid n tidett,
 ssarsey lfarayid nnek *zzati*.

³¹ Necc cebbarey di cchadat nnek, a SIDI,
 war d ayi ttejji ad seđhiy.

³² Necc ad đfarey abrid n řumurat nnek,
 mayar cek teggid ttasie i wuř inu.

³³ HE. A SIDI! seřmed ayi abrid n twešša nnek,
xenni necc ad days tťfey ař aneggar.

³⁴ Ewc ayi řefhamet, *xenni* necc ad ħđiy ccariea nnek
 u ad days tťfey s wuř inu.

³⁵ Ndeh ayi x *webrid* n řumurat nnek,
 minzi necc farrhey zzayes.

³⁶ Arr uř inu yar cchadat nnek,
 war iři yar tťmeε n arbeħ.

³⁷ Sheyyed tiťťawin inu x řbaťeř,
 arr-dd dayi tudart s ibriden nnek.

³⁸ Kemmeř x wawař nnek i umsexxar nnek,
 wenni i cek ittegg^wden.

³⁹ Šheyyed xafi řefđiħet i zi tegg^wedey,
 mayar lfarayid nnek cnant.

⁴⁰ Xzar, necc ttweħħcey řumurat nnek,
 arr ayi ddarey s tsegda nnek.

⁴¹ VAV. Ejj ad yari-dd tas tmexsiwt nnek icewwaren, a SIDI,
 asenjem nnek *aq*a-t elahsab awař nnek,

⁴² ħima ad zemmarey necc ad arrey x wenni zzayi issbehdařen,
 mayar necc ttecrey x wawař nnek.

⁴³ War ttekkes qae zeg uqemmum inu awař n tidett,
 mayar necc ttrajiy lfarayid nnek.

⁴⁴ Necc ad ħđiy ccariea nnek břa qetťu,
 i řebda qae.

- ⁴⁵ Necc ggurey di ttasie,
mayar necc arzuŷ x řumurat nnek.
⁴⁶ Ad ssiwřey x cchadat nnek zzat i ijeğiden
u zzatsen war ttseđhiy ca.
⁴⁷ Ad arrey meŷri di řumurat nnek,
tinni i ttexsey.
⁴⁸ Necc ad ksiy ifassen inu qibař i řumurat nnek, tinni i ttexsey,
u ad xarrsey di tweřsa nnek.

- ⁴⁹ **ZAYIN.** Eqeř x wawař *i tennid* i umsexxar nnek,
min xef tuyřed asitem inu.
⁵⁰ D wa d afewwej inu x řemřayen inu,
mayar lwaed nnek yarra-dd dayi tudart.
⁵¹ Imęeffaren heccen ayi-dd awař ař třarf,
maca necc war heyyiđey ca x ccarięa nnek.
⁵² Necc xarrsey di lřarayiđ nnek n řebda, *a SIDI*,
xenni aqa twafewwjey.
⁵³ Tafqeřt teřteř ayi
di ssibbet n ięeffanen inni isemmřen di ccarięa nnek.
⁵⁴ Tiweřsa nnek tuęa-tent d izřan inu
di taddart n tbarranect inu.
⁵⁵ Di ģiřet tuęa-yi ttxarrsey deg yisem nnek, *a SIDI*,
u řđiy ccarięa nnek.
⁵⁶ Ammu i d ayi imsar,
mayar řđiy řumurat nnek.

- ⁵⁷ **XIT.** SIDI d tasyart inu,
necc nniy ad řđiy awařen nnek.
⁵⁸ Necc zřuęey zzat i wudem nnek s wuř inu iřfa,
řinn xafi am mammec t twaeded.
⁵⁹ Necc xarrsey deg ibriden inu
uca ad ssęeqbey *iřuraf n* iđaren inu řar cchadat nnek.
⁶⁰ Necc qeğqey, war eęřařey ca
řima ad řđiy řumurat nnek.
⁶¹ Iseywan n ięeffanen carfen ayi,
maca necc war ttettuy ccarięa nnek.
⁶² řar wezyen n ģiřet ttnekkarey
řima ad cek qadiy x lřarayiđ nnek iseggden.
⁶³ Necc d ameddukeř n marra inni cek ittegg^weden
u n yenni iřeřřan řumurat nnek.
⁶⁴ Zi tmexsiwt nnek icewwaren teccur temmurt marra, *a SIDI*,
seřmed ayi tiweřsa nnek.

- ⁶⁵ **TIT.** Cek teggid s tcuni i umsexxar nnek, *a SIDI*,
ęlařsab awař nnek.
⁶⁶ Seřmed ayi mařend ad meyyzey u ad ssney mliř,
minzi necc ttecrey x řumurat nnek.

⁶⁷ Qbeř mma twaḥṣareḡ, weddareḡ,
maca řexxu ḥeṭṭiy awař nnek.

⁶⁸ Cek d asebḥan u tettegg min iṣebḥen,
seřmed ayi tiweřsa nnek.

⁶⁹ Imeffaren arexxun-dd xafi ixarriqen,
maca necc ḥeṭṭiy řumurat nnek s marra uř inu.

⁷⁰ Uř nsen war ittacan am tadunt,
maca necc, aqa ccarięa nnek ttafey days meřri.

⁷¹ Tuḡa i necc mliḥ umi twaḥṣareḡ,
maḡar ammu i řemdeḡ tiweřsa nnek.

⁷² Ccarięa zeg uqemmum nnek ḡari iḥřa aṭṭas
x wařaf n uqiyyat n wureḡ d nnuqart.

⁷³ **YUD.** Ifassen nnek ggin ayi, kewwnen ayi.
Ewc ayi řeeqeř, maḥend ad řemdeḡ řumurat nnek.

⁷⁴ Inni cek ittegg^weden ad ayi řaren uca ad farḥen,
maḡar necc ttarjiy awař nnek.

⁷⁵ Necc ssneḡ, a SIDI, aqa řeḥkamat nnek seggdent
u aqa cek teḥṣared ayi s teřdiqt.

⁷⁶ Ejj ad tiři tmexsiwt nnek icewwaren d afewweḡ i necc
eḷaḥsab awař i tewcid i umsexxar nnek.

⁷⁷ Iři ad xafi dd-tas arreḥmet nnek,
maḥend ad ddareḡ, maḡar ccarięa nnek days meřri inu.

⁷⁸ Ejj ad seḍḥan ayt n nnfaxet,
maḡar s ixarriqen ssfarryen ayi řřifet inu,
maca necc txemmameḡ di řumurat nnek zzati.

⁷⁹ Ejj ad ḡari dd-dewřen inni cek ittegg^weden
d inni issnen cchadat nnek.

⁸⁰ Ejj ad yiři uř inu imun ḡar tweřsa nnek,
ḥima war ttseḍḥiy ca.

⁸¹ **KAF.** Řeęmar inu issxef zi meřri ḡar usenjem nnek,
aqa ttarjiy awař nnek.

⁸² Tiṭṭawin inu deqqřent zi meřri ḡar lwaed nnek,
umi nniḡ ‘Meřmi i xafi i ḡa tessfewwjed?’

⁸³ Maḡar necc dewřeḡ am ict n txancet n yiřem tuyeř di ddexxan,
maca tiweřsa nnek war tent ttuḡ.

⁸⁴ Meḥař n wussan ead iqqimen i umsexxar nnek?
Meřmi i ḡa tcarręed inni d ayi ideffaren?

⁸⁵ Imeffaren ḡzan ayi iḥufar,
min war dd-yusin ak-d ccarięa nnek.

⁸⁶ Marra řumurat nnek d tidett.
Nitni deffaren ayi-dd s ixarriqen, ewc ayi afus!

⁸⁷ Eřaḥař iři teḥḥan ayi zi temmurt,
maca necc war heyydeḡ x řumurat nnek.

⁸⁸ Arr-dd dayi tudart eḷaḥsab tamexsiwt nnek icewwaren,
xenni ad ḥḍiy cchadet i dd iffyen zeg uqemmum nnek.

⁸⁹ **LAMID.** A SIDI, awař nnek

ittɣima i řebda imten deg ujenna.

⁹⁰ Tamexsiwt nnek icewwaren *tiweđ* zi jjiř ař jjiř.

Cek teggid tammurt ad tbedd temten u *ammu* i ɣa teqqim tbedd.

⁹¹ Elařsab lfarayıđ nnek ad qqimen bedden,

mayar marra nitni d imsexxaren nnek.

⁹² Mři war teđi ccariea nnek d mezri inu,

iři twahellkey di řeřaret inu.

⁹³ Emmarř ad ttuy řumurat nnek i řebda,

mayar zzaysent tarrid-dd ayi tudart.

⁹⁴ Necc aqa ayi i cek, senjem ayi,

minzi necc arzuɣ x řumurat nnek.

⁹⁵ Ieffanen rajan ayi ħima ad ayi teħhan,

maca necc xezzareɣ ɣar cchadat nnek.

⁹⁶ Necc zriɣ aqa marra min teđa řekmaret ɣars aneggar,

maca řumur nnek ɣars ttasie ařtas.

⁹⁷ **MIM.** Mammec i xafi teizz ccariea nnek,

ass ikmeř necc ttxarrseɣ days.

⁹⁸ S řumurat nnek tarrid ayi d amiyis x řeedyan inu,

mayar aqa-tent ɣari i řebda.

⁹⁹ Necc ɣari řeeqeř ktar x marra imseřmaden inu,

mayar necc txarrseɣ deg ibriden nnek.

¹⁰⁰ Necc ɣari řefhamet ktar x iwessura,

mayar necc ħđiy řumurat nnek.

¹⁰¹ Meneeɣ iđaren inu zi qae ibriden ieffanen,

ħima ad ħđiy awař nnek.

¹⁰² Necc war heyydeɣ ca x lfarayıđ nnek,

mayar cek d wenni d ayi issyaren.

¹⁰³ Mammec d miziđ awařen nnek i waney inu,

ħsen zi tamment i uqemmum inu!

¹⁰⁴ Zi řumurat nnek ttarriɣ-dd řeeqeř,

s uyenni carrhey kuř amesruq n ixarriqen.

¹⁰⁵ **NUN.** Awař nnek d řefnar i uđar inu u

d ict n tfawt i umesruq inu.

¹⁰⁶ Necc jjuđeɣ u necc xseɣ ad ssqefřeɣ,

aqa ħeřtiɣ marra lfarayıđ nnek iseggden.

¹⁰⁷ Necc twařsareɣ, a SIDI,

arr-dd dayi tudart elařsab awař nnek.

¹⁰⁸ Ttzawgeɣ, ksi tiwhibin n řxađar zeg uqemmum inu, a SIDI,

u seřmed ayi lfarayıđ nnek.

¹⁰⁹ Tudart inu aqa-t řebda di lxařer,

maca emmarř ad ttuy ccariea nnek.

¹¹⁰ Ieffanen ggin ayi ijj n řfex,

maca necc war ffyeɣ ca x řumurat nnek.

- ¹¹¹ Cchadat nnek d tasyart inu i řebda,
mařar nitenti ssfarrħent uř inu.
- ¹¹² ħezzmey uř inu mařend ad ggeř ɛlaħsab tiweřřa nnek i řebda,
ař aneggar.
- ¹¹³ **SAMIX.** Ayt n tnayen n iřembab carrhey ten,
maca ttexsey ccariɛa nnek.
- ¹¹⁴ Cek d adurri inu d tcappa n useřqi inu,
necc ttrajiy awař nnek.
- ¹¹⁵ Beɛɛed xafi, iɛeffanen,
ħima ad ħđiy řumurat n AREBBI inu.
- ¹¹⁶ Senned ayi ɛlaħsab awař nnek,
mařend ad ddarey u war ttseđħiy di řayas inu.
- ¹¹⁷ ɛemmed ayi, *xenni* ad twassnejmey
u ad arrey meřri di tweřřa nnek řebda.
- ¹¹⁸ Marra inni ittagg^wjen x tweřřa nnek, nnec sseħqarey ten,
mařar řyecc nsen *myir* d ixarriqen.
- ¹¹⁹ Am kuffu tmeħħid marra iɛeffanen zi temmurt,
s uyenni ttexsey cchadat nnek.
- ¹²⁰ Zi tigg^wudi zzayek teccirruw arrimet inu,
ammu i gg^wedey zi řeħkamat nnek.
- ¹²¹ **ɛAYIN.** Necc ggiy řħeqq d tsegda,
war d ayi ttsellem i ř*margeħ* n yenni d ayi iħeřřaren.
- ¹²² Egg řɛarbun di ttwec n umsexxar nnek,
war ttejji imɛeffaren ad ayi ħřaren.
- ¹²³ Tiťťawin inu deqqřent zi *mezri* řar usenjem nnek
u řar lwaed n tsegda nnek.
- ¹²⁴ Egg s tmexsiwt nnek icewwaren ak-d umsexxar nnek
u seřmed ayi tiweřřa nnek.
- ¹²⁵ Necc d amsexxar nnek, ewc ayi řeɛqeř,
mařend ad ssney cchadat nnek.
- ¹²⁶ Aqa yiweđ as-dd řħař i SIDI ħima ad ibedd x idaren nnes ,
mařar nitni arřin ccariɛa nnek.
- ¹²⁷ S uyenni necc ttexsey tiweřřa nnek x wurey,
wah aťťas x wurey iřfan.
- ¹²⁸ S uyenni necc ħesbey marra řumurat *nnnek* di kuř *tamesřact* nican,
maca nnec carhey kuř amesruq n ixarriqen.
- ¹²⁹ **PI.** Chadat nnek d řeɛjayeb,
s uyenni iħeťťa ten wuř inu.
- ¹³⁰ Anurzem n wawařen nnek isscan ttfawt,
i iħafiyyen itticc asen řeɛqeř.
- ¹³¹ Arzmey aqemmum inu aťťas
u ssahratey zi meřri řar řumurat nnek.
- ¹³² Xzar-dd řari u ħinn xafi
am mammec dd-tekkar i yenni ittexsen isem nnek.

¹³³ Semten iṣuraf inu am mammec t twaɛded
u war ttejji ad xafi iḥkem řyecc.

¹³⁴ Fekk ayi zi řeḥṣaret n iwdan
maḥend ad ḥḍiy řumurat nnek.

¹³⁵ Ejj aymbub nnek ad yary x umsexxar nnek
u seřmed ayi tiweṣṣa nnek.

¹³⁶ Tiyezratin n waman hwant-idd zi tiṭṭawin inu,
mayar nitni war ḥeṭṭan ccariɛa nnek.

¹³⁷ **TSADI.** Aqa cek d amsegged, a SIDI,
uřa d lfarayid nnek seggident.

¹³⁸ Cek tumured tasegda n cchadat nnek uca
uřa d řmanet *nsen* d tameqqrant ař ṭṭarf.

¹³⁹ Asem inu ihellek ayi,
mayar inni d ayi iḥeṣṣaren ttun awařen nnek.

¹⁴⁰ Lwaɛd nnek iqgur ař ṭṭarf
uca amsexxar nnek ittexs it.

¹⁴¹ Necc d amezyan u twasseḥqarey,
maca war ttettuy řumurat nnek.

¹⁴² Tasegda nnek d ict n tsegda i řebda
u ccariɛa nnek d tidett.

¹⁴³ Ddiqet d tegg^wudi řeqqfent ayi,
maca řumurat nnek daysent mezri inu.

¹⁴⁴ Tasegda n cchadat nnek i řebda i teđa.
Sefhem ayi tent, *xenni* ad ddarey.

¹⁴⁵ **QUF.** Řayiy s marra uř inu, arr-dd xafi, a SIDI,
xenni ad ḥḍiy tiweṣṣa nnek.

¹⁴⁶ Necc řayiy-dd xak, fekk ayi,
xenni necc ad ḥḍiy marra cchadat nnek.

¹⁴⁷ Qbeř ateffu n ṣṣbeḥ tuya ttřayiy
ḥima ad ayi-dd tewced afus, necc rajiy awař nnek.

¹⁴⁸ Tiṭṭawin inu faqent qbeř řweqt n uṭeffu n wecbar
ḥima ad xarrṣey deg wawař nnek.

¹⁴⁹ Seř-dd yar tmijja inu s tmexsiwt nnek icewwaren, a SIDI,
arr-dd dayi tudart elahṣab řeḥkam n řḥeqq nnek.

¹⁵⁰ Inni yarezzun ad ggen řefḍayeh udsen ayi,
aqa nitni igg^wejen aṭṭas x ccariɛa nnek.

¹⁵¹ Maca cek tudsed, a SIDI,
u marra řumurat nnek d tidett i ġant.

¹⁵² *Uřa* d aṭṭas zeg wami tuya ssney cchadat nnek,
mayar cek teggid tent i řebda.

¹⁵³ **RIX.** Xzar yar řeyben inu u tessnejmed ayi,
mayar war ttuy ccariɛa nnek.

¹⁵⁴ Aḡ ayi tasyart d tfekked ayi,
arr-dd dayi tudart elahṣab awař nnek.

- ¹⁵⁵ Igg^wej usenjem x ieffanen,
mayar nitni war arezzun tiwešša nnek.
- ¹⁵⁶ A SIDI, arrehmet nnek d aṭṭas,
arr-dd dayi tudart ɛlaḥsab řḥukm n řḥeqq nnek.
- ¹⁵⁷ Inni d ayi ittdarracen d yenni d ayi iḥeššaren aqa-ten s waṭṭas,
maca necc war heyydey ca x cchadat nnek.
- ¹⁵⁸ Żriy inni d ayi iydaren uca eiffey *ten*,
mayar nitni war tṭifen deg wawař nnek.
- ¹⁵⁹ Xzar, mammec necc ttexsey řumurat nnek, *a* SIDI,
arr-dd dayi tudart ɛlaḥsab tamexsiwt nnek icewwaren.
- ¹⁶⁰ Beddu n wawař nnek aqa-t d tidett
u kuř řeḥkam n tsegda nnek aqa-t i řebda.
- ¹⁶¹ **CIN.** Řḥukkam darrcen xafi x walu,
maca uř inu tuya ittegg^wed zeg wawař nnek.
- ¹⁶² Necc farḥey x lwaed nnek
amecnaw ijjen ittaf ict n tkeccaḍt d tameqqrant.
- ¹⁶³ Necc carḥey axarriq u eiffey t,
maca necc ttexsey ccariea nnek.
- ¹⁶⁴ Sebea n twařawin deg wass sebḥey cek
x řeḥkamat n tsegda nnek.
- ¹⁶⁵ Inni ittexsen ccariea nnek, aqa ɣarsen řehna d tameqqrant
u war din aźru n uneqraḍ zzatsen.
- ¹⁶⁶ A SIDI, ttarjiy asenjem nnek
u necc tteggey ɛlaḥsab tiwešša nnek.
- ¹⁶⁷ Řeemar inu iḥetta cchadat nnek
u necc ttexsey tent ař tṭarf.
- ¹⁶⁸ Necc ḥetṭiy řumurat nnek d cchadat nnek,
mayar marra ibriden inu *arżmen* zzatek.
- ¹⁶⁹ **TAV.** A SIDI, ejj ad ɣark dd-yaweḍ uřayi inu zzat i wudem nnek,
ewc ayi řeεqeř ɛlaḥsab awař nnek.
- ¹⁷⁰ Ejja ad dd-yas uḥeccem inu ɣar uyembub nnek,
senjem ayi ɛlaḥsab awař nnek.
- ¹⁷¹ Iyencicen inu ad ucruren asebbiḥ am ijj n řeunřar,
mayar cek tesseřmaded ayi tiwešša nnek.
- ¹⁷² Iřes inu ad yarr awař nnek ittnefrara,
mayar marra řumurat nnek seggden.
- ¹⁷³ Ejja afus nnek ad ayi igg twiza,
mayar necc ixḍarey řumurat nnek.
- ¹⁷⁴ A SIDI, necc ttmezrey ɣar usenjem nnek
u ccariea nnek aqa days mezri inu.
- ¹⁷⁵ Ejja řeemar inu ad iddar u ad cek isebbēḥ
u iři ad ayi ɛawnent lfarayid nnek.
- ¹⁷⁶ Necc weddarey am ict n texsi tweddar.
Arzu x umsexxar nnek, mayar necc war ttuy řumurat nnek.

120¹ Izři n ugaææed.

Necc řayiy ħar SIDI di řehşaret inu u netta isřa ayi.

² A SIDI, senjem řeemar inu zeg iyencicen issxarriqen, zeg iřes icemmten.

³ Min d ac i ħa yewc, min d ac i ħa yarni, iřes nni icemmten?

⁴ Fritcat n řqews qeðæent zeg ufus n ijj n umjahed ak-d řefhem n tcejart n tagga.

⁵ Uct inu, aqa necc d abarrani di Macik, aqa zeddyey ħar iqidan n Qadir!

⁶ Ařas i izdey řeemar inu ħar yenni icarrhen řehna.

⁷ Necc d aheddan, maca xmi i ħa ssiwřey, xenni arezzun amenyi.

121¹ Izři n ugaææed.

Necc ssgaædey tiřawin inu ħar idurar, manis i dd ħa tas twiza inu?

² Twiza inu zi SIDI, wenni iggin ajenna d temmurt.

³ Netta war ittejji ađar nnek ad ifary, wenni cek iřetřan war ittnudum.

⁴ Xzar, wenni iřetřan Israyil war ittnudum u war itteřes.

⁵ SIDI d amehđay nnek, SIDI d tiři nnek ħar ufus afusi nnek.

⁶ Deg wass tafuct war cek teccit ca uřa d taziri s ħiřet.

⁷ SIDI ad cek iřđa zi marra řřar, netta ad iřđa řeemar nnek.

⁸ SIDI ad iřđa uffuy nnek d wadaf nnek, zi řexxu ħars ař i řebda.

122¹ Izři n ugaææed, zi Dawud.

Necc farrřey i yenni d ayi iqqaren 'Neccin ad nadeř ħar taddart n SIDI.

² Iđaren nney bedden-dd ħar tewwura nnek, a Urcalim!

³ Urcalim tetwabna am ict n tendint nni i itwacebbaren mliř ak-d yixef nnes.

⁴ ħar dinni ttgaææadent tqebbař, tiqebbař n SIDI, ħar Chadet n Israyil, ħima ad qadan isem n SIDI.

⁵ Mařar dinni bedden řekrasa n řřukm, řekrasa n taddart n Dawud.

⁶ Ttarem řehna i Urcalim

"Aqa ad feřřen inni cem ittexsen,

⁷ ħima ad din yiři řehna di lqelēa nnek
d řhudnet di řeqsur nnek.”

⁸ Di ṭtwee n aytma d imeddukař inu ad iniy
“Ad akidem yiři řehna!”

⁹ Di ṭtwee n taddart n SIDI, AREBBI nney,
ad ac arzu y x min icnan.

123¹ Izři n ugaēēed.

Necc ssgaēēdey ṭṭawin inu yark,
cek i iqqimen x řkursi deg ujenna.

² Xzar, am ṭṭawin n isemyan yār ufus n bab nsen,
am ṭṭawin n tesmeyt yār ufus n lallas,
ammu i xeẓzarent ṭṭawin nney yār SIDI, AREBBI nney,
yars ař xaney i ya iħinn.

³ Ĥinn xaney, a SIDI, ĥinn xaney,
mayar yuza yarey useħqar.

⁴ Řeemar nney yuza yars ařas ustehzi n imēeffaren,
uřa d useħqar n iyebbanen.

124¹ Izři n ugaēēed. Zi Dawud.

Mři SIDI war akidney ibedd, ini *t xenni ammu* Israyil,

² Mři SIDI war akidney ibedd,
umi akidney dd-kkaren iwdan,
³ xenni iři sarđen aney am neddar,
umi tetwassary tefqeħt nsen xaney.

⁴ Xenni iři aman feyyđen-dd xaney,
iři ict n řhemřet tekka x řeemar nney,

⁵ xenni iři aman iħajen kkin x řeemar nney.

⁶ Iři ad itwabarek SIDI
wenni war d aney ittejjin d takeccađt i teymas nsen.

⁷ Řeemar nney yarweř am ujdıđ zi řfex n unegmar.
Řfex yarez u neccin nenfekk.

⁸ Twiza nney tbedd deg yisem n SIDI
wenni iggin ijenwan d temmurt.

125¹ Izři n ugaēēed.

Inni ittecřen x SIDI, aqa-ten am wedrar n řihyun,
wenni war ittenhezzin, ittyima i řebda.

² Amecnaw idurar quwwaren i Urcalim,
ammu iquwwar SIDI i řgens nnes, zi řexxu ař řebda.

³ Maɣar taɣɣarct n řar war tettyima tettareyyeḥ x temmurt n imseggaden, ḥima imseggaden war sswiẓẓiden ifassen nsen yar řar.

⁴ Iři ad yegg SIDI tacuni deg inni iṣebḥanen u deg inni iseggden s wuř,

⁵ maca inni i ya iḥeyyden zeg webrid yar ibriden ifaryen, SIDI ad ten issigg^wej *jmiε* ak-d yenni itteggen řyecc. *Ad din yiři* řehna x Israyil.

126¹ Izři n ugaεεed.

Umi isseεqeb SIDI inni dd-idewřen yar řihyun, tuɣa-neɣ am yenni itturjan.

² Tuɣa aqemmun nney iccur s tḍeḥḥact d iřes nney iccur s usřiwřew.

Itwanna jar řegnus

‘SIDI igga daysen min iğan d ameqqran.

³ SIDI igga dayney min iğan d ameqqran, aqa neccin nfarḥ zzayes.

⁴ A SIDI, qeğeb tameḥbast nney am mammec *ttqeğbent* tiyezratin *Tammurt* n Ljanub.

⁵ Inni izarreen s imeṭṭawen, ad mjaren s usřiwřew.

⁶ Wenni yarebbun zzariεet ḥima ad tt izare, xmi dd iggur, iggur, ittru, *maca* xmi dd i ya yas, ad dd-yas s usřiwřew, ad yarbu icewwafen *n imendi* nnes.

127¹ Izři n ugaεεed. Zi Suliman.

Mři war ibenni SIDI taddart, iři ibennayen ssaḥařen ixef nsen baṭeř.

Mři war ittεessi SIDI x tendint, iři ittεess uεessas baṭeř.

² Baṭeř aqa kenniw ad tekkarem zic, ad tetṭsem tēdřem, ad teccem ayrum n řemḥayen, maɣar SIDI itticc it i imeizzen nnes deg yiḍeř.

³ Xzar, iḥenjiren d tasyart *i immewcen* zi yar SIDI, řyiğet n uεeddis aqa-tt d řmunet.

⁴ Am mammec jehdent fritcat n řqews deg ufus n weryaz, ammu i iğan iḥenjiren zeg *isegg^wusa* n temzi.

⁵ Sseεd n weryaz ijehden, wenni i zzaysen iccuren tacyart n fritcat n řqews nnes. Nitni war ttseḍḥin ca umi ssawařen ak-d řēedyan yar tewwart *n tendint*.

128¹ Izři n ufaqi.

Sseəd n yijj n wenni ittegg^weden SIDI,
wenni igguren deg ibriden nnes.

² Aqa ad tecced zeg warber n ifassen nnek,
d amimun u mliḥ i ya tiṛid.

³ Tamyart nnek ad tiři am ict n tzayart i dd-ittawyen řyığeṭ di taddart nnek,
iḥenjiren nnek ad iřin am iyemmuyen imezyanen n zzitun quwwaren-dd i tṭabřa nnek.

⁴ Ammu i ya itwabarek weryaz ijehden, wenni ittegg^weden SIDI.

⁵ SIDI ad cek ibarek zi řihyun
u cek ad tzared aqa Urcalim ad tiři mliḥ, marra ussan n tudart nnek

⁶ u ad tzared iḥenjiren n iḥenjiren nnek.

Řehna *ad yiři* x Israyil.

129¹ Izři n ugaεεed.

Zi temzi inu ḥřaren ayi aṭṭas n twařawin,
ini *t xenni ammu* Israyil,

² Zi temzi inu ḥřaren ayi aṭṭas n twařawin,
maca war d ayi zemmaren.

³ Imcarrzen carzen x weεrur inu,
ggin řatarat n wecraz nsen d iziraren.

⁴ SIDI d amsegged.

Netta iqdeε iseywan n iεeffanen.

⁵ Ejj marra inni icarrhen řihyun,
ad seḍḥan u ad twaεarnen řar ḍeffar.

⁶ Iři nitni ad iřin am arrbiε x tzeywin,
ittisřaw qbeř mma ad itwaqřeε,

⁷ war din acewwar ad zzayes iεemmar afus nnes,
uřa d wenni ittceddan icewwafen *n imendi* war zzays ittεemmar aḥsin nnes,

⁸ uca uřa d imsebriden war qqaren

‘Lbaraka n SIDI aqa-tt akidwem!

Neccin nbarek kenniw s yisem n SIDI.’

130¹ Izři n ugaεεed.

Zi řağay řayiy-dd xak, *a* SIDI!

² A Sidi inu, seř-dd i tmijja inu,
ejj imezzuyen nnek ad fetnen x tmijja n uḥeccem inu!

³ A SIDI, mařa teggid ad tessbedded řmuεřiyet,
a Sidi inu, man wen izemmaren ad iqqim ibedd.

⁴ Maca řark asameḥ, maḥend ad zzayek gg^weden.

⁵ Necc sitimey di SIDI, řεemar *iccur* s usitem
u necc ttrajiy awař nnes,

- ⁶ Řeemar inu ittraja Sidi inu,
aţţas zeg iæssasen yar uteffu ttrajan ateffu.
⁷ Ejj Israyil ad iraja SIDI,
mayar tamexsiwt icewwaren aqa-t yar SIDI
u yars řefdiyyet tcett.
⁸ Netta ad issenjem Israyil zi marra řmuşıyyet nnes.

131¹ Izři n ugaææed. Zi Dawud.

- A SIDI, uř inu war days bu nnfaxet u tiţţawin inu war daysent bu uneefar,
U necc war ggureş ca di tmesřayin imşaren niş řeşjayeb i xafi iwearen.
² S tidett, necc sseřhuş řeemar inu u ssesqareş t
am ijj n uniybu umi itwassbedd wuttuđ ak-d yemmas,
am ijj n uniybu umi itwassbedd wuttuđ ammu i iġa d řeemar inu dayi.
³ Ejj Israyil ad iraja SIDI zi řexxu yars ař řebda.

132¹ Izři n ugaææed.

- A SIDI, idar Dawud, *idar* marra aweddeb nnes,
² mammec netta ijjuş i SIDI,
iwaæd i Umzemmar n Yaæqub
³ ‘Mařa necc waxxa *ca n wass* ad adfey taqidunt n taddart,
x qama n řectu inu ad ħebceş.
⁴ war semmħeş ca i yiđeş i tiţţawin inu,
uřa d anudem i wabriwen inu,
⁵ yars ař i ya afey amcan i SIDI,
tizeddişin i SIDI, Amzemmar n Yaæqub!’

- ⁶ Neccin nesřa xas di Afrata,
nufa it deg iyyaren n Yaæar.
⁷ Ad nadeş yar tzeddişin nnes,
ad nađar zzat i tnebdar n iđaren nnes.

- ⁸ Kkar, SIDI, *uyur* yar arraħet nnek,
cek d Ttabut n jjehd nnek.
⁹ Ad yarđen ikehhanen nnek s tsegda
u ad sřiweřwen işdiqen nnek.

- ¹⁰ War dd-tarri udem n umedhun nnek di tţwee n umsexxar nnek Dawud.

- ¹¹ SIDI ijjuş as i Dawud s tidett,
æemmarş ad iheyyeđ x tjaġit nnes
‘Zi řyiġet n uæeddis nnek, ad ssşimeş *ijj* x řkursi nnek.
¹² Mařa iħenjiren nnek ad ħđan řeahd inu d cchadat inu
tinni d asen i ya ssřemdeş,
xenni uřa d iħenjiren nsen ad qqimen x řkursi nnek i řebda.’

- ¹³ Maɣar SIDI ifarz Šihyun,
imezri tt d tazeddiyt i yixef nnes.
- ¹⁴ ‘Wa d *amcan* n arrahet inu i řebda,
da i xsey ad zedyey, necc xsey t.
- ¹⁵ Ad barkey nniemet n Šihyun,
ad ssjiwney imezřađ nnes s weyrum.
- ¹⁶ Ad ssyarđey ikehhanen nnes s usenjem
u iřdiqen nnes ad sřiweřwen s jjeħd.
- ¹⁷ Dinni ad ssyemmyey ijj n uyicc i Dawud,
ijj n řefnar i umedhun inu sswejđey *t din*.
- ¹⁸ Ad ssyarđey řeedyan nnes s usedři,
maca ad xas tnuwwar temrist nnes.’

133 ¹Izři n ugaεεed. Zi Dawud.

Xzar, mammec iřbeħ d mammec icna
mařa tawmat tzedđey tmun!

² Aya amecnaw zzect icnan x uzeğif,
tenni dd-ihekk^wan x tmart, x tmart n Harun,
thekk^wa x tma n warruđ nnes.

³ Aya amecnaw nnda n *wedrar* n Hirmun,
wenni dd-ihekk^wan x idurar n Šihyun,
maɣar dinni yumur SIDI lbaraka, tudart i řebda.

134 ¹Izři n ugaεεed.

Xzar, barkem SIDI, *a* kenniw imsexxaren n SIDI
inni ibedden di taddart n SIDI di ġiřet.

² Sgaεedem ifassen nwem řar zzawect iqeddsen
u barkem SIDI.

³ Ad kenniw ibarek SIDI zi Šihyun,
wenni iggin ajenna d temmurt.

135 ¹Hallilu-Yah, sebbhem isem n SIDI, sebbhem *xas*, *a* imsexxaren n SIDI

² Inni ibedden di taddart n SIDI,
di řemraħat n taddart n SIDItnney.

³ Sebbhem i SIDI, maɣar SIDI iřbeħ,
zehħdem i yisem nnes, maɣar netta d ředrafet.

⁴ Maɣar SIDI ifarz Yaεqub i yixef nnes,
Israyil d agra nnes.

⁵ Maɣar necc ssney aqa SIDI d ameqqran
u Sidityey *d ameqqran* x marra irebbiten.

⁶ Marra min d as itteġiben i SIDI, igga it
deg ijenwan d x temmurt,
di řebħur u deg waman yuğyen marra.

⁷ Netta issgaæed iseynuten zi ttrufa n temmurt,
netta ittegg assamen ak d wenżar,
ittgewwad asemmiđ zi řehrit nnes ġar barra.

⁸ Netta iwta imenza n Mişra,
zeg iwdan ař řmar.

⁹ Netta issekk řeeřamat d řeejayeb di řwest nnek, a Mişra,
ġar Firėun u ġar marra imsexxaren nnes.

¹⁰ Netta iwta aţtas n řegnus u inya ijeğiden ijehden.

¹¹ Siħun, ajeğid n Imuriyyen, u Ėuj, ajeğid n Bacan,
u marra tigeldawin n Kenėan.

¹² Iwca asen tammurt d tasyart zi řwart,
d tasyart i Israyil, řgens nnes.

¹³ A SIDI, isem nnek ittyima i řebda,
axarreş dayek *ad yiři* zi jjiř ař jjiř.

¹⁴ Maġar SIDI ad igg tasegda i řgens nnes
uca ad iħinn x imsexxaren nnes.

¹⁵ Řexyařat n şşanam n řegnus aqa-ten s nnuqart d wureğ,
twaggen s ifassen n iwdan.

¹⁶ Nitni ġarsen ijj n uqemmum, *maca* war ssiwiřen,
ġarsen tiţtawin, *maca* war ttwiřin,

¹⁷ Nitni ġarsen imezzuyen, *maca* war ttesřin,
walu asuđi *n nnefs* deg uqemmun nsen.

¹⁸ Ad dewřen inni ten iggin am nitni,
marra inni xasen ittcařen.

¹⁹ Taddart n Israyil, barkem SIDI,
taddart n Harun, barkem SIDI.

²⁰ Taddart n Lawi, barkem SID!
Ejj marra inni ittegg^weden SIDI, ad barken SIDI.

²¹ Ad itwabarek SIDI zi řihyun,
netta d wenni izeddyen di Urcalim. Hallilu-Yah!

136 ¹ Qadam SIDI, minzi netta iřbeħ,
maġar tamexsiwt nnes icewwaren tettyima i řebda.

² Qadam AREBBI n irebbiten,
maġar tamexsiwt nnes icewwaren tettyima i řebda.

³ Qadam Sidi n isiditen,
maġar tamexsiwt nnes icewwaren tettyima i řebda.

⁴ Netta waha ittegg řeejayeb d timeqqranin,
maġar tamexsiwt nnes icewwaren tettyima i řebda.

⁵ Netta igga ijenwan s řeeqeř,
maġar tamexsiwt nnes icewwaren tettyima i řebda.

⁶ Netta d wenni iggin tammurt x waman,

mayar tamexsiwt nnes icewwaren tettyima i řebda.

⁷ D wenni iggin tifawin timeqqranin,
mayar tamexsiwt nnes icewwaren tettyima i řebda.

⁸ Tafuct ħima ad teħkem x wass,
mayar tamexsiwt nnes icewwaren tettyima i řebda.

⁹ Taziri d itran ħima ad ħekmen x ġiřet,
mayar tamexsiwt nnes icewwaren tettyima i řebda.

¹⁰ Qadam wenni iwtin Imiřriyyen deg imenza nsen,
mayar tamexsiwt nnes icewwaren tettyima i řebda.

¹¹ U issuffey Israyil zi řwest nsen,
mayar tamexsiwt nnes icewwaren tettyima i řebda.

¹² s ijj n ufus ijehden d ijj n uyiř itwassgaæden,
mayar tamexsiwt nnes icewwaren tettyima i řebda.

¹³ Qadam wenni ibðan Řebħar n Uyanim x tnayen,
mayar tamexsiwt nnes icewwaren tettyima i řebda.

¹⁴ U isseřwa Israyil di řwest nnes,
mayar tamexsiwt nnes icewwaren tettyima i řebda.

¹⁵ Uca inðar Firæun di Řebħar n Uyanim ak-d řæskar nnes,
mayar tamexsiwt nnes icewwaren tettyima i řebda.

¹⁶ Qadam wenni inedhen řgens nnes *deg webrid* di řexřa,
mayar tamexsiwt nnes icewwaren tettyima i řebda.

¹⁷ Wenni iwtin ijeğiden imeqqranen,
mayar tamexsiwt nnes icewwaren tettyima i řebda.

¹⁸ U inya ijeğiden ijehden,
mayar tamexsiwt nnes icewwaren tettyima i řebda.

¹⁹ Siħun, ajeğid n Imuriyyen,
mayar tamexsiwt nnes icewwaren tettyima i řebda.

²⁰ d Euj, ajeğid n Bacan,
mayar tamexsiwt nnes icewwaren tettyima i řebda.

²¹ Tammurt nsen iwca itt d tasyart,
mayar tamexsiwt nnes icewwaren tettyima i řebda.

²² Iwca itt d tasyart i umsexxar nnes Israyil,
mayar tamexsiwt nnes icewwaren tettyima i řebda.

²³ Wenni d aney yidaren di ddeğ nney,
mayar tamexsiwt nnes icewwaren tettyima i řebda.

²⁴ Netta iħewwes aney zeg *ifassen* n yenni d aney iħşaren,
mayar tamexsiwt nnes icewwaren tettyima i řebda.

²⁵ Wenni itticcen macca i marra imeddaren,
mayar tamexsiwt nnes icewwaren tettyima i řebda.

²⁶ Qadam Arebbi n ujenna,
mayar tamexsiwt nnes icewwaren tettyima i řebda.

137¹ Ȳar iȲezran n Babil, dinni i tuȲa netȲyima
u nru xmi tua nettidar Ŗihyun.

² Neccin nuyet řgambriyyat nney řar tcejjura n tnemřač *i iřan* di řwest nnes.

³ MaȲar inni d aney iřebbsen

ttaren zzayneȲ dinni *ad nyenneȲ* awařen n yijȲ n yezři

u inni d aney iřřaren ttaren ca n řřajet issefrařen,

uca nnan ‘Ȳennjem zeȲma *ijȲ zeg* izřan n Ŗihyun i neccin!’

⁴ Mammec nzemmar *xenni* ad nyenneȲ *ijȲ* n yezři n SIDI
di temmurt n midden?

⁵ Mařa necc ttuy cem, *a* Urcalim,

xenni iři axmi mařa afus afusi ittu ixef nnes.

⁶ Ejj ad ayi iřřeq iřes inu x waneȲ inu,

mařa necc war cem ttidareȲ,

mařa necc war sseuȲiȲ Urcalim x řefrařet inu tameqqrant qaȲ.

⁷ A SIDI, eȲet x ayt n Idum, *deg* wass n Urcalim,

inni iqqaren ‘Ȳarram tt, Ȳarram tt, ař dsas nnes!’

⁸ A yeȲis n Babil, *cem* tenni itwassřuzen i wareddeȲ,

mliř i yenni d am i Ȳa ixetřen tameggit *ieffnen* i dayneȲ teggid.

⁹ Sseed n wenni i Ȳa itřfen iřenjiren nwen imeȲyanen,

ad ten terbez x teřdart.

138¹ Zi Dawud.

Ad cek qadiȲ s marra uř inu,

ad cek zehhdeȲ zzat i irebbiten.

² Ad aȲareȲ řar zzawect nnek tamqeddast

uca ad qadiȲ isem nnek x tmexsiwt nnek icewwaren u x teřdiqt nnek,

maȲar cek tessemyared awař nnek di třweȲ n marra isem nnek.

³ Deg wass řami xak dd-řayȲ, tarrid-dd xafi,

cek tewcid jjehd i řetmar inu.

⁴ Marra iȲetiden n temmurt ad cek qadan, SIDI,

xmi ttesřan awařen zeg uqemmum nnek.

⁵ Ad Ȳennjen x ibriden n SIDI,

maȲar aȲuȲi n SIDI d ameqqran.

⁶ MaȲar SIDI aqa-t sennej qaȲ, *ead* ixezzar-dd řar umwaȲet

u issen bu-nnfaxet zi řagg^waj.

⁷ Mařa uyureȲ di řwest n řetřaret, ma cek ad dayi dd-tarred tudart.

Cek tesswizzȲed afus nnek dıdd i ufugem n řetȲyan inu

uca afus nnek afusi issenjem ayi.

⁸ SIDI ad t isseȲet i necc.

A SIDI, tamexsiwt nnek icewwaren aqa-tt i řebda,

řetȲayeř n ifassen nnek cek war tent tarexxud.

139¹ I umeqqran n imeynajen. Zi Dawud. Azehhed.

A SIDI, cek tbeqced ayi u tessned ayi.

² Cek tessned ayimi inu d ubeddi inu,
zi řagg^waj tfehhmed ixarriřen inu.

³ Xmi ggurey u xmi tťsey tarezzud dayi,
aqa cek tessned marra ibriden inu.

⁴ Minzi war din uřa d ijj n wawař x yiřes inu,
u xzar, cek a SIDI, tessned t qaε.

⁵ Cek tťeřřared ayi zi đeffar u zi řar zzat,
tessarsed xafi tareqqa n ufus nnek.

⁶ Tussna-ya d atebhet i necc,
tuεřa xafi, war zemmarey ad tt awđey.

⁷ řar mani *zemmarey* ad uyurey zi Arruř nnek
u řar mani i řa arewřey zeg uyembub nnek?

⁸ Mařa gaεεdey řar ujenna, aqa cek dinni,
mařa ggiy řaxart d tassut inu,
xzar, aqa cek uřa dinni,

⁹ *Mařa* ksiy afriwen *am tfawt n řefjar*,
ad zedyey řar uneggar qaε n řebřar,

¹⁰ uřa dinni ad ayi indeh ufus nnek
uca *afus nnek* afusi ad ayi iťťef.

¹¹ Mařa nniy 'Iwa tağest, wđa-dd xafi,
xenni ġiřet d tifawt i d ayi iquwwaren.

¹² I cek uřa d tağest war teđi d tťtram
u *i cek* ġiřet tettegg tfawt am uziř
u tağest *aqa-t* am tfawt.

¹³ Minzi cek txeřqed-dd tyezřař inu,
tmuded ayi deg uεeddis n yemma.

¹⁴ Qadiy cek umi dd-twaxeřqey s ict n tebridt n řeεjeb d tameqqrant.
Timegga nnek d řeεjayeab, řεεmar inu tessent t *mliř* qaε.

¹⁵ Ixsan inu tuřa war xafek nnuffaren
umi twaggey di tnuffra,
twamudey *am ijj n uburđa* di řağay n temmurt.

¹⁶ Tiťťawin nnek řrint abeddu inu iđefřen
u deg wedlis nnek aqa marra yuran,
aqa ussan i tuřa twarecmen *meřmi tuřa εad* war iđi uřa d ijjen zzaysen.

¹⁷ Mammec řari tteizzan ixarriřen nnek, a Arebbi,
mammec imřar ubarru nsen!

¹⁸ Mařa xsey ad ten řesbey, aqa-ten ktar aťťas zeg yejdi
u xmi faqey, aqa-yi εad akidek.

¹⁹ A Arebbi, ney aεeffan
u ejj iryazen i issazzařen idammen ad xafi agg^wejjen,

²⁰ inni xak issawařen s wawař aεeffan,

řědyan nnek inni inettqen isem nnek di řbaťeř.

²¹ A SIDI, ma war carrhey inni cek icarrhen
u ma war tteiffey inni akidek ittemęarran?

²² Necc carrhey ten s yijj n wecrah ikmeř,
aqa nitni dewřen ayi d řědyan.

²³ Arzu xafi, a Arebbi, u ssen uř inu,
qeğeb ixarriřen inu.

²⁴ Xzar-dd, ma aqa ayi di ca n webrid n řeqjařet
u ndeh ayi řar webrid n řebda.

140 ¹ I umeqqran n imeynajen. Azehhed n Dawud.

² Fekk ayi zeg ięeffanen, a SIDI,
ħđa ayi zeg weryaz n řęunf,

³ inni ittxarrřen deg wuř nsen di řřar
u ssekkaren imenyan di marra ussan.

⁴ Nitni ssqeđęen iřsawen nsen am yijj n ufiřar,
ssem iħma aqa-t sadu iyencicen nsen. Sila.

⁵ Ĥđa xafi, a SIDI, zeg ifassen n ięeffanen,
ssar ayi zeg iryazen n řęunf, inni yarezzun ad ayi yęđřen řar temmurt.

⁶ Ayt n nnfaxet ssuffaren xafi ijj n řřex
u ttbezzaęen tisyunin am ict n tracca řar uyezdis n webrid,
aqa ttegggen ayi tixcefin. Sila.

⁷ Necc nniy i SIDI 'Cek d Arebbi inu.
Seř, a SIDI, řar tmijja n uzaweg inu.

⁸ A SIDI, Sidi inu, jjehd n usenjem inu,
deř azeğif inu deg wass n řħess n řesnaħ.

⁹ A SIDI, war ttejji aęeffan ad yarr mezri.
War ttegg ttasie i wenway nnes ięeffnen
niy nitni ad sseuğen ixef nsen. Sila.

¹⁰ X uzeğif n yenni d ayi-dd innđen,
iři ad ten ideř uceqqef n iyencicen nsen.

¹¹ Iři ad xasen twakebbent tirjin tteħduduqent,
iři netta ad ten iyđer di tmessi, di řħemřat yuğęen,
ħima war ttekkaren ead.

¹² Aryaz i iğan d amarzag n yiřes war ittyimi di temmurt.
Aryaz bu-řęenf, aqa řřar ad xas yazzeř ař i řa yadef deřya řar texceft.

¹³ Necc ssney, aqa SIDI ad isseqfeř tanfuč n řmusakin
uřa d řħeqq n imezřad.

¹⁴ S tidett, imseggaden ad qadan isem nnek,
iřđiqen n wuř *ad zemmaren* ad qqimen *bedden* zzat i wudem nnek.

141¹ Azehhed n Dawud.

A SIDI, necc ttřayiy ħark, deġyat ħari,
seř ħar tmijja inu xmi dd xak i ħa ttřayiy.

² Iři ad tbedd tzaġit inu am řebxur *ittfuħen* zzat i wudem nnek,
uřa d asgaēēd n ifassen inu am tewhibt n tmeddit.

³ A SIDI, egg ijj n uēssas ħar uqemmum inu,
ħđa tawwart n iyencicen inu.

⁴ Egg aqa uř inu war ittnejbid ħar ict n tmesřact d taēeffant,
maħend ad ggey timegga s řyecc ak-d iryazen nni itteggen řmuēşiyet
u egg aqa necc war ttettey zi tazyuđi nsen.

⁵ Ejj amsegged ad ayi iwwet, aya d tamexsiwt icewwaren,
u mařa netta ittsegged ayi, aya d zzect x uzeġif inu,
war tt ittarri uzeġif inu,
maca waxxa *amenni* tazaġit inu ēad đidd i tmegga nsen iēeffnen.

⁶ Řquđat nsen mmenđaren swadday x uyezdīs n jjarf,
nitni sřin belli awařen inu iđarfen.

⁷ Axmi tetwacarrez u tennurzem temmurt,
ammu i itwazeġēen ixsan nney ħar uqemmum n řaxart.

⁸ Maca titřawin inu xezarent-idd ħark, a SIDI, Sidi inu,
necc ttečřey xak, war ttejji řēmar inu d aēaryan.

⁹ Sigg^wej ayi i wemnaē n řfex i d ayi nedyen
u zi texcifin n yenni itteggen řmuēşiyet.

¹⁰ Iři iēeffanen ad wđan marra di traccawin nsen,
min ħa kkey ēedduy necc.

142¹ Axemmi n Dawud.

Tazaġit umi t tuġa deg yefri.

² S tmijja inu necc syuyyey ħar SIDI,
s tmijja inu ħeccmey SIDI.

³ Necc tteġaēey ifeqqušen inu zzat i wudem nnes,
ssargbey as řeħřaret inu zzat i wudem nnes.

⁴ Mařa buħbeř inu idqeř xafi ařřas, cek tessned amesruq inu.
Nitni ssnuffaren ayi ijj n řfex deg webrid nni i di ggur ad uyurey.

⁵ Sweđ ħar ufusi, u xzar, war din ħed i d ayi ħa iwcen taynit,
itwakkes ayi qaē mani i ħa arewřey,
war tuġi din uřa d ijj i ħa isseqsan x řēmar inu.

⁶ Necc syuyyey-dd ħark, a SIDI. Nniy
'Cek d amcan inu n tarewřa, tasyart inu di temmurt n yenni iddaren.

⁷ Ĥđa x uyuyyi inu, mayar necc fniy qaē.
Fekk ayi zeg inni d ayi iđeffaren,
mayar nitni jehden xafi.

⁸ Suffey řēmar inu zi řeħbes maħend ad qadiy isem nnek.
Imseggaden ad ayi-dd nnđen,
mayar cek tettegged dayi s tcuni.'

143¹ Aزههد n Dawud.

A SIDI, seř i tzağit inu, şhess i uzaweg inu.

Arr-dd xafi elahşab tidett nnek, elahşab tasegda nnek.

² War ttegg ccrae ak-d umsexxar nnek,
mayar uřa d ijj zeg inni iddaren ad yiři d amsegged zzat i wudem nnek.

³ Minzi řeedu ideffar řeemar inu,
ieeffes x tudart inu yar temmurt,
netta issrusa ayi deg imucan n tağest,
am yenni immuten zi meçar uya.

⁴ Buħbeř inu idqeř xafi,
uř inu yarewwee di daxeř inu.

⁵ Necc eeqqřeş x wussan iedun,
ttxemmameş di marra timegga nnek,
ttxarrřeş di řefeayeř n ifassen nnek.

⁶ Necc ttbezzeeş ifassen inu yarķ,
řeemar inu aqa-t zzatek am ict n temmurt iffuden. Sila.

⁷ Arr-dd xafi deşya, a SIDI, buħbeř inu ittefcir,
war ssuffara aşembub nnek zzayi,
maħend war ddikk^{wi}řeş am yenni dd-ihekk^{wan} deg weħfur *n wendeř*.

⁸ Ejj ayi ad sřeş i tmexsiwt nnek icewwaren yar uteffu,
mayar necc ttecreş xak.
Scen ayi abrid i ya uyureş,
mayar necc sşgaedeş řeemar inu yarķ.

⁹ A SIDI, kkes ayi-dd i ředyan inu,
yarķ i dd-arewřeş.

¹⁰ Seřmed ayi ad ggeş *min iğan* i řxađar nnek, mayar cek d AREBBI inu.
Ejj Arruħ nnek işebħen ad ayi indeh deg ict n temmurt iwařan.

¹¹ A SIDI, arr-dd dayi tudart
di tťwee n yisem nnek.
S tsegda nnek, suffeş řeemar inu zi řeħşaret,
¹² areddeğ ředyan inu di tmexsiwt nnek icewwaren
u qđa x marra inni d ayi iħeşşaren,
mayar necc d umsexxar nnek.

144¹ Zi Dawud.

Ad itwabarek SIDI, taşđart inu,
wenni isseřmaden řbarud i ifassen inu,
idewđan inu i umenyi.

² Cek d tamexsiwt inu icewwaren d lburj inu,
lburj inu yueřan d umsenjem inu,

aseřqi inu d wenni xef ttečřey
d wenni d ayi isswadđđen řgens inu.

³ A SIDI, min iena bnadem, aqa cek tessned t,
mmis n bnadem, aqa cek txarriřsed days?

⁴ Bnadem d ijj n řefwar,
ussan nnes am tiři ittrakk^wařen.

⁵ Meyyeř ijenwan nnek, a SIDI, u hwa-dd.
Ĥada idurar u *xenni* ad ggen ddexxan.

⁶ Žaryeđ assamen u zeğee iten.
Sekk fritcat nnek u sxarweđ iten.

⁷ Swizzed ifassen nnek zeg *ujenna* sennej,
třef ayi u sufey ayi-dd zi řhemřat n waman timeqqranin,
zeg ufus n ibarraniyyen,

⁸ mayar aqemmum nsen iqqar ixarriqen
u afus nsen afusi d ijj n ufus iccur s řyecc.

⁹ A AREBBI, ad ac řennjey ijj n yezři d amaynu i cek,
s lharpa u s *leud* s *ecra* n ifiřan ad ac zehhdey.

¹⁰ Cek d wenni issawađen asenjem i ijeğğiden,
d wenni ifekken amsexxar nnes Dawud zi ssif ačeffan.

¹¹ Třef ayi u sufey ayi-dd zeg ufus n tarwa n ubarrani,
zeg wenni řar iğa uqemmum iqqar myir ixarriqen
u zeg wenni řar iğa ufus afusi iccur s řyecc,

¹² Ĥima iřenjiren nney ad iřin am iyeddiwen
nni imyaren *ead* di temži nsen,
yessitney am iřeqqamen iqarqacen ineqcen
di tyemmura n řebni n řeqsar.

¹³ Meelik řehrit nney aqa ccuren
u ad wcin zzad awarni zzad
u iři ad yarni wuği nney ařaf n tseqqar
u *ecra*-ařaf n tseqqar di dđmani n tarewsa nney.

¹⁴ Iři ad Ĥemřen imwan nney mliĥ
u war iřři uhjam niy d ufuy *i umenyi* uřa d iyuyyan deg imesraq nney.

¹⁵ Sseed n řgens nni iğan amya.
Sseed n řgens nni iggin AREBBI nsen d SIDI.

145 ¹ Izři n usebbeĥ n Dawud.

Alif. A, AREBBI inu, ajeğid, necc ad cek sseuğey
u ad barkey isem nnek i řebda qaε.

² **Bat.** Kuř ass ad cek barkey
u necc ad ssemyarey isem nnek i řebda qaε.

³ **Gimel.** SIDI d ameqqran u netta iĥdaj asemyar ařřas.
Řemyaret nnes war days bu tarezzut.

- ⁴ **Dalit.** Jjiř awarni jjiř ad issemyar řexdayem nnek
u nitni ad barrhen s tmegga nnek timeqqranin.
- ⁵ **Hi.** Necc ad ssiwřex x řeezz n ueuři n leađama nnek
u x tđuja n řeejaye b nnek.
- ⁶ **Vav.** Nitni ad ssiwřen x jjhed n tmegga nnek issagg^waden
u necc ad barhey s řemyaret nnek.
- ⁷ **Zayin.** Řidaret n tcuni nnek ifeyyđen tegga am ijj n řeunřar ittcurcur,
ad barrhen s tsegda nnek am řiwřiwen.

- ⁸ **Xit.** SIDI d ařnin d arřim,
řars ttasie n řxađar d wařtas n tmexsiwt icewwaren.
- ⁹ **Tit.** SIDI d ařebřan i marra
u arreřmet nnes aqa-tt sennej i marra timegga nnes.
- ¹⁰ **Yud.** Marra timegga nnek, a SIDI, ad cek qadin
u iřdiqen nnek ad cek barken.
- ¹¹ **Kaf.** Nitni ad ssiwřen x ueuři n tgeldit nnek
u ad idaren timegga nnek timeqqranin
- ¹² **Lamid.** řima ad barrhen s tmegga nnes timeqqranin i tarwa n bnadem
uřa s aeuři n leađama n tgeldit nnes.
- ¹³ **Mim.** Tageldit nnek d ict n tgeldit i marra ikuden
uca řeřkamet nnek *ad tiři* x kuř jjiř.

- ¹⁴ **Samix.** SIDI ittyemmed marra inni iwđan
u ittseggem marra inni iqwisen.
- ¹⁵ **Eayin.** Marra titřawin ttrajant cek
u cek tetticced asen macca di řweqt nsen nican.
- ¹⁶ **Pe.** Cek tarezzmed afus nnek
u tessyawaned marra min iddaren *ak-d* min ixs řxađar *nsen*.
- ¹⁷ **Tsadi.** SIDI aqa-t nican di marra ibriden nnes
u ittegg s tmexsiwt icewwaren di marra timegga nnes.
- ¹⁸ **Quf.** SIDI yudes i marra inni xas ittřayan,
marra inni xas ittřayan di tidett.
- ¹⁹ **Rix.** Netta igga s řxađar i marra inni t ittegg^wden
u netta ittesřa iřuyyan nsen u issenjam iten.
- ²⁰ **Cin.** SIDI iřeřřa x marra inni t ittexsen,
maca marra iěeffanen itteřřa iten.
- ²¹ **Tav.** Aqemmum inu ad issiweř x usebbeř n SIDI
u marra aysum ad ibarek isem nnes iqeddsen i řebda qae.

- 146**¹ Hallilu-Yah, a řeemar inu řebbeř i SIDI.
- ² Necc ad sebbhey i SIDI min i řa kkey ddarey,
ad zehhdey i AREBBI inu min *da* řa kkey ead.
- ³ War ttcař x tarwa n tařřet, x mmis n bnadem,
wenni i umi war řar iři bu usenjem.
- ⁴ Iffey buřbeř nnes, idweř řar temmurt.
Deg wass nni simant nnes qđan inwayen nnes.

⁵ Sseɛd n wenni ɣar iɣa Arebbi n Yaɛqub d amɛawen,
wenni iggin assitem nnes x SIDI, AREBBI nnes,
⁶ wenni iggin ijenwan d temmurt, řebħar d marra min days,
wenni days řaman i řebda,
⁷ wenni ittayen tasyart i yenni itwaħeřřaren,
wenni itticcen ayrum i yenni iğuzen.
SIDI yarexxu i imeħbas.
⁸ SIDI yarezzem i idaryařen tiřřawin,
netta issbedda inni igguren itteqwisen,
SIDI ittexs imseggaden.
⁹ SIDI iħeřřa x ibarraniyyen,
itticc afus i uyujir d tijjař,
maca issfaryeđ abrid n iɛeffanen.
¹⁰ SIDI ad iħkem i řebda,
AREBBI nnek, a řihyun, *iħekkem* zi jjiř ař jjiř. Hallilu-Yah.

147¹ Sebbħem i SIDI, mayar azehhed i AREBBI nney d ařebħan,
minzi netta icna, ittaz-dd akides ad as nsebbeħ.

² SIDI ibenna Urcalim,
issmun immenneeraq n Israyil.
³ Netta issgenfa inni ɣarsen uř yaržen
u ittcedda iyezzimen nsen itteqsen.
⁴ Netta iħesseb qedda n itran,
ittřaya-dd xasen marra s yisem.
⁵ Sidi nney d ameqqran u jjeħd nnes imɣar.
Řeɛqeř nnes war ɣars bu řeɛbar.
⁶ SIDI ittšenned imwađɛen,
isshekk^{wa} iɛeffanen ɣars ař tammurt.
⁷ Qadam SIDI s uyennej s nnubat,
zehhdem i AREBBI nney s řgambri.
⁸ Netta d wenni iddařen ajenna s iseynuten,
d wenni issewjaden anzar i temmurt,
d wenni issyemmayen arrbiɛ x idurar.
⁹ d wenni itticcen i řmar macca nnes,
i tarwa n ibayřiwen xmi i ɣa řuyyen.
¹⁰ Netta war d as ittejib jjeħd n uysis,
war yareřři s idaren n weryaz.
¹¹ Yareřřa as i SIDI inni t ittegg^weden,
inni issitmen di tmexswit nnes icewwaren.

¹² A Urcalim, sebbeħ i SIDI,
a řihyun, sebbeħ i AREBBI nnem.
¹³ Mayar netta issemħed zzeħrunat n tewwura nnek,
ibarek tarwa di řwest nnek,
¹⁴ Netta iwca řehna i iymiren nnek,
issyiwen i cek s min iřebħen qaɛ n yirden.

- ¹⁵ Netta issekka awařen nnes yar temmurt,
awař nnes ittazzeř ațtas.
- ¹⁶ Netta itticc adfeř am tađuft,
izzuzzara nnda igersen am iyyeđ.
- ¹⁷ Issekka adfeř nnes d ibquqen,
wi izemmaren ad iqqim ibedd zzat i tesmuđi nnes.
- ¹⁸ Netta issekka awař nnes uca ittarra ten ad fesyen,
netta ittejja asemmiđ nnes ittşuđ, xenni ttucruren waman.
- ¹⁹ Netta ibarređ i Yaequb awařen nnes,
i Israyil tiweřşa nnes d lfarayıđ nnes.
- ²⁰ Uřa i yijj n řgens nneđni war iggi ammu
u nitni war ssinen ca lfarayıđ nnes. Hallilu-Yah!

148 ¹ Hallilu-Yah! Sebbhem i SIDI zeg ijenwan,
sebbhem it di řueřa.

- ² Sebbhem t, marra lmalakat nnes!
Sebbhem t, marra řceskarat nnes!
- ³ Sebbhem t, tafuct d tziri!
Sebbhem t, marra itran yařeqqen!
- ⁴ Sebbhem t, ajenna n ijenwan
uřa d aman nni *iđan* tiwa i ujenna.
- ⁵ Iři nitni ad sebbhen isem n SIDI,
mayar netta yumur u *ammu* twaxeřqen-dd.
- ⁶ Netta issbedd iten *din* i řebda qae,
netta iwca asen ijj n weymir u war xas eeddun *emmarş*.

- ⁷ Sebbhem i SIDI, zi temmurt,
kenniw řhaycat n řebhar d marra aman yuzyen,
- ⁸ timessi d tebrurri d wedfeř d ddexxan,
asemmiđ n tħaryađt nni itteggen awař nnes,
- ⁹ idurar d marra tiwriririn ,
ticejjura n fruta d marra ticejjura n tengelt,
- ¹⁰ řewħuc n řexřa d marra řmar,
imuddaren ittbušen d ijdađ s wafriwen *nsen*,
- ¹¹ *kenniw* ijeğiden n temmurt d marra řegnus,
kenniw řħukkam d marra řquđat x temmurt,
- ¹² iħudriyyen uřa d tiħudriyyen,
iwessura *jmiē* ak-d imezyanen!
- ¹³ Ejj iten ad sebbhen SIDI,
mayar isem nnes waha yueřan qae,
tissiqť nnes *tařeqq* x temmurt d ijenwan.
- ¹⁴ Netta issgaeēed icc n řgens nnes,
asebbeħ n marra iřdiqen nnes, n ayt n Israyil,
n řgens i dd as yudsen. Hallilu-Yah!

149¹ Hallilu-Yah! Vennjem ijj n yezři d amaynu i SIDI,
seuğem t deg wegraw n işdiqen nnes.

² Ad ifarḥ Israyil zeg wenni t iggin,
ad arcqen tarwa n Şihyun s ujeğid nsen.

³ Ad sebbḥen nitni isem nnes s ccđiḥ n tqurarect,
ad as zehhden s ubendir d řgambri,

⁴ maḡar SIDI yarḍa x weydud nnes,
ad yawi ccan i imwaḍeen s wenjam.

⁵ Ad sřiweřwen işdiqen nnes s ccan *nni*,
ejj iten ad syuyyen s řefraḥet zeg imucan nsen n arraḥet.

⁶ Izřan n ueuği i AREBBI deg uqemmum nsen
d yijj n ssif iqḍee x tnayen n wudmawen deg ufus nsen,

⁷ ḥima ad ntaqmen zi řegnus, ad xeğšen timmura,

⁸ ḥima ad carfen ijeğiden nsen s ssnaseř
d ayt n taşıřet nsen s snaseř n wuzzař,

⁹ ḥima ad xasen ggen řḥukm yuran.

D man aya ad yiři d aeuği n marra işdiqen nnes. Hallilu-Yah.

150¹ Hallilu-Yah, sebbḥem Arebbi di zzawect nnes,
sebbḥem t di řkubbet n tzemmar nnes!

² Sebbḥem t x tmegga nnes timeqqranin,
sebbḥem t x řemyaret nnes tameqqrant!

³ Sebbḥem s tmijja n řbuq,
sebbḥem s lharpa d řgambri!

⁴ Sebbḥem t s ubendir d ccđiḥ n tqurarect,
sebbḥem t s *tirart* n ifiřan d temja!

⁵ Sebbḥem t s řḥess ifsusen n teğunin n wuzzař,
şebḥem t s řḥess yueřan n teğunin n wuzzař!

⁶ Marra min ittarran nnefs,
sebbḥem i SIDI.

Hallilu-Yah!